

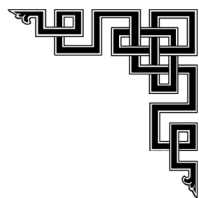
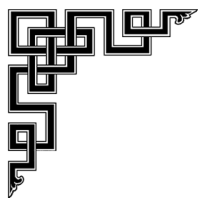
ཕུར་ལྗོག་དག་དབང་བྱམས་པའི་གསུང་འབྲུམ།

ལྟོད་ཆ།

ཕུར་ལྗོག་དག་དབང་བྱམས་པ།

མེར་བྱེས་དིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ལྗོན་ལྗོན་འབྲུག་ཁང་།

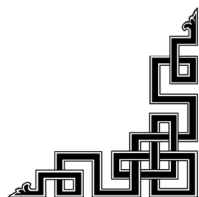
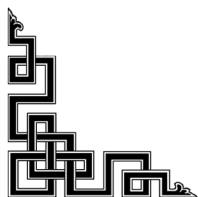
༡༡། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་རིགས་དང་དབྱེས་འཁོར
 རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་བྱམས་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་བཙུན་
 རག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབྲུག་ཨི་པམ་
 རྒྱ་མའི་ཞལ་ཕྱང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྟོན་ཆ།

བྱང་ཚུག་རག་དབང་བྱམས་པ།

༡༩༤༣ — ༡༩༩༣

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཡང་།

SJRB-0444

མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་གི་པར་གཞི་ལྟར་བསྒྲིགས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲམས་སྤེལ་བྱས།

༡༩༩༥ ལྷ་ ༡ པར་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྟར་གྱི་ཐོ་བཟང་ཚོས་སྒྲུལ།

དཔེ་སྒྲིག་པ། ཐོལ་སྤེལ་སྒྲུ་མཚོ།

པར་སྟན་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆེན།

[illegible]

[illegible]

དེ་ལྟར་མདོར་བསྟན།

ཕུར་ལྷོག་དག་དབང་བྱམས་པ་ནི། ཁམས་ཆབ་མདོ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་ཐམ་ཁ་གོང་སྤོ་རོམ་
ཞེས་པར་ཡབ་ཨ་ཁུ་འཕགས་པ་དང་ཡུམ་བཀ་ཤེས་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བྱེ་ལོ་༡༤༤༣
འབྲུངས། དབྱུང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་རར་ཐེབས་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་། སྦྱོར་ཁང་དག་
ལེགས་སྐྱེ་མཆོ། ཞོག་པ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། པཎ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས། མཁར་རྡོ་བཟོད་
པ་སྐྱེ་མཆོ། འཕགས་པ་ཕྱ་སྦྱ་ཐེང་ལྷ་པ། རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་སྐྱེ་མཆོ། དགའ་ལྷན་
ཁྲི་རབས་ཞེ་དགུ་པ་སློབ་བཟང་དར་རྒྱས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྦྱ་ཐེང་དང་པོ་སོགས་
མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྤྲེལ་བཟང་ལས་འདས་པ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་གསུང་རབ་
སྐྱེ་མཆོའི་པ་རོམ་ཏུ་སོན་ཅིང་དབང་ལུང་མན་དག་གི་བདག་པོ་ལྷ་བྱར་གྲུབ།

སེ་ར། ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤིང་། ཕུར་ལྷོག་སོགས་ལ་བཞུགས་གནས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་མཛད་དེ་བསྟན་པ་འཛིན་སྲོང་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང་། བྱེ་ལོ་
༡༥༤༣ལ་གཟུགས་སྤེལ་བཞུགས་པ་བསྟེན་པར་མཛད།

སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། སློང་རྡོམ་སྤྲེལ་པ་དག་དབང་
སློབ་བཟང་། པཎ་ཆེན་སྦྱ་ཐེང་བྲུག་པ་དབལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྦྱ་ཐེང་
གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོ། རུ་བཀུན་སྦྱ་ཐེང་གསུམ་པ་སློབ་བཟང་
ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། འོན་རྒྱལ་སྲས་སྦྱ་ཐེང་ལྷ་པ་སྐལ་བཟང་ལྷ་བཀུན་འཛིགས་མེད་སྐྱེ་མཆོ།
ལུང་སྦྱ་སྦྱ་ཐེང་གསུམ་པ་རོམ་པའི་རྡོ་རྗེ། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་

མཛན། གཙང་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། སྤེ་ལུང་རྩེ་བྱང་སྤྱི་ཐེང་ལྷ་པ་བཞད་པའི་
དོ་རྩེ། བྱ་ལྷུང་གདན་རབས་བཞི་བརྒྱད་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་གྲགས། སྤང་ལུང་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ་སྒོ་
བཟང་གྲགས་རྩེ། མངའ་རིས་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས། གཙང་པ་རྩེ་ཉ་སྤྱི་ཐེང་དང་
པོ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། དཀོན་རྫོང་སྤྱི་ཐེང་གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་དབང་ལྷག
།སྟན་གྲགས་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ་སྒོ་བཟང་སྟན་གྲགས། ཉོར་ཆོས་རྩེ་སྤྱི་ཐེང་གཉིས་པ་སྤྱི་ཐེང་
བཟང་མཐུ་སྟོབས་དཔལ་འབར། འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱི་ཐེང་དྲུག་པ་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱ་
མཚོ། དགའ་ལྷན་གླིང་བདུན་པ་བསམ་གཏན་ལྷན་ཆོགས། དགའ་ལྷན་གླིང་དྲུག་ལྷ་སྒོ་
བཟང་བསྟན་པ། དགའ་ལྷན་གླིང་གཅིག་པ་དག་དབང་རྩལ་གླིམས། དགའ་ལྷན་གླིང་གཉིས་
པ་སྒོ་བཟང་སྟོན་ལས། བྱ་ལྷུང་གདན་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཛན། ལྷ་བང་
གླིམ་གཉིས་པ་ཀྱ་རིང་མཁན་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་དར། རྫོང་དཀར་སྤྱི་ཐེང་གཉིས་པ་མ་ཉི་
པ་སྒོ་བཟང་མཁས་མཚོ། །སེར་གྲེས་མཁན་རབས་ཉེར་དབྱེ་པ་བྱ་བལ་དག་དབང་དོན་
བྱུང། བྱ་ལྷུང་གདན་རབས་ཞེ་བརྒྱད་པ་སྟོན་པ་ཀྱན་བཟང་སོགས་བོད་ཡུལ་མཐའ་དབྱས་
ཀྱན་ཏུ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་གྱུར་པའི་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྟོན་མ་མང་དུ་བྱུང།

གསུང་རྩལ་ལ་སྤྱི་ཐེང་ཐབས། སྒོ་སྟོང་། དེས་ལན། ཟིན་གྱིས། བསྟོད་འགྲེལ། རྣམ་
ཐར། ལྷ་བའི་སྟོང་དང་སྤྲུགས་ཕྱོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ཅིག་གི་སྟོང་བསྟུས་སོགས་བོད་བཞི་
བཞུགས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་རྩལ་སྤྱི་ཐེང་པས་བདུས་ཏེ་བསྟོན།

༡༡། །དུས་གསུམ་མངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་རིགས་དང་དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་བཀའ་བློན་མཆོད་སྐྱོར་མེད་ཅེ་བའུན་
 དག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་
 པའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྐབས་ལྷམས་ཤིང་ཁྱིམ་གྱི་གནས་སྐྱེ་རྣམས་མཇེད་པའི་སྐོར།

བོ་བྱ་རུ་མཛུ་ལྟོ་ཡ། རེ་བཙན་སྤྲ་མ་དམ་པ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྷན་རེ་བཙན་དག་དབང་བྱམས་པ་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བཞེད་པར་
 བྱེད་པ་དད་པའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ། དུས་གསུམ་
 རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་རེ་བཙན་སྤྲ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ལ་སྐྱེ་བ་
 ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་འཆལ་སོ། །དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བྱེད་
 པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ།

རྟག་ཏུ་སྟིང་ཐེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི། །རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་
བཏང་སྟོམས་ལ་གཞོལ་བ། །འདུལ་མཛད་སྟིགས་མའི་མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེ་
ཅན། །ཤུག་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་རུལ་སྟེ་བོས་ལེན། །

དེ་ཡི་མགྲིན་བ་ཆོས་ཀྱི་མགྱུར་ཡངས་ལས། །ལེགས་བཤད་པན་བདེའི་
གཞུང་གི་ཆེན་པོ། །ནམ་དཔྱོད་རལ་པའི་རྩ་བ་ལ་བཞོན་ནས། །འབེབས་
མཁས་བརྒྱད་པའི་རྩ་མའི་ཆོགས་རྣམས་རྒྱལ། །

དམར་སེར་རབ་བཟེད་ལྷན་པོ་མཐོན་མཐིང་གི། །ཅོད་པན་རིན་ཆེན་དོལ་
ལྷ་ཉིག་ཞོད། །ཐུན་མཆོམས་ཁ་དོག་རྩ་གོས་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ཅན། །ཁམས་གསུམ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐུག་འཆལ། །

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུང་བའི་སྒོ་གོས་
གྱིས། །ཐབ་ཡངས་རྩ་འཛིན་ཐུགས་རྗེའི་མཁར་འཁྲིགས་འགྲོལ་བཅེ་བའི་ཁུར་
ཆེན་པོ། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་ཐུགས་རྗེའི་ཤུགས་གྱིས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་པན་
བདེའི་དཔལ། །སྟོན་མཛད་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་བྱམས་པའི་ཞབས་ཀྱི་པརྟོ་སྟེ་
བོས་མཆོད། །

འོ་མའི་རྩ་རྒྱན་དོགས་སུ་འབྱེད། །རྩ་བའི་བཞིན་རས་ཟུར་མིག་གི། །རི་
དྲགས་གཡོ་བ་འཕང་འགྲོ་ཅན། །དག་དབང་ལྷ་མོས་སྟོབས་པ་སྟོལ། །

རྗེ་བཙུན་ཉི་མ་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །ཕྱི་གཟིགས་འོད་དམར་དང་བཅས་
ཏེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཏུ་བ་རིའི་མག་ངོས་སུ། །འཆེལ་བར་གྱུར་ཀྱང་ལེགས་

བཤད་ཀྱི། །བསིལ་སྦྱིན་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་པ། །རྣམ་ཐར་གསར་པའི་འོད་
དཀར་ཅན། །སྦྱོན་ཆོག་ཤར་རིའི་ཐུག་པ་ལས། །འཕགས་པ་འདིས་ནི་མགོན་པོ་
གང་། །ཆོས་སྐུ་སྟོང་ཉིད་ཅེ་མོ་ཅན། །ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་རིལ་མེད་པས། །ཆ་
བས་གདུང་ལ་བསིལ་བ་ཆེལ། །བདུད་ཅིའི་ཟེར་དཀར་འགྲེད་པར་འགྱུར། །

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་
བྱམས་པ་ཞེས་སྦྱན་པའི་བ་དན་སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་གྲགས་ཤིང་། དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བདུད་ཅིའི་བགོ་སྐྱལ་བཟང་པོ་ཀུན་ལ་ཆད་པ་མེད་པར་སྤེལ་བ་ལ་ཆངས་
པའི་དབྱངས་ཐོབ་པ། གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་བཟང་ལ་སྤྲུགས་
གཞིལ་བས་བས་མཐའ་དང་། ཉགས་ཀྱི་སྦྱོང་སྦྱོངས་དང་གངས་ཀྱི་ཁོད་རྣམས་
སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཚུ་
ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པས། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྦྱོས་པའི་ངོལ་གར་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་པའི་
ཆོས་གར་ལྟར་གཟེགས་པ་བཀའ་བྲིན་མཚུངས་སྒྲ་མ་མཆིས་པ་གང་གི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཤས་ལས་ཚུའི་ཐེགས་པ་ཅམ་ཞིག་སྤངས་ཏེ་
དད་པའི་གསོས་སུ་འགོད་པར་བྱལ། །

དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡུལ་ཕྱོགས་གང་ཏུ་སྐྱའི་སྤྱེ་བ་བཞེས་པའི་
གནས་ནི། མདོ་སྟོད་ཟལ་མོ་སྐང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཆབ་མདོ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་
ཐམ་ཁ་གོང་སྤོ་ངོམ་ཞེས་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྟོང་ལྡེའུ་བཅན་གྱི་

སྒོན་པོ་རྒྱང་ཁམས་པ་གོ་ཆ་ཞེས་པའི་རིགས་བརྒྱད་རིམ་པར་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་
སྡེ་ལུ་གཤོང་པའི་ཞལ་ངོ་གཤོང་བྲག་ནག་ཟེར་བ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་
པའི་ཞབས་ཕྱིར་ཁམས་སྟོགས་སུ་ཕྱོན་བ་ཡུལ་དེར་ཆགས་པའི་རིགས་བརྒྱད་
ལ། རྒྱ་མཁར་ཨ་རྒྱ། ས་སྒྲུང་སྡེ་ལ། དབྱི་མདའ་སྡེ་ལ། གནས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་
བྱུང་ཞིང་། གནས་མདོ་སྡེ་པ་དང་རུས་གཅིག་པ་ལ། བྲག་དམར་ཨ་རྒྱ། མགོན་
བཏན། སྤྱ་མགོན་རྒྱལ། ལྷ་དབང་། ལྷ་དབང་གི་སྲས་ལ་ཨ་རྒྱ་འཕགས་པ་དང་
ལྷ་འབྲུམ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཨ་རྒྱ་འཕགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་
ཆེ་དུ་མས་རྒྱད་བླུག་ཅིང་། དཔའ་མཛུངས་བརྒྱལ་ཤོད་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་ཡབ་
རྗེ་དང་། ཡུམ་ནི་བཀྲ་ཤིས་འཆོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིའང་བྱད་མེད་ཀྱི་སྦྱོན་ལྷ་དང་
བལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆེན་མོ་ཞིག་
སྟེ། ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་བསམ་བཞིན་དུ་མིའི་
སྲིད་པའི་སྦྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་རོལ་པར་མཛད་དེ། རྒྱ་པོ་ཁྱི་ལོར་འདམ་གྱི་ཁྲིད་ལས་
བྱུང་བའི་འདབ་བརྒྱ་བ་འདམ་གྱི་སྦྱོན་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོས་པ་བཞིན་དུ་
འཛིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་སྦྱབས་དམ་པར་སྦྱབ་བཏུམས་པའི་མཛད་པ་ཉི་
བར་བསྟན་པར་གྱུར་ཏོ། །

རྒྱ་འཛིན་ཁྲོད་ལས་སྟོག་ཐེང་ངམ། །ཤར་རིའི་ངོས་ལས་ཉི་ཟེར་
བཞིན། །འཛིག་ཉེན་ཀུན་གྱི་ཐུན་པ་ནི། །འཛོམས་བྱེད་སྦྱུ་འཕྲུལ་འོད་ཟེར་
འབྱེད། །

དེའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་པ་རྗེ་
འདི་ཉིད་ནི་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བལྟམས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་གཅེན་མོ་བྱ་རིལ་མ་བྱ་
བའི་མི་ལམ་ན་དུང་གི་ཅ་ཀ་ཉི་མང་པོ་ཉིད་ནས་སྐྱུག་སྟོད་ཆེན་པོ་ཁེངས་པ་
ན་ནང་དུ་སླེབ་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་ཞི་ཁྲིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དུང་
ནས་སྐྱོང་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་རྟེན་པ་མིས་པ་རྣམས་ལ་གཞིགས་ན་སྤྲས་འདི་ནི་
སྐྱེ་བོ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྐྱེང་ཞིང་། མིད་པ་སྦྱང་མཁན་ཞེས་
པའི་མོ་མ་ཞིག་གིས། སྤྲས་འདི་བྲུ་བ་བྲས་ན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འོང་ཞིང་།
ཁྲིམ་དུ་གནས་ན་ཁོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཅན་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ཞེས་ཕྱང་བསྟན་པར་
སྤང་། སྐྱེ་བལྟམས་ཟེན་པའི་རྗེས་དེར་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་
མ་གྲགས་པ་ཕུན་ཆོགས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ། ཡབ་ནས་སྤྲས་གྱི་མཆོན་
ལྷས་པར། ཆོས་རྗེ་བས། བདེ་མཆོག་བསྐྱུང་ཞེས་བྱ་བར་གསལ། དེའི་ཆེ་གྲོང་
པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་མཆོག་བསྐྱུང་ཞེས་ཀྱང་སྐྱེང་། འཁྱུངས་ནས་
རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་དུས་ཤིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་ཐབ་ལ་བཟུང་བར་མཛད་དེ།
སྐྱོ་བུར་དུ་བཞེངས་ནས་ཡུམ་ལ་འཕོད་པར་མཛད་པས་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཤིན་ཏུ་ངོ་
མཆར་བར་གྱུར། དེར་དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་བབས་པའི་ཆེད་མ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་
བོ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་དུང་དུ་
ཡི་གེ་སྟོག་པའི་སྐྱོར་བ་ཉི་བར་མཛད་པས་འབད་རྩོལ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཤིན་
ཏུ་བྱང་བར་མཐུན་ཉི་དུས་དེ་ཅུམ་ཉིད་ནས་སྐབས་འགར་གྲོང་པའི་སྐྱེ་བོའི་

ཆོས་འདོན་པའི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་པན་པའང་མཛད། བ་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོན་ཤིང་ཤིན་
ཏུ་སྤྲོ་བའི་དུས་འདི་ལྟ་བུའི་སྐབས་ནའང་སྔོན་ཀྱི་གནས་མང་པོ་ཞིག་ནས་དམ་
པའི་སྦྱོད་པ་སྦྱི་དང་བྱད་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་
རྣམས་ལ་གོམས་པའི་མ་ཐུས་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་མཐོ་ཅམ་ཡང་བྱ་
དགའ་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་བའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱེའི་
རྒྱུ་དུ་འབྱུག་བཞིན་སྔོ་བས་འབྱུག་པའི་ཐུགས་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཆ་བཅན་པོ་དང་
ལྷན་པར་གདོན་མི་བླ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཁང་པ་སྐྱ་སྟེལ་མང་པོའི་ཐོག་བརྒྱད་ནས་
ཐེབས་པར་ཁང་ཐོག་ཅིག་ན་གསེར་འོད་དམ་པའི་སྒྲིགས་བམ་ཞལ་བྱེ་འདུག་
པ་ལ་གཟིགས་པས། རྒྱལ་བུ་སྟོང་སྟོབས་ཆེན་པོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱའི་
སྟེ་བ་བཞེས་པའི་ཆེ་སྟག་མོ་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤེས་པས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་བྱིར་སྟོང་རྒྱུ་ཆེས་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། སྐུ་ལུས་བྱིན་པའི་ལོ་
རྒྱུས་རྣམས་གཟིགས་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཛད་པ་
ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་སྔོ་བའི་དགའ་བ་གཉིས་
པན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱབ་ཆབ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལྟ་བུ་བབས་
པར་འདུག །དུས་བྱིས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ནི་
བྱིས་པ་རྒྱུ་དུ་དེ་ཅམ་ཀྱི་དུས་ནས་རྒྱུ་ཟད་ཡོད་པ་འདུག་ཅེས་གསུང་བ་ཐོས་
ཏེ། རྒྱལ་འདི་ནི་གོང་དུ་སྔོས་པ་ལྟར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་འབྲས་ཉགས་སོ། །

གཞན་ཡང་འཁྲུངས་གཞིས་ཀྱི་ནོར་རྒྱས་མཛོ་མོ་མདོངས་སྔོན་ཟེར་བ་

ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡབ་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཆོང་བའི་ཕྱིར་བྲིད་པ་ན་མཛོ་མོའང་རང་ཉིད་
ཆོང་བར་ཤེས་ནས་ཁང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡང་འཐེན་གྱིན་འདུག་པ་གཟིགས་
བས་རྒྱུན་བྱས། མཛོ་མོ་འདི་ངེད་རང་ལ་མ་ལྟར་བྲིན་ཆེ་བར་འདུག་པ་འདི་འདྲ་
གཞན་ལ་ཆོང་པོད་ཨང་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས་སྒྲུན་ཆབ་མང་དུ་བསིལ་ཞིང་
ཁོང་རྣམས་ཆོང་བསྒྲིག་བའི་སྐབས་སུ་འང་ཐུགས་སྐྱོ་བ་དང་སྒྲུན་ཆབ་ཀྱི་རྒྱུན་
མ་ཆད་པས་གནས་དེ་ལས་སྒྲོག་ཅིག་ཏུ་བྱོལ་ཏེ་བཞུགས་དགོས་པར་བྱུང་བ་
དང་། འཁྲུངས་གཞིས་དེ་ལ་མངའ་འབངས་དུད་ཁ་བདུན་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་
ལ། ཡབ་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ནས་ཁལ་འབབ་བཞེས་ས་ཞིག་གི་སར་བྱོན་པའི་ཆེ་
མི་ཆང་ཞིག་ལ་འབྲུ་སྒྲུས་ངན་ཅུང་ཞིག་ལས་གཏད་རྒྱ་མི་འདུག་པར་ཡབ་ཀྱིས་
ཁོ་ཆོག་བརྗོད་པ་གསན་བས། དམ་བ་འདི་སྤྱིང་མེ་འཁྲུངས་ནས་སྒྲུན་ཆབ་དང་
བཅས་ཏེ་ཡབ་ལ་ཁྱུ་བ་མཛད་པས་ཡབ་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་དེ་ཀས་འོང་བར་
མཛད་ནས་བཞེས་པར་སྤང་སྟེ། མཛད་པ་འདི་དག་ཀྱང་སྤྱིང་མེ་ཆེན་པོ་ལན་
ཅིག་མིན་པར་ཡང་ཡང་གོ་མས་པར་མཛད་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤང་
པའི་མཛད་པ་དམ་པའོ། །

དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ།

འཛམ་གླིང་ཆ་ཤས་པོད་ཁམས་ཡུལ་གྱི་ཆ། །གང་དུ་འགོ་བའི་མགོན་པོ་
སྤྱིད་འཛིན་པ། །དེར་ནི་འཛིག་ཉེན་ཕྱན་ཆོགས་ཇི་སྟེད་དང་། །ཆོས་ཀྱི་འབྲོང་པ་
པན་རྩེན་འགྲན་བཞིན་འཕེལ། །

ནམ་མཁའི་ངོས་ལ་རྒྱ་ཡི་ཁུར་ཅན་ནམ། །ཁླ་བས་འཕེལ་ལས་ནོར་བུ་རིན་
ཆེན་བཞིན། །བསམ་བཞིན་སྐྱེ་འབྱུང་བ་བའི་རྣོས་གར་གྱིས། །སྲིད་བ་གསུམ་
འདི་སྐལ་བཟང་ཅིང་ཡང་བྱས། །

ཆོས་དབྱིངས་སྡོ་སངས་མཛེས་མའི་པང་བ་ལས། །མི་ཡི་འབྱུང་བ་སྐྱུར་བྱི་
བཞོན་འདི་འཕྲོ་ཆོ། །རྒྱད་ཆོགས་མ་ལུས་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོའམ། །མེ་ཡི་འབྲས་བུ་
དག་པོའི་རྒྱུད་གིས་བཞིན། །

ངག་གི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི། །སྤང་བ་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་
ཀུན། །འདི་ཡི་ནམ་དབྱེད་ལྷགས་རྒྱ་ཡིས། །འབྲེག་བ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་
བླངས། །

བཅེ་བ་སྤྲོད་ཇི་ཆའི་རིན་ཆེན། །རྟག་ཏུ་གོམས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། །འོང་
བའི་འབྲས་རྟགས་འོད་ཟེར་ནི། །རྒྱ་མཚོའི་འདུས་རྒྱབས་བཞིན་མི་ཡོལ། །

འགོ་བའི་སྤང་བྱེད་གསར་བ་ཡི། །གཟི་བྱན་འབར་བ་འདི་མཐོང་བས། །རང་
རིགས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ། །མདའ་ལྷ་བ་ཡིས་འབྲམ་བ་སྦྱོར། །

སྤྱོགས་བཅུའི་རྒྱ་ལ་བ་རང་གི་འཁོར་བཅས་བ། །གཅིག་ཏུ་དབྱེས་པའི་
འཇུ་མ་བ་ཆར་བཞད་ཅིང་། །ལག་ན་དོ་རྩི་སྤྲོད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཏུ་དག། །འདི་ཡི་བྱིན་
རྟག་ཏུ་འབྲང་ཞིང་བསྐྱུང་། །ཞེས་བྲལ། །

ལྷ་རྩི་བཅུན་སྒྲ་མ་དམ་བ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་གང་གི་ནམ་པར་
ཐར་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ལས་ཆ་ཤས་ཅན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དད་པའི་

འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱབས་ལྷམས་ཤིང་བྱིས་
གྱི་གནས་སུ་རི་ལྷར་མཛད་པའི་འོད་ཟེར་ཉེ་དང་པོ་ལོ། །

རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབྱུང་གཙང་གི་ཚུགས་སུ་
ཞབས་མེན་བཞོད་པའི་རྣམས།

དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ཡ་ཆད་དུ་འཕགས་ཏེ་བགྲང་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་ལོན་པ་ན།
ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷར་རང་རིགས་ཀྱི་སྲས་ཤིག་སྐྱུ་ཞབས་བྲུ་ཆང་
དུ་ཆོས་སྒོར་ཁྲུགས་ཆོག་པ་དགོས་པར་གསོལ་སྐྱབས། འཕགས་པ་ལྷས་ཨ་
བྱུ་བརྗེ་ཤེས་རབ་རྣམ་རྒྱལ་ཆ་བ་རི་འཁྲུག་སྐྱབས་བྱས་པ་ཆེ་བས་ཁྱོད་རང་གི་
བུའི་ཁྱོད་ནས་ལོ་བ་ཅུ་དྲུག་མན་བ་ཅུ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཅིག་ཁྱིད་ཤོག་གསུངས་
པར་བརྟེན། ཡབ་ཀྱིས་ཉི་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས། གང་ཞིག་རབ་ཏུ་བྱུང་
བར་བྱ་ཞེས་བགྲོས་པ་ན། ཡེ་འདི་ཡབ་ཡུམ་ཀྱིས་མངགས་ཆ་མཛད་པའི་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱིསས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས། ཡུམ་ནས་བདེ་
མཆོག་བསྐྱུང་འདི་གོ་ཆོད་པའི་མཐར་ཐུག་ཅིག་ཡོད་པས་བྱིས་ཀྱི་སོ་ཆོགས་
བྱེད་པར་འོས་ཤིང་བྱ་གཞན་ཞིག་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་སྐྱོང་བས།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱིས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་
སྐྱག་བསུལ་གྱི་འཆིང་བ་སྐྱ་ཆོགས་པས་གང་བ་མེ་འབར་བའི་སྒོར་ལྟ་བུ་དང་།
བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དགོན་པའི་གནས་སུ་གཞོལ་བ་ནི་ནི་བ་

དང་བསེལ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་མཁུན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གཞིལ་བ་ནི་དཔེར་ན་རི་བོ་ཡིན་ཏུ་གཟར་བའི་ངོས་ལ་འབབ་
པའི་ཚུ་སྤྱང་ལྷོག་པར་སྦྲ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བརྟུལ་པོད་པའི་དམ་
བཅའ་བརྟན་པོ་མངའ་བའི་མཐུས། དེར་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱུས་ནས་
བཞེངས་ཏེ་བྱག་གཡས་པ་བརྒྱངས་ནས་ང་བཙུན་པ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་ན་གྲིས་
འདིར་སྤྲོད་ན་སྤྲོད་རི་ཞེས་མི་སྤྲོག་པའི་དོན་རྗེའི་ཆོག་ལྟ་བུ་དབྱངས་སུ་བསྒྲགས་
པས་སྤྱིའི་གཉེན་བཤེས་ཐམས་ཅད་འཇིགས་པ་དང་ངོ་མཆར་བ་དང་དཔའ་
ཞུས་པ་ནམས་པན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་གྱུར་ནས་ཉང་དེ་ལུས་ཤིང་ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ཀྱང་ངང་ཚུལ་དེ་དགོངས་ནས་ཞག་གཉིས་པའི་དུས་དམ་པ་འདིའི་
དབྱུ་ལ་ཞུ་སེར་སྒྲོན་པ་སོགས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་པས་
མཆོག་ཏུ་དབྱེས་ཏེ། དབྱང་ལོ་བཙུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་ཤིང་པོ་ཁྱི་ལོ་ལ་ཕུ་
བོ་ཆེ་དབང་བཟུལ་ཤིས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྦྲ་བྱངས་ནས་ཆབ་མདོ་བྱམས་
པ་སྤྱིང་གི་གནས་སུ་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ལ་ཤེབས་ཏེ། མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་
དམ་པ་འཕགས་པ་ལྟ་བུལ་བ་བྱ་མཆོའི་བྱང་དུ་སྤྱོད་ཁ་སྤྱོད་རིང་པོ་ལ་སོགས་
པ་གྲིས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དོར་ནས་ན་བཟའ་
དུར་སྤྲིག་གསོལ་ཏེ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་དམ་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་དེ་དགོ་ཚུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་
དག་པར་བཞེས་པས་ཚུལ་གྲིམས་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོས་ཐུགས་ཀྱི་བང་

མཛོད་ཕུར་བྱར་གཏམས་པར་གྱུར་གྱོ། །

ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་དང་། །ཆངས་པ་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱི་ཕུང་
པོས་ཀྱང་། །འདི་ནི་སྒྲ་གོས་བྲ་བས་མཛེས་པ་ལ། །བསྐྱེད་པར་མི་རྒྱས་སྦྱངས་
ཏེ་ཞུས་པར་གྱུར། །

དེའི་ཆེ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དམ་པ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་བསྟན་པ་
ཡོངས་རྫོགས་གྱི་སློབ་ཤིང་དམ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་དག་དབང་
བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཤོག་ཆར་ལ་བྲིས་པ་སྐྱོངས་ཀྱི་བྲག་ནས་གནང་
སྟེ་གསོལ་ཞིང་། བསྐྱེད་བྱ་གཞན་ནི་ཕྱ་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཤོག་ཆར་
ལ་བྲིས་པ་མགོན་གཉིད་ཀྱིས་བྲིམས། དེར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྤྱགས་ལ་འདི་
ལྟར་དགོངས་ཏེ། བྲིས་ནས་བྲིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགོས་པ་ནི་གཉིས་
ཏེ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །དེའང་ཐབས་གང་གིས་བྱ་
ན། སློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བ་དང་། སློང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བས་སོ། །དེ་
ལའང་སློང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བས་ཡིད་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ནི་དང་པོར་ཐོས་
པ་ཉིད་ལ་རག་ལུས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་ཤིང་། འཁྲུངས་གཞིས་ནས་ཐེབས་ཁར་
ཡབ་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་རེ་ཐམ་ཁ་བའི་མིས་ཆབ་མདོར་པོ་སྦྱེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་
པས་ཁྱོད་ཀྱང་ཚུལ་མ་བྱུང་ན་མིག་གིས་མཐོང་སར་མ་འོངས་ཤིག །ཅེས་
པའི་མངགས་ཆ་རུས་པ་ཅན་མཛད་པའང་སྤྱགས་ལ་བཅངས་ཏེ། ཆབ་མདོའི་
གྲ་ཆང་དེ་ཁའི་འདོན་ཆ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་སྤྱགས་སུ་

བཞེས་ཤིང་གར་འཆམས་དབྱངས་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཚུབ་པར་
མཛད་ནས་དུས་གཏོར་གྱི་སྐབས་དྲག་པོའི་འཆམས་སོགས་ཀྱང་མཛད། བྱང་
པར་དགྲང་ལོ་བཙུ་བཞི་པའི་དུས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བ་
རྒྱ་མཚོའི་བྱང་དུ་ལ་བཅོས་ལྟན་འདས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་
མའི་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་སུ་བཞེས་
པས་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲས་ཆེན་པོར་འབྱུངས་ཤིང་། གསང་མཆོན་སེར་སྟོན་
རྗེ་ཞེས་གསོལ། དབང་ཆེན་དེ་ཁའི་མཐུག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་
སུ་གནང་བའང་གསན་ཅིང་ཆབ་མདོའི་སྐྱུ་ཞབས་བྲ་ཆང་གི་རྡོ་རྗེ་སྟོན་དཔོན་
པ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྤར་ཐང་པའི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་
དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་ཡང་གསན། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་དེར་ཞབས་སེན་འཁོད་པའི་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་
མེད་པའི་སྟོན་གྲོས་ཀྱིས་འཐུག་པའི་བྱ་བ་གང་དང་གང་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
ནམ་དུས་ཀྱིས་གཟུར་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་འཕྲོག་པ་དང་། བསྟན་པའི་
སྟོན་མེ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་སྤྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལྟར་བཙེ་བས་སྦྱོང་བ་
ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་། ཆབ་མདོའི་སྐྱུ་ཞབས་བྲ་ཆང་གི་ཕྱོགས་དེ་གར་བཞུགས་
པའི་སྐབས་ཞིག་དབྱར་གནས་ཀྱི་དུས་སུ་རབ་འབྱམས་པ་བསམ་གཏན་ཟེར་
བ་ཞིག་གིས་ཐལ་སྐད་བཟང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་བཟོ་སྦྱང་བྱས་པ་གཟིགས་མ་
ཐག་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱུ་ཐམས་ཅད་གཟིང་། ཞེས་བྱེད་ཅིང་སྤྱན་ཆབ་འཐུག་སྟེ་

དགའ་བ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་འབྲུངས་ཤིང་ཅི་ནས་ཀྱང་ངང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུས་
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་སྤྲུགས་
ལ་ཤར་ཏེ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་ལ་ཕེབས་
ཆོག་པའི་གནང་བ་ཞུས་པར། རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལོ་
གཞིན་པའི་རིང་ལ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་སོང་སྟེ་སྟོབ་གཉེར་བྱས་པ་ཤིན་དུ་བཟང་
ཞེས་གནང་བས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པར་ཐག་བཅད་ནས་ཕེབས་ཁར་ཐོན་
ཐུག་ལ་བྱོན་པར་འཕགས་པ་ལྷས། སྤར་ལྟ་ཐོག་སྦྱིན་པ་ཟེར་བའི་གྲ་པ་ལེགས་
ཚད་ཅིག་ཡོད་པ་གྲ་སར་སྟོབ་གཉེར་ལ་སོང་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་བས་བྱང་དུ་
གོང་ཆོག་འདེད་པར་བྱིན་མཐར་ཆོས་མགོ་ཅམ་ཡང་མ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་
འབྲུ་ཡོང་ཉན་ཆེ་བས་གྲ་སར་འདུག་རིང་ལ་སྟོམས་གང་ཆུང་དང་སྟོད་གང་
ཚུགས་བྱས་པའི་སྟངས་ནས། སྟོབ་གཉེར་མཐར་བྱིན་པ་རེ་བྱས། སྤར་ཡང་ཡུལ་
དུ་འོངས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་རྒྱན་ལ་པན་པ་ཞིག་གྱིས་གསུང་བའི་བསྐྱབ་
བྱ་སྟལ་ཞིང་། གྲ་ཚང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་པས་ཀྱང་
ཞལ་ཏ་མང་པོ་དང་བྱང་པར་གྲ་སར་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་དུས་ཁང་ཚན་དང་མི་ཚན་
ཆོ་གོས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་འོང་བའི་སྟོལ་ཡོད། དེ་འབྲུ་བྱང་དུས་སུ་བྱེད་ཀྱིས་
ཤེས་ཡོན་ཆེ་མདོག་དང་ཕེར་མདོག་མ་བྱེད་པར་དམངས་ཀྱིས་ཐག་གང་བཅད་
ཅིག་གིས་ཡོང་གྱིས་ལ་ཁ་བརྩམས་ནས་མ་བསྐྱད་ན། སྦྱིར་ཆོས་པ་དང་དེའི་
ནང་ནས་སྟོབ་གཉེར་ལ་བར་གཅོད་དེ་ལས་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱ་མེད་ཅེས་མངགས་ཆ་

ཕུལ་བ་རྣམས་ཐུགས་ལ་གཟུང་། ལྷའི་དབང་པོ་སྐལ་པ་གསུམ་པ་ཉི་དབང་གི་
ཚོགས་ཀྱིས་མདུན་དུ་གདར་ཏེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་འཇུག་པའམ།
དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོང་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་རིན་པོ་ཆའི་སྤིང་དུ་བཟོད་
པའམ། ཆངས་པ་ཆངས་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་ཆངས་ཆེན་གྱི་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་དགེས་པའི་འཇུག་ཞལ་རྩ་བ་རྒྱས་པ་ལྟ་
བུ་དང་བཅས་ཏེ། གང་དུ་ཞབས་ཀྱིས་འདེགས་འཛོག་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་ས་
ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་ཤིས་པའི་དཔལ་དམ་པ་སྟེར་བཞིན་པར་བྱི་བཞིན་འབྲང་བ་
བདུན་ཅུ་དང་ལྷན་ཅིག་དགྲང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་དུས་སུ་བུ་བྲག་ས་དབུས་གཙང་
གི་སའི་ཆར་རྣམ་པར་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་རྣམས་སྤར་ཡང་ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྲངས་ཀྱིས་བསྐྱག་པར་བྱ་སྟེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་རིང་ནས་གོམས་པ་ཡིས། །སེ་རལ་སྤང་
དཀར་མི་འགྱུར་དམ་བཅའི་རིས། །གསུམ་འཛིན་བྲང་སྤོང་རྩི་དམོད་ཆིག་
གིས། །འཆིང་བའི་དབྲང་ཚོགས་བྱ་གག་འདབ་མ་ལྟར། །

ཟླ་གོས་གསར་པའི་སྤང་ཅིའི་དོག་པས་ནི། །ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་ཚུལ་མངར་བའི་
རྒྱལ་མཆོན་ཅན། །ཉེས་སྤྱོད་རིང་དུ་སྤངས་པའི་བྱི་བསྐྱང་ལ། །སྤོ་གོས་ལྡན་པའི་
ཀང་དུག་དི་རི་རི། །

ཆོས་སྤྱོད་ཆིག་སྤང་འདབ་མའི་སྤྱ་སྤྱག་མང་། །མི་ཤེས་ཆ་བ་སྤྱོད་པའི་
ཆལ་ཆེན་ན། །ལུས་ངག་ཡིད་སྤྱོད་བཟང་པོའི་ཁ་དོག་གསུམ། །བཀའ་བའི་མགྲིན་

ཅན་དབྱངས་ཀྱིས་མཁས་རྣམས་མགྲ། །

རྣམ་དག་དབང་གི་བདུད་ཅིའི་ཆུ་བའི་ཁུས། །སྤྱི་བོན་ས་བསྐྱར་གཉིས་སྤང་
དོ་རྩེའི་དབྱིད། །དགའ་ཆེན་རིས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །སེར་ལྷ་
འཛོམས་པའི་དོ་རྩེར་ཕྱོགས་བཅུར་བསྐྱབས། །

རང་སྤྱིད་ཐོག་མ་མེད་ནས་འགྲོགས་པ་ཡི། །མཇེའ་བ་མི་གཏོང་གཙུགས་
པའི་ཐལ་སྐད་སྒྲ། །རིང་ནས་འབོད་པའི་ཕོ་ཉ་རི་བཞིན་དུ། །དབུས་ཀྱི་ས་ཡི་ཐིག་
ལེར་སྐལ་བཟང་བྱེད། །

རབ་དཀར་ཆུ་འཛིན་ཆུ་ཐིགས་ཐེང་བ་ཅན། །ན་བུན་ཁུར་ཀྱིས་ལྷི་བ་སྒྲལ་
གྲུར་པ། །དེ་ལ་མཐུག་ཅི་མདོངས་ལྷན་གར་བབྱིད་ལྟར། །དེར་ནི་དགའ་བའི་ཅ་
ཅོ་ཅིར་ཡང་སྒྲོག། །

སྤྱིས་དང་སྦྱངས་པའི་རྣམ་དབྱེད་འདབ་མ་དཀར། །ལེགས་སྦྱང་མཁའ་
དབྱིངས་ངོས་ལ་གཡོ་བྱེད་ཅིང་། །སྐལ་ལྷན་དུར་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་མདུན་
བདར་ཏེ། །བྱབ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲའི་བད་མཆོར་སྒོ་བཞིན་ཞུགས། །

ལྷེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་བ་བཀའ་བྱིན་མཆུངས་པ་མེད་པ་གང་གི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལས་ཆ་ཤས་ཅམ་བཞེད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དད་
པའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་
དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་སེན་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་ཏེ་གཉིས་པའོ། །

དཀའ་བའི་གནད་ནམས་ལ་རྒྱ་བྱས་ཀྱི་འབྲུག་པས་
ཐོས་བསམ་གྱི་རྒྱ་འདོགས་བཅད་པའི་རྣམས།

དེ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མེད་ས་ནས་ཐོག་མར་
སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་གི་རྟེན་མཇུག་ཞིག་མཛད་དེ་དེ་གོང་ཁམས་གསུམ་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲེག་རི་པོ་ཆེ་དགེ་ལུན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་
སྤིང་དུ་ཆོས་གྲ་མཛད་སྟམ་བ་སྤྱགས་ལ་ཡོད་པ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་ཞིག་
ལ་བརྟེན་སེ་ར་བྲེས་གྲ་ཆང་གི་མཆོད་མཇུག་མཛད་སྤྱབས་ཞལ་རས་ལ་རྒྱུང་
བསིར་གྱིས་ཐོག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་འཁོར་ལོ་བཟེ་
མཆོག་གི་ལྷེབས་བྲིས་གཟིགས་པས་རྒྱུན་བྱས། ཅི་ལ་བབས་ཀྱང་གྲ་ཆང་འདི་
ནས་གཞན་ལ་མི་འགྲོ་དགོངས་པ་སྤྱགས་ལ་ཤར་ནས། བྲེས་མཁས་མང་གྲ་
ཆང་དུ་བཞུགས་པར་མཛད། ཐོག་མར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོན་ཆ་ནམས་
སྤྱགས་ལ་གཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ཐིན་པ་ན། བྲེས་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཁས་པའི་དབང་པོ་
ངག་དབང་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པ་དང་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོ་བཟང་
རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པ་ཡོངས་འདྲིན་དུ་བསྟེན་པ་གཉིས་ལས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་
ལ་དཔྱོད་པ་ལ་སྟོ་བྲོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་བརྒྱ་བྲག་འབྲེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་བསྟུས་གྲའི་སྤྱོར་བ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་གྱི་བྲེ་བྲག་ཁ་དོག་དཀར་དམར།
ཡོད་རྟོགས་མེད་རྟོགས། ཡིན་ལོག་མིན་ལོག །སྤྱི་བྲེ་བྲག །མཆོན་མཆོན། རྒྱ་
འབྲས་རྒྱུང་བ། ཁྲབ་པ་སྟོ་བརྒྱད། དུག་སྤྱ། རས་ལྷོག་ལ་སོགས་པའི་གནད་

རྣམས་ཀྱི་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ཐུགས་ལ་གཟུང་བ་དང་། རོན་དང་དཀའ་བའི་
གནད་རྣམས་ལ་བཀལ་ཞིང་བརྟག་བ་དང་། འདྲི་ཞིང་ལན་འདེབས་བ་སོགས་
ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་མཛད་པས་ཐོག་མ་ཉིད་ཁོ་ནའི་དུས་ནས་མཁས་ཤིང་
བག་ཡོད་དང་ལྡན་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱུས་སུ་མི་འཛིགས་པའི་སློབས་བ་བྱ་
མཆོག་གི་གནས་སྐབས་པོ་ཆེ་ཐོབ་ནས། ཅོད་པའི་ཐལ་ངག་གི་སྦྱོར་བ་འགོད་
བ་ལ་ཐོགས་བ་མེད་པའི་གད་བརླངས་ཆེན་པོས། ས་རོལ་ལོག་སར་སྤྱོད་
རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་ནི་སློག་མར་ཕྱིན་ཏེ་རོ་འཛིན་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འགོད་
པར་གྱུར་ལ། གཟུང་གནས་སློབ་གྲོས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱེ་པོ་དག་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་
རིག་ཚུལ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། དེས་
པར་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞིག་གསལ་སྤྲུལ་དུ་ཡིད་ཐེ་ཆོས་གྱི་
དབྱང་ཐག་ཀྱང་འཛིན་ཏོ། །

རིགས་ཚུལ་འབྱུང་མོ་རིག་ཚུལ་གྱིས། །འབྱེད་པའི་ལྷེ་མིག་མ་ལུས་
ལ། །འདི་ཡི་སློབ་གྲོས་སྐྱེད་པ་ལ། །བཅང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་བྱུང་འབྱེད། །

དེ་ལྟར་བསྐྱུས་ལྷའི་གནད་རྣམས་ལ་སློབ་གྲོས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་བརྟེན་པས་
དགྲུང་ལོ་བཅུ་བྱུག་གི་དུས་སུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་སྤྲིང་པོ་
མཐར་ཐུག་བ་ཡུལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་སྤྲོས་དོན་མངོན་ཏོགས་
གྱི་རིམ་བ་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་གིས་གངས་དང་གོ་རིམས་མ་འཆོལ་བར་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མངོན་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྱི་ཆོག་དོན་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱོད་བའི་དབྱ་ཚུགས། དེར་བྱ་བལ་དགེ་བཤེས་
སློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་བསྟན་ཏེ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་བབས་པའི་དུས་སུ་
རིག་ཚུང་གི་ཆོགས་ལངས་ཤིག་མཛད་པས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ངོ་
མཆར་བར་གྱུར། དུས་དེའི་སྟོན་ལ་བབས་པ་ན་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་དམ་པ་
ཇི་སྐབས་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟན་པ་གསན་པས་
ལུགས་སྟོགས་ཏེ་ཇི་དེ་སྐབས་ཁང་དུ་མཇུག་བར་བྱོན་པས། ཇི་བཅུན་འདི་པའི་
ཨ་ཁུ་འཕགས་པ་སྐལ་ལྷན་ཞེས་པའི་དཀའ་བཅུ་པ་ཞིག་ཇི་སྐབས་ཁང་པ་ཆེན་
པོའི་ཞབས་འབྲིང་དུ་ཡོད་པ་དེས། དེ་རིང་སྤྱོད་མཇུག་ཁྲི་མི་འོང་། སང་ཉིན་
ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཡིན་པས། ཁྲོམ་ནས་མེ་ཏོག་མང་
པོ་ཉོས་ལ་ཁྲེར་ནས་ཤོག། །ཅེས་པའི་ཞལ་ཏ་མཛད་པ་གསན་མ་ཐག་ཤིན་ཏུ་
དགུས་ནས། མེ་ཏོག་མང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་བྱོན་པས་སྐབས་ཁང་
གི་དགེ་སློང་དུལ་བའི་དཔལ་གྱིས་རྣམ་པར་བརྗེད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་ཅམ་གྱིས་
སྐྱེས་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་ངེས་པར་མཛད་ཅིང་། དུས་
གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཤེགས་པའི་ལམ་གཅིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་
ངོ་མོ་ཇི་དཔལ་ལྷ་གཅིག་དྲི་པི་ཀ་རའི་མན་ངག་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་དམ་པས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོག་

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པས་དམ་པ་
འདིའི་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་མ་ལུས་པ་རིན་ཆེན་སེམས་མཆོག་དམ་པའི་ཚོར་
བུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱར་བྱར་གཏམས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མད་དུ་བྱུང་
བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་གྱུར། གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་
གྲོལ་མ་ཐག་དཀའ་བ་ཅུས་ཁྲིད་ནས་སྦྱབ་ཁང་དུ་ཡ་ཇེ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་
དཔལ་བཟང་པོ་དང་ནང་ལུགས་ཀྱི་ཞལ་འཛོམ་མཛད་པ་ན་སྦྱབ་ཁང་པ་ཆེན་
པོས་ཐུགས་དགུས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་པས་ལོ་གཞིན་གཞིན་འདི་
ལྟ་བུ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། སློབ་གཉེར་བཟང་
པོ་རྒྱུ་བ། སྐབས་སྐབས་སུ་འདིར་ཤོག །བསྐྱབ་ཡ་བྱེད་ཅེས་གསུང་ཞིང་། ཏྲ་
མགིན་གསང་སྦྱབ་ཀྱི་བཀའ་བསྐོ་ཞིག་ཀྱང་སྦྱལ། དེ་ནས་སེ་རར་བྱིར་ལོག་
ཐེབས་པའི་ལམ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་གཤམ་སེ་བྱང་ཞིག་གི་འགྲམ་དུ། དཀའ་བཅུ་པས།
དེ་རིང་ལྷ་མས་གསུང་བཤད་གནང་བ་རྣམས་སྦྱོར་དང་གསུངས་པར། ཇེ་
འདིས། སྦྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཐམས་ཅད་ལྟག་མ་མེད་པར་དྲངས་སིང་
གིས་སྦྱོར་བར་མཛད་པས་དཀའ་བཅུས་ཁྲིད་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་འདུག་
ཅེས་གསལ། དགྲང་ལོ་བཙེ་བརྒྱད་ལ་བབས་པའི་ཆེ་མཁར་རྫོད་པོན་སློབ་རིན་
པོ་ཆེ་ལོ་ཁ་ཁ་ནས་སྦྱིད་ཤོད་དུ་ཐེབས་ཏེ། ལྟ་ས་ནག་ཁང་བྱང་དུ་ཆོགས་མཆོད་
ཀྱི་དུས་སློབ་མའི་ཆོགས་དུ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་བཤུ་ཆེན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སློབ་ཐང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་མན་ངག་དམ་

བ་བྱང་ཚུབ་བདེ་ལམ་གྱི་སྟོང་ནས་སྦུལ་བ་གསན་པར་མེབས་པས་ལམ་གྱི་ངོ་
བོ་དང་། གངས་དང་། མོ་རིམས་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སའི་དོན་ཀླམས་ལ་ངེས་པ་
གཏིང་ཚུགས་པ་འབྱུངས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་མན་དག་བདུན་གྱི་དང་སོ་མར་ཤེས་གྱི་
རྒྱལ་ས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དེ་ཕྱིན་ཆད་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གཟིགས་
སོ་ཙག་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་འིན་ཅན་གྱི་མའོ་སྦྱུལ་པ་འབད་མེད་དུ་བྱུགས་ལ་
འཆར་བ་བྱུང་བ་འདི་ནི། གཞན་གྱིས་ཡི་རང་བ་ཙམ་ཡང་བྱ་བ་དགའ་བའི་
གནས་ཀླམས་ལ་སྟོང་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་མངོན་དུ་མཛད་པའོ། །

གཞན་ཡང་རྗེ་བླ་བ་པའི་དབང་བྱུག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་
སོ་དང་མཁར་རྗེ་རྗེ་བཙུན་འདི་གཉིས་རྗེ་འདི་པའི་སྒྲ་མ་བཀའ་འིན་ཆེ་ཤོས་སུ་
འཛིན་པར་མཛད་ཅིང་། བྱུང་བར་རྗེ་སྦྱབ་ཁང་པ་དང་ནམ་མཇུག་ངེས་ཀྱིས་ཐ་
མལ་པའི་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་འགགས་ནས་བྱུབ་དབང་རྗེ་རྗེ་འཆར་དུ་དངོས་སུ་
གཟིགས་ཏེ་དག་པའི་སྒྲ་བ་འབྲམས་སུ་གྲམས་པ་ཞིག་གི་རོལ་པར་བྱུང་གྱིས་
འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་སྒྲུང་། འོ་ན་འང་སྒྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ལས། རང་སྟོན་
བསྐྱུག་ཅིང་ཡོན་ཏན་སྒྲ་བར་གསུངས་པའི་ནམ་ཐར་དམ་པ་ལྟར་བཞེས་པས་
བདག་ཅག་ལྟ་བུས་ཚུལ་དེ་ཞིབ་པར་ཅི་ལ་རྟོགས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་
མའི་གསུང་ལས་སྦྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇུག་པའི་དུས་སུ་རྗེ་འདི་ཕྱིན་སྐབས་
ཀྱིས་ཞག་ལྔ་དུག་ཙམ་རེ་མི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་།
སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་བདེ་བའི་ཉམས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རེ་ནར་མར་འོང་གིན་

ཡོད་ཅེས་ཡང་ཡང་ཐོས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

དེར་པར་བྱིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟེན་བཞག་གི་སྒོ་ནས་དབྱང་པ་
མཛད་སྐབས། སྤར་བསྐྱུས་གྲུ་ལ་བྱུགས་གཉེར་མཛད་སྐབས་དང་མི་འབྲེ་བར་
ཅུང་ཟད་དཀའ་ཙམ་བྱུང་པར་བརྟེན། ལ་ཇེ་སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོར་གསོལ་
བ་བཏབ་སྟེ་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལྡན་མ་དགེ་བཤེས་
དག་དབང་རིན་ཆེན་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་ཆོས་དང་བཅས་པའི་ཉམས་ཁིད་དུ་
ཞག་གསུམ་གྱི་རིང་བཞེས་ཤིང་། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ནས་བཟུང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
དེའི་ཉམས་བཞེས་ཉིན་རེ་བཞིན་འཆག་མེད་དུ་མཛད་པས། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟབ་ཅིང་གསལ་ལ་སྦྱར་ཞིང་སྤར་བའི་སྒོ་གོས་དབྱར་གྱི་ཚུ་པོ་
ལྟར་འབད་མེད་དུ་རྒྱས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བྱེ་གཞུང་གི་སྒོལ་མའི་རྫོགས་མཁུན་ན་
པར་ཤེས་པའི་ཆེ་སྒོ་བྱར་ཉིད་དུ་སྤར་དང་ཡེ་མི་འབྲེ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་
ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ནས། སྐབས་དང་པོ་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་དང་སྦྱོར་བ་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཞི་ཤེས་སྤངས་སྤང་དང་
བཅས་པའི་མན་ངག་གིས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སྤྱངས་པས། གང་ཟག་
རང་ཉིད་སྦྱ་མཆོན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་
པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་གོ་འཕང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྤེལ་ཞིབ་པར་མཁྱེན་ནས། མགོན་པོ་བྱམས་

པའི་མན་ངག་དམ་པ་དང་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་བར་གྱུར། སྐབས་དེར་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་བརྩེ་མ་ཁྱིམ་གའི་གཅིག་ཅེས་སོང་མཆམས་སུ་
མཁན་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྲགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ར་ཁ་གྲག་ཏུ་སྐྱེ་མཆམས་ཤིག་
མཛད་ནས། ཞག་ཉིར་ལྷའི་རིང་མཁན་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྲགས་པ་བསྟན་པ་
བྱེད་པའི་དུས་སུ་ལྷང་བཤགས་སོ་ལྷ་རེ་དང་བརྒྱུད་ལྷག་སྐྱགས་ཏེ་མཛད་པའི་
འོག་ཏུ། ཨ་ར་པ་ཅ་ན་དང་དམིགས་བརྩེ་མའི་ལྷགས་བཟུངས་ལྷ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་བས། ༡་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེད་པར་ཅན་ཞུགས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས།
སྐྱེ་ལུས་ལ་སྟོན་ཆད་ཆོར་མ་སྟོང་བའི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཡང་ཡང་ལྷང་བ་དང་མནལ་
ལམ་དུ་སྐྱལ་མེར་བསྐྱེད་པ་དང་རལ་བྱི་རྟེན་པ་རྣམས་ཡང་ཡང་བྱུང་གསུང་
སྟེ། དེ་ཡང་སྟོད་མིན་རྣམས་ཀྱི་ངོར་དེ་ཅུམ་ལས་བཀའ་མི་སྦྱལ་མོད། དག་
པའི་སྤང་བ་ཅན་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་དུས་དེ་ཅུམ་ནས་
ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་
པ་ལ་མངའ་འབྱོར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་བགོ་སྐལ་མང་དུ་བཞེས་པར་གདོན་མི་ཟ། དེ་དག་གི་དུས་
ཀུན་ཏུ་ཨེ་མ་རྟོ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་གྲོགས་བཤེས་སྤྱི་པའི་
ཕུན་ཆོགས་དང་བཅས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་ཅིང་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་

ཅན་འབའ་ཞིག་སྟེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ལས་ནི་རིང་དུ་བྱོལ་ནས་བས་མཐའི་
གནས་བསམ་གཏན་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱུན་པར་སོང་ལ། རྩོམ་དོན་མ་ལུས་བ་ཡིད་
ལ་སེམས་པའི་སྐྱབ་བ་ལ་གཞོལ་བར་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས།

ཁང་སྟོང་ཤིང་བྱང་ཕྱག་དག་ཏུ། །གང་དུ་རི་སྟོང་འདོད་གནས་
ཤིང་། །ཡོངས་འཛིན་བསྐྱང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དག །ཞུས་བ་མེད་བར་བག་
ཡངས་སྟོད། །རང་དབང་སྟོད་ཅིང་ཆགས་མེད་ལ། །གང་དང་ཡང་ནི་འབྲེལ་
མེད་པར། །ཆོག་ཤེས་བདེ་སྟོད་གང་ཡིན་པ། །དབང་པོས་ཀྱང་ནི་དེ་རྟེན་དཀའ། །

ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། འདུ་འཛིའི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་སྤངས་
ནས་གཅིག་ཏུ་དབེན་པའི་རི་ཁོད་དུ་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱན་ཏུ་འདུལ་ཞིང་། རྗེ་
ཟླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་བདུད་ཅིའི་སྟོང་པོ་ལ་ཉམས་ལེན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་
གི་མི་ལུས་དོན་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དམ་པའི་སྟོད་བ་མད་དུ་བྱང་བའོ་སྟམ་དུ་
དགོངས་ནས་དིང་རི་བརྒྱུད་ཅུ་དང་ཁོ་ཕུའི་སྟོང་གཏམ་སུམ་ཅུ་པ། བཤ་ཆེན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཉམས་མགུར་དུ་བཞེས་བ་དབེན་བ་ལ་དགའ་བའི་
གཏམ་རྣམས་ཡང་ཡང་གཟིགས་ཤིང་དབེན་གནས་ལ་ཐུགས་སྟོང་མཛད། དེ་
ལྟར་ཅོད་གྲུ་ལ་བཙོན་པར་མཛད་པའི་དུས་དེར་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆེད་དུ་
གཉེར་བའི་རྩེལ་བ་རུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་རས་སུ་བོར་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དོན་ལ་རྩོམ་བསམ་གྱིས་ནན་ཏན་ལྟར་མཛད་པ་ཁོན་ལ་གཞོལ་བར་མཛད་
པར་བརྟེན། གསོལ་ཟས་ཀྱི་རིགས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་གྱུར་ཏེ་གསོལ་ཇ་སྟོལ་བ་

སོགས་ཀྱི་ཡོ་ལངས་ལྟ་ཞོག །གསོལ་ཞིབ་གསོལ་རྒྱ་ཅམ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་
ངང་ཚུལ་དེ་ལ་རྩང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་དགོངས་པར་དཔེ་མཆོམས་སོགས་མཛད་
དེ་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ཐལ་ཕྱེང་བྱར་བཀོལ་བཞི་དང་བཅས་པ་དང་། དབུ་མ་སྐལ་
བཟང་མགུལ་རྒྱན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཐུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་
ག་བྱངས་ནས་ཆོགས་གསོག་ཀྱང་གནང་། གཞན་ཡང་བཤ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་
མའི་འདུལ་བ་གཞི་སྟོད་གཞི་སྟོད། མཛོད་རྩ་བ། ཀྱན་གཟེགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་
མཛད་པའི་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་འབྱེལ་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་
རྣམས་ཐུགས་ལ་ག་བྱངས་ཏེ་རྩོད་བྲལ་ཤིན་ཏུ་སྤར་བར་མཛད། དེར་གསོལ་ཟས་
སྐྱུ་ལ་ན་བཟའ་རུལ་བ་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟས་ན་ཡང་ལ།
གནས་ཐུགས་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ན་མཆོག་ཏུ་མོས་པ་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་པར་བཞུགས་ཏེ། ཀྱང་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་བྲལ་ཐོས་ནས་གཟེམས་ཤག་ཏུ་རེ་
ལེབས་ཐུག་དཔེ་དག་ལ་གཟེགས་ཏེ་དགོངས་ཆོས་ལ་ལེབས། དེ་གྲོལ་ནས་ཀྱང་
ཞུ་ཞྭས་གསོལ་བཞིན་པར་སྤྱི་ཁང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཐོས་བསམ་ལ་བཙོན་འབྲུམ་སུ་
བཞུགས་པས། ལྷོ་པ་ཆང་ལ་གཙང་པ་ཆོས་གྲགས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་
སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས། ལ་མེ་འདི་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྤྱན་བྱངས་
ནས། ཁོ་པ་རང་ལའང་ཆ་རྒྱན་བཟང་པོ་མེད་མོད་ཇ་རོ་སྐོལ་བ་ལ་ཞག་བཏབ་
པའི་གསོལ་ཇ་ཡང་ཡང་ཞུས་ཤིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཆ་རྒྱན་དང་
མ་ཐུན་པའི་བསྟེན་བཀྱར་བདག་གིར་མཛད་དེ་ཐོས་བསམ་ལ་ཉིན་མཆོན་ཁོར་

ཡུག་ཏུ་གཞོལ་བར་བཞུགས། སྐབས་ཤིག་སྒོལ་འདོན་ལ་ཕེབས་པའི་ཡོན་ལ་
ཅམ་པ་ཞིག་བྱང་བ་དེས་ཚོགས་ཅམ་མཛད་དེ་གསོལ་ཞག་ལ་ཟན་བསྐྱེལ་བ་
གསོལ་ཚོགས་སྐབས་ཚུའི་ནང་དུ་བཞིག་སྟེ་དེ་ལ་ཐུག་པ་ཞིག་སྒོལ་བ་མཛད་
ནས་བཞེས་གྲབས་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་དུས་སུ་སྒོམ་བདེ་རས་ཚུང་སྐྱ་སྐྱེ་ཞེས་
བྱ་བ་ཞིག་བྱང་ནས་འགོ་མ་ཉན་པར་ཁོ་ལ་འང་བཞེས་འཇམ་དེ་པངས་པ་མེད་
པར་སྐྱལ། དེ་དག་གི་ཆེ་སྟོབ་རབ་འབྱམས་པ་སྒོ་བཟང་སྤྱིན་པ་ཟེར་བ་ཆས་ཀ་
དགའ་རབ་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱིར་གསོལ་ཇ་ཡང་
ཡང་ཞུས། སྐབས་ཤིག་མང་ཇ་ལ་ཕེབས་ནས་ཀ་བའི་དབྲག་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་
པར། ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི།
ཞེས་སོགས་གདངས་རིང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་མཛད་པ་དང་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཅམ་པ་བཞེས་པའི་བྲི་གསན་པར་བརྟེན། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་
ཆེན་པོ་འབྱུངས་ནས་སྤྱན་ཆབ་མང་དུ་མཛད་པས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་
ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཞིབ་ཁྲག་བྱངས་ནས་གསོལ་ཞིབ་ཕུལ། སྐྱ་ཤམ་ཤིན་
ཏུ་ཐུལ་བར་གྱུར་ཏེ་རྒྱལ་བུད་དགེ་སྦྱང་རིག་འཛིན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་ཤམ་
ཐབས་སྟོང་སེ་བ་ཞིག་ཕུལ་བ་དེས་རེ་ཞིག་ཐུབ་ཅིང་། དབྱ་མའི་འཛིན་གྱུར་
ཕེབས་སྐབས་དེའང་ཟད་ནས་བགོ་སྒྲིང་མཛད་སྐབས་ཞབས་ཕུས་གཉིས་སྟེ་
མྱོང་མྱོང་བུད་པར་གྱུར་དུས། བསམ་སྒོ་དཀའ་བཅུ་བསམ་གཏན་སྤྱན་ཐུབ་ཐེར་
པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ནང་དུ་སྤྱན་བྱངས་ནས་ཇ་བཟང་པོ་དང་སྐྱ་

འག་བཅས་ཕུལ་ཞིང་། གྲུལ་དབང་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སེ་རར་ཕེབས་
སྐབས་གྲུ་བ་རྣམས་ལ་དདུལ་ཞོགས་ཕུང་ལོ་བྱང་བར་རྗེ་འདི་པའི་བྱག་
ན་དདུལ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་མེད་སྐབས་སོག་བྱག་ངག་དབང་གྲགས་
པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཁོ་རང་གིས་གཞན་ལ་སྒྲོངས་པའི་བལ་ཌམ་གསུམ་
འཕུལ་ནས་གཉིས་བསྐྱུ་བྱ་མཛོད། གཅིག་ཞིབ་ཉོ་རིན་དུ་འཆལ་ཞེས་ཕུལ། དེ་
ལྟར་ཡོ་ཆས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་བཤེན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དུས་དང་། ཕྱིས་སུ་སྤིང་བ་
གསུམ་གྱི་ཆེ་དགུ་མ་ལུས་པས་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱོ་ལ་བཏུང་དེ་འཛིག་ཉེན་གྱི་
དངོས་པོ་གྲུ་ལོམ་པ་རི་བོ་བཞིན་དུ་སྐྱུངས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་གི་བྱང་
པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར། བཟང་ངན་གྱི་བྱང་པར་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅིང་
སྐྱག་བསྐལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གཟིགས་ཏེ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐུགས་སྒྲོ་
འག་ཅན་འབའ་ཞིག་གིས་འདའ་བར་མཛད་དེ། ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས། སྒྲོབ་
གཉེར་གྱི་ཆེ། ཡོད་དུས་མི་དགོས་པའི་བཟའ་ཆེ་དང་ཆོགས་འདུ་སོགས་བྱས་
པར་རང་ནི་མེད། འོན་ཀྱང་ལས་དབང་གིས་བཤེན་སེ་རར་བྱུང་བ་ཡིན། དེར་
སང་གི་དུས་སུ་དདུལ་རྩོ་ཆད་གཉིས་གསུམ་རེ་མདུན་དུ་སྐྱུངས་བྱུང་བ་ལས།
སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་དུས་ཇ་རོ་བཙོས་པ་ཇ་པོར་རེ་བྱིན་བྱུང་བ་དེ་ཆོ་ལ་དགའ་ཆོར་
བརྒྱ་འགྲུལ་ཅམ་གྱི་ཆེ་བ་ཡོང་གིན་འདུག། དེ་དུས་ཀྱི་པན་འདོགས་བྱེད་མཁན་
དེ་ཆོ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བར་བསམས་ནས། ད་དུང་སེམས་ལ་མ་བཟེད་པར་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་བྱས་པ་གཞོ་བའི་གསུང་དང་བཅས་པ་ཐོས་སོ། །དུས་དེར་ཀུན་

གཞིགས་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སེ་རར་ཆིབས་བསྐྱོད་མཛད་
སྐབས་སེར་སྤྲད་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་རོང་དཔོན་ཚུང་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་གྲལ་
ཆེན་མོར་ཆོགས་ལངས་མཛད་པས་རང་བཞིན་ཆོག་འཁྲི་ཅམ་གཡམ་རྒྱལ་མ་
ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིགས་བ་བྲི་མ་
མེད་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ངོ་རྒོམ་
ཀུན་གཞིགས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་གཙོ་མཛད་དེར་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་
ཀྱི་ཁྱེུ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱས་ཅིར་ཡང་བྱངས་པར་གྱུར། དབུ་མ་ལ་
ཐུགས་སྦྱོར་མཛད་པའི་དུས་ཤིག་ཏུ་བསམ་སྒྲོལ་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་སྤྱོད་
གྲལ་ལ་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མའི་སྤྲེང་ནས་མཛུབ་ཁྲིད་ཆར་གཅིག་གསན་
པས་སྟོན་བ་སྒྲན་མ་མཆིས་བ་ཐུགས་རྗེ་འབྲན་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་གྲལ་བ་
༥༥ རྒྱུའི་རྒྱལ་པོ་གང་གི་གསུང་གསང་མ་ལུས་པའི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་མཐའ་
བལ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱ་སྦྱི་ཅམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེང་བའི་ཆོག་གཡམ་
མ་ཡིན་པའི་གོ་བཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕགས་བ་སྐུ་སྐུབ་དང་དཔལ་
ལྷན་སྒྲ་བ་གྲགས་པའི་དགོངས་དོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྒྲོ་བཟང་
གྲགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་འབྱུངས་ནས་ཆོས་གྲུང་ཙོད་པ་
བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་པ་རོལ་ཀྱི་སྦྱ་བ་ལན་མེད་དུ་བྱེད་པ་ཅམ་ཀྱི་
ཆེད་མ་ཡིན་ཀྱི། བྱོགས་སྤེལ་སྐབས་སུ་རྗེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་
རང་གི་རྒྱུད་ལ་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། གཡལ་ཏེ་སྤང་ན་ལེགས་

བར་བཤད་པའི་རང་ལུགས་སུ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་རིགས་པ་རི་མ་མེད་
 བས་སུན་སྤངས་ནས་སྤང་བས་ཡོད་པའི་མཐའ་མ་ལུས་བ་སེལ་ཞིང་། ལྟོང་
 བས་མེད་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 ཆ་དང་དེས་ཟེན་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་པ་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ལྟ་བུ་
 བདེན་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་རྩེད་དུ་འབྲུག་པའི་ལམ་ལས་
 རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པར་ལེགས་པར་གཟིགས་
 ཤིང་ངེས་པ་འབྲུངས། སྐབས་ཤིག་མནལ་ལམ་དུ་རྩེ་ནིང་པ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་
 འདུག་པར་གཟིམས་ཁང་གི་སྟེང་ན་བྱེས་ཞལ་སྔ་ནས་སྟོ་བཟང་ལོར་བྱ་དེ་ཁྱི་
 ཞིག་གི་སྟེང་ན་བཞུགས་འདུག་པའི་མདུན་ཚུག་གི་ཁར་སྟེགས་བམ་གཉིས་དང་
 སྟེར་མ་ནས་འབྲུ་དཀར་པོས་གང་བ་གཅིག་བཅས་བཞག་འདུག་པ་ལས་བྱེས་
 ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ནས་འབྲུ་འཁོར་ཞིང་ཤིས་པ་མང་དུ་བཟོད་དེ། སྟེགས་བམ་
 གཉིས་འཕུལ་ནས་འདུལ་བ་དང་མཛོད་ཀྱི་བུ་སྟེ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བར་ཅི་
 ཡིན་སྟུམ་དུ་དགོངས་པར། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་བྱེས་ཞལ་སྔ་ནས་
 ཀྱིས་སྦྱིང་བསྟེ་དཀར་བཅའི་མཆན་འདོགས་ཡུལ་བྱུང་བ་དེ་ལ་བཟླ་བ་འདུག་
 གསུངས། དེར་སྦྱིང་བསྟེའི་བྱ་བསྟོར་མཛད་སྐབས་བཤད་རིང་གཞུང་རི་ལྟ་བུ་
 ཞིག་ལ་རྒྱབ་པ་ལེགས་སྟུམ་དུ་དགོངས་ནས། རྩེ་བྱུབ་པའི་དབང་བྱུག་དམ་པ་
 སྦྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེར་རི་ལྟར་འཐད་ཅེས་ཞུས་པར། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལ་
 རྒྱབ་ན་རྩེས་སོར་ཁྱིད་གཏོང་བ་ལ་ཁྱད་ཆེན་པོ་འོངས་ཞེས་མ་འོངས་ལུང་

བསྟན་དང་བཅས་པའི་བཀའ་མེད་པ། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་འདིས་མཁན་པོ་དཔལ་
འབྱོར་གྲགས་པའི་ཤག་ཏུ་དཔེ་མཆོམས་མཛད་ནས་བཤད་པ་མཛད་རྒྱ་རྣམས་
ཐུགས་ལ་གཟུངས་ཏེ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་པ་ཚུ་པོ་རྟའི་ལོར་སེ་ར་སྒྲིག་
ཆེན་མཁས་མང་འདུས་པའི་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་བསྐྱེད་ལྷ་བསྐྱོར་མཛད་པས། བཤད་
ཅོད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཁས་རྫོངས་མ་ལུས་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་
བས་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་ཅེར་ཡང་སྒྲོག་པར་གྱུར། སྤྱིང་བསྐྱེད་ཆར་ནས་ཕུར་བུ་སྒྲིག་
ཏུ་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་མཛེས་བར་བྱོན་པས། རྗེ་
སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཅེར་མེད་པས་གྲུབས་འདུག་པ་དང་མཛེས། དེར་བྱིན་
རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་མཛད་པས་གྲུམ་ཅེ་རྟེན་སེ་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ཁར་འཁོད་ལ་
འདི་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་ལྷ་བ་ཤོས་དང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བས་པའི་ནང་མཆོད་
རྟེན་པའི་ཆ་ཤས་ཅུང་ཟད་རེ་སྦྱལ་ཏེ། ང་སྐྱབ་ཁང་དུ་འབྱོར་བས་འདི་ཁྱེད་ཤོག་
གསུངས་ནས་ཕྱི་བ་སོགས་མེ་ཤིང་གིས་གང་བའི་སྐྱེ་ལོ་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བ་ཞིག་
བསྐྱར་བར་མཛད་པ་ན། རྗེ་འདི་པའི་ཐུགས་ལ་དེ་རིང་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཏོག་ལ་ཤི་
བར་གྱུར་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ནས་འཆོངས་སྟམ་དུ་སྒྲོ་བ་ཆད་མེད་པ་ཞིག་འཁྱུངས་ཏེ་
སྤྱིང་རུས་བསྐྱེད་ནས་ཁྱེད་མེད་པས། རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐྱབ་ཁང་པ་
ཆེན་པོས་ཀྱང་བར་བར་དུ་སྐྱུང་ལ་མཛད་བཞིན་པར་གྲུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་
གྱིས་སྤར་དྲགས་པོ་གྲུ་ཆང་དུ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ལུགས་སྟེ་བ་ཞིག་གསུང་
བར་མོས་གྲུས་བཙོན་ལས་འདས་པ་རེ་འཁྱུངས། སྐྱབ་ཁང་དུ་མེད་པས་སྐབས་

སྐྱབ་ཁང་གི་སན་ཚུན་ན་མོད་ཐང་སྐྱབ་རེ་བབས་འདུག་པ་ཟླ་སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་
པོར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བློས་པར་སྤང་བས། འདི་རྣམས་མཁའ་འགྲོ་པོ་མོ་ཇི་ལྟ་བུ་
ཞིག་གི་སྐྱལ་པ་ཡིན་སྟེ་པ་ཐུགས་ལ་ཤར་ཞིང་། སྐྱབ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཐེན་ནས་
བྱུང་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་ཟླ་འདི་པ་ལ་ད་ཁྱོད་རང་ཆོས་ལེགས་པོ་ཞིག་
བྱས་ན་འོང་བར་འདུག་གསུངས། ཟླ་འདི་པས། ལགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་
པས། སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་ན་རི་ཁྱོད་ལ་
འགྲོ་དགོས། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོང་ངམ་མི་ཡོང་བལྟོའི་གསུངས་ནས་རྣམས་འབྱོར་གྱི་
དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་པའི་མགྱར་འབུམ་ཞིག་ལ་དཔེ་མོ་ལན་གསུམ་འདེབས་
པར་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་པོ་འབའ་ཞིག་བབས། ཟླ་བཅུན་སྐྱེ་མ་འདི་བས་
སྐྱེ་མའི་ཞབས་ལ་ཡན་ལག་མཆོག་གིས་བཏུང་དེ། འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་
པའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་
པར་བྱེད་ཀྱིས་པའི་སྟོན་ལས་རྒྱ་ཆེར་འདེབས་པར་མཛད་དེ། དེ་ནས་སྤར་ཡང་
སེ་ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཉིན་མཆོན་
ཁོར་ཡུག་ཏུ་གཞུང་བ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདའ་བཞིན་པ་ནས། བྱི་ལོ་དེ་ལ་
ཕུར་བུ་ལྷོག་ཏུ་སྤར་ཡང་ཟླ་བ་པའི་དབང་ཕྱུག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ་མཛལ་
བར་བྱོན་ནས། གསོལ་ཆོགས་ཐོན་ཏེ་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀས་ས་ཆ་རྣམས་ལ་
ཞབས་བཅགས་མཛད་ཅིང་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེས་གནས་དེ་དག་ཏུ་སྤར་དགོན་
པ་ཆགས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། དེ་དུས་བར་ཁང་མ་གཏོགས་ཕུར་བུ་

ཚུག་གི་སྐྱབ་ཕྱེ་རྣམས་ཆགས་མ་ཟེན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤང་། དེ་ནས་སེར་
ཅེར་དཀར་བརྩ་འཕགས་པ་སྐལ་ལྷན་གྱི་བྱང་དུ་རེ་ཞིག་བཞུགས་ནས། རྒྱལ་
པའི་དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་དམ་པ་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་
མེད་གྱི་གདམས་པའི་ཚུ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་དཔལ་ལྷ་གཅིག་དྲི་པི་ཀ་རའི་
བཞེད་སྲོལ་སྤྱི་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སློབ་ཐང་
རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཀུན་གཟེགས་རྒྱལ་
མཆོག་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གྱི་བྱམ་བཟང་ལས་བྱང་བ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྟང་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྱགས་ལ་གཟུངས། དེ་དག་གི་ཆེ་དཀར་བརྩ་ལ་མང་ང་
ནས་ཞོགས་ང་རེ་སྤྱེལ་བ་དེ་ལ་ཚུ་རེ་བསྐྱེད་ནས་སློལ་སྦྱར་མཛད་ནས་གཉིས་
ཅར་གྱིས་གསོལ། དཀར་བརྩ་བས་སྤྱག་གཞན་ཞིག་ཏུ་ལུན་རིང་དུ་སྤྱགས་དམ་
མཛད། རྗེ་འདི་པས་གནས་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་སྦྱར་མཛད་དེ་འཇམ་དཔལ་
ཞལ་ལྟང་ཆང་མ་སྤྱགས་འཛིན་མཛད་བྱུང་སྟེ་སྤྱགས་སུ་ཆུད་ནས་ཕྱིར་ལོག་
ཕེབས་སྐབས། རྗེ་བྱུང་ཁང་བ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་མཇལ་བར་བྱོན་པས། སྐྱབ་ཁང་
བ་ཆེན་པོས་ཁམས་ཆ་བའི་སྒྲ་མ་མ་ཉི་བ་དང་མཉམ་དུ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྟང་
གི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སློལ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་པ་གནད་བས་སྤྱགས་
སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོད་པར་གྱུར་ཏེ། བྲ་སར་བཞུགས་རིང་སྤྱགས་གཉིར་ཏུར་
ཐག་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ། སྤྱགས་སུ་དཔེན་པའི་རི་སུལ་ནས་རི་སུལ་དུ་རྒྱ་ཞིང་། རྗེ་
བྱུང་པའི་དབང་སྤྱག་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་ལ་མིག་ཡར་བལྟས་གིས་

ཆེ་འདི་སྒྲོས་བཏང་བའི་སྐྱབ་པ་སྦྱིང་པོར་མཛད་པའི་དམ་བཅའ་བྲག་པོ་ཞིག་
སྐྱགས་ལ་འབྱུངས། ལོ་དེའི་དགུན་ཀའི་དུས་སུ་སྦྱིང་བསྐྱེད་བཤད་རིང་འཇམ་
དཔལ་ཞལ་ལུང་ལ་མཛད་པས། འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་གྱིས་སྐྱགས་སྒྲོགས་
ཤིང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་བཟང་པོའི་དཔེ་རང་བཞག་བྱུང་བས་
ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད་པའང་མང་པོ་བྱུང་གསུངས། དེ་ནས་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས། རི་སྐད་དུ། དགེ་སྦྱོང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས།

དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་དོན་དེ་སྒྲོག་
ཤིང་ཡིན། དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་སྐྱག་བསྐྱེད་སྦྱོང་བ་ཡིན། དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་རྒྱལ་
བའི་སྐས་པོ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆན་དམ་པ་གང་དུ་གནས་ན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མི་རྒྱབ་པའི་དོན་རྣམས་བཟན་
པར་བྱེད་པའི་སྒྲོག་ཤིང་། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་བག་མེད་པའི་འདོད་པ་མ་ལུས་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལོན་གྱི་
མཆོག་། རྒྱལ་བ་སྐས་དང་བཅས་པས་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་དགོངས་པར་འགྱུར་
བའི་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ། སོ་སོ་ཐར་བའི་སྤྱོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་
ཅེ་དགེ་སྦྱོང་གི་དངོས་པོའི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་
གང་བར་མཛད་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱགས་རྗེ་ཅན་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་སྐྱན་མོང་བའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་སྤྱང་ངོར་

ལོ་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུ་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷལ་དེ་ལའང་སེམས་
ཅན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཅན་དག་གི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས། འཛམ་
བུའི་སྒྲིང་གི་ཚུ་བོ་སྤྱི་ཉའི་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སུ་ལོག་པར་ལྟ་བུའི་སྐྱོ་སྒྲིང་
ཆོས་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པར་གྱུར་པ་ན། བྱང་ཕྱོགས་
རིག་པ་འཛིན་པའི་གནས་ཤུགས་ལའི་ཡུལ་དུ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་
མངའ་བདག་སངས་རྒྱས་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་དུར་སྤྲིག་གར་གྱིས་རྣམ་པར་
རོལ་བ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེའི་སྤྱལ་བ་
མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ། རིགས་ལྡན་དག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་དུ་འབྱུངས་
ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་སྒོངས་པར་བྱེད་པ་ཏྲ་
མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཕྱི་རོལ་བས་སྐྱོའི་རྒྱུན་མ་ལུས་པ་དག་པོས་ཆར་
བཅད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་མ་ལུས་པ་སྤྲར་ཡང་རྫོགས་ལྡན་གྱི་
དབལ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཆོའང་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་ལྷག་པར་མཛད་
པར་བཞེད་ཅིང་། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆེན་
པོ་ལས་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་མད་དུ་བྱུང་བ་
དག་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ། ཟིན་དཔོན་ཚུང་ཞེས་པ་ཞིག་ལ་གྲོགས་བཅོལ་ནས་
གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་ཉི་བར་བཀོད། གོང་དུ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
འདི་རྣམས་ཀྱང་འོལ་ཆོད་མ་ཡིན་གྱི། རྗེ་བཙུན་སྐྱ་མ་གང་གི་གསུང་ལས་ཐོས་
པ་རྣམས་གྲིས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཆོས་སྤྲེ་ཆེན་པོ་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཐེབས་ནས་

རྗེ་ཉིད་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་སྤྱུ་ལོའི་ཆེ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཅུ་དགྲུའི་ཕྱིས་
རེད་ཀྱི་ཆ་ལ་བབས་པ་ན། ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་དཔལ་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་
སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་གི་ཉེ་བ་སྤྲ་བྲང་རྒྱལ་མཆོན་
མཐོན་པོའི་གཟིམས་རྒྱུང་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་སངས་རྒྱལ་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས་དུར་སྤྱིག་གར་གྱིས་
རྣམ་པར་རོལ་བ་འདུལ་བ་འཛིན་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ན་མངོན་པར་བརྗེད་པའི་
པཎ་ཆེན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཇི་བཅུན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་
དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་སྒོ་བ་བྱུང་འབྲེལ་དང་། མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་
ཡོངས་འཛིན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་མཛད་
ཅིང་། གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་སོགས་པ་གནས་བཟན་དུ་འོས་
པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རྒྱུད་ཕྱག་པའི་དགེ་སློང་དག་གིས་ཁ་སྐོང་བར་མཛད་ནས།
དགེ་འདུན་གྲངས་ཆང་བའི་དབུས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་
རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་
ཡང་དག་པར་བཞེས་ཏེ། སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱི་ཆ་
ཀྱན་ནས་མི་དམན་པ་དང་། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པ་དང་། ལྷ་དང་
བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱིས་གཙུག་ན་བཀྱར་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱང་
པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་བཟན་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་
པ་གཞི་བཅུ་བདུན་དང་། ལྷང་རྣམ་འབྱེད་དང་། ལྷང་ཐོན་ཆོགས་ལ་སོགས་

བ་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་རང་གཞུང་གི་སྐབས་ལས་རྗེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཡོན་
ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་རགས་དུ་མའི་ཉི་མཱ་སྐར་གསུམ་གྱི་ཆོམ་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་འདིའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཀུན་གསལ་ཀུན་ནས་ཁེབས་ཤིང་བཟ་བར་གྱུར་
ཏེ། དེ་ནས་བཟུང་དུས་ཀུན་དུ་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་ཆ་སྤོ་རྣམས་ཀྱང་མ་
ཉམས་པར་ཕྱག་ལེན་དུ་བཏབ་ཅིང་། རྒྱ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་
གི་ཕྱིར་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཞག་དུ་མི་འགྲོགས་པར་ཕྱིར་བཅོས་པ་སོགས་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོ་ཐར་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཏྲ་
ཐུམ་ལམ་ཉི་ཤེས་འཁོར་སྐར་ཡང་བྱོན་པ་ལྟར་མཛད་དོ། །

སྐྱས་པ། སྐྱམ་སྐྱར་རྒྱལ་མཆན་འོད་གྱི་བ་བ་ཡིས། ཀུན་ནས་བརྗོད་
པའི་དགོ་སྤྱོད་ཉི་མ་འདིས། བདག་བསྟན་བད་ཆལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས། དཔལ་སྐུ་གང་དེ་ཞལ་གྱི་མཆོ་སྤོས་བཞད། །

འཕགས་པའི་རིགས་བཞིའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སེ་རལ་སྤེང་། ད་རྒྱལ་མེད་
པའི་ཚུལ་ཁྱིམས་སྤྲད་བྱ་ཡིས། བག་ཡོད་སྤག་པར་འཆང་བའི་བྲང་སྤོང་
ཞིག་སྤེ་བཞིའི་ནགས་ཆལ་སྐུ་པོར་ཅི་དགར་རྒྱ། །

ལྟར་བཟེད་བྱང་བའི་འཕྱར་མྱིང་མཛེས་གྱུར་ཅིང་། རྣམ་གསུམ་ལོ་འདབ་
དུལ་བའི་བསེར་བྱས་གཡོ། འཆལ་སྤངས་རྗེ་དད་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕྲོ་བ་
ཡི། འདབ་བརྒྱ་པ་འདི་ཐུབ་བསྟན་རྗེ་དུའི་རྒྱ། །

བྱེ་དོར་མ་བྱས་གཟི་བརྗོད་འབར། རྒྱན་རྣམས་སྤངས་པས་རབ་དུ་

བཟ། །སྒོས་དང་བྲལ་བས་དྲི་ཞེས་ཅན། །སྒྱུ་མ་འདི་ནི་སྤྱི་ཡིས་སྒྱུ་ལ། །

འིང་དྲུང་གནས་མཆོག་ཕྱག་དར་ཁྲོད། །གོས་དང་སྒྲོང་མོས་འཆོ་གྱུར་
ཁྱད། །མིག་སྒྲོང་ལྡན་པས་བཟླ་བྱེད་ཅིང་། །ཆངས་པའི་གཙུག་གི་ཁོར་བྱས་
གཏུགས། །

མཐོ་རིས་སྤྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །ལུགས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་མ་ལུས་བ། །ཞི་
དུལ་དུར་སླིག་ཁབ་ལེན་གྱིས། །ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཛེན་པ་འབྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པའོ། །

དེ་ནས་དབྱས་ཕྱོགས་སྤྱ་བྱིར་ཐེབས་ཏེ་སྒྲར་ཡང་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་
བར་མཛད་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཅོང་
ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་བསྐྱུན་བ། རྒྱལ་བའི་སྤྱལ་
པའི་སྤྱ་རྒྱལ་བ་ཤུག་སྤྱ་ཞེའི་མདུན་སར་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་དུས་ཆེན་པོའི་སྐབས་སྤྱ་
མཆོད་ཅིང་། སྒྲོན་པ་ལྟ་ས་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲགས་པར་བྱ་བ་སྒྲོར་མཛད་པའི་
སྐབས་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་ན། ཚུལ་དེ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་བཤད་ཅོད་གཉིས་
ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་འདེགས་སྤྱ་འགྱུར་བ་ཞིག་
བྱའོ། །ཡང་ན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་དགག་པའི་བྱིར་བཤོལ་བར་བྱ་
སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ཏེ། རྗེ་སྤྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོར་རྗེ་ལྷ་རྩེ་གསུམ་ཁྱེད་ཀྱིས་
གསོལ་བས། ལན་དུ་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་སྤྱལ་ཏེ། ལགས་མིང་བཏགས་མི་མཛད་ན་
སྒྲོས་དགོས་མེད་ཅིང་། དེ་མིན་ད་ལམ་རང་མིང་བཏགས་བཟང་བ་འབྲ་བས་

དགོངས། ཞེས་པ་ཞིག་སྤུལ་བར་བརྟེན་དགྲང་ལོ་ཉིར་ལྷ་པ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོ་
འཕྲུལ་མཆོད་པ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་སུ་ལྷང་དང་རིགས་པ་བྲི་མ་མེད་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་རྒྱུད་སྤྲུག་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
མཁས་མང་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོའི་དབྱས་སུ་སྟོན་ལམ་གྱ་བསྐྱོར་མཛད་པས། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལྗོན་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རྣམས་ལྷུལ་དུ་བྲིན་པ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་ཆེན་
པོ་དབྱུ་པར་གཉིས་གྱིས་མཆོན། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་
བུ་རྣམས་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་མཐའ་དག་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་གྱི་ཆ་
མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་
ཆོག་ལ་མི་བརྟོན་དོན་ལ་བརྟོན། གཞན་གྱི་སྤྲོ་བ་ལན་མེད་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་མ་
ཡིན་གྱི། རང་གི་སེམས་འདུལ་བའི་བྱིར་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་
ང་རོའི་སྤྲུལ། སྟོན་པ་མཉམ་པ་མེད་པ་ཤུག་རྒྱལ་པོས་གཙོ་མཛད་སྤྱོད་པས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་མཆོད་ཅིང་། དེར་
ཆོག་གས་གྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་མཆོག་ཏུ་མོས་ཤིང་དྲང་བ་དང་འདུན་པ་དང་
སྟོབ་རྣམས་པན་ཚུན་འབྲན་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། དེ་སྐབས་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་
སྤྲུག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་པ་རོལ་པོ་ལ་ཁྲོ་སེམས་མ་སྤྲེས་པ་གཤམ་ཆེ་བ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲུགས་ལ་བརྟགས་པར་མ་ཟད་སྟོབ་གཉེར་གྱི་དུས་ཀུན་
ཏུ། རྗེ་སྤྲུབ་ཁང་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་སྟུམ་པའི་འདུ་ཤེས་འབད་ཚོལ་

ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་དགོན་པ་
དང་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གྲོགས་དང་། དཔེ་ཆ་དང་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཟས་གོས་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་མའི་རྣམ་འབྱུང་དང་རང་ཉིད་འདུལ་བའི་དོན་དུ་
སྤྱུལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟེ་མ་པར་མར་འོང་གིན་ཡོད་པའི་སྟབས་ཀྱིས། དེའི་
ཆེའང་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་ཞིང་། གསང་སྤྱ་སོགས་སུ་རྣམ་
འགྲེལ་ལ་ཅུང་ཟད་སྤྱངས་པ་བྱས་པའི་དགེ་བ་ཤེས་ཞིག་ནས་རིགས་པ་ལྟར་
སྤང་མང་པོ་ཁྲི་ཉེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་སུན་དཔྱད་དུ་བྱུང་བ་ལའང་ལུང་
རིགས་ཅི་མ་མེད་པས་སུན་བྱུང་བ་ལས་མི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
བྱུང་གསུང་སྟེ། འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཉམས་སྲིང་
ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་བརྟགས་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གྱི་སྟོན་པ་དབག་པར་དཀའ་བ་ཞིག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ལམ་གྱ་བསྐྱེད་བྱུང་ནས་སྐབས་ཤིག་རྗེ་སྤྱབ་ཁང་རིན་པོ་
ཆེ་མཇལ་དུ་སེ་ར་ཅེར་ཕེབས་བས། སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ལ་སྟོན་
སེམས་ཆོ་གའི་སྟོན་པ་འཕོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཕེབས། དེ་དུས་རྗེ་སྤྱབ་ཁང་
པའི་ཞལ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་
སྟེ་པའི་སྟོ་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ནས། སྟོ་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
མི་གཏོང་སྟེ་དམ་བཅའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་ཅིང་། སྟོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་སྟོབ་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ཅན་བཟུང་ན་ཉེན་ཆེ་བས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཙམ་བྱའོ་གསུངས་བྱུང་བས། རྗེ་འདིའི་ཐུགས་ལ་སྟོན་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་

མེད་པ་ཞིག་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་སྐྱེས་པ་ཅི་
ཅམ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ཅན་བརྩུངས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
སློབ་མ་རྒྱས་པས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་མ་སྤྱོད་པའི་ཆོད་དུ་འདུག་ན། ད་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་ཡང་ཤིན་ཏུ་
འཆིངས་སྐྱམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ཅན་མཛད་དེ། དཀའ་བརྩ་
འཕགས་པ་སྐྱལ་ལྡན་གྱི་གསུང་ནས། དེ་རིང་སེམས་བསྐྱེད་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་
བྱས་གསུང་བ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཇི་ལྟར་མཛད་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་
གསུངས་པས་དཀའ་བརྩ་ནས་ཁྱོད་སྤྱིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་
གསུངས། ཞེས་ཏེ་ལས་འདུག་གསུང་སྟེ་ཚུལ་འདི་ཡང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་
རྣམ་པར་ཐར་པའོ། དུས་ཆོད་འདི་ཅམ་གྱི་དུས་ཤིག་སེ་ར་ཅེར་ཐེ་བོ་དཀའ་བརྩ་
བཅོན་འགྲུས་སེཌ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྤྲུགས་དཀྲུགས་པའི་དབང་གིས་རྩེ་
བྱབ་པའི་དབང་ལྷུག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོད་འོལ་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཐེབས། དེ་ཁྱོད་
འཛིན་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ནས་ཚུར་གདན་འདྲན་གྱི་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་བྱས་
ཀྱང་ཐེབས་མ་བཞེད་པས། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དཀའ་བརྩ་འཕགས་པ་སྐྱལ་ལྡན་
སྟོག་རྒྱང་ལུགས་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ། རྩེ་འདི་བའི་བྱང་དུ་བྱང་ནས། ཁོད་བྱམས་པ་
ལྷ་མ་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཁོང་རེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲུགས་དཀྲུགས་པས་བཞུགས་
ཐོས་མ་བདེ་བར་འོལ་ཁར་བྱོན། ཅི་བྱས་ཀྱང་འབྱོན་མ་ཉན་ཁྱོད་ལ་ཁ་བཏགས་
ཤིག་ཡོད་ན་ཚུར་ཐོངས། དེ་ལྟ་རྟེན་བྱས་ནས་ཚུར་ཐེབས་དགོས་པའི་བྱ་ཡིག་

འབུལ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པར་བརྟེན་ཁ་བཏགས་དབང་ལྡན་ཞིག་ཕྱག་ན་ཡོད་
པ་དེ་སློན་ལམ་གྱིས་མཆོམས་སྒྲིར་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ནས་སྦྱལ་བས། དཀའ་
བཅུས་ཀྱང་དེ་དང་ཕྱིར་པ་དཀར་པོ་ཞིག་ཞུ་རྟེན་དུ་བཅུག་སྟེ་སྦྱན་འཛིན་གྱི་ཞུ་
འཕྲིན་ཕྱལ་བས་སྒྲིར་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲིག་ཅིང་། ཡང་སློམ་སུ་རྩེ་
བྱམས་པའི་མཆོན་ཅན་འདི་པའི་ཐུགས་སློན་དེ་མ་མེད་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། དེ་སྐབས་རྩེ་འདི་པ་སྟེ་བཞིའི་གཞུང་དུ་དཔེ་
མཆོམས་ལ་བཞུགས་ཡོད་པའི་དུས་ཤིག་མནལ་ལས་དུ་སྦྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་
སེ་ར་རྩེར་ཐེབས་གྱིན་འདུག་པ་ལ་དེ་ཁོད་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་གོས་གསོལ།
མཆོད་རྩིས་ཐོགས་ནས་ཆོས་ལ་སྦྱང་དུ་གྲགས་པ་དེ་ནས་བསུ་བ་དང་སེར་
སྒྲིང་མཛད་ནས་ཐེབས་སོང་བ་ཞིག་བྱུང་བར་ཆོས་གྲངས་བཟུངས་ནས་རྩེས་
སོར་དེ་བ་མཛད་པས་མནལ་ལྟས་ལ་རྩིས་བྱུང་བ་བཞིན་བྱི་ཉིན་དགེ་སློང་
རྣམས་གྱིས་བསུ་བ་མཛད་ནས་ཐེབས་འདུག་གསུངས། རྩེ་སྦྱབ་ཁང་པ་ཆེན་
པོས་འོལ་ཁར་ཐེབས་རིང་ལ་ཨ་པོ་ཁྱ་འབྱུང་སོགས་ལ་ཞལ་བཀོད་གནང་སྟེ།
ཕུར་བུ་ཚུག་གི་རིགས་གསུམ་སྟེ་ཁང་བཞེངས་པར་ཆེད་དུ་བགྱིས་པ་མིན་ཡང་
ཆེ་གས་གཟུགས་ཤིག་བྱུང་བ་སྦྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེས་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་
ཅེས་གསུངས་པ་བྱིས་སུ་རྒྱ་རྩོར་མོད་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དཔོན་སོགས་མཆོག་
དམན་གྲངས་མེད་པ་འདུ་ཞིང་དེ་དག་གིས་བསྟོན་བཀུར་གྲངས་མེད་པ་འོང་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲར་ཞེས་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་འདི་པ་ཡང་ཡང་གསུངས། ལན་

ཅིག་ཁམས་ནས་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེར་འབྱུང་རྒྱུ་ཡི་ཤིང་ཞིག་བསྐྱར་བྱུང་བ་
འབྱུང་བར་རྗེ་འདིས་ཤེས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་རྗེ་སྐྱབ་ཁང་བ་ཆེན་པོ་སྟོ་འཁོར་བའི་གྲ་བ་
གནས་བསྐྱོར་བ་ཞིག་ལ་གཙོད་ཀྱི་དབང་གནང་གྲབས་འདུག་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་
འགྲིག་ནས་གྲ་བ་དེ་དང་མཉམ་དུ་རྗེ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་གཙོད་དབང་
ནས་མཁའ་སྟོ་འབྱེད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྦྱུང་། གནས་ལུགས་
ངོ་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་། ཉོན་མོངས་སྟོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། ཞེས་
སོགས་འདུག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པ་རྣམས་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་སྦྱུང་བས་དབྱིངས་
དང་རིག་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེད་བཤད། ཐབས་ཤེས་བྱུང་འདུག་གི་ཉམས་ལེན་
ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འཛིན་བཅོན་ཐབས་སུ་གཙོད་པའི་མ་གཅིག་ལབས་ཀྱི་
སྟོན་མའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་འབྱུངས། དེ་སྐབས་ཉི་མ་བྱི་
མོར་སོང་བས་བྱིར་ཤེས་མ་སྐྱབ་སྟེ་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེས་དཀའ་བཅུ་པའི་
ཐད་དུ་སྟོན་ལ་སངས་པར་ཞོག་གསུང་བ་ལྟར། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཁུ་བོ་དཀའ་བཅུ་
འཕགས་པ་སྐལ་ལྷན་ཀྱི་བྱུང་དུ་དེ་རུབ་བཞུགས་ནས་སངས་ཉིན་སྟེ་མོ་ཞིག་
ཤེས་པས་སྐྱགས་དམ་མ་གྲུབ་པར་སྟོ་བྱུང་དུ་ཅུང་ཞིག་བཞུགས། མཆོམས་
ཤིག་ལ་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་དང་ལམ་རིམ་བརྒྱད་པའི་གསལ་འདེབས་ཤིག་
མཛད་པའི་རྗེས་སུ་གཟིམས་ཁང་གི་སྟོ་བྱི་བྱུང་བ་དང་ནང་དུ་ཤེས་པས། དེར་
ཞབས་བྱི་སུའང་མི་སྤང་ཞིང་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མེ་ལྷགས་བཏབ་སྟེ་

མེ་གསོས་ནས་མཚན་ཉིད་པ་མེ་གཏོང་བ་མཁས་པོ་ཡོང་བས་མེ་ཐོངས་ཤིག་
གསུངས། མེའི་བྱ་བ་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་དུས་སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས་སེང་
ལྷེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་རྗེས་གནང་ཨེ་ཐོབ་གསུང་བར་མ་ཐོབ་ཞུས་པས། འོ་
མཚན་ཉིད་པའི་ལྷག་པའི་ལྷ་སེང་ལྷེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་འདི་ཡིན་པས་རྗེས་
སོར་བན་ཞིག་གཏོང་བས་དེ་དུས་ཤོག་དང་། འདིའི་རྗེས་གནང་ཞིག་བྱེད་གསུང་
བར། ལྷ་མ་འདིས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཞེས་གསོལ། ཡང་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་
ནས་ཁྱོད་རང་སྒོ་བ་གཉེར་ལེགས་པོ་ཞིག་གིས་ལ། དེ་ནས་ངའི་ཐད་དུ་ཤོག་དང་
ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ལེགས་པོ་ཞིག་བཏང་གི་དེ་ནས་ཁྱོད་རང་གིས་ལམ་རིམ་ལ་
ཤ་ཆོད་རུས་ཆོད་དུ་སྐྱུངས་ནས་རང་ཉིད་མགོ་བོ་དཀར་པོར་སོང་། ལུས་
འཁྱོར་ཞེང་ན་ཆོད་ཀྱང་གཏུགས། ལྷོ་སྐྱུ་ལ་གོས་རྩལ་བ་གཞན་གིས་མཐོང་ན་
སྤྲོད་རྗེ་སྐྱེ་བ། རང་ཉིད་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བདེས་ཆེ་མ་བ་གཞན་དམ་པའི་
ཆོས་མི་བླ་བར་ཆེ་འདིའི་སྒྲོབས་འཁྱོར་གིས་བྲེགས་པ་ཆོ་ལ་བར་སྤྲོད་རྗེ་སྐྱེ་བ་
ཞིག་བྱེད་དགོས་གསུངས་ཤིང་། སྐས་པའི་གསུང་འཕྲོས་རྣམས་མཛད་པའི་ཆེ་
ང་དགྲུགས་ཤིག་ལ་བྱུག་འཁར་ལྟར་གནང་སྟེ་སྐྱུ་ལུས་འཁྱོར་བ་ལྟར་མཛད་
པར་བརྟེན་སྐྱུ་ཆེ་རིང་རབ་ཡོང་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པར་སྐྱགས་ལ་ཤར་ཞིང་།
དུས་བྱིས་ཤིག་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་དང་སེང་ལྷེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་
རྗེས་གནང་གཉིས་ཀྱང་དབྱེས་པ་ཆེན་པོས་སྐྱལ། དེ་ལྟར་སེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སྤྲིང་གི་བྲེས་མཁས་མང་གྲ་ཆོད་དུ་ཐོག་མར་སྐྱགས་གཉེར་ལ་ཐེབས་པ་ནས་

བཟུང་ཏེ། སྤྱིར་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་དང་དོན་ཆེ་བ་དང་འཇིག་སྤྱོད་པའི་
གནས་ཚུལ་དང་སྤྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་འདི་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལོ་སྒྲོག་གས་
ཚུའི་ལྷ་བརྟོག་པ་ལྟར་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་མི་བརྟན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ལེགས་
པར་དགོངས་ནས། རོས་བསམ་གྱི་བྱ་བས་རང་གིས་ལན་ཅིག་ཙམ་རྟེན་པའི་
དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གནད་
རྣམས་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་
བྱངས་སྤྱང་སྟེ་རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་བཟང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་
དབང་གིས་རང་འབྱུངས་སུ་ཡོད་པའི་བྱུང་པའི་མཐའ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཅན་
རྣམས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་ཁོ་ནར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་
ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་ལ་སེམས་པ་དང་། མཐའ་ཡོངས་སུ་
གཙོད་པའི་ཕྱིར་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྟེ་ལམ་གྱི་སྒོག་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་ནས། རང་
རྒྱུད་འདུལ་པའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་ངེས་པར་བརྟོན་པ་དྲག་པོས་ཉམས་སུ་བཞེས་
པ་འབའ་ཞིག་ལས། ཆོ་འདིའི་རྟེན་བཀུར་སྟན་ཐུགས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་
དང་ཆེན་པོ་དག་གི་ཡིད་འཇིག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དང་། བདག་ཉིད་རྒྱལ་འདོད་
དང་གཞན་དམའ་དབབ་པའི་སྒྱུར་བ་ལྟར་ལེན་པ་སོགས་རིང་དུ་སྤངས་པ་ཁོ་
ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ། ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། དེད་གྲ་སར་སྟོད་རིང་ལ་

ཞོགས་ཀ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་གྲུའི་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་དགོན་པའི་ཁྲིམ་ལ་འགྲོ་
མ་ལྟོང་། དགོས་པ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཆོགས་ཐེང་གཅིག་བཅག་ནས་ཤག་ཏུ་ཁ་
ཡངས་བྱས་ནས་ལན་གཅིག་ཀྱང་བསྐད་པ་མེད། སྐབས་འགར་རྒྱུང་མེད་གི་
སྐབས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་མ་བྱུང་བ་ལན་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་ནས་ཡོང་
དུས་རང་གི་སྒྲ་མའི་ཞལ་ཆེམས་དང་། བ་ཤུན་པོའི་བསྐབ་བྱ་བྱས་པ་ནམས་
སྟོང་ལ་བཅུག་སྟེ་གྲ་ས་དང་རེ་ཁྲོད་སོགས་སུ་སྟོད་པའི་སྐབས་གང་དུའང་བག་
མེད་ཀྱི་ཡོང་གཏམ་དང་ཆོགས་འདུ་སོགས་ལ་འདྲེམ་པ་ཆེན་པོ་བྱས། ཤག་
མཆེས་པས་བྱང་ལ་གྲོང་ཆོག་རྒྱག་པར་བྱིན། ཚུར་ཡོང་ནས་རྩ་དབྱུགས་ཞོབ་
རང་ཐེར་གྱིན་རྩ་སྟོལ། ཤ་བཅོས་ནས་ཆོགས་འདུ་ཁོ་ན་བྱེད་མཁན་འགའ་ཞིག་
ཡོད་དེ། དེ་འབྲེལ་སྟོན་པ་སྟེ་མ་ལྟོང་། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ཆོས་གྲུའི་ནང་དུ་ཤིང་
གི་བསིལ་གྱིབ་ལ་འདུག་ཅ་ན། སྟོང་ནས་དཔོན་པོས་སྟུག་གཏོང་མཁན་ནི་མེད།
འོག་ན་གཡོག་གི་མགོ་འདོན་བྱེད་དགོས་སོགས་ནི་མེད་པར། རང་གཅིག་དུའི་
བསམ་སྒྲོ་དང་དཔེ་ཆའི་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་སྤང་བ་གང་བདེར་བསྐད་ཆོག་པ་
འདི་འབྲེལ་གཞན་ལ་བསྟོས་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེབ་པའི་ཆོད་དུ་འདུག་སྙམ་ནས་
དགའ་སྟོ་སྟེ་བ་དང་། ཡང་སྐབས་འགར་སྟོ་གཞོལ་བ། བྱང་སྐབས་པ་མི་མཐོ་མི་
དམའ་བའི་རིའི་དོགས་ཤིག་ཏུ་བྲག་ཕུག་ས་བྱི་ཆིང་རེ་བའི་ནང་དུ་སྟོ་སྟེ་ལ་གོས་
དུལ་བ་བྱས། སྟོགས་པ་དང་སྟོམ་པ་བྱུང་ཡང་སྟུག་བསམན་བསྐྱེད་ནས་དགོན་
མཆོག་ལ་སྐབས་འགྲོ་བྱེད་ཀྱིན་མི་ཆེ་ཆོས་ལ་སྟེལ་བ་ཞིག་ནས་འོང་ན་སྙམ་

པའི་སྒོ་རེ་ཆོས་གྲུའི་ནང་དུ་འདུག་པའི་སྐབས་པལ་ཆེ་བར་ཡོད་ཅིང་། ལན་ཅིག་
ཁང་ཆོན་གྱི་གྲ་བ་གོངས་བ་ཞིག་གི་ཆས་ཀས་ཆོས་ཇ་བཟང་པོ་ཉིན་མང་པོ་
སྒྲེལ་ནས་བཏང་བྱུང་བ་ན་པལ་ཆེར་བས་ལ་དགའ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སྟོང་
ཅིང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དེ་ཁོ་གཅིག་ཕྱི་སྟེང་དུ་ཡོང་བ་ལས་གཞན་དུ་རང་རང་
གི་སྟེང་དུ་ཡོང་སྟུང་བ་ཡེ་མེད་པར་གཤགས་རྒྱག་དང་གད་མོ་དེ་རི་རི་འདུག་
པས་དེ་དག་གི་སྒྲ་ཚུལ་མཐོང་བ་དང་རང་ཡང་ནས་འཆི་རེས་པ་མི་འདུག་སྟུང་
མཆི་མ་མང་པོ་ཞོར་ཞིང་དེའི་རིང་ལ་བཟང་བཏུང་གི་བློ་བ་མི་ཆོར་བ་བྱུང་།
རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་པོད་ལ་ཕུང་ཐོབ་ནས་ཉང་བཞན་སྒོར་དང་བྲུང་པར་སྡེ་སྡིད་
ཀྱི་ཁང་བྱིས་གོང་སྤྲད་གཞིས་ཀ་ལྷ་བཟང་གིས་གྲུ་བ་རྣམས་ལ་བྱེན་པ་ཡིན་ཟེར་
ནས། གྲུ་བ་འདོད་པ་ཆེ་བ་མང་པོ་བྱིས་པའི་ཆས་ཀ་ལེན་པར་འགྲོ་གིན་འདུག་པ་
ལ་གྲོགས་འགའ་ཞིག་གིས་ང་ལ་འང་ཆས་ལེན་པར་འགྲོ་ཟེར་བྱུང་ཡང་། འགྲོ་བ་
དག་ཏུ་ཅང་ཆེ་སྟེ་གྲུ་བ་གཞན་གྱིས་བྱིས་པའི་ཆས་ཀ་བྱིར་ཡོང་བ་མཐོང་ཅ་ན།
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆ་ལུགས་འདི་འདྲ་བ་བྱུངས་ནས་བྱིས་པ་དག་གིས་འབད་ཚོལ་
གྱིས་དཀའ་བ་དུ་མས་བསྐྱབས་ཤིང་། རང་གིས་ཀྱང་སྟོད་མི་རུས་པ་རྣམས་
བྱིར་ཡོང་པོད་པ་འདི་འདྲ་ག་ལ་རིགས་སྟུང་དུ་སེམས་ལ་མ་བཟོད་པ་སྟིང་རྒྱང་
ལངས་པ་ལྟ་བུས། རང་གི་ཤག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་སྟོག་ཏུ་བཅད་ནས་འདུག་ཀྱང་
ཉིན་གང་པོར་མཆི་མ་རྒྱན་མི་ཆད་པས་ལུས་སེམས་ཏུ་ཅང་ཐང་ཆད་པ་ཞིག་
བྱུང་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་དམ་པའི་སྟོད་པ་མཆད་དུ་བྱུང་བ་བསྟན་པའི་གཞི་མ་

དམ་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་སྦྱོང་བའི་ཆ་གཉིས་ཀ་དང་
མ་ཐུན་ཞིང་། སྡོན་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ངེས་པ་དོན་
གྱི་བྱ་བཏང་བ་རྣམས་དང་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཁམས་གསུམ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྒོ་
བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་མཛད་པ་དང་ལེགས་པར་མཚུངས་པའི་མཁས་
པ་མཁྱེན་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའོ། །

དེ་དག་ལ་འདི་ལྟར་བསྒྲགས་སྟེ།

འཇམ་དཔལ་རྩོུ་རྩོུ་པོ་དུར་སྤྲིག་ཅན། །ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྒོ་བསྐྱུ་ཅེ་
གཅིག་པའི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་བ་གང་གི་ཁ་རྩོན་ལ། །ཟབ་གསལ་སྦྱར་བའི་གཉིས་
འཐུང་ཅི་དགར་བྱངས། །

དེ་སྦྱང་སྒོ་གྲོས་མཆེ་བ་དཀར་པོ་དུག །བཙོན་འགྲུས་སྡོན་གྱི་བསིལ་བྱེད་
དར་བའི་དཔལ། །ཡང་ཡང་འཐུངས་པའི་འཆེར་འོད་ཅན་གྱི་སྤག །ཐབས་ཤེས་
ཆོང་ཐོང་མང་པོ་ཁྱར་དུ་ཐོགས། །

གསལ་བའི་ས་ལེ་སྒྲུལ་དང་སྦྱར་བ་ཡི། །ཁར་ཟབ་པའི་རོར་བུའི་སྤང་བའི་
ཆོགས། །གཞུང་ཆོག་བྱིས་བདག་གིས་བྱིན་རིན་གྱི་དབྱ། །རོ་མཆར་སྒྲ་ཆོགས་
སྦྱང་དབུས་མཛོད་དུ་འབྱེལ། །

ལེགས་བཤད་བཟའ་དང་བཅའ་བའི་འབྱོར་བ་ཡིས། །ཤོངས་པར་གྱུར་
ལ་བཤད་རྩོད་རོ་ཞིམ་དཔལ། །ཅི་དགར་བྱིན་པའི་སྤང་རིགས་ལུས་བརྟས་
ཏེ། །ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྒོ་གྲོས་གྱུད་ཅལ་འབྲུག། །

ཐོག་མ་མེད་ནས་བག་ཡོད་གྲོགས་པོ་དང་། །མ་བྲལ་མཛེས་བས་གཟུགས་
པའི་དཔེན་པའི་གནས། །གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་པ་ནི། །སོ་གའི་ཉི་
མས་སྤང་ཆེན་པད་མཆོར་བཞིན། །

གོལ་བ་ལྟ་ངན་སྒྲོག་པའི་མ་སྐྱེས་དང་། །ལེགས་བཤད་ང་རོ་བཞད་པའི་
མཆེ་ཕྱར་ཅན། །ཀུན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གད་བརྒྱངས་ནི། །ཅི་དགར་
བསྐྱགས་པས་སྐྱག་དང་དགའ་བ་སྟེར། །

སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའི་ངོས་ཡངས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི། །ཉི་མེ་བསྟོན་མེད་འཆར་བ་
བདེན་སྟོང་བའི། །ཤེས་རབ་སྤྲ་གཅན་སྟོ་བར་འཁྱུངས་པས་ནི། །འཛིག་ལྟའི་འོད་
ངན་མཐའ་བྲལ་དབྱིངས་སུ་བློས། །

དུར་སྐྱིག་དུལ་བའི་རྒྱང་གིས་ལྟ་བ་ལྟ་བ་ཏུ། །གཡོ་བའི་མཛེས་བ་གཅིག་
ཏུ་འདུས་པ་འདིས། །རྟ་ཐུལ་སྤྱིངས་ནས་ནགས་ཁོད་སྤུག་པོའམ། །ཞི་བའི་
དབྱིངས་སུ་ཁ་རོག་མི་མནལ་ལམ། །

རྒྱལ་སྐས་རྒྱ་ཆེན་སྟོད་དང་ཐབ་མའི་ལྷ། །པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་བྱེར་བའི་
དགའ་བའི་གནད། །ཆོག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་མཆོད་སྤྲིན་ལ། །རྒྱལ་བ་
སྐས་བཅས་རྟག་ཏུ་གཟིགས་པར་གྱུར། །

འདི་དག་ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། །བྱུང་དབང་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་
ལས། །བྱང་སེམས་བདུད་རྩི་འཁྱུངས་པས་ནི། །འགྲོ་ལ་སྤྲུལ་རས་གཟིགས་
ལྟར་བཅེ། །

འཁོར་བས་སྐྱོབ་འེ་མོ་དོ། །ཕན་སེམས་མཐར་ཐུག་དོལ་པ་དང་། །ནམ་
མཁའ་སྐྱུ་མ་ཐུང་འཇུག་པའི། །བྱེད་བཀའ་བའི་རྒྱ་གྲིས་བརྩེད། །

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས། །འདིར་ནི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་སྟེ། །ཡོངས་སུ་
རྩོགས་པར་བརྩོན་པ་ལ། །ཤུ་རིའི་བྱུང་མིང་ལ་ལས། །

ཞེས་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་བཀའ་བྱིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་གང་གི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆ་ཤས་ཙམ་བརྩོན་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དད་
པའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། དཀའ་བའི་གནད་
རྣམས་ལ་སྒོ་བྲིས་ཀྱི་འཇུག་པས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་པའི་འོད་
ཟེར་ཉེ་གསུམ་པའོ། །

དཔེན་པའི་རྩི་ཁྲིད་ཏུ་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་བཟང་ལ་གཞིལ་

བས་ཁྱི་ལྟ་བུ་སྟེད་ཀྱི་ཚེས་ཀྱན་ལ་མངའ་འབྱོར་ཞིང་

གཞན་དོན་འབྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་འཕར་

ཚོག་མར་བྱེད་པའི་སྒྲོང་།

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་གཞི་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དག་གི་དོན་འཕགས་ལུལ་གྱི་
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྦྲ་མེད་པ་བཞིན་བཤད་ཅོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་

ལེགས་པར་ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་མཛད་དེ། བསྐྱབ་བརྟུས་སུ། བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་
བཅའ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བཙོན་
པར་བྱ། ཞེས་དང་། སྦྱིས་རབས་ལས། ཐོས་པའི་རྗེས་འདྲུག་སྦྱབ་པ་སྦྱིང་པོར་
བྱེད། །སྦྱེ་བའི་རྫོང་ལས་ཆོགས་ཚུང་ཐར་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འདི་ལྟར་དགོངས་ཏེ།

ཨེ་མ་རྟོ། བདག་གིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དེ་
ཅམ་ཞིག་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་ཐོན་མོད། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ནི། དང་
པོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པལ་བའི་དོན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་དབེན་པའི་རི་
ཁོང་རྣམས་སུ་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་འདུལ་བ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་པས།
མ་ལ་ད་ནི་བདག་གིས་ཀྱང་གནས་དབེན་པར་སོང་སྟེ་སྤྲ་མའི་ཞབས་རུལ་
སྦྱི་བོས་ལོད་ནས། ཏྲག་ཏུ་བྱ་ལྟར་གསོག་པ་སྤངས་ནས་ཀྱང་། །སེལ་ལྟ་བུར་
གནས་ཤིང་དབྱ་ལས་རྒྱལ། ཞེས་པའི་དོན་བཞིན་དུ་ཆེ་འདི་ནང་གི་བྱ་བ་མ་
ལུས་པ་སྒོས་དོར་ཏེ། ཐོས་དོན་སྦྱབ་པ་སྦྱིང་པོར་བྱས་པས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རོས་ལེགས་པར་མཆོད་པར་དགོངས་
ནས། བྱ་བསྐྱོར་བྱ་བ་སྟེ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་བྱ་བལ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་དང་མཉམ་དུ་རི་ཁོང་དུ་འབྱོན་པར་ཐག་བཅད་ནས་སྦྱབ་ཁང་རིན་
པོ་ཆེ་མཛལ་བར་བྱོན་ཞིང་། བྱ་བལ་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་འདད་གཉིས་རི་ཁོང་དུ་
འགྲོ་ཅིས་ཡིན་པས་བྱིན་ན་རི་ལྟར་ཡོང་ཞུས་པར། རྗེ་སྦྱབ་ཁང་པས་ཁོད་གཉིས་

ལ་ངས་ལུང་སྟོན་མི་ཤེས་རྒྱུ་དུ་རྟོག་པ་འབྱམས་པ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་ཤེས་
ཞིག་ཡོད་པར། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བྲིད་རི་ཁྲོད་དུ་འགོ་རན་འདུག་བྱས་པར་ང་
རི་ཁྲོད་ལ་སོང་ན་ཅི་བཟའ་ཅི་འཐུང་བྱས་པ་རེད། རི་ཁྲོད་ལ་སོང་བས་བཟའ་རྒྱ་
དང་འཐུང་རྒྱ་མེད་པའི་ངེས་པ་ཅི་ཡོད་གསུང་ཞིང་བཞད་མོ་ཞིག་མཛད་ནས་
བྱ་རམ་གྱི་གསོལ་རས་ཤིག་གནང་བ་ལས་ལན་ཅི་ཡང་མི་གསུང་། བྲིད་ཆོའི་
རིགས་ཀྱིས་རི་ཁྲོད་མི་འོང་། ང་སོངས་གསུང་བ་ལྟར་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཕྱིར་
ཐེབས། དེ་ནས་བྱ་བྲལ་དགོ་བཤེས་པའི་གསུང་ནས། ང་དེའོལ་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་
རི་ཁྲོད་ཅིག་དུ་འགོ་རྒྱ་ཡིན། ཁྲོད་ཀྱིས་ངའི་དགོ་ཕྱག་རྣམས་སྐྱོངས་ཤིག་ཅེས་
ཇི་འདི་པར་མངགས་བྱ་མཛད་པས། ཇི་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ་དེ་
ལྟར་དགོ་ཕྱག་སྐྱོང་བ་སོགས་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལས་ན་བར་གཙོད་ཀྱི་ངོ་ཡིན་པས་
དང་པོ་ཉིད་དུ་རི་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་དགོངས་ནས། དགོ་བཤེས་པར་
དེ་ཁ་བྱེད། རེད་རང་གཉིས་རི་ཁྲོད་ལ་སུ་མགྱོགས་བྱ། བྲིད་རང་སྟོན་ལ་སྟོན་
ན་ངས་དགོ་ཕྱག་རྣམས་སྐྱོང་ཞེས་གསུངས་ནས་སྐྱར་ཡང་བཙོན་པ་བྲག་པོས་
དཀའ་བཅུ་འཕགས་པ་སྐལ་ལྷན་བརྒྱུད་དེ། ཇི་སྐྱབ་ཁང་པར་ཁྱ་བ་མཛད་
པས། ལན་དུ་ཇི་སྐྱབ་པའི་དབང་ཕྱག་གིས་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་སྐལ་འདུག་པའི་ནང་
ན། ལོ། དང་པོར་གལ་ཆེ་བ་པ་ཡུལ་དང་གཉེན་བཤེས་སྟོས་དོར། བར་དུ་གལ་
ཆེ་བ་རྒྱུད་དང་རི་ཁྲོད་གང་རིགས་ཤིག་དུ་སྟོས་བསམ་གཙོ་བོར་སྟོན། མཐའ་
མར་གལ་ཆེ་བ་ཆེ་དང་སྐྱབ་པ་མཉམ་པར་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩ་

བ་ཚུགས་པའི་སྐབ་བ་སྤྱིང་པོར་མཛོད་མཛོད། འདི་སྒོ་ལ་ཟིན་ནས་ཡི་གེ་མེར་
ཕུལ་ཞེས་གསུངས་འདུག་བ་དེའི་དོན་ལ་གཞིགས་ནས་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཁམས་
གསུམ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདན་ས་འགྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགེ་ལུན་རྣམ་པར་རྒྱལ་
བའི་སྤྱིང་མཛལ་བར་ཐེབས། ཕྱིར་འཁོར་ནས་ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་སྐབ་ཁང་པ་ཆེན་
པོ་མཛལ་བར་བྱོན་པས་བར་ཁང་དུ་སྐྱེ་མཚམས་མཛད་བ་དང་ཐུག་ནས་ཞལ་
དངོས་སུ་མ་འཛོམ་ཀྱང་། ཉེ་གནས་དགེ་སྒོང་བྱམས་པ་བྲག་ཕུག་པ་བརྒྱད་དེ་
རི་ཁྲོད་དུ་ཐེབས་བཞེད་ཡོད་ལུགས། བྱད་བར་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཅར་ནས་
བཞུགས་ཆོག་པ་དགོས་ཚུལ་རྣམས་ཁྱེས་པས། སྒྲ་མའི་བཀའ་ངག་བརྒྱུར་བ་
ཁྲོད་ཆོའི་རིགས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་མི་འོངས་དེ་བས་རྒྱུད་ལ་སོངས་གསུང་བ་ལ། རྗེ་
འདི་བ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཇུགས་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་རིངས་པར་ཡོད་པས་
གསུང་དེའི་ལན་དུ་རྒྱུད་ལ་འགྲོ་བའི་ཤེས་འདོད་མེད་ཅིང་། ལོ་གཅིག་གཉིས་
ཀྱིས་རྒྱུད་དོན་ལ་གོ་བ་མི་ཆགས། རྒྱུན་རིང་པོ་འདུག་པ་ལ་ནི་སྐྱུག་སྤིང་མི་
བྱས་ཤིང་། ལོ་གཅིག་གཉིས་པོ་དེར་ཡང་དམ་བཅའ་འཛོག་དགོས་པས་སྐྱགས་
ལ་སྒོ་བ་གཉེར་ཞེ་གཞུངས་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་མི་འོང་བར་འདུག་སོགས་རྒྱུ་མཚན་
ཀྱི་བསཏད་དགོལ་ཁྱེས་པར། འོན་ཅིས་ཀྱང་རི་ཁྲོད་ལ་འགྲོ་ན་འོལ་ཁ་ཕྱོགས་
ཀྱི་རི་ཁྲོད་ཅིག་ཏུ་སོང་གསུང་བ་ལ་ང་སྒྲ་མ་ལ་སྒོ་ཅི་གཏད་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་འདུག་
བསམ་བ་མིན་པ་སྒྲ་མ་དང་རྒྱང་ཆད་ནས་འགྲོ་དགོས་ན་སྒྲ་མས་ང་ལ་ཅི་བྱེད་
ལ། སྤྱིད་ཅུང་སྐྱུག་ཅུང་ང་ལ་སྒྲ་མ་མིན་པ་སྒོ་ཅི་གཏད་ས་མེད་པས་འདི་ཁར་སྒྲ་

མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བསྐྱད་ཆོག་པ་དགོས་ཞེས་ནན་ཞུས་མཛད་པས།
གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དག་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ལེགས་པར་དབྱེས་ནས། ད་
ལོ་ན་འདི་ཁ་རང་དུ་སྤྱོད། བྱིད་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱི་ལ་བྱ་རང་དབང་འདུས་
པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པས་བཅེགས་ཤིག་གསུངས་ནས་དེའི་མཐུན་རྐྱེན་སྤྲོད་
བྱའང་སྟེ། རྗེ་འདི་པའི་གྲོགས་རབ་འབྱམས་པ་སྒོ་བཟང་སྤྱན་པས་མཛད་
ནས། འདུལ་བའི་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་རང་ཤོང་སྤྱི་ལ་བྱ་ཞིག་བཅེགས་ཏེ།
སྤྱི་ལའི་མཐུག་སྟོན་གྱི་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབས་པ་ན་འཆིང་བྱེད་གྱི་ཞགས་པ་མང་
པོ་སྒོ་གོས་གྱི་མཚོན་ཆོན་པོས་དུམ་བྱར་བཅད་དེ། ཕུར་བུ་ལྗོངས་ཏུ་ཕེབས་ནས་
གཅིག་ཏུ་དཔེན་པའི་རི་ཁོད་དུ་ལུས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐ་དག་ལ་གཞན་རིང་མི་འཛོག་པའི་
བསམ་གཏན་དམ་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་ལུང་རྩ་ཡིས་བྱགས་པའི་ས་གཞི་ལ། །ན་བུན་རྩ་ཡིས་ལྷི་བས་གོས་
དང་ལྷན། །བག་ཕེབས་རྩ་བའི་རི་དྲགས་དལ་རྩ་བ། །དཔེན་པའི་གནས་འདི་
འཕགས་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན། །

དེ་ནས་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་སྐྱབ་ཁང་པ་དག་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་
དུང་ནས་ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ་གྱི་ལྷགས་ཁྲིད་ཆོས་རྩན་བརྒྱད་ལ་
ཆང་བ་ཞིག་གསན། ལོ་དེའི་ནང་དུ་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོས་ལྷགས་
བཀོད་མཛད་ནས་ཕུར་བུ་ལྗོངས་ཏུ་དག་སྦོང་བརྒྱད་བྲ་ཞིག་ཐོག་མར་ཚུགས་

པའི་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཞི་སྟོ་མཆོར་དང་། རུང་ཁང་། སྟེང་དུ་གཟིམས་ཚུང་དང་
བཅས་པ་བཏབ་པ་ལྷ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་པལ་ཆེར་བྱུག། དེའི་ཆེ་ཆེ་སྐྱབ་ཁང་
པ་ཆེན་པོས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁམས་
གསུམ་བཟའ་བར་རུས་པ་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཙུན་གསུམ་མའི་སྐྱབ་
ཐབས་ཟ་མ་ཏོག་གི་བཤད་ལུང་སྒྲགས་པ་ཞིག་དང་། ཁྱད་པར་སྒྲགས་གཉིས་
གྱི་དོན་ལས་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་ཁྱེད་སྟོམ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
བཅས་གནང་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དྲག་པོའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་འདི་
ཉིད་ཡི་དམ་དུ་བཟུང་སྟེ་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་ན། སྟིགས་
མའི་དུས་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་སྤང་བའི་སྐབས་འདིར་རི་ཁྲོད་ཟེན་པ་དང་།
སྐྱབ་པ་མཐར་འཁྱོལ་དཀའ་བས་དགུན་ཐོགས་འདིར་འཇིགས་བྱེད་གྱི་བསྟེན་
སྐྱབ་ཐོད་པ་ཆ་ཆེ་ཡི་བ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར། དགུན་དུས་དེར་དཔལ་རྗེ་
རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་བསྟེན་མཆོམས་མཛད་དེ། ཡི་དམ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དང་
གསལ་སྤང་བཏན་པོས་ནག་ཕྱོགས་བདུད་དང་བར་གཙོད་གྱི་རིགས་ཐམས་
ཅད་ཉི་འོད་གྱི་བྱང་དུ་མེ་ཁྱེད་སྤང་བེལ་གྱིས་མནན་ཅིང་། ལུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་བདེ་
སྟོང་དབྱེད་མེད་གྱི་སྒྲོའི་གཟུང་རྣམ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཤར་བའི་
རུས་མཐུས་ལུན་མཆོམས་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འང་དབང་པོ་དུག་
གི་ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷའི་རྣམ་ཐོལ་དང་བདེ་སྟོང་གི་རྒྱས་
ཐབས་པར་གྱུར། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་མཆོག་འདི་ཉིད་ལ་

ཐུགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད། ཉིད་ཆོས་གྲུབ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་
དབང་ཆོངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་ལྷག་པའི་ལྷ་སོགས་ཞུ་བ་མཛད་པར་འཇམ་
དབྱངས་དམར་སེར་རམ་འདྲིགས་བྱེད་ལ་ཡི་དམ་གྱིས་གསུང་བ་དང་། བཞ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྗེ་བཙུན་སློབ་ཐབས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཞུ་བར་མཛད་པར་ཡི་
དམ་འདྲིགས་བྱེད་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཕྱག་དུག་པ་བསྟེན་གསུང་བྱང་བས་རྗེ་རྗེ་
འདྲིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དང་ཆོ་རབས་སྟོན་མ་ཞིག་ནས་འབྲེལ་ལམ་ཆེ་བར་ཡོད་
འདུག་གསུང་། རྗེ་ཉིད་དགྲུང་ལོ་ཉིད་དུག་པ་མེ་མོ་པག་གི་ལོ་འི་ནང་དུ་རྗེ་དགེ་
ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་སློབ་སྐྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཁྱིད་རྒྱས་པ་ཞིག་དང་མེ་ཕུ་བྱམས་
སྟོན་པོའི་འབྲེལ་པའི་ལུང་དང་ར་ཁ་བྲག་གི་ཕྱག་མོ་ཆེར་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་
པ་ཞིག་གི་ཆོ། ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆོང་བ་ནམས་གསན་
ཅིང་། བསྐྱས་དོན་གྱི་གསུང་བཤད་སྐབས་རྗེ་སྐུ་ཁང་པ་ཆེན་པོས་བསྟན་པའི་
གནད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་ཆོང་ལ་མ་ཞོར་བ་རྗེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་གྱི་ཉིང་ཁུ་འདི་ལྟ་བུ་རང་གིས་ཐོས་ཤིང་ཤེས་ཀྱང་ད་
དུང་སྟོང་མི་ཆོམ་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་བྱ་སྤྲེལ་བྱེད་བདེ་བ་ཐབས་པ་ཞིག་
གཞན་ན་ཡོད་དེ་འོངས་སྤྲེལ་བ་བྱེད་པ་དེ་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བསྟན་པ་
འདིའི་ཁུ་ནས་ཕྱད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་
ལ་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་ཆེར་འཁུངས། ལོ་སྤྱི་ཉིད་གཉིས་ལ་རུང་བ་ཆོད་དང་

མ་ཐུན་པའི་མཁར་ལས་མཛད་པ་རྣམས་དང་། འདྲུ་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་བྲིས་
འབྲུང་གི་སྐྱབ་བཞེངས་པ་མཐའ་དག་ལ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་རབ་
འབྲུམས་སྐྱབ་པ་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་ང་རྒྱལ་སྤངས་ནས་ལྷ་མ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ཏེ། ས་དོ་དང་ཆུ་ལེན་པ། འཛིན་པ་སྐྱེལ་བ། ཆོན་
བསྐྱར་བ། དེས་འདམ་བརྟུང་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འབད་པར་མཛད་དེ།
ལུས་ཀྱི་རིམ་གྱི་མི་སྒྲོན་ས་ལྷ་མའི་ཞབས་ཏོག་ཡང་དག་པར་མཛད་པ་ཡིན་
གསུང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་དང་སེ་ར་ཅེར་སྟོད་པ་ལྷ་མ་ཐུན་
ཆོགས་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལྟར་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཁྲིད་
སྟོང་ལུགས་ཁྲིད་ཡིག་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཆོས་ཐུན་གསུམ་
གནང་བ་དང་ཁྲིད་ཡིག་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་གྱི་ལུང་བཅས་གསུམ་ན། ལོ་འདིའི་
དགུན་མཆམས་ལ་འབྲུག་ཁར་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ནས། ཁྲིད་རང་ཆོ་
ལམ་རིམ་གྱི་ཏོགས་པ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་འདོད་པ་ཡིན་ན་སྟོན་ལ་ཡིག་བརྒྱ་
འབྲུམ་ཐེར་རེའི་བསྟེན་པ་གྱིས་གསུང་བ་ལྟར། རྗེ་འདི་པ་སོགས་དགེ་སྟོང་
རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོན་བརྒྱས་ལ་བསྟེན་མཆམས་མཛད་ནས་
བཞུགས་ཡོད་སྐབས་རྗེ་བྱུང་ཁང་པ་ཆེན་པོ་འོལ་ཁ་སྤྲོགས་སུ་ཆབ་ཆན་ལ་
ཐེབས་རྒྱུ་ཡིན་སྟེ་དང་། དེ་རྗེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་བྲགས་སྐས་
དམ་པ་དོ་རྗེ་བྲག་སྐུལ་སྐྱེ་རིག་འཛིན་བརྒྱ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། རྗེ་ལྷ་མ་ཁམས་
གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་གྱི་ལུང་གནང་སྟེ་ཅིག་

ཀྱང་གསན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་ནས་སྐྱེ་མཆམས་གྲོལ་ཏེ། རྗེ་སྐབ་
ཁང་པའི་བྱང་དུ་བྱོན་ནས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལོལ་ཁར་ཆབ་ཆོན་ལ་ཕེབས་སྐབས་
དོ་རྗེ་བྲག་ཏུ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་ལྷ་བར་བྱིན་ན་ཡོང་ངམ་མི་ཡོང་ངམ་
ལྷས་པར། སྐབ་ཁང་པ་ཆེན་པོས་འགྲོ་འདོད་ཡོད་ན་སོང་གསུངས། དེ་མ་
དགེས་པའི་གསུང་དུ་མཁྱེན་ནས་ཅིའང་ལྷ་མ་རུས་པར་ཅུང་ཟད་བལྟགས་པས་
སྐར་ཡང་ད་སོང་གསུངས། དེར་རྗེ་འདི་པས་ངའི་འདོད་པར་ཡོད་ཆད་བྱེད་རྒྱ་
ཡིན་ན་འདོད་པ་ལ་ཅི་ཡང་འདོད་ཡོང་། དེ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན་སྒྲ་མ་ལ་སྒོ་སྟོང་བྱང་
གསུམ་གཏད་ནས་སྟོད་དགོས་དོན་མི་འདུག །ངའི་བསམ་པ་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་
ཤར་བུང་བ་སྒྲ་མའི་ཐུགས་ལ་བབས་ན་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན། མ་འབབ་ན་འགྲོ་རྒྱ་མིན་
ལྷས་པར། སྒྲ་མ་མཉམས་ནས་འོ་བྱེད་རང་ཆོའི་མའི་རིགས་འདི་ཉམས་ལེན་བྱེད་
བསམ་པ་མེད་པར་མང་པོ་རང་སྟོས་དགོས་མཁན་ཞིག་འདུག་པ་ཡགས་པོ་
བྱེད་ན་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལ་སྐྱེངས་ནས་རང་གིས་སེམས་འདི་གོ་བ་
མཉེད་མཉེད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་རོ་ཆོས་བྱུག་གི་ཁྱིད་ཅིག་ཡིན་ན་མ་
སྟོབ་པའི་ཐབས་མེད་གསུངས་པ་ལ་རྗེ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་
ལྷས་ནས་སྐྱེ་མཆམས་ཀྱི་ཐུ་མ་ཐུད་དེ་ཡིག་བརྒྱ་འབུམ་ཐེར་དང་། བརྒྱུད་ཕྱག་
འབུམ་ཐེར། ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ན་གྱི་ཕྱག་ཀྱང་གངས་ཀྱི་མཐའ་མི་མངོན་པའི་སྒོ་
ནས་བསགས་སྐྱེང་ལ་འབད་པར་མཛད། ས་པོ་བྱི་བའི་ལོ་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་
དུ་ཕེབས་སྐབས་སྐབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། སྐར་སྒྲ་མ་ཏྲ་ཕྱག་པའི་མཉལ་

ལམ་དུ་བཤེར་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་སྟོན་མའི་སྒོ་
སྒྲོང་གི་ལུང་ཡོངས་རྫོགས་གསུང་བ་ཞིག་མིས་བས་དེ་ཞུ་དགོས་རྒྱུར་འདུག་
དགོངས་ནས། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་བྱོན་ནས་འདི་ཡིས་ལུང་གནང་དགོས་ཞུས་
པར་བཤེར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ལུང་བྱས་ཟེན་བ་ཡིན་མོད་གསུངས། དེ་ལྟ་ནའང་ད་
དུང་ལན་ཅིག་ཞུ་བྱས་ནས་ཆར་ཅིག་གསན་བ་ཡིན་འདུག། །སྤྲུལ་ཏྲ་ཕུག་པའི་
དུང་ནས་ངས་ཀྱང་སྟོན་མའི་སྒོ་སྒྲོང་དང་ཁོང་རང་གིས་མཛད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་
ལྷན་ཐབས་གཉིས་ཀའི་ལུང་ཞུས་བ་ཡིན། འདི་གཉིས་ལམ་རིམ་ལ་སྒོ་སྒྲོང་
མཁན་ལ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་ནས་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུང་གནང་
བ་དང་། སྤྲུལ་ཡང་སེར་ཅེར་བེའུ་བྱམ་སྒོན་པོའི་འགྲེལ་བ་དང་འཇམ་དཔལ་
མཆོན་བཛྲོད་ཀྱི་ལུང་བཅས་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བརྒྱད་བ་ས་མོ་སྒྲུང་གི་ལོར་
ལྷ་རི་སྤྲུལ་སྟོན་གྱིས་རྗེ་བྱུང་པའི་དབང་ཕུག་ལ་ཞུས་ནས། འཇམ་དཔལ་
ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་ར་ཁ་བཟ་ཏུ་དབུ་ཚུགས་ནས་ཕུར་བུ་ལྷོག་ཏུ་མཇུག་རྫོགས་
བ་ཞིག་དང་། གཙོད་ཀྱི་ཁྲིད་རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་སྟོན་སྤུལ་བ་
རྣམས་གསན། འདིའི་སྐབས་སུ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ནས་རྗེ་འདི་བ་སྤྲུལ་མཆོད་གཉིས་
ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་ཞེས་གདན་འདྲན་པར་བྱུང་བས། རྗེ་སྤྲུལ་ཁང་
བ་ཆེན་པོར་ཁམས་ལ་ཕེབས་བ་ལེགས་མིན་ཞུས་པར་ད་ལྟ་ཁམས་ལ་ཕྱིན་ན་
འབྲལ་ལ་ལེགས་པོ་འོང་ཡང་ཕུགས་ལེགས་པོ་མི་འོང་། བདེ་ལམ་ནས་འབྱུང་
བ་ལྟར་སྤྲུལ་མའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་བསགས་སྤངས་ལ་འབད་བ་གྱིས་དང་

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་
བ་ཞིག་ད་གཟོད་འོངས། དེ་བྱུང་ཅ་ན་གར་འགྲོ་ཡང་སོངས་ཞེས་ཐེབས། དེ་
ནས་སྐབས་ཤིག་ཞོགས་ཀའི་ཆོགས་སུ་སློལ་འདོན་གྱི་སྐབས་སྟགས་བསམ་
ལ་ཁམས་ཕྱོགས་ལ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་ན་ཅི་འདྲ་འོངས་དགོངས་ནས་སྒྲ་མ་ལ་
བྱག་དབང་དང་སྐབས་འཇུག་ཞུས་ཏེ་སྐྱ་མདུན་ནས་ཕྱི་འགྲོས་གྱིས་ཐེབས་
ནས་གཟེམས་རྒྱུད་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་རྣམ་པ་སྟགས་ལ་མཛད་པའི་ཆེ་
སྟགས་སྒྲི་ནས་སྟོང་འགས་པ་ཅམ་གྱི་ཆོད་འོང་བར་སྒྲུང་ཞིང་། དེ་ནས་ཀྱང་
རིམ་གྱིས་ལམ་སོ་སོར་ཞུགས་ཏེ་རི་རེའི་ཅེར་ཐེབས་པའི་རྣམ་པ་མཛད་ནས་པ་
གིའི་ཐད་ཏུ་སྒྲ་མ་བཞུགས་པའི་ལུང་པ་དང་སྒྲ་མའི་སྐྱའི་རྣམ་པ་འདི་འདྲ་ཡོད་
སྟམ་པ་སོགས་བསྒྲོམ་པར་མཛད་པ་ན་སྐྱུན་ཆབ་དབང་མེད་ཏུ་ཡོང་གིན་འདུག་
པ་དང་། ཏུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་ཏུ་འཁྱུངས་ཡུལ་གྱི་རྫོ་རྫོའི་ཁང་པའི་ཕྱི་སྒྲོ་
ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ཏུ་ཐེབས་ནས་སྟག་གི་ཁང་པ་གཟིགས་གྱིན་འདུག་པ་ལ་ད་
ང་འདིར་སླེབ་པ་ལོགས་སོ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། སྒྲ་མ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་སྐྱབ་
སྟེའི་གྲོགས་བཟང་སོ་དེ་རྣམས་དང་བྲལ་ནས་འདི་འདྲར་སླེབ་པ་འདུག་དགོངས་
ནས་སྐྱུན་ཆབ་མང་སོ་བཏོན་ཏེ། ད་ང་འདི་ཁ་རང་ནས་ཡར་ལོག་མ་ཕྱིན་པར་
ཁྱིམ་ཏུ་འགྲོ་རིལི་སྟམ་ནས་ལོག་ཐེབས་པའི་ལམ་ཏུ། ཞིང་གཅིག་གི་ཁར་སྒྲ་མ་
སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་བྱོན་འདུག་པས་དགེས་གྲགས་སྒྲ་མའི་བྱུང་ཏུ་བརྟུགས་
ཐེབས་པ་ན་མི་མང་སོ་ཞིག་གིས་སློལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་འབྱོན་གྱིན་

འདུག་ཟེར་བར་གཟིགས་པས། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ནས་ཁ་དྲོག་ཤིན་ཏུ་
སེར་བའི་འོད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འོང་གིན་འདུག་པ་ལས་ཞལ་
ཕྱག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་མི་སྣང་ཞིང་། དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡལ་
སོང་བའི་འོད་ལ་མནལ་སད་པས་ཐུགས་སེམས་ལ་སློབ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུངས།
དེ་ནས་དེས་རྒྱུན་བྱས་པ་ཡུལ་དུ་མི་ཐེབས་པར་ཐག་བཅད། དེའི་ཉིན་ཞོགས་
ཀའི་ཆོགས་གོལ་ནས་རྗེ་བྱུག་པའི་དབང་ཕྱག་གི་སྐུ་བྱང་དུ་ཤོག་གསུང་བ་ལྟར་
ཐེབས་པས་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྟོད་གཅེར་བྱར་མཛད། སྐུ་འགག་ལ་ཤིག་
མེད་ཀྱང་སྐྱག་པ་ལྟར་མཛད་ཀྱིན་འོ་དེར་རང་ཆོའི་སྐྱབ་སྟེ་འདིར་བཞུགས་པའི་
དགེ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རིམ་གོལ་དམིགས་ནས་ས་རུབ་པའི་
སྐབས་སུ་གཙོད་དུས་མཉམ་དུ་བཏང་རྟེན་དུས་མཉམ་དུ་བྱས་བྱེད་དགོས་
རྒྱ་ཡིན། ཕུར་བུ་ལྷོག་གི་རི་འདི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཕོ་བྲང་ཡིན། ཕྱོགས་
བཞིར་སློབ་ཞིའི་རྣམ་པ་སོགས་གསལ་བོ་ཡོད། གནས་འདིར་འཁོར་ལོ་སྟོན་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་སྐྱབ་ཐག་ཉེ་བ་ཡིན་པས་བྲིལ་བུ་ལྟ་ལྟའི་
སྐྱབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟུངས་ལ་ཆོགས་སུ་ཚུགས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་
ཕྱང་ཐམས་ཅད་ཞལ་ཕྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟུངས་ནས་རྒྱགས་སྟོད་དགོས་
རྒྱ་ཡིན་ཀྱིས་ལ་ཆོགས་གཏམ་ཐོངས་གསུང་བར། དེ་དུས་མདང་གི་མནལ་
ལྟས་རྣམས་ཁྱས་པས་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེས་འོ་དེ་རེད། ཁྱོད་པ་ཡུལ་ནས་བྱིར་
ལོག་པ་མིས་བ་དེ་རེ་ཞིག་ཡུལ་དུ་མི་སྟེབ་པའི་ལྟས་སུ་འདུག །ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་

དམིགས་ནས་ཡལ་བ་དེ་ལྟ་བ་ལྟས་སྟོན་བྱ་བའི་བརྟུ་འདུག། ཁ་དོག་མེར་པོ་
འོང་བ་དེ་ལྟ་མ་དང་ཡི་དམ་ཐ་མི་དད་བའི་བརྟུ་པས་སྟོལ་དཀར་གྱི་རྗེས་
གནང་ཞིག་དགོས་པར་འདུག་སྟེ་སྤར་བྱེད་གསུངས། རྗེ་འདི་པའི་ཐུགས་ལ་ཡི་
དམ་དང་ལྷ་མ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་འདུག་སྟམ་པའི་
ངེས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་འཁུངས། ཕྱིར་ཐེབས་ནས་དག་སྟོང་རྣམས་ལ་འང་
བཀའ་སྩལ་བ་བསྒྱུར། དེའི་རྗེས་ཤིག་རྗེ་བྱུབ་པའི་དབང་སྒྱུག་ཆེན་པོས་རྗེ་
བཙུན་སྟོལ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་དགྱེས་བཞིན་ཏུ་སྩལ་
ཞིང་། དེ་དུས་ལྟ་བའི་འཛིན་ཚུལ་སྤྱ་སྤྱུབ་གྱི་བཞེད་སྟོལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
མན་ངག་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་
པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་ཚུལ་ཞིབ་པར་གསུངས་ནས། དེར་བྱིན་ཆད་རྗེ་
བཙུན་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་འདི་ལ་ཡི་དམ་དུ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྩལ་བ་ལྟར་རྗེ་
བྱམས་པའི་མཆན་ཅན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བཙུན་མ་སྟོལ་མ་
དཀར་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་
ཅམ་གྱི་རིང་རྗེ་བཙུན་མའི་བསྟེན་སྒྱུབ་ལ་འགྲུས་པར་མཛད་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་
རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་སྤར་ལས་ཀྱང་རྗེ་རྒྱས་སུ་སོང་བས་སྟོན་ངག་གི་
ཆོགས་བཅད་མང་པོ་ཐུགས་ལ་འབད་མེད་ཏུ་ལམ་ལམ་འཆར་བ་བྱུང་གསུང་
སྟེ། རྗེ་དག་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་ལུང་བསྟན་དང་རྗེ་འདི་པའི་མནལ་ལྟས་སོགས་
གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་གཞིགས་ན་དུས་དེའི་ཆེ་རྗེ་བཙུན་ཡིད་བཞིན་གྱི་

འཁོར་ལོའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་ཁོ་ནར་བཞག་པ་དོན་
དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་ཤེས་ཡང་དག་གིས་དབྱུང་བའི་ཆེ་མ་བརྟགས་ཉམས་
དགའ་བའི་སྤང་བ་ལས། བདེན་པར་བྱུབ་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་
མེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ནའང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་བཟོན་མེད་པར་འཛོག་
ཏུ་རུང་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ལྟ་བ་ཁྲད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་དགོངས་དོན་
ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་ནས་ལྷག་པའི་ལྷས་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་ཏེ་བྱིན་རྒྱབས་
ཀྱི་ཆར་པབ་པར་གདོན་མི་ཟེམ། །སྐྱེ་མཆམས་གྲོལ་ཟེན་པའི་རྗེས་ཤིག་རྒྱལ་
ཡུམ་སྒོ་བཟང་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་ཟངས་རིར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་རབ་
གནས་ལ་རྗེ་སྐུབ་ཁང་པ་ཆེན་པོ་གདན་འདྲན་ཞུས་པར་སྤྱོད་མེད་པས་མ་བཞེད་
ནས་ཕུར་བུ་ལྷོག་གི་དབུ་མཛད་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ར་ཁ་བྲག་
གི་དབུ་མཛད་གཉིས་སྐྱེ་ཆབ་ཏུ་སོང་གསུངས་པ་ལྟར་ཟངས་རིར་ཐེབས། བར་
ལམ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་འཚུབ་ལྷོངས་ལྟ་བུས་ལྷ་ས་ནས་གཞུང་གོ་ལ་ཐེབས་དུས་
སྐྱེ་མཁེས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ནས་སྐུན་གཞི་དང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་ཐད་དུ་གོ་བ་
རྒྱུད་གིས་བྱུབ་པའི་གྲུབས་སོགས་བྱུང་བར་སྤྱོད་མེད་པས་མ་བཞེད་
པས་ཉེར་འཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོས། ཟངས་རི་མཁར་དམར་དུ་ཐེབས་ནས་
གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་རྒྱས་པར་
མཛད་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་འོལ་ཁ་རྒྱ་ཚན་ལ་ཐེབས་པའི་རིམ་གྱི་འཛོམས་དུ་གསོལ་

བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཆིབས་བསྐྱོད་གནང་ནས། རིང་ཕྱི་དང་མགར་ཕྱག་ཆོས་
ལུང་། ལྷ་སྒྲིངས་རྒྱ་སོག་སོགས་རྗེའི་སྐུ་བ་གནས་ནམས་མཛལ་ཏེ་ཚུར་བཅས་
རིང་འཁོར་ཏེ་གདན་ས་མཐེལ་གྱི་མཆོད་མཛལ་ཞིབ་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་
ཡུལ་ཆིབས་རགས་དང་བཅས་པ་རྫོང་ནས་ཐེབས་པའི་རྟ་གྲལ་གྱི་གསེབ་རྟ་
ཐེབས་དགོས་བྱུང་བར་རྗེ་འདི་པའི་ཐུགས་ལ། འོངས་སྐྱ་ནམས་གྱི་འཁོར་དུ་
བྱང་མེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་ཡོད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་འཁོར་དུ་དག་
བཅོམ་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ཡོད། ང་དེ་དག་གི་གྲལ་
དུ་མི་ཚུད་པར་དེ་རིང་བཅུན་ཀླན་མ་ཞིག་གི་རྟ་གྲལ་ལ་འགོ་དགོས་པ་སྟམ་དུ་
ཐུགས་སྐྱོ་ཤས་དང་བཅས་ནས་སྐྱུན་ཆབ་ཀྱང་བབས་པར་སྤང་། དེ་ནས་
བསམ་ཡས་ནས་ཐེབས་པའི་རུབ་མོ་རྟ་སྟོན་པོ་དེ་བོང་ཅམ་ལ་ཞོན་པའི་རྒྱལ་
འགོང་ཞིག་མནལ་ལམ་དུ་གཟེགས་ཤིང་། དེ་ཉིན་གོགས་འཚུབ་གྱི་ནམ་པས་
ཆིབས་འབྲེལ་ནས་སྐྱའི་གཡོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲོག་རུས་ལགས་ཆག་གིས་བསྟུན་
གཞི་ཆེ་ཅམ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་མའི་བཀའ་སྐུ་བ་པའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་དགོངས་
ནས་སྒྲོ་དགའ་དང་གསོལ་འདེབས་མཛད་པས་ལས་སྐྱེབ་དག་པའི་རྟགས་ཀྱང་
འགའ་རེ་བྱུང་གསུང་། དེ་སྐབས་གཞན་གྱི་བཀའ་སྟེ་དང་ངོ་འཛིན་ལ་གཉིང་
ནས་ཞེ་ཞེལ་བའི་སྐྱོ་ཤས་ཀྱང་འབྱུངས། ཚུར་ལྷ་མའི་བྱུང་དུ་ཐེབས་ནས་ཐུགས་
བཞེད་ལེགས་པར་འབྲུབ་སྟེ་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ལ་བྱམས་མདའ་མཁན་ཆེན་
ངག་དབང་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཁྱེས་ངོར་སྐུལ་བའི་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ། གཙོད།

སྒྲིང་པོ་དོན་གསུམ། རྫོང་སེམས་སྒྲོམ་བཞུས་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་གསལ།
དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགྲུ་བ་སྟག་གི་ལོ་མཛོན་དུ་ཡུར་པའི་སྐབས་རྩོམ་མཛའི་ལམ་
ཡིག་སོགས་ཀྱི་ཡུང་དང་ཐབས་ཤེས་གཙོད་ཀྱི་ཐབས་ཁྲིད་རྣམས་གསལ་ཅིང་། ལོ་
དེའི་སྟོན་གྱི་དུས་ལ་བབས་པ་ན་རེ་ཁྲོད་འཛིན་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་བསོད་
སྟོམས་ལ་ཐེབས་ཁར། རྩེ་སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོས་རྩེ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེར་
བསོད་སྟོམས་ཀྱི་ཆབ་གྱིས་གསུངས་ནས་བལ་ཁམ་བདུན་གནང་སྟེ། ད་ལོ་
བསོད་སྟོམས་ལ་མ་ཐེངས་པར་འདི་ཁར་འཁོད་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར་བཞུགས་
ནས། སྐུ་མཆོམས་དམ་པོ་ཞིག་གི་རང་སྤྱགས་དམ་མཛད་དགོས་སྟུམ་དུ་
དགོངས་ཏེ་གནས་ཁང་རྣམས་བྱི་དོར་དང་། མཆོད་པ་ཕྱན་སྟུམ་ཆོགས་པའི་
གྲབས་མཛད་ནས་མཆོམས་མཐོ་འཇུགས་གྲབས་ཡོད་སྐབས་དགེ་སློང་དངོས་
བྱུང་བ་རྩེ་སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོའི་ཉེ་གནས་ཤིག་ཡོད་པ་བྱུང་བས། དེ་ན་རེ། ཟླ་
མའི་བཀའ་ཡུང་གིས་ང་དང་མཉམ་དུ་ལྷ་སར་ཡོ་བྱུང་འགའ་རེ་ལེན་དུ་སོངས་
གསུངས་བྱུང་ཞེས་ཐེར་བས། སྐུ་མཆོམས་བཞོལ་ཏེ་ལྷ་སར་ཐེབས་ལམ་དུ་
དགེ་སློང་ནས་ཁྲིད་རང་རྩར་ཐག་བྱེད་དགོས་པར་འདུག །སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་
ཆེས་ཁྲིད་ལ་ཁོང་རང་གི་སྟོང་དང་ཁྲད་མེད་པའི་སྤྱགས་གཅིགས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པ་མཛད་འདུག་ཀྱང་གསལ་པོ་བཤད་མི་རུང་། དེད་ཀྱིས་སྤྲ་མོ་ཞིག་
ནས་བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཙུ་བྱུག་གི་དབང་ཞིག་སྟན་གསལ་པའ་ཡོད་པ་
ཟླ་མའི་ཞལ་ནས། ད་ལམ་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་དང་ཁྲིད་གཉིས་ལ་བསྐྱར་

བ་ཡིན། ཡོ་བྱང་ཀྱང་ཁྱེད་རང་གཉིས་སོངས་ལ་ལྟ་ས་ནས་སྐྱབ་ཤོག་གསུང་བ་
ཡིན་ཟེར་བས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཤིང་དཔོན་སློབ་གཉིས་པོས་ལྟ་ས་ནས་ཡོ་བྱང་
ཆང་བ་འདྲ་མཛད་ནས་སྐྱབ་ཁང་དུ་ཕེབས་པས། རྗེ་བྱུང་པའི་དབང་ཕྱག་སྐྱབ་
ཁང་པ་དག་ལེགས་སྐྱ་མཆོས་གཟིམས་ཚུང་གི་སྐྱག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་དབེན་པར་
མཛད་ནས། དཔལ་ཨ་ཏི་ཤའི་བཞེད་སློལ་དམ་པ་འབྲོམ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་
གནས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ངེས་དོན་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་
ཐེག་ལེ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་འཆོམས་པར་བཞིན་ལག་ཅན་གྱི་ལྟ་སྐྱའི་རྣམ་
པར་ཤར་བ་བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཙུ་བྱག་གི་དབང་དགྱེས་བཞིན་དུ་སྐྱལ་
བ་ལེགས་པར་གསལ་ན་ཅིང་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་བྱ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་ཡང་བཞེས། དེའི་ཆེ་རྗེ་
འདིས་སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོར་རང་གིས་ཐོབ་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་
ཆེ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་འདི་ཆུད་ཐོས་སུ་མ་སོང་བར་སྟོང་པོ་ལེན་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ལམ་གཞན་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགོ་རྩལ་
སོགས་སྐྱགས་ལ་ཉམས་སྟོང་རྗེ་ལྟར་འབྱུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཁྱས་
པས་སྐྱགས་མཉེས་ནས་དེ་རྣམས་གོ་བ་ལེགས་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གཉིང་པ་གི་
མ་གྲོལ་བ་འདུག་ཅེས་པ་ཞིག་གསུངས། དེར་རྗེ་འདིའི་སྐྱགས་ལ་ང་རང་གིས་དེ་
རྣམས་ལ་གོ་བ་ཙམ་མིན་པ་ངེས་འབྱུང་སོགས་ལ་སྟོང་བ་ཆད་སྐབ་མེད་པས་
གཉིང་མ་གྲོལ་བ་སྐྱགས་བདེན་སྟུམ་པ་བྱུང་ཞིང་། ལུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་དུ་རྗེ་
སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོ་བྱག་ན་ཏུ་རུས་ཀྱི་ཐེག་ཞིག་བསྐྱམས་ནས། མི་གཞན་ལ་

ཡིན་ན་གསེར་དུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐེག་ཏེ་སྒྲིང་ནང་དུ་
འཇུག་རྒྱ་ཡོང་། དེ་ཁྱེད་ལ་སྐལ་བ་མི་འདུག་པས་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་ནང་དུ་ཆུག་
གསུང་བ་མིས་པས། དེད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལམ་གྱི་གཙོ་པོ་
རྣམ་གསུམ་ལ་རྩོལ་བཅས་དང་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ལ་ཟེར། དེའི་སྐལ་བ་
མི་འདུག །འོན་ཀྱང་རྫོས་མ་གཏོང་སྒྲིང་རུས་བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་པར་གོ་བ་བྱེད་ས་
པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་མོད། ཚུལ་དེ་ནི་རང་ཅག་ཐོས་པ་རུང་ཟད་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་
རང་ཉིད་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་
བཀའ་སྩལ་བར་སྒྲུང་། སྐབས་ཤིག་གི་ཆེ་དཀའ་བཅུ་འཕགས་པ་སྐལ་ལྡན་སྐྱ་
མདུན་དུ་བྱུང་ནས་བཤད་རྒྱ་ཞིག་འདུག་སྟེ་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཡོང་ངམ་ཟེར། ང་
རྒྱལ་སྐྱེས་མི་ཡོང་ངམ་གསུངས་པར། འོན། སྐབས་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་མནལ་ལམ་
དུ་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་འདི་ངའི་པང་དུ་བཞག་པས་ཁོ་རང་སྟོད་པ་ལ་
འཆར་པོ་བྱེད་འདུག །འོན་ཀྱང་ཁོ་ངའི་པང་དུ་བསྟུང་མ་ཐག་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་
བུའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྤྱན་པ་ཐམས་ཅད་བསངས་ཤིང་ནམ་མཁའི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་བྱབ་སོང་བ་ཞིག་བྱུང་། འདི་ལེགས་པོ་ཞིག་འོང་བ་འདུག །ཅེས་
གསུང་གིན་འདུག་ཞུས་པར། སྐར་ཡང་སྒྲུ་མ་ལ་གསོལ་འདེབས་བྲག་ཏུ་མཛད།
དཔལ་སྐྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་དཀའ་ཆེན་
སྐལ་ལྡན་གྱིས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་བ་ལ། རྗེ་འདི་པས་ཞུ་བ་
སོགས་ཅི་ཡང་མ་མཛད་པར་ལན་ཅིག་སྐྱ་མདུན་དུ་ཕེབས་གསུངས་ནས་

མགོན་པོ་བར་གཙོད་ཀྱན་སེལ་གྱི་རྗེས་གནང་ལེགས་པར་སྦྱལ། བྱང་པར་དུ་
སེ་ར་ཅེའི་སྐྱབ་ཁང་དུ་རྗེ་བྱབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
རིན་པོ་ཆེར། དཔལ་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་ཕྱག་མ་ལྷ་མོ་དམག་ཐོར་རྒྱལ་
མོའི་རྗེས་གནང་སྦྱལ་ཏེ། ལྷ་མོ་འདི་དང་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་སྦྱེལ་ནས་བསྐྱེད་མར་
གནང་བ་དེ་ཕྱིན་ཆད་ནས་ལྷ་མོ་ལ་གཏོར་བསྐྱོས་བསྐྱེན་སྐྱབ་སོགས་མ་ཆག་
པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་གཟུང་དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་གྱི་རྒྱལ་མོས་བཞེད་
དོན་འཕྲིན་ལས་མ་ལུས་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་
པ་ལྷགས་མོ་ཡོས་གྱི་ལོར། རྗེ་སྐྱབ་ཁང་པས་བྱབ་པའི་དབང་པོ་རྒྱུད་སྦྱང་
མཁན་པོ་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་དང་བསམ་སྒོ་དགེ་བཤེས་དག་རིམ་སོགས་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་ར་ཁ་བྲག་རྩ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཟབ་
ཁྲིད་སློན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་སྦྱལ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་
སློན། ཁོར་བྱའི་ཐེང་བ། ཞལ་ལུང་། ཆོས་སྦྱོད་རབ་གསལ་གྱི་ལུང་བཅས་
གསན། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ཚུ་པོ་འབྲུག་གི་ཏོར་ཆེན་ལྷ་པའི་ནང་དུ་
མངའ་རིས་བྲ་ཆང་གི་དཔོན་སློབ་ཆོས་གྲགས། བྱབ་དབང་སྒྲ་མ་འཇམ་
དབྱེད་སོགས་ལ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བཀའ་ཁྲིད་སློན་སེམས་གྱི་ཆོ་ག་
དང་བཅས་ཏེ་གནང་སྐྱབས། ཕུར་བུ་ལྷོག་གི་གཟུམས་རྒྱུད་དོག་པས་རི་ཁྲོད་པ་
སྤར་ཁྲིད་ཐོབ་པ་རྣམས་མ་འོང་ཞེས་ཐེབས་པས་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་འི་རིང་ལ་མ་
ཐེབས་ཤིང་། འབྲིང་ཚུགས་ནས་གན་པ་དུག་ཐེབས་གསུང་བས་རྗེ་བཙུན་འདི་

སོགས་རི་ཁྲོད་འཛིན་པ་བྱག་ཐེབས། རྗེ་སྐུབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྐགས་ལ་ཤིན་
ཏུ་དམ་དོག་ཆེ་བས་ཤོ་བ་མདའི་དགེ་སྲོང་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་སྐོགས་མཆེད་གཉིས་
ལ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལན་ཅིག་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གནང་
སྐད་ཆེར་མེད་པས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གཏམ་ཙམ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཁྱེ་མི་སློབས་
པ་ལ། རྗེ་འདི་ལ་སྐུབ་ཐབས་ཟ་མ་ཏོག་གི་བཤད་ལུང་ཞིབ་པར་ལན་ཁ་ཡར་
སྐུལ་ཞིང་། ལན་ཅིག་གཟེམས་ཚུང་དུ་རྗེ་འདི་བ་གཅིག་བྱ་ལས་མེད་སྐབས་
འོག་ཏུ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསོལ་འདེབས་ཅོང་ཁ་
བརྒྱད་བཅུ་མ་གསུངས་ཏེ། འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཨེ་མྱ་ཡི་གེ་གཉིས། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཆོག་གི་ཐད་དུ་སྐྱེབ་པ་ན། རྗེ་སྐུབ་ཁང་པ་ཆེན་པོས། ལོ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྐྱེངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་
དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་གནད་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་
གསུངས། རྗེ་བཙུན་འདི་མཆོག་ཏུ་དགེས་ཏེ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་
སྐགས་ལ་དམ་དོག་ཆེ་བས་ཁྱེ་མ་རུས་ཀྱང་བདག་ལ་འདི་ལྟར་གནང་བ་བཀའ་
རིན་ཆེ་ཞེས་ཁྱེ་བར་མཛད། ལན་མང་པོ་ཞིག་ཁམས་སྐོགས་ལ་ཐེབས་དགོས་
གསུངས་བྱུང་བར། སྐུབ་ཁང་རྗེའི་ཞལ་ནས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཆང་
མ་ཞིག་མ་ཐོབ་པར་ཁམས་ལ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ན་མི་ལེགས་གསུངས་ནས།
ཉིན་རེ་བཞིན་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱོད་པའི་ལམ་
གཅིག་བྱ་བྱང་ཚུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ཆེ་བ་ནས་ཉུང་དུས་སུ་ཤོག་བྱ་བརྒྱད་རེ་

ཅམ་དང་། མང་དུས་སུ་ཤོག་བྱ་བཅོ་ལྔ་རེ་ཅམ་མ་ཆག་པར་མཛད་དེ། ལོ་
གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གསུང་བཤད་ཞིབ་ལ་རྫོགས་པར་སྦྱལ་བ་ལེགས་པར་
གསན་ནས་སྤྱགས་ཉམས་སུ་བསྟར། དེ་ནས་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེར་ད་དུང་ཅི་
བྱས་ཀྱང་ཁམས་སྤྱོགས་ལ་ཐེངས་དགོས་བ་བྱུང་ན་རི་ལྟར་བསྐྱེལ་ཞེས་རབ་
འབྱམས་པ་དམ་ཆོས་ལ་ཁྱེད་བཙུན་བཅོལ་ནས་ཁྱེད་པར་མཛད་པས། སྐྱབ་ཁང་
རིན་པོ་ཆེས་རང་ལ་གང་དགའ་བྱུང་ན་ཁམས་ལ་ཅི་བྱེད་དུ་འགྲོ། །ལྷ་མོའི་
བསྟེན་བ་ཆད་དུ་ཐེམ་བ་ཞིག་དང་བར་བར་དུ་སྐྱོལ་དཀར་གྱི་ཆེ་སྐྱབ་རེའང་
གྱིས། གང་དུ་འདུག་ཀྱང་ལམ་རིམ་ལ་སྐྱོ་སྐྱོར་བ་དང་མ་བལ་བར་གྱིས། ཁ་
ཆེས་དེ་ཁ་ཡིན་གསུངས་པས། རྒྱ་བ་ལྷའི་རིང་གསུང་ངག་བཅད་ཅིང་དཔལ་
ལྡན་དམག་ཐོར་རྒྱལ་མོའི་བསྟེན་སྐྱབ་ལ་འབྱུས་པར་མཛད་པས་འདོད་པའི་
ཁམས་གྱི་དབང་མོས་བཞེད་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པར་
སྐད་ཅིག་ལ་བསྐྱབ་པའི་རང་དབང་བརྟེས། ལན་ཅིག་ཁམས་སྤྱོགས་གྱི་ས་ཆར་
གདན་འདྲེན་མི་ནན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཅི་བྱས་ཀྱང་ལོག་མི་འགོ་
བ་ཞིག་བྱུང་བས། སྐྱབ་ཁང་རྗེ་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕེབས་
ཏེ། གནས་ཚུལ་རྣམས་ཁྱེད་ལ་བར་གཅོད་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག། སྐུ་རིམ་
གྱིས་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་འདིས་ད་ཅི་བྱས་ཀྱང་སྤྲད་མི་འདུག་པར་འདུག་པས་
ལ་ཁར་ཤིན་བྱ་རོ་དང་རྒྱ་ཁར་ཤིན་ཉ་རོ་བྱས་ནས་གནས་རེས་མེད་ལ་ཐེངས་
འགོ་ཁྱེད་པར། བྱབ་པའི་དབང་སྤྲུག་ནས། དེ་ཀ་བར་གཅོད་ཡིན། རྫོ་མ་མང་

བར་སྐྱ་རིམ་གྱིས་དང་དེ་ནས་གསལ་པོ་འོངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱ་རིམ་
མཛད་པས་གདན་འདྲེན་ཞུ་མི་རྣམས་ཕྱིར་ལོག། །ཡང་ལན་ཅིག་རྒྱལ་བ་
འཕགས་པ་སྤྱི་བྱང་ནས། ཁམས་ལ་ཐེབས་དགོས་གསུང་བའི་བཀའ་ལོག་
བྱུང་བར། རྗེ་སྐུབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེར་རྗེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་ཞུས་པར་དོན་བཅུ་དེད་གྱི་
བརྟག་པ་བྱེད་པས་སངས་ཉིན་ལོག་གསུངས། སང་དེ་ཐེབས་པར་སྐུབ་ཁང་རིན་
པོ་ཆེས་མདང་ངས་ཆེ་ལམ་བརྟགས་པས་ཁམས་ལ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་
འདུག། འོན་ཀྱང་ཆེ་ལྟས་གསུམ་བྱུང་སྟེ། རང་རེ་གཉིས་ལྟ་སར་འོངས་འདུག་
པའི་ལམ་དུ་ཞིང་མང་པོ་ལ་ལོ་རྟོག་བཟང་པོ་སྐྱེས་འདུག་པ་ལས་བསྐྱེས་མང་པོ་
བརྟོགས་ནས་དེད་གྱི་ཨམ་སྒག་དུ་བརྟག་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ནས་སྐྱ་ཞིག་ལ་
ལོ་རྟོག་འདི་རྣམས་བསྐྱེས་འགྲོ་བར་འདུག་པས་ཁྱོད་གྱིས་ཚུ་ཐོངས་ཟེར་བ་
བྱུང་ཞིང་། ཟམ་པ་ཞིག་ལ་འགྲོ་འདུག་པས་ཁོ་ཐོ་བཟལ་ནས་ཁྱོད་མ་བཟལ་
བའི་བར་དེར་ཟམ་པ་དེ་དྲིལ་སོང་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ཁྱོད་ལ་བར་གཅོད་ཡོང་བའི་
ལྟས་སུ་འདུག། དེ་ནས་ཕྱར་བུ་ལྷོག་གི་ཚུ་མིག་བྱང་དུ་རང་རེ་འགྲོ་འདུག་པ་ལ་
ལམ་གཡས་གཡོན་དུ་བ་ལང་གི་བགས་པ་དམར་པོ་མང་ཅམ་བཏིང་འདུག་པ་
བྱུང་། དེ་ཁྱོད་ལ་བར་གཅོད་ཡོང་བའི་ལྟས་སུ་འདུག། །བྱང་གི་ཚུ་མིག་ནས་ཚུ་
གསེར་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུན་རྩིལ་ནས་ཕྱང་པ་འདི་གང་འགྲོ་བ་མིས། དེ་ཁྱོད་གྱིས་
བསྟན་པ་ལ་ཕན་པའི་ལྟས་སུ་འདུག། །ཡང་ཁྱོད་གྱི་ལག་པ་གཡས་སུ་སྐྱུན་རས་
གཟིགས་བརྟ་གཅིག་ཞལ་འདྲ་བ་ཞིག་ཁྱེད། ལག་པ་གཡོན་དུ་མར་མེ་ཞིག་

ཁྲིར་ནས་མར་མེ་དེས་སྐྱ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་རྒྱའི་ཅིས་ལ། མར་མེ་རྒྱུད་གིས་
ལན་གསུམ་དུ་བསད་བས་སྐྱ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་མ་སྐབ་བ་སྐྱ་སྤང་ཡུམ་དང་
བཅས་བ་སྐྱེལ་ཀྱང་བཅས་བ་ཞིག་འདུག། ཁྲིད་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་མ་རེད།
དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ལ་ཁྱེའོག་བཟོས་ནས་འདིར་ཁྲིར་འོག་གསུང་
བ་ལྟར། རྗེ་འདི་བས་རྒྱལ་བ་འཕགས་བ་ལྟར་འབུལ་རྒྱའི་ཁྱེ་ཡིག་བཙེ་བར་
མཛད་ནས། སྐབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་བས་རྗེ་བྱུང་བའི་དབང་ཕྱག་གིས་ཀྱང་
ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་དུ་བཞེས་ནས་ཕྱགས་སྟོན་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་དུ་མཛད་
བའི་ཁྱེའོག་ཁམས་ལ་འབུལ་བ་མཛད་བས་བརྟུལ་ཁྱགས་ཀྱི་ནུས་བ་དོན་དང་
ལྷན་བའི་བདེན་ཆོག་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། མདོ་ཁམས་བསྟན་བའི་སྟོན་མེ་
འཕགས་བ་ལྟས་ཀྱང་དགོངས་བ་ཁྲོལ་ནས་ཕྱགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་གཤགས་མེད་
བར་བྱུང། གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་རྗེ་བྱུང་བའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་སྐྱབ་
ཁང་བ་ཆེན་པོའི་བྱང་ནས་དམིགས་བཙུང་མའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱང་། མཁས་
བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བརྒྱུད་བའི་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་ཆོག་བརྒྱུད་མ་ཤིན་དུ་ཐབ་
བའི་ཁྲིད་ཕྱང་། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་བའི་ཐེག་ལེ་བཙུང་ཕྱག་གི་ཆོ་
གའི་ཕྱང་རྣམས་དང་ཐབས་ཤེས་གཙོད་ཀྱི་ཁྲིད། གཙོད་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་
དང་སྐལ་ལྷན་འདུག་དོགས་ཀྱི་ཕྱང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱུ་མཆོས་མཛད་བའི་
སྤྲེང་པོ་དོན་གསུམ་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་དགའ་ལྷན་དུ་བཟོད་བའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྤྲེང་ནས་
ཁྲིད་ཕྱང་། དགེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་ཁྲིད་ཅུང་ཐད་མ་

ཆང་བ་དང་དེའི་ལུང་། དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་བཙུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་
རྗེས་གནང་། གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་རྟ་མགིན་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དབང་།
སློ་སྦྱང་ལེགས་བཤད་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་གོང་དུ་སློས་
ཟིན་པའི་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ལེ་ཆོན་སོགས་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཆོས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་བ་གསལ་ན་ཅིང་། རྗེ་སྦྱབ་ཁང་བ་
ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཆ་དགེ་སློང་ལུང་རིགས་ཀྱི་བྱང་ནས་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་ལམ་
རིམ་ཆུང་བ། སློ་སྦྱང་སྟན་བརྒྱད་ཆེན་མོ། རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་སྤྲུག་ལས་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུག་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་སྤྲ་དན་ལས་འདའ་མཆོམས་བར་
དང་མགུར་འབྱམ་བྱི་ར་རས་བ་མན་ཆད་གསལ་བའི་འཕྲོ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བཅས་
གསལ། བརྒྱལ་ཞུགས་གྲུབ་བ་མཁར་དོ་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་ཐམས་
ཅད་མཁའ་ལྡན་པར་བཟོད་པའི་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་རྒྱས་བ་དང་། སྤྲ་མ་
མཆོད་པའི་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། སྤྲ་མ་མཆོད་པའི་རྒྱུ་མཁར་དོ་སྤྲ་མ་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་ལུང་། བྱང་སེམས་དུ་སྦྱང་བས་མཛད་པའི་སློ་སྦྱང་དང་སློ་སྦྱང་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལུང་། གཙོད་དབང་གཙོད་ཁྲིད་དང་བཅས་བ་རྣམས་གསལ།
སྤྲ་མ་འདིའང་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ཐབས་ཤེས་གཙོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
དང་བཅས་བ་དང་། ཅ་རྒྱུད་གི་གནས་རྣམས་ལ་ཅོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་བ་
དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུག་མི་ལ་རས་བས་
གདམས་དག་དངོས་སུ་སྦྱལ་བའི་སྦྱེས་མཆོག་ཡིན་གསུངས་ནས། རྗེ་གྲུབ་པའི་

དབང་ཕྱག་དག་ལེགས་སྐྱེ་མཆོད་འོག་ནས་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་སུ་འཛིན་པར་
མཛད། བར་སྐབས་ཤིག་དམ་སེལ་གྱི་རྣམ་པས་མནལ་ལམ་དུ་སྟེང་གཏོན་གྱི་
རྣམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ན་རྩེ་བྱུང་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོར་གསོལ་བས། ཕྱག་ན་རྟོ་
རྩེ་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་གྱི་རྩེས་གནང་སྦྱལ་ཏེ་འདིའི་བསྟེན་སྦྱབ་གྱིས་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུང་འདུལ་གྱི་སྒོམ་བཟླས་དང་། ཁྱད་པར་རིགས་གསུམ་སྦྱི་
སྦྱབ་གྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྐབས་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀར་ཕྱག་ན་རྟོ་
རྩེ་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་བསྐྱེད་དེ་བཟླས་སྒོམ་མཛད་པས་མི་མ་སྦྱོར་ཕྱོགས་དེ་
དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཞིང་། ཁོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་རྟ་མགུན་གསང་སྦྱབ་གྱི་ལྷགས་
བསྟེན་སྒྲ་བ་བཞིའི་བར་དུ་གསུང་དག་བཅད་ནས་མཛད་དེ། འདི་སྐབས་ཞལ་
གཟིགས་སོགས་ངོ་མཆར་ཅན་གྱི་སྤང་བ་འབྱམས་སུ་གྲམས་པ་གཏོན་མི་བ་
ཡང་། རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གོང་
མ་རྣམས་གྱི་མཛད་པ་ཁོ་ན་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བས་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
འདི་ལྟར་མངའ་ཞེས་བདག་ཉིད་གསལ་བར་མཛད་པའི་ངང་ཚུལ་རིང་དུ་བསྐྱིད་
སྐབས་འདིར་གསལ་བར་མ་གྲིས་ལ། ཆ་ཤས་རྣམས་ནི་འོག་ནས་རིམ་གྱིས་
འབྱུང་བས་རྟོགས་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་དེའི་ཆེ་སྒྱེ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་སྦྱབ་
ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོ་ཆ་བ་མཛད་དེ་རྟོ་རྩེ་རྣམ་འཛོམས་གྱི་བྱབས་བྱས་མཛད་
པས་སྦྱེ་པོ་དེ་དག་ཉེར་འཆེ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། དེ་དུས་རྩེ་བྱུང་པའི་དབང་ཕྱག་
ནས་བ་རི་ལུགས་གྱི་རྣམ་འཛོམས་གྱི་རྩེས་གནང་དང་བཟུ་བྱབས་གྱི་མན་དག་

བཅས་རྒྱས་པར་སྦྱལ། རི་ཁོད་དུ་ཐེབས་ཐེན་ནས་ཀྱང་བས་མཐར་གནས་པའི་
དགོས་པ་ནི་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ཞག་རྣམས་རེས་སུ་བོར་ཏེ་རང་གི་སེམས་རྒྱད་
འབྲུལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཉིད་ལ་གཞིལ་བར་བྱེད་
པའོ་སྦྱུ་དུ་དགོངས་ནས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་སོགས་བྱ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་ལས་དོན་
གཉེར་ཅུང་ཟད་ཅམ་མཛད་ཅིང་། ལན་ཅིག་བལ་ཤམ་གཅིག་བྱལ་ཏུ་བྱུང་བ་
ལའང་ཉིང་ཆུང་དུ་ཞིག་སྒྱུབ་འཆོལ་མཛད་ནས་ཡོན་ཆབ་ཆག་མེད་འབྲུལ་བར་
མཛད་པ་དང་། ཡང་བལ་ཤམ་གཅིག་བྱུང་བ་ལའང་མར་བསྒྱབས་ཏེ་ཞལ་དུ་མ་
གསོལ་བར་མཆོད་མེ་འབྲུལ་བར་མཛད་པ་སོགས་འཆོག་ཆས་ཐུན་བྱ་བྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱང་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་མ་བསྒྱུར་བར་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ཁོན་ལ་
བཙོན་པར་མཛད་པས་འཕྲལ་སྤང་གསོལ་ཞིབ་སོགས་དགོན་སེ་བའི་ཉམས་
བྱུང་བར། རྗེ་སྒྱུབ་ཁང་པ་ཆེན་པོས་བྱེ་ཁལ་གཅིག་ལས་མི་ཉུང་བ་ལ་གཏོར་མ་
གྲིས་ལ་ལྷ་མོའི་བསྐྱང་བ་ཐོངས་གསུང་བ་ལྟར། ཞིབ་ཁལ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་ལ་
གཏོར་མ་མཛད་ནས་སྒྱུ་མཆོམས་མཛད་དེ་ལྷ་མོའི་བསྐྱང་བ་ལ་བཙོན་པར་
མཛད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱི་ཉེར་མཁོ་རྣམས་འབད་མེད་དུ་
འབྲུབ། གཞན་ཡང་རྗེ་ཉིད་གྱི་གསུང་ལས། དང་པོ་འཆོ་ཆས་དགོན་པའི་དུས་སུ་
སྟོང་ཁམས་བསྐྱེད་ནས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱས་པས་
མར་མེ་ཉིན་འབར་མཆན་འབར་སོགས་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེ་བཟང་དུ་འགྲོ་
བ་སོགས་ཁྱོད་བྱལ་ཏུ་བྱུང་གསུང་། དེར་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྦྱོན་བརྒྱད་གྱི་

མན་ངག་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བཤད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རྗེ་
བྱུང་པའི་དབང་ལྷག་གི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་བཞིན་སྤྱོད་བ་ཐོན་ངེས་པར་དཔྱད་
སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་སྒྲུ་མ་ལྟ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་གནད་དམ་པ་
དང་བཅས་ཏེ་ཉམས་སྤྱོད་ལ་བཀར་ནས་བསྒྲོམ་པར་མཛད་པས། བཤེས་གཉེན་
དམ་པ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བ། རང་གིས་ཐོབ་པའི་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་
ཞིང་རྟེན་དཀའ་བ། འཆི་བ་མི་རྟག་པ། རན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ། དེ་ལས་
ཐར་པའི་ཐབས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་འགོ་དང་སྤྲིག་སྤོང་དགོ་བ་བསྐྱབ་པ།
མཐོ་ངེས་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཤིང་མི་
བརྟན་པ། དེར་འཁོར་བར་བྱེད་པའི་རྩ་བ་འཛིག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
རྣམས་ཡིན་པ། དེ་སྤོང་བྱེད་གྱི་ཐབས་ལམ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ཡིན་པ།
རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བའི་
སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བ་རྣམས་འིན་ཅན་གྱི་མ་ཤི་སྤྱུག་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་
ལ་བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་དང་། འིན་རྟེན་གཙོ་བ་དང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་
འབྲུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་
འདས་གྱི་གོ་འཕང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་སེམས་དང་འཇུག་པའི་སྒོ་གྲོས་ཡང་
དག་པར་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་དང་། བསྐྱབ་རྣམ་
བཞི་ལ་ལེགས་པར་སྒོ་སྤྱོད་བ་དང་། ལུས་སེམས་ཤིན་སྤྱངས་དང་བཅས་པའི་
ཞི་གནས་དང་། གནས་ལུགས་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་།

ནམས་རྩང་དུ་འབྲེལ་བ་ནམས་ལ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་སྒོན་པ་བཏབ་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནམས་རྒྱལ་བ་ཐུགས་རྩེ་དང་བཀའ་བློན་མཚུངས་པའི་སྒྲ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཤུགས་རྒྱལ་པོའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་རྒྱལ་བ་
ཉིད་ཀྱི་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པར་དབང་བསྐྱར་བ་མི་པམ་མགོན་པོ་དང་། ཤིང་
རྩ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གདམས་པའི་རྒྱ་བོ་གཅིག་ཏུ་
འདྲེས་པ་དཔལ་ལྷ་གཅིག་དེ་པི་ཀ་རའི་བཤད་སྟོལ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཐུགས་རྩུད་ལ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
འཁུངས་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དག་གང་དང་གང་གི་དོན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཆོ། མཉམ་གཞག་གི་དུས་སུ་དེ་དང་དེའི་གནད་ཀྱི་དོན་བཅས་མ་མ་
ཡིན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཁྱུར་གྱིས་འགྲོ་ཞིང་། རེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་སྤང་ཀུན་ལ་
དེས་རྒྱས་ཐེབས་ནས་རང་དགའ་བའི་སྤང་བ་བསྒྲོག་ཀུས་པར་བཞུགས་ཏེ།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུས་ལམ་རིམ་གྱི་གནད་ཀུན་ལ་བཙོན་པ་བྲག་
པོས་སྤྱོད་བ་འདོན་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་།
སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཏུ་བྱས་ཤིང་སྤྱོད་བ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྟོན་ས་
ཉམས་སྤྱོད་ལ་བཀར་ནས་གང་དཔུལ་གྱི་སྤྱག་བསུལ་བསྟོམ་པར་མཛད་པའི་
ཆོ། དགུན་འབྲགས་སྤང་ལ་ན་བཟའ་སྤྱོད་གཡོགས་ཅམ་ལས་མེད་པར་སྤྱིལ་པའི་
འགག་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྤྱོད་འདོན་མཛད་པས། དང་པོར་བསེལ་ཉམས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་ལ་རྒྱན་རིང་དུ་སོང་སྐབས་དམ་སྤྱིང་རེ་བཞིག་ལས། སྤྱན་གཞི་ཆེར་མེད་

ཅིང་། ཉན་དུ་ཕེབས་ནས་ན་བཟའ་བཞེས་ཏེ་སྐྱེ་ལུས་ངོད་པ་ན་ཕྱག་མེན་སོགས་
ཀྱི་བར་ན་གཟུག་གཟེར་ཆེ་ངེས་དང་སྐྱེ་ལུས་འདར་བ་མི་ཞོན་པ་ལྟ་བུ་འདུག་
ཅས་གསུངས་པས་རྟོགས་པར་གདལ། དེ་སྐབས་ཟླ་བ་པའི་དབང་ཕྱག་སྐྱབ་
ཁང་པ་ཆེན་པོ་དེ་གསུང་རིགས་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མི་བཞུགས་པར་
འདུག་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས། རྒྱ་འབྲུག་གི་ལོ་འདིའི་ནང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པ་བྱུང་ངེས་ཀྱི་གསུང་བཤད་རྣམས་ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་དེ། སྐྱབ་ཁང་
རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་ཐུགས་འདུན་ཆེར་མཛོན་པའི་ཆོ། སྲར་
ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཟླ་བ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོར་
སྐྱན་འབེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཕུལ་ནས། ལྷ་མས་ལོང་བ་ཐང་སྐྱར་འདི་འདྲ་ཞིག་མཛད་
པར་འདུག། དེ་དུས་རང་གི་སྣང་ལ་བཅང་རྒྱ་ལྷ་མའི་སྐྱེ་ཆབ་གཅིག་དགོས་པར་
འདུག་བསམས་ནས། གསུང་འགའ་ཞིག་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་འདི་ལ་ལྷ་མས་
ཕྱག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཤིག་གནང་དགོས་ཞེས་གདུང་ལྷགས་བྲག་པོས་གསོལ་
འདེབས་དང་བཅས་ཏེ་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱུ་སྐྱན་གཡོག་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
མཆོན་ལ་འཆོལ་བར་མཛད་པས། ལྷ་མས་དེ་ནས་ཤོག་བྲུ་ཁ་ཤས་ཤིག་ལྷགས་
སྐྱོག་གནང་ནས་མཐར་ཐུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་སྦལ་ཏེ། ཕྱག་མཐེ་བོང་ཀེར་ནས་
འདི་འདྲ་མོ་བྱུང་འདུག་གསུང་ཞིང་རབ་འབྲམས་པ་བྱམས་པ་ཁོ་སྣང་རྗེ་པོ་རང་
ཡིན། ཁོ་ལ་ལག་རྟགས་ཤིག་སྟེར་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་གསུངས། ཉེ་གནས་
དགེ་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། ཟླ་བ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོར་སྐྱེ་

གདུང་གི་བསྐབ་དོན་ཞུས་པ་དང་། དེའི་ལན་བཀའ་སྩལ་ཞིང་། རྗེ་གྲུབ་པའི་
དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར། རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་
ཕྱག་ཆེན་པོའི་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་གྱི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད་པ་སོགས་ནི།
རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་བཀའ་བློན་མཆོངས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་གྲུབ་
པའི་དབང་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཞུགས་འབུལ་མཛད་ཅིན་མཆོམས་སུ་ལྷ་མ་དམ་པའི་བཀའ་
བློན་བཙན་ནས་སྐུ་ལུས་ཞིག་འགྲོ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐུགས་ཁུལ་ཆད་མེད་པ་འཁྱུངས་
ཤིང་། ལྷ་མ་བཙན་པའི་གདུང་དབྱངས་བྲག་པོའང་མཛད་ནས་དགོངས་རྗེགས་གྱི་
ཉེན་བཞེངས་རྣམས་གྱི་གཟུངས་འབུལ་སོགས་ཀྱང་། རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་རྗེ་ལྷ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་ལེན་ལ་བསྟར། དེ་ནས་
རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་ཕུར་བུ་ཚུག་བྱང་ཆུབ་སྤིང་ཉིད་
དུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གཞི་བཙུགས་ཏེ། ལྷ་བ་ལྟར་གསུང་དག་བཅད་
ནས་དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་གྱི་རྒྱལ་མའི་བཟླས་སྐབ་ལ་བཙོན་པར་མཛད་པའི་
ཆེ་ལྷ་མའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་ཉིན་མཆོན་
ཀྱན་ཏུ་འདུལ་བ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཟུང་དུ་
འཇུག་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་པར་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་
བཙོན་པར་མཛད། དེ་སྐབས་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་གདུང་ཕུས་
རྣམས་པལ་ཆེ་བ་དྲི་བཟང་དང་བསྐྱེས་ཏེ། ཀྱན་གཟིགས་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་

པོའི་ཕྱག་པར་ལམ་རིམ་ཁྲ་བརྒྱད། གནས་བཅུ། ཡི་དམ། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྟན་དུ་མ་རབ་འབྱམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་འོད་ཟེར་སོགས་དག་
སྤོང་ནམས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་འདྲིམ་པ་བྱིན་རྒྱལས་སོགས་མེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱལ། དེ་
ནས་རྟ་ཡི་ལོ་མངོན་དུ་བཞད་པ་ན་རྗེ་ཁྲ་མ་བཀའ་བྱིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་
མཆོན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པོའི་སྒོ་འཕར་ཐོག་
མར་བྱེ་སྟེ། སྐལ་ལྷན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དགའ་རེ་ལ་མན་ངག་དམ་པ་བེདུ་བུམ་སྟོན་
པོ་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཁ་ཤས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་པ་སྦྱལ། དེར་ཡིད་སྦྱབས་
བདག་པོ་སྟོང་ལ་ཁྱལས་ཤིང་ཕྱག་དོག་གི་དུག་རྒྱས་ཡིད་སྟོས་པའི་སྐྱེ་པོ་མི་
བསྐྱེད་པ། རྗེ་ཁྲ་མ་དམ་པ་ངག་གི་དབང་ཕྱག་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བྱེ་བ་ལ་
མི་བཟོད་པའི་ཕྱག་དོག་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་ཆོས་
སོགས་སྦྱལ་བ་ལ་དགག་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་པས་སྤྱགས་ཐོས་མི་བདེ་བར་མངོན་
པའི་རྒྱལ་རྒྱུང་ཟད་བྱང་བ་ན་སྤྱགས་མི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་
རི་སྒྲུལ་དུ་མི་དགོངས་པར་སྤྱོད་མཆོས་དམ་སེ་བ་མཛད་དེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོའི་ལེགས་བཤད་དམ་པ་འདྲམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དགོངས་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་
སྤྱགས་ལ་ཆ་ཆང་བར་གཟུངས་ནས། རྗེ་བཙུན་འདྲམ་པའི་དོ་རྗེའི་བསྟེན་སྦྱབ་
ཟབ་མའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཀྱི་རོལ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་སྟོན་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་སྟོགས་བཅུའི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པར་སྟོས་ཏེ། རི་ལྟར་བརྒྱ་རྒྱས་མི་ཆགས་
པ་བཞིན། ཉི་ཁྲ་ནམ་མཁར་ཐོགས་པ་མེད་ལྟར་སྤྱད། །ཅེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་

སྒྲིང་པ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དེས་དོན་གྱི་མི་ཡིག་
ལས་སྒྲོ་བ་དང་སྤྱད་པའི་རྣམ་འབྲུལ་གྱིས་ལྟ་མོ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འབྲམས་སུ་
ཟུས་པར་གྱུར་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་བདག་གཞན་བཞེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་གཏོང་ལེན་གྱི་དམིགས་པ་ཟབ་མོ་ལ་འབད་པ་རྩལ་དུ་བཏོན་པའི་ཉམས་
བཞེས་ལྟར་མཛད་པས་བར་གཅོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཞི་བར་
གྱུར། བྱ་ལོའི་ནང་དུ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་
རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོ་བ་ཟང་དར་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱེལ་ནས། ཁྲི་ཆེན་སྒྲོ་བ་ཟང་དར་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཆ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་ལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་གནང་དགོས་
པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རེ་ཤིག་སྒྲ་མཆའམས་
མཛད་ནས་བརྟག་པ་ཞིག་མཛད་དེ། སྐབས་སུ་བབས་པའི་མཆན་མ་བརྟན་པོ་
གཟེགས་ནས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཁྱུ་འཕྲིན་འབྲུལ་བར་མཛད་པས། ཁྲི་རིན་
པོ་ཆེ་ནས། ལན་དུ། ཁོ་བོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་མི་པའི་བདག་འཇུག་ལེན་པའི་གསང་
དབང་གི་སྐབས་སུ་འཕྲིན་ཡིག་འཕྲོར་བྱུང་བ་དེ་གསང་དབང་གསུང་གི་བྲིན་
ཆ་བས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་ཉིད་ཀྱི་བྲིད་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
འགྲིག །དེས་ན་ད་ལམ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཐོངས། འོན་ཀྱང་དགོས་ཟེར་ཆད་ལ་བཏང་
ན་ཆོས་གཅིགས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བས་ལོ་རེ་ལ་བྲིད་སྒྲ་བ་ཡོངས་པ་རེ་ཐོངས། ཞེས་
ཁྱེས་པས་མཆའམས་སྒྱུར་ནས། བྱ་ཡི་ལོ་ས་ག་སྒྲ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་
སྟེ་དཔོན་རྒྱུད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན། སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་དོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་

གཙོ་བྱས་པའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་དགེ་འདུན་བཞི་བཅུའི་གངས་སུ་ལོངས་
པ་ལ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཟོད་པ་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཟབ་ཁྲིད། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་དང་རྩེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཉམས་སྤྱོད་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་ཏེ་སྦྱལ་
བས་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་རྩ་བོ་ཆེའི་དབྱངས་མི་བཟད་པས་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་མ་རིག་
པའི་གཉིད་ལས་རྣམ་པར་བསྐྱངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་བཟོད་པའི་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་ལམ་ནི་ཀུན་འཁོར་གྱི་ངོས་
ཡངས་ལྟ་བུར་སྦྱལ་ཞིང་། སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་སྐབས་སྒོ་བུར་དུ་ཆར་གྱི་
རྒྱན་བཟང་པོ་བབས་པས་ཆོས་གྱི་བདུད་རྩིའི་ཆར་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་རྣམས་གྱི་
ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་གདུང་སེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་འགྲིག། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་
ལྷ་པའི་ནང་དུ་རུན་སྐར་གྱི་དམག་དབུང་ཆོན་ཆེ་བ་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་ལྷ་བཟང་
རྒྱལ་བོའི་དབུང་དང་པན་རྩྭ་འཁྲུག་གཟིང་སྤྲོ་ཆོགས་པ་བྱས་ཏེ། མཐར་ཁྲི་བ་
བརྩ་བའི་ཆོས་ཉིད་དགྲུ་ལ་ལྷ་བཟང་ཁང་འཁོར་དང་བཅས་པ་གཡོན་རུའི་
དབུང་གིས་བཅོམ་སྟེ་ལྷ་བཟང་རྒྱལ་བོ་མཆོན་གྱི་ཁར་ཤི་བར་གྱུར། དེ་དག་ལ་
སོགས་པ་མིའི་ཤུགས་ལ་གཅན་གཟན་མ་རུངས་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་
སྐྱེ་བོ་སྤང་སྤྱོད་ཅན་རྣམས་གྱི་ངང་ཚུལ་ལ་སྤྲུགས་ལྷག་པར་སྐྱོ་བ་འཁྲུངས་ནས།
ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཟུང་པག་ལོ་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་
བར་ཐེམ་པ་བྱིར་མི་འདའ་བའི་སྐྱེ་མཆོམས་དམ་པར་བཅད་ནས་ཉོན་མཆོན་

ཁོར་ཡུག་ཏུ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་བྱང་ཚུབ་གི་སེམས་དང་ཡི་དམ་ལྷའི་
རྣལ་འབྱོར་གི་རོལ་བ་ཟབ་མོས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དེ་དུས་ལོ་གསུམ་གི་
རིང་རྒྱུ་སྐར་བ་རྣམས་གིས་བོད་ཁམས་ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ། སྐྱ་སེར་གི་
ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ལུགས་གཉིས་གི་བྲིམས་ལས་བརྩམས་ཏེ་དབྱེ་
འབྱེད་སྣ་ཚོགས་བ་བྱས་ནས། བྲ་བ་འདུལ་བྲིམས་ལས་ཅུང་གཡེལ་བ་དང་།
མི་ནག་གི་གྲོང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པ་རྒྱང་རིང་དུ་ཕྱད། བྲ་བ་བགྲེས་
བ་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་མི་བཟོད་པ་དང་རྩིང་མའི་སྒྲ་དགོན་རྣམས་ལ་འང་དག་ཤུལ་
གི་སྦྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས་པའི་བྲ་བ་འགའ་ཞིག་བཟང་ཡང་། བལ་ཆེར་རང་
གཞན་ཀུན་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སྦྱོར་བའི་རང་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲང་བས་རྩེ་འདི་བ་
སྟགས་ལྷག་བར་སྦྱོ་སྟེ་སྒྲ་མ་ལྷ་ལ་གསོལ་འདེབས་དག་ཏུ་མཛད་པས་དཔལ་
མགོན་ཞལ་བཞི་བ་བྱ་ཚུང་མགོ་བཞི་བ་འབྲེད་ཉལ་དུ་གནས་པ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་
བྱོན་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་ཁྲིད་གི་བྲ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་མཐར་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་གསུང་
གི་སྒྲང་བ་སྟུལ་བས་སྟགས་བདེ་འཕོལ་གིས་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱང་། ལྷགས་བྲི་ལོའི་
ནང་དུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་བདེ་སྦྱིད་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་སྤྲས་ཆེན་
པོས་གཙོ་མཛད་པའི་དབྱང་ཆེན་འབྲུམ་སྟག་དུ་མར་ལོངས་བ་དང་བཅས་ཏེ།
རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་བ་བཀའ་བྲིན་མཚུངས་བ་མ་མཆིས་ཤིང་མཚན་བརྩོད་པར་
དཀའ་བ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་བཟང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
དཔལ་བཟང་པོ་སྐྱེ་འབྲུམ་ནས། པོ་བྲང་བྲུ་འཛིན་ཆེན་པོའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་

པོར་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེན་དངས་པའི་དབྱང་གི་ཆོགས་
གྱི་གཟི་བརྟེན་ལས་གཡོན་དུའི་དབྱང་ནམས་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལྷོག་ཅིང་།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཕྱག་ན་བརྗོད་དུར་སྤྲིག་གར་གྱིས་ནམ་པར་རོལ་བའི་
ཞབས་སེན་བཀའ་ཤིས་གྱི་རིམ་ནམ་པར་བཀའ་བ་མི་འཛིགས་གདོང་ལུའི་ཁྲི་འཕང་
མཐོན་པོར་བཀོད་པའི་དུས་སྟེ། རྗེ་འདི་པའང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་ཞིང་པོ་ཏྲ་ལར་
མངའ་ཕྱག་ལ་མེབས་སྐབས་ཤིག་ར་བ་སྟོད་དུ་བྲག་གཡབ་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཆེ་བ་སྒོ་
བཟང་ནམ་རྒྱལ་དང་། བྱམས་མདུན་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་གྱིས་
གདན་འདོན་ཞུས་པ་ལྟར་ཆེབས་བསྟོད་ནས་གོང་སྤོས་གཉིས་གྱིས་མཚོན་དག་
འདུན་བརྒྱ་ཕྱག་ལོངས་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མང་
དུ་བྱུང་བ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་དང་བདེ་ལམ་གྱི་ཟབ་བྲིད།
སྒོ་སྒྲོང་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་ལུང་། བྱམས་མདུན་མཁན་པོ་དང་རབ་འབྱམས་པ་ཤིས་
རབ་བྲགས་པ་སོགས་བཅུ་སྟོར་ལ་གཙོད་དབང་དང་གཙོད་བྲིད་བཅས་ཞིབ་
པར་སྦྱལ། ཆོས་བཙུན་ལུའི་ཉིན་སྟེ་ཐང་འོར་ལྷ་ཁང་དུ་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་
དག་དང་སྐྱེན་ཅིག་གསོ་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་དང་། ཕྱི་རོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་འཛིན་
རྒྱལ་གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་སྦྱལ། མོག་
ལྷོག་དང་ཆོས་རྩོད་ནམས་སུའང་གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་དང་མོག་ལྷོག་ཏུ་
མཁས་བྱུང་བྱུང་པོའི་གཟིམས་ཕྱག་ཏུ་མཚོད་པ་སྟོན་ཤལ་སོགས་བཟང་བ་དང་
བཅས་ནས་ཐུགས་སྒོན་རྒྱ་ཆེ་བ་མངོན། དེ་སྐབས་ཤར་ཕྱོགས་འཇམ་དབྱངས་

གོང་མ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕེབས་བསྐྱོད་དགོས་པའི་མཆན་མ་སྒྲིང་གཞི་དང་
བཅས་པ་ཕྱིན་ཏུ་མངོན་ཆེ་བ་བྱུང་བ་ན། གོང་མ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཆིབས་
བསྐྱོད་ན་ཕྱོགས་དེར་བསྐྱོན་འགྲོའི་མགོན་པོ་སྒྲན་མེད་པར་འགྱུར་ནའང་། རྗེ་
ཉིད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་པལ་ཆེ་བ་བསེལ་ལྷན་གྱི་ལྗོངས་འདི་ཉིད་ན་འཁོད་
པ་དང་། བོད་ལྗོངས་འདི་ཉིད་ཏུ་བཞུགས་པ་བསྐྱོན་འགྲོ་ལ་ལྷག་པར་སྒྲན་པར་
གཞེགས་ནས་དཔལ་ལྷན་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མར་འཕྲིན་ལས་དྲག་
ཏུ་འཆོལ་བར་མཛད་པས་ཤར་ཕོགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱོད་པའི་བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་
ཡོལ་ཞིང་། དེ་ཆིངས་སྐྱ་དྲར་བས་སེ་ནས་སྐར་ཐང་མཁན་པོར་ཕེབས་དགོས་
ཀྱི་གསོལ་བ་བཏབ་པའང་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས། དེ་ལྟར་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་
འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུས་བཤད་པ་དང་སྐབ་པའི་རྒྱལ་མཆན་
གཉིས་ཀ་དང་བྱད་པར་སྐབ་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཉིད་བཟུང་སྟེ། མདོ་སྐགས་ཀྱི་
ལམ་ཆ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྲང་
འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་ཁྱེར་བར་མཛད་པ་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་
རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་མ་ཡིས་བྱ་གཅིག་པ་བཞེན་
དུ་སྐྱོང་བར་མཛད་དོ། །

སྐས་པ། དཔེན་གནས་པ་རྣམས་རྗེ་མེད་བྱ་ལ། །ཆགས་པའི་རྐང་དྲུག་བསམ་
གཏན་གྱི། །སྤང་ཅིའི་བཏུང་བས་སྟོས་པ་ལས། །ཞི་ལྷག་ཉིང་འཛིན་བདུད་ཅི་
རྒྱུག།

གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ལྷའི་དབང་པོའི། །ཡེ་ཤེས་ཞོ་འཐུང་མཆོན་ཆ་
ཡིས། །མཐར་ལྷའི་སྤྱན་སྤྲེས་བཅོམ་པ་ལས། །ལྷ་བའི་འཆི་མེད་བཏུང་བ་ལོན། །
པ་ཁོལ་བཞིན་དུ་བཤེས་ལ་གྲུས། །ཀུན་དུ་བཟང་ལྟར་མཆོད་སྤྱིན་
སྟོ། །འཇམ་པའི་དཔལ་ལྟར་ཟབ་གསལ་གྱི། །ཚོ་བྲོས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་བརྟེས། །
བར་གཙོད་ནག་པོའི་ཅ་ལག་ཀུན། །ལྷ་མ་ལྷ་ཡི་ཐུགས་རྗེའི་
ཞུགས། །འབུམ་ཐག་དག་གིས་བསྐྱེད་སྤྲུངས་པས། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རུ་
མཆོན་བསྐྱེངས། །

བཤེས་གཉེན་ལེགས་བཤད་ཆེམས་དཀར་སྤྱིན། །ཟབ་ཡངས་ལྷགས་ཀྱི་
སྟོག་ཐེང་དག །འབྱུག་ལས་འོངས་པའི་མེ་ཉོག་རྒྱན། །ལྷ་བའི་ལེགས་ཚུ་སྤྱི་བོར་
བསྟེན། །

འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དབྱིངས། །གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཐེམ་པ་
ན། །མཆོད་དང་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ། །དབང་བསྐྱར་དམ་པ་ཅིར་ཡང་ཐོབ། །

གན་ཐིག་བཟ་བའི་སྤྲད་བུ་ལ། །བེདུར་དོ་ཤལ་རིང་བརྒྱས་ནས། །ཀུན་
གསལ་མཛེས་ལས་འོངས་འདྲའི་དོགས། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ཅིར་ཡང་
སྟེ། །

སངས་རྒྱས་སྤྱིན་མང་སྟོ་བ་དང་། །ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་སྤྱིན་ལ། །འཇམ་
དཔལ་ཁྲིས་དང་རེ་མ་རྒྱ། །བརྒྱ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སོགས། །ཀུན་གྲང་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་དབུས། །རྒྱང་སེམས་མི་ཤིགས་པར་རོལ་པས། །དག་དང་ངོ་མཆར་

སྤང་བཞི། །རྒྱ་སྐར་བདག་ལ་གཟུགས་ལྟར་བཀྲ། །

ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་ཀྱན་ཆེམས་དང་། །ཉེར་འཆེ་མ་ལུས་ཞི་བ་དང་། །ད་དུང་
བདུད་ཅིའི་ང་བརྟུང་བ། །འདི་དག་པན་ཚུན་འགྲན་བཞིན་འཕེལ། །

ཇི་ལྟ་མ་དམ་པ་བཀའ་འདྲིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་
མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆ་ཤས་ཅམ་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དད་པའི་འདབ་བརྒྱ་
བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་དབེན་པའི་རི་ཁྲིད་དུ་རྒྱལ་
བ་དགེས་པའི་ལམ་བཟང་ལ་གཞིལ་བས་རི་ལྟ་རི་སྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱན་ལ་མངའ་
འབྱོར་ཞིང་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཐོག་མར་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་ཏེ་
བཞི་པའོ། །

རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་ལ་ཡོག་པར་བྱགས་པའི་རྒྱ་བ་ངན་པ་

རྒྱངས་རྒྱང་བ་ཐོགས་ཀྱི་མཚན་པའི་རྟོག་

དེ་ནས་ཇི་བཙུན་སྤྲ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་རེ་
རྒྱས་སུ་སོང་བར་བརྟེན་ལོ་རེ་བཞིན་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་
ཞལ་ལུང་གི་ལྟགས་ཁྲིད་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་པ་དང་བཅས་པ་སྐལ་ལྷན་གྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྦུལ་བས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་བཀའ་འདྲིན་ནོད་པ་
རི་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ། དང་ཐོར་ལུང་བུ་ཚུག་གི་འདུ་ཁང་རྩེ་བར་ཤོང་ཅམ་དང་།
དེ་ནས་ཕྱིའི་ར་བ་གཉིས་ཀྱང་ཁེངས་པར་གྱུར་ཅིང་། ཐོག་མར་མ་དད་པའི་རྣམ་

པ་ཅུང་ཟད་བགྱིད་པ་ནམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འབྱོད་པའི་མེས་གདུང་བཞིན་པས་
མཆོག་ཏུ་དད་པར་གྱུར། དུས་དེར་ལྷ་མ་གྲུབ་དབང་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པ་སེ་
ར་གྲེས་ཆོ་བ་ཁང་དུ་ཕེབས་སྐབས་གཙུང་པོ་རབ་འབྱམས་པ་རིན་ཆེན་ལེགས་
པ་མངགས་པར་མཛད་ནས། སྤར་ཞིག་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་
རྩོགས་ཀྱི་ཁྲིད་བསྟུས་པ་ཞིག་གནང་དགོས་ཞེས་ཞུ་བ་མཛད་པར། ལྷ་མ་
མཁས་གྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲིད་ཆོ་དགེ་བཤེས་ཆོས་བསྟུས་པ་རང་དགོས་
ཞེས་རྒྱས་པ་སྟུས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བསྟན་པ་རང་བཤེག་པའི་སྐད་ཆ་རེད་རྒྱས་པ་
ཞིག་ཉན་ན་སྤར་ཡོང་གསུང་བ། བསྟན་པ་ཐུགས་ལ་བཞག་པའི་གསུང་དུ་
མཁུན་ནས་མཆོག་ཏུ་དགེས་ཏེ་བཀའ་རིན་ཆེ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཆོས་གྲུ་
ལ་ཕེབས་དུས་ནས་བཟུངས་སྐབས་འདི་བར་དུ་ལྷ་མི་མ་ངེས་པར་ཡོངས་ཀྱི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅིའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་
བཞེས་པ་ནི། ལྷོ་སྤིང་སྤོབ་དཔོན་ལྷོ་བཟང་སྤྱིན་པར་མགོན་པོ་སྤིང་ཞུགས་ཀྱི་
བྱིན་ཆུབས། ཏྲ་མགྱིན་གསང་སྟུབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ལྷ་མ་ལྷ་བཙུ་པའི་ནམ་
བཤད། གནམ་ཅེ་ལྷེངས་མ། བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ། ཅ་ལྷུང་ནམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་
དང་། འབྲས་སྤངས་སུ་ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་ནས། སྤར་ཐང་བརྒྱ་ཅིའི་རྗེས་
གནང་། སྤན་མཆོག་རྒྱ་མཆོའི་འདུག་འོགས་ཀྱི་ལུང་། ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ།
བསྟུན་གདུས། རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་གཏོར་མ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་། ཁྲད་པར་དུ་ནམ་
འབྱོར་མ་རྒྱུད་དུང་སྤར་ཐག་གཅིག་དང་བྲེ་བ་ཐག་དུག་གི་ནང་ནས་རྒྱལ་

མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་འཕགས་པ་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་
གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་དམར་ཁྲིད་མཚོག་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ལྷ་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་
དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ཁྲིད། གདུགས་དཀར་ལྷ་སོ་བདུན་མའི་དབང་།
ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་གྱི་དབང་། བསྐྱེན་དུས་གྱི་དཔལ་མགོན་ཞལ་
བཞི་པ་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ། དུར་ཁྲིད་བདག་པོ་རྣམས་གྱི་རྗེས་གནང་
དང་། དཔལ་ལོ་ལུགས་གྱི་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ། མཁའ་འགྲོ་སྤེལ་ལྡེའི་རྗེས་གནང་།
རྣམ་སྤྱོད་མཁའ་དམར་ཅན་གྱི་རྗེས་གནང་རྣམས་དང་། ཡེར་བ་རྗེ་རྗེ་ཕྱག་ཏུ་རྫོ་
རྫོ་འཆང་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཚོག་ལུ་ཨི་པ་དང་བེལ་བྱ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་
ཁྲིད་རྣམས་གསན་ཅིང་། འདི་སྐབས་འཛོ་བ་དཀའ་ཐུབ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་
སྤྱད་ཀྱང་བྲག་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་གསུང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཚུ་ནང་གི་
ཆེ་བ་ལྟར་གཟིགས་པ་ཐུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཁྲི་ཆེན་རྫོ་རྫོ་འཆང་ནོ་མོན་ཏན་ངག་
དབང་མཚོག་ལྡན་པ་རྒྱུད་སྤྱད་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱི་
རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀའ་གནད་ཐམས་ཅད་དཔལ་ལྡན་ཆེ་
པའི་ཞབས་དང་། ལྷོགས་དུས་གྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་
གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པས་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་སྐོ་ནས་ཐུབ་དབང་རྫོ་རྫོ་
འཆང་གི་དགོངས་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ལེགས་བཤད་
འབྲེལ་བ་བཞི་སྐགས་སུ་གྲགས་པའི་བཤད་ལུང་ལོན་ཏུ་ཞིབ་པ་དང་། རྗེ་རྒྱལ་

བ་གཉིས་པའི་སྙན་བརྒྱན་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐྱོར་དུ་བྲགས་པའི་རྗེས་གནང་
དང་ལུང་ཆ་ཆང་། སྙིང་ཞུགས་མ་གཏོགས་པའི་མགོན་ཆེན་བཙུ་གསུམ་གྱི་
དབང་བཀའ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། མགོན་པོའི་བེུ་བྱམ་གྱི་ལུང་ཡོངས་
རྫོགས། རྣམ་སྤྱི་སེར་ཆེན་དང་དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་
རྣམས་དང་ཁྱི་ཆེན་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱེད་
པའི་དབང་། དཔལ་རྫོགས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རིམ་བ་གཉིས་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོ་
ནས་འཆད་པའི་འགྲེལ་བ་རིག་འཇིག་ཀྱུན་འདུག་གི་ལུང་། དཔལ་རྫོགས་
འཇིགས་བྱེད་བཙུ་གསུམ་མ་དང་བདུད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབང་ཆེན།
དཔལ་རྫོགས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུགས་བརྒྱའི་རྗེས་གནང་དང་དེའི་བསྐྱེད་རྫོགས་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་དང་བེུའུ་སྟོལ་དཀར། ལྷང་
ནག །ལྷང་ཁ། བཙུ་གཅིག་ཞལ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཆེ་དཔག་མེད་
འཇམ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་། ཁྱི་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་
བསྐྱེད་རིམ་དང་ཡི་དམ་སྤྱི་བསྐྱེད་ནས་འགའ་ཞིག་གི་ལུང་བཅས་ཞུ་བ་གནང་།
སྤྱི་མ་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་སྤྱི་ཞབས་ནས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལེགས་
བཤད་ཅ་འཇུག་གི་ཁྲིཀ་ཆེན་སོགས་རྗེའི་དངོས་རྩོམ་པལ་ཆེ་བ་དང་། རིགས་
ཆོགས་ཐུག་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷ། བཀའ་གདམས་པ་ཆོས། རྣམ་བཤད་
གསེར་ཐོང་། འདུལ་ཁྲིཀ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་། རྟོག་ཆང་སྤྱི་མ་
སྟོ་བཟང་རབ་རྒྱས་ལས། བཤེན་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་

འབྲུམ་ཕུསྟེ་ལུ་བཀའ་བརྒྱུ་མ་དང་བཅས་པའི་ལུང་། ཨེ་པ་ཚོས་མཛད་དག་
དབང་རྒྱལ་མཆན་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ནས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་
སུ་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་ལུང་། བསམ་སྒོ་དག་དབང་བཙོན་འབྲས་པའི་བྱང་ནས་
བསྐྱབ་སྟོན་དང་སྐྱེས་ཚེམས་རྣམས་གྱི་ལུང་། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་མཆན་སེལྟེའི་
སྐུ་ཞབས་ནས་བྱུབ་ཆེན་མི་ཏུ་རྩོམ་གའི་ལུགས་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་
མཚོའི་དབང་ཆེན། གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕུ་ཡན་ཏུ་སྐྱེ་མ་བཀའ་འགྱུར་བ་སྒོ་བཟང་
ཚུལ་ཁྱིམས་པའི་བྱང་ནས། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨ་མུ་ཀ་རའི་ལུགས་གྱི་དོ་རྩེ་
འབྲེང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དགེ་ལེགས་སུ་བྱེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་
དང་བཅས་པའི་དབང་སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ། དགེ་སྟོང་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པའི་བྱང་ནས་རྟ་མགིན་ཡང་གསང་གི་དབང་ཆེན། དེའི་
སྐུ་བ་ཐབས་སྟོང་པོ་གཅིག་བསྐྱུས་གྱི་ལུང་། རྒྱལ་སྐས་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ནས་རོ་
པོའི་ཚོས་འབྲུང་བརྒྱུ་ཅིའི་ལུང་། རྒྱ་བཟང་དཔོན་སྒོ་བ་སྒོ་བཟང་རིན་ཆེན་གྱི་བྱང་
ནས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྟ་ལྟའི་དབང་ཆེན་དང་། བཙོན་ལྟན་འདས་
དགྱེས་པ་དོ་རྩེའི་མན་དག་ལུགས་གྱི་དབང་ཆེན། འོལ་ཁ་རྗེ་བྱང་གི་བྱང་ནས་
གསང་བདག་སྟན་བརྒྱུད་ལས་ཕྱག་དོར་སྐུ་ལྟའི་གཅིས་འབྲེང་བདུད་ཅིའི་
ཐེགས་པ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད། ཆེ་དཔག་མེད་ལྟ་བུ་བདུན་རྣམས་གྱི་རྗེས་
གནད། རྣམ་འཛོམས་སྐུར་ལུགས་གྱི་དབང་ཆེན། སྟོན་གྲག་བཀའ་འབྲུམ་ཕུསྟེ་
གཉིས་གྱི་ལུང་། རྒྱུད་སྟོན་དབུ་མཛད་མ་ཐུ་སྟོབས་གྱི་དབང་ཕྱག་དགེ་འདུན་ཡེ་

ཞེས་ཀྱི་བྱང་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ལྷ་བཙུག་གསུམ་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ཀྱི་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཞད་པ་ཁམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཉི་འོད་ཀྱི་སྤྲང་ནས་ལས་བཞེད་འཕྲིན་ལས་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་ཀྱི་བྱུག་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལེགས་བཞད་དེ་གཤི་ལུང་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་གསལ་ཏེ། བྱུག་ལེན་ལའང་རྗེ་ལྷ་ར་འཆ་མས་པར་བཏབ། པར་ཡང་ཁྱི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་ལ་སྐྱ་མ་མཆོད་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་དང་། རྫོ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་དང་། འིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། འོལ་ཁ་རྗེ་བྱང་ལ་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་སྦྱལ། དེ་སྐབས་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་གོང་མ་གཡུང་ཉིང་རྒྱལ་པོས་བོད་དབུས་གཙང་ཞོད་མ་འཇགས་ཀྱི་བར་ལ་མགར་ཐར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་བྱུང་བ་ལྟར། ཕེབས་པར་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆེ་རྡོ་འདིས་ཀྱང་མཇལ་བར་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་མགར་ཐར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཐེན་ནས་སྐྱ་བ་གཉིས་ཅམ་སོང་བའི་རྗེས་སུ། རྗེ་འདི་བའང་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་འི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་བཞེས་པར་བཞེད་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱལ་ནས་ཕེབས་པར་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་། སྐྱོན་འབྱེན་པ་རྣམས་ཀྱང་འབྱོར་པའི་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྤྲིད་སྦྱོང་བ་པོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱང་། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་གཟི་བྱིན་གྱིས་ང་རྒྱལ་དབལ་གཞོན་ནས་ཕུར་བུ་སྟོག་

ཏུ་བྱུང་སྐབས་ཇི་བཅུན་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆབ་མདོར་ཐེབས་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་
བཀའ་གནང་བར་པོ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་མར་ལམ་གྱི་རྟ་ཁལ་
སོགས་ཆང་མ་དེད་རང་གིས་འགན་ལེན་བྱེད་ཅིང་། ལོ་གཅིག་ནས་སྤྱོད་ས་
འདིར་ངེས་པར་ཐེབས་དགོས་ཞེས་བྱུས། ཁལ་ཁ་ཇི་བཅུན་དམ་པའི་དགོངས་
ཇིགས་པ་སྒྲ་དཔོན་ཁག་གི་རོགས་ལམ་དུ་པོ་ལྟ་བུ་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་པ་དང་ཇི་
ཉིད་གཟེམས་རྩེད་མདོན་དགར་མཇལ་དུས་པོ་ལྟ་བུས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་
གསང་སྤྲུགས་རྩིང་མའི་ཆོས་སྒྲོར་ལ་རྩེད་ཟད་སྦྱངས་པ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལས་བརྩམས་ཉེ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱུད་གི་འཕྲོས་པ་མང་པོ་བྱས་པར། མདོ་རྒྱུད་
དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལུང་ཆད་མའི་རྒྱལ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་པར་སྦྱལ་བས་
ཅིའང་བྱ་མ་སྟོབས། རྒྱ་བ་དུག་པའི་དུས་སུ་ཞོགས་ལ་ཐེབས། རྒྱ་མ་དམ་པ་
ངེས་དོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པ་དང་ཞལ་མཇལ་
མདོན་དུ་གྱུར་ཉེ། སྤར་ཇི་ཉིད་ནས་གསོལ་འདེབས་གནང་བ་བཞིན་ཇི་ཉིད་ཀྱིས་
དབུ་མཛད། དུགས་པོ་རབ་འབྱམས་པ་དང་རྒྱ་མ་མཁས་མཆོག་སོགས་རིན་པོ་
ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དུག་ཅུ་སྟོར་ལ། རྒྱ་བ་གཅིག་དང་ཞག་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་སྟོན་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐུབ་དབང་དོན་ཇི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་གསང་བ་དང་སྟོང་པོ་
གཅིག་ཏུ་བསྒྱུས་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་
ལམ་རིམ་པ་ལྟ་དང་། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྤྱུང་དང་རྒྱ་བའི་ཞབས་གྱི་
མན་དག་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོང་པོ་མ་ལུས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུས་པ། ཇི་རྒྱལ་བ་

གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་འགྲན་པའི་སྒྲ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རིམ་བུ་ལྷ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མའི་བཤད་ལུང་གིན་ཏུ་ཞིབ་
ཅིང་སྤྱ་ཐག་ཆོད་པ་གསལ་གྱི། སྒོ་ཆེན་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་སྤྱུ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱང་འཕྱར་མོ་ཉུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལམ་རིམ་བུ་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་བདུན་ཅིས་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱམས་བཟང་ཕྱར་བྱར་གཏམས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་
བྱུང་དབང་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་བས་རྗེ་སྒྲ་མ་འདི་ཆོས་གྲུང་སེལླེའི་ཁྲི་ལ་
བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ཞལ་དཀར་ཡུ་རིང་ཞོས་
བཀའ་བ་བཅས་བྱག་ཏུ་བྱལ་ནས། རྗེ་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་བ་སྐྱེ་བཅུན་དུ་མའི་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ། རྒྱན་འཇུག་དང་ཅ་ཤེ་སྒྲོད་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ལུང་
གསུང་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་མཛད་པ་བཞིན་རྗེ་འདིས་ཀྱང་ལེགས་པར་
སྐྱལ། རྗེ་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་བས་འཁོར་རྣམས་ལ་ལུང་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་
ལས་རང་རང་གིས་རྗེ་ལྟར་འདོད་པ་རེ་འདོན་དགོས་པའི་ཁས་ལེན་སྐོར་བར་
མཛད་ནས། རྗེ་བཅུན་སྒྲ་མ་འདི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྗེ་གསལ་པའི་མངའ་བདག་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱེད་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བར་མཛད་དོ། །ལོ་སྒྲ་ཞག་དུས་ལ་
དབང་བའི། སྒོ་གསལ་འཆི་མེད་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྱིན་སྤྱེས་བཅོམ་ཆེ་ལྷ་
དབང་ལ། །ཉེ་བར་མཆོད་ཅིང་མངའ་གསོལ་ལོ། །དེ་ནས་སྤར་ཡང་བཞུགས་
གནས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཅེར་དགེ་བཤེས་འི་མེད་སོགས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཐག་
སྐོར་ལ་བདེ་ལམ་ཀྱི་ལྷགས་ཁྲིད་ཐར་པའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་པ་དང་ཐབས་

ཤེས་གཙོན་གྱི་དབང་བཅས་གནང་། དེར་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ཁམས་
ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པར་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆེ་སེར་གྲེས་སྤང་ཁང་ཆོན་འགའ་
རེ་སོགས་དད་ལྡན་གྱི་སྒོ་བ་མ་མང་པོས་ཞབས་བད་ཡུན་རིང་དུ་བཏོན་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་མང་དུ་བསྐྱགས་ཤིང་། བོད་ལྗོངས་འདིར་སྤུར་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་
གསོལ་བ་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་འདེབས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་ལེགས་
པར་སྦྱལ། བཏུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་
བཟང་པོས་མཛད་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གསོལ་འདེབས་རི་ཁྲིད་དུ་
བཙུགས་པར་མཛད་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཆེད་དུ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས། མི་དབང་པོ་ལྷ་བ་དང་མཉམ་
དུ་ཡོང་བྱུང་། རྣམ་གཉིས་སོགས་མཆོད་མཇལ་ཐུགས་སྒོན་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་
པར་མཛད་ནས། ཅེ་མོ་སྐྱ་གཉེར་གྱིས་ར་ཁྲུས་དུས་སུ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་
གཏུང་བརྒྱད་ཇི་མ་མེད་པ་གྲུ་གོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ལྷ་བ་གཉིས་རྗེ་སྒྲ་མ་
འདི་པའི་སྐྱ་མཐུན་དུ་གྲུས་པ་དང་བཅས་པས་འཁོད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དགའ་ལྡན་
ཁང་གསར་དུ་སྲིད་སྐྱོང་པོ་ལྷ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྤུན་བྲངས་ཏེ་
བསྟེན་བཀྱར་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། རྗེ་ཉིད་ཆབ་མདོར་ཕེབས་སྐྱའི་སྐྱའི་
ཉེར་མཁོ་རྫོང་བ་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཕུལ་ཞིང་། དེ་ཉིན་གྲུ་གོ་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་དང་
མི་དབང་པོ་ལྷ་བ་བཅས་ལ་ཆེད་བང་ལེགས་པར་སྦྱལ། དེ་སྐབས་སེར་འབྲས་
གྱི་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་རེ་དང་གྲེས་པའི་འདུས་ཆོགས་སུ་མང་རེ་བཙུ་ཐམ་པ་

འགྲེད་དཔུལ་སྐར་ལྷ་རེ་དང་བཅས་པ་སྦྱལ་ཞིང་། དཔུལ་དང་གོས་ཆེན་གྱི་
རིགས་འགའ་ཞིག་མི་དབང་གི་ལག་ཏུ་བཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོར་
སྐབས་ཁྱའི་ཉིན་དུ་འབུལ་རྒྱར་འཛོག་པར་མཛད་། དེ་ནས་ཆོ་བ་བརྒྱད་པའི་
ཆོས་དགའའི་ཉིན་ཕུར་བུ་ལྷོག་བྱང་ཚུབ་སྤིང་གི་གདན་ས་ནས་མདོ་ཁམས་
བརྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་འེ་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དང་། མདོ་
ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་པན་པའི་བྱིར་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་སྐོག་
མར་ཞོགས་སུ་ཕེབས། མཁས་བྱུབ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུབ་པ་དང་ཉིན་
གཅིག་གི་རིང་ལྟན་རྒྱས་སུ་མཛད་དེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་མཆིད་ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲ་མ་མཁས་བྱུབ་པའི་གསུང་གིས་མདོ་ཁམས་བརྟན་
པའི་སྒྲོན་མེ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ཟེ་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་སྒོལ་གྱི་བརྟན་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནད་ལེགས་པར་ཕུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྒྱང་ཚུགས་
པར་མཛད་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཡི་དམར་ལས་བྱུབ་པའི་བདེ་མཆོག་གི་
སྐྱེ་སོགས་སྦྱལ། རྗེ་འདིས་དེའི་ཆེ་ཐག་རིང་པོར་ཕེབས་དགོས་པ་དང་སྒྲ་མ་ཉིད་
ཀྱང་སྐྱོན་བགྲས་པ་བཅས་ཐུགས་ཀྱིས་མི་བཟོད་པ་ཆེན་པོས་སྐྱོན་ཆབ་མང་དུ་
བསིལ་བས། དོན་ཡོད་མཁས་བྱུབ་པ་ཆེན་པོ་ནས། སེམས་སྐྱོ་བར་བྱེད་མི་
དགོས། ཉིད་ཁམས་སུ་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་འོངས་ཤིང་འདིར་མ་འཁོར་བར་དུ་རེད་
ཀས་ཀྱང་མི་འཆི། ཡར་འཁོར་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་ཆེན་ཡང་བསྐྱར་
རྒྱ་ཡིན་གསུངས་པས་ཟེ་འདི་ཤིན་ཏུ་དགེས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལ་མོ་བྱང་ཚུབ་

ཚུག་ཏུ་ཐེབས། གཙང་ཁང་དུ་སྐྱེ་ཉེན་པས་བཞེས་པ་གདན་ནོན་པ་ལུལ་ཞིང་།
ཆོས་སྒྲིང་ལ་སྒྲན་ཤལ་ཐུགས་སྒྲོན་ཡང་དག་གིས་བརྒྱན་པ་བཅས་མཛད། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་ཐེབས་ལམ་དང་ཆ་ཞག་གང་དུ་གནང་བའི་ཚུགས་ཀྱི་སྐུ་པོ་
རྣམས་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་དཔལ་ལྷན་མེད་པ་སྦྱལ་ཞིང་། ཞབས་སེན་བཟ་
ཤིས་ཀྱི་དོག་པ་རྣམ་པར་བཟ་བས་ས་ཚུགས་ཐམས་ཅད་བདེ་ལེགས་ཀྱི་དཔལ་
ལ་འགོད་བཞེན་པས་བསྐྱོད་ཅིང་། ལྷ་རིང་མཆོད་མཇལ་ཞིབ་པ་དང་ཞག་
གཉིས་བཞུགས་ཏེ་ཆོགས་པར་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱལ། ལུགས་རར་ཞག་
གསུམ་བཞུགས་ཏེ་ཆོགས་པར་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་། དཔལ་འབར་
དུ་དཔལ་འབར་སྦྱལ་སྦྱས་དད་གུས་སྒྲན་མེད་པ་དང་ཞབས་བརྟན་དུ་གདུགས་
དཀར་མཛད་དགོས་པར་གསོལ། ཤོ་བ་མདོར་ཞག་གསུམ་བཞུགས་ཆོགས་
པར་བདེ་ལམ་གྱི་ལུགས་ཁྲིད་མདོར་བསྦྱས་སྦྱལ། ཆོས་ཁྲིམ་རྒྱ་མ་དཀར་
རྒྱལ་འོངས་ཏེ་སྒྲོམ་གྱི་ཉམས་སྒྲིང་དང་ས་ལམ་གྱི་བརྩན་གཙོད་མང་པོ་བྱས་
པར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གནང་སྤྱིན་གྱིས་ཡིད་ཆིམ་པར་མཛད། ཁང་
གསར་དུ་རྟ་ཆག་རྩེ་བྱང་སྦྱལ་པའི་སྐྱེ་དང་ལྷན་རྒྱས་ཏེ་བསྐྱོད་ཆེན་བཞིའི་ལུང་
སྦྱལ། དེ་དག་ཏུ་བསྐྱེན་བཀུར་འབུལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བདག་གིར་
མཛད། རྩ་ལྷག་གི་དབང་གིས་ཆབ་མདོའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་ཉིན་ཆབ་
མདོ་བྱག་མཛོད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆེ་བགྲེས་རྣམས་དང་གྲུ་ཆང་ལྗེ་རྒྱ་མ་
སོགས་ཀྱིས་ཆིབས་བསྐྱུ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཤ་པོ་ཁར་ཆོགས་ཆེན་

གྲིས་སེར་ཐེང་རྒྱས་པ་དང་ཕུ་དྲུད་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་དབྱུས་ནས་ཐེབས་སྐྱབས་རིལ་བ་བཞིན་མཛད། གཞིམས་རྒྱུད་དུ་མཛལ་མ་
ཐག་རྗེ་བཅུན་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྟར། རྒྱ་གར་ཤར་མི་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལས་བྱུབ་པའི་སྒྲོལ་མ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྐྱུ་བརྟན་
ཞིག་ཕྱག་རྟེན་དུ་འབུལ་བར་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་པར་མཛད། དེ་ནས་
གཞིམས་རྒྱུད་དུ་སྒྲ་མཆན་ལྟ་དབང་། སྒོ་བཟང་དོན་བྱུག་སྒྲ་མ་ཀྱུན་དོར། སྒྲ་མ་
ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རི་ཁྲོད་པ་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོག་མར་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མན་ངག་སྒྲ་ན་
མ་མཆིས་པས་བརྒྱན་པ་སྦྱལ་བས་མདོ་ཁམས་བརྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྒྱལ་བ་
འཕགས་པ་ལྟ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་ལ་བྱང་རྒྱུབ་གྱི་སེམས་གྱི་ས་བོན་
བརྟན་པེ་ཐེབས། དེའི་ཆེ་ཆབ་མདོར་ས་འབྲུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལན་བདུན་ཅུ་མ་
བྱུང་བའི་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་སྦྱེས་བུ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་སྒྲ་ལྟས་སུ་སྤང་། འདི་སྐབས་ཆབ་མདོར་སྒྲོར་བ་ལན་བདུན་
བྱས་ན་སྒྲོར་བ་འབུམ་ཐེར་འགྲོ་བེར་བའི་གཏམ་གྲགས་ཤིག་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
མངའ་འོག་ཀན་ཀོན་ནམས་ཀྱང་རྒྱགས་ཁུར་ནས་སྒྲོར་བ་ཉིན་མཆན་མེད་པར་
བསྒྲོར་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་སྐབས་རྗེ་བྱམས་པའི་མཆན་ཅན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་
འཕགས་པ་ལྟར་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་
ལེགས་པར་བཤད་པ་འགྲེལ་བ་བཞི་སྐྱགས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མན་ངག་

སྙན་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དང་། རྩེ་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྙན་བརྒྱད་འཇམ་
དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར། སྒྲོལ་མ་ཉིར་གཅིག །སྤང་ཐང་བརྒྱ་ཅ། དབྱངས་ཅན་མ་
དམར་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་གནང་། གསང་འདུས་འཇམ་པའི་རྩོད་རྩེའི་དབང་ཆེན།
མགོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་རྣམས་ལེགས་པར་སྦྱལ་ཞིང་། ཆོགས་
ཆེན་དུ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། བདེ་མཆོག་སྦྱབ་མཆོད་པ་རྣམས་ལ་
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱེད་རྩོགས་རྣམས་བཀའ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྲོས། རྒྱལ་བ་
འཕགས་པ་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྩོད་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་འབྲུལ་
འཁོར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་དང་། རྩ་ཆེན་རྩོད་
རྩེ་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་བཅས་མན་ངག་སྙན་བརྒྱད་ཞིབ་བཤད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་
བདུད་ཅིས་སྦྱེས་ཆེན་དེ་དག་གི་ཐུགས་ཀྱི་བྱམས་བཟང་སྦྱར་བྱུར་གཏམས། དེ་
དུས་རྩེ་ཉིད་ལ་དངོས་འབྲུལ་གྱི་རིགས་བྱུང་བ་ཡོད་དོ་ཅོག་འབྲུལ་བར་མཛད་
དེ་ཆེ་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་ཀྱང་གནང་། མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་
སྒྲོན་མེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་དགའ་སྟོན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོ་ཤིན་ཏུ་གཟབས་པ་དང་། འབྲུལ་འོད་
གྲུ་འོམ་པ་དང་བཅས་པ་ཁ་ཡར་མཛད་ཅིང་། ལྷ་ཁང་རྣམས་ལ་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་
གནས་མཛད་དགོས་ཞེས་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷན་བསྐྱེད་མ་མཛད་པ་ལྟར།
དམ་ཆོག་པ་སོ་སོ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་དུ་བསྐྱེམ་བར་མཛད། རྩོགས་དེའི་
དད་ལྷན་མང་པོས་དངོས་པོ་ལུལ་པའི་རིགས་རྣམས་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀ་མང་པོ་གསེར་དཔུལ་ལས་བཞེདས་པར་མཛད་པའི་ལྷག་

ནམས་འབྲས་ཆས་སུ་མཁོ་བ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་བཞག་
ནས་ལྗེ་མིག་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྟའི་བྱག་ཏུ་བྱལ་ཏེ། གཞུང་བཞིའི་འདོན་པ་གྲ་
རི་རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་བཀའ་བྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟོན་ཡོན་སྟོན་
མ་མཆིས་པར་སྟལ། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཁྱོགས་འདིར་ལེགས་པར་བཞེད་དེ་བྱི་ལོ་
ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ལ་བྱག་མཛོད་སོགས་ཀྱིས་ཆིབས་སྐྱེལ་དང་
བཅས་ཏེ་བྱ་བྱ་ཐང་དུ་ལེགས། དེར་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་པ་སྟལ། བྱ་བྱ་ཐང་
ནས་ལ་སྤང་བརྒྱད་རི་པོ་ཆེར་ལེགས་ནས་མཆོད་མཇལ་ཐུགས་སྟོན་གྱིས་
བརྒྱན་པ་ཞིབ་པར་གནང་ཞིང་། ལ་གོང་གཡམ་རྫོང་མདར་གསོལ་ཆོགས་
མཛད་སྐབས་གཡམ་རྫོང་གི་སྟོམ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་མི་
ལམ་གྱི་ཉམས་ཁྱོང་སོགས་སྟོམ་བཤད་མང་པོ་བྱས་པར། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
རིན་པོ་ཆེས་རིམ་ལྔ་དམར་ཁྲིད་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ལམ་རྒྱང་སྟོབས་དང་།
འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འདིན་པ་སོགས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཆ་
ཤས་རེའི་བཤད་པ་མཛད་པས། སྟོམ་ཆེན་པ་གཉིས་སྤར་མིང་ཅན་ཡང་མ་ཐོས་
པའི་ལེགས་བཤད་ཐོས་པས་ཤིན་ཏུ་ཉ་ལས་པར་གྱུར། དེ་ནས་བྱང་ལམ་
བརྒྱད་དེ་རིམ་གྱིས་དགའ་ལྷན་དུ་ལེགས། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྐུ་གདུང་རིན་
པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་མཆོད་མཇལ་ཞིབ་པ་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྐྱེལ་གྱི་མཆོད་
ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་དང་། སྐུ་སྐྱོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཆབ་མདོན་མའི་
མང་འབྱེད་བཅས་གནང་། དེ་ནས་སྟག་ཅེ་གན་པོའི་ནང་དུ་གསོལ་ཆོགས་

མཛད་སྐབས་ལ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོའི་ཕུང་བསྟན་སྐྱེ་རྟེན་པས་བསྐྱར་བར་
གཟིགས་པས། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཉིད་ས་བཙུ་པའི་གོ་འཕང་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་འདུག་པར། རྗེ་ཉིད་བཀའ་གདམས་པའི་
སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱུག་སྒོལ་བཞིན། རང་གི་ཡོན་ཏན་སྤེད་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་
བཞེད་པས་ཕུང་བསྟན་དེ་ཞུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མི་མཛོན་པར་མཛད། དེ་ནས་
ཞོགས་གྱུར་སྒོན་དུ་རྗེ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པ་དང་ཞལ་མཛོན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ལས་བརྩམས་
པའི་གསུང་སྒྲིང་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་དང་། དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་
བསངས་དུད་དང་དར་བུར་སོགས་བཀྱར་སྟེ་བྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་བསྟར་ཞིང་།
རྗེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་བྱུག་རྟེན་དུ་འཕགས་པ་ལྷ་གོང་མའི་ཤེལ་འཕྲེང་དང་རྗེ་རིན་པོ་
ཆའི་བྱུག་རྟེལ་ཤང་རྟེལ་རྩེ་ལྷ་པ་གཅིག །རྩེ་མ་འཁོར་དུག་བཅས་འབྲུལ་བར་
མཛད་པ་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་དགེས་སྟོན་མད་དུ་བྱུང་བར་གྱུར། དེ་
སྐབས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་གསང་བདག་སྦྱུལ་པའི་སྐྱའི་མཛད་
སྐྱོད་རྣམས་ལ་ཐུགས་སྐྱོ་བའི་གསུང་ཡང་ཤེབས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱང་
ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་རྩ་བ་སོ་སོ་ཐར་བ་དང་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་
ཀྱི་གནད་མ་ཕུས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་དོགས་ཀྱི་ཐུགས་མི་བཟོད་པ་མནན་དུ་
མི་བཟོད་པ་འཁྱུངས་ནས། ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་དགེ་སྟོང་གི་དགེ་
འདུན་གྱིས་སེར་འཕྲེང་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ཏེ་ཤེབས། དེ་རྗེས་དགའ་ལྷན་

ཁང་གསར་དུ་ཐེབས་པར་མི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་བས་བསྟེན་བཀུར་དང་དད་གུས་ལུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཞུས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དདུལ་
དང་གོས་དར་ཇ་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤམ་མཐོ་བ་སྐྱ་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
སྦྱལ། དེ་སྐབས་མི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་བས་བྱ་སྤྱོད་ཆེ་བ་སྤྱར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་
ཐབས་ཤིག་དགོས་ཞུས་པར། བཀའ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ན་ཚོགས་གསོག་སྒྲིབ་སྦྱོང་དང་དཀའ་ལས་མ་སྦྱད་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་མི་འདུག །དེ་འདྲ་དེད་ཀྱིས་མི་ཤེས་གསུངས་པས།
པོ་ལྟ་བུ་སུ། འོན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེས་ཞུས་པར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐྱ་འདྲ་
བཞེངས་ཏེ་དེའི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལ་སྦྱོབ་པའི་
སྟོན་ལམ་བྱས་ན་བཟང་ཞིང་། ལྷ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཇེད་འདུག་
ཅེས་ཐེབས། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཕྱར་བུ་ལྟོག་ཉིད་དུ་ཐེབས་ནས་སྐྱབ་སྒྲེ་པན་ཚུན་
ཀྱི་རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་དོན་གཉེར་ཅན་བརྒྱ་སྤྱོད་
བཀྲལ་བར་བྱང་ཆུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་ཀྱི་ཁྲིད་ཆོས་སུ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་བ་
ལྟར་ཆད་མའི་རྒྱ་བ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། མཇུག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་
པོ་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་ཚོག་མཚོད་པ་དང་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཇེད་དེ།
སྐལ་ལྷན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མཛད་དུ་བྱང་པའི་ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱོང་བ་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་

མཛད་པས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མྱད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་འདིན་གྱིས་
བྱབ་པར་མཛད། །ཁམས་ནས་ཤེས་པའི་སྐྱེས་སྐྱེས་སུ་སེར་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་
ང་སྦྱོར་སྦྱོལ་དང་འབྲེད་སྐར་ལྔ་ལྔ་ཤེས་མཁས་མང་གྲ་ཆད་དུ་བྱ་ང་སྦྱོར་སྦྱོལ་
དང་འབྲེད་ཞོ་རེ་སྦྱལ། སྐབས་དེ་ནས་བཟུངས་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་
ལ་རབ་བྱུང་བསྟན་རྫོགས་སོགས་སྦྱལ་བས་བསྟན་པའི་ཅ་བ་སོ་སོ་ཐར་པའི་
སོག་ཅན་ས་བཟུང་སྟེ་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་པའི་བྱ་བ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་འིན་དུ་
གཙོ་བར་མཛད། །ལྔ་མཆོད་ཆེན་མོའི་དུས་སུ་སྐྱབ་སྟེ་གསུམ་གྱི་དགེ་སྟོང་
ཆས་མཁས་ཞལ་འཛོམས་པའི་དུས་སུ་ཞབས་ཏོག་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་གྱི་མཆོད་པ་མྱད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་མཛད། དེ་ནས་དགུན་གྱི་དུས་
སུ་བཅད་རྒྱར་བ་ཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་
ངེས་དོན་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་གཞིལ་བས་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིང་བ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་བཞུགས། ལྷགས་མོ་པག་གི་ལོའི་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་
དུ་ཆེས་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གཅིག་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་དྲག་པོའི་སྐར་
བཞེངས་པ་མ་གཅིག་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་ལྷག་མར་ཆེས་གཏོར་ཤིན་ཏུ་
གཟབས་པ་དང་རྩེ་བྱབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་དུས་གྱི་མཆོད་པར་སེམས་
བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བཅས་མཛད་ཅིང་། དུས་གྱི་མཆོད་གཏོར་འདི་ཆས་
འདི་ལོན་ས་བཟུང་སྟེ་ཆག་མེད་མཛད། མཉན་ཡོད་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པའི་དུས་
སུ་ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ང་དང་། རོ་ཤྲུག་རྣམ་གཉིས་གྱིས་མཆོན་རྟེན་

གཙོ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་སྒོན་ལམ་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པ་སྟོན་ཤལ་དང་
བཅས་པ་འབུལ་བར་མཛད། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་སེར་འབྲས་
དགེ་གསུམ་རྒྱུད་སྟོད་སྤང་སོགས་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་
ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་བཀའ་བླིན་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོད་པ་དང་བཅས་ཟབ་བཤད་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པའི་བཀའ་རིན་སྙུལ། གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་
སོགས་ཆོས་ཆོན་འགའ་ཞིག་གི་ལྷགས་ལྷང་དང་། ས་རྒྱའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ། བརྒྱ་བཞི་དང་
ས་གའི་ཉ་བ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སྤྱིར་བར་གནས་པའི་ཆོགས་སྦྱེ་པོ་མང་པོ་ལ་སྟོན་
པ་དང་འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བར་འགྱུར་བར་མཛད། རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་དུས་སུ་པཎ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟེགས་ཆེན་པོ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་གྱིས་
རོལ་པའི་ཕྱིར་མཇུག་བར་བཞེད་པ་དང་། གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱེ་པོ་རྣམས་ལ་འང་
པན་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པར་བཞེད་ནས་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཉེ་རིམ་གྱིས་
ལེབས་ནས་ཉང་གཞུང་བརྒྱད་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྒྲར་ཞབས་སེན་བཀོད།
མཁན་པོ་ལྷ་འབུམ་ཞབས་བྱང་ལ་སྒོ་སྦྱོར་དོན་བདུན་མའི་བླིན་བསྐྱུས་པ་ཞིག་
སྙུལ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་གསུང་སྒྲིང་མཛད་བཞིན་པ་དང་མཆོད་མཇུག་རྒྱས་པར་
གནང་། བད་ཆལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྦྱོན་བྲངས་པ་ལྟར་
དེར་ཆིབས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་དང་།

རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་བསྐྱས་པ་བཅས་མཛད།
འཕེལ་ལུང་རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་བསྐྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་
སྤྲུལ། དེ་ནས་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བཀའ་ཤེས་སྒྲུབ་པོར་བྱག་ལེབས། པཎ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁྲེན་པ་ཆེན་པོ་དང་ཞལ་འཛོམས་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
དགྲེས་པའི་གསུང་གིས་བཀའ་འདི་ཡང་འགའ་རེ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་
འགྲེལ་དཔལ་དུ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ཞབས་པད་འགྱུར་བ་མེད་
པར་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་བྲག་པོ་མཛད་པས། པཎ་ཆེན་
བསྟན་པའི་བདག་པོ་སློབ་པ་མང་ཡེ་ཤེས་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་པའི་བཀའ་
བཞེས་བཟང་པོ་སྤྲུལ། དེའི་ཆེ་བདེ་ལེགས་ཁང་གསར་དུ་བཞུགས་གནས་
མཛད་པར་སྤང་བ་དགེ་སློམ་སྤང་ནས་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་པ་ཞིག་ཀྱང་གནས་
དེར་ཡོད་པ་དེས། ཐོག་མར་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཚོད་སྤྱིང་འགའ་ཞིག་ཞུས་
པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་བཀའ་ལན་རྒྱས་པར་
སྤྲུལ་བས། དད་པའི་བྲག་པོ་གྱིས་མཆི་མ་ལྷུང་སྟེ་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་ལ་མགོ་བོས་
གཏུགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་བཀའ་ཤེས་སྒྲུབ་པོའི་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་མང་
པོས་ཐོག་མར་ཉམས་སད་པའི་སྤྱིང་མོ་འགའ་ཞིག་ཞུས་ནས་གསུང་གི་གསང་
བ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་དད་པའི་སྤྱོད་པོར་གཡོས་པར་གྱུར་ཏེ་བྱང་བ་
ཆེན་པོས་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྤངས། དེ་ལྟར་ཀུན་གྱི་དད་པའི་གསོལ་སྤྱོད་པའི་
སྤྲུལ་བཟང་ཉེ་བར་ཐོབ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་

རིམ་པའི་གསུང་ཆོས་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་
བཏབ་པར་མ་ཟད། བཤུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་
ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོའི་བཤུད་ལུང་ཞིབ་པར་འཆད་དགོས། དེ་ཡང་དེད་གྱིས་
སྤར་བཤུད་ལུང་ཞིབ་པར་ཕུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ད་ཆ་ཅུང་ཟད་མི་ཐོག་འཕོས་པ་ལྟ་
བུའི་ཉམས་སྲུང་། ཞེས་གསུང་གི་སྤང་བ་སྦྱལ་བར་བརྟེན། དགེ་འདུན་ལྷ་
བརྒྱ་སྐོར་ལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་པར་བཤུད་པ་སྤྲེལ་བ་བྱང་ཆུབ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤུད་ལུང་ཉན་པོའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་ལྷགས་
གཟེར་བཏབ་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཐམས་ཐམས་འགྲོ་བའི་གསུང་བཤུད་རྩས་པ་ཅན་དང་།
བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་དང་། སྤྲེལ་མཚོན་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་མ། དུག་ཆེན། སྤྱིང་པོ་
དོན་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཁྲིད་དང་། ཐབས་ཤེས་གཙོད་ཀྱི་དབང་ནམ་
མཁའ་སྐོ་འབྱེད་གཙོད་ཁྲིད་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྦྱལ། བཤུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཆེན་པོས་ལྷགས་ཚུལ་མཛད་པའི་རྗེ་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་སྤྲེལ་མེད་ལྷ་འབྱོར་
མཛད་བྱུང་ཀྱན་བཟང་མ་དང་ཞབས་བཏོན་རྣམས་འཕྲོན་ཐུགས་རྗེ་མའི་ལུང་གཙང་།
དེ་ནས་སྤར་ཡང་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པར་བཞེད་དེ་ཐོན་ཕྱག་ཁྱེད་བར་
ཕེབས་སྐབས་བཤུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ནས་རྒྱལ་བ་ཆེ་
དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་དང་དབུ་སྐྱེས་ཕྱག་མེན་བཅས་སྦྱལ་ནས། ཁྲིད་གྱིས་ཆོས་
བཤུད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མི་ལ་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འདུག་པས་ད་དུང་ཡང་

བསྟན་འགྲོར་སྟན་པའི་འཆད་ཉན་འཕེལ་པོ་མཛོད་གསུངས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་
མཉེས་པའི་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མཛད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བཟུལ་གྱིས་
སྟན་པོ་ནས་ཕེབས་ཏེ་དབེན་ས་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་དུ་ཕེབས། ཞག་གཉིས་ཀྱི་རིང་
བཞུགས་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་པ་ཟབ་མོའི་ངང་ནས་
དེར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་མ་ལོང་ཅམ་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་
ཆོས་ཐུན་གཅིག་ལ་ཆར་བ་གནང་། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་བྱུབ་པའི་དབང་ཐུག་
ལྷོ་བཟང་དོན་ཡོད་བྱུབ་པའི་སྐུ་འབྲུ་རིན་པོ་ཆེས་དབྱས་དེ་ཁའི་རྟེན་གསུམ་
རྣམས་ཀྱི་མཆོད་མཛའ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་དང་། སྟན་ཤལ་ཐུགས་སྟོན་གྱིས་མཐའ་
བརྒྱན་པ། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་མང་ཇ་སྟོར་སྟེལ་དང་། འབྱེད་ཁ་གཏགས།
ཀྲམ་རེ་བཅས་སྟུལ། དེ་ནས་རིང་བྱམས་ཆེན་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་བ་བྱམས་ཆེན་
ཀྱི་སྐུན་སྲར་མཆོད་འབུལ་ཆོས་སྟོན་སྟོན་ལམ་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་དང་བཅས་པ་
དང་། ཆོགས་པར་མང་འབྱེད་དང་དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་མང་ཅམ་བཅས་
གནང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལྷ་སར་ཕེབས། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་
ཀྱིས་དགའ་ལྗན་ཁང་གསར་དུ་བསྟེན་བཀྲར་གཞིས་ལེན་གཟབས་ཤིང་རི་ཁྲོད་
ཕུར་བུ་ལྷོག་ཏུ་ཕེབས་ནས་དབྱར་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་མཛད། འདི་ལོ་
མེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་དང་གྲ་ཆར་ཁག་སོགས་ལ་གྲ་ཇ་དང་
མང་ཇ་གང་ཐོན་རེའི་ཐོག་དཔུལ་དང་དངོས་པོ་སྟོར་ཆོགས་ཀྱི་སྐུ་འབྱེད་ཆོས་ཐོག་
སོ་སོ་དང་བསྟེན་ནས་གནང་། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་རྩ་སྟེང་འདུས་སྤྱིས་མི་

དབང་བརྒྱད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། མི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་བ་བསོད་ནམས་
སྟོབས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། རྩ་སྤྱོད་གི་
གཙུག་ལག་ཁང་བཞིག་གསོས་ཀྱི་རབ་གནས་ལ་ཐེབས་བསྐྱོད་གནང་སྟེ། ཟླ་
བ་བརྒྱད་པའི་གནས་གང་ལ་ཕུར་བྱ་སྟོག་ནས་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་བའི་གྲ་བསྐྱིག་
སྟེ་ཤན་དགོས་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་པོ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་དྲང་བ་ཆེན་པོས་
ཁུར་ལེན་བྱས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་ཟླ་མ་ཉིད་གསུང་ཆོག་པ་དགེ་སྟོང་བརྒྱད་བྲ་དང་
བཅས་པས་པར་ལམ་སྟག་ཕུང་གི་མཆོད་མཇུག་ཞིབ་པར་གནང་། དེ་སྐབས་
སྤྱ་བཙན་པའི་འཚུབ་སྟོངས་ལྟ་བུས་སེར་བ་ཤིན་ཏུ་དྲག་པ་བབས། དེ་ཁར་མང་
ཇའི་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་སྟུལ། བཙུམ་མདོར་རྩ་སྤྱོད་སྤྱི་སོ་ལས་སྟེ་དང་བཅས་
པས་ཆེབས་བསུ་དང་། དགོན་པ་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་སེར་འཕྲེང་། ཟླ་
བང་དང་བྲ་ཤག་རྣམས་སོ་སོའི་སྟེང་ནས་དར་བྱར་དང་བསངས་དུད་སོགས་
བཀྱར་སྟེ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ཏེ་རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
པོར་ཕྱག་ཐེབས། མཆོད་ཁང་ཐོག་ལ་བཞུགས་པར་མཛད། དེ་ནས་གནས་དེར་
མཆོད་མཇུག་ཞིབ་པར་མཛད་དུས་རྫོ་བོ་འཇམ་པའི་རྫོ་རྫིའི་སྐྱ་མདུན་ནས་ཁ་
གཏགས་དཀར་པོ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ཞིག་སྐྱ་མདུན་དུ་བབས་པ་འདི་ངས་ཁྱེ་
ཞེས་སྐྱ་པག་ཏུ་འདུག་པར་མཛད། ཆེས་ལྷ་དྲག་རྣམས་ལ་དགེ་སྟོང་གསུང་
ཆོག་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྩ་སྤྱོད་ནས་བརྒྱད་བྲ་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་གནས་
པ་སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིན་སྟེག་དང་བཅས་པ་མཛད།

དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ལ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྫོ་བོ་དབྱ་ཡོན་
མ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སེར་འབྲེང་དང་བཅས་ཏེ་ཀ་གཉིས་མ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་གདན་འདྲེན་མཛད། ཞལ་བྱེ་བ་དང་མཉམ་དུ་རྩ་སྤྲིང་གི་ཆོག་གས་དུང་བཏང་བ་
སོགས་འགྲིག་པས་ཉིན་འབྲེལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འགྲིག། །གཞུང་སར་བསྐྱབ་དོན་
མཛད་ནས་གོང་ག་ཤམ་གསར་བརྗེས་དང་ཞལ་གསེར་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་
ཕུལ་ཞིང་བཞུགས་སྐམ་ཡང་གསར་བཞོད་དང་བཅས་བསྟེན་བཀུར་སྒྲ་ན་མེད་པ་
མཛད་ཅིང་། དེ་གོང་གཞུང་ས་ནས་ཕྱག་ཐམ་གྱིས་མནན་ནས་མཛལ་ཁ་གཏོང་
སྟེ་ལ་ཆེར་མེད་པ་ལ་འདི་སྐབས་ནས་གྲུ་ཆང་རང་ལ་གནང་སྟེ་དུས་མཆོད་སོ་
སོ་དང་གལ་ཆེ་རྣམས་ལ་ཞལ་བྱེ་སྟེ་མཛལ་ཆོག་པའི་བཀའ་བློན་སྒྲ་ན་མེད་པ་
སྟུལ། དེ་ནས་རྩ་སྤྲིང་པ་རྣམས་ནས་གྲུ་མངས་ལ་ཐིག་ལེ་བཙུ་བྱ་གི་དབང་
གནང་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། རྫོ་བོ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་ཕྱག་སྟོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཙུ་བྱ་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ལ་དབང་
ལེགས་པར་སྟུལ་བས། ལྷ་གོན་གྱི་ཉིན་དཔལ་མགོན་རྩྭ་བ་པ་དང་སྐྱ་ཆེན་
གཉིས་ཕྱིང་དཀར་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས། ལྷ་ལྷ་བ་ཕྱོགས་ནས་ཆར་
སྒྲིན་ནག་པོ་ལག་པ་འབྲ་བ་འབྲུག་སྐྱ་མི་བཟད་པ་དང་བཅས་འོངས་ཤིང་སེར་བ་
དག་སོ་བབས་པར། རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྱམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་ནས་རྫོ་བོ་ཡབ་སྲས་ལ་གསོལ་འདེབས་མཛད་ཀྱིན་རྣམ་པར་མི་

རྟོག་པའི་རང་དུ་གཞོག་པར་མཛད་པས་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་རང་ཞིར་གྱུར་ཏེ།
མཐར་ལྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་གཅིག་ལ་ཐོག་མདའ་བབས་པས་བྱིའུ་ཞིག་བསད་པ་
ཅ་མ་ལས་འཇུག་འབྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཞི་བར་གྱུར། གནས་དེར་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་
བཞུགས་ཤིང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་
ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡེལ་བར་བཞུགས་ཤིང་། ཞབས་ཕྱི་བྱིངས་ཕྱིར་ལོག་
ནས་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཞམ་ཤིང་ཅུང་བསྐྱུས་དང་བཅས་ནས་སྒྲ་ཤས་བཞུགས་པར།
དུ་སྤྱིང་ན་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་པའི་རྩོ་
རྗེའི་དབང་ཆེན་གནད་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་ཉིད་ནས་
ཕྱག་བདར་གྱིས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་འཇམ་པའི་རྩོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆེན་པོ་རྩལ་ཆོན་གྱིས་བྱི་བར་མཛད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རྩོ་པོ་འཇམ་
པའི་རྩོ་རྗེའི་སྐུ་འབྲུ་མཐུན་ཉིད་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་
པོའི་མཐར་མཆོད་པ་བཟང་ཞིང་གྲུ་ལོ་པ་བཤམས་པར་མཛད། དེའི་ཆེ་འཇམ་
པའི་རྩོ་རྗེའི་སྐུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གདན་འདྲན་མཛད་མ་ཐག་ཆར་གྱི་
རྒྱན་བཟང་པོ་འཇའ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་བབས་པ་སོགས་སྣ་དང་དཔའ་བོའི་
ཆོགས་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་བཞིན་འདུས་པའི་ལྷས་བཟང་པོ་མདོན་དུ་གྱུར་ཅིང་།
སྤྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་མདུ་བྱང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲིན་མང་པོ་སྟོ་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པའི་བྱ་བ་
ལེགས་པར་འདུ་མཛད་དེ། དབང་བཞི་རྩོགས་པར་སྦྱལ་བས་དེར་ཆོགས་ཀྱི་

སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་
པ་དང་། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ཞིབ་བཤད་སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་ཉན་པའི་གང་
ཐག་རྣམས་ཀྱི་མ་ཉི་ལྟ་བུའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐོས་པ་ནི་ཆེ་རབས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་དམ་པའི་མགོན་པོ་འདི་ལྟ་བུའི་གསུང་གི་བདུན་ཅི་མྱོང་
བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཟོང་གིས་བསྐྱེད་བའོ། །ཞེས་དགའ་བའི་ཅ་ཅ་སྒྲ་ཆོགས་པ་
སྟོག་པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་
ལས་འཇམ་སྤྱོད་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་རབ་ཏུ་བཀྲ་བ་དང་ཁ་ཆར་མེ་ཉོག་གི་རྣམ་
པ་ཅན་བབས་པ་སོགས། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལའི་བཅུད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དཔལ་ལུང་
འབྲུག་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་
རྟགས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་ནི། རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་
ཆའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་མི་ཉམས་པའི་བཀའ་རིན་
སྦུལ། རྩ་སྤྱིང་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དེར་སྤྲོ་མོ་ཞིག་བཙོམ་ལྷན་
འདས་འཇམ་པའི་དོ་རྩེའི་ཆོ་ག་ཆ་ལག་ཆང་བར་བཞུགས་པ་བར་སྐབས་སུ་
ཉམས་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོས་དུས། བཙོམ་ལྷན་འདས་རྩེ་
བཙུན་འཇམ་པའི་དོ་རྩེའི་བདག་མདུན། སྤྱོད་སྤྤོག། །དབང་ཆོག་དང་བཅས་པའི་
ཆོ་ག་ཆ་ལག་ཆང་བ་དང་བྱུང་པར་དུ་སྦྱག་པའི་སྤྱ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གནད་གསལ་བར་སྟོན་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་
ཞལ་ལུང་དང་། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལའི་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་ཐམས་ཅད་རྩེ་སྟོ་

བཟང་རྒྱལ་བའི་མན་ངག་གིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཏེ་མཐའ་ཚིག་པར་སྟོན་པའི་
ལེགས་བཤད་གསར་ཚུལ་མཛད་པས། རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པོའི་བསྟན་པ་བྱི་
མ་མེད་པའི་ཞབས་འདེགས་ཕྱལ་བྱ་བྱིན་པར་གྱུར་ལ། བོད་ཀྱི་སྤྱིད་སྤྱོད་དང་རྩ་
སྤྱོད་རང་གི་ལས་འཛིན་པ་སོགས་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ་ཆོག་གསར་འཇུགས་
མཛད་ཅིང་། སྐབས་མཆོད་ཀྱི་ཐེབས་དངོས་པོའི་རིགས་པོའི་ཆེ་བ་སྦྱིན་འཇགས་
མཛད་དེ་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེ་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཞན་དྲིང་
མི་འཛོག་པའི་བཀའ་དྲིན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གནས་དེར་ཆོགས་ཡོངས་ལ་བཀའ་གདམས་བྱ་ཆོས། རྗེའི་
གསུང་ཐོར་བྱ་བ། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོའི་འགྲེལ་བ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དོ་རྗེའི་ཆོ་
གའི་ཆོག་བསྒྲིགས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷགས་ལྷང་། སྟོབ་སྤྱོད་ལེགས་བཤད་
ཀྱན་འདུས་དང་རང་རྒྱུད་བསྐྱལ་མའི་ལྷང་། འཇམ་དབྱངས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འཕོ་བ་དཔའ་བོ་གཡུལ་འཇུག་གི་ཁྱིད། བཙུ་གཅིག་ཞལ་
ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་བྱང་ཚུབ་བདེ་ལམ་ཀྱི་ཁྱིད་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་དང་
བཅས་ལ། སྐལ་ལྷན་ཀྱི་སྟེ་པོ་ཉུང་ཤས་ལ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
ཁྱིད། བོད་འགྲོག་སྟོང་ཕྱག་བཀལ་བ་ལ་ཆེ་དབང་དང་འགྲེལ་བའི་གསུང་ཆོས་
བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་སྦུལ་བས་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞལ་
དཀའ་བ་དང་། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་ལུལ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པས་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་དོན་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འབྱུང་པར་མཛད། གཞན་ཡང་བོད་

ཀྱི་བདེ་ཐབས་སུ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་སྒྲོལ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མི་ཆད་
ཅམ་རེ་བཞེངས་ནས་དུ་སྤྱིང་དང་བཅོམ་མདོར་བཞུགས་རྒྱ་དང་། འཕྲོམ་སྟོན་
པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གཟིམས་ཆུང་དུ་དོ་རྩེ་འཆང་གཙོ་པོར་གྱུར་པའི་
ཐིག་ལེ་བཙུ་བྱུག་གི་སྒྲ་བརྒྱད་མི་ཆད་ཅམ་ཉི་ཤུ་སྟོར་གྲང་གསེར་རྩེབས་
བྱུགས་དང་། གཟུངས་འབྲུལ་རབ་གནས་སོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་མཛད་
དེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་ཅེ་ཉར་ཐེབས། འདུ་ཁང་གསར་པར་
བྱུག་ནས་གནང་། ཉིན་གཅིག་ཡང་དགོན་དུ་ཐེབས། ཆོས་ཁྲིའི་སྤྱིང་ནས་ལམ་
རིམ་དང་གསེར་ཞུན་མའི་ལྷགས་ལུང་སྦྲུལ། ཡང་བསམ་གཏན་སྤྱིང་དུ་ཐེབས་
ནས་བཙུན་མ་རྣམས་ལ་སྦྱང་གནས་ཀྱི་ལུང་གནང་ཞིང་། གནས་མཆོག་ཁྱད་
པར་ཅན་དུ་སྤྱིང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་དེར་བཞུགས་རིང་མང་ཇ་རྒྱན་མར་
གནང་ཞིང་། སྐྱེ་འགྲུད་སྲ་བྱིར་པོན་ཆེར་སྦྲུལ་བ་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་
གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་བཀའ་བློན་འགྲན་རྣམས་དབེན་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ཀྱི་
བཀའ་བློན་ཆད་མེད་པའི་བྱུགས་རྩེས་སྤྱིང་བར་མཛད་པས། དེར་འཁོད་ཀྱི་དགེ་
འདུན་ཆང་མས་ཀྱང་རྩོམ་པོ་རྩེ་ཡབ་སྐས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་
གྲུས་འདུད་ཆེན་པོས་བསྟེན་བཀུར་སྒྲ་ན་མེད་པས་མཆོད་ཅིང་། མདོར་ན་གང་
དང་གང་དུ་ཞབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཀོད་པའི་ས་ཕྱོགས་དེའི་རྩལ་རྣམས་ཀྱང་བཀ་
ཤེས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། རྒྱ་བ་བཙུ་བའི་ཆོས་
བཙུ་གསུམ་ལ་ཐེབས་སྐྱེལ་རིམ་ཅན་དང་བཅས་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྐྱུར། རྩེ་

བཙུན་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་དཔོན་གཡོག་ཉུང་བསྐྱས་ཀྱིས་ཞོགས་གུར་སློན་དུ་བྱལ་
པའི་དབང་ཕྱག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་བར་ཐེབས། ཟུང་
འབྲུག་ལས་བཙུན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སླེང་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་མཛད་
ནས་རིམ་གྱིས་ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་ཐེབས། དུ་སླེང་དུ་བཞུགས་རིང་ལ་གཟིམས་
ཚུང་གསར་བསྐྱེད་མཛད་པའི་ཞལ་གྱོར་དགོངས་ནས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
དུས་ཆེན་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་ཉིན། སྐུ་བ་ལྷེ་གསུམ་གྱི་རི་ཁོང་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་
ཐམས་ཅད་ཆོགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་
ནས་དགུན་གྱི་རིང་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ཏེ། ཟུགས་དམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་བར་བཞུགས། ལོ་འདི་ནས་བཟུངས་
དགུན་དུས་ནམས་སུ་ལོ་རེ་བཞིན་མི་དབང་པོ་ལྷ་བ་སྟོབས་འཁོར་ཆང་མས་
མཇུག་ཁར་འོངས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་གང་གིས་ཀྱང་ཆེད་དབང་བསྐྱར་ཐབ་
མོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀའི་བཀའ་བློན་སྟེ། ཚུ་བྱིའི་གནམ་
ལོ་གསར་དུ་བཞད་པའི་དུས་སུ་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་སྲིད་གསུམ་
རྒྱལ་མོར་ཆོས་གཏོར་གྱི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པ་དང་སྐུ་བ་ལྷེ་པན་ཚུན་གྱི་དུས་
མཆོད་སོགས་སྤར་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་
དགེ་འདུན་ཉི་མེད་ཉེ་བར་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་དཔུལ་དྲུག་ཅུ་ལ་རེ་བཅས་སྟེ།
རྒྱ་བ་གསུམ་པར་ཀོང་པོ་འབྲུ་ལ་རྒྱ་མ་མཁན་ཆེན་སྐུ་ལ་སྐྱེ། ཁྱི་ཆེན་ཡངས་
སྤངས་སྐུ་ལ་སྐྱེ་སོགས་གཙང་དབུས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་དྲུག་བརྒྱ་ལྟོར་ལ་བྱང་ཚུབ་

ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཀའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་དང་
བཅས་པ་དང་སྦྱང་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་རྒྱས་པར་སྦྱལ་ཏེ་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པོར་མང་ད། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྲིད་སྦྱོར་
བས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། དེས་པ་དོན་གྱི་མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་ཟླ་ལོན་
མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་སར་ཐེབས་ནས་རྩོ་ཤུག་སོགས་ཉེན་
གསུམ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་བ་རྣམས་ལ་བཏོན་བཞུགས་ཀྱི་རབ་
གནས་རྒྱས་པ་དང་། དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་གནས་བཅུའི་སྦྱོན་སྦྱོགས་ར་
བཞེངས་སོགས་ལ་རབ་གནས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་རྒྱས་པར་སྦྱལ་བའི་དུས་ནམ་
མཁའ་ལ་འཇའ་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་ལ་ཉི་མེ་སྐར་གསུམ་འོད་དང་ལྷན་པ་དུས་
ཅིག་ཅར་དུ་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་སྤྲང་བ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བྱུང་ཞིང་། སྤྲིད་སྦྱོར་པོ་ལྷ་བ་ནས་ཀྱང་དངོས་པོའི་འབྱུལ་ནོད་དང་རབ་
སྦྱོན་སོགས་བསྐྱེན་བཀུར་གྱ་ཞོམ་པ་བསྐྱབས། སྐྱ་བ་དུག་པའི་ནང་དུ་དཔལ་
ལྷན་སྐྱ་མ་དམ་པ་དོན་ལོད་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཟླ་ལོན་སྐྱ་མ་དམ་པ་
ཉིད། བྱུང་པའི་དབང་ལྷག་ལོ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། མི་རྩི་པོ་ལྷ་བ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་རྣམས་གདན་ས་ཆེན་པོ་རི་བོ་དགེ་ལྷན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་སྤྲིང་དུ་གདན་འཛོམ་ནས་འདུ་ཁང་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་མང་དཔའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་ནས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་བབས་ཏེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་མཆོད་ཅིང་། གཤིན་རྗེ་

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་མང་དུ་བབས་པ་སོགས་བྱང་། དེ་
ཡང་དཔལ་ལྷན་སྤྲོ་མ་དམ་པ་བཀའ་བྱིན་མཆོངས་མེད་རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་པ་
རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་མདོར་ཆེབས་བསྐྱོད་པའི་དུས་དེ་ཙམ་ནས་བཟུངས། རྗེ་བྱང་
རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ངེས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ཀྱང་ཆངས་པར་སྐྱོད་པ་རྒྱང་
སེམས་ལ་དབང་མ་འགྱོར་བཞིན་དུ་བྱུག་རྒྱ་མ་གཏོད་པ། རྗེས་ཀྱི་དུད་པ་སྣ་
ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེ་དང་སོག་རྒྱང་བབ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བབས་པར་སྐྱོག་པ།
དཔོན་པོ་ཡབ་སྲས་སོགས་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་སྐྱེ་བརྒྱུད་སྤྱི་བྱི་མི་མཆོངས་པ་མང་
པོར་ལུང་སྟོན་པ་སོགས་བྱ་སྐྱོད་སྣ་ཆོགས་པའི་ལས་མཛད་ཅིང་པོ་ལྷ་བ་འཁོར་
དང་བཅས་པས་ཀྱང་ལུགས་དེ་ལྷག་པར་གཟེངས་བསྟོད་དེ། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེ་བ་སྤྱོགས་དེ་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པར་གྱུར་ལ། རྗེ་བྱང་སྤྱལ་
པའི་སྤྱིའི་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཁུངས་བྱ་ས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་
རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེར་བཅོལ་བས། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མདོ་སྤྱགས་
ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཞོད་པར་གྱུར་ཅིང་། བྱ་བ་དེ་རིམ་གྱིས་རྗེ་
རྒྱས་སུ་སོང་བ་རྗེ་སྤྲོ་མ་ཉིད་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱིས་ཆེར་མ་བཟོད་ནས་མ་ལ་བདག་
གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་རྣམས་སྤྱར་དུ་ཅད་ནས་བྱངས་སྤྱང་བར་བྱའོ་སྟམ་
དུ་བྱུགས་ལ་དགོངས་ནས་ནན་ཏུ་ཆེར་ཞུགས་པའི་དུས། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བདུན་
པའི་ནང་དུ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་གྱུབ་པའི་དབང་རྒྱག་དོན་ཡོད་མཁས་
གྱུབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེ་སྤྲོ་མ་འདི་ཉིད། རྗེ་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། དཔོན་པོ་པོ་ལྷ་བ་ཡབ་

སྤྲུལ་སྟོགས་སྟོན་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་རྩེ་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས། སྤྲུལ་མཁའ་སྤྲུལ་
པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩེ་སྤྲུལ་འདི་གཉིས་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རེ་མཛད་
ནས། སྤྲུལ་བྱིད་རྣམས་ཞབས་པད་བརྟན་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་དགོས་
ཞེས་སྟོགས་ཀྱི་ཁྱེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་། ཁོ་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་མཁའ་
འགྲའི་ཕུང་བསྟན་ལ་བརྟན་ནས་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཚུན་ཆོད་བྱེད་དགོས་པ་
བྱང་ཚུལ་སྟོགས་ཁྱེ་བ་པར། རྩེ་སྤྲུལ་དོན་ཡོད་མཁའ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་རྩེ་སྤྲུལ་
མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅིང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་པའི་བཀའ་ཕེབས་
ཤིང་། གྲྭ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ནས་གྲལ་གཤམ་དུ་ཕེབས་ཏེ།
བརྒྱུད་ཕྱག་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་འབྲུལ་བ་ཞིག་ཡོད་པའང་ཕྱལ་བར་མཛད་
ནས། བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་ཕུང་གི་བསྟན་པ་སྤྱེ་སྤྱོད་གསུམ་དང་། རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེའི་གཞི་རྩ་དམ་པ་ལྟག་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་རག་ལུས་ཚུལ་སྟོགས་ཁོང་པའི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་རེ་རེ་
ནས་སུན་སྤྱང་བའི་གསུང་བཤད་དོ་རྩེའི་སྤྱད་བྱངས་ཐབ་མོའི་སྤྱགས་རིག་ངར་
དང་ཐུན་པས་སྟོག་པར་མཛད་པས། རྩེ་བྱང་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡུལ་ཡུལ་པོར་གྱུར་པས་
རང་གི་ཁྲིམ་ཐབས་ལ་མིག་གིས་བད་སྤྱར་ཏེ། དེའི་ཁོག་ཏུ་མོ་འདྲེ་བརྒྱམ་པའི་
ཕུར་ལངས་ཀྱི་གཟེ་ལོང་ལངས་ཤིང་། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཏེ་
ཆ་བ་དང་དཔའ་ཁུམ་པ་དང་རོ་མཆར་བ་སྟོགས་པན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་
གྱུར་ཏེ། མིག་མཆི་མས་གང་བཞིན་དུ་གྲལ་དབྱས་ནས་ལངས་ཏེ། རྩེ་སྤྲུལ་

ནམས་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། ལོ། བཀའ་འདྲི་ཆེ། དེད་ནམས་ཀྱིས་སྦྱལ་པའི་སྦྱུ་
ལ་ཞལ་ཏ་ཞུ་བསམ་ཡང་ཞུ་མི་ཤེས་པར་འདུག། དེད་པ་ཨ་ཁུ་ནམས་ཤི་དུས་
དང་དབྱུས་གཙང་གི་སྒྲེ་གཟར་ནམས་ཀྱི་དུས་སྤྱའང་མཆི་མ་འབྱུང་མ་སྦྱོང་སྟེ།
ཁྱེད་ལྷ་མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་པ་ཆོས་བྱ་ཆོས་འབྲ་བ་འདི་
ནམས་ཐོས་པའི་ཆེ་མཆི་མ་རང་དབང་མེད་པར་འོང་བར་འདུག། ཁེས་སོགས་
དད་གྲུས་སྒྲན་མེད་པའི་ཆོག་གིས་མདོན་པར་མཆོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ལྷ་
མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དབང་ལྷག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆའི་
ནམ་ཐར་དུ་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་ལྷ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་ཐུགས་
བསྐྱེད་ལྷག་པར་དུས་སྤྱུ་བདོ་བས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་
བསྟན་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཅངས་ཏེ། སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆེ་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྲ་བ་མ་ལུས་པ་ཅད་
ནས་བྱངས་འབྱིན་པར་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་སྐུ་བས་འདིར་ཡང་། གྱེ་མ་ཏོ་
བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོ་ཐར་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ། མདོ་སྐགས་ཀྱི་གནད་ཡོངས་སྤྱུ་
རྩོགས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱན་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཁམས་
གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་བྱི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
ཆ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་སྦྱ་བ་ངན་པ་མ་ལུས་པ་ཅད་ནས་བྱངས་སྤྱང་སྟེ།
འདིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་འདིར་མི་རྣམས་ཅིང་སྤྱིད་པའི་མཐའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་
པ་ལ་བདག་གི་ལུས་དང་སྟོག་ལན་བརྒྱ་སྟོང་སྐག་དུ་མར་ཡལ་བར་དོར་གྱང་།

མཐོ་སྒྲིལ་དུ་སྤྲུགས་ལ་བརྟགས་ནས་གསང་སྤྲུགས་ལྟར་བཅས་པའི་ལོག་རྟོག་
ཅ་བ་དང་བཅས་པ་བྱངས་འབྱེན་པ་ལ། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་འཛིན་དང་བར་
གཙོད་ཀྱི་རིགས་དག་ལ་ཡང་བ་དང་བག་ཆ་བའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་
མེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྟར་བཞེས་པས། གསང་བདག་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་བསྟོས་
པར་བཅས་པ་སྟོབས་པ་དང་བྲལ་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཐོར་གྱུར་ཅིང་། སྤྱིད་སྦྱོར་པོ་
ལྟ་བ་སོགས་ཕྱོགས་དེར་མོས་པའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་ཆ་བ་དང་ཞུམ་པ་དང་
འགྱོད་པ་སོགས་པན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་འབྲེ་བྲ་འབེབས་པ་
སོགས་ཀྱི་ཅིང་སྦྱོད་སྟོན་དུ་དར་བ་རྣམས་སྤྱར་དུ་འགོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟར་
བྱས་ཏེ། ལོག་རྟོག་དེ་དག་ཆེག་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་སོ་སོ་ཐར་པ་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིག་ཏུ་ཉེ་བའི་སྟོག་ཅ་ནས་
འཛིན་པར་མཛད་པས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྟོབ་ཐང་གྲགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རྗེ་
རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོ་ཉིད་དང་བཀའ་བྲིན་མཉམ་པར་གདོན་མི་ཟ་
བལྟ། །དེའི་ཆེ་སྟེ་ལུང་བ་སོགས་གཞན་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་
མ་གྲུབ་པས་བྱ་ཐབས་གཞན་ཟད་དེ། རྗེ་སྤྲོ་མ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་རྣམས་སྤྲུགས་
ཀྱི་ངན་བྱེད་སྒྲ་ཆོགས་པ་བརྟམས་ཏེ་རང་ཉིད་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་
ཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱི་མནལ་ལྟས་ལ་སོགས་པར་
ཡང་། འཚུབ་འགྱུར་ཀྱི་རྣམ་པ་མཛོན་ཆེ་ཅམ་གྱུར་པའི་དུས་བཅོམ་ལྟན་འདས་
དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་བསྟོན་སྤྱོད་དོན་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པར་

མཛད་པས་ནག་ཕྱོགས་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཅད་ནས་བྱངས་ཕྱང་བར་གྱུར་ཏེ།
དེའི་འབྲས་ཏྲགས་སུ་རྗེ་བཙུན་རྣམས་གང་གི་མནལ་ལྟས་སུ་ཐོག་མར་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་དམ་ཅན་དོར་ལེགས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་
གིས་ཞབས་ཀྱི་སྒྲོལ་གཏུགས་པ་དང་། བྱང་བར་དུ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡོང་ཆད་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་
བརྗེད་པ་ཞིག་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དོས་ལ་གཟེགས་པ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཛད་
པས་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་འཚུ་བ་འགྱུར་དེ་ནམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་མདོན་པར་གྱུར་
ཅས་གསུངས། ལོ་དེའི་ནང་དེ་མོད་དུ་རབ་བྱུང་བསྟོན་རྗེགས་དང་དབང་རྗེས་
གནང་། བྲིད་ལུང་སོགས་བཀའ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། རྩ་བ་བཙུ་པའི་ལྷ་
མཆོད་ལ་སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་ཀྱི་དགེ་སློང་ནམས་ལ་མང་འབྱེད་ཆོགས་འཁོར་
སོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ། མཆོད་འབུལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་ནོལ་
ཟབ་པ་བཅས་སྣལ། དགུན་ཀྱི་རིང་སྐྱེའི་བཅད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དམ་པ་ལ་བཞུགས་
ཏེ། དེམ་གཉིས་ཟབ་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་བར་
ཞུགས། ལུ་སྐང་རྩ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་དཔལ་ལྡན་དམག་ཐོར་ཀྱི་རྒྱལ་
མའི་ཆེས་གཉོར་ཟབ་མོ་ལྟར་དང་སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་སོ་སོའི་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པར་ཤེས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མད་དུ་བྱུང་བ་བསྐོར། རྒྱུད་སྐད་མཁན་
སོ་སྟོ་བཟང་བྱི་མེད་སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་དཔལ་ལྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཞི་རྒྱས་པས་སྐྱེ་བཞིའི་ས་བོན་

ཐེབས་ངེས་པར་མཛད་ཅིང་། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་ལ་མང་ཇ་དང་།
སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་མང་ཇ་
དང་། དངོས་པོ་སྤྲ་ཆོགས་དང་དབུལ་གྱི་འགྲེད། རོ་ཤྲ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་
མཆོན་པའི་རྒྱལ་བའི་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་རྗེས་དང་མཆོད་འབུལ་
སོགས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་ཐེབས་པར་མཛད། རྒྱ་
བ་གཉིས་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ལྷ་ས་ཅེ་མོར་སྤྲ་མ་དམ་པ་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུབ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་དཔལ་རྩོུ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདི་སྟོན་གཙུག་ལག་
ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལ་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་
ཅིང་། དེ་ནས་རྒྱུད་ཁང་ལུང་ལོ་ཅན་དུ་སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་བཟ་ཤིས་ལྷན་
པོ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་དགོན་སྡེ་པལ་ཆེ་བ་ནས་མཁས་བསྟུས་ཀྱི་དགོ་
འདུན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅུ་མ་ལ་གྱི་རྩོུ་དུས་སུ་སྤྲ་མ་དམ་པ་མཁས་བྱུབ་རིན་པོ་
ཆེས་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་བའི་བཤད་ལུང་
ཆོས་ལུན་རེ་དང་། སྤྲ་རྩོུ་དུས་སུ་རྩོུ་བཙུན་སྤྲ་མ་དག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་
ཆེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ།
སྟོ་སྟོང་དོན་བདུན་མ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཞིབ་པར་སྦྱལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་
སྐབས་བསྟན་པའི་ཅ་བ་སོ་སོ་ཐར་པ་ཆེས་ཉམས་དམས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
ལོག་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན། མདོར་ན་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་ཡ་རབས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་
ལྷ་མོ་ཅུ་ལས་འགལ་བའི་བྱེད་སྟོང་རྣམས་ལའང་ལུགས་བཅེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་

པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལུང་རིགས་ནི་མ་མེད་པས་སུན་དབྱེང་བར་མཛད་
པས་བྱབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་བྱིན་གྱི་མཛད་པ་སྒྲ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་
ཀུན་གྱི་མཐུན་སྦྱང་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་དེའི་ཆེ་དབེན་ས་བཀའ་འབུམ་
གྱི་ལྷགས་ལུང་། བཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཡ། གློ་སྦྱོང་
ལེགས་བཤད་ཀུན་འདུས། གློ་སྦྱོང་མཆོན་ཆ་འཁོར་ལོ། སྟན་བརྒྱུད་ཆེན་མོ། ཉི་
མའི་འོད་ཟེར། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད། སྤྱར་ལམ། ལམ་རིམ་རྩུང་བ། རོག་
མའི་གློ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཞིབ་བཤད་དང་བཅས་པ་སྟུལ། དེ་སྐབས་
ཕྱི་གཟེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ནས་ཆོས་ལུགས་འཆོལ་བར་སྦྱོད་པ་
རྣམས་ལ་དགག་པ་མང་དུ་མཛད་པས། ཉིང་མ་བསྐྱེད་ཅན་སོགས་ལ་མོས་
པ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལག་ཞེག་ནས་དེ་ལྟར་དགག་བྱ་མཛད་ན། དེར་དུས་ཉིང་མའི་
སྒྲ་མ་འག་ཞེག་མཐུ་སྟོབས་ལུང་དུ་བྱེད་བར་ཡོད་པས་དེ་དག་གིས་ངན་
སྐྱུགས་སོགས་བྱས་ཆེ་སྦྱེ་ཆེ་ལ་མི་ལེགས། ཞུས་པར་བརྟེན་དགོ་འདུན་ཐམས་
ཅད་ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་ཁོ་བོ་ལ་འདི་ལྟར་ཟེར་བ་སྤྱང་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་རྗེ་ཀུལ་
བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱང་དུ་ལོག་ཆོས་ལ་དགག་པ་བྱས་པར་
ཁྱོད་མཐུ་སྟོབས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངན་ལུས་ཀྱིས་ད་ལྟ་རང་སྟོག་དང་སྤལ་གྱིང་
བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཕྱི་བ་ཡིན་པས་ངེད་ཀྱི་དོན་འབྱུབ་པ་ཡིན། ཁྱོད་རྣམས་ལ་
མཐུ་སྟོབས་ཡོད་ན་ད་ལྟ་རང་ཁྱི་འདིའི་སྟེང་དུ་དབུགས་སྟོག་གིས་འགྲོ་བར་
གྱིས། དེ་ལ་འགྲོད་པའང་མེད་ཅིང་འདི་ཁར་གནས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་

ནམས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་སྒྲིབ་ལས་ཞིག་ཐོན། དེ་ཁོ་ནས་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་མིན་
ན་ཁྱོད་ནམས་ཀྱི་ལོག་པའི་ཆོས་འདི་ལུང་རིགས་འི་མེད་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་
སྟན་དབྱང་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དེ་དབྱངས་ཟབ་མོའང་སྒྲིག་པར་མཛད། དེ་
ཙམ་དུ་མ་ཟད་རྗེ་བཙུན་སྒྲུ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ནས་རྗེ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་
བསྟན་པ་འི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་སྤྱགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཅངས་ནས་ཚུལ་འདི་ལ་མ་
རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་འི་མས་སྤྱགས་པ་སྤྱི་དང་བྱང་
པར་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལོག་པར་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་མེད་
མིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆམས་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་
སྟུ་འཛིན་པ་སོགས་ལས་འབྱས་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱར་པ་འདེབས་
པ་ནམས་དང་། ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་རྒྱང་སེམས་ལས་སྟུ་རུང་བ་སོགས་
རྟོགས་པའི་གདེངས་ཅིའང་མེད་པར་གསང་སྤྱགས་ལ་བསྟན་དེ་ནག་ཆང་བག་
མེད་དུ་ཡོངས་སྟོད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ཐ་ན་སྤྱག་ལེགས་པར་མི་འཆལ་བ་
ཚུན་ཆད་ལ་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་བཀའ་ཚོན་པོས་ཆར་གཙོད་རྗེས་
འཛིན་དུ་མཛད་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པ་ལ་མངའ་
བརྟེས་པས་སྟེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནམས་ནས། བླ་རྒྱུད་གི་བར་ཚུན་ཆོད་རང་གིས་
སྟོད་པ་བྱེད་འདོད་པ་ནམས་ཀྱང་བྱས་པ་དགོངས་ཆེ་བཀའ་བཀྲོན་གྱིས་ཆར་
བཅད་ཀྱིས་དོགས་པས་འཛིགས་པ་དང་བག་ཆ་བས་བག་ཡོད་ལ་རང་གིས་
འབྲུག་པར་འབྱུར་ཏེ། མདོར་ན་མཁས་བཙུན་བཟང་གྲུབ་བཞི་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་

ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་རིན་གཞན་འགྲན་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེར་ཞལ་ལུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་ཉིན་ལྷ་མ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་
མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་དུ་ཕེབས། གསུང་བཤད་ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་
དགྲེས་ནས་གྲོལ་སྐབས་ལྷ་མ་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡགས་པོ་བྱུང་། ང་མི་
ཁྱད་པོ་ཤིའང་སློབ་དེ་གསུངས། དེ་དག་གི་སྐབས་འགར་རབ་བྱུང་བསྟན་
རྒྱུགས་ཀྱང་བརྒྱ་ལྷག་བཀལ་བར་སྦྱལ། འདི་སྐབས་ཁྱི་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་སེའྲེ་
གསེར་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེར་ཕེབས་མཆོམས་སུ་སྟེན་པར། མི་དབང་བསོད་ནམས་
སྟོབས་རྒྱས་ནས་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ཁྱིར་ཕེབས་དགོས་པར་གསོལ་བ་
བཏབ་པར། འདི་སྐབས་གི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ལ་མི་མཉེས་པས་ཐབས་སྣ་
ཆོགས་ཀྱིས་བཤོལ་བར་མཛད། རྒྱད་ཁར་དུ་བཀའ་ཆོས་གནང་རིང་ལ་ཕུར་བུ་
སྟོག་གི་གཞིམས་ཚུང་དུ་བཞུགས་རྒྱུའི་སྟོན་པ། འོད་དཔག་མེད། སྟན་རྒྱལ། མི་
འཕུགས་པ། སེའྲེ་སྒྲ། རྩོམ་ཡལ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་སྦྱ་ཆེ་བ་རེ་བཞེངས་པ་གནང་
བ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ལ་རབ་གནས་རྒྱས་པར་གནང་སྟེ། རྩོམ་ཡལ་
སྤྲས་གསུམ་རྩ་སྒྲིང་དབུ་ཅེ་ག་གཉིས་མར་སྦྱུན་ཏུངས། འདིའི་མཛུགས་ནས་མི་
དབང་གིས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ། ཕུར་བུ་སྟོག་ཏུ་ཆོས་བླ་ཆེན་མའི་གཞི་བཏིང་
པ་པལ་ཆེར་གྲུབ། མི་དབང་གི་ལུམ་པ་སངས་སྤྱིད་པ་ཆེའི་དུས་བྱས་པའི་ཕུར་
པོ་བསྟེན་སྦྱང་གི་དོན་སྟོབ་དཔོན་དུ་ལྷ་མ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་པར་
གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང། དེ་དང་མཉམ་དུ་རྩི་ལྷ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱང་གདན་འདྲེན་ཞུས་

བ་ལྟར་མེབས་བཞུད་མཛད། དེའི་ཆེ་ཆེ་ལས་འདས་མ་གང་གིས་ཆེ་འཁོར་བ་
ཐོག་མ་མེད་བ་ནས་བསགས་པའི་ནད་གདོན་སྟེག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་
དག་པའི་ཐུགས་དམ་སྦྱབས་ཀྱིས་འབྲུག་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཟབ་མོ་སྦྱལ། མི་
དབང་ནས་བ་སངས་སྦྱིད་ཀྱི་དགོ་རྩར་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
རབ་ཏུ་གནས་པའང་མཛད། དེ་དུས་སྤྲ་མ་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩེ་སྤྲ་མ་
གཉིས་ཀ་ལ་འབྲལ་འོད་རྒྱ་ཆེར་ཕྱལ། གཞན་ཡང་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་རིགས་
བསམ་ཀྱིས་མི་བྲབ་བ་སྦྱལ་ཞིང་། དགུན་ཀྱི་དུས་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོ་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་བཞུགས། ཤིང་སྟག་ལོ་གསར་དུ་ཆེས་པའི་གནས་ལོ་དང་པོ་ལ་
དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་ཆེས་གཏོར། སྦྱབ་སྟེ་པན་ཚུན་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་སྤར་བཞིན་མཛད། ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་པོ་དང་། རོ་
ལྷ་ཀ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབྲལ་སྟོན་
ལམ་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། ཉག་བ་སྤྲ་བའི་ནད་དུ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཟོད་བ་གཅིག་པའི་ལམ་དམ་བ་བྱང་རྒྱབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་བ་
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བཀའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པར་སྦྱལ་བ་ལ།
ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་བཤོལ་ཟབ་མོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དགོ་འདུན་བྲུག་བརྒྱ་
ཅུ་འདུས་ཤིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་
བརྟན་པོ་ལེགས་པར་བཏབ་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དུངས་
ལྷུང་བ་ལྟར་བྱུང། དེའི་ཆེ་ཆོས་བྱ་གསར་པའི་ཞལ་གྱིར་དམིགས་ནས་རྩེ་སྤྲ་མ་

ཉིད་ཀྱི་ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་ས་བྱམས་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཞབས་བརྟན་ཕུལ་
བར་ཉེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་ལྟས་སུ་ལོ་དེའི་འབྲུག་སྤྱོད་མར་བསྐྱབ་
པར་གྱུར། དེ་སྐབས་གཞན་ཡང་ཞབས་ཏོག་འབུལ་མི་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ལྷ་
གོན་གྱི་ཉིན་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བརྒྱ་མཆོད་བཀའ་འབྱུང་གསུང་སློབ་
དང་། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་ས་དང་བཅས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཞིབ་པར་འཆད་པར་
མཛད་ཅིང་། དངོས་གཞིའི་ཉིན་ལྷ་མ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སོགས་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་
སློན་ས་ཅམ་གྱི་སློན་ས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྦྱུལ་
བས་དེར་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ས་བོན་བརྟན་པོ་ཐེབས། དེ་དུས་
མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་གཉེན་བཤེས་ཅུ་ལག་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དྲང་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་མཆོད་ཅིང་། ལོ་འདི་ནས་བཟུངས་ཏྲག་
པར་ཆོས་ལྷ་མི་རྣམས་ལ་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ནས་ཇ་ཐུག་བདུན་རེ་དང་ཤིང་
རྒྱགས་སོགས་ཀྱང་ཆག་མེད་དུ་བསྟར། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་ས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་གཉིས་ས་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་སྟན་བརྒྱད་
ཐབ་མའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོངས་ནས། ལོ་རེ་བཞིན་གསུང་ཆོས་ཆེན་
མའི་མཁུག་ཏུ་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་བཀའ་ཁྲིད་
རེའང་སྦྱུང་ཞིང་། ཆོས་གསན་མི་རྣམས་ལ་ཇ་ཐུག་སོགས་མཐུན་ཆེན་ཐམས་

ཅད་གཟིམས་ཤིག་རང་ནས་གནང་སྟེ། རིམ་བ་དང་པོས་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་
རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་སྟོན་བ་དང་། རིམ་བ་གཉིས་བས་སྐྱེ་
གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་བཀའ་
འིན་སྙམ་། སྐབས་ཤིག་སྐྱེ་མ་མཁས་བྱུང་བའི་པོ་ཆེ་ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་སྐྱེན་འབྲེན་
མཛད་ནས་ཞག་གཅིག་བཞུགས་། ཆོས་བྱ་གསར་བའི་ནང་དུ་ཞབས་བརྟན་དང་
འབྲུལ་ལོད་གྱུ་ལོམ་བ་མཛད་དེ་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞབས་བད་ཡུན་རིང་
པོར་བཞུགས་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་མཛད་ཅིང་། སྐྱེ་མ་མཁས་བྱུང་བའི་
པོ་ཆེ་ནས་དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་ཁྱིད་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་པར་སྙམ་ཏེ་ཐེགས་། དེ་སྐབས་མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་རྒྱལ་བ་
འཕགས་པ་ལྟ་ཁམས་སྟོགས་ནས་ཐེབས་པར་མཛལ་བར་བྱོན། འཕགས་པ་ལྟ་
ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་གདན་ཞུ་མཛད་དེ་དཀར་སྦོལ་དང་ཞབས་བརྟན་གང་སྤྱིའི་བསྐྱབ་
བྱ་སོགས་རྒྱས་པར་མཛད་། མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་
དངོས་པོའི་བསྟན་བཀའ་གྱུ་ལོམ་བ་མཛད་། ས་ག་སྐྱེ་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་དང་
བཙུ་ལྟ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསོ་སྦྱོར་གི་སྦྱོམ་བ་དང་བཅས་ཏེ་འཕགས་
པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱང་
བར་གནས་པའི་ཆོ་ག་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་ལེགས་པར་ཆང་བ་
དགེ་འདུན་བདུན་བརྒྱ་སྟོར་དང་ལྟན་ཅིག་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་དུས།
དེར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་འང་ཞབས་ཏོག་མང་འབྱེད་སོགས་གྱུ་

མོམ་པ་མཛད། རྩོགས་འདུས་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཅན་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་རབ་བྱུང་
བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་སྟོང་བདུན་གྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཟབ་མོའི་དགའ་སྟོན་གྱི་བྱ་བ་ཅིར་ཡང་ཐོབ་པར་མཛད། དེ་དུས་ཤིག་
དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུ་ཆར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། དགའ་
ལྷན་ཁང་གསར་དུ་སྤྲད་རྒྱུ་དེ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་གསར་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྟོག་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་
བ་སྟོག་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་སྦྱལ་ཏེ། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེ་
དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐུ་བཞེད་ས་པོན་ཐེབས་དེས་སུ་གྱུར་ཅིང་། ས་ལ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་བྱང་འཇུག་གི་
གནད་ལ་གོ་བ་ཐེབས་དེས་པའི་གསུང་བཤད་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གནད་བས་
མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལྷགས་ཀྱས་ཅིར་ཡང་
བྱངས། དབང་གྲོལ་ནས་དུས་འཁོར་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་ཐེབས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་
ཐུགས་དུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བར་སྐབས་ཤིག་ཅིང་སྟོང་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་ཉིད་ཀྱི་
བཀའ་བྲིན་ལས་རྩེའི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བྱུང་ཞེས་དགེས་
ཆོར་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་མཛད། སྤར་ཕུར་བུ་ལྷོག་ཏུ་གདན་ཁྱེམ་མཛད་དེ་ཐུག་རྟོག་
འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་དང་རྟོག་མི་འབྲུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆེན་རྣམས་གསན།
སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཆེན་ཁག་ལ་མང་པོ་དང་འབྱེད། བྱ་ཆར་སོ་
སོའི་ཆོས་ཐོག་དང་བསྟན་བྱ་ཐེད་ཐོག་འབྱེད་དང་མཆོད་འབུལ་མཆོད་རྩིས་

གང་རྒྱས་སྦུལ། དེ་ནས་ཁྲ་བ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་
ལོ་བསྐྱར། ཡར་ལམ་རོང་བྱམས་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་སྤྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
ལྟར། དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་དང་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་
གྱི་ཁྱིད་ལུང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་སྟོལ་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ལུང་། བྱམས་
ཆེན་གྱི་སྤྱི་མདུན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་དང་དགེ་སྟོང་དགེ་ཚུལ་བསྟེན་
གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སོགས་སྤྱི་སེར་མང་པོའི་རེ་བ་ལེགས་པར་སྟོང་བར་མཛད་
ནས་རིམ་གྱིས་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཕེབས། ཁྲ་བ་དུག་པའི་ཆེས་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་
པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོར་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་
ཡང་སྟོས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོན་གསུམ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆེ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ཉམས་ཤིང་དར་ཁིང་
རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཟབ་མོ་ཀྱན་ལ་ཆད་པ་མེད་པར་འགྲེམས་པའི་
བྱིར་དུ་མི་འཇིགས་གདོང་ལྡས་བཏེག་པའི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་བྱུང་
གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞེས་པའི་གསོལ་འདེབས་བདེན་ཆོག་གི་
བྱིན་ཆེན་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་བྱིན་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་མཆོད་སྤྱིན་དང་བཅས་པའི་དངོས་འབྱུང་རྒྱ་ཆེར་འདེགས་པར་མཛད་
ཅིང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་འདི་གཉིས་སྟོན་སྤྱི་ཆེད་པག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱི་རོལ་
ནས་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་པའི་བྲགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྟོར་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་
བྲུབ་པར་བཏེན། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འགྲིག་ནས་ཇེ་བཅུན་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ནས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་
བཟང་པོ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་གནང་། དེ་སྐབས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ནས་རྗེ་འདི་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགོ་
འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྱིད་
གྱིས་མཚོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་འཆད་དགོས་ཞེས་གསུང་གིས་
གནང་བ་རྒྱ་ཆེར་སྦུལ་བར་བརྟེན། རྒྱ་བ་བྱུག་པའི་ཆོས་བཞེན་ས་བདུན་པའི་
ཆོས་བཞིའི་བར་ལ་འཕེལ་རྒྱས་གྲིང་མཁན་པོ། དགའ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྒྲ་བྱུང་།
ཁོད་ཆང་སྒྲ་མ། མདངས་ཅན་སྒྲ་མ། ལོ་རྒྱུ་བ་དབང་ལྷག་། དགའ་ཆེན་ཁྲུས་དག་
པ་སོགས་གྱིས་གཙོས་དགོ་འདུན་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ།
བདེ་ལམ་དང་ལམ་རིམ་ཆེན་པོའི་བྱུང་བ་ཤད། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ། དགའ་ལྷན་ལྷ་
བརྒྱ་མ། ཡིག་བརྒྱའི་སྒྲོམ་བརྒྱས་སོགས་གྱི་ཁྱིད་རྒྱས་ཤིང་ཟབ་པ་དང་།
ཆོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་ཁྱིད་ལན་གཉིས། རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་བཞིའི་
ཅ་བའི་ལུང་། རྗེའི་གསུང་ཁ་ཤས་གྱི་ལུང་། སྒྲོལ་ལྷང་གི་རྗེས་གནང་བཅས་
སྦུལ་ཏེ་བཀའ་འདི་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་བ་བྱུག་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷའི་ཉིན་
དགོ་འདུན་ཉིས་སྟོང་ཅུ་ཆོགས་པར་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་
ཡང་བབས། གཞན་ཡང་དཔོན་ཆང་ཆེན་མོ། དབུ་མཛད་ཆེན་མོ། སང་ཆེན་སྐྱ་
སྐྱ། རིག་ཁོལ་སྐྱ་སྐྱ། ལོ་རྒྱུ་བ་དབང་ལྷག་སོགས་དགོ་བཤེས་བཞི་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་

འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལྷགས་ཁྲིད། ཉུང་ཤས་ཞིག་ལ་རིག་ཚོགས་
བྱུག་དང་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་རྩིས་མ་ཉིད་ནས་མཛད་པ། རྫོགས་སྤྱོད་
དོན་བདུན་མ། བྱང་སེམས་རྩ་སྤྱོད་པས་མཛད་པའི་རྫོགས་སྤྱོད་། རྒྱུད་གཞུང་
བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཞིབ་བཤད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། དེ་སྐབས་པཎ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་ཕྱི་ལོ་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་གྱི་དགུང་སྟོག་ལ་
ཐེབས་ཉེ་བ་ལ་ཞབས་བརྟན་རིམ་ལྔ་སྦྱབ་ན་ལོགས་དང་། བརྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་
ཞབས་བད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་གནང་བ་ལ་ཕྱིར་
ཐེབས་ཀྱི་བཀའ་ལན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་སྟེ། དེའི་ཆེ་མངའ་རིས་གྲང་ཡེ་
ཤེས་ཆེ་བརྟན་ནས་དད་པའི་རོལ་མཆོ་ལས་འོངས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་ཉེ་
བར་མཆོད་ཅིང་། བཀའ་ཆོས་ཀྱི་སེང་དབར་ཞིག་ལ་རིན་ཆེན་ཅེར་ཐེབས་
དགོས་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་བཞོལ་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བདུན་པ་སྟོན་མའི་
ཆོས་ལུང་ཉིན་ཐེབས། ཡར་ལམ་སྤར་ཐང་གི་མཆོད་མཛའ་ཞིབ་པར་གནང་སྟེ་
སྟན་ཤལ་དང་ཐུགས་སྟོན་གྱི་ཆེ་བ་མཛད། ཆོགས་པ་ལ་མང་འགྱེད་དང་དགེ་
འདུན་གྱི་སྟེ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེ་ལྷུ་སྟོར་ལ་གནས་བརྟན་ཐུག་མཆོད། བྱང་ཆུབ་ལམ་
སྟོན། སྟོལ་ཤེར་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་གནང་། དེ་ལྟར་ཆར་ཆེན་དཔལ་གྱིས་
འབབ་པ་སོགས་རྩིས་བརྟན་གྲགས་པ་དཔལ་ལྡན་ཉིད་སྤར་ཡང་རང་གི་གདན་
སར་ཐེབས་པ་ལ་ལྷ་སྤྱོད་གཞི་བདག་རྣམས་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་བསམ་ལས་
འདས་པར་གྱུར། དེའི་ཆེ་སྤྱད་ཀྱི་གཞུང་ཆུ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་ཆུ་རབས་རེ་བ་མེད་

བ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཐེབས་མ་ཐག་ཏུ་ཆུ་བོ་བྲི་ནས་ཆེབས་རབས་
ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་གྱུར་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་བར་གྱུར། དེ་ནས་སྤང་རྫོང་དུ་
ཞག་བདུན་བཞུགས། ས་བཅུད་གསོ་བའི་བྱམས་གཏོར་འགའ་ཞིག་གནང་ཞིང་
གཞི་བདག་བན་ཆེན་པའི་གསོལ་ཁའང་གསར་ཚཱ་གནང་བས་ཆར་ཆུ་དུས་
སུ་ཐེབས་པ་སོགས་ལྟ་སྒྲ་རྣམས་དགེས་པའི་རྟགས་མང་དུ་བྱུང་། གྲང་ཡེ་ཤེས་
ཆེ་བརྟན་ནས་ཀྱང་བསྟེན་བཀྱར་ཞབས་ཏོག་མད་དུ་བྱུང་བས་མཆོད་ཅིང་འོ་པོ་
རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་སོགས་བཀའ་ཆོས་དུ་མ་སྦྱལ། ཉིན་གཅིག་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་
དུ་གདན་ཅངས་བ་ལྟར་ཆེབས་བསྐྱོད་དེ་དགེ་འདུན་བྲུག་ཅུ་སྟོར་ལ་བྱང་ཆུབ་
བདེ་ལམ། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཙུ། ཁ་འབར་མའི་མདོས་ཆོག་ཀྱང་ཏོར་འབུལ་གསེར་
ལྷན་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། སྒྲ་མ་མཆོད་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་
ལྷགས་ཁྲིད་བཅས་གནང་། སྒྲ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ལ་རིན་ཆེན་ཅེའི་
ཕྱག་མཛོད་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆེབས་སྦྱེལ་དང་བཅས་རིམ་གྱིས་ཐེབས། ལུ་གྲུ་རི་
གདོང་དུ་སྤེལ་རྒྱུང་དཔོན་གཡོག་གིས་ཐེབས་བསུ་དང་བཅས་དཔལ་འབྱོར་
སྟུན་པོར་ཐེབས། ཞལ་ངོ་རྣམས་ཀྱིས་འབུལ་བ་ཞབས་ཏོག་སོགས་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་དང་དད་གྲུས་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་སྦྱབ་ཅིང་། དེ་ཁའི་རི་ཁྲིད་དུའང་
སྤེལ་ཅན་ཐེབས་འདུ་ཁང་སོགས་ལ་ཕྱག་ནས་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་བཟ་ཤིས་
སྟུན་པོར་ཕྱག་ཐེབས། ཆོས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཉིན་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མི་
འབྲུགས་པའི་རྗེས་གནང་དང་སྦྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། ལྷིང་པོ་དོན་གསུམ་

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ། དེའི་བརྒྱུད་འདེབས་རྒྱལ་བ་ལྷ་པས་
མཛད་པ། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་བསྟོན་པ་སོགས་གྱི་
ལྷགས་ལུང་བཅས་སྦྱལ། དེ་ནས་གྲུང་ནས་ཀྱང་བཟའིས་ལྷན་པོར་མཇལ་ཁར་
བྱོན། རྗེ་སྤྲུལ་འདིས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བཟའིས་ལྷན་པོ་ནས་དབྱུས་སྤོགས་སུ་
ཐེབས་པའི་བྱག་ཕྱིར་གྲུང་ནས་ཀྱང་བསྟོན། ཆོང་འདུས་གཞིས་ཀ། སྤྲེལ་བཞི།
པད་ཆེལ་རྣམས་སུ་གདན་འདྲེན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རང་རང་གི་བསོད་
ནམས་གྱི་ཞིང་དུ་བྱོན་ནས་བསྟེན་བཀུར་བདག་གིར་མཛད། རང་རང་གི་སྒོ་ངོ་
དང་འཆམས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་ཆར་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། དགའ་བ་གདོང་ལས་སྟེ་
བ་རྣམས་དང་བ་རྣམ་རྫོང་དཔོན་བཅས་གྱིས་ཆེབས་བསུ་དང་། ཐམ་སྟེར་
གསོལ་སྟོན་དང་བྲུ་དམངས་ལ་བྱག་དབང་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཞིབ་པར་གནང་།
དེའི་སང་ཉིན་འཁོར་ཅེའི་གཞིས་སུ་དཀར་སྟོོ་འབྲུལ་སྤམ་མཐོ་བ་ནས་ངོ་མོ་
རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་གནང་། དེའི་རུབ་དགའ་བཞིར་བཞུགས། ཞབས་ཏྲོག་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་བ་སྦྱབས། སང་ཉིན་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་དཔོན་དང་དཔལ་ཆོས་ལས་སྟེ་
བ་རྣམས་གྱིས་ཆེབས་བསུ་སེར་འཕྲེང་བཅས་ཆོས་སྟེ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་
དུ་ཐེབས་ཤིང་། གྲུར་བ་སྤྲ་བྱང་དུ་འང་ཐེབས། དཔལ་ཆོས་སྤྲ་ཆང་བཅུ་བདུན་
དང་པན་རྩུན་གྱི་དཔོན་སྟེ་རི་ཁྲོད་སོགས་ནས་འདུས་པའི་དགེ་འདུན་སྟོང་པ་ག་
བཀལ་བ་དང་སྟེ་པོའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལ་སྤྲ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྔ་
ནས་སྤྲ་མཆོད་གྱི་བཞུགས་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིན་གསུམ་དང་། བྱང་ཆུབ་བདེ་

ལམ་གྱི་ཁྲིད་ལུང་། ཆོས་བྱ་དམར་ཁྲིད། སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། སྤྱན་རས་
གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་། གཙོད་དབང་ནམ་མཁའ་སྒོ་འབྱེད། གཙོད་
གྱི་ཁྲིད། ཡེ་ཤེས་ཁྱུང་ཁྲའི་རྗེས་གནང་། སྤྱན་སྒྲའི་རྗེས་གནང་། ལམ་སྒྲོན། རྒྱལ་
དབང་ལྷ་པས་མཛད་པའི་དམིགས་བརྟེ་མའི་རྗེ་ཤ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷ། ལྷ་
མཚོད་ལྷན་ཐབས་མཁར་རྩོམ་པོ་ཆོས་མཛད་པ། ཐོག་མའི་སྒོ་སྤྱོད་། ཆོ་ཆོག་
གི་ལྷགས་ལུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། ཉུང་བསྐྱུས་ཤིག་ལ་གསང་བ་
འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྩོགས་གྱི་ཁྲིད། སྤྱི་པོ་པོ་སྤྱོད་ཕྱག་བཞུལ་བ་ལ་སྤྱན་རས་
གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་དང་ཕྱག་དབང་བཅས་སྦྱལ་ཞིང་། ཐམས་
ཅད་ལ་འདི་ཕྱིར་པན་པའི་བཀའི་བསྐྱབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་བཀའ་དྲིན་སྦྱལ།
གྲུང་ཡེ་ཤེས་ཆོ་བརྟན་ལ་དདུལ་རྩོམ་སྦྱལ་ནས། རྒྱལ་མཚོ་ཆ་གཅིག་དང་
རྒྱགས་དར་སོགས་གསར་བསྐྱེགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྦྱབས། དགེ་འདུན་ནམས་ལ་
མང་ཇ་ཁ་ཤིས་དང་དངོས་པོ་སྦྱ་ཆོགས་ཞོ་རེའི་ཐོབ་ཐང་ལྷག་ཅམ་དང་། ཁ་
བཏགས་རེ་བཅས་སྦྱལ་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཁྲའི་གྲུ་ཆང་ཁག་དང་ལྷ་ལྷ། སྒོས་
ཁང་། ཅེ་ཆེན། གནས་སྤྱིང་རི་ཁོད་དགའ་ལྷན་སོགས་ལ་མང་འབྱེད་རྒྱ་ཆེར་
གནང་ཞིང་། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་ཆོགས་ཆེན་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་
འཇུགས་པའི་བཀའ་བྲུབ་མཛད་པ་སོགས་བསྐྱན་འབྱེའི་པན་བདེ་སྤེལ་པའི་
བཀའ་དྲིན་གྱིས་བྲུབ་པར་མཛད། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཆེབས་
བསྐྱེད་གནང་། ལྷ་པོ་རིའི་ཤན་ཁར་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཅེ་བའི་ལྷ་མ་སོགས་གྱིས་

ཆིབས་བསྐྱེད་བཅས་དགོན་དུ་ཞག་གཅིག་བཞུགས། ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བ་
སོགས་ཕུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ཕུལ་ཞིང་སྤྲོན་སྒྲའི་རྗེས་གནང་དང་མང་འགྱེད་
བཅས་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཆིམས་པར་མཛད། ཁུ་སྤེ་གྲུ་ཆང་བ་ལའང་མང་
ང་གནང། སྤྱེ་ཐང་འོར་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཆོད་ཁང་རྣམས་སུ་སྟོན་ཤལ་མཆོད་
འབྲུལ་སོགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པའི་ཐུགས་སྟོན་ཡང་དག་པར་གནང། རྩ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཅུ་
གཅིག་ལ་གྲུང་ཕུན་ཚོགས་རྣམས་རྒྱལ་དཔོན་གཡོག་གིས་ཆིབས་བསྐྱེད་
བཅས་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་ཕེབས། མི་དབང་པོ་ལྷ་བར་གང་སྤྱིའི་བཀའ་
ཞིབ་རྒྱས་སྟུལ། སྤྲུལ་དམ་པ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕུག་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ། རྒྱལ་སྲས་སྤུལ་སྤྱུ་རྣམས་མཇལ་བར་ཕེབས་
པ་རྣམས་དང་གསུང་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་དང་། ལྷ་སའི་གཟེམས་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་ཞག་
ཤས་བཞུགས། རྫོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་དུ་མངའ་རིས་ཞབས་བྱང་ལ་དགེ་
སློང་གི་དངོས་པོ་ཞིག་གྲུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱད་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་
སྟུལ། གོང་མ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཆབ་རྒྱ་ཏུ་ཤིན་ནས་དད་པ་ཆེན་པོས་མཆོམས་སྤྱར་
ཏེ་གཟེམས་ཚུང་ཁམས་གསུམ་དུ་དྲགས་པོ་གྲུ་ཆང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་སྤྱན་
བཅས། བསྟན་འགྱའི་དབལ་དུ་རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་ཉིད་ཡུན་རིང་པོར་བཞུགས་
དགོས་པའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་
གནང། སྤར་ཡང་རི་ཁྲིད་དུ་ཕེབས་ནས་དུང་དཀར་སྤུལ་སྤྱུར་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་

སྒྲིམ་པ་སྦྱལ་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་སོགས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་འདེགས་ཕྱལ་དུ་བྱིན་པར་མཛད་དེ། ལཱ་མཆོད་
ཐོན་ནས་དགུན་གྱི་རིང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཟབ་མོའི་སྤྱ་
མཆོམས་གྱི་རོལ་བ་ལ་བཞུགས། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་སྒྲིམ་པ་ནས་པ་འདི་ཉིད་གྱི་
གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་གྱི་སྒྲོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་གྱི་
ས་ན་འཁོད་པའི་སྒྲ་མ། སྒྲོབ་དཔོན། རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་ཕྱོགས། སྒྲོན་ཆེན། དམག་
དཔོན་ལ་སོགས་པ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་དང་། ཆེ་ཞིང་དེགས་པ་དང་། འགྲིང་
ཞིང་དཔའ་བའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གྱི་མགོ་བོའི་གཙུག་གིས་ཞབས་གྱི་བསྒྲོ་ལ་
བཏུད་ཅིང་། རི་ཅམ་དུ་ཉེ་བར་མཆོད་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཁངས་པ་དང་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་པར་ཞོག །ཚུལ་འདི་ནི་བཟང་པོའོ་སྦྱུམ་པ་
ཅམ་གྱི་ཐུགས་ཀྱང་མི་ལམ་ཅམ་དུ་འང་རྒྱང་བསྐངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཕུན་ཆོགས་དེ་དག་མ་ཕྱུས་པ་ནས་མཁའི་སྒྲོག་གམ། ཚུའི་དབུ་བའམ་རྩ་ཅེའི་
ཟེལ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་པོ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་དང་
སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ལས་མ་འདས་སོ་སྦྱུམ་དུ་དགོངས་ནས། ཉག་
ཏུ་བདག་ཉིད་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཙུགས་པའི་གནས་གཞི་ལ་གནས་ནས་འཆོ་
བའི་དགེ་སྟོང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མ་བྲལ་
བར་བཞུགས་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ཁོན་ལ་གཞོལ་བར་མཛད་པ་ནི། སྒྲོ་ཆེན་ས་ལ་
གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མད་དུ་བྱུང་བའོ། །

དེ་དག་ལ་སྐར་ཡང་འདི་ལྟར་སྒྲིམ།

བྱང་ཆུབ་སྟོན་པ་མད་དུ་བྱང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐབ་མོའི་འོད་ཟེར་
འབྲུམ། །རྟག་ཏུ་འཕྲོ་བའི་ཉེན་མོར་བྱེད་འདི་ཡི། །སྐར་བྱེད་ཞིང་ཁམས་རབ་
འབྲུམས་ཀུན་ཏུ་འཕྲོ། །

དེ་ལ་ཤེས་ཉོན་གང་རེག་གིས་གཙུག་པའི། །གདུང་བ་སེལ་འདོད་སྐལ་
བཟང་སྦྱེ་བོའི་ཆོགས། །སྟོགས་དུས་ཀུན་ནས་རབ་ཏུ་འདུད་པ་ནི། །རིག་བྱེད་
མ་ཡི་མདའ་ལ་ལྷ་སྒྲིབ་བཞིན། །

དེ་ཀུན་སྦྱིང་དབུས་ཀུན་རྟོག་འདམ་ཇ་བ་ལས། །སྦྱེས་པའི་འོད་གསལ་རང་
བཞིན་ཀུན་ཞིའི་ཆོས། །སྤོངས་པའི་ཤུན་པ་བཀས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་འདབ། །བཞད་
ཕྱིར་ལེགས་བཤད་ཆ་ཟེར་བརྒྱ་སྟོན། །

མཁས་དང་གྲུབ་པའི་སྦྱེ་བོ་བགང་ཡས་ཀྱི། །གཉིས་སྤང་དབུས་ཀྱི་བྱང་
འཇུག་ཐིག་ལའི་སེམས། །བརྟལ་བའི་བརྩུད་ལེན་བདུད་ཅིའི་དཔལ་ཡོན་
ལ། །མྱང་པའི་གྲུབ་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཅིར་ཡང་རོལ། །

ལྷ་རྩ་དེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རོལ་བ་ཅན། །གང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བརྟུང་བ་ལེན་པའི་
སྒྲད། །གསོལ་འདེབས་པོ་ཉའི་ཆོག་གིས་གསོལ་བ་བཞིན། །ཞབས་སེན་གྱར་
ཀུམ་བག་ཤིས་བག་བ་བསྟོད། །

ཀུན་ཏུ་པན་བདེའི་ས་བོན་ཆེར་བསྐྱུན་ཅིང་། །འཕགས་མཆོག་དེའང་འདི་
ཡི་ཆོས་ཀྱིས་ཆོམས། །སྐར་ཡང་སྟོགས་འདིར་པན་བདེ་སྟེལ་བའི་ཕྱིར། །བསྟོད་

པ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་བད་མཚོར་བཞིན། །

ཕྱོགས་འདི་ནའང་རང་རང་སློང་དང་། །འཆ་མས་པའི་ལེགས་བཤད་
དབྱར་གྱི་རྩ་བསངས་པོ། །དལ་གྱིས་ཚོད་པས་སྐལ་བཟང་མདོངས་ལྷན་
ནམས། །དགའ་བའི་ཅ་ཅི་ཅིར་ཡང་སློག་པར་གྱུར། །

སྒང་བ་མཐའ་ཡས་དུར་སྤྲིག་གིས་སྒྱབས་པ། །གང་དང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་
སྟོན་སྤེལ་བའི་སྤང། །གཙང་ཕྱོགས་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་བསྐྱོད་པ་ན། །ཀུན་ལ་ཕན་
ཆེན་སྟེར་བ་དབྱར་གྱི་སྤྲིན། །

མགོན་པོ་དེ་དང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལ། །རོལ་པར་གྱུར་ཆེ་བྱམས་དང་
འཇམ་དབྱངས་ནམས། །སྤར་ཡང་སྒྱུ་འབྲུལ་སྤྲས་དེ་བྱོན་པའམ། །ཅི་ཞིག་སྤྲུམ་
དུ་དག་པའི་སྤྲུན་གྱིས་གཟིགས། །

འཆད་ལ་ཐོགས་མེད་སྒོ་བྲོས་སྐྱེངས་སྟེར་བའི། །ལེགས་སྤྲ་ཏུ་ར་ཡི་སྤྲ་
དབྱངས་དང་། །ཚོད་ལ་ཆོས་གྲགས་སྟོབས་པ་ཁེངས་འཕྲོག་པ། །འདི་ཞེས་ཀུན་
ཀྱི་མགོ་བོས་ཞབས་ལ་གཏུགས། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་ལམ་གྱི་གནད། །ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བའི་
གསུང་གི་གནད་བཟང་གིས། །སྤེལ་བའི་རོ་བཟང་ཡིད་ཤེས་སྤང་བྱེད་ལ། །ཐོབ་
པས་འགོ་ཀུན་དད་པའི་ལུས་སྟོབས་རྒྱས། །

གསུང་གི་གསང་བ་སྤྲ་མེད་ལྟའི་བརྟུང་བ། །ཆོས་ས་པར་གསོལ་ཏེ་སྤར་
ཡང་རང་གི་གནས། །ཕྱོགས་པའི་དུས་གནས་ཀུན་ཏུ་འཕང་འཁོད་པ་ཡི། །སྤྲེ་པོ་

ཀུན་ལ་པན་བདེ་ཆ་མེད་བསྐྱུན། །

རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་དབེན་པའི་ཁྲོད། །ཚུལ་བཞིན་རོལ་བའི་
འདུས་པའི་སྤེ་ཆེན་པོར། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་དབྱེར་མེད་ཐེག་ལའི་དབྱིད། །ངེས་
དོན་བཅུ་དྲུག་དགའ་བདེ་ཅིར་ཡང་བསྐྱུན། །

སེམས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱུང་ཁམས་རྩལ་ཕྱན་ཅན། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལེས་སྤངས་
པའི་བྱི་བཞོན་ལྷུག། རྒྱས་བྱེད་འཇམ་དཔལ་རྩི་རྩི་སྟེན་བྱེད་དབང་། །སྐྱུ་བཞིའི་
ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཅིར་ཡང་སྦྱལ། །ལོག་རྟོག་དབྱིད་ཀྱི་ལང་ཚོ་དར་བའི་
དུས། །

ལོག་པའི་སྐྱུ་འབྱེན་བྱེད་ངན་སྒྲོག་ཤལ་ཅན། །ལོག་པའི་སྟིང་ལ་འཇིགས་
སྟར་སེལེའི་སྒྲ། །ལོག་རྟོག་ལུན་བ་སེལ་བྱིར་དབྱངས་སྐྱབས་སྐྱབས། །མི་དབང་
དུ་མའི་ཅོད་པན་ལོར་བྱའི་འོད། །

ཞབས་ཀྱི་རྩལ་ལ་ཉེ་བར་ཅེན་འང་། །རྟག་རྩུ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་
གནས་པ། །འདི་ནི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འང་རྟོགས་པར་དགའ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབས་བཅད་པའོ། །

རྩེ་བཅུན་སྒྲུལ་དམ་པ་བཀའ་བྱིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆ་ཤས་ཅམ་
བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དད་པའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེན་པ་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྐྱུ་བ་ངན་པ་རྩུངས་སྐྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པའི་འོད་ཟེར་ཉེ་ལྟ་བའོ། །

རྒྱལ་མཆོག་འཇམ་དབལ་རྒྱ་མཆོའི་རིགས་ཀྱི་ཚད་པན་དུ་

ཕེབས་པ་མཇགས་ཀྱི་སྒྲིང་།

དེ་ནས་ཤིང་ཡོས་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཏོར་དང་སྐུབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་མཆོད་
པ་སྤར་རྒྱན་ལྟར་དང་ལྟན་མ་ཞེས་ཆེས་སེ་ར་ཅེར་དཔལ་ལྟན་ལྷ་མ་དམ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དབུས་སྐུབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་དགེ་སློང་ནམས་སྐུན་བྲངས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གའི་ཞབས་ཏོག་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་ཞབས་བརྟན་
འབུལ་བ་བཅས་སུལ། ཕྱི་རྩོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་བསྐབ་བྱ་སོགས་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གནང་། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་པོ་དང་། ལྷ་ས་དང་ར་མོ་ཆེ་
སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་སྤྲུགས་སྟོན་སོགས་སྤར་
ལྟར་གནང་། རྒྱ་བ་གསུམ་པར་མདོ་ཁམས་བསྐྱན་པའི་སྟོན་མེ་འཕགས་མཆོག་
ཡེ་ཤེས་བསྐྱན་པའི་མགོན་པོ་སོགས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། བཟླ་ཤིས་ལྟན་
པོ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་མཁས་མང་བརྒྱད་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཚུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལྷགས་ཁྲིད་ཐབ་ཅིང་རྒྱས་ལ་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ཆ་བ་
རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྱུ། འོ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། མི་དབང་པོ་ལྷ་བ་སྤྲུལ་འཁོར་
དང་བཅས་པ་སོགས་མཆོག་དམན་གྱི་སྤྱེ་བོ་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་སྤར་བཞིན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བློན་རྒྱ་ན་མེད་པ་སུལ། འདི་
འོ་ཆར་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་འགྲོ་བ་ནམས་ཉམ་ཐག་པར་བྱུར་པ་ལ་སྤྲུགས་བཅེ་
བས་དགོངས་ཏེ། ལྷ་དང་སྤྱེ་སོགས་ལ་སྟོན་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རླུང་རི་ལྟར་ཁས་སྦངས་པའི་དམ་ཚིག་ལ་གནས་ཏེ་ཆར་
འབེབས་དགོས་པའི་གསུང་བཤད་བཀའ་བསྒྲོ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ་བས་
ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱབ་མོ་ནས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་མི་བཟད་པ་བབས་པས་རྒྱལ་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་
རྟེན་མ་ལུས་པ་ལ་གཞན་བྲིང་མི་འཛིག་པར་ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་དབང་བསྐྱུར་
ཞིང་མཐུ་སྟོབས་མངའ་བའི་འབྲས་ཉགས་གསལ་པོར་ཤར་བའི་དང་ཚུལ་ལོ། །

ཐན་པའི་ནད་ལ་ཆར་སྤྱིན་ནས། །ཆ་བའི་ནད་ལ་ག་བྱར་རམ། །གང་བས་
བརྟུངས་ལ་ཉི་མ་བཞིན། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ན་བདེ། །

དེ་ཡི་སངས་ཉིན་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་ནས་བཀྲ་ཤིས་པའི་དར་དཀར་དང་
བཅས་ཏེ་ལེགས་སོ་བརྗོད་མི་ཆེད་དུ་མངགས་པ་བདག་གིར་མཛད། ས་རྒྱའི་
སྤྱང་གནས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་སོགས་སྤར་ལྟར་གནང་། བར་
སྐབས་སུ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ། སྒྲ་མཆོན། ཕུར་བུ་སྟོག་རང་གི་དགེ་སྲོང་
སོགས་ལ་འདུལ་རྒྱུ་འཛིན་ཆེན་ཐེང་བའི་བཤད་ལུང་སོགས་ལྡགས་ལུང་ཐབ་
རྒྱས་གནང་། འདི་སྐབས་སྒྲ་བ་བདུན་པའི་ནང་དུ་ཨ་མོ་མ་གཡུང་འེང་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་སྒྲུབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
གཟེགས་ཆེན་པོ་ཉིད་མགར་ཐར་ནས་བོད་བྱོགས་སུ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར་ཏེ། ལྷ་
ལྡན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཨེ་ཤྷ་དུ་མཛལ་ཁར་ཕེབས། དདུལ་དཀར་གྱི་མཆུལ་དར་
ཆོན་སྤྱ་ལུང་སྤེལ་འདོགས་ཅན། ན་བཟའ་སྒྲོར་ཆ་ཆང་སོགས་དངོས་འབྱུང་རྒྱ་

ཆེར་མཛད་ནས། རྟོགས་འདིར་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ནི་བཀའ་བློན་ཕུལ་དུ་
བྱང་ཁིང་ད་དུང་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་དུ་ཞབས་པད་བརྟན་པ་དང་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བ། ཉག་རྟོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ལོག་པའི་ཆོས་
ལུགས་རྣམས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་དགོས་པ་སོགས་ཞིབ་དུ་ཞུ་བར་མཛད་
ཅིང་། རྒྱབས་མགོན་དམ་པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུའ་གཟིགས་ཆེན་པོ་
ནས་ཀྱང་ཤིན་དུ་དགྱེས་པའི་ཞལ་བཞེས་སྤྲུལ། ལོ་དེའི་སྟོན་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་
ལྷ་ཁམས་རྟོགས་སུ་ཕེབས་པར་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། ཉ་བཟང་ཆ་ཆོང་
སོགས་འབུལ་ཞོད་དང་བསྐབ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འདི་རྒྱབས་ལྷ་ས་སྤོ་བདེ་ཁང་
གསར་གྱི་ཁྱིམ་བདག་བག་གོ་ཞེས་པས་སྐབ་སྤེ་གསུམ་དང་མཁར་རྫོང་བཅས་ཀྱི་
དགེ་སློང་རྣམས་ཕུར་བུ་ལྷོག་དུ་སྐྱུན་བྲངས་པའི་ཆོགས་དབུར་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་
དམ་པ་ཉིད་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་ཞབས་པད་བརྟན་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་ལན་
གཉིས་ཞུས་ཤིང་། ཕྱི་མའི་རྒྱབས་ར་ཁ་བྲག་གི་ཤག་དང་བཅས་ཏེ་ཕུལ། ཕྱི་ཕྱོ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་རྒྱས་པ་དང་ཤི་གསོན་ཀྱན་གྱི་དགེ་ཅ་རྣམས་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྐྱོ་བའི་གསུང་བསྐྱོ་ཟབ་པར་
གནང་། རྒྱབས་ཤིག་ཆབ་མདོར་དགོས་ཆ་བཟང་པོ་གནང་ནས་རྩེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་བུ་སྟེ་བཙུ་དགུ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། ཐུགས་སྤྲས་མཁམས་
བྱུང་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་པོད་བཅས་གསེར་དཔུལ་སྟེལ་མ་དང་། དེའི་ཕུད་དུ་
བརྒྱད་སྟོང་པ་གསེར་སྐྱངས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་བཞེངས་པ་གནང་། ཉང་སོ་

གཞིམས་ཁང་སྡེ་པ་སློབ་ཐང་དཔལ་འབྱོར་སྟོན་བཅས་ནས་ཕུར་བུ་སྟོག་ཏུ་
སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་དགེ་འདུན་རྣམས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་སྒྲ་མ་ལ་
ཞབས་བརྟན། དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བཟང་པོ། སེམས་བསྐྱེད་ལན་
གསུམ་བཏང་བའི་ཆོགས་དབྱར་པེབས་ནས་ཞལ་བཞེས་དང་རྗེས་འཛིན་
ལེགས་སོ་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་སྟུལ། ལོ་ལྟར་བསྟན་འགྲའི་དོན་དུ་འཆད་པར་
མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་རྣོ་ལ་ཟབ་པ་དང་། ལྷ་མཆོད་
སོགས་སྤར་བཞིན་ཟབ་རྒྱས་དང་། དགྲུན་གྱི་དུས་སྐྱེ་མཚམས་དམ་པོའི་དོས་
རིམ་གཉིས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས། མེ་འབྲུག་རྒྱ་བ་དང་
པོའི་ཆེས་གཏོར་དང་སྐྱབ་སྡེ་པན་ཚུན་གྱི་དུས་མཆོད་སོགས་སྤར་བཞིན་དང་།
ལྷ་ས་བ་བྲིམ་བདག་ཀམ་བསམ་འབྲུག་གིས་སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་དང་ཀེའུ་ཆོང་ཤར་
བུབ་བཅས་གྱི་ཆོགས་དབྱར་དམ་པ་ཉིད་ར་ཁ་བག་ཏུ་སྐྱབ་བྲངས་ཞབས་བརྟན་
འབྲུལ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་ཉེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཞུས་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་གསུང་བཤད་རྣོ་ཞིང་ཟབ་པ་དང་། མཐུག་ཏུ་
བྱང་ཆུབ་གྱི་རྒྱར་བསྡོམས་པའི་གསུང་བསྡོམས་ལམ་གྱི་རྒྱས་འདེབས་དང་བཅས་
པ་ཐུགས་རྗེས་སྟུལ། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཡང་མང་ཇ་དང་སེར་འབྲས་དགེ་
གསུམ། རྒྱུད་ཉོད་སྤང། གསང་བུ་བཅས་པར་མང་འབྱེད་སོགས་དགེ་འདུན་
གྱི་བསྟེན་བཀུར་སྤར་བཞིན་མཛད། སྐྱབ་ཁང་སྐྱེ་སྐྱེ་སོགས་སྒྲ་མ་དགེ་པའི་
བཤེས་གཉེན་བདུན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གསུང་བཤད་

ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ངེ་མ་
མེད་པ་ལ་སྔོང་བ་བྱུང་བར་ཅན་འཆར་ངེས་པ་གནང་ཞིང་། ཞབས་བརྟན་དང་
བརྟེན་བཀྲར་འབུལ་བ་ལ་སོགས་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་དབྱར་གྱི་ཚུ་བོ་ལྟར་འཕེལ།
འདི་དག་གི་ལོ་ལྔ་ཕྱིར་ཆོས་གྲུའི་ཐོག་གསར་འགོལ་དང་། ཐེབས་བྲིས་རྟེན་
བཞེངས། གནས་རྒྱན། མཆོད་རྩས་སོགས་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྩ་ས་དང་
གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་འགན་བཞེས་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་
རྟེན་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། སྐབས་ཤིག་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུ་ནང་གི་སྒྲ་བ་ལྟར་གཟིགས་པའི་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྲད་བྱུང་ཅེ་མཁན་པོ་ལོ་མཉེན་ཉན་ངག་དབང་མཆོག་ལྟ་བུར་བྱ་
སྟོག་དུ་ཕེབས། རྗེ་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ནས་འདུ་ཁང་རྩིང་པའི་སྐབས་ཁང་རྗེའི་བཞུགས་
ཁྲིའི་སྟེང་དུ་གདན་ཞུ་མཛད་ནས། ཤེལ་དཀར་གྱི་སྒྲིང་བ་ངེ་མ་མེད་པ་སོགས་
གྱིས་གཙོས་པའི་འབུལ་བ་མཛད་པས་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ངག་དབང་མཆོག་
ལྟ་བུར་གྱུང་ཤེལ་དཀར་གྱི་སྒྲིང་བ་དེ་ཕྱག་དུ་བཞེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བརྟེན་པ་རང་དོན་གྱི་ངེ་མས་མ་གོས་པར་འཛིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ཅེས་
མཉེས་མཉེས་མཛད་ཅིང་། སྐབས་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་གསུང་ཕྱགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་འབྲོས་དང་། སྤར་དག་བཙུང་བ་ཉེར་སྤྲས་གྱིས་ཕྱག་
པ་སྤྲིད་དུ་ཁྱ་བཙོ་བརྒྱུད་པ། རྒྱར་ཁྱ་བརྩ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཉེར་སྤྲས་
གྱིས་གདམས་པའི་དགོ་སྟོང་ཞིག་གིས་དག་བཙུང་བ་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱག་

པ་དེར་ཤིང་བྱ་སོར་བཞི་པ་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་སྤྲུག་པ་དེ་གང་བས་
དབྱ་བཙུང་པ་ཉེར་སྤྲུག་དེ་སྐྱུ་ལ་མཚན་དཔེ་མེད་པ་མ་གཏོགས་འགྲོ་མན་སྟོན་
པ་དང་མཉམ་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བྱངས་མེད་པ་
མང་པོ་ཞིག་ལ་ལོ་རེ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་ལ་བཀོད་པ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱགས་བརྗོད་
དང་། ངས་མགར་ཐར་ནས་ཕུར་བྱ་ལྷོག་ཏུ་བརྒྱ་མཚད་ཅིག་འབུལ་རྒྱ་བསྐྱར་
བ་ལྷ་པོ་རྣམས་གྱིས་ངོ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤུལ་འདུག་པ་ཆོས་གྱི་གནད་མ་གོ་བ་
རེད་གསུངས། ལྷ་བ་བཞི་པའི་ནང་དུ་གསང་བུ་སྤྱིང་སྟོད་ཞབས་བྱང་གཤགས་པ་
དཔལ་ལྷན་གྱིས་གནས་བཅུའི་རྟེན་བཞེངས་དང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་
ཆེ་གསར་བལྟས་གྱི་རབ་གནས་ལ་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་ནན་ཏན་གྱིས་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཆེབས་བསྟོད། པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཕེབས། ལྷར་བཅས་
འགྲོ་བ་ཡོངས་གྱི་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཤིགས་ཆེན་པོ་
མཇུག་བར་ཕེབས། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་དང་ཆོས་གྱི་གསུང་སྟེང་
ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་འང་ཕེབས། རིམ་
གྱིས་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་གསང་བུའི་ལྷ་མ་སྤྱི་ཆོགས་དང་ར་བ་སྟོད་ཁང་ཆོན་
སོ་སའི་ཆེབས་བསྐྱར་དང་བཅས་ཏེ་གསང་བུར་ཕེབས། དེ་ཁའི་ཆོགས་ཆེན་ལ་
མང་འབྱེད་དང་མཚད་ཁང་དུ་བརྒྱ་མཚད་སྟོན་ཤལ་བཅས་དང་སྤྲུགས་སྟོན་རྒྱ་
ཆེར་གནང་། རྒྱུད་སྟོད་གྲ་པ་བཅུ་དང་བཅས་ཏེ་རབ་གནས་སྤྱིན་སྟེན་རྒྱས་པ་

དང་། ཚོགས་ཡོངས་ལ་མེད་ལྡན་གས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་ཐེས་གནང་ལམ་སྒྲོན་གྱི་
ལྷགས་ལུང་དང་བཅས་པ་སྦྱལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་གསུང་བཤད་རྒྱ་
ཆེར་གནང་། ར་བ་སྟོད་ཚོགས་པ་ལ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བཀའ་ཁྲིད་ཞིབ་
རྒྱས་དང་མང་འབྲེད། དེ་སྐབས་ཐེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ནས་ང་ཚུང་
དུས་པ་ལུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་ནགས་ཚལ་དང་རི་དང་ཁང་པ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་
མི་ལམ་དུ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་གསང་ཕྱ་འདི་ཁ་རང་རེད་ཅེས་ཐེབས་
ཤིང་། ནགས་རིའི་གཤམ་དེར་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱག་ཟེར་བའི་བྲག་བྱ་སྐྱེབས་ཅན་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཅད་གཅོད་གནང་སྟེ་ཉིན་གཅིག་ཐེབས། ཐེག་ལེ་བཙུ་དྲུག་གི་
ཚོ་ག་གསུངས་ཏེ་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བཞུགས། སྒྲ་བ་
ལྷ་པའི་ཆེས་བཙོ་ལཱའི་ཉིན་ལྷ་སར་ཐེབས་ཏེ། སྤྱིད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་པོ་ལྷ་ནས་ལ་སྤྱ་
མོ་ནས་ཐེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ནས་བྱམས་པའི་སྐྱ་བཞེངས་ཏེ་དེའི་
བསྟན་པ་དང་མཇལ་ནས་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྒོ་བ་པའི་སྒོན་ལམ་བཏབ་ན་
ཡགས་པར་འོང་གནང་བ་ལྟར། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་པས་ཀྱང་
གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་སྤྱི་པོར་ལོས་ཏེ། ལྷ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིང་དུ་རྒྱལ་
ཆབ་དམ་པ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐྱ་ཆེ་ཆད་ཅིག་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསར་དུ་
བསྐྱབས་པ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་གཟུངས་འབུལ་ལེགས་པར་
མཇེད་ཅིང་། དེའང་སྟོན་གྱི་དམ་པའི་སྐྱེ་པོ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ལས། རོ་པོ་
རིན་པོ་ཆེའི་ནང་གི་སྐྱ་གཉེར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་མཇེད་པར་གྲགས་པ་སོགས་

གྱི་གནད་ལ་དགོངས་ཏེ། གཙུག་ཏྲར་གྱི་ནང་དུ་སྐབ་དབང་གོང་ཁྲིར་མ་རྗེ་
བཙུན་རང་གི་ཕྱག་ཁྲ་གང་ཡོད་པ་ཞིག་བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
པའི་སྐུགས་སྟོན་ནན་ཏན་དང་བཅས་ཏེ་འདུག་པར་མང་ད་པ་སོགས་ཕྱག་ལེན་
དུ་བསྟར་ཞིང་། གནས་དེར་བྱམ་སྦྱབ་ཅིག་ཀྱང་གནང་། ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆེས་
གསུམ་བཞི་ལ་བྱབ་པའི་དབང་ཕྱག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
དང་ལྟན་དུ་གྱར་སྟོན་གྱི་བྲ་པ་བཞི་བཙུ་སྟོར་དང་བཅས་ཏེ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་
ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆེན་གྱེད་གྱི་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་
བར་གནང་། ཆེས་བཙེ་ལྡེའི་ཉིན་ལྷ་མའི་སྦྱ་ཞབས་གྲིབ་མདར་ལྷ་ཁང་གསར་
བཞེངས་གྱི་རབ་གནས་ལ་ཐེབས། རྒྱུད་སྟོད་བྲ་པ་ཉི་ཤུ་དང་ལྟན་ཅིག་རབ་
གནས་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྦྱེ་བོ་མང་བོ་ལ་ཡིག་དུག་གི་
ཡུང་སོགས་བསྐབ་བྲ་རྒྱས་པར་སྦྱལ་བ་དང་། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་བདེ་ལམ་གྱི་
བཀའ་ཁིད་ཞག་བཙུ་གསུམ་སྟོར་རྒྱས་པར་སྦྱལ་ཞིང་། དུས་དེའི་ཆེ་བྱབ་པའི་
དབང་ཕྱག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱབ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་
དགོངས་པ་གཏད་པས། རྗེ་འདིས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བར་ཐེབས་ཆོག་པའི་ཞུ་
ཤོག་འབྲུལ་བ་གནང་བར་རྗེ་དོན་ཡོད་མཁས་བྱབ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་བ་དགུ་པའི་
ཆེས་བཙེ་བརྒྱད་སྟོར་ལ་ཤོག་གསུང་བ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་གྱིས་ཐེབས་ནའང་།
ཞལ་རྗེས་ཅུང་ཟད་མ་ཐོན་པར་རྗེ་བྱབ་དབང་དོན་ཡོད་མཁས་བྱབ་རིན་པོ་ཆེ་
དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་གཤེགས་ཐོན་པས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་དགོངས་ཏེ་

ཐུགས་ངལ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། སྐྱ་གདུང་མཆོག་དེ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་
བསྐྱོད་པའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་བདག་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་སྤང་བ་དང་ཞུགས་
ལ་བཞེན་པའི་བྱ་བ་སོགས་རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་དང་མ་སྒྲུབ་པར་མཛད་ནས།
རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དེའང་ལྷགས་ཚོམ་གནང་། སྤར་ཕྱར་
དུ་སྟོག་དུ་ཐེབས་ནས་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྤྱེ་བོ་མང་པོར་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་
སོགས་ལེགས་པར་སྦྱལ། ལྷ་མཆོད་ཀྱི་སྐབས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་དང་
དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་སོགས་ལེགས་པར་
གནང་ནས་དགུན་གྱི་རིང་བཅད་རྒྱ་ཁིན་དུ་དམ་པར་བཞུགས། འདི་སྐབས་ཀྱི་
བཅད་རྒྱ་འདི་སྤར་སྟོས་པ་ལྟར་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་
ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན་དེ་ཡིན་ཅིང་། འདི་དང་དུས་མཚུངས་སུ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མགོན་པོ་བྲག་བྲག་པའི་གཏོར་སྦྱབ་ཀྱང་མཛད། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཞན་
ཁྲོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་སྟོན་ལ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ལུལ་དུ་བཅངས་
པའི་དགག་པ་མཛད་པར་སྡིག་ལྟ་ཅན་གྱི་སྤྱེ་བོ་མང་པོས་ངན་སྟོན་སྒྲ་ཆོགས་
བྱས་པ་ལ་དུས་འདིར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱས་འདེབས་སྒྲ་ན་མེད་པས་
ཆར་གཙོད་རྗེས་འཛིན་བཀའ་ཤིན་གྱིས་བསྐྱུངས། མེ་སྒྲལ་གནས་ལོའི་རང་ཞལ་
གསར་དུ་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེས་གཏོར་སྦྱབ་སྡེ་པན་ཚུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ཐབ་རྒྱས་དང་། ལྷ་ལྷན་སྟོན་བདེ་ཁང་གསར་བས་སྦྱབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་
དབྱར་རྗེ་སྒྲ་མ་འདི་པ་ར་ཁ་བྲག་དུ་སྦྱན་འཕེན་ཞུས་ནས་ཞབས་བརྟན་འབུལ་

འོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཕྱལ་ཞིང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་བུར་རྩལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་
བསྐྱེད་པའི་ཚོགས་གསུང་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ཏེ་ཉན་པ་པོའི་གང་
ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་པ་གནང་། སྟོན་ལམ་
ཆེན་མོར་མང་པོ་དང་མཆོད་འབུལ་སྟན་ཤལ་སོགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་ཡུན་ཏུ་གནས་པའི་ཐུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། དེ་ནས་པོ་ཏ་ལར་སྐྱབས་
མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆེན་པོའི་མངལ་ཕྱག་ལ་ཐེབས་ཤིང་།
ས་སྐྱོང་པོ་ལྟ་བུའི་གམ་དུ་འང་ཐེབས། མཆོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་ནས་མངལ་
འཛོམས་སྟོབ་དང་། འོར་གྱི་འབུལ་སྐྱེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བཟང་བར་བྱུང་། རྒྱ་བོད་
ཏོར་གསུམ་གྱི་སའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་གསུང་གི་བདུད་ཅི་དོན་དུ་གཉེར་ནས་
འོངས་པའི་དགེ་འདུན་མང་པོ་ལ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་
སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ཕྱགས་བུར་རྩལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་ཀྱན་
གཟིགས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས་འོངས་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་
ཕྱང་གི་ལྷགས་ཁྲིད་ཞིབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྦྱལ། མཐུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་
པའི་སྐབས་པོ་ལྟ་ནས་ཡབ་སྐུ་དང་བཀའ་སྟོན། བྱང་འཁོར་སོགས་སྟོབས་ཆེ་
པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་བགྲང་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
དགའ་སྟོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གནང་ཞིང་། ཉན་པ་པོའི་སྟོབ་མ་དང་སྐྱིན་པའི་
བདག་པོ་རྣམས་ནས་ཞབས་བཏར་དང་སྟོན་མོ་སོགས་བསྟེན་བཀྱར་ཕུན་སུམ་

ཆོགས་པས་མཆོད། གཞན་ཡང་དོན་གཉིས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མང་པོ་ལ་གཅོད་
དབང་ལུང་བྲིད་སོགས་དང་། རྩུང་བ་རྟ་ཕུག་པས་མཛད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་སྡོན་
འགྲོ་སོགས་འདོད་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། སྦྱང་གནས་གྱི་ཆོག་ཕུག་ལེན་རྣམ་
པར་དག་པ། རྒྱུད་གྲུ་བ་སུམ་ཅུ་སྟོར་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ཟབ་བྲིད་དང་སྒྲ་མ་
རྒྱུད་མཆོད་ལ་སོགས་པ་གོང་འོག་གི་ཕུག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་དང་བཅས་པ་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྦྱན་ཡོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད། མེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་
གྱི་ཆོགས་ཆེན་དང་གྲུ་ཆང་ཁག །རྒྱུད་སྟོད་སྦྱང། གསང་ཕྱ། རྩ་སྐྱེད་སོགས་
དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་མང་པོ་དང་མཆོད་འབུལ་ཟབ་རྒྱས་མཛད་ཅིང་། དབྱར་
གནས་གྱི་རིང་ཐུགས་དམ་ཟབ་མའི་ངང་ནས་སྦྱར་ཡང་ཐར་འདོད་གྱི་སྐྱེ་བོ་སུམ་
བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཚུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་བྲིད་ཞག་བཅུ་གསུམ་གནང་། དེའི་
དུས་ཤིག་རྟ་ཆག་རྩེ་བྱང་སྦྱལ་སྦྱ་ཕུར་བྱ་སྟོག་ཏུ་ཕེབས། བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་
བྲིད་སོགས་ཆོས་ཐུན་བདུན་ཅུ་གསུམ། དེ་གོང་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་འདི་བ་གོས་ཕུ་
དུང་ཅན་ལག་ཅི་དང་བཅས་པ་བཞེས་ཤིང་། ཆིབས་བརྒྱགས་མཛད་པ་སོགས་
གྲུབ་སྟོང་ཐོན་བྱ་རེ་གནང་གིན་ཡོད་པ་ལའང་། རྩེ་སྒྲ་མ་འདིས་བྲིད་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་པའི་གཤམ་གྱི་དབྱར་བཞུགས་པ་རྣམས་ནས་ཅིང་སྟོད་གྱི་ཆ་
འདི་རྟ་བྱ་མཛད་ན་བསྟན་པའི་མིག་རྒྱན་ལ་གཞོད་ཅིང་གྲུ་བ་ཆོས་མཐུན་རྣམས་
ཀྱང་སེམས་འཕམ་འགྲོ་བས་གྲུབ་པའི་སྟོང་བ་ལས་བཅུན་རྒྱགས་ཟེན་པ་ཉིད་
སྟོགས་དུས་སུ་གཤམ་ཆེ་ཚུལ་བཀའ་གནང་བ་རྩེ་བྱང་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་ཉིད་ནས་ཀྱང་

གྲུས་པ་ཆེན་པོས་སྤྱི་པོས་བཞེས། བྱིས་གསུང་བགྲོས་ལའང་སྒྲ་མ་གཞན་གྱི་
བྱང་དུ་ལོ་སྒྲར་ཆོས་ཉན་པ་ལས་རྗེ་སྒྲ་མ་འདིའི་བྱང་དུ་རྩ་ཡུན་རེ་གསུང་འཕྲོས་
བྱས་པ་སྒོ་བསྐྱེད་ཆེ་བར་བྱུང་ཞེས་གྲུང་གསུངས། དེ་སྐབས་རབ་བྱུང་བསྟེན་
རྩོགས་སོགས་སྤྱོད་མཐའ་དག་ནས་མཇུག་ཁྱེད་པ་མང་བར་བྱག་དབང་བྱིན་
སྒྲ་བས་གྱི་བཀའ་འདི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་སྦྱལ། དེའི་ཆེ་
རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་བདག་ཉིད་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་
ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་དག་པའི་ཁྱིམ་དུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་གཏམ་
གསན་འབྲལ་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པའི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཤིང་ཡང་
སྤྱི་དཔལ་བ་མེད་པ་སྤྱར་དུ་གསལ་བའི་བྱིར་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་
ལ་མང་རྩ་བསྟེན་བཀྱར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། རྩོ་ཤྲག་རྣམ་གཉིས་གྱིས་
དབུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་བྱགས་སྟོན་འཕྲིན་འཆོལ་དང་
བཅས་པ་ཡང་སྤྱི་དཔལ་བྲལ་སྤྱར་ལེབས་གྱི་བཀའ་ཅོམ་སོགས་གནང་ཞིང་།
རི་ཁྲིད་གྱི་དགེ་སྟོང་སོ་སོར་བསྟེན་བཀྱར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཐོག་སྟོལ་མ་
མཇུག་བཞེ་པའི་ཆོ་ག་ཞག་ཤས་སྤྱབ་པར་མཛད། རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་
སྤྱལ་པའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱལ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་ཀོང་པོ་སྒྲ་མ་མཁན་ཆེན་སོགས་
ཕུར་བུ་ལྷོག་གི་དགེ་སྟོང་རྣམས་དང་བཅས་པ་ལ་གཟིམས་ཚུང་དུ་རྗེ་མི་ལ་རས་
པའི་རྣམ་ཐར་དང་མགྱུར་འབུམ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལུང་གསུང་བཤད་དང་
བཅས་པ་གནང་ཞིང་། དེའང་མི་ལ་རས་པ་ཉིད་གྱིས། སྤྲུལ་པ་སྤྱོད་མཐའ་གྱིས་མ་

ཆོར་ཞིང་། །ན་བ་སྲིང་མོས་མ་ཆོར་བར། །རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་བུས་ན། །རྣལ་
འབྱོར་བསམ་བ་རྫོགས་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། །འཁོར་བའི་ཕུན་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱང་པོ་མེད་པའི་ཚུ་ཤིང་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས། །བས་མཐའི་
གནས་རྣམས་སུ་གཅིག་བྱར་གཉིས་སུ་མེད་པར་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་
སེམས་ཤིང་གནས་བ་ནི་རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་བཟང་ཡིན་པའི་གནད་བྱང་
པར་ཅན་མཁྱེན་པའི་གསུང་དེ་མ་མེད་པ། དེང་སང་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ཆོས་
མཐོན་པོ་ལ་ཨ་ཉན་བྱེད་པ་མང་ཞིང་། །བསྟན་པའི་གནད་མཁྱེན་བ་མ་གཏོགས་
ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་གཅིགས་སུ་འཛིན་བ་སུའང་མི་འདུག་གསུང་བའི་གསུང་གིས་
བསྒྲགས་བརྫོད་གནང་ཞིང་། །གཞན་ཡང་བསྟན་པའི་གནད་གྱི་གསུང་སླེང་ཞིབ་
ཆ་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་པ། དེ་ནས་ལྷ་མཆོད་དགྲུག་མཆོམས་སོགས་སྤར་བཞིན་
རིམ་གཉིས་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཟབ་མོ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། །ས་རྟ་གནམ་ལོ་
གསར་བའི་ཆོས་གཏོར། སྤྱབ་སྤེ་པན་ཚུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད། མཆོད་ཡོན་
མཇལ་བྱུག་སོགས་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་ལེགས་པར་བྱུང་བ་ཅིང་། །ལྷ་ས་སློན་
ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་བསྟེན་བཀྱར་དང་རྩོ་ཤྲུག་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལ་མཆོད་
འབུལ་སྟན་ཤལ་སོགས་ཟབ་རྒྱས་གནང་། །ནག་བ་རྩ་བའི་ནང་དུ་བྲུ་ཆོགས་
སྟོང་ཕྲག་ཅམ་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཀའ་ཁྲིད་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་དང་།
མཐུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་གསུང་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་བ་
གནང་། དེ་སྐབས་བཀའ་འདྲིན་མཚུངས་རྩ་མ་མཆིས་བ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་

དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་དོན་བཞིན། སོ་
ལྷ་བས་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་
སྩལ་ཞིང་། སྦྱང་གནས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་མཛད། དེ་
དུས་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་སྤེར་གྱི་སྟོན་ཡོན་སྒྲ་ན་མེད་པར་
དགོངས་ཏེ། བསམ་ཡས་དབུ་ཅེའི་མདའ་ཡབ་གསར་བསྐྱར་དང་། ཁ་འབྲུག་ལུ་
ཤང་རྩེའི་ལྷ་ཁང་རྣམས་ཀྱི་བཞེག་གསོས་མཛད་ཅིང་། སྤེད་སྦྱོར་པོ་ལྷ་བས།
བསམ་ཡས་ཆོས་སྦྱོར་ཆེན་པོར་ས་དགེ་རྩིང་ཀར་སོགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་
འགའ་ཞིག་གི་སྒྲ་ཆེན་རྣམས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་རབ་གནས་
བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་། དགེ་ལུགས་རབ་གནས་ཀྱི་དོན་སྦྱོར་དཔོན་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་
འདི་བས་གནང་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དེས་སྤུས་མིན་སོགས་ལུང་བསྟན་ཞུས་
བས། ཅི་དམར་ཆོས་སྦྱོར་ནས་ལུང་བྱིར་གནང་ལ། སྒྲ་མ་བྱམས་པ་དང་དེད་
གཉིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་དབང་ལོས་པའི་དོན་སྟོན་
དམ་པ་ད་ལྟ་ཞུ་སེར་གྱི་བསྟན་པའི་སོག་ཤིང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པས་དེས་རབ་
གནས་ཀྱི་དོན་སྦྱོར་དཔོན་བྱས་ན་དེ་ཁས་སྤུས་ཤིང་། དེ་མིན་དོར་སྤོབ་ཞུ་ནག་
སོགས་ཀྱིས་བྱས་ཀྱང་ལོར་དངོས་གྲོན་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་ལུང་རོ་
མ་སྤེད་སྦྱོར་པོ་ལྷ་ནས་ཀྱིས་རྗེ་འདི་བར་སྦྱུན་བསྟར་ཞུས་ཤིང་། སྤེད་ཞིའི་
གཙུག་རྒྱན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་བཀའ་
གནང་བ་ལྟར། གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཆེན་སོ་སོ་དང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་

མཁའ་གཟིགས་ཆེན་པོའི་ཡབ་རྩེ་དམ་པ་ནས་འཕྲོང་རྒྱས་རི་པོ་བདེ་ཆེན་དུ་
གསེར་བཅས་ལས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གསར་བཞེངས་
གནང་བའི་རབ་གནས་ཀྱི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་རྣམས་དང་སྐབས་ཅིག་ཆེབས་
བསྐྱར་གནང་། དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་ནས་དབྱ་གུར་སོགས་ཆེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་
བཅའ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས་ཞབས་ཏྲོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞུས། ཆེས་
བཅུ་ལ་ཆའ་སྒྲ་གཞིས་ཀར་ཞབས་ཏྲོག་འབུལ་བ་བཟང་ཞིང་ངོ་མ་རྣམས་ལ་ཆེ་
དབང་གནང་། ལུ་ཤང་དུ་ཞག་བྱག་བཞུགས་པའི་ཉིན་གཉིས་ལ་རབ་གནས་
དང་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་སྟེན། ཉིན་གསུམ་པར་རྒྱུད་པ་རྣམས་དང་བཅས་བསྐྱར་
གསོ། དེ་སྐོར་ཀྱི་ཆེས་བཅུ་བ་དང་མ་ཉི་བ་སོགས་སོ་སོར་རི་ལྷར་འོས་པའི་
འདོད་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་གནང་། དེ་ནས་བྱང་སྤོང་སྤྱོད་པོ་རིར་ཕེབས་ཏེ་ཞག་
བཅུ་བཞུགས། དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལྷ་བ་
སོགས་སྒྲ་བྲ་ཆང་མས་བསྐྱར་གསོ་དང་བསྐྱར་བ་རྒྱས་པའི་ཐུགས་སློན་རྒྱ་ཆེར་
གནང་། ཆོགས་དབར་རྣམས་སུ་རྒྱུད་ལྷ་བ་རྣམས་ལ་རྩེ་བྱུ་བ་དབང་དགེ་ལེགས་
རྒྱ་མཚོ་དང་སྒྲ་མ་མཁས་བྱུ་བ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར། ཁྱིད་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་
བཅས་གནང་། དེར་བཞུགས་ཀྱི་ལྷ་རིགས་དང་གོང་དཀར་ཆོས་སྟེ། བཤད་
སྐབ་མྱིང་། སྐུ་གཉེར་ལྷ་ཆང་སོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལའང་མང་འབྱེད་
སོགས་བསྐྱེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐུ་ལ། ལུར་མཁར་དུ་བསམ་ལས་
རྩོད་གྱི་ཐབ་བསུ་དང་། ཅི་དམར་ཐང་དུ་བསམ་ལས་རྩོད་དཔོན་གྱིས་ཆེབས་

བསྐྱེད་སྒྲུབ་ལེགས་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ངང་ནས་ཐེབས། སྤྱི་ཉིན་
པས་བཀྱར་ཐོས་འབྱུང་བ་སོགས་སྒྲེ་ལེན་བསྒྲེན་བཀྱར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་
ཞུས་ཤིང་། བསམ་ཡས་སྤྱོད་ཐེབས་པའི་སངས་ཉིན་དེ་བརྒྱ་མཆོད་སོགས་མཆོད་
པ་བཟང་པོ་དང་བཅས་ཉེ་མཆོད་མཇུག་ཞིབ་པར་གནང་ཞིང་། དཔེ་ཉར་ཚུགས་ཏུ་
ཐེབས་སྐབས་བཅན་ཁང་གི་ནང་ནས་ཕྱིར་ཐེབས་མི་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཉམས་
ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་མཁན་ལའང་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་འབྱུང་
གནས་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་འདི་བཞེངས་པ་ནས་བཟུངས་ད་ལྟའི་བར་
དུ་ལོ་དེ་ཙམ་ཞིག་སོང་མོད། གཙུག་ལག་ཁང་ཉིན་དང་བཞེན་པར་བཅས་པ་
ཉམས་ཆགས་སྤྱི་མི་འགྱུར་པ་འདི་ཆོས་སྦྱོང་དག་ཅལ་ཅན་འདི་ལྟ་བུའི་བཀའ་
འདི་དུ་འབྱུག་སྤྱོད་པའི་བྱུགས་མོས་ཆེན་པོ་འབྱུངས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། དེ་
ནས་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་པ་སྤྱོད་ཏུ་དང་། ཅིང་ཐང་དགའ་ལྷན་ཆོས་
འཁོར་བ་ལྷ་བ་དོན་ལྷ་དང་བཅས་ཁྱོན་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་བརྒྱ་དང་ལྷས་དཔལ་དོ་རྩེ་
འཛིགས་ཀྱིས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་རབ་གནས་སྦྱོར་དངོས་རྩེས་གསུམ་ཆོང་བ་ཞི་བྱས་
ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་བྱས་པར་གནང་། དེ་ནས་ཆོས་སྦྱོང་བསྐྱོད་པའི་དུས་
སྤྱོད་གཞོན་སྤྱོད་ཅི་དམར་བ་དོས་འབབ་ཀྱི་འོང་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་པ་
ལྟར། ཆོས་སྦྱོང་བསྐྱོད་པའི་ཉིན་ཐོག་མར་བཅན་ཁང་དུ་སྤྱོད་བཅས། དེ་ནས་དག་
ལུལ་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྤྱོད་ཆོག་དང་བཅས་རྩེ་བཙུན་འདིའི་སྤྱོད་མཐུན་དུ་བྱོན།
མཇུག་དང་ཅི་སྤྱོད་དང་འཆམས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཐོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་

ཕུལ་ཞིང་། དགེས་པའི་ཉམས་གིས་ཕུང་བསྟན་ཡང་བཟང་པོ་དང་། བྱང་པར་ཞུ་
མེར་བསྟན་པ་འདིས་མཆོན་པ་མཐའ་དག་ལ་འདུལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་སོགས་
དམ་དུ་བཅས་ཤིང་། སྐུ་བ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱུགས་བཅུར་སྤེལ་བར་མཛད་པ་
སོགས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྐོལ་གས་པར་འགྲིག་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཅིང་སྤྱོད་ཅན་
རྣམས་ལ་སུན་དབྱང་མཛད་པ་ལ་དགེས་པའི་ཕུང་ཕུལ། ཕུང་ཆོག་གཞན་
རྣམས་ནི་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ཆོས་འདུལ་བའི་བྱག་ལེན་ཉིད་རྩལ་དུ་བཏོན་
ཏེ་འདི་འབྲེལ་བའི་རིགས་ལ་སྤྱུགས་ངེས་མི་མཛད་པས་ཞིབ་པར་འདིར་མ་བྲིས།
གཞུང་ས་ཆེན་པོ་ནས་རབ་སྟོན་ཡོན་དང་བཅས་པ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་།
བོ་གཞས། མི་རྟའི་བང་རྩལ་འབྲན་པ་སོགས་དགའ་སྟོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་
བསྐྱུན། དེ་དག་གི་སྐུ་བས་ཀྱན་ཏུ་རི་ལྟར་གཟི་ལོང་དང་ཅེད་འཛོམས་བ་དེ་ཅམ་
དུ་ངེས་འབྱུང་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་ལ་སྤྱུགས་ངེས་འབྱུངས་ཏེ། བང་དུ་ཁྲིད་ཚུད་
པ་ཞིག་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མི་སྟོན་པ་མེད། ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱུགས་དམ་གྱི་འཕོགས་འདོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། རབ་
བྱུང་བ་དང་རྒྱ་མཁར་ཆོས་རྫོང་། དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་སྐུ་རིམ་པ་ཁག་
མང་པོར་མང་འབྲེད་གནང་། གཞན་ཡང་དོད་མ་པ་རྫོང་དཔོན་སོགས་ནས་
བསྟོན་བཀུར་ཕུལ་བ་བདག་གིར་མཛད་ཅིང་། ཆེ་དབང་གནང་སྤྱིན་སོགས་
སུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྐུལ། དེ་ནས་སྒྲེར་པ་བྱ་བརྒྱད་སྤྱི་སྒྲེར་གྱིས་བསྟེན་
བཀུར་ལ་སོགས་པ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཁྲི་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས།

དཔལ་ལྷན་སྦྲད་རྒྱུད་པའི་གྲུ་རིགས་རྣམས་དང་བཅས་ཏེ་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་
སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་གནང་།
ཆོས་བརྩ་བཞིའི་ཉིན་དགོང་ཐང་འབྲུམ་མོ་ཆེར་བཞིག་གསོམ་མཛད་པ་ལ་བྲག་
ནས་མདོར་བསྐྱས་བཅས་མཛད། དེ་སྐབས་འཕྲོང་རྒྱས་ནས་ཡབ་རྗེ་དམ་པ་
བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་འཁོར་བརྒྱ་སྟག་ལྷག་དང་བཅས་པ་ཆེབས་
བསྐྱར་ལེབས། རི་བོ་བདེ་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེར་འཕྲོང་དང་བཅས་བྱམས་
ཁང་དུ་ལེབས། ཡབ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རབ་གནས་སྦྱོར་
དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོམ་བྱེད་ཀྱི་བསྲེག་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་གསུང་
བཤད་མཛད་དུ་བྱུང་བ་གནང་། ཡབ་རྗེ་དམ་པ་ནས་ཀྱང་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་།
དདུལ་སྲང་ཆེན་བརྒྱ་སྟག་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་འབྲུལ་ནོད་མཛད་དུ་བྱུང་བས་རྗེ་
སྦྲུལ་འདི་པར་མཆོད་ཅིང་། གསུང་ཆོག་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཡོན་དུ་རྩ་སྟག་དང་
དདུལ་སྲང་གང་ཁ་བཏགས་བཅས་སྦྱལ་ཞིང་། ཡབ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་སྦྲུལ་མ་མཆོག་ནས་རི་བོ་བདེ་ཆེན་ཆོགས་ཡོངས་ལ་
ཞལ་ཕུང་གི་ལྷགས་ཁྲིད་ཉིན་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཞིག་དང་སེར་གདོང་མའི་
རྗེས་གནང་བཅས་སྦྱལ། ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་། དདུལ་སྲང་
བརྒྱ་སྟོར་སོགས་སྦྱི་སྒྲེར་གྱི་འབྲུལ་བ་སྦྲུལ་མཐོ་བ་ཞབས་བརྟན་གྱི་བདེན་ཆོག་
དང་བཅས་ཏེ་ཕུལ། རྗེ་སྦྲུལ་འདིས་ཀྱང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་མང་འབྲེད་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་དང་མཆོད་མཛལ་གནང་སོག་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཕྱིར་སློག་མཛད། ཉིན་

གཅིག་ཀྱན་གཟིགས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་བཞུགས་ཁྱིའི་སྤྲེང་དུ་ཕེབས། འཕྲོང་རྒྱས་
ཁུལ་གྱི་མི་སྤྱུ་སྤྲེང་སྤྲོང་ལ་ཆེ་ཡུན་དུ་སྤེལ་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་སྤེལ་ཞིང་།
གོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་སྤྲེང་མཆོར་མཆོར་རྣམས་དང་སྤྱུ་སྤྲེང་སོགས་སྤྲེང་སྤེལ་
ཆོགས་པ་གནང་། ཕེབས་ཞོར་དུ་མགོན་གཉེར་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་པ་བྱིས་
དུའང་བསོད་ནམས་གྱི་མགོན་དུ་སྤྲེང་བྱེད་པ་ལྟར་ཞབས་གྱིས་བཅགས།
ཁོང་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་འབུལ་བ་ཞབས་ཏོག་སོགས་ཤིན་ཏུ་གཟབ་བར་སྤྲུལ།
ཆོས་ཉེར་གཅིག་གི་ཉིན་རྒྱལ་བའི་ཡལ་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་མཆོན་ཆེབས་སྤྲེལ་བའི་
ཆོགས་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་ཐང་པོ་ཆེར་ཕེབས། ཉེར་རྣམས་ལ་སྤྲེང་ཤལ་དང་
སྤྲུགས་སྤྲོན་གནང་ཞིང་། ཁུ་བཙོན་འབྲུས་གཡུང་རྒྱུད་གིས་རྩོམ་པའི་གདུང་སྤྲུལ་
ལ་བཞེངས་པའི་གདུང་རྟེན་དང་འཇམ་དབྱེད་སྤྲུང་གསུང་བྱོན་མ། འབུམ་ནག་
ཟེལ་པ་ཅན་བཅས་ལ་བཞེད་བཞེད་སྤྲེང་སྤེལ་ཆོགས་པའི་བཞུགས་ཁང་གསར་
བཞེངས་མཇུག་ནས་འབུལ་རྒྱུའི་དགོས་ཆའི་དངོས་པོ་རྣམས་རི་བདེ་གཉེར་
བར་ཅིས་སྤྲོད་གནང་། རས་རྒྱུད་སྤྲུག་དང་བཟུ་ཤིས་ཆོས་སྤེར་རྣམས་སྤྲུང་
གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས། ཡུམ་བུ་སྤྲེང་མཁར་དུ་ཕེབས་ཞག་གཉིས་བཞུགས་
རབ་གནས་བསྐྱུས་པ་དང་སྤྲོན་སྤྲེག་བརྒྱ་ཆར་བཅས་མཇུག། མི་དབང་བསོད་
ནམས་སྤྲོབས་རྒྱས་ནས་ཅ་རྒྱན་དཀར་པོ་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་པ་ལོ་གེ་ལུ་
རའི་འདྲ་སྤྲེང་གྱི་རྒྱུ་བ་བཞོས་སོགས་སྤྲེང་སྤེལ་ཆོགས་པ་བཞེངས་ཏེ་སྤུལ་བ་
དེའང་སྤྲོར་འཇགས་གནང་ཞིང་། དེའི་མཆོད་ཐེབས་སྤྲོ་ཞོར་འགའ་ཞིག་ཀྱང་

སྒྲིབ་འཇགས་མཛད། ཉེར་གསུམ་ལ་རི་བོ་ཚོས་གླིང་པས་གདན་ཁུས་ཐོག་
ཞབས་བརྟན་ལེགས་པར་སྤུལ་ཞིང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་འབྲེལ་གྱང་
ཁུས། ཁྱ་འབྲུག་གི་མཚོད་མཛལ་གནང་ནས་བཅན་ཐང་ལྷ་ཁང་དུ་ཕེབས། ཉེར་
གསུམ་གྱི་བར་དགའ་ལྡན་ཚོས་འཁོར་པ་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་རབ་
གནས་རྒྱས་པར་གནང་། མར་ལམ་སྒྲེའུ་གདོང་དུ་ཚོགས་པས་གདན་བྲངས།
མཚོད་འཇལ་དང་ཚོས་འབྲེལ་མང་འབྱེད་སོགས་གནང་། དགའ་ལྡན་ཚོས་
འཁོར་དུ་ཕེབས། དཔལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མགོན་པོའི་བཀའ་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་
འཇམ་དབྱངས་ཚོས་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་གནང་སྤུལ་ཞིང་། བསོད་བཏགས་རེ་དང་
དབྱལ་ཞོ་རེའི་འབྱེད་བཅས་གནང་། ཚོགས་པས་གྱང་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བ་
སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་གྲུས་འདུད་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བསྟེན་
རྒྱུགས་སོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་གནང་། སྐྱ་མེར་སྟོང་ཐག་
བཀལ་བར་ཆེ་དབང་དང་བསྐབ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ། ཚོས་བཅུ་གསུམ་ལ་འོན་
ཚོས་ལྗོངས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱལ་སྤྲས་རིན་པོ་ཆེར་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་
བ་གནང་ཞིང་ཚུར་ཡང་ཞབས་བརྟན་དང་བྱར་གསོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད།
རིམ་གྱིས་སྤྲར་ཡང་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས། མཚོད་མཛལ་ཞིབ་དུ་མཛད་ཅིང་
སྟན་ཤལ་སོགས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་བྱ་གས་སྟོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་གནང་། ཚོས་
བཅོ་བརྒྱད་ལ་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་ཕེབས། མི་དབང་པོ་ལྷ་བས་ཞབས་
དུལ་སྤྱི་བོར་སྒྲངས། སྟོན་ཕྱར་བྱ་སྟོག་གི་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་གི་བཞིག་

གསོས་ཀྱང་གཞིན་ས་གསར་དུ་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་གནང་ཞིང་། ཤིང་ཆ་རྣམས་
ལྟ་སའི་བྱིས་བདག་དཔལ་གྱིང་ཤག་པས་དྲང་བ་ཆེན་པོས་སྤུལ། བཟོ་དང་
བཀོད་པ་སྤུན་སྦྲུལ་ཆོག་ས་ཤིང་ལྷེབས་རིས་ཀྱི་ཆོན་ཅི། བཟང་གོས་ཀྱི་གནས་
རྒྱན་རྒྱུ་བས་གཡོག་དང་བཅས་པ་མིག་གི་བདུད་ཅི་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་བཞེངས་
ཤིང་། རབ་གནས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རྒྱས་པར་གནང་། འདི་སྐབས་ལྷ་ཕྱི་
སྤྱོད་ཆོག་ས་ཤིག་ཏུ་ཕུར་བུ་ཚུག་པ་དག་སྤོང་སྤོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། དག་སྤོང་
བྱམས་པ་འཕྱིན་ལས། དག་སྤོང་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ། ཆོས་མཛད་སྤོ་བཟང་
རྣམ་རྒྱལ་དང་དཀའ་བཅུ་ཡོན་ཏན་དཔལ་འབྱོར། རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་
སྐལ་ལྷན་བཅས་སོ་སོར་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུལ་ཀྱི་ཆོག་ས་དབྱར་རྒྱ་མ་འདི་ཉིད་
སྤུན་བྱངས་ཏེ་ཞབས་བཏན་འབུལ་བ་སོགས་རང་རང་གི་དངོས་འབྱོར་དང་
བསྟན་ཏེ་སྤུལ་བ་རྣམས་སྤུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་བཞེས་ཏེ། ཕྱི་རྩོམ་སེམས་
བསྐྱེད་བཀའ་ཆོས་སོགས་ཐར་པའི་ས་བོན་ཐེབས་རིས་པ་དང་། མཇུག་ཏུ་དག་
ཅི་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བའི་གསུང་
བསྐྱོད་དང་སྤོན་ལམ་ཀྱི་རྒྱས་འདེབས་ཡང་དག་པར་གནང་། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པ་ཤར་
བའི་དུས་སུ་སྤྱོད་པ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་མཁས་མང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅུ་
འདུས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་བདེ་ལམ་ཀྱི་བཀའ་བྱིད་སོགས་ཆོས་
བཀའ་ཅི་རིགས་པ་གནང་། རྒྱུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་
མཛོད་དུ་མཛད་པའི་དུས་བྱུང་པར་ཅན་ལྷ་མཆོད་ཆེན་པོའི་ཉིན་མཆོད་གཏོར་

ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་མཆོད་ཅིང་། དགུན་གྱི་རིང་སྐྱའི་བཅད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དམ་
པ་ལ་བཞུགས། རྒྱལ་གྱི་ཁྲ་བའི་དུས་སློབ་མའི་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་
པའི་ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་སློབ་ཐང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་རང་ལ་བྱུང་བའི་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་བཀའ་བློན་བསམ་བ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་
པ་འདི་ཉིད་མཁར་རྩོད་དང་སྐྱབ་ཕྱེ་གསུམ་གྱི་དགེ་སློང་ཆམས་ཆོགས་པའི་དབུས་
སུ་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་ལེགས་པར་སྦྱལ་ཞིང་། བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞབས་པད་
ཡུན་རིང་པོར་བརྟན་པར་བཞུགས་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་དགེས་པ་
ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་སྦྱལ། ཕྱི་རྩེའི་དུས་སུ་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཛད་སྐབས། ལོ་རེད་རང་ཆོལ་དངོས་
པོ་བྱུང་བ་ཆམས་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དང་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་སོགས་བྱས་པའི་དགེ་ཅ་ཆམས་སྒྲ་མེད་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་
དགོས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུང་བཤད་རུས་པ་ཅན་མང་དུ་མཛད། ས་
ལུག་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་གྱི་བསྐྱང་གསོ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་འབྱོར་
གྱི་དགའ་སྟོན་མད་དུ་བྱུང་བ་ནས། པོ་བྱང་ཆེན་པོར་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་
དབང་པོའི་མཛལ་བྱས་ལ་ཕེབས། བན་ཚུན་གྱི་འབྲལ་གནད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
ཤིང་། དམ་པའི་ཆོས་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལས་བཅམས་ཏེ་གསུང་སླེད་ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་པ་གནང་། ཕུར་བུ་ལྷོག་ཉིད་དུ་ཕེབས་ནས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྩོགས་དབང་
རྩེས་གནང་སོགས་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་ལེགས་པར་སློང་བར་མཛད། ལྷ་ལྡན་སྟོན་

ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་དང་འབྲེད་མཆོད་འབུལ་སོགས་སྤར་བཞིན་བསྐྱངས།
ཟླ་བ་གསུམ་པར་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་བག་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཟླ་མ་
དགེ་བཤེས་དུ་མ་དང་ཨ་ལག་ཤག་གི་ཚོན་དར་རྒྱས་སོགས་མཁས་མང་རྒྱ་
མཆོ་ལྷ་བུའི་དབུས་སུ་བྱང་རྩལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་གཟབ་བཤད་མཐའ་ཆོད་པ། ལུང་རིགས་ཆད་དུ་བྱང་
བས་བརྒྱན་ཅིང་ལོག་པའི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་སུན་འབྲེན་པའི་ལེགས་པར་
བཤད་པ་དང་བཅས་ཤིང་། ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་གནད་དུ་བྱིལ་བ་ཉིན་ལྷར་
གྱིས་གནང་ཞིང་། མཐུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་སྐབས་ས་སྐྱོང་བ་བསོད་
ནམས་སྟོབས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཡབ་རྗེ་དམ་པ་བསོད་
ནམས་དར་རྒྱས། བཀའ་སློན་རྣམ་པ་སོགས་འཁོར་གྱི་སྐྱེ་པོ་གངས་ཀྱི་མཐའ་
མངོན་པར་དཀའ་བ་ལྷ་བུ་ལ་ཟླ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འཁོར་གྱི་
དགའ་སྟོན་སྒེལ་བ་སྟོན་དུ་འབྱོ་བས། ཕྱི་བོའི་དུས་སུ་གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་
ལ་བྱང་རྩལ་མཆོག་གི་ས་པོན་ཐེབས་ངེས་པའི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་
གསུང་བཤད་ཆད་དུ་བྱང་བ་དང་བཅས་པ་གནད་། སྟོན་པའི་བདག་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་དདུལ་དཀར་གྱི་མཐུལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། ན་བཟའ་གོས་དར།
དདུལ་སོགས་དང་ཇ་འཁོར་དུག །ཆོན་གངས་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་མངོན་པར་
མཆོད་ནས་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་ས་སྐྱོང་
ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེས་པར་དགྱེས་པའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱངས། ས་

ག་ཟླ་བའི་སྤྱད་གནས་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་སྤར་
བཞིན་དང་། ཕྱག་ཆེན་ཡང་གསལ་སྟོན་མའི་ལྷགས་ལུང་དང་བཀའ་གདམས་
པ་ཆོས་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཞིབ་བཤད་གྱིས་བརྒྱན་པ་གནང་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་
མགོན་པོ་གསེར་སྤྱིང་པའི་བྱད་དུ་མཉམ་མེད་རྩོམ་ཆེན་པོས་བྱད་ཚུབ་གྱི་
སེམས་གྱི་གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཞེས་པའི་དོན་དུ་དཀའ་བ་དུ་མ་སྤྱད་ནས་
ཐེབས་སྐྱོར་ལ་གསུང་བཤད་ཞིབ་དུ་གནང་ནས། བྱད་ཚུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་
ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཟླ་ན་མེད་པ་འདི་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདི་ལྟར་འབད་
དགོས་ཞེས་གསུང་བཤད་སྟོ་འཁུལ་ངེས་པ་གནང་བས་དེར་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
ལུས་གྱི་བ་སྤྱུ་ལྡང་བ་དང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འཁུག་པ་སོགས་དད་གཏུང་སྟོན་
མེད་པ་འཕེལ། ག་ཆང་ཁག་ལ་མང་འགྱུར་དང་མཆོད་འབུལ་སོགས་སྤར་
བཞིན་གནང་། དབྱར་གནས་གྱི་རིང་བཅད་རྒྱ་དང་དགག་དབྱེའི་བྱ་བ་རྣམས་
ལེགས་པར་བྱུབ་ནས་པོ་བྱད་ཆེན་པོར་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཇལ་ཁུར་ཐེབས། ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་ཟླ་མ་མཁན་
ཆེན་ཡང་སྤིང་སྤྱལ་སྐྱེ་སོགས་གཙང་དབུས་གྱི་མཁས་འདུས་གོང་དུ་བཤད་པ་
དང་འབྲ་བ་ལ་བྱད་ཚུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་བྲིད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལུང་
རིགས་ཅི་མ་མེད་པ་དང་བཅས་ཉེ་ཞིབ་པར་སྦྱལ། ཕུར་བུ་ལྷོག་ཉིད་དུ་དགེ་སྟོང་
རྣམས་ལ་དེལ་བྱ་བའི་ལུགས་གྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ལྷ་ལྷའི་དབང་སྟོན་
དང་བཅས་པ་གནང་ནས། དགེ་སྟོང་རྣམས་བསོད་སྟོམས་ལ་ཐེབས་ཁར་

ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་ནན་ཏན་དུ་སྦྱལ། ལྷ་མཆོད་སོགས་སྤར་རྒྱན་ལྟར་
དང་དགུན་གྱི་རིང་སྒྲིའི་བཅད་རྒྱ་དམ་པར་བཞུགས། ལུགས་སྤྱིལ་གནམ་ལོ་
གསར་པའི་རང་ཞལ་ངོམས་པའི་དུས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཐོག་དཔལ་ལྷན་འདོད་
ཁམས་ཀྱི་དབང་མོ་སྲིད་གསུམ་བདག་མོར་ཆོས་གཏོར་ཟབ་རྒྱས་དང་སྦྱབ་སྤྱི་
པན་ཚུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྤར་རྒྱན་དང་། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མའི་
མང་ང་དང་རྟེན་རྒྱུ་ལ་མཆོད་འབུལ་སྟན་ཤལ་སོགས་སྤར་ལྟར་གནང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ལུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མོ་གལ་དང་ཤུག་རྒྱུ་ལ་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་
ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟ་བུ་ལ་པཌ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་རུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མེད་མོད་ཀྱང་
པཌ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཆོན་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆའི་ཞབས་འདེགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལས་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་མཐུ་རྒྱུ་ལ་
ལ་དགོངས་ནས། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཀའ་བློན་
མཚུངས་མེད་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་བཀའ་དང་།
སྦྱབས་མགོན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དང་། ལ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོའི་ལུང་
དོན་ལྟར་ཁོ་ལོ་ཅག་ངོས་འཛིན་བྱས་ཟིན་པའི་གཏམ་གསན་འབྲལ་ཤངས་བཟ་
ཤིས་ཅེར་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་དདུལ་དཀར་གྱི་མཐུལ་སྤྱི་འདོགས་ཅན། གསེར་ཞོ་ལ།
རྟགས་བརྒྱད་ཇི་མ་མེད་པ་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་བ་སྤྱི་བོར་སྤྲོད། སྦྱབས་མགོན་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་མཇུག་ལྷ་དང་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སློང་ཞིབ་རྒྱས་སྤར་ལྟར་
མཛད་ཅིང་། དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་ཐེབས། དེ་ཕྱིད་དུས་ཀྱི་ལམ་བྱིན་ཆེན་
མོར་འདུས་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་བསྟེན་བཀྲར་ཡང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དབྱར་གྱི་ཚུ་བོ་ལྟར་འཕེལ། རྗེ་རྒྱ་མ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པལ། མཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་
པའི་སྐབས་མི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་སེར་སྐྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་སེམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཐུགས་བཟང་པོས་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་བློན་རྒྱ་མེད་པ་
མགོན་པོ་ཨ་ཉི་ཤེད་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་ན་མེད་པ་མཛད། མཇུག་ཏུ་རྒྱ་དུ་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་
དགེ་འདུན་རིག་པ་འཛིན་པ་མང་པོ་ལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་ཐབ་མོ་དང་
བསྟེན་བཀྲར་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་བཅས་གནང་ཞིང་དེའི་ཞོ་རེའི་འགྲེང་ཀྱང་སྤུལ།
གཞན་ཡང་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་ལ་མང་ཇའི་བསྟེན་བཀྲར་ཡང་
མཛད། རྒྱ་བ་བཞི་པའི་དུས་སུ་སྤྱད་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་
ཆོང་བ། སྐལ་ལྡན་གྱི་སྒྲེ་བོ་མང་པོ་ལ་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་དབང་རྗེས་གནང་
སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པལ། དབྱར་གནས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྱིའི་བཅད་རྒྱ་མཛད་ཅིང་
དགག་དེའི་ལྷོངས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་བྱུབ་ནས། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བདེ་
ལམ་གྱི་བཀའ་བྱིན་སོགས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་པོར་མི་ཉམས་ཤིང་
རྒྱས་པའི་བཀའ་བློན་མཚུངས་པ་མེད་པ་སྤར་བཞིན་སྤུལ། ལྷ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་
པ་དང་དགུན་གྱི་དུས་སུ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐབ་མོ་ལ་སྤར་

བཞིན་དུ་བཞུགས། བྱ་ཡི་ལོ་ལྷགས་ཁམས་ཅན་གྱི་དགའ་སྟོན་གསར་དུ་
ངོམས་སྐབས་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་རེ་མ་རྒྱུ་ཆེས་གཏོར་སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་སྤར་བཞིན་དང་། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ང་དང་། རོ་ཤྲུག་རྣམ་གཉིས་
ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྟོན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་བྱགས་སྟོན་སོགས་རྒྱས་པར་
མཛད། ཉག་པ་རྩ་བའི་དུས་སུ་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དེ་ལོ་སྟོན་སྟོན་
སོགས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་རྩ་མ་སྟོན་སྟོན་སོགས་མང་བ་དང་། དབུས་
གཙང་གི་མཁས་མང་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱའི་དབུས་སུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ཤོ་སྟོན་བ་བསོད་རྣམས་སྟོན་རྒྱས་
སོགས་སེར་སྟོན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་མོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
བཀའ་བློན་སྟོན་ཞིང་། གཞན་ཡང་དད་ལྡན་གྱི་སྟོན་ཤོ་རྣམས་ལ་གཙོད་དབང་
གཙོད་ཞིང་། སྟོན་རས་གཟེགས་གྱི་རྗེས་གནང་། སྟོན་ཤོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཞིང་།
ཆོས་བྱ་དམར་ཞིང་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་མང་བ་དང་། ས་རྩའི་དུས་སྟོན་
གནས་གྱི་ཆོ་ག་དང་བསྐྱེད་རྗེས་གྱི་ཞིང་སོགས་བསྟན་འགྲུལ་དོན་མད་དུ་བྱང་
ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྤར་བཞིན་འཕེལ་བར་བཞུགས། སྐབས་འདིར་བྱེས་མཁས་མང་
བྲལ་ཆང་གི་བྲལ་ཆུང་སྟོན་ཡོད་པར་རྟོན་བྲལ་མང་འདུས་སྟོན་ནས་གཞུང་ས་
མཆོག་ཏུ་བྲལ་གསར་བཞེངས་གནང་དགོས་པའི་བསྟན་མ་ཞུ་བར་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་བཞིན། རྗེ་འདིས་ཀྱང་རྗེས་ལས་བྱང་བའི་གཞིའི་པན་ཡོན་ལ་
དགོངས་ནས། རང་མཛོད་ཀྱི་མ་མེད་པ། གསེར་སྤང་གསུམ། དབུལ་སྤང་ཆེན་

བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ གོས་ཡུག་ཆེན་གསུམ། གསེར་ཤོག་དང་ཁ་བཏགས་ཤོན་ཆེ་
བའི་དངོས་སྐྱེས་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་ས་སྐྱོང་པོ་ལྷ་བར་བཀའ་གནང་
བ་རྣམས། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དྲང་བ་ཆེན་པོས་
བཀའ་སྤྱི་བོས་ནོས། ལྷ་ཁང་རྩིང་བ་དེའི་ལྗེབས་བྲིས་ལ་དཔལ་རྟ་མགིན་གྱི་ལྷ་
ཆོགས་དང་བཀའ་སྡོད་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བྱིན་ཅན་ཤིན་ཏུ་གཉན་བ་མང་བ་གཞན་
གྱིས་བལྟ་བར་ཡང་མི་བཟོད་བ་ལྟ་བུར་གནས་བ་ལ། རྗེ་འདི་ཉིད་ནས་ཨ་ཁའི་ཆོ་
ག་མཛད་དེ། དེའང་ཡེ་ཤེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་
གི་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྦྱར་བར་ས་ནས་རྟ་མགིན་ཁང་གི་དཔལ་
རྟ་མཆོག་རོལ་བའི་སྐུ་ཐག་ཏུ་འཛོག་པར་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་སྐྱ་མ་ཉིད་གྱིས་ས་
དཀར་གྱི་སྐྱོམ་བསྐྱམས་ནས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་གཟུང་གོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
བྱུག་པར་མཛད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷའི་འཁོར་ལའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མི་
མངོན་པར་བྱུག་པར་མཛད། དེ་རྗེས་སུ་འུལ་མི་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་བོ་རྣམས་
གྱིས་ཅིག་བ་རྣམས་བཤིག་པར་འཚུ་བ་འགྱུར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བདེ་བར་
རིམ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཆེ་ཚུགས་སྟོན། བར་སྟོན། གྲོལ་སྟོན་
སོགས་དང་ལེགས་གསོལ་མཐའ་དག་ལ་གསེར་དཔུལ། བཟང་གོས་གྲོན་པའི་
རིགས། རྟ་ཞོར་སོགས་དངོས་སྐྱེས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་དེར་ཆོགས་ཆང་མ་
ཆོམ་པར་མཛད། རྗེ་སྐྱ་མ་ཉིད་ནས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྷགས་བཀོད་མཛད་དེ་
གཙང་ཁང་སྐུག་ཏུ་ཉན་གཙོར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་། གཡས་

སྤྱི་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱི་གཞི་འོད་འབར་བ། གཡོན་དུ་འོད་དཔག་མེད་དེ། དེ་
གསུམ་གཤང་སྤྱི་ཚད་ཐོག་སོ་བྱེད་གཉིས་ཙམ་དང་འཁོར་ཉི་པའི་སྤྱི་ས་བརྒྱད་
དང་སྤྱི་བསྐྱུང་ཁོ་སོ་གཉིས་དང་བཅས་པ་བཞེངས་སྤྱི་ཐོག་ཚད་མ་གྲང་གསེར་
ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱགས་ཏེ་རྩེ་མོར་གཡོགས་པ། རྒྱུ་ཡོལ་སོགས་ལ་རིན་
པོ་ཆའི་རིགས་ཕེལ་དཔྱད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བྱུག་པ། གཟུངས་གཞུག་འཛིག་ཉེན་
ན་དཀོན་པ་རིང་བསེལ་རྣམ་བཞི། སྤྱི་གསུང་བྱགས་ཉེན། རིན་པོ་ཆེ་དང་གོས་
དར་གྱི་རིགས། འོར་ལྷ་པོ་ལོ། ལྷ་བུམ། ལྷ་བུམ་སོགས་བརྗོད་ལས་འདས་པ་
མདོ་རྒྱུད་དམ་པའི་བྱུག་ལེན་བཞིན་རྗེ་ཉིད་ནས་བྱགས་ཉམས་སྤྱི་བསྐྱུང་ཞིང་
སོ་སའི་གོ་བབས་དང་བསྐྱུན་པའི་བཟང་གོས་གྱིན་བཟུ། ལྷན་ཤལ། འཕག། ལྷ་
བྲེ། གཤུགས། རྒྱལ་མཚན་སོགས་བཀོད་པ་བྱན་སྤྱི་ཚོགས་པའི་མཆོད་རྩས་
དང་། གསེར་སྤྱི་དང་ལི་སྤྱི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཉེན་གཙོར་རྗེ་ཉིད་གྱི་སྤྱི་འབྲེ་རིན་
པོ་ཆེ་མིག་གི་བདུད་ཅི་སྤྱངས་པ་ལྷ་བུར་གསར་བཞེངས་མཛད། གཤུང་ཉེན་
བྱུག་ཅུ། སྤྱི་ཐང་སོགས་འཛིག་ཉེན་གྱི་མིག་གི་བདུད་ཅི་སྤྱངས་པ་ལྷ་བུ་བསྐྱུབ་
པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་
ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་ནས་མཁས་མང་སྟོང་བྲག་འདུས་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་བདེ་ལམ་
གྱི་ཐབ་ཁྱིད་མད་དུ་བྱང་བ་སྦྱལ། ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་གསུམ་གཟུང་སྤྱི་འབྲེད་
སྤྱིར་བྱེད་པ་སོགས་བྱན་སྤྱི་ཚོགས་པའི་དུས་སྤྱི་རྗེ་ལྷ་མ་རྩོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་
ཉིད་གྱིས་རྩོམ་དཔོན་མཛད་ཅིང་། ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་

བྱེས་སློབ་དཔོན་མཁས་དབང་ངག་དབང་དོན་གྲུག། རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་དོན་འཛིན་པ་
བསྟེན་སོང་བཅུ་དྲུག་གིས་ཆོག་གྲོགས་མཛད་ནས། དཔལ་དོན་འཛིན་གས་བྱེད་
ཆེན་པོའི་སྟོན་ས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོག་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བཞིན་
གསུམ་གྱི་རིང་སྟོན་རྒྱས་སུ་མཛད་དེ། དངོས་གཞིའི་ཉིན་སྟེན་འབྲེན་གྱི་དུས་སུ་
རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རོལ་མོ་མཛད་ཅིང་། རྗེ་ལྷ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་རྟ་མགྲིན་
གྱི་སྦྱ་ཐག་ཏུ་བཅུག་པའི་མེ་ལོང་གདན་འབྲེན་གནང་བས། དེར་འདུས་ཀྱི་མི་
ཐམས་ཅད་སེམས་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། མཐུག་ཆོག་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱིན་
སྲིག་དང་བཅས་པ་གྲུབ་རྗེས་གསུང་ཆོག་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་འབུལ་ལྷན་མེད་པ་
དང་གྲུ་ཆང་ལ་རབ་སྟོན། འབྲེད། གྲ་རྩ་བཟང་སོ་བཅས་སྦྱལ། གྲུ་ཁང་གི་ཞལ་
བསྐྱོར་གྲུ་རྩ་གཉིས། ཁ་བཏགས་སྦྱ་ཆེན་རེ་དང་གྲུ་ཆང་གསུམ་ཆོགས་ལ་
དཔུལ་སྐར་ལྔ་རེའི་སྦྱ་འབྲེད་གནང་བ་སོགས་བཀའ་འཛིན་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་
མཛད། འདི་སྐབས་སྤྱི་ཕྱི་རེས་པ་མེད་པར་སྦྱ་ཤོག་དཀོན་མཆོག་ཆེ་རིང་། བླ་
ཆུ་ཨེར་ཁེ་མེར་གྲན། ཕུར་བུ་ལྷོག་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་དཔལ་ལྷན།
རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་ནས་སྦྱབ་སྤེལ་གསུམ་སོགས་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་རེ་བཏང་བའི་ཆོགས་དབྱར་དམ་པ་འདི་ཉིད་སྟེན་
བྲངས། འབུལ་བ་དང་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཕྱི་རོ་རིམ་བཞིན་
སེམས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་ལམ་རིམ་ཆ་ཆང་སོགས་གནད་བསྟུས་པ་ཐབ་
རྒྱས་གསུངས། དེ་ནས་ལྷོ་བ་བཅུ་པར་ལྔ་མཆོད་དང་དགུན་གྱི་རིང་སྦྱའི་བཅད་

རྒྱ་དམ་པར་བཞུགས། རྒྱ་བྱི་གནས་ལོ་གསར་བའི་དགའ་སྟོན་མད་དུ་བྱུང་བ་
དང་སྐྱབ་ཕྱེ་གསུམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སོགས་སྤར་བཞེན་དང་། སྟོན་
ལམ་ཆེན་མོར་མང་ངའི་བསྟེན་བཀུར་དང་རྩོལ་ཀླུ་ཀུམ་གཉིས་སོགས་ལ་སྟན་
ཤལ་མཆོད་འབུལ་བཅས་སྤར་ལྟར་གནང་། ཉག་ཆེའི་དུས་སུ་ལོ་ལྟར་གྱི་ལྷ་
ཆོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་གསུང་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་
དང་། མཐུག་ཏུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱེ་རྣམས་དང་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པར་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཟབ་བཤད་དང་བཅས་པ་སྦྱལ། ས་ག་ཆེ་བའི་ནང་དུ་
སྐྱུང་གནས་དང་བསྐྱེད་རྩོགས་གྱི་ལྷགས་ཁྲིད། མཐུག་ཏུ་གཏང་རག་གི་བསྐྱེད་
གསོ་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གནང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་འཕྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་
ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྲིང་གི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐུབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་མར་
གསེར་ཟངས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྲི་དྲུག་འགྲོགས་རྒྱ་ཕུབས་ཀ་བ་ལ་འབྲུག་འཁྲིལ་
བའི་གཟུགས་དང་བཅས་པ་བཙོ་བཀོད་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཙོ་དགོས་པའི་
ལྷགས་བཀོད་ཞུ་རྟེན་བཟང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་གཞུང་ས་མཆོག་ཏུ་འབུལ་བར་
མཛད་པ། ས་སྐྱེད་བ་མི་དབང་པོ་ལྷ་བས་ཁུར་བཞེས་གྱིས་འདི་ལོ་ལེགས་པར་
བྱུང་ཅིང་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོག་མཛད་པའི་གསུང་གོགས་སུ་རྒྱུད་སྟོད་ལྷ་པ་
བརྒྱུད་ལྷ་དང་བཅས་ཆེ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་གསུམ་ལ་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས། གསང་
སྤགས་མཁར་དུ་བཞུགས། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་བསྟན་པ་
རྒྱས་ཤིང་འགྲོ་བ་བདེ་བའི་འཕྲིན་བཅོལ་དང་། ལྷ་དམངས་ལ་མཛལ་ཁ་བཅས་

གནང་། དགའ་ལྡན་དུ་ཐེབས། ཆོས་ལྡ་ལ་རབ་གནས་ཀྱི་སྟོན་དང་བླ་ལ་
དངོས་གཞི། བདུན་ལ་མཐུག་ཆོག་དང་བཅས་པ་གནང་། ཆོས་བརྒྱན་ལ་བརྒྱ་
མཆོད་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་དང་བཅས་ཏེ་མཆོད་མཇུག་ཞིབ་པར་མཛད།
ཆོས་དགུ་ལ་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱིས་གཙུག་མཛད་རྒྱུ་བ་བཞི་བཅུ་སྟོར་གྱིས་
བསྐྱང་གསོ་ཟབ་རྒྱས་གནང་། ཁྱི་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་སེངྒེ་བཞུགས་སྐབས་དགའ་
ལྡན་ན་བཞུགས་པའི་སྐུ་འབྲུ་སོགས་ལ་བཞིག་གསོས་མང་དུ་མཛད་པ་དང་
ལྡན་ཅིག་མགོན་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་བླ་ལ་དུག་པ་འཁོར་བཅས་དང་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
རྣམས་ལ་འདྲ་ཆོན་གསར་པ་རེ་གསོལ་བར་མཛད་པ་སོགས་ལྷག་བསམ་དག་
པའི་མཛད་པ་ཡིན་མོད། ཆོན་བྱིན་མི་ཆགས་པའི་ལྷ་སྐུ་གསར་བཞེངས་ལྷ་བྱ་
བཟུང་མི་ཆགས་པར་དགོངས་ནས། ཟངས་གཞོང་གཙང་མ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱར་
གྱུ་བཟང་པོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱས་བཀའ་བ་ལ་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་རྗེ་
རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཅུ་བའི་ལྷགས་བསྐྱུས་པའི་ཞལ་བུ་འགྲིམས་པར་མཛད། དེ་
ནས་ཁ་བཏགས་བཟང་པོ་རྣམས་དེ་ལ་སྤངས་ཏེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ནས་
བཟུངས་ཏེ་ཆོན་གསར་པ་རྣམས་ལ་ཁྲུས་མཛད་པས། ཆོན་གསར་པ་རྣམས་
ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་དག་ནས་སྟོན་བཞིན་དུ་བཟུང་ཆགས་པ་སྐྱབས་འཛི་རི་བར་
གྱུར་སོང་གསུང་ཞིང་། ལྷ་བ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཁྱི་ཆེན་ལོ་མེན་ཉན་ནས་
ཀྱང་། ཨི་ཤི་རི་དེ་ལྷ་བུ་འབྱིད་ལུབ་པ་ཁྱེད་ལྷ་བ་ཐོབ་ཆེན་པོར་སྤང་། ཞེས་ཅིང་།

མོའང་གསུངས། དེ་གོང་ཞིག་ན་རྩེ་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མནལ་ལམ་ལ། དགའ་ལྡན་གྱི་འོག་གི་ཤིང་ཅེ་རྣམས་ལ་མེ་ལྷེ་ཆེར་འབར་ཏེ་གྲ་བ་རྣམས་བྲོས་ནས་ཐེབས་གྱིན་འདུག་པ་ལ་གྲ་བ་ཞིག་ནས་ཤོག་རིལ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་གཏད་ནས་འདི་ཁྱིེད་ལ་སྟེར་སྤྱབ་པས་སྟོབ་དེ་ཟེར་བ་ཞིག་གཟིགས་པ་དེའང་རྩལ་འདི་ལ་ལྟ་བར་འདུག་གསུངས་ཤིང་བསྐྱང་གསོ་བ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཁ་བཏགས་རེའང་འབུལ་བར་མཛད། རྒྱུད་ཁང་ཤར་བྱང་གི་གྲ་བ་བརྒྱ་སྟོར་ལའང་བཀའ་ཆོས་ཐབ་པར་སྦྱལ། ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བརྒྱ་མའི་ཁྱིེད་དང་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་གནང་། ཆོས་བརྩའི་ཉིན་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཏེ་ལ་ནས་ངེས་དོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཁྱིེད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཐེབས་པ་དང་མཛལ་ངོས་ཆོས་ཀྱི་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་བསྟོས་ཞིབ་ར་གྲུབ་ནས། ཆོས་བརྩ་གཅིག་ལ་རྩམ་མདར་ཐེབས། ཆོས་བརྩ་གཉིས་ལ་སྟོད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་སྒྲ་མ་ཆོགས་ཡོངས་དང་བཅས་ཏེ་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོགའི་སྟ་གོན་མཛད། བརྩ་གསུམ་ལ་དངོས་གཞི། བརྩ་གཞི་ལ་མཛུགས་ཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། དམ་ཆོག་པ་སོ་སོ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟེན་བར་མཛད། ཆོས་བཙེ་ལྷ་ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས། ཆོགས་ཡོངས་ལ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཆད་པའི་འགྲེལ་བ་བཞི་སྤྲུགས་ནས་ཆོས་སྤྲན་གཅིག་སྦྱལ་ཞིང་དདུལ་དང་ཁ་བཏགས་སྦྱ་ཆེན་རེའི་འགྱུད་བཅས་གནང་། ཤར་ཅེ་མཁན་པོ་ངག་དབང་ལྷན་

བྱུང་གིས་ཀྱང་སྒྲ་བྲང་རང་ནས་འབྱུང་བ་ཞབས་ཏོག་ཕྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་ཞུས།
ཆོས་བརྩ་དྲུག་ལ་ཆེབས་བསྐྱར་མཛད་དེ་བདེ་མོ་ཐང་གི་མཆོད་མཇུག་ཞིབ་
རྒྱས་དང་། མང་འབྲེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་པ་ནན་ཏན་དུ་གནང་། དེ་ཞོར་ཕག་
མོ་ཆོས་སྒྲུབ་མཛུགས་དུ་གོས་སྐྱུ་གསར་བཞེངས་ལ་ཕྱག་ནས་དང་མི་དམངས་ལ་
ཕྱག་དབང་གི་བྱིན་རྒྱལས་བཅས་གནང་། སྐྱག་ཅེའི་སྐྱུ་སྤངས་སུ་མི་དབང་པོ་ལྟ་
བའི་སྲས་རྒྱུད་དུ་ལས་སྐྱུ་དུར་གྱིས་སྐྱབ་འདེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཐེབས། གསུང་
སྒྲིང་ཞིབ་ཆ་ཞུས་པ་ལ་བཀའ་ལན་ཡང་དག་སྦྱལ་ཞིང་། གསོལ་སྟོན་གྱི་ཕྱན་
སྲུང་ཆོགས་པ་ཞུས། དེ་ནས་ལོ་དགོན་དུ་ཐེབས། དག་འདུན་རྣམས་ལ་མང་
འབྲེད་ཁ་བཏགས་གཉིས་རེ་དང་བརྒྱ་མཆོད། མཆོད་མཇུག་སོགས་ཀྱང་ཞིབ་
རྒྱས་གནང་ཞིང་། ཆོགས་ཡོངས་ལ་སྐྱབས་འབྲེའི་ཁྲིད་ཀྱང་སྦྱལ། ཆོས་བརྩ་
དགྲའི་ཉིན་ཞོགས་ཀྱང་སྟོན་དུ་ཐེབས། ཆོགས་ཡོངས་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་
གྱི་ཁྲིད་དང་། སྒྲ་མ་དམ་པ་བྱུང་བའི་དབང་ཕྱག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་
ཆེའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་བཅས་གནང་ཞིང་། མཆོད་མཇུག་ཡང་ཞིབ་རྒྱས་མཛད།
དེར་བཞུགས་རིང་མང་རྒྱ་གཉིས་རེ་ཆག་མེད་དང་ཤམ་རེའི་རྩིས་གྱི་ཕྱག་འབྲེད།
དདུལ་སྤང་བཅོ་ལྔ་དང་གོས་ལྷུག་བཅས་གྱིས་གཙོས་པའི་སྐྱུ་འབྱུང་ཆོན་ཆེ་བ་
སྐྱེན་འཇགས་མཛད་ཅིང་། ཚུར་ཡང་མཇུག། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ན་བཟའ་ཆ་
ཆང་། དདུལ་སྤང་སྲུང་ཕུ་ཅམ་གྱི་ཞབས་བརྟན་ལུང་བ་བདག་གིར་བཞེས།
ཀྱང་སྟོན་གྱི་རི་ཁྲོད་དང་བྱང་ཆུབ་སྤྲིང་གཉིས་སུ་སྐྱབ་འདེན་ཞུས་དོན་ལྟར་

ཐེབས་ནས་ཚོགས་འཁོར་དང་སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་ལུང་སོགས་གནང་ཞིང་། ཞག་
བཅུ་ཐོག་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར། འབན་ཡུལ་མདར་སྤས་ཁང་གྲ་བ་བྱེད་ཉིས་
བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྲག་དབང་དང་། གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་སྤྱི་རྒྱུ་རྣམས་སུ་ཕྱོགས་
ཕྱོགས་ནས་སེར་སྐྱ་གངས་མེད་འདུས་པ་ལ་བྲག་དབང་བྲག་མདུད་མ་ཁིའི་
ལུང་སོགས་མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་གི་སྟོན་ནས་ཐར་པའི་ས་བོན་བྱད་པར་ཅན་
བསྐྱེད་པར་མཛད། འདི་ལོ་སེར་འབྲས་ཀྱི་རིགས་གྲར་མང་འབྱེད་དང་གྲ་ཚང་
གི་ཆོས་ཐོག་སོ་སོ་དང་སྐབས་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱེད་གྲ་ལ། སྤྱི་འབུལ། མཚོད་རྩས་
སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱུལ། གནམ་གང་ལ་བྲག་ཡེར་པར་ཐེབས་ཞག་གསུམ་
བཞུགས། ཚོགས་པ་ལ་སྤྲོད་སྒྲུའི་རྩེས་གནང་དང་སྤྲོད་ཆོག་ཡིད་བཞིན་དབང་
རྒྱལ་གྱི་ལུང་བཅས་གནང་ཞིང་། ཡས་མས་ཀྱི་དགོན་ཁག་བཅུ་སྟོར་ལ་འང་
མང་ལ། ཁ་བཏགས་རེའི་འབྱེད་ཀྱང་སྦྱུལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཉིན་དག་འཕྲན་ཁང་
གསར་དུ་ཐེབས་ནས་སོ་སྟོན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཀྱང་བསྐྱེད་བཀྱར་བྱུན་
སུམ་ཚོགས་པས་མཚོད། ཕྱི་ཉིན་རི་ཁོད་དུ་ཐེབས། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཙུ་
བརྒྱད་ནས་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཞིབ་རྒྱས་སྤར་བཞིན་སྦྱུལ། རོན་གཉེར་གྱི་
སྤྱི་ལོ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལ་རབ་བྱུང་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་པན་བདེའི་ས་བོན་རྒྱ་ན་
མེད་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད། རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་བདུན་ལ་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་
བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བར་
བཞེད་དེ་སོ་བྲང་ཆེན་སོ་སོ་ཏེ་ལར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་སོར་ཐོན་

ཕྱག་ལུ་བར་ཐེབས་ཏེ། དདུལ་གྱི་མཐུལ། མཛོད་གོས་རྩས་ལུག ། ཏུ་ཇ་འཁོར་
དུག་སོགས་འབྲུལ་བར་མཛད་དེ། གསོལ་ཆོགས་གྱི་བར་ཆོས་གྱི་གསུང་སྒྲེང་
ཞིབ་རྒྱས་སུ་གནང་ཞིང་བཟང་ཇ་འཁོར་དུག་ལྷ་ཙམ་གྱི་གནང་སྦྱིན་ཀྱང་
དགྲེས་བཞིན་སྦྱལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གཙང་དུ་ཆེབས་བསྐྱོད་དེ་དན་འབག་
མདར་ཐབ་སྦྱེལ་དང་ཆེབས་སྦྱེལ་བཅས་མཛད། བར་ལམ་གྱི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་
རྫོང་གཞིས་མི་དྲག་ཐམས་ཅད་ནས་ཆེབས་བསུ་སོགས་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱན་
སུམ་ཆོགས་བ་དང་བཅས་ཏེ་གོང་པོ་ཆེད་གཞིས་ཀར་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྒྲེད་
ཟླ་གཉིད་གང་ཡོད་གྱིས་ཆེབས་བསུ་སེར་སྒྲེང་དང་བཅས་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་
ཐེབས། དཀར་སྒྲོ་དང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་འབྲུལ་བ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་
ཕུལ་ཞིང་ལུང་ལོ་ཙན་གྱི་གཞིས་ཀར་ཞབས་ཏོག་བྱན་སུམ་ཆོགས་བ་ལྷུས།
དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྒྲེར་མང་ཇ་ཐུག་ཚུལ་བཅས་དང་ཁ་བཏགས་རེདེ་འགྲེད་
ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་བཟ་ཤིས་སྦྱན་པོའི་བར་གྱི་སེར་སྒྲུ་དྲག་ཞན་ཐམས་ཅད་
ནས་ཞབས་བཏྱན་འབྲུལ་འོད་སོགས་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱུལ་བ་རྣམས་བདག་གིར་
མཛད་ཅིང་། ཆེ་དབང་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་བྱན་སུམ་ཆོགས་བ་སྦྱལ།
ས་དམར་དུ་ཟླ་བྱང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ནས་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་བྱང་འཁོར་
ལྷ་ཙམ་གྱིས་ཆེབས་བསུ་དང་ཐབ་བསུ་སོགས་བསྐྱེན་བཀྱར་ལྷུས་བ་རྣམས་
བདག་གིར་མཛད་དེ། ཆོས་བཙུ་ལྷའི་ཉིན་བཟ་ཤིས་སྦྱན་པོར་ཞབས་གྱི་བརྒྱ་
རྣམ་པར་བཀོད། ཆོས་བཙུ་བྱག་གི་ཉིན་བཀའ་བྲིན་མཚུངས་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་

དང་བྲལ་བ་མེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན་གང་དེའི་ཞལ་གྱི་
དགྱེལ་འཁོར་དམ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་མིག་སྤར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ།
ཆོས་བཙེ་བ་བྱུང་གི་ཉིན་མེ་སྒྲ་མ་དམ་པ་བྱུང་བདག་དོ་མེ་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་དེ་
ཉིད་ནས་མི་འགྱུར་བའི་དོ་མེའི་བདེན་ཆོག་ཟབ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་
ཡུན་རིང་ཐོར་འཆོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་པར་མཛད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དདུལ་
དཀར་གྱི་མཐུལ་ཆོམ་བུ་སྟེ་འདོགས་དང་བཅས་པ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན།
གསེར་དདུལ། གོས་དར། ལུས་ཀྱི་ཉིར་དབྱང་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་བ་སྦྱུལ། དེའི་ཆེ་མེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཉིད་ནས་མཐུལ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱམས་
ཏེ། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ནས་བཟུངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་པ་དང་བྱུང་བར་བཞུགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་གོང་མ་
སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་མེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་
བར་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བྱི་མ་མེད་པ་རགས་རིམ་ཞིག་གསུང་བ་འད་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
བས་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། བྱུང་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དེ་རྣམས་ལ་
མིག་ཡར་བཟླ་མཛད་ནས། སྟོན་བསྐྱུང་དང་ཐོགས་ངན་པའི་དབང་དུ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་སོང་བར་ན་ཆོད་སྐྱ་ཅུང་དུའི་དུས་འདི་ནས་བཟུངས་རང་ཉམས་ལ་
དཔགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་འབད་བར་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་པ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་འདིར་སྟེལ་
ཞིང་རྒྱས་པའི་བྱུང་འབྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་

བཀའ་སྩལ་བས་ཁོ་ལོ་ཅག་སྤྱིང་ལ་ལྷགས་གཟེར་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། ཆེས་
ཉི་ཤུའི་ཉིན་ཆོས་བྱ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་མཇལ་ཞིབ་
པར་གནང་། ཆེས་ཉེར་གཉིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུགས་
རྩེ་ཅན་དེ་ལྟ་ཡི་གནས་ནས་འཛུལ་བུའི་གྲིང་འདྲིར་གཤེགས་པའི་དུས་ཁྱད་པར་
ཅན་ལ། ལ་མོ་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་ལུང་གིས་བསྐྱལ་མ་མཛད་པས་མཆོམས་
སྤྱར་ཏེ། ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་དཔལ་དོ་རྩེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་བྱབས་ཁྲུས་དང་མ་
གཅིག་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་སྩལ། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་མ། སྤྱོད་དཀར། གདུགས་དཀར། ཁྲུང་
ནག། །འཇམ་དབྱངས་ནང་སྤྱབ། ཆེ་དབང་འཇམ་ལུགས་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་
རྣམས་གནང་། ཆོས་བཅུའི་ཉིན་ཁོ་ལོ་ཅག་ནས་དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་
པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་སྩལ་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་གནང་བ་
མངོན་དུ་སྤྱོགས་ཏེ། དེ་ཡང་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་ནོད་པ་ལ། རང་གི་
བསྐྱབ་ལྡན་འཁོར་བཞི་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྤོམ་པ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་སྤྱེད་གོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་
མར་གོ་མའི་དགེ་བསྟན་གྱི་སྤོམ་པ་ལོངས་ལ་བསྐྱངས་ན་ལེགས་ཞེས་གསུངས་
ཏེ་དགེ་བསྟན་གྱི་སྤོམ་པ་སྩལ་ཞིང་། ཕྱི་ངོ་དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་
དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་པའི་སྟ་གོན་དང་། སང་ཉིན་
དངོས་གཞི་རྣམས་སྤྲིན་རྒྱས་སུ་སྩལ་བ་ནི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བཀའ་བྲིན་

གཞལ་བར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་ལྷ་ཆེན་
པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དགོ་འདུན་བྱུག་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་
མའི་ཁྲིད་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་དང་། སྤྱི་མ་མཆོད་པ། དགའ་ལྡན་སྤྱི་བརྒྱ་
མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཁྲིད་བཅས་སྟེ། རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྤྱགས་ཆེན་གྲུབ་པའི་
དབང་ཕྱག་སྒོ་བཟང་བཟོད་པའི་ཞལ་སྤྱི་ནས་ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་
བཞིན། གསང་སྤྱགས་རྒྱད་པ་གྲུ་ཆང་གི་གཟེམས་རྒྱུད་དབང་ཁང་དུ་ཕེབས་
ནས། དགོ་སྒོར་རིག་པ་འཛིན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོར་ལ་དཔལ་རྟོ་རྟེ་འཛིགས་བྱེད་
དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་སྟོ་གོན་དང་བཅས་པ་སྤྱི་བཞིའི་ས་ལོན་ཐེབས་
ངེས་པ་གནང་། གཞན་ཡང་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་བྱབས་ཁྲུས་སོགས་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རེ་འབྲས་མཐའ་དག་དོན་དང་ལྡན་པའི་བཀའ་
འོན་སྟེ་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་རྟོགས་སུ་སྤྱོད་པའི་བཀའ་འོན་ཡང་
མང་དུ་སྟེ། ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་ཟེའི་ཐོག་ཁ་བཏགས་སྤྱི་ཆེན་རེ་དང་གསུམ་
ཀྲུམ་རེ་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་འབྲེད་དང་ཕྱོགས་མཐའི་དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་འང་མང་
ཟེའི་བསྟེན་བཀའ་མཛད། རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་བཙུ་ལའི་ཉིན་ཕྱིར་ཐེགས་ཀྱི་
བསྟེན་བཀའ་ཁྲུས་པ་རྣམས་བདག་གིར་མཛད་ནས་ཆེས་བཅུ་བདུན་ལ་
ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྟེན། མར་ལམ་དཔེན་ས་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་དུ་འང་མང་འབྲེད་
གནང་། རིན་སྤྲངས་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་བྲག་རྣམས་ནས་ཆེབས་བསྟེན་དང་བཅས་ཏེ་
བྱམས་ཆེན་དུ་ཕེབས། སྤྱི་བྱངས་བཞི་བཅུ་སྟོར་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་

པར་རྫོགས་པའི་བཀའ་རྒྱུ་ལ་ཞིང་། ལས་སྒྲེ་བ་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་ཟབ་མོ་
ཡང་སྦྱལ། བྱམས་ཁང་དུ་བརྒྱ་མཆོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཐོག་སྟན་ཤལ་
དང་བཅས་ཏེ་བྱགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རོང་བ་མགར་དགོས་ཇོ་པོ་རྗེའི་
གཏུང་སྐལ་ལ་བཞེངས་པའི་གཏུང་རྟེན་ལ་བཟོ་བཀོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
བཞུགས་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དགོས་ཆ་གནང་། དུར་སྤྱིག་དང་སྤྱིད་སྤྱང་
བྱམ་བུ་ལུང་གི་གནས་གཟིགས་རྣམས་མཛད། ལྷགས་ཟམ་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཅེ་
བ། ལྷ་སྤེ་བ། ར་བ་སྟོད་བ་རྣམས་སོ་སོར་མང་ཇ་རེ་སྟོལ་བར་མཛད་དེ། ལྷ་
མཆོད་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་དགུན་མཆོམས་སོགས་སྤར་བཞིན་གནང་། ལྷ་པག་
གནམ་ལོ་གསར་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་ཆེས་གཏོར་དང་སྐྱབ་ཕྱེ་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤར་བཞིན་དང་།
པོ་བྲང་ཆེན་པོར་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་
པོའི་མཛལ་ཁུར་པེབས་ཤིང་། དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་འང་ཆིབས་བསྐྱེད་
མཛད། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་དང་སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་
དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་མང་འབྲེད་དང་རྫོ་ལྷག་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་པོར་པའི་རྟེན་
གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་བྱགས་སྟོན་སོགས་ཟབ་རྒྱས་སྤར་བཞིན་
གནང་། ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བྲང་ལྷ་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་
ལུང་གི་ཁྲིད་ལྷགས་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྤར་ལྟར་སྦྱལ། མཐུག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོག་མཛད་པའི་དུས་རྒྱུ་པོད་ཀྱི་ཆེ་རྒྱ་བྲངས་ལས་འདས་བ་རྣམས་

དང་ཆབས་ཅིག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྤེལ་བར་མཛད། ས་
ཆའི་དུས་ཀྱི་སྤྱང་གནས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྤར་བཞིན་ཆུ་པོའི་རྒྱན་ལྟར་མཛད་ཅིང་། འདི་ཁའི་མཛོད་པར་དདུལ་སྤར་
ཆེན་ཉིས་བརྒྱ། བྱང་མཛོད་སུམ་ཅུ། བྱི་མཛོད་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ། བསོད་
བཏགས་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ། ཆོས་འདོན་སུམ་ཅུ། མཛོད་གོས་དང་། ཁྱོད་དོན་
པལ་གོས་བཅས་པ་ཡུག་འགའ་རེ་གནང་ནས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོའི་གསུང་རབ་རྣམས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
པར་དུ་འཁོད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། དབྱར་གནས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་
འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྤེལ་བའི་མཛད་པ་རྗེ་རྒྱས་ཀྱི་ངོས་ནས། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་དུས་
སུ་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་གནང་། རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ནང་དུ་
རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་པའི་དབེན་གནས་སུ་ཐེབས། དེ་ཁའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་དཔལ་
གསང་བ་འདུས་པ་འཇམ་པའི་དོ་རྗེའི་དབང་ཆེན་ཟབ་གནད་མན་ངག་གིས་
བརྒྱན་པ་དང་། གནས་བཅུ་དང་སྟན་ཆའི་རྗེས་གནང་དང་ལུང་། བདེ་ལམ་གྱི་
ཁྲིད་སོགས་གནང་། འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ལས་མེ་
ཏོག་གི་ཆར་འབབ་པ་ཀུན་གྱི་མིག་ལས་དུ་གྱུར། དེ་ནས་དབེན་གནས་ཡང་
དགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་གནས་བཟོན་རྒྱལ་བ་སྤྲལས་རམ་པས་རྗེའི་གཟིམས་སྤྲལ་
ཏུ་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྟན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་
བསྟོད་པ་ཡང་མཛད། སྤམ་སྟོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལས་བཙོམ་ལྟན་འདས་ངན་

སོང་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བའི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་དབང་ཞིག་
ཀྱང་གསུམ། སྤྱི་མེད་ཀྱི་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་རིག་ས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་
ཀྱི་ཡུང་བསྐབ་བྱ་དང་བཅས་པ་དང་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་ལ་དགོངས་པའི་
ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ། འབྲོམ་རྗེའི་ས་འབྲུམ། མཐུལ་ཐང་གི་གསང་བའི་བྲག །བཙུམ་
མདའི་ལྷ་ཁང་། བསམ་གཏན་གྱི་སོགས་ལ་ལྷག་གནས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཡང་བསྐྱར་
འཕྲོར་བར་མཛད། དེ་སྐབས་ཏྲོའ་སོགས་དངོས་པོ་གང་བྱུང་རྣམས་མི་དབང་
པོ་ལྷ་བར་གནང་སྟེ་དུ་སྤྱོད་གི་གོས་སྤྱི་གསར་བཞེངས་མཛད། ཚུར་ལམ་སྟག་
ཡུང་གི་ཁྲ་བུང་ཆེན་མོར་དད་ཀྱས་ཆེན་པོས་སྤྱན་འཛེན་ཞུས་པ་ལྷར་ཆེབས་
བསྐྱོད་གནང་སྟེ། སྟག་ཡུང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་བྲི་བ་ཕན་
བྱ་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་ལན་སྟེ། དེ་ནས་སྤང་ཡང་གདན་ས་ཆེན་པོ་
དཔེན་གནས་ཡུར་བུ་སྟེག་ཏུ་ཕེབས། ཤིང་གི་ལོའི་ལོ་གསར་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་
འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་ཆོས་གཏོར་སོགས་སྤར་རྒྱན་ལྷར་དང་། རྗེ་བྲུབ་པའི་
དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་དུས་མཆོད་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྤར་བཞེན་དང་། ལྷ་
ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་དང་། རྩ་ལྷག་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལ་སྟན་ཤལ་
ཐུགས་སྟོན་ཅན་རྣམས་མཛད་ཅིང་། ཡ་པོ་བུང་ཆེན་པོར་སྐབས་མགོན་ཐམས་
ཅད་མཁའ་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཛལ་བྲག་ལ་ཕེབས་ཤིང་དགའ་ལྷན་ཁང་
གསར་དུ་འང་ཆེབས་བསྐྱོད་གནང་། ནག་པ་ཉ་བའི་རྩ་བའི་དུས་སྤྱི་བྲུབ་ཕྱོགས་
རྩ་ཉིའི་རྒྱང་འཁྱུང་འཁྲིགས་བ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་

མཁས་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་རི་ཁོད་འཛིན་པའི་དགེ་སློང་གི་བར་
འདུས་པ་རྣམས་ལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱི་ཞལ་
ལུང་གི་ཟབ་ཁྲིད་མཐའ་ཚོད་པར་མཛད། མཐུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པའི་
སྐབས་ས་སློང་བ་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་བབྱང་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སློར་
དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་སྐོན་སྒྲོན་སེམས་ཚོགས་
འཛིན་ཆུལ་གྱི་བཀའ་བློན་སྟུགས། སྤྱང་གནས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལྷགས་ཁྲིད་
སོགས་བསྟན་འགྲོ་ཀྱན་ལ་སྒྲན་པའི་དགེ་མཚན་བརྒྱ་ཕྱག་སྟེལ་བར་མཛད།
གཞན་ཡང་ཞལ་ལུང་གི་ལྷགས་ལུང་དང་དོན་གཉེར་བ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་རབ་
བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཞི་བ་ལྟ་ལའང་བསྟེན་རྫོགས་
གྱི་སྒྲོམ་པ་སྟུགས། དེ་ནས་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་གི་བྱ་བ་ཡང་
དག་པར་མཛད་དེ། དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ནས་ལྟ་སར་མི་ཐང་ཨ་འབུམ་པས་རྒྱ་
ལུབས་གསར་བཞེངས་གྱི་རབ་གནས་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཆེབས་
བསྐྱར་མཛད་དེ་རྒྱད་ཕྲག་གྱི་དོན་འཛིན་པ་ཚོགས་ཡོངས་དང་ལྟན་ཅིག་ཉིན་
གསུམ་གྱི་རིང་རབ་གནས་སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་སྟེན་སྟེག་གི་བྱ་བ་དང་།
ཆོས་སློང་བསྐོ་བའི་དུས་སུ་བསྐྱང་གསོ་དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པ་
རྒྱས་པའི་ཐུགས་སྒྲོན་ཡང་དག་ཀྱང་གནང་། ར་ཁ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་མ་བསོད་ནམས་
བཟང་པོ་ནས་སྐབས་སྟེ་གསུམ་ཚོགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ་མཛད་པའི་
ཚོགས་དབྱར་དཔལ་ལྡན་སྐྱ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་སྟེན་བྱངས་ཏེ་བསྟེན་བཀུར་

ཞབས་ཏྲོག་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་མ་གཉིས་ཀ་ལྟན་རྒྱས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཀྱི་
གསུང་གླེང་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་མང་དུ་གནང་ཞིང་། ཕྱི་ངོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་
བཤད་རྒྱས་པར་སྦྱལ། ལཱ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཞབས་ཏྲོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
མཛད་དེ། དགྲན་མཆོམས་དམ་པོ་ལ་སྤར་བཞིན་དུ་བཞུགས། ཤིང་གླང་གནས་
ལོ་གསར་བཞད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཀྱི་དུས་སུ་དཔལ་ལྷན་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་
ལྷག་མ་རབ་ཏུ་དགེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་གཏོར་མད་དུ་བྱུང་བ་སྤར་བཞིན་
དང་། རི་ཁྲོད་པན་ཚུན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱོར་བར་མཛད་དེ། ཐོ་བྲང་ཆེན་པོ་རི་པོ་གྲུ་འཛིན་དུ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་
དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཛལ་ཁྱུར་ཐེབས་ནས་དདུལ་ཀྱི་
མཁལ་དར་མཆོན་སྣ་ལྡེ་སྟེ་འདོགས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་མཆོད་སྟོན་ཕུལ་
དུ་ཕྱིན་པ་སྟོ་བར་མཛད་ཅིང་། ལྷགས་པན་ཚུན་བག་ཐེབས་ཀྱི་གསུང་གླེང་དང་
གནང་ཆའང་གནང་། སྐྱ་སེར་ཀྱི་ཆོགས་དྲག་ཞན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལ་རྗེས་གནང་
སོགས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་པ་སྦྱལ། འདི་ལོའང་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་
དང་རྩོ་ལྷག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྟེན་རྣམས་ལ་སྟན་ཤལ་ལྷགས་སྟོན་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ་བཅས་འབུལ་བར་མཛད། བར་སྐལས་ཤིག་འགོལ་མཆོམས་ལྟ་
བུར་བཞུགས་ཏེ་ལྷགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བཅོན་པར་མཛད། རྒྱ་
བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཆབ་མདོ་དཔོན་སྟོབ་ཞི་བ་སྟ། ལྷགས་ར་སྦྱལ་སྟ། ཡང་
སྟེང་སྦྱལ་སྟ། རྣམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གྲུ་ས་པན་ཚུན་སོགས་དགེ་འདུན་སྟོང་

ཐག་བཀྲལ་བར་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བཀའ་
ཁྲིད་ཉིན་རེ་བཞིན་ཉི་མ་གྲུང་ཡོལ་ནས་ཉི་ཀྱབ་གྱི་བར་ཟབ་བཤད་དང་མཇུག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཟབ་བཤད་དང་བཅས་པ་བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་
འདེབས་ཀྱང་གནང་། ཀེའུ་ཆང་ཤར་གྱི་གནས་སྒྲ་མ་རབ་འབྱམས་པ་སྟོ་བཟང་
དགེ་ལེགས་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར། བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཤད་
ལུང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མན་ངག་གིས་
བརྒྱན་པ་དང་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གྱི་བཤད་ལུང་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པ་དང་། རྫོགས་ཚུན་མ་ཉིད་གྱི་གསུང་འབུམ་
གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་བཅས་པ་གནང་། རྫོགས་བཞི་པའི་ནང་དུ་སྐྱེ་སེར་སྟོང་ཐག་
བཀྲལ་བ་ལ་རྒྱལ་ཀུན་སྤྱགས་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་དབང་དང་སྟོན་པ་གནང་སྟེ་སྤྱང་བར་གནས་པའི་བྱ་བ་
མཇུག་ཏུ་སྦྱལ་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཡངས་
པོར་མཛད། དེ་དག་གི་སྐྱབས་དེར་ཆོགས་པ་རྣམས་ལ་ཞབས་ཏོག་དང་ཁ་
བཏགས། རམ་རེ་བཅས་སྦྱལ། སྤྱང་ཡང་རྒྱད་ལྔ་བ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་རིམ་
གཉིས་གྱི་དཀའ་གནད་མཐའ་དག་ཟབ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་གསུང་བཤད་
ཞིབ་པར་ཞག་བཅུ་སྟོར་གྱི་རིང་གནང་། རྫོགས་བྱུག་པ་དང་བདུན་པར་དབྱར་
མཆོམས་གྱི་བྱ་བ་དབྱར་རབ་ཏུ་གནས་པའི་མཛད་པ་མཐར་ཐིན་པའང་མཛད།
སེ་ར་དང་དགེ་ལྷན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་དང་ལྔ་ཆང་ཁག་དང་རྒྱད་སྟོད་སྟོད་གསང་

ཕྱ། རྩ་སྤྱོད་སོགས་དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་མང་ཇ་འབྱེད་དང་མཆོད་འབུལ་
སོགས་གནང་། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བདུན་ལ་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་དཔལ་
ལྷན་འབྲས་སྤྲུངས་ཀྱི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་ཞལ་གྲོར་མང་འབྱེད་
གནང་ཞིང་། ཆེས་བཙུན་ནས་སེར་འབྲས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་སོགས་སྤྲ་མ་
དགེ་འདུན་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྟེན་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཞག་བརྩ་
གསུམ་གྱི་རིང་གནང་། དེ་ནས་སྤྲུང་ཡང་རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་
ཆེན་པོར་ཐེབས། འདུས་པའི་ཆོགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། ཆོགས་
ཡོངས་ལ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཟབ་རྒྱས་དང་མཆོད་ཁང་སོ་སོར་བརྒྱ་
མཆོད་དང་སྟོན་ཤལ་བཅས་འབུལ་བ་གནང་། བྱམས་པའི་སྐྱུ་གསར་བཞེངས་
དང་བཀའ་འགྲུལ་བཅས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ཞིག་ཀྱང་སྦྱལ། ཉིན་ལྟར་
མང་ཇ་སྒྲོར་སྒྲེལ་དང་འབྱེད་སྒྲ་བཟང་བ་ཁ་ཤས་སྦྱལ། སྐྱ་སེར་གྱི་སྐྱེ་བའི་
ཆོགས་མང་པོས་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་སྐྱབས་རྒྱུད་བའི་ཁོར་དངོས་རྟ་སུམ་ཅུ་
མཛོ་ཉེར་ལྷ་སོགས་སྤྱིད་སྒྲོང་པོ་ལྟ་བུར་གནང་སྟེ། རོ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྟོ་རྟེར་
གསེར་ཟངས་ལས་བྱུབ་པའི་བཞུགས་ཁང་རྒྱ་ཕྱབས་དང་བཅས་པ་བཟོ་བཀོད་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསར་བསྐྱུན་མཛད་དེ་འབུལ་བ་གནང་། ཚུར་ལམ་སྟེ་འུ་
ཟུར་དང་། ཤ་བ་འབུམ་པའི་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་དང་སྐྱ་སེར་གྱི་
ཆོགས་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་དང་དམིགས་བརྟེ་མའི་ལྷགས་
ལུང་བཅས་གནང་། ཉན་པོར་ཞག་གཉིས་བཞུགས། ཆེ་དབང་སོགས་འདོད་

ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གནང་། རྒྱལ་སྤང་བྲ་ཆང་དུ་ཕེབས། བྲ་ཆང་གཉིས་ཀས་
ཞབས་བརྟན་དང་འབྲུལ་བ་ཕུལ་བ་དེ་རྣམས་བདག་གིར་མཛད་ཅིང་། མང་ཇ་
དང་དབྲུལ་ཁ་བཏགས་ནས་འབྲུ་སོགས་སྤྱ་འབྲེད་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། སྤྱ་སེར་གྱི་
ཁྲིམ་ཆེ་བར་ཆེ་དབང་དང་བཀའ་ཆོས་སོགས་རྒྱས་པར་གནང་། དེ་ནས་རི་ཁྲོད་
དུ་ཕེབས། སྤྱེ་བོ་མཆོག་དཔམན་དུ་མར་མཛལ་ཁ་དང་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་
སོགས་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རིགས་ཆར་དུ་བསྟེན། སེར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་བྲེས་སྤང་གྱི་
བྱམས་སྟོན་དང་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སྟོན། ལུ་མཆོད་སོགས་ལ་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་བསྟེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤར་བཞིན་བཀའ་བྲིན་གྱིས་བསྐྱངས།
དགུན་གྱི་དུས་སྤྱ་སྤྱུ་མཆོམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པོ་ལ་བཞུགས་ཏེ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡོ་བར་བཞུགས། འདི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ར་ཁ་
བཀ་ཏུ་དཀའ་བ་ཅུ་ཐབས་མཁས་ནས་སྤྱབ་སྤེ་གསུམ་གྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་
སྤྱན་བྱངས་པའི་ཆོགས་དབྱར་རྗེ་སྤྱ་མ་ཉིད་འབྱོན་པར་གསོལ་བ་གཏབ་པ་སྟུང་།
ཞབས་ཀྱི་པ་རྣམས་པར་བཀོད། དཀའ་བ་ཅུ་པས་དྲང་བ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ། ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྲུལ་བ་རྣམས་
བདག་གིར་མཛད་ནས། ཕྱི་ངོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་
དང་བཅས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་
དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོ་
བའི་བསྡོ་བ་སྟོན་ལམ་བཀའ་ཤིས་ཀྱི་རྒྱས་འདེབས་དང་བཅས་པ་གནང་། མེ་སྟག་

གནམ་ལོའི་དགེ་མཚན་གསར་དུ་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན་དང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་
དབང་ཕྱག་དཔག་ཐོར་རྒྱལ་མོ་ལ་ཆེས་གཏོར་ཕུན་གསུམ་ཆོགས་པ་དང་།
སྐྱབ་སྤེ་པན་ཚུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཚོན་པ་སོགས་སྤར་ལྟར་མཛད། སོ་བྱང་
ཆེན་པོ་སོ་ཏ་ལར་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཟིགས་
རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་མཇལ་ཁར་ཕེབས་ནས་དདུལ་གྱི་
མཐུལ། གསེར་དདུལ། མཛོད་གོས་ཡུག་ཁ་ཤས་ཀྱི་འབུལ་ནོད་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་མཛད་ཅིང་། ཕུན་རིང་པོའི་བར་དུ་པན་ཚུན་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སློང་ཞིབ་
ཅིང་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང་། ཚུར་ཡང་དདུལ་དང་ཇ་སོགས་གནང་སྤྱིན་སྤམ་
མཐོ་བ་དབྱེས་བཞིན་དུ་གནང་། ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་ཕེབས་ནས་འདོད་ཆོས་དོན་
གཉེར་བ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བཀའ་ཆོས་སྦྱལ། སྟོན་ལམ་
ཆེན་མོར་དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་ཉི་ཁྲིར་ཉི་བར་མང་ཇ་འབྱེད་དདུལ་སྐར་ལྔ་རེ།
མཚོན་འབུལ་སྟོན་དར་སྤྱགས་སྟོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྤར་བཞིན་མཛད། དེ་
ནས་རེ་ཞིག་སྐྱའི་བཅད་རྒྱལ་བ་བཞུགས་ཏེ་སྤྱགས་དམ་ཐབ་མོ་ལས་སྐད་ཅིག་
ཀྱང་མི་གཡེལ་བར་བཞུགས། ཉག་པ་རྩ་བའི་དུས་སུ་ཕྱོགས་བརྒྱད་ནས་
འདུས་པའི་དགེ་འདུན་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་ཆོགས་མང་སོ་འདུས་པ་
ལ། བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དབལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་གི་བཀའ་བྲིད་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མཐུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མཚོན་པ་རྒྱད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་
མཛད། རྩ་སློང་ཡང་དགོན་གྱི་སྒྲ་མ་སྤྱགས་རམས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་

ལྟར། བེའུ་བྱམས་སྟོན་པོའི་ལྷགས་ལུང་ཟབ་བཤད་དང་བཅས་པ་དང་སྟོ་བོའི་
རབ་འབྱམས་པ་དག་དབང་རིན་ཆེན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། རོག་མའི་
སྟོ་སྟོང་གི་ལྷགས་ལུང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་སྦྱལ། ས་རྒྱའི་དུས་སུ་སྦྱང་གནས་ཀྱི་
ཆོ་ག་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལྷགས་ཁྲིད་སོགས་བཤད་སྦྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་མཛད་དེ། དབྱར་གནས་ཀྱི་
དུས་སུ་སྦྱ་མཆམས་དམ་པོ་ལ་བཞུགས། དེའི་དུས་སུ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཆད་མ་
ནས་འགྲེལ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བྱགས་ངེས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྱུངས་ཏེ་བྱང་
རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་དང་ཤན་སྦྱར་ཏེ་བྱགས་ཉམས་སུ་བསྟར་
བས་རང་དོན་གྱི་ལེའུའི་དོན་ཉགས་ཡང་དག་གསུམ་གྱིས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་
ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་སུན་སྦྱང་སྟེ། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་
ལེའུའི་དོན་ལྟར་ལེགས་པར་ངེས་ནས། གཞན་དོན་ལེའུའི་དོན་སྦྱབ་དག་དང་
སུན་འབྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ནམས་སྟན་ཐོག་
གཅིག་ཏུ་ནལ་འབྱོར་མཛད་པས་བྱགས་དམ་ཟབ་མོ་ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས་བྱུང་བའི་ཆད་མའི་ལམ་
བསྐྱེགས་དོན་གཉེར་ཆེན་པོས་ཙོལ་སྦྱབ་མཛད་པར། སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་ནས་
ལྷག་ཏུ་འབྱོར་པ་ལྟར་བྱགས་འཛིན་མཛད་དེ་འདི་ལོའི་དབྱར་ཁ་ནས་བཟུངས་
ཆག་མེད་ཞལ་འདོན་དུ་མཛད། དེ་དག་གི་གསེང་དབར་ནམས་སུ་སྟེ་བོ་མང་པོ་

ལ་མན་བདེའི་དཔལ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་བརྒྱ་
ཕྲག་བརྒྱལ་བར་ཡང་ལེགས་པར་སྦྱལ། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། གསང་ཕྱ།
དུ་སྦྲེང་སོགས་ལ་མང་འབྱེད་དང་གོས་བཟང་བསྒྲིགས་ཀྱི་མཆོད་རྗེས་མད་དུ་
བྱུང་བའང་འབྲལ་བར་མཛད། ཉོར་ཆེ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྤྱི་ཡོད་སྟེང་སྤྱལ་སྤྱི་
སོགས་ཆེ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོང་ཕྲག་ར་ཆེན་གཞལ་བར་བྱང་ཆུབ་
བདེ་ལམ་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྦྱལ། ཆེ་བ་དགུ་པར་སྟོན་ཕྱོད་སྤྱལ་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཤེབས། རོ་ཤྲུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ཉན་
གསུམ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་དུ་མཆོད་པ་རྣམས་ལྟ་སྟོང་ཆར་དང་། སྟན་
དར་ཀྱི་ཆོགས་བཟང་ལ་མང་བ་འབྲལ་བར་མཛད་ཅིང་། བྱུང་བར་དུ་བསྟན་
པའི་རྩ་བ་སོ་སོ་ཐར་བ་ཡུན་རིང་དུ་མི་ཉམས་ཤིང་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་
ནས། རྒྱལ་བ་དངོས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་འོ་(པོ་)ཤྲུག་སྟེན་
དང་ར་མོ་ཆེའི་རོ་བོ་གཉིས་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྟགས་གསེལ་བྱེད་དང་ལྷུང་བཟེད།
སྟམ་སྦྱར་དང་བཅས་པ་རྣམས་འབྲལ་བ་མཛད་དེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མི་ཉམས་
པར་ཡུན་རིང་དུ་རྒྱས་པ་དང་། གངས་སྒྲོངས་འདིས་མཆོན་པའི་ཡུལ་གྱ་མཐའ་
དག་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་དང་། ལོ་ལེགས་ཤིང་བདེ་སྦྱིད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་
བའི་སྟོན་ལམ་གསལ་འདེབས་དང་བཅས་པ་ནན་ཉན་དུ་མཛད། འདི་དུས་སྤྱི་
ངེས་མེད་དུ་དགེ་སྦྱོང་བསྟན་འཛིན། དཀའ་བཅུ་དགེ་ལེགས། དགེ་སྦྱོང་བསོད་

ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས། སྒྲ་མ་འཕགས་པ་དོན་གྲུབ། དགོས་ཚུ་བཟང་ཤེས་རབ།
དགའ་བཅུ་ཚོ་བཟང་དར་རྒྱས་ནམས་སོ་སོ་ནས་ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་དགོས་ཚུ་
ནམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་བཞགས་པའི་ཆོགས་དབྱར་ཇེ་སྒྲ་མ་འདི་
ཉིད་སྐྱེན་བྲངས་ཏེ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཏབ་
པ་ལྟར། ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཞད་མད་དུ་བྱུང་བ་
དང་། བྱད་པར་དུ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྲོང་མཁན་ཤིན་ཏུ་དགོན་
པའི་གསུང་བཞད་ཡང་ཡང་གནང་ཞིང་། ཇེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་དུས་མཆོད་ཀྱི་
མཆོད་གཏོར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་འབུལ་བར་མཛད་ནས། དགུན་མཆོམས་སོགས་
སྤར་ལུགས་ལྟར་མཛད། མེ་ཡོས་གནམ་ལོ་གསར་དུ་བཞད་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་
སྒོ་འཕར་བརྒྱ་ཤག་བྱེ་བར་མཛད་དེ། འདོད་ཁམས་དབང་མོར་ཆེས་གཏོར་གྱི་
མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབུལ་བ་དང་། སྐབས་སྤེལ་ན་ཚུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་
པ་སོགས་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། པོ་བྱང་ཆེན་པོར་སྐབས་མགོན་
རྒྱལ་པའི་དབང་པོའི་མཛལ་ཁུར་ཐེབས་ནས་པན་ཚུན་གྱི་གསུང་སྐྱེད་དང་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་སྒོ་བཞེན་དུ་བཞུགས་ནས། དགའ་
ལྷན་ཁང་གསར་དུ་འང་ཐེབས། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇའི་བསྟེན་
བཀྱར་དང་རྩོམ་གྲྭ་རྣམས་ཀཉིས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་སྤར་ལྟར་གནང་། ཟླ་བ་
གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ་ལ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱིད་སྒྲོང་ཆེན་པོ་པོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་
རྒྱས་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལ། ཆོ་ལས་འདས་པ་བར་དོ་དང་རན་འགྲེའི་

འཛིགས་སྐྱག་ལས་སྒོལ་བའི་སྤྱགས་དམ་ཟབ་མའི་ཆོག་མཛད་པའི་དོན་སྒོལ་
དཔོན་དུ་སྤྱན་འདེན་ཞུས་པ་ལྟར་སྤྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་མེབས་ཏེ་ཞག་ཤས་
ཀྱི་བར་དུ་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་ཆོག་སྤྱགས་དམ་ཏིང་འཛིན་ཟབ་
མོ་དང་བཅས་ཏེ་ལེགས་པར་མཛད་ནས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་
བརྟན་པོས་སྐྱབ་གཤེགས་པ་གང་གིས་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
བསགས་པའི་སྤྲིག་ལྷུང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བྱང་བའི་སྤྱན་དམིགས་རྣམ་པར་དག་པ་མཛད། དེ་ལྟར་ཆོག་
མཛད་ཟེན་པའི་མཇུག་ཏུ་ཇེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱིས་བྱག་བདར་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་ཁྱུས་ཚུ་
ཕུར་པོར་སྐྱགས་པར་མཛད་པ་སོགས་སྤྱགས་བཅེ་ཆེན་པོས་བཀའ་འདྲིན་
བསྐྱངས་ཤིང་། ཞག་ཤས་ཤིག་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་སོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་
ནས། ལྷ་སའི་དུར་ཁོད་རགས་ཁར་གང་ཟག་རང་བཞིན་བསྐྱེད་སྐྱངས་ཀྱི་
ལུགས་སུ་བྱ་བའི་སྒོལ་གྱིས་སྐྱེད་ཁང་བཅེགས་ཏེ་ཅ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་བྱི་
ཞིམ་པོ་མང་པོ་བཅེགས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མཛད་དེ། དཔལ་དོན་ཇེ་འཛིགས་
བྱེད་ཆེན་པོའི་ཞེ་བའི་སྤྱན་སྐྱེད་མཛད་པའི་དོན་སྒོལ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་
དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་། ཆོག་འདི་བྱ་བ་རྒྱུད་སྦྱད་བསྐྱེད་སྐྱངས་སོང་ལྷ་བཅུ་
སྟོར་གྱིས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་
བཀྱར་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་ཞུས། ཇེ་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ནས་
སྤྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་ཏེ། མི་དབང་གི་དགོངས་ཇོགས་སུ་དམིགས་

ནས་ལྟ་སའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སྟོང་མཆོད་དང་སྟུན་དར། བཀའ་ཆོས་ཆེན་
མོར་མང་འབྱེད་དང་ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་བར་དུ་དུས་མཆོད་བཅས་མཛད། དེ་ནས་
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ད་ལས་སྤྱི་དུར་ལ་བོད་ཀྱི་སྡེ་
སྟོང་གི་གོ་ས་གནང་བ་ལ་གནང་སྟེས་སོགས་སྟུང་། ལྟ་ཆོས་དང་མི་ཆོས་
གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་བདག་མེད་ཀྱི་རི་དྲགས་
ལ་སྟོང་རྗེ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། ཆང་ལ་སོགས་པ་བག་མེད་པར་
འཐུང་ན་མི་ཡོང་བའི་བཀའ་ཞིབ་ཏུ་གནང་། རྩ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཆབ་མདོ་
དཔོན་སྟོབ་ཞི་བ་ལྷ། ལྷགས་ར་སྤྱལ་སྤྱ། སྤྱུ་བ་ཁང་སྤྱལ་སྤྱ། མཁར་རྡོ་སྤྱལ་སྤྱ།
སོགས་མེར་འབྲས་ཀྱི་རྩ་མ་དག་བཤེས་མདོ་སྤྱལ་སྤྱ་གོ་བའི་གནད་ཡོངས་
སྤྱི་རྡོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུས་དག་འདུན་སྟོང་སྤྱག་བཀའ་བ་ལ་བྱང་རྒྱབ་
ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་བྲིད་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་སེམས་
བསྟེན་མཆོད་པ་དང་བཅས་པ་ལྷགས་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་
སྟུང་ཞིང་། གཞན་ཡང་གཙོད་སྟུན་ཐོག་གཅིག་མའི་བྲིད་དང་ཟབ་ལམ་ནམ་
མཁའ་སློ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་། འཇམ་དཀར། སྟུན་རྩ། བཅུ་གཅིག་ཞལ་བཅས་ཀྱི་
རྗེས་གནང་དང་། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཙུ་ཆབ་གཏོར། འཐུང་གཞི། བྱལ་གཏོར། ལྷ་
གཏོར་བཅས་ཀྱི་བྲིད་ལུང་། བདེ་སྟོན་ཞིང་མཆོག་སློ་འབྱེད་ལ། གསང་འདུས་
སྟོན་ལལ། བཟང་སྟོང་། བྱམས་སྟོན། གདུགས་ཤེར། གནས་བཅུ་ལྷུང་བཤགས་
བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། ལོ་ལྟར་ཀྱི་སྤྱིང་གནས་དང་། རྒྱུད་པ་སོགས་དོན་

གཉེར་ཅན་སྤུམ་བརྒྱ་སྒོར་ལ་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་འཆད་ཉན་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་དབྱ་འཕང་མཐོངས་པར་མཛད། གཞུང་སྒྲིལ་དང་གཟིམས་ཤག་
སོགས་ནས་འབྱེད་སྤྲ་གསུམ་སོགས་བསྟེན་བཀུར་ཕྱལ་དུ་བྱིན་པ་གནང་།
མཐུག་ཏུ་རྒྱུད་བྲལ་བ་བརྒྱ་སྒོར་དང་བཅས་གཏང་རག་བསྐྱང་གསོ་སོགས་ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་པ་མཛད། དབང་དེ་ལས་དང་གྲུང་ཡེ་ཤེས་ཆེ་བརྟན་བཅས་ནས་ཁུར་
སྤང་གིས་མི་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་ཚོགས་སུ་བཞེངས་པའི་དབྱལ་གདུང་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའ་འགྱུར་གསར་བཞེངས་སོགས་ལ་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་
བྲལ་ཆང་པའི་དགོ་འདུན་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་ཉེ་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད།
རྗེ་སྤྲུལ་ཉིད་ཀྱང་དགོ་པའི་རྩ་བ་དེ་རྣམས་བཀྲིད་པའི་ཐེབས་སུ་གསེར་དབྱལ་
སྤྲུལ་རྒྱུ། དར་ཐབ། རྟེན་བཞེངས་པ་རྣམས་ལ་ང་ཁ་ཤས་དང་འབྱེད་སྐྱར་ལྟ་
ཁ་བཏགས་ཀྱི་གནང་སྤྱིན་སྤུམ་ཆེ་བ་སྤྱལ། རྒྱ་བ་དབྱལ་པའི་ནང་དུ་དབྱར་ཞལ་
བཞེས་དང་དབྱར་མཆོམས་སྤར་བཞིན་མཛད་དེ། སེར་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་
རིགས་གྲར་མང་འབྱེད་དང་། རི་བོ་དགོ་ལྷན། གསང་ལྷ། རྩ་སྤྱང་། ཅེད་ཐང་
དགའ་ཆོས་སོགས་གྲུང་ཁག་ལ་མང་འབྱེད། སྤྱི་འབྲལ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྤྱལ།
རྒྱ་བ་བརྒྱུད་པར་མཁས་མང་འདུས་པའི་སྤྲེ་ཆེན་པོ་དགུ་བརྒྱ་ཅན་ལ་བདེ་ལམ་
ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་རྒྱས་པ་མང་འབྱེད་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་སྤྲུལ་
མེད་པ་མཛད། དེ་དག་གི་བར་དུ་རབ་བྱུང་བསྟེན་ཚོགས་སོགས་འདོད་ཆོས་
མང་དུ་གནང་། པོ་བྲང་ཆེན་པོར་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐེན་

པའི་མངལ་ཕྱག་ལ་ཐེབས་ནས་མཐུལ་དར་མཆོན་སྒྲ་ལྡེ་སྒྲེ་འདོགས་ཅན། སྒྲ་
གསུང་ཕྱགས་རྟེན། མཛོད་གོས་དམར་པོ་དང་དུར་སྤྲིག་ཡུག་རེ་བཅས་འབུལ་
བར་མཛད་ཅིང་གང་སྤྲིའི་གསུང་སྒྲིང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ངོས། དདུལ་སྤང་ཆེན་བརྒྱ་
སྤྲུག་སོགས་ཀྱི་གནད་སྤྲིན་མད་དུ་བྱུང་བ་གནད། རྩ་བ་བཅུ་པར་ལྷ་མཆོད་
སོགས་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་དགུན་ཐོག་གི་རིང་ཕྱགས་དམ་ཐབ་མོ་ལ་བཞུགས།
ལྷ་ཆང་ཁག་ལ་དགུན་ཆོས་རིང་མང་འགྲུད་གང་ཐོན་རེ་གནད། ས་འབྲུག་
གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་དུས་གཏོར་སོགས་དང་སྒྲུབ་སྒྲེ་པན་ཚུན་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ནམས་སྤར་རྒྱན་བཞིན་དང་། སེ་ར་ཅེར་དགེ་སྤྲོད་བྱམས་པ་ཐབས་
མཁས། ར་ཁ་བྲག་ཏུ་དགེ་སྤྲོད་ཆེ་རིང་དཔལ་འབྱོར། གནས་ཤར་ཆོས་མཛད་
གསུམ་སོ་སོ་ནས་སྒྲུབ་སྒྲེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་
སྤྲར་ཏེ། དེའི་ཆོགས་དབྱར་དམ་པ་ཉིད་སྤྲན་བྲངས་ནས་ཞབས་བརྟན་བསྟེན་
བཀུར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་ངོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་སོ་
སོར་རུས་པ་ཅན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་གནད། དེ་ནས་པོ་བྲང་ཆེན་པོར་
རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟེགས་ཆེན་པོ་མངལ་ཁུར་ཐེབས་ཏེ། དདུལ་
དཀར་ཀྱི་མཐུལ་སོགས་འབུལ་བར་མཛད། དགྲེས་པའི་གསུང་སྒྲིང་ཞིབ་པར་
གནད་ཞིང་གསོལ་རས་གནད་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། ད་ལས་སྤྱ་དུར་ནས་ཀྱང་
བསྟེན་བཀུར་རྩ་ན་མེད་པ་ཞུས། སྤོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་བྲག་ཤིས་སྤྲན་པོར་མང་
འགྲུད་དང་མཆོད་པ་སོགས་མད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། རུན་སྤར་ཀྱི་མི་སྒྲ་ནམས་

གྲིས་གཡོན་བྱའི་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆེ་དབང་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་
ཕྱལ་བའི་ཞུ་ཡིག་དང་། ལྷ་རྩས་གསེར་སྤང་གང་། དདུལ་སྤང་ལྷ་བཙུ་ཐམ་པ།
མང་རྩའི་ཡུག །སྤ་སི་ཡུག །མན་དུར་མ་ཡུག །སྤུ་ཐ་ར་ཡུག །སྤུ་ཏ་ར་བྲུགས།
མགོ་སྤམ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དང་། གསུང་བརྟག་ལེ་ཆན། དཔོན་ཇའི་སང་སོགས་
ནས་སྤྱབས་འདུག་ཞུ་རྟེན་སོགས་མང་དུ་ཕྱལ་བ་རྣམས་བདག་གིར་མཛད། སོ་
སོར་དངོས་པོའི་གནང་སྤྱེས་སོགས་དང་བྱིན་རྟེན་ལེ་ཆན་བཅས་གནང་། འདི་
ལོ་ལྷ་སར་འབྲུམ་ནད་མཆད་ཆབས་ཆེ་བར་བརྟེན་ལམ་ཁྲིད་འཆར་ཅན་གནང་
བ་མ་ཐུབ་པའི་ཚུལ་བྱུང་ཡང་ཆབ་མདོ་སྤ་མ་ཀུན་རྗེར་གྲིས་དབུས་དགེ་སློང་
རྣམས་ལ་མདོ་སྤེལ་ས་བརྒྱ་པ། ཁྲི་སྤྱ་ཆོགས། དགོན་བཅེགས། མཛེངས་སྤྱན་
སོགས་ཀྱི་ཕྱང་གནང་ཞིང་། ས་སྤའི་དུས་ཆེན་ཉིན་ཉེ་གནས་རབ་འབྲུམས་པ་སློ་
བཟང་དར་རྒྱས་ནས་རྒྱ་ཡོན་སྤར་ཏེ། དགེ་སློང་བརྒྱ་སློར་གྲིས་སྤྱང་གནས་
ཀྱང་གནང་ཞིང་དེའི་ཆོགས་དབུར་སྤ་མ་དམ་པ་རྗེ་རྗེ་འཆར་ཆེན་པོ་ཉིད་སྤྱན་
བྱངས་ཤིང་དངོས་འབྱོར་ཕྱལ་ཏེ་ཞབས་བརྟན་ལེགས་འབུལ་དང་སྤྱབས་འདུག་
སོགས་ཀྱང་ཞུས་པ་དགྲེས་བཞེན་བདག་གིར་མཛད། འདི་དུས་རྗེ་སྤ་མ་ཉིད་ཀྱི་
ཉེ་གནས་རབ་འབྲུམས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་འབྲུམ་བྱའི་ནད་མ་ཐར་
བ་མང་བར་བརྟེན། གདུགས་དཀར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱབ་པར་མཛད་དེ་འདོགས་
པ་གནང་བས། རྗེ་རྗེའི་གོ་ཁབ་སློན་པ་ལྷ་བྱུང་བྱུང་ཅེས་གྲགས། སྤྱ་མཆམས་ཀྱི་
ཁོང་ཞིག་ཏུ་ཆབ་མདོ་དཔོན་སློབ་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་ནས་ཞུས་གནང་གིས་སྤ་མ་ཀུན་

དོར། མགོན་གཉིས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཉུང་བསྐྱུས་ལ་བདེ་མཆོག་ལུས་
དཀྱིལ་གྱི་དབང་གནང་། གཡུ་ཐོག་མདའ་དཔོན་ལྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་དུས་གི་
ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་རྒྱ་ཡོན་སྦྲར་ཏེ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་ཉིད་ཆོགས་
དབྱར་སྦྱན་བྲངས་པ་བཞིན་བསྟེན་བཀུར་ནམས་སྤྲུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་
བཞེས་ནས། ཆེ་ལས་འདས་པའི་སྤྲིག་སྐྱབ་མ་ལུས་པ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་གསུང་བཤད་བསྐྱོ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་འདེབས་བཅས་གནང་། ལྷ་བ་བརྒྱད་
པའི་ནང་དུ་ལྷ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་བཀལ་བར་བྱང་ཚུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ཅིང་
རྒྱས་པར་སྦྱལ། ལྷ་མཆོད་དང་དགྲུན་མཆོམས་སོགས་གོང་འཕེལ་ནས་དགྲུན་
གྱི་དུས་སུ་སྐྱུ་མཆོམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པ་ལ་བཞུགས། ས་སྐྱལ་གནམ་ལོའི་རང་
ཞལ་གསར་དུ་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་མ་གཅིག་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་
སྤྲུག་མར་ཆེས་གཏོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་དུས་མཆོད་
སོགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་སྦྲར་ལྷར་གྲུབ་པར་མཛད། པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་
ལར་རྒྱལ་དབང་བཀའ་ཤིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་སྐྱབས་མགོན་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་མཛལ་ཁུར་ཕེབས་ནས། དདུལ་དཀར་གྱི་མཁའ་དར་ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་སྡེ་
འདོགས་ཅན། ནང་མཛོད་ཤི་མེད། གསེར་སྤང་ལྷ། དདུལ་སྤང་བརྒྱ། རུས་
དམར་སེར་ཡུག་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང་། ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་དམ་པའི་

ཆོས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལས་བརྒྱལ་ས་ཏེ་གསུང་སྤང་ཞིབ་ཏུ་གནང་། དེའང་དཔལ་
ལྷན་སྒྲིལ་དམ་པ་འདི་གཉིས་ཞལ་འཛོལ་ནས་བྱུང་རེས་ཀྱིས་དཀའ་བའི་གནད་
དུ་མ་ལ་གསུང་སྤང་མཐའ་ཚད་པར་གནང་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་རྩི་རྩེ་འཆང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས། སྒྲིལ་བྱེད་ལ་རེད་
ནས་ཆོས་མ་ཞུས་ཀྱང་ཆོས་ཞུས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པའི་དད་པ་ཡོད། དེའང་
རྩི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་ནས་ཐེབས་རེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སྤང་ཞིབ་ཏུ་
བྱས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་པན་པ་བྱུང་བས་ཆོས་ཞུས་པ་དང་བྱུང་
པར་མེད་པར་བྱུང་བས་བཀའ་རིན་ཆེ་ཞེས་བསྟགས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད།
གཞན་ཡང་སྒྲིལ་གཞན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱད་ཆ་རིས་ཀྱང་སྟག་སྟག་འདྲ་བ་ཞིག་
ལས་ཐག་ཚད་པ་ཞིག་ཡོང་གིན་མི་འདུག་ཅེས་ཀྱང་གསུངས། རྒྱལ་མགོན་རྩི་
རྩེ་འཆང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟགས་སྟོན་གྱི་
འབྲུ་ཆའི་གས་ནས་གནང་སྟོན་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་སྟལ། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལས་ཆེན་མོའི་
འདུས་སྟེ་ཆེན་པོར་མང་འབྱེད་དང་། རྩི་ལྷ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྟེན་
གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་བྱགས་སྟོན་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྟལ། རྒྱ་བ་གསུམ་
པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་བཟུངས་ཏེ་ལས་ཁྲིད་ཆེན་མོ་སྤར་ལྷར་ཚུགས་པ་གནང་
ཞིང་། སྤར་གནས་དང་བསྐྱེད་རྩིགས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་ཀྱང་སྤར་རྒྱུན་ལྷར་ལེགས་
པར་སྟལ། ར་ཁ་བྱག་ཏུ་ལྷ་ས་རྒྱ་མོ་རོང་པས་སྐབ་སྟེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཞུས་ཏེ། རྩི་ལྷ་མ་ཉིད་ཆོགས་དབྱར་སྟོན་བངས་

བ་ལྟར་མེབས་ནས་གསུང་བཤད་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ལོ་འདིའི་ནང་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་
དབུས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་ཆེན་པོར་དགེ་ལྡན་གྱི་སྒྲོན་
བ་ཞུ་བ་སོགས་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱིན་བ་ལ་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ། ལོ་བྱང་ཆེན་པོར་
མེབས་བ་དང་ཞལ་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེར་སངས་ན་ཆོད་པ་བའི་དུས་སུ་གཤགས་
ཆེ་བས་ཆོས་བསྐྱེད་རྣམས་དང་བྱད་བར་དཔལ་ལྷན་ལྟ་ལོ་དང་ཆོངས་བ་ཆེན་
པོའི་བསྐྱེད་གསོ་ལ་འབྱུངས་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཡང་གནང་། རྗེ་འཆང་གྲུབ་
པའི་དབང་ལྷག་སློབ་ཐབས་བཟོད་བ་ཕྱར་བུ་ཕྱོག་དུ་མེབས་ནས། དགེ་སློང་རྣམས་
དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེ་མ་མཆོད་པའི་ཆོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞགས་
འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང་། རྗེ་སྐྱེ་མ་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་དགྲེས་བཞིན་དུ་བཞེས་ཏེ།
གསུང་བཤད་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་བ་རྒྱས་བར་གནང་། འདི་དག་གི་གོང་འོག་
སྒྲ་ཆོགས་པར་ལྟ་ས་གསེར་བཟོ་བ་དང་དུང་བཟོ་བ། རི་བོ་རྣམ་རྒྱལ་བ། རབ་
འབྲུམས་བ་སློབ་ཐབས་ཕྱན་ཆོགས་སོགས་སོ་སོ་ནས་སྐྱབ་ཕྱེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་
དབུར་རྗེ་སྐྱེ་མ་འདི་ཉིད་སྐྱེན་བྱངས་ཤིང་། ཞབས་ཏྲོག་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་བ་དང་
བཅས་ཏེ་ཞབས་བརྟན་ཕྱལ་བར་དགྲེས་བཞིན་དུ་ཞལ་བཞེས་མཛད་དེ་གསུང་
བཤད་མཛད་དུ་གྱུར་བ་སེར་སྐྱ་སོ་སོའི་དགེ་ཅེ་ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་བསྟོ་སྟོན་
གྱི་རྒྱས་འདེབས་རྒྱས་བར་གནང་། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་དགེ་འདུན་སྟོང་པ་ག་
གཅིག་དང་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ལུང་རིགས་
མན་ངག་དང་བཅས་བས་མཐའ་ཆོད་བ་དང་། མཐུག་དུ་རྣམ་བཤད་རིག་པའི་

རྒྱ་མཚོ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ཕྱང་ཡང་གནང་
ཞིང་། མང་འབྱེད་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། ལྷ་མཆོད་དགུན་མཆོམས་སོགས་
བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་མཛུག་ཏུ་ཨ་ཀ་བསོད་
ནམས་བཟང་པོའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་
མཛད་པའི་ཚོགས་དབྱེད་ཐེབས་ནས། བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་སོགས་སྤྱགས་
དགོངས་རྫོགས་ཐབས་རྒྱབས་ཆེ་བའི་མཛད་པ་བཟང་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་
པ་བསྐྱེད། ལྷགས་ཏྲ་གནམ་ལོ་གསར་དུ་བཞད་པའི་དུས་ཆེས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་
ཆེས་གཏོར་དང་སྦྱབ་སྤེལ་བ་ཚུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། ལྷ་
ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་འབྱེད་དང་འདི་ཁ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཡང་མང་ཇ་
དང་འབྱེད་དཔལ་སྐར་ལྷ་རེ་བཅས་གནང་། འདི་ལོའི་བཀའ་ཆོས་ཆེན་མོ་གནང་
བ་ལ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་ནས་ཞབས་ཏྲིག་འབྲལ་དགོས་རྣམས་མ་ཕུལ་
ཞིང་། མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པ་བྱས་པས་བཀའ་ཆོས་གནང་སྐབ་
མིན་ཐེ་ཆོམ་ལྷ་བྱར་བྱུར་བ་ལ། རྒྱབས་མགོན་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས། ལོ་འདི་ནང་དུ་འང་རྒྱུན་ངན་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་
བར་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཀའ་ཆོས་གནང་དགོས་ཤིང་། རྗེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔལ་དུ་བགང་བྱ་མང་པོའི་བར་དུ་སྦྱ་ཆེ་
བརྟན་པར་བཞུགས་ནས། མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་འཆད་སྤེལ་སོགས་བསྟན་པའི་དོན་
རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྤྱགས་འདུན་མི་འདོར་བ་ཞུ། ཞེས་བཀའ་སྦྱལ་བ་བཞིན། ལྷ་བ་

གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་སེར་འབྲས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁག །ཆབ་མདོ་ཞི་བ་ལྟའི་
སྒྲུལ་སྒྲ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་སྟོང་ལྷག་བཀལ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པའི་གསུང་བཤད་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་མཐུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་
པ་མཛད་ཏུ་བྱང་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་སློ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་དང་གཅོད་ཀྱི་བཀའ་བྲིད།
བྱབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་རྒྱས་པ། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་རྗེས་
གནད་། སྦྱང་གནས། བསྐྱེད་རྫོགས། རྒྱུད་ལྷ་བ་བརྒྱ་སྐོར་གྱིས་བསྐྱང་གསོ་
སོགས་ལྷར་བཞུགས་གནད་། འདི་ལོ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་ནས་བསྐྱེད་བཀའ་
ཞབས་ཏོག་སོགས་མ་ཞུས་མོད། དད་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷར་བས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟ་
བུ་བསྐྱབས། དབྱར་གནས་ཀྱི་དུས་སུ་སྦྱ་མཚམས་དང་དགག་དབྱེ་ལྗོངས་རྒྱ་
སོགས་དང་། སྟོན་དུས་སུ་གནད་བའི་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་བྲིད་སོགས་
ཀྱང་ཡར་ལྷ་ལྷར་འཕེལ་བར་བཞུགས། འདི་ལོ་ད་ལས་སྦྱ་དུར་ནས་རྗེ་སྒྲ་མ་རྟོ་
རྗེ་འཆང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོར་ཡང་མཆོག་ཏུ་མ་
གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ལའང་མ་གུས་པའི་
རྣམ་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཆོག་རྩལ་མོ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཞུ་ཤོག་ཀྱང་ཡང་ཡང་
ལུལ་ཞིང་། བཀའ་འདི་ཞུ་བ་སོགས་འཇུག་འགྱུར་ཆེ་བར་བྱང་བ་དེ་རྣམས་ཞི་
བའི་ཆེད་དུ་དགོངས་ནས། བཀའ་བྲིན་མཆོངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོར་དདུལ་ཏུ་མིག་མ། གསེད། གོས་ཆེན། གཡང་འི་
དང་། ཤེལ་དབྱེད་བཅས་འབུལ་བར་མཛད་དེ། སྐབས་འཐུག་ཞུ་བ་མཛད་

པས། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་བཀའ་ལན་དུ།
མཆོན་ལྷན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ནས། གསུང་བྲིས་དང་སྐྱབས་
འདུག་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཉེན་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། གཡང་ཤིའི་མེ་དམ། ཤེལ་
དཀར་པོའི་པོར་བ་བཅུད་ལྷན། དདུལ་སྤང་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་གོས་ཆོས་ཁ་སྒྲ་
ཆོགས་ཡུག་ལྷ་བཅས་གནང་བས་ཡིད་སྟོ་བ་འབེལ། ད་ལྟ་སྐྱུ་ཁམས་དྲངས་
ཤིང་། ལྷག་དོན་བདེ་ལམ་དམར་ཁྲིད་ལ་ཆོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་བཅས་གང་
སྤྱིར་གོགས་མེད་གནང་བྱུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ད་དུང་ཡང་ཉིད་ལྟ་བུའི་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱུང་བ་སྤྲན་འཛིན་སྐྱོང་གི་བྱ་བ་
བྱེད་བུས་པ་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱལས་པོ་ཆེ་
འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཐ་བས། སྤྲིགས་མའི་སྟོན་ཚུལ་གྱིས་སྤྲུགས་མི་ངལ་བ་ནས།
སྤྱིང་སྟོབས་གྱི་གོ་ཆ་བཅན་པོ་བཞེས་ཏེ་འཆོ་གཞེས་དང་སྐྱུ་རིམ་ལ་སྤྲུགས་
བཅོམ་གང་ཆེ་ནས། སྐྱེདོས་གྱི་སྤྲུགས་དམ་འཆར་ཅན་སྐབས་ཆོར་བདུད་ཅི་
འབེབས་སྤྱངས་སོགས་ལ་སྤྲན་དམིགས་གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་བས་མཆོན་སྐྱེ་ཆའི་
བསྐྱུང་བ་ཡང་མི་གཡེལ་ངོས། སང་དབར་དུ་སྟོན་ལྷན་གྱི་སྟོབ་མས་བཀའ་
ཆོས་གྱི་རིགས་ཞུས་པ་ཆོར་ཡང་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲུགས་འདོར་མེད་
པ་ཅིས་ཀྱང་ཞུ། རོས་ལ་བུས་པ་ཅི་མཆིས་ཀྱང་། དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་
བཏབ་ནས་བཞེད་དོན་འབྱུང་བའི་སྟོན་འདུན་ཀྱང་ཞུ་བ་གཞིར་བཅས་པས་
སྤྲུགས་མཆོར་བསྟོ་བ་འཆོལ། ཉེན་རབ་དཀར་ལྷ་རྩ་ས། དདུལ་སྤང་ལྷ་བཅུ།

མཛོད་གོས་ཡུག་བཅས། ཆེས་བཟང་པོར་ནང་ཡུགས་སུ་ཕྱལ། ཞེས་ཀྱང་སྦྱལ།
འདི་ཁར་ཡང་། གསེར་དངུལ་ཤེལ་དབྱེད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གནང་བ་ལྟར།
ཞབས་བརྟན་གྱི་སྒོ་འདུན་གང་ཤེས་ཞུས་ཤིང་། གྲུབ་པའི་དབང་སྒྲུག་དམ་པ་མི་
ཆེན་འོ་མིན་ཉན་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་བ་གནང་རྟེན་ནང་མཛོད། དངུལ་རྩ་མིག་
མ། གོས་ཡུག་བཅས་ཀྱང་འབུལ་བ་གནང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། རྒྱུད་
སྟོད་སྟེང་། གསང་ཕུ་བཅས་ལ་མང་འབྱེད་ཀྱང་སྦྱལ། འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཉིད་
བསོད་ནམས་དཔལ་སྟོད་དུས་སུ་བདོ་བས། རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་
ཉིན་སྟག་ཅེ་ནས་ཆེ་སྐྱབ་མཛད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་བསྟན་བཟགས་བྱས་
པའི་ཉམས་འོན་བྱེད་མི་གཡོག་གསུམ་བཟང་ནས། མཛད་སྟོད་རྣམས་ལ་མི་
འོས་པའི་དོད་མ་སྒྲ་ཆོགས་དང་ཐོ་འདེབས་པ་སོགས་བྱས་པར་བརྟེན་རྗེ་སྤྲ་མ་
ཉིད་ཐ་མལ་ཚུལ་བཞེས་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་བག་ཚབ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་
བཞེས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མེད་མོད། སྤྲིག་པའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་
ཆེན་པོས་དགོངས་ཏེ། སྐྱུ་མཚམས་དམ་པོའི་ངོས་ནས་མ་གཅིག་འདོད་པ་
ཁམས་ཀྱི་དབང་སྒྲུག་མའི་ཐུགས་རྒྱུད་གནད་ནས་བསྐྱལ་བ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནི་
བར་གཙོད་བྱེད་པ་པོ་དེ་རྣམས་ལ། ཨེ་མ་ཏྟོ། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་མ་རིག་པའི་འགྲིབ་
ཀྱིས་སྤང་དོར་གྱི་མིག་ལོང་བ་འདི་རྣམས་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བའི་
གཡང་ཁ་འཛིགས་སུ་རུང་བར་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཇུག་པ་དེ་རྣམས་སྟོང་རྗེ་
རེ་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས། དེ་དག་གི་སྤྲིག་པ་སྟོང་བའི་བྱིར་ཆོས་བསྐྱུང་རྣམས་

བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་ཉམས་སུ་
བཞེས་པ་ཡིན། དགུན་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་སྟེ་ཐང་བསྟོད་དང་སེ་རའི་གྲ་ཆང་ཁག་
གསུམ་བཅས་ལ་མང་ཇ་སྦྱར་སྟེ་ལ་དང་། འབྱེད་དཔུལ་སྐར་ཕྱེད་བརྒྱད་རེ་
གནང་། ལྷ་མཆོད་དང་དགུན་མཆོས་སོགས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་མཛད། ལྷགས་
ལྷག་གནས་ལོ་གསར་དུ་བཞད་པའི་དབལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་དུས་གཏོར་སྐབས་སྟེ་
གསུམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སོགས་སྤར་བཞིན་གནང་། ལྷ་ལྡན་སྟོན་
ལམ་ཆེན་མོར་མང་འབྱེད་སོགས་སྤར་བཞིན་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་མང་ཇ་
གསུམ་དང་འབྱེད་ཁ་བཏགས་སྐྱ་ཆེན་རེ་བཅས་གནང་། འདི་དག་གི་སྤྱི་འཇུག་
པ་མེད་པར་ཁམས་ཆ་བ་དག་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས། དག་སྟོང་ཡེ་ཤེས་
དབལ་ལྡན། ཆ་བའི་ཆོང་དཔོན་ཨ་འཕེལ་མ་བཅས་སོ་སོས་སྐབས་སྟེ་གསུམ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཞུས་པའི་ཆོགས་དབྱར་སྐབས་ཉེ། ཞབས་ཏོག་
དང་འབྲུལ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཅས་ཕུལ་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་
བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། གསུང་རུས་པ་ཅན་རེ་རེ་དང་བཅས་ཏེ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་མཛད། ར་ཁ་བཀ་ཏུ་ཡ་སོར་ཆེ་ཐར་གྱི་དག་ཅར་ལྷ་ས་ནང་
རུབ་ཨ་ལྷེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐབས་སྟེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ།
སྐབས་མགོན་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ཞབས་བཏབ། དག་འདུན་ལ་བསྟོན་
བཀྱར་བཅས་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། བསྟོ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་འདེབས་ཡང་དག་པ་

གནང་། དེ་དུས་གྲང་པརྩེ་ཉས་པོད་ཀྱི་ཁུར་ལེན་རེ་ལྷིག་བྱས་པའི་དུས་སུ་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་པ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་རིང་པོར་མི་ཚོགས་པར་གོང་མ་ཆེན་
པོའི་ལྷང་གིས་པོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་དང་རྒྱལ་སྤྱིད་ཐམས་ཅད་བཀའ་བློན་
མཚུངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་
མཛད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱགས་
བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་ཏེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟར། པོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཆེབས་
ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་སྤྱགས་རྩེ་ཆེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་དོན་ཞིབ་ཆར་བྱ་བ་གནང་། དེ་
སྐབས་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས། བསྐྱར་
འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆེ་རིང་དུ་སྤེལ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། པོ་
བྲང་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་ཁང་དུ་རྩེ་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཕྱར་བྱ་
སྟོག་ནས་ཆེ་སྐྱབ་པ་དགེ་སློང་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། སྤྱབ་སྤེ་
ཆེན་པོར་བཀའ་བྲུབ་གནང་ཞིང་། རེ་ལྷིག་སྤྱགས་དམ་ཟབ་པོའི་བཅད་རྒྱལ་
བཞུགས། ལོ་ལྟར་འཆར་ཅན་གྱི་བཀའ་ཆོས་ཆེན་པོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞེས་
གཙོས་སྤྱགས་འདུས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྲ་ཆོགས་ཆེ་བ་ལ་འཆད་ཉན་ལྷག་པར་
འཕེལ་བར་བཞུགས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་དུས་སུ་ལྷ་མའི་སྐྱབས་
མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་སྤྱི་ཆབ་ཆེད་
མངགས་གནང་སྟེ་བཀའ་རྒྱ་མཐུལ། སྤྱི་གསུང་སྤྱགས་ཏེན། དབུ་པཎ་སྤེ་རིང་།
སངས་རྒྱས་སྤྱི་ལ་མའི་སྤྱི་བེར་སོགས་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་། དདུལ་སྤང་ཉིས་བརྒྱ་

སོགས་གནང་ཆ་གྲུ་ཞོམ་པ་གནང་ཞིང། མང་ཇ་ཤིང་རྒྱགས་སོགས་སྲིད་སྲོང་
བ་རྣམས་ཡོད་པའི་དུས་ལས་ཀྱང་བཟང་བ་ཙམ་གནང་། ས་རྒྱའི་དུས་ཆེས་
བཞིའི་ཉིན་མཁར་རྫོ་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་བ་སྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྤྱལ། སྤྱང་གནས་
དང་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་སྟན་ཡོན་དུ་གྱུར་པའི་མཛད་པ་
སྤར་ལས་ཀྱང་ཡར་རྒྱ་ལྟར་བཞུགས། དབྱར་གནས་ཀྱི་དུས་སུ་དབྱར་
མཆམས་དམ་པོ་ལ་བཞུགས་ཤིང། དགག་དབྱེ་གྲོལ་ནས་པོ་ཏ་ལར་ཐེབས་ཏེ་
སྤྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་རྫོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་
མཆོའི་མངའ་བདག་བཀའ་བློན་མཚུངས་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མ་དམ་པའི་བྱང་ནས་ཕྱག་རྫོར་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་
གསན་པར་མཛད། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་
འདུན་མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་སྟོང་ཕྱག་ཏུ་ཉེ་བར་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་
ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་སོགས་འདོད་ཆོས་
ཀྱང་མང་དུ་གནང་། དགེ་བཤེས་སྟན་གྲགས། འ་བྱར་ཆོས་གྲགས། རབ་
འབྲམས་པ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས། དགེ་འཕེལ་རབ་འབྲམས་པ་འཕྲིན་ལས་
བཅས་ནས་བསྐྱལ་མ་མཛད་དེ། མཁས་འདུས་མང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་བཞི་སྟུགས་
ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་འད་སློ་གྲོས་འཁྲོགས་ལ་འབྱང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱུ་འོད་ཟུང་གསུམ་
འཕྲོན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དབེན་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་

རྩང་པོ་རིམ་པ་དང་པོ་དང་བཅས་པ་ལ་དེར་ཚོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་
ཚྱོང་བ་ཐོན་ངེས་པའི་ཞིབ་བཤད་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་གནང་། སེར་འབྲས་
དགེ་གསུམ་གྱིས་གཙུག་པོའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མང་ཇ་དང་འགྱུར་བཅས་སྤར་
བཞིན་གནང་། རྩ་བ་དགུ་པའི་དུས་སུ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཞིང་དམ་པར་སྤར་ཡང་ཕྱོགས་འདིར་འབྱོན་པར་བཞེད་དེ། གཙང་གི་ཕྱོགས་
སུ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་པའི་ཐོག་མར་སྟེ་ཐང་པོར་དུ་མཆོད་འབུལ་སྟན་ཤིང་།
ཐུགས་སྟོན་དང་བཅས་པ་མཛད་། དེ་ནས་པོར་བྱམས་ཆེན་དུ་མཆོད་འབུལ་
སྟན་ཤིང་། ཐུགས་སྟོན་དང་བཅས་པ་དང་རབ་བྱུང་བསྟན་ཚོགས་ཁ་ཤིང་། སྤེལ་
གངས་ལས་འདས་པར་བསྟན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཆོས་འབྲེལ་དུ་སྦྱུལ། ཚོགས་
ཡོངས་ལ་མང་འགྱུར་དང་སྤྲོ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཁྲིད་བཅས་གནང་
ཞིང་། རིམ་གྱིས་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་འདིར་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་རབ་ཏུ་བཀོད། ཁོ་པོ་ཅག་
ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ། འགལ་རྒྱུན་མ་ལུས་པ་ནི་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔལ་རྩོད་རྩོད་རྣམས་འཛོམས་ཀྱི་བྱམས་བསྐྱར་དང་རྩེས་གནང་།
དམིགས་བརྩེ་མའི་ལུང་དང་གཤུགས་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྩེས་གནང་བཅས་དང་།
མགོན་ཁང་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆེ་ཡུན་དུ་སྟེལ་བའི་བདེན་ཆོག་དངོས་
པོའི་གནང་སྤྱིས་བྱ་ཞོམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱུལ། ཚོགས་ཆེན་དང་གྲ་ཆང་ཁག་
ལ་མང་ཇ་དང་གྲ་ཇ་སྦྱ་འགྱུར་བཅས་གནང་ཞིང་། སྟོན་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་ཞལ་
སྤྲོས་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་པས་གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་ལྟར། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་

ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་
ལྷགས་ཁྲིད་རྒྱས་པར་གནང་། གཞན་ཡང་དོན་གཉིར་བ་དུ་མར་སྒྲོལ་མ།
གདུགས་དཀར། གནས་བཏན་བཟུ་བཙུག་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཆེ་དབང་
ཐབ་མོ་རྒྱད་གཞུང་གི་ལུང་བཅས་གནང་། ཉིན་གཅིག་སྤར་ཐང་དུ་ཆིབས་ཁ་
བསྐྱར་ནས་ཉེན་རྣམས་ལ་མཆོད་མཇུག། སྤྲོ་ཤལ་དང་མཆོད་འབུལ། དག་
འདུན་གྱི་སྒྲེང་མང་འབྱེད་སྒྲ་མཆོད་དང་དོར་སེམས་སྒྲོམ་བསྒྲས་ཀྱི་ལུང་བཅས་
སྤུལ། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་འདུག་གནས་སུ་སྤྲོ་བྱངས་ཏེ་བསྐྱེད་བཀྱར་བྱས་ཤིང་།
ཆོས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཆེར་མི་ཤེས་མོད། འོན་ཀྱང་རང་སྒོ་ལ་འཆར་ཚུལ་གྱི་
རིགས་འཕྲན་འཕྲན་ཡོད་པ་རྣམས་བྱས་པར་དབྱེས་བཞིན་དུ་བཀའ་ལན་ཞིབ་
རྒྱས་སུ་སྤུལ། དེ་ནས་སྤར་ཡང་རིམ་བཞིན་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་
ཏེ་བད་ཆལ་དུ་ཤེབས། རོ་མ་རྣམས་ལ་ཆེ་ཉིད་དབང་ཐབ་རྒྱས་གནང་། མཆོན་
སྒྲོག་པ་རི་ཁྲིད་པན་ཚུན་གྱི་དག་འདུན་འདུས་ཆོགས་ཆེ་བར་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གནང་། འཁྱོད་ཅེར་བཞུགས་ཞག་ཐོག་བཀའ་སྒྲོན་པ་
བྱ་ལ་ཆེ་དབང་སྤུལ་ཞིང་། དགའ་བཞིར་གསེར་གྱི་བཀའ་འབྱུང་གསར་
བཞེངས་ལ་སྤྲད་རྒྱད་པ་སྒྲ་བྲ་ལྷ་བཟུ་སྒྲོར་གྱིས་ཞབས་འབྱུར་བྱས་ནས། ཉིན་
གསུམ་གྱི་བར་རབ་གནས་རྒྱས་པར་གནང་། དད་ལྡན་ཤི་གསོན་མང་པོའི་
སྤྱབས་བྱའི་ཉེན་པོ་མོའི་རྒྱན་གོས་སོགས་དངོས་པོ་སྤྲ་ཆོགས་ལུལ་བ་རྣམས་
དགའ་བཞིར་འདོག་པ་གནང་ངོས། གནས་བཟུའི་གས་ཐང་ཉིར་གསུམ་བཞེང་

རྒྱ་དང་། དེ་ལ་མ་རྫོགས་པའི་འཕྲོས་རྣམས་རྒྱལ་ཅེར་སྤྲན་སྒྲ་གཏོང་བའི་ཐེབས་
བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། སྤང་རྒྱུད་པ་ལ་མང་འབྱེད་གཟབ་རྒྱས་དང་།
སྒྲ་བྲུ་རྣམས་དང་དགའ་བཞིའི་ཡུམ་བཅས་ལ་དཔལ་རྩོུ་རྩོུ་འཛིགས་བྱེད་གི་
དབང་ཆེན། ཆོས་རྒྱལ་གི་རྩེས་གནང་། སྤྲན་སྒྲའི་ཡུང་། ཆོ་དབང་རྣམས་ཟབ་
རྒྱས་གནང་། ཉིན་གཅིག་ཅེ་ཆེན་དུ་ཕེབས། མཆོད་འབུལ། ལྷན་ཤལ། མང་
འབྱེད་གཟབ་རྒྱས་དང་སྤྱི་རྩེས་གོས་ཆེན་བཅས་གནང་ཞིང་། སྤྲན་སྒྲ་དང་རྣམ་
འཛོམས་གི་རྩེས་གནང་ཡང་སྦྱལ། དགའ་བཞི་ནས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྤྱིར་
ཕེབས། དཔལ་ཆོས་གི་འདུས་ཆོགས་ལ་སྤྲན་སྒྲའི་རྩེས་གནང་དང་སྤྲན་ཆོག་
ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་གི་ཡུང་། མཆོད་འབུལ་དང་སྤྲན་ཤལ། མང་འབྱེད་
རྣམས་གཟབ་རྒྱས་དང་། རི་ལྗོང་པར་རྣམ་འཛོམས་གི་རྩེས་གནང་། བྲ་ཇ་དང་
ཁ་བཏགས་གི་ཕྱག་འབྱེད་དང་གྲུར་པ་ལའང་གོང་མཆོངས་སྦྱལ། རྒྱ་གཤམ་
དགོན་པར་གསོལ་ཆོགས་དང་རབ་གནས། དད་ལྡན་མང་པོས་ཕུལ་བའི་དངོས་
པོ་རྣམས་དགོན་པ་དེའི་མང་འབྱེད་གི་ཐེབས་སུ་སྦྱལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་པོ་བྲང་
ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཕེབས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་གོང་ས་
རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཇལ་ཕྱག་ཁྱབ་གནང་ཞིང་།
གང་སྤྱིའི་གསུང་གླེང་ཞིབ་པར་གནང་། དགུན་གི་དུས་སུ་ཕྱགས་དམ་ཟབ་མའི་
བཅད་རྒྱར་བཞུགས། རྒྱ་པོ་སྤྱི་ལོའི་གནམ་ལོ་གསར་དུ་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྤར་བཞིན་གནང་། ཡང་སྤྱི་ཕྱི་རེས་པ་མེད་པར་

མཁར་རྫོ་བཟང་ཕུན་ཚོགས། དགེ་སློང་ཐུབ་བསྟན་ལོར་བྲ། སྤྱ་ཤོག་ཆེ་བཏན་
བཀ་ཤིས་བཅས་སོ་སོ་ནས་སྤྱབ་སྒྲེ་བཞི་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་རྒྱ་ཡོན་
སྤྱར་ཏེ། ཚོགས་དབྱར་དམ་པ་ཉིད་སྤྱན་བྲངས། འབྲུལ་བ་ཞབས་ཏོག་མད་ཏུ་
བྱུང་བ་དང་བཅས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཕྱི་བོའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
གསུང་བཤད་ཞིབ་ཏུ་གནང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཚོགས་མའི་སློན་སྤྱབས་
འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་འདེབས་དང་བཅས་པ་གནང་། ཟླ་བ་དང་
པོའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ལ་གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་པད་དཀར་འཆང་བ་
རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ལྷ་ས་སློན་ལམ་གྱི་འདུས་པ་རྒྱ་
མཆོ་ལྷ་བུའི་དབྲུས་སུ་སྤྱན་འཛེན་པར་མཛད་ནས། དདུལ་དཀར་གྱི་མཆུལ་ཆེ་
ལེགས་གསེར་གྱི་ཆོས་བྱ་དར་ཆོན་སྤྲེལ་སྒྲེ་འདོགས་དང་བཅས་པ། སྤྱ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན། ལ་བཟའ་ཉེར་དབྱེད་ཆ་ཆང་། གསེར་ཐུམས། དདུལ་རྫོ་
ཆད་འདུན་གྱིས་གཙོས་གོས་ཡུག་སྤྱ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ཆོན་གངས་བཙོ་
ལ། ར་འཁོར་བྲུག་བཙོ་བརྒྱད། ཤིང་ཏོག་ལྟར་ཅེ་འགའ་ཞིག་རྣམས་ཀྱི་དངོས་
འབྲུལ་མཛད་པའི་ཐོག་[རྗེ་སྤྱ་མ་ཉིད་ནས་མཆུལ་བྲུག་ཏུ་བཞེས་ཏེ། འཕགས་པ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཞིང་ཁམས་དང་ཡུལ་གྲུ་སྤྱ་ཚོགས་པར་མཛད་ཐུགས།
ཁྱད་པར་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སློང་བཙན་སྐམ་པོ་དང་
འགྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ནས་བཟུང་སྟེ། རྗེ་སྤྱ་མ་བཀའ་བློན་

མཚུངས་མེད་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱི་
དང་གྲེ་བྲག་གི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་སྤྱོད་བསམ་བཞིན་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་
མཛད་ལུགས་དང་དེ་དག་ལ་བཀའ་ཤིན་ཆེ་ཚུལ། ད་དུང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
མི་ཉམས་ཤིང་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞབས་ཀྱི་བརྩོ་བསྐལ་
པ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་བརྟན་དགོས་ལུགས་རྣམས་ལུང་རིགས་ཆད་མའི་རྒྱབ་
རྟེན་དང་བཅས་ཏེ་ཞུ་བ་མཛད་པར། དེར་འདུས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་དང་
པའི་སྤྱོད་ལོང་ཆེར་གཡོས་ཤིང་། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཀའ་ཤིན་
མཚུངས་མེད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་དགྲེས་ཤིང་འཇུག་
པའི་ཞལ་གྱི་དགྲེས་འཁོར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་དང་བཅས་ཏེ་ཞལ་བཞེས་གནང་
ཞིང་། དགོ་འདུན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོར་ཡང་བྱག་འགྲེད་སྐར་ལྗ་རེ་འབུལ་བར་མཛད།
བྱང་ཅེ་མཁའ་པོ་སྒོ་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཙོས་འདུས་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
དགྲེད་ཀྱི་དུས་སུ་ལོ་ལྟར་འཆར་ཅན་གྱི་བཀའ་ཆོས་ཆེན་མོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་
བཅས་པ་གནང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་སྤྱོད་ཆབ་བསྟེན་བཀའ་དང་བཅས་ཏེ་གནང་བ་
སོགས་གཟེངས་བསྟོད་སྒྲར་བཞིན་མཛད། བར་དབང་གྲ་ཆང་སྒྲེ་མོ་བས་ཞུས་
ནས་གཙོད་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་སྐལ་ལྷན་འབྲུག་དོགས་ཆེ་ཆུང་གི་ལྷགས་ལུང་། མ་
གཅིག་བརྒྱུད་བསྐྱམ་གྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། བར་དབང་གྲ་ཆང་གི་སྤྱན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་གཙོད་དབང་སོགས་གནང་ཞིང། དེའི་གསུང་བཤད་ཀྱི་དུས་སུ་གཙོད་
འདི་ལྟ་བུ་རང་དགར་གྱི་རྒྱུ་དང་བྱི་ལྟ་གས་ཁྱེར་ནས་ལྟ་འདྲེ་ལ་མཐོ་འཆ་མས་
པའི་སྒོ་ནས་པར་པར་ཟེར་མཁན་དང་མི་འབྲ་བར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་དབང་
བལྟས་ཏེ་ལྟ་འདྲེ་ལ་སོགས་པའི་གདུག་རྩལ་མཛོན་དུ་བྱུང་ནས་ང་ར་སྟམ་པ་
མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་ལ་གཙུག་གིས་བལྟས་
ནས་གཙོད་དགོས་ཚུལ་གྱི་གསུང་བཤད་རྒྱ་ཆེར་གནང་། སྒྲུང་གནས་དང་
བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་བསྟན་འགྲུའི་པན་བདེ་སྤེལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱ་བས་པོ་ཆེ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་སྲུང་བཞིན་མཛད། མེ་རུ་ཆོགས་ཆེན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ངན་
སོང་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བ་ཀྱུར་རིག་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་དབང་ཆེན་གནང་
དགོས་པར་གསལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། ཕུར་བུ་ལྷོག་གི་ཆོས་གྲ་ཆེན་མོར།
དཔོན་སྒོ་བ་ཞི་བ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་མེ་རུ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
དབང་ཆེན་སྟོན་པོ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་གནང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་
བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོས་མཆོན་པའི་གྲ་ཆང་ཁག་ལ་མང་འབྱེད་དང་རྟེན་རྣམས་ལ་
མཆོད་འབུལ་བཅས་གནང་། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་བདེ་ལམ་བཀའ་བྲིད་གྲ་ཆོགས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་ཐབ་རྒྱས་སུ་སྟུལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་དད་ལྡན་མང་པོའི་རེ་
བའང་ཡང་དག་པར་སྐྱོང་བར་མཛད། འདི་ལོ་ཁོ་ལོ་ཅག་བཀའ་བྲིན་མཆུངས་
པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོར་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རིགས་ལྷ་བའི་ཆེད་དུ་བཅར་བའི་སར་

ཡང་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མེབས་ནས། ཞལ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། འདི་ཕྱིར་པན་
པའི་བཀའ་མང་པོ་སྦྱལ་ཞིང། ལྷ་མཆོད་དང་དགུན་མཆོམས་སོགས་ཀྱང་སྤར་
བཞིན་སྦྱལ། ཚུ་བྱ་གནམ་ལོ་གསར་བའི་ཆེས་གཏོར། སྦྱབ་སྤེ་གསུམ་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྤར་ལྟར་དགའ་སྟོན་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་གནང། པོ་བྱང་
ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟེགས་ཆེན་པོར་
མཇལ་བྱལ་ལ་མེབས་ནས་དདུལ་གྱི་མཆུལ་ལ་སོགས་པའི་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་
མཛད། ཆོས་ཀྱི་གསུང་གྲོང་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་ནས་གནང་སྦྱིན་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
སྦྱལ། ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་དང་འབྱེད། རོ་ལྷ་ག་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ས་
གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྟེན་རྣམས་ལ་སྦྱན་དར་བྱལ་སྟོན་ཟབ་མོ་དང་བཅས་
པ་མཛད། ར་ཁ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་མ་བསྟན་རྒྱུ་གྱིས་སྦྱབ་སྤེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་སྦྱར་བའི་དབུས་སུ་རྩེ་སྐྱ་མ་ཉིད་སྦྱན་བྲངས་ཏེ།
ཞབས་བརྟན་འབུལ་བ་ལེགས་པར་བྱལ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་
པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་གསུང་བཤད་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་
བྲག་རི་བྱེས་སྐྱ་ལུང་དག་དབང་དོན་གྲུབ་དང། རྒྱ་མ་དགོ་བཤེས་སོགས་ཆོས་
གསན་མི་སྟོང་ལྷག་བརྒལ་བར་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་བཀའ་བྲིད་གསུང་
བཤད་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང། མཇུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པའི་ཐོག་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྦྱ་ཆ་བཤད་སྦྱིན་སོགས་

སྤར་བཞིན་གནང་། གཙོད་དབང་གཙོད་ཁྲིད་སྤྱང་གནས་བསྐྱེད་ཚོགས་སོགས་
བཤད་སྤྱབ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་གོང་འཕེལ་སྒྲ་ན་མེད་པར་བཞུགས། བཟ་ཤིས་
སྟུན་པོ་སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་དང་གསང་ཕྱ་བཅས་ལ་མང་ཇ་དང་སྤྱ་འབྱེད་
དངུལ་སྐར་ཕྱེད་བརྒྱད་རེ་དང་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་མཆོད་འབུལ་
སོགས་རྒྱས་པར་གནང་། དབྱར་གནས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྱ་མཆོམས་དང་བདེ་ལམ་
ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ལྷ་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་འཆད་ཉན་རབ་ཏུ་འཕེལ་བ་དང་། རབ་
བྱུང་བསྟེན་ཚོགས་སོགས་དང་འདོད་ཆོས་ཅི་རིགས་པས་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་
ཀྱི་རེ་བའང་སྐོང་བར་མཛད། དེ་ནས་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་བྱབ་
བདག་རྟོག་འཆང་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཇུག་བར་ཕེབས།
དངུལ་དཀར་ཀྱི་མཐུལ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་འབུལ་ལོད་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་
གང་ཅིའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སྒྲེང་ཞིབ་པར་གནང་། སེར་སྤྱད་དུ་ཆོན་ཅི་ཆོགས་
གདན་ཞལ་འདེབས་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ར་བ་སྟོད་དང་སེ་རའི་ལྷ་ཆང་
ཁག་གསུམ་བཅས་ལ་མང་འབྱེད་སྤར་རྒྱན་ལྟར་དང་ལྷ་མཆོད་དགུན་
མཆོམས་སོགས་གོང་འཕེལ་དུ་བཞུགས། ཤིང་བྱི་པོ་གསར་ཆེས་གཏོར་དང་
རྩེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་དགོ་ལོགས་རྒྱ་མཆོའི་དུས་མཆོད། སེམས་བསྐྱེད། པོ་
ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་རྟོག་འཆང་ཆེན་པོའི་མཇུག་ཐུག་སོགས་སྤར་ལྟར་མཛད།
དོན་གཉེར་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ཞུས་པ་ལྟར། ཞག་བཅུ་སྟོར་རིང་རྒྱད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ཀྱི་

བཤད་ལུང་ཞིབ་རྒྱས་སུ་སྦྱལ། ར་ཁ་བྲག་ཏུ་ཆོ་བ་གཉིས་པའི་ནང་དུ། སྒྲ་མ་
བྲགས་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོད་པའི་དུས་སུ་ཆོགས་དབྱར་ཕེབས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསུང་
བཤད་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཨ་ལགས་ཕུན་ཆོགས་སྒྲོལ་མ་དང་ཉང་བཙན་དཀར་པོ་
བ་བཅས་སོ་སོ་ནས་སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ལན་གཉིས་རེ་
བཏང་བའི་ཆོགས་དབྱར་རྗེ་བཙན་སྒྲ་མ་ཉིད་སྐྱབ་བྱངས། ཞབས་བཏན་འབུལ་
བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཕུལ་ཞིང་། ཕྱི་ངོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་དང་སོ་
སོར་མ་ཉིད་ཕན་ཡོན་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་བསྐྱས་པ་ཞིག་
ཀྱང་གནང་། ཆོ་བ་གསུམ་པར་སྒྲ་མ་སྐྱལ་སྒྱ། དགེ་བཤེས། ཆོས་མཛད་སོགས་
དད་འདུས་བརྒྱ་པ་ཏུ་མའི་དབུས་སུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གསུང་
བཤད་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་དབང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཆ་བཙུག་དུ་གཏོང་བ་སྤྱིང་རྒྱུན་བཞིན་གནང་
བ་སོགས་ལེགས་ཆོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་བཞུགས། གཞན་ཡང་ལུང་
ཁྲིད་སོགས་འདོད་ཆོས་དུ་མ་དང་སྤྱིང་ཡང་སྤྱིང་གནས་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་
འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། ཆོ་བ་བྲག་པའི་ཆོས་བཙུ་ལ་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་
འབྲིང་བ་བྱམས་པ་བསྐྱན་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱབ་སྡེ་ལ་སྐྱུང་གནས་སྤྱོར་དངོས་རྗེས་
གསུམ་ཆང་བ་ཆང་གཅིག་བཏང་བའི་ཉིན་གསུམ་ཀར་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཆོགས་
དབྱར་སྐྱབ་བྱངས་ཏེ་མཇུག་གི་ཉིན་མཇུག། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་

དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་བ་དང་ཞབས་བད་བརྟན་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་ལྟར།
ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་དགྲེས་བཞིན་དུ་སྦྱལ། འདི་ལོ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་སེ་རར་ཆེབས་བསྐྱོད་སྐྱབས་མཛལ་ཕྱག་ལ་མེབས་
དུས་གཟིམས་ཚུང་དུ་དདུལ་གྱི་མཐུལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། གསེར་ཐུམས།
དདུལ་རྩོམ་དཔེ་བུན། གོས་ཆེན། ལིང་ཡུག་སྣ་ཆོགས། གོས་བཟང་བསྐྱིགས་གྱི་
རྟེན་ཁབས། དདུལ་གྱི་བུམ་པ། ར་འཁོར་བྱག་སོགས་འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང་། སེ་
ར་ཆོགས་ཆེན་ལ་གནས་བཅུའི་རྗེས་གནང་གནང་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་ལྟར། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་གསུང་
བཤད་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཚུའི་དབང་གི་དུས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེའི་ཁྲིད་དུ་ཞབས་གྱི་བསྐྱོར་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་
པར་མཛད། རྗེ་སྐྱ་མ་ཉིད་ནས་དདུལ་གྱི་མཐུལ། དདུལ་རྩོམ་དཔེ་གཉིས། ར་
འཁོར་བྱག་བུན། གོས་ཡུག་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་། ཆབ་མདོར་མང་འབྱེད།
བསྐྱེ་རྟེན་སྤྲེ་གཞག་རྒྱས་པ། གཞན་ཡང་དབུས་གཙང་གི་དགོན་ཁག་ལ་མང་
འབྱེད་བཅས་གནང་། རབ་འབྲུམས་པ་ལོར་བྱ་དཔལ་བཟང་དང་མེ་རུ་ཆངས་
དབྱངས་དབང་ཐུག་གཉིས་སོ་སོ་ནས། སྐྱབ་སྤྲེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པ་བསྟན་བཀའ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞུས་པ་དང་། སེ་ར་ཅེར་ཉང་བཟ་
ན་ག་ཅན་པའི་ཨ་ལགས་ཕྱན་ཆོགས་སྐོལ་མས་སྐྱབ་སྤྲེ་གསུམ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཞུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་དབྱར་སྐྱན་བྲངས། དེ་དག་རྣམས་ལ་

སྤྱོད་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་བསྟེན་
བཀྱར་རྣམས་བདག་གིར་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་རྫོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བས། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དག་ཅ་དེ་རྣམས་
བསྟོ་གསུངས་ནས། སངས་རྒྱས་ཚོས་ཚོགས་མ་ལན་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་ས་
སེམས་བསྐྱེད་མཛད། ཡང་བད་ཚལ་རྗེ་བྱང་དག་སྟོང་ནས་སྐྱབ་སྒྲེ་གསུམ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་མཛོད་པ་བཤམས་པའི་ཚོགས་དབྱེར་རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་ཉིད་སྟུན་
བྱངས། ཞབས་བརྟན་འབུལ་བ་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཕུལ་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཕྱི་རྫོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
པ་གནང་། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་སེར་འབྲས་དག་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་མ་སྐྱུལ་སྐྱུ་
སོགས་དག་འདུན་དབུ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་བདེ་ལམ་ཀྱི་
བཀའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ལྷ་མཛོད་དབུན་མཆོམས་སོགས་བསྟན་
འགྲའི་པན་བདེའི་དཔལ་ལྷན་མེད་པ་སྤར་བཞིན་མཛད། ཤིང་ཕག་གནམ་ལོའི་
དག་མཆོན་གསར་དུ་བཞད་པའི་དུས་དཔལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་
མར་ཆེས་གཏོར། སྐྱབ་སྒྲེ་གསུམ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྤར་བཞིན་ལེགས་
ཚོགས་ཆེ་བ་ནས། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་
ཆེན་པོའི་མཛལ་ཕྱག་ལ་ཕེབས་ཏེ་དདུལ་ཀྱི་མཆུལ། གསེར་དདུལ། མཛོད་
གོས་སོགས་འབུལ་ནོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། པན་ཚུན་རྗེས་སུ་བཅེ་བའི་གསུང་སྟེང་

ཞིབ་ཏུ་མཛད་ཅིང་། ཚུར་ཡང་ཟང་ཟིང་གི་གནང་སྐྱེས་ཀྱི་ཆེར་སྦྱལ། སློན་ལམ་
ཆེན་མོར་མང་ཇ་དང་མཆོད་འབུལ་སོགས་ཀྱི་ཆེར་མཛད། འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པའི་སྦྱལ་སྦྱ་སྤི་ལིག་ཐུ་མོ་མེན་ཉན་དང་པད་ཆལ་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱིས་
དབུས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩ་གསུམ་ཅམ་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བཀའ་བྲིད་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་དང་བཅས་པ་
སྤར་ལྟར་མཛད། གཞན་ཡང་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོ་ལ་
འདོད་ཆོས་གྱི་རིགས་མང་པོ་དང་རབ་བྱུང་བསྐྱེད་རྫོགས། སྤྱང་གནས་བསྐྱེད་
རྫོགས་འཆད་ཉན་སོགས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཀྱི་ཆེར་མཛད། འདི་དག་གི་ལོ་སྤ་
ཕྱིར་སེར་སྤགས་པ་བྲུ་ཆང་ལ་བདེ་མཆོག་བྲིལ་བུ་ལྟ་ལྟའི་དབང་སྟ་གོན་དང་
བཅས་པ་དང་མཁན་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྲགས་པ། བྲག་རི་སྒྲ་མ་ངག་དབང་དོན་
བྱུག། སྤྱབ་ཁང་སྦྱལ་སྤྱ། བཀར་དོ་སྦྱལ་སྤྱ། དག་པ་སྦྱལ་སྤྱ། པད་ཆལ་དགེ་
སློང་། དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་དོན་གཉེར་བ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བཀའ་
གདམས་ཐིག་ལེ་བརྩ་བྱག་གི་དབང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་རོ་འབྲིད་
ངེས་གྱི་གསུང་བཞད་དང་བཅས་པ་སྦྱལ། རོ་རིང་དུ་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་གྱི་བཀའ་
འབུམ་རི་སྟོད་པ་རྣམས་པར་དུ་བརྟེན་པའི་ལྷགས་བཀོད་གནང་སྤྱིན་བྱ་མོམ་པ་
དང་བཅས་ཉེ་སྦྱལ། དབྱར་གནས་སོགས་བསྐྱེད་འབྱེད་བྱ་བ་ཀྱི་ཆེར་མཛད་
ཅིང་། དད་ལྷན་སེར་སྦྱ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ལ་མཇལ་བྲག་སོགས་རི་ལྟར་འདོད་
པ་བཞིན་སྦྱལ་ཉེ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད། བྲག་ཤིས་ལྷན་པོ་དང་

སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་རྒྱུད་སྟོང་སྤྲད་གསང་བུ་རྩ་སྤྱོད་སོགས་ལ་མང་ཇ་དང་
སྐྱེ་འགྲེད་དདུལ་ཞོ་རེ་ཐོབ་ངེས་ཀྱི་དདུལ་དང་དངོས་སྐྱེས་བཅས་སྦྱལ། དུས་
དེར་མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་སྟ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་
མགོན་པོ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་གཏམ་གསན་འཕྲལ་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་
སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་ཆེན་པོར་སྤྲུགས་དམ་
གསལ་འདེབས་ཞུ་རྟེན་སྤུལ་མཐོངས་དང་བཅས་ཏེ། སྐྱེ་གོང་མ་དེ་ཁའི་དགོངས་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། སྟིགས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡང་སྤྱིད་
སྤྱར་དུ་གསལ་བའི་སྤྲུགས་དམ་སྐྱབས་འབྲུག་ཞུ་བ་གནང་ཞིང་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་
ཆེད་དུ་སྤྲུགས་རྗེ་བསྐྱལ་བའི་བཀའ་ཚུལ་ཡང་ཞུ་བ་གནང་སྟེ། ཆབ་མདོ་ཆོགས་
ཆེན་དུ་འཇུགས་པ་མཛད། གཞན་ཡང་འདི་ཁ་ལ་སོགས་པའི་གནས་དང་
སྐྱབས་ཡུལ་འདུས་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་རྟེན་གསུམ་བྱུང་བར་ཅན་རྣམས་
ལ་མཆོད་འབུལ་དང་བསྟེན་བཀྱར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། ཆབ་མདོར་མདོ་
ཁམས་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་ཐབས་སུ་མང་འགྲེད་
དང་། གསེར་གདུང་དང་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐྱེ་བཞེང་བའི་ཞལ་འདེབས་སུ་
གསེར་རྫོག་ཆེངས་ཀྱི་བྱང་བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཆང་བ་གཅིག་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
གནང་། དེའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་ཤིན་ཏུ་དམན་
པ་ལ་བརྟེན། ལྷ་བྱ་ལོའི་ནང་ནས་བཟུང་སྟེ་རྗེ་སྤྲུལ་བཀའ་རིན་མཚུངས་པ་མེད་
པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་བྱང་དོན་གདུལ་བུའི་སྤྲང་

དོར་སྐྱུ་ཁམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཆེར་བཞེས་པ་ལ་བརྟེན་རྗེ་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་མི་བཞུགས་ན་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་དམས་ཀྱིས་དོགས་པས་རི་བོ་དགེ་ལུན་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཞབས་བརྟན་དུ་དམིགས་ནས་མང་ཇ་བརྒྱད། བརྒྱ་མཆོད་གཉིས། སྤྱི་འབྲུལ་དུ་ནང་མཛོད་དང་མཛོད་གོས་དམར་པོ་ཡུག་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་། དེ་ནས་དབྱར་ཞལ་བཞེས་དང་སྐྱུ་མཆོམས་བྱལ་བསྐྱེད་དགག་དབྱེའི་བྱ་བ་མཛད་དེ། སྔོན་གྱི་དུས་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་གནང་། དེ་སྐབས་གངས་ལྗོངས་བྱལ་པའི་ཐིག་ལེ་ས་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་མཆོད་ལྷ་ལྷན་ཕྱོགས་སུ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་རྗེ་སྒྲ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཇུག་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་གཉིས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་མཇུག་བཞེད་ཡོད་པར་བརྟེན་ཞུ་འཕྲིན་གྱིས་མཆོམས་སྐྱར་ཏེ། ལྷ་ས་སྔོན་གྲོང་དུ་བདག་ཆེན་སྐྱུ་མཆོད་མཇུག་པར་ཕེབས། དདུལ་དཀར་གྱི་མཆོལ་དང་། རྗེ་ག་ཡ་རྩ་རའི་སྤང་བརྟན། ཅ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ། བཀའ་གདམས་གདུང་རྟོན། དདུལ་གོས་ཆེན། ཞེལ་གྱི་པོར་བ་དང་སྤེར་མ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་འབྲུལ་སྤྱེས་དང་བཀུར་གཙོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལུལ། ཚུར་ཡང་དབྱེས་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པའི་བདག་པོའི་སྐྱུ་ལི་མ་བྱིན་ཅན། གསེར། ར། སྟོད་ར། འབྲས་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཆོན་གངས་བཅས་དང་། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱལ། །གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་འཕགས་མཆོག་པད་དཀར་འཛིན། །ཚོད་དུས་དྲི་པ་ཀ་རའི་མཆོན་

འཆང་བ། །སྐར་བྱོན་བྱམས་པའི་དཔལ་མངའ་དེ་ལ་འདུད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་
བརྟན་བཞུགས་ཀྱང་བཅམས་ཏེ་ཕྱལ། དེ་དུས་ས་སྐྱ་བ་སྐྱ་མཆེད་ནས་ཇེ་བཅུན་
སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཇེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་དེ་བཀའ་གདམས་པ་ཞིག་
ཨེ་ཡིན་ཞུས་པར། ཇེ་བཅུན་སྐྱ་མ་མཆོག་ནས། བཀའ་གདམས་པ་ཡིན། དེ་
ཡང་བཀའ་གདམས་པ་ལ་ཡི་གཤེ་ཐོབ་སྐྱར་ཏེ་ག་སྟོན་འཇུག་ཏུ་སོང་བ་དེ་ལ་
བཀའ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། དེད་ཀྱི་སྐྱ་མ་དེ་བཀའ་མདོ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་བ་
ཡིན་པས་བཀའ་གདམས་པ་ངེས་པར་ཡིན། ཡང་སྟོན་འཇུག་སོགས་མེད་པར་
བཀའ་དམ་པ་ཞེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རོ་བོ་ཇེ་ནས་བརྒྱད་པའི་གདམས་
ངག་རིན་པོ་ཆེ་འདྲིན་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་ནས་ཆོས་སྟོན་རྒྱུའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་
དམ་པར་གྱུར་བ་འབའ་ཞིག་གསུང་པས་བཀའ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། དེད་ཀྱི་སྐྱ་མ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་དེ་བཀའ་དམ་པ་འབའ་
ཞིག་གསུང་བ་ཡིན་པས། བཀའ་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་
ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་སྦྱལ་བས་བདག་ཆེན་སྐྱ་མཆེད་མཆོག་ཏུ་
མོས་གུས་འབྲུངས། དེ་རྒྱབ་རག་ཁ་ཤིག་ཏུ་བཞུགས། རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་
གྲུབ་པའི་གདུང་རྟེན་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཆབ་མདོ་ནང་མས་
ཞབས་བསྐྱལ་ཞུས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་ཇོགས་
དང་ཡང་སྲིད་སྐྱར་ཐེབས་ཀྱི་ལྷགས་ཚོམ་གནང་སྟེ་ཕུར་བུ་སྟོན་ཏུ་ཐེབས།

ཆབ་མདོ་ནང་མས་རྒྱ་ཡོན་སྤར་ཏེ། རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་གང་གི་དགོངས་
རྒྱུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ནས་རྩེ་ལྷ་མ་ཉིད་སྤྲུབ་སྟེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དབུར་སྤྲུབ་
བྲངས་ཏེ། ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བ་ཆོགས་འཁོར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་ནས།
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོའི་དུས་སྤྱི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད། བསྟོ་བ། ཡོན་བཤད་དང་བཅས་པ། ཡང་སྤྱིད་
འབྲུལ་མེད་སྤྲུར་དུ་ཕེབས་པའི་ཐུགས་སྟོན་བཅས་གནང་། དགོངས་རྒྱུ་ཞུ་
མི་དཔོན་སྟོན་སོགས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་། གཟིམས་རྒྱུར་
རང་དུ་ཆབ་མདོ་གྲ་ཆར་དཔོན་སྟོན་བྱུང་སྤྱིར་སྤྲུལ་། རྒྱ་ར་སྤྲུལ་སྤྲུ་སོགས་ལ་
བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་མདོར་བསྟུན། རྣམ་མཁའ་སྟོ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་དང་
གཅོད་ཁྲིད་སྟན་ཐོག་གཅིག་མ་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་གནང་ཞིང་། ལུ་མཆོད་
དགུན་མཆོམས་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་སྤར་བཞིན་གནང་། མེ་བྱི་རྒྱ་
བ་དང་པོ་གསར་ཆེས་ཀྱི་འདོད་ཁམས་དབང་མའི་ཆེས་གཏོར། སྤྲུབ་སྟེ་གསུམ་
གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སོགས་སྤར་སྟར་མཛད་ཅིང་། མེ་རུ་སྤྲུལ་པ་འཇམ་
དབྱངས་ཆོས་འཕེལ། འཇམ་དཔལ་ལྷན་གྲུབ་བཅས་སོ་སོ་ནས་སྤར་བུ་སྟོག་གི་
དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཞབས་ཏོག་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞུས་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཀྱི་
སྐབས་རང་རང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་དགེ་སྟོགས་སྤྱི་བཏང་བའི་པན་ཡོན། སེར་
སྤྱི་བྱས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོགས་གསུང་བཤད་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་གནང་། ཆེས་

བཞིའི་ཉིན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་
རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཇལ་ཁར་ཐེབས་ནས།
དངུལ་དཀར་གྱི་མཐུལ་ཆེ་ལེགས་དར་ཆོན་སྣ་ལྔའི་སྣེ་འདོགས་ཅན། སྐུ་གསུང་
ཐུགས་རྟེན། རྣམ་ལེགས་ངེས་གྱི་དོ་ཆད་གཉིས། རང་མཛོད་བྱི་མ་མེད་པ་བཅས་
འབུལ་བ་གནང་སྟེ། བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞབས་གྱི་བསྟོ་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པ་
དང་། བྱད་པར་དུ་ཐ་མལ་ཚུལ་བཞེས་གྱི་སྐུ་འཁྲུགས་འདིའང་སྐུར་དུ་ཞི་བའི་
ཐུགས་དམ་སྐུན་དམིགས་དང་སྟན་དབྱེད་སོགས་ཅིས་ཀྱང་ནས་ཐུགས་རྗེས་
གཟིགས་དགོས། ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་གནང་ཞིང་། གང་སྤྱིའི་མདོ་སྡུགས་
གྱི་གནད་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསུང་གླེང་ཞིབ་པར་གནང་། བདག་ལའང་དངུལ་
དཀར་གྱི་མཐུལ་ལ་སོགས་པའི་གནང་སྐྱེས་རྒྱ་ཆེར་སྦལ་ཞིང་། ད་ལྟ་ན་ཆུང་
དུའི་དུས་འདིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་དང་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་གཉིས་གྱི་
གནད་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་དཔྱོད་དགོས་ཞེས་པའི་བཀའ་རུས་པ་ཅན་གྱི་
བཀའ་ཞོག་དང་བཅས་པ་གནང་། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་དང་འབྲེད་དངུལ་
སྐར་ལྔ་རེ། འདི་ཁའི་ཆོགས་ཆེན་ལ་མང་ཇ་གསུམ་དང་འབྲེད་དངུལ་སྐར་ཕྱེད་
བརྒྱད་རེ་འབུལ་བ་གནང་། རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཙོ་ལྔའི་ཉིན་སེ་རའི་ཆོགས་
ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་
འབུལ་བར་མཛད་པའི་མཐུལ་གྱི་སྟན་འདེབས་ཞུ་བ་པོ་གནང་ནས། བསྟན་
འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞབས་པད་བརྟན་དགོས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་སྐུ་འཁྲུགས་གྱི་

སྒྱུན་གཞི་གཞི་མེད་དུ་གདངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་དགོས་
ཚུལ་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པ་བྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ། དེར་ཆོགས་
ཆང་མ་ཡིད་བསྐྱར་ངེས་པ་ཞིག་ཞུ་བ་གནང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་ནང་མཛོད་དེ་
མ་མེད་པ། དངུལ་སྤང་བརྒྱ། གོས་སངས་རྒྱས་སྐྱེལ་མ་ཡུག་ཆེན། ར་འཁོར་
དུག་གིས་གཙོས་པའི་དབྱ་ཆན་སྤྲུལ་ལེགས་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་། སྤར་
ཡང་ཆོ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་གོང་ས་སྐུབས་མགོན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་
མཇལ་ཞུར་ལེབས་ཏེ། དངུལ་གྱི་མཆུལ་ལེགས་པ་དང་ཆོན་སྒྲ་ལྡེ་སྒྲེ་འདོགས་
ཅན། གསེར་སྤང་ལྔ། དངུལ་གྱི་ད་སྤྲུག་ཁལ་ཁེབས་བཅད་ལྷན་སྒྲོན་པོ་སྤྲུལ་
ལེགས། རང་མཛོད་དེ་མེད་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་། མདོ་སྤགས་གྱི་གནད་ཟབ་
ཅིང་རྒྱ་ཆེ་པའི་གསུང་སྤང་ཞིབ་ཏུ་གནང་ནས་དེ་ལྟ་བུ་རྗེ་རིང་དུ་བཞུགས། རོ་
ཤྱག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ལྷ་སའི་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབྲུལ་སྤྲོན་
ཤལ་སོགས་ཟབ་རྒྱས་སུ་འབྲུལ་བ་གནང་། སྐུབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ཞབས་པད་ཡུན་དུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་
ཐུགས་སྒྲོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཆོ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་ངེད་ཀྱི་རོ་རོ་
མཁན་པོ་སློབ་མཐང་སྤྱིན་པ། གཡུ་ཐོག་སྤྲུལ་སྤྱ། གཏེ་ཞབས་བྱང་། བྲ་ས་མན་
ཚུན་གྱི་དགེ་བཤེས་སྟོང་དང་གསུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བཀའ་ཁྲིད་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ། མཐུག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོགས་འཛིན་ཚུལ་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང་། དེའི་དུས་སུ་སྤྲིད་ཞིའི་གཙུག་

རྒྱལ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་མཆོག་ཏུ་གཟེངས་
བསྟོད་པའི་བཀའ་ཤོག་སྤར་པན་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
བཀའ་ཤིན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཞིང་། ད་དུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔལ་
དུ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་། དདུལ་གྱི་མཆུལ་ཆེ་
ལེགས་དར་མཆོན་སྣ་ལཱའི་སྣེ་འདོགས་ཅན། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན། སངས་
རྒྱལ་སྤྱི་ལ་མའི་སྤྱི་བེར་གྱིས་མཆོན་པའི་ན་བཟང་ཆ་ཆང་། དདུལ་སྤང་ཆེན་
ཉིས་བརྒྱ། གོས་ཡུག་། ར་འཁོར་དུག་གིས་གཙོས་པའི་ཆོན་གྲངས་མང་བ།
ཞབས་ཕྱི་དག་ཞན་དང་བསྟན་པའི་གནང་ཆ། ཆོགས་པར་མང་ར་དང་འབྱེད།
ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེ་བ་བཅས་གནང་། ས་ཆཱའི་དུས་སུ་སྤྱི་མེར་སྟོང་ཐག་
བཀལ་བར་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབང་ཆེན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསོ་སྦྱོར་གི་
སྟོམ་པ་དང་ཞབས་རྟོག་སྤྱི་ཡོན་ཁ་བཏགས་དང་བལ་ཁམ་རེ་བཅས་སྤུལ། སྤར་
ཡང་རྒྱུད་པ་སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ཁྲིད་
རྒྱས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་བརྒྱ་སྟོར་གྱིས་ཉིན་གཉིས་གྱི་རིང་ཆོས་སྤྱང་དམ་ཅན་རྒྱ་
མཆོར་བསྐྱང་གསོ་རྒྱས་པར་གནང་། ཆེ་བ་ལྷ་པའི་དུས་སུ་པོ་ཐང་པོ་ཏ་ལར་
སྤྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱལ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་མཇལ་ཁྱུར་
ཐེབས་ནས། དདུལ་དཀར་གྱི་མཆུལ་སྣེ་འདོགས་ཅན། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན།
གསེར་སྤང་དུག་། ཁམ་རྩིང་དོ་ཆད་གཉིས། མཛོད་གོས་མང་སྤྱག་དང་དམར་པོ་
མཛོད། དུར་སྤྲིག་མཛོད། རུས་དམར་པོ་མཛོད། སྤྲིན་རིས་མེར་པོ་ཡུག་རྣམས་

འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང། རྗེ་སྒྲ་མ་འདི་བར་ཚུར་ཡང་དདུལ་རྟ་མིག་མ། བལ་ཤམ་
གྱི་དོ་ཆད། ལུག་དམར་ལེགས་པ་བྱགས། ཅེ་ཇ་འཁོར་བྱག །ཤན་ཇ་འཁོར་
བྱག་བཅས་གནང། འདི་དག་གི་ལྷ་ཕྱི་སྣ་ཆོགས་པར་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་
སོགས་མང་དུ་སྦྱེལ་ཞིང། དབྱར་གནས་གྱི་རིང་བཅད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་
བཞུགས། མངའ་དྲགས་རྒྱལ་གསུམ་ལ་མང་ཇ་སྟོར་སྟེལ་དང་ཁ་བཏགས་ཤེའི་
འགྲེད་བཅས་གནང། ཁོ་ཤེའི་རྫོང་མཁན་པོ་རྗེ་བྱང་སྟོ་བཟང་སྟེན་པ་ཅན་
གསུམ་ལ་བདེ་མཆོག་ལྷ་བྱག་ཅུ་རེ་གཉིས་པའི་དབང་ཆེན་སྟོ་གོན་དང་བཅས་
པ་གནང་ཞིང། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་ཆབ་མདོའི་དགོན་སྡེ་ཁག་བཅས་ལ་
མང་ཇ་དདུལ་དངོས་དང་བཅས་པའི་སྦྱ་འགྲེད་སྦྱལ། སྒར་ཡང་པོ་བྱང་ཆེན་
པོར་སྦྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཇལ་བར་
ཤེབས་ནས། ལུབ་པའི་དབང་པོའི་སྣང་བརྟན་རྒྱ་གར་ལི་མ་གཙོ་འཁོར་གཉིས་
ཁྱད་མཆར། གསུང་རྟེན་དང་བྱགས་རྟེན། དདུལ་སྤང་ཉེར་ལྷ་ལས་བྱུབ་པའི་
མཆུལ་སྟེ་འདོགས་དར་ཆོན་སྣ་ལྷ་ཡོད་པ། གསེར་སྤང་ལ། དདུལ་རྟ་མིག་མ་
གཅིག །བལ་ཤམ་གྱི་དོ་ཆད་གཉིས་མཛོད་གོས་མང་ལྷུག་དང་རྩས་དཀར།
རྒྱན་བཞི་མཆོན་ཁ་གྱོན་འདངས་དང། ནང་མཛོད་འི་མ་མེད་པ་རྣམས་ལུལ་ཏེ་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་གནང་ཞིང། གསོལ་རས་སུ་དདུལ་རྟ་མིག་མ་
གཅིག །བལ་ཤམ་གྱི་དོ་ཆད་གཅིག །ཅེ་ཇ་འཁོར་བྱག་གསུམ། ལུག་དཀར་མོ་
ཁལ་ལྷ་བཅུ་བཅས་གནང། ཆོས་གྱི་གསུང་སྟེང་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་མཛད།

སྐབས་ཞིག་ཏུ་ལྷན་མའི་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་སྐབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་
ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གི་རྒྱ་ཡོན་སྦྲར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
ལྟར། རྩེ་བཙུན་སྐྱ་མ་དམ་པ་ཉིད་པེབས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་གི་གསུང་བཤད་རྒྱ་
ཆེར་གནང་། བསྟན་བཀུར་རྣམས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བདག་གིར་མཛད་
ཅིང་སྐྱ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད་ལུང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྟེ། སེ་ར་བྱེས་ཆ་བ་སྟགས་
རམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གིས་སྐབ་སྡེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་
ཞབས་ཏོག་ཞུས་ཏེ་དམ་པ་ཉིད་ཆོགས་དབྱར་སྦྲན་བྲངས་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་
གི་གསུང་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་སེམས་བསྐྱེད་མཛད། དེའི་དུས་སུ་
རྩེ་སྐྱ་མ་རྩོལ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དཔུལ་མེས་ཉམས།
ཞེས་སོགས་གི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་བཤད་རྒྱ་ཆེར་སྟེ།
སྐྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་གཡུ་ཐོག་སྐྱལ་སྐྱ་གཙོ་པོར་གྱུར་པའི་
སེར་འབྲས་གི་སྐྱ་མ་དགེ་བཤེས་སོགས་དགེ་འདུན་སྣོད་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་
དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་སྤོང་ཁྲིད་དང་བཅས་པ་
དང་། གཡུ་ཐོག་སྐྱལ་སྐྱལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར་གསུང་བཤད་རྒྱ་ཆེར་གནང་། སྐྱ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་གི་
ཉིན་སྐབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཛལ་
ཐུག་ལ་པེབས་ནས། དདུལ་གི་མཐུལ་སྟེ་འདོགས་ཅན། མཛོད་བཏགས་ཇི་མེད།
གསེར་སྤང་བྱེད་དོ། རམ་ལེགས་སྤང་ལྟ་བུ། མཛོད་གོས་བཅད་ལྷན་དམར་པོ་

ཡུག །རྩས་ལྡང་ཡུག་བཅས་སྤལ་ཞིང་། སན་ཚུན་སྤྱགས་ཡིན་ཏུ་དབྱེས་པའི་
སྒོ་ནས་གསོལ་རས་དངུལ་སྤང་ལྡ་བཅུ། ཡིང་ཡེ་ཀོ་ཅེ་འཁོར་དུག་དང་བཅས་
སྤལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ལའང་དངུལ་དཀར་གྱི་མཆུལ་སྒྲེ་
འདོགས་ཅན། ཉང་མཛོད་བྱི་མ་མེད་པ། གསེར་སྤང་ལྡ། དངུལ་སྤང་བཅུ།
མཛོད་རྩས་དམར་པོ་ཡུག་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་སྤྲམ་མཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་
བཀའ་ཤོག་སྤལ། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྡ་ལ་སྤྱབ་སྒྲེ་གསུམ་གྱི་དགེ་
སྒོར་བཅུ་སྟག་བཀལ་བར། ཆོད་མ་རོ་བཅུད་དང་ལྷན་པ་ཆོགས་འཁོར་བཞེས་
སྒོ་སོགས་བཟའ་བཅའི་རིགས་གྲུ་ཞོམ་པ་ཅན་དང་སྤྱུ་འབྱེད། ཕྱི་བོའི་དུས་སུ་
བཅུ་མཆོད་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་སྟེ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་སེམས་སྒོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་བཅས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགེ་སྒོར་
བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར།
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་གསུང་བཤད་རུས་པ་ཅན་གནང་ཞིང་། སེར་འབྲས་དགེ་
གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་བྲ་བ་རྣམས་ལ་མང་འབྱེད་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་། མེ་
སྤང་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གཏོར་སྤྱབ་སྒྲེ་སན་ཚུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་
སོགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་། སྤྱབ་ཁང་སྤུལ་སྤུས་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆོད་པ་ལྷ་ཕྱིར་
ལུས་ཏེ། ལྷ་མའི་ཞབས་བརྟན་འབུལ་བ། དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ། དགེ་འདུན་
ལ་བསྟེན་བཀུར་བཅས་མཛད་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱ་མ་འདི་ཉིད་གྱིས། ལོ་རྒྱུ་དགེ་
ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་ལ། རང་ཆོ་རི་བོའི་མགོ་ལ་ཕྱིན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་

ཁོ་མཉམ་དུ་རང་སླེབ་ཡོང་གསུང་བ་ལྟར། རི་ཁྲོད་ལ་འོངས་ཏེ་ཐོས་བདེ་མོ་བྱས་
བསྟན་པས་མི་འོང་། རང་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་གྲེད་
དགོས། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཐབ་དགོས་ཚུལ་སོགས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་
གསུངས། ཆེས་དྲུག་གི་ཉོན་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཇལ་ཞུར་ཕེབས་ཤིང་། མཇལ་རྟེན་དུ་དདུལ་གྱི་
མཆུལ་ལེགས་པ་བཅས་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་གནང་སྟེ་ཞབས་བད་ཡུན་རིང་དུ་
བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཚུར་ཡང་དདུལ་སྲང་ལྟ་བུ་
སོགས་གསོལ་རས་རྒྱ་ཆེར་སྦལ་ཏེ་ཕེབས་ཁར། རྗེ་སྤྲུལ་འདི་ཉིད་ནས་ཞལ་
རས་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་སྦྱར་དུ་མཇལ་ཆོག་པ་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པར།
ཞལ་རས་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྗེ་ལྟར་རུང་། །དདུལ་བ་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་
མཇལ་དོགས་དགོས། ཞེས་ཕེབས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་འདི་ཉིད་ཐུགས་
དོགས་ཆེར་ཐོས་པའི་ཚུལ་བཞེས་ནས་གསོལ་ཆོག་པ་ཏེ་ཕེབས་དུས་ལམ་
དུ་ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་སྒྲོ་བཟང་དར་རྒྱས་ལ་སྤར་གྱི་གསུང་དེ་ཉིད་སྒྲོར་
བར་མཛད་ནས་གསུང་དེ་ཡགས་པོ་མེན་པ་འདྲ་ཞེས་ཕེབས། ལྷ་ས་སྒྲོན་ལམ་
ཆེན་མོར་ལྷ་སྐབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་
སྒྲིའི་སྦྱོན་གཞི་སྦྱར་དུ་གདངས་པའི་ཆེད་དུ་མང་ཇ་སྦྱོར་སྒྲེལ་ཐོག་ནང་མཛོད་དེ་
མེད། སྦྱ་གཟན་སྦྱ་སྦྱག་གི་སྦྱི་འབུལ་དང་། སྦྱ་འགྲེད་དགེ་འདུན་རེར་དདུལ་
སྒྲར་ལྟ་བུ་བཅས་སྦལ་ཞིང་། འདི་ལོ་ཁོ་པོ་ཅག་དབུས་སྤོགས་སུ་བཀའ་བློན་

མཚུངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོར་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་ཞུ་བར་འགྲོ་ཅིས་ལའང་། དེ་དུས་གོགས་མེད་པའི་སྤྱན་
དམིགས་ཀྱང་མཛད། དེ་ནས་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་
ཆེན་པོས་བཀའ་ལེབས་པ་ལྟར། བདུན་གསུམ་གྱི་རིང་སྤྱི་ཆེ་ཆེ་སྤྱི་བ་དང་བསྐྱང་
གསོ་སྤྱན་སྟེག་སོགས་གནད་སྟོན་གནད་མོད། དེར་དུས་སེམས་ཅན་བསོད་
ནམས་རབ་ཏུ་དམན་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་ཆེ་མ་དམ་པ་
བཀའ་བྲིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་པོ་
རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ཉིད། མེ་སྤང་རྩ་བ་གཉིས་པའི་
ཆོས་གསུམ་མིག་དམར་དབྱུ་གྱའི་འབྲུབ་སྦྱོར་གྱི་ཉིན་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཛོད་དུ་མཛད་ནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་
ཚུལ་བཞེས་པས་བྱུགས་ངལ་ཆད་མེད་པ་འབྱུངས་ཤིང་། ཆོས་བྱུག་ལ་སྤྱི་
གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་བར་ལེབས་ནས་སྟོན་ཤལ་དང་གདུང་འབྲུལ་སོགས་
རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཞག་གཉིས་བཞུགས་ཏེ་སྤྱི་ཞབས་བྲུ་ཆང་པ་རྣམས་དང་ལྷན་
དུ་བདེ་མཆོག་གི་ཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
དཔལ་དུ་ཡང་སྟོན་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་ལེབས་པའི་གསོལ་འདེབས་ཤུགས་
བྲག་མཛད། གསེར་གྱི་མཆོད་སྦྱོང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་འདེབས་སུ་གསེར་སྤང་
བཅུ་དགུ་དང་ཞོ་དོ། གོས་ལུག་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་། འདི་ལོ་བཟའིས་ལྷན་
པོའི་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་པོ་བྱུག་གི་ཐོག་འབྱེད་བལ་ཉི་རེ། སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་

གཉིས་ལ་ནང་མཛོད་ལེ། བཤ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་གདུང་། བྱམས་པ། ལྷ་
མོ་བཅས་ལ་ཁ་བཏགས་ལེགས་པ་རེ་འབྲུལ་བ་གནང་། འདི་ལོའི་ནང་དུ་ཐོར་
ཁོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་བཟ་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མ་ཆེན་པོར་དགོངས་ཀྱིས་
ཀྱིས་བོད་དུ་དགེ་རྩེ་ཆོས་སྐྱབས་ཐའི་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་མི་སྣ་རྣམས་བཏང་བ་
འབྱོར་བས་ཐོར་ཁོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་ཡུམ་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་བའི་དངོས་
ཆས་རིན་ཐང་གཞལ་དཀའ་བའི་རིགས་ཡུལ་བ་རྣམས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་
པོས་བཞེས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་མཆོད་པར་སྤྲིན་པར་མཛད་ཅིང་མི་
བཅུ་སྟོར་ཞིག་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་བསྐྱབ་པར་མཛད། འགའ་ཞིག་ལ་
འཛིགས་ཕྱེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་སོགས་སོ་སོར་འདོད་ཆོས་ཀྱིས་རེ་བའང་སྟོང་བར་
མཛད། གསེར་གདུང་གི་དོ་དམ་པ་ལ་སོགས་པས་མཆོན་པའི་ལས་མཛད་པ་
པོ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་གོ་བབས་དང་བསྐྱུན་པའི་ནང་མཛོད་དང་ཕྱི་མཛོད། བསོད་
བཏགས་བཅུ་གྲིངས་ལ་དདུལ་སྐྱར་ཕྱེད་བརྒྱད་རེ་སོགས་དང་ཇ་ཐངས་
གསུམ་བཅས་གནང་། སྐབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་
ཆེན་པོ་ནས་ལྷགས་བཀོད་མཛད་པ་བཞིན་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་དུ་
བཞུགས་རྒྱུའི་རྟེན་བཞེངས་གནང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་འདེབས་སུ་གསེར་སྤང་ལྷ།
དདུལ་རྩོམ་ཆོད་བདུན། གོས་ཡུག་བཅུ་གཅིག་དངོས་པོ་སྤྲས་ཁ་སྣ་ཆོགས་
བཅས་ཁྱོན་བསྟོམས་དདུལ་སྤང་སྟོང་དང་སྤམ་བརྒྱ་གཉིས་བཅས་འབྲུལ་
བ་གནང་། ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ལྷ་སར་ཐེབས་སྐབས་དགུང་ཚོན་ཆེན་པོ་

པ་རྩེ་ཏུ་ལ། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་གངས་ཅན་གྱི་
སྒྲིངས་འདིར་འགྱུར་རོ་འཆའ་རྣམས་གསར་དུ་བསྐྱུན་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་
ཞིང་། ཏཱ་ལོ་ར་གསེར་དདུལ་སོགས་དངོས་ཆས་སྣ་ཆོགས་པ་དདུལ་ཐོག་ཏུ་
པབ་པར་སྤང་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་བཅས་དང་མཛོད་བཏགས། སྤྱི་ཆེན།
དུག་སྤག་སོགས་སོན་ཆེར་སྦུལ། དེ་མཚུངས་བཀའ་སྒྲོན་མདོ་མཁར་བར་
དདུལ་གདུང་ཆེ་བ་ཞིག་བཞེངས་རོགས་དགོས་ཚུལ་གནང་ནས། སྤྱི་རྒྱུའི་
གསེར་དདུལ། ཟངས། འཕྲ་རྒྱན། གཞོད་སྦྱིན་བང་མཛོད་ཀྱི་ལོ་རོ་སོགས་དངོས་
པོའི་རིན་ཐང་བསྟོམས་པར་སྤང་བཞི་སྟོང་བཞི་རྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དུག་ཞོ་དགུ་
སྐར་བདུན་བཅས་ཐོབ་པ་གནང་། རྩ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་ཉེ་
ཐག་གཡམས་སྦུལ་པའི་སྤྱི་སོགས་སྤྲ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དཔག་རིམ་དུ་མ་
དང་བཅས་ཁྱོད་དགེ་འདུན་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་
གི་ཟབ་བྲིད་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་སྦུལ། རྩ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ལ་སྤྱི་སེར་སྟོང་ཐག་
ཅམ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབང་ཆེན་དང་སྦྱང་གནས་བཅས་སྤར་བཞིན་
གནང་། རྒྱུད་སྟོད་སྤང་གཙོ་གྱུར་གྱི་དགེ་འདུན་བརྒྱད་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ལྷ་རེ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྟོམ་པའི་
ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་པོ་དང་། དེས་ལུས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་རྣམས་ལས་རུང་དུ་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩང་འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་

རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་བྲིད་ཞག་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གནང་།
དེ་དུས་ཁོ་ལོ་ཅག་ནས་དྲུག་པའི་ཆེས་བཞི་དང་བསྟན་ནས་བསྟན་པར་རྫོགས་
པ་དགོས་པའི་དངོས་པོ་ལོ་ས་པ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས། དཔུལ་དཀར་གྱི་
མཐུལ་སྟེ་འདོགས་ཅན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཉེན། བར་སྟོང་གི་སྟོང་མཆོག་སོགས་
དང་། སྟན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་བར་པའི་བཀའ་ཡིག་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་
སྟུལ། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་དུ་སྐྱ་མེར་པོ་མོ་སྟོང་ཐག་བཀལ་བར་ཆེ་དབང་དང་
དགོ་བསྐྱལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། མེར་འབྲས་དགོ་གསུམ། བཟ་
ཤིས་སྟན་པོ། རྒྱུད་སྟོང་སྟངས། གསང་བུ་སོགས་ལ་ཆོས་ཐོག་དང་བསྟན་པའི་
མང་འབྲེད་གང་ཐོན། ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་ཟླ་མ་དགོ་པའི་
བཤེས་གཉེན་སོགས་སྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་སྟོང་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་རྒྱས་
པ་ཡིད་འཁུལ་ངེས་པ་ཞིག་སྟུལ། དུ་སྟོང་དུ་དུས་ཆོས་ཁ་སྟོང་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
ལེགས་གསུམ་དང་། མཆོད་འབུལ་སྟན་ཤིང་། མང་ཇ་དཔུལ་ཞོ་རེའི་འབྲེད་
བཅས་གནང་། ཡང་བསྐྱར་ཆོགས་ཡོངས་སུ་མ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ཆེ་དབང་མཛད་
ཀྱི་སྟོན་པ་ཆེ་སྐྱབ་བདུན་ཐག་གཅིག་མཛད་པར་ཇ་ཐུག་ཡོན་འབུལ་སོགས་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་གནང་། གཞན་ཡང་ཅོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུ་པའི་སྐྱ་ཐང་བཅོ་
ལྷ་གོས་མང་ཐུག་གི་གོང་ཤིང་ཞལ་ཁལ་དང་ཉིག་སོགས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཞིག་གནང་། འདི་དག་གི་གོང་ལོག་མང་པོར་དགོན་མཆོག་གི་བསྟན་བཀའ་
དང་དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཁག་མང་པོར་མང་འབྲེད་འབུལ་ནོད་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་

ཆེ་བ་གནང་མོད་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཞིབ་པར་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ། །དེ་ནས་སྒྲ་བ་
དགུ་པའི་ཆེས་བདུན་ལ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་
ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་པོར་
བཞུགས་པའི་ལྷར་བཅས་སྐྱེ་དགུའི་མཆོད་སྤོང་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་བའི་རབ་གནས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཛོར་བར་ཐེབས་དགོས་པར་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཆེབས་བསྐྱོད་ནས། རྒྱལ་ཁབ་དམ་པ་ལོ་མེན་ཉན་དེ་
མོ་སྐྱལ་པའི་སྐུ་དང་གྲ་ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ལྷོད་སྤྲད་ཀྱི་གཟུངས་འབྲུལ་བ་
དགེ་བཤེས་ཡོངས་རྫོགས་ཅེ་བྱུང་ནང་ལ། རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཁང་ཆོགས་ཡོངས་ཀྱི་
དགེ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲོན་ས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་སྤྱོར་དངོས་རྩེས་གསུམ་ཁང་བར་གནང་
སྐབས། ཅ་བའི་རྩེ་རྩེ་སྤོབ་དཔོན་རྒྱལ་ཁབ་དམ་པ་ནས་མཛད་མོད་ཀྱང་། རྒྱལ་
ཁབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། ཡོན་བདག་བསྐྱོ་བའི་གསུང་བཤད་ཞིབ་ཆ་རྩེ་
བཙུན་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་གསུང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། གསུང་བཤད་
ཐབ་མོ་དེར་ཆོགས་རྣམས་ཡིད་འཁུལ་ངེས་པ་གནང་། རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་
གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་དདུལ་ཀྱི་མཆོལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། དདུལ་སྤང་བརྒྱ།
མཛོད་གོས་དམར་པོ་ལྗུ་མ་སྐྱས་ལེགས་ལུག་ཆེན་གཉིས། ལྷན་ཤལ་མཛོད་
བཏགས་སྒྲ་ལྷ་སོགས་རྒྱ་ཁྱིམ་འབྲུལ་བར་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་རིན་པོ་ཆེ།
བཀའ་སྒྲོན་ལྷན་རྒྱས། དགེ་འདུན་ཀྱི་སྤེ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་དངོས་

སྐྱེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱུང་། ལྷ་སར་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་འདར་སྟོན་དར་ཐུགས་
སྟོན་དང་བཅས་ཏེ་འབྲུལ་བ་གནང་ནས། མཆོག་སྦྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་མུར་དུ་ཕེབས་
པའི་ཐུགས་སྟོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད། བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་བཞེང་བ་གནང་
རྒྱ་དེ་གྲུང་བ་རྩེ་ཏ་ནས་དད་པས་ཁྱུར་ལེགས་པར་འབྱེར་བས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
པ་གྲུབ་པའི་གཏང་རག་ཏུ་གྲུང་བ་རྩེ་ཏ་སྦྱུང་སྟེ་ཆང་མ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
གདན་སར་འཁོད་པར་མཛད་ནས་གསོལ་སྟོན་ཟབ་རྒྱས་གྱི་ཐོག་ །གོས་ཆེན་
རྒྱན་བཞི་ཚུ་བྲག་མའི་སྟོག་པ། མཛོད་གོས་ཤིང་ལོ་མ་ཡུག་ །གོས་ལྡང་འབྲུག་
རིས་མ་ཡུག་ །གོས་དངུལ་མདོག་མ་ཡུག་ །གོས་མང་སྦྱག་སེར་པོ་ཡུག་ །རྩས་
ལྡང་ཡུག་ །ཆ་བདུན་མ་ཡུག་ །རྡོ་རྗེ་སེང་ལམ་མ་ཡུག་ །ཡང་རྩས་ལྡང་
ཡུག་ །རྒྱན་བཞི་སེར་པོ་ཡུག་ །ཐེར་གོས་དམར་པོ་གྲོན་འདེངས། དངུལ་རྩ་མིག་
མ་གཅིག་ །འྲི་གྱི་རྡོ་ཆད་གཉིས། །ཤིང་ཡེ་འཁོར་དུག་གཉིས། སྦྱ་ཉར་ནག་པོ་
གཉིས། དཔའ་དར་ནང་མཛོད་ལེ། འགོ་པ་ཨེམ་ཆི་རྩ་མགྲིན་ལ་དངུལ་སྲང་བཟུ།
གོས་མཆོན་མདོག་གྲོན་འདེངས། རང་མཛོད་བྲི་མེད། གཡོག་བྱིངས་ལ་ཅེ་ར་
འཁོར་དུག་ །ཆུང་རྩ་འཁོར་དུག་ །གོས་དམར་ཡུག་བཅས་སྦྱུང་། དེ་མཆུངས་
བཀའ་སྟོན་ཞབས་བྱུང་རྩ་རྩ་སག་མདོ་མཁར་བ་སྦྱུང་སྟེ་རྣམས་ལ་འདར་སྟོན་པོ་སྦྲར་
ལྷར་གནང་རྗེས། དངུལ་རྩ་མིག་མ། འྲི་གྱི་རྡོ་ཆད། རྒྱན་བཞི་དུར་སྟིག་ཡུག་
ཆེན། གསེར་རྩས་ཡུག་ །གོས་སྦྱག་ཁ་གྲོན་འདེངས། མཛོད་གོས་མཆོན་ཁ་
གྲོན་འདེངས། མཛོད་གོས་སེར་པོ་འབྲུག་རིས་མ་དང་གོས་ལྡང་སེར་ཡུག་ །སོ་

འཛིན་གོ་ཅེ་འཁོར་བྱུག་གཉིས། དཔལ་དར་ནང་མཛོད་རེ། གཡོག་བྱིངས་ལ་
ཆུང་བྱུ་འཁོར་བྱུག། གོས་གསེར་ཡུག་བཅས་སྦྱལ། ཆབ་མདྲེ་གསེར་གདུང་
ཁང་དུ་མཛོད་གོས་བཟང་སྤྲིགས་སྦྱ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱེ་ཕུར་ཆེ་ལེགས་གཡེར་ཁ་
དར་སོན་དང་བཅས་པ་བཞི། དདུལ་གྱི་མཐུལ་སྤངས་སྦྱུ་སོ་ལྔ་ཡོད་པ་ཆ་
གསེར་མ་ཚོམ་བུ་དང་བཅས་པ་དང་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ།
བྱམས་པའི་སྦྱ་རྣམས་ཆེ་ཆུང་མདའ་ཚད་མ་ཁྲི་རྒྱབ་དང་བཅས་པ་ཕུལ་དུ་བྱིན་
པ་ཞིག་བཞེང་བ་གནང་བཞེད་ཀྱིས་དེའི་རྒྱར་ཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ། ལུ་ཏིག་ཀུལ་ལྷ་རྩ།
ལུ་མན། བརྒྱ་རྩ་ག་སོགས་དང་ལྷུག་ཤེལ་སྦྱ་ཚོགས་པ། གསེར་སྤངས་སྦྱུ་རྩ།
དདུལ་སྤངས་སྦྱོང་། གོས་ཡུག་བརྒྱ་གསུམ། སྦྱོན་པ་སྦྱས་ལེགས་ཚན་ཆེ་བ་
བཅས་གནང་། འདི་སྐབས་ཤིག་ངག་དབང་དཔལ་འབྱོར་ཁོ་ཐོག་ཕུར་སྦྱོལ་
དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་ཞིག་ཀྱང་སྦྱལ། རྒྱ་བ་བརྒྱ་པའི་ལྔ་མཚོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་
མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྦྱུལ་པའི་སྦྱ་ཆབ་མདོར་སོངླའི་
ཁྲི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་མཛད་པའི་ལེགས་འབྲུལ་དུ་ནང་མཛོད་བྲི་མ་མེད་པ།
དདུལ་དཀར་གྱི་མཐུལ་འདེགས་སྤངས་བརྒྱ་བདུན་ཡོད་པའི་སྦྱེ་འདོགས་ཅན། སྦྱ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན། མཛོད་གོས་ལུང་མའི་འགན་སྦྱར། སྦྱ་ཚོས། བཤ་ལྷ་སྦྱེ་
རིངས། སངས་རྒྱས་སྦྱ་ཤ་མའི་སྦྱ་བེད། བལྟགས་གདིང་། བལྟགས་གདན། སྦྱ་
སྦྱེ། གསེར་སྤངས་འཁོར། དདུལ་རྟ་མིག་མ་གཅིག་ཀྱི་ལ་འལ་གྱི་དོ་ཚད་གཉིས།
མཛོད་གོས་སེར་པོ་ཡུག་ཀྱི་ཤིས་གཙོས་པའི་དགྲ་ཚན། མཛོད་གོས་དཔར་པོ་

ཡུག །ཀ་ཤིས་གཙུག་པོའི་དགུ་ཚུན། མཛོད་གོས་དཀར་པོ་ཡུག །ཡང་ཀ་ཤིས་
གཙུག་པོའི་དགུ་ཚུན་སོགས་འབུལ་བ་མཛད། ཆོགས་ཆེན་ལ་མང་འགྱུད།
བཀ་གཡབས་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་རྒྱུ་ཆང་ཆང་གི་ཡབ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་
སྐྱབ་སྒྲེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་ཕྱལ་དུ་བྱིན་བ་མཛད་པའི་
ཆོགས་དབྱར་རྗེ་སྐྱ་མ་ཉིད་སྐྱུན་འཕེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཞབས་བརྟན་འབུལ་བ་རྒྱ་
ཆེར་ཕྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་བདག་གིར་མཛད། ཕྱི་ཐོའི་དུས་སུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་
རྣམས་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྡོམས་པའི་གསུང་བཤད་སྒྲ་ན་མེད་པའང་གནང་། རི་ཕོ་
དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྒྲ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་དྲུག་ལ་རྒྱལ་བ་དབང་ཕྱོག་
རྗེ་འཆང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་སྐྱལ་སྐྱུར་པེབས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་མང་ཇ་ལྟ། སྐྱུ་འགྱུད་བལ་ལྷ་མ་རེ་བཅས་གནང་། དེ་
དུས་ཁོ་པོ་ཅག་ནས་བྱང་རྒྱལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པར་བཤོད་པའི་བདེ་ལམ་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ལ་སོགས་པས་མཆོན་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་
བྱིན་མང་པོ་ཞུ་བར་འདོད་དེ། ཕྱོགས་འདིར་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར་དགོས་པར་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་དགུ་ལ་གཙུང་དུ་ཆེབས་ཁ་
བསྐྱུར། སྙེ་ཐང་འོར་དུ་མཆོད་འབུལ་དང་སྒོན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་གང་རྒྱས་
དང་། ཆོས་རྫོང་དང་བཀ་ཤིས་སྤང་བ་བདུན་ཅུ་སྟོར་སྐྱུ་འབུམ་དུ་སྐྱབ་མཆོད་ལ་
བྱོན་པ་རྣམས་ལ་མང་ཇ་དང་འགྱུད་སྐྱར་ལྟ་རེ་བཅས་གནང་། གེ་རེར་ཞག་
བཞུགས་ཐོག་ལྟ་པའི་ཞབས་བྱུང་རྣམས་ལ་ཆོ་དབང་དང་། བར་ཆོགས། དཔལ་

སྒྲེ། རམ་པ་སོགས་ཐེབས་ལམ་སོ་སོར་རང་རང་གི་འབྲོར་དངོས་དང་བསྟུན་
པའི་བསྟེན་བཀྱར་ཕྱལ་བ་རྣམས་བདག་གིར་མཛད། བྱམས་ཆེན་དུ་ཐེབས་
ནས་མཆོད་འབུལ་སྟོན་ཤལ་སོགས་སྤྲུགས་སྟོན་དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང་།
དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཇ་སྤྲུག་ལྷ་དང་འགྲེད་བལ་ཧྲི་ལེ། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་
བཀའ་ཁྲིད་དང་རབ་བྱུང་ཁ་ཤས་བཅས་གནང་། སྤར་ཡང་དངོས་པོ་སྤྲོ་ཆོགས་
ཀྱི་འགྲེད་དང་མང་ཇ་ཁ་ཤས་སྤུལ་ནས་རིམ་གྱིས་ཉིང་དགྲའི་ཉིན་ཆོས་གྲུ་ཆེན་
པོ་འདིར་ཐེབས་ཏེ་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་ཞལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་བཟང་ཐོབ་
ཅིང་གསོལ་བ་ནན་ཏན་ཅན་བཏབ་པ་ལྟར། རྒྱ་བ་བཙུ་པའི་ཆེས་གཅིག་ནས་
བཟུང་སྟེ། ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་འདི་ཁའི་གཟིམས་རྒྱུད་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་ཁོ་
པོ་ཅག་དང་། དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མེ་བཙུན་སྟོ་
བཟང་ཆོས་འཕེལ། ཇི་འེ་ཞལ་སྤུ་ནས་རྣམ་པ་བཞི། སྤྲུགས་པ་གྲུ་ཆོང་གི་དགེ་
བཤེས་བཞི་དང་། ཁོ་པོ་ཅག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རོགས་རམ་པ་བཞི། དཔོན་ཆོང་
ཆེན་མོ་སོགས་ལ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པར་བཀྲོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གནང་ཞིང་། མཇུག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སྤྲོ་ན་མ་མཆིས་པ་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་གི་ས་བོན་ཐེབས་
ངེས་པར་མཛད་པ་འདི་གཅིག་ཤུའི་བཀའ་ཁྲིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཀྱང་ཞིང་གི་
རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་གཞལ་བར་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཆེས་བཙུ་བདུན་
ནས་བཟུང་སྟེ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་

དམ་པ། སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞུག་མེད་
བཤད་ལུང་འཇུགས་པར་མཛད་དེ། དེའང་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པའི་གསུང་
རབ་ཁྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ལུང་རིགས་ཁྲི་མ་མེད་པས་གཏན་ལ་བབ་སྟེ་ཞིབ་ཏུ་
གསུངས། བྱང་པར་དུ་ལྟ་བའི་གནད་ཁྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་བཤད་
གནད་པའི་སྐབས་གཞན་སྟོགས་ལོག་པར་སྒྲ་བ་སྒྲི་དང་། བྱང་པར་དུ་དོལ་པོ་
ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོག་གྱི་ལུགས་སྟོལ་གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དེ། ལུང་
རིགས་ཚེ་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཅད་ནས་བྱངས་འབྲེན་པར་མཛད་དེ། རི་སྐད་དུ།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས། གཞན་ཡང་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་
དང་། །སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་བ་ཉིད། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འཆར་
བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བས་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར། ལུགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་
བ་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབབས་པར་མཛད། དེ་བྱུབ་ནས་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་བཞི་སྐྱེས་ཀྱི་དབྱེ་འཇུགས་པར་མཛད། དེའི་དུས་
སུ། གང་ཞིག་ཏོགས་ན་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ། །མི་འཛིགས་སྟོབས་པ་
མཆོག་སྟེར་འདུས་པའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གནད་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ།
རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གནད་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་སྒྲིང་
པོ་སྐྱེ་འོད་ཟུང་གསུམ་དང་དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེ་གསུམ་རོ་བོ་གཅིག་པའི་གོ་

འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་གནད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སློ་
བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་གི་གནད་འགག་མཐར་ཐུག་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་འབྱང་མོ་ཉུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་
གསང་བ་སློན་མེད་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་སྦྱལ། དེའི་རྗེས་སུ་གསང་བའི་
གནད་ཟབ་མོ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་སྦྱལ་བ་ལ་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུ་
འཕྲིག་གི་རྣམ་པས་རྗེ་བཅུན་སླ་མ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོང་ལ་སྦྱང་གཟེར་གྱིས་བསྦྱན་
པའི་རྒྱལ་བ་སྦྱན་པས་སེམས་ཚབ་ཚབ་པོར་གྱུར་མོད་རྗེ་སླ་མ་ཉིད་ཟབ་ལམ་རྟོ་
རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྦྱོན་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་ཞིང་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གསུང་བཤད་བྱུང་བསྦྱོན། སྤར་
ལས་ཆོས་ལྷ་མི་ཉུང་དུར་བསྐྱས་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཅུ་ལ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་བྱུང་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་
དབང་ཆེན་དང་འིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་རྣམས་སྦྱལ། དེའི་ཆེ་ཁོ་བོ་ཅག་
ནས་བཀའ་འདྲིན་མཆུངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་མཆོག་སྦྱལ་སྦྱར་ཐེབས་སུ་དཔེགས་ནས་ཉི་ཤེས་དང་བསྦྱན་ཏེ་སྦྱགས་
པ་ཆོགས་ཆེན་དང་ལྷན་ཅིག་འདྲེ་སྦྱིན་སྦྱིག་བཀྱིས་པའི་ཆོགས་དབྱར་
ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཐེབས། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་དང་།
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། དཔོན་ཆང་དགོ་སྟོང་དགོ་འདུན་དོན་

བྱུང་བཅས་ལ་དཔལ་རྫོང་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་
བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་བ་ལྷ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་
ཅམས་སྒྲལ་ཞིང་། སྒྲར་ཡང་སྔོན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲལ་ལྷན་གྱི་སྒྱུ་བོ་དེ་དག་ཆང་མ་
ལ་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
གནང་། དེ་ནས་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་
བཅུ་དྲུག་གི་དབང་དང་། སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དང་ཕྱག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད། ཆོམ་བུ་
དམར་ཁྲིད་དང་སྒྲིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཅམས་གནང་ཞིང་། ཕྱག་མཛོད་སྒོ་
བཟང་ཆེ་དབང་ལའང་བདེ་མཆོག་རིམ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ཁྲིད་རྒྱས་པ་ཞིག་
སྒྲལ། སྒྲ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྒྲགས་པ་བྲལ་ཆང་གི་དུས་གཏོར་ཅམས་ལ་
གཟིགས་ཏོག་དང་། ས་སྒྲག་སྒྲ་བ་དང་པོའི་དུས་སུ་ལོ་གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་
ཅམས་ལའང་ཐེབས། སྒྲ་བ་དེའི་ཆེས་གསུམ་གྱི་ཉིན་སྒྲགས་པ་ཆོགས་ཆེན་དུ་
དཔལ་རྫོང་འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཆོགས་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད།
དེའི་དུས་སུ་ཁོ་བོ་ཅག་འདི་ཁའི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་དབུས་སུ་འབོད་པར་མཛད་
ཅིང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཆེ་ཡུན་དུ་སྒྲེལ་བའི་རྫོང་འཛིན་ཆོག་དང་བཅས་ཏེ་ཤེས་པ་
བཛོད་པར་མཛད་ནས། དུལ་དཀར་གྱི་མཐུལ་སྒྲེ་འདོགས་ཅན། རྒྱལ་བ་ཆེ་
དཔག་མེད་གྱི་སྒྱུ་བརྟན་རྒྱ་གར་ལི་མ། འཕགས་པ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་
མེད་པའི་མདོ། བཀའ་གདམས་གདུང་རྟེན། དཀར་ཡོལ་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་
དབྱེད་དང་བེར་ལ་སོགས་པའི་གྲོན་བ་ཆ་ཆང་། གསེར་སྒང་འཁོར། དུལ་ཏྲ་

མིག་མ་གསུམ། བལ་ཁམ་གྱི་རྫོང་དུ་བཅུ་གཉིས། མཛོད་གོས་ཡུག་ཆེན་བཅུ་
གཉིས། གོང་དོན་ལ་སོགས་པའི་གོས་ཡུག་བཙུ་བརྒྱད། མཛོད་བཏགས་བརྒྱ།
ལིང་སྤྲ་ཆོགས་ཡུག་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི། རྟེན་ཁེབས་ཁ་གསར་བཞི། སྤོང་རྟེན་ཡུག་
གཉིས། མཐིང་ཁ་བཅུ་སྟེང་གཅིག་། ཀོ་ཅི་འཁོར་བྲུག་བྲུག་། རྩུང་བྲུ་འཁོར་བྲུག་
དགུ་ལ་སོགས་པ་གནང་སྤྱིས་མད་བྲུ་བྲུང་བ་གནང་རྩེས་སུ་སྤྲོད་ཡང་ཁོ་མོ་
ཅག་ཆོགས་ཆེན་གྱི་དབུས་སུ་འབོད་པར་མཛད་དེ། དབུལ་གྱི་མཐུལ། སྤྱི་
གསུང་ཐུགས་རྟེན། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་འབྲས་ལྗན། རྟུང་དཀར་དར་ཆོན་སྤྲ་ལྗེའི་
སྤྱི་འདོགས་ཅན་གཉིས། རྟོན་པ་ཆ་ཆང་། གསེར་སྤང་བཅུ། དབུལ་ཏྲ་མིག་མ་
གསུམ། བལ་ཁམ་གྱི་རྫོང་དུ་བཅུ་གཉིས། བཟང་གོས་ཡུག་ཡོད་པའི་དགུ་ཆོན་ཉེར་
གཅིག་སོགས་གནང་ཞིང་ཆོགས་པར་ཡང་མང་ཇ་སྤྱིར་སྤྱེལ་རྣམ་གཞག་དང་
འབྲེད་སོགས་གནང་སྟེ། རྟུང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་ནས་ཆོས་ཐུན་གཅིག་ཤོད་དགོས་པའི་བཀའ་
གནང་། ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་བསྟན་ཉེ་ཆོགས་ཆེན་བྲུ་མང་ཇ་དང་།
གཞན་ཡང་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་གིས་མཆོན་པའི་གྲ་ཆང་ཁག་ལ་གྲ་ཇ་འབྲེད་དང་
བཅས་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཆུ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་བུར་མཛད། དེ་ནས་
དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་རྟུང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་རྒྱས་པ་ལུགས་
གཉིས་གྱི་བསྟན་བྱ་དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང་། མཐུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་

བ་སྒྲ་ན་མེད་བ་སྦྱལ་ཏེ། དགོ་འདུན་རྣམས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་སྦྱུ་
སྦྱལ་བའི་ཡོ་བྱང་རྣམས་ཚང་མ་འདི་ཁའི་སྒྲ་བྱང་དུ་འཛོག་པར་མཛད་ནས་ཉེན་
བཞེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། ཉེན་གཅིག་ཁོ་པོ་ཅག་དང་མི་གསུམ་ཅམ་ལ་
སྤྱོད་དུས་སྦྱུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསོ་སྦྱོང་གི་སྒྲུལ་པ་དང་། སྤྱོད་དུས་སྦྱུ་ཁོ་
པོ་ཅག་གཅིག་སྦྱུ་ལ་བཅེམ་ལྟན་འདས་ཁོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་རྩོུ་འཛིགས་
བྱེད་ཆེན་པོའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཉོག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཁམས་གསུམ་ལས་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཉི་འོད་གྱི་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡུང་གནང་བ་ཆེ་རབས་
ཐམས་ཅད་དུ་གཞུལ་བར་དཀའ་བའི་བཀའ་རིན་ཐོབ། གཞན་ཡང་རྒྱ་རོ་ཆོས་
དུག་གི་བཀའ་ཁྲིད་དང་རྩོུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་མཁས་སྦྱུ་ཆེག་བརྒྱད་དང་
རིགས་གསུམ་སྦྱི་སྦྱུབ་གྱི་ལྷགས་ཁྲིད། དཔལ་རྩོུ་འཛིགས་བྱེད་དམར་པོ་
མདའ་གཞུ་འགོངས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དུག་དབང་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་གནང་། དེ་ནས་
སྒྲར་ཡང་ཁོ་པོ་ཅག་ནས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་འོད་དང་བཅས་ཏེ་བརྟན་
བཞུགས་གསར་ཅོམ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྦྱལ་བའང་དབྱེས་བཞིན་དུ་བཞེས། དེའི་
དུས་སྦྱུ་རྒྱལ་དབང་ཁྲུབ་བདག་རྩོུ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གྱི་སྦྱལ་པའི་སྦྱུ་
གསལ་བར་མཛད་པ་དང་། བོད་འབངས་སྤྱིའི་བདེ་ཐབས་རྣམས་ལ་དགོངས་
ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བསྟན་འགྲུའི་དཔལ་མགོན་དམ་པ་ཏཱ་ཀློ་ཕྱི་ལྷང་
སྦྱུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་ལ་སྦྱར་དུ་ཞལ་འཛོམ་གནང་བཞེད་དང་། ལོ་
ལྷར་ཕྱོགས་འདུས་གྱི་དགོ་འདུན་སྟོང་སྟོང་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་

བཀའ་ཁྲིད་གནང་བའང་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཟླ་
བ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར། དབེན་ས་ཆོས་
ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་ཞག་གཉིས་བཞུགས་ནས་འདུས་ཆོགས་སུ་ཟླ་མ་
མཆོད་པའི་བཀའ་ཁྲིད་དང་མང་ཇ་ཉིན་གང་ལ། འགྲེད་བལ་ཀྲམ་གཉིས་རེ་དང་
ཁ་བཏགས་སྐྱ་ཆེན་རེ་བཅས་གནང་། རྗེ་བྱུབ་པའི་དབང་ལྷག་གི་སྤང་བརྟན་ཀྱི་
སྐྱ་མདུན་དུ་བརྒྱ་མཆོད་ཆར་གཉིས་དང་སྟན་ཤལ་ཐུགས་སྟོན་སོགས་གཟབ་
རྒྱས་གནང་ཞིང་། ཕེབས་ཞོར་དུ་མཆོན་སྟོག་ཏུའང་མང་ཇ་ཁ་ཤས་འགྲེད་སྐྱ་
ཆེན་རེ་དང་བལ་ཀྲམ་གསུམ་རེ་ཐོབ་ཅིས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤྲ་ཆོགས་བཅས་སྟུལ།
པད་ཆལ་དུ་ཞག་བཞུགས་ཐོག་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་དང་དགའ་ལྡན་ལྟ་
བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་བཅས་གནང་། ཞུ་ལུར་མང་ཇ་ཁ་ཤས་དང་བལ་ཀྲམ་རེ་ཐོབ་ངེས་
ཀྱི་དངོས་པོ་འང་གནང་། དགའ་བཞིར་བཞུགས་ཞག་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་དགའ་བཞི་
དཔོན་གཡོག་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་གཟབ་རྒྱས་དང་། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེ་དང་
རི་ཁྲིད་དགའ་ལྡན་སོགས་དཔོན་པན་ཚུན་རྣམས་ལ་མང་ཇ་དང་འགྲེད་བཅས་
གནང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལྟ་སར་ཕེབས། རྒྱལ་ཆབ་པ་དེ་མོར་དདུལ་དཀར་
ཀྱི་མརྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་གནང་སྐྱེས་དང་བཅས་ཏེ་ཞལ་འཛོམ་གནང་། བསམ་
བྱུབ་ཁང་གསར་དུ་རྗེ་བརྟན་དམ་པ་རྒྱ་ཀོ་ལྷོ་ལུང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་བར་
ཕེབས་ཏེ་པན་ཚུན་ཐུགས་དབྱེས་ཤིང་བག་ཕེབས་པའི་གསུང་སྐྱོང་ཞིབ་པར་
གནང་། དེ་ཉིན་ལྟ་སའི་རག་ཁ་ཤག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། དདུལ་གདུང་གསར་

བཞེངས་གནང་བ་པལ་ཆེར་བྱུང་སྟེ་ཉི་མེད་ལག་ལ་བ་དང་དུས་འགྲིག་པས་རྟེན་
འབྲེལ་ལེགས་ཞེས་མཉམ་ཆོར་མྱ་ན་མེད་པ་མཛད། དེ་ནས་རི་ཁོང་དུ་ཕྱིན་པས་
ཕུར་བུ་ཚུག་གི་དགོ་སྤྱོད་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་དགོ་སྤྱོད་གི་དགོ་འདུན་
རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་དང་བཅས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཕྱལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ཞུས་པའི་ཆོགས་དབྱར་སྐྱབ་འཕེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཕྱིན་པས། སེམས་བསྐྱེད་གསུང་
བཤད་ཀྱི་དུས་སུ། རོ་ང་རང་ཆོའི་སྐྱབ་སྟེ་ཨེ་ཡིན། བྱ་ས་ཨེ་ཡིན། གཞིས་
དགོན་ཨེ་ཡིན། གང་ཡིན་ཡང་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དག་སྤྱང་སྤྱོད་བ་
གལ་ཆེ་ཞིང་། དག་སྤྱང་མ་འགྱེངས་ཀྱང་ཁ་ནས་ལབ་ཅུང་བ་འདི་ཡོན་ཏན་ཆེན་
པོ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུང་བཤད་དུས་པ་ཅན་བསྟོ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་
འདེབས་དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང་། མྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་
སྟེ་སེ་ར་སྟོད་པ་མྱ་མ་སོགས་མཁས་འདུས་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་
ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཟབ་ཁྲིད་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང་།
དེ་སྐབས་སུ་གཏེར་སྟོན་ཡིན་ཟེར་བ་སྟེ་པོ་ལྷན་ཚུང་རྣམས་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་
ཞིག་བྱུང་བར། གཞུང་གི་བྲག་ཕྱི་ཞུ་བའི་མི་དྲག་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱང་བསྟེན་
བཀྱར་བྱས་པར་བརྟེན། ཏ་ཅང་དཔལ་ཐལ་གྱིས་རྣམ་པར་མི་འཆོམས་པའི་
གཏེར་གྱི་རིགས་སྟོ་ཆོགས་འབྲིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་སྟོ་བྲག་མེ་འབར་མཆོ་
ནས་གཏེར་འདོན་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་ཁྱུ་ལངས་ཆེ་བར་བྱུང་བ་སོགས་བསྟན་པ་ལ་
གཞོད་པར་གཟིགས་ནས། ཉིན་གཅིག་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐྱགས་ཤིན་

ཏུ་གཏུམ་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ། ལོག་པའི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་ལ་རིགས་པ་
བྲི་མ་མེད་པའི་སྤྱན་དབྱང་ཁྲ་ན་མེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་དགག་པ་ཆེར་མཛད་ཅིང་།
དམ་ཅན་གཤེན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡང་གཉེར་གཏད་ནན་ཏན་ཅན་གནང་
བས། དེར་འདུས་ཐམས་ཅད་འཛིགས་ཤིང་དཔའ་ཁྱུ་པར་གྱུར་ལ། གཤེན་རྗེ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་རྫོ་རྫོའི་གཡའ་དམ་ལ་གནས་པར་མཛད་དེ། ཟླ་རྩ་ཅན་
དེ་མཆོ་ནང་དུ་སྤྱངས་ནས་ཤི་བའི་ལུས་ལ་གཏེར་བརྩམས་བཏགས་པ་རྣམས་
ཡང་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་མཛོལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། མཛད་པ་འདིའང་དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་
བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་བྲིན་ཁྲ་ན་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། མཐུག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོད་པ་མཛད་པའི་དུས་སུ་མགོན་གཉེར་དགེ་སློང་གཞུང་ས་ནས་
གཏོང་བ་གནང་སྟེ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཏེན་དང་མཐུལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་བ་བྱ་
ཅོམས་པ་མཛད། ས་ག་རྒྱ་བའི་དུས་སུ་སྤྱང་གནས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་འཆད་
ཅན་སོགས་གོང་འཕེལ་དུ་གནང་། ཏར་གདོང་རྣམས་བྱམས་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་
སྤྱབ་སྟེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཞབས་ཏོག་ཁྱུ་པའི་ཆོགས་དབྱར་སྤྱན་
བངས་པ་ལྟར་སེབས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཐབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་
གནང་། རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་གཡུ་ཐོག་སྤྱལ་སྤྱུས་སྤྱབ་སྟེ་གསུམ་གྱི་
དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བསྟོན་བཀུར་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་བསྐྱབས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
ཁྱུ་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཁྲ་ན་མེད་པ་མཛད་ཅིང་། ཆོས་བཞིའི་ཉིན་དགེ་སློང་
གི་སྟོན་པའང་ལེགས་པར་སྦྱལ། ཆོས་ལྷ་དུག་ནས་བཟུང་སྟེ་དཔུལ་གདུང་

གསར་བཞེངས་ཀྱི་གཟུངས་འབུལ་ཡང་གནང་། བདུན་ནས་བཟུང་སྟེ་རྟོག་
ཟླ་མ་དམ་པ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་བདག་པོར་བཞེངས་ནས་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་
དཔོན་མཛད་དེ་བྱེས་ཀྱི་ཁྱི་གདན་ཟུར་སྐྱབ་སྟེ་པན་ཚུན་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ནམས་
དང་བཅས་ཏེ། དཔལ་རྟོ་རྟོ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ནས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚ་ག་
སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་མཛད་ཅིང་དམ་ཆོག་པ་སོ་སོ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་
དངོས་སུ་གཞུག་པར་མཛད་དེ། སྟོན་ཡོན་གཟབ་རྒྱས་ཕྱལ་དུ་བྱིན་པའང་སྦྱལ།
ཟླ་ཆང་སྟེ་ནས་ཀྱང་དདུལ་ཀྱི་མཆུལ་དར་ཆོན་སྣ་ལྟེ་སྟེ་འདོགས་ཅན། སྟེ་
གསུང་བྱགས་ཉིན། ན་བཟའ་ཆ་ཆང་། རྟོ་ཆད་གསུམ་སོགས་དང་། ཟླ་མ་ལས་
སྟེ། ཆོས་མཛད། ཁམས་ཆན་སོགས་ནས་འབུལ་ལོད་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་ཕྱལ་ཞིང་།
དགེ་འདུན་ཀྱི་སྟེ་ནས་ཀྱང་མཛལ་དར་ལེགས་གསོལ་བཅས་མཛད། ཟླ་ཆང་
དུའང་རབ་སྟོན་ཟླ་ན་མེད་པ་དང་ཟླ་ཇ་འགྲེད་བལ་ཁམ་རེ་བཅས་དང་། དེ་
མཚུངས་སེ་ར་སྟེད་དང་སྟེགས་པ་བཅས་ལའང་ཟླ་ཇ་དང་དདུལ་སྐར་བྱེད་
བརྒྱད་རེའི་འགྲེད་བཅས་གནང་། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་སྟེ་
དབྱར་ཞལ་བཞེས་མཛད་ཅིང་། སྟེ་མཆམས་དམ་པོའི་ངོས་ནས་བྱགས་དམ་
ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་བཞུགས། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཏུ་གྲོ་
ལུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱབ་གནས་ནམས་གཟིགས་པར་སྐྱབ་སྟེ་པན་ཚུན་དུ་ཕེབས་
སྐབས་ཕྱར་བུ་ཚུག་ཏུའང་སྟེན་འདེན་གནང་བ་ལྟར་དཀྱིལ་བཞེན་དུ་ཕེབས་
ཤིང་གསོལ་སྟོན་དང་དདུལ་ཀྱི་མཆུལ་དར་ཆོན་སྣ་ལྟེ་དང་བཅས་པ། ནང་

མཛོད་རྩི་མ་མེད་པ། གཙུག་ཏྲར་རྣམ་རྒྱལ་མའི་གསེར་སྐུ་བྱོན་ལེགས། ཞལ་
ལུང་གིས་མ། བཀའ་གདམས་གདུང་ཉེན། བཅ་ལྷ་སྟེ་རིངས། སྐུའི་ཉེར་དབྱང་ཆ་
ཆང་། བལ་ཤམ་གྱི་རྩོམ་ཆད་གཉིས། གོས་གསེར་གཞི་མ་ཡུག །མཛོད་རྩུས་སྟེ་
ནག་ཡུག །ཅེ་ཇ་འཁོར་བྱག་གཉིས། སམ་སམ་འཁོར་བྱག་གཅིག །ཆུང་རྩ་
འཁོར་བྱག་གཉིས། ཀ་ཤི་ཡུག་རྣམས་འབྲུལ་བར་མཛད་ནས། གཏུམ་པོ་བྱང་
ལྷའི་རྗེས་གནང་ཞིག་ཀྱང་ལྷ་བར་གནང་། རྗེ་ལྷང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དགྲེས་
བཞིན་དུ་རྗེས་གནང་དེ་སྦྱལ་ཞིང་ཞག་གཅིག་བཞུགས། མདོ་སྐགས་གྱི་དཀའ་
གནད་དུ་མ་དང་བྱང་བར་དུ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བའི་གནད་སྤ་མོ་ལས་
བཅམས་ཏེ་ཚོད་སྒྲིང་ཞིབ་རྒྱས་མང་དུ་གནང་། སྐབས་ཤིག་དུ་ཕུར་བུ་སྟོག་པ་
དགེ་སློང་བྱམས་པ་ལེགས་བཤད་གྱིས་སྐྱབ་སྟེ་གསུམ་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལྷས་པའི་ཆོགས་དབྱར་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་སྐྱབ་
བྱངས་ཏེ་ཁོང་རང་ལ་དངོས་པོ་སྤྲན་ཆོགས་སྒྲ་མའི་སྐྱགས་རྗེས་བྱང་བ་རྣམས་
ཐང་ཐིང་གི་མཆོད་པར་ཕྱལ་ཞིང་། ཕྱི་རྩོ་སེམས་བསྐྱེད་བསྟེ་བ་ཡོན་བཤད་
གཟབ་རྒྱས་གནང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་སྒྲད། གསང་ཕྱ། ར་
སྒྲིང་སོགས་དགོན་ཁག་ལ་སོ་སོའི་ཆོས་ཐོག་དང་བསྐྱབ་མང་ཇ་འབྱེད་བཅས་
སྦྱལ། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པར་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་སྟོན། ཤག་སྟོར་སྒྲ་མ་འཇམ་
དབྱངས། རྩོ་གདན་མཁན་པོ་དཔལ་གྲགས། སྤུ་ཁྱར་ཞབས་བྱང་སོགས་སྟོར་
སྐག་བྱེད་གཉིས་བརྒྱལ་བར་བདེ་ལམ་གྱི་བཀའ་བྱིད་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པར་སྤར་

བཞིན་སྟེ། ཟླ་བ་དགུ་པའི་ནང་དུ་ཟླ་མ་མཁན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་
དཔལ་རྫོང་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་བདུད་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
དབང་ཆེན་ཐབ་ཅིང་རྒྱས་པ་སྟོན་དང་བཅས་པ་གནང་། ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་
བཙེ་ལ་བཞིས་སྟེ་གྲུ་ཆང་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཐེབས་ཏེ་
གསོ་སྦྱང་གི་བྱ་བ་མཛད་ཅིང་། གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་བྱབ་པའི་དབང་
པོའི་སྦྱ་བྱིན་རྒྱལ་པ་ཅན་ཞིག་དང་མང་པ་ཁ་ཤས། ཁ་བཏགས་པའི་འབྲེད་
བཅས་གནང་སྟེ། སེ་ར་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་བྱམས་ཆེན་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རབ་
གནས་ལ་ཐེབས། རྒྱུད་སྦྱང་དགེ་འདུན་ལྔ་བཅུ་སྟོར་དང་བཅས་ཉིན་གསུམ་གྱི་
རིང་དཔལ་རྫོང་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་རབ་ཏུ་གནས་པ་རྒྱས་པར་
མཛད་དེ། བྱམས་ཆེན་ལའང་ནང་མཛོད་ཆོས་ཁ་སྟོ་ལུའི་སྟན་ཤལ་དང་འབྲེད་
བལ་ཁམ་རེ་བཅས་གནང་། དེ་དུས་གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་བསྟན་བཀའ་རབ་སྟོན་
སོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རི་ཁྲོད་དུ་ཐེབས་ནས། སྐལ་ལྷན་གྱི་སྦྱེ་བོ་མང་པོར་
རབ་བྱུང་བསྟན་ཚོགས་སོགས་འདོད་ཆོས་དང་མཇལ་ཞུ་བ་རྣམས་ལ་མཐོང་
ཐོས་བྲན་རེག་གི་སྟོན་པ་ཕན་འདོགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་སྟེ། ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆེས་བཙེ་ལ་སྦྱབ་སྟེ་གསུམ་གྱི་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་དང་། སེ་ར་བྲེས་པའི་
ཁམས་ཆེན་འགའ་ཞིག་གི་སྟོན་གཉེར་བ་ཁ་ཤས་བཅས་ལ། རྗེ་ཟླ་མ་ཉིད་གྱི་
ཞབས་འབྲིང་བ་བྱམས་པ་བསྟན་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡོན་སྦྱར་ཏེ། སྦྱང་གནས་གྱི་ཆ་
ག་བཏང་བའི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལ་རྗེ་ཟླ་མ་ཉིད་སྦྱན་བྲངས་ཏེ། ཉེ་བར་

མཆོད་ནས་ཐེས་ཀྱི་བྱ་བའི་དུས་སུ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་དངོས་འབྱོར་
ཀྱི་འབྲུལ་བ་སྐྱུན་ལམ་དུ་བཏེག་ནས་རང་ལ་སྒྲ་མ་བཀའ་བློན་ཆེ་ཚུལ་ཀྱི་བཀའ་
བློན་བསམ་བྱེད་དང་ཞབས་པད་བརྟན་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པར་དགེས་བཞིན་དུ་
བཀའ་བཞེས་ཀྱང་གནང་། དེ་དུས་ཐེ་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡུན་རིང་དུ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་
སྒྲོལ་དཀར་གྱི་ཆེ་སྐྱབ་ཞག་དགྲ་དང་། ར་ཁ་བཀ་ཏུ་ནས་རྒྱལ་སྟོང་མཆོད་ཉིན་
བཅུ། སེ་ར་ཅེ་དང་མཁར་རྡོར་ཡང་ཆེ་གཟུངས་སྐྱབ་རྒྱ་བཅས་ལ་མང་འགྲེད་
གང་རྒྱས་གནང་། ལྷ་མཆོད་ལ་སྐྱབ་སྤེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པར་མང་འགྲེད་།
ཆོགས་འཁོར། བརྒྱ་མཆོད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་སོགས་ལུགས་
གཉིས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མང་ཅིང་། དགུན་གྱི་རིང་ཐུགས་
དམ་ཐབ་མེའི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་
ལས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས། ར་བ་སྟོད་དང་སེ་རའི་བྲུ་ཆང་
ཁག་གསུམ་བཅས་ལ་ཆོས་ཐོག་སྐྱབས་མང་འགྲེད་སྤར་བཞིན་གནང་། ས་
ཡོས་གནམ་ཡོའི་དགེ་མཆོན་གསར་དུ་བཞད་པའི་ཆེས་གཏོར་སྐྱབ་སྤེ་ཕན་
ཚུན་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་སོགས་སྤར་
ལྟར་བཀའ་བློན་བསྐྱེད་ས། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཐང་དང་བཞེས་
ཐུག །འགྲེད་ཞོར་བཅས་གནང་། རྒྱ་བ་དང་མེའི་མཐུག་ཏུ་རྩེ་བཙན་སྒྲ་མ་འདི་
ཉིད་དང་བྱང་ཅེ་སྒྲ་མ་བཅས་ནས་གསོལ་འདེབས་གནང་བ་ལྟར། རྩེ་ལྷང་སྐྱ་

རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷ་ལྷན་ཨེ་མི་དུ་ནམ་པར་སྤང་མཛད་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
དབང་སྟོན་དང་བཅས་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་སྤུལ་བཤང་གསན་
པར་ཐེབས་ཤིང་། དདུལ་དཀར་གྱི་མཐུལ་ཆེ་ཆུང་། དདུལ་སྤང་ལྷ་བཅུ་སོགས་
སྤྱོད་ཡང་གཟབ་རྒྱས་གནང་། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བྲག་གཡབས་སྤུལ་
སྤྱ། གདུང་ཁང་ལྷ་མ་དག་དབང་སྟོན་བཟང་། ཕུར་བུ་ལྷོག་གི་དགེ་སྟོང་ནམས་དང་
བཅས་པ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དོ་རྩེ་མི་འབྲུགས་པའི་དབང་དང་ཐུགས་
རྩེ་ཆེན་པོའི་དབང་བཅས་སྤུལ། དེ་སྐབས་སུ་རྩེ་ལྷ་མ་ལུང་སྤྱོད་པའི་དོ་རྩེ་
ནས་རྩེ་ལྷ་མ་འདི་ཉིད་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དགུས་པ་དོ་རྩེ་ལྷ་དགུའི་
དབང་མཁས་བྱའཕྱོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད་པའི་མན་དག་ལུགས་ཀྱི་
དབང་ཆེན་གནང་དགོས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་མཛད་པ་བཞིན་བསམ་
བྱུང་ཁང་གསར་དུ་ཐེབས་ནས་དབང་བཞི་སྟོན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་བཤད་
མན་དག་གིས་བརྒྱན་པ་གནང་ཞིང་། དེ་དུས་འགོལ་མཆོམས་ཤིག་ཏུ་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་གཉིས་ཞལ་འཛོམས་གནང་སྟེ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་
གསུང་སྟེང་ཞིབ་རྒྱས་སུ་གནང་ཞིང་ལེགས་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར། དེ་
ནས་ཕུར་བུ་ལྷོག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤུལ་སྤྱ། རོ་གདན་
མཁན་པོ། ཕུར་བུ་ལྷོག་གི་དགེ་སྟོང་ཉི་ཤུ་སྟོར་བཅས་ལ་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ།
ཆེས་བྱ་དམར་ཞིང་། དུག་ཆེན། ལྷ་མཆོད། ལྷོ་སྟོང་དོན་བདུན་མ་ནམས་ཀྱི་ཁྲིད་
བཅས་སྤུལ། དེ་དུས་ཁོ་བོ་ཅག་པོ་བྱང་པོ་ཏེ་ལར་ལུང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་

གིས་བསྐྱེད་མ་མཛད་པ་ལྟར་བྱིན་དུས། རྗེས་སུ་བཅེ་བས་ཐེབས་པ་དང་ཞལ་
མཛོན་དུ་གྱུར་ནས་དདལ་གྱི་མཐུལ་ལ་སོགས་པའི་གནད་སྐྱེས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱེད་
ཞིང་། ཐུགས་དབྱེས་པའི་གསུང་སྤྱིང་ཞིབ་རྒྱས་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱབས་མགོན་
རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་སྦྱེད་
རིན་པོ་ཆེ་ངོས་འཛིན་གྱི་བྱ་བའི་སྐོར་སོགས་ལ་སྦྱོ་བོ་རྣམས་རང་རང་གི་འདོད་
གཏམ་གྱི་སྤྱིང་གཞི་སྦྱ་ཆོགས་པ་ཞིག་འོང་མོད། དེ་དག་ལ་སྒོ་ཅན་ཅུ་བ་དང་སྒོ་
སྦྱ་མང་བའི་བྱ་བཞག་ཏུ་མ་སོང་བར་རང་ཚུགས་བཟུང་ནས་འདུག་སྟེ། རྗེ་སྤྱི་མ་
བཀའ་འདུག་མཚུངས་སྒྲ་མེད་པ་རྒྱལ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་དེ་ཉིད་རང་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐུལ་དུ་བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་གནད་པ་སྒོ་ལ་ཤིན་ཏུ་
ཕན་པའི་བཀའ་འདུག་ཐོབ། དེ་དུས་རྗེ་ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་བཅོས་
ལྷན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་དགོས་ཚུལ་གསུང་བ་ལྟར།
རྗེ་ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་མང་ལ་པོ་བྲང་ཆེན་
པོའི་ཆོམས་ཆེན་རྟེན་པར་སྤུལ་བའི་གལ་དུ་ཐེབས། སྤྱིར་རང་ཉིད་སྤྱངས་པའི་
ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་དམན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྦྱོ་བོ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུ་ཆོགས་པའི་སྦྱབས་ཀྱིས་
ཡིད་རབ་ཏུ་ལྷུ་པ་བ་བཞིན་གྱུར་ཀྱང་། དབང་ཆེན་སྤུལ་ཐེན་པའི་རྗེས་སུ་རྗེ་
བཙུན་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་ཡགས་པོ་བྲུང་ཚུལ་གྱི་བཀའ་གནད་བས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་
བདེ་བ་ཐོབ། སྒྲ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་སྒྲ་མ་མཁན་ཆེན་སྦྱེད་སྦྱོ།

མཁར་རྫོ་སྤྲུལ་སྤྱོ་སོགས་སྤྱོ་སྤྱོ་དང་། དག་བཤེས་སོགས་སྤྱོགས་འདུས་ཀྱི་དག་
འདུན་སྤོང་དང་བཞི་བརྒྱ་སྤོང་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་བཀའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་ལ་མཐའ་ཚད་པ་གནང་ཞིང་། རྩེ་བཙུན་སྤོང་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྩེ་ས་
དང་གཞུང་ས་སོགས་སོ་སོ་ནས་ཀྱང་བསྐྱོན་བཀྱར་སྤོང་མ་མཆིས་པ་མཛད།
མཐུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཁྲོལ་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤྱོ་
ཁྲོལ་ཏུ་དག་སྤོང་མཐོན་གཉེར་གཏོང་བ་གནང་ཞིང་། དེ་དུས་སུ་ཁོ་ལོ་ཅག་ནས་
ཀྱང་དཔོན་ཁྲོལ་དག་སྤོང་མངགས་ནས་དངོས་པོ་ཚུང་ཟད་ཕྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་
དབྱེས་བཞིན་དུ་བཞེས། དེ་དུས་སུ་སྤྱིར་བསྐྱོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དབྱེས་འཕང་མཐོ་
ངེས་པའི་གསུང་བཤུད་ཞིབ་རྒྱས་དང་། ཁྱད་པར་དུས་དེའི་ཆེ་རྩེ་ས་དུས་
གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་པོ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
གཟེགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ངོས་འཛིན་ཀྱི་སྤོང་ལ་སྤོང་
གཞི་སྤོང་ཆོགས་པ་སྤྱོ་བ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྤོང་ཞིབ་
རྒྱས་སུ་གནང་། གེ་རེ་ཞབས་བྱེད་གིས་གཙོས་པའི་སྤྲུལ་ལྷན་ཀྱི་སྤྱོ་པོ་མང་པོ་
ལ་རབ་བྱེད་བསྐྱོན་རྫོགས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་རིན་ཡང་སྤྲུལ་ཞིང་རྩེ་ས་གནང་ཁ་
ཤས་ཀྱང་གནང་། སེར་སྤྱོ་སྤྱོ་པོའི་ཆོགས་ཀྱངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
གསོ་སྤོང་སྤྱོང་གནས་དང་བཅས་པའི་བཀའ་རིན་སྤྲུལ་ཞིང་། དེར་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་ལ་སྤོང་པའི་ཉིན་རྩེ་ས་དང་དངོས་གཞི་ཐུབ་བསྐྱོན་པོལ་སྤོང་དང་
ཆོ་ག། དགོང་རྩེ་ས་སྤྱོ་པོའི་ཁ་བཏགས་སྤྱོ་ཆེན་རེ་དང་། དུལ་བལ་ཁམ་

རེ་བཅས་སྤར་བཞིན་གནང་། དེ་དུས་སྤྱ་ཁམས་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མངོན་
པ་དང་མནལ་ལྟས་ཀྱང་འཚུ་བ་ཉམས་དོད་པར་བརྟེན་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་སྒྲོལ་
དཀར་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་སྤྱབ་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང་། སེར་འབྲས་སོ་སོར་འདུས་
སྡེ་རྣམས་ལ་མང་ཇ་དང་གྲ་ཆང་འགའ་རེར་གྲ་ཇ། རྒྱད་ཉོད་པ་རྣམས་ནས་
གདུགས་དཀར་སྒྲོག་ཆེན་གྱི་གཏོར་རྒྱག་། ཕུར་བུ་ཚུག་གི་འདུས་སྡེ་རྣམས་
ནས་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོག་དང་། བདུན་གཅིག་གི་རིང་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་
ནས་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་ཆེ་སྤྱབ་བཅས་གནང་བས་སྐྱེད་གཞི་ཡང་རིམ་གདངས་སུ་
བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱད་ཉོད་སྤྱད་དང་བྲག་གཡབས་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་སོགས་དགེ་འདུན་
ལྷ་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་
ཁྲིད་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་སྦྱལ། ཁོ་ལོ་ཅག་གྲ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་མངལ་དུ་བྱིན་
ཏེ་སེ་རར་སླེབ་སྐབས་ཞལ་མངོན་དུ་བྱུར་ཅིང་། དེ་སྔོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་ལྟར་མ་གཅིག་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་ཕྱུག་མའི་རྗེས་གནང་བུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ལྟགས་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་བྱད་པར་དུ་སྔོན་འགྲའི་ཆོས་བཤད་གྱི་
སྐབས་ཡུམ་གྱི་སྤྲས་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་དོན་འདུས་ཤིང་ཟབ་པའི་
གནད་དང་བཅས་པ་ཞིག་སྦྱལ། མཐུག་ཏུ་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མའི་སྤྱ་ཐང་དང་མཆོད་
པའི་ཡོ་བྱད་ཆ་ཆང་བཅས་ཀྱང་ཆང་མ་སྦྱལ་བ་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བཀའ་བྲིན་
གཞལ་དཀའ་བ་ཐོབ། དེའི་སང་ཉིན་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱུར་པའི་སྤྱབ་
སྡེ་གསུམ་དང་མཁར་རྫོང་བཅས་གྱི་དགེ་འདུན་བུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་

ངོས་ཅག་འཁོད་པར་མཛད་ནས། སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོག་གས་འཁོར་དང་འབྲེལ་
བའི་རིང་འཆོའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་སྒྲིག་པར་མཛད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་
མཐུལ་བྱག་ཏུ་བཞེས་ནས་གསུང་བཤད་ཀྱི་རིགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། བྱད་
པར་དུ་གངས་ཅན་མགོན་པོ་འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་བྱུག་དང་
སྤང་བ་མཐའ་ཡས་གཉིས་ཡབ་སྐུ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱོན་ནས། གངས་
ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་ཤིན་ལུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། ད་
ལྟར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་དབང་བྱུང་བ་དག་རྗེ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་གདུལ་བྱ་རྟག་
འཛིན་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
གཟུགས་སྦྱོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། སྤང་ཡང་བསྟན་
འགྲོའི་དཔལ་དུ་མཆོག་སྦྱུལ་འབྲུལ་པ་དང་བྲལ་བར་ཐེབས་པ་ལ། གོང་མ་
བདག་པོ་ཆེན་པོའི་ལུང་གིས། མཁས་པའི་དབང་བྱུག་དམ་པ་བསྟན་འགྲོའི་
དཔལ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལུང་སྦྱུ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་། རྒྱལ་བའི་
རྒྱལ་ཆ་བ་དམ་པ་ལོ་མིན་ཉན་དེ་མོ་སྦྱུལ་པའི་སྦྱང་ག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་
ལེགས་རྒྱ་མཆོད་དང་། ལ་མོ་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོ། བྱོད་ཉིད་བཅས་ནས་ཐག་བཅད་
པ་ལས་མ་འདས་མོད། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔུ་རྒྱུ་ཤིན་པས་རང་རང་གི་འདོད་
ཕྱོགས་ལྟ་བུས་སྤང་བཞིན་སྒྲ་ཆོག་གས་པ་བྱུང་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་བྱེད་ལ་སྦྱར་
པ་འདེབས་པ་སོགས་བྱུང་ཡང་བཞིན་སྟོབས་ལྷག་པར་བསྐྱེད་དགོས། ཞེས་
སོགས་སྦྱན་ཆ་བ་འབྲུག་བཞིན་དུ་བཀའ་སྦྱུལ་བས་སེམས་དད་པའི་སྦྱ་ལོང་

ལྷག་པར་གཡོས་ཤིང་རང་ཉམས་ལ་དཔགས་པའི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་སོགས་ཀྱང་
འིན་རྟེན་འཕེལ། རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་ནས་བསྐྱལ་མ་གནང་བ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་ཉིད་
གྱི་བཙུན་བཞུགས་ངེད་ནས་གསར་དུ་ཚུམ་པ་དེ་དང་དམིགས་བཅེས། རྗེ་ལྷ་མ་
ཉིད་གྱི་གསོལ་འདེབས་སྟོ་ཀ་གཅིག། །ངེད་རང་གི་རིང་འཆོའི་ཆོགས་བཅད་སྟོ་
སྟོས་དཔག་བསམ་མ་བཅས་གྱི་ཕུང་ཕུལ། དེ་རུབ་ལྷ་ལྟན་དུ་ཕེབས་ནས་རྩོ་
རིང་དུ་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བསམ་བློས་ཁང་གསར་དུ་རྩོ་ཀོ་སྒྲི་ལུང་སྦྱར་རིན་པོ་
ཆའི་བྱང་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཐུགས་དབྱེས་པའི་གསུང་སྟེང་ཞིབ་རྟེན་གནང་ཞིང་། རྗེ་ལྷ་
མ་དག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྦྱ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་རོལ་པའི་
རྩོ་རྗེ་ལུང་སྦྱར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ་ལ་བཞུན་པའི་ཆེ་དབང་ཐབ་
རྒྱས་འིག་གནང་རྗེས། ལུང་སྦྱར་རིན་པོ་ཆེས་བཞེངས་ནས་བརྒྱུང་བྱག་མང་ཅམ་
དང་བཅས་ཏེ་མཐུལ་བྱག་རྟེན་བསྐྱམས་ནས། དེང་སང་སྟོགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
སྟོགས་མར་གྱུར་པའི་དུས་འདིར་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
གནས་མི་གནས་ཀྱན་གཟིགས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡབ་སྲས་
གཉིས་དང་ལྷ་མ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ལ་རག་ལས་པས་ཞབས་བད་ཡུན་རིང་དུ་བཙུན་
དགོས་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བྱ་བ་གནང་ཞིང་། རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཞལ་
བཞེས་མཛད། དེ་དུས་རྗེ་ལུང་སྦྱར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དཔལ་དཀར་གྱི་མཐུལ། སྦྱ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན། དཔལ་རྩོམ་བཞི། ར་བཟའ་ཆ་ཆང་། གོས་དར་སོགས་
འབྲུལ་ལོད་རྒྱ་ཆེར་གནང་། རྗེ་ལྷ་མ་འདི་གཉིས་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞལ་

འཛོམ་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་པ་དེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པར་
གྱུར། དེ་ནས་པོ་བྱང་པོ་ཏྲ་ལར་ཐེབས་ནས་ཁོ་པོ་ཅག་གི་སར་ཆེབས་བསྐྱོད་
གནང་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སྒྲིང་ཞིབ་པ་དང་། དེ་ཁོ་པོ་ཅག་ན་མཐོན་པོར་སྒྲིབ་
པས་ཡུན་རིང་པོར་མི་གནས་ཤས་ཆེ་ཞེས་སོགས་བཀའ་ཐེབས་པས་སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་གྱུར་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོགས་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་ཆེ་དབང་འགའ་
ཞིག་ཕྱལ་ཞིང་། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔལ་དུ་རྗེ་ཉིད་
ཞབས་པད་མ་བཏན་ན། ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཆེན་པོ་ནི་ཞལ་མ་བཞུགས་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་ནས་གནས་པ་ཞེས་སོགས་རང་གིས་གང་ཤེས་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་དགེས་བཞིན་དུ་ཞལ་བཞེས་
གནང་བས་དབུགས་དབྱུང་བ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་གོང་ཆབ་ཀྱི་སྟུན་གཞི་ཅུང་ཟད་
བཞེས་པ་དེའང་རིམ་གྱིས་གདངས་པར་གྱུར་པས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་
གཞལ་བར་དཀའ་བའི་བཀའ་བྲིན་ཐོབ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲེལ་བའི་ཐབས་སུ་
དགོངས་ནས་སེ་ར་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་འགྲེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱི་འབུལ་རྩས་
ཆོས་ཁ་སྒྲ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་མཆན་མི་ཆད་མ་བཅུ་གཅིག། །གཏོར་རྒྱལ་སྐབས་
བསྐྱམས་རྒྱའི་ཁ་འྲེ་ཅེ་ལྟ་བུ་ཐོད་སྐྱམས་དང་བཅས་པ་ཆ་གཉིས་བཅས་གནང་
ཞིང་། དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་ལྷ་ཆང་ལ་མང་འགྲེད་འགའ་ཞིག་དང་སྤྱི་འབུལ་དུ་
ཐུགས་སྦྱགས་གསེར་ཆགས་མ་ཆ་གཅིག་བཅས་སྦྱལ། དེ་སྐབས་ཆིང་དབང་

གི་མི་སྣ་ལོན་ཆོས་རྗེ་དང་། མཁས་གྲུབ་དཔལ་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་
སྤྱལ་པའི་སྤྱ་བཅས་ལ་ཐོན་བྱུག་དངོས་པོའི་རིགས་གྲུ་ལོ་མས་པ་དང་བཅས་ཏེ་
གནང་ཞིང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་བ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱས་ཏེ་
བསྟན་འགྲོར་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིབ་རྒྱས་གནང་།
ཆེ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་བཙེ་ལཱའི་ཉིན་སྤར་རྒྱན་བཞིན་ཆ་རྟེན་མར་ཕུར་བྱ་སྟོག་གི་
འདུ་ཁང་དུ་དགེ་སློང་གི་འདུས་སྡེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་དབྱར་མེགས་ཏེ་སྤྲོ་ལོ་ཞིག་
ནས་མཛད་པ་ལྟར་བཅའ་ཡིག་གསུང་སྟོག་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་
སྤྱལ་ནས། དབྱར་གནས་ཀྱི་རིང་བཅད་རྒྱ་དཔལ་པོ་ལ་བཞུགས་ཏེ་བཙེ་མ་ལྟན་
འདས་འཕགས་མ་སྟོལ་མ་དཀར་མོའི་ཆེ་སྤྱབ་ཐབ་རྒྱས་གནང་། དབྱར་གནས་
གོ་ལ་བསྟན་སེར་འབྲས་ཀྱི་ཆེ་མ་སྤྱལ་སྤྱ་སོགས་སེར་སྤྱ་དྲུག་ཞན་མང་པོ་ལ་
མཛལ་ཁ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་རང་རང་གི་སྟོང་དང་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་
སྟེང་ཞིབ་རྒྱས་སྤྱ་གནང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། གསང་སྤྱགས་མཁར།
གསང་ཕུ་བཅས་ལ་མང་ཇ་འབྲེད་དང་བཅས་པ་སྤར་རྒྱན་བཞིན་སྤྱལ། ཆེ་བ་
བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཙེ་གསུམ་ཀྱི་ཉིན་རྩ་སྤག་ཆོས་མཛད་སྤྱལ་བཟང་ཕུན་
ཆོགས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་སྤམ་ཅུ་སྟོར་ལ་བསྟན་རྩོགས་ཀྱི་སྤོམ་
པའི་བཀའ་དྲིན་སྤྱལ། ཆེས་བཙེ་བརྒྱད་ལ་སྤྱབ་ཁང་སྤྱལ་པའི་སྤྱ། མཁར་རྩོ་
སྤྱལ་པའི་སྤྱ། ར་ཉག་སྤྱལ་པའི་སྤྱ། གགས་པ་སྤྱ་སྟེ། མ་ཉི་སྤྱ་སྟེ་སོགས་སྤྱལ་སྤྱ་
མང་བ་དང་། སེར་སྤྱགས་པ་ཆེ་ཕུར་ཆོས་འབྱོར། ཏེ་པོ་ཏོར་ཆང་ཆོས་མཛད་

སོགས་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་ཐར་འདོད་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་ཚུབ་བདེ་
ལམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲ་
མ་མཆོད་པའི་ལྷགས་ལུང་དང་ཁྲིད། གཙེད་ཁྲིད། རམ་མཁའ་སྟོང་འབྱེད་ཀྱི་དབང་
དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང་། སྟོན་ཆོས་གྲོལ་བསྐྱེད་རྒྱལ་མོ་རིང་པ་སོགས་བྱུག་
བརྒྱ་སྟོར་ལ་དགེ་སྟོང་གི་སྒྲོམ་པའང་སྦུལ། འདི་ལོ་སྤྱིར་རྟ་འབུལ་མི་བྱུང་བ་
རྣམས་འབྲལ་དུ་སེ་ར་ཆོགས་ཆེན་དུ་སྦྱུ་འབྱེད་ལ་གནང་ནས་འབུལ་མི་རྟ་དང་
བཅས་པ་ལ་འདུས་ཆོགས་ནས་སྐྱབས་འདུག་གནང་དགོས་པའི་སྟན་སྟོན་ཁྱེ་
བར་མཛད། ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་ཕུར་བྱ་ཚུག་དུ་སྦྱབ་སྤེལ་གསུམ་གྱི་དགེ་སྟོང་
རྣམས་ལ་ཞབས་ཏོག་ཆོགས་འཁོར་སོགས་ལོ་ལྟར་བཞེན་གནང་ཞིང་ཆོགས་
དབྱུར་ཕེབས་བསྐྱེད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱས་འདེབས་དང་བཅས་ཏེ་
འབུལ་བར་གནང་། དེ་ལོ་དཀའ་བཅུ་སྟོང་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞབས་བརྟན་བྱལ་
བའང་དབྱེས་བཞེན་དུ་བཞེས། ཕྱི་ལོ་བྱང་ཅེ་མཁའ་ལོ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་
ཀྱིས་མཆུལ་གྱིས་ཐོག་བྱངས་པའི་འབུལ་བ་མཛད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
ལྟར། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་སྟོར་བ་ཆོགས་གསོག་
དང་དངོས་གཞི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱགས་བརྟེན་གྱི་སྟོན་ས་
གསུང་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་གནང་། སེ་ར་གྲུ་ཆོང་ཁག་གསུམ་དང་ཆབ་མདོ་བཅས་
སུ་མང་འབྱེད། སྒྲ་མ་ཀུན་རྟོར་གྱི་དདུལ་གདུང་ཞལ་འདེབས་སུ་གསེར་དདུལ་
དང་གཡུ་སོགས་མང་དུ་གནང་། ཉེར་བྱུག་ནས་བཟུངས་དགུན་གྱི་རིང་རྣམ་

སྤང་མངོན་བྱང་དང་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་ལྷགས་བསྟེན་སོགས་ལྷགས་དམ་ཟབ་མེད་
བཅད་རྒྱ་དམ་པར་བཞུགས། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་མཁུག་དུ་སྐྱབ་སྟེ་གསུམ་
གྱི་དུས་མཆོད་སོ་སོའི་ཆོགས་དབྱར་ཐེབས། སྐྱབ་སྟེ་གསུམ་སོ་སོ་ནས་ལོ་
གནངས་ཆགས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེར་ཞབས་བརྟན་རེ་འབྲུལ་བའི་ཕྱག་
སྒྲོལ་ཡོད་པའི་ཐོག་ལོ་འདི་ནང་སེ་ར་ཅེ་སྟེ་བ་དང་སྐྱབ་ཁང་སྟེ་སྟེ། དགེ་བཤེས་
སྟན་འགས་བཅས་གསུམ་སོ་སོ་ནས་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་སྒྲོན་སྟེ་ཆོགས་འཁོར་
དང་བསྟེན་བཀྲུ། འབྲུལ་བ་གཟབ་རྒྱས་བརྟན་བཞུགས་དང་འབྲེལ་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་ཆོགས་དབྱར་སྟན་བྲངས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྟག་པའི་
སྒྲོར་དང་འཁོར་བའི་ཕྱན་ཆོགས་མཐོག་ཆུང་ཞིང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཚུལ་
སོགས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་ཞིབ་རྒྱས་སུ་གསུངས་ཤིང་། བྱུང་པར་
དུ་ཉོན་མོངས་བ་དང་འཐབ་ལུགས། དེ་ལ་སྒྲུའི་མཐུ་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་དང་།
ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་ཁང་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལུགས། དེ་ལ་མཆོད་
བ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པར་འགྱུར་ཚུལ། ལྷ་མ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་དམ་བ་ཡིན་ལུགས་སོགས་ཡིད་འཁྲུལ་བའི་གསུང་བཤད་རྣེས་
རྒྱས་པ་གནང་། ལྷགས་འབྲུག་གནམ་མེད་དགེ་མཚན་གསར་དུ་བཞད་པའི་
དུས་སྟོན་སྤར་བཞིན་གྱི་ཆེས་གཏོར་དང་། དགེ་སྦྲོང་རྣམས་ཆ་རྒྱུ་མའི་ཐོག་
གཟེམས་ཆུང་དུ་ཆོགས་པར་ཕྱག་དབང་དང་ཇ་གལ་ཞབས་རྟོག་དགེ་སྦྲོང་རེར་
བསོད་བརྟགས་རེ་བཅས་སྤར་བཞིན་གནང་ཞིང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་

སོགས་སྟོགས་འདུས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་དང་མི་ཆེན་སེར་སྐྱ་དུ་མ་ལ་ཕྱག་དབང་དང་
སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གླེང་ཞིབ་རྒྱས་སུ་མཛད། འདི་ལོ་སོགས་སྔ་
ཕྱི་མང་པོར་ངོ་ལྷག་རྣམ་གཉིས། འཕགས་པ་ལོ་གེ་ལུ་ར། གསེར་གདུང་རྣམ་
གཉིས་སོགས་ཆེན་རྣམས་ལ་ལོ་རེར་སྟོང་མཆོད་ཆར་བྱེད་གཉིས་རེ་བཅས་ཉུང་
མཐའ་དང་། ཆེན་གཙོ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལལ་སོགས་དང་། གསེར་ཆབ་ཀྱང་ཡང་
ཡང་འབྲལ་བར་མཛད་ཅིང་དེའི་མཐུ་ལ་བཞེན་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་འགྲོ་
ཀྱན་བདེ་བའི་སྤྱགས་སྟོན་ཡང་དག་ཀྱང་མཛད། སྒྲ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་
ཉིན་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་དམ་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་དུས་མཆོད་དུ་ཕུར་
བུ་སྟོག་གི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་མང་འབྲེད་རྒྱས་ཤིང་གཟབ་པ་དང་བཅས་ཕུར་
བུ་སྟོག་གི་རིགས་གསུམ་ལྟ་ཁང་དུ་མཆོད་འབྲལ་རྒྱས་པར་གནང་སྟེ། སྤྱགས་
སྟོན་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་རེ་རྒྱས་སུ་མཛད། པོ་ཏྲ་ལར་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆའི་
མཛལ་ཁྱུར་དངོས་པོའི་འབྲལ་བ་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་ཏེ་ཕེབས་ཤིང་། ཚུར་
ཡང་བཀྱར་གཟོས་ཆེན་པོ་མཛད། སྒྲ་བ་གསུམ་པའི་འགོར་ལྷན་མ་དགེ་སྟོང་
དགོན་མཆོག་། ཆ་བ་མ་ཉི་སྟལ་སྐྱ་ཆུང་བ། མགོན་གཉིར་ཡོན་ཏན་ལེགས་གྲུབ་
སོགས་སོ་སོ་ནས་སྐྱབ་སྟེ་གསུམ་ཀྱི་ཆོགས་དབུར་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་སྟོན་བྲངས་ཏེ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ། སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འཁོར་གཟབ་
རྒྱས་ཞབས་བཏན་དངོས་འབྲལ་སོགས་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ། དགོན་མཆོག་གི་
མཆོད་པ། དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་ཁྱེས་པའི་བྱི་རྩོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་

སྐབས་གསུང་བཤད་རུས་པ་ཅན་གནང་། རྩ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་
ཉེ་བོ་ལྷ་མགོན་སྤྲུལ་སྤྱུ། སེར་སྤྲང་རྩ་བུར་སོགས་བྱས་གཙང་། ཁམས། ཨ་
མདོ། སོག་ཡུལ་སོགས་ནས་ཐེབས་པའི་མཁས་འདུས་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་
ལ་རྩ་བ་གཅིག་གི་རིང་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དུ་
བྲགས་པའི་བཀའ་བློན་ལུང་རིགས་བྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་ལས་བྱངས་ཤིང་། རྩ་མ་
དམ་པ་རྣམས་གྱི་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པ། རྩོམ་པ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་
ཉམས་ལེན་བྱེད་ལུགས། ལམ་གསུམ་སོ་སོའི་གསུང་བཤད་མཐའ་ཆོད་རེས་པ་
རེ་གནང་། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཁྱེ་བ་པོ་རྣམས་ལ་མང་པོ་དང་བཞེས་སྤྲུག་
སོགས་མཆོད་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་སྤུལ་ཞིང་། ས་ག་རྩ་བའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་ཞིག་གནང་ཞིང་
གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་བསྟེན་བཀྱར་ཤུན་སུམ་ཆོགས་པ་གནང་། ཆེས་བཅུ་
གསུམ་ལ་སེར་སྤྲུ་དབྱུ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལོ་ལུགས་ཀྱི་
རྗེས་གནང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་མཛད་ནས། བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་གཉིས་ལ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསོ་སྦྱོང་གི་སྤྲོམ་པ་འཕོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྦྱང་གནས་
ཀྱི་ཆོག་ལེགས་པར་སྤུལ། ཆེས་བཅུ་དུག་ནས་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་པའི་
དགོངས་རྗེགས་སྦྱབ་མི་ཕྱག་དྲོར་ཐོན། འོ་ཡོན་ཆོས་རྗེ་གསང་བདག །དགོ་
སྟོས་རྣམ་རྒྱལ། པས་སེ་བསམ་གཏན་དྲོ་རྗེ། བྱང་ཆེ་རིང་དོན་ཡོད། ལུ་ས་ལག་
ཆེ་སོགས་འགོ་ཡོད་དུག་ལ་ཕྱག་དབང་དང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་གསུང་

སྒྲིབ་ཞིབ་པར་གནང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་དགོངས་རྗེ་གས་སུ་དངུལ་སྲང་ལྔ་
བཙུའི་མཐུལ། གོས་ཡུག་བརྒྱད་སོགས་དང་། ཁོང་རང་སོ་སོ་ནས་འབྲུལ་བ་
མཆོན་ཅམ་རེ་ཤུལ་བ་ཐམས་ཅད་དགྲེས་བཞིན་དུ་བཞེས་ནས། སྒྲེ་ལེན་གྱི་
བདག་རྒྱུན་གྱིང་ཡང་དག་པ་མཛད། དེ་ནས་ཕྱོགས་འདུས་གྱི་ཟླ་པ་བདུན་ཅུ་
རྒྟེན་ལ་རབ་བྱུང་དང་ཉིས་བརྒྱ་རྒྟེན་ལ་བསྟན་རྗེ་གས་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཅས་སྟུལ་
ནས། ཆེས་བཙུ་བདུན་དང་བཙེ་བརྒྱད་རྣམས་ལ་སྲར་རྒྱན་ལྟར་གཏང་རག་
བསྐྱང་གསོ་རྒྱས་པར་གནང་། ཆེས་བཙུ་དགུ་ནས་གནས་གང་གི་བར་དཔལ་
ལྷན་སྦྱད་རྒྱུད་བ་དང་སྟོད་རྒྱུད་ཟླ་ཆང་པ་གཉིས་གྱི་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་སུ་
རྗེ་གས་པའི་དགེ་བཤེས་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར།
བཙེམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་ཁྱིད་
དཔེན་ས་སྟན་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་གནང་། རྒྱ་བ་ལྔ་པའི་རིང་བཅད་རྒྱ་
དམ་པོ་ལ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་འགོར་རྗེ་ཉིད་གྱི་ཞབས་འབྲིང་པ་འཛིན་
ལས་གྱིས་ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཆས་དངོས་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། སྒྱུ་བ་ཕྱེ་
གསུམ་དང་མཁར་རྫོ་བཅས་གྱི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ཆོགས་པའི་ཆོགས་དབྱར་རྗེ་
བཙུན་སྐྱ་མ་ཉིད་སྒྱུ་བ་བྲངས་ཏེ་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་འབྱོར་གྱིས་བརྟན་བཞུགས་
ཤུལ་ཞིང་། རྗེ་སྐྱ་མ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་གྱིང་དགྲེས་པའི་བཀའ་ལན་སྟུལ།
ཕྱི་རོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་གསུང་བཤད་རྒྱས་པ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་སྐྱ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗེ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་མཛད། རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་

ཆེས་བཅོ་ལྔ་ནས་དབྱར་གནས་པའི་ཆོག་སྤར་བཞིན་དང་། ཟླ་བ་བདུན་པའི་
ཆེས་བཅོ་ལྔ་དང་བཅུ་བྲག་གཉིས་ལ། ལྷ་ས། ལྷགས་ཁྲོང་། ཉང་བཟ། འོག་བདེ་
སོགས་ཉེ་སྤོར་གྱི་དད་འདུས་བརྒྱད་བརྒྱ་སྤོར་ལ་ལོ་ལྟར་དབྱར་མཇལ་གྱི་ཆེ་
དབང་དང་དམིགས་བཅེ་ལ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་སྤགས་གྱི་
ལུང་སོགས་བྲིས་བ་རྣམས་དགོ་བ་ལ་བསྐྱལ་བའི་བཀའ་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་གནང་།
དགག་དབྱའི་བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་མཇེད་བ་ཟེན་ནས་སྤར་རྒྱན་ལྟར་འོག་བདེའི་རྒྱ་
འབྲས་དུ་ཕེབས་ནས་དགོ་སྤོར་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་བྲིས་གྱི་བྱ་བ་མཇེད་ནས་
བསྟེན་བཀྲར་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་བ་དང་བཅས་ཉེ་ཆོས་གྱི་འབྲེལ་གཏམ་དང་
དབྱེས་སྤོ་སྤོ་ན་མ་མཆིས་བ་གནང་། སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ། རྒྱད་ཉོད་སྤྲད།
གསང་ཕུ་བཅས་སོ་སོའི་ཆོས་ཐོག་དང་བསྐྱལ་བའི་མང་འབྱེད་སྤོ་ན་མ་མཆིས་
བ་དང་། ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་འགོར་སྤོན་པོ་ཆེན་པོ་གྲུང་བརྩེ་ཉ་དང་། སྤོན་པོ་ཆེན་
པོ་མདོ་མཁར་ཞབས་བྱང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གཉིས་ངོ་ཡོད་ཆང་མ་དབྱར་
མཇལ་ལ་ཕེབས་བ་ལ་ཡིད་མགུ་བའི་བཀའ་ལན་སྤོ་ན་མ་མཆིས་བ་དང་བཅས་
ཆོས་གྱི་གསུང་སྤེང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་། ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་སྟོན་ཆོས་སྤར་
བཞིན་སྤལ་ཉེ། རྒྱས་སྤས་སྤལ་པའི་སྤྱ། སྤི་ལི་གཞོ་མིན་ཉན། བཅན་པོ་ནོ་མིན་
ཉན། ཟླ་མ་འཇམ་དབྱངས་སྤལ་སྤྱ། ཕུའུ་ཀུན་ཞབས་བྱང་། ར་ཉག་སྤལ་སྤྱ། ཉེ་
པོ་སྤལ་སྤྱ། བོ་རེ་ཞབས་བྱང་། སེར་སྤྲད་སྤྲ་བྱང་། སེར་ཉོད་སྤྲ་བྱང་། སྤོན་པོ་
ཆེན་པོ་གྲུང་བརྩེ་ཉ། ཆ་པོ་ཐའི་རི་བ་སངས་ཆེ་རིང་ལ་སོགས་པའི་མི་ཆེན་

མཁས་ཤིང་དད་པ་བཟང་བ་མང་པོ་དང་། རྒྱ་དཔྱད་སྤང་དང་། སེང་འབྲས་དག་གསུམ་གྱི་མཁས་འདུས་དང་། དཔེན་པའི་ནགས་ཁྲིད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞིལ་བའི་དག་སྤོང་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སོགས་སྤོང་དང་བྱག་བརྒྱ་སྒོར་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་ལྷགས་ཁྲིད་ཟབ་མོ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཕུལ་བྱང་ཞབས་དང་ཅོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་གྱི་བཞེད་སྲོལ་བྱབ་དབང་དག་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཉིན་བཅུ་གཉིས་གྱི་རིང་ཆོས་ཐུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་རེ་མཛད་དེ། རྗེ་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས། ངས་ཀྱང་ན་སོ་ཀླས་ཀྱང་ལས་སྒྲ་བ་སོང་བར་གཤེད་བགྱང་ནས་བཤད་ཡོད། ཁྲིད་རྒྱམས་མཐོ་དམན་ཐམས་ཅད་ནས་ཀྱང་ངས་བཤད་པ་དོན་མ་སོང་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་མཛོད་ཅིག །ཅིས་སོགས་བཀའ་ནན་ཆེན་པོ་གནང་། གནམ་གང་གི་ཉིན་ལྟོན་པོ་ཆེན་པོ་བརྗེ་ཏུ་ནས་དདུལ་དཀར་གྱི་མཆོལ་དར་ཆོན་སྒྲ་ལཱའི་སྟེ་འདོགས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དངོས་འབྱོར་གྱི་མཚོད་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོས་ནས་བསྟན་པ་གནས་ཚུལ་དང་སྒྲ་མ་ཉིད་བཀའ་ཤིན་ཆེ་ཚུལ། ད་ལམ་ཆོས་ཉན་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པའི་མཚོད་པའི་ཚུལ་ཏུ་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་དང་ཡོན་ཏན་གཞིར་བྱུང་མ་གཉིས་རྒྱན་འདོན་བྱེད་པའི་ཡིད་དམ་བཅས་ཤིང་། རྗེ་སྒྲ་མ་རྟོ་རྟོ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་ཀྱང་དགྲེས་པའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་གནང་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྒྲ་མ་མཆིས་པ་མཛད་དེ། རྒྱལ་སྲས་སྐུལ་སྤྱོད་བཅན་པོ་སྐུལ་སྤྱོད་ར་ཉག་སྐུལ་

སྐྱེལ་སོགས་པའི་སྐྱ་ཆེན་དང་དད་ལྡན་མང་པོས་བསྐྱེན་བཀུར་དང་མང་འབྱེད་
རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་རང་གི་ཕྱག་རྩལ་ནས་ཀྱང་བསྐྱེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེན་
པོ་དང་བྱད་པར་དུ་སྐྱ་ཆའི་ཆེ་སྐྱབ་ཏུ་དམིགས་ནས་གྲུ་པ་རེར་སྐྱོལ་དཀར་གྱི་
སྐྱ་རེ་དང་། མང་ཇ་བཞེས་སྤྱག་དང་བཅས་པ་ཁ་ཤས། སྐྱ་འབྱེད་ཀྱི་མ་རེ་དང་ཁ་
བཏགས་སྐྱ་ཆེན་རེ་བཅས་སྟུལ། སྐྱོན་ཆོས་གྲོལ་ནས་ཕྱོགས་འདུས་གྱི་དོན་
གཉེར་བ་བརྒྱ་སྟོར་གྱི་བསྐྱེན་རྗེགས་གྱི་མཁན་པོ་མཛད། དེ་དུས་སུ་ཁོ་པོ་ཅག་
ནས་འདོད་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་བཀའ་བློན་ལོན་པར་འདོད་དེ། སྤྱི་མོ་ཞིག་ནས་
གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་དགོས་པར་གསལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར།
ཕྱོགས་འདིར་ཆིབས་བསྐྱོད་གནང་བར་སྤྱགས་ཐག་ཆོད་དེ། རྒྱ་བ་དབྱུ་པའི་
ཆོས་དུག་གི་ཉིན་ལྷ་སར་ཞབས་པད་བཀོད་དེ། གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྐྱོམ་
རི་ཕུ་ཨམ་བན་ནས་སྐྱུན་འབྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་བསམ་གྲུབ་ཁང་གསར་དུ་ཕེབས།
རྒྱ་ཕུགས་གྱི་ཟ་མ་སྤྲ་མང་སོགས་སྤུལ་བ་དབྱེས་བཞིན་དུ་བདག་གིར་མཛད་
ཅིང་ཨམ་བན་ནས་ཀྱང་དད་པའི་ཕྱི་མཆོ་ལས་ཐོན་པའི་གསུང་སྟེང་ཞིབ་པར་
ཞུས་པ་རྣམས་ལ་དབྱེས་བཞིན་དུ་ལན་སྟུལ། དེ་བྱུང་དོ་རིང་དུ་བཞུགས། ཀྱང་
པཱི་ཏ་དང་ཞབས་དྲུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་ཆོས་གྱི་གསུང་
སྟེང་ཞིབ་པར་གནང་ཞིང་། བྱད་པར་ཕྱོགས་འདིར་ཕེབས་སྟོར་གྱི་གསུང་སྟེང་
ཡང་ཞིབ་ཏུ་མཛད། ཆོས་བདུན་གྱི་ཞོགས་པ་ལྷ་ས་དང་ར་མོ་ཆའི་མཆོད་
མཛལ་ལ་ཕེབས་ཏེ། སྤྱགས་སྐྱོན་ཞིབ་རྒྱས་དང་བྱད་པར་གཙང་ཕྱོགས་སུ་

ཐེབས་རྒྱའི་སྤྱོད་གོགས་ཞི་བའི་སྤྱགས་སྟོན་ཡང་དག་གནང་ཞིང་། རྒྱལ་ཆབ་
རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་བར་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་ཐེབས། གསོལ་ཆོགས་ལ་
སོགས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་དང་ན་བཟའ་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེར་ཡང་
ཞུས། རི་ཁྲོད་དུ་ཐེབས་བསྟེན་སེར་འབྲས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྤྲུལ་སྤྱོད་སོགས་དང་སྤྱོད་
མཐུན་དར་ཁན་མཁན་པོ། གཞིམས་དཔོན་བྱམས་སྒྲིང་མཁན་པོ། མཆོད་དཔོན་
སྡེ་དུག་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱང་ཐེབས་རྫོང་ཞུ་བར་བཅས། དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་
འདོད་པ་དང་བསྟེན་པའི་ཆོས་དང་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་གསུང་སྒྲིང་ཞིབ་རྒྱས་སུ་
གནང་། རྒྱུད་སྟོད་སྤང། སེ་ལ། དགའ་ལྡན་ཀྱི་གྲ་ཆོང་ཁག །ར་བ་སྟོད་བཅས་ལ་
མང་ཇ་བཞེས་སྤྱག་འབྲེད་དཔུལ་ཞོ་རེ་ཐོབ་ངེས་ཀྱི་དཔུལ་དང་དངོས་པོ།
དགའ་ལྡན་ཆོགས་ཆེན་ལ་མང་ཇ་ཉེར་གསུམ་དང་དཔུལ་བལ་ཉམ་རེའི་འབྲེད།
གོས་བཟང་སྤྱགས་ཀྱི་འཕན་རིང་ཆ་ནང་མཛོད་ཀྱི་ཤམ་བུ་ཅན་དང་བརྒྱ་མཆོད་
ཁག་གསུམ་བཅས་གནང་། འདི་ཁ་ནས་ཇ་བཟང་རྩེ་དུང་ཐེབས་བསྟེན་
མངགས་བ་ལྟར་དབྱེས་བཞིན་དུ་བསྟེན་བཀྱར་པལ་བ་རྣམས་བདག་གིར་
མཛད། རི་ཁྲོད་ན་བཞུགས་པའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་མཇུག་ཁ་ཞུས་ཏེ་ཐེབས་
ལམ་དང་། བཟ་ཤིས་སྤྱན་པོ་རྣམས་སུ་སྤྱི་འཕྲོད་སྟོང་ལ་མི་གཡེལ་བ་དང་།
ཞལ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤར་ཡང་ཕྱོགས་འདིར་མཛོད་དུ་མ་གྱུར་ཀྱི་བར་དུ་
སྤྱབས་འདུག་སྤྱགས་རྩེས་གཞིགས་དགོས་པའི་སྤྱབས་ཞུའི་བསྐྱབ་དོན་ཞུས་
པ་ལ་དབྱེས་བཞིན་དུ་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་དང་བསྐྱབ་བྱ་ནན་ཏན་བཅས་

གནང་། ཆེས་དགྲའི་ཉིན་རི་ཁོད་ནས་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་ཉེ་ར་ཁ་ཐང་དུ་སེ་ར་
བྱེས་སྒྲགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལས་སྟེ། སྐྱ་སྟེ། དཔོན་པོ། ཆེས་མཛད་རྣམས་ནས་
ཆེབས་སྐྱེལ་དང་བཅས་ཤིང་། ལ་གདོང་དུ་བྱེས་བྲ་ཆང་དང་སྟོ་བ་ (ཁམ་ཁམས་
) ཆོན་བཅས་ནས་ཐབ་སྐྱེལ། དཀར་སྟོ་སོགས་རྒྱས་པའི་ཐོག་བྱེས་སྒྲགས་
ཁམས་ཆོན་གསུམ་གྱིས་མཛལ་དར་ཕུལ། རིགས་བྲ་ཆུ་སྟོར་འབྲམ་དུ་འབྲས་
སྤངས་སྐྱི་སོ་སྟེ་བ་སྟོ་བཟང་ལོར་བྱས་གསོལ་ང། གསོལ་ཆོགས་དཀར་སྟོ་
མཛལ་དར་བཅས་གཟབ་རྒྱས་དང་། སྟོ་སྟོང་ཟུར་པ། འག་སྟོར་སྒྲ་མ། ཞལ་སྒྲ་
ནས་སྐྱེལ་སྐྱི་སོགས་སེར་སྐྱ་བྲག་ཞན་མང་པོར་བྱག་དབང་གནང་ཞིང་། གདོང་
ཁར་སྟོང་ཁར་རྟོ་རིང་ནས་ཐའེ་རི་བ་སངས་ཆེ་རིང་རོ་གཡོག་དང་རག་ཁ་འག་
ནས་སྒྲག་ཕྱང་ཞབས་བྱང་དཔོན་གཡོག་བཅས་པས་ང་ཐབ་ཀྱི་སྐྱེལ་མ་ཞུས་
ཤིང་། དེ་ཞུབ་སྟོང་ཕྱང་སྤྱང་དུ་བཞུགས་ཞག་མཛད། ཆེས་བཅུ་གཅིག་གི་ཉིན་
ཆར་བ་སྤར་སེ་ར་སྐྱི་སོ་སྟེ་བས་ཆེབས་བསྐྱེད་དང་གསོལ་ཆོགས་ཞུས་ཤིང་
མཛལ་དར་ཕུལ། སྐྱ་སེར་རྣམས་ལ་བྲག་དབང་གི་བཀའ་བློན་བསྐྱངས། གསལ་
བྱེད་བྲ་ཆང་བར་མང་ང་ཁ་འགས་དང་འབྱེད་དཔུལ་སྐར་བྱེད་བརྒྱད་རེ་སྟེལ། ཆུ་
བོ་རིང་ལྷགས་ཐམ་སྐྱེལ་སྐྱས་དཀར་སྟོ་དང་མཛལ་དར་བཅས་གཟབ་རྒྱས་
ཞུས་ཤིང་། གོང་དཀར་རྟོང་དཔོན་ཇའི་སང་ཁ་འག་ཁ་དཔོན་གཡོག་བཅས་ཀྱིས་
ཆེབས་བསྐྱེད་དང་གསལ་བ་སྟོན་སེར་གསོལ་ཆོགས་དང་མཛལ་དར། བྲག་དཀར་
པོ་བྱབས་སྒྲ་སོགས་འབྲུལ་བ་གཟབ་རྒྱས་དང་། འོད་གསལ་སྐྱེལ་སྐྱི་ཞེས་པའི་

ཟླ་མ་བགེས་པོ་ཞིག་དང་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སྒྲེང་མང་པོ་མཛད། དབལ་དིར་གསོལ་
ཆིགས་ཐོག་གཙང་མདའ་དཔོན་རམ་པ་བས་གསོལ་རྩ་དང་མཛལ་དར་ཕྱལ།
ཡར་གཟིགས་སུ་བཞུགས་ཞག་ཐོག་འདི་ཁ་ནས་ཀྱང་འདིར་དུས་ཆེས་རྗེ་ཙམ་
ལ་མེབས་ཀྱི་སྟན་འབུལ་ཞུ་བ་དང་སྐྱའི་སྟན་འབྲི་བ་བཅས་པར་སློབ་ཐབས་
མངགས་པ་ལྟར་འབྱོར་བས་ཤིན་ཏུ་དགེས། བད་ཆལ་རྗེ་དུང་དགོ་སྒྲོང་ནས་
ཀྱང་ལྷགས་འདམ་བརྒྱད་ཡར་ལམ་བད་ཆལ་དུ་མེབས་དགོས་པའི་ཞུ་ཡིག་
ཕྱལ། ཚུ་ཆོན་ཁར་མདའ་དཔོན་རམ་པ་བའི་གསོལ་ཆས་དང་སྐྱབས་འབུག་ཞུ་
རྟེན་ཕྱལ་བ་ནམས་དགེས་བཞིན་དུ་བཞེས། དུར་སྤྱིག་ཏུ་གསོལ་ཆིགས་དང་
མཚོད་ཁང་ནམས་ལ་མཚོད་འབུལ་སྟན་ཤལ་སོགས་ཐུགས་སློན་གྱིས་བརྒྱན་
པ་མཛད། སྐྱ་གཉེར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རྟེན་ནམས་ལ་ཐུག་ནས་
མདོར་བསྐྱས་ཤིག་ཀྱང་གནང་། ཆོས་བཙུ་བྱུག་གི་ཉིན་རོང་བྱམས་ཆེན་དུ་
མེབས་རྩ་བརྩུང་དར་འབྱུང་དང་བསངས་དུད་མེར་སྒྲོང་སོགས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་
དང་བཅས་ཉེ་མེབས། དེ་ཞུ་བ་སྐྱ་ཕྱིངས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། ཆོས་བཙུ་བདུན་གྱི་
ཉིན་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐྱ་མདུན་དུ་བརྒྱ་མཚོད་ལེགས་པ་སྟན་ཤལ་མཚོད་འབུལ་
དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང་། ཞལ་རས་ལྟ་ཁང་དུ་བྱམས་ཆེན་སྐྱི་ནས་གནས་
བཙུ་སྐྱན་འབྲེན་ཁུས་གསོལ་སོགས་སློན་དུ་འབྱོར་བས་ཞབས་བཏན་རྒྱས་
བར་ཕྱལ་ཉེ། གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་བཀའ་ལན་དུ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་
འགག་ཆ་ཆང་བའི་གསུང་བཤད། ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་ལྟ་ལོག་ནམས་སྟན་

འབྲིན་པའི་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་གནང་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་
ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་ན། ཆོས་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ། དབང་དུ་
གྱུར་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བས་དེའི་གསུང་ལ་ཆད་མར་བྱེད་དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པར་རྒྱུར་པ་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཡིན་པས་ང་ཡི་བཤད་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་ཁོང་
དབང་པོར་གྱུར་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུང་བཤད་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་
གནང་། དེ་ནས་སེར་སྒྲུ་མང་པོར་བྱག་དབང་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་མང་ཇ་
བཞིའི་ཐོག་སྒྲུ་འབྱེད་དདུལ་ཞོ་ལྷ་རེའི་ཅིས་དང་སྤྱི་འབུལ་མཛོད་རྩས་ལྡང་གྲུ་
ཡུག་སོགས་དངོས་པོ་ཁ་ཤས་སྦྱལ། དེ་ནས་འ་རས་པའི་ཁང་པར་བཞུགས་
ཞག་མཛད་ཅིང་ཞབས་ཏྲིག་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་པར་བདག་གིར་བཞེས་ནས། མི་
ངོ་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་སྦྱལ་ཞིང་། གང་ཅིར་བཀའ་ཤིས་ལུགས་ལེགས་དགོས་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱས་པར་གནང་། དེར་འ་རས་པའི་ཞལ་ངོ་ཀན་པ་ཞིག་གིས་
རྫོགས་ཆེན་པའི་ཉམས་ལེན་ལས་བརྩམས་པའི་རྫོགས་འབུལ་མང་དུ་བྱས་ཏེ།
འདས་པའི་རྗེས་མི་བསྟེན། །མ་འོངས་པའི་སྤྱན་མི་བསྟེན། ད་ལྟར་བའི་ཤེས་པ་སོ་
མ་ཡེ་རེ་རྗེན་ནེ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་སྟོན་དེ་བཞག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལབ་ལབ་
མང་དུ་བྱས་པར། ལྟ་བ་གོལ་སར་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་སྤྱན་དབྱེད་བའི་གསུང་
བཤད་ཞིབ་ཏུ་གནང་ཞིང་དེ་རྗེས་ལྟན་གཞིས་ཀར་བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་གསང་

སྒྲགས་ཉིད་མའི་ཚོས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ངན་པའི་ལྷན་ཞུགས་པའི་གསུང་བཤད་
ཞིབ་ཏུ་ཉེ་གནས་རྣམས་ལ་བཀའ་གནང་། སྒྲག་བྱ་ཁར་སྤྱིའི་སྣན་འདི་ཞུ་བ་དང་
བསྟེན་བཀའ་འགའ་ཞིག་འབུལ་བའི་ཕྱིར་ལུང་བཤད་པའི་ཐེ་བློ་བཟང་དག་
འདུན་ཆེད་རྒྱུས་པར་དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་གནང་། དེ་ནས་སྣན་གཞིས་ཀར་
ཕེབས་ནས་བཞུགས་ཞག་གཉིས་བཞུགས་པའི་ཕྱི་ཉིན། རྒྱལ་དབང་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་རྗེ་བཙུན་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེའི་ཡབ་རྗེ་དམ་པ་
བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་གཙོ་མཛད་པའི་སེར་སྤྱི་མང་པོར་ཆོ་དབང་གནང་
ཞིང་གཞན་ཡང་སྤྱི་པོ་མང་པོར་བྱག་དབང་ཡང་གནང་། དེ་དུས་རྒྱལ་དབང་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་
པོའི་བཀའ་སྟེངས་ལ་གྲགས་པར་ཐག་མ་ཆོད་ཀྱང་ནང་ཆགས་སུ་རྗེ་བཙུན་
ལུང་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་ཚོས་སྤྱོད་ཁག་མང་དུ་ཕབ་སྟེ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་
ཐག་ཆོད་པ་ལྟར་ཡབ་རྗེ་དམ་པར་མགྲུལ་དར་ཁ་བཏགས་དང་། གོས་ཆེན་གྱི་
ལ་བ་ལ། །བྱག་འཕྲེང་རྒྱན་ལྡན་བཅས་གནང་ནས་རྗེ་བཙུན་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་
ཆེར་གཙང་སྤྱི་སོགས་ཞབས་འདེགས་སྒྲན་མེད་པ་མཛད་དགོས་ཞེས་ཞལ་ཏ་
ཞིབ་ཏུ་གནང་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེར་དཔུལ་དཀར་གྱི་མཐུལ་
དར་ཆོན་སྤྱི་ལྡེ་སྟེ་འདྲེགས་ཅན་གསེར་གྱི་ཆོམ་བུ་དང་ལྡན་པ། ནང་མཛོད་དེ་
མེད་བཅས་འབུལ་བ་མཛད་ནས་ངེད་ཁ་བ་ཅན་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དུ་
སྤུང་དུ་ཕེབས་པ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ཞབས་བཏན་བཀའ་རྩོམ་གཅིག་དང་

བཅས་འབྲུལ་བར་མངོད། དེ་ནས་ཁོན་པ་ཁར་བཞུགས་ཞག་གནང་ཞིང་། མི་
ཉིན་དཔེན་ས་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྲང་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་དང་བཅས་ལྟ་ཁྱད་དུ་
ཤེབས། གྲ་མང་སྤྱི་བསྐྱུས་ཀྱིས་དཀར་སྤྱོད་གསོལ་ཆོགས་སོགས་བསྟེན་བཀུར་
གཟབས་པར་བྱས། དེ་རུབ་ལྟ་ཁར་ཁར་གསར་དུ་བཞུགས་ནས་སང་ཉིན་ཆོས་
གྲ་ཆེན་པོ་འདི་ཁར་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོད་རྣམ་པར་བཀོད་ནས་གཟེམས་ཆུང་ཡིད་
དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་ཞལ་མངོན་དུ་གྱུར། དེའུ་དཀར་ཀྱི་མཆུལ་གསེར་ཀྱི་
ཆོས་བྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་གནང་སྤྱེས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ་ཞིང་ཅུང་ཟད་ཅིག་དེར་
བཞུགས་ནས་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་སྤྱིར་དགེས་པའི་གསུང་སྤྱིང་དང་ཡང་སྒོས་སུ་འདི་
ལོ་ཁོ་པོ་ཅག་ནས་འདི་ཁའི་ཆོགས་ཆེན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གདུགས་དཀར་
མོ་ཅན་ཀྱི་དབང་ཆེན་སྤུལ་བ་སོགས་ལ་བསྟན་འགྲོར་པན་སྤེལ་ཆེ་ཆུང་ཀྱི་
བཀའ་གནང་། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་པོ་བྲང་དུ་ཤེབས་ནས་གང་ཅིའི་ཆོས་ཀྱི་
གསུང་སྤྱིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གནང་། འདི་ལོ་དེའུ་གདུང་རུབ་ཀྱི་སང་
གཡམས་རྒྱབ་ཏུ་བཞུགས། དེ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་མདུན་དུ་ཤེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
གསུང་སྤྱིང་ཞིབ་རྒྱས་སུ་མངོད། དེ་དུས་རྗེ་བྲུབ་བདག་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་མགོན་པོ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཆི་མེད་རྩ་སྤྱིའི་
དབང་ཆེན་དགོས་ཆུང་ལ་བཀའ་ཤེབས་པ་ལྟར། སྤྱིར་རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆ་
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བར་མ་ཟད་རྗེ་སྤྱི་མའི་སྤྱིའི་གཟེ་བརྗེད་ཀྱང་བཟོད་པར་དཀའ་བས་
གཡམས་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཡང་། རང་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱངས་པ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་

ནམས་སྒྲ་མ་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོར་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པར་དམིགས་ནས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་མགོན་པོ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྟ་དགའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཆེན་པོའི་དབང་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་རྩོམ་མཉིད་ཀྱིས་གཙོ་མཛད་
པའི་སྐུ་འཁོར་བཅས་ལ་ཕུལ་བར་དགྲེས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པར་གནང་བས་སྐལ་བ་
ཤིན་ཏུ་བཟང་། དེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་
ཅད་གང་ལ་བཏེན་ནས་སྤང་བ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ཐབས་དམ་པ་རྒྱད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་གི་གནད་དམ་པ་
རྩོམ་པ་བཏེན་པའི་ལེགས་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེ་རིམ་ལྔ་གསལ་བའི་
སྟོན་མའི་གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་རྩོམ་པའི་ཆེན་མོ་གི་མདུད་པ་འབྱེད་པར་
མཛད་པ་ཞག་བཅོ་ལྔའི་རིང་གནང་སྟེ། བཀའ་འདྲིན་གྱི་ཕྱང་པོའི་ཆ་ཤས་གཅིག་
ཅུམ་ཡང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་གཞལ་དཀའ་བ་ཐོབ། དེ་དུས་སྦྱིར་དཔལ་
ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཉིད་སྐུ་ན་མཐོ་བ་དང་ཡང་སྟོས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མའི་
སྟོང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུས་སྐུ་ཁམས་མ་བདེ་བ་རྒྱང་དོགས་ཀྱི་སྟོག་ཡིང་ཆེ་རིམ་པ་
རྒྱང་ཡང་རྩོམ་མཉིད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ལས་ཅུང་ཟད་ཅུམ་གྱི་སྟོན་འགྲུང་ཡང་མེད་
པར་མཐར་ཕྱིན། སྒྲ་བ་བཏུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ལྗོངས་ཁོ་བོ་ཅག་འདུས་པ་རྒྱ་
མཆོའི་དབུས་སུ་འཁོད་པར་མཛད་ནས། དངོས་པོའི་གནང་སྐྱེས་རྒྱ་ཆེར་སྟོ་
བར་མཛད་པའི་ཐོག་མཐུལ་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིའི་རྣམ་

གཞག་དང་། གྲེ་བླ་ཏུ་རྒྱལ་དབང་དཔེན་ས་པ་ན་རིམ་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་
མཛད་ལུགས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་སློབ་ལུས་ངེས་པའི་ཐོག་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཆེ་
ཡུན་དུ་སྤེལ་བའི་དོན་མེད་ཆོག་སྒྲ་ན་མེད་པ་བཛྲོད་པ་གནང་། དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་ཁོ་
བོ་ཅག་དང་རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཁ་
ཤས་ལ་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་མཛོད་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་བཙུམ་ལྡན་འདས་
དཔལ་དགེས་པ་དོན་མེད་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་དཔལ་
བཟང་པོའི་མན་ངག་རྒྱུད་བཙས་ཀྱི་དབང་ཆེན་ཟབ་བཤད་དང་བཙས་པ་ཉིན་
བཞིའི་རིང་དགེས་བཞིན་གནང་། དེ་ནས་རྒྱུད་པ་གྲ་ཆང་དང་ཆོགས་ཆེན་གྱི་
མཁས་འདུས་མང་པོ་ལ་ཉི་འོད་འབྲེལ་པར་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལྷང་གི་ཟབ་བྲིད་ཞིབ་བཤད་དང་བཙས་པ་གནང་སྟེ།
གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་གསུང་བཤད་མཐའ་གྲས་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་སྟོན་པ་མཉམ་
མེད་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོན་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྐྱུའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་
པའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་མི་དགེ་བའི་ལས་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྤྲིགས་པའི་བྱིར་
གཞོད་སྦྱིན་གཤོག་པ་ཅན་དུ་སྐྱུལ་ནས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་དགེ་བ་བརྟུ་ལ་སྦྱོད་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཤ་ཁྲག་ལྷག་མེད་དུ་ཟ་བར་བསྟན་པས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་
བཞོན་དེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཀྱང་། དེའི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་
རྒྱལ་ལྟ་བུར་མི་མཛད་ཀྱི་ཞིང་འདི་ས་རོང་ཅན་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན། ཞེས་
སོགས་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱེ་བ་ལས་བརྒྱམས་པའི་གསུང་བཤད་སྟོན་ཆབ་དང་

བཅས་གནང་བས་དེར་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤིན་ཏུ་འཁུལ། དེ་དུས་སྐྱེ་
གོགས་ཀྱི་ནམ་བས་སྐྱེ་ཁམས་ཅུད་ཟད་མ་བདེ་ཡང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
གདངས། མཐུག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཆོ་གའི་སྒོ་
ནས་གནང་སྟེ་སྤྱོད་སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འཁོར་ཞུས་ནས་དེའི་
དུས་སྐྱེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཐུལ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བློན་
སྟེ་ལ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཚུལ་དང་ད་དུང་བསྐྱེད་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞབས་པད་བཏོན་
དགོས་ཚུལ་སོགས་གསལ་བ་བཏབ་པར་དགུས་བཞིན་དུ་ཞལ་བཞེས་སྟེ་ལ།
ཕྱི་དོའི་དུས་སྐྱེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་རྗེ་སྒྲ་མ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་རི་
ལྟར་བཀའ་སྟེ་ལ་བ་ལྟར་ཀྱི་སྒོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
གནང་། གཞན་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་གོགས་བཅས་ལ་མི་འཁུགས་པའི་དབང་ཆེན།
ཁོ་བོ་ཅག་གཅིག་ལུ་ལ་རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་གི་ཟབ་ཁྲིད། དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞེས་
དང་། མགོན་པོ་སྟོན་ལ། དུར་ཁྲིད་བདག་པོ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཡང་
མང་རབ་ཅིག་ལ་གཏུམ་ཆེན་ཁྲུང་ལཱའི་རྗེས་གནང་ནམས་ཟབ་རྒྱས་སྐྱེ་གནང་།
བར་སྐབས་ཤིག་མཆོད་མཇུག་ལ་ཕེབས་དུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཤར་བྱུང་ཏུ་
སྐྱེན་ཤལ་ནང་མཛོད་རེ་དང་གོས་རྩི་ཆེ་སེང་ལམ་མ་ཡུག་རེ་འབུལ་བ་གནང་།
དེ་ནས་མཆོད་ཁང་གཞན་ནམས་དང་ཁྲུང་པར་གཏིང་སྐྱེས་སྐྱོལ་མ། དུར་སྐྱེག་
སྐྱོལ་མ། བྱམས་པ་རང་བྱོན། དགའ་གདོང་བྱམས་པ་ནམས་ལ་ལྷགས་ཁའི་ནང་
དུ་ཕེབས་ནས་ཐུགས་སྐྱོན་ཞིབ་རྒྱས་གནང་། དེ་དུས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ལུང་

གིས་རྗེ་བཙུན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ལོ་ཆེ་ངོས་འཛིན་མཛད་རྒྱའི་མཛད་པ་
མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན། རྗེ་བཙུན་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བ་བཙུག་ཉིས་པའི་
ཆོས་བཙུ་བཞིའི་ཉིན་སྤྱན་འཛེན་ཞུས་ཏེ་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཞབས་གྱི་
པ་སློ་རྣམ་པར་བཀོད་པར་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕེབས་མ་ཐག་རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་འདི་
ཉིད་ནས་མཇལ་བར་ཕེབས་ཏེ་ནང་མཛོད་བྲི་མ་མེད་པ། དདུལ་དཀར་གྱི་
མཐུལ་དར་ཆོན་སྒྲ་ལྗེ་སྒྲེ་འདོགས་ཅན། སྤྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། དངོས་པོའི་
རིགས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུལ་བར་མཛད་དེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་
ཕེབས་པ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཚུལ་གནང་བར། རྗེ་བཙུན་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་
ལོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དགེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆེར་མཛད། དེ་རྗེས་ཀྱང་ཆར་འགའ་རེ་
ཞལ་འཛོམ་མཛད་པར་རྗེ་བཙུན་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་ལོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་
དགེས་ཉམས་ཀྱང་ཡང་ཡང་མཛད། ཆོས་ཉིར་ལྗེའི་ཉིན་སྤྱགས་ཁང་དུ་ཆེབས་
བསྐྱོད་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏོར་ཆེན་དུག་ཅུ་པའི་ཕྱག་ལེན་རྣམས་ལ་
ཞིབ་གཟིགས་དང་དག་བཤེགས་ཅད་ནས་འབྲིན་པའི་སྤྱན་དམིགས་ཡང་དག་
གནང་། དགྲ་གཏོར་ཆེན་མོར་ཡང་གཟིགས་ཐོག་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་དང་
མཐུན་ཞེས་དགེས་ཉམས་ལེན་དུ་ཆེ་བ་གནང་། ཐུགས་སྤྱལ་ལྷ་བ་དང་པོའི་
ཆོས་འགོར་ལོ་གསར་གྱི་དགེས་སྟོན་ལ་ལེགས་པར་རོལ་པར་མཛད་ཅིང་། ལོ་
འགོ་དེར་གསར་སྤྱགས་རྒྱལ་བ་གྲ་ཆེད་དུ་ཆོགས་འཁོར་གཟབ་རྒྱས་དང་སྤྱ་
འགྱེད་བཅས་སྤྱལ་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་བདུན་ཅུ་ལ་བསྟེན་རྟོགས་གྱི་སྟོམ་པའང་

གནང་། ལྷ་སར་ཡང་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་པོ་དང་འབྲས་ཆ་འབྱེད་དུལ་ཞོ་
རེ་བཅས་སྟུལ། ཆོས་བརྒྱད་ལ་དོན་གཉིས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལ་
ཆོས་ཆེན་དུ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲུབ་པ་གནང་། དེ་རྗེས་མགུལ་ཆམ་ཞིག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཁམས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཞེས་པར་བརྟེན། སློབ་མའི་
ཆོག་ལ་རྣམས་སློ་ཆ་བ་ཆ་བ་པོར་གྱུར་ནས་སྒྲ་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟེན་
བཞུགས་གཟིམས་ཚུང་རང་དུ་ཕུལ་བའི་ཐོག་། རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་དགེ་སློང་ཡི་
ཤེས་རྒྱལ་མཆོད་ནས་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟེན་ཅིང་སྐྱེད་ལས་གྲོལ་
དགོས་པའི་སླབ་དོན་ཞིབ་རྒྱས་ཡིད་འཁུལ་ངེས་པ་ཞུས་པར་དགེས་བཞིན་དུ་
ཞལ་བཞེས་ལེགས་པར་གནང་། དེ་ནས་ཁོ་ལོ་ཅག་ནས་སྐྱེ་ཆའི་ཆེད་བང་འགའ་
ཞིག་དང་བཅས་ཏེ་བརྟེན་བཞུགས་ནན་ཏན་དུ་ཕུལ་བར་དགེས་བཞིན་དུ་ཞལ་
བཞེས་གནང་ཞིང་སྐྱེ་ཁམས་ཀྱང་འབྲེལ་དུ་གདངས་པའི་ཚུལ་བཞེས། དེ་ནས་
རྗེ་སློབ་མ་ཉིད་གྱིས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། རྗེ་སློབ་བཀའ་བློན་མཚུངས་པ་མེད་པ་
ཉིད་གཙོ་བོར་བཞུགས་པ་ལ་དབུ་མ་བུ་སྒྲ་སྒྲ་ལི་ཏའི་ལུང་དང་། རྗེ་སློབ་འབྲུག་
ཞོན་དང་དཔལ་ལྷ་མོ་བཅས་གྱི་རྗེས་གནང་ཕུལ་བར་དགེས་བ་ཆེན་པོ་གནང་།
དེ་དུས་རྗེ་སློབ་མ་ཉིད་གྱི་སྐུན་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ཚུལ་བཞེས་པར་བརྟེན་ཐ་མལ་
ཚུལ་བཞེས་གྱི་རྣམ་པ་དེ་སྐུར་དུ་གདངས་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཆོག་ལ་
རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དོན་རྗེ་འཛིན་པ་མང་རབ་ཆོག་ལ་པའི་དབུས་མ་ཁོ་ལོ་ཅག་ནས་
ཞུས་ཏེ། སྤྱི་ཆེ་ཆོག་དང་ཕྱི་དོན་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་ཆོག་བཅས་གྱི་སྐོ་

ནས་བརྟན་བཞུགས་དངོས་འབྱོར་ཐུན་བྱ་དང་བཅས་ཏེ་སྤུལ་ཞིང་། སྤྱིའི་ཉེ་
གནས་རྣམས་ལ་འང་བརྟེན་མཆོད་ཅེས་ཀྱི་སྤུལ་བར་དགྲེས་པ་ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་།
སྤྱི་ཁམས་ཀྱང་འཕལ་ལ་གདངས་ཚུལ་བཞེས། གངས་ལྗོངས་བྱུང་པའི་ཐེག་ལེ་
དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་བའི་བདག་ཆེན་ནས་བསྐྱབས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་ཁྱེའོག་
འབྲུལ་བ་མཛད་པར་བཀའ་ལན་ཡང་སྦྱུང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ས་སྤྱིའི་འཇམ་
དབྱངས་དང་མགོན་པོ་ཆེ་ཚུང་སོགས་ཉེན་གཙོ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་ཤལ་ཡང་འབྲུལ་
བསྐྱར་གནང་། སྤྱི་ཡང་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་མགོན་ཁང་པ་རྣམས་དང་
ལྷན་དུ་དངོས་པའི་གནང་སྤྱིན་དང་བཅས་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཆེ་ཡུན་དུ་སྤེལ་བའི་
བདེན་ཆོག་བརྗོད་པར་མཛད། ཁོ་བོ་ཅག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རྟེན་ཉིད་
ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ལྷགས་ཅོམ་གནང་། ཏར་གདོང་ཁམས་
ཆོན་ནས་འབྲུལ་བ་དཀར་སྤྱོད་ཐབས་རྒྱས་བཅས་སྤུལ་བར་ཡང་དགྲེས་པ་ཆེན་པོ་
གནང་ཞིང་བསྐྱབས་བྱའང་རྒྱས་པར་མཛད། འདིར་ཐེགས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཀུན་དུ་རྟེན་
མ་ཉིད་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་གསུང་སྟེང་དང་
བསྐྱབས་བྱ་ཞིབ་རྒྱས་དང་ཁྱད་པར་དུ་མི་ཆེན་གྱི་གོ་ས་འདི་ལྟ་བུར་འཁོད་ནས་
རང་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་འདོད་གཉིས་གྱི་
གཞོད་པ་ཆེན་པོ་སྤེལ་བ་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་གྱི་ང་རྒྱལ་དཔལ་གཞོམ་པའི་
ཐབས་ལ་འབད་དགོས་དེ་ལ་ཉིན་རེ་བཞེན་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་ལན་རེ་བྲན་པ་
གལ་ཆེ། དེ་བྲན་སྤྱིན་རང་རྒྱུད་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་འདོད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་

ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ་ཤེས་འདོད་མི་སྤྱེ་བ་ཡིན། གོ་ས་འདི་དག་ཏུ་འཁོད་པ་ལ་བར་
གཙོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུས་པན་ཚུན་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱུང་བ་
སྤིང་ན། དེ་དག་གི་ཆེ་ཡང་བཟོད་པ་དང་དགོ་སྤྱོད་གི་ཆོས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
གནས་པ་གལ་ཆེ་ཞེས་གསུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་དགོ་སྤྱོད་འཕེལ་བ་ལ་བཀའ་བྲིན་དུ་
གྱུར། གཞན་ཡང་གང་ཅིར་གཟེངས་བསྟོད་དང་བསྐྱབ་བྱ་གངས་ལས་འདས་པ་
གནང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འདི་ཁ་ནས་ཆིབས་བསྐྱོད་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་
ཆེ་མེབས་རྫོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱན་དུ་སྤུལ་བ་རྣམས་དགུས་བཞིན་དུ་བཞེས་ནས།
ཐོག་མ་རང་གི་དདུལ་ཏྲ་མིག་མ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ནས་ཁོ་ཤོ་ཅག་ལ་གནང་སྟེ་
རྗེས་གནང་གི་སྟོགས་སྐྱིགས་འགའ་ཞིག་དགོས་པའི་བཀའ་མེབས། དེ་ནས་
དགུས་བཞིན་དུ་སྤྲར་ཡང་གདན་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཆིབས་བསྐྱོད་དེ། བར་ལམ་
བད་ཆེལ་དུ་མེབས་མི་ངོ་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་དང་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་བཀའ་
ཁྲིད་དང་འཕྲལ་སྤྱགས་ཀྱན་ནས་དགོ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དེ་ནས་ལ་
བརྒྱད་པོར་སྟོགས་ལ་མེབས་ཏེ་ལྷགས་འདམ་ཀན་པོ་ཨ་མིགས་ཀྱི་ཁང་བར་
བཞུགས་ཞག་མཛད་ཅིང་། དཔེན་ས་ཆོས་ཀྱི་ཤོ་བྱང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོན་
བཀའ་བ་སོགས་ལ་སྤྱག་དབང་ཡང་གནང་། དེ་ནས་ལྷན་མདར་གཞིས་ཀ་ལྷན་
གྲུབ་རབ་བརྟན་ནས་གསོལ་ཆོགས་ག་སྐྱིགས་ཞུས་པ་དང་། རྗེས་ཤོངས་བས་
དཀར་སྟོ་འབུལ་ནོད་ཞུས་པ་རྣམས་དགུས་བཞིན་དུ་བཞེས་ཏེ་སེར་སྐྱ་མང་
པོར་སྤྱག་དབང་ཡང་གནང་། དེ་ལ་སོགས་པ་མེབས་ལམ་ཀྱན་ཏུ་དགོ་འདུན་གྱི་

སྡེ་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཉེན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ། འབངས་གྱི་མི་
དང་སློང་མོ་བ་སོགས་ལ་གནང་སྤྱོད་དང་། དག་ཞན་སོ་སོའི་སློབ་བས་དང་
བསྐྱེད་པའི་བཀའ་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཡང་དག་པར་གནང་། རིམ་གྱིས་
སྟེ་ཐང་དུ་ཕེབས་ཤིང་སློལ་མ་ལྟ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཞག་ཐོག་མཆོད་འབུལ་སྟན་
ཤལ་ཐུགས་སློན་གྱིས་བརྒྱན་པ་གནང་། ཕྱི་ཉིན་སྟེ་ཐང་ལོར་བྱ་སྒང་དུ་སེར་
བྲེས་བྲུ་ཆང་དང་སྒྲགས་པའི་སྒྲ་མ་ལས་སྟེ་སོགས་གྱི་ཆེབས་བསྐྱབ་བསྟན་
བཀྱར་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ཏེ་ཕེབས། སྟོད་ཕུང་སྒང་དུ་བྲེས་བྲུ་ཆང་དང་
སྟོ་པ་ཁམས་ཆོན་བཅས་ནས་ཐབ་བསྐྱབ་དང་དཀར་སྟོ། བཞེས་འབས། སོ་སོའི་
མཇལ་དར་བཅས་ཕུལ། གདོང་ཁར་གླིང་ཁར་རྩོལ་ཐའི་རི་བ་སངས་ཆེ་རིང་
རོ་གཡོག་དང་རག་ཁ་ཤག་ནས་སྟག་ཕུང་ཞབས་བྱུང་དཔོན་གཡོག་བཅས་ཐབ་
བསྐྱར་བྱོན། བསྟན་བཀྱར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ཏེ་ལྷ་ལྷན་དུ་ཕེབས། རྩོ་
རིང་དུ་བཞུགས་ཞག་ཐོག་སློན་པོ་ཆེན་པོ་གྲུང་པ་རྩེ་ཏུ་སྐྱོད་ཆང་མ་དང་། རག་
ཁ་ཤག་ནས་སློན་པོ་ཆེན་པོ་རྩོ་སག་མདོ་མཁར་ཞབས་བྱུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་
བཅས་ནས་མཇལ་འཛོམས་མཛད་དེ། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་གྱི་གསུང་སྒྲིང་
ཞིབ་རྒྱས་སུ་གནང་། ཕྱི་ཉིན་སྟེ་རོ་རག་ཁ་ཤག་དུ་ཕེབས། སྐྱོད་ལྷན་རྒྱས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ཆེ་དབང་གནང་། གསོལ་ཆོགས་ཐོན་ནས་སྒྲ་མ་སྟེ་པ་
བཅས་སེར་སྐྱ་མང་པོར་བྲག་དབང་གནང་ཞིང་ཕྱི་རོ་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཕུར་བྱ་
སྟོག་དུ་ཕེབས་ཉེར་རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་དག་སློང་རྣམས་གྱི་སེར་སྒྲིང་ཕུན་སུམ་

ཚོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་གཞིམས་ཚུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཐོག་མར་རི་ཁོང་འཛིན་
པའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་། གང་སྤྱིར་ཕན་ཚུན་དགུས་པའི་
གསུང་སྒྲེང་ཞིབ་རྒྱས་སུ་གནང་། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཅའི་བར་དུ་གནང་
ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལས་སྡེ་མི་དྲག་སོགས་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་སེར་སྤྱ་མང་
པོ་ལ་བྱག་དབང་གིན་རྒྱབས་སོགས་གཟབ་རྒྱས་གནང་། འདི་ལོ་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་
ཀྱི་ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་སློ་བཟང་དར་རྒྱས་དང་། སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་
བཀའ་སློན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ནས་བཀའ་ཆོས་ཆེན་མོ་སྤར་རྒྱུ་ལྟར་གནང་
ན། སྤྱིན་ཏུ་ཅང་ཕེབས་ཆེ་བས་སྤྱི་འབྲུགས་འོང་ཉེན་ཆེ་ཞིང་། བཀའ་ཆོས་ཉིན་
ཞག་བདུན་ཅུ་ཞེས་གི་མཇུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་གནང་ན་
ལེགས་ཚུལ་ཞུས་པར། རྗེ་སྒྲ་མ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་
རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཆད་ཅིང་སྤེལ་བ་ལ་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བུའི་ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡང་གོམས་པར་མཛད་པའི་མཐུས་བཀའ་ལས། ཐག་རིང་པོ་
ནས་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་མང་པོ་སྤྱགས་སྡོད་ཀྱིན་འདུག་པ་
བཞག་ན་མི་འོང་འཆད་གང་ཐུབ་ཅིག་འཆད་པ་ཡིན། མ་སྟོགས་ན་སྐབས་དེར་
བཞག་ཆོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་དཔྱིད་ཆོས་ཆེན་མོ་སྤར་བཞིན་འཇུགས་པར་
མཛད་དེ། མཁར་རྗེ་སྤུལ་སྤྱུ། སྤྱད་སྒྲ་བྱུར། སྤྱད་རྒྱུད་མཁན་པོ་སོགས་གནན་
ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་མཁས་འདུས་སྟོང་ཐུག་གཅིག་དང་
བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་དམར་

ཁྱིེད་སྤར་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པ་ཆོས་ཐུན་རེ་རེ་ལའང་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཉམས་ལེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དང་། རྒྱ་
བོད་ཀྱི་མཁས་བྱུང་དུ་མའི་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་ཏེ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཆ་ཆང་བ་རེ་གནང་ཞིང་སྐབས་སུ་ད་ང་ཆོ་ཡང་ཉི་མ་ལ་ལ་རྒྱག་ལ་
ཁད་ལྟ་བུར་འདུག་པས། ཁྱིེད་རང་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་ཐོས་ཡོང་
སྟམ་བ་དང་། བྱི་བཞོལ་དུ་མ་ལུས་པར་རིག་པ་བསྐྱེམས་ནས་ཆོག་རེ་ཆོག་
གཉིས་ཐོས་པ་རྒྱན་ཆོད་རང་གི་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་བྱས་ནས་ལག་
ལེན་ལ་ཐེབས་པ་རེ་ཅིས་ཀྱང་མཛོད། ཅིས་ནན་བསྐྱུལ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་མཛོད་
པས་དེར་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྲ་ཆོགས་སྐྱེས་ཤིང་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ལ་བཙོན་པར་གྱུར། ཆོས་རྒྱུགས་པའི་ཐོག་མའི་ཉིན་ཁ་ཤས་ལ་སྐྱ་
ངལ་བ་དང་གསུང་གདངས་རྩེ་ཟད་དམའ་བའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་
གསུང་གདངས་སོགས་སྤར་སྤྲུས་བཞིན་རྗེ་བཟང་དུ་མཛོད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་བར་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟལ། འདི་སྐབས་བྱེས་ཆེ་བྱུང་མཁས་མཆོག་སོགས་
བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་མི་ཆན་ཆེ་བ་དང་། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་བཀའ་ཆོས་
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་སྤར་བཞིན་མཛོད། ལྟ་ས་གཉིར་ཆང་སྤེ་བ་
ལྟ་སྤངས་པ། བན་ཡུལ་གྲབ་གྲོང་གསར་པའི་སེར་སྐྱ་ཆང་མས་ལོ་ཤས་ནས་
བརྟན་བཞུགས་དང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་རིང་རྒྱན་རྫོང་དང་བཞེས་
སྤྲུག །སྐྱེ་འབྱེད། ཆ་ག་བཅས་བསྟེན་བཀའ་རྒྱན་འཇགས་དང་། གཞན་ཡང་

དད་ལྷན་སྐྱ་སེར་མང་པོས། རྩེ་ཆེ་མ་འདི་ལྟ་བུ་མི་བཞུགས་ན་བདག་ཅག་
 རྣམས་རི་ལྟར་བྱེད་སྐྱམ་དུ་ཡིད་ལ་བརྟགས་ནས་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་བ་རྒྱ་
 ཆེ་ངས་ལུ། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཙུ་ལའི་ཉིན་རྒྱལ་སྐྱུ་སྐྱུ་ལའི་སྐྱ་
 བརྟན་པར་རྩོགས་པ་དག་སྤོང་གི་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་མཁན་པོ་མཛད། སྐྱལ་
 སྐྱུ་ལ་བརྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱུ་ལི་མ་ཡེགས་པ་ཞིག་གནང་སྟེ། བརྟན་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་གསན་སྤྱོད་དགོས་ལུགས་སོགས་ཞུས་ཏེ་ཞིབ་པར་
 གནང་། ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཙུ་ལའི་དད་འདུས་སྤོང་སྐྱག་བརྟན་བར་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་གསོ་སྤྱོད་གི་སྤྲོམ་པ་ཡེགས་པར་སྐྱལ་ཞིང་ཆོ་ག་སོགས་ཆག་མེད་
 མཛད། ཆེས་བརྟན་བདུན་བཙུ་བརྟན་གཉིས་ལ་གཏང་རག་བསྐྱང་གསོ་སྤྲོ་
 བཞིན་དང་བརྟན་དགའི་ཉིན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྤོང་སྤྲོད་ཀྱི་མདོ་སྐྱགས་ཡོངས་སུ་
 རྩོགས་པའི་རིག་འཛིན་འདུས་པའི་ཆོགས་གསུམ་བརྒྱ་ཅམ་ནས་སྐྱི་བརྟན་ཀྱི་
 བརྟན་བཞུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མ་རྒྱུད་མཆོད་སོལ་སྤར་རྒྱན་བཞིན་ནས།
 དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་བྲིད་ཉིང་
 དུག་གི་བར་རྒྱས་པར་སྐྱལ་ཞིང་། ཉིན་རེ་བཞིན་སྤོང་འབྲེལ་གསུང་བཤད་པལ་
 མོ་ཆེ་ལ། གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཆོད་ཉིད་པ་ཞིག་འོང་བ་ལ་ཐོག་མར་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མན་ངག་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤོང་བ་ཤིན་ཏུ་
 བརྟན་པའི་ཐུན་མོང་ལམ་སྤྱོད་གི་རྩ་བ་རྒྱགས་པ་ཞིག་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་
 ལུགས། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉན་མཆོད་ཉིང་

དང་ལྷན་པ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས།
དེས་རི་ལྟར་གདམས་པ་བཞིན་དུ་དལ་འབྱོར་ནས་བརྩུང་སྦྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་སྦྱོང་བ་ཆད་མ་འདོན་དགོས་
ལུགས། བྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་སྒྲན་མེད་པའི་དབང་གི་སྒྲོར་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ལ་
སྒྲ་མ་དང་སྒྲོབ་མ་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་མ་
བྱས་ན། ཁེ་མེད་པའི་ཁར་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལུགས་བཅས་བསྟན་པ་སྤྱི་ལོ་གོ་རིམ་
ལ་ནན་ཏན་མཛད། ལོ་རེ་བཞིན་རྩོགས་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ལ་བཀའ་དོག་པོ་རེ་གནང་
ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་ན་སྤར་གནང་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ། ལོ་འདི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ནན་ཏན་དུ་བཏབ་སྟེ་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེག་པར་
མཛད་ཀྱང་། ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་བསྟན་མཛད་དེ་མ་གནང་བ་ནི་དགོངས་
པའི་གནད་བྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་གནང་། སྐབས་སུ་ཕྱིར་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་
སྤུལ་སྤྱོ་སོགས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ལ་དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཅས་
སྤུལ། གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཨམ་བན་རི་ཁྲོད་དུ་འོངས་ནས་དད་པ་ཆེན་པོས་མཇལ་
ལུག་ཞུས་ཤིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་དང་དགའ་ལྷན་
ལྷ་བརྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་གང་ཅིའི་གསུང་སླེང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་ཞིང་། ཏུ་
ཤིན་འདིས་ཀྱང་དད་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་མཆོད། དེ་ནས་འབྲས་སྤྱངས་སྒྲོ་མང་
ཐོབ་ཀྱན་ཞབས་བྱུང་རང་ཡུལ་མདོ་སྐད་ཕྱོགས་སུ་འབྱོན་ཉེར་བྱུང་པས་རྗེ་སྒྲ་
མ་ཉིད་སྐབ་སྡེའི་ཆོགས་དབྱར་སྐབ་བྱུང་བས་ཉེ། ཆོགས་ཡོངས་སུ་མང་འབྱེད་

དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་སྟེ་མཐུལ་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱམས་ནས། སྟོན་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་ཕྱག་བསྐྱེད་ཅིག་སྟེད་ཀྱང་ད་དུང་འདི་
ཅམ་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ཅེས་པའི་གཏིང་མཐའ་མི་མངོན་པར་མ་ཟད། བདག་ཏུ་
འཛིན་པའི་དག་པོ་འདི་ཅམ་ནས་སྟོང་བ་ཞིག་མ་བྱུང་གི་བར། སྟོན་པའི་ཕྱག་
ཆོག་མེད་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མེད་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་ཞུས་ནས། དེས་
ནངས་འབྱུང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་རིམ་གཉིས་གྱི་རྟོགས་
པ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་བ་སོགས་གྱི་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་བ་མཛད་པར། སྐྱགས་
དབྱེས་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དང་། ད་བྱུང་རང་པ་ལུལ་དུ་སེབས་ནས་
གོང་མ་ཆེན་པོར་རྩེ་ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱུད་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་ལུགས་
སོགས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་སྐྱགས་དང་མི་འགལ་བ་མཛད་དོས།
སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་མཛད་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན་འགྲུལ་འོན་ཏེ་སྐྱབས་པོ་ཆེ་མཛད་
དགོས་པའི་ཞལ་ཏུ་ཞིབ་པར་གནང་། ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ནང་ནས་པལ་ཆེར་བཅད་
རྒྱར་བཞུགས་ཤིང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཕྱོགས་འདུས་གྱི་དོན་གཉེར་ཅན་
མང་པོར་མཇལ་ཕྱག་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱང་སྦྱལ། དེ་སྐབས་སེ་ར་
བྱེས་དཀའ་བཅུ་ལྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་འདས་པའི་དགེ་ཅར་དམིགས། སྐྱབ་སྟེ་
གསུམ་གྱི་དགེ་སྟོང་རྣམས་གྱི་ཆོགས་དབྱར་རྩེ་ལྷ་མ་ཉིད་གདན་ཅངས་ཏེ་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཞབས་ཏོག་དང་ཞབས་བརྟན་རྣམས་ལུལ། ཕྱི་རོ་སེམས་
བསྐྱེད་སྐབས་རྩེ་ལྷ་པའི་ཞལ་ནས། ལོ་ ཏུས་བཟང་བྱུང་པར་ཅན་ལ་དགོན་

མཆོག་གི་མཆོད་པ། དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ནས། དགེ་བ་
དེ་སྦྱེས་བྱ་དམ་བ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་དང་། འི་གསོན་
ཐམས་ཅད་སླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་བྱེད་པ་
འདི། རོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཚུལ་སོགས་དང་། དེ་ཉིན་བྲིས་པ་
མང་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་སྐལ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན། དེ་ལ་
ཆེད་དུ་དགོངས་ནས་བྲིས་པ་ཆོས་ཀྱང་རང་གིས་གང་ཤེས་བྱས་ཆོད་ཀྱི་ཆོས་
ཐ་ན་གོང་པ་ལན་ཚུན་དང་ནང་མི་ཆོ་ལ་བསམ་པ་བཟང་པོ་དགོས་ལུགས། བྱང་
པར་དགེ་འདུན་འདི་བཀའ་ཡུལ་འིན་ཏུ་གཉན་པས་གྲ་བ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་
ཅམ་གྱི་ཀུན་སྟོད་མི་མཛེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། གྲ་བ་དེ་ཆོ་ལས་སྟག་པ་
མི་འདུག་ཅེས་སོགས་དགེ་འདུན་ལ་ཆོག་ངན་གཏན་ནས་མི་རུང་བ་སོགས་
ནན་ཏན་ཆེན་པོས་སྒྲུང་དོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིབ་པར་གནང་། རྒྱ་བ་བྱག་པའི་ཆོས་
བཅོ་ལྔའི་ཉིན་སྟུབ་སྟེའི་ཆོགས་དབྱར་ཕེབས། སྤར་སྟོལ་བཞིན་བཅའ་ཡིག་
གསུང་སྟོག་བཀའ་ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་སྟེགས་ལམ་གྱི་སྟོར་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་
གནང་། བྱང་པར་དུ་རྩེ་བྱུབ་པའི་དབང་སྟུག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་བཅའ་ཡིག་
ཐོག་མར་འཛོག་པར་མཛད་པའི་དུས་ཀྱི་གསུང་བཤད་བསྐྱར་ནས་གསུངས་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོགས་སུ་སྟོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་བཀའ་བཞིན་དུ། ཆབ་མདོར་
ཕྱིན་པའི་ལོ་དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་ངེད་རང་གིས་ཆག་མེད་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས། ཆོས་བཙུ་བྱག་ནས་དབྱར་ཞལ་བཞེས་མཛད། གསོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་

དུས་མ་གཏོགས་དབྱར་མཆམས་དམ་པོ་ལ་བཞུགས། རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་
བཙོ་ལཱའི་ཉིན་སྐབ་སྒྲེའི་ཆོགས་དབྱར་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟེགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བརྟན་རྒྱལ་ཀྱན་
མཁྱེན་བཙེ་མའི་ལྷགས་ལུང་གནང་སྟེ། སྐབ་སྒྲེར་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཞལ་གྲོར་
དགེ་སློང་རེར་ཁ་བཏགས་མཛོད་སྒྲག་དཀར་ཁ་གཙང་བ་རེ་གནང་ཞིང་སེར་
འབས་ཀྱི་རིགས་ལྷ་དང་རྒྱུད་སྟོད་སྟོད་གསར་བུ་བཅས་པར་མང་འབྱེད་སྲར་
བཞིན་སྐུ་ལ། དེ་ནས་ཉེ་སློང་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དབྱར་མཛལ་དང་དགག་དབྱེ་
སློངས་རྒྱ་སོགས་སྲར་སྟར་མཛད། ལྷ་ས་ནང་ཅུབ་པ་རྩོལ་བྱེད་ཡིག་ཆེ་བརྟན་
ནས་སྐབ་སྒྲེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སྤྱིར་ལན་གསུམ་ཙམ་ཀྱི་
ཆོགས་དབྱར་དམ་པ་ཉིད་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་དེའལ་དཀར་ཀྱི་མཁྲལ། སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་རྟེན། ར་བཟའ་སོགས་དངོས་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་ཞབས་བརྟན་
ལུལ་ཞིང་། དགེ་འདུན་ལའང་བསྟེན་བཀུར་སྒྲན་མེད་པ་ཞུས། རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་
ཀྱང་དགེ་ཅ་རྣམས་སྒྲ་མེད་རྩོགས་བྱང་དུ་བསྡོམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་
ལམ་ཡང་དག་པར་གནང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩོལ་བྱེད་གི་བྲན་མོ་སྒྲ་རྒྱུང་ནས་ཀྱང་སྐབ་
སྒྲེ་གསུམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཞབས་ཏོག་ཞུས་པའི་ཆོགས་དབྱར་གདན་འདྲེན་
ཞུས་པ་ལྟར་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་དེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དངོས་འབྱོར་ཀྱི་
མཆོད་སྟོན་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གིར་མཛད། ཕྱི་རོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་
བཤད་རྒྱས་པ་དང་དགེ་བ་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་

ལུབ་ཏུ་བསྡོམས་མཛད། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་མགོར་ཁམས་པོ་ཉི་དགོན་གྱི་ལྷ་ཟུར་
ལྷོ་བཟང་ཡར་འཕེལ་གྱིས་སྐྱབ་སྡེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དབུར་ལྷ་མ་དམ་པ་དོ་རྩེ་
འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་ཞབས་བརྟན་དངོས་འབྱུང་ཆོགས་འཁོར། མང་
འགྲེད་བཅས་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བཀའ་ཆོས་སོགས་སྤར་
བཞིན་གནང་། ལྷ་བས་ཕྱིག་དགོ་བཤེས་རྒྱལ་མཆོན་འོད་ཟེར་གྱིས་རྩེ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབྱུང་པོད་བཙུང་གདོང་དར་སྒྲེགས་ཕྱིར་ཐག་
བཅས་དང་། ཉེ་གནས་དམ་པ་རབ་འབྱུངས་པ་ལྷོ་བཟང་དར་རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་རྩེ་
རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབྱུང་པོད་བཙུང་ན་བཟའ་སྒྲེགས་ཕྱིར་ཐག་བཅས་
ལུལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་སོ་སོ་ནས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་ལྷ་མ་བཀའ་བྲིན་ཅན་གྱིས་རྩེས་
སྤུ་འཛིན་པ་དང་། ཡལ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་
ཆེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་རྒྱ་ཡོང་བའི་སྐྱབས་འདུག་ལུས་པར།
དགྲེས་པ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་བཀའ་བཞེས་ཀྱང་གནང་། གཞན་
ནས་ཀྱང་སྤྲ་བྱེད་པ་མེད་པར་རྒྱས་པ་འབྱུང་ཆར་བདུན། ཉི་མེ་ཆར་བཞི།
བརྒྱད་སྟོང་པ། བསྐྱལ་བཟང་། གཟུངས་བསྐྱུས། གསེར་འོད། པཎ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབྱུང་། རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་སྤྲ་བྱེད་པའི་གསུང་འབྱུང་། གཞན་
ཡང་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་དཔེ་ཆ་ཕྱིན་ཏུ་མང་བ་དང་། སྐྱུ་འབྲ། ཐང་ག་སོགས་ཀྱང་
མང་ཅམ་འབྱུང་མི་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷ་ཆང་ཁག་དང་ཁམས་ཆན། ལྷ་མ། དགོ་
བཤེས་སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་གནང་བྱིན་དུ་སྐྱེལ། ཆོས་བཙུན་ལ་

ཀོང་པོ་འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྒྲོན་གྱིས་ཆོགས་དབྱར་
དམ་པ་ཉིད་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་
རྒྱལ་བ་ཞི་ཁྱོ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་གཙོ་བོར་བསྐྱོམས་ཏེ། ཆོགས་གྱི་འཁོར་
ལོས་མཆོད་ནས་དངོས་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་མཐུལ་ཐོགས་ནས་བསྟན་
པ་སྤྱིའི་བབས་ཚུལ་དང་། ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་དགོས་ལུགས། ཁོང་
རང་ཉིད་ལའང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལྷ་མ་བཀའ་བློན་ཆེ་ལུགས་སོགས་
ལུགས་རྗེ་བསྐྱལ་བྱས་པའི་ཁྱེ་ཆོག་རྟོན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་ཁྱེས་པའི་ལན་དུ། རྗེ་
ལྷ་མ་ཉིད་གྱི་བཀའ་ལས། ལོ། ང་རང་སྤར་རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་
བསྟན་པ་ལ་མོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ནས་གྲུ་སར་སླེབ་ནས་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་མོ་
ནམས་ལ་ཞེབ་ཏུ་རང་བལྟས་ཅ་ན། ད་ལྟ་མདོ་རྒྱུད་དང་མི་མཐུན་པའི་མན་ངག་
ཐབ་མོར་བྱེད་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཞེན་པ་
ལྟར་མཐོང་ནས། དེའི་ཕྱིར་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་
སྟོང་ནས་རང་ཐོབ་སྟེ། ད་ལྟ་གཞན་ཞིག་གིས་ངེད་རང་གི་སྟེ་ལ་གྱི་ཆོད་ཆོད་
བྱས་ནས། ཁྱོད་སོག་སྟོས་གཏོང་ངམ་རྗེའི་བསྟན་པ་སྟོས་གཏོང་ཟེར་བྱུང་ནའང་།
རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བསྟན་པ་སྟོས་གཏོང་བསམ་པ་མེད། ཅས་སོགས་གསུང་བཤད་
རྒྱས་པ་དང་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་བཟང་པོ་གནང་། ཕྱི་རྗེའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་པར་
མཛད། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ནས་རྒྱལ་སྤྱལ་སྤྱལ་པའི་སྤྱ། ལྷ་མ་

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ། དེ་ལོ་སྐྱེ་སྐྱེ་སོགས་དང་། མེར་འབྲས་དགེ་གསུམ།
རྒྱད་ཉོད་སྣ། དེ་ཁྲོད་ཁག་སོགས་མཁས་འདུས་སྟོང་དང་བདུན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དགོངས་པ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བདེ་ལམ་
གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཟབ་མོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པའི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ཐབས་སུ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་བྱ་བཞི་ལམ་གྱིས་
ཁྲིར་ཤེས་པ་ཞིག་སྒྲུལ། སྟོན་ཆོས་གྲོལ་ནས་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་ལོ་བདུན་ཅུ་སྟོར་
ལ་རབ་བྱུང་དང་། བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱལ་ཅམ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་། དེ་
ནས་སྟེ་ཐང་དུ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆའི་མཇུག་ཁྲུར་ཐེབས་པའི་ལམ་
དུ་གཡུ་ཐོག་སྒྲུལ་སྐྱེ་དང་མདའ་དཔོན་དངོས་བྱུང་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ནས་བརྒྱ་
སྟེ་ཆོལ་དུ་བཞུགས་ཞག་གདན་ཞུ་དང་ཞབས་ཏོག་སྟེ་ལེན་གཟབ་པར་ཞུས།
སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཐེབས་ཡང་སྲིད་མཆོག་གི་སྒྲུལ་བའི་སྐྱེ་དང་མཇུག་དུས་
དགྱེས་ཉམས་ཆེ་ཞིང་ཞབས་འབྲིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲུར་ལེན་ཞུས་ཏེ་བསྟེན་
བཀྱར་བཞུགས་ཞག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཞུས་ཤིང་། ཕྱི་ཉིན་རི་ཨམ་བན་དང་ལྷན་དུ་
ཐེབས། སྟོད་ལུང་སྐྱང་དུ་གསོལ་ཆོགས་ཏུ་ཤིན་དང་མཉམ་དུ་གནང་། སྤྱི་རིེ་
གོང་སྟེར་ཐེབས་དུས་རིེ་ཕུ་ཨམ་བན་ནས་དད་གྲུས་ཆེན་པོས་གཡལ་བས་ཕུབ་སྟེ་
གསོལ་ཇ་དང་། དཀར་སྟོ་ཁ་བཏགས་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་གཟབ་རྒྱས་
ཞུས་ཏེ་པན་ཚུན་དགྱེས་པའི་གསུང་གླེང་འཕེལ། དེ་ནས་ཨམ་བན་ལྷ་སར་ལོག་
ཅིང་རྗེ་བཙུན་ཁྲ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རི་ཁྲོད་དུ་ཐེབས་ཏེ། སྐབས་སྟེའི་དགེ་

སྒྲིང་རྣམས་བསོད་སྟོམས་ལ་ཕེབས་ཁར་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བཀའ་སློབ་ཞིབ་
ཀྱིས་སུ་གནང་། བྱང་པར་དུ་དགེ་སྤྱོད་གི་ཆོས་བཞིའི་བསྒྲགས་པ་དང་དེའི་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་ན། ཆོས་སྒྲིང་སྤྱང་མ་རྣམས་
ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་བསྐྱབ་པས་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པར་ཐག་ཆོད་ཅེས་གནང་།
དེའི་དུས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ལུང་གིས་རྒྱལ་དབང་རྩོམ་
འཆང་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆའི་
ཡོངས་འཛིན་དུ་རྩོམ་པ་འདི་ཉིད་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བར། བཀའ་ལས། ང་ལོ་
མཐོ་བ་དང་འདི་ལོ་ནས་འབྱུང་བཞི་རྒྱད་ཆགས་ཆེན་པོ་འདུག་ཅིང་། འགྲོ་འོང་
ཡང་མང་པོ་ཕེར་བ་མི་འདུག །ཁོ་པོ་ཅག་ལ་རེ་བ་འདི་ཅམ་མཛད་པ་ལེགས་པོ་
ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ར་སོས་གཏུགས་པས་བྱ་ཐབས་བྲལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དགོངས་པ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཁྱེ་བར་མཛད་པ་ནི་ཆེན་པོའི་གོ་ས་ལ་བརྟེན་
པའི་བདེ་འགྱོར་ལ་སྲིད་པ་མེད་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་སྤྱང་
ཡང་གསོལ་བ་ནན་ཏན་དུ་བཏབ་པ་ལྟར་སྤྱང་བ་དགུ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་སྟེ་ཐང་
དུ་བྱགས་ཕེབས། རོ་མེན་ཏན་དེ་མོ་སྤྱལ་པའི་སྒྱ། ཨམ་བཅ། བཀའ་སློབ། ལྱང་།
རྩོམ་གསལ་གཞུང་སའི་ལས་ཆེན་པ་ཆང་མ་དང་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་
གྱི་སྒྲ་མ་ལས་སྟེ་ཆང་མ་གདན་འཛོམ་ཐོག་གསོལ་སྟོན་དང་། ར་བཟའ་སྐྱོར་ཆ་
ཆང་། དུལ་གོས་དར་སོགས་འབྲལ་ཞོད་ལུལ་ཏེ། དེ་དག་གྲུབ་བསྟུན་སྟེང་གི་
གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་འདུག་སྟེ།

མདུན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་མི་ཆེན་རྣམས་ནས་
གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཐེབས་ལུགས་བསྐྱར་ནས་རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་དང་བྱང་ཅེ་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ནས་རྗེ་བཙུན་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགེ་གན་ལྟ་བུ་
མཛད་ནས་ཆོས་འབྲུལ་བ་དང་སྐྱ་ཡོན་གསན་སྦྱོར་སོགས་ཏུར་ཐག་དགོས་
ཚུལ་ཞུས་པར། བཀའ་ལས། དེད་ནི་རྗེ་བཙུན་འདི་རྒྱལ་པའི་མཆོག་སྤྱལ་ཡིན་
མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཞབས་འགྱུར་ལེགས་པོ་བྱང་ན་ལོས་དགའ་ཡང་། དེད་ནི་
ལོ་མཐོ་ཞིང་སྐྱེ་སས་མ་ཁྱོགས་པས་ཆོལ་ལེ་བ་ཞིག་ཡིན། བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་ནི་
ཆོས་འཛིན་རྟེན་གང་ལ་ཡང་མཁས་པོ་ལོས་ཡོད། གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
ཁྲིམས་བཙན་བཟོད་ཆེ་བས་བྱིད་བྱིད་རང་རྣམས་ལ་འང་བཀའ་བརྒྱན་ཡོང་།
དེད་གཉིས་ནས་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གནང་དགོས། གོང་མ་ཆེན་པོའི་
དགོངས་པ་ལ་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་
ལ་བར་གཙོད་མེད་པ་ཞིག་ཨེ་ཡོང་དགོངས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེས་ན་དོན་འདི་
ཤེས་པར་མཛོད་ལ་བྱིད་རང་རྣམས་ནས་ཕྱོགས་འཐེན་མཛད་རྒྱ་མང་པོ་མེད་
པར་ཐུགས་འདོད་གཅིག་པའི་གུས་འདུད་ཡགས་པོ་མཛད་དགོས། དེད་རྣམས་
རང་ཐད་ནས་ཞབས་ཕྱི་གང་ཤེས་ཞུ་བ་མ་གཏོགས་ཅི་ལ་བྱེད། ཅེས་སོགས་རྟོ་
རྗེའི་དབྱངས་ཐབ་མོ་མང་དུ་བསྒྲགས་པར་མཛད། དེར་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
འཛིགས་པ་དང་དཔའ་ཞུས་པ་དང་ངོ་མཆར་བ་རྣམས་པན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་
དུ་གྱུར། དེར་བཞུགས་རྣམས་ནས་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ན་ཕྱིན་པ་དང་། ཉམ་དུས་

ཀྱང་གང་བ་བཅས་འདིར་ཞག་བདུན་ཅམ་ཞིག་བཞུགས་ཏེ། དགུན་གྱི་རིང་རི་
ཁྲོད་དུ་འགོལ་བཞུགས་གནང་ཞིང་། ད་ལམ་ཞག་བདུན་བཞུགས་རིང་རྗེ་བཙུན་
མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱའི་རྒྱན་སེལ་གྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་གནང་དགོས་
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། རྗེ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོས་
མཆོམས་སྦྱར་ཏེ། ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མའི་ལུང་དང་། ཆེ་རྒྱའི་
དབང་། གདུགས་དཀར། སྒྲོལ་མ། འཇམ་དབྱངས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ལྷང་
པོ་མགུར་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ངག་གྱིན་རྒྱལས་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང་། རྗེ་
བཙུན་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དགྲེས་ཉམས་དང་གསན་ལུགས་
སོགས་མད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། དེ་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཀྱང་བྱང་ཆེ་མཁན་རིན་
པོ་ཆེར་སྐྱུ་ཡོན་གསན་སྦྱོངས་ཞབས་བསྐྱུལ་འཇམ་རྒྱལ་སོགས་ཁྱུ་ལུགས་
ཐམས་ཅད་སྐྱུ་སྒྲ་ཕྱའི་ནང་མ་རྣམས་དང་བསྐྱུན་ནས་མཁས་པོ་མཛོད། དེ་ནས་
འདྲིས་ཚུལ་སོགས་ཤེ་ཆ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ངོ་སྒྲོག་མེད་པ་གནང་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་
ཕེབས། ཞག་ཤས་དྲག་ཞན་མང་པོའི་སྒྲེ་ལེན་དང་། དཀོན་མཆོག་དབང་དཔོན་
གཡོག་ཁ་ཤས་ལ་ཆེ་དབང་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་རི་ཞིག་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།
སྐྱབ་ཕྱའི་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་
ལའི་སྒྲོན་སྐྱུ་ཆེ་ཆེ་སྐྱབ་དང་གཞན་ཡང་སྐྱུ་ཆའི་སྐྱབ་པ་མང་དུ་གནང་། ཟླ་བ་
བཅུ་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་སྒྲོང་ལ་ཉེ་པོ་རབ་འབྲམས་པ་བྱམས་པ་བསྐྱེད་འཛིན་གྱིས་
དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་དབྱར་རྗེ་ཟླ་མ་ཉིད་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ། ཟླ་མ་དགེ་འདུན་

དང་བཅས་པ་ལ་ཞབས་ཏྲོག་དངོས་པོའི་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་ཏེ། ལྷ་མ་བཀའ་
འིན་ཆེ་ཚུ་ལ། ད་དུང་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པ་དང་སྐྱབས་མགོན་
མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་འབྲུལ་དགོས་ཚུ་ལ་སོགས་ཞུས་
པར་དགེས་པའི་གསུང་ལན་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་རང་ལ་ཆོས་གང་ཡོད་པའི་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྤུལ་ཆར། དེད་ལོ་མཐོ་བ་བཅས་འབྲུལ་མ་སྤུབ་ཀྱང་སྐྱ་
ཞབས་ནས་སྤུལ་འགྲོ། ཞེས་གསུང་པས་དེར་ཆོགས་ཀྱི་རིམ་འཛིན་པ་རྣམས་
ཆེར་མི་བཞུགས་པའི་གསུང་དུ་མངོན་ནས་སྤུལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་སྟེ།
གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱུར། དགའ་ལྷན་ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོར་སྐྱབ་
སྟེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དབྱར་པེབས་ཏེ་ཆོགས་འཁོར་ཞབས་ཏྲོག་སོགས་སྤར་
བཞིན་དང་། ཕྱི་རོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྤུགས་
བརྗོད་དང་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གནང་སྟེ། དགུན་གྱི་རིང་བཅད་
རྒྱ་ལ་འབད་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རང་ལ་སྒྲོ་སྦྱངས་ཏེ་གཞོན་རུས་
ཆོད་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་གནང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་གྲ་
ཆང་ཁག །ར་བ་སྟོད། གཞན་ཡང་དགོན་སྟེ་ཁག་བཅས་ལ་མང་འབྱེད། དགའ་
ལྷན་ཆོགས་ཆེན་ལ་མང་ཇ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ། འབྱེད་དེུལ་བལ་ཉམ་རེ་
བཅས་སྤུལ། ཆོས་ཉིར་དུག་ནས་སྤྱི་བཅད་རྒྱ་དམ་པོ་ལ་བཞུགས་ཏེ། རེ་
བཅུན་སྒོལ་དཀར་དང་ཆེ་དཔག་མེད་ལྷ་དགྲའི་ལྷགས་བསྟེན་གནང་། ལྷ་བ་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་དགྲུ་ལ་བཅད་རྒྱ་ལྡོད་ནས་ལྷ་མ་དང་གྲ་པ་ལ་

སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོར་བྱག་དབང་དང་ཆོས་འབྲེལ་བཀའ་བསྒྲོ་སོགས་གང་
པན་མཛད། ཆོས་ཉིད་གཅིག་ནས་གཤུ་ཐོག་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་མདའ་དཔོན་བཅས་
ནས་སྤྱབ་སྒྲེ་བདུན་ཙམ་གདན་ཞུས་ཀྱི་ཆོགས་དབྱར་རྗེ་སྤྱལ་ཉིད་སྤྱབ་བྲངས་
ཏེ་སྤྱལ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འཁོར་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བ་སོགས་
རྒྱ་ཆེ་བ་ཤུལ་ནས། གསོལ་འདེབས་སུ་སྤྱལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཤུགས་དང་ཞབས་
པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་ནས་ཆོས་འཁོར་སྤར་བཞིན་བསྐྱོར་དགོས་ཚུལ། རྒྱལ་
བའི་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་འགྲན་སྒྲུབ་
བྲལ་བ་ཞིག་ཉིད་ནས་མཛད་དགོས་ཞེས་ཞུས་པར་ཞལ་བཞེས་ཙམ་གནང་། ཕྱི་
དྲིའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན། འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ནམ་
དཀར་ལ་བཙོན་དགོས་ཞེས་གསུང་བཤད་མང་པོ་གནང་། དེ་ལྟར་རྗེ་འདི་ཉིད་
བཤོལ་སྤྱི་ཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བགྲང་བྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཁ་ཡར་ལ་ཉེ་བར་
གཤེགས་ཀྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་།
ལོག་པར་སྤྱི་བ་ཆར་གཙོད་པ་དང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་རབ་འབྱམས་ལ་
འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་
སོགས་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་
དཀའ་བའི་མཛད་པ་མཛད་དེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་གཞན་ཀྱི་བྲིང་མི་འཛོག་པའི་བྲུ་མཆོག་གི་

གནས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་བརྟེན་ཤིང་། དེའི་མ་ཕུ་ལས་རྒྱ་རྩོར་བོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོ་བོ་
ཆེ་ཞིང་འབྱིང་བ་དང་དྲེགས་ཤིང་དཔའ་བ་དང་མཁས་ཤིང་གྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་གཙུག་གི་རོར་བྱས་ཞབས་གྱི་བརྒྱུ་ལ་ཉེ་བར་བརྟུང་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ནའང་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་རྒྱུ་མ་བ་དང་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། གཞན་སྤྱོགས་
དཔའ་དབབ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་མཛད་གྱི་གཞན་དུ་
ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་བའི་དགེ་སྤྲོད་རྣམ་འབྱོར་སྤྲོད་
པ་ཆེ་སྤྲོས་བཏང་གི་བརྟུ་ཁྱགས་ཉིད་ལྟར་བཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་
རྩ་བ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་དང་། འཁོར་བའི་དུན་ཆོགས་མེ་འོབས་ལྟར་མཐོང་
བའི་ལྷག་གཉིས་གྱིས་བསྐྱལ་ནས། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་བདག་གཞན་བརྩེ་བའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་དང་རིམ་གཉིས་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཀུན་ནས་གཞོལ་བར་
མཛད་དེ། ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བལྟོ། །

དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྲ་སྟེ།

གཅིག་ཏུ་དཔེན་པར་བས་ལྟར་མཐར་གནས་གྱུར་ཡང་། །མི་དབང་དུ་མའི་
ཅོད་པན་རོར་བྱས་གཏུགས། །དེ་ལྟ་མོད་ཡང་གང་ཐུགས་ང་རྒྱལ་གྱི། །སྤྱོགས་
དང་མི་ལྟན་འདི་གོ་ཨེ་མ་མཛད། །

རྟག་ཏུ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་དབང་གྱུར་པས། །སྤྲོད་ལ་མེད་པར་འགྲོ་ལ་དམ་

པའི་ཚོས། །འཆད་པར་མཛད་ཀྱང་འཆད་པའི་རང་བཞིན་དེ། །མི་ལམ་སྐྱུ་མ་
མིག་འཁྱལ་ལྟ་བུར་གཟིགས། །

འགྲོ་ཀུན་སྒྲོལ་པའི་ཁུར་ཆེན་ཏྲ་ཏུ་བསྐྱམས། །ཆོས་རྣམས་ངི་ཟའི་གྲོང་གི་
འགྲོ་ལྟར་མཁུན། །དོན་ཤིང་རྣམ་འབྱོར་སྤང་ཀུན་ལྟའི་རྣམ་རོལ། །གཉིས་སྤང་རྒྱུང་
གི་འགྲོ་འོངས་བཀག་པར་བཀ། །

ཁྱད་པར་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་མེད་དོན་ཤིང་འཆང་། །གང་གིས་རིགས་ཀྱི་ཚོད་
པན་དུ་བསྐྱང་ཡང་། །འདི་བཞིན་འགྲོ་ལ་སྤྲོན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ། །འདི་དག་
རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀུན་གྱིས་ཉོགས་པར་དགལ། །

རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་དམ་པ་བཀའ་བློན་མཆོངས་པ་མེད་པ་གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་
པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆ་ཤས་ཅན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དད་པའི་འདབ་
བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རྗེ་བཙུན་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་
སྦྱའི་རིགས་ཀྱི་ཚོད་པན་དུ་བཞེས་པའི་སྐྱོར་གྱི་འོད་ཟེར་ཉེ་བྱལ་པའོ། །

ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་

བརྟན་པའི་རྒྱུད།

དེ་ནས་ཆུ་ཉའི་གནམ་ལོ་གསར་དུ་ཆོས་པའི་དགའ་སྟོན། དཔལ་ལྷན་ལྟ་
མོའི་ཆོས་གཏོར་དང་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ཞབས་ཏོག་སོགས་སྤར་ལྟར་ནས།
སྦྱབ་སྤེལ་པར་ཆུན་ལ་མང་འབྱེད། རྗེ་སྦྱབ་ཁང་པའི་དུས་མཆོད་ཞབས་ཏོག་

བསྟན་བཀའ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སེམས་རྒྱད་ཆོས་དང་བསྟན་དགོས་ལུགས་
བཅས་གནང་། བྱད་པར་དུ་ཕྱར་རྗེ་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བཞུགས་དུས་མི་
དག་ཞན་ཐམས་ཅད་ཕྱར་ལངས་ཏེ་མཇལ་ཁར་ཕྱིན་པར། ས་སྐྱའི་སྒྲ་མ་ཞིག་
གི་བསམ་པ་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབང་སྟུང་གི་ལས་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་
འདྲ་སྟམ་ནས་ཁོང་པས་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དབང་སྟུང་གི་ལས་ལ་ཅི་ཟབ་ཞུས་
པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དབང་སྟུང་ལ་རང་རྒྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པ་འདི་རང་ཟབ་
པར་གསུང་བ་བཞིན། ཆེ་ས་རྒྱུང་ས་ནས་ཡོང་ཆོད་གིས་རང་རྒྱད་ཆོས་དང་
བསྟན་པའི་དགོ་སྟོར་ལ་ཏུར་ཐག་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་ཆེན་
འཛོམ་པོ་ཡིན་གསུངས། འདི་ལོ་སྐྱབ་སྟེ་གསུམ་གྱི་དུས་མཆོད་ལ་མ་ཐེབས་
ཤིང་། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མང་ཇ་དང་སྐབས་འཇུག་ཞུ་རྟེན་ནང་མཛོད་དང་།
གོས་དམར་ལུག །རྒྱན་བྱག་མ། འགྲེད་དཔུལ་ཞོ་རེ་བཅས་སྟུལ། ཆེ་བ་དང་
པོའི་ཆོས་བདུན་ལ་སྐྱེ་ཁམས་ཅུང་ཞིག་མ་བདེ་བས་མཇལ་ཁ་གནང་རྒྱ་རྣམས་
ཐེན། རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་གྱི་སྟུགས་དམ་བཅུག་པར་ཐེབས་པའི་ཞབས་བཅུན་སྐྱེ་རིམ་
རྣམས་དང་། ཁོ་པོ་ཅག་ནས་ཀྱང་སྟན་འདེབས་ཞུས་པ་སོགས་ཆང་མ་རྗེ་སྒྲ་མ་
མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་མཉེས་པར་མཛད་པའི་ཉེ་གནས་དམ་པ་རབ་འབྱམས་
པ་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་ནས་ཆོས་པ་མེད་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
གདངས་སྟེད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བཞེས་ཏེ་པལ་ཆེར་བདེ་མཆོམས་ལྟ་བུར་བཞུགས་
ཤིང་། རྟོར་སྟོད་ཁ་སྟོན་སྟོལ་དཀར་སྐབས་དང་ཉེ་པོ་ཉོར་ཆང་ཆོས་རྗེ་སོགས་

ལ་མཇུག་ཁ་ཡང་གནང་། རྫོང་སྤོང་དཔོན་མོར་ཆེ་དབང་དང་དགེ་བསྟན་གྱི་
སྤོམ་པ་བཅས་གནང་ཞིང་། ཕྱག་སྤེང་ཞིག་སྟེ་བྱེད་ཆོས་ལ་དཀར་པོ་ཡོད་
པ་དེར་ངེད་སེམས་དགའ། འདི་ལོ་བོད་ལ་འོང་ཆོད་ལེགས་པོ་ཡིན། རྒྱལ་བ་
ཡབ་སྐུ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་མཇུག་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དགེ་
འདུན་ལ་བསྟན་བཀའ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་ཏུ་ལེགས། ད་དུང་རྣམ་དཀར་ལ་བཙོན་
དགོས་ཞེས་སོགས་སེམས་ལ་བན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་གནང་། དེ་ནས་ར་ཁ་
བྲག་གི་དགེ་སྤོང་སྤྱི་ནས་དངོས་འབྱུང་དང་བཅས་ཏེ་ཞབས་བརྟན་ཕྱལ་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པར། བཀའ་ལས། རེད་སྤྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་མིན་
ཡང་བྱེད་རང་རྣམས་ནས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཁ་ཞེ་མེད་པ་དེ་ཅམ་བྱེད་པ་བཀའ་
འིན་ཆེ། དེ་ཞིག་དགའ་མོ་ཡོང་འགྲོ། བྱེད་རང་ཆོས་ཟེར་བ་ལྟར་ངས་ཀྱང་དཀོན་
མཆོག་ལ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་ཅེས་གནང་། ཆོས་བཙོན་ལྟ་སྤྱོད་ལ་སྦྱུ་རྒྱུ་ལ་
སྤྱངས་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཞེས་པར། རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་གདུགས་ཤིང་། སྤོལ་
མ། སྤྱི་བསྐྱང་། ལྟ་མའི་བསྐྱང་བ། ས་གསུམ་མ་སོགས་ཐོན་གནང་བ་དང་། མེར་
འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་ལ་འབུམ་ཆར་ཅི་མང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་
པོ་ཆེ་ཆར་བཙོན་ལ། གདུགས་ཤིང་། སྤོལ་མ། ས་གསུམ་མ། སྤྱི་བསྐྱང་། ལྟ་མའི་
བསྐྱང་བ་བཅས་གནང་རྒྱུ་དེ་དགོས་ཆ་རྣམས་གནང་། ད་དུང་ཡང་གདངས་སྤྱེད་
ཆེར་མ་བྱུང་བས་སྤྲན་པ་མཁས་བསྟུར་གྱི་གསོས་སྤྲན་བཞེས་ཤིང་བོད་ཀྱི་
གནས་ཆེན་ལྟ་ས། ར་མོ་ཆེ། དགེ་ལྟན། དུ་སྤྱོད་། བསམ་ཡས། ཁ་འབྲུག་བཅས་

ལ་སྟོང་མཆོད། གསེར་གསེལ། སྟན་ཤལ་འདོད་གསེལ་དང་བཅས་པ། དཔལ་
ལྷན་སྟོད་རྒྱུད་ཆོགས་ཡོངས་ལ་གདུགས་དཀར་བསྐྱོག་ཆེན་ཆེད་གཉེར་
སོགས་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་སྐྱེ་ཁམས་གདངས་སྦྱིད་མ་བཞེས་ཤིང་། དེ་ལྟ་མོད་
ཀྱི་ལོ་འདིར་ཡང་དབྱིད་ཆོས་ཆོས་བརྒྱུད་རང་ལ་ཚུགས་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་
ཐེགས་པར་སྦྱིན་བདག ། རྒྱ་མ། བྲ་རིགས། ཉེ་གནས་དམ་པ་རབ་འབྱམས་པ་སྟོ་
བཟང་དར་རྒྱས་བཅས་ནས། འདི་ལོ་བཀའ་ཆོས་གནང་མེ་ཐུབ་ཚུལ་ནན་གྱིས་
ཞུས་པར་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་ཉོ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཆེ་
རིལ་པོ་ཆོས་རང་འཆད་པས། ཞིང་ལ་ཐེགས་ཀར་ཆོས་འཆད་སར་བྱག་ཐལ་
མོ་སྐྱར་ནས། སེམས་ཅན་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་སྐྱབས་མེད་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱབས་དང་། འབྲས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་སར་ཤོག་གསུངས་ནས་ཞིང་ལ་
གཤེགས་པ་ཡིན། ཉིན་གཅིག་ལས་ཆོས་འཆད་མ་ཐུབ་ཀྱང་བཤད། དེ་ནས་མ་
ཐུབ་ན་བཞག་ཆོག་གསུངས་པར། ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོས་
མ་བཟོད་པར། སྐྱ་ན་སྦྱིན་པ་དང་བཞེངས་བཞུགས་དཀའ་ལུགས་འདི་འདྲ་རེད་
ཅེས་ཟུ་ཚུགས་ཆེན་པོས་ཞུས་པར་འོ་ན་དེ་ཁ་བྱེད། འོན་ཀྱང་ཉེ་པོ་དཔོན་
གཡོག་རྣམས་ཁམས་ནས་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་དེ་ཅུ་བྱས་ནས་འོངས་ཅ་ན་
གསུངས་ནས། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཉེ་པོ་ཉོར་ཆང་དཔོན་གཡོག་
རྣམས་དང་། འདི་ཁའི་དག་སྟོང་ཁ་ཤས་ལ་ལམ་རིམ་ཆོས་ཐུན་གཅིག་གནང་།
དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་མཆོམས་དང་། ཆོས་བརྩལ་སྟོན་མའི་འཕྲོན་ཆོས་ཐུན་

གཅིག་བཅས་ཁྱོད་ཉི་མ་གཉིས་གནང་ནས་རེ་ཞིག་སྐྱ་མཆམས་ལ་བཞུགས།
ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ལོ་ལྟར་གྱི་བཀའ་ཆོས་ཆེན་མོའི་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོད་པའི་སྐབས་སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་ཇ་སག་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་ནས་སྤར་རྒྱན་
ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཞུམས་སྤུལ། ད་ལམ་ཡང་སྤུལ་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་མར་
ཡང་འབུལ་ཞུས་པར། འོན་བཀའ་བྱིན་ཆེ། བཀའ་སྟོན་རང་ཡང་ཐེབས་གསུང་
སྟེ་དགེས་ཆོར་ཆེན་པོ་གནང་། ལོ་ལྟར་གྱི་བཀའ་ཆོས་ཆེན་མོའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཆོགས་མཆོད་སྐབས་ཟླ་མ་དམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔྱད། དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་
གྱི་སྟེ་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་པ་ལ་སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས། ཟླ་
མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་མཆོད་བཤམས་ཏེ། དཔྱད་ཀྱི་མཐུལ་ལ་
སོགས་པ་བསྟོན་བཀྱར་མཇུག་དུ་བྱུང་བ་སྤུལ་ནས། ཞབས་པད་བརྟན་དགོས་
པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པར། ཚུལ་དེ་ལ་དགེས་ཆོར་ཆེན་པོས་གསུང་བཤད་མང་
པོ་གནང་ཞིང་། ཕྱི་ངོའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཀྱང་མང་པོ་
སྤུལ་བར། ཕྱག་ཕྱི་ཞུམས་སྐྱ་འབུགས་བྱུང་དོགས་སྟོ་གཡང་དུ་བྱུར་ནའང་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་སྟོན་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་། དེ་རྒྱབ་སྐྱ་ཁམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་གྱུར། ས་
ཟླའི་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་རྒྱལ་སྤུལ་སྐྱ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱུང་གནས་
གཏོང་མི་ཞུམས་ལ། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསོ་
སྟོང་གི་སྟོམ་པ་བཅས་སྤུལ། རྗེ་བཙུན་ཟླ་མ་ཉིད་སྐྱ་ཁམས་མ་བདེ་ཡང་གསོ་
སྟོང་སྟན་ཐོག་གཅིག་མ་གནང་ཞིང་། ཆོས་བཙོ་ལྷའི་གསོ་སྟོང་ཡང་ཕྱགས་

དང་གསུམ། བཟང་གོས་གསེར་མ་སྤྱུས་ལེགས་ཡུག་བྱེད་ལྔ་དང་། མཛོད་གོས་
དུར་སྤྲིག་ཡུག་ལྔ། གོས་ལིང་དང་ཆུ་ཅེ་འབྲེས་མ་ཡུག་ཉི་ཤུ། སྤྲིག་སྤྱུས་
ལེགས་སྒན་མ་ཅམ་རྟོག་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་བྱུག་ནམས་ངོ་ཐོག་དང་། ཞེ་
སྟེའི་བྲིས་པ་ལྟོགས་བ་བཞི་དང་བྲིངས་བྲིས་ཤོག་པ་བསྟོམས་མི་དགུ་བཅུ་གོ་
བརྒྱད། དགོ་བཤེས་ཁུས་དག་པ་བརྒྱད། ལྷ་བྲིས། ཤིང་རྟོས། གསེར་དདུལ།
ཆེན་བྱ་བ་བཅས་བཟོ་སྒན་མི་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག །ལག་གཡོག་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་
བཅས་ཀྱི་ལས་རྒྱན་རིང་གི་ཤོགས་དང་བྱར་གསོས། སྤྲ་ཡོན་དང་། ལེགས་
གནང་། འཛུགས་སྐར་གྲོལ་གསུམ་གྱི་སྟོན་མོ་གནང་ཆ་དང་། གཞུང་སར་
སྤྲེགས་ཤིང་དང་ཤོག་བྲུའི་རིན་ཕུལ་བ་བཅས་ལ་དདུལ་གྱི་མཐུལ་སྟེ་འདོགས་
ཅན། ན་བཟང་ཆ་འགྲིག །དདུལ་དང་གོས་ཆེན། ཤོ་མེའི་རྒྱན་གོས་ཏྲ་སྒྲ་འཁོར།
དེ་བུ། མཛོ་མོ། ཁ་བཏགས་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཡང་ཉིག་དདུལ་རྒྱང་ཐོག་དངོས་
ཤིང་རིན་གོང་བསྒྲན་བ་བཅས་ཁྱོན་དདུལ་སྤངས་སྤྲོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་
གོ་ལྔ་ཞོ་དོ་སྐར་ལྔ་བཅས་ཕུལ་ནས་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་གསར་བཞེངས་
མད་དུ་བྱུང་བ་གནང་། འདི་སྐབས་ལི་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་མཆོལ་པར་མ་དེ་
ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས། སྟེ་པ་ཨ་འབྲུམ་བག་ཤིས་ལ་ཁུ་ཡིག་ཕུལ་
ནས། ཤོག་བྲུའི་རིན་ཡོན་སོགས་སྤྲང་འབུལ་རྒྱར་བྱས་ནས། ཤོག་བྲུ་སྤྱུས་
ལེགས་དང་མཆོལ་གར་བ་བཅས་ཀྱིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོང་བར་
ཀྱིས་གསུང་བ་ལྟར། ཉི་གནས་རབ་འབྲུམས་པས་ཨ་འབྲུམ་ལ་ཁུས་པར། ཨ་

འབྲུམ་ནས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ཡང་དག་པར་ཞུས་ཏེ། འཕྲུལ་དུ་མི་ཐང་བྱམས་པ་
སྒྲིང་གི་མཁན་པོ། དབུ་ཚོས་སོགས་ལ་མོལ་ནས་ཡོང་བའི་ཁས་ལེན་ཞུས།
སྐབས་ཤིག་སྐྱམ་མ་རིན་པོ་ཆེར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ནོ་ཡོན་པ་རྩེ་ཏ་འོངས་ཏེ་རྩེ་སྐྱ་མ་
ཉིད་ནས་བཀའ་འགྱུར་བཞེང་བའི་མགོ་འཕྲུལ་འཇུགས་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་བཀའ་
རིན་ཆེ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བཀའ་ལས། གསེར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་ལྟ་ཞོག་རྩོ་
རྩེ་གཙོད་པ་ཅམ་བཞེངས་སྐྱུ་བྱུང་ནའང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན། དེས་ན། ད་
དུང་དེའི་སྤྱིང་དུ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་
ཀྱང་བཞེང་ཞེས་ཞུས་ཏེ་གནང་། དེ་རྩེས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་
གསེར་བཞེང་གི་འཇུགས་སྐྱང་གྲོལ་གསུམ་གྱི་སྟོན་མོ་གཟབ་རྒྱས་སྦྱལ་བའི་སྐྱུ་
སྐྱལ་དང་ཞབས་བརྟན་བཅས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བར་རྩོ་རིང་ནས་ཞབས་
བྱུང་རོ་གཡོག་ཁ་ཤས་ཕྱོན་ཞིང་དངོས་འབྲུལ་སྐྱུ་ཆེ་བ་བཅས་སྤུལ་ཏེ། རྩེ་སྐྱ་མ་
ཉིད་སྐྱུ་ཁམས་མི་བདེ་བའི་ཚུལ་འདི་སྦྱར་དུ་གཞི་མེད་སངས་གདངས་གནང་
ནས་སྤར་བཞིན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲགས་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
སྐྱུ་ཆེར་བསྐྱོར་བ་དང་། ཐུན་རྣམས་ཀྱང་ལོ་ལྟར་སྤར་སྐྱོན་བཞིན་ཞབས་བརྟན་
དངོས་འབྲུལ་དང་མཛལ་ཁ་ཞུས་ཆོག་པ་དགོས་ཚུལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་ཞུས་
པར། རྩེ་སྐྱ་མ་ཉིད་ནས་ལན་དུ། ལོ་ ད་ཁྱེད་རང་སྤར་དཔོན་པོ་དེ་ཉིད་གྱི་དུས་
ནས་ང་ལ་དག་སྤར་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དེང་སེང་གི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་མ་འགྱུར་
བ་སྟོ་བརྟན་པོའི་སྟོན་པ་གཅེས་ནོར་གྱི་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་རིང་དུ་འཆོ་དགོས་

པའི་ཞབས་བརྟན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཕུལ་བ་བཀའ་རིན་ཆེ་བུང་། ད་ན་ཆོད་རང་
གིས་གཏུགས་པས་ལྡང་འདུག་སོགས་གང་ས་ནས། ན་ནིང་ནས་ད་ལོའི་བར་
རང་ལ་ཞན་དུ་སོང་འདུག་ཡང་ཁྱེད་རྣམས་ནས་གང་གསུང་ལྟར་དཀོན་མཆོག་
ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་མི་འགྲུབ་པ་མི་ཡོང་བས་གསོལ་འདེབས་གང་བྲག་ཁྱེད་
ཡིན་གནང་། ཡང་སྐབས་ཤིག་སྐྱེ་ཁམས་ཅུང་ཟད་ཞན་པ་ཞིག་ལ་སྡེ་མོ་ཞིག་ནོ་
ཡོན་པ་རྗེ་ཏ་དཔོན་གཡོག་ཅུང་བསྐྱས་བཅས་འོངས་ནས་དདུལ་དཀར་གྱི་
མཆུལ་སོགས་དངོས་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་སྟེ་བསྟན་པའི་གནས་ཚུལ་སོགས་
ལུགས་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་གསོལ་འདེབས་གང་ཤེས་ཁུས་པར། ལྷ་མ་དམ་པ་
ཉིད་གྱི་བཀའ་ལས། དེ་ཁ་ཡོང་གསུང་ཞིང་གསོལ་ཇ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་ད་ནི་
ན་ཆོད་རང་གིས་གཏུགས་པ་བཅས་ཅི་འདྲ་འོང་མི་ཤེས། པ་རྗེ་ཏ་རང་ནས་
བཀའ་འགྲུར་དང་ལམ་རིམ། སྐགས་རིམ་ཆེན་མོ་བཅས་གྱི་མཐུག་ཆགས་སུ་
ཚུད་པ་མགྲོགས་ཆོས་སུ་མ་སོང་བ་སྐྱས་གང་གཅོང་མཛད་ཅིང་། ཞོགས་ཀའི་
མཆོད་མཇུག་སོགས་རྣམ་དཀར་བཙོན་པ་སྡར་ལས་མ་གཡོས་པ་མཛོད། ལྷ་
པོ་འདི་རྣམས་ལའང་ལབ་རྒྱ་ཅང་མེད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་ཁོ་པོ་ཅག་ནས་ཕུལ་
པའི་འཇིགས་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་པ་རྗེ་ཏ་ལ་གནང་། དེ་ལྟར་སྦྱིན་བདག་
ཆེན་པོ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ། ཁོ་པོ་ཅག་། རྒྱལ་
ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ནས་ཡང་དངོས་སྐྱེས་དང་བཅས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་ཡང་
ཕུལ་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཁྱི་ཆེན་པོར་

མངའ་གསོལ་བའི་བྱིར། གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕུང་གིས་མངགས་པའི་མི་བྲག་ཁལ་
ཁའི་སྤྱ་དུར་ཅང་ཚུན་དབང་། ཕུ་ཅིང་ཨམ་བན། ཨ་རྒྱ་ཁོ་ཐོག་ཟུ། ཀོང་ཡེ་ཕུ་
ལིད་རྣམས་དང་། བོད་དུ་རྒྱན་བཞུགས་ཀྱི་ཨམ་བན་གཉིས། སྤར་སྤྱི་དང་ཅོང་
ཡེ། རོགས་དཔོན་སོགས་ནས་རང་རང་གི་ཆེ་འབྱེད་སྤངས་ཏེ། རྩེ་ཆུ་མ་འདི་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱ་མཐུན་དུ་བཅར་ནས་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་ལ་མགོ་བོས་གཏུགས་ཏེ། ཞབས་
བད་བརྟན་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། ཁལ་ཁའི་སྤྱ་དུར་ཅང་ཚུན་ཆིང་
དབང་ནས། རང་གིས་སྤར་གོང་མ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་གཡོན་
དུའི་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་ཆེན་གྱི་མགོ་བར་ཕྱིན་དུས་མི་མང་པོ་གསོད་དགོས་བྱུང་
བ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་ཐག་བ་ནས་བཤགས་བ་ཕུལ་ཞིང་། རྩེ་ཆུ་མ་ཉིད་རྒྱལ་བ་
བྱམས་བ་དངོས་ཡིན་པར་མོས་ནས་བྱམས་པའི་རྩེས་གནང་དང་སྤོལ་ལྡང་གི་
རྩེས་གནང་རྣམས་ཁྲུས་ཤིང་། ཀོང་ཡེ་ཕུ་ལིད་ནས་ཆེ་གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ཕུང་
བཅས་ཁྲུས་པར་དབྱེས་བཞིན་དུ་གནང་། གཞན་ཡང་དཔལ་ལྷན་འབྲས་
སྤངས། རི་བོ་དགེ་ལྷན། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་བཅས་ཀྱི་བླ་རིགས་སྤྱི་གླེང་དང་།
ཆུ་མ་ལས་སྤེ་སོགས་ནས་ཀྱང་རང་རང་གི་འཁྱོར་བ་དང་བསྐྱུན་པའི་ཞབས་
བརྟན་དང་། རྒྱད་ཉོད་སྤྱད། སྤྱ་སྤྱི་ཆེ་ཆུང་། ཆུ་ལ། བླ་ལ། སྤྱིན་བདག་ཆེ་ཆུང་
ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱབ་སྤྱེ་པན་ཚུན་སོགས་མཐའ་དག་ནས་རང་རང་གི་འཁྱོར་
བ་རྩི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཞབས་བརྟན་ཕུལ་བར། འབྲུ་བདག་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་
པོ་ཉིད་སྤྱི་འཆི་ལ་དབང་འཁྱོར་བས་ཉིན་གཉིས་གསུམ་ཙམ་རེ་སྤྱ་ཁམས་

གདངས་ཚུལ་རེ་བཞེས། བྱད་པར་ཕུར་བྱ་ཚུག་གི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་རང་
རང་གི་དངོས་འབྱོར་དང་བསྟན་པའི་ཞབས་བརྟན་ལ་ཞལ་འདེབས་བསྟུས་པའི་
ཐོག་ནས་སེ་ར་ཆོགས་ཆེན་ལ་མང་ད། གྲ་ཆང་སོ་སོར་གྲ་ཇ་བཅས་བཏང་ཞིང་
ཞལ་འདེབས་ཀྱི་ཕུད་ནས་དདུལ་དཀར་གྱི་མཆུལ། མཛོད་བཏགས། དདུལ་
སྤང་གསུམ་བཅས་དངོས་འབུལ་ཕུལ་ནས། རྗེ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་བཀའ་བློན་
ཅན་ཉིད་སྐྱེ་ཁམས་གདངས་ཚུལ་སྦྱར་དུ་བཞེས་ཏེ། ཞབས་བད་ཡུན་རིང་དུ་
བརྟན་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་འདི་དང་མ་ཡོངས་པའི་སྦྱེ་བརྒྱད་
ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྦྱབས་འཇུག་བཅས་བརྒྱད་ནས་ཁྲིམ་པར།
རྗེ་སྤྲེལ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས། རོ། དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ནས་སྤྲེལ་ལ་དད་འདུན་ཅེ་
གཅིག་པས་ཞབས་བརྟན་དུ་ཞལ་འདེབས་བསྟུས་བ་དང་།

རང་རང་གིས་སྦྱབ་པ་བཅས་བྱེད་པ་ཞིན་དུ་ལེགས། དེད་རང་ཆོགས་ནས་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་མོ་དང་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆོག་རེ་ཆོག་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་ཡང་
བྱེད་ཆོའི་ན་བའི་ལམ་དུ་སྦྱེལ་འདོད། ནད་འདི་གཞི་ཆེ་བ་རང་མི་འདུག་ཅ་ན་
དགའ་མོ་ཡོང་འགྲོ། ངས་ཀྱང་བྱེད་རང་ཆོས་ཟེར་བ་ལྟར་འདུན་པ་དང་དགོན་
མཆོག་ལ་གསོལ་འདེབས་གང་བྲག་བྱེད། བྱེད་རང་ཆོ་ཡང་སྐྱགས་མ་སྐྱན་པ་
དང་སྐྱགས་དམ་ལ་གང་བརྩོན་མཛོད་ཅེས་ཐེབས། དེ་དུས་རྗེ་བཙུན་འགྲོ་བའི་
མགོན་པོ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་
གསེར་གྱི་ཁྲི་ཆེན་པོ་ལ་མངའ་གསོལ་བའི་དུས་སུ་ཁོ་པོ་ཅག་དབུས་སུ་བྱིན་

པར། ལམ་དུ་ཕྱག་མཛོད་རབ་འབྱམས་པ་གཏོང་བ་གནང་སྟེ། བཀའ་ཤོག་སྟེལ་
བ་ལྟར་སྟུན་འདྲིའི་ལན་ཕུལ་བར་དགེས་པ་ཆེན་པོ་གནང་། ཁོ་པོ་ཅག་སྟེ་ཐང་དུ་
འབྱོར་ནས་ཇེ་སྒྲ་མ་དོ་ཇེ་འཆང་ཆེན་པོར་སྐྱའི་མཆམས་འདྲི་ཞུ་བ་དང་སྟུན་
གཞིའི་ཚུལ་བཞེས་པ་ལ་སྦྱར་དུ་གདུངས་སྟེད་བཞེས་པའི་ཞབས་འདེགས་སུ་
ཨེ་འགྱུར་སྟེལ་སྟེ། འཆོ་བྱེད་དག་སྟོང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྦྱ་མདུན་དུ་བཏང་
བར་དགེས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་གནང་ཞིང་། སྟུན་གྱི་འཕྲོད་བཞེས་ཕུལ་བ་རྣམས་
ཀྱང་བདག་གིར་མཛད། དེ་ཡང་། ཇེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་བསམ་གྱིས་
མི་བྲབ་པའི་རིམ་པ་བྱུང་འབྲུག་གི་དོ་པོ་མཛོན་དུ་མཛད་ཟིན་པས་དེས་དོན་དུ་
སྟེ་འཆི་སྟུན་བགེས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་གྱི་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་བ་གཤོན་མི་ཟ་
མོད། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་དོར་སྟོ་གྲོས་རབ་ཏུ་དམན་ཅིང་གདུལ་དཀའ་བའི་
སྟེ་བོ་ཉག་འཛིན་ཅན་རྣམས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བར་བཞེད་པ་དང་། རྣམ་
པ་གཅིག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱ་རི་མ་མེད་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་
རྣམས་དང་བྱུང་བར་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་དམ་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྟོད་པ་
སྒྲ་ན་མེད་པ་རྣམས་ལ་རོལ་བར་བཞེད་ཅིང་། ཞིང་འདི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་ཀྱི་
མཐའ་རབ་ཏུ་བཟོད་དཀའ་བ་མཛོན་པར་གྱུར་པའི་མཐུས་སྟུན་གྱི་རྣམ་པ་
བཞེས་པ་དེ་གདུངས་སྟེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཞེས་པར་མ་ཟད་རིམ་གྱིས་སྦྱིར་
ཐེབས་པའི་ཚུལ་དང་། བཀའི་ཐེབས་ཆོགས་སུའང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྟེལ་རིན་
པོ་ཆེ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་མ་མཛད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་འགྱུར་མི་འོང་ཞེས་

ཐེབས་པར་བརྟེན། རྗེ་སྒྲ་མའི་ཞབས་འབྲིང་གི་བྱ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་སློན་ལམ་ཡོངས་
སུ་བྱབ་པའི་ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་སློ་བཟང་དར་རྒྱས་སོགས་ཞབས་འབྲིང་
བ་རྣམས་ཅི་དག་ལ་ཐུག་སྟེ་རྟབ་རྟབ་པོར་གྱུར་ནས་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལ་ད་ནི་སྦྱན་
རིང་བ་དང་གསོས་སྦྱན་གྱི་འཕྲོད་བཞེས་སོགས་ཀྱང་མི་གནང་བས་ཅི་བྱས་ན་
དག་ཅེས་ཞུས་པར། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ནི་བསྐྱགས་སོང་།
གདུགས་ཤིང་། ཆེ་སྦྱབ། ཆེ་མདོ། ཆེ་གཟུངས། བརྒྱ་བཞི། སྒྲོལ་མ། བསྐྱང་གསོ་
སོགས་ནི་འདི་ལས་ལྷག་པ་སྦྱབ་རྒྱ་མེད། ད་དེ་ཐོག་ཏུ་བཟང་སྟོང་དང་སྦྱན་ཆོག་
འཕྲོང་། དེས་མ་པན་ན་ནད་པ་འཆི་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་གདམས་པ་
རྣམས་གསུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཐེབས། ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་ནས་ཀྱང་བཀའ་
ལེགས་པར་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ། བྲ་ཇ་དང་མང་ཇ་སོགས་ལ་བཟང་སྟོང་དང་སྦྱན་
ཆོག་ཏོན་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྦྱོ་ཞིང་། བྲ་ས་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱིས་མཆོན་བས་མཐའི་གནས་སུ་གཅིག་ཕུར་བཞུགས་པའི་དགེ་སྟོང་
རི་ཁྲོད་འཛིན་པ་ཚུན་ཆོད་ཀྱིས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་
དུ་མི་བཞུགས་ན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོའི་སྒྲིམ་བུ་རྣམས་དང་
བཅས་པ་ཚུ་དང་བལ་བའི་བརྗོད་ལྟར་གྱུར་པར་གོར་མ་ཆག་སྟམ་ནས་རང་རང་
གི་སློ་རུས་དང་བསྟན་པའི་ཞབས་བརྟན་རིམ་གྲོ་དེ་པན་ཆད་ལ་གདུགས་ས་
མེད་པར་མཛད་ནའང་། ཐ་མལ་གྱི་འོར་གདངས་སྟེད་ཀྱི་ཚུལ་མ་བཞེས། དེ་
དུས་ཁོ་བོ་རྗེ་བཙུན་མཆོག་གི་སྦྱལ་བའི་སྐྱ་གསེར་གྱི་ཁྲི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་

བའི་དུས་དང་བསྐྱེད་ནས། རོ་བུ་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཡོད་པ་དང་དུས་འགྲིག་
པར་བརྟེན། རང་ཉིད་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་གང་གི་ཞལ་མཇལ་འདོད་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བར་མ་ཟད། རྗེ་སྒྲ་མའང་ཐུགས་བཞེད་ཆེར་གནང་གིན་ཡོད་འདུག་པས་
ཀྱང་མཆོམས་སྦྱར་ཏེ། རྒྱལ་དབང་རྗེ་བཙུན་མཆོག་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེར་སྟོན་ཞུས་
དང་བཅས་ནས། གདན་ས་ཆེན་པོར་སྦྱོམ་དུན་དུ་བཅར་བར་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་
དམ་པ་བཀའ་བྲིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ནས་ཞལ་མཛོད་དུ་གྱུར་མ་ཐག་
ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དགྲེས་ཉམས་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་གནང་། དེ་སྐབས་
ཆབ་ཀྱི་སྟོན་གཞི་བབས་ལྷུ་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་བཞེས་པའི་སྦྱོར་སྒྲུངས་ཆེ་ཞིང་ལྷགས་
དབུགས་འཁོར་བ། སྦྱོར་གཞུགས་ལྷུ་བ་སོགས་སྦྱེ་བོ་པལ་པ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་
ཀྱི་གཏམ་སྦྱོར་བ་ལའང་སྦྱོར་མི་བཟོད་པའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཀྱང་ངང་ཚུལ་དེ་
དག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དགོངས་པར། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ངེ་མ་མེད་པའི་
དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཉིད་སྦྱར་
བཞེས་ཏེ། དེ་དུས་ཁོ་བོ་ཅག་ལའང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ཀྱི་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་པ་བཞི་མི་རྟག་ལ་
སོགས་བཙུ་བྱུག་གི་གནས་ལུགས་དང་། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ལུགས་འབྱུང་གིས་གང་ཟག་རྣམས་འཁོར་ལུགས་དང་། ལུགས་
སྒྲོག་གིས་སྒྲོལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་
སྒྲིང་དང་སྦྱ་ཅིང་ཀྱང་ཡང་ཡང་གནང་། རོན་ཀྱི་སྦྱང་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་

མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལའང་སེམས་ཅན་བས་
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་མིན་པར་འདོད་ལྷགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་
པའི་གསུང་སྒྲིང་ཡང་མཛད། ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ཁ་ཟས་དང་དངོས་པོའི་རིགས་
ལེགས་བཤད་ཀྱི་བཀའ་མཆིད་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་རིང་དུ་འཆོ་བའི་བཀའ་
རིན་སྒྲ་མེད་པ་གནང་ཞིང་། རོས་ཅག་ནས་ཀྱང་རང་གི་ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་།
ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་འབྲལ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བཟུང་
བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་སྐྱའི་ཆེ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གཅིག་
དང་། དགེ་སློང་རི་ཁོད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
བརྟན་བཞུགས་བཅས་ཤུལ་བ་རྣམས་ལའང་དགྲེས་བ་ཆེན་པོས་བཀའ་བཞེས་
ཀྱང་གནང་ཞིང་། གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ལྷགས་དབྱུགས་ཀྱང་འཆང་ཚུལ་
མེད་ཅིང་ཐུགས་རིག་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ། བཞིང་བཞུགས་སྒྲ་བ་བཅས་གནང་
བས་དེར་འཁོད་ཆང་མ་སྒོ་བདེ་ཞིང་། རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མི་
ཉམས་ཤིང་ཡུན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་གསར་བཞིངས་གནང་བའི་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་སྦྱངས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་དེའང་པལ་
ཆེར་ཆགས་སུ་ཚུད་ཟིན་པས་པོད་ཁ་ཤས་ལ་མེ་ཏྲོག་འཐོར་དགོས་པའི་བཀའ་
གནང་བ་ལྟར་མེ་ཏྲོག་ཀྱང་གཏོར་ཞིང་། ཆོས་གྲ་ཆེན་མའི་ཆོས་ཀྱི་གདན་ཁྲིའི་
སྒྲིང་ནས་བྱང་རྩལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་ཉམས་མགུར་གྱི་ཆོས་འཆད་དགོས་པའི་
བཀའ་གནང་བའང་རྗེ་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་པའི་མཆོད་པར་དམིགས་

ནས་སྤྱི་པོས་ནོས་པ་རྣམས་ལ་དབྱེས་པ་སྒྲན་མ་མཆིས་པ་གནང་། དུས་དེ་
དག་གི་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲོད་པོ་སོ་སོ་ཐར་བའི་བཅས་
མཆམས་ཕྱ་མོ་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་བ་ཉིད་སྤྱགས་ཉམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བཞེས་ཏེ།
སྟན་པ་རྣམས་དང་ཞབས་འབྲིང་བ། དགྲུང་སྒོན་ཆེན་པོ་པཌྱེ་ཏ་སོགས་ནས་སྤྱི་
ན་པེབས་ཆེ་སྟབས་སྤྱི་རྒྱུད་གི་སྤྱན་གཞི་ལ་པན་པར་རེ་ནས་སིང་པོ་རྩུང་ཟད་
ལྷས་པར་ཡང་། སྤྱགས་མ་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སིང་པོ་དེ་སྟོག་རྒྱུད་ལ་གཞོད་
ཀྱིན་འདུག་ཅེས་གསུངས་ནས་སྤོང་བར་མཛད། དེར་ཁོ་བོ་ཅག་སྤྱི་མདུན་ན་
ཡོད་སྐབས་ངོས་ཅག་དང་སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་གྲུང་པཌྱེ་ཏ་སོགས་ནས་སྤྱན་གྱི་ཚུལ་
འདི་སྤྱར་དུ་གདངས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྲོད་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་དབལ་དུ་ཞབས་པད་བརྟན་ཅིང་། བྱང་
པར་དུ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེར་མདོ་དང་སྤྱགས་ཀྱི་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུན་ཅིའི་སྤྱིས་མང་དུ་གནང་དགོས་ཚུལ་གསོལ་བ་
བཏབ་པར། བཀའ་ལས། དེད་ཀྱི་ན་ཆ་འདིའི་རྩ་རྒྱུར་མཐར་སྤྱག་པ་བརྗོད་ན།
དེད་ནས་བསྟན་འགྲོལ་པན་བདེ་སྤྱབ་རྒྱུའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པའི་འཆད་ཉན་འདི་ཡིན་པ་ལ། འདི་ལོ་འཆད་ཉན་བྱེད་མ་སྤྱབ་པ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡིད་ཆད་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་ན་ཆ་ཡང་ལྷིར་སོང་བ་ཡིན། ཞེས་
པེབས་པར། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་མི་ཉམས་
པར་བྱ་བ་ལ་རང་གི་སྤྱི་སྟོག་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པའི་གོ་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་བཞེས་པས་

དགོངས་ཡིན་ཏུ་དག་ཡང་། ད་དུང་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་གོ་ཆ་ཆེར་བཞེས་ཏེ། སྐྱོ་
ངལ་གྱི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མི་མཛད་པར། ཞབས་བད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞུས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་གྲུང་བརྩེ་ཏེ་ནས་
ཐུག་དང་བཅས་ཏེ། འདི་ལོ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཀའ་ཆོས་གནང་མི་ཐུབ་པའི་རྩ་
བ་གཅིག་སྐྱེ་ཁམས་ཏེ་ཅང་གིས་གདངས་པ་མེད་སྟབས། བདག་ཅག་གསོལ་
འདེབས་པ་རྣམས་ནས་སྒོས་མ་བཟོད་དེ། འདི་ལོ་བཤོལ་བ་གནང་དགོས་ཚུལ་
སྒྲུབ་དོན་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དང་། ཁ་སང་སྐྱེ་རྒྱུང་ལ་བན་དུ་རེ་
ནས་སྒྲན་ཆང་ཅུང་ཟད་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་ཞུས་པ་རྣམས། རང་ཅག་བསམ་པ་
རྣམ་པར་དག་པའི་ཁུངས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་མ་རིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བས་
སྐྱོན་དུ་གྱུར་འདུག་པ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་པ་འབྲུལ་བས་ཐུགས་བརྩེ་
བས་བཟོད་པར་བཞེས་ནས་ཞབས་བད་བརྟན་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་
སོང་བར་སྒོ་འཁྲིད་པའི་ཞལ་བཞེས་ཅམ་ཞིག་གནང་། ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་ཡེ་ཤེས་
ཞིང་། ཞིང་ལ་ཚུ་བོད་ལྟར་མཛེས་ཡང་། ཡང་ཡང་དགོངས་པའི་དམ་བཅའ་
མཆོག་ མཆོག་ཏུ་བརྟན་ན་ཨེ་མ་རྟོ། །དེ་སྐབས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཐམས་
ཅད་མཐུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ནས་ཡང་། མགོན་གཉིད་དག་སྒོར་བསྐྱལ་
བཟང་ཆེད་དུ་གཏོང་གནང་གིས། དེལ་གྱི་མཐུལ་ལ་སོགས་པའི་གནང་སྐྱེས་
དང་བཅས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བ་གནང་། དེར་ཁོ་བོ་ཅག་སྐྱེ་མཐུན་ནས་
ཕྱིར་འོངས་དུས། རྩེ་སྒྲ་མ་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་ཡང་ཡང་མི་མཛལ་བ་ཨེ་

ཡིན་སྟེ་ནས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲི་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསམས་ནས་སྤྲ་
བཙུགས་ཤིང་། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་
མཆོམས་སྦྱར་ནས་སྦྱབས་འདུག་དང་ཁྱད་པར་སྦྱར་དུ་སྦྱོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་
གཞི་མེད་སིང་གདངས་སུ་སོང་སྟེ། བདག་བག་ཤིས་ལྷན་པོ་སྤྱོད་སུ་མ་ལོག་
གོང་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལར་ཐེབས་སུ་བ་ཞིག་གནང་དགོས་ཞུས་པར། དེ་ཁ་བྱེད་
ཅེས་གནང་། དེ་ནས་ཞག་གཅིག་གཉིས་སོང་མཆོམས་སུ་རྗེ་ཉིད་གྱི་བཀའ་
ལས། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཁྲི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་
བའི་ལེགས་འབྲུལ་དང་། བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ཆོས་བཞེངས་པའི་སྤྱ་
ཡོན། སེར་སྒྲིབ་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེང་བ་འགོ་བྱེད་ལུལ་མི་དང་བཅས་པ་ལ་
འཛུགས་སྟོན་རྣམས་འཕུལ་དུ་གྱིས། ཞེས་བཀའ་ཐེབས་ནས་ཏན་མཛད་པ་
ལྟར། ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་ནས་བཀའ་སྤྱི་པོར་ནོས་ཏེ་ལྷ་བསྐྱེགས་ནས་ཆེ་
བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་པའི་ལེགས་འབྲུལ་དང་
ཆབས་ཅིག་པར་སྤིང་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་རྗེ་
བཙུན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མི་འཛིགས་གདོང་ལྡས་བཏེག་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་
ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་འཕར་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ལྷ་
རྣམས་ཅེར་སོན་བྱི་མ་མེད་པ། དདུལ་སྤང་ལྷ་བཙུལ་ས་གྲུབ་པའི་མཁྲུལ་དར་ཆོན་
སྤྲུལ་ལྷའི་སྤྱེ་འདོགས་ཅན། སྤྱི་རྟེན་རྒྱལ་བ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྲང་བརྟན། གསུང་
རྟེན་ཆེ་མཛོད་གསེར་གྲིས་ལ། ཐུགས་རྟེན་བཀའ་གདམས་གདུང་རྟེན། དུང་དཀར་

དར་སྒྲ་ལྷའི་སྒྲེ་འདོགས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གན་བྲིལ་རྡོར་བཅས། སྒྲུའི་ཉེར་དབྱང་
ཆ་ཆང་། གསེར་ཐུར་སྤང་ལྷ། དདུལ་རྟ་མིག་མ་བརྒྱད། རྒྱ་གར་དང་བལ་འཕ་
གྲི་རྡོ་ཆང་ལྷ། གོས་རྒྱན་བཞི་དམར་པོ་ཡུག། མང་ལྷག་སེར་པོ་ཡུག། མཛོད་
རྩལ་དམར་ལྷང་ཡུག་རེ། གསེར་གཞི་མ་སེར་པོ་ཡུག། རྩལ་དམར་མེ་རྟོག་མ་
ཡུག་ལྷ། བཅད་ལྷན་དམར་སེར་ཡུག་རེ། ལྷང་སེར་མེ་རྟོག་མ་ཡུག། རྩལ་
དམར་ཆེ་བདུན་མ་ཡུག། མཐུན་ཐེ་དུད་ཁ་ཡུག། རྡོ་རྗེ་སེང་ལམ་མ་ཡུག། རྡོར་
དོན་འབྲུག་རིས་མ་ཡུག་གཉིས། སྒྲོ་སྒྲུ་མེ་རྟོག་མ་ཡུག། སྒྲོ་ནག་མེ་རྟོག་མ་དང་
སྒྲིན་རིས་མ་ཡུག་རེ། རྒྱན་བཞི་མཆོན་ཁ་དང་དམར་པོ་ཡུག་རེ། འཇམ་སང་
དུར་སྒྲིག་མ་ཡུག། ཤིན་ཏུ་རྒྱའི་མཐུན་ཐེ་ཡུག་ལྷ། རྩལ་མཆོན་ཁ་སྒྲིན་རིས་མ་
ཡུག། རྩལ་དཀར་པོ་ཡུག་བཅས་སོ་སོར་ཁ་བཏགས་རེས་སྤྲས་པ། སྒྲན་རྟིང་
ཡུག་ལྷ། ཨ་ཀ་རུ་དུམ་གཉིས། ར་འཁོར་དུག་བརྒྱ། མཛོད་བཏགས་བྲི་མེད་ལྷ་
བརྒྱ་སོགས་ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ། ལེགས་བཤད་ཀྱི་བཀའ་
མཆོད། ན་མཚན་ལུ་ལོ་ཀེ་ཤ་རྒྱ་ཡ། དེང་ནས་སྤྱིང་རྗེའི་འོད་ཞགས་དེང་པོས་
འི། འཕྲོ་ལ་དམ་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་དགའ་ལ། རྣམ་པར་རོལ་བའི་འདུ་བྱེད་མི་
སྟོད་པ། ཁྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་ཞབས་བརྟན་ཤོག། ཅེས་གསུངས་
པའི་བསྟོད་པུག་གི་ཡུལ་དུ་གྲུར་པ་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་མངོན་པའི་སྲིད་བ་ནས་ད་
ལྟའི་བར་དུ་རང་ལ་མ་ལྟར་དུ་བཅེ་བ། ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ནས་བྱ་ལྟར་དུ་སྦྱོང་བ་
རྣམས་ལ་བྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་ཁོ་ནས་སྟོ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པ་

རྣམས་ལའང་། གཞོད་ལན་པན་པ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་ཇིའི་གཞན་དབང་ཅན། སྐྱེ་
འབྲེང་ཐམས་ཅད་དེ་འབྲ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་
དབང་ཕྱག་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ནས། རིས་མེད་པའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པ་ལ་རང་དོན་གྱི་འཁྲི་བ་
མེད་པ། སྐྱབས་མགོན་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་ཉིད་སྐྱེ་སྤྱི་མའི་མཛད་པ་
རྫོགས་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་བྱེ་མཆོན་དཔེ་དང་ནང་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་བ་ཉི་མ་ཤར་བ་སྤར་མོས་མི་
ཁེབས་པ་ལྟར་ངོ་མཆར་བྱེ་བ་དང་ལྟན་པའི་སྐྱེ་མཆོག་། མཆོན་ཐོས་ན་དགའ་བ།
སྐྱེ་མཐོང་ན་དགའ་བ། མཐོང་ཐོས་དུན་རིག་གིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་
དགའ་སྟོན་སྟོལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ཉིད་གོང་མ་བདག་པོ་
ཆེན་པོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་
ཞིང་དུ་གནང་བ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བདུན་
གྱིས་བཀའ་སྟེ། ཉིན་རེ་བཞིན་ཕུལ་ཡང་བཀའ་རྒྱུན་བསབ་པར་ག་ལ་བྱས།
ཞེས་སོགས་དང་བཅས་པའི་འབྲུལ་ཐོ་རྗེ་ཉིད་ནས་ལྷགས་བཀོད་གནང་བ་
བཅས་དང་། ཁོ་ཐོ་ཅག་ལའང་། ན་མཚན་ལོ་གེ་ལྷ་ཡ། ལྷབ་བདག་རྫོ་རྗེ་
འཆང་དབང་ལྷོ་བཟང་གྲགས། །གསུང་གི་གསང་བའི་མཛོད་ཀྱི་དཔལ་ལྟན་
པ། །སངས་རྒྱས་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་ཅན། །ཆོ་མེད་ཆོ་མའི་ཞབས་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་གསུངས་པའི་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཕུལ་དུ་གྱུར་བ་རིགས་

ལྷན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་སོགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཤད་སྒྲོལ་རྒྱུད་ལྡེ་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དང་སྤང་ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་
ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་སྐྱར་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ཉི་ལམ་ཟབ་མོས་སྐྱོན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྲོན་པར་མཛད་པ་རིགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་
པ་ནས་བརྩམས་དེ་ལྟའི་བར་དུ་སྐྱེ་གསུང་སྐྱགས་དང་མཛད་པ་སྣ་ཆོགས་པས་
སྐལ་ལྷན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ།
ཤས་ལའི་གོང་བྱེད་ཀྱི་བ་ཐག་དགུ་བཅུ་ཙ་བྱག་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོས་མནན་ཏེ། ཁ་
སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་དུར་སྤྲིག་
ཐོལ་གྱིས་བསྐྱར་པའི་རྩ་བ་སོ་སོ་ཐར་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆ་སྤྱོད་མོ་ཙམ་ཡང་མ་
ཉམས་པར་འཛིན་པ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་བློན་ལྷན་མེད་པའི་
བཀའི་གཟེངས་བསྟོད་དང་བཅས་པའི་གནང་སྤྲེས་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་
ཆབ་ནོ་མིན་ཉན་དེ་མོ་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་བཀའ་
དང་གནང་སྤྲེས་བཅས་ལྷན་པ་མཆིས་པ་རྣམས་མཛད། དེ་དག་ཉི་གནས་རབ་
འབྱམས་པས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་བསྐྱབས་ནས་རི་ཁོང་གདན་ས་ཆེན་པོར་རྡོ་
རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དུང་དུ་སྦྲར་ལོག་སྟེ་གང་ཅིའི་གནས་ལུགས་དང་སྐྱགས་
ག་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པར་བྱུང་ལུགས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་གསར་
བཞེངས་གནང་བ་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་རི་ཁོང་དུ་ཆང་མ་
གདན་འདྲེན་ཞུས་ཆོག་པ་ཡོད་པས། དེས་ན་རྒྱ་མའི་སྐྱེ་ཞབས་སྐྱེ་རིན་ནས་རྡོ་

རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོག་གནང་དགོས་ལུགས། བོང་མ་
ཆེན་པོ་ནས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཁྲི་
འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་བའི་ཆེད་ཏུ་བཀའ་མངགས་པའི་ཁལ་ཁའི་ཅང་
ཅུན་སྤྱད་ཏུ་རྒྱུ་ཆེད་དབང་ཆེ་བརྟན་སྐྱབས། སུ་ཅིང་ཨམ་བན། ཨ་རྒྱ་ཁོ་ཐོག་ཟུ།
ནང་སློན་ཆེན་པོའི་སུ་གོང་ཡེ་ཨེ་སུ་སུ་ལིང་སོགས་དང་། ལྷ་སར་རྒྱན་བཞུགས་
གྱི་སྐྱེ་ཆབ་རྗེ་སུ་རྒྱ་ཤིན་དང་ཏུ་ཡེ་རྒྱ་ཤིན་སོགས་སྐྱེ་མདུན་ཏུ་སྐྱེའི་མཆོམས་ཞུ་
དང་མཛལ་བུག་ལ་སྤྱར་ཏུ་བཅར་ཅིས་ཡོད་ལུགས་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཞུས་པར།
རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་གང་གི་གསུང་ལས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྤྱལ་བའི་སྐྱེ་རིན་པོ་
ཆེ་ཁྲི་པེབས་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་མཐར་ཕྱིན་པས་སློབ་དེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ལེགས།
རྒྱའི་མི་དྲག་རྣམས་ག་ཙམ་ལ་འོང་ནའང་འོང་ཆོག །བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་
རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་ལམ་རིམ་རྣམས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་རབ་
གནས་རྒྱས་པར་རང་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་བ་ཙམ་ལས་བཀའ་ཆེར་མི་པེབས་
པར་པལ་ཆེར་སྤྲུགས་དམ་ཐབ་མའི་རིམ་བལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད།
དེ་ཡང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་ཏུ་བྱུང་བའི་བདུད་ཅིས་
སྤྲུགས་གྱི་བྱམ་བཟང་ལྷག་པར་གཏམས་ཤིང་། དཔེན་པའི་རི་ཁྲོད་ཏུ་རྒྱལ་བ་
དགྲེས་པའི་ལམ་བཟང་རྣམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་བརྟན་པོ་
བཟུང་བས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་དམ་
པ་འདི་ཉིད་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱལ་ཙམ་གྱི་བར་འདིར་འཆད་ཚོད་ཚོམ་

གསུམ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྒྲིང་པོ་
ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོ་ལྟར་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་
ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟོག་ཤིང་དུ་བྱས་པའི་བྱང་
ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དག་བའི་དོན་དང་ཆོག་འབྱུ་
བཟང་པོས་རྒྱན་རིང་པོའི་བར་དུ་འཆད་ཉན་མཛད་པས་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ནས་ལུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱའི་བར་དུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་སྒྲི་
དང་། ཡང་སྒོས་རང་གི་སེམས་རྒྱད་ཐ་མོད་གྱིང་པོ་འདུལ་བའི་བྱིར་ངེས་འབྱུང་
དང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་དང་བཅས་
པ་ལ་སྤྱིར་བ་ཐོན་ངེས་གྱི་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པའི་སྒོམ་བཙུན་སྡེ་སྟོད་འཛིན་པས་
ཁྱབ་པར་མཛད་དེ། སྤར་སྒོས་པ་བཞིན་གྱི་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
མི་རྟག་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་བྱིར་ངེ་ཞིག་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏད་པའི་
སྤ་ལྟས་སུ་ལོ་འདི་ནང་དུ་ས་ཆེན་པོ་ཡང་ཡང་གཡོ་བ་དང་། སྤོན་གྱི་དབྱེད་པ་
ཤིན་ཏུ་དན་པ་དང་། གང་གི་གསུང་ལས་སྤྱེས་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ཉི་མ་
གཟས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་ལམ་དན་པ་ལན་ཅིག་མིན་པར་མིས་པའང་
འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་མི་བཞུགས་པའི་རང་ཚུལ་དུ་རིག་པས། ཉག་
ཕྱོགས་ཆོས་མིན་སྟོད་པ་རྣམས་སྟོབས་རྒྱས་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་སེ་ར་ཐེག་
ཆེན་གླིང་གི་ནང་ཆོན། སྤད་བྲ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་ལ་སྤར་མ་བྲགས་པའི་བསྟེན་
ཟའི་གཞོན་པ་བབས་པ་སོགས་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། རང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་དོ་རྩེ་

འཇིན་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབ་མའི་ཆོག་མཁན་གྱིས་རིག་པར་གྱུར་ནས་དགོན་
མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱགས་རྗེ་བསྐྱེད་པ་དང་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས་རྩལ་དུ་བརྟེན་ཅིང་མགོན་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདི་ཉིད་
བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་བས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་གནས་རབ་
འབྱམས་པ་སྒྲོ་བཟང་དར་རྒྱས་ནས་ཅེ་ཤོར་པངས་མེད་ཀྱིས་ཞབས་བརྟན་རིམ་
གོ་བསྐྱབ་པར་མཛད་ཀྱང་གོང་སྒྲོས་ཆེས་དེའི་སྔ་བོ་སྐྱ་མཁུན་ན་ཡོད་པ་ཀུན་
གྱིས་ཐོས་ཅིམ་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྟོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་
ཉར་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་ཞིག་མཛད། དེའི་མཁུག་ཏུ་གཞིའི་སྟོང་པ་རྣམས་པ་བཞི།
ལམ་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་དང་བསྐྱེད་པའི་རྟོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱགས་གཞོལ་
བར་མཛད། དེ་གོང་ནས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་སྟོང་བ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་
བས་ཞལ་འདོན་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་རིགས་མི་གནང་ཡང་། འདི་དུས་སུ་གནང་བ་འདི་
སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལམ་འདིའི་སྟོན་པ་མཆོག་འབྲུབ་པར་བྱེད་དོ་
ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཅིང་། དུས་རྒྱུན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་
དང་ཆོད་མའི་ལམ་སྤྲིགས། བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་ལྷགས་སྦྱར་དང་ཕྱག་དཔེ་
གཟིགས་རྟོགས་གནང་ནས་ཉམས་བཞེས་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིན་ད་མིག་
གིས་དཔེ་ཆ་ཆེར་མི་མཐོང་བར་འདུག །སྔ་མོ་ནས་དག་འདོན་བྱེད་པ་རྣམས་
ཀྱང་དག་ནས་མི་འགོ་འདུག །སྔར་དབང་པོ་དང་མིག་སོགས་གསལ་བའི་དུས་
སུ་རྩུར་བསྐྱེད་བྱས་ནས་ཨེ་ཡོང་བལྟས་པ་ཡིན། ད་ནི་འགྲོད་པ་སྐྱ་ཅིམ་ཡང་

མེད་གསུང་། ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་ནས་ངེད་ཚོས་དཔེ་སྟོན་བྱས་ནས་སྟོན་
དུ་ཕུལ་ན་ཞུས་པར། ད་ཀྱིང་ཚོས་བསྐྱར་བའི་རེ་བ་མ་བྱེད་གསུངས། ཞབས་
འཁྱིལ་བ་འཕྲིན་ལས་ནས། སྤྲོ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་སངས་སྐུ་ཞབས་པཎ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་འདིར་ཆིབས་བསྐྱོད་གནང་སྐབས་ཞབས་པད་བརྟན་
དགོས་པའི་བཀའ་ནན་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་ཕེབས་དོན་བཞིན་སྤྲོ་མའི་སྐུ་ཞབས་ནས་
ཀྱང་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་སྟོས་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟོབ་དེ་བའི་སྐབས་འདིར་
དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏང་དེ། རེད་བསྟོས་བཅས་ཐམས་ཅད་བྱིབ་སྤྲུག་ཐང་
སྐྱར་ལྟ་བུ་མཛད་ན་ངེད་ཀླམས་ཇི་ལྟར་བྱ། བདག་ལྟ་བུ་ཀླམས་ཀྱིས་འདོན་བ་སྤྲོ་
དག་གསལ་གསུམ་བྱས་ནས་བཏོན་པ་ལས། སྤྲོ་མའི་སྐུ་ཞབས་ཀྱིས་བྱགས་ལ་
དགོངས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཚོག་ཚུལ་སོགས་མིག་ནས་མཆི་མ་དང་བཅས་ཉེ་གུས་
པས་ཞུས་པར། ཇི་སྤྲོ་མ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས། རྟོ་དེ་ཡིན་ངེད་རང་ཚོ་སྟོ་འདུན་
གཅིག་པ་བྱས་ནས་འདུན་པ་གཏོང་ཞེས་ཕེབས། བྱི་བློ་བྱམས་པས་དམ་བཅས་
ཀྱི་གཟུངས་དང་ཁྱོ་བོ་བཅུའི་གཟུངས་བཅས་ཞལ་འདོན་དང་བྱེད་པར་དུ་དོར་
བསྐྱེས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་བའི་སྟོར་དང་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེས་པ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་
པས་ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་སྟོབ་ཐང་དར་རྒྱས་ཀྱིས། སྤྲོ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་
འདོན་གནང་ཕྱགས་སོགས་ཁ་སང་ནས་དང་ཅུང་མི་འབྲ་བར་འདུག་པ། ཐམ་
ཀླམས་ནི་ཚོངས་པ་ཐུན་ནག་གི་མི་རེད་དེ་ནི་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཞབས་པད་མི་བརྟན་
པར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏང་བའི་རིགས་ཡོད་ན། རེད་ཀླམས་ལ་བྱེད་

ལུགས་འདི་འདྲ་གིས་དང་། འདི་འདྲ་ཡོང་གསུང་བའི་བསྐྱབ་དོན་སེམས་ལ་
འཆང་རྒྱ་ཞིག་གནང་དགོས། ཞེས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པར། ལབ་རྒྱ་
འདི་ཡོད་སྟེ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་ཐེབས་ཏེ་ཞལ་འདོན་ཁོན་ལ་ཐུགས་གཞོལ་
བར་བཞུགས། དེའི་སྔོན་གྱི་དུས་སུ་ཐོན་པོ་ཆེན་པོ་གྲང་པ་རྗེ་ཏའང་ཞབས་
འདེགས་སུ་ཐེབས་ཤིང་། རྗེ་སྤྲུལ་ཉིད་ཏུ་ཐུགས་དམ་ལ་གཞོལ་བཞིན་པའི་
ངང་ནས། རྒྱ་པོ་ཏུ་ཡི་ལོ་སྟོན་ཆུ་འབྲིང་པའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཉིས་གྱི་དགོང་མོའི་
མཆན་གྱི་སུམ་གཉིས་སོང་བའི་དུས་སུ། བདག་ཅག་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་འདྲིས་
པའི་མཛེས་བཤེས་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས། རྗེ་ལུང་སྐྱུ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་རྒྱ་ཞབས་རྒྱང་སོགས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ལས་དོན་འདི་ཅམ་
ཡོད་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་མཛེད་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞེས་ཐེབས་ནས། འོད་
གསལ་ཉི་མ་ཆོས་གྱི་སྐྱུ་མཐར་ཐུག་པའི་དབྱིངས་སུ་རེ་ཞིག་བཞུགས་སོ། །དེའི་
ཆེ་འཁོར་བར་འབྲུག་ལྷོག་གི་ཙ་བ་ཀུན་རྟོག་གི་བཞོན་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པའི་
རྒྱ་མཆན་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་དང་
རྒྱང་གི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་། རྒྱ་འཛིན་ནི་པསྒྲ་དང་གདུགས་དང་
བ་ཕྱེད་གྱི་དབྱིབས་སོགས་ལ་མཆན་ཅན་སྤྲ་ཆོགས་གྱིས་བྲུབ་ཅིང་། ལས་དག་
པ་རྣམས་གྱི་སྤྲང་ངོར་ལྟ་རྣམས་གྱིས་རོལ་མའི་སྐྱ་སྐྱོག་ཅིང་མཛོན་པར་མཆོད་
པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར། སྐྱ་ལུས་ཀྱང་ཁམ་བྲུབ་དུ་གྱུར་པ་སོགས་གྱི་ཉེས་
པ་རྩེད་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་སྐྱ་གཟི་མདངས་དང་ལྡན་པར་བཞུགས་ལ། སང་ཉིན་

ཆོས་གསུམ་གྱི་སྟོད་འཁོར་ལ་ཆོས་གྱི་སྐུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ལོངས་
སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ། དགའ་ལྷན་ཆོས་གྱི་པོ་བྱང་དུ་རྒྱལ་ཆབ་དམ་
པ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དང་། ཉམ་མཁའ་འཁྲི་མ་མེད་པ། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་
སྟོང་པོ་སོགས་གྱི་བྱང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་ལོངས་སྟོད་
པའི་ཕྱིར་གཤེགས་ཤིང་། དེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་
སུ་བཞག་པར་བྱའོ། །དེར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱར་དུ་མགོན་དང་བལ་བས་
རྒྱག་བསུལ་གྱིས་ཡིད་ཚུལ་ཤིང་། འོན་ཀྱང་རྗེ་སླ་མ་ཉིད་གྱིས་གོ་འཕང་མཆོག་
མཛོད་དུ་མཛད་པ་ལ་ངོ་མཆར་གྱི་སྟོ་དང་ལྷན་པ། ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་
ནས་དོ་ཁུར་ཆེར་མཛད་དེ། རྗེ་སླ་མ་ཉིད་གྱི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བཤེས་གཉེན་
དམ་པ་བྱེས་སླ་བྱར་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་གྱིས་དབུས་འདི་པའི་རི་ཁྲོད་གྱི་དགེ་
སྟོང་བརྒྱད་གྱིས་སླ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོས་ནས།
བདག་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་སྤང་བ་དང་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་མཆོད་
པ་འབུལ་པ་སོགས་རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་
དགྲུང་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་གསུང་ཆོག་གི་གཙོ་བོ་དཔལ་
འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་གྲུབ་ཆེན་བྱིལ་བྱ་ཞབས་གྱི་ལུགས་ལྷ་ལྷ་དང་། དཔལ་རྫོ་རྗེ་
འཇིགས་བྱེད་གྱི་བདག་འཇུག་བཞེས་པར་མཛད། དེར་ཆོས་གྱི་སྐུ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ལས་བཞེངས་པ་ནས་སྐུ་གདུང་ལ་བྱི་བཟང་གིས་རྒྱག་པ་དང་།
ལོངས་སྟོའི་ཆས་གྱིས་བརྒྱན་པ་སོགས་མཛད་ནས། སྐུ་མཐའ་མའི་མཛད་པས་

གདུལ་བར་བྱ་བ་མང་པོ་ལ་གདུང་མཇུག་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་གནང་ཞིང་།
བོད་ཀྱི་ཆེ་དགུ་པལ་ཆེ་བ་དང་ཨ་ཁུ་ཞབས་བྱ་དང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གྲང་ཆོན་
ཆེན་པོ་ཨམ་བན་སོགས་ཀྱང་མཇུག་བར་ཕེབས། ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོད་ལ་
གནས་ཡིག་སྦྱར་བ་སོགས་རྒྱུད་སྟེ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྤྱི་ཁྱེལ་གས་པར་མཛད་
པའི་དུས་སྟེ། རྒྱ་མཐའི་དབུས་རྒྱལ་ས་ནི་བེ་རྒྱུའི་མདོག་ལྷར་དྲངས་ཤིང་།
མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་དཀར་ལ་འཆར་བས་གང་བ། བྱད་པར་དུ་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྤྱོད་རྒྱལ་ས་ལ་ཤིང་ལོའི་དབྱིབས་དང་མཆོད་རྩས་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་འཇུག་
སྤྱོད་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཡ་མཆོན་ཅན་དུ་མ་སྤང་ཞིང་། ཆེས་དགུའི་ནང་པར་གཟིམས་
ཚུང་རང་དུ་སྦྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཞུགས་འབུལ་ཀྱི་དོན་སྟོབ་དཔོན་གོང་སྟོས་ཀྱི་
ཆ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་ནས་ཞུགས་ལ་བཞེན་སྐབས་ཆབ་ཀྱི་སྤྱོད་གཞིར་སོང་
སྟབས་ཞབས་འབྲེང་བ་རྒྱལ་ས་ནས་དྲི་བཟང་གི་མེ་ནན་ཆེར་བུལ་བར་མ་ཟད།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་རང་འབར་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མེ་མཆོད་ཤིན་ཏུ་བཞེས་ཤིང་། སྤྱོད་གཞི་ལ་
སོགས་པའི་ཉམས་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཀྱན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་
རི་ཁོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དབང་པོའི་གཞུ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཅན་ཟུག་ཅིང་བསེར་བུའི་རྒྱ་
བ་ཆད་བ་སོགས་ལྟས་བྱད་པར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། རྒྱ་བ་དེའི་ཆེས་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་ཉིན་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ཆོས་གསར་བཞེངས་གནང་བ་དེ་ལེགས་
པར་བྱུང་བ་རི་ཁོད་དུ་གདན་ཞུས་མཛད་ནས། རྗེ་ཆེན་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་
མ་ཐུན་པར། དེས་རྒྱ་བུར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་སྟོབ་དཔོན་མཛད་དེ། དག་སྟོང་བཙོ་

བརྒྱད་བཅས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་དང་མ་ཐུན་པའི་རབ་གནས་སྒྲིབ་དངོས་རྗེས་གསུམ་
ཆོང་བ་རྒྱས་པར་གནང་། ཆོས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་ཕྱར་ཁང་ཞལ་བྱེ་བར། དབུ་
ནས་སྐྱའི་སྐལ་ཆོགས་ཏལ་མར་འབྱར་བ་སྐྱའི་དབྱེའི་བར་དང་། དབུའི་གནས་
ཡིག་ཆོང་མ་སྐྱའི་སོག་པ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་གཤུང་རུས་རྣམས་ལྷ་མ་ཞིག་པར་
དཔལ་དགེས་བ་རྗེ་རྗེའི་སྐྱའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསང་རྟོག་གི་སྤྱ་རྣམས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པ། ཐུགས་ཀའི་ཐད་དུ་ཐུགས་ལྡགས་སྤྱན་གསུམ་བཅས་
ལེབས་བ་དང་སྐྱ་རུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཞན་རྣམས་ལ་རུས་རྒྱ། བསྐྱ་བ་བ་བྱེད།
ཚི་དང་ལྷན་དང་རྩྱུ་ཡིག་གི་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སོགས་ཁྱད་མཆོར་བ་མང་དུ་
ལེབས། དེ་རྣམས་རིན་པོ་ཆའི་སྣོད་དུ་སྤྱན་བྲངས་ཏེ་འོ་མ་དང་བྱི་བཟང་གི་རྩུས་
འཁྱུ་བ་དང་། བསྐྱེད་ཆོག་སོགས་དམ་པའི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་གནང་ནས། དགུང་
ཞག་ཞེ་དགུ་མ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་དགེ་སྟོང་བརྒྱད་ནས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་
འབྲུག་སོགས་རྒྱས་པ་བསྟར། ཉིན་རེ་བཞིན་གཤུང་རུས་རྣམས་མེ་ལོང་གི་ངོས་
སུ་ཤར་བ་ལ་ཁྱུས་གསོལ་མཛད། རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་མི་ཆེན་ཆེ་ཞིང་འབྱིང་བ་རྣམས་
ནས་བཟུང་སྟེ་ཐ་ན་དབུལ་པོ་སྤྲུག་ཅིང་ཕོངས་པའི་བར་གྱིས་རང་རང་གི་རྒྱ་
འོར་དང་བསྐྱན་ནས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ལུལ་བ་རྣམས་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་
རྗེས་ནས་མཁའ་མཛོད་ལྟ་བུ་རྣམས་ནས་དགོངས་རྗེས་ཀྱི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
ཆེ་བ་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་། བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོ། རྒྱུད་སྣོད་སྤྲད། གསང་
སྤགས་རྒྱུད་པ་བྲུ་ཆོང་ལ་སོགས་པའི་དབུས་གཙང་གི་དགོན་སྡེ་གངས་མང་པོ་

ལ་ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས་ནས་པངས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་
པར་མཛད། བྱད་པར་དུ་གཞུང་ས་ཆེན་པོའི་བཟོ་བྲལ་སྟོན་ཞུས་མཛད་ནས་རྩེ་
ལྷ་མ་ཉིད་ཀྱི་མཆར་སྐྱེ་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེ་གདུང་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན།
རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐྱེ་བརྟན་རྣམས་དང་། ཆོས་གྲུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་གདུང་ཞུགས་
འབྱུང་གྱི་ས་པག་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་ཐིག་ཆོད་དང་
མ་ཐུན་པ། བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་པར་མ་བཅས་བཞེང་པར་མཛད་ཅིང་། བྱད་
པར་དུ་རྩེ་ལྷ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་
སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སུ་དར་ཞིང་རྒྱལ་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟོམ་དུ་དགོངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་
འབའ་ཞིག་ཐུགས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་མ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
དམ་པ་ནི་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱེད་པའོ་སྟོམ་དུ་
བསམ་པས། རང་རང་གི་ཉམས་དང་བསྐྱུན་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྐྱབ་སོགས་
ལ་འགྱུས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་དང་བྱད་པར་
དུ་རྩེ་ལྷ་མ་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་དང་།
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཡང་སྐྱལ་འཁྲལ་པའི་སྒྲོན་གྱིས་མ་གོས་པ་གསལ་ལ་
དྲངས་པ་ཐེབས་པའི་ཆེད་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས་ལ་འགྱུས་པར་མཛད་
ཅིང་། ཉེ་གནས་རབ་འབྱམས་པ་ནས་དངོས་པོའི་རིགས་ལ་འཛིན་ཆགས་
སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཐབས་དང་སྐྱལ་

པའི་སྐྱུ་སྐྱར་དུ་ཐེབས་པའི་ཞབས་བརྟན་རིམ་གྱོ་རྣམས་ལ་འབྲུས་པར་མཛད་
དོ། །

སྐྱས་པ། ཟུང་འབྲུག་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་དབང་པོའི་གཞུ། །འོད་གསལ་
ཉི་མ་དག་དང་གཅིག་འབྲེས་པ། །བཞུགས་པའི་ཟ་མ་ཏོག་དེ་གདུལ་བྱའི་
ཆོགས། །བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་འཛོག་པའི་ལྷ་མོ་བཟ། །

སྒྲོ་སངས་ངོས་ལ་རྒྱ་འཛིན་ལྟར། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་ཉེར་སྐྱེས་
པ། །དཔའ་མོའི་དབང་ཕྱུག་དང་འགྲོགས་པའི། །ཉེ་དུ་ཀ་དེ་མོག་ལྟར་འབྲུག། །

དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་བྱེ་བའི་ཆོགས། །དབུས་ན་ཟུང་འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་
གར། །མཛད་པའི་དཔའ་བོའི་གཙོ་བོ་ཁྱོད། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་སྒྲོས་དང་བལ། །སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་དོ་རྗེ་འབྲ། །སྐྱུལ་པའི་
རྣམ་འབྱུར་བཛོད་དུ་མེད། །ཟ་མ་ཏོག་དེ་ཀུན་ལ་གསལ། །

སྐྱུ་འབྲུལ་རྒྱལ་པོའི་སྤང་བ་དེ། །རབ་འབྲུམས་ཞིང་གི་ལྷ་མོ་ལ། །ཆགས་
པའི་རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དང་། །སྤང་ཡང་ཞིང་འདྲིར་འབྱོན་པ་སྟུམ། །

སྐྱབས་བཅུ་མངའ་བའི་བསྟན་པ་འདི། །ཉིན་མོ་ལྟ་བུར་གསལ་མཛད་
ཅིང་། །བྲགས་པའི་བསྟན་པའི་སློག་ཤིང་བཟུང་། །སྐྱུ་སྐྱུ་བ་སྤང་ཡང་འབྱོན་པ་
འབྲ། །

ཞེས་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་བཀའ་བློན་མཆོངས་པ་མེད་པ་གང་གི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆ་ཤིས་ཙམ་བཛོད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དད་

པའི་འདབ་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་བཞད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་སྤངས་
ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་འོད་ཟེར་ཉེ་བདུན་པའོ། །

དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ནས་རང་ཉིད་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་
མཐོན་པོར་གཤེགས་མོད་ཀྱི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་སྤྲུགས་བཅེ་བས་
དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་པའི་བཅས་མཆམས་སྤྲ་མོ་ལས་ཀྱང་མ་འདས་པར་རུང་
ཆུ་འདེབས་པ་དང་ཆབ་བཞེས་པ་སོགས་སྤྲུག་ལེན་གྱི་ཆ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམས་
ཀྱང་སྤྲུག་ལེན་ལ་ཐེབས་པར་མཛད་ཅིང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འདྲ་ཆོས་འདི་
ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་འཆད་ཉན་ཁོན་དགྲུང་གངས་མང་པོ་
སྤྲེལ་མར་གནང་བས་སྤྱི་འདུལ་པའི་ཀུན་སྨྱོད་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། ཉན་གསང་
སྤྲུགས་ལ་འདྲིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤྲུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་
དུ་མཛད་པའི་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་སྨྱོད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་ནོར་འཛིན་གྱི་གཞི་
ཐམས་ཅད་བྲབ་པར་མཛད་པ་དང་། ཉན་དུ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཐབ་མོ་ལ་གཞོལ་བས་རྒྱུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱང་སྟེ། བདེ་
སྨྱོང་དབྱེར་མེད་པའི་རྩི་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྟག་ཏུ་གཞོལ་བཞེན་པར་བཞུགས་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་རྒྱས་ཐེབས་ཤིང་། རྩ་འབྲུལ་དང་མདོན་པར་
མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་མངའ་མོད། སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་
ངོར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྤྲ་མོ་ཚུན་ཆོད་སྟེད་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དང་། རྩ་
ནོར་བོད་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ཆེ་ཞིང་འབྲིང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞབས་ཀྱི་བརྩོ་

ལ་ཉེ་བར་གཏུགས་ཏེ། མཁོ་དགའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་གྲུ་ལོ་མ་པའི་ཕྱག་རྒྱས་
ཀྱིས་བང་མཛོད་རབ་རྟུག་ཡང་དེ་དག་ལ་འཛིན་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་
གྲང་མི་མཛད་པར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ངན་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
བསྐྱོས་ནས་རྟུག་ཏུ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ལེགས་པར་
བཤད་པའི་གད་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱོ་པོ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བྱུངས་འབྱེན་
ཅིང་། མཁས་མང་མགུ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚྱོད་པའི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་
པ་རོལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོ་བ་ངན་པ་བྱེ་མའི་ཆང་བྱ་ལྟར་བཞིག་མོད། གདུལ་བྱ་
ལ་དགོངས་ཏེ་བཙུན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཉིད་ལ་བཙོན་པར་མཛད་པ་སོགས་
ཐོགས་མེད་སྤྱོ་མཆེད་དང་རྩོ་བོ་རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལྟ་བུར་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་དྲིན་ལྟག་པར་ཆེ་ཞིང་། བཀའ་ཚུམ་ཀྱི་རིམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱུངས་ཀྱི་དགོངས་གསལ་དང་བསྟན་པའི་འཇམ་རྟོག་
ཀྱི་སྤྱོ་བ་ཐབས་འདོད་འཛོད་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དངོས་
སྦྱོབ་འབྲོམ་ལྷན་གྱི་མ་རའི་བཞེད་པ་ལྟར་མཛད་པའི་འཇམ་རྟོག་ཀྱི་དཀྱིལ་
ཆོག་འདོད་འཛོད་དང་། སྤྱོན་སྟེག་འདོད་འཛོའི་བྱམ་བཟང་། དེའི་བསྐྱེད་རྩོགས་
ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་རིན་ཆེན་ཤང་བ་སོགས་ཆོག་སྦྱར་ཀྱི་ཆ་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཆོད་ལ་རྟོག་
གས་སྐྱགས་མི་རྟེན་ཅིང་མཁས་པ་མགུ་བ་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་
པ་ཀུན་ཀྱིས་བསྟགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཕུ་ཕྱི་ཀ་གསུམ་ཙམ་དུ་བཞུགས།

གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མའི་མཐའ་དག་པར་སུ་ཞིག་གིས་བགྲང་བར་
རུས། དགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན། གནམ་བསྐྱོས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་རིགས་
ཀྱི་ཙོད་པན་ལུང་གིས་བསྐྱགས་པ་སྐྱེས་མཆོག་དམ་པ་བསྟན་པའི་སློན་མེ་ཏུ་
གྲོ་ལྷུང་སྐྱེ་རོལ་པའི་དོ་རྩེ། རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་ལོ་མིན་ཉན་དེ་མོ་སྐྱལ་པའི་
སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་གདན་བྱུང་།
མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སློན་མེ་འཕགས་པ་སྒྲ། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་པ་
རྒྱལ་སྐས་སྐྱལ་པའི་སྒྲ། ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཞི་བ་བཟང་པོའི་སྐྱལ་སྒྲ།
ལྷགས་ར་སྐྱ་སྒྲ། འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་སྐྱ་སྒྲ། མཁས་དབང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་སྐྱལ་སྒྲ། རུའུ་ཀན་ཞབས་བྱང་། བཅན་པོ་ལོ་མིན་ཉན། སྐྱབ་ཁང་སྐྱལ་སྒྲ།
མཁར་རྩོ་སྐྱལ་སྒྲ། མངའ་རིས་ཞབས་བྱང་། ཆེ་སློས་བཏང་གི་རི་ཁྲོད་འཛིན་པ་
དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། ལུང་གི་མངའ་བདག་དཀའ་བཅུ་ཐབས་མཁས་
དང་། དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། བཟ་ཤིས་ལྷན་
པོ། རྒྱུད་ལྟོད་སྤང། གསང་སྤགས་རྒྱུད་པ་བྲ་ཆང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོ་མ་དང་དགེ་
པའི་བཤེས་གཉེན་གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་
བོད་ཀྱི་ཆེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་འབྲེལ་མ་ལོས་པ་དང་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་ལ་
མ་བུད་པ་མེད་པས་མཐའ་དག་པར་གྱི་བར་མ་སྐྱོད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་ཀྱི་གནས་སུ་
སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བར་མཛད་ཀྱང་། ལམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་བརྟེན་པས་
སེ་རར་སྤྲ་ཁང་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མིག་གི་བདུད་ཅི་སྤངས་

བ་ལྷ་བྱ་དང་། གསེར་དང་སྐྱ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་ལན་ཁ་
ཡམ། གདོང་དམ། ཉ་བཟལ། སྒྲིགས་ཤིང་སྒྲིགས་ཐག་རྣམས་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་
པ། རྗེ་བྱུང་བའི་དབང་སྤྱུག་ཆེན་པོ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་ཆབ་མཛད་
པའི་དུས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ལོ་རེ་བཞིན་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་
ཆེན་མོ་དང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། གསང་སྤྱ་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་
པོ་སོ་སོ་རྣམས་སྤྱ་དུལ་དང་དངོས་ཆས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱེད་དང་མང་ཇ་བཟང་པོའི་
བསྟེན་བཀྲུང་གྲ་འོས་པ་ཆག་མེད་མཛད་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་ཤིང་། དུས་
རྒྱུན་དུ་པལ་ཆར་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དམ་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱུགས་གཞོལ་བར་མཛད་དེ། བདག་
པས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྤྱུགས་ལ་སྟོ་སྟོང་ཞིང་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་
བའང་སྔ་རོའི་དུས་སྤྱ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྤྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱུག་
འཆོལ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས། དཔལ་འདོན་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་དང་། འཇམ་
དབྱངས་ནག་པོའི་སྟོམ་བཞུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱུགས་བསྟེན་སྤྱན་དམིགས་
ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་ཚ་སྤྱུགས་དང་གྱི་དྲོར་གྱི་ཨུལ་འི་
སྤྱུགས་རིང་རྣམས་ཞལ་འདོན་མཛད་ནས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྟོད་
པའི་བདག་བསྐྱེད་རྗེ་རྗེ་བཞེ་བསྐྱེད་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྤྱན་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་
པ། བྱུང་བར་དུ་རགས་པ་ཉེར་ལྗེའི་ཐེམ་རིམ་ལ་སྤྱན་དམིགས་རྒྱུན་རིང་ངེས་
གནང་ཞིང་སྤྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་རིམ་པ་དང་པོའི་ལམ་ལས་འབྱུང་

བ་ལྟར་སྤྲུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་ནས་ལྷགས་བསྐྱས་ཀྱི་བར་དུ་མཛད་དེ། ཉིན་
གྱི་རིམ་བཤ་ལ་གྲུ་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནས། རྫོ་
རིག་ཉགས་རིག་པའི་བར་མཛལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་པས་གང་
ཅིའི་གསུང་སློང་ཞིབ་ངེས་བ་དང་། ལྷག་པར་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམས་ལ་ཤིན་
ཏུ་དགྲེས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བཟོ་སློང་མང་དུ་གནང་ནས། དཀའ་
གནད་མང་པོ་ལ་རྫོ་སླེད་བཟང་པོ་སྟེར་བར་མཛད་ཅིང་། གསུང་བརྟག་ཞུ་མིའི་
རིགས་ལ་སྒྲུང་དོར་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་ཤོ་མོ་སྒྲིལ་བ་ལྟར་མཛད་ནས། རོན་དུ་
མཛོན་པར་མཐུན་བ་སོགས་བ་མེད་པས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མི་འཕྲུགས་པར་འོང་བ་དང་། གདོན་དག་པོས་ཟིན་བ་སོགས་ལ་སྤྱན་དམིགས་
གཏད་བ་དང་། བཀའ་བསྐྱེད་སྤྱན་དམིགས་ཀྱི་དགོངས་བ་མཛད་བ་ཅམ་གྱིས་
གྲོལ་བ་སོགས་ངོ་མཆར་ཅན་མང་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་དེགས་བ་ཅན་དང་
ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལ་མཁས་པའི་ད་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་མཛལ་བ་དང་། གསུང་གི་བདུད་ཅི་སྟོང་བ་ཅམ་གྱིས་ད་རྒྱལ་མ་ལུས་
བ་དབལ་ཞོམ་སྟེ་ཞབས་ཀྱི་པར་ལ་བྲུག་བཞུག་བ་དང་། ལྷ་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞུན་བཞེན་དུ་བཀའ་ཉན་བ་དང་། སྤྱི་བའི་དབང་སྤྲུག་ཏུ་
རྫོམ་བ་དང་དབའ་ཞིང་རྒྱལ་པོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་གི་ཆུགས་རེ་རེའི་
གཟེ་བཟིད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་རང་རང་གི་སྦྱོད་བ་ངན་བ་འདོར་བར་བྱེད་བ་
སོགས་ངོ་མཆར་བའི་མཛད་བ་མཐའ་ཡས་པར་བཞུགས་ཏེ། འདི་དག་ནི་རྩེ་སྒྲ་

མ་གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆ་ཤས་ཙམ་བརྗོད་བ་སྟེ། ཞིབ་
པར་ནི་སྒོན་ཆེན་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔག་པར་ག་ལ་རུས།
ཆེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ནི་ལོགས་སུ་ཅུང་ཟད་བྱི་བར་བྱ་བ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་རྗེ་སྒྲ་མ་བཀའ་འིན་མཚུངས་པ་མེད་བ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་
བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
ལས་བརྩམས་ཏེ་རྟོགས་བ་བརྗོད་བ་འདི་ནི། རྗེ་སྒྲ་མ་གང་གི་སྒོ་བ་བྱ་ཀྱན་གྱི་ཐ་
ཤལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བཀའ་འིན་གྱིས་འཆོ་བ་ཐམས་ཅད་ཆེ་རབས་
ཀྱན་ཏུ་རྗེ་བཙུན་གང་གི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་ལ་འདུད་བ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། གང་
གི་གསུང་གི་གསང་བ་མ་ལུས་པ་འཛིན་པའི་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་འགྱུར་བ་དང་།
བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཚོད་པས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་བྱང་འཇུག་དོན་རྗེ་འཆང་
ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་བྱེད་རུས་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བགྱིས་པས། གསོལ་
བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པའི་དོན་རྣམས་བདེ་སྐྱབ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །

མཛད་བྱང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རབ་གཞོལ་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་མཐའ་
མི་མཛོད་པ། །སྟོད་པའི་རྒྱབས་འབྲེང་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་བསྐྱུ་བཞིའི་རིན་ཆེན་
བྱེ་བའི་ཕྱང་པོ་རྟག་ཏུ་ཆགས། །ཀྱན་ལ་པན་པའི་རྒྱ་ཆེན་རབ་འབབ་བདེ་ཆེན་

ངང་མའི་དཔལ་གྱིས་བརྗེད་ལྡན་པའི། །རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་བཀའ་བློན་མཚུངས་མེད་
ཐུགས་རྗེའི་ཐེགས་མ་ཕྱོགས་བཙུར་འཕྲོ་ཁྱོད་སྤྱིང་དབུས་བཞུགས། །

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྟོགས་དཀའི་ཆུ་གཏེར་གཏིང་དང་མཐལ། །དཔག་ཡས་སྒོ་
འཆང་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་རབ་རྒྱུད། །འིང་དུ་མི་རྒྱུང་དེ་བྱིར་བདག་
སྒོ་བྱིས་པའི་འབྲོས། །རྗེ་འབྲ་ཞིག་གིས་བཀལ་བར་འདོད་པ་གད་མའི་གནས། །

དེ་ལྟ་ནའང་བྱི་བཞོན་ལ་ཞོན་བལ་འདབ་དང། །དབྱུག་གུས་བསྐྱལ་བའི་པ་
ཏ་ཏ་རྣམས་ལག་འགྲོའི་དག། །ཆུ་ཁུར་སྒྲལ་བའི་དབྱངས་སུ་འགྲན་བཞིན་གང་
གི་མཐུས། །བརྗོད་པ་འདི་ནི་རྗེ་རྒྱལ་རྩོམ་གྱི་སྤྱོད་བཞིན། །

ལེགས་བཤད་དབུ་བ་དཀར་པོའི་འཇུག་ཐེང་རིང་། །ཀུན་ནས་གཡོ་བའི་
དབྱངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འདི། །དཔལ་ལྡན་སྟོབས་ཀྱི་གཟི་ལྡན་སྒྲ་མ་ལྷ། །མགོན་པོ་
ཁྱོད་ལ་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ལགས། །

ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས། །ཆ་ཤས་སྒྲ་མོ་ཅམ་ཡང་བརྗོད་པ་
ལ། །སྒྲ་ཆེན་རྒྱལ་སྐས་སྒོ་བྲོས་ཁྱོགས་འཕྱང་མོད། །འོན་ཀྱང་བྱིས་པའི་སྒོ་ཡིས་
འབད་པར་བྱས། །

དབྱར་རྩ་བ་རྩུངས་པའི་སྤྱོད་དག་ལ། །མ་བྱའི་མཇུག་སྒོ་བརྒྱངས་ཏེ་
ཁོད། །འདི་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་འདི་ལ། །དད་ལྡན་ཅ་ཅི་ཅིར་ཡང་སྒྲོག། །

མེ་ལྷ་ཁོད་ལ་མ་བྱས་ཀྱང་། །བསྐྱུན་མེན་ཏིང་འཛིན་དགའ་བ་མཆོག་ །དེ་
ཡང་སྒྲ་མ་ལ་མོས་པའི། །ཏིང་འཛིན་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུགས། །

པད་གཞོན་སྤང་ཅི་འབྱང་བའི་བཅུད། །ལུས་ལ་བསེས་པའི་བྱང་བའི་སྤྲད།
བསྐྱར་བའི་སྤྲུལ་དགའ་བ་ཡི། །དྲང་སྲོང་རི་བཞིན་ཀུན་ཀྱང་ཆོམས། །

རིན་ཆེན་རི་བོའི་ཐོམ་དག་ལ། །གནས་པའི་བྱུང་བའི་སྤྲེས་བྱ་དང་། །ལྷན་
ཅིག་རྩ་འབྲུལ་བྱེད་པ་ལ། །སྤྲེ་བོ་ཀུན་ཀྱང་དཔེ་མེད་ཟེར། །

དེ་ཡིས་བསྐྱུན་མིན་དད་པ་ལས། །སྤྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བཅུད་ལ། །རབ་ཏུ་
རོལ་པའི་དད་ལྷན་ཀུན། །འདི་ལ་རོལ་པས་དགའ་བདེར་སྤྲོད། །

དེ་ལྟར་ཚུལ་འདིར་འབད་པའི་དགེ་བ་ཡིས། །མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆེ་
རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །འབྲལ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་ཀྱང་། །གསུང་
གི་བདུད་ཅི་རོམས་མེད་འབྱང་བར་ཤོག །

དེ་ཡི་མཐུ་ལས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་
དག་ལྟ་བ་དང་། །རིམ་གཉིས་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐིན་ནས། །རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཀྱི་རོ་བོ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་
བདག་བཀའ་རིན་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཅུན་སྤྲུལ་པ་དམ་པ་དག་དབང་བྱམས་པ་
རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལས། །ཆ་ཤས་ཅམ་བཟོད་པར་བྱེད་
པའི་གཏམ་དད་པའི་འདབ་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་ནི། །རྗེ་བཅུན་སྤྲུལ་པ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་སྤྲེས་པའི་མཁས་བྱུང་
ཀྱི་སྤྲེ་བོ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། །བྱད་པར་དུ་ཡང་སྤྲུལ་པ་མཉེས་པ་

གསུམ་གྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཉི་གནས་ཆེན་པོ་རབ་འབྱམས་པ་སྒོ་བཟང་
དར་རྒྱས་དང་། རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་དགེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་དང་། འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྟོན་སོགས་དང་། སྤྱིན་བདག་
ཆེན་པོ་གྲང་པཎྜི་ཏ་དང་ཇོ་སག་ལྷ་མ་ཐུ་འུ་ཀུན་ཁོ་ཐོག་ཐུ་སོགས་ནས་བསྐྱལ་
ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་གྱིས་འབྲལ་བ་མེད་
པར་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་ནས། སྒོ་བ་བྱ་གྲུན་གྱི་ཐ་ཤལ་བ་དགེ་
སྟོང་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་སུག་བྲིས་སུ་བྲས་
པའོ། །

ཨོ་སྤྲེལ། བན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྷོན། །རབ་
རྒྱས་འགོ་ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྟོང་ཕྱིར་བཀའ་ཤིས་ལྷན་གྲུབ་
ཆོས་གྲ་ཆེད། །ཆོས་སྤྱིན་འཛད་མེད་དལ་འགྲེའི་རྒྱན་འདི་སྤེལ། །མདྲའོ། །

༡༡། རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་འདུན་ལེགས་མའི་འབྲེལ་བ་
མཁས་པའི་གཞུང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་མཆུ་ཕྱི་ལྗོ་ཤུ་མ་ཏི་རྩ་བ་གཉི་རྩུ་ཡ། རྫོ་ཁྲོས་ཐོགས་
མེད་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་བྲལ། །བཟང་པོའི་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་གྱུན་དམ་དུ་
བཅིངས། །མཁས་དང་བྱུང་བ་ཀྱན་གྱི་ཅེར་སོན་པའི། །བྲགས་པས་སྤྱོགས་
གྱི་འཁོར་ལོ་འགོང་དེར་འདུད། །གང་ཞིག་སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་མཐར་སོན་
ཀྱང་། །དང་པོའི་ལས་ཅན་ཚུལ་གྱིས་འགྲོ་འདི་ཡ། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བས་
བསྟན་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ། །གསལ་བར་སྟོན་ཕྱིར་རང་ཉིད་ལམ་གང་ནས། །རི་
ལྷར་གཤེགས་ཚུལ་མདོ་སྤགས་བསྟན་བ་ཡ། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བས་འཇུག་
རིམ་ཡིད་འཕྲོག་པའི། །རྟོགས་བརྗོད་འདུན་མ་གཏན་དུ་ལེགས་བ་ནི། །ཡིད་
ཆེས་དད་བས་སློ་བུས་རི་བཞིན་འཆད། །ཆད་མའི་སྤྱེས་བྱས་གསུངས་པའི་
ལེགས་བཤད་ལས། །ལྷན་པོས་བརྟུན་གྱི་འཕྲེང་བ་སྤེལ་བ་ཡ། །ལྷག་བར་ཡ་
མཆན་འཛིན་ལ་འདིས་ཅི་བྱ། །སློ་ལྷན་གཞུང་གནས་སྤྱིད་ན་པན་ནམ་སྟུམ། །

དེ་ལ་འདིར་དམ་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་བ་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་རྒྱབས་པོ་
ཆེའི་མཐུ་བྱུང་བ། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བ་ཞེས་སྤྱིད་བ་གསུམ་ན་སྟན་པའི་

བ་དན་དཀར་པོ་གཡོ་བ་དེས། རྒྱལ་བས་གསུངས་ངེས་ཤེས་པའི་མདོ་དང་
རྒྱད་ལྗེའི་དགོངས་པ་རིམ་བཞུག་ལྟེང་བར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་
བསྟན་པའི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་
མདོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་། ལེགས་སྦྱར་ལྷ་ཡི་སྐད་ལས་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བཤུ་ནམས་
ཀྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། ལྷང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་
པ་ལ་འཁྲལ་བ་མེད་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་འདི་ནམས་ལས་ལྷག་པའི་ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བསྟོད་པའི་མན་ངག་མི་སྤྲིད་པས། འདི་ནམས་རང་
འཆང་རྒྱ་བའི་གདམས་ངག་འཁྲལ་མེད་དུ་གོ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་
གདམས་ངག་གི་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་མངའ་བའི་སྒྲ་མ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་
ཚུ་ལ་བཞིན་བསྟེན་པའི་མན་ངག་གི་ཡི་རྒྱུན་དང་། ཉན་གི་ཉེར་ལེན་ཚུ་ལ་བྲིམས་
དག་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས་ཚུ་ལ་བཞིན་དབྱེད་
ནས། ཉན་གི་ནལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུ་ལ་མ་ཁོར་བ་རྒྱན་བསྐངས་པ་ཞིག་
མེད་མི་རུང་དུ་གཞིགས་ནས། བོད་ཡུལ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཡོངས་འཛིན་མི་ཡི་
གཟུགས་ཅན་དུ་མ་དང་། སྐྱ་ཆེ་ལྷ་མ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་ལྷག་པའི་ལྷར་བཟུང་
ཞིང་མཉེས་པ་བསྐྱབས་པས་སྐྱའི་སྤང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་
དཀའ་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་རྗེན་པར་སྟོན་པའི་རྗེ་བཙུན་བཙན་པའི་འཁོར་ལའི་
གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཡང་ཡང་ཁྲོད་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཆེ་སྟོབ་དང་སྟོ་གོས་
ཀྱི་འབྲི་བ་བཙན་ཐབས་སུ་བཅད་ནས་བས་མཐའི་གནས་དུ་མར་རྒྱ་ཆོགས་

ཆང་བའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པས། རོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་མཁས་བཙུན་
བཟང་གསུམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་སོང་། རིག་པའི་གནས་ལྟ་
སྤྱི་དང་བྱད་པར་ནང་རིག་པའི་མདོ་སྤགས་ཐམས་ཅད་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་
སོང་ནས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེར་ཤེས་པའི་ཉམས་ལེན་
གྱིས། ཆེ་གཅིག་ཉིད་ལ་རྩང་འཇུག་རྟོ་རྟེ་འཆང་མདོན་དུ་མཛད་ནས། འཛིག་
རྟེན་ཀྱན་ལ་བཅེ་བས་བསྟན་པ་འདི་ན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་འདི་
ན་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྤྱོད་ཐོན་པ་ལྟ་བུར་མཛད་དེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་གདུལ་བྱ་
བསོད་ནམས་གྱི་མཐུ་དང་ལེགས་ཉེས་དཔྱོད་པའི་སྒོ་མིག་ཉམས་པ་རྣམས།
ཅུ་མིན་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་པའི་དམ་མིན་དམ་པར་བརྩུ་བ་མང་
པོས་མདོ་སྤགས་གྱི་བསྟན་པའི་ཟབ་གནད་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་སུ་སྤྲེགས་
དང་ཐོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་བསྐྱེད་ནས། སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་དང་
ཐོན་པ་སངས་རྒྱུ་སུ་གྲུབ་ཐོན་པ་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་གིས་ངོ་སྤྱད་པས་གྲོལ་བ་
སྐྱད་དང་། ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་དང་ཐོ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ནས་ཐོག་མར་
རྒྱང་དང་སྤྱོད་གསུམ། དེ་ནས་སྤྱོད་ལས་རྣམ་རྟོག་བྱུང་། རྣམ་རྟོག་ལས་འཁོར་བ་
བྱུང་བས་རྣམ་རྟོག་འགག་དགོས། དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་གིས་སེམས་གྱི་ངོ་ཐོ་
ངོས་གཟུང་དང་བྲལ་བའོ། རྒྱུང་བ་གསལ་རིག་གསལ། སེམས་གྱི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་
བཞི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པ་དང་སེམས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཉག་དངོས་སྤྱོད་
པ་རང་དབང་བ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ངོ་སྤྱད་པས་སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་གྲོལ་ནས་

གདོད་མ་ནས་ཡོད་པའི་སྟོང་པ་གཅིག་ཕྱེས། སྐྱ་བཞི་རང་ཆས་དེ་སྐྱིབ་བྱེད་
མེད་པར་ཡན་གར་དུ་གནས་པ་ན་དང་པོའི་གཞི་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་པས་སངས་
རྒྱས་བྱ་བ་ཡིན། འདི་ལ་སྐྱ་མའི་མན་ངག་གཅིག་ཕྱེ་མ་གཏོགས་ལུང་རིགས་
ཀྱི་དབྱེད་པ་མང་པོ་དང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་ཐོས་བསམ་མང་པོ་མི་དགོས་
ཟེར་ནས་སྐྱ་བར་བྱེད་པའི་ལོག་ཆོས་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་རྣམས་ལ་བཅེ་བ་ཤུགས་
དག་པོས། གྱི་མའོ་སྐྱེ་རྒྱ་མ་རིག་པའི་མིང་ཐོག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལོང་།
མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཁྲིད་པ་འདི་རྣམས་ཡང་དག་
པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་གཤེགས་ཤུལ་བཟང་པོ་ལ་ཞུགས་ཏེ་
གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་དུ་དགོངས་ནས་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་
ཡི་གེར་འགོད་པར་མཛད་པ་འདི་འཆད་པ་ལ་གསུམ། རྟོགས་བརྗོད་ཙུང་པ་
ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པ། རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་ལུས་དངོས་
བཤད་པ། ཙུང་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་
པ་བརྗོད་པ་དང་། བསྟོད་པུག་མཛད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཨོ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ནམ་མཁའ་ཁམས་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་
ལེགས་བྱང་རྒྱབ་གསུམ་སྐལ་བ་དང་འཆོམས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །དེའི་ཕྱིར་
དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་འདི་ཡི་གེར་འགོད་ཅིང་དོན་བསམས་ནས་རྗེས་སུ་

ཡི་རང་བསྐྱེམ་པར་བགྱིའོ་སྟུམ་དུ་ཐུགས་ལ་བཞག་སྟེ། བཟ་ཤིས་པའི་ཡི་གེ་ཨི་
ཞེས་བ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་པའི་ས་བོན་ཞོར་བུ་འཛིན་པའི་ཡི་གེ་སྟེ་དེ་
བརྗོད་པས་སྣ་བྱངས་ཏེ་སྟོན་བ་འབྱུབ་པའི་ཆོག་གསུངས་པའོ། །འདི་ནི་རྒྱལ་
བ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅི་མཛད་
པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་མཛད་པའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་ངོ་མཆར་བ་སྟེ། སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་བ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་གཡེང་བ་མེད་པར་ལུས་སམ་ངག་གམ་
ཡིད་ཀྱིས་གང་སྟོང་བྱང་བྱང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བ་མེད་
དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
གནས་ནས་གཡེང་བ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
འདིས་མཆོན་ནས་དབུགས་བྱིན་དུ་རྒྱ་བ་ཚུན་ཆད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་
ཟེན་བཞིན་དུ་མཛད་པའི་མཆོན་བྱེད་དོ། །

དེ་ལ་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟ་བུའི་མིག་ལྟན་
ལ། །མགོན་འདི་འཇིག་རྟེན་གསལ་བའི་ལེགས་ཀྱན་དའི་གཉེན། །བདེ་ལེགས་ཆོག་
གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་འདིས། །ཐེག་མཆོག་ལམ་གསལ་སྤང་བའི་འོད་དཀར་
སྟེན། །

གཉིས་པ་བསྟོད་བྱ་གཞི། འཇིག་རྟེན་མཐོ་རིས་བྱང་སྟོང་ལྟ་བུའི་
མིག །ཁྱིད་ལམ་འབྱམས་པས་དབྱེད་པའི་ངལ་གསོའི་གནས། །བདེ་

ཡེགས་ཚ་བ་བྱིན་ཅན་སྒྲ་མ་དང་། །རྗེ་བཙུན་མཁུན་པའི་གཏེར་གྱི་
ཞབས་ལ་འདུད། །

ཅེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། འདུད་ཅེས་གསུངས་ན་ཡུལ་གང་ལ་དགོས་
པ་ཅིའི་ཕྱིར་འདུད་ན། ཡུལ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་དང་། རེད་མདའ་བ་སོགས་
ཐ་མལ་མི་ཡི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་བྱིན་ཅན་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་། མི་ལས་འདས་པ་རྗེ་
བཙུན་མཁུན་པའི་གཏེར་གྱི་ཞབས་སེན་གྱི་བརྒྱལ་འདུད། ཚུལ་རི་ལྟར་ན་
ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བྱིན་བྲན་པས་སྦྱེའི་བ་སྦྱ་ལྡང་ཞིང་མཆི་མ་འབྱུགས་བཞིན་
དུ་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་སྦྱི་བོར་བཞག་ནས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན། སྦྱིང་
ནས་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐོ་རིས་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་
དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མ་རྟོར་བ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐོབ་བྱ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་པར་བྱང་ཞིང་། མིད་
པ་དང་འཛིག་ལྷ་སོགས་མིད་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་བ་རྒྱུང་འབྱིང་
ཆེ་གསུམ་དང་། དེར་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་རྣམས་མ་རྟོར་བར་སྟོན་
པས་གཟུགས་ལ་ལྷ་བའི་མིག་ལྷ་བྱ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མིད་པ་གསུམ་
གྱི་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བའི་ལམ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་དགེ་མེད་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཤིང་སྦྱི་རྒྱ་
ན་འཆི་སོགས་སྦྱག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་མནར་བས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་བ་རྣམས་

ཀྱི་ངལ་གསོ་བའི་གནས་གཏུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལྷོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མདོར་ན་སྐྱོབ་མའི་
རྒྱུད་ལ་སྐྱོན་སྣ་དེ་འགྲིབ་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྣ་དེ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་སྐྱེ་མ་དམ་
བ་རྣམས་ལ་རག་ལས་པས་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་རང་གི་བྱིན་ཅན་སྐྱེ་
མ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །

དགོས་པ་ནི་རྩ་བ་འདི་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་། རྩ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། དམ་
བ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན་པ་དང་། རང་ལ་བདེ་ལེགས་གང་བྱུང་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མའི་བཀའ་བྱིན་དུ་བྱན་པས་ཡོན་ཏན་སྤྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་མི་
ཉམས་ཤིང་འཕེལ་ལ་བྱིན་རྒྱ་བས་སྦྱར་དུ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་དག་གྲུང་རྣམ་
དཀར་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་རང་གི་སྐྱེ་མ་སོགས་ཡུལ་ཁྱུང་བར་ཅན་ལ་
དད་ཅིང་མཆོད་ན་ཅི་བསམས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་མེད་དུ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་
བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་
ལ་གྲོས་འདེབས་པའི་རྩིས་ཀྱིས་དགོས་པ་འཆད་པ་དང་། རྟོགས་བརྗོད་དངོས་
འཆད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འབད་བ་རྩུང་བྱས་རྒྱུ་ཆེན་ཆོགས་ཐུང་ལ། དཔེ་
ལ་རྒྱུ་ལྟ་ཡི་རང་མཆོག་དུ་གསུངས། །ཁྱུང་བར་རང་གིས་སྐྱོན་བྱས་
དཔེ་བ་ལ། །རྒྱུ་མེད་ལྟ་བུ་བས་དགའ་བ་ཆེར་བསྐྱེད་ན། །སྐྱོན་བྱས་
དཔེ་བ་གོང་དུ་འཕེལ་ཡོ་ཞེས། །རྒྱུ་བས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་བཞུབ་

མྱིར་དང་། །དགོས་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་མཐོང་བས་ན། །ཞེས་སྟོན་
དགའ་བ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་ན་ལེགས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྟོགས་བརྗོད་འདི་བཅུམས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི་སྒྲ་མེད་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ལ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྟོ་དུ་མ་ནས་གསོག་པ་
དང་། བསགས་པ་དེ་མི་ཟད་པར་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་
དང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ལ་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
པན་ཡོན་རྣམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་
ནས་པན་བདེ་སྐྱབ་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལས་འབྱུང་བར་
ངེས་པས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོ་ཅ་གང་བྱས་ལ་དེ་ལེགས་འདུག་
སྟམ་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བལྟས་ཏེ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་དགོ་བ་ལ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟོམ་པ་ནི། དགའ་བ་བསྟོམ་ཡུལ་གྱི་དགོ་ཅ་དེ་དག་རང་གིས་
མ་བྱས་ཀྱང་བྱས་པ་དང་མཉམ་པ་འཕམ། དེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་པན་ཡོན་ཐོབ་
པ་སོགས་འབད་པ་རྒྱུད་ཤུས་རང་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་རྒྱབས་ཆེ་
ལ་གྲངས་མང་བ་སྐྱེད་པས། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་
བས་ཆོད་གཟུང་བྱང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགོ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་སོགས་
རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ལ་སྦྱིང་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟོམ་པ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་

ལ། བྱད་པར་དུ་རང་གིས་སྟོན་བྱས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ལ་པན་ཡོན་ཤེས་
པའི་སྟོན་ས་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་པར་བྱས་ཏེ། དགེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བདག་
མིན་པ་གཞན་གྱིས་མི་བྱས་པས་བདག་དཔེ་མེད་པའོ་སྟེ་དེ་སྟོན་པའི་སེམས་
དང་བྲལ་བས། དགེ་བ་དཀོན་པ་དང་པན་ཡོན་ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དགེ་ཅུ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བོ་སྟེ་ནས་དབུལ་པོས་
གཏེར་རྟེན་པ་ལྟ་བུར་ཡིད་ལ་དགའ་བ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེད་ན། རེས་སུ་ཡི་རངས་
པའི་བསོད་ནམས་གསོག་པར་མ་ཟད་རང་གིས་སྟོན་བྱས་པའི་དགེ་བ་དེ་དག་
ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བས་
གསུངས་པའི་དོན་དེ་བསྐྱུབ་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་གཞན་དོན་
ཀྱི་དགོས་པ། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་ཅིང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
བྱུག་གི་དོན་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་ཅལ་དང་ལྡན་
པའི་སྐལ་བཟང་གི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་འདུག་སྟོ་མ་ནོར་བ་འདི་ལྟ་བུ་མཛོད་ཅིག་ཅས་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་སོགས་དགོས་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་མཐོང་བས་ན་སྟེ་
དེའི་ཆེད་དུ་རྟོགས་བཙུག་པའི་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་
བཅས་འདི་ཆོས་ཅན། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། རེ་རང་གིས་ཐོས་
བསམ་སྟོན་པ་རི་ལྟར་མཛད་པ་བཙུག་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱོད་ལྡན་
གཟུར་གནས་དུ་མས་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་སོང་།

བས་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་སློབ་ཚུལ་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་
རིམ་གྱིས་བསྟོན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས། དེ་གསུམ་སྔ་
མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་ཞིང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་རག་ལས་པ་
འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ལྟར་སེམས་ཁྱོད་རང་གིས་དགེ་བ་བྱས་པ་ནམས་
ལ་དགའ་བ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་ན་ལེགས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་བརྟོན་དངོས་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དང་ཐོར་རྒྱ་ཆེན་མང་ཏུ་ཐོས་པ་
བཅུལ། །བར་ཏུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་གར། །ཐ་
མར་ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་ཉམས་སྒྲིལ་ས། །ཀྱན་ཀྱང་བསྟན་པ་རྒྱས་
པའི་ཆེད་ཏུ་བསྐྱོས། །རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མཐུན་མ་ལེགས་ནས་
གདལ། །བཀའ་བྱིན་ཆེན་ཆེ་བཅུན་མཁུན་པའི་གཏོར། །

ཞེས་གསུངས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཁྱོད་དགའ་བ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་ན་ལེགས་
ཞེས་གསུངས་ན། དགའ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེས། དེ་ཡོད་དེ་ཉམས་སྒྲིལ་ན་
པའི་དང་པོར་རམ་ཡང་ན་སྒྲིལ་ཆེད་དང་པོར་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་བརྟོན་བྱའི་
དོན་དང་བརྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྟ་བུའལ། རྒྱད་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་དཔེ་
སྟོག་པ་ཅམ་མིན་པར་སོ་སོའི་གཞུང་དང་གདམས་ངག་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་

མང་པོ་ལ་གཞུང་རེ་རེ་འང་ཆོག་ས་སྤྱི་ཙམ་མིན་པར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་
ལན་མང་དུ་ཐོས་པ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བཙུགས་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ལ་གོ་བ་
ཆགས་པར་བྱས། བར་དུ་རི་ལྟར་ཐོས་ནས་གོ་བའི་གཞུང་དོན་རྣམས་ལ་ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ནས་བརྒྱད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་བྱིས་མེད་པས་དབྱེད་ནས་སྒོ་
སྒྲུར་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རེས་ཤེས་རྟེན་པས་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་གཞུང་ལུགས་
བྱིས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞུང་ཁོལ་འདོན་ཙམ་མིན་པར་ལུས་ཡོངས་སྲུ་
རྩོགས་པ་རང་གི་ཉམས་སྲུ་ལེན་གྱི་གནད་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ཏུ་འབྱེད་ཤེས་
པས་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར། ཐ་མར་ཉིན་མཆན་གྱི་དུས་དང་སྟོན་ལམ་རྣམ་
བཞིའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་དང་རྩིས་ཐོབ་དང་ཉིན་མོ་དང་མཆན་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་གཞུང་དང་མན་ངག་སོ་སོ་ལས་རི་ལྟར་
འབྱུང་བ་ལྟར་བཞུགས་དང་ལྷན་པས་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་ཤིང་། རང་གིས་ཉམས་
སྲུ་སྒྲངས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་སྤྲུལ་དུ་འབྱུང་བའི་
བྱམས་སྟོང་སོགས་སྒོ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་སྤྱིད་འབྱུང་བའི་
ཆེད་དུ་སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཐབས་ལ་བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀས་
འབད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་ཐམས་
ཅད་འཛིག་རྟེན་ན་སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱིས་མེད་པ་བཤད་སྐབ་
གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པའི་ཐབས་སྲུ་བསྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་ཅི་བྱས་
ཐམས་ཅད། རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་པ་

ཀུན་ཏུ་སྤང་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་སྒོན་གནས་སུ་
མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན་པས། རྩོམ་བསམས་སྒོམ་གསུམ་རྩེད་དུ་འབྲེལ་
བས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་
འདུན་མཐམ་སྒོ་ཅི་གཏད་ས་ལེགས་ནས་གདལ། མཁས་པ་དགྲེས་པའི་རྣམ་
ཐར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་མགུར་སྒྲིད་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཡང་། སྤྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་
ལས། མཆོམས་སྤྱོད་གཞོན་ལྷས་འཁྱུད་པའི་གསེར་གྱི་རིས། །ཨིངྩ་ལྡི་ལའི་ཐོར་
ཅོག་བཅིངས་པ་བཞིན། །དམར་སེར་སྐྱ་ཡིས་ཡིད་འཕྲོག་གང་གི་གཙུག་ །མཐོན་
མཐིང་རལ་པའི་རྩར་བྱད་ལྷས་མཛེས་པའི། །འཇམ་དབྱང་ས་དེ་ཡིས་ཆེ་རབས་
ཀུན་ཏུ་བདག་ །དགྲེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བརྩུང་བའི་བྲིན་ལས་ནི། །གཏིང་དཔག་
དཀའ་བའི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་ལ། །སྒོ་གྲོས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པར་
ཤོག །ཅེས་པ་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ན། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཇམ་པའི་
དབྱངས་གང་གང་གི་སྐྱབས་སུ་ལེགས་བརྩུང་བ། །དེ་ཡི་མཐུས་ཡིན་ཡིན་ཚུལ་
རྣམ་པར་འབྱེད་ལ་རབ་མཁས་མཁས་པའི་མཆོག་དེས་ཉག་སྒྲིང་ཞིག །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ཉིད་ལྷག་པའི་ལྷར་བརྩུང་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། རྣམ་འདོད་པ་བཞིན་སྐྱའི་སྤང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལྷག་པར་བཀོལ་ཞིང་འགྲོ་འདུག་བུ་
བ་འགངས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གྱིས་ཞེས་གདམས་པ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་
མཐུ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། བཀའ་བྲིན་ཆེའོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །ཞེས་བོས་

ནས་དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་བཟང་པོའི་དགེ་ཚོགས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པར་འབུལ།
ད་དུང་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར། །རེ་བ་ཇི་བཞིན་འབྱུང་མཛོད་མཆིན་
པའི་གཏེར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་ལྷག་མཛོད། །རང་གི་ཁ་འདོན་བྱེད་ན་ལོག་
ཏུ་ཡང་འདི་འདྲ་བའི་སྐྱབས་ཀྱན་ཏུ། །དེ་ལྟར་སྤྲུགས་ཡིད་ལྷག་པར་རངས་
བ་ཡི། །ནམ་ཐར་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལོན་པར་ཤོག། །ཅེས་བཛོད་ན་འབྲེལ་
ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གསུམ། མདོ་སྤྲུགས་སོ་སོལ་ཐོས་པ་
བཅའ་ཚུལ་དང་། གཞུང་སྤྲུགས་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་དང་། གདམས་པར་
ཤར་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཐོས་པའི་སྐྱབས་དངོས་དང་།
སྐྱབས་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐོས་པ་འཆོལ་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་བཅའ་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གླང་དོར་གནས་ལ་ཀྱན་ནས་འཕྲོམས་པའི་
ཕྱན། །ཡང་དག་ཐོས་པའི་རྫོན་མེས་མ་གསལ་བར། །ལམ་མི་ཤེས་ན་
ཐར་པའི་གྲོང་མཆོག་ཏུ། །འརྒྱལ་པར་འགྱུར་བ་རྫོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་
དགོས། །

ཞེས་པ་སྟེ། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཤར་བྱོགས་ཙོང་ཆུ་ཁར་དགེ་མཆོན་མཐའ་
ཡས་པ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ། མེ་བྱ་ལོ་སྐྱེ་འབུམ་དགེ་དང་ཤིང་ཟ་ཨ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་
སྤས་སུ་སྐྱེ་བསྐྱམས་ནས། དགྲུང་ལོ་གསུམ་བཞེས་པའི་ཆེ་ཀླུ་པ་རོལ་པའི་

དོ་རྗེས་ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྐྱེད་ཏུ་བསྐྱབས་མཆན་ཀྱན་དག་འསྐྱེད་པོ་ཞེས་
གསོལ། བདུན་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་རབ་བྱུང་དང་དག་
ཚུལ་ཏུ་བསྐྱབས་ནས་མཆན་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་གསོལ་ནས།
དཔལ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ་དང་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཏུ་མར་དབང་གིས་སྒྲིན་པར་མཛད་ནས་སྐུན་འབྲས་ལྟར་བསྐྱངས་
པས། ཐུགས་དགོངས་ལ། སྐྱག་བསུལ་ཚུ་པོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ་བའི་གྲུ་དལ་འབྱོར་
ལན་གཅིག་ཐོབ་སྐྱབས་འདིར་སྐྱེད་པོ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་ཞིག་ལེན་པ་མེད་མི་
བྱུང་དང་། དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྐྱེད་པོ་ལེན་འདོད་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་
པར་བསྐྱངས་ཤིང་བསྐྱེད་སྐྱབ་བདག་འཇུག་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པས་ཡི་
དམ་གསང་བའི་བདག་པོ་དང་རོ་བོ་རྗེ་དཔལ་དྲེ་པི་ཀླ་ར་གཉིས་ཡང་ཡང་ཞལ་
གཟིགས་ཤིང་རྗེས་སུ་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞེས་པའི་ཆེ་མཁན་པོ་
དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། གཞོན་ཏུ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་བྱིད། །སྒྲིན་
སྐྱངས་དག་པའི་ལས་འཕྲོ་ཅན། །སྒྲིན་ཆེ་དམ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་པོ། །འབྱུངས་
པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པར་ངེས། །ཞེས་པ་དང་། ལུས་ཆེན་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་
གསུམ་གྱི། །རྒྱན་ཏུ་གྱུར་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན། །ཐོག་མར་བསྐྱབ་ཅིང་ནན་
ཏན་བྱ། །དེ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་ན། །ལུང་ཆོས་ཀྱན་ལ་འཕྲིག་ཚུད་འགྱུར། །དེ་
ཡང་སེམས་ཀྱི་བྱུར་ལ་ཞོག །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ལམ་དང་
སྟོད་པའི་ནམ་གཞག་དག །སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མདོ་སྟེ་རྒྱན། །མཁས་པའི་ཡན་

ལག་དག་ཏུ་བསྐྱབ། །འཁོར་བ་ཐུང་ན་འདས་པ་ཡི། །རྟེན་དུ་སྟོན་པའི་ཆོས་
དང་ནི། །ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་བསྟན་བཅོས་དང་། །ཐོག་མ་ཐ་མ་རྣམས་སྤངས་
པའི། །དབུ་མའི་ལམ་ནི་སྟོན་པས་ན། །དབུས་དང་མཐའ་ནི་རྣམ་འབྱེད་
དང་། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་
བདེ་གཤེགས་སྣང་པོར་ནི། །སྟོན་བྱེད་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་ལྔ་མ། །བྱམས་ཆོས་ལྔ་
པོ་དེ་དག་ལ། །མཁས་པར་བྱེད་པའི་གོ་ཆ་གིས། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་
འབྲེལ་དང་། །འབྲིང་དུ་སྟོན་པའི་རྣམ་ངེས་དང་། །ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་རིགས་
ཐེགས་ཏེ། །ལུས་དང་འདྲ་པའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ། །གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པ་
འབྲེལ་བརྟག་དང་། །རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ཅོད་རིགས་ཏེ། །འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་
ལྔ་བུ་ཟེར། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལས་བྱུང་བའི། །ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་འཛམ་གླིང་
ན། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་པ། །ཉི་མ་རྩེ་བ་ལྔ་བུར་གྲགས། །འདིའི་
འོག་ཏུ་དེ་རྣམས་སྟོབས། །ཞེས་དང་། །སྟོ་གྲོས་བཟང་ལྡན་ཁྲིད་གིས་ནི། །མཐའ་
བུལ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ལ། །གལ་ཏེ་མོས་པ་ཡོད་གྱུར་ན། །འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་
གིས་མཛད་པའི། །དབུ་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཐོས་
བསམ་སྟོམ་གསུམ་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་ཞེས་པར་གནང་བ་སྐྱགས་ལ་ཤིན་
ཏུ་པན་པར་བྱུང་ནས། །རྟག་ཏུ་དུས་ཤིར་བྱིན་འཆོལ་བ་ལྟར་གཉིན་འབྲེལ་
དང་ལུལ་མཁར་གང་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པར་འབྲི་གྲུང་པའི་འབུལ་སྐྱུད་པ་ལྡན་
མ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ། །མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་

དབུས་གཙང་གི་གནས་སུ་བྱོན་ནས་ཐོག་མར་འབྲི་གྲང་སྐྱོན་སྡེ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལུ་ལྷན་གྱི་ཟབ་ཆོས་གསན་ཞིང་ཆོས་གྲང་
ཐང་དུ་ལྷ་རྩེ་དཀོན་མཆོག་སྐུ་བས་ལ་སྐྱོན་གྱི་སྒྲོར་གསན། དེ་ནས་སྟེ་ཐང་
དུ་པར་བྱིན་གསན་པ་ནས་བཟུང་། དབུ་མ་པ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་
གསན་ཞིང་། གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྩོམ་ཞིང་རྩོམ་སྐུ་བས་བཟང་པོ་ལ་བཀའ་
གདམས་ལམ་རིམ་གསན་པའི་བར་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཅའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་འདྲ་བ་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཡང་
དག་པ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལམ་དེ་དང་དེའི་དོར་བྱ་མི་མཐུན་བྲོགས་ཉེས་
དམིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྤངས་བྱ་པན་ཡོན་གྱི་སྒྲོན་ལེས་པ་
དང་། སྤང་གཉེན་སྦྱར་ནས་དམིགས་ནམ་དབྱེད་འཛིག་གཉེས་ཀྱི་སྒྲོན་སྦྱོང་
ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱངས་པས་ལག་རྩེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནམས་ལ་
གཉིང་ཚུགས་པའི་གོ་བ་ཆགས་པའི་སྒྲོན་མེས། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རི་ལྟར་
བྱ་བ་མི་ལེས་པས་ཡིད་འཇོམས་པའི་ལུན་བ་མ་གསལ་བར། ཐོས་པ་མེད་པའི་
ལུང་གཏུགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྒྲོམ་ལ་མི་ཆེ་བསྐྱལ་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་ཡང་རོ་མི་ལེས་ན། ལམ་དེ་
ལ་ཞུགས་ནས་ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ཡང་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཏུ་འབྱུག་
པར་འགྱུར་བ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས་མང་དུ་ཐོས་པ་
བཅའ་བའི་བྱིར། དེས་ན་མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་

པས། སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲོར། ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བདུས་ལས། བཟོད་བྱ་
ཐོས་པ་བཅའ་བར་བྱ། ཉེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། སྐྱེས་
རབས་ལས། ཐོས་པའི་རྗེས་འདུག་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད། སྐྱེ་བའི་རྗེས་
ལས་ཆོགས་ཚུང་ཐར་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་བོས། ཐོས་
ཏུང་དཔུས་ལོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས། ཉེ་མེད་དེས་གོ་ཅི་ཞིག་བསམ་པར་
བྱ། ཞེས་དང་། སྤྲགས་ལ་ཡང་ཐོས་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ། རྒྱན་བདུན་དགོལ་བ་
ལས། དང་པོ་ཉན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཆོག་གི་རྒྱད་ལ་ཐོས་པ་བསྐྱེད། ཉེ་
ནས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཆོག་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ། ཅེས་དང་།
ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་སུ་ཉིག་སྒྲེང་བ་ལས། སྒྲོ་བློས་མེད་ལ་ཐོས་མེད་མ་ཐོས་
པ་ལའང་བསམ་པ་མེད། གཉིས་བྲལ་རྣལ་འབྱོར་མེད་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་བྲལ་ལ་
དངོས་གྲུབ་མེད། ཅེས་གསུངས། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། རྗེ་སངས་རྒྱས་བྱ་
བ་ཀྱུན་མཁྱེན་ཡིན། ཉེ་ཆོགས་གཉིས་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ཡིན། ང་པ་
མའི་དོན་དུ་དེ་འདོད་པས། དུས་དང་པོར་ཐོས་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། དུས་
གཉིས་པར་བསམས་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། དུས་གསུམ་པར་བསྒྲོམས་པས་
སྒྲོ་འདོགས་བཅད། ཅེས་དང་། རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་
ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་དགོས། ཤེས་པ་ལ་ཐོས་དགོས་པས་ཞེས་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་
གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོམ་པ་ནི་བསམ་བྱུང་དང་། བསམ་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསམ་པ་ནི་ཐོས་བྱུང་དང་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་

གྱི་སྒྲིན་དུ་ཐོས་པ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་
ཀྱང་། རང་གིས་སྐྱབ་པ་དང་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་པ་སོགས་གང་བྱེད་ཀྱང་། ཐོག་
མར་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་བ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་བཅའ་དགོས་ཏེ། རང་གིས་མི་ཤེས་
ན་གཞན་ལ་སྟོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཤེས་པར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ས་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་རི་ཅམ་ཞིག་གོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་གོ་
བ་ཞོར་ན་སྐྱབ་པ་ཞོར་ལ་སྐྱབ་པ་མ་ཞོར་བ་ཡང་གོ་བ་མ་ཞོར་བ་ལ་རག་ལས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བས་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འབྲུག་ཚུལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དལ་
འབྱོར་ལ་སྟོང་པོ་སྒྲང་བར་བྱ་ཡི། རྗེས་པཎ་གྱིས། བན་དང་མི་བན་མི་དཔྱོད་
ཅིང་། ཁྲོ་དང་ཐོས་པ་མི་སྐྱབ་བར། ཁྲོ་འབྲངས་འབའ་ཞིག་དོན་གཉེར་བ། སྤྱི་
མེད་པ་ཡི་པག་པ་ཡིན། སྤྲུན་པའི་དབུས་ན་དགའ་ཞིང་ཅི། མཁས་པའི་མདུན་
ན་ཞུས་ཞིང་འབྱུང། འོགས་དང་སྒྲོག་ཤལ་མེད་ན་ཡང་། །ཡ་སོ་ཅན་གྱི་བ་
སྒྲང་ཡིན། །གང་ན་བཟའ་བརྒྱུད་ཡོད་དེར་རྒྱུག། དགོས་པའི་བྱ་བ་བཅོལ་ཡང་
འབྲོས། །གཏམ་དང་བཞད་གད་ཤེས་ན་ཡང་། །མཐུག་མ་མེད་པའི་བྲི་ཆན་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་སོང་བ་དགོས་སོ། །

དང་ཐོར་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མང་དུ་ཐོས་པ་བཅའ་བའི་སྐབས།

གཉིས་པ་མང་དུ་ཐོས་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། རྒྱ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་

དང་། འབྲས་བུ་རྫོང་ཐོག་པ་མང་དུ་ཐོས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱམས་
ཆོས་དང་རྒྱན་བྱུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་དང་། རྩེ་བྲག་
ཏུ་ཆད་མ་དང་དབུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་པམ་ཆོས་རྗེ་དང་། །འཇམ་
སྒྲིང་རྒྱན་བྱུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་བྲག་པ་པའི། །གཞུང་ལ་རྩེ་གས་
རྩེ་བ་དང་རྩེ་གས་པ་རེས། །ཆེ་མ་པར་མ་བྱས་ཀྱན་ལ་ཞིབ་པར་
སྦྱངས། །རྩེ་ལ་འདྲི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་
ཁྲིན་ཆེའོ་རྗེ་བཙུན་མཆོག་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། འདྲི་འདྲོཅ་ལ། གཞུང་དོན་ནི། དང་པོར་ཐོས་པ་རྣམ་དག་
གཤམ་ཆེ་ཚུལ་དེ་དག་ལ་ངེས་ཤེས་འདོངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། སྙེ་ཐང་བདེ་བ་
ཅན་དུ་ཕྱོན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བཟུ་ཤིས་སེང་གོ་དང་དགོས་སྒྲིངས་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་
འབྲེལ་རེ་གསུན་ཞིང་གཙོ་བོར་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་སློབ་དཔོན་ལྷ་
རྒྱན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བ་མི་པམ་ཆོས་རྗེའི་གཞུང་བྱམས་ཆོས་སྤེ་
སྤེའི་ནང་ནས་དང་པོར་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་བཅས་པ་
འཛིན་ཆོས་སུ་སྦྱལ་བ་ལ་སྦྱངས་པས། ཞག་བཙོ་བརྒྱད་ཅུ་མ་གྱིས་གཞུང་གི་
ཆོག་མཐའ་དག་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་སྦྱགས་སུ་ཆུད། འཇམ་སྒྲིང་ལྷེ་ཀླ་དང་སྦྱར་བ་
གསུན་པས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་
གྱུར་པས་སྒྲུ་མ་དང་གྲོགས་སློབ་ལྷན་མཐའ་དག་གིས་ངོ་མཆར་གྱི་གནས་སུ་

འཛིན་པར་གྱུར་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནི། མདོ་སྦྱང་དུ་བཞུགས་དུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་
དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལས་གསུང་ནས་ཆོག་དང་དོན་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པས་བཤད་
པའང་མཛད་ཀྱང་། སྦྱར་ཡང་བདེ་བ་ཅན་པ་སྦྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་པ་
བོད་ན་བྱམས་ཆོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བྱེད་པས། དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་འབྲེད་ནམ་གཉིས། རྒྱུད་སྦྲ་མ་སྟེ། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་
སྦྱངས་ནས་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་དེ། ལོ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་དུ་བྱམས་ཆོས་ལྟ་ག་དང་བྱེད་པར་ཕར་བྱིན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྲུགས་མ་ཆོམ་པར། ཉར་སྟོད་ཅེ་ཆེན་དུ་མཁས་པའི་
དབང་པོ་ཉ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ་བའི་སྦྱན་སྤར་བྱོན་ནས་ཕར་བྱིན་གྱི་
གཟབས་བཤད་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བ་དང་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག་ལ་སོ་
སོའི་བཞེད་པ་དགག་སྦྱབ་དང་བཅས་པ་ཆར་གཅིག་གསུང་པས་སྦྲ་མ་འདི་རྫོ་
རྫོ་ཞིང་བདེ་སྟོད་རྩལ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པས་སྤྲུགས་ཤིན་ཏུ་རངས་པར་གྱུར།
ད་དུང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ཆོག་པར་བྱིས་སུ་བོ་དོང་ཨར་བྱོན་ནས་རྗེ་བཙུན་
རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཕར་བྱིན་གྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་གསུང་ནས་
གསང་སྤྱ་སོགས་མཁས་པ་བརྒྱ་པུག་འདུས་པའི་དབུས་སུ་ཕར་བྱིན་གྱི་གྲ་
སྟོར་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་ཆོལ་གྲུང་ཐང་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བོད་དུ་
འགྱུར་རོ་ཅོག་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ནས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ལྷགས་
ཅོམ་གནང་ཞིང་། དེ་ཡང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཀྱང་། ཟབ་བརྒྱིད་དོན་བཟང་

བདུན་ཅུའི་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་། །སྤེབས་ལེགས་ཆིག་གི་སྤང་བྱ་ལ་བརྒྱས་
ཤིང་། །ལུང་རིགས་གཟི་འོད་བརྒྱ་ཡིས་བསྟར་བ་ཡི། །སྒོ་གསལ་མགིན་པའི་
རྒྱན་གཅིག་བདག་གིས་སྤེལ། །ཞེས་དང་སྤྱི་དོན་རིགས་པས་ལེགས་པར་
མཐའ་བཅད་ཅིང་། །ཆིག་དོན་རྗེ་ཞིང་གསལ་ལ་རབ་ཏུ་འབྲིལ། །དེ་ཡང་ཡིད་
ཆེས་གཞུང་དང་མི་འགལ་བར། །བྱུང་བ་འདི་ནི་འདི་ཡི་བྱུང་བར་དོ། །བརྗོད་བྱ་
ལུང་རིག་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་བྱིར། །རང་བཟོའི་འབྲུལ་པས་རུང་བདག་གོས་
པ་མེད། །རྗོད་བྱེད་ཆིག་རྒྱན་གཞུང་དང་མི་འགལ་བྱིར། །རྗོངས་ཆིག་གྲོང་པའི་
སྟོན་གྱིས་གོས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་རྗོད་བྱེད་བསྐྱེགས་ལེགས་བརྗོད་བྱའི་
དོན། །འཕགས་དང་མཁས་པའི་གཞུང་མང་དུ་མ་དང་། །འབྲེལ་བར་བཤད་
པས་སྒོ་གསལ་ཡིད་འཕྲོག་འདི། །ཁོ་བོའི་སྒོ་གྲོས་མིན་པ་གཞན་སུ་ཞིག་ །ཅེས་
དང་། །འདིག་རྟེན་མེས་པོས་འདིག་རྟེན་མ་ལུས་པ། །རང་གི་འདོད་པས་རང་
དགར་བྱེད་པ་བརྒྱན། །འདི་ཉིད་བདེན་ན་འདི་ལ་འགྲན་བཟོད་པའི། །རྣམ་བཤད་
འདི་འདྲའི་རྣམ་འགྲེལ་མེད་པ་ཅི། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྐད་གཉིས་སྤྱི་བ་སྟག་
ཆང་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་པས་ཀྱང་། །བྱོད་སྒྲོའི་ཉི་མས་གཞོན་ཅུའི་དུས་ཉིད་
ནས། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་སྒོ་ཞིངས་པའི་ཀྱ་
ལུང་སྟག་པར་རྩམ། །ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཉེར་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཞེས་བསྟོད་པ་མཛད་ལ། །མདོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། །རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་
བྱོན་ད་ལྟར་གང་བཞུགས་པ། །ཀྱན་ལམ་པ་རོལ་བྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་

ཡིན། །ཞེས་དང་། ཀུན་དགའ་ལོ། ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞན་ཐམས་
ཅད་ཚུད་ཟོས་པར་བྱས་ཀྱང་ངས་དེ་ཙམ་གྱི་ཉེས་པར་མི་ཅི་ཡི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ལས་ཆོག་གཅིག་གས། ཡི་གེ་གཅིག་ཚུད་གཟན་ཏམ་ཉམས་
པར་བྱས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་བཀུར་སྟོར་མ་བྱས་སྟོར་མ་བྱས་རིམ་གྲོར་མ་
བྱས་ཞེས་སོགས། ཤིན་ཏུ་གཅིས་པར་གདམས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་དགའ་ལྡན་དུ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པས་གསལ་བར་
མཛད། འཕགས་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད། བོད་
ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་སྤྱད་ར་ལ་ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྐུས་དང་། བྱི་དར་ལ་རྩེ་བོ་རྩེ་ལྷ་
གཅིག་ཡབ་སྐུས་དང་། རྩེ་གཟུ་དཔོན་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད། དེ་རྣམས་ཀྱི་
བཤའ་སློལ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ལེགས་བཤའ་གསེར་གྱི་བྱེད་བ།
མངོན་རྟོགས་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྩེས་འབྲང་མཁས་པའི་དབང་པོ་པད་དཀར་འདབ་མ་སྟོང་ལྡན་ཆར་
དུ་དངར་བ་ལྟ་བུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་པོ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་
འཛིག་རྟེན་འདི་ན་གསལ་བར་མཛད་དེ། ལྷ་ཡི་ལམ་ནས་ཉེ་སྤྱོད་མར་མ་
སྤྱང་ཞིང་། །རི་ཡི་དབང་པོ་རྩེ་གཉེར་སྤྱད་གཡོགས་མ་གྲོལ་བ། །དེ་སྤྱིད་འདི་ན་
ཡུམ་དོན་དོན་གཉེར་སྐྱེལ་ལྡན་གྱི། །རེ་བ་སྟོང་བའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་འདི་
གནས་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པའི་སྟོན་ཆོག་ལེགས་པར་བྱུང་བ་འདི་ལགས་
པས། བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཇུག་པ་དོར་

ནས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་རིག་པ་གཅིང་བུར་ངོ་སྤྲད་པས་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་
བར་སྒྲ་བའི་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་གི་འཁོར་ཆམས་ཡིད་ཁིང་དུ་ཚུད་པར་གྱིས་
ལ་མི་སྒྲ་བའི་བརྟལ་ཞུགས་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་། དེ་ལྟར་མི་པམ་ཆོས་རྗེའི་
གཞུང་ལ་སྦྱངས་ནས་འཛེམ་བུ་སྤྱིང་འདི་ན་མཁས་པ་འདི་དག་བཞུགས་པས་
སྤྱིང་འདི་ཡང་དམ་པ་ཆམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་མཆོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་
བས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་སྒྲ་སྒྲུབ་ལྷུ་རྟེན་ཞུ། ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉེན། རྩོགས་སྤང་
ཆོས་གྲགས་ཏེ་རྒྱན་བྱུག་། ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤུག་འོད་དེ། མཆོག་གཉིས་ཞེས་
གྲགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལ་རི་ལྟར་སྦྱངས་ཞེ་ན། སྒྲ་སྒྲུབ་
ཡབ་སྲས་དང་། རྩོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་འོག་དུ་སྟོན་
པས། ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་ནི། ལྷར་ཐང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
དོན་བཟང་རིན་པོ་ཆེར། མངོན་པ་མངོད་བསམ་བཟང་གི་ཤིང་ལྟེ་རྟེན་ནས་ཆར་
གཅིག་གསན་ཀྱང་ཏ་ཅང་སྤྲུགས་ཁེངས་པ་མ་བྱུང་བས། ཉ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་
དཔལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མངོན་པ་དོན་གཉེར་ཆེན་པོས་ཞུས་པས། དེད་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་
རེད་མདའ་བ་གཞོན་བུ་སྒྲོ་གོས་འདི་མངོན་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་
མཁས་པར་ཡོད་པས་འདི་ལ་ཉན་ན་ལེགས་གསུང་བ་ལྟར། ཉང་སྟོད་ཅེ་ཆེན་དུ་
སྒྲ་ཆེ་སྒྲ་མ་མང་པོ་ནས་དཔོན་སྒྲོབ་སྒྲོན་ལམ་མཐུན་པ་དཔལ་ལྷན་ས་སྒྲ་པའི་
པ་རྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་རེད་མདའ་བ་གཞོན་བུ་སྒྲོ་གོས་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྒྲི་པོའི་རྒྱན་དུ་
བཀོད་ནས་མངོན་པའི་སྤེ་སྟོད་མ་ལུས་པའི་ཚུ་སྤྱང་གཅིག་དུ་འབྲིལ་བ། འབུམ་

སྡེ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་སྤྱགས་ལ་མངའ་ཞིང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་རྒྱན་དུ་ཞལ་འདོན་
མཛད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྤྱགས་བཅུད། མངོན་པ་མངོང་ཅ་
བ་གནས་བརྒྱད་གྱིས་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྷ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྲུ་བ་ལྟར་འཆད་ཅིང་། དེའི་
རང་འགྲེལ་ན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་བཤད་ནས་གནས་དགུ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཐོག་མར་མཇུ་བ་ཁྲིད་དང་དེ་ནས་ཆོས་
མཆད་ཉམ་གྱི་ལུགས་སུ་མཛད་དེ་གསུན་བས། གཞུང་གི་ཆོག་རིས་ཅམ་ལ་
བརྟན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དོན་གྱི་ཁོག་
ལེགས་པར་བསྐྱིགས་ནས་འགང་འཆུན་པའི་གོ་བ་བོགས་ཆོད་དུ་སྟེར་བྱས་པ་
ཞིག་འདུག་པས་དད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུངས། གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་ལན་རེ་ཁོ་
ནས་ཆོག་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་བྱི་
གཏུགས་ལེགས་པར་མཛད་པས། རྗེ་བཙུན་ཡང་སྤྱགས་ཤིན་ཏུ་སྟོགས་པར་
གྱུར་ཏེ། ཁྲོད་ལ་མཇུ་བ་ཁྲིད་བྱེད་པ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱིམ་དགོས་པ་འདུག་
གསུང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་གཞུང་ས་ཡི་དངོས་གཞི། གཞི་བསྐྱུ་བ།
རྣམ་གངས་བསྐྱུ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོབ་བསྐྱུ་བ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྐྱུ་བ་སྟེ་ས་སྟེ་ལྷས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་
གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་། དེ་ལས་བསྐྱུས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་པས་ཐེག་
ཆེན་དང་། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྱན་མོང་བའི་སྟོར་
གཏན་ལ་འབབས་པས། རྒྱལ་བས་ལེགས་པར་བཤད་པ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་

ཞེས་པ་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་གསུང་འདི་དག་ལ་སྦྱངས་དགོས་པར་གཞིགས་
ནས། གནས་ལྷ་རིག་པའི་པཎྜིཏ་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོས་དབུས་ཀྱི་པོ་ཏ་ལར་
མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་གསུང་བ་འདུག་ཟེར་བ་གསན་ནས་ཅེ་ཆེན་ནས་པོ་
ཏ་ལར་བྱོན་ཀྱང་། ཏ་ཅང་སྐྱེན་བགེས་པས་འདོད་པ་མ་བྱུབ་པས། ས་སྐྱར་རེད་
མདའ་བ་ལ་ཀུན་བརྟུས་གསན་བཞེད་ནས། ལམ་ཁོར་ལ་གནས་ཉིད་དུ་དོན་
གཉེར་བ་མང་པོ་ལ་ཀུན་བརྟུས་རྩལ་བཤད་ཆར་གཅིག་མཛད། ཆོག་དོན་
མཐའ་དག་ཐུགས་ལ་གསལ་ཡང་། རིག་པ་དཔེ་ཆ་ལས་བསྐྱབས་ཤིང་། །ལྷ་
མའི་བྱང་ནས་མ་ཡིན་པ། །འཕྱོན་མའི་བྱད་མེད་སྦྱུམ་མ་བཞིན། །ཆོགས་ཀྱི་ནང་
ན་མཛེས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་དགོངས་ནས་ས་སྐྱར་པེབས་ནས་རྩེ་བཙུན་ཀུ་
ལྷ་རའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས་འོངས་པའི་ལེགས་བཤད། བཤད་གཞིར་
མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་བཟུང་ནས། ས་སྤེ་ལྷ། སྤོམས་རྣམ་པ་གཉིས། བ་ཀ་
ར་ཏ་སྤེ་བརྒྱད་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཐམས་ཅད་ཐོང་བ་ལ་བསྐྱོར་བའི་གཟབ་བཤད་
ཀྱི་བདུད་ཅི་ལྷ་བ་བཙུག་ཅིག་གི་བར་དོམས་པ་མེད་པར་གསོལ། ལྷར་ཡང་ངམ་
རེད་དུ་རེད་མདའ་བས་མཛད་པའི་རིཀ་ཆེན་ཐུགས་འཛིན་གནང་ཞིང་རྒྱས་
པར་གསན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤེ་སྟོད་གོང་འོག་མ་ལུས་པའི་དོན་མདོ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཉིད་ཀྱིས་རི་
ལྟར་གཞིགས་པ་དེ་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་གྱུར་རྟོ། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྩ་
འགྲེལ་ཡང་མཛད། ལྷས་སུ་ཡར་སྐྱེད་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཅེ་ཆོགས་པའི་མཁན་པོ་

ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་མགོན་པོ་ནས་ལས་སློབ་
མཛད་ནས་གངས་ཆང་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱུས་སུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་
བཅས་མཆམས་ཕྱ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱག་ལེན་དུ་ཐེབས་པར་མཛད་དོ། །སློབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་གཞུང་། འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
བརྗོད་བྱ་གཞི་བཅུ་བདུན་ནས། སྟོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ། ཐོབ་པ་མི་
ཉམས་པར་སྤང་བ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་རྣམས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གཏན་ལ་
འབབས་པ་མདོ་རྩ་བ། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་གྱི་གཞུང་འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ། ཤུག་འོད་གྱི་གཞུང་སུམ་བརྒྱ་བ། འོད་ལྗན་རྣམས་ལ་ཞིབ་པར་མ་
སྤངས་ན། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཚུལ། སྤང་ཚུལ།
སྟོམ་པ་འབོགས་ཚུལ་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་རྣམས་མི་ཤེས་ལ། དེ་མ་ཤེས་ན་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་སྟེ་བའི་
གནས་མེད་པས། བསྟན་པ་སྦྱི་དང་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུད་འདུལ་ལུགས་ཤིག་བྱེད་
ཕྱིན་རང་གིས་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྟོམ་ཁྲིམས་དག་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཡོན་ཏན་
གོང་མ་ལ་འབད་དགོས་པར་དགོངས་ནས། ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་སྦྱར་མོ་ལུང་དུ་
ཐེབས་ཏེ། སྟོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་གསེར་རིའི་བྲང་བའི་དབྱུས་ན་མདོན་པར་མཐོ་
བ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐག་མ་པའི་བྱ་ཆེན། སྤལ་ཏི་དབྱ་བཅོམ་པའི་བཤད་
རྒྱུད་འཛིན་པ་གཞུང་ལུགས་སྦྱི་དང་བྲུད་པར་འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་
དཀའ་གཞི་བ་སྟོགས་ལ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་གྲུས་པས་བསྟེན་ནས། མདོ་རྩ་བ་རྒྱ་

ཆེར་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། སུམ་བརྒྱ་པ་དང་འོད་ལྗན་
སོགས་ཁོང་ལ་མངའ་བའི་འདུལ་བའི་བཤད་སྟོལ་ཐམས་ཅད་བྱམས་པ་གང་གྱི་
ཚུལ་དུ་གསལ། དེའི་སྐབས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གྱི་ཤོག་ལྗེ་བས་བཙུ་བདུན་རེ་ཉིན་རེ་
བཞིན་བྱུགས་ལ་བཟུང་ནས་རྫོགས་པར་མཛད་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་
བསྐྱངས་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོལ་མེད་དུ་འཁྱུངས་ཏེ། ཆོགས་སུ་མཛོད་གསུངས་
པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་བཞི་བསྐྱར་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བཙུ་གཉིས།
བདེན་བཞི་ལ་སྐྱར་བའི་དོན་རིག་པས་དབྱུད་ཅིང་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པས། ཞི་གནས་གྱི་གསོ་སྦྱང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ལ་
དགེ་འདུན་རྣམས་ཆོགས་གྲོལ་དུས་ཀྱང་མཉམ་པར་འཛོག་བྱས་པ་འཁྱུངས།
དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་མ་པམ་པ་དང་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་བྱུག་དང་མཆོག་
གཉིས་ཞེས་སྟན་གྲགས་གྱི་དབྱར་རྩས་ཕྱོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་འགོངས་པ་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་གཞུང་། ཆོས་སྦྱོབ་གྱི་ཡོན་ཏན་
གཉིས་དང་ལྗན་པ་ལ། སོ་སོའི་བཤད་སྟོལ་མངའ་བའི་བླ་མ་ཆད་ལྗན་བསྟེན་
ནས་ཆོག་དང་དོན་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེས་ཆིམ་པར་མ་བྱས་པར་ཆོག་
དོན་ཀྱན་ལ་ཞིབ་པར་སྐྱངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱངས་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་
དང་། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་མ་འདེས་པར་ཤེས་པའི་ཐོས་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ངེ་མ་མེད་པ་སྟོན་མེ་གསལ་བ་ལྟ་བུ་རྟོག་པས། གཞུང་ལུགས་
དེ་དག་ལ་སྐྱངས་ཚུལ་འདི་བསམས་པ་ན། བོད་ན་མན་ངག་གྲགས་པ་ཅན་བོན་

དང་ཕུ་སྟེགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མགོ་བོ་འཁོར་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཞིང་། རང་ཉིད་
གཏན་དུ་བདེ་བའི་ལམ་སྣ་རྟེན་པས་མདུན་མ་ལེགས་འདུག །འདི་ཡང་སྤང་རྗེ་
བཅུན་མཁུན་པའི་གཏེར་གྱི་བཀའ་བྱིན་ཡིན་པས་བཀའ་བྱིན་ཆེའོ་ཞེས་སྒྲུབ་
པའི་མཆོད་པར་འབུལ་བའོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་སྦྱངས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཆོད་མ་ལ་
སྦྱངས་ཚུལ་ནི། བྱང་པར་རྩ་རྒྱུ་མཐོང་བས་དངོས་པོ་ཡི། །དེ་ཉིད་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲིག་ཅིག་དུ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་
དཀའ་གནས་ལ། །འབད་བ་དུ་མས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྦྱངས། །རྩལ་
འདི་བསམས་གིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་བྱིན་ཆེའོ་རྗེ་
བཅུན་མཁུན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། རྒྱན་དུག་གི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་
པར་དུ་རྩ་རྒྱུ་མཐོང་བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དོན་རང་གིས་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་ཞེན་ཅིང་ཡིད་རྟོན་པའི་སོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
འཛིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཅམ་གྱིས་མི་འབྲུབ་པའི་དོན། དངོས་སོ་སྟེ་བདེན་པ་
བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། རྒྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་
ཉིས་དམིགས་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། བདག་མེད་དང་། དེ་དག་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་ལམ་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་བྲངས་
པས་ཐོབ་པའི་ཐར་བ་རྣམས། ཆོད་མ་གཉིས་ཅི་རིགས་པས་ཐོག་མར་གཏན་

ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་སྒོ་གཅིག་ལྟ། འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་པའི་
རིགས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་ཆད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་དཀའ་བའི་གནད། བསྐྱབ་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་
བྱེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་རགས་པ་རེ་དང་སྤྱོདས་
རེ་བས་ཆོག་ཆོད་མ་མཛད་པར་འབད་བ་དུ་མས་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་སྦྱངས་སོ། །དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་འོག་ནས་འཆད་ལ། གནས་གང་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་
སྦྱངས་ན། དཔལ་ས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཁས་པའི་མཆོག་རེད་མདའ་བ་
ཆེན་པོ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས། རྩེ་བདུན་
སྤྱི་དང་བྱེད་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་ལྟ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་ལ། བོད་ཀྱི་
མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་དགག་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ལ་ཆོ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་
བར་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། སྤར་ཡང་ངམ་རེད་དུ་དབྱིད་དང་དབྱུར་གཉིས་ཀྱི་བར་
རྩེ་བཅུན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཆོས་
ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་གསན་
ནས་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་མཛད་དོ། །སྟག་ཆང་དུ་རྣམ་
འགྲེལ་ཞིབ་ཏུ་གསན་ནོ། །རིགས་གཞུང་གི་མ་མེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཆད་མའི་
སྤྱིས་བྱ་བསྟེན་ནས་སྦྱངས་པས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འགྲོ་བའི་
ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་ཆད་མས་ངེས་པ་རྟེན་ཚུལ་འདི་བསམས་པ་ན་

ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་གཞུང་ལུགས་ངན་པས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་
ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ནས། དགོ་བ་དེ་ཡང་མཐུན་
པའི་གཏེར་ཞེས་བོས་ནས་བཀའ་བྱིན་བྱས་ནས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པར་འབུལ་
བཤོ།

གཉིས་པ་དབུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། མདོ་ཐུགས་གཞུང་
ལ་ངལ་བ་མང་བྱས་ཀྱང་། །ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ཁེན་དང་སྦྱ་བ་
ན། །ཤར་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཅི་ཡང་མི་ཤིས་པའི། །རྩ་བའི་རྩལ་ལས་རིང་
དུ་མ་མོང་བར། །མཐོང་ནས་རྟག་པར་སྦྱ་སྦྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །ཟབ་
མོ་འབྱེད་པའི་སྦྱ་བའི་རིགས་ལས་ནས། །ཡང་དག་རྩ་བ་འབྱེན་པའི་
གནད་ཀྱན་ལ། །ཁེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་བྱས། །རྩལ་
འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ཁེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་བྱིན་ཆེའོ་རྒྱ་
བཙུན་མཐུན་པའི་གཏེར།

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྗེ་འོ་ཆེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་གཞུང་
གཞན་ལས་ཀྱང་སྟག་པར་དུ། དེས་དོན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བ་ལ་འགྲན་སྒྲུབ་མེད་པར་ལུང་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས། མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས། རིགས་ཆོགས་དུག །བསྟོད་
ཆོགས། བཞི་བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ། དབུ་མ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ། ཁྱོད་འཇུག་རྩ་
འགྲེལ། བསྐྱབ་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་རྣམས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཉག་ཆད་ཀྱི་

མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་འདེན་བྱེད། ཐ་སྙད་ཆད་མས་
བྱལ་བ་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་
གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགོ་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ལ་
འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཆད་བྱལ་འཛོག་ཤེས་པའི་བྱེད་པར་རྣམས་མ་འདྲེས་
པར་འབྱེད་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པའི་རིགས་ལམ། མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་དང་། ལུ་བཞི་
སྟེ་འགོག་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ། རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། རྟོང་དང་རྟེན་
འབྱུང་དོན་གཅིག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་རང་རྒྱུད་ལ་
འདེན་པའི་གནད་ཀུན་ལ་ཡང་དག་སྟོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་ལུགས་
བཟང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཤའ་སྟོལ་དང་མན་ངག་མངའ་བའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་ནས་
ཡུན་རིང་དུ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བོད་ཡུལ་འདི་ན་རྒྱལ་
བའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཆིག་འཛིན་པ་དང་། དོན་སེམས་པ་ལ་མི་ཆེ་ཤིས་
པོར་ངལ་བ་མང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱངས་པའི་མཁས་པར་གྲགས་ཤིང་རྣོ་མས་པ་
རྣམས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་མོའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་གཞན་ལ་སྦྱོར་
ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་ཡིན། སེམས་ངོས་བཟུང་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་པའི་དོན་ཅིར་ཡང་མ་བྱལ་བ་ཡིན་པས། དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོས་ཀྱང་ཅིར་
ཡང་མི་འཛིན་པར་ཉར་རེ་སང་རེ་འཛིན་མེད་དུ་འཛོག། །དེ་ལྟར་བཞག་པས་
རྣམ་རྟོག་མ་སྟེས་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཡིན། རྣམ་རྣམ་རྟོག་བྱུང་བ་ན་སེམས་

ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྤྱི་ཡོ་ལངས་ཡིན་པས་མི་དགག་པར་
ངོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་བལྟ་ཟེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་སྒྲ་མས་ངོ་སྤྲད་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་པས་རང་གྲོལ་ལ་འགྲོ་བས་འདི་འདྲ་བའི་གདན་ས་ངག་ཡོད་ན་
ཐོས་བསམ་དང་སྦྱང་སྦྱོམ་གང་ཡང་མི་དགོས་ཟེར་བའི་སྒྲན་པོའི་དག་སྒྲོས་ལ་
བརྟེན་ནས། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཤིང་། འཁོར་བའི་
རྒྱ་འབྲས་དང་། ཐར་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྒྲན་པ་ལུག་ལྟར་
སྒྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་ཆོད་དང་ལྟ་བའི་ཚུལ་དེ་ལས་ནས་གང་ཅམ་རིང་དུ་མ་
སོང་བར་ཡང་། རང་ཉིད་མཁས་པའོ་བྱུང་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་སྒྲོམས་ནས་རང་
གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ས་སྟངས་བྱུང་བར་མཐོང་ནས་ཉེ།
རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ནས་
ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་ལ།
བོ་དོང་ཨའི་ཆོས་གྲར་རིགས་ཆོགས་དུག་གི་ལུང་དང་། རིགས་ཆོགས་དུག་
མདོ་བཏུས་དང་བཅས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱིགས་པ་དབུ་མ་འཇུག་
པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་བཤད་པ་ཞིབ་པར་གསན་ཞིང་། སྟོན་ནས་བདེ་
བ་ཅན་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་དང་། ལྷར་ཐང་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
མཆན་ལ་ཡང་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་གསན། རིགས་ཆོགས་གཞན་རྣམས་
ཀྱི་དགའ་བའི་གནད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒྲན་པོར་

མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་བྱུང་མཐའ་འོག་མ་ཀྱན་དང་མ་འདྲེས་པའི་བྱང་
ཆོས་ནམས་ནི་ཕྱིས་སུ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་རང་ལ་དངོས་སུ་གསན་
ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གཞུང་ལུགས་
མང་ཐོས་རིགས་པའི་ལམ་དུ་ཡང་། །ངལ་བ་མང་བཞེན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ཡི། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱིས་མི་དམན་དུ་མས་ཀྱང་། །འབད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་
གྱུར་གནས་དེ་ནི། །འངས་མགོན་སྒྲ་མའི་དྲིན་ཀྱིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤིན་
ཏུ་བཅེ་བའི་བསམ་བསམ་བདག་གིས་འཆད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དབུ་སེམས་
ཀྱི་མཁས་པ་སོ་སོའི་རིགས་པའི་འགྲོས་པ་ཞིང་པ་བ་མ་འདྲེས་པ་ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོར་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཁྱེན་པའི་གཏེར་གྱི་གསུང་ཁོ་ན་ཟེན་གྱིས་
སུ་མཇད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཐུག་ཏུ། གསུང་རབ་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་སྤྱ་
དེས། །མད་བྱང་གཏམ་གྱི་སྦྱར་བ་འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
ལྟར་སྦྱངས་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟོག་པས་མཐར་
འཇིག་གྱི་གཡང་ལས་ཐོལ་བས། ཚུལ་འདི་བསམས་ནས་ཀྱང་འདུན་མ་ལེགས་
འདུག །འདི་ཡང་སྤར་ལྟར་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པར་འབུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་སུ་རྫོང་ཐེག་པ་མང་དུ་ཐོས་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྫོང་ཐེག་པ་
ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་སྤྱན་པོར་བསྟན་པ། རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་དོན་གཉེར་ཆེན་
པོས་ཐོས་པ་བཅའ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། འདི་ན་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སུ་བཞུད་པ་ལ། །ཟབ་

མི་རྒྱུ་ཐེག་དང་པར་ཕྱིན་ཐེག་ རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་གསང་ལྷགས་
པར་ཕྱིན་ལས། བེན་ཏུ་བྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས། ཉི་མ་ཟླ་
བ་ལྟ་བུར་ཀུན་ཏུ་གྲགས། ཆོག་དེ་བདེན་པའི་ཆོག་ཏུ་འདོད་བཞིན་
དུ། ཟབ་མོའི་ཐེག་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེས། ཆོལ་བར་མི་བྱེད་མཁས་
པའི་ཁུར་འཛིན་པ། དེ་འདྲ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ན། དེ་ལས་
གཞན་པའི་དབང་ཁོ་རྩལ་ལྟ་གང་། བེན་ཏུ་འབྱད་དཀའ་བོད་ན་མེད་
པའི་ལས། འདི་འདྲ་ཡལ་བར་འདོར་བ་ཀྱི་མའོ་མཆར། །

ཞེས་གསུངས་དོན་ནི། གངས་ཅན་འདི་ན་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ལ། གཉིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཟབ་མོ་འབྲས་བུ་
རྩོམ་ཐེག་པ་དང་། རྩུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གསང་ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་
གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པར་ལྷུར་དུ་འཆང་རྒྱ་
བའི་ཉེ་ལས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མེད་ཀྱི་པ་རྒྱད་དང་མ་རྒྱད་གཉིས་ནི་
ཤེན་ཏུ་བྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདི་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལྟ་བུར་
མཁས་རྒྱན་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་། གྲགས་པའི་ཆོག་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་
བདེན་པའི་ཆོག་ཏུ་འདོད་བཞིན་དུ། ཟབ་མོ་རྩོམ་ཐེག་པ་དེའི་ངོ་བོ། རབ་དབྱེ་
བྱེད་ལས་རིམ་ཞིག་ཡིན་དང་། པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་
ཆོལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་བསྟན་ནས་སྒྲོ་བྲོས་ཀྱིས་འཆོལ་བར་

མི་བྱེད་ཀྱང་། ད་དུང་བདག་ནི་མདོ་སྤྲུག་ས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའོ་སྤྲུལ་དུ་
མཁས་པའི་ཁྱད་འཛིན་པ་ཞིས་པོ་ཐ་ཞིང་མཛེས་པོ་གྱོན་པ་དེ་འབྲ་དེ་ཡང་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་གང་ན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱང་མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤིན་རྒྱ་སྤང་དཀའ་ཞིང་
སྤང་ན་དོན་ཆེ་བའི་སྤྱད་ལམ་འདིའི་གོང་ན་གཞན་མེད་པ་འདི་འབྲ་བ་དང་སྤང་
ཅིང་། དེ་ཉིད་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་ཐོས་ཤིང་ཤེས་
ནས་ཀྱང་། དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱད་པའི་ཆོག་གི་མཐོང་མཆར་ཆེ་ཞེས་ཁྲིལ་ཤོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
སྤྱད་པའི་འོས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ན། ལྷན་པོ་གཞན་མེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་སྒྲོམ་པས་གདུངས་ལ། གདུང་བ་དེ་རྒྱས་སེལ་བར་
ཡང་ཤེས། རྒྱ་དང་སྤང་ཀྱང་རྒྱ་འབྱུང་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར། བ་རྩ་འགམ་པ་
ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ན་ལྷན་པོ་མེད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གསང་སྤྲུག་ས་
འབྲས་བུ་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་དང་རྒྱད་ཕྱེ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྲུག་རིམ་ཆེན་
མོ་ལས། གསང་ཞིང་སྤྲུག་པས་འབྲུག་ལ་སྤོང་མིན་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་དེ་ལ་མི་
བསྟན་པས་ན་གསང་བའོ། །སྤྲུག་གི་སྤྱད་དོད་སྤྲུལ་སྤྲུན་ན་ནི་ཡིད། རྒྱ་ལ་ནི་
སྤྱོད་པས་སྤྲུག་ཉེ་ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ནི་འདིར་འདོང་བ་འབྲས་བུ་དང་འདིས་
འདོང་བ་རྒྱའི་ཐེག་པ་སྟེ་བགྲོད་པས་ན་ཐེག་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་གནས་ལུས་
འོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་པོ་བྱང་དང་

སྐྱེ་དང་འབྱོར་བ་དང་འཕྲིན་ལས་སོ། །ཚུལ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་ད་
ལྟ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷའི་འཁོར་ལོ་དང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་སྒོད་
བཅུད་སྦྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པས་ན་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་སྟེ།
ཞེས་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱོར་བའི་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ནི་རྟོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། རྒྱུད་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ་
དེ་ལ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འདུག་པའི་གཞིའི་རྒྱུད་དང་། དེ་སྦྱོང་བྱེད་ལམ་གྱི་རྒྱུད་
དང་། སྦྱངས་འབྲས་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་འདུས་པ་བྱི་མ་ལས་གསུངས་
པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཅི་རིགས་པ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་
གསུང་རབ་ནི་རྗོད་བྱེད་གཞུང་གི་རྒྱུད་དོ། །ཕྱི་ནི་རྒྱུད་དེའི་ཆོགས་སམ་རིས་
སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། བར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་བགྲོད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་ནི།
སྤྲགས་དང་པར་བྱིན་གཉིས་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ལམ་གཉིས་
ཀའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་སྒྲིན་ཀྱན་ཐད་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྩོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སུ་
མཆུངས་པའི་བྱིར་དོ། །དེས་ན་འདིས་བགྲོད་པ་རྒྱུའི་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་
ལ། ཞེས་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བ་རྣམས་ལ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བ་སྒྲོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ལམ་
སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་ལ་སྤྲགས་ལ་ནི་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་

སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་ལས་གྱི་ལུས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་
གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གིས་སྒྲགས་ལ་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅལ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
སྤྱི་དང་སོ་སོར་བཅལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་བའི་
ཐེག་པ་མཆོག་ །སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་དཀོན་པའི་རྫོང་རྩེ་ཐེག་ །དངོས་
བྱུང་གཉིས་གྱི་གཏོར་ཐུར་ཟབ་མོ་དེར། །ཞུགས་ནས་འབད་པ་མང་
པོས་རིང་དུ་སྦྱངས། །རྒྱལ་བའི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་
གདའ། །བཀའ་དྲིན་ཆེའོ་རྩེ་བརྒྱན་མཁྱེན་པའི་གཏོར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་པར་སྤྱན་ཐེག་པ་ལས་གསང་སྒྲགས་གྱི་ཐེག་
པ་བྱད་པར་འཕགས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན། བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་
བས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ །འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་
ནམས། །འབྱུང་འབྱུང་ཡང་ནི་མི་འབྱུང་སྤིད། །ཚུ་དུམ་མ་རའི་མེ་ཏོག་
བཞིན། །བརྒྱལ་མ་ན་ནི་རེས་འགའ་ཞིག་ །གསང་སྒྲགས་སྟོད་པའི་ཚུལ་
འབྱུང་བ། །དེ་བས་ཀྱང་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་དཀོན་པའི་རྫོང་རྩེ་ཐེག་པ། ཞི་རྒྱས་དབང་བླག་གི་དངོས་བྱུང་
དང་། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ལས། རུས་བརྒྱད་ཡན་ལག་སྐྱབ་པ་བཤད། །རི་
ལུ་མིག་སྤྲོད་དངོས་བྱུང་དང་། །རལ་གྱི་ས་ལོག་དངོས་བྱུང་དང་། །ནམ་མཁའ་
འབྱུང་དང་མི་སྣང་དང་། །འཆི་བ་མེད་དང་ནད་འཛོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ནི་སྤྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དང་། རྩང་འཇུག་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ནི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ་ཚུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལྟར་གཏེར་ཟབ་ལ་སློ་གྲོས་དམན་པས་བརྒྱལ་དགའ་བ་དེ་དང་དེར་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་རྟོ་རྟེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དེད་དཔོན་ལ་བཏེན་ནས། རྒྱུད་ལྡེ་སོ་སོ་ནས་བཤད་པའི་དབང་བསྐྱར་བཟུང་དོན་འཕྲོད་པ་སྦངས་ནས་ཞུགས་ཏེ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པ་གཞིར་བཟུང་ནས། གྲུས་སྦྱོར་དང་རྒྱན་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་འབད་པ་མང་པོས་མཆོན་བཅས་དང་མཆོན་མེད་དང་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་གྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྦྱངས་སོ། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་རང་གི་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ་སྟེ། གཞན་དག་སྤྲགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའང་། རྩང་ཡང་དོན་གཉིར་མེད་ལ། དོན་གཉིར་ཡོད་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་མ་ཐོབ་པ་མང་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ནི་སྤར་ལྟར་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་ལྡེ་སོ་སོར་ཐོས་པ་བཅས་ཚུལ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུད་མང་དུ་ཐོས་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཚུལ། མི་ཤེས་དེ་ཡིས་རྣལ་འབྱོར་བྲུ་མེད་རྒྱུད། །རྒྱུད་ལྡེ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བག་བཅད་ཀྱང་། །དམ་བཅད་ཅམ་ཏུ་བད་པར་ལེགས་མཐོང་ནས། །གསང་བ་ལྷི་རྒྱུད་ལེགས་པར་བྱུང་པ་དང་། །དཔུང་བཟང་གིས་ལྷས་བསམ་གཏན་གྱི་མ་ལོགས། །བྱ་རྒྱུད་རིགས་གསུམ་ལྷི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུད་ལྡེ་

ནམས་ལ་རིང་ཏུ་འབྱིས་པར་བྱས། ༼ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་
ལེགས་ནས་གདའ། ༼བཀའ་བྱིན་ཆེན་མེད་བཅུན་མཆེན་པའི་གཏེར། ༼

ཞེས་བས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ནི། བརྟག་བ་སྤེམ་ལེའུ་
གསུམ་བ་ལས། རྒྱུད་དང་ལྟ་བ་དག་གིས་ཀྱང་། ༼འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་གཉིས་
གཉིས་ཀྱིས། ༼རྒྱུད་ཀྱང་ནམ་བ་བཞི་ནམས་ཏེ། ༼ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཡིན་ལ།
རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སྤགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྩི་རྩེ་ཐེག་
བ་ལ་མོས་བ་དང་དེའི་ལམ་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྒྲོམ་བ་ལ་ངས་བ་མེད་ཀྱང་། ཐེག་
མར་ཐེག་བ་དེ་ལ་འབྲུག་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི་འདོད་ཁམས་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་སྤྱིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་བ་ལས་དུ་བྱེད་བ་ཙམ་ཞིག་གི་སྒྲོ་
ནས་བྱང་ཆུབ་འཆོལ་བ་ལ་མོས་བའོ། ༼འདི་ཡང་སྒྲ་མེད་དུ་ནི་དངོས་དང་སྒྲོམ་
པའི་རིག་མ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུད་བ་མོགས་ཀྱི་ཆགས་བ་ལས་དུ་
བྱེད་བ་གསུངས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ནི། བསྒྲོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རིག་མ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལས་བྱེད་ཡིན་ནོ། ༼དབང་
པོ་གཉིས་སྒྱུར་སྒྲོམ་བ་ཙམ་ཡང་ནམ་འབྱོར་རྒྱུད་ལའང་མི་རུང་བས། དེ་
ལས་གཞན་པའི་ལག་བཅངས་སམ་འབྱུང་པའི་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་
བ་ལས་བྱེད་ནམ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བ། རེག་བྱ་ལས་གཞན་རྒྱུད་བ་དང་ལྟ་
བའི་དམིགས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་དགའ་བ་ལས་བྱེད་བྱ་སྦྱོད་ལ་སྦྱར་
ནོ། ༼ཞེས་དང་། གདུལ་བྱ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡང་སྒྲོ་གཉིས་

ནས་ཡིན་ཏེ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་
དང་། གང་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ལས་དུ་བྱེད་པའི་སྟོང་བ་དང་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་རྒྱད་
ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མཆོག་དམན་བཞི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡོན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱད་སྡེ་བཞིར་གསུངས་པའི་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་བྱ་སྟོང་ནལ་
འབྱོར་རྒྱད་གསུམ་གྱི་ལས་གྱིས་འདོད་ཡོན་ལས་དུ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་གྱི་བྱང་
པར་མི་ཤེས་པ་དེ་ཡིས་རྒྱད་སྡེ་བཞི་པ་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱད། རྒྱད་
སྡེ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་ཙམ་གྱིས་ཐག་བཅད་ཀྱང་མཆོག་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཐག་བཅད་པ་དེ་དམ་བཅའ་བ་ཙམ་དུ་
ཟད་པར་ལེགས་པར་མཐོང་ནས། །གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད་དང་། །ལེགས་པར་གྲུབ་
པ་དང་། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལ་སོགས་པ། བྱ་
རྒྱད་ལ་རིགས་གྱི་གཙོ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་། བར་བ་བརྒྱའི་
རིགས་དང་། རིགས་ཐ་མ་རྩོུའི་རིགས་ཏེ་རིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱད་སྡེ་ཆར་
གཏོགས་དང་བཅས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱད་སྡེ་ནམས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འདིས་
པར་བྱས་སོ། །ཚུལ་འདི་ཞེས་སོགས་སྟར་ལྟར་ལོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་རྒྱད་ལ་སྤངས་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། རྒྱད་སྡེ་གཉིས་པ་
རྒྱད་པའི་རྒྱད་ནམས་གྱི། །གཙོ་མོར་བྱུང་པ་ནམ་སྟངས་མཛོན་བྱང་གི
།རྒྱད་ལ་སྤངས་པས་རྒྱད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱགས། །གང་ཡིན་དེ་ཡང་ལེགས་
པར་རིས་པར་བྱས། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་ལ་ལེགས་ནས་

གདའ། །བཀའ་དྲིན་ཆེའོ་ཟླ་བཟུན་མཁུན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བོད་ཡུལ་འདི་ན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཏུ་ཅང་མང་བ་མ་
འགྱུར་ཡང་། རྒྱུད་སྡེ་གཉིས་པ་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ནམ་པར་སྤང་
མཛད་མཛོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྤྲངས་པས། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཙོ་བོ་སྤྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
ལེགས་པར་ངེས་པར་བྱས་སོ། །ཚུལ་འདི་སོགས་འདྲ།

གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྤྲངས་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། རྒྱུད་སྡེ་
གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི། །གཙོ་བོ་དབལ་ལྡན་དེ་ཉིད་
བརྒྱུས་པའི་རྒྱུད། །བཤད་རྒྱུད་དོ་ཟླ་ཆེ་མོ་ལ་སོགས་ལ། །སྤྲངས་པས་
ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྤྱོད་། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མཐུན་
མ་ལེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་དྲིན་ཆེའོ་ཟླ་བཟུན་མཁུན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་གཙོ་
བོ། དབལ་ལྡན་དེ་ཉིད་བརྒྱུས་པའི་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད་དོ་ཟླ་ཆེ་མོ། སོགས་
ཁོངས་ནས་དབལ་མཆོག་། ངན་སོང་སྤྱོད་རྒྱུད་དང་། དེ་ཉིད་སྤང་བ། ཀོ་ས་ལའི་
རྒྱ། དབལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་རྒྱུད་དང་རྒྱ་འབྲེལ་དུ་མ་ལ་ཡུན་རིང་
དུ་སྤྲངས་པས་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་གནད་ནམས་
འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་། ཚུལ་འདི་སོགས་
སྤང་བཞིན་ནོ། །རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་གསུམ་ལ་གནས་གང་དུ། ལྷ་མ་གང་བསྟེན་

ནས་སྤྱངས་ཤིག། རྗེ་འདི་ཉིད་དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་བཞེས་པ་རྟའི་ལོ། སངས་རྒྱས་
ལས་ཀྱང་དགོན་པའི་དོན་ཐེག་པ་གོང་ལོག་རྣམས་ཀྱི་དབང་། ལག་ལེན་མན་
དག། བཤད་སོལ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐའ་དག་པ་ཞིག་ཅད་བཅད་ནས་གསན་
དགོངས་པ་ནར་མར་ཡོད་པའི་སྐབས་ཤིག་ན། མནལ་ལམ་དུ། ཁྱི་ཆེན་པོ་
ཞིག་གི་སྟེང་ན་སྐྱ་མ་ཁྱུང་པོ་ལྟས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་བགས་ཉམས་ཅན་དབུ་རྒྱན་
གསོལ་ཞིང་དོན་བྱེད་བ་ཞིག་བཞུགས་འདུག་པ་དེའི་སྐྱ་མདུན་ན་རྗེ་རང་
བཞུགས་འདུག་པ་ལ། སྐྱ་མ་བཞེངས་ནས་དོན་རྗེའི་འགྲོས་ཀྱིས་གར་སྐབས་
དང་བཅས། དོན་གསོར་ཞིང་བྱེད་བའི་ལ་ནས་རྗེ་རང་ལ་གཡས་སྐྱོར་ལན་
གསུམ་མཛད་ཅིང་། བྱེད་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ཨེ་ཀླ་བ་ཅི་ཀླ་བ་ཞེས་སྐྱ་བསྐྱགས་
ནས་རྗེ་འདིའི་དབུའི་སྟེང་དུ་དོན་བྱེད་བ་ཞིག་གསུངས་ནས་ཁྱི་ཆེན་པོ་བཞུང་
གསུངས་ནས་ཁྱི་ཆེན་པོ་བཞུགས་སོང་བ་ཞིག་མིས། མནལ་སད་པ་ན་ཐུགས་ལ་
བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་འབྱུངས། གསང་མཆན་སྤར་ནས་དོན་ཡོད་དོན་རྗེ་ཡིན་པ་
དང་མཐུན་པར་བྱུང་དགོངས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་ཞུ་བ་རི་སྐྱག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་
ཁྱུང་པོ་ལྟས་པ་དེ་ལ་ཡོ་ག་སོགས་གསན་པར་འབྱོན་དགོངས་ནས་ཡོད་པའི་
ཏུ་བ་ཅིག་མནལ་ལམ་དུ། ཁྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱུང་པོ་བ་ཡིན་
ཟེར་བའི་སྐྱ་མ་བགས་པོ་རང་ཞིག་བཟང་པོའི་བཞུགས་སྤངས་མཛད་པའི་བྱུང་
ན་རྗེ་རང་བཞུགས་འདུག་པ་ལ། སྐྱ་མ་དེས་ཐུག་གཉིས་ཀྱིས་ཐུགས་ཀའི་ན་
བཟའ་བསལ་ནས་སྟོན་པའི་ཐུགས་ཀར་སྐྱགས་ཀྱི་བྱེད་བ་རིང་པོ་རིམ་པ་དུ་

མས་བསྐྱོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཁྱེད་མེ་འདུག་པའི་སྤྲུག་རྣམས་
པལ་ཆེར་སློག་པ་ཞིག་མིས། ལྟས་བྱང་པར་ཅན་དེ་དག་གཟིགས་ནས་ཞུ་མུར་
ཐེབས་ནས་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་མཇུག་པས་སྤར་མནལ་ལམ་དུ་བྱུང་བའི་དབྱིངས་
དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འདུག་པས་དད་གྲུས་སྒྲ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུངས། དེ་ནས་ལམ་
སློན་ལས། བྱ་བ་སྦྱོང་སོགས་རྒྱུད་གསུངས་པའི། །གལ་ཏེ་གསང་སྤྲུགས་སྦྱོང་
འདོད་ན། །དེ་ཆེ་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐྱར་བྱིར། །བསྟེན་བཀྲར་རེན་ཆེན་སོགས་
སྦྱིན་དང་། །བཀའ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས། །སྒྲ་མ་དམ་པ་མཉེས་
པར་བྱ། །སྒྲ་མ་མཉེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །ཡོངས་རྫོགས་སློབ་དཔོན་དབང་
བསྐྱར་བས། །སྤྲིག་ཀུན་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ནི། །དངོས་བྲུབ་འབྲུབ་པའི་སྐལ་
ལྷན་འབྱུར། །དངོས་སུ་བལྟ་བ་དང་། །སྦྱོར་བས་ལུས་ངག་གི་བསྟེན་བཀྲར་བ་
འཆོ་བ་ནར་མ་དང་། །རེན་པོ་ཆེ་དང་གོས་དར་སོགས་འབུལ་བ་དང་། །སྐབས་
སྐབས་དམ་ཆོག་གི་རྩས་ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་མཉེས་
པར་མཉེས་པར་མཇུག་ནས་ཐོག་མར་ཡོ་གའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
དབང་གིས་སྦྱ་བྲངས་ཏེ། །གདུགས་དཀར་དམ་ཆོག་གསུམ་བཤོད། །བཙུ་གཅིག་
ཞལ། །དོ་རྩེ་རྣམ་འཛོམས། །ཆེ་དཔག་མེད་སོགས་བྱ་རྒྱུད་དང་། །རྣམ་སྤང་
མཛོད་བྱང་སོགས་སྦྱོང་རྒྱུད་དེ། །དེ་སྐབས་བོད་ན་ཡོད་པའི་དབང་གི་ཆུ་པོ་རྣམ་
པར་དག་པ་པལ་ཆེར་གསན་ཞིང་། །སྒྲ་མེད་ལ་ཡང་གསང་འདུས་མི་བསྦྱོང་བ་
དང་། །བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་བ་དང་། །ནག་པོ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་

ཁོང་ལ་མངའ་བའི་བཀའ་ལུང་པལ་ཆེར་བྱམ་བ་གང་བྱིའི་ཚུལ་དུ་ཐུགས་
རྒྱད་ལ་གཏམས་པར་མཛད་ནས་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དེ་ལྟར་ཆོས་གནང་བའི་
ཆེ་དབང་རེ་རེ་རྫོགས་པའི་མཆམས་སུ་སྒྲ་མ་དེའི་ཞལ་ནས། ང་ལ་ཡང་འདི་
སྒྲ་མ་འདི་ཞེས་བྱ་བས་དབྱེས་བཞིན་དུ་གནང་བ་ཡིན་ནོ་བྱ་བ་རེ་ངས་ཅན་
དུ་གསུང་ཞིང་། བཀའ་ལུང་ལེགས་པར་རྫོགས་པ་ན་ད་ནི་ཆོས་བདག་པོ་ལ་
འཕྲོད་པས་འགྲོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཁྱུང་པོ་རིན་པོ་
ཆེས། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད་དང་། བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་
ལས་སྒྲགས་ཀྱི་གདམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བཞེས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བཙུན་མ་
ཉམས་པའི་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བྲག་
ཏུ་འཕྲོད་ནས་ཕྱོགས་འདིར་སྐྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པན་བདེའི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར་བ་
འདི་དགོངས་པར་གསལ་ལོ། །ཉང་སྟོད་བདེ་ཆེན་དུ་དབྱར་སྟོན་གཉིས་ཅམ་གྱི་
བར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ནས་རྗེ་རྗེ་ཞལ་འབྱོར་
མས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་བརྗེ་ཏེ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱས་པའི་
ལེགས་བཤད་རྗེ་རྗེ་སྤང་བའི་དབང་ཆེན་བཞི་བཙུ་ཞེ་གཉིས། བདེ་ལེགས་སུ་
བྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་བཅས་པའི་དབང་ལུང་མུ་བ་ཁྲིད་བཤད་
པ་གར་ཐེག་དབྱངས་གསུམ་གྱི་བྲག་ལེན་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྗེ་རྗེ་སྤང་
བ། རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་སྤང་། འོད་ཀྱི་སྟེ་མ་སྟེ་སྤང་བ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་
མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་གཞན་ཡང་བྲག་རྫོར་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་

ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ནོ། །ལྷག་པར་ནལ་འབྱོར་རྒྱད་ལ་དབང་ཐོབ་པ་
ཅེས་དུ་མ་ཟད། ཉང་སྟོད་སྤང་གི་མཆོམས་འབྲིས་རྩ་ཁང་ཞེས་པར། ཡོ་ག་
བ་མགོན་བཟང་ཞེས་པ་གདན་དྲངས་ནས། རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་དང་དཔལ་མཆོག་
ཅེ་མོ་ལ་སོགས་པ་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གར་ཐིག་དབྱངས་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་འབྲིད་བྱག་རྒྱ་འཆིང་བ་སོགས་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱག་ལེན་
ལྟར་ཞེས་ཏུ་སྤྱངས། སྤྱར་ཡང་བན་གནམ་མག་པ་རིར་ཞ་ལུའི་ཡོ་ག་བ་མཁས་
པ་སྡེ་སྟོད་འཛིན་པ་རྒྱལ་མཆོན་བྲགས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས། ཡོ་གའི་དབྱངས་
དང་བྱག་ལེན་སོགས་ལ་དག་ཐེར་མཛད་ཅིང་། བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་
མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་འབྱུང་བའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ། ཅེ་མོ།
དཔལ་མཆོག་ སྦྱོར་རྒྱད་སོགས་རྒྱད་དང་། དེ་ཉིད་སྤང་བ། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན།
དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་དང་རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་རིགས་དཔག་ཏུ་
མེད་པའི་ལུང་གསན་ནོ། །

བཞི་པ། རྣལ་འབྱོར་ལྷ་མེད་ལ་སྤྱངས་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། བཞི་པ་
རྣལ་འབྱོར་ལྷ་ན་མེད་པ་ལ། །འབགས་ཡུལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཉི་
ལྷ་ལྟར། །ཡོངས་སྤྱ་བྲགས་པའི་པ་རྒྱད་འདུས་པ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་
མ་རྒྱད་ཀྱི་རྫོར་བ་དེ་མཆོག་གི །རྩ་རྒྱད་བཤད་པའི་རྒྱད་ལ་མོགས་པ་
དང་། །བརྩམས་རྒྱད་གཞན་དང་བཤད་སྒྲིལ་མི་འདྲ་བའི། །ཁིང་ཉིའི་སྒྲིལ་
འབྲེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ཡོད་རྒྱད། །གསལ་བྱེད་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ལ་

རྒྱུངས། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདམ། །བཀའ་
དྲིན་ཆེའོ་རྗེ་བཙུན་མཁུན་པའི་གཏོང། །

ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ། འཕགས་
ཡུལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཉི་ཟླ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་ས་རྒྱུད་གསང་བ་
འདུས་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་སྤངས་ན། རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ལས། བྱ་བལ་མཛད་
ནས་ཞ་ལུར་སྒྲ་མ་བྱུང་བོ་ལྟས་པ་གཞོན་ཏུ་བསོད་ནམས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གའི་
དབང་རྒྱུད་མན་ངག་པལ་ཆེར་གསན་ཞིང་། བྱུང་པར་དུ་ས་སྐྱ་བ་དང་བུ་
སྟོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡོ་ག་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྟོར་མ་ལུས་པ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
གསང་འདུས་ད་མར་ལུགས། འགོས་ལུགས། རྩོ་བོ་ལུགས་སོགས་འཕགས་
ལུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀུན་སྟོང་གི་ལུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་བཤད་སྟོལ་དང་བཅས་པ་གསན་ཅིང་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་དབང་སོགས་སྤྲུགས་སྤྲུས་རིན་ཆེན་
རྣམ་རྒྱལ་ལ་ཡང་གསན་ནོ། །གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ནི་རྗེ་རིན་
པོ་ཆེས་འབའ་བུ་འབའ་གཉེར་དུ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་པ་ལ་གསན་པ་ཡིན་ལ།
མདོར་ན་མཐའ་གཅོད་རིན་ཆེན་སྐུ་གུ་ལས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་ལྷ་ར་མ་ཉིའི་
ཞལ་སྤྲ་ནས་དང་། བུ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་སྟོབ་མ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བྱུང་བོ་ལྟས་པའི་
ཞལ་སྤྲ་ནས་དང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་གསུམ་ཀ་བསྟོམས་པ་ལ་
བཏེན་ནས། འཕགས་སྟོར་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་རྣམས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་

པར་ནོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མ་རྒྱུད་ལ་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱོར་དང་། གྱེདྡོར་གྱི་སྐྱོར་རི་ལྟར་
གསལ་ན། དང་པོ་མདོ་སྨད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པའི་
ཞབས་བྱུང་ནས། བདེ་མཆོག་གིས་བྱ་ལྟ་ལྟ། འདིགས་བྱེད་དུ་ལྷགས། གྱེདྡོར་རྒྱུ་
བྱུག་རྗེར་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་དབང་དང་བཤད་པ་མན་ངག་ཅི་རིགས་
པ་གསལ། ཞ་ལུར་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བདེ་མཆོག་མི་ཉི་བཅུ་
གསུམ་མའི་དབང་གསལ། ལྷ་ཐང་གི་ཆོས་རྗེར་དུ་སྐྱེ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་
རྒྱལ་མཆོན་ལ་བདེ་མཆོག་གིས་བྱ་ལྟ་སྤྱད་ཀྱིས་ཀྱི་དབང་དང་། འཇམ་དབྱངས་
ཨ་ར་པ་ཅ་ནའི་རྗེས་གནང་གསལ་ཞ་ལུ་རི་སྤྱག་ཏུ་བྱུང་ལྟས་པར་ལུ་ཨི་པ་དང་
ནག་པོ་པའི་དབང་གསལ། བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་
སྤྱད་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས། སྐྱེ་མ་འཕགས་པ་འོད། ཅས་པ་རྗེ་བོ་ལྷགས་དང་།
ལོ་རྒྱུད་དང་ས་སྐྱེ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དང་འབྲིང་དང་བཤད་པ་མངའ་བ་ཞིག་
གིས་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་གནང་། ཡང་སྐྱེ་མ་དེས་མར་དེའི་ལྷགས་
ཀྱི་བཤད་ལུང་ཡང་ཅེ་བ་ལ་ཞུས་གསུང་པས་ཁོང་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཁས་པ་གཉིས་
ཀ་ལ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་རོ་པའི་བཤད་སྟོལ་མངའ་ལོ། །བྱ་སྟོན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་དེའི་སྟོབ་མ་སྐྱེ་མ་བདེ་ཆེན་པ་
ཆེན་པོ་ལ་བདག་གིས་ཐོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གྱེདྡོར་གྱི་ཙ་རྒྱུད་
བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་ས་སྐྱེ་པའི་ལྷགས་བཞིན་དུ་ས་སྐྱེར་སྐྱེ་མ་རྗེ་རིན་

ཆེན་པ་ལ་གསན་ཞིང་། དེའི་མན་ངག་ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དབང་དོན་
ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་སྟན་བརྒྱད་ཆད་མ་བཞི་ལྟན་གྱི་འཁྲིད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་པའི་བྲག་ལེན་
ལྟར་གདན་ས་ཐིམ་དུ་སྦྱོན་སྒྲ་གྲགས་པ་བྱང་ཚུབ་ལས་གསན་ནོ། །

གསུམ་པ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ། བསྐྱུས་པའི་རྒྱད་རྒྱད་སྡེ་གཞན་དང་
སྦྱངས་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་བཤད་སྟོལ་མི་འབྲ་བ་ཅ་རྒྱུད་གྱི་དོན་ལྟས་པ་རྫོགས་
པར་འཛོན་པ་ལ་ཕྱི་སྦྱོང་བརྒྱད་གྱི་ཆམ་གཞག་ཅིས་གྱི་སྒྲོན་ས་ཞིབ་པར་གཏན་
ལ་པབ་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་ནང་མངལ་སྦྱིས་ཁམས་དུག་ལྟན་གྱི་ལུས་དང་
སྦྱར་ཏེ། སྦྱངས་གཞི་དེ་སྦྱོང་བྱེད་གཞན་བསྦྱེད་རིམ་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཆམ་
གཞག་དང་། རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཆམ་གཞག་རྒྱས་པར་
བཤད་པའི་ཤིང་རྟེན་སྟོལ་འབྱེད་དང་པོར་བྱང་ཕྱོགས་ཤམ་རྩ་ལར་ཆོས་རྒྱལ་
རིགས་ལྟན་ཆམས་གྱིས་ཕྱེ་བ། རིམ་བཞིན་རྒྱ་གར་དང་བོད་དུ་དར་ཞིང་། ལྷག་
པར་བོད་འདིར་ལུགས་འདི་ལ་དུ་འབྲོག་ཉིས་ལས་བརྒྱད་པའི་དབང་མན་
ངག །ཅ་རྒྱུད་སྦྱོང་ཐག་བརྒྱ་གཉིས་པའི་དོན་ཆམས་རང་གི་ཡབ་གྱིས་བཀའ་
གནང་བ་ལྟར་རིགས་ལྟན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ལེའུ་ལྟར་བསྐྱུས་ནས་
བསྟན་ཞིང་། དེས་རང་གི་སྤྱི་དཀར་པོ་ལ་བསྐྱུས་རྒྱུད་གྱི་རྒྱས་འགྲེལ་
ཚོམས་ཤིག་ཅིས་བཀའ་གནང་ནས་བཅམས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུས་གྱི་འཁོར་
ལོའི་དོན་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་གི་འི་མ་ཐམས་ཅད་བསལ་ནས་ཞོར་བུ་

རིན་པོ་ཆེ་གྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པས་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་པ་
ལ་འབད་པ་དུ་མས་སྦྱངས་སོ། །རི་ལྟར་སྦྱངས་ན། འབའ་འུ་འབའ་གཉེར་ན་
བཞུགས་སྐབས་ཉང་སྟོད་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་
ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཤད་སྟོལ་སོགས་ཞིབ་པར་གསལ་དགོངས་ཡོད་པའི་
ཆེ་མནལ་ལམ་དུ། ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བས་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་
ཆེན་ཆར་བཅུ་བདུན་ཉན་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་ཉང་སྟོད་བདེ་
ཆེན་དུ་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་དང་མཇལ་བ་ན་ཕྱག་རྟེན་དར་སེར་པོ་ཞིག་ཕྱལ། སང་
ཉིན་གོས་ཡུག་ནི་ཆོ་ཁ་གཅིག་ཕྱལ་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་ཆ་
ལག་དང་བཅས་པ་གསུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཐུགས་དགུས་བཞིན་དུ་
ད་ལྟ་འགྲེལ་པའི་ལེ་འུ་དང་པོའི་ཆོས་མཆོམས། གང་ཞིག་ཆེན་པོའི་མི་རྣམས་
སློན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་པའི་སྐབས་ལ་སླེབ་བུང་བས་རྟེན་འགྲེལ་ཤིན་
ཏུ་ནས་ལེགས། མདང་གི་དར་སེར་པོ་དེ་སའི་ཁམས་སྤྱད་རིམ་དང་མཐུན་
པས་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་འོང་བ་འདུག །ད་ནང་གི་གོས་ཡུག་འདི་ལྗང་གྲུ་
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་དང་མཐུན་པས་བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་
པར་འོང་བ་འདུག །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་གསུངས་
ཏེ། ཐུགས་དགུས་བཞིན་དུ་ཆོག་གི་འཕྲོད་ག་ནས་དབུ་བཅུགས་ཏེ་འགྲེལ་
ཆེན་རྫོགས་པར་གནང་ནས་སྤར་ཡང་དབུ་བཅུགས་ནས་ཆོག་མཆོམས་བར་
གནང་ཞིང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་ཕྱག་ལེན་གྱི་མཇུ་བ་ཁྲིད་སྤྱོད་བྱུག་གི་

ནམས་འཁྲིད་སོགས་རྫོགས་པར་གསན་ནས། སྟོན་དགུན་དབྱིད་གསུམ་ཙམ་
བཞུགས། བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་ཆར་དུ་གསན་ཞུས་པས་བཅུ་
བདུན་ཉན་པ་ཡིན་གསུང་། དེ་རྗེས་བན་གནམ་པག་པ་རིར་སྦྲར་ཡང་རིན་པོ་
ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བའི་བྱང་དུ། རྫོང་རྩིང་འགྲེལ། བྱལ་རྫོང་བསྟོད་འགྲེལ། ལྷ་
རོ་འགྲེལ་ཆེན་ལ་སོགས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆ་ལག་དུ་མ་དང་། གཞན་ཡང་
ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ནོ། །དེར་མ་ཟད། སྦྱོར་མོ་ལུང་དུ། ཆལ་པ་མདོ་
རྒྱད་དུ་མ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མཁས་
པ། ལྷ་མ་རྟོགས་ལྡན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་པའི་ཞབས་རུལ་སྦྱི་བོར་ལྷངས་
ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་བཤའ་པ་ཞིབ་པ་རྒྱུ་མཆན་ཅིས་དང་ལག་ལེན་
ནམས་ལ་ཡང་མཁས་པར་སྦྱངས་སོ། །དེ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་ཟད་རྫོང་མོ་ནང་དུ་ཀུན་
མཁྱེན་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་བའི་བྱང་ནས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་འཁྲིད་
སྟོན་རྒྱས་སུ་ལོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་
བདུན་པ་བཤའ་རྒྱུད་ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ། དཔོངས་པ་ལུང་སྟོན།
ཡེ་ཤེས་རྫོང་ཀུན་ལས་བཏུས། རྫོང་མེད་བ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས། ལྷའི་དབང་
པོས་ཞུས་པ། བདེ་མཆོག་གི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་ང་གཅིག་པ། བཤའ་རྒྱུད་ཀུན་
སྦྱོད། སྟོན་འབྱུང་། ཏེ་རུ་ཀ་མདོན་འབྱུང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། མདོན་བརྗོད་
ལྷ་མ། ཀྱི་རྫོང་གི་ཅ་རྒྱུད་བཏྲག་གཉིས། བཤའ་རྒྱུད་ཀྱང་། སྦྱུལ་སོགས་
ཁོངས་ནས་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་

འཁོར་ལོའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་འགྲེལ་བ་སྐོར་གསུམ་དང་བཅས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་གཤེན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་། ཅ་རྒྱུད།
བཤད་རྒྱུད། བཤད་པ་རྩ་སྐྱོ་གཉིས་གསུམ་གྱི་ལུགས་དང་། སྒྲ་མ་དབུ་མ་པ་
བསྟན་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཞི་བླ་གི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་སུ་གྲགས་མ་གྲགས་
དུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། རྒྱ་རོ་བ་ནས་མར་བ། དེ་ནས་མཚུར་སྟོན་དབང་དེ་ལ་
བརྒྱུད་པ་པལ་ཆེད། སྒྲ་མ་བྱུང་པོ་ལྟས་པ་ལ་གསན་ལ། མར་པ་ནས་དྲགས་
པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཀྱི་སྐོར། བག་མོ་བྲུ་པ་དང་།
འཛིག་ཉེན་མགོན་པོའི་བཀའ་འབུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱན་སྲ་གྲགས་པ་
བྱང་ཆུབ་ལ་གསན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྟོན་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལ་
ཞིབ་དུ་སྦྱངས་པར་མ་ཟད། ཆོལ་དུ་ལྟ་རྗེ་དགོན་མཆོག་སྐབས་ལས། སྟོན་གྱི་
སྐོར་མཐའ་དག་པ་དང་། ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་ལས་སྒྲའི་སྐོར་དང་། ས་
བཟང་མ་ཉི་ཤ་ཆེན་ལས་སྟོན་ངག་དང་། སྡེ་བ་སྦྱོར་གྱི་སྐོར་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་
བྱས་པའི་བཟོ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བའི། གསེར་འབྱུར། སྟོས་སྦྱོར།
བདེ་མཆོག་སྟོས་འབྱུང་སོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ལྟའི་བྲག་ཆད། དབྱངས་རོལ་
མོ། གར་སོགས་བཟོ་རིག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་སྦྱངས་པ་ཡིན་
པས། དེས་ན། རིག་གནས་གཞན་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་དང་། བྱང་པར་དུ་ནང་རིག་
པའི་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་རང་གི་མདུན་མ་ལེགས་
ནས་གདའ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་སྟོ་ཅེ་གཏད་ས་མ་ནོར་བ་འདི་ཡང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་

པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་ངེན་ཡིན་པས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པར་འབུལ་ལོ། །མཐའ་
ཡས་རྒྱལ་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཚུ་སྤྱང་ནམས། །གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་པ་མཆོ་ཆེན་མི་ཡི་
གཟུགས། །གཟུངས་སྟོབས་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ཆོག་གས་ཀྱིས་གཏམས། །མཁས་
བྱུང་གཤེདས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཆོ་མཆོག། །ཁྱོད་ཀྱི་ནམ་ཐར་རིན་ཆེན་འབྱུང་
གནས་ལ། །འདོད་རྒྱུར་སྦྱོད་པའི་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྟེན་ནས། །ཁྱོད་ཀྱི་
ལེགས་བཤད་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ། །ཀུན་ལ་སྦྱིན་ཞིང་སྤིང་ཞིའི་དབུལ་
སེལ་ཤོག། །

གཉེས་པ་ནི། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མང་དུ་སྟོས་པ་བཅའ་པའི་
སྐབས་ཏེ་དང་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མང་དུ་སྟོས་པ་
བཅའ་པའི་སྐབས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་

ཤར་བའི་སྐབས།

གཉེས་པ་བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་
ལ་གསུམ། སྦྱིར་བསྟན་པ། སོ་སོར་བཤད་པ། སྐབས་དེ་བཤད་ཟིན་པར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དེ་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱ་མཚན་སེལ་བའི་
མཆོག །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ལུགས་བྲག་རྒྱན་རིང་གི། །དད་བ་
བརྟན་པོས་གཞུང་ལུགས་གདམས་པ་དུ། །འཆར་བྱིར་གསེལ་བཏབ་རྒྱ་

ཆོགས་ཀྱན་ལ་འབད། ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་
གདའ། བཀའ་བྱིན་ཆེན་པོ་བཅུན་མཁུན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། འདི་ཡི་ཆོག་དོན་ནི། དེ་ལྟར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་
མན་ངག་དང་བཅས་པ་ལ་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་
མཐར་མོན་པ་དེ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་
ཐམས་ཅད་ནི། སྐྱེས་རབས་ལས། མཐོང་ངམ་ཐོས་སམ་དྲན་པར་གྱུར་ཀྱང་
རུང་། རེག་གས་གཏམ་དུ་བརྗོད་པར་གྱུར་ཀྱང་རུང་། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འགོ་
ལ་ཕན་པ་ནི། བདེ་དང་ལྷན་པ་ཉག་ཏུ་བྱེད་གྱུར་ཅིག རེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་བ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་
ཁོ་ནར་ཟད་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། བདག་ཉིད་ངེས་བཞིན་
གཞན་དག་ལ། རེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཉག་ཏུ་འབྱུང་པ་མེད་
པར་ནི། མཁས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷང་
དོར་གྱི་གནས་རྣམས་རང་གིས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་ནས་འགོ་བ་གཞན་ལ་ཡང་
ངེས་པ་དེ་བསྐྱེད་ནས་ལྷང་དོར་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བ་ལས་ཐབས་གཞན་
མེད་པས། དུས་ཉག་ཏུ་འབྱུང་པ་མེད་པར་ནི་མཁས་པ་རྣམས་དང་པོར་རང་
ཉིད་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྦྱབ་པའི་བྱིར། ཆད་མའི་སྐྱེས་བུའི་བཀའ་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན་སྦྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་
བར་མཛད་ལ། སྦྱབ་པ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། སྤར་སྤེ་སྤོད་མང་དུ་ཐོས་ནས་ད་གཟོད་

སྐྱབ་པ་བྱེད་འདོད་བྱུང་བ་ན། སྤར་རང་གི་ཆེ་མིལ་པོར་སྐྱུངས་པའི་སྡེ་སྡོད་
དང་རྒྱབ་འགལ་བ། བརྒྱད་པ་སངས་རྒྱུ་ལ་ཐུག་བྱས་ན་བརྟན་གྱི་འཁོངས་
མ་ལོན་དོགས་ནས་སྐྱས་གསུངས་པ་སྐྱད། སྐྱས་གསུངས་པ་སྐྱད། མི་ལམ་དུ་
བྱུང་བ་སྐྱད། གནམ་ནས་བབ་པ་སྐྱད། ས་འོག་ནས་བྱུང་བ་སྐྱད་འགྲིག་འགྲིག་
མང་པོས་ལྷན་པོ་མགོ་བོ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྡོམ་སྦྲེང་བྱང་གསུམ་གཏང་
ནས་ཆོས་སྐྱད་ཀྱིས་ཉི་ལྷ་ལ་གང་ཟག་གིས་སྤྲི་མི་རི་བ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དོར་
ཏེ། མང་དུ་ཐོས་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་མང་དུ་ཐོས་
པའི་དོན་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ལ་ངོ་སྤྲོད་མེད་པར་སྐྱབ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་མང་དུ་ཐོས་
པའི་དོན་ལས་འབྲས་སྤྲེལ་བའི་སྡོམ་ནས་དགེ་སེམས་ལ་བརྟན་པ་རྩེ་གཅིག་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱབ། མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན་འཛིག་རྟེན་
དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་སྐྱེས་པ་
གོང་འཕེལ་དུ་བྱས་ནས། བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྡོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཅད་ནས་
དབྱུང་བ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཐོས་པ་སྤྱོད་པ་རེ་དང་། སྐྱབ་པ་སྤྱོད་པ་
རེ་བས་མི་ཆོག་པའི་གནད་འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། མང་དུ་ཐོས་པའི་མདོ་
སྤྲེལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་གེ་ན་གཅིག་ཀྱང་འདོར་རྒྱ་
མེད་པར་རང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་
ཕྱིར་དུ། །ཁྱ་མ་དང་སྐྱག་པའི་ལྟ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དབྱེར་མེད་པ་ལ།
ཤུགས་ཀྱི་ལྟ་ལ་རྒྱན་རིང་བའི་དད་པ་བརྟན་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། ཚུལ་

ཁྲིམས་དག་པ། བསགས་སྦྱངས་ལ་འབད་པ། དམིགས་ནམ་སྦྱིང་བ་ལ་
དབྱད་སྒྲིམ་དགོས་པ་ལ་དབྱད་སྒྲིམ་དང་། འཛིག་སྒྲིམ་དགོས་པ་ལ་འཛིག་སྒྲིམ་
མཛད་ནས་རྒྱ་ཚོགས་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་ཀུན་ལ་འབད་པར་བྱས་སོ། །ཚུ་ལ་
འདི་སོགས་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་མཛད་ཟིན་ནས། གཙང་
རོང་གི་ཆོས་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས། དེའི་མཁན་པོ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉིན་ལ་
བཀའ་ལུང་ཅི་རིགས་གསན་ཞིང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་སྒྲ་མ་དབུ་
མ་པ་དང་ཐོག་མར་མཇལ་ཁོང་གིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབྱངས་ཅན་མའི་རྗེས་
གནང་དང་དབུ་མ་འབྲུག་པའི་རང་འགྲེལ་ཡང་གསན། ཁོང་རང་ལ་བྱིས་པའི་
དུས་ནས་གཟིགས་སྒྲུང་ནར་མར་ཁོང་བའི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འདི་ལ་
བརྟག་དབྱད་ཅིག་མཛོད་གསུང་བར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་
གནད་འདི་བ་སོགས་ཀྱིས་བརྟགས་པས་གཟིགས་སྒྲུང་རང་དགའ་བ་མིན་པར་
ངེས་པ་རྟེན་ནས་སྤྲང་དབུ་མ་སུ་མཇལ་བའི་དུས་ཆད་མཛད་དེ་དཔོན་སྒྲོབ་
གཉིས་ཀ་སྦྱིད་ཤོད་དགའ་བ་གཤོང་དུ་ཕེབས། མཆོམས་དམ་པར་མཛད་ནས་
སྒྲ་མ་དབུ་མ་པས་ལོ་རྒྱུ་མཛད་ནས་རྗེ་བཙུན་ལ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀའ་བའི་
གནད་མཐའ་ཡས་པ་བྱས་ཤིང་། ལྷག་པའི་ལྷ་དེའི་བསྟེན་སྦྱབ་མཛད་པས་ཞལ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས། སྤང་ཕྱོགས་དང་སྦྱང་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་རིང་མི་ཉན་ཚུ་ལ་
དང་། ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བྱད་པར། བདག་འཛིན་ལྷན་སྦྱེས་དང་ཀུན་བརྟགས་
ཀྱི་འཛིན་ཚུ་ལ། ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆད་སྤ་རགས། ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཆད།

ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདྲིལ་ཚུལ་གྱི་འགག། །སྤྲལས་དང་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེན་མོང་དང་སྐྱེན་མོང་མེན་བའི་བྱད་པར་དཔལ་གསང་བ་འདུས་
བའི་ལམ་རིམ་བ་ལྟའི་རོ་བོ་གོ་རིམ་གངས་ངེས་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་འབྲིལ་
བ་རེ་གསུངས། མི་གོ་བར་འདུག་ལགས་ཞུས་པས། འདི་རྣམས་མ་བརྟེན་པར་
གྱིས་ལ་ཟེན་གྱིས་སུ་གྱིས། ལྷ་མ་དང་ཡི་དམ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས་ཤིང་བསྐྱེན་སྦྱབ་བྱེད་བ་དང་། བསགས་སྦྱངས་གཉིས་ལ་ལེགས་
པར་འབད་བ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་ཅིང་
ཞིབ་ཏུ་སེམས་པ་རྣམས་སུམ་སྒྲིལ་དུ་ཉམས་སུ་ལོངས་ལ་ཆིམ་མ་སྦྱ་བར།
རྒྱན་བསྐངས་ལ་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཅིག་དང་སྐབས་སུ་བབས་པ་ན་ངས་ད་ལྟ་
ས་བོན་བཏབ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུན་བྱས་ནས་ལེགས་པར་གོ་བ་ཞིག་
སྤུར་དུ་ལོང་བར་འདུག་པས་བྱ་བལ་གྱིས་ལ་སྦྱབ་པ་ལ་བཙོན་གསུངས། དེ་
ནས་འཁོར་རི་ལྟར་བྲིད་ཞུས་པ་ལ་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་
བྲིད་གསུངས་པས་སྦྱབ་པ་ལ་འབྱོན་པར་ཐག་བཅད་ནས་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་
ལྟ་སར་བྱོན་ནས། ཐོག་སྟེང་མའི་ལྟ་སྟོན་གས་ཀྱི་བྱ་འདབ་ལོག་ཏུ་མཆོད་པ་བཟང་
བར་བཤམས་ནས་གསོལ་བ་བྲུགས་བྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ཞལ་དངོས་སུ་བསྐྱེན་
ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བསྐྱུས་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འགའ་གསུངས་པ་
ཟེན་གྱིས་མཛད་ནས་དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་ལ་བབ་པ་ན། དཔོན་སློབ་དགུས་ལོལ་
ཁ་ཆོས་ལུང་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་གཤེགས་སོ། །དེར་ཕེབས་ཕྱལ་ནས་ཐོག་མར་གནད་

ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ་དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སློབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་
སློམ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད། རྗེ་ཉིད་ནས་ལྷུང་བཤགས་ཕྱག་དང་བཅས་
པ་མཛད་པས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་སེར་ཁར་སོང་ཞིང་དོ་ལ་ཕྱག་
ཞབས་དང་དབྱེ་རྗེས་བྱུང་བ་དང་དོ་ལ་བཞི་ཆེ་ཅམ་ཅ་བ་བརྟན་བ་ཞིག་ལ་
མཐུལ་མཛད་ནས་ཕྱག་ངར་གྱིས་བྱིས་པས་ཕྱག་ངར་ལ་ཤ་མེན་ཆགས་ཤིང་
དོ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པར་གྱུར་བ་རྣམས་དེང་སང་ཡང་བཟུར་ཡོད་དོ། །དེའི་ཆེ་
མདོ་སལ་སོ་ཆེ་ནས་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་
རྣམས་ལ་དམིགས་ཕྱག་ནས་སྤྱངས་པས་སྤྱིང་སྤྱོདས་ལྷག་པར་རྒྱས་ཤིང་།
དག་པའི་གཟིགས་སྤང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་། དེ་ནས་སྤྲོན་ལུང་རྒྱ་སོག་ཏུ་
ཐེབས་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པས། རྒྱ་གར་གྱི་བཏུ་བྱའ་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་གཟིགས་སྤང་ངོ་མཆར་བ་མང་དུ་བྱུང་
ཞིང་ཐུགས་དམ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བྱེད་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས། མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་
གདམས་པར་ཤར་ཆུ་ལ་དང་། སྤྲགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་པར་ཤར་
ཆུ་ལ་ལོ། །དང་སོ་ལ་བཞི། བར་བྱིན། ཆད་མ། བྱམས་ཆོས་གཞན། དབྱ་མ་
གདམས་པར་ཤར་ཆུ་ལ་ལོ། །

དང་སོ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་འབད་པས་རྒྱ་རྒྱུབ་ཐོགས་མེད་
ལས། །རིམ་བཞིན་བརྒྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ། །བྱན་མོང་

མིན་པའི་ངེས་པ་རྟེན་ཐུང་ནས། །ཟབ་མོའི་གཞུང་མཆོག་པར་ཕྱིན་
གདམས་པར་ཤར། །རྩལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་
གདའ། །བཀའ་དྲིན་ཆེན་ཆེ་བཅུན་མཆེན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་ནས་སྟོ་བྲག་བྲལ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་འདིར་ཅིས་ཀྱང་འབྱོན་པར་ཞུ། དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
མ་ཡོད་གསུངས་ཡི་གེ་ནན་ཆེར་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་བྲག་བྲལ་བོ་དགོན་དུ་
ཐེགས་ནས། སན་ཚུན་དག་པའི་སྣང་བས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་པར་གསན་ཚུར་
གསན་མཛད་དེ་ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་
གཏེར་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པ་དཔལ་ཨ་ཉི་ཤའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་
རིམ་གྱི་འཁྲིད་གདམས་དག་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ། དགོན་པ་བ་ནས་སྟེ་བྲུ་བྲུར་
བ་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། སྐྱེན་སྒྲ་བ་ནས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀའི་
ཉམས་འཁྲིད་གསན་ནས་ཆེ་བ་བདུན་ཅུ་མ་བཞུགས། གཉལ་བྲ་སྒོར་མཁན་ཆེན་
ཆོས་སྐུབས་བཟང་པོའི་ཞབས་བྱང་ནས། ལམ་རིམ་བཀའ་གདམས་གཞུང་བ་
ནས་བརྒྱད་པ་ལ་པོ་ཉི་བ་ནས་ཤར་བ་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། པོ་ཉི་བ་ནས་དོལ་བ་
ལ་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་གསན། གཉལ་ལོ་རོ་སྟོད་སྟག་དུ་ཆེ་བ་ལྷ་ཅུ་མ་བཞུགས་
ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཤིན་དུ་འབད་པར་མཛད་ཅིང་།
དེར་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོ་ཡུང་པའི་བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ་གདན་བྲངས། བསྐྱ་
བ་དང་མཆོད་འབུལ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་མཛད་ནས། ཞིབ་པར་གཟིགས་པས་

བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། མཐུག་ཞི་ལྷག་གི་བར་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ལམ་སྟེན་མོང་བ་ལ་ལེགས་པར་གོམས་ནས་སྒྲགས་ལམ་
སྟོན་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་པོ་བྱངས་ངེས། གོ་རིམ་གྱི་གནད་ནམས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་སྟོན་པ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལས་རིམ་བཞིན་
བརྒྱུད་པའི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྤེ་ཟབ་མའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བྱང་ཚུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་བཤེས་སུ་སྒྲུབ་བདེ་ལ་མདོ་སྒྲགས་གྱི་གནད་རྫོགས་པ་ལ་གོ་
ཡུལ་ཅམ་མིན་པར་ཕྱོང་བ་གཏིང་ནས་སྦྱེས་པའི་སྟེན་མོང་མིན་པའི་ངེས་བཤེས་
པར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཟབ་མོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མདོན་
པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་བརྗོད་བྲ། མདོན་པར་རྫོགས་པ་
བརྒྱུད་དོན་བདུན་ཅུས་བཤེས་པའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་གདམས་ངག་
ཉན། དེ་ནས་དེའི་དོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱབ་པ་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པས། རིམ་གྱིས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་སོགས་ཐོབ་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་ཚུལ་
དང་། ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱིས་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་
འདོད། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན། དེ་ཡང་མི་མཐུན་སྒྲོགས་དང་
མཆོན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་སྤངས་ནས་ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་
ལེན་དགོས་པར་ཤེས་ནས། ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་
འབྲས་ལ་རྣམ་ཀུན་དང་ཅེ་སྦྱོར་གཉིས། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་མཐར་གྱིས་པ་

དང་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲིབ་བ་སྟེ་བཞི་ལས་དང་པོར་རྣམ་རྫོགས་སྒྲིབ་བ་ཉམས་སུ་
ལེན་བ་ལ། དེ་ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་བ་ཉི་ཤེས་
པན་ཡོན་དང་སྒྲིབ་བྱེད་པར་བྱེད་ལས་ངོ་མོ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཉམས་
སུ་ལེན་བ་ན། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་བ་དང་། །སྒྲིབ་སོགས་སྒྲིབ་
ཡུལ་བཙོན་འགྲུས་དང་། །བསམ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་བྱུང་བ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་
ཉིང་འཛིན་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
རྣམ་ལྔ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིན་དུ་གྱི་དང་། །བྱེད་པར་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་
གཉིས་ལ་བསྐྱབ་བ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་ཅེ་མོ་དང་མཐར་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་རྗེས་
ལ་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་
གྱི་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཆང་ལ་མ་རྟོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་ངག་དུ་
ཤར་རོ། །ཚུལ་འདི་སོགས་འད།

གཉིས་བ་འཆད་བ་ལ། བྱང་ཚུགས་འདི་ན་ཆད་མའི་གཞུང་ལྷགས་
ལ། །རྒྱངས་དང་མ་རྒྱངས་དུ་མ་མཁྱིན་གཅིག་དུ། །མདོ་དང་ཐེ་
བདུན་ཀྱན་ལ་བྱང་རྒྱབ་དུ། །འགྲོད་པའི་ཉམས་ལེན་རིམ་བ་ཡོད་
མིན་ཟེར། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཚུགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལ། །དངོས་
ལ་འདི་ཆོས་ལ་འདི་ཉི་མ་འོངས་དུས། །འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་མིག་དུ་འབྱུང་
རྩ་ཞེས། །གསུང་གི་གནང་བ་རྒྱལ་བའང་ཆད་མར་བྱེད། །དེ་ནི་མི་
རིགས་སྤྱ་བའི་སྤུལ་བྱུང་དུ། །མཐོང་ནས་རྟག་པར་རྒྱལ་དེར་དབྱེད་

པ་ན། །ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱུ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དོན། །ཆོད་མ་ཐུབ་
པར་ཡུགས་འབྱུང་ཡུགས་རྫོག་གིས། །རྣམ་ཐོལ་དོན་ཏུ་གཉིར་ལ་
བཙོམ་ལྡན་འདས། །ཆོད་མར་བརྒྱབས་ཤིང་དེ་ལས་དེ་ཡི་ནི། །བརྟན་
པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་འཆུག་རོགས་སུ། །རེས་པ་གཉིར་ནས་རྟེན་
པས་ཐེག་གཉིས་ཀྱི། །ལམ་གྱི་གནད་ཀྱན་འདྲིལ་པར་རིགས་ལམ་
ནས། །ལེགས་པར་འཛོན་པས་རྟག་པར་དགའ་བ་རྟེན། །རྩལ་འདི་
བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་དྲིན་ཆེའོ་རྗེ་བརྟན་
མཆེན་པའི་གཉིར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མ་ག་རྩ་དོན་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་འདི་
ན་སྟོན་བྱོན་པའི་རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཁས་ཤིང་། བྱང་པར་ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་
གྱི་གཞུང་དང་། དེའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ལུན་རིང་དུ་སྦྱངས་པ། རེ་ས་པཎ་
སོགས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཏུ་སོགས་དང་། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་འཛིན་ཀྱང་རིགས་
གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་པ་དུ་མ་མགིན་གཅིག་ཏུ། ཕྱོགས་སྤང་གིས་མཛད་པའི་
ཆོད་མ་མདོ་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་གཙོ་བོ་རྣམ་འབྲེལ། རྣམ་ངས། རིག་ཐེགས་ཏེ་
ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ། གཏན་ཆིགས་ཐེགས་
པ། ཚོད་རིགས། རྒྱུད་གཞན་སྦྱབ་པ་སྟེ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞེ་
སྟེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པས་མཛད་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་པོ་ཀུན་གྱིས་
ལུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲོལ་བ་བརྒྱག་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རིག་པ་ཅམ་སྟོན་

པས་ནང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་
བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་དུ་ཡང་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤོད་པ་མིན་ཟེར་
ཞིང་། སློབ་དཔོན་སྟུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་ཆད་མ་མདོ་རྩོམ་པར་བཞེད་ནས། མཆོད་
བརྗོད་ཆད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །ཞེས་སོགས་བྱང་ཁང་གི་
ལོགས་ལ་བྲིས་པ་ཅམ་གྱིས་འོད་གསལ་ས་གཡོས། སྤྱ་གཤགས། སྤྱ་སྟེགས་ཀྱི་
སྟོན་པ་རྣམས་བྲིན་པ་རངས་པར་གྱུར། དེ་གང་གི་ལྟས་ཡིན་སྟུམ་དུ་སྤྱ་སྟེགས་
ཐུབ་ཀྱི་ལ་ནག་པོས་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་པས། ཆད་མ་མདོའི་མཆོད་
བརྗོད་བྲིས་པའི་བྲིན་རྒྱབས་ཀྱི་མཐུར་མཐོང་ནས། སློབ་དཔོན་བསོད་སྟོམས་
ལ་གཤེགས་པའི་ཤུལ་དུ་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འོངས་ནས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆིག་
དེ་བསྐབས་ནས་བཞག །དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་བྱས་པའི་ཐ་མ་ལ། སློབ་དཔོན་
གྱིས་ཀྱལ་ཀས་བསྐབས་པ་ཡིན་ན་འདི་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཞོག་
ཅིག །རྩོད་པར་འདོད་ན་གཟུགས་སྟོན་དང་རྩོད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་པ་བྲིས་པས།
བསོད་སྟོམས་ལས་འཁོར་བའི་ཆེ་ཁོ་དངོས་སུ་བསྐྱད་འདུག་པ་རིགས་པ་བྲི་མ་
མེད་པས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་པམ་པར་བྱས་པའི་ཆེ། ད་རྩ་འབྲུལ་འགྲན་
ཟེར་ནས་ཁ་ནས་མེ་སྤར་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དང་ཡོ་བྱད་
བསྟེགས་པས། སློབ་དཔོན་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ནས་སེམས་ཅན་མ་རུངས་པ་
འདི་འདྲ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་མི་རྒྱས་
ཀྱི་རྟོ་ཐོད་ལེ་གོར་ནས་མཁར་འཕངས་ནས་འདི་ནམ་ས་ལ་བབ་པའི་ཆེ་རང་

ཉིད་གཅིག་ཕྱ་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་པར་བགྱིའོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པས། རོད་ལེ་
ཀོར་བབ་དུས་མ་བྱུང་བས་ནམ་མཁར་གཟིགས་པ་ན། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་རོད་ལེ་ཀོར་དེ་བསྟམས་ནས། བྱ་
མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཐེག་པ་དམན་དང་འཕྲད་པ་ལས་ནི་སློ་གྲོས་ངན་སྦྱེ་སྦྱེ། ཁྱོད་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སྤྱ་སྟེགས་ཆོགས་ཀྱིས་གཞོད་མི་རུས་པར་ཤེས་བྱ་སྟེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་ས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་སྤྱང་འགྱུར་གྱི། ཕྱི་མའི་དུས་
ན་འགོ་བ་ཀུན་ཀྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དངོས་སྤྱ་གསུང་གིས་
བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་གནད་བ་སྦྱལ་བའང་ཆད་མར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་
བྱའི་དམ་བཅའ་སྤྱ་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པ་སྤྱ་བའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་མཐོང་
སྟེ། རྒྱ་མཆན་ཅིའི་ཕྱིར་ན། ཆད་མ་མདོ་ལས་ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་མ་བསྟན་
པ་དང་། བསྟན་བཅོས་དེ་ཐར་འདོད་ཀྱི་འགོ་བ་ནམས་ལ་གང་དུ་འགོ་བའི་ལམ་
ལྟ་བའི་མིག་ཏུ་འགྱུར་བ་གཉིས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་སྤྱ་བ་དེ་མི་
རིགས་པར་མཐོང་ནས་ལྟག་པར་དུ་ཡང་། སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པས་ཐར་
པར་འགོ་བའི་ལམ་བསྟན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་བསྟན། བསྟན་ན། གཞུང་ཆིག་གང་
གིས་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྟན་སྟམ་དུ་ཚུལ་དེར་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པ་ན། ཆད་མ་ཀུན་
ལས་བརྟམ་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཆད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་
པ་བདེར་གཤེགས་སྟོབ་ལ་ཕྱག་བཅའ་ནས། །ཞེས་པའི་དོན་ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་
གཉིས་པ་ཆད་མར་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ན་ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོན་ན། སྟོན་པ་སངས་

རྒྱས་ལམ་གང་ནས་གཤེགས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཆད་མར་བསྐྱབས་ལ། ལུགས་
ལྷོག་གི་སྟོན་སྟེན་དེ་ལྟར་གཤེགས་པ་འབྲས་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ནས་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་མྱེད་དོར་གྱི་གནས་
རིམ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱར་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་
པའི་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐྱབས་དེ་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་
གིས་བསྐྱབས་ལ། ལུགས་ལྷོག་གི་སྟོབ་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐྱབས་དེ་ལས་ནི་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལྷོག་ཕྱོགས་འཛིན་
པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་གསལ་ནས། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་
རྒྱད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབས་ནས། བདེན་བཞིའི་ནམ་
གཤག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་བསྐྱབས་ལ། དེ་ལས་དེ་
སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་མེད་དུ་བྱུང་ཅིང་། དེ་བྱུང་ན་སྟོན་པ་དེས་བསྟན་པའི་བདེན་
བཞིའི་མྱེད་དོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་དགེ་འདུན་སྟོན་མེད་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་
བྱུང་པ་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ནམས་
ཀྱིས་ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་འཇུག་ངོགས་སུ་ངེས་པ་གཉིད་ནས་རྟེན་པར་
འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་རྟེན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་
དང་བཅས་པའི་གནད་ཀྱིས། ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྷོག་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་
པ་སངས་རྒྱས་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དེར་འདིལ་བར་རིགས་ལམ་དེ་མ་མེད་

བ་ནས་ལེགས་པར་ཐོན་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་དབུལ་སོས་གཏེར་ཉིད་པ་ལྟ་
བུའི་དགའ་བ་ལྷག་པར་སྐྱེས་སོ། །འདྲིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཚད་མ་མཛད་ཀྱི་
ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་དམ་
འཆའ་བ་དེ་འཆད་པ་ལ། དང་སོ་ཚད་མ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། ཚད་མ་བསྐྱེད་
ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པ་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས།
ཚད་མ་དེ་དང་ལྷན་པས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཚད་མར་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་ལྷན་བཙུག་
ལྷན་ཚད་མ་ཉིད། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། གཤམ་བྱ་མཛོད་མཐོང་ངེས་ལེགས་ལ་མི་བསྐྱེད་པར་མཛད་ཅིང་། བདེན་
བཞེད་ལེགས་ལུགས་གསར་བུ་ཤེས་པ་དེ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གྱུར་པ་སྐྱོས་པའི་
དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྣམ་བཙུག་གི་དགོས་པ་ཉམས་པ་རང་གི་ཚད་
མའི་སྐྱེས་བུ་མི་སྤྱི་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བསྐྱེད་དོན་དུ། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བཀལ་ལན་དང་བཅས་པ་དང་། ཡོངས་གཙོ་དེ་ཉིད་པ་འགོད་
པ་ལ། ཚད་མ་སྐྱོག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡོན། ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་ལན་ལ། མི་
ཤེས་སྐྱོན་པར་བྱེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། མདོར་བསྡུ་ན། རྒྱང་དང་དོར་
བུའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་
ཀྱི། ཞེས་སྐྱོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་དམ་བཅས་ནས། དེ་སྐྱབ་
པ་ལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྷོག་གཉིས་དང་ལུགས་འབྱུང་ལ་ཡང་། རྒྱ་ཕུན་
ཚོགས་དང་། འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི། རྒྱ་ལ་ཡང་བསམ་

སྒྱུར་གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། ཞེས་པའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། སྐབ་བྱེད་ཐུགས་མེ་གོམས་ལས་དེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐབ་བྱེད་ཐུགས་
མེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་ལས་འབྱུངས་པའི་བྱིར། ཐུགས་མེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་
མེད་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་མེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། འདི་ལས་འཕྲོས་ནས། སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་མེད་པར་འཛིན་པའི་
ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་རིག་
པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱབས་ནས་བསལ། རྫོག་གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་
འཕེལ་བ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ལ། སེམས་ལ་བརྟེ་
སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། མེ་ལ་སོགས་པས་
ཤིང་དག་དང་། དཔུང་ཆུ་དང་ནི་གསེར་སོགས་བཞིན། ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་
གོམས་པ་སྔ་མ་དང་། སྔ་མའི་སེམས་ཆོས་བརྟེ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒོ་
སོགས་གཞན་དག་གིས། གསལ་བ་ཡི་ནི་རྩ་བ་ཡིན། གོམས་ལས་བརྟེ་བའི་
བདག་ཉིད་དེ། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། ཞེས་གསུངས།
རྟེན་པ་དུག་པོ་འདིའི་དོན་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གོམས་པ་ལས་བརྟེ་
བའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གོམས་པ་སྔ་མ་དང་སྔ་མའི་སེམས་གྱི་
ཆོས་བརྟེ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒོ་སོགས་རིགས་འདྲ་གཞན་དག་གིས་ནི།
གསལ་བ་ཡི་ནི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་དགྲ་བཙམ་ལ་ཆགས་བྲལ་དང་།

ཆགས་ཅན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཡིད་མོག་ངང་གིས་འབྱུང་
བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་བ་ཕུན་ཆོགས་ལ། སྟན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ལ། མདོར་
བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་
ལ། བཅེ་ལྷན་སྤྱག་བསྡེལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མདོན་སྦྱོར་
མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་ཁྲོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། བཅེ་ལྷན་སྦྱོར་ལས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྡེལ་ནི་བའི་
ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མདོན་པར་སྦྱོར་བ་གོམས་པར་མཛད་དེ། གཞན་གྱི་སྤྱག་
བསྡེལ་གཞོམ་པར་མཛད་པའི་སོ་སྦྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། ཐབས་བྱུང་བདེན་
བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པའི་ངག་དང་། དེའི་ཐབས་བདེན་
བཞིའི་གནས་ཚུལ་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་མེད་པར་སྟོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ན།
སྤྱག་བསྡེལ་སེལ་བའི་ཐབས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་གཞན་ལ་གསལ་
བར་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་
ཐབས་ལ་ཇི་ལྟར་འབད་ན། ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམ་དབྱེད་པ། །སྤྱག་བསྡེལ་
ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས། །སྤྱག་བསྡེལ་རྒྱ་དང་དེ་མི་རྟག་ །ལ་སོགས་རང་བཞིན་
རྟོགས་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེད་པས་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་འཕྲོན་ན།
གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱ་གནས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་དུག་གསུངས། །འོ་ན་
སྤྱག་བསྡེལ་གྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་

པ། །འདུས་བྱས་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཆགས་ནི། །རྒྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། །རྒྱ་དེའི་
མི་མ་ཐུན་སྒྲིགས་གཉེན་པོ་གང་ཞེན། དེ་ཡི་གཞོན་བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་
བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འོ་ན་གཉེན་པོ་དེ་གོམས་པ་ལས། སྤང་བྱ་སྒྲིན་
དང་སྤང་བྱ་ཡོན་ཏན་དག་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཀུན་མཁུན་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་
ལས། །དེ་ལ་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཐུགས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། སྤུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མ་རིག་པའི་ས་བོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན། བར་ཕྱིན་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་གྱི་ཆོགས་རྣམ་པ་མང་པོ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་པ་ལས་
སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་གཞན་དོན་ཁོ་ན་ལ་འདུག་
པ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ལས་
སངས་རྒྱས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཞི་བའི་
དབྱིངས་སུ་མི་བཞུགས་པར་གཞན་དོན་དུ་འདུག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་ཆེན་
གཞན་དོན་འདུག་པ་ཅན། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
དེ་ལྟར་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐབས་མཁས་པ་དུ་མས་ཟིན་པར་
བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་འདིར་སྒྲིན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྒྲིན་པ་

ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས། འདིར་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་
ཐ་མའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལེའུ་གསུམ་པ་ནས་འབྱུང་
བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡང་སྟོན་པར་འཆད་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་
འདྲ་བའི་བསམ་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ་དང་། སྒྲོར་བ་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དོན་
གཉིས་གྲུབ་པ་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་རུ་
བཤད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། གྲུབ་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པོ་
འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་ལ་
བདེར་གཤེགས་དང་སྐྱོབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་བདེར་གཤེགས་ཞེས་པ་
འཆད་པ་ལ། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེར་གཤེགས། ཉིད་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་ལ། དོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་གཤེགས་པ།
སྤར་མི་ལྷོག་པར་གཤེགས་པ། མ་ལུས་པར་གཤེགས་པ་གསུམ་བརྟེས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །བདེར་གཤེགས་གསུམ་སོ་སོར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་རིམ་
པ་ལྟར། རྒྱག་བསྐྱལ་རྟེན་མིན་ཕྱིར། ལེགས་ཡིན། ཞེས་སོགས་དང་། སྐྱེ་དང་
སྐྱོན་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བདེན་ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་པ་ནས།
གོམས་ཕྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
སྐྱོབ་པ་ཞེས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུང་བ། །འབྲས་

མེད་ཕྱིར་ན་བརྩུན་མི་གསུང་། ། ལུགས་བཅེ་ལྡན་ཕྱིར་ཚོམ་ཀྱན་ཡང་། ། གཞན་
གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཕྱིར་ཆད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ཡི་དོན་ནི་
ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་སྤྱག་བསྐལ་ལས་སྦྱོབ་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་སྤྲོ་ཞིང་སྤྲོ་བ་རི་ལྟར་མཛོན་སུམ་
དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་གཞན་ལ་གསུང་པའི་ཕྱིར། བརྩུན་
མི་གསུང་སྟེ། བརྩུན་གསུངས་པ་ལ་འདོད་བྱའི་འབྲས་བྱ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་
དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་བཅེ་བ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་སྦྱོ་གསུང་ལུགས་ཀྱི་ཚོམ་པ་ཅི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
སྦྱོར་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་ལྟོག་གི་སྒྲོན་ས་ཆད་མར་སྦྱབ་པ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་དོན་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། འབྲས་བྱ་ལུན་ཆོགས་དང་། རྒྱ་
ལུན་ཆོགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་སྦྱོབ་པ་དང་བདེར་གཤེགས་གཉིས། དང་པོ་
ལ་ཡང་། བདེན་བཞི་བསྟན་པས་སྦྱོབ་པར་བསྟན་པ་དང་། བདེན་བཞི་གཏན་ལ་
དབབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཡང་ན་སྦྱོབ། བདེན་པ་བཞི་ནི་
སྟོན་མཛད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ལུགས་འབྱུང་གིས་ཆད་མར་
བསྦྱབས་པ་དེ་ལས་ཡང་ན། ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྦྱབ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་
ཅན། སྦྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ལ་འབྲུལ་པ་མ་ལུས་པ་དང་
བྲལ་བའི་སྒྲོན་ས་སྟོན་པར་མཛད་པའོ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདེན་བཞི་

གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱག་བདེན་བཤད་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་
པའི་དང་པོ། སྤྱག་བསྐལ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། སྤྱག་བསྐལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་
པོ། །ཞེས་གསུངས། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ཡིན་
ཏེ། རོག་མ་མེད་པ་ནས་མེད་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁྱོད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བ་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་རོག་མ་མེད་པར་སྦྱབ་པ་ལ། གོམས་ལས་
འདྲོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ། །ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་རོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ། རྣམ་
ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ཀུན་ཆེ་སྦྱེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བཞི་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ།
དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་བྱིར། །མི་རྟག་ཉེས་པའི་རྟེན་བྱིར་དང་། །རྩ་
དབང་བྱིར་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན། །བདག་མིན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའང་
མིན། །རྩ་མིན་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་མིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྟག་རྣམས་ལ་ཡོད་
མིན། །ཞེས་པའི་ཁར་གསུངས། དོན་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་
སྦྱེ། རེས་འགའ་སྦྱེ་བར་དམིགས་པའི་བྱིར། སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པའི་
རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྩ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་
ཟག་གི་བདག་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་རྩ་མཆན་གྱིས་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའང་མིན་ཏེ། བདག་
དེ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་པོ་མིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ་བཞི་

ལས། དང་པོ་རྒྱ་འཆད་པ་ལ། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། ཞེས་སོགས་
དང་། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ནི། ཉག་ནམས་བཀག་ཕྱིར་དབང་ལྷག་ལ། ཞེས་
སོགས་དང་། གསུམ་པ་རབ་སྐྱེ་ནི། དེ་ཡི་ཕྱིར། སྲིད་འདོད་རྒྱ་ཡིན་གང་གི་
ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་པ་རྒྱུན་ནི། བདག་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་
ལས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡོང་ན་ཡོད་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་སུ་བཤད། རྒྱ་དེ་དབང་ལྷག་སོགས་ཡིན་པ་བཀག་འདོད་
སྲིད་དང་འཇིག་སྲིད་རབ་སྐྱེར་བསྟན། སྲིད་པ་རྒྱུན་གཙོ་བོར་བསྟན་ནོ། གསུམ་
པ་འགོག་བདེན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འགོག་པ་ནི། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ཞི་བ་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་
ལ། ཞེས་སོགས། གསུམ་པ་གྲ་ཤོས་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། ཞེས་
པ་ནས། སྤོངས་ལ་དེ་ནི་ཉག་པར་སྤྲོས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་
ལས་བདེན་འཆད་པ་ལ། རང་ལྷགས་ཀྱི་གྲོལ་ལམ་བཤད་པ་དང་། གཞན་
ལྷགས་ཀྱི་གྲོལ་ལམ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་
པོ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་སྟོན་པ་ལ། བཤད་ཟིན་ལམ་
དེ་གོམས་པ་ལས། གནས་གྱུར། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེའི་ཚིང་སྤོང་ལ།
གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་གྱང་། ལམ་བཞིན་སྟོན་ནི་འབྱུང་ཞེས། ཞེས་པས་ཚིང་པ་
དང་། དེའི་ལན་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤངས་པ་སྤྲར་ལྡོག་པའི་ཚིང་ལན་ནི། མ་ཡིན་
ལུས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ནས། རྫོའི་དེ་ཕྱོགས་འཇིན་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་

བར་གསུངས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་
པ་ལ་ཚུད་ལན་ནི། བདག་འཛིན་རྒྱ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཐལ་བ་
བཞིན་དུ་མ་ངེས་སྤྱིར། །ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་ཅ་
བར་སྟོན་པ་ནི། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་དུ་ཞེན་པར་
འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྤེད་འགྱུར་ཏེ། །སྤེད་པས་སྟོན་ནམས་སྤྱིབ་པར་
བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྤེད་པ། །ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྤྱབ་བྱེད་
ལེན། །དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྤེད་དེ་ནི་འཁོར་བར་
འགྱུར། །བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་
སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་གཞན་གྱི་གྲོལ་ལམ་དགག་པ་ལ་བཞི་ཡོད་
པའི་དང་པོ། གྲེ་བྲག་པའི་གྲོལ་ལམ་དགག་པ་ལ། དེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་
ནི། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་འཛིག་སྟོ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་
གངས་ཅན་པའི་གྲོལ་ལམ་དགག་པ་ནི། སྤྱི་བོ་འདི་ཡི་དབང་སོགས་ལས། །ཅ་
བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས། །ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་དབང་བྱུག་པའི་
གྲོལ་ལམ་དགག་པ་ནི། ལུང་ནི་དེ་ལྟའི་དངོས་ཡིན་པའི། །ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་
སྤྱོད་ལས་བྲན་པ་འབྱུང་། །ཞེས་པས་བཤད་ནས། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲོལ་ལམ།
བདེན་པ་བཞི་ལ་བཞེན་པ་དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་
མིན་པ་ནམ་བཙུ་བྱུག །སྟོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤེད། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་

འགལ་དོན། །དེ་ཉིད་ནམ་པ་རྗེས་རྟོག་ཅན། །ལེགས་བསྐྱོམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་
ཡིས། །སྲིད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །ཅེས་པས་འཆད། བཞི་བ་
གཅེར་བྱ་བའི་གྲོལ་ལམ་དགག་པ། །ལས་དང་ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་། །ཞེས་
བ་ནས། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས་འཆད་ལ། །དེ་དག་གིས་
རིམ་པ་ལྟར། །བྱེ་བྲག་པས་བདག་གི་བ་སྐྱོན་བཅས་སུ་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བར་
སྦྲ་བ་ལ། །བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤྱང་བས་མི་གྲོལ་བ་དང་། །གངས་
ཅན་པས། །སྦྲེས་བྱ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བར་སྦྲ་བ་ལ།
འོ་ན་སྦྲེ་བོ་ཐ་མལ་བ་ནམས་ཀྱིས། །དབང་སོགས་ལས་བདག་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
པས། །དེ་དག་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་སྤྱག་པས། །དབང་
སྤྱག་གིས་འཁོར་བར་མི་འཁོར་བའི་ལུང་བྱིན་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། །དབང་
སྤྱག་གི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་སྤྱགས་བཏབ་ན། །ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་མི་སྦྲེ་བར་
མཐོང་བའི་བྱིར། །ཞེས་སྦྲ་བ་ལ། །དེ་ལྟར། །ཉིལ་མར་བྱུག་བ་དང་མེས་བསྐྱེགས་
བ་ཡང་གྲོལ་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཅེར་བྱ་པས། །ཟས་གཅོད་པ་སོགས་དཀའ་
ཐུབ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པ་ལ་དཀའ་ཐུབ་འགའ་ཞེག་གིས། །ལས་འགའ་ཞེག་
འབྲས་བྱ་ཚུང་བར་བྱེད་ཀུས་ཀྱང་། །ལས་ཅ་བ་ནས་སྤོང་མི་ཀུས་ཏེ། །དེའི་རྒྱ་ཉོན་
མོངས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དེ། །དེ་དག་གིས་ནི། །བདེན་བཞིའི་
གནས་ཚུལ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་སུན་སྤྱང་
ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་དང་། །ནམ་བུང་

ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་འགོག་ལམ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
རིགས་པས་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རྣམས་
རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱུབས་ནས། དེ་སྟོན་པའི་བྱབ་པ་ཆད་མའི་
སྐྱེས་བུར་བསྐྱུབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བདེར་གཤེགས་འཆད་པ་ལ། སྐྱོབ་
ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང་། །མ་ལུས་ཁྱད་པར་མཁྱེན་པར་བྱུག། །གཤེགས་པ་
རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་བ་དང་སྟོབ། །མི་སྟོབ་ལས་ལྷག་དེ་ཡི་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་དང་མཁྱེན་པ་དེ་བརྟན་པ་དང་མ་ལུས་པར་
མཁྱེན་པའི་བདེར་གཤེགས་གསུམ་བརྟེན་ཟེན་པར་བྱུག་སྟེ། བདེན་བཞི་སྟོན་
པའི་སྟོན་སྟོབ་པ་མཐར་བུག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བདེར་གཤེགས་ལ་སྤངས་
རྟོགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་བདེར་གཤེགས་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་དུ་
གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སྐྱོབ་པ་ལས་རྟོགས་པ་ལྷན་
ཆོགས་དཔོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་བ་
དང་ཉན་རང་སྟོབ་མི་སྟོབ་ལས་ལྷག་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་བདེར་གཤེགས་གསུམ་
ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱ་ལྷན་ཆོགས་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་སྦྱར་
བ་ལྷན་ཆོགས་འཆད་པ་ལ། གཞན་དོན་མཁྱེན་སྦྱར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཁྱེན་པའི་སྦྱར་བ་ཐབས་རྣམས་དུ་མར་གོམས་པའི་སྟོན་པ་དེ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ།

རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་བདེར་གཤེགས་གསུམ་མངའ་བ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལས་བཅེ་ཡིན་གཞན་དོན་ངོར། །དོན་
འབྱུང་མཛད་པ་མི་འདོར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཆོས་ཅན། འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པའི་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་
བདག་མེད་མཁྱེན་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་གོམས་པར་མཛད་པ་དེ་
ལས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྐྱབ་པ་ལ། སྙིང་རྩེ་སྟོན་དུ་
སོང་བ་སྐྱབ་དགོས་པ་ལས་དེ་ཡང་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་
སྙིང་རྩེའི་དབང་གིས་གཞན་དོན་གྱི་ངོར་སྲིད་པ་རི་སྲིད་བར་ཆོས་སྟོན་པའི་
མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་བ་དེ་འཆད་པ་ལ། བཅེ་བས་
ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལས། །བདེན་པ་གསུང་བ་སྐྱབ་བྱེད་བཅས། །དེ་གསུང་
བར་ཡང་མངོན་སྦྱོར་ལྡན། །གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། དོན་
ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་གསུང་སྟེ། བཅེ་བ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་གསུང་བར་མཛད་དེ། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་བྱེད་
དང་བཅས་པ་དེ་དག་གསུང་བར་ཡང་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་
ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རྟོ། །འདི་དག་ནི་བཤ་ཆེན་དགེ་
འདུན་གྲུབ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཤིག་ཆུང་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཞིབ་པར་ཤིགས་
རྣམས་དང་རྩེ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་ལས་བསྐྱིགས་ལས་ཤེས་པར་

བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཆད་མ་མདོ་ཡི་མཆོད་བཞེད། ཆད་མ་མདོའི་ལུས་རྒྱུ་གཞག་
ཡིན་པས་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་ལ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྒྱུ་
བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་གྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་ཡིན་པས། རྒྱུ་
འགྲེལ། རྒྱུ་ངེས་རིགས་ཐེགས་གསུམ་ཀའི་ལུས་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་
རྒྱས་པར་འཆད་པས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། རྟོགས་ན་
དོན་ཆེ་བའི་ཚུལ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་རང་གིས། སྒྲོ་ཡི་རྒྱས་པ་རྒྱུ་བ་མེད་
པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཐབ་མའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་མེད་ཅན། །བཅོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་
ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཆོག་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་མེད་ལྟན། །འགྲོ་བ་
རྒྱུས་ལ་མཚུངས་པར་ལེགས་བཤད་སྤྲོད་འཛིན་བྱེད་པ་མ་རྟེན་པ་ཅན་ཁོ་བོའི་
གཞུང་། །རྒྱ་མཆོ་ལ་ནི་ཚུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཐེམ་ཞིང་རྒྱབ་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར། །ཚུལ་དང་ཚུལ་མེན་རྒྱུ་པར་འབྱེད་མཁས་ལྟ་བུ་དན་པའི་ཆང་ཆིང་
སྟེག། །འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བས་ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་སྟོན་
པ། །གཞུང་ལུགས་ཉིན་བྱེད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྟན་སྒོ་ངན་ཉིད་སྟོང་འཛིགས་པ་
སྤངས། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྒོ་མིག་རྒྱུ་དག་མཁས་པའི་བསྒོ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན། རྗེ་རེན་པོ་ཆེས་ཆད་མའི་གཞུང་མ་
ལུས་པ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་བསྟེན་ནས་ལན་དུ་མར་སྤངས་པའི་རྗེས་སུ།
རྒྱུ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་རིགས་ལས། མལ་རྩོ་ལྟ་ལུང་པའི་བྲ་མ་བསོད་ནམས་
གྲགས་པ་ལ་ཆོས་ལུང་ཡང་མང་རབ་གསན་ཅིང་། བར་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་མཆོམས་

བཅད་ནས་སྤྱགས་དམ་མཛད། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་མཛོད་ལ་
གཟིགས་རྟོག་མཛད་ཅིང་། ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་
པའི་སྐབས་ལ་ལེགས་པར་གཟིགས་པས་སྟེན་བྱས་ནས། ཆོས་ཀྱི་བྱགས་པའི་
གཞུང་ལུགས་དང་རིགས་པའི་སྟོལ་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་ལྷགས་བྲག་
པོ་མནན་པས་མི་ལོན་པ་འཁྱུངས་ཤིང་། སྟོན་དེར་བཞུགས་ཀྱི་རིང་ལ་རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལ་གཟིགས་ཅམ་ནས་དད་པའི་སྤྱ་ལོང་གཡོས་ཏེ་སྦྱན་ཆབ་ཀྱི་
རྒྱན་བཅད་པར་མི་བྱས་པ་ཏྲག་ཏུ་འོང་བ་ཞིག་བྱུང་གསུང་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་ལ།
ཡང་ལྷས་ཕུ་དགོན་གསར་དུ་བྱགས་ཐེབས། རྫོ་ཁྲོས་དང་ལྷན་པའི་སྤེ་སྟོད་
འཛིན་པ་དུ་མ་ལ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཛོད་བྱའི་གཙུག་པོ་མཐའ་དག་རིགས་
པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ། གཞུང་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱིགས་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་
སྦྱར་ནས་གསུངས་པས། སྤེ་སྟོད་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་ལན་ཅིག་ཀྱང་མ་
སྟོང་བའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུད་ཅིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟོང་བས། ཡིད་
ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་རང་དབང་མེད་པར་སྟོགས་ཏེ་ངོ་མཆར་བའི་གཏམ་གྱིས་དུས་འདུ་
བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་སྐབས་སྐབས་སུ་གསུངས་པས། སྟོན་ཆད་
གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཆད་མ་ཆོག་གི་ན་ཡམ་མམ། ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཙུག་པའི་ཆེ་
བསྟན་བཙུག་གཞན་ལྟ་བུ་ལ་སྟོ་རུང་ཟད་བྲག་དུ་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་ཅམ་དུ་ཉི་
བར་མཁོ་བར་ཟད་ཀྱི། འདི་ཉམས་ལེན་ལ་མཁོ་བའི་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ཡང་སུ་ལའང་
མེད་པས་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་དོན་མ་ཡིན་པ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ལ། ད་ལྟ་སྟོ་ཁྲོས་དང་

ཐུན་ཞིང་གཞུ་ཐོར་གནས་པ་དག་ལ། འདི་ཉིད་ཉམས་ལེན་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་གཅིག་ལ་མད་དུ་བྱུང་བའི་བྱོགས་མཐོང་ཙམ་ཡོད་པ་འདི་ནི། རྗེ་རིན་པོ་
ཆེ་འདི་འབའ་ཞིག་གི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཙམ་གྱི་བཀའ་ངེན་
ཡང་གངས་ཅན་པ་ཡོངས་ཀྱིས་བསམ་བ་བར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །བདེར་གཤེགས་གནས་སུ་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་གནད། །ཀུན་ནས་གསལ་
བྱེད་རིགས་གཞུང་སྤྱིད་པའི་མིག་། ཐུབ་བསྟན་གླིང་བཞིའི་མཁའ་ལ་རྟག་འཆར་
བ། །སློ་བྱོས་བཟང་པོའི་རྟ་ལྡང་ཁོ་ནའི་བྱིན། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་རྗེ་བཙུན་
ལྷ་མ་མཆོག་། ཀུན་ནས་དབྱེས་ཕྱིར་རིགས་ལམ་ངེ་མེད་ནས། །འོངས་པའི་
བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་ཐེག་པ་ཡིས། །བདེར་གཤེགས་ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་སྦྱོབ་
པར་སྟོན། །

གསུམ་པ་མ་པམ་པའི་གཞུང་གཞན་དང་རྗེས་འབྲང་གི་གཞུང་གདམས་
པར་ཤར་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་བྱང་ས་མདོ་ཨེ་རྒྱན་གཉིས་པོ། །ཡེགས་
པར་རྒྱུར་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་རབ་འབད་པས། མི་པམ་ཆོས་རྗེའི་གཞུང་
དང་རྗེས་འབྲང་གི་ །གཞུང་ཀུན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པར་
ཤར། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ཡེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་
དྲིན་ཆེའོ་རྗེ་བཙུན་མཆེན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོན་ནི་ཆད་མ་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་བཤད་ཟེན་པ་དེ་
ནས་གང་འཆད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་ཡི་དངོས་གཞི་ལས་ས་བཙུ་

བདུན་བཤད་པའི་ས་བཙོ་ལྷ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། གཞི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ལ་གནས་པས་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། སྟོང་བ་ཕྱིན་བྱུག་
དང་བསྐྱུ་བཞི་ལ་བསྐྱབས་པས། དེམ་གྱིས་ས་བཙུ་བཤོད་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་
སའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དང་བཞི་བཙུ་ཐོབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་དང་མ་སྐྱར་ཡང་དོན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བཤད་
པས། དེ་གཉིས་རྩ་འགྲེལ་ལེགས་པར་སྐྱར་ནས་ལམ་དེམ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
དམིགས་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་ལ་རབ་དུ་འབད་པས། མི་པམ་ཆོས་རྗེའི་
གཞུང་གཞན་དབུས་མཐའ་ནས་འབྱེད་དང་། ཆོས་ཉིད་ནས་འབྱེད་གཉིས་ནི།
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་བ་ཉིད་ནི་
འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོངས་འགྲེལ་
ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་བྱང་ས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་དེའོ་ན་
ཉིད་གྱི་ལེའུ་ལྟར་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ལ། རྒྱུད་ཆེ་མ་ནི། དང་པོར་སྐྱབས་སུ་
འགོ་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ། དེ་ནས་ཁམས་བདེར་གཤེགས་
སྟོང་པོ་དེམ་གྱིས་སྐྱངས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་ལ། དེས་ཐོབ་པའི་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། འཕྱིན་ལས་ནམས་སྟོན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོན་
པའི་གཞུང་ནམས་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ལ། དེ་ནས་མ་པམ་པའི་རྗེས་འབྱངས་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་གཞུང་ས་སྡེ་གཞན་དང་། ཐེག་བསྐྱུས། མདོན་པ་
ཀུན་བརྟུས་སོགས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་།

བཅས་ས་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྡེ་བརྒྱད་དང་། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གི་
གཞུང་མདོ་ཅ་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་གི་གཞུང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱིའི་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཅ་མ་མེན་པར་རང་གི་ཉམས་ལེན་
སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ཏུ་ལེགས་པར་ཤར་བོ། །ཚུལ་འདི་སོགས་འདྲའོ། །

བཞི་པ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ནམས་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་ནི། ལྷག་
པར་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གསུང་རབ་ཆོགས། །བརྒྱུགས་པའི་གོ་རིམས་
ཉིད་ལས་ལམ་གྱི་གནད། །ཀྱན་ལ་རེས་སྟེར་བསྐྱབ་པ་ཀྱན་བརྟམ་
ལ། །བརྟེན་ནས་མདོ་ལྡེ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་པ་ཡོགས། །ཐུ་ཐུབ་ལུགས་གི་
གཞུང་མཆོག་ཏུ་མའི་དོན། །ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལེགས་པར་
མཐོང་། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་
དྲིན་ཆེའོ་རྗེ་བརྒྱན་མཆེན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་པས་སྟོན་ལ། དོན་ནི། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་། ཟབ་
པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་གི་ཆོགས་ནམས་སུ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་
བའི་ཉམས་ལེན་འཛོར་བ་ནམས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས། གོ་རིམས་འཇུགས་
པ་ནམས། དང་པོ་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་
པ་དང་ལྷག་པར་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་གི་བན་ཡོན་ལ་དད་པ་སྟོམ་ཚུལ། སྟོན་
འབྲུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། བྱང་སེམས་གི་སྟོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་
ལུས་ལོངས་སྟོད་དགོ་ཅ་གསུམ་རང་འདོད་གི་འཁྲི་བ་མེད་པར་གཞན་ལ་གཏོང་།

བ་དང་། སྤང་བ་དང་དག་བ་དང་སྤེལ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་དུ་
བསྒྲིགས་པའི་གོ་རིམ་སྟེང་ལས། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གོ་རིམ་སྟེང་
གངས་ངེས་ཀྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེར་བ། འཇམ་པའི་དབྱངས་
གྱི་སྤྲུལ་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་བསྐྱབ་བ་ཀྱན་ལས་བཏུས་དང་སྟོན་འཇུག་གཉིས་
ལ་བཏེན་ནས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་སྟེ་ཀྱན་ལས་བཏུས་
དང་། བསྟོད་ཆོགས་དང་། དེགས་ཆོགས་རྣམས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ། བར་ཕྱིན་
བསྐྱས་པ། བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད། བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ། དེགས་ཆོགས་
གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ཅུ་འགྲེལ། དབུ་མ་རྒྱ་པ། དབུ་
མ་སྟངས་པ། དབུ་མའི་སྒོ་ནས་རིམ་གསུམ་སོགས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་། དེའི་
ལུགས་བཟང་འཛིན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གྱི་གཞུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་དུ་
མའི་དོན། དལ་འབྱོར་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་སུ། ངེས་འབྱུང་གིས་བསྐྱུལ་
ནས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། དེས་བསྐྱུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེས་བསྐྱུལ་
ནས་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོན་པ་སྦྱི་དང་། བྱང་བར་དུ་ཡང་མཐའ་བལ་གྱི་ལྟ་བ་
དེགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་པབ་ནས། ཞི་ལྷག་གཉིས་
གྱིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁས་པ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ་། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་སོགས་འདྲ། དེ་ཡང་འཕགས་
ཡུལ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་དབུ་སེམས་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་མཁས་བྱུབ་
སུས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་སྒོ་བྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོའི་

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱབ་ཀྱིས་རིགས་ཚོགས་རྣམས་སུ་རི་ལྷོ་ར་
བཀའ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་རང་རྒྱུད་བ་དང་ཐལ་འབྱུར་པའི་མཁས་པས་
བཀའ་བའི་གཞུང་རྣམས་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་དང་། མོགས་མེད་ཀྱིས་རི་ལྷོ་ར་བཀའ་བ་དང་། དེའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་དང་། ཕྱོགས་
སྤང་ཡབ་སྲས་སོགས་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བཀའ་བའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་རྗེ་བཙུན་
འཇམ་པའི་དབྲངས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་རྗེ་རང་གིས་ཉམས་བཞེས་མཛད་ནས།
གཞུང་དེ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ཚུལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་དང་། ཅ་འབྲུག་གི་འཁྲུ་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་ལས་
ཤེས་པར་བྱ་ལ། རྗེ་ཉིད་ལྷ་བ་གང་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ནི། ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་ལས། འཇམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི། ལེགས་བཤད་
ཀུན་ལ་སྟོང་ནས་གྲུས་མོད་ཀྱང་། འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་བསྐྱའི་གཏན་
ཆོགས་ཀྱིས། མཆན་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པ། རྒྱ་
བ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་ཀྱིས། རྒྱོ་མིག་ཀུན་དའི་ཆལ་རབ་
བྱེ་བའི་ཆོ། ལངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས། ལྷ་སྐུ་བ་
ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་ལ་གསུམ། བྱ་

སྟོད་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་། སྒྲ་མེད་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་མ་རྣམས་སྤང་ནི། །མངོན་པར་
བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་ཡིས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་མན་
ངག་ལ་བརྟེན་ནས། །ལམ་གྱི་གནད་ཀྱི་ལེགས་པར་གདམས་པར་
གསུངས། །རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མཐུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། །བཀའ་
རྒྱུ་ཆེན་ཆེ་བའི་མཐུན་མཐུན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། མདོ་སྟོགས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་པར་ཤར་བ་དེ་
ནས་བྱ་རྒྱུད་དང་སྟོད་རྒྱུད་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་
བོ་བསམ་གཏན་གྱི་མ་དང་། སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྣམས། བརྟེན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་
དང་། སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མན་
ངག་ལས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པས་མཆོན་བཅས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྟེན་དང་། མེ་
གནས་སྐྱ་གནས་སྐྱ་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་དང་། དངོས་བྱུང་སྐྱབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་མན་ངག་དང་། སྟོད་
རྒྱུད་ལ་ཡང་། དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་ལ་གནས་པས་
མཆོན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ཕྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྟེན་དང་། ལང་
གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྟེན་སྟོན་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་བརྟན་པ་ན་མཆོན་

མེད་ཀྱི་ཆལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་དང་། དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་ཚུལ་ནམས་རྒྱས་པར་
གསུངས་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། ལམ་སྟུང་པའི་སྤྱིའི་ཆིངས། རྒྱུད་སྟོད་
རུང་དུ་བྱེད་པ་དབང་། སྟོད་དུ་རུང་ནས་དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱེད་པ།
བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྲུ་བ། དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་བཞི་པོ་དེར་རྒྱུད་གཉིས་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལམ་གྱི་གནད་ནམས་ཀྱན་འབྱུགས་བསྐྱེབས་ནས་
ལེགས་པར་བསྐྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་རྒྱུད་གཉིས་ཡན་ལག་སྟོ་མོ་ཅམ་
མ་ལུས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་རོ། །ཚུལ་འདི་སོགས་
འདྲ། འདིར་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་ན་བྲུ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུད་ནམས་ལ་ཆལ་
འབྱོར་གལ་ཆེ་བ་བཞི་སྟེ། ལྷ་དང་སྟོང་པའི་ཆལ་འབྱོར་དང་། །རྒྱང་དང་བསྐྱས་
པའི་ཆལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ལྷའི་ཆལ་འབྱོར་གཉིས་
ནི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་གཙོ་པོ་ཡིན་ལ། བསྐྱས་པ་ནི་གང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་ལྷ་
དེའི་སྐྱགས་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ལྷའི་ཆལ་འབྱོར་གྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་འདུའོ། །རྒྱང་གི་ཆལ་འབྱོར་ནི་ལྷའི་ཆལ་འབྱོར་གཉིས་ཀའི་བརྟེན་
བྱེད་ཡིན་པས་གཉིས་ཀར་བསྐྱས་ནས་མཆན་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཆལ་
འབྱོར་གཉིས་སུ་བསྐྱུའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འདི་དག་ལ་རྫོགས་རིམ་མེད་པར་
བཤད་པས། རྒྱང་ནང་དུ་བསྐྱང་བའི་མཐུས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་སྦྱེས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་མཆན་མེད་ཀྱི་ཆལ་འབྱོར་ཡང་
རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྐྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནམས་

མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྒྱད་ཕྱེ་ལོག་མ་འདི་རྣམས་ལ་ལམ་རི་
ཅམ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱད་པར་ཞིབ་མོ་མ་ཤེས་ན། གོང་མའི་ལམ་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་འབྱོར་རྒྱད་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ།
དཔལ་ལྡན་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་ལམ་གྱི་གནད། ཉིང་འཛིན་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པར་མཐོང་བ་ནི། རྒྱང་ཟད་སྒྲ་ཡང་ལམ་དེར་ཟབ་མོའི་
དོན། རྫོམ་ཚུལ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་པའ་ཆེན་ནི། ཤར་ས་རྒྱས་གསང་
བས་ཚ་བཤད་ཆ་མཐུན་རྒྱད། རྣམ་གསུམ་རྒྱུར་ཉི་ཚུལ་བཞིན་བཤད་
པ་དང་། རྒྱད་ཕྱེ་གསུམ་གྱི་ཟབ་མོའི་ཉམས་ལེན་རྣམས། རྫོམ་རིམ་རྒྱ་
བཞིན་བཤད་པས་རྫོ་ཕྱན་བསལ། རྫོལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་
ལེགས་ནས་གདའ། འགའ་ཁྱིན་ཆེའོ་རྒྱེ་བཅུན་མཆེན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམས་འབྱོར་རྒྱད་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་ཡོད་
དེ། ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དཔལ་བརྗོད་བྱར་ལྡན་པའི་དེ་
ཉིད་བསྐྱུས་པའི་རྒྱད་དོན་མཆན་བཅས་གྱི་སྤྱིའི་རྣམས་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་དང་
སོ་སྦྱོར་བ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག། །ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཚུལ་མཆན་མེད་གྱི་རྣམས་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ལ་སྟོས་ན་
རྒྱང་ཟད་ཤེས་པར་སྒྲ་ཡང་། རྒྱད་དེར་ཟབ་མོ་མཆན་མེད་གྱི་དོན་སྒོམ་ཚུལ་མི་
གསལ་བ་དང་། རྒྱང་ཟད་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་ནས་རྟོགས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་

བར་འདུག་པ་དེ། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྡིང་པོས་དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་
ལས་དེ་ཁོན་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པ་དང་། དེ་ལོན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཚུལ་གསུངས་
ཤིང་། བཤེས་ཆེན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་ཅ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ། བཤད་
རྒྱུད་དེ་རྗེ་ཅེ་མོ་དང་སྐུར་ཞིང་བརྗོད་བྱ་ཆ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུད་གྲིས་ཁ་བཀང་ནས་
ཅ་བཤད་ཆ་མ་ཐུན་རྒྱུད་རྣམ་པ་གསུམ་སྐུར་ནས་འགྲེལ་བ་ཨ་བ་ཏ་ར་ན་ཟབ་
དོན་སློམ་ཚུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཏེ། ལྷ་སྐུ་དང་ཡིག་འབྲུལ་དམིགས་
པ་དང་རྒྱང་སྤྱོད་སོགས་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས་སེམས་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་ཐབས་
མཁས་པ་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། འུ་ཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྲིས་ཀོ་ས་
ལའི་རྒྱན་དུ། དཔེ་ཤེས་བརྟེན་ཚུལ་དང་། བྱིང་རྟོག་འགོག་ཚུལ་དང་། ཞེ་ལྷག་
སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་གོ་ངེས་ས་རྣམས་སློབ་དཔོན་ཀུ་མ་ལ་ལྷེ་ལའི་དབུ་མའི་
སློམ་ངེས་ཐ་མ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་བཤད་འདུག་པས་རྒྱུད་སྡེ་འག་མ་གསུམ་གྲིས་
ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་སློམ་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་སྤོངས་པའི་སློ་
ཡི་ཐུན་པ་བསལ་ཏེ། རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་ལུས་པར་
གདམས་ངག་དུ་ཤར་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་
ནས་གདམོ། །བཀའ་ཤིན་ཆོད་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །འདིར་སྤྲུགས་ངེས་
ལས། རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤེས་ཆེན་རྣམས་གྲིས་
སྤྱོད་ཉིད་སློམ་པའི་ཞེ་ལྷག་གི་འགྲེལ་ལུགས་རྣམས་ནི། སློབ་དཔོན་མཁས་པ་
ཀུ་མ་ལ་ལྷེ་ལའི་སློམ་ངེས་གསུམ་དང་། ཤེན་ཏི་པའི་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་དང་།

ས་སྡེ་དང་བྱམས་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འབྲ་བར་སྦྱང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་མེད་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་ལ་གསུམ། གསང་འདུས་
གདམས་པར་ཤར་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མེད་གཞན་གདམས་པར་ཤར་
ཚུལ། དེ་དག་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་། རྒྱད་དེའི་
ཆེ་བ་བརྗོད་པ། འིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་ནས་རྒྱད་དོན་རྟོགས་པའི་
མན་ངག་ངོས་བཟུང་། མན་ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱད་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་
དངོས་སོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་
པ། །དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་འབྱོར་སྐྱ་མེད་པའི་རྒྱད། །དེ་ཡི་ནང་ནས་ཤིན་
ཏུ་ཆེས་ཟབ་པ། །དཔལ་ལྷན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱད་རྒྱལ་ལ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་
སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་འིན་ཏུ་ཟབ་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་གསང་བ་འདུས་
པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོང་
པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་སྟོང་།
རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་པའི་ཟ་མ་རྟོག་ལྟ་བུ་ནི་འདུས་པའི་རྒྱད་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱད་ཕྱེ་ལ་ཡང་། ཕྱི་ཡི་བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ན་བྱ་རྒྱད་དང་། བྱ་བ་དང་ཉིང་ེ་
འཛིན་ཆ་མཉམ་པར་སྟོན་བས་ན་སྟོན་རྒྱད་དང་། ཉང་གི་ནལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་
གཙོ་བོར་གྱུར་བས་ན་ནལ་འབྱོར་རྒྱད་དང་། ནལ་འབྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་
བས་ན་ནལ་འབྱོར་སླ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་བཞི་ཡོད་ཅིང་། སླ་མེད་ལ་ཡང་། ཟུང་འབྲུག་
གི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་བས་མ་རྒྱད་དང་། ཀུན་རྫོབ་
རྒྱ་མའི་སྐུ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་བས་པ་རྒྱད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གཉིང་དཔག་པར་དཀའ་བ་ནི་གསང་བ་འདུས་པའི་
རྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་ལ་འཆིང་བྱེད་མཐའ་བྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་
འཆིང་བས་བཅིངས་ཏེ་རྒྱས་བཏབ་བས་དེའི་དོན་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ལམ་
འདི་ལ་བཏོན་ནས་རྒྱལ་སྤྱས་ས་ཐོབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྫོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོན་དཔལ་ལྡན་གསང་བ་འདུས་
པའི་རྒྱད་རྒྱལ་ཞེས་བཤད་ན། དེ་དག་གི་དོན་གང་ཡིན་ཞེན་ཡོད་དེ། གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཟུང་འབྲུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་རང་གི་ངོ་བོར་ལྡན་པ་དང་། གསང་
བ་འདུས་པ་ལ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་མཐར་སྐྱབ་ཏུ་བཤད་ན། ཤེས་རབ་དོན་གྱི་
འོད་གསལ་དང་ཐབས་དག་པའི་སྐུ་མའི་སྐུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་
གསང་བ་འདུས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱད་ལ་རྒྱུའི་རྒྱད། ཐབས་ཀྱི་རྒྱད།
འབྲས་བུའི་རྒྱད་གསུམ་གང་རུང་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་དོན་འཆང་གི་བཀའ་ནི་

རྫོང་བྱེད་སྤྱི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་
པོ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་བའི་དམ་པ་ལྟ་སྤྱབ་འདི་སྐད་གསུང་། །ཅ་
བའི་རྒྱུད་དུ་ལམ་གྱི་གནད་ནམས་ནི། །མཐའ་བྱུག་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་ཡིས་
བཏབ་ལྟེ་གནས། །དེ་ཕྱིར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །ལྷ་
མའི་མན་ངག་ལས་ནི་ཤེས་བྱར་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས། འོན་གསང་བ་འདུས་པའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་རྟོགས་པའི་
ཐབས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདིའི་དོན་ཞེས་པར་འདོད་ན་
དེ་ལ། ལེགས་བཤད་སྤྱི་བའི་དམ་པ་མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱབ་ཀྱིས་འདི་སྐད་གསུངས་
ཏེ། འདུས་པའི་ཅ་བའི་རྒྱུད་དུ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ནམས་ནི་སྤྱི་མའི་
མན་ངག་ལ་བསྟོས་པར་མཇད་བཞེད་ནས་རྒྱལ་བ་དེ་རྗེ་འཆང་གིས། འདྲ་པོས་
གཉིས། དགོངས་པ་ཅན་དང་དགོངས་མིན་གཉིས། སྤྱི་རྗེ་བཞིན་པ་དང་སྤྱི་རྗེ་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཏེ་མཐའ་བྱུག་དང་། ཡི་གེའི་དོན་དང་། སྤྱིའི་དོན་
དང་། སྤྱིས་པའི་དོན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཏེ་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་ཡིས་བཏབ་ལྟེ་
ཤིན་ཏུ་སྤྱིས་ནས་གནས་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྤྱིས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་རྒྱུད་དུ་སྤྱིས་
པའི་དོན་ནམས་རྗེ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་རྒྱུ་གིས་གསལ་བར་
བཤད་པས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་མ་དམ་པས་ཅ་རྒྱུད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་རྒྱུད་གདམས་

པར་འཆར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་མཐའ་བྱག་པོ་དེ་རི་ལྟར་ངོས་འཛིན་ན་
མདོར་བསྟུས་ཅམ་བཤད་ན། དཔེར་ན་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དོན། རྟོ་
རྟེ་རྟེ་ལྟ་བུ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་བྱག་མཚན་དུ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
བར་དོན་དང་། ཟུང་འཇུག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། བ་རྩུང་གཞོན་ཅུ་
མིག་ཡངས་པ། །ཞེས་པས། ཟུང་འཇུག་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་དགོངས་པ་བཤད་དང་།
ལེའུ་གཉིས་པར་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་སོ་ཞེས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་དགོངས་པ་ཅན་མིན་
པས་བཤད་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཚོན་གྱིས་འབྲི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་
པ་ལྟ་བུ་སྐྱ་རི་བཞེན་པ་དང་། དོན་དེ་ལ་སྐྱ་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་འཛིན་ཉེན་པ་
དང་སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་ལ་མེད་ཀྱང་། དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་བརྟུར་
བྱུར་པས་བསྟན་པ། དཔེར་ན། ཀོ་རྩ་བྱ་སོགས་བྱག་ན་རྟོ་རྟེ་འཆན་ལ་བཤད་
པ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་རི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆིག་དེའི་དོན་
སྐྱ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱའི་སྟོན་པའི་རྩལ་ཅམ་གྱི་བཤད་པ། དཔེར་ན་གྲུ་ཅུ་ས་
མ་ཇོ་གསང་བ་འདུས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡི་གེའི་དོན་དང་། བསྐྱེད་རིམ་
པ་མན་ཆད་གང་རུང་དང་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བུ་ཐུན་མོང་བའི་དོན་སྟོན་པའི་ཆིག་
དེའི་བཤད་པ་ནི། དཔེར་ན་གསང་བ་འདུས་པ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་གསང་བ་

ཀུན་འདུས་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་དོན་དང་། བཤད་དོན་གྱི་ན་མི་མངོན་པར་
ནང་ན་སྤྱིང་པོར་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲས་པས་སྤྲས་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་གསང་
བ་འདུས་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་འདུས་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྩོ་
རྩེའི་ཆོག་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་པ་དེའི་དོན་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མཐར་
ཐུག་གི་དོན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་འདུས་པ་ལྟ་
བུ་མཐར་ཐུག་གི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། ཚུལ་དེ་གནད་དུ་བབྱང་ནས་མན་ངག་
གི། །མཐར་ཐུག་མདོར་བས་སྒྱུད་བརྟུས་ནས་གཞག་ཡོགས། །འདུས་
པ་འབལ་གས་པའི་སྐོར་གྱི་ཕྱན་ཀྱན་ལ། །ཅིང་དུ་འདྲིས་པར་བས་ཏེ་
ཆ་པའི་རྒྱད། །སྒྲོན་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་
བཤད་རྒྱད་ཆེན་པོ་ལྟ་དང་ནི། །ལོགས་པར་ལྷུང་ལ་འབད་བ་ཆེན་པོས་
རྒྱངས། །རྒྱངས་པས་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་སྤྱི་དང་ནི། །བྱད་པར་
རྒྱགས་པའི་རིམ་པའི་གནད་ཀྱན་ཆེད། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་
མ་ལོགས་ནས་གདལ། །བཀའ་དྲིན་ཆེན་ཆེ་བརྟན་མཆེན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་དེ་རྒྱད་དོན་
རྟོགས་དཀའ་བ་སྐུར་དུ་རྟོགས་པའི་གནད་དམ་པར་བབྱང་ནས། ཅ་བཤད་
སྐུར་ནས་བཤད་པའི་མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་ལ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་རང་
གིས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐུབ་ཐབས་མདོར་བས་དང་། དེ་

ཅ་རྒྱུད་དང་རྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་མདོ་བསྟེ་དང་། རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་རིམ་ལྔ་
དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་འཕགས་པ་ལྟས་མཛད་པའི་སྟོན་བསྟུས་དང་། ལྷའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་ནམ་
གཞག་རིམ་པ་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བས་མཛད་
པའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་ནམས་དང་བཅས་
པ་གསང་བ་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཐན་ཆོགས་ཀྱན་ལ། ཆོག་
འཛིན་པ་དང་དོན་སེམས་པའི་སྟོན་ལུན་རིང་དུ་འབྲིས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་
མན་ངག་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བའི་ལམ་རིམ་པ་ལྔ་འཁོར་དང་བཅས་པ་གང་
ན་སྤྲས་པའི་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནམས་ཐུན་ཁུང་དུ་སྟོན་མེ་བཏེགས་པ་ལྟ་བུར་
གསལ་བར་བྱེད་ལ། འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན།
རྡོ་རྗེ་ཐེང་བ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀྱན་ལས་བཏུས། ལྷའི་དབང་པོས་ཁྲུས་ལ། ལྷ་མོ་
བཞིས་ཁྲུས་ཏེ་བཤད་རྒྱུད་ལྔ་དང་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་ཀྱི་དོན་ནམས་
བྲིས་ལན་ཀྱི་སྟོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེའུ་བཙེ་བརྒྱུད་པ་ནམས་ཅ་རྒྱུད་
དང་རྒྱུར་ནས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་བྱུག་དང་ཚུལ་བཞི་གང་
དང་གང་གིས་འཆད་ཚུལ་ལ་ལུན་རིང་ལ་ཤུགས་བྲག་ཏུ་འབད་པ་ཆེན་པོས་
རྒྱངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱངས་པས་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་སྤྲས་ནས་
མཐའ་བྲུག་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་པའི་རྒྱ་བཀོལ་བས། སྤྲས་པའི་དོན་ལམ་
རིམ་པ་གཉིས་སྟེ་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱུད་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་གཙོ་བོ་

ཕུར་འབྲུག་གི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་གཞི་དང་། དེ་ལས་དག་མ་དག་གི་
སྐྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱབ་ཚུལ། ཕུར་ཕྱ་རགས་ཐམས་ཅད་སྙིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་
ལེ་ལ་སྤྱད་ཚུལ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་བསྟེན་ཚུལ། དེ་ལས་
དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྱུང་ཕྱགས་སོགས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གནད་
ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྐྱ་རུ་ར་རྫོན་བ་བཞག་བ་ལྟར་གསལ་
བར་རྟེན་པར་གྱུར་རྟོ། །ཕྱབ་པའི་ལེགས་བཤད་ཚུ་སྤང་མ་ལུས་པ། །གཅིག་
རུ་འབྲེལ་བ་འདུས་པའི་ཙ་རྒྱད་ནི། །བརྗོད་དོན་གཏིང་ཟབ་རྗོད་བྱེད་སྐབས་
འབྲུགས་པས། །ཕུར་འབྲུག་ལོར་བྱས་ཕྱག་ཀྱང་རྟེན་དཀའ་མོད། །ཕུར་ཕྱད་ལྔ་
པའི་མཁའ་རབ་སྐྱོང་ལས། །འབྲུངས་པའི་མཁའ་ལྗིང་སྒོ་གྲོས་གཤོག་སྐབས་
ཀྱིས། །ཙ་རྒྱད་རྒྱ་མཚོ་དཀྱུགས་ཆེ་གདེང་ཅན་གཙོ། །སྐྱ་སྐྱབ་དངངས་ཏེ་ཕུར་
འབྲུག་ལོར་བྱ་ལ། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་འཁོར་པའི་འཕྲོག་དགོན་དུ། །སྤིང་པའི་
རྒྱད་པས་གཅེས་པའི་མ་རྣམས་ལ། །དོན་གཉིས་སྤུན་ཆོགས་དངོས་གྲུབ་ཆར་
བཞིན་པས། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་འདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །བཀའ་
ཤིན་ཆེན་མེད་བཙུན་མཁའ་པའི་གཏེར། །ཆད་མར་གྱུར་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་
པ་ན། །སྤྱི་མ་ཉིད་ཀྱང་གཏིང་ནས་ཡི་རངས་པའི། །མཛད་བྱང་རྣམ་ཐར་ཚུལ་དེ་
ཁྱོད་ཉིད་བཞིན། །བདག་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མེད་གཞན་གདམས་པར་འདར་ཚུལ་འཆད་
པ་ལ། དེ་ཡི་མཐུ་ལས་བདེ་དབྱེས་དུས་འཁོར་སོགས། །རྒྱད་ཕྱེ་མང་

པོའི་གནད་དོན་གདམས་པར་ཤར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་
མཐའ་དག་གསུང་རབ་ལ། །མི་འདིགས་སྟོབས་པ་མཆོག་སྟེར་འདུས་པའི་
ལས། །རི་བཞིན་གསལ་མཛད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་བརྒྱར་
གྲུས་པས་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགོན་པོ་འཇམ་དབལ་
དབྱངས་ཀྱིས་འདུས་པའི་ལས་རྣམས་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་
དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབལ་གསང་བ་འདུས་པ་གདམས་དག་ཏུ་
ཤར་བ་དེ་ཡི་མཐུ་ལས། དབལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་བདེ་མཆོག་གི་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་
རྒྱུད་སྟོར་ཚུལ་དང་། དབྱེས་པ་དོ་རྗེའི་རྒྱུད་རྩ་བ་ཤད་སྟོར་ཚུལ་དང་། དབལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སྟོར་ཚུལ་དང་། སོགས་ཁོངས་
ནས་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྩ་བ་ཤད་སྟོར་ཚུལ་སོགས་མདོར་ན་དོ་རྗེ་
འཆང་གིས་གསུངས་ངེས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་མང་པོའི་གནད་འགག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། མདོར་བསྟུས་ན། རྒྱུད་སྟོན་རུ་དུ་བྱེད་པ་དབང་གི་སྟོར་དང་། སྟོན་རུ་
རུང་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་
རིམ་པ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མདོན་རུ་
བྱེད་ཚུལ་བཞིར་བསྟུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པར་ཤར་པོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་དག་བདག་གིས་གཞན་རུ་བཤད་པས་
ན། །འདིར་ནི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་ལ་སྟོ་ཅམ་ཞིག །ཚུལ་འདི་བསམས་

ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདམ། །བཀའ་བྱིན་ཆེན་ཆེ་བཅུན་མཁེན་
བའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་སྤྱི་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྤྲུགས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྲ་མེད་གདམས་པར་ཤར་
ཚུལ་དེ་དག་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། གཞུང་གཞན་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་།
སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ། གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་མཛད་
ཅིང་མཛད་བྱང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་ཀྱང་གི་མཐར་ཐུག་། འཛིག་ཅེན་
གསུམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་བྱ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས། ཉི་ཟླ་ལྟར་
གསུམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གསུང་རབ་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་
པར་ལུང་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུང་ཡབ་སྤྱུང་གིས་དོན་མདོན་དུ་གྱུར་ནས་
ཉིད་གིས་གཟིགས་པ་བཞིན་བཀའ་བ། དབལ་རིམ་པ་ལྔ་པའི་གནད་ཀྱི་དོན་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་ནི། གང་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ལེགས་པར་མི་
ཤེས་ན། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་གོང་མའི་
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲོ་མོ་རྣམས་མི་ཤེས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་
ངེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་
དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུང་གི་རིགས་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་
སྤངས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གིས་ངེས་པ་བཞིན་མ་རྟེན་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་

མཁེན་པར་བསྟོན་པའི་ལམ་སྤྱིའི་གནད་མི་རྟེན་ཅིང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་བརྟོན་བྱའི་སྤྱིང་པོ། བདེ་སྟོང་སྤྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
སྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟེན་པས་དེ་ལ་མོས་ཀྱང་དད་
པ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་མཐོང་ནས། རང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་པ་དང་། རང་སྤྲེ་ཐེག་པ་ཆེ་
རྒྱུ་དང་། སྤྲགས་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པའི་རྒྱད་སྤྲེ་
བཞིའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྤྱད་སེའོ། དེ་ཡང་སོ་སོའི་ལམ་གྱི་ལུས་
རྟོགས་པའི་རིམ་པས་སྟོབ་མ་རྩི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རྩལ་རང་རང་གི་མན་ངག་གིས་
བརྒྱན་པ། སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པ་དང་། ཐེག་པ་ནས་རྩི་ལྟར་སྟོམ་པའི་
རྩལ་དང་། སྤྱར་བཤད་པའི་འདུས་པ་ལུགས་སོ་སོའི་འཆད་རྩལ་དང་།
འཕགས་སྟོར་གྱི་རྒྱ་གཞུང་བོད་དུ་འགྱུར་ཆོད་ཀྱན་དང་། དེའི་མན་ངག་རྣམས་
ལ་ཡང་སྦྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་རྩལ་གྱིས་རིང་དུ་འབྲིས་པར་བྱས་པའི་སྟོན་སྟེ།
ཅ་བའི་རྒྱད་དང་བཤད་པའི་རྒྱད་རྣམས་ལེགས་པར་ཤོན་སྤྱར་ཏེ། གསོལ་བ་
རིང་དུ་བཏབ་པས་གཞུང་ཙོམ་པ་གནང་བའི་མཆོན་མ་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་རྟེན་
ནས། འཕགས་སྟོར་གྱི་འདུས་པའི་ལུགས་ཤོན་ཏུ་ཉམས་འདུག་པ་ལེགས་པར་
སོས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་མི་ཉམས་པར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་བསམ་པ་
དག་པས་བཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲེལ་པའི་མཆོན་དང་། མཐའ་གཅིད།
བསྟུས་དོན། བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འདྲོ། རྟོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་
ཆོན་པོ། སྤྱི་དོན་ལྟ་བུའི་མིག་འབྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་ཀྱན་གསལ་ལ་

སོགས་པར་བཤད་པས་ན་དེ་དག་ལས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །དགྲེས་རྗེར་གྱི་
སྐྱོར་ལམ་འབྲས་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་ལ། ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་གྱི་
བཤད་པ་ལེའུ་སོ་སོའི་འགྲེལ་ཆེན་ལ་དཔྱད་ཚུལ་ཟེན་ཟེས་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་
ཆབ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀས་རྗེ་རང་ལ་ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱོར་ལན་ཏུ་མར་
གསན་ནས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་རིམ་བ་
བཞིན་ཏུ་ཉི་ཀ་ཆེན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས། བསྐྱེད་རིམ་
སྐོམ་ཚུལ་བསྒྲ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལུང་མཛད། དེའི་དོགས་གཅོད་དང་སྦྱོར་བ་
ཡན་ལག་ཏུ་ག་གི་འཁྲིད་ཡིག་རྒྱལ་ཆབ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀའི་གསུང་ལྟར།
གཙུང་བ་སོ་བས་མཛད་པ་བཞུགས་པས། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ཞིག་གི་འདོད་པ་
ཡོད་ན་ལེགས་བཤད་དེ་དག་ལ་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་སྦྱོར་དགོས་མོད་ཀྱང་།
ཏུས་གྱི་ཐ་མ་ལ་སོང་བས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ས་རྒྱལ་གྱི་ཁྱོད་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་
ཞིང་། བོན་དང་རྟིང་མ་འདི་ཟབ་དྲགས་གྲུབ་ཉགས་འཕལ་ཏུ་སྟོན་རྒྱ་བྱུང་བ་
དང་། ཁ་ནས་བརྒྱ་སྟུག་གི་ཚུལ་རིམ་བཅོས་ཀྱང་། རང་གི་འདོད་པ་བྲིས་
ཁྲག་མཐོང་བ་འདི་ག་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱི་བས། ལྟོ་ཟ་བའི་ལག་ཆ་ལ་མདོ་ལྷགས་
གྱི་ཁ་ཉོན་དང་ལག་ལེན་ཐུན་ཆེགས་མང་པོ་སྟོབ་པ་ལས། པ་སྒྲ་མའི་ལྷགས་
བཅོར་བའི་ཉིང་ཁུ་བོན་མོ་མཁའ་འགྲོའི་ཁ་རྒྱངས་ཐོལ་ལེ་བ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་
འཛིན་པ་ནི་དམ་པའི་ཡང་སྤྲིད་ཆེན་པོར་ཁས་འཆེ་བ་དག་ལ་ཡང་ན་ཉི་ན་

ཉི། །དེའི་བྱིར། བམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། གུར་ཀྲམ་
ཚོས་ཀྱིས་བཙོས་པའི་ལ་བའི་ཞུས། །རང་རེའི་བསྟན་པ་ཟིན་ན་ཆེས་ལེགས་
ཀྱི། །པ་མེས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བྱད་འོར་ཚོགས། །རྣམ་གཡང་རྒྱན་པོར་ཤོར་
བའི་ལག་སྟོང་མང་། །གཏི་ཐུག་གོམས་པའི་དབང་རྒྱལ་ར་གན་ལ། །བསྟན་
འཛིན་དམ་པའི་གསེར་སྤྱངས་བཙོ་མ་ཞེས། །མཁས་མང་ཚོང་འདུས་ཆེན་པོའི་
སར་འགྲིམས་ཆོ། །མི་ཤེས་ངན་པའི་རང་མདོག་བསྟན་པས་འོངས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྤང་ངོ། །དེས་ན་རྟོགས་བརྗོད་འདིར་ནི་
ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་
གདམས་དག་དུ་འཆར་བ་འདོད་ན་ངས་འདི་ལྟར་བྲས་པ་ཡིན་པས། བྱིད་ཀྱང་
འདི་ལྟར་མཛོད་ཅེས་གཞུང་དེ་རྣམས་གདམས་པར་ཤར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོའམ་སྤྱོད་གས་
ཅམ་ཞེག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་
ཚུལ་གྱི་རིགས་པའི་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་སོ། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་
ལེགས་ནས་གདལ། །བཀའ་འདི་ཆེན་ཆེན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །ཞེས་
པའོ། །དེ་ཡང་རྗེ་རང་གིས་སྟོན་བྲག་ཕྱག་རྒྱུ་ལ་སྤུལ་བའི་ཞུ་ཡིག་ལས། སྤར་
ཡང་ཞུ་བ་འགའ་ཞེག་བཀྱིད་པར་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེང་སང་སྤུབ་པའི་
བསྟན་པ་བྱུབ་ཏུ་ནི་ཉི། བསྟན་པའི་རྩ་ལག་མཚོག་རྣམས་ནི་འདས། སེམས་ཅན་
གྱི་སྤྲུལ་བ་བཟང་པོ་བྱི་བའི་སྤྲུལ་སྤྱི་ནི་གྱུར། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་
ཐེག་པའི་ཉམས་ལེག་གྱི་གནད་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པའི་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་

ཆད། དེའི་སྟོབས་གིས་བཤད་པ་དང་སྐྱབ་པ་མཛད་པ་ནམས་ཀྱང་སྙན་བརྒྱད་
གི་གདམས་ངག་གི་གནད་མེད་པར་ཆོག་དང་ཡི་གེ་ཅམ་མཛོང་བ་དང་ཐོས་པ་
སྐྱར་བྱས་ཏེ། ལྷགས་ཀྱི་མེད་པའི་སྤང་པོ་ཆེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་གྱ་
ཆོམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་རང་རང་གི་འདོད་པའི་དབང་གིས་འདི་ནི་བདེན་གྱི་
གཞན་ནི་གཏི་མུག་གོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས། ཉམས་ལེན་ལ་ཆེས་
ཆེར་མི་བྱེད་པར་ཚོད་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱར་ལེན་ཏོ། །དེར་མ་ཟད་གཞན་གྱི་སྟོན་
འབའ་ཞིག་རྟོག་པ་ལ་ཞུགས་པས་པ་རོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུའི་མིག་ནི་ལོང་།
རང་གི་སྟོན་ལ་རྟོགས་པའི་བསམ་པ་དང་ནི་བྲལ། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་
ཞགས་པས་བཅིངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དམ་པ་རེ་རེ་
ཅམ་ཡོད་ནའང་། སྤག་དོག་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་སྙན་པ་ཆེན་པོས་སྟོ་ཡི་མིག་
བསྐྱབས་པས་མཛོང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །བདག་གིས་ཀྱང་
མདོ་ཕྱོགས་གྱི་བཤད་པ་ཡོད་པ་ནམས་ལ་ལོ་སྟེལ་གྱི་བར་དུ་ཐོས་པ་ཅུང་ཟད་
བགྱིས་ཤིང་། མན་ངག་ཟབ་པར་གྲགས་པ་འགའ་ཡང་ཡང་ཞུས་པའི་མཐར།
རྒྱལ་བ་སྐས་བཅས་གྱི་དགོངས་པ། ཐོས་པའི་རྗེས་འདུག་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་
བྱེད། །སྟེ་བའི་རྫོང་ལས་ཆོགས་ཚུང་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རིག་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་མོས་པ་དྲག་པོ་བྱུང་ནའང་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་
རྒྱ་བ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཤིས་ལྟག་འདུག་པ་
ལ། གསུང་རབ་ནས་བཤད་པ་དང་སྐྱར་ན་ལམ་དངོས་སྟེས་པ་ལྟ་ཞོག །དེ་སྟེ་

བའི་སྒོད་དུ་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་ནམས་སྐྱེས་པའང་དཀའ་བའི་རིགས་སུ་ཡོད་
ཆོད་དུ་འདུག། ཐེག་པ་དམན་པའི་གོ་འཕང་ལ་སྡི་ལམ་དུ་ཡང་འདོད་པ་མེད་པ་
སྐད་ཟེར་ཞིང་། རང་བདེ་འདོད་པ་ལ་ཉིལ་གྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་མ་གཞིན་པར་ཡོད་པ་
འདྲ། ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ནམས་ལ་སྤྱོད་བ་ལུལ་དུ་བྱིན་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་།
ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གསེབ་ནས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་འཕགས་པར་འདུག་པ་དང་།
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བྱད་ཆོས་རྒྱ་འབྲས་བྱད་དུ་མི་གསོད་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་
ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པར་བྱད་དུ་གསོད་འདོད་པའི་སྐབས་ལ། དེད་གསང་སྤྲགས་པ་
ཡིན་ཟེར་ནས་སྒྲུང་དོར་ཡལ་བར་འདོར་བ་དེ་ལྟ་བུར་བྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཐེ་
ཆོམ་ཀུན་གཅོད་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་གཞན་མ་རྟེན་པས། བྱད་སངས་རྒྱས་ལ་
དངོས་སུ་ཞུས་པས་ཆོག་པས། ཞུ་བ་འདི་ནམས་དག་བཞེས་འདིས་ཞུ་བར་
ཡོད་པས་ཐུགས་ལ་འདོགས་པར་ཞུ། གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་ལུགས་གདམས་
པར་འཆར་བ་ཞིག་མེད་མི་རུང་དུ་གཟིགས་ནས། ལྟོ་བྲག་། གཉལ། རྩ་རྟེན་ ཞེ་
དུགས་འོལ་ཁ་སྤྱོགས་ཀྱི་དབེན་གནས་དུ་མར་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་
གནས་པར་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་སྒྲ་མ་དབུ་མ་པ་ལ་ལུལ་བའི་ཞུ་ཡིག་
ལས། སྐབས་ཀྱི་ཞུ་བ་ལ་སྤྱེའུ་ལོ་ལ་རི་ལྟར་གསུང་སྐྱེད་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་
པ་ལ་ཐག་བཅད་ཅིང་དབེན་པ་བཞེན། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་སྒོ་རྒྱས་གང་ཡོད་
ཀྱིས་མཐའ་དག་པར་དབྱད་ནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་གོ་བ་ཞིག་མ་རྟེན་བར་དུ་
མོས་མཐོ་ཙམ་གྱི་ཡིད་ཆེས་རེ་ཙམ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་ལོ་བྱས་ཀྱང་

གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་མཐོང་ནས་ཐོག་མར་སྐྱབ་པ་ལ་སྒོ་བཟླ་དུ་
འགྲོ་བའི་ཐབས་ཀླམས་སྐྱབ་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལུང་དོན་
ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་དབུ་ཚད་གྱི་རིགས་པའི་འགྲོས་སྤྱ་རགས་ཀླམས་ལ་
ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡི་དམ་གྱི་སྒོམ་
བཞུས་དང་བསག་སྦྱང་གི་གནད་སྐྱབ་པའི་གསུངས་ལས་བྱུང་བ་ཀླམས་ལ་
སྐྱབ་སྐྱབ་བཅད་ནས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་འབྱས་པར་བྱས་པ་ན།
གསང་སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་སྒོག་ཀླམས་སྐྱབ་མོང་དུ་འོང་བ་
དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ས་བོན་ཅམ་གྱི་གསུང་གླེང་བྱུང་བ་
ཅམ་གྱིས་ལམ་གྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་པན་ཆེ་བར་བྱུང་། སྦྱིར་
ད་ལྟ་བོད་ན་གསང་སྤྲུགས་དང་མཚན་ཉིད་གྱི་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
སྤྱང་ཞིང་དེ་ཀླམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ལ་མ་བརྒྱད་པ་མི་སྤྱང་བས་
ཡི་དམ་ངེས་གསུངས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལས་གཞན་འགོད་རྒྱ་མ་རྟེན་
ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་སྒོ་ངོ་འབའ་ཞིག་དུ་སོང་ནས་ལམ་གྱི་གནད་མ་འབྲུགས་པ་
ཞིག་ལ་ངེས་པ་ཀླམ་དག་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མི་འདུག །དེས་ན་གཟུ་པོར་གནས་པའི་
སྒོ་ནས་སྒོ་དང་ལྷན་པ་ཀླམས་གྱི་ལམ་འབྲུག་མེད་ཅིག་འཆོལ་ན། མདོ་སྤྱེད་
རྒྱུད་སྤྱེ་ཅོད་མེད་གང་དང་ཡང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་དག་ནས་ཟེན་པ་དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་
ཆེན་པོ་གཅིག་གི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་བྱུང་ངེས་ལེགས་པར་བྱེ་སྟེ་
མཐའ་གཞན་དུ་བྱུང་དུ་མི་བརྟུབ་པར་རིགས་པས་གཞོད་མེད་དུ་འབྱུབ་པ་ཞིག་

མེད་མི་རུང་དུ་སྤང་བས། གསུང་རབ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་དེའི་དགོངས་པ་
འཆོལ་བའི་རིགས་པའི་སྒོ་རྩི་མ་མེད་པ་ལ་ཅིས་པོ་ཆེར་བཟུང་ནས་རྒྱད་ལ་སྦྱི་
བའི་རིམ་པ་སྤར་མང་དུ་བྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་ལ་ཆོག་ཤེས་མ་བྱས་པར་བསྟན་པ་
འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ཡི་དམ་དང་ལྷ་
མ་ཐ་མི་དད་པར་བྱས་པ་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་གསོལ་བ་གདབ། བསག་སྤང་གི་
སྒོ་དུ་མ་ལ་འབད་བས་ད་ལྟ་གསུང་རབ་སྦྱི་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཁོལ་བཏོན་རེ་ཙམ་མིན་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཉམས་ལེན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱུགས་སུ་ཤེས་པ་ཡོད། ཚུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་
སྟེར་བར་བྱེད་པ་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་པ་
རོལ་ཏུ་སོན་ཅིང་། རང་རིག་པའི་སྤེ་སྒོད་གསུམ་གྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་
གནད་རྣམས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ནས་ཁས་སྐྱངས་པ་ཙམ་ལ་མ་བཞག་
པར་ཉམས་ལོག་ཏུ་རྒྱུད་པར་མཛད་པ། མཁས་ལ་བྱུང་བ་བརྟེས་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དུ་མས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ། ལྷག་པའི་ལྟ་དབག་ཏུ་མེད་པས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱི་
གདམས་པ་བྱང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་ཉིད་དང་སྤགས་གྱི་ཐེག་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ཉིད་ལ་མཆན་པར་མཐོང་
ནས་སློབ་མ་བགྱི་བའི་རིམ་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བྱེད་གྱིན་ཡོད།
གདམས་ངག་དེ་ཡང་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མན་ངག་

མཐའ་དག་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས་སྟོན་པར་སྤང་བས་འཆད་ཤེས་
པ་དང་། ཉན་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་མན་ངག་རྒྱུ་
རྒྱུ་དུ་མ་ཟད་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་གྲུང་འགྲིག་ནས་འོང་བར་སྤང་བས་
འཁྲིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་སྟོན་པ་མ་བྱས། དེད་རང་གི་ཡང་ངེས་འབྱུང་དང་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་། ལྟ་བའི་འཁྲིད་རྣམས་ཀྱི་འཁྲིད་ཚུལ་དང་། གསང་
སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཉམས་ལེན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་ཐིག་གཅིག་ཏུ་འོང་བར་སྤང་
ཞིང་། དེད་རང་གི་དེ་རྣམས་ས་བོན་ཅེས་དུ་སྤང་ལ་ལམ་རིམ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལྟ་
བྱར་སྤང་བ་དང་། ལམ་རིམ་ཀུན་ལ་རྩོད་མེད་དུ་བྱུང་ཅིང་། དེད་རང་གི་
གདམས་པ་རྣམས་བསྟན་ན་སྟོ་སྟུང་གྱི་གཞི་ཆེན་པོར་སོང་ནས་པན་ཤིན་ཏུ་
རྒྱུ་ཞིང་ཉེས་དཔེགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་འོང་བར་མཐོང་ནས་ལམ་རིམ་
འདེབས་པ་མ་གཏོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འཁྲིད་ཟུར་དུ་མ་བཟྱིས་ལགས་གསུངས་
པ་ལྟར། མདོ་སྤྲུགས་མ་ལུས་པ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ཤར་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་རྩོ་བོ་རྩེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤའི་སྟོབ་མའི་བྲུ་རྒྱན་སྟོན་པ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་
ནས། རྩོ་བོའི་གདམས་ངག་ལ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཐལ་
བར་བརྒྱག་པས། ད་གཞུང་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་དུ་གོ་བ་ཞིག་བྱུང་གསུང་
པ་ལྟར་ལགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་དེ་རྣམས་ལ་དང་པོར་མང་དུ་སྟོས་

བ་མཛད་པ་དེ་ལ་བཟོས་ནས་བར་དུ་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་
སྐབས་ཏེ་གཉིས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཐ་མར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཉམས་སུ་སྒངས་པའི་སྐབས།

གསུམ་པ་ཐ་མར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཉམས་སུ་སྒངས་ཚུལ་ལ་གཉིས།
ཉམས་སུ་སྒངས་ཚུལ་དངོས་དང་། དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་
ཆེད་དུ་བསྡོས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་གདམས་པའི་གཏེར་དུ་བྱུར་བ་ན། ཁྱེད་
ཆེན་གཉིས་ཀྱི་བྱན་མོང་ལམ་དང་ནི། བྱན་མོང་མེན་པའི་ལམ་གྱི་མཚ་
པ་གཉིས། གནད་བརྒྱས་ཆང་བའི་ལམ་ལ་འདྲིས་པར་སྒྱུར་ས། རྩལ་
འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། བཀའ་དྲིན་ཆེའོ་རྒྱ་
བཅུན་མཁུན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། འོན་ཏེ། མོང་དུ་བཟོད་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་
ཀྱི་བར་དུ་ཤར་ཕྱོགས་པ་རིགས་པའི་དཔའ་བོ་ལས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བགོ་སྐལ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒངས་ཤིང་། བཅུ་བདུན་ནས་སོ་དྲུག་བར་གཅོང་དབུས་ཀྱི་
མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་མང་པོ་ལས་མདོ་སྐགས་ཀྱི་བདུད་ཅི་མཐའ་
ཡས་པས་སྐགས་ཀྱི་བྱམ་བཟང་ལེགས་པར་བཀའ་སྟེ། དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་
ལ་སྟེབས་པ་ན། རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་བསྐྱལ་ནས་བྱ་

བྲལ་ལ་བྱོན་ནས་ཆོས་ལུང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་ལྷག་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་
གྱིས་དངོས་སུ། དཔུ་ཤོད་གདུལ་དཀའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ལ། །བཤད་
པས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོར་ག་ལ་འགྱུར། །དེ་བས་སྐྱབ་པ་སྦྱར་བྲངས་དཔེན་
པ་བསྟེན། །རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འཆོངས་པའི་ལམ་རྟེན་སྟུམ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་
ལ་བསྐུལ་བས། ལྟོ་བྲག་དང་གཉལ། སྤར་ཡང་འོལ་ཁ་སོགས་སུ་རྒྱ་ཆོགས་
ཆང་བའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བས། ལོ་ངོ་བཞི་ཅུ་མ་སོང་བ་ནས། སྤར་ཐོས་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་ནས། བདེ་སྤགས་མ་ལུས་པའི་
གདམས་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པར་
མཛད་དོ། །རི་ལྷར་ཉམས་ལེན་མཛད་ན། རྒྱ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་འབས་བྱ་
རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྤུན་མོང་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་
ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། དེས་འབྱུང་ལ།
དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་ཆེ་ལ་ལོང་མེད་ཚུལ། །ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཆེ་འདིའི་
སྤང་ཤས་ལྟོག །ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས། །ཡང་
ཡང་བསམས་ན་བྱི་མའི་སྤང་ཤས་ལྟོག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ལ། ལུས་ཅན་མཐའ་དག་རིན་ཅན་མར་ཤེས་པས། །ཉམ་ཐག་རྣམས་
ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་བན་གྱུར་ནས། །རང་བདེ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ལས་ཡིད་ལོག་
སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་རྒློབས། །ཞེས་དང་། ལྷ་
བ་ལ། འདི་ཀུན་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། །འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡི། །དེས་

བ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་དུ། གཤམ་མེད་པར་ནི་གྲགས་བྱེད་པ། འདི་ལས་ངོ་
མཆར་གྱུར་བ་དང་། འདི་ལས་མེད་དུ་བྱུང་བ་གང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ། དེས་ནི་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་དངོས་གྲུབ་གཞི། ཐེག་
མཆོག་བཤེས་གཉེན་འབད་པས་མཉེས་བྱས་ནས། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱར་བའི་
ནམ་དག་དབང་བཞི་ཡིས། ཟབ་མེད་ལམ་གྱི་སྡོད་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག དེ་ཆེ་སྒྲ་
མ་དཔའ་བོ་དཔའ་མེད་ཆོགས། དཔའ་དུ་བཞག་ནས་ལེགས་པར་ཁས་སྦྲངས་
པའི། བསྐྱར་དང་བཟའ་དང་བསྟེན་པའི་དམ་ཆོག་གི། བཅས་པའི་མཆོམས་
ལས་འདའ་བར་མ་གྱུར་ཅིག རིམ་གཉིས་སྡོད་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་དོན་
ལ། གཤམ་པ་མེད་པའི་དྲི་མེད་རིགས་པ་ཡིས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་
ཀྱན་བཅད་ནས། བཅོན་པས་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་བྱེད་པར་ཤོག ཅེས་གསུངས་
པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་
གྱི་རིམ་པའི་གནད་ནམས་ཀྱན་ཐུན་ཐུང་དུ་རེ་ལའང་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས།
དག་བཤེས་སྟོན་པས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཞི་ལམ་གྱི་བྱེད་ཤེས་པ་དའི་
སྒྲ་མ་ཨ་ཉི་ལ། ཞེས་དང་། ཆོན་གཅིག་གིས་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱགས་
ཅ་འབྱིད། ཆོན་གཅིག་གིས་སྐྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བ་ཅ་འབྱིད། སྐྱགས་
འདུལ་བའི་གྲགས་དང་། འདུལ་བ་སྐྱགས་ཀྱི་གྲགས་སུ་སོང་བ་ད་ཡི་སྒྲ་མའི་
བཀའ་བརྒྱད་མིན་པ་ལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པ་ལ་དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ནས་རེ་གསུམ་པའི་བར་དུ་གོམས་ཤིང་།

འདིས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་བཞེས་མཛད་པའི་ཉམས་རྟོགས་ཀྱང་རྗེ་
རང་གི་ཞལ་ནས། ཁོ་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་སྟན་བཟང་པོ་བཤམས་པ་དང་། བྱས་
པའི་བསྟེན་བཀུར་སོགས་ཅི་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བསམ་མི་དགོས་པར་
དུས་དེའི་སྐབས་རང་དུ། འདི་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅིང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་
བ་སྐྱུ་མའི་བསྐྱུ་བྱིད་དང་འབྲ་བ་ཡིན་སྟམ་པའི་སྐྱོ་བ་ཤུགས་དྲག་པོ་སྤང་བ་བྱན་
ལོང་དུ་ཐོངས་པ་ཡིད་གཉིང་ནས་འབྱུར་བ་རྒྱན་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཞིག་དང་པོ་
ཉིད་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་དང་། གཉལ་སྤྲད་སེང་གེ་
རྗེར་དུ་འདུལ་བའི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ལག་ལེན་པམ་ཆེགས་རུང་ཆུ་
འདེབས་པ་ཡན་ཆད་ཞིབ་པར་མཛད་དེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཁས་
ལྷངས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དག་དགོས་པ་ཡིན། དེད་ལ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་པམ་
སྟག་སྟོམ་པོ་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་བ་འོང་མ་སྟོང་། ལྷུང་བྱེད་ཉིས་བྱས་དང་
བཅས་པའི་འགའ་རེ་བྱུང་བ་རྣམས་བཤགས་བསྟོམ་བྱེད་གསུང་བ་དང་། འོལ་
ཁ་ཆོས་ལུང་དུ་མདོ་པལ་པོ་ཆེ་ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་ཤུགས་སྤྱངས་པས། མདོ་སྟེན་ནས་འབྱུང་
བའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟིང་སྟོབས་དང་སྟོད་པ་གང་རྒྱབས་ཆེ་ཆེ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་
ནས་དམིགས་ཤུག་གིན་ཤུགས་སྟོང་བའི་དམིགས་རྣམ་ནར་མར་བསྟེན་པས།
དང་པོ་རུང་དཀའ་ཙམ་བྱུང་ཡང་བྱིས་ལེགས་པར་གོམས་ནས་འབད་རྩོལ་མི་
དགོས་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟིང་སྟོབས་དང་སྟོད་པ་མདོ་དུ་བྱུང་

བ་ཇི་འབྲེ་དཔག་དཀའ་བ་ཞིག་ལའང་ཞུས་པ་ནས་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། སྒྲོ་དགའི་
འཁྱགས་བྲག་པོ་ངང་གིས་འབྲུག་པ་ཞིག་བྱང་ཞེས་གསུང་བ་དང་། སྒྲོར་མོ་ལྷང་
དུ་བཞུགས་སྐབས་ཚོགས་སུ་མདོ་གསུང་བའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ།
དགོ་འདུན་རྣམས་ཚོགས་གྲོལ་ན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་མ་བཞེངས་པ་དང་།
ཞལ་ནས། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱད་པ་ཞིབ་མོ་མཛད་སྐབས། སྐྱེ་མཁུན་དུ་
གཞན་གྱི་གཏམ་སྒྲ་བ་དང་སྒྲོད་ལམ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཐུགས་ལྷ་
མོ་ཙམ་ཡང་མི་འཕྲོ་བ་སྒྲ་མོ་ནས་ཡོད། དགོ་སྒྲོར་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་
འོང་བ་འོལ་ཁ་བྱམས་པ་སྤིང་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་གསུང་བ་དང་། འོ་དེ་གྲང་
རྒྱལ་གྱི་ཤར་སྟོ། དཔེན་གནས་ལྟ་སྤངས་སུ་རྩ་གངས་མཚམས་ན་ལོ་གཅིག་
བཞུགས། དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བའི་ཐད་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ཅིང་རྒྱ་ཚོགས་ཆང་
བའི་ཉམས་བཞེས་མཛད་པས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལྲས་རྗེས་སུ་བཟུང་བྱིན་
གིས་བརྒྱབས་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐུགས་ལ་འཁྱུངས།
དེ་ནས་ཀྱང་རྒྱན་བསྐྱངས་པས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་ལེགས་པར་གོམས་
པས། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འང་སྒྲ་ཚོགས་པའི་སྤང་བ་འདི་ཐམས་ཅད། སྒྲོང་བཞིན་དུ་
སྤང་བའི་སྒྲ་མ་ལྟར་འཆར་གྱི། སྒྲོང་བ་ཉིད་གིས་རྒྱས་མ་ཐེབས་པའི་སྤང་བ་རང་
དཀའ་བ་ཆེར་མི་འཆར་བ་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་ཉིད་དགྲང་ལོ་
ཞེ་བརྒྱད་པ་དང་ཞེ་དབྱུ་པའི་སྐབས་འོལ་ཁ་གསང་སྒྲགས་ནང་བྱམས་པ་སྤིང་
དུ། རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་ཉིལ་དང་། སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད་པའི་ཆེ་ཞལ་

ནས། སྦྱིར་རིམ་ལྡེའི་དོན་དང་། བྱད་པར་དུ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱུ་ལུས་ཀྱི་
སྦྱབ་ཚུལ་སོགས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་དང་། འཕགས་
པ་ཡབ་སྲས་ལྡེའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རགས་པ་
རྣམས་དབྱིས་བྱིན་པ་ཞིག་ལེགས་པར་གོ་ནས་དེ་དུས་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་སོང་
བ་ལ་དེ་བར་དུ་སྦྱོམ་རྒྱས། དེ་ནས་ཟུར་ཙམ་སྦྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་དང་།
བྱིངས་ཨོ་དཀར་བྲག་ཏུ་འཁོར་ལོ་སྒོམ་པའི་བསྟེན་སྦྱབ་དང་། བེ་གུ་ཆོས་དྲུག་
གི་འབྲིད་བསྐྱུངས་པས་དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉམས་རྟོགས་ངོ་མཆར་ཅན་དུ་མ་
འབྱུངས་པ་དང་། གཉལ་སང་གོ་རྩོད་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལེའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་
དྲུག་གི་ཉམས་ཁྲིད་བསྐྱུངས་པས། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྟོགས་པ་བྱད་
པར་ཅན་འབྱུངས། དུས་འཁོར་དཔལ་གཅིག་ཞལ་གཟིགས་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་འདི་ལ་ཁྲིད་ཆེ་བ་བཟང་པོ་བྱོན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་བ་ཡོད་དོ་གསུང་བ་
དང་། འོལ་ཁ་བསམ་གཏན་གྱིང་དུ། གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། བྱམས་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བསྟོ་བར་མཛད་པའི་
རྒྱས་བཀའ་བའི་བྱམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོས་གནང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲིའི་སྟེང་ན་བྱམས་བཞུགས་
མཛད་པས་འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་གཏད་ནས་འདིའི་བདག་པོ་གྱིས་གསུངས་
ནས། སྤྲུགས་དང་བྲག་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཆོད་མ་གཟིགས་པས།
སྟོ་བྲག་མར་པའི་གདམས་པ་བསྟེ་བ་སྟོར་དགྲུ་དང་། འཕོ་བ་ལ་རེས་ཤེས་

ཁྱད་པར་ཅན་རྟེན་པ་དང་། དགའ་ལྷན་དུ་སྐྱེ་མཆོམས་དམ་པར་བཞུགས་པའི་
ཆོ། སྟེང་གི་སྣ་ཅེད་ཐོགས་ནས་ཨ་བ་རྩུ་ཏྲིའི་ལམ་ནས་མར་སྐར་ཨེ་ཨྱི་གྲི་ཡི་གེ་
འོད་ཀྱི་ཐག་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་ན་ར་ར་འོང་བ་གཟིགས་པས་དེ་ཚུན་ཆད། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལྷ་བདེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་སྟོང་པ་ཉིད་སྦྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་དགའ་བ་བཞི་
དང་སྟོང་པ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་འཁྱུངས་ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ནར་མར་བསྐྱུངས་པས། མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
ཤེས་རྒྱད་ཟླེན་གསུངས་ཤིང་། གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ། ཕྱི་རོལ་
པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཅམ་རེ་
ལ། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་མིང་བཏགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ཤར་ལྟའི་འཁོར་ལོ་བདེ་སྟོང་གི་
རོལ་པར་འཆར་བས་དུས་འདའ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་
འབྱུང་ངོ་། །དག་པའི་གཟིགས་སྒྲུང་ནི་རགས་རིམ་གསུང་བའི་རྣམ་ཐར་ནས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། རོན་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐུན་གཅིག་ལ་གཟིགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ངག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། རོ་ཐོ་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་
ལས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ལ་ཡི་དམ་ལྟའི་ཞལ་
གཟིགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཉམས་མགུར་ལས། དེ་
ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི། །ལམ་མཆོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་
ཐུན་མོང་ལས། །རི་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་གྱི། །མགོན་

ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་མྱེ་རྒྱ་མཆོ་ཆེར། །ཞུགས་ནས་ཡོངས་རྫོགས་མན་ངག་
བསྟེན་བ་དེས། །དལ་འབྱོར་ཐོབ་བ་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱས། །ནལ་འབྱོར་ངས་
ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བྱས། །ཐར་འདོད་ཁྲིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱུང་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་ན། མདོ་ལྷགས་གཞུང་བཟང་རྒྱ་
ཆེར་ཐོས་བ་ཀྱང། །གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་གྱིས། །རྒྱལ་
བ་དབྱེས་པའི་ཉམས་རྟོགས་དཔག་ཡས་ཐོབ། །རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་
མ་ལེགས་ནས་གདལ། །བཀའ་བྱིན་ཆེན་ཆེ་བཅུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །ཞེས་བ་
ཞིག་དོན་གྱིས་ཐོབ་ལོ། །

གཉིས་པ་འཆད་བ་ལ། །རྒྱལ་ལྷན་རྫོན་ལམ་གཞུང་ཁྱེད་རྒྱལ་ས་
ནི། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་རྫོན་ལམ་ནང་འབྱུང་པར། །གསུངས་
ཕྱིར་དགེ་རྩ་རི་རྩེད་བསལས་བ་ནི། །ཀྱན་ཀྱང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་
པའི་ཆེད་དུ་བཞུས། །རྒྱལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་
གདལ། །བཀའ་བྱིན་ཆེན་ཆེ་བཅུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །

ཞེས་གསུངས། །འདིའི་དོན་འཆད་བ་ལ། །བསྟན་བ་རྒྱས་པའི་མཛད་བ་
རི་ལྟར་མཛད་བ་དང་། །དེའི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་
བསྟོས་རྒྱལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཁས་པའི་བྱ་བ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་
ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བས་བསྟན་བ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་མ་ཐག་བ་
ལྟར་མཛད་ནས། །ཚོད་པ། །འཆད་པ། །ཚོམ་པ། །གནས་མལ་གཙུག་ལག་ཁང་

བཞེངས་ཤིང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ། དག་འདུན་རྣམས་འདུལ་བྱིས་ས་རྣམ་
དག་ལ་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་རེ་རེའང་བརྗོད་ལས་འདས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་
བརྗོད་ན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་གསང་བུ་དང་བདེ་བ་ཅན་དུ་མཁས་མང་
གསེར་རིའི་ཐོང་བའི་དབྱུས་སུ་པར་བྱིན་གྱི་བྲ་སྒྲོར་གནང་། ལུང་རིགས་སྟོབས་
པའི་བང་རིམ་མངོན་པར་འཕགས་ཤིང་སྟོན་གྲགས་གྱི་དབྱར་རྩ་ཕྱོགས་སུ་
གྲགས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ས་སྐྱུ་འདར་བཟང་ལྷན། ངམ་རིམ་འགའ་ཤོང་ཆོས་
སྒྲེ། བོདོང་ཨ། གནས་རྟིང་རྣམས་སུ་པར་བྱིན་གྱི་བྲ་སྒྲོར་མཛད། སྤར་ཡང་
ས་སྐྱུ། སྤར་ཐང་། གསང་བུ། ཅེས་ཐང་རྣམས་སུ་དཀའ་ཆེན་གཞན་རྣམས་
གྱི་བྲ་སྒྲོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་དབང་པོ་མཐའ་དག་དགའ་ཞིང་མགུ་ལ་ཡི་
རངས་པས་གྲུས་པས་འདུད་པ་སྤྱར་ལེན་པར་མཛད་དོ། །འཆད་པ་ལ། མདོ་
སྤྱད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ནས་མདོ་སྤྱེ་རྒྱུ་འཆད་པར་མཛད་ཅིང་། གནས་རྟིང་
དུ་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་བཤད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལོན་གྱི་ལྷ་ཁང་ཀེ་རུར་ཆ་
ཁོ་དཔོན་པོ་སོགས་ལ་པར་ཆད་དབུ་མ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། བདེ་
བ་ཅན་དང་དབྱུས་སྟོད་བྲ་ལུལ་དུ་པར་ཆད་དབུ་མ། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་
རྣམས་གསུངས། སྤར་ཡང་སྒྲོར་མོ་ལུང་དང་། བདེ་བ་ཅན་དང་། སྟོད་ལུང་
མཆོ་སྤྱད་དང་། ངང་དཀར་དུ་སྤྱེ་སྟོད་ཆེན་པོ་མང་དུ་གསུངས། དེ་ནས་སྤྱིན་པོ་
རིར་རིགས་ལྷ་ལྷ་ཁང་དུ་སྤྱེ་སྟོད་མང་པོ་གསུངས། དེ་ནས་ཡར་ལུང་ཕྱོགས་
མོན་མཁར་བཀ་ཤིས་གདོང་དུ་ཆོས་ཐོག་གཅིག་ལ་མཁས་གྲུབ་རིགས་པའི་

མཆེ་བ་དྲུག་ལྟན་མང་པོའི་དབུས་སུ། ཉིན་གཅིག་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་བཙུ་ལྟེ་
དབུ་བཙུགས་ཏེ་ཉིན་བཞིན་ཐོ་རངས་ནས་སྟོད་ཀྱི་བར་ལ་ཆོས་ཐུན་བཙུ་ལྟེ་
ཆེ་བ་གསུམ་སྟེལ་ནས་ཐུགས་ཀྱི་སྟེང་རང་ནས་གནང་སྟེ་མི་འཛིགས་པ་སེང་
གཏེང་རོས་ཐྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གནས་ལ་དབང་བསྐྱར་རོ། །དེ་
ཡང་པོ་ཏི་ཆུང་བ་གཉིས་རྩོགས་མཆམས་སུ་སྤར་ཡང་དེའི་དོད་དུ་པོ་ཏི་ཆུང་བ་
གཉིས་བསྐྱན་ནས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། བར་བྱིན། མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས།
འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་བཞི། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ལྟ། འདུག་
པ། བཞི་བརྒྱ་པ། སྟོད་འདུག་སྟེ་པོ་ཏི་བཙུ་བདུན་རང་རང་གི་འགྲེལ་པའི་སྟེང་
ནས་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་མཐའ་ཆད་པར་གསུངས་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མགྲུ་
ཞིང་འདི་ནི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟས་རྩེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། མི་བརྟེན་པའི་གསུངས་ཐོབ་
པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ས་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་སོ་ཞེས་མཐུན་པར་སྟེང་
བ་བྱུང་། སྤར་ཡང་སྦྱིད་ལོད་སྦྱོར་མོ་ལུང་གི་བྲག་ཕྱག་ཏུ་དུས་འཁོར། བར་
ཆད་དབུ་མ་མང་དུ་གསུངས། གཉལ་སྟོད་རབ་གྲོང་དུ་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་དུ་མ་
ལ་སྟེ་སྟོད་ཆེན་མོ་མང་པོ་འཆད་པར་མཛད་པ་ལ་ལུང་ར་ཆེན་མོར་བྲགས་
པ་དང་། འོལ་ཁ་འགར་ཕུག། །ཞེ་ཡི་ཏེ་ལུ་རར་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། ཉང་པོ་
མདངས་མདོར་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དེ་ནས་པོ་ཏེ་ལར། གསང་བདེ་གྲང་
གསུམ། དགའ་སྦྱོར་ལུལ་གསུམ་གྱི་མཁས་མང་གཙོ་པོར་གྱུར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་
དུ་མ་ལ། དབུ་མ་སྤང་བ། འདུལ་བ། ལམ་རིམ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས།

དགའ་བ་གདོང་དུ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། རྩ་སྤྱོད་དུ་མདོ་སྤེ་རྒྱན། དབུས་
མཐའ། གྲུན་ལས་བརྟུས། ཉན་ས་ནམས་གྲུང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞི་གནས་སྐྱབ་
ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས། འབྲི་ཁུང་མཐའ་དུ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། སྤར་
ཡང་རྩ་སྤྱོད་དུ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། འོན་བདེ་ཆེན་
སྟོང་དུ། ལམ་རིམ་གྱི་འབྲིང་དང་དབུ་ཚད་གསུངས། འོལ་ཁ་བྱམས་པ་སྤྱིང་
དུ་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། བྱང་ཚུབ་ལུང་དུ་སྤྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་གསུངས། སེ་ར་
ཆོས་སྤངས་སུ་སྐྱེ་མཆོམས་ཀྱི་ཁོག་ནས་གསང་འདུས་རིམ་ལྡ་དང་། མ་རྒྱུད་
གྱི་རྫོགས་རིམ་འགའ་ཞིག་གསུངས། སེ་རར་དགེ་འདུན་བླུག་བརྒྱ་ཅམ་ལ་རྩ་
ལེ། དང་ངེས་ནམ་འབྲེད། བཞི་བརྒྱ་ལ། གསང་སྤྲགས་ལམ་རིམ། རྩ་ལྷུང་ནམ་
བཤད་དང་སྤྲ་མ་ལྡ་བརྟུ་བ་སོགས་ཞིབ་པར་གསུངས་ཤིང་ལམ་རིམ་གྱི་འབྲིང་
གྲང་རྒྱས་པར་གནང་། དེ་ནས་སྤྱིད་སྤྱད་གྲུམ་བུ་ལུང་དུ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཐག་
ལོངས་པ་ལ། ལམ་རིམ་དང་བདེ་མཆོག་མ་རྒྱུད་གྱི་རྫོགས་རིམ་སོགས་མང་
དུ་གསུངས། སྤར་ཡང་སེ་ར་ཆོས་སྤངས་སུ་སྤེ་སྟོད་འཛིན་པ་བླུག་བརྒྱ་ཅམ་
ལ་རྩ་ལེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེལ། སྐྱབ་ཐབས་གྲུན་བཟང་། ལམ་རིམ་ལ་སོགས་
པ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། ཟངས་རི་མཆོན་དུ་སྐྱུན་སྤྲ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་
སོགས་ལ་ལམ་རིམ་སོགས་མདོ་སྤེ་གསང་དུ་གསུངས། འོལ་ཁ་བསམ་
སྤྱིང་དུ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསུངས། དེ་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་རི་བོ་དགའ་ལྡན་དུ་
བྱག་ཐེབས། ལམ་རིམ། སྟོན་གསལ། རིམ་ལྡ། མདོན་པ་གྲུན་བརྟུས། ས་སྤེ་

དང་། ཚད་མའི་དཀའ་གནས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང་། སྤར་ཡང་འོན་གྱི་
བཀའ་ཞིས་དོ་ཁར་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ལ། དབུ་ཚད་ལམ་རིམ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས། དེ་ནས་ཡང་དགེ་ལྡན་དུ་ཐེབས་ལོ་གངས་དུ་
མར་གཙོ་པོར་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་བཤད་སྟོལ་སོགས་ཟབ་ཆོས་བཟང་ལས་འདས་
པ་གསུངས། ལྷག་པར་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་མཆན་དང་
བཅས་པ་དང་། རིམ་ལྡེའི་འཁྲིད་རྒྱས་པ་དང་། སྦྱོར་དུག་གི་འཁྲིད་རྒྱས་པ་
དང་། དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་རྒྱས་པ་དང་། བདེ་མཆོག་
གི་སྟོར་མང་པོ་དང་། དབུ་ཚད་གྱི་བཤད་པ་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་སོགས་
དཔག་དུ་མེད་པ་གནང་། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་སུ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་
སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ཙམ་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད། རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་གི་འཁྲིད། དབུ་
མ་འཇུག་པ། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་བསྟོར་ནས་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་དོ། །ཚུམ་
པ་ལ། ཚལ་གྲུང་ཐང་དུ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་མཛད། ས་སྤྱར་ཡིད་དང་
ཀུན་གཞི་ཅ་འགྲེལ། སེ་ར་ཆོས་སྤངས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་
འགྲེལ་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་
གཟིགས་པ་དང་། ཅ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་མཛད། ར་ཁ་བྲག་དུ་དབུ་མེས་
གྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་མཛད། རྩ་སྤྱོད་དུ་སྤྱབ་
པའི་དབང་པོ་ནས་སྤྱབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེའི་བར་གྱི་རྒྱ་ཆེན་སྟོད་བརྒྱུད་དང་

ཐབ་མོ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཁྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཞལ་གཟིགས། ལྷག་པར་དུ་རྫོ་འབྲོམ་གཉིས།
པོ་ཏོ་བ་དང་ཤ་ར་བ་གཉིས་སྒྲ་བའི་བར་དུ་ཞལ་གཟིགས། མཐར་འབྲོམ་སོགས་
རྫོ་པོ་ལ་ཐེམ་ཞིང་། ཨ་ཏི་ཤས་བྲག་རྩེ་འདིའི་དབུ་ཐོག་ཏུ་བཞག་སྟེ། བསྟན་པ་
ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་གྱིས་དང་། བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་
གྲོགས་བདག་གིས་བྱ་ཡིས་གསུངས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར། དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་པ་ཤད། སྤྲལས་གྱི་
ཅ་ལྷུང་རྣམ་པ་ཤད། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པའི་འིག་མཛད། འོལ་ཁ་གསང་སྤྲལས་ནང་
དུ་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་འིག་དང་། སྤྲལས་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད། དགའ་ལྷན་
དུ། བདེ་མཆོག་ལྷ་ཨི་པའི་འིག་ཆེན། རྫོགས་རིམ་ཆེན་མོ་རྒྱས་བསྐྱུས། སྐྱབ་
ཐབས། ཅ་རྒྱ་དུ་གྱི་འགྲེལ་ཆེན། རིལ་བྱ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དབང་ཆོག། རྫོགས་
རིམ་སྤྲས་དོན་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཞབས་གཉིས་གྱི་སྐྱབ་ཐབས། མི་བསྐྱོད་པའི་དབང་ཆོག། རྫོགས་རིམ་ཆེན་མོ་
རིམ་ལྟ་གསལ་སྟོན། དེའི་དམར་འཁྲིད། གསང་འདུས་ཅ་རྒྱ་དུ་གྱི་འགྲེལ་བ་སྟོན་
གསལ། འགྱུར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལ་འགྱུར་བཅོས་དག་ཐེར་མཛད་ནས། ཆོག་
དོན་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པའི་མཆན་བྲ། ལེའུ་སོ་སོ་དང་སྤྱིའི་དཀའ་གནས་ལ་མཐའ་
དཔྱོད། དོན་ཆོན་སོ་སོའི་དམིགས་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་དོན་དང་བཅས་པ་མཛད།
འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་སྐྱབ་ཐབས། བཅུ་གསུམ་མ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་
ཆོག། ལས་བཞིའི་སྤྱིན་སྟག་མཛད། ལམ་རིམ་རྩུང་དུ་དང་། འདུག་པའི་འིག་

ཆེན་སོགས་མདོར་ན། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་དངོས་ཚུལ་དང་། ཟིན་བྲིས་
བསྐྱེམས་པ་ལ་པོ་ཏི་བཅོ་བརྒྱད་ཅུ་མ་མཛད་ནས། ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་ཐར་བ་
དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །

གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ། འོལ་ཁ་རྒྱུང་
ཕྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་མཛད་དེ་ལྷེབས་བྲིས་ལ་རབ་གནས་མཛད། སྤ་
ཕྱིར་མཆོད་འབུལ་སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ་དང་སྟན་ལུང་རྒྱ་སོག་ཕུར་ཆོ་
འབྲུལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་སྟོགས་མདོག་
ཅན་གྱིས་བདག་གིར་མཛད་པ་དང་། གཉལ་གསེར་ཕྱེ་འབུམ་པར་སྦྱུ་འབུམ་
སྒྲག་མང་དུ་བཏབ་ཅིང་། མཆོད་འབུལ་གནང་བ་དང་། རྩ་སྤྱིང་དུ་ཆོ་འབྲུལ་
མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ལྷ་སར་གནས་གཡང་རྡོ་རྗེའི་ར་བ་བཀའ་ཅིང་། རོ་བོ་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབུ་རྒྱན་སོགས། ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ལ་རྒྱན་དང་ན་བཟའ་ཕྱི་ནང་
གི་མཆོད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྟོན་ལ་འབྲུན་པ་ལུལ་ཞིང་། དགོ་འདུན་
ཁི་རྩ་ཅན་ལ་ཞག་བཅོ་ལྷའི་བར་བསྟེན་བཀུར་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཛད་ནས།
འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པ་འཆད་པ་དང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་བསྟོ་སྟོན་སྟོས་
དཔག་པར་དཀའ་བ་མཛད་པ་དང་། དགོ་ལུན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་རྟེན་
དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས་ནས་ཟང་ཟིང་དང་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་མདོ་སྤེ་
དུ་མ་ནས་བསྒྲགས་པ་རྣམས་བྲུག་ལེན་ལ་ཐེབས་པར་མཛད་དོ། །

དགོ་འདུན་རྣམས་འདུལ་བྲིམས་རྣམས་དག་ལ་བཀོད་ཚུལ་ནི། གཉལ་

གསེར་བྱེ་འབུམ་པར་འདུལ་བའི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་དཔོན་སློབ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་བྱིན་ལེན་དང་རུང་ཚུ་འདེབས་པ་ཚུན་ཆད་ཕྱག་ལེན་ལ་བསྟར་བ་
དང་། འོལ་ཁ་གསང་སྤྲུགས་ནང་དུ་གསོ་སྦྱང་མཛད་པའི་ཆེ་དགེ་འདུན་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་གོས་ཀྱི་མདངས་གྱིས་འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་གངས་ཀྱང་མདོག་འགྱུར་
བར་མཛད་པ་དང་། སྟོད་ཕུང་ཕུའི་གནམ་ཅིབ་སྟེང་དུ་སྒྲ་མ་དམ་པ་རེད་མདའ་
བ་ཆེན་པོ། འོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་། རྗེ་རང་གི་ཞལ་སྤེལ་གསུམ་
གྱིས་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་ལ་དག་ཐེར་མཛད་ནས། འཁོར་རྣམས་ཀྱང་བཅས་
ཕུང་པ་མོ་ཚུན་ཆད་འོ་འཕྲོད་ནས་སོ་སོའི་ཕྱིར་བཅོས་གཞུང་ནས་རི་ལྷར་འབྱུང་
བ་བཞིན་མཛད་པ་དང་། རྩ་སྤྱིང་དུ་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་བྱང་སེམས་རིག་འཛིན་
གསུམ་ཀའི་སྟོན་པའི་བཅས་མཆོམས་ཐམས་ཆད་སྤྱིབ་གཏན་ལ་པབ་ནས་
དཔོན་སློབ་ཀྱན་གྱིས་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་པ་དང་། དགའ་ལྷན་དུ་
འདུལ་བ་ནས་རི་ལྷར་འབྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་ལག་གི་སྒྲ་སྟོབ་དང་། དེས་ས་བཟླ་
པ། དགེ་འདུན་ལ་གནང་བ་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲ། ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་གཞི་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་
དག་པ་ལ་གནས་ནས་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས།
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བཞི་ལམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱག་
ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བཀོད་ནས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་རིགས་ཀྱི་
བྱ་བྱོད་སངས་རྒྱུ་ལ་འཛིག་ཉེན་དུ་བྱོན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་བར་ཤེས་པར་གྱིས་

ཞེས་གསུང་བ་དང་མཐུན་པར། ཐུབ་དབང་ཉི་མའི་གཉེན་ཉིད་སྒྲར་ཡང་བྱོན་པ་
ལྟ་བུར་མཛད་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་མཛོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་
འགོད་པར་མཛད་དོ། །

རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན། མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མས། མཐའ་ཡས་
སྒོན་ལམ་སྟོབས་མངའ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས། །འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་མཐའ་ཡས་
གདུལ་བྱའི་ཆོགས། །རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་ལ་འཁྲིད་མཛད་པ། །འཛིག་
ཉེན་ཀུན་གྱི་སྦྱབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཆོག་སྤྱིའི་བཤད་སྒྲུབ་ཉགས་ཀྱི་
དགེ་སྦྱོང་གིས། །ཐུབ་བསྟན་མིང་ཅན་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ཆོ། །བསྐྱབ་གསུམ་
ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཀུན། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཉིན་མོར་མཛད་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། །ཞེས་དོན་གནས་ཀྱི་བསྐྱགས་པའི་མེ་ཉོག་དད་པའི་སྒྲིམ་པས་
འཕྲོར་བར་མཛད་པ་འདི་རབ་བཏགས་དང་ཐོལ་བསྟོད་མིན་གྱི། དོན་གནས་
ཀྱི་བསྐྱགས་བརྗོད་ཡིན་པ་ལ། སྤྱ་ཕྱི་མང་པོར་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་མཁས་པའི་ཁྱར་རི་རབ་ཅན་བཞེས་པ་མང་པོས།
རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དང་པོ་ནས་སྟོན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་དང་པོ་
རྗེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པས་ལུགས་འདི་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་ཉམས་སུ་ལེན་
དཀའ་བར་མཐོང་ནས། བྱ་སྤྱོད་ལ་ཆེགས་རྒྱུང་བའི་ཆོས་སྟོབ་དཔོན་སངས་
རྒྱུ་གཉིས་པ་ལ་ཁ་གཡར་བའི་པོན་དང་སྤྱ་སྟེགས་འདྲེས་པའི་རྩིང་ཆོས་རེ་
ལ་ཁྱེད་ཀྱིས། ཕྱི་རྒྱལ་དང་ཁ་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐད་ཟེར་

ཞིང་། རོན་དུ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་སྤྱོད་སྒོམ་གསུམ་སུན་འབྲིན་པ་རྣམས་ནི་དོན་
དུ་རྒྱལ་བ་དོན་ཅེ་འཆང་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྐྱེད་བཀའ་ཐང་ལས། དགའ་ལྡན་ཞེས་བྱའི་དགོན་གནས་དམ་པ་བྱ། །མཁས་
པའི་མཆོག་གྱུར་མདོ་རྒྱད་ཀུན་ལ་མཁས། །དོན་ཅེ་འཆང་སྤྱལ་གསང་སྤྲུགས་
བཀའ་སྒོ་འབྲེད། །འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་ལམ་སྟོན་ས་མཁན་ནི། །སྒོ་དང་བཟང་གི་
མཆོན་ཅན་སྤྱེས་བྱ་འབྱུང་། །གསང་མཆོན་ལས་རབ་དོན་ཅེ་བདེ་བ་རྩལ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིང་། ཡང་འགའ་ཞིག་ལྟོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་དོན་ཅེ་ཆང་མར་
འཛིན་པའི་ཁུལ་བྱེད་ཅིང་། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལྷ་སྤྱོད་སུན་འབྲིན་གྲང་
གསང་བདག་སྤྲུག་ན་དོན་ཅེས། བདུད་ཅི་སྤྱན་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ །སྒོ་བཟང་
བྲགས་པ་སྒོ་བ་མའི་མཆོག་ །ཅེས་དང་། འབྲེལ་བ་ཐོགས་པ་ཁྲི་སྤྲུག་བརྒྱ། །ཅོད་
མེད་གྲུབ་ཐོབ་ལྷ་བཅུ་སྟེ། །དེས་པར་གྲོལ་བ་བརྒྱད་དུ་དེས། །འབྲན་གྱི་དོ་
མེད་སྒོ་བཟང་ཡིན། །ཞེས་དང་། མ་ཉི་རྩ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐའ་ངལ་གན་དོ་
རྩེས་གྲང་རྟོགས་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སུན་འབྲིན་པར་ཟད་
དོ། །དེས་ན་གསང་སྤྲུགས་གསང་རྩིང་ཐམས་ཅད་ལ་གཟེགས་པ་ཆེ་ཞིང་རིག་
པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་
མཆོས། རྒྱ་བྱང་རྣམ་ཐར་གཙང་མའི་ཁྲིམས་དང་ལྡན། །རྒྱ་བས་ཆེན་རྒྱལ་
སྤྱེས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་སྤྲུག་ཆེ། །བདེ་སྤྱོད་མཆོག་གི་རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད། །སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག །ཅེས་སྟོན་ལམ་མཛད་

བ་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་མདོར་བསྟུན་བསྟུན་བ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྡེས་ཚུལ་དངོས་
ནི། བཤད་ཟེན་བ་དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་རི་སྟེད་ཅིག་
བསགས་བ་ཀུན་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་འགོ་བའི་པན་བདེ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་
བསགས་པར་མཛད་ནས། རྣམ་དཀར་དེ་དང་དེ་མཛད་ཟེན་མ་ཐག་དམིགས་
མེད་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་འགོ་བའི་པན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས་
ཐུབ་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟུན་བ་བཤད་སྟུབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཕྱོགས་དུས་
ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཐག་བ་ནས་བསྡེས་སོ། །སྟུགས་རིམ་
ཆེན་མོ་ལས། བསྟུན་བ་ཁོ་ན་ལྟར་བཅས་འགོ་བ་ཡི། །བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་ཅ་
བར་ཡིད་ཆེས་ནས། །ལུས་སྟོག་ཡལ་བར་གྱུར་ཀྱང་མི་གཏོང་བའི། །སྟོང་
སྟོབས་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
ལས་ཀྱང་། བསྟུན་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་མ་བྱུང་བའོ། །བྱུང་ཀྱང་ཉམས་
པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་དེར་ནི། །སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་བསྐྱེད་བ་ཡིས། །པན་
བདེའི་གཏོར་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཤིང་བཀའ་རྩིས་ཆེ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་བསྟུན་བ་རྒྱས་པའི་སྟོན་ཆོག་ངེས་ཅན་དུ་གསུངས་
སོ། །དགོ་ཅ་བསྡེ་བའི་ཚུལ་མང་ཡང་འདི་ལྟར་བསྡེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྟ་མོ་
དཔལ་བྱེད་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོན་ལམ་གསལ་བྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་

ལྷར་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཁོངས་
སུ་འདུས་ཤིང་ཁོངས་སུ་ཆུད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་ནི་དེ་ལྷར་ཡུལ་ཆེ་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་རྒྱལ་སྤྱས་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྟོན་ལམ་གཤམ་ཆུ་རྩལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་
ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་
ལ་འཛིན་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །འདི་ཡང་བཀའ་གདམས་སྟོ་སྟོང་ལས། ཐོག་མཐའ་
གཉིས་ལ་བྱ་བ་གཉིས། ཞེས་དང་། བཟང་སྟོང་ལས། ལུས་དང་ངག་རྣམས་
དང་ནི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྟོང་པ་དག་དང་སྟོན་ལམ་གཅིག་ཏུ་སྟུང་། ཅེས་
དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སྟོང་པ་ཀུན་
ཏུ་སྤང་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱག་ལེན་ལ་ཐེབས་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ། །

ཆུལ་འདི་བསམས་ཤིང་འདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། སྟོ་སྟོང་ལས། དཔང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་བཟུང་། ཞེས་པ་ལ་
རང་གིས་ཆོས་བྱས་པ་དེ་ཆོས་རྣམ་དག་ཏུ་སོང་མ་སོང་གི་དཔང་པོ་གང་ཟག་
གཞན་གྱིས་མི་ཁྲིལ་བར་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་ཆད་མར་འཛིན་པ་དང་། རང་
རྒྱད་ལ་རང་གིས་བརྟགས་པས་རང་ཞེ་རང་ལ་མ་ཁྲིལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
གཙོ་པོར་ཕྱི་མ་བཟུང་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་སྟེ་སྟོང་གསུམ་ལ་

མཁས་པར་སྦྱངས་ནས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤང་སྦངས་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་ངོ་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱི་བྱ་ར་མ་ཡོངས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་
ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། མདོ་སྡགས་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པ་
ནམས་སྤངས། སྤང་དགོས་པ་ནམས་ཉམས་སུ་སྦངས་པར་མཐོང་ནས། རྒྱལ་
བ་སྤྲས་བཅས་དང་བསྟན་སྦྱང་ཡེ་ཤེས་སྦྱན་ལྟན་ནམས་ཀྱི་སྦྱན་སྦྲར་ཁས་
སྦངས་པའི་སྒྲོམ་ཁྲིམས་གོང་ལོག་གང་ལ་ཡང་ངོ་གཞོང་མི་དགོས་པར་སྒྲོ་སང་
ངེ་བའི་སྒྲོ་ནས་རང་ལ་རང་མགུ་བའི་རྟོགས་པ་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པའི་གདེངས་
གསུངས་པའོ།

བཀའ་བྲིན་ཆེའོ་ཟླ་བ་ཆུན་མཆོན་པའི་གཏེར། ཞེས་པ་ནི། སྦྱ་ཆེ་
སྦྱ་མ་མང་པོ་ནས་ཡོངས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། བྱུང་པར་དུ་སྦྱ་ཆེ་འདིར་ཡང་
སྦྱའི་སྤང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་
དང་། གནས་དང་འཁོར་རི་འབྲས་བུ་སྟེན་པ་དང་། མདོ་སྡགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་
ལ་རིགས་པ་རི་འབྲས་བུ་དཔྱོད་པ་དང་། གཞུང་ཆེན་མོ་དང་མན་ངག་གྲགས་
པ་ཅན་མ་མཐུན་ན་འདོར་འོས་གང་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དགྱེས་
བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་
སྦྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་དགེ་ཅེ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་
བསྒྲོས་པས། དགེ་བ་གཞན་ཀྱང་རྒྱ་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་སྦྱང་ནས་ཐད་
པར་འགྱུར་པ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་

འབྲིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷུང་འདུག་པ་
འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་མཁུན་པའི་གཏེར་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ངོན་ཡིན་པས། བཀའ་ངོན་
ཆེའོ་ཞེས་ཆོག་གིས་ལེགས་སོ་བརྗོད་པའི་སློན་ནས། སྦྱབ་པའི་མཆོད་པར་མཉེས་
པར་མཛོད་ཅིག་མཁུན་པའི་གཏེར་ཞེས་བཀའ་ངོན་ཆེ་བྲགས་པས་མཆོན་རྗེན་
པ་ནས་གསུང་མ་རུས་པར་རྗེ་ས་མཛད་པའོ། །

གཉེས་པ་ནི། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དང་པོར་ཐོས་པ་བཅའ།
བར་དུ་གདམས་པར་ཤར། ཐ་མར་ཉིན་མཆོན་ཀྱང་དུ་ཉམས་སུ་སྦངས་པ་དང་།
ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་དགེ་ཅ་ཆེ་ཆུང་ཇི་ལྟར་བསགས་པ་
ཀྱན་ཡང་འཁོ་ལ་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་སློ་གཅིག་ལུ་སྦྱབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་
པའི་ཆེད་དུ་བསྡོམས་པའི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་པ་བཤད་ཐིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་བཅུམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། རྟོགས་བརྗོད་བཅུམས་
པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའི་སློན་ནས་དོན་བསྟུ་བ། རྟོགས་བརྗོད་བཅུམས་པའི་དགེ་
ཅ་བསྡོམས་བ། གང་ཟག་གང་གིས་གནས་གང་དུ་བཅུམས་པ། རྟོགས་བརྗོད་འདིས་
ཡང་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་བསྡོམས་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རང་གི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྐྱེལ་བྱིར་དང་། །རྣམ་
དབྱེད་རྒྱན་པའི་སྐལ་བཟང་མང་པོ་ལ། །འབྲུག་སྐོ་མ་ནོར་རྒྱལ་བཞིན་
བསྟན་པའི་བྱིར། །རང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་འདི་བྲས་སོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟོགས་

བ་བརྗོད་པ་འདི་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་གིས་སྤར་བྱས་པའི་དགོ་བའི་
ཅ་བ་དེ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་པར་དང་། ནང་པའི་
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་། འབྲས་
བུ་རྗོད་ཐེག་པ་ལ་རྒྱ་ད་སྤེལ་བའི་དབྱེ་བས་སྤུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ལ།
ཕྱ་ཞིང་མཛེངས་ལ་ཞིབ་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་ལྟ་བའི་སློབ་གྲོགས་ཀྱི་མིག་ཡངས་པ་
དང་ལྟན་པ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཀྱི་བྱས་པ་མི་དམན་པའི་སྤྲུལ་བ་བཟང་པོ་
མང་པོ། སྤུབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ལ་དང་པོ་ནས་གཅིག་ཅར་
དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས། སེམས་ཅན་དང་
པོའི་ལས་ཅན་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྗོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྤྲུལ་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་དང་། ས་ལམ་རིམ་ཀྱིས་བཟོད་ནས་སྤངས་རྟོགས་
མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །ཞེས་འཇུག་སློམ་ནོར་བ། གོ་རིམ་
མ་འཇུགས་པ། བྲངས་མ་ཆད་པའི་འཇུག་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ་རྟོགས་བརྗོད་འདི་བྱས་སོ་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལས་ཐོབ་པའི་དགོ་བའི་ཆོགས་རྣམས་
ཀྱིས། །རིམ་པ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཀྱན། །སྤུབ་པའི་བརྒྱལ་བྱགས་
ལྷ་ན་མེད་བཟུང་ནས། །རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བོག །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། གང་གིས་བསྟོན་རྗེ་སྤྲུལ་གང་བསྟོན་རྟོགས་

བརྗོད་ཀྱི་དོན་ཡིད་ལ་བྱས་ཤིང་ཆོག་ངག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡི་གེར་བཀོད་
པ་དེ་ལས་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་
རིམ་པ་མང་དུ་བསགས་པ་འདི་རྣམས་བསྟོ། །འདི་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་བསྟོ་
ན། མཁའ་མཉམ་ཀྱི་འགྲོ་བ་རིགས་ཐུག་གིས་བསྐྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་
ཀྱུན། ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཏེ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྟེན་ཀྱི་འབྲུངས་རབས་
བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི། ཐུགས་རྒྱུད་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་
དུ་སོང་བས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་བདག་ཉིད་གཅིག་ལུས་སྟོལ་བའི་དམ་བཅའ་
བཟན་པོས་འཇུག་སྟོམ་སྤངས་ཏེ། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་
ལ་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཆེ་ཡང་ཚུལ་བཞེན་དུ་སྟོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་
ལྟ་བུའི་བརྟུལ་ཞུགས་དེ་ལས་གོང་ནའམ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཔའ་
བ་ཅུ་མེན་པར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཟུང་ནས། བདུད་བཞེད་གཡུལ་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བ་གང་དེ་དགེས་པ་སྐྱེད་པའི་ལམ། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
ཆ་གང་ལྟར་མི་འགལ་ཞིང་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་སོང་བའི་སྒོ་ནས་མདོ་དང་
སྤྲུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ཐབས་ཤེས་
ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཤོག །

གསུམ་པ་ནི། ཅུམ་རང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་མདོ་ཅུམ་དུ་བཤད་
པ་འདི་ནི། མང་དུ་བློས་པའི་དགེ་སྟོང་གར་ཅོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་བྲགས་
པའི་དཔལ་གྱིས། འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་རྣམ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་

དུ་ཐུར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་དཀའ་བཞི་བ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལོ། །

ཞེས་བ་སྟེ། རང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་མདོ་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཞེས་བ་ནི།
ཆོག་ཀུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སྟེ། བོད་དུ་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་ངོ་མཆར་བ་མད་དུ་
བྱུང་བ་གངས་མང་བ་དེ་དག་ཀྱང་རང་ཉིད་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཆེད་དུ་མིན་པར་
དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་ནས་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན། རྒྱས་པར་བརྗོད་
པ་ནི་རྟོག་གཤེ་སྒྲོས་བསམ་པ་དང་ཆོག་གི་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་
ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡི་གེ་ར་ལྟ་
བུ་གཅིག་ལས་བཅམས་ནས་སྒྲ་སྐད་ཀྱི་བྲེ་བག་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མཐུ་ལ་
སོགས་པ་གསང་བའི་བདག་པོས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ཀུས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མང་
དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་ཞེས་བ་ནི། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱད་བོད་ན་
འགྱུར་རོ་ཙག་དང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་དགོངས་
འགྲེལ་རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མན་ངག་གི་ཡི་གེ་བྱར་
དུ་མཛད་པ་རྣམས་དང་། གཞན་སྒྲ། བཟོ། གསོ་བ། ཆད་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་ལ་དཔེ་སྟོན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཁས་པ་ཆད་ཐུབ་བསྟེན་ནས་མང་
དུ་ཐོས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་སྒྲ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་
བཟུང་བས་དུས་གཞན་དུ་གནས་གཞན་ན་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་གསུངས་པའི་
གདམས་ངག་ཐུན་མོང་དུ་མ་གྲགས་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཐོས་ལ།
དེ་ལྟར་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་སྟིང་པོར་བྱས་ནས་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་

པོར་སླེབ་ཀྱང་སྤྲུགས་ལ་སྦྱད་བཏགས་པའི་སྤྱི་མིན་སེར་མིན་དེ་འབྲམ་མིན་གྱིས།
སྤྲུགས་འདུལ་བའི་བྲོགས་སུ་སོང་བའི་སྒོམ་པ་གསུམ་ལྟན་གྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
འབྲུངས་ལུལ་དབྱུས་གཙང་ནས་ཤར་བྲོགས་ན་ཙོང་ཆུ་ཞེས་པ་ཆུ་པོ་ཆེན་པོའི་
འབྲམ་ན་གནས་པས་ཙོང་ཁ་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཆོན་སློབ་ཟུང་གྲགས་པའི་
དཔལ་ཉེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས། སྤྱི་པོའི་འདུ་འཛིན་དཔེན་པའི་འབྲོག་གམ་
དགོན་ལ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་ལ་ལྷའི་ཆུ་པོས་དབང་བསྐྱར་བའི་རི་
པོ་ཆེན་པོའི་ལྗེབས། བཙུན་མོ་སྤྲིང་གི་ངོས་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་འགོག་པ་
རིར། སྤྱི་ཆེ་ཕྱི་མ་འབྲུངས་གནས་གྱི་མིང་དགའ་ལྟན་ནམ་དགེ་ལྟན། བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་གྱི་སྒྲོན་ས་འཛིན་པའི་དམ་པ་མང་དུ་འདུ་བའི་བསྟོ་
གནས། ཕྱི་ནང་གི་མི་མཐུན་པའི་བྲོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ།
མདོ་དང་སྤྲུགས་གྱི་བཙས་པ་ལྷ་ཞིབ་མང་པོས་བསྐྱོར་ཞིང་། དེ་ལས་མི་འདའ་
བའི་སྤྲིང་དེར་ཡི་གེར་འགོད་པ་པོ་ནི་འདུལ་མངོན་པར་ཆོད་དེ་དགའ་ཆེན་བཞི་
ལ་བྱང་ཆུབ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་རང་གི་སློབ་མ་དེས་བྲིས་པའོ། །

བཞི་ལ། འཆད་པ་ལ། འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཀྱན་
ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་རྒྱས་པར་བྱུང་ཅིག །

ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། རྩེ་རང་གི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་གྱི་མཛད་པ་གཞན་
དང་། ལེགས་བཤད་རྒྱ་ཆེ་ལ་གངས་མང་བ་གཞན་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་རྒྱས་
པར་བྱེད་རྒྱས་པ་ཙོང་དུ་མ་ཟད། རྟོགས་བརྩོད་མདུན་ལེགས་མ་འདིས་ཀྱང་

ཕུར་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིག་རྟེན་ན་འབྱུང་བ་དགོན་ཞིང་པན་ཡོན་ཆེ་བའི་རིན་
པོ་ཆེ་སྟོ་དུ་མ་ནས་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་བྱས་པར་
གྱུར་ཅིག། ཅེས་རྗེ་ཉིད་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་
ཞིང་རྒྱས་པ་ཐུགས་ལ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བྱ་རེ་འཆང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ།

རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཡབ་གཅིག་མཁུན་པའི་གཏེར། རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་ཉམས་པ་མ་བཟོད་ནས། རྒྱལ་བའི་གདུང་འཕྲོ་བ་གསུམ་ལྟན་དུར་
སྤྲིག་འཆང་། རྒྱལ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་དུ་འབྱུངས། ཐུབ་
དབང་མ་རྩོས་མཚོ་ལས་འོངས་པ་ཡི། མདོ་རྒྱད་ཚུ་སྤྱང་མ་ལུས་མགོན་པོ་
འདིའེ། ཟབ་ཡངས་ཐུགས་ཀྱི་ཚུ་གཏེར་ཆེར་བསྐྱེལ་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་རིན་
ཆེན་འབུམ་གྱིས་ལེགས་བཀའ་བ། མ་ལུས་འགྲོ་ལ་བརྩེ་བས་སྟོ་མས་པར་
བེམས། དེ་ཉྟ་ན་ཡང་སྐལ་མེད་སྟེ་བོ་ནི། བལ་ཆེར་ལུགས་བཟང་འདི་ཡི་བགོ་
སྐལ་མེད། འགའ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱན་པས་ཆེད་དུ་འདོར། སྐལ་ལྟན་སྟོ་གོས་
མཚོག་རྣམས་ཚུལ་འདི་ལ། ཆད་མས་དངས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་གྱུར་ནས། ཟབ་
ཆོས་སྐད་པའི་རི་བོང་ཅལ་སྟོགས་ལ། སྤྱིང་རྗེའི་ཡུལ་གྱུར་ཁེལ་ཁོད་གནས་སུ་
འཛིན། རྩོད་དུས་ལྷ་བཅུ་ཁ་རལ་སྐལ་མེད་ལ། ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཡོ་སྤྱུ་བྱུང་
མེད་ཆང་། འདྲེས་བརྒྱམས་ཟ་ཟེའི་སྤང་བ་རང་བྱོན་དང་། ལྷ་གཞས་ཐོགར་
བག་མེད་ཅིང་སྟོད་ཀྱི། མཚང་འགབ་ཐུགས་ལ་འཆང་བའི་ཆོས་འདི་བེམ། བྱི་
མ་ངན་འགྲོའི་གཡང་སར་མི་འཛིགས་ཤིང་། ཁྲིལ་དང་རོ་ཆ་ཚུང་དུ་འང་མེད་

པ་རྣམས། །མི་གཙང་བྲི་ལ་སྤང་བྱ་ངེ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་པ་འཛིག་ཏེན་མིག་ནི་
ཟུམ་གྱུར་ཅིང་། །དཔང་གྱུར་སྐྱེ་བོ་སལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་
དགར་གྱུར་པ་ཡི། །དན་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །རང་
བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་རྣམས། །མཆོག་ཏུ་ཞིར་གཤེགས་འགྲོ་
མགོན་མེད་པ་ན། །འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །བྲི་མས་
དེང་སང་དགའ་མགུར་འདི་ན་སྟོད། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །སྟོག་
མར་སྟོག་ཕྱིན་འབྲ་དང་བྲི་མ་རྣམས། །སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་
ནས་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་གྱིས། །དེ་སྐད་དབྱིག་གཉེན་
གསུང་བ་ཐོག་ཏུ་བབ། །རྒྱལ་བས་གངས་མེད་དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། །དམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པ་དང་། །ལོ་བཤ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་རྒྱད་བསྐྱར་
བ་ཀྱུན། །ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྐྱབ་རྒྱས་ཕྱིར་ཡིན་མོད་ཀྱི། །བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་རས་སུ་བོར། །ཁྱི་སག་གདོལ་པའི་རྣམ་ཐར་སྟོད་བཞིན་
དུ། །ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་པར། །དེང་དུས་སྐྱོན་པོ་
མེན་པ་སུ་ཡིད་རྟོན། །ཀྱེ་མ་སྟོད་བཅུད་འཛིག་ཏེན་སྣ་ཆོགས་པ། །སྣ་ཆོགས་
ལས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དག་གིས་འབྲུབ། །བཏེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་བསྟོས་ནས་བཞག་
པ་ཅ་མ། །རང་བཞིན་མེད་དེ་སྐྱུ་མ་མི་ལམ་བཞིན། །རང་བཞིན་བྲལ་ཡང་
རྒྱ་ཡི་ཁྱད་པར་ལས། །འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བས་ན། །ལྟ་
བ་མཐོ་བཞིན་སྤང་སྤངས་ཞིབ་པར་བྱ། །སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་

མེད་མཚུངས་ཀྱང་། །སློ་བུར་བྲི་མ་སྒྲིབ་གཉིས་དག་མ་དག། །སེམས་ཅན་
སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ལགས། །དེ་བྱིར་གདོད་ནས་རང་བཞིན་མེད་
མོད་ཀྱང་། །ཆོགས་གཉིས་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་བྱང་པར་གྱིས། །སྒྲིབ་གཉིས་ཅི་
རིགས་བྱང་དང་གཏན་བྱང་བ། །ཐེག་གསུམ་འཕགས་པ་བཟང་དན་བྱང་པར་
ཡིན། །དེ་བྱིར་རྟོན་འབྱུང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་བས་རིམ་
བཞིན་ས་ལམ་བཟོད། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཆོས་སྐྱ་མངོན་གྱུར་ནས། །སྤང་
སྟོང་རྟོན་འབྱུང་ཆོས་ཆར་འབབས་པར་སྟོན། །རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་ནས་
མཁའ་ཀློང་ཁོང་ལ། །ཆུར་མཐོང་གྱིས་སྒྲོ་སྤྱང་བུའི་གཤོག་ཅལ་གྱིས། །བཟོད་
པའི་ཡུལ་མིན་འདིར་ནི་ཁོངས་པའི་ཆོགས། །རྩེ་བཙུན་བྱགས་རྩེའི་གཏོར་ཆེན་
ཉིད་ལ་བཞགས། །འདིར་འབད་དག་བ་རི་སྟེང་བསགས་པ་དེས། །བྱབ་བསྟན་
མདོ་སྒྲགས་ཟབ་གནད་མ་ལུས་བ། །དབྱང་གསུམ་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ལྷ་
སེར་བསྟན། །སྲིད་པའི་བྱི་མཐའ་རི་སྲིད་རྒྱས་པར་ཤོག། །སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེ་བར་སྒོ་
བཟང་གྲགས་པའི་དབལ། །ཡབ་སྲས་ནམས་ཀྱིས་དབྱེས་བཞིན་རྩེས་བཟུང་
ནས། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་བས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པ་ལ། །རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་
ནམས་དང་མཚུངས་པར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ནི་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱག་བ་ཀོང་
པོ་མཁན་ཆེན་སྐྱ་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྟོན་གྱིས་ཁ་བཏགས་བདེ་ཆེན་སྟུན་བྱབ་
མ་དང་བཅས་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་

ནམ་ཐར་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་པས་རྒྱུན་བྱས་ནས་རི་ཁོད་པ་དག་དབང་བྱམས་པ་
ཞེས་པས། མཁས་བྱུང་སྤྱོད་པའི་བྱུ་མཆོག་གིས་ནམ་ཐར་དད་པའི་འདུག་རྟོགས་
སྤྱོད་གསུངས་པ་ནམས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། ཕུར་བུ་ཚྭ་གྲངས་ཆུབ་སྒྲིབ་དུ་བྲིས་
པ་འདིས་ཀྱང་པ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག །མདྲ་ལོ། །

༄༅། རྟེན་འབྲེལ་འཕྲོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དཀར་
འབྲེང་བ་བརྒྱགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྟོག་ལ། སྤང་སྤྲོད་རྟེན་འབྲེལ་རི་བཞིན་ལེགས་གཟིགས་
ནས། རྟོག་ཆད་གཡང་ལས་འགོ་བ་བྲངས་མཛད་པ། རྟོན་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་
མེད་སྒོ་བཟང་གསལ། སྤྱོད་པའི་བྱུ་མཆོག་ཞབས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། གང་
ཞིག་འོལ་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པས་ཀྱང་། སྤྲིད་པའི་རྩ་བ་རྩལ་པོར་བྱེད་པ་
དང་། བསྟན་དང་རྟོན་པ་གཞན་ལས་སྤུལ་བྱུང་དུ། ཡིད་ཆེས་འདེན་བྱེད་རྟེན་
འབྱུང་ཅུང་ཟད་འཆད། །

འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པས། རང་གི་རྟོན་པ་སྤྱོད་པ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པར་གཟིགས་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྲིང་
པོ་འཆད་པ་ལ། མཆོད་པར་བཛྲོད་པ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དངོས། མཐུག་གི་

བྱ་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་ཅ་བ་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་ར་
རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྗེ་བཙུན་གྱི་དེན་ལས་རྟེན་པས། ཅ་མོ་
གྲ་རུ་མ་རྒྱ་རྩོ་རྩེ་ཡ། ཞེས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པུག་
མཇུག་ཅིང་། གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ནམས་ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་རང་གིས་མི་
ཤེས་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སྟོན་པར་ཁས་འཆེ་བས་ལོང་བས་ལོང་བ་ཁྲིད་པ་ལྟར་
རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་ལ། རང་གི་སྟོན་པ་ནི་
དེ་ལས་བསྐྱོད་པར་གཞིགས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྲ་མདོར་བསྟུས་
པའི་སྟོན་པ་པུག་འཆའ་བ་སྟོན་པ་ལ། གང་ཞིག་གཞིགས་ཤིང་གསུང་བ་
ཡིས། མཁྱེན་དང་རྟོན་པ་སྐྱ་ན་མེད། རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་། གཞིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། ཅེས་གསུངས།

སྤྱང་བ་དང་སྟོང་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་གཞིགས་པས་མཁྱེན་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་དང་། དོན་དེ་སྟུགས་རྗེས་གཞན་ལ་
དངོས་དང་བརྒྱད་པས་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིས་མཁྱེན་པ་དང་སྟོན་
པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་སྤྱིར་བ་གཉིས་སམ་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་
རྒྱ་འདི་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱ་མཆན་དུ་
བྱས་ནས་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་གིས་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞིགས་ཤིང་།
གཞིགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་འདོམས་པ་དེ་ལ་སྟོན་གསུམ་གྱས་པ་ཆེན་པོས་དུས་

བྱང་ཚུབ་སྟོང་པོའི་བར་དུ་འདུད་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། གང་ཞིག་གཟིགས་པས་
མཁྱེན་པ་སྒྲ་ན་མེད། ཅེས་སྟེལ་བས་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། གང་
ཞིག་གསུངས་པ་ཡིས་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད། ཅེས་སྟེལ་བས་གཞན་དོན་བཅེ་བ་
ཕུན་ཚོགས་དང་། རྒྱལ་བ་ཞེས་པས་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གོལ་ནས་གཞན་སྟོལ་དགོས་པས། སྤངས་པ་ཕུན་
ཚོགས་རང་གིས་ཐོབ་དགོས། དེ་ལ་རྒྱ་མཁྱེན་པ་ཕུན་ཚོགས་ངེས་པར་ཐོབ་
དགོས། སྤངས་རྟོགས་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་ནས་ཞི་བར་མི་གནས་པར་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བཅེ་བ་ཕུན་ཚོགས་དགོས། ཕུན་ཚོགས་གསུམ་ལྟན་
ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ། ཚོས་སྟོན་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་
ཅིང་། ཚོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་དང་པོར་སྤྲང་བ་རྟེན་འབྱུང་བསྟན་ནས་ལས་འབྲས་ལ་
ངེས་པ་བསྐྱེད། དེ་ནས་དབང་པོ་དང་འཆམས་པར་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་པ་རགས་
ངེས་གིས་སྟོན་པས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱང་གསུང་བ་ཞེས་དང་། འདོམས་
པ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། རྟེན་འབྱུང་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པས་རྟེན་འབྱུང་ཇི་
བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་། རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་སྟོབ་པ་
གཉིས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་ནི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་བྱི་མ་
བྱི་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལུས་དངོས་ལ། རྟེན་འབྱུང་གི་སྟོན་ས་བརྟོད་པའི་རྒྱ་མཁོན་དང་།

དེ་ཡི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དངོས། བསྟོད་པ་མཛད་པ་པོའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་དང་
གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་པའི་སྒོ། སེམས་བསྐྱེད་པ། ཚེགས་
བསགས་པ། སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་བརྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་
མང་དུ་ཡོད་ན། འདིར་རྟེན་འབྱུང་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་
བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟར་ཡོད། བརྟོག་པར་བྱ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་རྒྱད་
པ་རི་སྟོད་པ། །དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ། །ཤར་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་སྟོག་
པ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས། །དེ་ཆེ་སྟོང་དར་ལྗན་
པ་ཡིས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལས། །ཁྱོད་ཀྱི་བརྟན་པའི་
གནད་ཉིད་ཏུ། །རི་ལྟར་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་མི་འབྱུང། །དེ་ལྟ་ལགས་ན་
མགོན་ཁྱོད་ལ། །བསྟོད་པའི་སྒོར་གི་སྤྱི་ཞིག་གིས། །རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་
གསུང་བ་ལས། །རོ་མཚར་བྱུང་བ་ཅི་ཞིག་རྟོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟན་འདས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱན་སྤྱུང་
ཚེགས་པ་རི་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་རྒྱད་པ་སེལ་བའི་ཐབས་
འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། །ཉར་ལེན་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཞི་
བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། སྤྱང་པོ་ལྟ་རྒྱུར་བྱས་ནས་གདགས་པའི་བདག་ནི་
སྤྱི་བའི་གནས་དེ་དང་དེར་འཛིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཛིག་པས་འཛིག་རྟེན་ནི་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་རིགས་བྱུག་ལ་

ཡང་འཛིག་རྟེན་ཞེས་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་དེ་དག་གི་རྒྱད་པ་སྟེ་རྒྱ་ནག་འཆི་སོགས་
སྟེ་དང་བྲེ་བྲག་གི་སྒྲུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་སྤངས་པ་ལས་
འབྱུང་ཞིང་། ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ནི་ལས་ལས་འབྱུང་། ལས་སྤར་ཡོད་ལ་གསོས་
འདེབས་པ་སྟེད་ལེན་དང་། སྤར་མེད་གསར་དུ་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཅ་བ་ནི་
མ་རིག་པ་སྟེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་ལྟར་སྟེས་
སོ། །བདག་འཛིན་དེ་དག་ཕྱོག་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་དག་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་
འགལ་དུ་སོང་བའི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
པར་བྱེད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་ལ། ཤེས་རབ་དེས་གང་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུ་
ལ་རག་ལས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་དོས་ནས་བྱུབ་
པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་མཐོང་
ཟིན་གོམས་པས་རྒྱད་པ་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་དེ་ཕྱོག་ལ་དེ་ཡང་རིགས་པ་རྒྱས་བསྐྱས་
དང་། གོམས་པ་ཡུན་རིང་སྤང་དང་། ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་མ་བརྒྱན་གྱི།
མ་རིག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཅམ་དང་། བག་ཆགས་ལྟག་མ་མ་ལུས་པར་
ལོག་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཐབས་ཚུལ་སྤྲོ་ཆོགས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། བསྟན་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པའི་སྟོང་ལྟན་པ་ཡིས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་
སྟོམ་པ་ཉིད། སྤབ་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་རི་སྟེད་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

གནད་ལག་མཐར་ཐུག་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་ཉེ་ངེས་པར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ངར་འཛིན་པ་དང་།
ང་ཡིར་འཛིན་པས་འཁོར་བར་འཁོར་རོ་ཞེས་དང་། འབྲུག་པ་ལས། དང་པོར་
ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་
པ། །ཟོ་ཚུན་འབྲུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགོ་ལ་ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཙ་
བ་ལས། མ་རིག་ལག་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ཤེས་པས་དེ་ཉིད་བསྟོམ་པས་
སོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་
གཉི་ཐུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ཉ་ལས། མི་མཁས་པ་གཉི་
ཐུག་གི་ཐུན་པས་སྟོ་གོས་ཀྱི་མིག་སྒྲིབ་པ་ནི། དངོས་སོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། །ཞེ་སྤང་དག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །གང་གི་ཆེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སྤང་བས་གཉི་ཐུག་གི་
ཐུན་པ་བསལ་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་དངོས་སོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན། གནས་མེད་པ་ལ་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
དག་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཡི་
སྤེ་སོགས་བདེན་པ་གཉིས་བརྟེན་བསྟན་པ་རྣམས་པ་དགུ། །འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱོས་དོར་རྒྱ་ཆེ་གང་ཞིག་འདིར་ནི་ཡང་དག་བསྟགས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་འདོད་
ཆགས་བསལ་བྱིར་གསུངས་པས་ཞེ་སྤང་ཟད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྤང་
བསལ་བར་བྱ་བྱིར་གསུངས་པས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་འགྱུར་

མིན། །གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་སོགས་ཟད་བྱ་བྱིར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་ངེ་མ་གཞན་
མི་འཛོམས། །དེ་བྱིར་དེ་ནི་ཆེར་བྱབ་མ་ཡིན་གསུངས་དེ་དག་དང་དེ་དག་
དོན་ཆེན་མིན། །གཏི་ཟུག་ཟད་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་
ལུས་འཛོམས། །ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གཏི་ཟུག་ལ་ནི་ཡང་དག་བརྟེན་པར་
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་
བ་མ་རིག་པ་བྱངས་ནས་འབྲེན་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་རྟེན་འབྱུང་ངེ་ལྟར་
བསྟན་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ལགས་ན། མགོན་
པོ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད་པའི་སྒྲོལ་ནི་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གིས་རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ངེ་ལྟར་
བཞིན་གཞིགས་ནས་གསུངས་པ་ལས། ཆེས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་བ་ཅི་ཞིག་རྟེན་
དེ་མི་རྟེན་དོ། །

གཉིས་པ་བསྟོད་པ་དངོས་ལ། མདོར་བསྟན་བ། རྒྱས་པར་བཤད་བ། དོན་
བསྟུས་ཏེ་ཚུལ་དེས་སངས་རྒྱས་ཟླེས་སུ་བྱན་པར་གཞན་ཡང་བསྟུལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲོལ་ནས་བསྟོད་ཚུལ་ངེ་ལྟར་བྱེད་ཅེན། རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་ངོ་མཆར་བ། དེའི་ཆེ་
མི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འབྲུལ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་
མཁས་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་དུ་སོང་
བས་ངོ་མཆར་བ། སྟོན་ཚུལ་དེ་སྟོན་པ་གཞན་ལ་མེད་པས་ངོ་མཆར་བ་གསུམ་
ཀྱི་སྒྲོལ་ནས་ཡིད་ཆེས་ཤིང་གྲུས་པས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆོལ་བ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། གང་གང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ། ཉེ་དྲི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྒྲིང་ཞེས། །གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི། །ལེགས་འདོམས་རྩལ་
ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

སྤྱག་བསམ་བདེན་པ་འབྲས་བྱ་དང་། །ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་གཉིས་རྒྱ་
དང་། །འགོག་པའི་བདེན་པ་འབྲས་བྱ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཡང་
ན་རན་སོང་གི་སྟོང་བཅུད་གཉིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
དང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་མི་གཉིས་སྟོང་དང་བཅས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་ཁམས་གོང་མའི་སྟོང་བཅུད་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དེ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་
དང་བཅས་པ་རྣམས། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཏེ། མདོར་ན། དངོས་པོ་གང་
དང་གང་རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་ན་ཡོད་ལ། མེད་ན་མེད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
རང་གིས་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་སྟེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་
ལས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི་སྟོན་
མ་ལ་གདམས་དག་ལེགས་པར་འདོམས་རྩལ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་དེ། རྟགས་འདི་
ཡི་སྒྲུབ་བྱ་སྟོ་ཡུལ་དུ་ངེས་པས་རྟག་མཐའ་སེལ་ཞིང་། ཕྱོགས་ཆོས་སྟོ་ཡུལ་དུ་
ངེས་པས་ཆད་མཐའ་སེལ་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྟགས་
ཆོས་གཞན་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་དེ་ཅེས་མེད་པའི་བྱིར་

དོ། །ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱེན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་
སྦྱེས། །དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་
པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
མདོ་དུ་མ་ནས། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་
གསུངས་ཤིང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ནི་དབུ་མ་པ་མ་གཏོགས་གང་
ཟག་གཞན་སྤྱི་ཐོབ་ཡང་འགལ་བ་འདུ་བར་མཐོང་ནས་མི་འགལ་བར་འཆད་
མི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲ་ཞིང་མཛདས་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་
མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་དེས། བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པས་འགལ་བའི་དྲི་ཅིམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཤལ་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྟེན་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་
ཤིན་ཏུ་གྲུས་པ་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་སྦྱེས་པས་བྱངས་པའི་ངག་ཆོག་རྣམ་པར་དག་
པས་ཤེས་ལྡན་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་
མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོག་
པར་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་དུ་བབྱུང་བས་བྱིས་པ་རྣམས། །མཐར་འཇིག་
འཆིང་བ་བརྟན་བྱེད་པ། །དེ་ཉིད་མཁས་ལ་སྦྱོས་པ་ཡིས། །བྱ་བ་མ་ལྟས་
གཙོད་པའི་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ཕྱི་ནང་གི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་སྤྱོད་བ་བྱིས་
པ་ཤེད་མ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་ནམས་ནི། ཉན་གྱི་ས་བོན་ལས་ཉན་གྱི་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་ཡིས་
གཞན་གྱི་སྤྱོད་བྱ་མི་སྤྱོད་བ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་གང་དུ་མངོན་སུམ་
གྱིས་བཟུང་བས། རིགས་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས། དེ་དང་འབྲ་བའི་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་
བས་དངོས་སོ་ནམས་ལ་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཚུར་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་སྤྱོད་ཉན་ཉག་པའི་མཐར་འཛིན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་
ལྷན་སྤྱོད་ལ། འཐད་བ་དང་བཅས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་ཀུན་
བརྟགས་གྱིས་བརྟན་པོར་བྱེད་བ་ཡིན་ལ། མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ལ་ནི། རང་རང་
གི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡོད་ལ། མེད་ན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་
མེད་པར་ངེས་ནས། བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པའི་བྲ་བ་མ་ལུས་པ་གཙོད་པའི་སྒྲིའི་
ཐབས་དམ་པར་འགྱུར་རོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་ཅན་གཞན་ནམས་
ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་བར་བཟུང་བ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པས་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ལ།
མཁས་པ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཆན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཅིང་
རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ཏེ། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་འཆིང་བ་གཙོད་
པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་འགྱུར་པ་འདི་ནི་མད་དུ་
བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཛིན་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བརྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །སྟོན་པ་ཞེས་

བྱ་བྲོད་ཉིད་དེ། །ཕ་སྤྱོད་ལ་ནི་མེད་གོ་བཞིན། །ཕྱ་སྤྱོད་ལ་ཅན་ལ་འདྲ་
གཅེས་བྱའི་ཆེག་ །ཨེ་མའོ་སྟོན་པ་ཨེ་མའོ་སྟུངས། །ཨེ་མའོ་སྟུ་མཆོག་ཨེ་
མའོ་མགོན། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ཞེགས་གསུངས་པའི། །སྟོན་པ་དེ་
ལ་བདག་བྱག་འཆ་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བྲོད་ཀྱིས་རྒྱད་པའི་ཅ་བ་གཅོད་བྱེད་དུ། མཐའ་གཉིས་
གཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་འདྲིའི་སྟོགས་མ་ཐུན་ཅམ་ཡང་། དང་
སྟོང་སེར་སྐྱ་དང་རྒྱ་མིག་སོགས་སྟོན་པའི་མིང་བཏགས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་
ལ་ཅི་ཅམ་དབྱེད་ཀྱང་མ་མཐོང་བས། སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོད་འདི་མགོན་
པོ་བྲོད་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་པའི་
མིང་བཏགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཕ་སྤྱོད་ལ་སེང་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་
བའི་ལྷ་ལ་དེ་ལས་འདྲའ་བའི་སྟོགས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་བརྟུགས་པའི་ཆོས་
ཅན་དེ་དག་ལ་ནི། རང་རང་གི་སྟོབ་མས་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་
གཅེས་བྱའི་ཆེག་ཏོ་བསྟོད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་
རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་དངས་པའི་སྟོན་པ་ལ་ངས་ཤེས་སྤྱོད་ནས་ཏོ་
མཆོར་བའི་ཆེག་ །ཨེ་མའོ་ཞེས་པ་བཞིའོ། །དེ་ཡང་རང་ཉིད་ལམ་མ་རྟོར་བ་ལ་
ཞུགས་པའི་བཟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས། ལམ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྟོན་པས་སྟོན་
པ་དང་། རང་ཉིད་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་སོགས་ཉེས་པ་མཐའ་དག་
ལས་གྲོལ་ཞིང་གཞན་སྟོབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་སུགས་མེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་

པར་ཀུན་ལ་སྟོམས། བན་བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པའི་
སྐབས་དང་། འཐད་བ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་
གཟེགས་ནས་གསུངས་པ་ལ་ཁོལ་བ་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཀའི་སྐྱགས་མེད་པས་
སྒྲིམ་ཆོག་དང་། བ་བཟང་པོས་བྱ་གཅིས་པ་ལ་སྐྱོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ནི་བྲག་
སྒྲིམ་ཆོགས་པས་སྐྱབ་བ་ལྟར། སྐྱབ་མའི་སྐྱོན་ནི་བྲག་སྒྲིམ་ཆོགས་པས་སེལ་བས་
ཨེ་མའོ་མགོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་བཞི་པོ་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཁོ་ན་ལ་
དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་བསྟོད་པའོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། གང་གིས་སྟོང་དང་
རྟོན་འབྱུང་དག །དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་
མེད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་
པར། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལེགས་གསུངས་པའོ། །སྟོན་བ་དེ་ལ་བདག་བྱག་
འཆལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པའི་སྐྱོན་ས་བསྟོད་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཀའ་བློན་རྗེས་བྲན་གྱི་གྲུས་པའི་སྐྱོན་ས་བསྟོད་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དད་གྲུས་དེ་གཉིས་རང་གིས་རིམ་བཞིན་བཅལ་ཞིང་
རྟོན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་ཡིད་ཆེས་རྟོན་
ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་ཡིད་ཆེས་རྟོན་ཚུལ། ཡིད་ཆེས་
རྟོན་པའི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པར་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ལ། མདོར་བསྟན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་

ངེས་པ་རྟེན་ན་མི་འདིགས་པ་བཞི་དམ་བཅས་པ་སོགས་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་
གཞན་ལ་ཡང་ངེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟེན་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ཡང་། རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྒོ་
ནས་བསྟོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་མི་མཁས་པ་ལ་མཐར་འཛིན་
བརྟན་བྱེད་མཁས་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་བྲ་བ་མ་ལུས་པ་གཙུག་པའི་སྒོར་གྱུར་པའི་
དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་
གང་གང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ། །དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་སྒྲུས་པ་དེ་ལ་
དིགས་པ་མེད་ན་དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲི་ཞིག་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། སྒྲུས་
པ། དེ་ཡི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་སྟོན་པའི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་
ངོས་བཟུང་བ། དེ་དེས་བྱེད་ཀྱི་དིགས་པ་ཡང་དག་འགོད། དིག་པས་བྱུབ་པའི་
དོན་དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་འཐད་པ་བྱུབ་དོན་དེ་ལ་བསྒྲགས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་བཞི་
ལས།

དང་པོ་ནི། བན་མཇེད་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལ། །སྒྲན་པའི་སྐད་ཏུ་
བཀའ་བརྒྱལ་པ། །བསྟན་པའི་སྟོང་ཁོ་སྟོང་པ་ཉིད། །ངེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལྷ་མེད་པ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་རྒྱལ། །འགལ་བ་
དང་ནི་མ་བྱུབ་པར། །མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས། །རྟེན་ཁོང་
ཏུ་རྒྱད་པར་བྱས། །ཁྱོད་ནི་ནམ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད། །རྟེན་འབྲུང་དོན་ཏུ་

མཐོང་བ་ན། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྤྲོད་པ་དང་། །བྱ་བྱེད་འབྲང་བའང་
མི་འགལ་ཞིང་། །དེ་ལས་བརྒྱུན་པར་མཐོང་བ་ན། །སྤྲོད་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་
ཞིང་། །བྱ་དང་བཅས་ལ་སྤྲོད་མེད་པས། །ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་རྒྱང་བར་
བཞེད། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བཙུན་པ་ལ། །རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་ལྟམས་
བར་བཞུགས། །ཞེས་པ་སྟེ།

འགྲོ་བ་ཀྱང་ལ་ཕན་པ་མཛད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྤྲོན་པའི་སྤྲོད་
དུ་བཀའ་སྤྲུལ་པ་སྟེ་ཆོས་རི་སྟེད་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ་སྟོང་པས་མེད་
མཐའ་དང་། སྤྲོད་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་དོན་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཟླ་མེད་པ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྦྱོར་རག་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་
འདི་ཡིས། བྱ་བ་འགལ་བར་འདོད་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་དང་། ཉམས་
མ་གྲུབ་པར་མཐོང་བ་སྟེ་འདོད་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཐོས་པ་མང་ཞིང་
རིག་པ་རྣེས་བཟང་དུ་ཟིན་ཡང་། འདི་ཡིས་བྱ་བ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་
ཆད་སྟོང་མིན་པར་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རི་ལྷར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འབྱུར་ཉེ་མི་
འབྱུར་རོ། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན། ཁྱོད་ནི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་
འགལ་བའི་དོན་ནམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྷ་མོ་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲང་པའི་སྟོང་པའི་

དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཞེས་བ་སྤྱིར་
སྟོང་བའམ་མེད་པའི་དོན་མིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་བ་དང་། དེ་ལ་བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་ལས་གོ་བ་སྒྲིག་ནས་རང་བཞིན་
མེད་པའི་དོན་གཏན་མེད་དང་། རྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
པར་བརྩུང་བ་ན། སྟོང་བ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བའི་ཆད་
མཐར་ལྷུང་ཞིང་། རྟེན་འབྱུང་གི་བྱ་བྱེད་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་སྦྱངས་པ་མ་དོར་བར་
དེ་དང་བཅས་བཞིན་པ་ལ་རང་གིས་བྱུབ་པས་སྟོང་བ་མེད་པ་སྟེ་མི་རུང་བས་
རྟག་མཐར་ལྷུང་བས། མ་དོར་ན་སྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་
མི་འགྲོ་བར་ཆད་གང་ལྟར་སྒྲོ་དོར་འགལ་བ་དེ་མིན་གྱི་བར་དུ་ཉམ་ང་བའི་གནས་
རྟག་ཆད་གྱི་མཐའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་བ་
ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྲང་བ་ལ་ངེས་ཤེས་རྟེན་དུ་འགྲོ་ལ། སྤྲང་བ་ལ་ངེས་ཤེས་
རྟེན་པ་ཙམ་དུ་སྟོང་བ་ལ་ངེས་ཤེས་རྟེན་པ་ལ་ཆེ་སྲ་མ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེར་བསགས་པ་ཞིག་དགོས་པས།
ངེས་ཤེས་དེ་གཉིས་རྟེན་པ་མིན་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གྱིས་
བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་
བ་ལ། གསུང་རབ་རྣམས་ལས་བསྐྱུགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་ཀྱི། བོད་ཀྱི་དབུ་མ་
པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལྟར། རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་
ཁས་སྦྱངས་ནས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་གཞི་མ་བྱུབ་པར་གཞན་

ངོར་སྐྱེལ་བ་ལ་ལྟ་བའི་ཡང་ཅེར་རེན་ཅི་ཞིག་བསྐྱགས་པར་འོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་སྦྲངས་པས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ན། ད་ཆད་མཐར་མི་ལྟུང་སྟེ།
འཇིག་རྟེན་རང་འགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པའི་འབྲེལ་མེད་སྤྱོད་པ་ལ་དབྱ་མ་པར་རྫོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤོང་གི་སྤྱོད་ངག་
ལ་ཕྱི་རོལ་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་དང་། ཉན་པའི་དངོས་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱབ་
པ་འགའ་བར་འདོད་ཅིང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ངེས་པར་ལྟུང་སྟེ། ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མི་འདོད་
པར་དེ་གཉིས་བདེན་པར་འདོད་པའི་གཞན་སྟེ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གཡང་
དུ་ལྟུང་ལ། དེ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་རང་སྟེ་དེ་དག་ཀྱང་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་
བའི་དབང་དུ་འགྱུར་བས། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བར་འདོད་ན་གང་
ཟག་དང་ཆོས་རྣམས་རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རྩ་རྒྱ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པར་ཁས་སྦྲང་ངོ། །ཞེས་དང་། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ལས། གང་ཞིག་
འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་
མཐོང་ཞིང་། །དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞིག་ལ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བ་
དགྲེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཆོས་
རྣམས་སྟོང་བ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བྱ་བསྟེན་པ་གང་། །ངོ་མཆོར་

བས་ཀྱང་འདི་ངོ་མཆར། །ཆད་བྱང་བས་ཀྱང་འདི་ཆད་བྱང་། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བསྐྱགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་བའི་ལྟ་བུ་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་
མེད་པ་དང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པས་མེན། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་
སྐྱབ་བྱ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཀུན་ཏུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱབ་
བྱེད་གྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོང་གི་སྒྲིབ་ངག་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ། ལྟོས་མེད་
ནམ་མཁའའི་མེ་ཏྲག་བཞིན། །དེས་ན་མ་བརྟེན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ།

དངོས་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་
ནམ། ཆགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ཆང་བ་ལ་ལྟོས་མེད་
དུ་ཡོད་ན། རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་བ་ལ་མེ་ཏྲག་གི་ཆལ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པར་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ཡང་མ་ཆང་བའི་སར་ལོ་ཏྲག་
སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་
ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་ཆང་ཡང་གཏན་དུ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ནམ་མཁའའི་མེ་ཏྲག་བཞིན་དུ་མི་སྲིད་དོ། །ལྟོག་
བྱུང་སྐྱབ་པ་ལ། རོ་བོས་བྱུང་ན་དེ་འབྱུང་བ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་
འགལ། །གསུངས།

དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུག་པ་འཕམ་ཡོད་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་
པ་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ཡོད་པ་རང་དབང་དུ་འཕམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྗེས་འགོ་དང་ཕྱོག་པ་བསྟན་ནས་སྦྱར་བ་དངོས་འགོད་པ་ནི།
དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་ལས། །མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་ཡོད་མིན་
ལས། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟངས་པ་ལས། །མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་མེད་
ལར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལྟར་རྗེས་འགོ་དང་ཕྱོག་པ་ངས་བ་དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཀྱུན་
ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུར་གི་ཆོས་འགའ་ཡང་སྟེ། སྲིད་ཆད་ཆོས་ཅན། རང་
བཞིན་གྱིས་ནི་སྟངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་གཏོགས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་འཕམ། ལྟོས་ནས་འབྲུག་པ་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
སོ། །དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྲུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟངས་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། ཚད་བསྐྱོག་གི་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདིར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་ནས་
འབྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རང་བཞིན་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་
བ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་

ཉེ་དངོས་སོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་
འབྱུང་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཉེ།
དེས་ན་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་རྟེན་འབྱུང་གི་
དོན་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་དོན་སྦྱེ་
བ་ཁོ་ན་ལ་མི་བརྒྱུད་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཅ་
ཤེས་རྣམ་པ་ཤད་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་ཐུད་ལྟོས་རྟེན་གསུམ་རྣམ་གྲངས་པར་
གསུངས་པས། རྟེན་པའི་སྐྱ་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། འབྱུང་བ་ལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྦྱེ་བ་ནི་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བ་ལ་ཡང་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་
བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་
པ། །འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་དོ། །ཞེས་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་པོ་འབྱུང་
བར་གསུངས་ཀྱང་ལས་བྱེད་པ་པོའི་སྦྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེག་པ་དེ་ཆོས་
གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་
བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་པན་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་པན་
ཚུན་སྦྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་དོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ཡོད་ན་ནི་འདི་
འབྱུང་སྟེ། །ཐུང་དུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཐུང་དུ་རིང་པོའི་
སྦྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་

བཞིན་གྱི་མེད་པར་སྐྱབ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
ན་འཁོར་འདས་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བས་རང་བཞིན་མེད་པའི་
ལྷ་བ་འདི་ནི་ཐ་ཆད་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྷ་བ་སྒྲོ་མོངས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་སྤྲོ་ཡང་བཀའ་ན། དེ་ལ་བྱ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་མི་རུང་སྐྱམ་
པར་འབྱུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་མོད་གྱི་དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་སྐྱའི་ཅེ་མོ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་སྒྲོང་མི་བྱས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་ནི་གཞན་དུ་བསྐྱར་
དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ལམ་བསྐྱོམས་པས་གོམས་པ་ཆེར་འབྲོ་བ་དང་།
ཅོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་འབྲོ་བ་གང་ཡང་མི་རུང་ངོ། །

འདི་ལྟར། རང་བཞིན་རྒྱག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
འགའ་ཡོད་ན། ལྷ་ངན་འདས་པ་མི་རུང་ཞིང་། སྒྲོས་ཀྱན་རྒྱག་པ་མེད་
པར་གསུངས། གང་ལས་གསུངས་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྤང་པོ་ཅལ་གྱི་མདོ་
སོགས་དང་དབྱེ་མ་ཅུ་བ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། ཐ་ན་
དངོས་པོ་སྐྱའི་ཅེ་མོ་ཅམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་
པར་རྩོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་མི་འབྱུང་རོ་ཞེས་དང་། སྤང་པོ་ཅལ་གྱི་མདོ་
ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ན། རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་
པས་དེ་མཐུན་འབྱུང། ཐེར་བྱག་ཆོས་ནི་སྤྱང་ན་འདའ་མི་འབྱུང། རལས་

ནམས་ནམ་ཡང་སྤྲོས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དབྱ་མ་རྩ་བ་ལས།
གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྤོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་བ་མེད། །འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་པོ་ནམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་ལམ་བསྐྱོམས་པས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་
མི་རུང་བ་དང་། བདག་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ཀུན་ལྡོག་པ་མེད་པར་མི་འདོད་ལ། དེ་
མི་འདོད་ན་རང་བཞིན་སྤྲོ་འདོགས་པའི་སྤོ་ལྟན་སྤྲེས་གྱི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་
འགྱུར་ལྡོག་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་པོ་འགའ་ཡང་ཆོས་ནམས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དང་དང་པོ་ནས་ནམ་པར་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། རིགས་པ་ཡང་
དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཆོལ་བ་ངན་པའི་སྤྲུག་ཀས་བག་ཆ་བ་མེད་པར་
རྒྱལ་སྤྲས་འཕགས་པ་སོགས་མཁས་པ་ཆོས་གྱི་གནས་ལུགས་མཛོན་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོགས་གྱི་དབྱས་སུ་མི་ཡི་སང་གེས་ཡན་ལག་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་སྤྲོས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་ལེགས་པར་བསྒྲགས་པ་འདི་ལས། དག་སྤྱོད་བྲམ་ཟེ་རིགས་པ་སྤྲོ་
བ་སུ་ཞིག་གིས་འགོང་བར་བྱས། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་བཤལ་
ཞེས། །མང་གེའི་རྒྱ་ཡིས་ཡང་ཡང་དུ། །མཁས་པའི་ཆོགས་སུ་ལེགས་
གསུངས་པ། །འདི་ལ་སུ་ཡིས་འགོང་བར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུགས་ལ་ནི་འཁོར་འདས་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཆེས་ཞིན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར། རང་བཞིན་འགའ་ཡང་

མེད་པ་དང་། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བའི། །རྣམ་གཞག་ཐམས་
ཅད་འཐད་པ་གཉིས། །མི་འགལ་འདྲ་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་ཞེས། །ལེགས་
གསུངས་འདི་ནི་མགོན་ཆེན་གྱི། །སྐྱ་བ་ལྷ་ན་མེད་པའི་རྒྱ། །རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། །འཁོར་འདས་དང་སྤྱོད་ན་གི་རྒྱ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་འདི་བྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་འཐད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་
དུ་འདྲུ་བ་སྤྱོད་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་གྱིས་
རང་བཞིན་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཉམ་གཞག་དུ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པའི་
རྗེས་སེམས་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ལ་བལྟས་པ་ན། །དེ་ལྟར་བྱའི་རྣམ་འབྱོར་
པ་དེ་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་
ངེས་པ་ཆེར་འགྲོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱ་རྒྱུན་བཟང་
ངན་གྱི་འབྲས་བྱ་བཟང་ངན་མ་འཁོལ་བར་འབྲེན་ཀླས་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེར་འགྲོ་
བས། །རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་འཁྲིན་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཡིད་མི་བརྟེན་པ་ཞིག་
འབྱུང་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་གསུངས་པ་
འདི་ནི་འགོ་བ་ལྟ་ངན་གྱི་བྲན་དུ་བྲས་ཏེ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཁྱེད་
ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟུང་དུ་བྱུང་བའོ། །མདོ་ལས། མཁས་
པས་རྟེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་གྱུར་ཏེ། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པར་ཡོངས་

མི་བྱེད། །ཞེས་དང་། ལམ་གཙོ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་
སེལ་བ་དང་། །སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་བ་ཉིད། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
འཆར་བའི་ཚུལ་ཞེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བུས་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་པོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་དུ་
འགོག་བྱས་པའི་རིགས་ལ། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་
མེད་པ་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་གྱི་དོན་དེ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ན་ཆོས་
བརྟན་བ་དེ་ལ་ཡ་མཆན་སྦྱིས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་བ་པོ་ལ་ཡ་མཆན་
སྦྱིས་ཏེ། བསྐྱུགས་ལ། འདི་ཀྱན་རོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། །འདི་ལས་འདི་
འབྲས་འབྲུང་བ་ཡི། །ངེས་པ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་དུ། །ཞིགས་མེད་པར་
ནི་ཕྱོགས་བྱེད་ལ། །འདི་ལས་རོ་མཆར་བྱུང་བ་དང་། །འདི་ལས་མཆད་དུ་
བྱུང་བ་གང་། །རྩལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་ན་ནི། །བསྟོད་པར་འབྱུང་གི་
གཞན་དུ་མིན། །

ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་ཀྱན་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པས་གཏན་དུ་སྟོང་བ་དང་
སྟོང་བཞིན་དུ་རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་གཞན་མི་འབྱུང་ཞེས་དཀར་
ནག་གི་ལས་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་ཅིང་། བྱས་
པ་རྒྱད་མི་ཟ་བ་རྒྱ་འབྲས་འཕེལ་ཆེ་བའི་ངེས་པ་སྟེ། སྤང་སྟོང་གི་ངེས་པ་གཉིས་
པོ་ཆ་གང་སྟར་མི་འགལ་བར་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ན། རིགས་

བ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ངེས་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་གཅིག་ཤོས་ལ་ངེས་བ་མེ་ལ་ཤིང་
བསྐྱན་བ་ལྟར་ཆེར་འགྲོ་བས། བན་ཚུན་གོགས་མེད་བའི་ཕྱིར་གྲོགས་བྱེད་
བ་འདི་ལས་ངོ་མཆར་ཆེ་བར་གྱུར་བ་དང་། འདི་ལས་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་
མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་བ་གང་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤང་བ་ལ་ངེས་བ་བྱངས་བས།
ལས་འབྲས། ངེས་འབྱུང་ནམ་དག་སྙིང་ཟེ། བྱང་སེམས་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་ལ་བསྐྱབས་པས་འབྲས་བུ་གཟུགས་སྐྱུ་ནམ་གཉིས་ཐོབ་ནས་འཁོར་བ་ངེ་
སྲིད་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་བས། གནས་སྐབས་སུ་ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་
ཞིང་དུགས་ཞི་མཐར་མི་གནས། སྟོང་བ་ལ་ངེས་བ་བྱངས་པས་ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་
ལམ་གྱིས་སྲིད་མཐའ་འགོག་ཅིང་། མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ཆོག་ཆོགས་རྩུང་ལ་འབྲུལ་ཆེ་བའི་ཆོས་གསུངས་ཚུལ་འདིའི་སློན་ས་
ཁྲོད་ལ་བསྟོད་ན་བསྟོད་བ་ལྷན་མེད་པར་འགྱུར་གྱིས། གཞན་མཆོན་དཔེ་དང་།
གསུངས་དབྱངས་སོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་བ་ནི། རོར་བུ་ལ་མི་བསྟོད་པར་རོར་
བུ་འཛོག་པའི་ཐ་མ་ཏོག་ལ་བསྟོད་བ་ལྟར་བསྟོད་བ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར། ལམ་ངེས་ཆེན་མོ་ལས། ཨེ་མའོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱུ་མ་མཁན་
གྱིས་བྱས་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་མ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཆོན་སྟེ། འདི་
ལྟར་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་ལ།
རང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་
དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ངེས་བ་

ཉིད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་
ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
ལ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འགྱུར་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་རང་གི་སྟོན་བ་སྤྱོད་བ་
གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་སྤྱོད་མེད་པར་གཟིགས་
ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་མང་པོར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་རྟེན་འགྱུར་གསུང་བའི་
སྟོན་པ་བསྟོད་དེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་གང་རྒྱུ་ལ་ཞེས་བ་སྟོོ་ཀ་
གཅིག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས། སྟོན་བ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་མེད་དུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་བསྟན་གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ། གང་དུ་བརྩུང་བས་ཞེས་སོགས་རྒྱ་
རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་བྱིས་བ་རྣམས་མཐར་འཛིན་བརྟན་པར་
བྱེད་ལ། དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་བ་རྣམས་ནི་བདག་འཛིན་གྱི་སྟོས་བ་
གཙོད་པའི་སྟོར་འགྱུར་བར་བཤད་པ། འདིའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་བ་སྤྱོད་དགོས་
སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱིས་བ་རྣམས་འཆིང་བའི་སྟོར་འགྱུར་
ཚུལ་ནི། རྒྱུང་ས་པས་བྲན་དུ་བརྩུང་བ་ཡི། །གང་ཞིག་ཁྱོད་དང་ཞེ་
འགྲུས་པ། །དེ་ཡིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱ། །མི་བཟོད་ཐུང་ལ་མཆར་
ཅི་ཡོད། །ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་གི་གཅིས་པའི་མཆོད། །བརྟེན་ནས་འགྱུར་བར་
ཁས་སྐྱོང་ནས། །སྟོང་ཉིད་ར་རྩ་མི་བཟོད་པ། །འདི་ལ་ཁོ་བོ་ར་མཆར་
ཐུང་། །རང་བཞིན་མེད་ལ་བཀྱི་བའི་སྤ། །སྤྱོད་མེད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་

འབྱུང་གི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་དུ། །འཛིན་ན་ད་ཀོ་སྟེ་བོ་
འདི། །འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཡེགས་བཟོད་པའི། །འབྱུག་རྒྱལ་ས་
ཟླ་དང་བྲལ་ལྷུང་པ། །ཁྱོད་དགྱེས་ལྷུང་པའི་ལམ་བཟང་དེར། །ཐབས་
གང་གིས་ནི་བགྱི་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འདི་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བའི་མཐར་འཛིན་གྱི་
བག་ཆགས་བརྟན་པོ་རྒྱུ་མ་ཆད་པ། འདིར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ངན་པའི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་བཤད་པས་རབ་རྩ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། རང་གསོད་པའི་གཤེད་མ་
གཡོ་ཅན་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ཅིང་། རྒྱུ་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོན་འབྲེལ་
ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡང་མི་བཟོད་པར། ལས་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིངས་
པས་བྲན་དུ་བརྩུང་ཞིང་བཀོལ་བའི་སྤྱ་སྟེགས་ཅན་གང་ཞིག་སྤུང་བ་ཁྱོད་དང་ཞེ་
འབྲས་པ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་དགའ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དེ་ཡིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྤྱ་ཐོས་པ་ན་སྒྲོར་མ་རྒྱུད་པས་མི་བཟོད་པར་འབྱུང་བ་ལ་
དེ་ཙམ་དུ་ཁྲིལ་ནས་ངོ་མཚར་བ་ཅི་ཡོད། སྤུང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁྱུགས་ཏེ་སྤེ་
སྟོད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ངལ་བ་མང་དུ་བསྟེན་པའི་མཁས་པ་བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ་དང་།
མདོ་སྤེ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱལ་
བ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད་ཀྱི་ནང་གི་སྟོང་པོ་མོར་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་མེད་
པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྒྲན་མེད་པ་བྱིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་
རག་ལས་ནས་འབྱུང་བའི་རྟོན་འབྲེལ་འདི་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་

ཀྱི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་བརྩུང་ནས་དངོས་སོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་སེང་གའི་ང་རོ་
ལྷ་བྱུ་འདི་མི་བཟོད་པ་འདི་ལ་ཁོ་སོ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ངོ་མཆར་བ་སྟེ་
ཁྲེལ་གློད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ལེགས་བཤད་སྟིང་སོ་ལས། དངོས་སོ་རྣམས་
རྟག་པར་སྤྲ་བའི་ཕྱི་རོལ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཆོས་བདེན་པར་གྲུབ་
པར་འདོད་པ་ནི་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་མཆར་བའི་གནས་མིན་ལ།
རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཞིང་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་སྤངས་ནས་བདེན་
པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་དག་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དང་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱད་པར་སྤྲ་མོད་ཀྱི། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་
སྟོང་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་རྒྱུད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་ན་ཆོས་དེ་གཏན་མེད་དུ་སོང་སྟེ་ནས་དེ་
མི་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྷ་བརྟོགས་མ་ཟིན་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟོ་ལ། དེ་ལྷ་བྱུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངས་པ་
ཅན་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འགལ་བར་འཛོག་མི་ཤེས་པར་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྷར་ན་གདུལ་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷ་བ་ལ་བཟི་བའི་སྟོ་སྤྲ་ན་མེད་
པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པར་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མིང་ཅུ་ལ་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྤར་ཡང་དངོས་སོ་འདི་

ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་དུ་འཛིན་ན། ད་ཀོ་སྟེ་དཀི་འདི་འབྲ་
བའི་སྟེ་བོ་དངོས་སྟེ་བ་སོགས་འདི་ནམས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་མཆོག་
ནམས་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་ལེགས་པར་བསྟོད་པའི་ལམ་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་
ལྟ་བའི་རྒྱ་མཆོར་འཇུག་པའི་ངོགས་ཏེ་ཐབས་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ། རྒྱལ་
བ་དབྱེས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་བཟང་པོ་དེར། རྟེན་འབྲེལ་ལས་གཞན་པའི་རང་
བཞིན་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་ཐབས་སམ། གཏན་ཆིགས་གང་གིས་བཀྲི་བར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་གཙོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ནི། རང་བཞིན་བཙོས་མིན་སྟོས་མེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཙོས་དང་
བཙོས་མ་གཉིས། རྩི་ལྟ་བུར་ན་གཞི་གཅིག་ལ། མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་
དུ་འབྱུང་། རྟེན་འབྲེལ་ནས་འབྱུང་བ་གང་། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་
གདོད་མ་ནས། རྩི་ལྟ་བུར་དཔེན་ཡང་དེར་ལྷང་བས། འདི་ཀྱན་རྒྱ་མ་
བཞིན་དུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་ཟེན་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ཡིན་ན་ནི་རྒྱ་རྟེན་གྱིས་བཙོས་པ་མིན་པ་དང་། རྒྱ་རྟེན་དེ་དང་གངགས་གཞི་
ལ་བཙོས་པ་མེད་པ་ཡིན་དགོས། དེ་དང་རྟེན་ནས་འབྱུང་བའམ། བཙོས་ནས་
གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས། རང་གི་ཆ་གས་སམ། རྒྱ་རྟེན་ལ་བཙོས་པ་དང་། དེ་
དག་གིས་བཙོས་མ་གཉིས་ངི་ལྟ་བུར་ན་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འགལ་བར་འདུ་བ་

ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཏྲོས་མ་བཏྲོས་དང་། བཅོས་མ་བཅོས་གཉིས་དངོས་འགལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུང་སྣ་ལི་ཏ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་
ལ་བཏྲོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱན་ལ་ཡང་བཏྲོས་པར་འགྱུར་
བ་དེ་ནི། །གཞན་ལ་རག་ལས་པ་གཞན་ལ་བཏྲོས་པ། རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་
རབ་རྩ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་
ཞེས་གསུངས་སོ། །བཅོས་མ་བཅོས་དང་། བཏྲོས་མ་བཏྲོས་དངོས་འགལ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་དག་
ཀུན་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་རྒྱལ་བས་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་ནི་གདོད་མ་ནས་དཔེན་ཡང་། ལྟར་མཐོང་གི་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེར་སྣང་བ་བསྟོན་དུ་མེད་
པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་མཁས་པ་དབུ་མ་བ་ལ་ནི། དངོས་སྦྱ་བ་
སོགས་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་
ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ཉིད་པའི་ཐབས་དང་། བདེན་སྣང་གི་སྟོས་
བ་མ་ལུས་པ་གཙོད་པའི་སྟོང་མ་བར་འགྱུར་བས། དུག་སྟན་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་
བུའི་ཆོས་འདི་ལྟ་བུར་གསུངས་མཁྱེན་པས་རང་གི་སྟོན་པ་སྦྱ་བའི་བྱ་མཚོ་གཤོ་
སྟམ་དུ་ངེས་པ་སྟེའོ། །འདིར་ནམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། །གལ་ཏེ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་
དུ་གསུང་ན་འདིའི་དོན་གང་ཡིན། ཇི་ལྟར་ལྟོ་ལྟོར་བ་བྱམས་པའི་དོན་དུ་འདོག་

པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བར་
ངེས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡང་ངེས་པར་འབྱུང་བས་མི་རིགས་
སོ། །འོན་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་རྫོང་གེད་ཀྱི་སྤྱའི་དོན་ཉིད་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འདོད་ན་འང་
གཞོད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་དོན་ལ་
འདོད་ན་འང་སྤར་ལྟར་མི་འཐད་པས་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན་དེ་ལྟར་ནི་
མི་འདོད་དོ། །འོན་རི་ལྟར་འཛོག་སྟུམ་ན། སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་
འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་
ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ལ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
པོ་རྣམས་རྒྱ་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྲུང་དུ་དངོས་སུ་ངེས་པ་ན། སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
མ་ཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་
དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་དེ་
དང་རྟེན་འབྲུང་གཉིས་འགལ་བར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་རྟེན་
འབྲུང་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁེགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་
པས་ནི། བཅ་སྟུ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པར་མཐོང་བ་དང་ཐོས་
པ་དང་བྲན་པའི་མོད་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཚུལ་སེམས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། རྟེན་འབྲུང་གི་ཆོས་བཤད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་སད་པར་འབྱུང་ཏེ། རྟ་སྟུལ་གྱིས་

ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཉི་རྒྱལ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གོང་ལོག་ཀུན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་
རྟེན་འབྲུང་དང་སྟོང་པ་དོན་གཅིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མདོར་
བསྟན་གྱི་དོན་རྟེན་འབྲུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པ་
དང་། ཚུལ་དེ་གྱིས་པ་ལ་འཆིང་བ་དང་། བཤམས་པ་ལ་གྲོལ་བའི་སྒྲོར་འགྲུར་
ཚུལ་འདི་གཉིས་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་རྟེན་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
འཇིགས་པ་བཞི་དམ་བཅས་པ་ལ་སྒྲུབ་གཞན་གྱིས་མི་ཚུགས་པ་ལ་ངེས་པ་
རྟེན་ཅིང་། དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྲུར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནས་ངེ་ལྟར་བསྟན་
པ་ལ་ཡང་ངེས་ཤེས་རྟེན་པར་འགྲུར་བས། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཟུན་པ་
ལ། རྒྱལ་བ་འགས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་ཏུ། རྒྱགས་མི་རྟེན་པར་གསུངས་
པ་ཡང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་འབྲམས། ཅི་སྒྲུབ་ཅི་ན་འདི་
བཤད་པས། བཟོང་དང་མ་བཟོང་དངོས་པོ་ལ། རྫོང་འདོགས་པ་དང་
ལྷར་འདེབས་ཀྱི། ལོ་སྐབས་རིང་ཏུ་མཇུག་ཕྱིར་རོ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྷ་
མེད་པར། བཟོང་བའི་རྒྱ་མཆན་རྟེན་འབྲུང་གི ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
གསུང་གཞན་ཡང་། རྫོད་མར་གྲུར་པར་ངེས་པ་སྟེ། །

སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས། ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱགས་སུ་རྩྭ་ཅེས་དང་། ང་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་
གྲོལ་ཞེས་དང་། བདེན་འཇིན་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་

བར་དུ་གཙོད་ཅེས་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུའི་ལམ་འདིས་
ངེས་པར་གྲོལ་བ་འཕྲོལ་ཅེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཕྱིར་ཁྲོལ་བ་དག་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་
ཟེ་འགས་ཀྱང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་ཁྲོལ་བས་སྒྲགས་མི་རྙེད་པར་གསུངས་པ་
ཡང་། རྟོན་འབྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡི་དོན་
ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་། ཆད་མས་བྱུབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནི་ལེགས་
པར་འཁུམས་པ་སྟེ་ལེགས་པར་ཤེས་ཀྱས་སོ། །ཅིའི་སྒྲད་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་ཀྱས་
ཅེན་རྟོན་འབྱུང་གི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་འདི་ཡི་དོན་རྣམས་པར་
བྱེ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་དུ་མ་ལས་བཤད་པས། མཐོང་བ་
མངོན་འགྱུར་རང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ལ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་སྦྱོ་འདོགས་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་སྟོག་
གྱུར། མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ལྟ་བུ་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་འདིག་རྟོན་བྱི་མ་དང་། དག་སྟོག་གི་འབྲས་བུ་
སོགས་ལ། དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་གོ་སྐབས་རིང་དུ་མཛད་
བྱིང་རོ། །རི་ལྟར་གཞལ་བུ་མངོན་གྱུར་ལ་སྦྱོ་འདོགས་པའི་གོ་སྐབས་རིང་དུ་
མཛད་ན། རྩ་མཁན་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྩ་མ་དང་ས་པོན་དང་ཆུ་ལུད་ཀྱིས་བྱས་
པའི་སྤུ་གུ་སོགས་མཐར་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ན་བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱུབ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པས་འདུས་བྱས་རྣམས་
མཐར་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་རགས་པ་སྟོ་ལ་བྱུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཅིག་

རེ་རེར་ཡང་འཇིག་པའི་སྤ་བའི་མི་རྟག་པ་སློང་རྒྱལ། དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྤར་
པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་པོའི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་སུ་རང་དབང་ཅན་སྤར་པོའི་ངོ་
པོར་གྱུར་པ་དང་། སྤར་པོ་ལས་དོན་གཞན་པ་གང་ཡང་མེད་པར་གྱལ། དེ་ནས་
ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅོམ་ཞིག་གིས་བྱས་པ་འགྲུབ། དེ་
ནས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་སློལ་སྤང་བ་དང་། མིང་གིས་བཏགས་པ་
ཅོམ་ལས་རང་ཚུགས་སྤབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། གཙང་བདེ་
རྟག་བདག་ཏུ་སློལ་དོགས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྤབ་པ་ཆོས་གང་
ལ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པས། བདེན་འཇིན་གྱི་སློལ་དོགས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་
སེལ་ལོ། སློག་གྱུར་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཇི་ལྟར་སེལ་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་
ལེགས་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྟེན་མངོན་གྱུར་ཏུ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དེའི་ཆེ་
རང་བཞིན་སློལ་དོགས་པའི་བདེན་འཇིན་མངོན་གྱུར་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་སྤྱིང་བས་
གྲུབ། དེ་ཡི་ཆེ་གང་གཞན་པོའི་ཕྱོགས་ཉེ་བ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་གཏན་ཟད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་
གྱི་གཡའ་བཞིན་ནོ། །བདག་འཇིན་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཐར་པ་
སློལ་འགྲུབ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་དང་། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་
སློན་མས་ཆོས་ཅན། གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བུལ་ན། རང་གི་གོམས་
བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་དང་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ། རྟོན་བཟན་པ་
གོམས་ཟེན་བསྐྱར་མ་ལ་མི་བཟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར་

ཞེས་པས། ལམ་བདེན་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་
སྟེན་པ་བྱུང་བས་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མ་སྦྱོར་གྱི་སྒྲགས་
མི་རྟོག་པར་ངེས་ཤེས་སྐྱེའོ། །ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་སྦྱར་འདེབས་རི་ལྟར་སེལ་
ན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགན་ཁུ་མེད་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
དག། རྟོན་འབྱུང་གི་ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་ལ་
སྦྱེས་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རང་
གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱོར་བ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟོག་ལ། དེ་ཡི་ཆོ། སྦྱིན་པ་
བཏང་བ་ལས་ཁོངས་སྦྱོང་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བདེ་འགོ་འབྱུང་བ་སོགས་
ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་
དོན་ལ་མི་བསྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་གསུང་འདི་ཉིད་བཞིན་ཞེས་
བརྗོད་པས། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་གསུང་གཞན་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་
དོན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པར་ངེས་པ་སྐྱེའོ། །སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལུང་གང་
སྦྱེས་བྱའི་དོན་གཉིས་སྟོན་པ་རྣམས་དེ་ལ་བསྦྱོར་མི་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི། གཙུ་
བོའི་དོན་ངེས་ལེགས་ལ་མི་སྦྱོར་བར་རིགས་པས་བྱུང་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་ཐོབ་
བྱ་པལ་པ་མངོན་མཐོ་ལ་མི་སྦྱོར་བར་དཔོག་པ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་
ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཙུ་བོ་དོན་ལ་མི་སྦྱེད་ཕྱིར། །གཞན་
ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱུས་

གྱིས་གསུངས་སྒོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྤྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་
སྟོང་པ་ཉིད་བརྟེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ན། །དེས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ཉིད་
མཆམས་སྦྱོར་བའི་འཁོར་བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམས་
པར་སྐྱེས་པའི་གོ་འཕང་སྦྱབ་པའི་ཐར་པར་བསྟོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རིགས་
པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་རིགས་པས་བྱུབ་
པ་དགོས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་ལྟར་ནམ་
མཁའ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཚོགས་གྱིས་བསལ་ཞིང་། ཞིག་པར་གྱུར་པའི་
ལུན་པ་རྣམས་གྱིས་དུས་ལྷན་རིང་པོས་ཀྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་བསལ་
བ་མོག་མོག་པོར་བྱ་བར་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པས་རྟོགས་པའི་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཚོལ་བ་མཐའ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལུན་པ་རྣམས་
བསལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ད་ནི་
བསྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བྱོང་ཉིད་དེ། །ཞེས་བསྟན་
པ་སྟོན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སྟོན་མེད་དུ་ངེས་ཤེས་རྟེན་ཚུལ་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་བཞིན་གཟིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །བྱོང་
གྱི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་ལ། །བྱང་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་ལྷུང་། །ཉེས་ཀྱན་
ཅ་བ་རྟོག་ཕྱིར་རོ། །བྱོང་གྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་པས། །ལུན་རིང་

རལ་བ་བཞེན་བྱས་ཀྱང་། བྱི་བྱིར་སྐྱོན་ནམས་ལོས་བ་བཞིན། བདག་
ཏུ་བརྟུང་བ་བརྟན་མིར་རྟོ། ཁེ་མའོ་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། བྱང་
པར་ཁོང་ཏུ་ཆུད་ཐུང་པ། རྟེ་ཆེ་རྒྱུ་གི་ཁོང་ནས་ནི། ཁྱོད་ལ་ཅི་མིར་
གྲས་མི་འཐུར། ཁྱོད་གསུང་ཏུ་མ་ཅི་ཞིག་སྒྲོས། ཁྱེད་པས་རྟེ་ཡི་དོན་
ཅམ་ལའང་། འོལ་སྤྱི་ཅམ་གྱི་རེས་རྟེད་པ། རྟེ་ལའང་མཆོག་གི་བདེ་
བཞེད། གྱི་ལུང་བདག་སྒྲོ་རྒྱུ་པས་བཅོམ། འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་
ལུང་ལོ་ལ། རིང་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་ཐུང་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་མ་
འཆ་ལ་རྟོ། འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་ཁར་སྒྲོགས་པའི། སྒྲོག་གི་རྒྱན་ནི་མ་
ལུབ་བར། ཁྱོད་ལ་ཆུང་ཟད་ཡིད་ཆེས་པ། འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་
སྒྲམ་བཞིན། ཁེས་གསུངས་ཏེ།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་དང་། རྣམ་བུར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོར་བར་དོན་ལ་རྟེ་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་
ནས་སྒྲུང་དོར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་
ལྟར་ལེགས་པར་གསུངས་པས་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
རེས་སུ་སྒྲོབ་པ་ལ་ནི། སྤྱི་གྲ་ན་འཆི་སོགས་སྤིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱད་པ་བཞིན་བྱ་རྟེ་རིང་རྟེ་རིང་བྱ་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་གང་
ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདེན་འཛིན། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཅ་
བ་ནས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མི་མ་སྟན་པར་དེ་

ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་བདག་ཏུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་དབང་ཕྱག་སོགས་འགྲོ་བའི་
བྱེད་པ་པོར་སྤྱོད་བའི་ཕྱི་རོལ་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ནམས། ཡུན་རིང་པོར་མེ་
མུ་བསྟེན་པ་སོགས་དཀའ་ཐུབ་བྱག་པོའི་ངལ་བ་བསྟེན་པ་དང་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཉིང་རེ་
འཛིན་གཅིག་ལ་གནས་ཀྱས་ཀྱང་ཉིང་འཛིན་དེའི་འཕེན་པ་ཟད་ནས། སྤར་
ཡང་འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེས་ནས་སྟོན་བཞིན་སྦྱེ་ག་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ང་ཡི་རྗེས་
སུ་ཤོག་ཅེས་བོས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱད་པའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་བལྟ་བ་རང་
རྒྱད་ལ་འཛིན་པ་དམ་པོས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་བོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་
དང་སྟོན་པའི་མཆོག་དམན་ཀྱི་བྱེད་པར་འདི་གཉིས་སོ། མཁས་པ་གང་གི་ཁོང་
དུ་རྒྱད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། སྤྱིང་དང་རྒྱུ་གི་ཁོངས་ནས་ནི། བསྟན་པ་དང་
སྟོན་པ་གཞན་སྟོད་སྟོང་པ་བཞིན་བོར་ནས། རང་པའི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་ཁྱོད་
ཁོ་ལ་དད་ཅིང་གུས་པས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་གཡོ་བ་དང་མིག་མཆིམས་གང་སྟེ།
ལག་པ་སྤྱི་བོར་ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས། ཞེ་མའོ་སྟོན་པ་ཞེ་མའོ་སྤྱབས། །ཞེ་མའོ་
སྤྱོད་མཆོག་ཞེ་མའོ་མགོན། །ཞེས་བཤད་པ་ལན་བརྒྱར་བརྗོད་པར་མི་བྱེད།
བུརྟ་ལྷ་ཡི་ཉ་ལས། འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་
སྟོན་པར་བཞེད་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཟབ་མོ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟེགས་པས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་པའི་ཐུགས་དང་ཐུན་པ། དད་
པ་ལས་བྱུང་བའི་མཆི་མ་འབྲུགས་ཆེས་མཛད་པའི་སྤྱན་མངའ་བ། སྤྱིའི་སྤྱོད་

ཟིང་ཞེས་མཛད་པ་དང་ལྷན་པས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དབྱར་བཞག་སྟེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་ནམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའོ་ཞེས་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་འདི་བརྗོད་པས་མདུན་ན་འདུག་པ་དང་འདྲ་བར་བཞག་ནས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལ། །གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །འགག་
པ་མེད་པ་སྦྱེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་
པ། །ཐ་དད་དོན་མེན་དོན་གཅིག་མེན། །སྟོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བརྟན་པ། །རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་སྦྱ་ནམས་ཀྱི། །དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་རྒྱ་ལྡ་
ན་ཡོད་པའི་ཕྱག་བཞེས་པ་མཛད་དེ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ། །རྟེན་
འབྱུང་རིམ་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་བྱོད་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལུས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་དུ་མའི་དོན་མཛོན་སུ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྟོས། །གསུང་རབ་
ཀྱི་ཆ་ཤས་རེའི་དོན། །སྤྱི་རྒྱལ་པོ་མ་དོས་པས་ཁུས་པའི་མདོ་ཆོག་ །གང་ཞིག་
རྟེན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས། །དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཅུང་དང་། དེ་ཡང་འོལ་སྦྱི་ཅུང་སྟེ། དོན་སྦྱིའི་
སྟོན་པ་ངས་པ་རྟེན་པ་དེ་ལའང་། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟོན་
ལན་བརྒྱར་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་དེ་དག་གིས་འགྲན་དུ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ།
སྟོན་ཀྱི་མཐའ་མི་མཛོན་པའི་སྤྱིད་པར་ཉོན་མོངས་པའི་རིམས་ནད་ཀྱིས་བཏབ་
པ་ལས། ད་ནི་རིང་པོར་མི་རྫོགས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་པའི་ཡོད་བདེ་
བ་སྟེར་བར་ཁུས་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་འདྲ་བའི་སྤང་པོ་སྟེ་ཆོགས་མཐའ་ལས་པ་

མངའ་བ་ལ། བདག་ཡུན་རིང་པོ་དང་པོ་དགེ་བསྟེན་དུ་སྐྱབ་པའི་དུས་ནས་མོས་
བ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བར་གྱུར་ཀྱང་། བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་སྟོན་
མེད་དུ་མཐོང་བའི་སྟོན་སྐྱབས་གནས་སྐྱ་ན་མེད་པ་འདི་ཡི་ཡོན་ཏན་ཆ་གས་
ཅེས་ཡང་ཆད་མས་བྱངས་པའི་ལམ་ནས་མ་འཆའ་ཏོ། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་། བསྟོད་པ་མཇར་པ་པོ་བདག་གི་སྟོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྲིས་པའི་གང་
ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོངས་པས་བསྐྱས་ཏེ། བདག་
མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐྱབས་བཅོམ་པས་སོ། །ཀྱི་ཉུང་ཅེས་བ་
ནི། ཡོན་ཏན་ཆ་སྐྱ་བ་མི་མཐོང་བ་བདེན་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་མ་
མཐོང་བ་དང་། དེ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་བསམས་ཀྱང་
ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སྟོ་བཤོ། །ཡུན་རིང་པོར་ཡོན་ཏན་མ་མཐོང་བ་འོན་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་དཀའ་བ་དང་། རང་གིས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་
པར་དཀའ་བ་ལས། དལ་འབྱོར་མི་ལུས་ལན་གཅིག་ཅེས་ཐོབ་པའི་སྟོག་གི་རྒྱ་
སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་འཆི་བདག་གི་ཁར་བྱབ་པས། ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་བྱབ་
པ་ལ་ཕྱོགས་པའི་སྟོག་གི་རྒྱ་ཕྱང་ཟད་མ་བྱབ་པའི་ལྷག་མ་འདིར། སྟོན་པ་སྐྱ་
ན་མེད་པ་ཁྱོད་ལ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཕྱང་ཟད་སྟེད་པ་འདི་ཡང་ཤིན་
ཏུ་སྐལ་བ་བཟང་པོའོ་སྟེ་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་དོ། །ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
རྒྱལ་མེད་སྟོད་ལ་རིང་ནས་ཞུགས་པ་ཡི། །རྒྱལ་སྐས་རིག་གནས་ཀྱང་ལ་
མཁས་པས་ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་དཔག་དཀའ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གནས། །རི་བཞིན་

རྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་འབྲིས་བྱས་པས། ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡོངས་དག་པའི། དགའ་སྟོན་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་ཚིམ་གྱུར་ནས། རེས་
འགའ་རྒྱལ་ལ་དད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས། སྐབས་འགར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བྱེན་
བྲན། གཞན་ཆེ་མཁས་པའི་བཤེས་ལ་གྲུས་བ་དང་། ཉམ་ཚུང་འགྲོ་ལ་སྦྱིང་
ནས་བཅེ་བ་དང་། བསྟན་བ་རིན་ཆེན་རིང་དུ་གནས་འདོད་པ། འདི་དག་པན་
ཚུན་འགྲན་བཞིན་འཕེལ་བར་འགྱུར། རྟེན་ཆེ་རིང་ནས་ཉམས་པའི་རྟོགས་དཀའ་
གནས། གང་གིས་བཅའ་བས་རྟེན་པའི་རིགས་པའི་ལས། རྟེན་ལེ་རྣམས་འབྲུལ་
ཁྱེ་མའོ་འོ་མཆར་ཞེས། གཅིག་ཕུར་གནས་ཀྱང་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་འཆོར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ཡིད་ཆེས་རྟེན་པའི་བསྟན་བ་འཛིན་བར་སྟོབ་ལ་རྒྱ་མཚན་བཞི་ཡོད་བ་
ལས། དང་པོ་སྟོན་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་ལས་མཆོག་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ནི། རྟོན་
པའི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་རྟོན་བ་དང་། ཤེས་རབ་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་
ཤེས་བ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་དག་ན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། བྲུལ་
རྒྱང་ལོགས་པར་ཁྱོད་མཁྱེན་གཞན་གྱིས་མིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་དག་ན་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དེའི་ཆོ།
སྟ་དང་བྲམ་ཟེ་དགེ་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡོན་ཏན་ཀུན་
གྱི་ཆེ་བས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྟོབ་མ་ལ་ཐར་ལས་སྟོན་བར་ཁས་ལེན་
པ་རྣམས་གྱི་ནང་ན། སྟོན་བ་རྟེན་འབྱུང་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྟོན་བ་དང་། རིག་

པའི་གནས་ལྔ་དང་བྱད་པར་དུ་ནང་རིག་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
ན། རྟེན་འབྱུང་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེས་
ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ལེགས་པར་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་བརྟོས་པར་
དང་པོར་བྱབ་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཁོ་ནས་མཁུན་ཅིང་རྗེས་སུ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་
བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཁོ་ནས་ཤེས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་སུ་སྟེགས་
ཀྱི་སྟོན་པ་རིག་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡང་རྟེན་འབྱུང་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ཟབ་ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་
བྲས། །བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྟེན། །སུ་ལ་བསྟན་ཡང་གོ་བར་མི་
རུས་པས། །མི་སྤྲོ་ནགས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་འདི་ལ་སྟོང་ནས་
ངེས་ཤེས་རྟེན་པས་ལུས་དང་སྟོག་ཡང་ཡལ་བར་དོར་ནས་ལུགས་བཟང་
པོ་འདི་འཛིན་པར་སྟོལ། །སྟོན་པའི་མཛད་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པས་འཛིན་
པར་སྟོབ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་རྩེད་བཀའ་རྩུལ་ལ། །རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་
བརྒྱམས་ཏེ་འཆུག །དེ་ཡང་མུ་ངན་འདས་ཕྱིར་ཏེ། །ཞི་འབྱུང་མིན་
མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

བྱབ་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གསུང་
རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། སྟེ་སྟོང་གསུམ་དང་། སྟེ་སྟོང་གཉིས་ཞེས་

པའི་དབྱེ་བསྟུ་རི་སྟེད་བཀའ་སྤེལ་བ་དེ་ཐམས་ཅད། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྟོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་གང་རུང་ལས་བཅམས་ཏེ་
སྟོན་ཞིང་། དེ་ལ་འཇུག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཞི་བའི་ཐབས་སུ་མ་གྱུར་
པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་གང་ཡང་ཁྱོད་ལ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་
བརྒྱ་བ་ལས། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ནི། རྒྱ་མེད་འགའ་ཡང་ཡོད་
མིན་ཏེ། དབུགས་ཀྱང་འཛིན་རྟེན་རྣམས་ལ་ནི། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་
འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བ་ལ་དད་ཅིང་སེམས་ཅན་
ལ་བཅེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཀྱང་ལུགས་བཟང་པོ་འདི་འཛིན་པར་སྟོལ། སེམས་
ཅན་ཤིན་ཏུ་གདུལ་དཀའ་བ་ཡང་འདུལ་བར་མཛད་པས་འཛིན་པར་སྟོ་བ་ནི།
ཀྱེ་མའོ་ཁྱོད་ཀྱི་བཟུན་པ་ནི། གང་གི་རྒྱ་བའི་ལམ་སྤང་བ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཞི་འབྱུང་ཕྱིར། ཁྱོད་བཟུན་འཛིན་པར་སྐྱ་མི་གུས། ཞེས་
གསུངས་ཏེ།

ཀྱེ་མའོ་ཞེས་ངོ་མཆར་བའི་ཆོག་བརྟེན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། སྟོན་པ་
ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་བཟུན་པ་ངོ་མཆར་ཅན་འཛིན་པར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་མི་
གུས་པར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཟུན་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་བདུན་ཅི་གང་གི་རྒྱ་བའི་

ལམ་དུ་སོང་བ་ན། ཞེ་སྤང་ཅན་སོང་བྱེད་དང་། འདོད་ཆགས་ཅན་དགའ་བོ།
གཉི་ལྷག་ཅན་ལམ་ཚུང་། ང་རྒྱལ་ཅན་སྤྱིང་རྒྱས་འོད་སྤངས། བསོད་ནམས་
དམན་པ་ལེགས་འོངས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆེགས་ཚུང་དུས་
ཞི་བ་མུང་འདས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་། སྤོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་མེད་པ་གང་
གི་ན་བའི་ལམ་དུ་སོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཞི་བ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ལུང་གི་བསྟན་པ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པས་འཛིན་པར་སློབ་ནི།
ལས་ཚོལ་མཐའ་དག་འཛོམས་པ་དང་། །རྟག་འོག་འགལ་འདུས་ལྟོང་
པ་དང་། །སྤྱི་རྒྱའི་དོན་གཉིས་ལྟར་བྱེད་པ། །ལྷགས་འདིར་ཁོ་བོ་སྤྱི་བ་
འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

མཉམ་མེད་བུ་རམ་ཤིང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་བཟང་པོ་འདི་འཛིན་པར་ཁོ་
བོ་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་ཆིག་ཙམ་མིན་པར་སློབ་འདི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་དེ།
བདག་ཉག་པ་དང་། གཙོ་བོ་དང་། དབང་ལྷག་དང་། ཁྱབ་འཇུག་དང་། ལྷའི་
ཆངས་པ་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་སྤྱོད་པ། ལྷའི་མེག་གི་མཛོན་ཤེས་དང་། ཆིག་
གི་དོན་རྒྱག་ཤེས་པ། མཚོད་སྤྱིན་དང་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་ཐར་ལམ་དུ་སྤྱོད་
པའི་པས་ཚོལ་མཐའ་དག །ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པོ་མེམས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་
གང་ཟག་དང་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སེང་གའི་སྤྱིས་འཛོམས་པར་མཛད་ཅིང་། པས་ཚོལ་

ནམས་བདག་དང་རང་བཞིན་སོགས་རྟག་པ་འཁོར་བའི་བྱེད་པ་པོར་སྤྲ་ཞིང་།
རྒྱ་མ་ལོག་པར་འབྲས་བུ་ལྟོག་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་རང་ཆོག་སྤྱི་འགལ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་ཆོག་ལྟག་ལོག་གང་དུ་འང་དངོས་ཤུགས་གང་གི་སྒོ་
ནས་ཀྱང་འགལ་འདུས་སྟོང་བ་དང་། དང་པོར་གདུལ་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བདེ་བ་སྟེར་ཞིང་མཐར་འཇུག་གི་བདེ་བ་སྟེ་དོན་གཉིས་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་
ལུགས་འདི་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བློན་པའི་གྲུས་པ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ། བཀའ་བློན་
བློན་པ། དངོས་སུ་མ་ཐོས་པས་སྒྲོ་བ། གསུངས་ཚུལ་བློན་ནས་སྒྲོ་བ་གསུམ་
ལས།

དང་པོ་ནི། འདི་ཡི་བྱིར་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ལ་ལར་སྤྱད་དང་གཞན་དུ་
སྟོག །རྒྱག་པའི་གཉེན་དང་ཁོངས་སྒྲོད་ཆོགས། །བྱངས་མེད་བསྐལ་
བར་ཡང་ཡང་བཏང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

བཤད་མ་ཐག་པའི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་པ། ཉེན་འབྱུང་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་
དུ་མཛད་དེ། སྟོ་དུ་མ་ནས་འགོ་བ་ནམས་ལ་གསལ་བར་མཛད་པ་འདི་ཡི་
བྱིར་བྱ། རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་མདོ་སྟེ་དུ་མ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྐབས་ལ་ལར་
མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་ཁོང་ལ་གཅེས་པའི་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལུས་དང་། དེ་
ལས་གཞན་དུ་གཅེས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོག་དང་། གཞན་ཡང་ཤིན་དུ་མཛད་

ཞིང་སྤྱིང་དུ་སྤྱག་པའི་པ་མ་དང་བྱ་དང་རྩུང་མ་སོགས་གཉེན་དང་། མྱིང་བཞི་
རིན་ཆེན་གྱིས་བཀང་བ་སོགས་ལོངས་སྟོང་ནམས། དུས་མུང་དུ་ཅམ་མིན་
བར་གངས་མེད་པའི་བསྐྱལ་བ་གསུམ་དུ། གངས་ལན་རེ་ཅམ་མིན་བར་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བཏང་སྟེ་གིན་དུ་བྱ་དགའ་བ་སྣ་ཆོགས་སུ་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་
ལ་རང་འདོད་ཀྱི་འཁྲི་བ་སྤྲ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་བར་བདག་སོགས་ཁོ་ནའི་དོན་
དུ་མཇད་པའི་བཀའ་བློན་འདི་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀང་སྟེ་ཕུལ་ཡང་
གཞལ་དུ་མེད་པས། བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤེལ་བ་ལ་ལུས་
སོག་ལལ་བར་དོར་ནས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་བར་བསྐྱེད་དོ་སྟམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཡིན་ཏན་མཐོང་བ་ཡིས། །ལྷགས་རྒྱས་ཉལ་རི་
བཞིན་དུ། །ཉིང་གྱི་བྱགས་བྲངས་ཆོས་དེ་ནི། །ཁྱོད་ལས་མ་ཐོས་སྐལ་བ་
ཞན། །དེ་ཡི་ཐུང་ན་ཐུགས་ཀྱིས་ནི། །རྒྱག་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡི་ཡིད། །རྗེས་སུ་
སོང་བ་རི་བཞིན་དུ། །བདག་གི་ཡིད་ནི་གཏོང་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

དཔེར་ན་སྤྱིང་དུ་སྤྱག་པའི་བྱ་གཅེས་པ་གི་བའི་མ་ཡི་ཡིད་བྱ་དེ་ལ་རྗེས་
སུ་སོང་བ་སྟེ། སྟོང་ལམ་ནམ་བཞི་གང་བྱེད་ཀྱང་བྱའི་ཐུང་ན་གྱི་ཐུགས་ཀྱིས་
ཐེན་བཞིན་དུ་འབྱུག་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། ཉེན་འབྱུང་གི་ལམ་གང་གི་ཡོན་
ཏན་རྒྱད་པ་མ་ལུས་པ་བྲངས་ནས་འབྲིན་ཅིང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སུ་ན་
སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྩལ་མཐོང་བའི་དད་པ་ཡིས། །ལྷགས་རྒྱས་ཉལ་ཁ་
ལ་ཐེབས་པ་རང་དབང་མེད་བར་སྐྱམ་ས་ལ་འབྲེན་པ་རི་བཞིན་དུ་སྐབ་པ་ཉིང་།

གི་ཐུགས་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་བྱངས་པས་ཚོས་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་ཡུམ་
གི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་བ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ལས་དངོས་སུ་
མ་ཐོས་པ་བདག་སྐལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཞན་ནོ་སྙམ་པ་འདི་ཡི་ཐུང་ན་གི་ཤུགས་ཀྱིས་
ནི་བདག་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཡིད་ཀྱང་སྒྱུད་ལམ་ནམ་བཞི་གང་ལ་འཇུག་
ཀྱང་གཏོང་བར་མི་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པའི། འདི་ལའང་ཁྱོད་གསུང་བསམས་པ་ན། །མཚན་
དཔའི་དབལ་གྱིས་རབ་ཏུ་འབར། །འོད་ཀྱི་བྱ་བས་ཡོངས་བསྐྱར་
བའི། །རྟོན་པ་དེ་ཡི་ཆ་ངས་དབྱངས་ཀྱིས། །འདི་ནི་འདི་རྣམ་གསུངས་
སྙམ་དུ། །ཡིད་ལ་བྱབ་པའི་གཞུགས་བརྟན་ནི། །ཤར་བ་ཅམ་ཡང་ཆ་བ་
ཡིས། །གདུངས་ལ་ལྷ་ཟེར་བཞིན་དུ་སྟུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དཔེར་ན་ཤིན་ཏུ་ཆ་བ་ཡི་རེག་བྱས་གདུངས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བའི་
ལྷ་ཟེར་ལོག་པ་བཞིན་དུ། རྟེན་འབྲུང་སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་པའི་
ཐུང་ན་གིས་ཀྱན་ཏུ་གདུངས་པ་འདི་ལའང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གི་མདོ་སྟེ་
གསུངས་ཚུལ་བསམས་པ་ན། བྱ་ཁྱོད་ལུང་པོའི་རིར་ཚོས་ཀྱི་ཆེ་བ་དབྱང་བའི་
ཕྱིར་ཉིད་ཀྱི་གདན་སེང་གས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤམས་པ་ལ་སྐྱུ་མཚན་དང་
དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་དཔལ་གྱིས་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་། མཚན་དཔེ་རེ་རེ་ལས་
ཀྱང་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་སྤག་དུ་མ་འཕྲོ་ཞིང་སྤྱད་པའི་བྱ་བས་ཐོགས་ཀྱན་ཡོངས་
སུ་བསྐྱོར་བས་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཞིང་། ཐོགས་

བརྩེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་འཕགས་པས་བསྐྱོར་བའི་དབྱུང་ན་ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་རེར་
བཞུགས་པའི་སྟོན་པ་མཉམ་པ་མེད་པ་དེ་ཡིས་གསུང་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་
དང་ལྷན་པའི་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། ལྷང་བ་དང་སྟོང་པའི་རྟེན་འབྱུང་འདི་
ནི་བྱི་བ་དང་བྱིས་ལན་ལ་སོགས་པས་ཚུལ་འདི་ལྷར་གསུངས་སོ་སྟུང་དུ། ཡིད་
ཀྱི་མེ་ལོང་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་གཡའ་དག་པའི་ངོས་ལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཤེར་བྱིན་
ཟབ་མོ་གསུངས་ཚུལ་སྐྱོང་གཞིའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྷར་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་ནམ་ནམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྲན་པའི་པན་པར་གྱུར་
ཏོ། །ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རི་དབང་བྱ་ཚོད་ཕྱང་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི། །མད་
བྱུང་ས་འཛིན་མཆོག་དེར་མངོན་གཤེགས་ནས། །ས་ཆེན་ནམ་པ་དྲུག་ཏུ་
གཡོ་མཛད་ཅིང་། །ཞིང་བརྒྱ་འོད་ཀྱིས་འགོངས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས། །ཐུབ་པས་
དཔལ་གྱི་མགུར་ནས་བཀའ་སྩལ་བ། །མདོ་སྤགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟོག་ལྷ་
དུ། །འཕགས་པའི་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱུན་པའི་ཡུམ་ཆེན་མོ། །ལེགས་བཤད་ཟླ་མེད་
ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། གུས་པ་རང་གིས་རི་ལྷར་བཙལ་ཞིང་
རྟེན་ཚུལ་ལ། རྟེན་གང་གིས་བཙལ་བ། བཙོན་པ་རི་ལྷ་བྱས་བཙལ་བ། འགྲེལ་
བྱེད་གང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྷར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཡི། །འཇགས་བཟང་དེ་ཡང་མི་
མཁས་པའི། །སྤྱོད་པས་བལ་བ་རྩ་བཞིན་དུ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིངས་

བར་བྱས། །ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས། ཞེས་གསུངས།

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་གཏན་དུ་འཛོམས་བྱེད།
སྟོང་པ་ཉེན་འབྱུང་གི་ལམ་མཐའ་དང་བྲལ་བ། མཁས་པ་སློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ལ་
ངོ་མཚར་བ་སློ་དུ་མ་ནས་སྐྱེད་པ་ཆེས་ཆེད་དུ་བྱུང་བ་ཡི་ཆོས། དེས་དོན་གྱི་
གཞུང་ལུགས་ཟབ་མཐོའི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པའི་མཁས་པའི་ལུགས་བཟང་པོ་
དེ་ཡང་། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བོ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བ་ལ་མི་མཁས་པ་མང་པོས་རེས་འགའ་དགག་བྱ་ཏེ་ཅང་ཁྲབ་ཆེས་ནས།
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བྱ་བྱེད་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་
བཟུང་ནས་ཆད་ལྟ་དབྱ་མའི་ལྟ་བར་ནན་གྱིས་བསྐྱབ། རེས་འགའ་དགག་བྱ་
ཁྲབ་ཆུང་ནས་རང་བཞིན་ཁྲད་པར་གསུམ་ལྟན་སོགས་བཀག་ཅམ་དབྱ་མའི་
ལྟ་བར་བསྐྱབས་པས་ཉག་ལྟའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སློ་
སྐྱར་གྱིས་ཆོག་མང་པོ་དང་སྒྲ་ཆོགས་པས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་སྟོན་པའི་ཆོག་དོན་རྣམས་པན་ཚུན་འཛིངས་པ། དཔེར་ན་གཡའ་གངས་
མཚམས་ལ་སྐྱེ་བའི་རྩ་བལ་བ་ཇ་ཅེ་མོ་པན་ཚུན་འཛིངས་ནས་ཅ་བ་གང་ཡིན་
མི་ཤེས་པའམ་ཡང་ན་བལ་བ་ཇ་སྟེ་རྩ་གྲེས་མ་ཐག་པའི་རྒྱར་བསྐྱེས་པ་པན་
ཚུན་འཛིངས་པ་སོ་སོར་དབྱེ་དཀའ་བ་ལྟར་བྱས་པས། བྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་རྟེན་དཀའ་བར་
བྱས་པའི་ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས། བོད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐོ་བར་འདོད་པའི་གདམས་ངག་

སོགས་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་ཟབ་མོ་འཆོལ་བ་ལ་ཞུས་
པ་མེད་པར་ཉག་ཏུ་བྱུང་བཙོན་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་ནི། འབད་བ་དུ་མས་མཁས་པ་ཡི། རྗེས་
སྤྱ་འབྲངས་ནས་ཁྱོད་གྱི་ནི། འདོངས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅུལ། འདྲི་
ཆེ་རང་གཞན་སྡེ་པ་ཡི། གཞུང་མང་དག་ལ་སྦྱངས་པ་ན། བྱི་བྱིར་ཐེ་
ཆོམ་དྲ་བ་ཡིས། བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀྱན་ཏུ་གདུངས། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འདི་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཚུལ་ཁྱིམས་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྐྱངས། འདྲུ་
འཛི་སྤངས་ཏེ་དཔེན་པ་བསྟེན། ལྷ་མ་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་།
རེད་མདའ་བ་སོགས་ལས་ལྟ་བའི་གདམས་ངག་ཉན། ཉན་པའི་དོན་བསམས་
ཤིང་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་གཟིགས། བསགས་སྤངས་ལ་འབད་ཅིང་། ལྷ་མ་
དང་ལྟག་པའི་ལྟ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆོགས་
ཆང་བ་ལ་གནས་ནས། འབད་བ་དུ་མས་ཟབ་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་མཁས་པ་སྦྱ་
སྦྱབ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་ནས་སངས་རྒྱས་བཙོན་ལྟན་འདས་
ཁྱོད་གྱི་དཔོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ནས་ཞིག་ན་རྟེན་སྦྱས་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅུལ་
སོ། འདྲི་ལྟར་འབད་པའི་ཆེ་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་ནས་དབུ་མ་པའི་བར་དང་།
གཞན་སྡེ་གངས་ཅན་ནས་རྒྱང་འཕེན་གྱི་བར་གྱི་སྡེ་བ་སོ་སོ་ཡི་གཞུང་ལུགས་
མང་པོ་དག་ལ་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོས་སྤངས་པ་ན་སྤར་ལས་ཀྱང་བྱི་བྱིར་ཞིང་རིག་
ལམ་སྤ་མོ་རྣམས་ལ་འདི་ཡང་བདེན་ནམ་སྦྱས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲ་བའི་སྤྱབས་

སྤྱ་ཚུད་པས་བདག་གི་ཡིད་ཀྱན་ཏུ་གདུངས་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡིད་ཞུམ་པ་མེད་
པར་སྦྱར་ཡང་འབད་པ་ཆེས་ཆེར་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱ་མེད་ཐེག་པའི་རྩལ། ཡོད་དང་མེད་པའི་
མཐའ་ཁྱངས་ཏེ། ཁྱི་བཞིན་འགྲེལ་པར་ལྷུང་བཞུན་པ། ཁྱ་ལྷུང་
གཞུང་ལྷགས་ཀྱན་དའི་ཆལ། ཁྱི་མེད་མཆེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱས། གསུང་རབ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་ཟུ། མཐའ་འཛིན་སྙིང་གི་ཕྱན་
པ་མེལ། ཡོག་རྩ་རྩ་སྐར་ཐིལ་གཙོན་པ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་པའི་ལྷགས་
བཟད་ཀྱི། འོད་དཀར་འཕྲེང་བས་གསལ་བྱས་པ། ཁྱ་མའི་དྱིན་གྱིས་
མཐོང་བའི་ཆེ། བདག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རལ་གསེ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་ཏེ།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་ཤེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། དག་སྒོར་
དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། དེ་མིང་སྤྱ་ཞེས་བོད་པ་སྟེ། ཡོད་དང་མེད་པའི་
ཕྱོགས་འཛིག་པ། ང་ཡི་བསྟན་པ་འཛིག་ཏེན་དུ། ཁྱ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་
ནས། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་བ་མ་ནོར་བ་ཡོད་པ་ངས་དོན་གྱི་མདོ་སྤེ་ཐབ་མོ་ནམས་
ཡིན་ལ། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྷུང་བསྟན་པའི་
ཆད་མའི་སྤྱིས་བུ་ནི་མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ་ཡིན་ཞིང་། དེས་མདོ་དོན་ངེ་ལྷ་བ་
བཞིན་བཀྲལ་བའི་གཞུང་ལྷགས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་མེ་ཏོག་ཀྱ་ལུ་
ཏའི་ཆལ་ཁ་འབུས་པ་ནི་མས་ཁ་འབྱེད་མི་རྣམས་པར་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁ་

འབྲེད་པར་བྲེད་པ་བཞིན་དུ། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྩི་མ་ཅུང་
ཟད་ཅེས་ཡང་མེད་པའི་མཁྱེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཉ་གང་བའམ་རྒྱས་པ། རྒྱལ་
པའི་གསུང་རབ་མདོ་སྤྲལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་
རྒྱ་ཁིང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པའི་སྤྲིང་ནང་གི་སྤྲུལ་པ་སྤྲུག་པོ་བདེ་ལྷག་
ཏུ་སེལ་བ། དེས་དོན་ཀྱི་མདོ་སྤྲེ་ཟབ་མའི་དགོངས་པ་མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་ཀྱིས་
བགའ་བ་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྲེ་པའི་མཁས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་རྣམས་སྟོབས་
པའི་འོད་འབྲིན་མི་རྒྱས་པར་བེལ་ཀྱིས་གཞོན་པ་སྟེ་ཁྲི་བ་དང་ཆོས་བཞིས་
འབྲ་བ་དཔལ་ལྷན་ཁྲི་བ་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་འབྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་
དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་སོགས་གསུང་གི་འོད་དཀར་ཀྱི་སྤང་བས་ཆོག་
གི་འདབ་མ་རྣམས་པར་བཞད་ཅིང་། དེས་དོན་ཟབ་མའི་གོ་སར་ངོས་པ་བཞིན་དུ་
ཆོས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ། ཁྲི་མ་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་
བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་མན་ངག་བྱིན་པ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལྟ་
དང་། དེའི་ནང་ནས་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱསྤྱོད་པ་ལི་
ཏ་དབུ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ཅིང་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཆོན་མ་མཐོང་བའི་བཀའ་
རིན་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཆེ་བདག་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཀྱིས་ཡིད་ལྟ་བ་
འཁྲུལ་མེད་ཆོལ་ཆོལ་བས་ངལ་ཁིང་དུབ་པ། ཡུན་རིང་པོ་ནས་འབད་པའི་དོན་
ཆེན་པོ་གྲུབ་པས་ངལ་སོ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ལེགས་བཤད་སྤྲིང་པོ་ལས། འཇམ་
སྤྲིང་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི། །ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་སྤྲིང་ནས་

གྲུས་མོད་ཀྱང་། །འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སྤྱིའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས། །མཚན་
འཛིན་དཔེགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པ། །ཁྲ་བ་ལས་འོངས་ལེགས་
བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །སློ་མིག་ཀུན་དཔེ་ཆལ་རབ་ཕྱེ་བའི་ཆེ། །སངས་རྒྱས་
བསྐྱུངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས། །སྤྱ་སྤྱབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་
བོར་མི་འཛིན་སུ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བའི་དགོངས་ཟབ་ཟབ་མའི་མདོ་ཡིས་རབ་
བསྟན་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་འཛིན། །ཐུབ་པའི་རིང་ལུགས་ལུགས་མཆོག་གཉིས་
ཀྱི་གཞུང་མང་མང་དུ་སྒོས་བ་དང་། །དེ་དོན་ནམ་དཔྱིད་དཔྱིད་ལྷན་ཡིད་འཕྲོག་
རིགས་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་བསམས་བ་དང་། །འཇམ་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་
གྲགས་པའི་སྤང་བས་ཀུན་ཁྲབ་ཁྲབ་བདག་དེ་ཡི་ཞབས། །ལུགས་དག་རྒྱུན་མི་
ཆད་པའི་དད་བ་ཡིས། །སྤྱིང་གི་བསྐྱེད་ལྟེ་བར་གྲུས་བསྟེན་པས། །གསུང་རབ་དེ་
ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་སྤྱ་དེས། །ཆད་བྱུང་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་
གསུངས། མདུན་ལེགས་མ་ལས་ཀྱང་། མདོ་སྤྲགས་གཞུང་ལ་ངལ་བ་མང་
བྱས་ཀྱང་། །ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་དང་སྤྱ་བ་ན། །གང་ཡང་མ་བསྐྱབ་ཅི་ཡང་
མི་ཤེས་པའི། །ལྟ་བའི་ཚུལ་ལས་རིང་དུ་མ་སོང་བར། །མཐོང་ནས་ལྷག་པར་
སྤྱ་སྤྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །ཟབ་མོ་འབྱེད་པའི་སྤྱ་བའི་རིགས་ལམ་ནས། །ཡང་
དག་ལྟ་བ་འཕྲེན་པའི་གནད་ཀུན་ལ། །ལེགས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་
བྱས། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །བཀའ་འཛིན་ཆེའོ་
ེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏོར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། མཛད་
པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། འདི་
ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་བློན་ཀློག་། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཆོགས་བསགས།
མཐར་སངས་རྒྱས་ནས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་གང་མཛད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོན་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཆོ།
ཐུབ་ནམས་སྒྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་འཁྱེད་། འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐུག་གིས་མི་
སེལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་
པས་གྲོལ་བར་མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་བསྟན་ནས་གནས་སྐབས་
མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་
པས་མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་མཛད་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ལ། གསུང་གི་
མཛད་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ནི་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་ཉིད་
ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཇི་བཞིན་འགྲོ་བ་ལ་ཐབས་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིད། འགྲོ་བ་གཞན་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བློན་ཚུ་ལ་ལ་མཁས་པ་
དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྤྱོད་པོ་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་ལ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་
ངེས་པ་རྟོན་པར་བྱས་ལ། བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་སྟོན་པ་
སྟོན་མེད་དུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། བཀའ་བློན་རྗེས་བློན་གྱི་གྲས་པ་ཆེན་
པོས་སྤར་བཤད་བྱེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བློན་པར་བྱོས་

ཞིག །

གསུམ་པ་མཛད་པ་པོའི་བྱང་པར་ནི། རྟན་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་
བྱུང་ཏེ། །རྒྱལ་པོའི་གསུང་ལ་རྒྱུངས་པ་མི་དམན་ཞིང་། །རྒྱལ་འབྱོར་
རྒྱུད་ལ་བརྩན་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཞིག །དྲང་སྤྲང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་
བྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

རྟན་གྱི་གང་ཟག་སུ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུས་པས་བརྟན་ན། རྟོན་ནས་དམ་
ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལས་དུ་མ་བཏབ་པ་དུས་སུ་སྟོན་ནས་ཤར་བྱོགས་ཅོང་
ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ལོ་གསུམ་ལོན་ཆེ་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་ལས་ཡོངས་
རྩོགས་དགེ་བསྟན་མཛད། བདུན་པའི་དུས་སུ་ཆོས་ཀྱི་རྩོམ་གྱུ་བ་རིན་ཆེན་
ལས། རྟོན་པ་སྐབ་པའི་དབང་པོ་དེ་རི་ལྟར་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་
བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་
པའི་མཆོན་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་པ་བྱིས་སུ་ཆོགས་སྟེ་བཞིའི་མཁན་པོ་
ཚུལ་བྱིས་ས་རིན་ཆེན་དང་ཤེས་རབ་རྩོམ་ཞེས་པའི་མཁན་སྟོན་ལས་བསྐྱབ་
གཞི་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་དགེ་སྤྲོད་གི་སྟོན་པ་བཞེས་ཤིང་། གདན་ས་ཐེལ་པའི་
སྟན་སྐྱ་གྲགས་པ་བྱང་ཚུབ་ལས་འཇུག་སྟོན་དང་། རྩོམ་གྱུ་བ་རིན་ཆེན་
དང་བྱུང་པོ་ལྟས་པ་སོགས་ལས་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྟོན་པ་བཞེས་ནས། དམ་
ཆོག་དང་སྟོན་པ་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བྱས་ཏེ། རིག་པའི་གནས་
ལ་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་དུ་ནང་རིག་པའི་ཐེག་པ་ཤོང་ལོག་གི་གཞུང་གདམས་ངག་

བཅས་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ། རང་རང་གི་ལུགས་ལ་མཁས་
པའི་སྒྲ་མ་མང་པོ་དང་། བྱད་པར་དུ་མཁྱེན་པའི་གཏེར་གྱི་ཞབས་སེན་སྤྱི་བོར་
བསྟེན་ནས། མདུན་ལེགས་མ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱངས་པ་མི་
དམན་པ་བགྱིས་ཤིང་། འོན་གྱི་གནས་ཆེ་ལོང་ཅམ་དུ་མ་མཐོང་ཡང་སྤྲུགས་
མ་ཆོམ་པར། འདུ་འཛི་དང་ཆེན་པོའི་གོ་ས་སྦྱངས་ཏེ་དབེན་པའི་གནས་དུ་མར་
སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་
ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་སྦྱོང་བ་ལ་ཉིན་མཆན་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱན་སྦྱོར་དང་། དེ་ཡང་ཚུལ་
བ་ཤུགས་དྲག་པོའི་གྲུས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་བཙོན་པ་སྟོང་པ་མེད་པའི་དགེ་སྦོང་།
སྟོམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་གྲུས་པར་མཛད་ལ། དུལ་ཇི་འབྲ་བ་ཞིག་
ལ་གྲུས་ན། སྦྱིར་རང་གི་སེམས་པ་རོལ་བསྐྱུ་བའི་གཡོ་སྦྱུའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡོ་
བར་བྲང་པོར་བསྐྱོང་བས་བྲང་སྐྱོང་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རང་གི་སེམས་རྟག་ཆད་
གྱི་མཐར་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡོ་བར། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་
མའི་ལམ་བྲང་པོར་བསྐྱོང་བར་མཛད་པའི་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས། གདུལ་
བྱ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལམ་བྲང་པོར་བསྐྱོང་བར་མཛད་པའི་བྲང་
སྐྱོང་ཆེན་པོ་གདུང་གི་མཆན་ནས་སྟོས་ན་གོ་ཏུ་ཉ་མ་དེ་ལཱོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་
གྲུས་ན། གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་དེ་ལྟར་རྒྱ་མཆན་མང་པོའི་དད་གྲུས་ཤུགས་
དྲག་པོས་སྦོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཉིད་གྱིས་གཟིགས་པ་བཞིན་གསུངས་པ་ལ་

ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་སྤྲེས་ནས་བསྟོད་པ་འདི་དག་གི་ལམ་དུ་མཆོན་པར་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་བྱ་བ་ལ། བསྟོ་བ་དང་མཛད་བྱང་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ་དོན་ཆེན་ལྷ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བསྟན་པའི་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་མཐོང་བའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་དང་སྟོན་
པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མཛུལ་བ་འདི་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་མ་མཆོན་ཉིད་དང་
ལྟན་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟན་
པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་པས་འདིར་བཞུགས་འབྱུང་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བའི་སྟོན་པ་
བསྟོད་པ། བཅུམས་པའི་དགེ་བ་འདི་ཡང་མ་འོངས་པའི་ཆེ་རབས་རྣམས་སུ་
ཡང་། བདག་དང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དམ་པས་སྤྲུགས་དབྱེས་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཅིང་། བསམ་སྟོར་གཉིས་
ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཅུས་པའི་རྒྱ་ར་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་བཞིན་དུ་བསྟོའོ་ཞེས་བ་ནི། སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བསྟན་
པ་དང་། །མཛུལ་བ་འདི་འདྲ་སྒྲ་མའི་དྲིན་ཡིན་པས། །དགེ་བ་འདི་
ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པས་འཛིན་པའི་རྒྱ་ར་
བསྟོ། །ཞེས་པའོ། །

དེར་མ་ཐད་དགེ་བའི་ཅ་བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་སྟོག་ལའང་སྟོས་པ་མེད་
པར་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་ཐབས་ཁོ་ན་མཛད་པ་དེ་ཡིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
སྒྲ་དོར་ཀྱི་གནས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་ཉི་

མཁའ་སྤྲིད་པའི་སྤྱི་མཐའ་རྗེ་སྤྲིད་བར་དུ་བོན་དང་ཕྱ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ངན་བ་སྣ་
ཚོགས་ལ་མིང་སྟན་པོ་བཏགས་པ་ལ་ཞེན་བ་སོགས་ངན་རྟོག་གི་རྒྱུ་དམར་
ལྷགས་དྲག་པོས་རྒྱབ་རེའི་པག་ཏུ་མི་གཡོ་ཞིང་པན་བདེའི་ལོ་རྟོག་གི་གསོས་སུ་
གནས་པ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོ་སྟགས་ཀྱི་བསྟན་
པའི་ངོ་བོ་གོ་རིམ། བྱད་པར། བྱེད་ལས་སོགས་དང་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་
བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་དང་ལྟ་གཞན་ལ་སྦྱབས་སུ་མི་འཛིན་པར།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁོ་ན་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པས།
མཐོ་དམན། འགྲོར་རྒྱད། རླིད་སྤྱུག། རྟེན་འཛིན་གནས་སྐབས་རྟག་ཏུ་སེམས་
རྒྱུད་གང་བར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། བན་མཐུད་དེ་ཡི་བརྟན་པ་འབང་སྤྲིད་
པའི་མཐའ། །ངན་རྟོག་རྒྱུང་གིས་རྣམ་པར་མི་གཡོ་ཞིང་། །བརྟན་པའི་
ངང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་རྟག་ཏུ་གང་བར་
ཤོག་ཅེས་པའོ། །

ཡིད་ཆེས་རྟེན་པར་མ་ཟད་བསྟན་པའི་སྤྲིང་པོ་རྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་
ནིང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་གསལ་བར་མཛད་པ། ལུབ་པའི་དབང་པོའི་རིང་ལྷགས་
བཟང་པོ་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྟོན་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཤིན་ཏུ་པངས་པའི་ལུས་
དང་སྟོག་ཀྱང་བཏང་ནས་རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞན་ལ་
འཆད་པ་དང་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་
སྟོན་པ་འཛིན་པ་ལ་བཅོམ་པ་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་སྟོན་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟམས་དུ་

སྟོན་པ་ནི། ཉེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ། རྒྱབ་པའི་
ཡུགས་བཟང་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། རྩམ་དང་སྟོག་ཀྱང་བཏང་ནས་
འཛིན་པ་ལ། རྒྱུད་ཅིག་ཅམ་ཡང་སྟོན་པར་མ་ཐུང་ཅིག་ཅེས་པའོ།

འཛིན་པར་མ་བཟད། འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདྲན་པ་མཆོག་དེས། སྟོན་སྟོབ་
པ་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་
བརྩམས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་མཛད་པ་དབག་དུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་བཞེས་པས།
སྟུབ་པ་ནན་ཏན་སྟིང་པོར་མཛད་ནས་སྟུབ་པའི་འབྲས་བྱས་སྟོས་པ་ཐམས་
ཅད་དང་བལ་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རང་གིས་གཟིགས་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་
པར་མཛད་པ་འདི་འཛིག་རྟེན་ན་ཐབས་གང་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྟོན་པ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་ཤིང་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་སྟམ་པའི་རྣམ་པར་དཔྱེད་པས་ཟས་
དང་གཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་སྤངས་ཏེ་ཉིན་མཆོན་ཀྱང་དུ་གནས་པས་དུས་
འདའ་བར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། འདྲེན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དབག་
མེད་ཀྱིས། ཉེན་ཏན་སྟིང་པོར་མཛད་ནས་བསྐྱབས་པ་འདི། ཐབས་
གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྟམ་པའི། རྣམ་པར་དཔྱེད་པས་
ཉིན་མཆོན་འདའ་བར་ཤོག་ཅེས་པའོ།

དེ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་
ཡིད་ཆེས་རྟེན་ནས་གཞན་ལ་སྐྱབས་པར་འདོད་ཅིང་སྐྱབས་པའི་ཐབས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
སྟུབ་པའི་ཁུར་ཁྱེར་བའི་སྟག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས། སྟུབ་བསྟན་

རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོད་མཐའི་བར་དུ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་ཚུལ་དེར་བཙོན་པ་ན། སྤོན་
སངས་རྒྱས་བཙོན་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྦྲར་བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་བྱ་
བཞིན་སྐྱོང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྤྱི་རྒྱའི་བདག་པོ་ཆངས་པ་དང་། ལྷའི་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྲེན་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་། འཕགས་སྤྱིས་པོ་སྤྱན་མི་བཟང་།
རྣམ་ཐོས་སྤྱས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ན་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་སྐྱོང་བ་བཞི་འཁོར་དང་
བཅས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་བསྟུང་། ལྷག་པར་ཟབ་མོ་དབྱ་
མའི་ལྷ་བ་འཛིན་པ་བསྟུང་བའི་སྤྱང་མ་བྱུང་པར་ཅན་ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་ཞལ་
བཞི་པ། བྱར་བྱག་བཞི་པ། བྱག་བྱག་པ། རྣམ་ཐོས་སྤྱས། ལས་ཀྱི་གཤིན་རྗེ་
ཡབ་ཡུམ། ལྷ་མོ་རེ་མ་ཏི་ལ་སོགས་པ་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་སྤྱང་མ་
བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་གང་སྐྱབས་སུ་
བབས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ནམ་ཡང་གཤེལ་བ་མེད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་མ་བཙོལ་ཡང་
ཐོགས་བྱེད་པར་ཤོག །ཅེས་པ་ནི། ལྷག་བསམ་དག་པས་ཚུལ་དེར་བཙོན་
པ་ན། །ཆངས་དང་དབང་པོ་འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། །ལེགས་ལྡན་
ནག་པོ་ལ་སོགས་བསྟུང་མས་ཀྱང་། །གཤེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཐོགས་
བྱེད་ཤོག །ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་མཛད་བྱང་ནི། སངས་རྒྱས་བཙོན་ལྡན་འདས་འཛིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཆོད་པའི་མེན་པོ་རྟེན་པ་ལྷ་
ན་མེད་པ་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས་པའི་སྤོན་

ནས་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མང་
དུ་ཆོས་པའི་དཔེ་སྤྱིར་སྤྱོད་བཟང་བྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་གངས་ཅན་
ཁྲོད་ཀྱི་གངས་མའི་དབང་ཙོ་ཙོ་དེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྩ་ལོལ་དཔེན་གནས་
རྩའི་སྤྱིངས་མིང་གཞན་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་
བའོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤྱས་པ། དེས་དོན་གསུང་རབ་ཚུ་གཏེར་ལས་བྱུང་བའི། །བསྟོད་ཆིག་
ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པོ་དབང་གི་རྒྱལ། །ལུང་རིགས་བཙོན་པས་བྱི་དོར་
ལེགས་བྱས་ཏེ། །ཤེས་ནས་དད་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོར་མཆོད། དོན་གཉིས་
མ་ལུས་འབྱུང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒོ། །ཅི་ཡང་འབད་མེད་འབྱུང་འདི་ངོ་མཆོར་
མད། །མཆིང་བུའི་ཁོར་གྱིས་དེགས་པའི་མཁས་སྒྲོམ་པས། །མ་ཁོར་རིན་
ཆེན་མ་རྟེན་ཤོར་རེ་ཆེ། །སྤྱ་སྤྱབ་སྤྱ་དབང་གཙུག་ན་གནས་པ་ཡི། །སྟོང་དང་
རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་དབྱ་མའི་ལས། །ཡབ་ཇེ་དེད་དཔོན་གང་གི་བཀའ་བྱིས་
གྱིས། །སྐལ་ལྷན་སྤྱི་ལ་གནད་འདི་བདག་ཏུ་མཛོད། །སྤྱི་ཞེའི་རྒྱད་པ་ཀུན་
མེལ་དེས་ལེགས་ཀྱི། །འདོད་དགའི་འབྱོར་བ་སྦྱོལ་བ་འདི་སྤངས་ནས། །བྱར་
མེད་ཅིང་སྟོད་བ་རྩའི་ཁོན་པ་ལས། །ཁོར་བུ་རིན་ཆེན་འཆོལ་རྣམས་ངལ་བའི་
རྒྱ། །དེ་བྱིར་འདིར་འབད་རྣམ་དཀར་ཅི་མཆིས་པས། །ཚོངས་པས་བྲན་དུ་བྱས་
པའི་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟེན་འབྱུང་ལས་བཟང་གཤོག་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས། །ས་
ལས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཐར་བཟོད་ཤོག།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་རྗེ་ཁྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་
མཚོས་མཛད་པ་ཆིག་ཉུང་ཞིང་དོན་གསལ་བ་ཕྱལ་དུ་བྱང་བར་བཞུགས་
ནའང་། དེ་དང་བསྐྱུས་དོན་མི་གཅིག་པ་རྩེ་ཡི་གསུང་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ས་དང་
བཅས་ཏེ་བཤད་པ་འདི་ནི་རང་གི་སློ་གོས་འཕེལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་བྱས་པས་ཆིག་
དོན་ཅོར་འཁྱལ་བྱང་བ་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་བཟོད་བར་མཛད་ཅིང་ལེགས་
པར་བཤད་པའི་ཆ་ཉུང་ཟད་མཆིས་ན་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བར་མཛད་དུ་གསོལ།
ཅེས་པ་འདི་ནི་སླ་བ་ལ་དགའ་བ་བྱམས་པའི་མིང་ཅན་ཞིག་གིས་ཕྱར་བུ་སྟོག་
བྱང་ཚུབ་གླིང་གི་རི་ཁོད་དུ་བྲིས་སོ། །འདིས་ཀྱང་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་
པ་སྟོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིག །མཛུ་
ལོ། །

༡༡། །འཇམ་དབལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྩེ་ལྷ་མ་ལ་དངོས་སུ་གནང་
བའི་གདམས་པ་མདོར་བཟུས་ཀྱི་རྗེ་ཁྱ་གནད་དོན་
གསལ་བ་བཞུགས་སོ། །

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་མཁྱེན་བཅེ་གཅིག་བསྐྱུས་པ། །འཇམ་དབྱངས་
མི་ཡི་ནམ་ཐོལ་ཚོང་ཁ་པ། །སྤར་ཡང་བསམ་བཞིན་བྱོན་པ་དགོ་ལེགས་
མཚན། །འབྲལ་མེད་སྙིང་དབུས་བཞུགས་ལ་དངོས་བྱུང་སྟོལ། །འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱིས་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ལ། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་

དབང་གི་རྒྱལ། །སློ་ཉམ་ཚུང་ཡང་སློ་གྲོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །དོན་གཉེར་ཅན་ལ་
དོན་འདི་ཅུང་ཟད་སྟོ། །

དེ་ལ་བདག་ཅག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་གྲགས་པའི་མཆན་འཆང་བ་དེས་ཕྱི་
རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུལ་བའི་ཕྱིར་གཞོན་
བུ་ཉིད་ནས་ཁྱིམ་གྱི་གནས་སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབུས་གཙང་གི་བྲ་ས་
ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གནས་མཐའ་
དག་ལ་ཐོས་པས་སློ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད་དེ། མཁྱེན་པའི་གཏེར་གྱི་
བཀའ་བསྒྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་གཡའ་གངས་ཀྱི་རི་སུལ་
དུ་མར་འཆོ་བ་དཀའ་ལྷུང་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་ཡི་
དམ་གྱི་ལྷ་དང་སྒྲ་མ་དུ་མས་རྒྱད་ཁྱིམ་གྱིས་བརྒྱབས། སྤར་ཐོས་པ་བྱས་པ་
རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་
པ་བྱུང་བར་ཅན་འབྱུངས་ཏེ། རང་གི་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་
འདོམས་པར་མཛད་ནས། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྤར་
ཡང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་འདིག་ཏེན་དུ་བྱོན་པ་ལྟར་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་བསམ་
གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ལས། སྐབས་ཤིག་དྲགས་པོ་སྟན་ལུང་གི་རྒྱ་སོག་ཕུར་སྒྲུབ་པ་
མཛད་པའི་ཆེ་མདུན་གྱི་རྣམ་མཁར་ཇེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་དེ་ཉིད་སྒྱུ་གུར་
གུམ་གྱི་ལྷན་པོ་ལ་ཉི་མ་འབྱུང་གིས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལས་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་
ཐུགས་ཀ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་གྱི་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཐུག་པ་ལ་འཁྲིལ་

བའི་བདུད་ཅིའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱུ་ལུས་གང་བས་ལུས་སེམས་དབང་པོའི་གྲོང་
ཐམས་ཅད་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་མེ་ཉོག་རྒྱས། དེའི་ཆེ་གཞན་བདུད་ཅི་
འཐུང་འདོད་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་ན་འདུག་པ་ལ་ལའི་ཁར་མང་དུ་འགྲོ། ལ་
ལའི་ཁར་ཉུང་ཟད་རེ་འགྲོ། ལ་ལའི་ཁར་ཅི་ཡང་མི་འགྲོ་བ་གཟིགས་པ་ན་དེ་ཡི་
བརྗེད་ཐོར་བརྗེ་ཆོག་གཞན་བཞི། ༡༡་ར་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། སྦྱིད་མོས་ཆ་ལ་གྱི་
མེ་ཉོག་རྒྱས། །བྱང་བ་མང་པོ་དེ་ལ་རོལ། །བདུད་ཅི་མཚོག་ཀྱང་འཐུང་བར་
སྤང་། །ཞེས་བཞོ། །དེའི་ཆེ་མེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཉམས་ལེན་མདོར་
བསྐྱུས་རྩ་སའི་བྱ་འདབ་ལོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཟེར། །ལ་རྗེ་སྤྲུལ་མ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་དོན་མཛད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་ཟད་བཀོལ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ངོས་
བཟུང་བ། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་
ངོས་བཟུང་བ། ཡན་ལག་ངོས་བཟུང་བ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པར་
བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཡང་གེས་རབ་དང་ཐབས་གཉིས་ལས།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གང་ལ་གནས་པ་མེད་པར་ནི། །སེམས་ཉིད་
ནམ་མཁའ་རྩ་བྱུང་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་
ཅ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ལ་གནས་པ་
མེད་པར་ནི་སེམས་དེ་ཉིད་སྒོ་ལྟན་སྦྱེས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཞིང་
ཞེན་པའི་ཞེན་ལྷུ་ལ་བཀག་ཅམ་གྱི་སྒྲོང་སང་མེད་དགག་དེ་ནམ་མཁའ་ཐོགས་
རེག་བཀག་ཅམ་ལ་བཞག་པ་རྩ་བྱུང་དགག་བྱ་བཀག་ཅམ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་

ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ།

གཉིས་པ་ཐབས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་ཁྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ལ་
འབད། །ཅེས་གསུངས། རོན་ནི་ཤེས་རབ་དེ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་དང་། དེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
དང་། སྐྱེས་ཟིན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་གྲོགས་པར་སྤྱན་དང་པོ་ལྟ་དང་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་ཆེ་
མུང་འདྲིར་འབད་པ་དྲག་པོ་བྱུང། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གནས་པར་བྱ། །འདྲ་
འཛི་དག་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ། །ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས། རོན་ནི་ལམ་ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་དེའི་རྒྱ་
ཚོགས་ལ་གནས་དགོས་པས་ནང་གི་རྒྱུན་དལ་འཁྱོར་ཐོབ། ཤིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དང་མཇལ་བའི་དུས་འདྲིར་གཞོན་ཅུ་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ། ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པ་གཞིར་བཟུང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཤེས་པའི་ཐོས་པ་བཙལ་
ནས། དཔེར་ན་རི་དྲགས་བསེ་རུ་ལ་རྩ་གཅིག་ལས་མི་འོང་བ་ལྟར་ཆེ་འདྲིའི་
ཆེ་ཐབས་བསྐྱབ་པའི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་གཅིག་ཕྱར་
གནས་པར་བྱ། དེའི་ཆེ་ཡང་གང་ལས་བཟའ་བཏུང་རྟེན་པའི་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་
བྱུང་རྣམས་དང་སྤྱན་ཅིག་རྒྱལ་སྒྲོན་དམག་རྒྱན་གྱི་ལོང་གཏམ་སྤྲ་བ་སོགས་
རོན་མེད་གྱི་འདྲུ་འཛི་དག་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ། ལུས་འདྲུ་འཛི་ལས་དབེན་ཡང་

སེམས་ཀྱི་ནང་གི་འདོད་ཡོན་ལ་དྲུང་དེ་བྱེད་ན་མི་འོང་བས་ནང་དུ་བྱིང་ཚོད་དང་
ཆགས་སྒྲིབ་གིས་སེམས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པར་བསྟན་པ་ལ། བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དེས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་
པར་བྱའོ། །འདིར་བརྟེན་པ་ནི་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ་ཐོབ་ཀྱིས་ས་བཅད་དུ།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས། ལམ་དེས་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་བོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐབས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཤེས་
རབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐབས་སྟན་མོང་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
ཡང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱིད་དཀ། དེས་འབྲུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གདོན་མི་བ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི་ཆོས་བྱེད་པའི་བྱི་ནང་གི་སྒྲིན་ཆང་བའི་དུས་འདིར། འཆི་བ་
དང་རན་མོང་གིས་འཛིགས་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་
སོང་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནས་པའི་སྟོང་ནས་དཀར་ནག་གི་ལས་ལ་སྒྲང་དོར་ཚུལ་

བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། ལས་དཀར་ནག་རི་ལྟར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་པོ་
རང་ཉིད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དེས་བར་འབྱུང་དང་ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་
དེ་ལྟར་མངོན་མཐོའི་ཆོས་སྐོར་ཙམ་ལ་འབད་ནས་བྱི་མ་ལྟ་མིའི་རྟེན་སྤྲན་སྤྲན་
ཆོགས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་སྤྲགས་སུ་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བས་མཐའ་ངན་
ལ་གནས་སྐབས་དེར་ཡང་སྤྲག་བསྐྱལ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་ལས་མ་འདས་པའི་
ཚུལ་ལེགས་པར་བསམ་བས་སྟིང་ནས་སྐྱོ་བ་ན། དེ་མི་འདོད་ན་དེའི་རྒྱུ་ལས་
ཉོན་གཉིས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཉོན་མོངས། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བདག་འཛིན་
ལ་དགའ་མཐོང་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་དག་ལས་བདག་དེས་བར་
འབྱུང་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས། དེས་བར་འབྱུང་བྱེད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་བར་དག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱོམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
རོན་ནི། དེ་ལྟར་ཐར་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཙམ་ལ་འབད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྐྱོན་ཟད་
པ་དང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་སྤྲགས་རེ་བར་ཟད་ཅིང་ཐོག་མ་མེད་པའི་མ་དེན་ཅན་
ནམས་ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་མགོ་ཅི་ཐོན་བྱེད་པ་དུད་འགྲོའི་ཀྱན་སྐྱོད་ལས་
མ་འདས་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པན་བདེ་ལ་སྐྱོར་བའི་ཁུར་
རང་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་མྱངས་པ་ན། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལྟ་ཅི་སྟོན་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་པ་ཡང་བྱེད་མི་རུས་

པར་འདུག། ཁོ་ན་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་ལྟ་བུ་པར་མཐོང་
ནས་རང་དོན་གྱི་འཁྲི་བ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གཞན་ཁོ་ན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་
དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་སེམས་
དང་། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཕྱིན་དུག་རིམ་གཉིས་སོགས་ཉམས་སུ་
ལྷང་བར་བྱའོ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་པའི་འབྲུག་པའི་སེམས་ཆོག་ཅམ་མིན་པར་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་ན་ཆོས་པ་མིན། དེས་འབྲུང་མེད་ན་ཐར་
པ་དོན་གཉིས་པ་མིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་པ་མིན། དེས་ན་
ཐབས་སུ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྩི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
ཉམས་སུ་ལྷངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་མིན་གྱི་གཉིས་
ཀའི་ལམ་གྱི་སློག་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་དག་གང་ཡང་མེད་པར་ཆོག་སྟོ་ལ་བྱང་
བ་ཅམ་དང་ཅ་རྒྱུང་སོགས་རྩི་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་འགའ་ཞིག་ལ་
ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
མེད་དུ་སྐྱོད་ཅིང་དུང་བདག་ཅག་གསང་སྤྱོད་པའི་ཞེས་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
བཞི་རང་གིས་རང་སྤྱོད་འབེབས་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་རྩི་ཐེག་ལས། ཆོས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་ཆོག་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འགྲོ་དགོས་
སོ། །གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བྱེད་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལ་རག་
ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྟོ་སྟོང་ཆུང་བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་བྱངས་ཏེ་རང་ཅག་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་

ལོང་བས་སྒྲང་མཐུག་མ་ཤོར་བར་བྱེད་པའི་ཡི་དམ་བརྟན་པོ་དགོས་སོ། །

གཉེས་པ་ཐབས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ཐབས་དངོས།
བསྐྱེམ་པའི་ཚུལ། བན་ཡོན་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ།
བྱན་པའི་མེ་ཆེན་ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་སུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་དོན་ཐེག་པའི་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་པའི་
ཐབས་སུ་མོང་བ་དེ་རྣམས་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མོད་ཀྱང་
གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡུན་རིང་པོ་ཐོགས། དེའི་རིང་ལ་སེམས་ཅན་
རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་མི་བཟོད་པར་འདུག་པས་སྤྱར་དུ་འཆང་བྱ་བའི་ཐབས་
ཇི་ལྟ་བུ་ཡོད་སྟུང་དུ་སྟོང་རྗེ་དང་སྒྲོ་བོས་སྤར་ལས་སྟོབས་ཆེར་འབར་བ་ན་
མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་མཉེས་པའི་སྟོ་དུ་མས་མཉེས་པར་
བྱས་ནས་རྒྱད་སྟེ་དང་མཐུན་པའི་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ནས། དམ་ཆིག་
དང་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་གཞིར་བཞག་པའི་སྟེང་དུ་ཐ་མལ་པའི་གནས་
ལུས་ལོངས་སྟོང་གི་སྤང་ཞེན་གྱི་གཉེན་པོར་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་
ལུས་ལོངས་སྟོང་རྣམས། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཐོབ་པར་མོས་ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གསལ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ། དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་སྟུང་
དུ་དག་པའི་སྤང་ཞེན་འབའ་ཞིག་བྱན་པ་ནི་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་། སྤྱིར་
རྒྱད་སྟེ་བཞི་ག་ལ་བྱབ་པའི་ཐབས་དང་། བྱབ་ཆེན་སོ་སོའི་བཞེད་པས་ལུས་
ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་སྟོ་མི་འབྲ་བ་གསུངས་པ་རྣམས་ལུགས་དེ་དག་ནས་ཇི་

ལྷར་གསུངས་པ་བཞིན་ལུས་གནད་དང་ཚ་གནད་དེ་དང་དེར་ཡི་གེ་དང་ཐིག་
ལེ་སོགས་ལ་ཅེ་གཅིག་རྟུ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་བྲན་པ་དང་བྲན་པ་དེས་བྲངས་
པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེའི་སྒྲན་སྒྲིས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི་གསང་སྤྲུགས་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ནས་བཤད་པའི་ཐབས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲན་པ་དེ་
དག་ལ་མེ་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་མི་མ་སུན་སྤྱོད་གས་འཛོམས་པ་
ལ་མེ་དང་འབྲ་བས་དེ་ལྷར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྲན་པ་དེ་རི་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་རྩལ་འཆད་པ་ལ། རྒྱན་ཆད་མེད་
པར་ལྷུང། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་གསང་སྤྲུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཐབས་
སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲན་པ་དེ་དག་རི་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་རྩལ་ཡོད་དེ། མེ་
འདོད་པས་གཙུག་སྒྲན་ལ་གཙུག་གིང་བརྟེན་པ་ལྷར་བྱགས་དག་ལ་རྒྱན་མི་
འཆད་པར་བསྐྱོམ་དགོས་ཀྱི། ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱ་བྱེད་བྲན་པ་དང་ཐ་མལ་པའི་
བྲན་པས་བར་བཅད་ན། བྲན་པའི་མེ་ཆེན་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་མ་སུ་སྤུལ་བྱང་དུ་
མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕན་ཡོན་འཆད་པ་ལ། ཡུལ་བྱག་བྱད་གིང་རེས་པར་འཆིག་
པར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་བྲན་པ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་
ཡོད་དེ། བྲན་པ་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཡུལ་གནད་མ་འབྱུགས་པར་རྒྱན་ཆད་མེད་
པར་བྲན་པའི་མེ་དག་སྤར་བར་བྱས་ན། དེའི་མ་སུས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་
གི་ཡུལ་གསུགས་སོགས་དུག་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཚ་བ་ཀུན་རྟོག་གཡོ་

བྱེད་གྱི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་
བས། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཆད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས། ད་ལྟ་རང་
ཅག་རྣམས་གྱི་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་དུ་ག་གིས་མཆོན་པའི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་དང་། དེར་ཞེན་པ་དང་སྤང་སོགས་ལ་ཐ་མལ་པར་
སྤང་ཞིང་ཞེན་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་བྱད་ཤིང་ངེས་པར་འཆོག་པ་སྟེ་
གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། འཁོར་དང་ཕྱ་ངན་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱན། །ཐོན་ཆད་གང་གིས་མ་དམིགས་མི་དམིགས་ཕྱིར། །ནམ་མཁའ་
བཞིན་དུ་འདི་ཡི་མཐའ་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤང་བཤད་
པའི་ཐབས་དེ་རྣམས་ཅམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། རང་ཉིད་སྲིད་པར་འཆིང་
བ་གཅོད་མི་རྒྱས་འབྲས་དུ་ཆོས་སྐུ་འཛོལ་མི་རྒྱས་པས་ཐབས་དེ་རྣམས་གྱི་
གོགས་སུ་མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་བསྐྱོམ་དགོས་པས། དེ་ཡི་ཚུལ་ནི་ཕྱི་མ་དག་པའི་
སྟོད་དང་ནང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱར་པོ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་
བས་འཁོར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་ཕྱ་ངན་ཡིན་ལ་དེ་
ལས་འདས་པའི་སྤངས་པ་ནི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
མཆོན་པའི་འཁོར་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་

དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དབྱད་པའི་མཐར་རིགས་ཤེས་དེའི་
ངེས་ཅོང་སྒྲེ་ལགག་དང་། ཉག་ཆད་འགྲོ་ཡོང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་བརྒྱད་
སོ་འདི་ཡི་མཐའ་དང་བྲལ་ཉེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
དབྱད་མཐར་བརྒྱད་སོ་འདི་ཡི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་། སྟོན་དང་ད་ལྟར་མ་འོངས་
པའི་དམ་པ་སྒྲེ་གྲོས་ཀྱི་མིག་དང་ལྡན་པ་གང་གིས་ཀྱང་སྟོན་ཆད་མ་དམིགས།
ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་ན་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
ནམ་མཁའ་དེ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་འཇལ་ན་མཐའ་བརྒྱད་སོ་གང་དུ་ཡང་མ་
བྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཟུང་བ་དགག་པ། འཛིན་པ་དགག་པ།
དབྱེད་ས་རིག་གཅིག་པའི་རང་རིག་དགག་པ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཡི་
ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་བཞི།

དང་སོ་འཆད་པ་ལ། དུལ་གྱི་སྣང་བ་ནམ་མཁའི་བརྗོད་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི་གཟུང་བའི་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲིབ་ཅི་རོ་རིག་བྱ་ཆོས་དུག་སོ་མིག་
སོགས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཅམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཆོས་འདི་དག་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་སྣང་གཞིའི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་དོན་
དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དབྱད་པའི་ཆེ་དབྱད་མཐར་རིགས་
ཤེས་དེའི་ངོར་ནམ་མཁའི་བརྗོད་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱད་པའི་མཐར་རིག་ངོ་
དེར་སྤྲུས་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། སེམས་གྱི་འཛིན་པ་བདེར་གཤེགས་སུ་ཡིས་
རྟེན། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི་ཡུལ་དུག་པོ་དེ་འཛིན་པའི་ཚོགས་དུག་གིས་ནམ་
ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སེམས་གྱི་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་
མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་
ཡང་དག་གིས་རྟེན་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དབྱེད་
མཐར་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སུ་ཡིས་ཀྱང་རྟེན་པར་མི་
འགྱུར་བའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། དབྱིངས་རིག་གཅིག་པ་མོ་གཤམ་བུ་ཡིས་
བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ། དེ་ནམས་རང་རང་
གི་གདགས་གཞིའི་སྟངས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནི་དབྱིངས་དང་། དེ་
རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ནི་རིག་པ་ཡིན་ལ། རིག་པ་དེས་དབྱིངས་དེ་རྟོགས་
པའི་ཆེ་ལས་དང་པོ་བའི་དུས་སུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་གྱི་སྤང་བ་འཆར་
ཡང་གོམས་པ་འཕེལ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་སྤང་བ་བྱུང་བས། དེ་ཡི་ཆེ་དབྱིངས་རིག་གཅིག་
པ་ཡང་ཟེར། ཡེ་ཤེས་དེས་ཁོ་རང་གི་རང་བཞིན་ཁོ་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་རང་རིག་ཀྱང་ཟེར་བས། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིངས་རིག་གཅིག་པའི་རང་
རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་བན་པ་ཤེས་
རབ་བསྟོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་བཅས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་

གྱི་བྱ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུན། ཕྱི་གཟུང་བ་ཡུལ་བྱུག་གི་
སྣང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནམ་མཁའི་བརྗོད་དང་འབྲ། ནང་སེམས་ཀྱི་འཛིན་
བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྤྲུལ་ཀྱང་མི་རྟོག། དེ་གཉིས་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དབྱིངས་རིག་གཅིག་པའི་རང་རིག་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་འབྲ་བས་དེ་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའོ། །

བཞི་པ་ལམ་དེའི་ཆེ་བ་འཆད་པ་ལ། དེ་འབྲ་གང་ཡིན་དེ་དག་རྒྱལ་
བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སྤར་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ལམ་དེ་ཡི་ཆེ་བ་ཡོད་དེ། གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རྣམས་
སྣང་ཅམ་དུ་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ལམ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་འབྲ་གང་ཡིན་པ་གང་ཐག་སྤྱིའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་
འདས་ཀྱི་སར་བཞོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་དུས་གསུམ་གྱི་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཤེགས་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མདོ་སྟགས་
ལམ་གྱི་གནད། །ཆང་བར་སྟོན་པའི་གདམས་པ་འདི། །ཆོས་མཐུན་གྲོགས་
གྱིས་བསྟུལ་བའི་ངོར། །སྤྲེལ་བའི་བྱིན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བཤད། །འདི་ལ་ལེགས་
པའི་ཆོགས་མཆིས་ན། །སྤྲེལ་མཉེས་པའི་མཆོད་པར་འབུལ། །ཁོངས་པ་དམ་
པ་རྣམས་ལ་བཤགས། །དགོ་བ་འགོ་བ་ཡོངས་ལ་བསྟོ། །མཁའ་མཉམ་འགོ་བ་

མ་ལུས་བས། །ཐབས་ཤེས་ལམ་གྱི་གནད་རྟོགས་ནས། །སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་
མི་གནས་པའི། །སྤྱ་གཉིས་ཟུང་འདུག་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་པ་འདིན། །ཤར་ཕྱོགས་དྲགས་
ཡུལ་སྟོང་ཐང་པ་སྤྱིང་གི་དཔེན་གནས་ནས་ཐོས་དོན་སྤྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱ་བ་ནས་
མཁའ་དབང་ལུག་གིས་བསྐྱལ་ནས་ལུང་འཕྲིན་དང་དགག་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱོས་པ་དོར་ཏེ། དོན་གྱི་རོ་པོ་ཅམ་རང་སྤྱོས་གང་
རུས་སུ་ཕུར་བྱ་ཚུག་གི་དེ་ཁྲོད་པ་དག་དབང་བྱམས་པས་སྤྱས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །མདྲ་ལོ། །

༄༅། །རྒྱལ་བ་མ་ལམ་ལ་ལ་བརྟོད་པ་ཆངས་པའི་ཅོད་པན་གྱི་
དོན་འབྲེལ་ཆེག་དོན་གསལ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་ལྟོ་ཏུ་ཡ། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་མཁའ་བཙུན་གྱིས་
བ་ནམས། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཇེ་བཅུན་མཁའ་བའི་གཏེར། །གསུམ་ལྷན་
དུར་སྤྱིག་གར་མཛད་ཅོང་ཁ་བ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྤྱིང་གི་ཟེའུ་འབྱར་
བཞུགས། །མགོན་པོ་ཁྲིད་དང་ཟུར་ཕྱད་ལྷ་བ་གཉིས། །གཉིས་སུ་མེད་ཀྱང་
གཉིས་སུ་སྤང་བ་དེས། །མི་པམ་མགོན་ལ་འདི་ལྟར་བསྟོད་ཅིག་ཅེས། །བསྐྱལ་
བའི་བསྟོད་པ་ཆངས་པའི་ཅོད་པན་གྱི། །ཆེག་དོན་ཅུང་ཟད་བཏོལ་ཞིང་དེ་དོན་
ནམས། །ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཇི་བཞིན་བདག་གིས་འཆད། །ལེགས་པར་བཤད་
ལ་ལེགས་བཤད་དུ་གོ་ཞིང་། །ལེགས་ལམ་དོན་དུ་གཉེར་ནམས་གྲུས་པས་
ཐོན། །

དེ་ལ་འདིར་སྟོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་དོ་ཇེས་ཇེ་བཅུན་གསང་བའི་བདག་

པོ་ལ་ཆོས་རྗེ་སློབ་ཐང་གྲགས་པ་འདིའི་རྒྱ་དཀྱིལ་དེ་ཙམ་པ་ཡིན། འཆང་ནམ་
རྒྱ་ལྷས་པ་ན། གསང་བདག་གི་ཞལ་ནས། རྗེ་མ་ཉི་ཟླ་འདི་རྒྱ་དཀྱིལ་ལག་
ན་དོ་རྗེས་ཀྱང་མི་རྟོགས། སོ་སོ་སྤྱི་པོའི་སྤང་ངོར་སྦྱར་ལམ་ལ་གནས་པར་
གྲགས། འཆང་ནམ་རྒྱ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་གསུང་པ་
ལྟར། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དོན་དུ་མཛོན་པར་རྩོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ཟེན་ཀྱང་། སོ་སོ་སྤྱི་པོའི་སྤང་ངོར་བསྟན་མདོ་སྤང་དུ་སྦྱ་འབྱུངས་ནས་
ཁ་བ་ཙན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བྱོན་ཏེ་མདོ་སྤྲགས་གྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་
སྦྱངས་ཏེ། ཐོས་དོན་སྦྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་མཛད་ནས་དཔེན་པའི་གནས་ནམས་སུ་
བར་སྤོང་ཆེན་པོའི་སྦྱོད་པས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ། ལྷ་སྦྱབ་གྱི་དགོངས་པ་
མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་སྦྱ་ལུས་གྱི་སྒྲོར་རྟོགས་དཀའ་
བ་ནམས་ཅད་གཅོད་པར་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོན་པར་བཞེད་ནས་སྟོན་བྲག་དུ་ཕེབས་
པའི་སྐབས་ཞིག་ན། རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་གྱི་གསུང་ལས། རྗེར་ཕྱིའི་རོ་
པོ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྟགས་ཆང་མ་འབྲལ་བ་དང་བཅས་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་
བ་འདེབས་པའི་ཆོག་ཆངས་པའི་ཅོད་པན་ཞེས་བྲ་བ་དོན་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་
གྱིས་ཚོམས་ལ་ལུལ་ཞིག་དང་། ཕྱིས་འདུལ་བའི་བསྐལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་
དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་ལྟར་གསུང་བ་ལྟར་བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤང་སྟོམ་དག་པ་ལ་ཐུགས་དམ་སྤྱིང་པོར་མཛད་

པའི་དམ་པ་མང་པོས་ས་སྟོང་བྱལ་བ་ཞིག་བྱང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་དགོངས་
ནས་རྒྱལ་བ་མ་པམ་པ་ལ་བསྟོད་བ་ཆོངས་པའི་ཅོད་པན་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་ན་འདི་འཆད་པ་ལ་ཆིག་དོན་རགས་རིམ་འཆད་པ་དང་། ཉམས་སྲུ་ལེན་
ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་ཅིང་ཚུམ་
པར་དམ་བཅའ་བ། བསྟོད་ཆིག་དངོས་འཆད་བ། ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་སི་སྟོ་ཏའི་སྐད་ཀྱིས་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། བོད་
སྐད་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ན་མཉུ་མཉུ་མཉུ་ལ། ཞེས་བ་ནི། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཉེས་གཤེན་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འགལ་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྟོད་པ་
སྟེ། རྒྱལ་བྱིས་བསྐྱེད་པ་འགལ་ཡང་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་
ཞིང་མཉེས་ལ། བཟང་པོའི་སེམས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལྟ་བུའི་བྱམས་པས་རང་
རྒྱད་བརྒྱན་ཡང་། ཉག་པོའི་ཅ་ལག་བདུད་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དང་། བདག་
འཛིན་ཀྱི་འཆིང་བ་བཅད་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་སྟོང་རྗེ་བྱུགས་དག་པོས་རང་
རྒྱད་དམ་དུ་བཅིངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཀྱིས་ཆགས་སྤང་མེད་
པའི་བཏང་སྟོམས་ལས་གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་བདག་པས་གཞན་གཅིས་པར་འཛིན་
པའི་སྟོ་བྱུགས་དག་པོ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ཀླང་པ་དང་པོས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་། གཉིས་པས་ཐབ་མོའི་ཡོན་ཏན་དང་། གསུམ་པས་འཕྲིན་ལས་སྤུན་

ཚོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་གང་ལ་མངའ་བ་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བརྟན་ནས་མི་པམ་མགོན་ལ་བསྟོད་པར་བགྱིའོ་
ཞེས་དམ་བཅའ་བཏོ། །

གཉིས་པ་བསྟོད་པ་དངོས་ལ་སྐྱབས་འགྲེའི་རྒྱ་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་བསྐྱོས་
པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ལ་འཇིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།
མཚོད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཚོད་པ། བསྟོད་ཅིང་མཚོད་པའི་དགེ་རྩ་བསྟོ་བ་དང་
ལྷ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བྲན་པ་དང་། མཐའ་པར་གསོལ་བ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། གཞན་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ། སྐྱའི་ཡོན་ཏན། བཙེ་བའི་ཡོན་ཏན། མཐའ་
པའི་ཡོན་ཏན། མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་ཡོན་ཏན། མ་འདྲེས་པའི་ཚོས་བཙེ་བ་བྱུང་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་”བྲག་།

དང་པོ་ནི། གདོང་བཞེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་དེགས་
པ་ཅན་ཚངས་པས་ཀྱང་དེགས་པ་དོར་ཏེ་གདོང་པ་བཞེ་སྤྱལ་ནས་སྐྱབས་སུ་
སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། ལྟའི་དབང་པོ་རྒྱ་བྱིན་གྱིས་མིག་སྟོང་
སྤྱལ་ནས་སྐྱབས་མཚན་དཔེས་སྤྱས་པ་ལ་དྲང་བས་རྒྱན་དུ་བཟུ་བ་དང་། དགའ་
རབ་དབང་རྒྱག་གིས་རང་ཉིད་མཐོན་པོར་རྫོམ་པའི་དེགས་པ་བཏང་ནས་སྒོ་
གསུམ་གྲུས་པས་བརྟན་པ། རྒྱབ་དབང་ཤུག་རྒྱབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆའི་
ཞབས་ལ་བྱག་འཆའ་ཏོ། །

1 * མ་དབེར་ལྷ་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་དྲུག་ཡིན་འདུག་པས་བཙེས་པཏོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་མཆོ་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱིས་
བསྟོད་པ། རྒྱུ་ལ་མཆོ་འདབ་བརྒྱ་པས་མཛེས་པར་བྱས་ཤིང་། འདབ་བརྒྱ་
པ་དེ་ཡང་ཉི་འོད་གྱིས་ཁ་བྱེ་བས་མཛེས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དང་། དག་པའི་
ནམ་མཁའ་ལྗང་བས་མཛེས་པར་བྱས་ཤིང་རྒྱ་སྐར་མགོན་དེས་ཀྱང་ཀྱ་སྤྱའི་
ཆལ་ཁ་བྱེ་བས་མཛེས་པར་བྱས་པ། དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་དང་འབྲ་བར་མ་པམ་
པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་མཚན་དཔེས་མཛེས་པར་བྱས་ཤིང་། སྐྱ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཅམ་
གྱིས་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། ཀྱུན་འཛལ་ལྟར་དད་པ་
ལྟག་པར་འཕེལ་བས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བྱམས་མགོན་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པར་སྤྲེ་
བ་ཀྱང་ཏུ་གཙུག་ན་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་འཆང་བར་ཤོག་ཅིག །

གསུམ་པ་ནི། བདུད་འཛོམས་འཁོར་དུ། ཞེས་སོགས་ཏེ། བདུད་སྡེ་བྱམས་
པས་འཛོམས་ཤིང་དགེ་སྦྱོར་དང་བྲམ་ཟེ་སྒོ་རྩོམ་ཉམས་ཉྐྱགས་བཟང་པོ་ཅན་
ཀྱི་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཡང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འཛིགས་པ་ཀྱང་
དང་བྲམ་བ་དཔའ་བོ་གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་
པ། འཁོར་བ་ཉམ་ང་བར་ལྟར་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དུས་ཉྐྱག་པར་བཅེ་བས་
གཟིགས་པ། སྤྱིད་ཞིའི་གཡང་ས་ལས་འགྲོ་བ་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕྲེན་པ་ཁྱོད་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

བཞི་པ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། རྒྱུ་དོར་གནས་རྣམས། ཞེས་སོགས་
ཏེ། རྒྱུ་དོར་གནས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཀྱང་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་

ཅིང་། མཁུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནང་དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་དང་། བྱི་རོལ་དུ་ལྷའི་
བྱའི་བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སེར་བ་དང་འབྲེས་པའི་ཐོག་གིས་མེ་
ཏྲུག་གཞོན་བྱའི་ཚོགས་བཞིན་དུ་པམ་པར་མཛད་པ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་
པ་མཁུན་པ་ནས་ཟག་པ་མེད་པ་མཁུན་པའི་བར་གྱི་སྟོབས་བཅུའི་དཔལ་གྱིས་
རབ་དུ་བཞེད་པ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

ལྷ་པ་ནི། པས་ཚོལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། ངས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་
སྲ་ཆུད་དོ། །ཞེས་དང་། ངས་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་སྤངས་སོ་ཞེས་
སྤངས་ཏྲོགས་མཐར་ཐུག་བརྟེས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། ངས་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉེས་སྦྱོད་འདིས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་དོ་ཞེས་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་འདི་ལྟ་བུ་བསྟོམ་པར་བྱས་ན་ཐར་
པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྤང་གཉེན་གྱི་འདོར་ལེན་དམ་བཅས་པ་ལ། ལྷ་འཕ། བདུད་དམ།
ཆངས་པའམ། དག་སྦྱོང་དམ། བྲམ་ཟེ་སུས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་རིགས་པ་ཡང་དག་
གིས་གྲགས་མི་ཆེད་དོ། །ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲ་ཆེན་པོ་འཁོར་
གྱི་དབུས་སུ་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱགས་པ་ཡིས་པས་ཚོལ་སྤང་པོ་
བྲེགས་པའི་སྤྲད་པ་འགམས་ཤིང་། ཏྲག་ཆད་སྤྲ་བ་མ་སྤྲེས་ངན་པ་དང་འབྲ་བ་
ནམས། མི་སྤྲ་བའི་མཐར་མཛད་པ་ཁྱོད་ནི་འཛིགས་པ་བཞི་དམ་འཆལ་བས་མི་
ཡི་སེང་གེ་ཁྱོད་ནི་བྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ཆངས་པ་དང་། དགའ་རབ་དབང་ཐུག་
དང་། སེར་སྤྲ་དང་། བྲ་སྟོང་རྒྱུ་མིག་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་སྤྲ་བར་མི་བྱས་

པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་ལས་ཡིད་ངེས་པར་བྱུང་ནས་ཐར་
པའི་རྒྱ་འབྲས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲུང་དོར་རྫོགས་པར་བསྟན་བས་འགྲོ་
ལ་བྱམས་པའི་མགོན་པོ་ཁྱེད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

བྱག་པ་མ་འདེས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བསྟོན་བ་ནི། སྒྱ་དང་གསུང་ལ་
ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཁྱེད་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདེས་པ་བཙུག་དང་ལྡན་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་
བཙུག་ལ་མེད་པའི་ཚོས་ཤེས་སྤྱོད་སྒྲུང་ས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིའི་
འབྲུལ་བ་སྒྲུལ་རྒྱུ་པས་རྩི་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་ནོར་ཏེ་ཅ་ཅའི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་མི་
མངའ་ཞིང་། ཡུན་རིང་སོན་ས་གསུངས་པ་རྩིས་སུ་བྲན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་། ཞི་བ་ལ་འདོད་པའི་ཐ་དད་
དུ་འཛིན་པ་དང་། མ་བརྟགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་འདོར་བས་
དཔེན་པའི་སྒྲོད་པས་བསྟུས་པ་བྱུག །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་འདུན་པ་དང་། དེ་ལ་
སྒྲོ་བ་དང་། དེ་མ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་མཐར་
ཕྱིན་པ་བརྟེས་པས་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ་རྟོགས་པས་
བསྟུས་པ་བྱུག །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་
འགྲོ་བས་ལུང་མ་བསྟན་ཅམ་ལ་འབྲུག་པ་མེད་པ་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་
པ་དང་ད་ལྟ་བའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་དང་སྟོགས་པ་མི་མངའ་བ་

སྟེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་བྱུག་མངའ་བ་དེ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བ་མ་པམ་པ་ཁྱོད་
སྤྱོད་པའི་མཐའི་བར་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་སྤུན་སྦྲུལ་ཆོགས་
པ་དང་། སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོར་སྤྱངས་ཤིང་། ཉེས་པ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྦྱོན་སྦྲེལ་མོད་དང་བྲལ་བ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །

གཉིས་པ་མཁུན་པར་གསོལ་བ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་བཅེ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
བདག་ཁེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་སོ། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས།
ཉེས་དམིགས་ལ་འཛིགས་པ་རང་ཉིད་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་བསམ་པ་ལ།
དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་འཛིག་སྦྲེལ། འཁོར་བ་སོ་སོའི་སྤྱུག་བསྐྱུས་དང་།
སྤྱིའི་སྤྱུག་བསྐྱུས་བསམས་ནས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་བ་དང་གསུམ། དང་
པོ་ནི། སྤྱུག་བསྐྱུས་ཚུ་བོ་ཆེ་ལས་སྦྱོལ་བའི་གྲ། །ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་སྦྱོན་
མེ་སྦུལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་དོན་བསམ་པ་ནི། བྱམས་མགོན་ཁྱོད་
ཀྱི་བཅེ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བདག་གིས། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བསྐྱུན་པ་ལྟར་མ་
བྱས་པས་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱུག་བསྐྱུས་སྤོང་ཞིང་ད་དུང་ཁྱུང་སྤོང་དགོས་ཚུལ་
སྟེ་སྤྱུགས་ཀྱི་སྦྱོན་སྦྲེལ་བ་འདི་ལ་ཡུད་ཅམ་དགོངས་སུ་གསོལ། འོན་ཆོས་
དང་མི་མཐུན་པ་རི་ལྟར་བྱས་ན། སྤྱུག་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚུ་བོ་ལས་སྦྱོལ་བའི་གྲ་བོ་
ཆེ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྱུག་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བ་འདི་བག་མེད་
ལེ་ལོ་གཉིད། ཆོང་ཁི་སྦྱོགས་རྟེན་བཀྱར་འདོད་པའི་བྲན་དུ་བཀོལ་ནས་དལ་
འབྱོར་ཚུད་གཟེན་པ་བདག་ལ་དལ་འབྱོར་དོན་ལྟན་དུ་བྱེད་པའི་ཉོགས་པ་སྦུལ་

དུ་གསོལ། རྟེན་དཀའ་འཛིག་པར་སྤྲོ་བའི་རྟེན་འདི་ལ་མཐར་འཁེབས། བར་དུ་ན་
བ་ཀས་པ་ཕྱིན་གི་རྟེན་སྒྲ་ཆོགས་པས་སྒོ་བྱར་དུ་འཁེབས་ཆེ། ཆེ་འདིའི་ཕུན་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཤུལ་དུ་ལུས་འགོ་བ་མ་དན་པར་ཆེ་དོན་མེད་དུ་འདའ་བར་
བྱེད་པའི་རབ་སྒོངས་བདག་ལ་ལོང་མེད་བཙོན་འགྲུས་ཙུམ་པའི་སྒོ་བཅེ་བས་
གནང་བའི་དུས་ལ་བབ་ལོ། །འཁེབས་ཆེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཨ་ཅང་ཆེ་དལ་འབྱོར་
གྱི་མི་ལུས་ཅམ་ཡང་ཐོབ་པའི་གདེངས་མེད་པ་བདག་ལ་ཐུགས་བཅུང་སྟོམས་
མ་མཐར་པར་སྤྲོ་བའི་བཅེ་བས་གཟིགས་ཤིག། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཕྱི་མ་དལ་འབྱོར་
གྱི་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་
གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་། འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མ་
ནོར་ལམ་བཟང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྒོ་བ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་
ན་སྤྲོ་ཡང་སྤྲོ་ལས་ཡུན་རིང་བ་ཞིག་འབྲམ་དགོས་པས། རར་འཛིན་ནམ་
འཛིག་ལྟས་བསྐྱེབས་ནས་བདེན་བཞིའི་སྤྲང་དོར་འབྱེད་པ་ལ་ཀུན་ནས་འཐོམས་
པ་བདག་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲོན་མེ་སྤུལ་དུ་གསོལ།
གཉིས་པ་འཁོར་བ་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི་ཆོག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་
མ་བཟོལ་ལ། ཆ་དཔྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། རབ་འབར་ཞེས་པ་རྟེན་པ་གཉིས།
གང་དཔྱལ་ནི། གངས་རིས་བསྐྱོར་བའི་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས། ཡི་དྲགས་གྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། གདོང་ནི་སྤྲོས་ཁེབས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི། དུད་འགྲོའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། མོངས་པའི་ཐུན་ཆེན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས། ལྷ་མ་ཡིན་

གྱི་སྤྱག་བསྐལ་ནི། ལྷ་རྣམས་དཔལ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷར་
བསྟན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་རྣམས་རང་ཐོག་ལ་བབ་ན་མི་བཟོད་པའི་ཚུལ་སྟོང་ཐག་
བ་ནས་བསམས་ཏེ། དེ་ལྷར་མཐོང་བ་ལྷ་ཞོག་ཅེས་བ་ནས། ཏུས་ལ་བབ་ཅེས་
པའི་བར་གྱི་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་དེ་དག་སྤོང་བ་ལྷ་ཞོག། རྩོམ་ན་ཡང་སྟོང་
འཛིགས་ཤིང་བ་སྤྱ་སྤང་ལ་སྤྱི་མོ་ཟ་འབྲུག་ལངས་པའི་རྒྱ་སྤར་བསགས་བ་དང་
གསོག་པར་འགྱུར་པའི་ལས། རྣམ་སྟོན་མ་ཕྱུང་ཞིང་སྤོང་ངེས་རྣམས་ཀྱིས་ངན་
འགྲོའི་གཡང་སར་སྤྱར་དུ་སྤོགས་པ་བདག་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་འབྲས་ལས་སྟོལ་
པའི་ཏུས་ལ་བབ་པོ། །མི་ཡི་སྤྱག་བསྐལ་ནི། མི་ཡི་གནས་ནའང་ཞེས་སོགས་ཤོ་
ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྟོལ་འགྱུར་བ་ཐོན་ངེས་སུ་བསམ། འདོད་ལྷའི་སྤྱག་བསྐལ་
ནི། ལུས་མངོས་རིན་ཆེན་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་དང་། ཀྱང་བ་གཅིག་གི་
དོན་བསམས་ནས་སྟོལ་མ་སྤྱེས་བར་དུ་བསྟོལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐལ་ནི། འདོད་ལ་འདུན་པའི། ཞེས་བ་ནས། རྒྱན་མར་འཁོར་ཞེས་
པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསམ། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི། དེ་ལྷར་
འཁོར་པའི་གཙོ་བོ་ལྷ་མི་ཡང་། །ཞེས་བ་ནས། བསྐལ་དུ་གསོལ་ཞེས་པའི་བར་
ཀྱི་དོན་བསམ་ནས། ཡང་སྟོང་སྤྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་
སྟོང་པའི་སྤུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ངེས་པར་འདོར་དགོས་ཤིང་ངོ་མོ་
སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་བ་དེ་ལ་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་པའི་
སྟོང་བ་སྤྱན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བསྐྱབས་བ་བདག་ཡང་སྟོང་སྤྱི་མར་ཉིང་

མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྲིད་པའི་ཚུ་བོ་འདི་ལས་བསྐལ་དུ་གསོལ།

གསུམ་ལ། རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་གསོལ་བ་ནི། འདོད་
པའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བར་ཐེག་མཆོག་བཤེས་གཉེན་
མཛོད། །ཅེས་པའི་བར་ལོ་ལོ་ཀ་བདུན་གྱི་དོན་འདོད་སྲིད་ཀྱི་འདམ་དུ་བྱིང་
བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྤྲུལ་པས་བསྐྱབས་པ་དང་། བདག་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པའི་
གཟེབ་ཏུ་ཚུད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་བསྐྱམས་པ་བདག་ལ་ཐུགས་
རྗེས་གཟིགས་ཞེས་པ་སྒྲོ་ཡིངས་ཀྱིས་འགེལ་བ་ནི་སྐྱབས་འགོ་དངོས་ཡིན་ལ།
འཁོར་བའི་ཅ་བ་གཙོད་པ་ལ་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་གསུང་རབ་མང་དུ་སྒྲོས་
ཤིང་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱང་ངེས་འབྱེད་
པའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་རྟེན་དགོས་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤྲོ་མོ་ག་
ལ་ཤེས། བྱང་དོར་གྱི་གནས་རགས་པ་ལ་འང་སྒྲོ་མིག་མི་གསལ་ཞིང་། ད་དུང་
ཀྱང་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་དགྲ་འདིས་ལུན་
རིང་དུ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་ན་ཚུལ་འདི་དགོངས་ལ་སྟིང་ནང་གི་སྤྲུལ་པ་འདི་
བསལ་དུ་གསོལ། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགོ་བའི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་
ཆད་མར་གྱུར་པ་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྲས་དང་། དེའི་སྤྲུལ་སྤར་རིག་གནས་ལ་
སྐྱུངས་པ་དང་། ཡང་སྐྱུངས་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་སྟོན་གྱི་དམ་པ་དེ་རྣམས་
དང་མཇལ་དགོས་པ་ལ་མ་མཇལ་བས་མགོན་དང་བྲལ་བའི་ཐོངས་པ་བདག་
འགྲོག་དགོན་པ་ལམ་རྒྱས་མེད་པར་འབྲམས་པའི་འགོན་པོ་བཞིན་དུ་མཛོན་

མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འདི་ཡིན་གྱི་གཏོལ་མེད་པ་བདག། །བྱམས་
པའི་གཏེར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དུས་ལ་བབ་པོ། །འཛིགས་པ་མཐོང་
ཞིང་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་གྲུས་པས་བསྟན་པའི་སྐྱབས། ཆེ་
རབས་ཀུན་ཏུ་བྱམས་པའི་མཚན་མི་འདོར་ཞིང་། བྱམས་པས་འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བ་
ཁྱོད། ལྷུང་བ་ཡུད་ཙམ་མཁ། དེ་ལས་ཀྱང་ལྷུང་བ་སྐྱད་ཅིག་ཏུ་བདག་གི་མདུན་
དུ་བྱོན་ནས་སྐྱེ་བ་འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་
གསོལ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་པ་མཚོན་པ་འབྲུལ་བ་ལ། དངོས་སུ་མཇུག་མ་བྱུང་
པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེས་ན་མཚོན་པའི་ཡོ་བྱད་འབྲུལ་བར་བཏང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཏྲག་ཏུ་ཞེས་པ་ནས། ལུས་ཀྱིས་བསྐྱོད་མ་བྱས་ཞེས་པའི་བར་
ཀྱི་དོན། དུས་ཏྲག་ཏུ་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་གཟིགས་པའི་
མ་པམ་པ་དངོས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་རྗེས་སུ་བྱམས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་དུ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོན་པས་དྲང་བའི་ཡིད། ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་པར་བཀྱིས་
ན་ཡང་། རྗེས་སུ་དང་སྟོ་བྲག་སྟོང་རེ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ལམ་བཟོད་ཐག་རིང་
བས་གནས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་། བདག་སྟོ་བཟང་བྲགས་པ་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་
པོའི་འདུ་ལོང་དང་། རྣམ་རྟོག་གིས་དཔེན་པའི་གནས་དུ་མར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
བདེ་བའི་རོ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་གར་གིང་གི་རི་སོགས་ཐག་རིང་གི་གནས་སུ་

འབྲུག་པར་འདོད་པས། ལུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་དུ་བསྐྱོད་མ་རུས་སོ། །

གཉེས་པ་མཆོད་པ་དངོས་ནི། དེས་ན། ཞེས་པ་ནས། དབུལ་བར་བགྱི་ཞེས་
པའི་བར་ལོ་ལོ་ཀ་གཉེས་དང་། ཏང་པ་གཅིག་གི་དོན་ནི། དངོས་སུ་བཤམས་པ་
ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་གི་དམ་པ་ཁྱོད། ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་
པ་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་ཐུགས་མཉེས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐུབ་བསྟན་སྲིད་ཀྱང་ཁྱད་
པར་དུ་འདུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟན་
པ་འདྲིན་པའི་དམ་པ་མང་པོས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་གང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་བདེ་བ་ལ་ཅི་དགར་སྦྱོད་
པ་ཞིག་བྱང་ན་ཅི་མ་བྱང་སྟུམ་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པས། དངོས་
པོ་རྣམ་པར་དག་པ་གསེར་གྱི་དབུ་རྒྱན་དང་། ལྷ་དར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པ། དགོ་སྟོང་རྣམས་ལ་འཆང་བར་འོས་པའི་ཡོ་བྱད་སེམས་
ཚགས་བྲལ་དུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་བྲན་པ་གསོ་བར་བསྒྲགས་པའི་སྣམ་སྦྱར་
དང་། ལྷ་གོས་མཐར་གོས་ལྷུང་བཟེད། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་
མཆོན་པའི་མཁར་གསེས་རྣམས་དང་། དངོས་སུ་བཤམས་པ་དེ་དག་ལས་
གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་དང་། ཀྱན་
ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྦྱལ་པའི་ཁང་བཅེགས་དང་། མེ་ཉོག་དང་། བཟའ་
བཏུང་། རྒྱན་གོས། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཁྲུས་ཀྱི་རྩིང་བུ་སོགས། བཏོད་
པ་དང་། ཁ་དོག །དབྱིབས་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་

ཅད་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ། ཀྱང་གཉིས་ཏེ་ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་སྐྱབས་གནས་
ཀུན་འདུས་རྒྱལ་བ་མ་པམ་བ་ལ། གང་ལ་འབྱུང་བ། གང་གིས་འབྱུང་བ། གང་
འབྱུང་བའི་འཁོར་གསུམ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་མེད་
པ་དང་མ་ཆགས་པའི་སྒོས་འབྱུང་བར་འགྲུལ། །

ལྷ་པ་བསྟོད་ཅིང་མཆོད་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ལ། འབྲས་བུ་ལ་བསྟོ་ཞིང་
སེམས་བསྐྱེད་པ། དེ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་བསྟོ་བ། རོན་བསྐྱས་ཏེ་ས་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟོ་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་ལས་འོངས་པའི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་དོན་ནི།
དགེ་བ་འདི་ལས་འོངས་པས་མཆོན་པའི་རབ་དཀར་དགེ་ཆོགས་བསགས་པ་
དང་། གསོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུས། སྲིད་པར་ཡུན་རིང་དུ་
འབྱམས་པ་ན། སྤྱག་བསྟེན་གྱི་བས་མནར་ཞིང་བདེ་བས་ཕོངས་པའི་འགོ་བ་མ་
ལུས་པ་ལ་ལྷང་དོར་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་སྟོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་
པོ་ཆེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱལ་བསྟོ་བ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་རྟེན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སྟོན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་འདེན་པའི་ཞེས་སོགས་
ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ཆངས་སྟོད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་
སད་པ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་རྒྱད་གང་བ་དང་། བཟོད་པ་དང་། གཡོ་སྐྱེ་མེད་པ་
དང་། འགོ་བའི་དོན་སྐྱབ་པ་དང་། ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་མ་ཁུམ་ཞིང་

སྒྲིབ་སྒྲིབས་ཆེ་བ་དང་། རྒྱགས་བྲག་བ་དང་། རྒྱན་དུ་བཙོན་པའི་བཙོན་འབྲས་
དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རྣམས་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་
ཐོབ་པར་ཤོག ། ཅེས་པའོ། ། རྟེན་དེས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྐྱབ་པ་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སྒྲོན་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྣམ་དག་རིག་སྒྲིབས་
ཀྱིས། ། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ལམ་ཀྱི་ཅ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རིག་པ་རྣམ་དག་རང་གིས་རྟེན་
ནས་གཞན་ལ་བཅུ་བས་འདོམས་པའི་མཁས་པའི་ཡང་ཅེ་ཞིག་བསམ་སྦྱོར་
གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་བླང་དོར་ཀྱི་གནས་ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་ཏེ་
ཐེ་ཆོམ་བཅད་ནས། ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་ཤོག ། དེའི་ཆེ་བའོར་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སྒྲོན་པ་ནི། ཐུབ་པས་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་སོགས་ཤོ་
ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེ་འདུལ་བའི་བཅས་མཆོམས་ལ་མོ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། རྒྱལ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་དཔྱིན་པའི་བླ་མ་ལ་གྲུས་པ་དང་། དད་སོགས་
ཀྱི་དབང་པོ་རྣེས་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་སོགས་ལོག་སྐྱབ་ཀྱི་སྦྱོན་དང་བལ་བ་
སྟེ། ཆོས་ལྡན་ཀྱི་གྲོགས་དང་ལྡན་པར་ཤོག ། ཅེས་པའོ། ། བྱིའི་རྒྱུན་སྤྱིག་གྲོགས་
དང་བལ་བར་སྒྲོན་པ་ནི། རྒྱག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེ།
རྒྱག་ཕྱོགས་བདུད་རིགས་ཀྱིས་ཡིད་བསྦྱོད་པའི་སྤྱིག་གྲོགས། བདུད་དགའ་རབ་
དབང་ཕྱག་དང་སྒྲོ་མ་ཐུན་པ། བྱིས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་

པའི་པ་མ་དང་། བྱད་མེད་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཆེ་འདིའི་ཆེ་ཐབས་ཁོ་ནར་
སྒྲོར་བས་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
རྒྱ་ཚོགས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ། ལྷ་མ་བཟང་པོ་བསྟེན་པ་དང་། ཆོས་བཟང་
པོ་ཉན་པ་དང་། རང་ཉིད་རྟེན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དགའ་སྟོན་ཉམས་
སུ་སྦྱང་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ། དེ་རྣམས་དང་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་འབྲུད་པར་
མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའོ། །ནང་གི་གོགས་བདུད་ལས་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་ནི།
རྒྱབས་ཆེན་སྦྱོད་པ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་
རྒྱབས་ཆེན་རྫོགས་པའི་གོགས། ཆེ་འདིའི་རྣམ་རྟོག་དང་། མིད་པའི་སུན་ཚོགས་
ལ་ཆགས་པ་དང་། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་དག་
གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་། སྐལ་བ་ངན་པ་ཆེ་འདི་པ་
སོགས་དང་རྗེས་སུ་མ་སྟེན་པའི་བསམ་པ་ངན་པའི་མིང་ཡང་མེད་པར་ཤོག་
ཅེས་པའོ། །མ་སྟེན་རྒྱེན་སུན་ཚོགས་ལ་སྟོན་པ་ནི། གང་དང་ལྡན་ན་ཞེས་སོགས་
ཏེ། ཉན་ས་ལས། དག་སྦྱོང་གི་རྒྱན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་དད་པ་
དང་ལྡན་པ་དང་། གཡོ་མེད་པ་དང་། ཉན་ཉུང་བ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཚུ་བ་དང་། འདོད་པ་ཉུང་བ་དང་། ཆོག་
ཤེས་པ་དང་། གསོ་སྦྱ་བ་དང་། དགང་སྦྱ་བ་དང་། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པ་དང་། མཛེས་པ་དང་། རྫོད་རིག་པ། སྦྱེས་བྲུ་དམ་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་

དང་། མཁས་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པ་དང་། བཟོད་པ་ཆེ་བ་དང་། དེས་པ་དང་།
གྲ་ཚོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན། རྒྱ་བཟུ་བདུན་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། བསྟུན་དགོ་སྤྱོད་གི་ཆོས་བཞི་དང་། འཕགས་པའི་མོར་བདུན་སོགས་
ཡོན་ཏན་གང་དང་ལྡན་ན་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དགོ་
སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་རྣམ་འབྲེན་བྱ་བ་པའི་དབང་པོས་བསྟགས་པ། ལྷ་མེད་
བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་བ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱན་པའི་བྱི་ནང་གི་རྟེན་མ་ལུས་པ་
སོགས་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་
ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་ཡང་རང་ཆངས་སྤྱོད་ལ་གནས་ནས་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་
པར་སྟོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེ། འཁོར་བ་རྩི་
སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེ་རབས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡང་འགོ་བ་གཞན་ཡང་དེས་འབྱུང་གི་ཆུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་
བསྟོན་པས་རྒྱུད་བསྟུམས་པའི་རབ་བྱུང་ལ་འགོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་འོས་པའི་
ཆོས་གོས་དང་། ལྷུང་བཟེད་སོགས་ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་འབད་མེད་
དུ་སྟོལ་བར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟོ་བ་ལ། སྤྱི་འཕགས་བྱན་མོང་གི་བསྟོ་བ་
དང་། བྱང་སེམས་སོ་སྤྱིའི་གནས་སྐབས་དང་། འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་
དང་། འབྲས་བྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟོ་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟོན་
པ་ལ། དེང་ནས་བཅམས་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྱི་བ་འདི་

ནས་བཟུང་སྟེ་མ་འོངས་པའི་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིག་སྒྲུལ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་འདྲ་
ཞིག་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཏུ་ཕན་བདེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་ཅིག །བྱ་གཅིག་
ལུ་སྟོང་དུ་སྒྲུག་པ་ཞི་བའི་མ་ལ་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་ཉག་ཏུ་གཅགས་པའི་བཅེ་བ་
སྟེ་བ་ལྟར། སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱང་གྱིས་མནར་བའི་འགྲོ་བ་ཀྱང་ལ་ལུས་འོངས་སྟོང་
དགེ་ཅུ་སོགས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཤོག །ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། མོས་སྟོང་ས་ཡི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་ཀྱི་དོན་
ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟར་ལེན་ཞིང་། ཆོགས་
སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱི་མ་སྟོང་བ་ན། དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་སོ་
སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་ནང་
ན་བདག་གསེར་གྱི་རི་བདུན་གྱི་དབུས་ན། རི་རྒྱལ་ལྟན་པོ་ལྟར་སྟོང་སྟོན་ལ་
སོགས་པ་སྟོན་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཡུལ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་མངོན་ཤེས་
བྱུག་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རོ་བོ་སོགས་གདམས་ངག་བཅུ་ལ་མང་དུ་
ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། དན་འགྲོའི་འཇིགས་
པ་དང་། ཡོ་བྱད་མེད་པའི་འཇིགས་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་
འཇིགས་པ་སོགས། གྲིས་པའི་རྒྱད་པ་ཀྱང་ལས་འདས་ཏེ། གཞན་གྱི་བྱི་ལ་མི་
སྟོས་པར་ཆོས་འཆད་པའི་སྟོབས་པ་ལྟན་སྟུལ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་
པའོ།

གསུམ་པ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བསྡོམ་སྟོན་པ་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་
འཕགས་པའི་ས་ལ་སྟོབ་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱལ་
སྤྱི་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་སྟོབ་པ་ན། དོན་དམ་པའི་
ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དཔལ་བོ་དུས་གསུམ་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་ནས་གསལ་གསལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ན་བདག་ །དཔལ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་
བྱ་བྱང་གི་གསལ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཟོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་གཞན་གྱིས་རྟོགས་
པར་དཀའ་བའི་ཤེས་བྱའི་གནས་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་སྤྲོད་དང་། ཉིད་ཀྱི་
འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྟོན་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཤེས་བྱའི་གནས་རྣམས་ལ་སྟོབ་པའི་བྱི་མ་མེད་པའི་མཁུན་པ་ཐོགས་པ་
མེད་ཅིང་། ས་སོ་སོར་པར་བྱིན་བཅུད་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པ་སོགས་སྟོད་པ་
རྒྲུབ་པ་ལོ་ཆེ་ཀྱང་གྱུར་གྱི་གཏེར་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །

གསུམ་པ། འབྲས་བུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྡོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱད་
པའི་འབྲས་བུ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་སོ་
སྟེད་དང་། འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྟོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་གྱི་ལམ་
ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱི་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་བྲུབ་པ་ན། དུས་གསུམ་
གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སྤྱི་དང་། འཁོར་དང་། མཛད་པ། སྤྱི་ཆེའི་ཆད་
དང་། སྟོན་ལམ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པ་བདག་ཉིད་གཅིག་བུ་ལ་ཆང་བའི་
ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོད་པ་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཅིས་བྱིན་པའི་བསྟོ་སྟོན་གྱིས་ཡོངས་

སྤྱི་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། ཉེ་ལྷ་བྱའི་གོ་འཕང་ལྷ་ན་མེད་པ་ཐོབ་ནས་སྤོན་ཡུན་
རིང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་གནག་པའི་དོན་འགྲོ་
བ་རང་རང་གི་དབང་པོ་དང་རྗེ་ལྷ་ར་འཆམས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅིའི་
ཆར་ཕབ་ནས་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་སྤྱད་ཅིག་གཅིག་ཅུ་ལ་མར་གྱུར་པའི་
འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་བདག་གིས་སྤིང་བ་དང་ཞི་བའི་རྒྱུད་པ་ཀུན་ལས་སྦྱོལ་བར་
ཤོག། ཁྱེད་ཀྱི་ཕུགས་པའོ།

གསུམ་པ་ཆོས་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་ནི། ལྷ་དང་བཅས། ཞེས་པ་ནས། ལྷོ་བྲག་
སྤོང་རི་ཉི་ཤར་གྱི་དཔེན་གནས་སུ་སྤྱར་བ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག། ཁྱེད་ཀྱི་
གོ་སྤྱོད།

གཉིས་པ་བསྟོད་པ་འདིའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། ཡིད་མ་ཐུན་གྱི་
གནས་སུ་མཆོད་པ་བཟང་བར་བཤམས། ལྷན་བདེ་བ་ལ་འཁོད་ནས་སྤྱེ་བ་འདི་
ལ་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ཐབས་ཟབ་མོ་ཞིག་ལ་འབད་དགོས་སྟུང་དུ་བསམས་ལ།
དང་པོར་རྒྱལ་བ་མ་པམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས་རྗེ་ལྷ་ར་བཟློག་པ་ལྷ་ར་བསམ།
དེ་ནས། ཁྱེད་ཀྱི་བཙུང་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བདག། ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་གྱི་དོན། དལ་
འབྱོར་གྱི་སྒྲ་བྲངས། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་ལ་སྤྱོད་ཞིང་འཛིགས་
པས། དེ་ལྷ་ར་འཁོར་བའི་གཙོ་བོ་ལྷ་མི་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། སྤིང་བའི་ཚུ་བོ་ཆེ་
ལས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། ཞེས་བཟློག་པས། དགའ་ལྷན་ནས་རྗེ་བཙུན་མ་པམ་

བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཁྲི་མ་མེད་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་སྡིང་
པོ་སོགས་སྐྱབས་གནས་མ་ལུས་པས་བསྐྱོར་བ་སྦྱན་ངངས། མདུན་གྱི་ནམ་
མཁའ་བཞུགས་པ་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་པས་འདོད་པའི་འདམ་དུ་བྱིང་བས་ཐར་
པའི་ལམ་ལས་གོལ། ཞེས་སོགས་བརྗོད་ནས་འཁོར་བ་རྒྱ་བཅས་འདི་ལས་
བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་སྟམ་པ་བྱས་
ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་གྲས་པས་བསྟེན་པའི་སྐྱབས། །ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་དེ་ལན་
མང་དུ་བརྗོད། དེ་ནས་ཏྲག་ཏུ་བཅེ་བས་ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས། རང་ཉིད་
ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་མཇུག་པའི་སྐལ་བ་མ་བྱང་ཡང་། རྒྱལ་
བ་བྱམས་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབ་པ་མི་མངའ་བས། མཆོད་པ་དངོས་བཞུགས་ཡིད་སྦྱལ་
འདི་ནམས་འབྲུལ་སྟམ་དུ། དེས་ན་བསོད་ནམས་ཞིང་གི་དམ་པ་ཁྱོད། །ཅེས་
སོགས་བརྗོད། ཞེན་མེད་མ་ཆགས་སྟོ་ཡིས་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་པའི་
མཆམས་འདིར་ལྷུང་བཞགས་བཏོན་ན་སྐབས་སུ་བབས། དེ་ནས། དེ་ལས་
འོངས་པའི་ཞེས་སོགས་སྟོན་ལམ་བྱགས་ངག་བྱས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་
བདག་གིས་སྟོལ་བར་ཤོག །ཅེས་པ་དང་། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་གྲུར་མ་ཐག །ཅེས་
སོགས་བརྗོད་ནས། བྱམས་མགོན་འཁོར་བཅས་དགའ་ལྡན་དུ་གཤེགས་པར་
བསམ་མོ། །ཐེག་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་སྡིང་པོ་བྱམས་པ་དང་། །སྡིང་ཐེ་ཆེན་པོ་རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ། །མཇུག་པ་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་ནམ་རྒྱལ་བ། །སྡེ་མེད་
སྐྱབས་གནས་མ་པམ་མགོན་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཐུགས་ཐེ་བསྐྱལ་

བྱེད་པའི། །བསྟོད་པ་ཆངས་པས་གཙུག་ན་མཆོད་འོས་པ། །ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་
བཀོལ་ནས་ཉམས་ལེན་ཚུལ། །བྱམས་པའི་མིང་ཅན་བྱམས་པར་དད་པས་
བརྩམས། །འདིར་འབད་དགེ་བས་སྐབ་བསྟན་སྟོང་པོ་མཆོག། །རྒྱལ་བ་གཉིས་
པའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །འཛིན་པའི་ཁྱིམས་ལྷན་དུར་སྤྲིག་འཛིན་པའི་
སྟེས། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་བདེ་ལེགས་རྒྱས་བྱེད་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་དགོས་ཞེས་ར་ཉག་སྐྱ་སྐྱེ་སྒོ་གོས་གྱིས་ས་ལེ་སྤྲུམ་དང་
བཅས་པས་ལོ་སྤྱིར་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་བཀའ་དང་བསྟན་
བཅས་གྱི་ལུང་གི་མཛོད་འཛིན་པ་དཀའ་བཅུ་ཐབས་མཁས་གྱིས། མཛོད་
བཀྲགས་དང་ས་ལེ་སྤྲུམ་ཉིག་པོ་བཅས་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་
གི་སྒོ་ལ་ཤར་ཆོད་ཅམ་གྱིས་པ་ལ་ནོངས་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་དམ་པ་
ནམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་ལོ། །ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་བྱམས་པས་གྱིས་དགེ་ལེགས་
འཕེལ། །མདྲེས། །

༡༡། །རྟག་ཆང་ལྷ་ཚུ་བའི་བཀའ་ལན་རྟོ་རྟེན་གཟེགས་མ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་དུ་མཆུ་རྟོ་ལ། ཕུལ་བྱང་སྟོང་སྟོང་བས་གཞན་པན་ཁུར་གྱིས་
བཟིང། །རྟོགས་དཀའ་སྤང་སྟོང་བྱང་འབེལ་སྐྱགས་སུ་ཆུད། །གདུལ་དཀའ་
སྟོགས་དུས་འགྲོ་བའི་མགོན་གཅིག་དུ། །མགོན་པོ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞབས་

ལ་འདུད། །གང་གི་གདུལ་བྱའི་ལྷག་མ་འདུལ་བའི་ཕྱིར། །སློབ་བྲལ་ཆོས་
དབྱིངས་རང་ལས་སྤྱགས་རྗེ་ཡིས། །སྤྲུང་ཡང་བསམས་བཞིན་ཐེབས་པའི་དགེ་
ལེགས་མཆོན། །གྲགས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐར་འཁོར་སྤྱིང་དབུས་བཞུགས། །དབྱེས་
པའི་སྤྱན་རླབས་ཅན་གཡོས་པས་ཀྱང་། །སྤྲང་སྤྱིང་ཆོས་ཀུན་རྗེས་པར་རྟོགས་
པའི་ཆོ། །སྟེར་མཛད་མཁུན་པའི་གཏེར་དང་དབྱངས་ཅན་མར། །གྲུས་པས་
འདུད་དོ་སྟོབས་པའི་མཆོག་སྟོལ་ཞིག །དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་དོ་ལོ་གཅིག་ན་
ཡང་། །ཀུན་རྗེས་སྟོས་པའི་སྟོས་གར་ཅི་ཡང་མཛད། །དེ་ཕྱིར་ཏ་ཅང་ཞེན་
པས་མ་ཡིན་ཡང་། །ཏ་ཅང་མ་འདའི་ཆོག་ལ་བཀལ་ལན་བྱ། །གང་དག་ནམ་
དབྱེད་ཕུལ་བྱུང་ལྷན་པ་དང་། །སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྤྱིངས་པས་ལེགས་བཤད་མི་
མཐོང་བ། །དེ་དག་ནམས་ཀྱི་སྤྱགས་ལ་བཟོད་པ་མཛོད། །ལེགས་བཤད་དོན་
གཏེར་སྐལ་མཉམ་གྲུས་པས་ཉོན། །

ཇི་སྐད་དུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། །ནམ་པ་བཞི་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །རབ་ཏུ་
སྤྲ་ནམས་རྒྱད་མར་ཁོལ། །ཞེས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱི་དམིགས་ནམ་ལ་
ཁོལ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར། །སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཆོ། །དགག་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡུལ་
རང་དོས་ནས་བྱུབ་པ་མ་ལུས་པར་བཀག་པ་ན་ཐ་སྙད་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་
རང་ལུགས་ལ་འཛོག་ས་མེད་པར་གཞན་དོར་སྐྱེལ། །ཐ་སྙད་ཆད་བྱུབ་ཏུ་རང་
གིས་ཁས་སྤངས་ཆེ་དགག་བྱ་སྤྲ་མོ་དང་འདྲེས་ནས། །དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་

དང་། དགག་བྱ་གཉིས་མྱོང་སྟོབས་གིས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པ་ནི་ཐལ་
འབྱུར་བའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་པ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་བས། སྟག་
ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་ཡང་དེ་ཀ་བྱུང་སྟེ། རྗེ་སྤྲ་མ་ལ་དགག་པ་མང་དུ་བྱས་མོད་ཀྱང་
རང་མཆང་སྟོན་པ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། རྗེ་སྤྲ་མས་དང་པོ་སྐྱ་ཆའི་སྟོད་ལ་བོད་ལྷ་
མའི་ལྟ་བ་ཐ་སྙད་གཞན་ངོར་སྐྱེལ་བ་དེ་བཞིན། དེ་དུས་དགའ་བ་གཤོང་དུ་རྗེ་
བཙུན་ལ་ངེད་གི་ལྟ་བ་འདི་ཐལ་རང་གང་ཡིན་ཞུས་པས་གང་ཡང་མིན་གསུང་།
དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་གི་བཀའ་བསྐྱུལ་ཏེ་བྱ་བལ་མཛད་ནས་ཆོས་ལུང་སོགས་སུ་
བསག་སྐྱང་ལ་འབད་ཅིང་ད་དུང་ལྟ་བའི་གནད་དང་གསང་འདུས་གི་སྐོར་ལ་
དོགས་པ་གཙོན་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་དགོངས་ནས་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་
དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་བཀའ་ཏུ་ཕེབས་པས། གསང་བདག་ལས་གི་དོ་རྗེས་རྒྱ་གར་དུ་
མ་ཕེབས་བོད་རང་དུ་བཞུགས་དང་བསྟན་འགྲུལ་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡི་དམ་གི་
ལྟས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡང་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་རྟེན་པར་
ལུང་བསྟན་པ་བཞིན། དྲགས་པོ་ལྟ་སྤྲིངས་སུ་སྤྲ་མ་དང་སྟག་པའི་ལྟ་དབྱེར་མེད་
བྱས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་བསགས་སྐྱང་དུ་མ་ལ་འབད་བ་གཞུང་ཆེན་མོ་
བལྟ་བ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་ཆོགས་ཀུན་ལ་འབད་བས།
མནལ་ལམ་དུ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐས་ལྷ་ཞལ་གཟིགས། དེ་ཡི་ནང་ན་སྟོབ་དཔོན་
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་ཟེར་བའི་བརྗེ་ཏ་སྐྱ་ཤ་སྐྱ་པོང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་
བུནྟ་སྤ་ལི་ཏ་གཏད་ནས་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་པ་མིས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཙུན་པ་ཞིག་

གིས་བརྒྱ་ལྷ་མི་ཏ་དངོས་སུ་ཕུལ། དེ་ལ་གཟེགས་རྟོག་མཛད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྤང་བས་སྟོང་བ་མི་འགོག་སྟོང་
བས་སྤང་བ་མི་འགོག་པར་མ་ཐད་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་
བསྟེན་པ་གང་། །དོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་དོ་མཆར། །མད་བྱང་བས་ཀྱང་འདི་
མད་བྱང་། །ཞེས་བསྟགས་པའི་ལྟ་བ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཐུགས་ལ་འབྲུངས་ཏེ།
སྟོང་པ་རྟོན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་གཟེགས་ཤིང་གསུངས་བ། རང་གི་སྟོན་པ་ལ་དེ་
དང་མཐུན་པའི་བསྟོད་པ་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་མཛད། དེ་ནས་རིམ་བཤར་དུ་
སྟེང་དུ་ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་ལམ་རིམ་
ཆེན་མོ་མཛད། ར་ཁ་བྲག་ཏུ་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ། །སེ་ར་ཆོས་སྤངས་སུ་རྩ་
ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་མཛད། དེའི་ཆེ་ལུམ་གྱི་འགྲེས་རྒྱུ་རྣམས་སྟོན་པའི་ཡི་གེ་གསེར་
གྱི་མདོག་ལྟ་བུས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བར་གཟེགས། དགེ་ལྡན་དུ་འཇུག་
པའི་རྒྱུ་ཆེན་དང་ལམ་རིམ་རྒྱུང་དུ་སོགས་མཛད་ནས། དེ་རྣམས་སུ་མགོན་པོ་
ལྷའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱུངས་དང་ཆོས་པའི་ཞབས་
ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་སྤང་སྟོང་གཉིས་བྱང་འཇུག་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཐལ་འགྱུར་
པ་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མས་བྱུབ་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང་བཅས་རྒྱ་ཆེར་
འགྲེལ་བར་མཛད་ཅིང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་མཆམས་སྤྲ་མོ་ལ་དོགས་པ་
ཁོང་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀྲལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་བབས་ཟིན་པ་ཤི་སྟག་

དུ་སྤང་བ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒོས་སྤ་མཛངས་ཞིབ་མོས་བརྟགས་ཏེ་
གཟིགས་ན། སེམས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དགག་པ་དག་ཨ་ཅང་ཆེ། དད་པའི་སྤ་
མོང་རང་དབང་མེད་པར་གཡོས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་འདུད་པ་ལས་འོས་མི་
འདུག་ཅིང་གལ་ཏེ་དགག་པ་བྱས་ཀྱང་བྱུབ་ཟིན་སྤྱབ་པ་དང་། མ་བྱུབ་པ་དང་།
མ་ངེས་པའི་སྤ་མོན་ལས་མི་འདའ་ཡང་། སྤ་ག་ཆང་ལོ་རྩེ་བ་ཤེས་རབ་རིན་
ཆེན་པས། རྟོགས་སྤང་དང་རང་ལྟ་མཆོག་འདྲིན་གྱིས། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྷགས་
ལ་ཐ་སྤྱད་ཆད་བྱུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཐན་མཐོང་བ་ལྟར་བྱས་ནས་ལྷང་
རིགས་གསལ་ཁ་ཅན་དུ་མ་བྱུང་དུ་བསད་དེ། ལྟར་སྤང་གི་ལྷང་རིགས་མང་
པོས་འགལ་ཁུར་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྲགས་པ་གནང་བ་འདི་ལ། ཅུ་བ་ཐ་སྤྱད་ཆད་
བྱུབ་རིག་པས་འགོག་པའི་དངོས་ལན་གདབ་པ། འཕྲོས་པ་འགལ་ཁུར་སོ་སའི་
དངོས་ལན་གདབ་པ། འགལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་དངོས་ལན་བཏབ་པའི་
སྒོ་ནས་རང་ཆོག་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་།
འཇལ་བྱེད་ཆད་མ་འགོག་པའི་དངོས་ལན་དང་། གཞལ་བྱ་ཐ་སྤྱད་དངོས་འགོག་
པའི་དངོས་ལན་གདབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆད་མ་སྤྱིར་འགོག་པའི་དངོས་
ལན་དང་། བྱེ་བྲག་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེ་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་
དངོས་ལན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་དག་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་རྗེས་
འབྲང་ནས། །མ་དག་འབྲུལ་པའི་སྤང་བ་ཆད་བྱུབ་ཏུ། །རིག་པ་དུ་མས་དབྱེད་
ནས་ཁས་ལེན་པ། །འདི་ལ་འགལ་པའི་ཁུར་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡོད། །གསུངས་པ་

ལ། འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་དག་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་རྗེས་འབྲངས་
ནས། །དག་དང་མ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཆད་གྲུབ་འདི། །རིག་པ་དུ་མས་དབྱེད་ནས་
འགོག་བྱེད་པ། །འདི་ལ་འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡོད། །འཕགས་མཆོག་
ལྷ་ལྷུབ་ཀྱིས། གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་སྤེལ་ལུགས་གང་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བ་དེ་
ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རུང་ལ། ལུགས་གང་ལ་མི་རུང་བ་དེ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་སྤྲེལ་མས་ཀྱང་ཐལ་
འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བས་རྒྱ་འབྲས་དང་བྱ་
བྱེད་ཐད་རུང་། དེ་སྤྲེལ་འབྲས་དང་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞུགས་ནས་གྲུབ་པའང་
རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་ལ་སྤྲང་ཅམ་དང་མིང་གིས་བཏགས་
ཅམ་དུ་གྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པའམ། མིང་ཅམ་གྱིས་
མ་ཆོམ་པར་ཡུལ་གྱི་སྟངས་ནས་བཅའ་ན་འཁོར་བ་དང་སྤྲང་འདས་ཀྱི་ཆོས་གང་
ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲང་ཅམ་གྱི་ཆོས་དང་། གདགས་གཞིའི་སྟངས་
ཚུར་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར་མི་འགལ་བར་མ་ཐད་གཅིག་ལ་ངེས་
པ་བྲངས་པས། རིག་པ་གཞན་ལ་མི་བཞུགས་པར་གཅིག་ཤོས་ལ་ངེས་པ་ལྷག་
པར་འབྲེན་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་སྒོ་ལ་སྤྲང་ཅམ་དང་མིང་ཅམ་གྱི་ཅམ་སྤྲས་
རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཙོད་ཀྱི་ཐ་སྣང་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་མི་གཙོད་ལ། ཐ་སྣང་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྣང་དཔྱོད་པའི་ཆད་མས་གྲུབ། དོན་དམ་གནས་ལུགས་

མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་ཚད་མས་བྱུང། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་
སྟད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་ན་ཁོ་ལ་བདེན་སྣང་ཡོད་པས་བྱུང། དེ་ཡིན་ན་སྣང་
ཡུལ་ལ་འབྱུང་བས་བྱུང། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་ན་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང། དེ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བས་
བྱུང་བ་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་ཀྱི་ཞལ་རྩལ་ཁོ་ནས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་རྗེའི་གསུང་གང་
ན་འང་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོད་པའི་ཆེ་བྱུང་མཐའ་ཀུན་ཤེས་ལས། མེས་
བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྒོས་བཏགས་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན་པར། ཡུལ་
སྟོང་ན་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་སྒྲུ་མེད་ཚུགས་སུ་བ་ཏུ་ཡོད་པས། དེ་དང་པན་ཚུན་ངེས་པ་
འདྲན་དགོས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འབྱུང་ངོ་ཅམ་དུ་འཛོག་ན་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་
ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྲིས་པ་ཉིད་འགལ་འདུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་ཕྱོགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་འདྲ་གང་ལ་འདུག་སྟོན་ཅིག །ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་
ཟེར། ཡང་སྒྲུ་མེད་ཚུགས་སུ་བ་ཏུ་བྱུང་བ་ཟེར་ན། ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རང་ཡང་
འགལ་བ་ལྟག་སྟོད་དུ་སོང་ཞིང་། ཆོག་ཕྱི་མའི་དོན་དེ་འདྲ་བདེན་བྱུང་ངོང་ངེ་བ་
ཞིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་པན་ཚུན་ངེས་པ་འདྲན་དགོས་སུས་
ཟེར། འདི་འདྲའི་རྩལ་ཁམ་པོ་ཆེ་ཡི་གེར་བྲི་པོད་པ་རང་ངོ་མཚར་ཆེ། ཚུགས་
སུ་བ་མ་སྒྲིས་ཀྱང་ཚད་མས་བྱུང་བ་སྒྲིས་པས་ཚད་མས་བྱུང་བྱིན་ཚུགས་སུ་བ་
དང་སྒྲུ་མེད་ལས་མ་འདས་ཟེར་བ་བྱེད་རང་གི་ལུགས་ཡིན་མོད། གཞན་གྱི་མདོ་
གཉིས་རང་རྒྱད་པ་སུའི་ལུགས་ལ་ཡང་གང་ཟག་སོགས་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་

བརྟགས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་བྱལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཚུགས་སྤུ་
བྱལ་བ་ཁས་མི་ལེན་ན། ཐལ་འབྱུར་བ་ནི་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་སོགས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལྟོས་བྱལ་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཚུགས་སྤུ་བྱལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་
ལ་ཡོད། ཁྱད་རང་གི་གསུང་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཙུང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཞལ་བཞེས་
གནང་བ་ལ་དེས་ཡུལ་འཇལ་ན་ཚུགས་སྤུ་འཇལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་
དགག་ཆོག་འཕྲོ་མ་རྫོགས་པར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་
བརྟགས་མ་དབྱེད་པ་དང་ལེགས་པར་དབྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོར་མི་འཛོག་སྟེ།
མཐའ་གཞི་སྟེ་འགོག་སོགས་ཀྱི་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་དོར་
ཡོད་པར་བྱལ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་སྟེད་
པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་སྟོའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྦྱ་མེད་ཀྱི་ཆད་
མ་ཡིན་པར་དོན་དམ་དུ་མ་བྱལ་ཀྱང་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་བྱལ་བ་འདི་ནི་གནས་
སྐབས་གཉིས་པར་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་ཅིང་སྦྱེས་ཟིན་གོམས་པ་ལ་སྟོ་དུ་མ་ནས་
འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་དངོས་སུ་བྲིས་འདུག་པ། དེ་འདྲའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མ་
ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་
ཚུགས་སྤུ་དང་བདེན་པར་གཞལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། ཁྱད་རང་གི་ཡུལ་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་ན་སྦྱ་མེད་དང་། སྦྱ་མེད་དུ་
གཞལ་ན་ཐ་སྟད་དུ་བདེན་པར་གཞལ་དགོས་ཞེས་བྲིས་འདུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་བྱལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་

པར་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅུང་ཟད་དབྱད་པའི་རིགས་
ཤེས་ཚད་མ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཁས་
ལེན་ལ་ལས་འབྲས་སོགས་རྟེན་འབྱུང་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་
པ་ཆེན་པོ་བྲིད་ལྟ་བུ་ངོ་མཆར་ཆེའོ། །གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་ཅུང་ཟད་དབྱད་
པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་སྐྱེས་པ་
གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་
པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན་དངོས་སུ་འགལ་བས།
ཉམ་པ་གང་ཆེ་རྒྱལ་བའི་དུས་ཡིན་འདུག་པ་དེ་ལྟ་ན། རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
གཞལ་བའི་ཚད་མ་དང་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞི་མཐུན་རང་རྒྱད་ལ་མ་
སྐྱེས་པ་སྐྱེད་སྐྱེས་ཟེན་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་མཁན་གྱི་སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་བྲིད་
དབུ་མ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་གྲལ་མགོར་བཞུགས་ལ་ཐ་སྙད་བདེན་པ་
ཐ་སྙད་འཇལ་བའི་ཚད་མས་འཇལ་བར་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་རང་
རྒྱད་བཅས་དངོས་སྤྲ་བའི་གྲལ་ལ་ཕྱད། གྲལ་མགོར་བཞུགས་པ་ལ་འགལ་བ་
སྟག་སྤྲོད་ཀྱི་དགུ་ཚོན་སྤལ་ཞིག །རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་འཕགས་རྒྱད་ལ་
ཡོད་དམ། སོ་སྤྱིའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་སྤྱིད་པ་སྤྱོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། ཟླ་བ་
གྲགས་པ་དང་ཞི་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མི་བཞེད་པ་གྲོས་བྱས་པ་འདྲ་བ་
ཡོད་ཟེར་ནས་ཡང་འདི་འདྲ་གསུངས། ཁྱོད་ཀྱི་ཚུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་མ་
འབྲུལ་པར་གྲགས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

གཟུགས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། གོང་གི་རིགས་ཤེས་རྗེས་
དཔག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཁྲུལ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་
པ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་འཁྲུལ་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་
ལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱུང་དགོས། དེ་ལྟ་ན་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་སྐྱ་
ཆོས་ཡིན་ན། སློ་དེ་ཆད་མར་སོང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་ཤད་སྒྲུབ་པའི་
སློ་བཞིན་ནོ། །ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ་གཟུགས་རྩལ་པ་དེ་གཟུགས་རྩལ་
པར་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཆད་མར་སོང་
པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གིས། འོ་ན་འཕགས་
པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་རྩལ་པར་སྒྲུབ་བས་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་
ཆད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་རྫོབ་འཇམ་པའི་ཆད་མ་གྲུབ་པོ་ཞིན། དེ་ཡང་
མ་བརྟགས་པ་ཅམ་དུ་འདོད་མོད་ཀྱང་བདེན་སྒྲུབ་གིས་ཅུང་ཐད་བསྐྱད་བས་
འཁྲུལ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་འཁྲུལ་ཤེས་དང་
ཆད་མའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་
བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། ཆད་མ་དང་། ཤེས་པ་འཁྲུལ་བས་ཡུལ་རྩལ་པ་འཛོག་
སྐབ་བས་གྲུབ་མ་ཐམ་ཀུན་ཤེས་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ཁྱེད་རང་རང་གིས་

བསུབས་ལ་ཐོང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇལ་བའི་སྒོ་ཁྱོད་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་
བསྐྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
དབྱུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དབྱུ་
མ་པ་རང་ལུགས་ལ་གཞི་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉགས་ཁས། དེས་ན་ཁྱེད་འདི་
ལྟར་གསུང་བ་ནི་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེ་བ་
དང་། ཏུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་ལ་ན་མེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སོགས། མདོར་ན་རྒྱ་
མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཏུ་
འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་མཐོང་བའི་སྒོ་། སེམས་ཅན་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་ཚུལ་བདེ་བས་སོངས་ཚུལ་བསམས་ནས། བདེ་བས་
སོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་ཚུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་དང་སྤྱི་
འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་སྒོ་དོན་མ་ཐུན་གང་གིས་ཀྱང་རང་ཡུལ་འཇལ་མི་སྤྱིད་
ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་ཡུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། དོན་སྤྱི་དང་མ་འབྲེས་
པའི་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་སྒོས་རང་ཡུལ་རི་ལྟར་འཇལ་བ་ལྟར་ཡུལ་གནས་པ་
ལས་ལྟག་པའི་ཆད་མར་སོང་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་
འབྲེལ་བ་ལས། གང་ཡང་འདིས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མདོན་སྤྲུམ་

ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཆད་མ་ཉིད་
མཐོང་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར།
རྩན་པ་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །གང་ཞིག་རྩན་པ་
བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་བསྐྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་
གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
སྤྱར་བ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་བཏགས་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདིས་
ཀུན་རྫོབ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མི་སྲིད་པར་གསལ་པོ་བསྟན་ཚུལ་དེ་འདྲའི་ཆད་
མ་ཡིན་ན་རྩན་པ་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་སྤང་ཚུལ་དང་
གནས་ཚུལ་མི་མ་བུར་པས་བྱུང་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་ན་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆད་མར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་པས། འདིའི་དོན་
རྗེས་མས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ན་གསུངས་པ་ནི་ཀྲོག་བཤའ་དང་ཆེ་བྱགས་ལ་
གཞོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་སྐྱར་ཞུས་ཁམ་པོ་ཆེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་མོད།
ལུང་འདིའི་དོན་ལ་དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་དོགས་ནས་རྗེས་མས་རྒྱས་པར་བཤའ་
བ་སློ་གཟུ་བོར་བྱས་ཏེ་བལྟས་ན་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
ལུང་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ལྟ་བོར་རང་གི་ཡུལ་གྱི་
རང་མཆོད་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་ཁས་སྒྲངས། ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་ལ་མི་བསྐྱ་

བ་ཁས་སྒྲངས་བས་དེ་འགོག་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྟོགས་སྲ་འགོད་བ་ན་ཁྱོད་གྱིས་
མངོན་སུམ་གང་ཡིན་ཞེས་བཀལ་ཞིང་བཏག་པར་བྱལོ། །

སྤྱི་བ། བེས་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལོ། །ཤེས་བ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ །གང་རྟོག་
བ་དང་བྲལ་བལོ། རྟོག་བ་ཡང་ཅི་ཞིག་ །གང་དོན་ལ་མིང་དང་རིགས་སུ་སྟག་
པར་སྟོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་གཡེར་པོ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལྷ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་བ་
ཅེས་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
སྟོགས་སྲ་མས་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་བ་ལྷ་པོ་ཡུལ་ལྷའི་རང་མཆོན་ལ་ཆོད་མར་
ཁས་སྒྲངས་བ་འགོག་བ་ལ་གོང་གི་ལུང་དེ་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དབང་ཤེས་ལྷ་
ལ་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་ཞེས་བཏགས་ནས་ཡུལ་ལྷའི་རང་མཆོན་ལ་ཆོད་མར་
ཁས་སྒྲངས་བ་འདི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་བ་ལ་ཆོད་མར་འཛིག་
བ་གང་ཞིག་ །མི་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་གང་ཡང་དེ་ལ་མ་ཆོང་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྟོ་ལ་སྤྲང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྤྲང་ནས་
གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་བ་ནི་བསྐྱུ་བ་དང་། དེ་མེད་བ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བྱས་
བ་དེ་དེ་ལ་མེད་བ་གང་ཞིག་ །སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྷ་བྱ་རང་གི་ཡུལ་སྟོན་པོ་སྟོན་
པོར་གཞལ་བ་ལྟར་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ཡིན་བས་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བཞག་
བ་དེ་ཡང་། དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དབང་ཤེས་ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན།
རང་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྟོ་ལ་སྤྲང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྤྲང་ནས་གནས་ཚུལ་གཞན་

དུ་གནས་པའི་རྩུན་པ་བསྐྱ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་། སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་རྩུན་པ་བསྐྱ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་དབང་ཤེས་ལྡན་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་རི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་ཡུལ་
ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པའི་མི་བསྐྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལྡེ་རང་མཆན་ལ་
ཆད་མར་སོང་བ་གང་ཞིག །ཡུལ་ལྡེ་རང་མཆན་མི་སྲིད་པས་ནམ་པ་གཞན་དུ་
གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནམ་པ་གཞན་དུ་སྤང་བ་སྟེ་འདྲིན་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་ན། ནམ་ཤེས་ཡིན་ཆད་ཆད་མར་
ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱིད་ལྟར་ཡིན་ན་རིགས་ཤེས་རྗེས་དབག་ཚོས་
ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ནམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནམ་པ་གཞན་དུ་
སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲགས་ལ་དེ་མ་ཐག་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་
དུ་སོང་འདུག་པའི་བྱིར། འདི་ལྟ་བུའི་འགལ་འདུ་རགས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཡང་
མི་རིགས་པ་ལ་རིགས་པ་སྐྱ་བའི་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབས་ཤིང་གྲགས་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་
བསྟན་པ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ནོ་ཞེས་བྱིད་རང་གསུངས་པ་ནི་ཐོག་རང་དུ་བབས་
འདུག་གོ། །ཡང་བྱིད་ཀྱིས། སྐྱོད་འདུག་ལས། གཟུགས་སོགས་མཛོན་སུམ་ཉིད་
ཀྱང་ནི། གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་ཆད་མས་མིན། །ཞེས་འདིག་ཉིད་གྲགས་པས་
ཡིན་གྱི། ཆད་མ་ནི་རང་ལྷགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མི་བཞེད་པར། སྐྱོབ་དཔོན་འདི་

གཉིས་གྲོས་མཛད་པ་ལྟར་ཡོད་དེ་ཞེས་གྲིས་ནས། དེའི་གོང་དེ་ན། འོན་འཇུག་
པ་ཉིད་ལས། ཚད་མ་ནི་གཅིག་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་དང་།
ནམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མཛོན་སུམ་ཤེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
པ་དང་། གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་ལ་སོགས། །སྟོབས་བཙུང་ནམ་གཞག་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་སྤང་མེད་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་
ལ་བཤད་དུ་བྱང་ལ་ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་རྣམས་ལ། འདི་སྐད་ཅེས་བཙོད་པར་
བྱ་སྟེ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་མ་གྲགས་པའི། །ཚད་མ་མི་བཞེད་བོད་ཀྱི་
དབུ་མ་ཆེ། །རང་ལུགས་ཚད་མ་གཏན་ནས་མེད་ངེས་དང་། །རིགས་ཤེས་
མཉམ་གཞག་སྤང་མེད་ཚད་མར་འགལ། །རྣམ་པའི་ཞབས་ཀྱི་ཆོག་གསལ་ལས།
དེའི་བྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་
འཛོག་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་མཛོན་སུམ་དང་རྗེས་དབག་དང་ལུང་དང་ཉེར་འཇུག་
གྱི་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་འཇུག་
པའི་ཚད་མས་དོན་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་བརྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་
དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་པན་ཚུན་རྟོས་གྲུབ་དང་
རང་བཞིན་མེད་པར་གསལ་པོ་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་པའི་རང་ལུགས་མིན་ན་

འདི་སྤྱི་ལུགས་ཡིན། འཛིག་རྟེན་གྱི་འདོད་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན། ཚད་མ་བཞིའི་
ནམ་གཞག་དང་། དེ་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་མཁན་གྱི་འཛིག་རྟེན་རང་ག་
བ་སྤྱི་ཡིན། དེ་འདྲ་མདོ་རྒྱུད་གང་ནས་བཤད་རྒྱུ་མ་གསུང་། ཡ་རབས་ནམས་
ལ་བདེན་པ་སློག་ལས་གཅེས་གསུངས་པས། མ་རབས་ཀྱི་གྲུལ་དུ་ནན་གྱིས་
མི་འཆང་བར་ཞུ་ལགས། འདིར་རང་ལུགས་ནི། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས་འདིར་
ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ནི་མི་བསྐྱུ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ངེ་ལྟར་འཛིག་པ་བཞིན་དུ་
བཞེད་ལ། འཛིག་རྟེན་ན་གསར་དུ་བསྐྱུ་མི་བསྐྱུའི་བྱད་མ་བྱེ་བར་སྦྱར་མི་བསྐྱུ་
བ་ལ་ཚད་མར་འཛིག་པས། མདོན་སུམ་ཚད་མ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་བྲངས་པའི་
དབྱུང་ཤེས་ནམས་ཀྱང་ཚད་མར་བཞེད་པར་མདོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པའི་
ཚད་མ་ལ་ཡང་མདོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་དེ་དབྱུང་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་མདོན་གྱུར་
དུ་འཛིག་པས་མདོན་གྱུར་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་
དོ། །

གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ངེ་སྙེད་པ་མཐུན་པ་མེད་པའི་དངོས་
ལན་ནི། ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འབྲུག་རྒྱུ་ཆེན་མོར། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་
ཆགས་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་ངེ་ལྟར་བ་དང་། ངེ་སྙེད་པ་མདོན་སུམ་དུ་འཇལ་བ་
གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་སྦྱེ་མི་བྱས་པས། བཅམ་རྗེས་རེས་འཛིག་དུ་འཇལ་དགོས་
པས་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་སྙེད་ནས་དེ་གཉིས་འཇལ་བ་མི་འོང་
དོ། །འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་བར་སྤངས་པ་ན། ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་

རེད་སྟེང་དུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས། དུས་
གཅིག་ཏུ་ཤེས་བྱ་གཉིས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་གི་རེས་འཛོག་མི་
དགོས་སོ། །དེས་ན་མཐུན་པའི་སྐྱད་ཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཀྱན་བྱུང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་
གཅིག་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཉིས་ལ་བལྟོས་པའི་མཐུན་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་འོང་
བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཉག་
ཅིག་གི་བྱུང་ཚོས་སུ་འདུག་པ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཐུན་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཐུན་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། རི་སྟོང་བ་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་
རྒྱུད་ལ་མེད་པར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཞེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་སྟོང་བ་
མཐུན་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མེད། ཅེས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་
སྒྲུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རི་
སྟོང་པར་མཐུན་པ་ཡོད་ཟེར་ན་དུག་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲ་ཅིའི་དྲི་ཚོར་བ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་།
སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་མེད་ཅེས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བཞག་པས། མ་དེག་པ་ནམ་ཟད་པ་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མཉམ་
ཟད་ལ་འགྲོ་ཞེས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འདུག་པ་ལས། འདི་ན་རི་ལྟར་སད་བཞིན་རི་
སྟོང་དུ། །མ་སད་དེ་སྟོང་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །སད་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་

ཡོད་མིན་ལྟར། །གཉི་ཟུག་གཉིད་སངས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་
འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་པར་
བཞག་གོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་འདྲ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཙོས་མའི་རང་བཞིན་
ཡིན་གྱི། བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་
སྤྱི་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་
དུ་འགྱུར་རྟོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཅམ་ཀུན་ཏུ་
སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
སྤང་གི་སྤང་བ་མེད་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་བྱངས་ནས་ལུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རེ་བཞག་སྟེ་ལྟར་
སྤང་གི་རིག་པས་གཞན་མགོ་བསྟོར་ཕྱིར་ཐལ་བ་འབྲེལ་མེད་མང་དུ་འཕངས་
ནས་རྩེ་སྒྲ་མ་འགོག་པར་འདུག་པ་ལ་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཐ་མལ་པའི་གཉིད་
མ་སང་གྱི་བར་དུ་གཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་སྤང་བའི་ཡུལ་དབང་རྣམས་

ཤེས་གསུམ་ཀ་ཡོད་ལ་གཉིད་སད་ནས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་གཉིད་
མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་ཡོད་ལ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་རྩ་བ་ནས་དུངས་སྤྱང་བའི་ཆེ་མ་རིག་
པས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རྩ་བ་ནས་མེད་མཉམ་ཡིན་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་
ཅེས་པ་མིན་ཏེ། འབྱུག་རྒྱུ་ལས། རི་སྟེད་པ་གཟིགས་པའི་འོར་ནི་ཡུལ་ཅན་
རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་།
གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་རྣམས། དེ་ལ་སྤང་
བའི་སློན་ནས་མཐེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རི་སྟེད་པ་
མཐེན་པ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཅི་ལ་འགྲོ། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི། རྩ་བར། གཏི་
ལུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཙས་མ་བརྟུན་པར་སྤང་དེ་
ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཙས་མར་གྱུར་པའི་
དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་
འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་ནི།
རང་བཞིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལ་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་རྣམས་དེའི་
ངོ་མོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ། དེའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་
ཆོག་ལྱུར་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ།
།ཞེས་པ་ཡིན་པས་འདིའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པས་

བཞག་པ་ཡིན་མ་ཟེར་ཞིག། །ས་བརྒྱད་པ་ལ་བྲི་མ་དེ་དག་ཙམ་ཅས་ཉེ་བར་ཞི་
འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉན་རང་དག་བཙམ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དབའ་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ལ་ནི་ཐ་སྟད་པའི་ཆོས་རྣམས་
བཙམ་མའི་རང་བཞིན་བརྟུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བདེན་པའི་སྤྱོད་བཤད་དུ་མེད་དེ།
བདེན་པའི་སྤྱོད་བཤད་པ་བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྟད་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས་སྤྱོད་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཉན་རང་
དག་བཙམ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་
སྤང་གི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་རྟེ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་དག་བཙམ་དང་དག་སའི་བྱང་
སེམས་ཤེས་སྤྱོད་ཉན་མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་བཙམ་པ་
དེས་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་གི་འཕགས་
པ་དེ་གསུམ་ལས་ཀྱང་མཉམ་གཞག་སྤང་བ་མེད་པའི་སྟོན་ཡུལ་མངའ་བ་
རྣམས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡང་མི་སྤང་རྟེ། །ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེ་ལྟར་སྤང་
ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་
པའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཉེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་རྫོགས་ཉེ་མ་ལུས་པར་བྱང་ཆུབ་
པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱང་གི་རྣམ་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་བ་གཏན་
ལོག་པས། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་སྤང་བའི་རྫོགས་པ་ཡོད་མེད་རེས་
འཛིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདུག་ལྟེ། ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་པས། བདེན་ཞེན་དང་བདེན་སྤང་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་དུ་སོང་བ་དང་ཐ་སྟད་

པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་བ་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་ནི་མི་གཅིག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཐ་
སྟོད་པའི་ཚོས་མི་སྒྲ་སྒྲ་དུ་མ་འཛིན་ཞིག། །དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་ཡང་དཔལ་
ལྷན་ཟླ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངེས་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་འདི་འགལ་འདུ་ཀུན་
ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སྟོགས་སྲ་བཀོད་འདུག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངེས་པ་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཁྱེན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པས་བདེན་པ་གཉིས་སྟགས་སུ་རྒྱུད་པ་གང་ཞིག། །དེའི་ངེས་པ་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདོད། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སྟགས་སུ་རྒྱུད་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད། ཅེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་
བྲངས་པ་ལས། ཡང་ཤིང་རྩེ་འཁོར་ལོ་ཙམ་ཀྱི་ས་སྟོགས་ན་སྒྲ་བར་མ་གྱུར་
པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྒྲ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་
ཆེས་མང་གི་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་
རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། གཟུངས་ཀྱི་དབང་སྟུག་རྒྱལ་པོས་
ཞུས་པ་ལས། དེགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཉམས་པ་མེད་དོ། །ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟགས་སུ་རྒྱུད་
པ་སྟེ། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་ཤེས་པའོ། །སེམས་ཅན་གཞན་དང་གང་ཟག་

གཞན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་ལ་མཁས་པས་ཆོག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པ་ལོ། །ཆོག་གཅིག་ལ་འཇུག་
པས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་གནས་ཤིང་སྟོན་པ་ཤེས་པ་ལོ། །རི་ལྷར་རྩིས་པ་
བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་གཙོང་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་
པ་ལོ། །ཐེག་པ་གསུམ་རྣམས་པར་འགོད་པར་ཤེས་པ་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་
གྱི་སྒྲིང་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །ཆོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་སོ་སོ་ཅི་རིགས་པར་སྟོན་པ་ཤེས་པ་ལོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཤེས་རབ་མཐའ་ཡས་པ་ཐུག་པ་མེད་པ། ཟད་པ་མེད་པ། ཆད་མེད་པ་
བསྟན་པ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས། མཁྱེན་བཟང་ཁྲིད་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་
གིས་ནི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། །ཅེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་
བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་ལས། བཅོམ་ལྷན་དུས་ཀུན་གཏོགས་པའི་
ཆོས། །རྣམ་ཀུན་འབྱུང་གནས་ཐམས་ཅད་ནི། །ལག་མཐེལ་གྱུ་དུ་ར་ལྟ་
བྱར། །ཁྲིད་གྱི་ཐུགས་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་གྱུར། །ཆོས་རྣམས་གཡོ་དང་མི་གཡོར་
བཅས། །གཅིག་དང་སྟ་ཆོགས་སོ་སོ་ལ། །མཁའ་ལ་རྒྱུང་དག་རྒྱ་བ་
བཞིན། །ཁྲིད་གྱི་ཐུགས་དག་ཐོགས་མི་མངའ། །ཞེས་དང་། སྒྲིང་འཇུག་ལས།
སངས་རྒྱུས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་
ལྷན། །ཞེས་སོགས་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱང་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར། ཕྱང་གསལ་ཁ་

ཅན་འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ཅིས་མེད་ལ་བཏང་ནས། འདི་རྣམས་ལ་ཁྱིད་ཀྱིས་
གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་བསྟན་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་སྤྱོད་ཤེས་བྱ་མཁུན་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་
བསྟན་པས་ཚུལ་སོགས་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཐུན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཤེས་སངས་རྒྱས་
གྱི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་འདྲ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། མཁུན་ཚུལ་བསྟན་པས་མཁུན་པར་འཛོག་
ན། གསལ་དུ་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་པས་གསལ་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ཡང་
འགྱུར་དོ། །ཞེས་པ་ཏ་ཅང་ཞེ་མེད་གྱི་གསུང་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཤུག་
ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཐུན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མཆོན་གཞིར་ལོས་འཛོག་ །དེ་ལྟ་ན་མི་
མཐེད་འཛིག་ཉེན་འདིར་སངས་རྒྱས་དངོས་གནས་པ་སྟོང་མི་དགོས་གཅིག་
ཅམ་ཡང་མི་འབྱོན་པར་ཐལ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་དངོས་མིན་པར་
སྤྱོད་འདྲ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། རོ་ཡང་ཆོ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་མིན་
ཟེར་མཁན་གྱི་དབུ་མ་པ་ལ་དགག་སྤྱོད་བྱེད་པ་རང་ཉིད་ངལ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་
དོ། །འདྲུག་པར་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་སྤྱོད་འོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་གསུངས།
སྤྱོད་པས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པར་ཡང་གསུངས་པས། སྤྱོད་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་མིན་དང་
སྤྱོད་གསུམ་འགལ། །ཞེས་བརྟེན་པར་བྱའོ། །གསལ་དུ་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ།
སྤྱོད་པས་སངས་རྒྱས་ཆར་བའི་སྤྱོད་ཆ་རེད། མི་མཁུན་པའི་མཁུན་ཚུལ་སངས་
རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པས་སྟོན་མི་དགོས་པར་འདུག །དེར་སང་གི་མི་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་
ངོ་དང་བསྟན་ནས་ཁྱིད་རང་གིས་སྟོན་པར་བྱ། སྟོན་པ་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་
བཞི་སོགས་ཡོན་ཏན་རང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་མེད་དེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གི་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་བྲིད་རང་གི་ཁས་ལེན་ཡིན། གོ་
བཤོག་ནས་སེམས་ཅན་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་ན་བྲིད་ཆོ་འདི་ལས་སྤྱག་པ་ཅི་
ཁས་ལེན། ཏ་ཅང་སྤྱང་པོ་སྤྱང་བྲགས་པས། །པ་ཀན་མེ་ཡིས་ཆིག་གྲབས་
བྱུང་། །གཞན་ཡང་མ་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་ལ་སྤྱང་བྲས་པ་ལ་
བྲིད་གིས་ལས་ཉོན་ཅན་གི་གང་ཟག་ལ་སྤྱང་བའི་སྣོད་བཅུད་འདི། རང་རྒྱུ་ལས་
ཉོན་གིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་འབྲུལ་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གི་དབང་གིས་
སྤྱང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་པ་ལ། དེད་རྣམས་རྒྱུ་ལ་རྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱང་
ཡུལ་དང་སྤྱང་བ་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད། ཡོད་ན་རྣམ་མཁུན་གི་གཞལ་བར་
འདོད་པ་ཡིན། མ་གྱའི་མདོངས་གི་རྣམ་པ་ཡིས། །རྒྱུ་ཡི་དབྱེ་བ་དེ་སྟེད་པ། །ཀུན་
མཁུན་མིན་པའི་ཤེས་བྱ་མིན། །ཟེར་བ་ཡིན། ལས་འབྲས་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྣོ་རྩེ་བ་གྲགས་པས་བཞེད་འོང་། དེ་བཞེད་ན་
སངས་རྒྱུ་ལ་འཕགས་པའི་དེ་སྟེད་པ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་འོས་ཅི་ཡོད་བྲིད་
དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོས། འདུལ་བའི་སྤྱང་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་བྱག་འཆལ་
ལོ། །སྟོས་པའི་དགོངས་པ་ཞིག་གསུངས་དང་། དེས་ན་མ་དག་པའི་རྒྱུ་འབྲས་
རྣམས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་གིས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། མ་དག་པའི་ལས་
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འགལ་བྱུང་ལ་ཕྱུད། འོན་སངས་རྒྱུ་ལ་མ་དག་
པའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་རྣམས་སྤྱང་བ་གང་ཞིག །སྤྱང་བའི་རྒྱུ་མ་དག་
པའི་ལས་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ལ་དེ་རྣམས་སྤྱང་བའི་རྒྱུ་

མ་དག་པས་བསྐྱེད་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ལ་དེ་རྣམས་སྤང་བའི་རྒྱ་མ་དག་པས་
བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་གཤམས་
བྱེད་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་མཐུས་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་དག་པའི་སྤྱོད་
བཅུད་སངས་རྒྱུ་ལ་སྤང་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སེམས་ཅན་
ཀྱི་སྤྱེ་ཤི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་མ་དག་པའི་སྤྱོད་
རྣམས། དཔེར་ན་མདང་མི་ལམ་དུ་མེས་བསེགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་བྱུང་བ།
ད་ནང་གཉིད་སད་པ་ན་འབྲུལ་རྒྱ་གཉིད་མེད་པས་ཞེན་པ་མི་སྤྱེ་ཡང་། མི་ལམ་
ཀྱི་ཡུལ་སྤང་རྣམས་མ་འདྲེས་བར་བྱན་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ལ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་
དད་པའི་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས། ད་ལྟ་རང་ལས་
རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཉིད་དུ་སོང་བའི་མི་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་རང་གིས་
གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་ན་ཁོའི་འབྲུལ་རྒྱ་གཉིད་དེད་རང་
ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཁོ་ལ་སྤང་བ་ལ་བསྟོས་ནས་སྤང་བ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་
ལྟར། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་
བྱིར། ཅུ་ཤེད་རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བའི་ཡུལ་ཡང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཇི་སྟེད་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་སོགས་དང་། མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཇི་སྟེད་པ་མ་དག་པའི་སྤྱོད་བཅུད་ལ་སོགས་
པ་གཉིས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་ལྡོག་པའི་དོན་མེད་ལ་གཉིས་
པ་ནི་ས་དེར་རྒྱ་ལོག་པས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ཇི་

སྟེད་པ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དོན་
སྤང་བ་ན། མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དག་སྤང་བ་ཁོ་ནའི་སྒོ་
ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྤང་བ་ཡིན་གྱིས། གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་མ་བཟོས་
པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་སྤང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་ན། རྟག་ཆར་སྤྲོ་བའི་སེང་གེ་རང་གི་མདུན་དེར་འབྱ་ཞིག་ཉི་མས་
འཆིག་པའི་སྤྱག་བསུལ་སྤྱོད་པ་བྱེད་ཀྱིས་གཟེགས་པ་ཨེ་འོང། འོང་ན། འབྱ་དེ་
ཉི་མས་འཆིག་པའི་སྤྱག་བསུལ་དང་སྤང་བ། འབྱ་དེའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་བྱེད་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་བྱེད་
ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ལ་སྤྲོ་བ་སྤྲིབ་བྱེད་དང་། སྤྱགས་བསུལ་དམར་འབར་བ་
སྤྲིབ་བྱེད་དུ་དང་། མཆོན་ཆའི་ཆར་བ་སྤྲོ་བས་གཏུབ་བྱེད་སོགས་སྤྱང་བར་
ཐལ། འདི་དག་བདེན་པར་མི་སྤང་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་སོ། །སྤྱི་ལ་ངོས་བཅས་
སོགས་སྤྱང་བ་འདི་སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བདེན་པར་མི་
སྤང་ན་སོ་སྤྱི་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་དེ། སོ་སྤྱི་ལ་གང་སྤང་
ཡང་བདེན་སྤང་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་མེད་དེ་འབྲེལ་མ་གསུང་། རྒྱལ་བ་
ཙོང་ཁ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངེ་སྟེད་པ་མཁུན་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་
གཙོ་བོར་མཁུན་གསུངས་པའི་ཆོག་མེད་མོད། བྱེད་རང་ཕྱོགས་སུ་འཆིག་ལ་
སྤང་བ་ཅུག་ནས་དགག་པ་བྱེད་པར་འདུག །གང་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཞེ་འདོད། ཐུན་

པས་སངས་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་བ་པའི་བྱ་བ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེད་དམར་འབར་བས་སྤྱི་
ལུས་བསྐྱེད་པ་དང་། མཚོན་ཆའི་ཆར་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གཏུབ་པའི་བྱ་བ་
བྱེད་ཀྱས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱིས་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་སྤྱི་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར་གསུང་རྒྱ་རེད་ལ། འོན་ཏེ་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་
དེ་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་སྤྱི་ཨོྲཱ་ལ། རྟོགས་ན། ལུན་པས་བྱེད་
རང་གི་ཡིད་ཤེས་ལ་སྤྱི་བ་པ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
དང་། མཚོན་ཆས་ཡིད་ཤེས་གཏུབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཐལ། རྟོགས་དེའི་ཕྱིར།
འབྲེལ་ཅི་འདུག་སོམས་ཤིག །ཡང་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱི་འབྲུང་ལུས་བཅ་ཆོས་
དང་བལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་དུ་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱིར་དུ། སྤྱི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷགས་ཀྱིས་བཅ་ཆོས་མཐའ་དག་འཇལ་
བ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུང་བ་ལ། ལྷགས་ཀྱིས་བཅ་ཆོས་འཇལ་ན་འཇལ་
མཁན་གྱི་ལུས་བཅ་པོར་འགྲོ་དགོས་ན། ལྷག་ཆང་སྤྱི་བའི་སེང་གའི་སྤྱི་ལུས་
མདུན་གྱི་བུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་བུམ་པ་འཇལ་བའི་
ཕྱིར། རྟོགས་མ་གྲུབ་གསུང་ན་བྱེད་རང་ལ་རག །མདུན་ན་གནས་པའི་བུམ་པ་
ཅོམ་ཡང་ལྷགས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་ན་རིག་གནས་ཀྱན་རི་ལྟར་གཟིགས། ཡང་
ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྗེས་སྤྱི་མ་ལུན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་བ་པའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷགས་ལམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རེ་རེའི་སྤྱི་དུ་ཡང་སྤྱི་བ་
ནན་གྱིས་འགོག་པ་དགོས་ཤིང་འབྲས་བུའི་དུས་སྤྱི་མཐའ་དག་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་

ཞེས་པ་ནི། མཁས་པ་ཆེན་པོ་བྲིད་གྱིས་འདི་འབྲེལ་ཐལ་བ་འཕེན་དགོས་མེད།
ལམ་དང་འབྲས་བྱ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་རྒྱུའི་ལམ་དེ་མདོ་སྒྲགས་སུའི་ལྷགས་བྱས་
གྱང་། ལྷོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་བྱ་ལ་མི་བྲེད་དེ།
བསྐྱལ་བཟང་ལས་མཆན་རེ་རེ་ཡང་པར་བྱིན་བྱག་བྱག་གིས་བསྐྱབ་པར་
བཤད་པ་དང་། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ལྷ་མ་སྐྱེལ་བསུ་བྱས་པས་བྱག་ཞབས་
ལ་འཁོར་ལོའི་མཆན་འོང་བ་སོགས་གསུངས། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས། དགེ་བ་
འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རྫོགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་
ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་དང་། འཇུག་
པར། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ཤེས་པས། །ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་ལམ་ཐབས་སྣ་ཆོགས་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་གསུགས་སྐྱེའི་
བྲེད་པར་སྣ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པར་བཤད། སྒྲགས་ལ་ཡང་སྣང་ཕྱོགས་སྐྱེའི་འཁོར་
ལོ་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་མཛད་པ་རྣམས་འབྲས་བྱས་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་
པར་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བྱས་སུ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་
འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་དང་མ་ཐུན་པར་འཁོར་བ་རི་
མིན་བར་ལྷོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་ཆོས་སྐྱ་འཐོབ་པར་གསུངས་པས།
བྲིད་ནི་རང་གི་སྟོན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་བསྐྱུར་བར་བྲེད་པ་སྟེ། །རྟ་ལ་མཛོན་པར་
ཞོན་བཞེན་བྱ། །རྟ་ཉིད་བརྗེད་པར་གྱུར་པ་བཞེན། །གསུངས་པ་དེར་གདལ།
ཡང་བྲིད་གྱིས་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་མཉམ་

གཞག་ཏུ་ཆོས་ཅན་ཇི་གསལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་སྣང་བའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་ལ། འོ་ན་
ཁྱེད་རང་ལ། མཐོང་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་གོང་མའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྣང་བ་ཇི་མི་གསལ་ཇི་མི་གསལ་དུ་འགྲོ་བར་ཐལ། རྟགས་དེའི་
ཕྱིར། འདྲོད་ན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནས་ས་བརྒྱ་བའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྣང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
ཁྱེད་རང་གི་སྤྱན་ཕྱེ་ནས་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆོ། དང་པོ་ནས་
གཟུགས་ཅུང་ཟད་སྣང་བ་དེ་ཇི་གསལ་ཇི་གསལ་དུ་སོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་
མི་བྱས་ཏེ། སྤྱན་གྱི་པགས་པ་ཕྱེ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསལ་བར་མཐོང་གི་
རིམ་གྱིས་སྣང་བ་ཇི་ཆེར་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་མེད་པར་མ་ཟད་ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་ཡང་མེད་
དོ། །ཟེར་ནས་དེའི་ཁྲངས་འཇུག་པ་ལས། སེམས་འགག་པས་དེ་སྒྱུ་ཡིས་མངོན་
སུམ་མཛད། །ཅེས་དང་། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་
གྱུར་པ། །མཁྱེན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་སྤྱགས་སུ་
རྒྱད། །ཅེས་དང་། གང་ཆེ་སྤྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་རྫོ་ཡང་སྤྱེ་བ་དང་བལ་
བ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་

དག། གློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཆེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་
མེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་པ་སོགས་ཁྱངས་མང་པོ་འགོད་པ་ནི་གྲིས་པ་འབྲིད་
པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ལ་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་མི་འབྱུག་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྐྱུས་ཆོས་སྐྱུ་མཛོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ལུང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་
ནི། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་བྱགས་སུ་རྒྱུད་ཅེས་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་བྱགས་
སུ་རྒྱུད་ཅེས་པ་བྱགས་ཀྱིས་འཇལ་བའམ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གློ་དེས་
ཆོས་དེ་འཇལ་ན། ཆོས་དེ་གློ་དེའི་ཡུལ་མིན་པ་འགལ་བའི་བྱུང་དང་། གང་ཆེ་སྐྱེ་
མེད་ཅེས་སོགས་ནི། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡུལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་
པས། དེས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དེའི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་སྐྱེས་པས་ཡེ་ཤེས་དེས་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
དོན་ལ་བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་། གང་ཆེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པས་གློ་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པར་བྱགས་པ་བཞིན་དུ།
ཡུལ་སྐྱེ་མེད་ལ་གློ་ཡང་སྐྱེ་མེད་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སོང་ནས་ཡུལ་གྱི་
གནས་རྒྱུ་ལ་དང་གློ་ཡི་སྤང་རྒྱུ་ལ་མ་བྱུན་པ་ཉིད་ལ་གློས་རྟོགས་པར་ཐ་སྙད་
གདགས་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་འདུག་པ་དེ་ལྟར། རང་ཡུལ་མེད་དང་དེ་
ཉིད་མཁྱེན་རྒྱུ་ལ་འགལ། །ཞེས་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་

མེད་དུ་ཁས་སྒངས་ནས། ཡང་ཕུང་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་
ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་འཆད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་གི་དོན་ནི་ཆོས་སྐུ་
མངོན་དུ་མངོད་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱལ་པའི་ཁུངས་ཡིན་ལ། ཡང་
སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམས་པའི་ཆེ་ཡུལ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་དང་ཆོས་ཉིད་
དངོས་མེད་གཉིས་རྒྱུངས་ཆད་དུ་སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་ཏེ་
འཆར་ལ། སྤྱོད་ལམ་བོད་སོགས་བཞིའི་སྐབས་སུ་གཉིས་སྒྲུབ་དེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་
ལ་སོང་ནས། ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མཇུག་ཏུ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་དང་
ཆོས་ཉིད་དངོས་མེད་གཉིས་སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་རྒྱུངས་ཆད་དུ་མི་སྒྲུབ་བར་ཡུལ་
ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆོ།
བདེན་གྲུབ་དང་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོས་པ་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། དམིགས་པ་
མེད་པས་སྒྲོས་པ་ཀུན་ཞི་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་ཞེས་དང་། དེ་
ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་མི་འགོ་བར་མ་ཟད། ཡོད་པའི་
ཁུངས་སུ་འགོ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་དེ་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡི་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་ཐ་སྟོད་དངོས་འགོག་པའི་ལན་ནི། ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་བར། འཇུག་པའི་གཉི་ཐུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་
ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཟུན་པའི་ཀུན་

རྫོབ་ཅམ་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཛོག་བྱེད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ཀྱང་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ནི།
སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་
པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཛོག་བྱེད་ནི། ཉན་རང་མི་སྟོབ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པ་
འཕགས་པ་འཛོག་བྱེད་སྲ་མ་སྤངས་ཟེན་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
རིག་པ་དང་བཅས་པས་སྤང་བཅས་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་
ཅམ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལྟ་ཞོག །ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡང་འཛོག་བྱེད་
མེད་པར་གསུངས་ཏེ། སྤང་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ལོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་བ་
གཏན་ལོག་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲེལ་པ་མི་
འཐད་དེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ་མ་རིག་པའི་
ངོར་འཛོག་པ་དང་། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་སྤང་ཡང་མི་ཞེན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པའི་སྤྲོ་བ་འདད་དུ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དང་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བདེན་སྤང་ཡོད་ཀྱང་བདེན་

པའི་སྐྱ་བཤད་དུ་མེད་པ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་དབང་གིས་བདེན་སྣང་ཡོད་པ་རྗེས་
ཐོབ་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་སྣང་མེད་ལ་གནས་པའི་ཉན་རང་དག་
བཅོམ་དང་དག་སའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་མིན། ཞེས་དང་། གང་ཟག་དེ་རྣམས་
ལས་ལོགས་སུ་དགར་ཆོག་སྒྲོས་ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཚུད་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ལོག་པས་
མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གོང་དུ་བཤད་
ཟིན་ལ། བྱེད་རང་ལྟར་ན། འོན་ཀུན་རྫོབ་ལ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྩུན་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གཉིས་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་
དང་པོ་འཛོག་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་
རང་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། རང་རྒྱུད་པས་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་འབྱེད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་
ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡང་རྩུན་པས་ཡང་ལོག་མི་བཞེད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས།
རང་ལུགས་ཀུན་རྫོབ་ཡང་ལོག་མི་བཞེད་དང་། །དེ་ལ་བདེན་རྩུན་གཉིས་སུ་
འབྱེད་པ་འགལ། ཀུན་རྫོབ་ཆོས་ཀུན་བསྐྱུ་བར་འདོད་པ་དང་། །དེ་ལ་བདེན་
རྩུན་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་འགལ། །གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །རྩུན་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཅམ་ཉིད་འབྱེད་ཟེར་གྱི། །དེ་ལ་བདེན་རྩུན་གཉིས་འཛོག་མ་བྱས་སོ། །ཞེ་ན།
འོན་དེ་ལ་རྩུན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྩུན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་

ལས་ནི། ཕུང་སོགས་རྣམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དོན་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
དང་། དེ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་ཁྱེད་རང་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བཞག་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་འཛོགས་བྱེད་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། འདོད་ན། དེ་སློ་དོན་མ་ཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་
ཁྱེད་གྱི་ཞེ་འདོད་མ་རིག་པས་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཐམས་ཅད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
མེད། རི་སྟེང་པ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་མེད་གསུངས་མོད། སྤང་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་པ་མ་དན་ནམ་དེ་ཤེས་པ་
དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ལེགས་པར་དགོངས་
ནས་གསུང་འཆལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། རྩན་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཉིད་བྱེད་པ་སྐྱབ་བ་གྲགས་པའི་རང་ལུགས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རང་
ལུགས་མ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་རོང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱབ་བ་གྲགས་པའི་
རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་སོང་། མ་བྲལ་ན། སྐྱབ་བ་གྲགས་པའི་རང་ལུགས་ལ་རི་བོང་རྩ་ལ་རིང་ཐུང་
གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱབ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་
དེ་ལ་དེ་གཉིས་མེད་མོད་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་གྱི་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དེ་
གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་དོན་རྩན་པ་འབྱུང་བར་

ཐལ། དེའི་ངོན་རྒྱན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་
དེ་རྒྱན་པར་འབྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་
ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ངོར་ཡིན་
ནོ། །ཞེན། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་རྣམས་
ཀྱིས། །གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་
བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་གཞག་ །ཅེས་
འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལྷ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་
བལྟོས་ཏེ་བདེན་པ་དང་། ལྷག་མ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་ལྷ་དེ་
ལ་བལྟོས་ནས་རྒྱན་པར་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་
ཡུལ་དང་པོ་ལྷ་རྒྱན་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷ་གང་ཟག་གསུམ་པོ་
ལ་བལྟོས་ནས་རྒྱན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་འཛོག་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་པ་དེའི་ཤེས་
ངོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཕྱི་མ་ལྷ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་པར་
ཐལ། དེ་ལྷ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ་བདེན་པས་བདེན་པར་
འཛོག་པ་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་དེའི་ཤེས་ངོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་ལྷ་
པོ་དེ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་བདེན་རྒྱན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྟོ་ཐམས་
ཅད་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་
ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྟོ། །འདོད་ན། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ། དེས་
འབྲུང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་མ་རིག་པ་བཞིན་དུ་འགོག་
རིགས་པར་ཐལ། འདོད་རང་མ་གསུང་། གཞན་ཡང་བྱིད་ཀྱིས་གོང་འོག་མང་
པོར་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གང་གི་ངོར་འཛོག་པའི་སྒོ་བདེན་འཛིན་
སྟན་སྒྲིམ་ཁོན་ལ་འཆད་པ་ནི། བདེན་འཛིན་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་དབྱེ་བ་
ངོས་མ་ཐེན་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་
སྒྲིམ་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་
གསུངས། །ཞེས་ཡང་དག་པར་ཞེས་སྒྲོས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་
ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་
ལས་པའི་ངོ་ཐོའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་གང་ཟག་དང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཞེས་པ་རང་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་བཞད་འདུག་པ་མ་གཏོགས་དམིགས་ཡུལ་ཐ་སྙད་
དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་དང་གཉི་ཟུག་ཏུ་མ་བཞད་ལ། དེས་ན་
བདག་མེད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྤང་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མི་འགོག་པར་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་ལ་སྒྲི་
བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་

ངོ། །ཞེས་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ་ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། ཁོ་པོ་
ཅག་ནི་འདྲིང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་པོས་བྱུབ་པ་འགོག་གི་ མིག་ལ་སོགས་
པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཉིད་ནི་མི་
འགོག་གོ་ཞེས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་རིག་པས་མི་འགོག་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་མཁས་
པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་རྗེ་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་མ་བཅུག་པར་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱབས་ཏེ་སྦྱུལ་པ་ལས་སྦྱུལ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་
འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་སྐྱབས་པར་བྱའོ། །མཐོང་བ་ལ་ནི་བསྟོན་པར་མི་
རུས་ལ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པས། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལྟར་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་མཉམ་དང་། མ་འབྲུལ་པའི་ངོར་
མེད་མཉམ་ཡིན་པས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་
པར་ཁས་མི་ལེན། གཞན་ངོར་དང་། དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་ཡོད་པར་
བཞེད་པ་ཡིན་གསུང་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། མཁས་པས་ཁས་སྐྱབས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་རྩ་བ་རང་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་
ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ལྟར་ན། གང་ལ་
སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་
བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གོ་བསྐྱོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ།

དབུ་མ་པའི་ལུགས་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རུང་བའི་རང་ལུགས་དེ་
ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རུང་ལ། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ་བདེན་
འཛིན་གྱི་ངོ་དེར་བྱ་བྱེད་འཛིན་ཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར། ཐ་སྙད་ཆད་མས་ཐ་སྙད་མི་འཇལ་དང་། །གཏི་ལུག་ཆོངས་པས་ཐ་
སྙད་འཇལ་བ་འགལ། །ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱིས། སྣང་བ་མེད་པའི་
སྟོང་ཡུལ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་དང་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོབ་པ་མཉམ་གཞག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་མི་སྣང་བར་གསུངས་པ་
སངས་རྒྱུ་ལ་སྦྱར་ནས། སངས་རྒྱུ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གཏན་ནས་མི་
སྣང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཆེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱུ་
བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོང་
ཅིག་ཐངས་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱུ་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། སངས་
རྒྱུ་བརྒྱ་པོ་དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། རང་གི་ཆེ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་
གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མཐོང་བ་འཇུག་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་དང་།
འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་
སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཐག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགོ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་
དང་། རང་གི་ལུས་བརྒྱ་སྟོན་པ་དང་། ལུས་བརྒྱ་པོ་ངེ་ངེ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་འཁོར་བརྒྱ་བརྒྱས་བསྐྱོར་བར་སྟོན་ཅུས་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་
ས་གཉིས་པར་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་གསུམ་པར་འབྲུམ་ཕྱག་བཅུ་
གཉིས། བཞི་པར་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་པ་བཅུ་གཉིས། ལྔ་པར་གྲེ་བ་ཕྱག་སྟོང་བཅུ་
གཉིས། ལྷག་པར་གྲེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་བཅུ་གཉིས། བདུན་པར་ཁྱག་ཁྱིག་ཕྱག་
འབྲུམ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས། བརྒྱད་པར་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་
གྲི་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་བཅུ་གཉིས། དགུ་པར་སྟོང་གསུམ་
གངས་མེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྲི་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་དང་མཉམ་པ་བཅུ་
གཉིས། ས་བཅུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པར་
གསུངས་ལ། འོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རི་ལྟར་འཐོབ་ན། མདོ་
སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཆོ་བས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོ་རྗེའི་སྟོང་པོ་ལ་བྲིས་པ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་ཡུལ་དང་། འྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
ཆད་མེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ཡུལ་འབྲུག་པ་ཅི་
འདྲ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོ་རྗེ་སྟོང་པོས་སྤྲས་པ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས། འདི་ལྟ་
སྟེ་དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྤྱིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྲི་ཁམས་ནས། རེའུ་
རྒྱ་ལྷག་གི་ཆོག་གུ་ཙམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཞིག་ཆངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་འཛིག་
རྟེན་གྲི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དག་ན། སའི་ཁམས་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད། རེའུ་འདི་

གཉིས་ལས་རིམ་ཅམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པར་འཕགས་ཤིང་ལྷག་པར་ཆད་མེད་ཅེས་
ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ན། གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། དེ་ལྟར་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པ་མངའ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་བཞི་བྱོན་
ཀྱི་ཆོག་འདི་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བདག་གིས་དཔགས་སོ། །གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ།
རིམ་ལྷན་གྱི་མཛེས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་གང་སྤངས་པའི་སའི་ཁམས་ནི་
རྒྱུ་ལ། ལྷག་མ་ལུས་པ་ནི་ཆད་མེད་པའོ། །གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་འདི་ཁོ་ན་ཡང་། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པར་
ཤིན་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་བསྟན་དུ་ཟད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ས་ལྷ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་བྱོན་ལ་བསྟོལ། །བྱོན་ཀྱིས་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་དག་གི་མདུན་ན་དཔང་དུ་བཞུགས་
ཏེ། གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། གཤམ་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་ཕྱོགས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
ཞིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེད་ཅིག །ས་འདི་
ལྷ་བུའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཆལ་ལམ། འདམ་
བུའི་ཆལ་ལམ། འོད་མའི་ཆལ་ལམ། ཉིལ་གྱི་ཆལ་ལྟར། ཡོངས་སུ་གང་བར་
གྱུར་ཀྱང་། དེ་དག་གི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་
བསྐྱལ་བ་སུ་མེད་པར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྐད་ཅིག་ཡུང་ཅམ་ཐངས་ཅིག་ཏུ་བྱང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་

གྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཚོག་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གི་
ཆའི་བར་དང་། རྒྱར་ཡང་མི་ཚོག་གོ་ཞེས། ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་སྟེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ལ་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་རྩེ་མང་རྩེ་མང་དུ་སོང་ནས།
ས་བརྩ་པའི་བྱང་མེས་ས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
གཟིགས་པ་མང་བ་སྤྱིང་བཞི་པའི་ས་དང་། དེའུ་རྒྱ་ཤུག་གི་ཚིག་གུ་ཅམ་གཉིས་
ཀྱི་མང་ཉུང་གི་དཔེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོར་བཞག་ནས་གསུངས།
དེ་ཡང་གང་ཟག་སྤྱི་ཡིན་གྱི་སྟོར་མ་ཤོད་དོགས་ནས། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། ཁྱོད་
ལ་བསྟོལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱལ། གསུངས་འདུག་པ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
སྣང་བ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱི་

ས་བྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚོས་གཏན་ནས་མི་འཆར་
ན། མདོ་འདི་ཁྱེད་རང་གིས་སྟོང་སྤྱངས་མཛོད་ལ་བྱུང་ཉེ་གསུང་བ་ཞུ་ལགས།
ད་ནི་རྩ་བའི་གཉིས་པ་འཁོར་གསུམ་བཙོ་བརྒྱད་པོའི་དངོས་ལན་མདོར་བསྟུས་
གདབ་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་པས་རྩུན་དང་བསྟུ་མེད་གཞུང་བཞིན་དུ། ཁྱེས་པ་
དང་། ཡུལ་ཀུན་རྩུན་དང་བསྟུ་མེད་གཞུང་བཞིན་འགས། ཁྱེས་པ་ནི། རྟོགས་
སྤྲུལ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་རྩུན་ལབས་ནས་རྟོགས་སྤྲུལ་འགོད་པར་འདུག་སྟེ། རྩེ་
སྤྲུལ་མས་ནི་རྩུན་པ་དང་སྟུ་མེད་ཀྱི་གཞུང་བཞིན་དུ་ཁྱེས་ཚིག་རྩེ་ཅམ་ལ་
ཡང་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་བས། བཅས་ལྡན་དག་སྟོང་སྤྱངས་ཆེན་རྩུན་གསུང་
འགས། ཁྱེས་བཛོད་པར་བྱལ། །

༩༡༩ ཡུལ་དེར་འབྱུང་དང་དེ་ལ་ཚད་མ་འགལ། །ཟེར་བ། བྱིད་རང་གི་
ལྷགས་འདིར་ཚད་མ་གཞི་མ་བྱུང་ཟེར་ནས་རིགས་ཤེས་དཔག་ཚད་མ་
ཡིན་པར་སྤར་བཤད་བ་ལྟར་གསུངས། སོ་སྤྱིའི་ཤེས་བ་ལ་འབྱུང་ཤེས་ཀྱིས་
བྱུང་བས། མེ་པར་བྱས་པས་སྤྲ་ར་ཚུར་ཆོག་པས། རང་ཆོག་དངོས་འགལ་སྤྲ་
བའི་མེང་གེར་འགལ། །

༩༢༠ རྗེས་དཔག་ཡོད་དང་སྤྱབ་ངག་མེད་པ་འགལ། །ཞེས་བ་ཡང་རྗེ་སྤྲ་
མ་ནི་དེ་འདྲ་མི་བཞེད་པས་བྱིད་རང་རང་གིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ཆོ་བ་
བྲགས་བ་གཉིས་ཀས་སྤྱབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཀོད་བ་སོགས་
སྤྱབ་ངག་མང་དུ་ཡོད་པས་སོ། །བྱས་འདུག་ཅིང་། སྤྱབ་ངག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
བ་ལས་མ་འདས་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཚད་མས་མ་བྱུང་བར་སྤྲ་བས། རྗེས་
དཔག་སྤྱབ་ངག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་འགལ། །

༩༢༡ མཐུན་སྤྲང་མེད་དང་ཆོས་ཅན་ཚད་བྱུང་འགལ། །ཞེས་བ་ཡང་། ཆོ་
བས་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔེ་ལ་ཡང་། འདྲ་བ་ཡོད་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྤྲ་བ་དང་། ཐལ་འགྲུར་བ་གཉིས་ལ་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤྲང་བ་མེད་པར་གསུངས། དེ་ལ་དངོས་སོ་ཞེས་བ་འདིས་ནི་
ཆོས་ཅན་འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བདག་སྤྱི་མེད་པར་སྤྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་
པར་གསུངས་བ་འགོག་པར་འདུག་པས། ཆོ་བའི་རྗེས་འབྲངས་དེ་ཉིད་འགོག་
བ་འགལ། །འདིར་བྱིད་ཀྱིས་མེར་འདོག་ཁ་པོ་བྱས་ནས། བྱེ་བྲག་བ་དང་སངས་

རྒྱལ་པའི་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་
འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་སྤྱོད་པ་གཉིས་མ་སྤྱོད་སྤྱང་
བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ཟེར་བ་ཡིན། མ་སྤྱོད་སྤྱང་མེད་ཚུལ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་གང་དང་གང་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་དགག་བྱའི་ཆད་དུ་
ངོས་བཟུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་ཆ་དེ་ལས་ཆད་མར་སོང་བས་བྱུང་
པ་དང་། ཆད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ལ་མ་འཁྱུལ་བས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་
པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྤྱོད་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་བདེན་
པར་བྱུང་པའི་ཆ་དེ་ལ་མ་འཁྱུལ་བས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་ཟེར་བ་མིན་པས་རྗེའི་
གསུང་ལ་དེ་འདྲའི་གསལ་ཁ་ཡོད་པ་རྣམས་བྱིད་རང་གི་མ་གཟིགས་པར་བྱམ་
སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་མང་དུ་བྲངས་ནས་དགག་
པ་བྱེད་པར་འདུག །དེ་ལྟར་ན་བྱིད་རང་གིས་ཀྱང་། རང་གཞན་བྱུང་མཐའ་
དབྱེ་བ་རྣམས་མང་ཡང་། །ལྟན་སྐྱེས་འཁྱུལ་པའི་འཛིན་སྟངས་བྱུང་འགོག་
ཁྱིལ། །མཐའ་ལ་ཞེན་དང་མཐའ་བྲལ་སྤྱོད་པར་འདུ། །སྤྱོད་པ་ལུགས་ལས་གཞན་
དང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ལུགས་མཐའ་བྲལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་བདག་འཛིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སོགས་མཐའ་ལ་ཞེན་
ཅིང་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་རིག་པས་སྤྱོད་པར་བཤད་པ་འདི་
དང་། སེམས་ཅམ་པས་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ལ་སྐྱོར་དགྲའི་རྣམ་གཞག་བྱས་
ནས་སྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་སྐྱོར་བར་གསུངས་ཤིང་། བདག་

འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ལུལ་འགོག་པར་བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་། རྣམ་
རིག་སྤྱོད་བའི་གཙུག་རྒྱུ་མཆོད་གཉིས། །རོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེད་པར་བཏགས་
པ་དང་། །གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་བདེན་པའི་ཀུན་བཏགས་ཏེ། །རྟོག་
དང་རྟོག་མེད་ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྤང་བའི། །ཆོས་བདག་འདི་ཉིད་འགོག་ལ་སོ་སོར་
བཅོམ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡང་དངོས་འགའ་དུ་འབྱུང་རྟོ། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་
ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ལ་འབྲུལ་པའི་ཆད་
མར་སོང་བས་བྱུང་བ་ནི་ཏགས་མ་གྲུབ་པས་རྩུན་ཡིན།

༡༥། ཕྱི་དོན་ཆད་གྲུབ་རྒྱལ་ཐོན་ཆ་བཅས་འགའ། །ཞེས་བ་ཡང་། དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། །འཇུག་པ་ལས། མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྤང་
ཡོད་མིན། །སེམས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་སྤང་རོ་ཞེས་གསུངས་པ། །གཟུགས་ལ་ཤིན་
ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཟུགས་བརྗོད་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བྱང་དོན་ཉིད། །འདི་
ནི་སྟོན་པས་བྱང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། །འདི་ནི་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་
པས་འཐད། །ཅེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་
དོན་དུ་བཀའ་ནས་ཐ་སྡད་དུ་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། །བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་པ་ལས། སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ནི་རྩལ་དགའའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་
ནི་རྒྱུད་པར་མི་འོང་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་དང་། །རྒྱལ་ཐོན་ཆ་མེད་འདོད་ན་ཤིན་ཏུ་
འགའ། །

༩༥༽རིགས་ཀྱི་ཆོས་མཛོད་མཛོད་ཀྱི་ལུང་ལ། ཞེས་པ་ཡང་མདོ་
ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་གནས་བཞི་གསུངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་
གྱི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་འགོག་པར་འདུག་པས། ལས་གྱི་རྒྱས་པས་
ཅི་ཡང་རྒྱས་པ་དང་། རྟོག་བཅས་ཚོས་གཉིས་གོ་གཅིག་མི་རྒྱས་འགྲུལ། །

༩༦༽སྐྱེ་ཤིང་དང་སྐྱེ་ཆུང་ཡོད་པ་འགྲུལ། ཞེས་པ་ནི། འཇུག་སྒྲིག་
ལས་གཟུགས་བརྟན་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པས་ན། ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མིག་ཤེས་གྱི་དམིགས་སྟེན་ཡིན་པས། གཟུགས་
གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གཉིས་དང་སྐྱེ་ཤིང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་མ་
སོགས་དང་། སྐྱ་བརྟན་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་
དང་། མི་ལམ་ན་མིག་ཤེས་སོགས་ལྷའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་ཀྱང་
མི་ལམ་མི་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རོར་དེ་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་པས་མི་
ལམ་གྱི་མིག་དང་། མི་ལམ་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་གསུམ་པོ་
ཁས་སྦངས་པར་སྟོན་གྱི། དེ་གསུམ་མིག་སོགས་སུ་བྱལ་བར་འདོད་པ་མིན་ཏེ།
སྐྱེ་མའི་རྟ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་མའི་མི་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེ་དག་རྟ་སྐྱེ་དང་མིར་འདོད་མི་
དགོས་པ་བཞིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཤིང་
ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱེ་ཤིང་མིན། སྐྱེ་མའི་རྟ་དང་། མི་ལམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
སྐྱེ་ཆེན་སོགས་མིན་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་དེར་
སྐྱེ་ཤིང་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་རབ་རིབ་

གྱི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ལྷ་
མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་སྤུང་མོང་དུ་
བལྟས་པའི་ཆེ་ལས་གྱི་རྒྱས་པས་གོ་ས་གཅིག་ན་ལས་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
དང་ཚུས་རྒྱ་བྱས་ནས་བདུད་ཅི་ཚུ་ནག་ཁྲག་གསུམ་མཚན་ཉིད་པར་བྱུང་བ་
སྤྱི་ཅས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནག་ཁྲག་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། ལས་གྱི་རྒྱས་པས་རྣམ་ཡོད་ཅི་ཞིག་འགལ། །

༩༥༥ རྩས་བྱུང་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འགལ། །ཞེས་བ་ནི། རྩ་
བས། དངོས་པོ་སྟོང་བ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། །ཆོགས་ལ་བལྟས་
རྣམས་མ་གྲགས་པར་ཡང་མིན། །རི་ལྷར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་
ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
སྟོང་ན་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་
ངོ་བོས་སྟོང་ན་ཡང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་
ལས། རང་དབང་དུ་བྱུང་བ། རྩས་སུ་བྱུང་བ་སོགས་མིང་གི་རྣམས་གངས་སུ་
མཛད་ནས་མེད་པར་བཞེད་པ་འགོག་པར་འདུག་པས། །སྤྱིགས་སྤྱི་ལོ་གས་པ་
གང་ཡང་མ་ཤེས་པར། །སྤྱིགས་སྤྱི་འགོག་རྩོམ་རང་ལུགས་འགོག་པ་འགལ། །

༩༥༦ གཞན་སྐྱེ་མེད་དང་ས་སྤྱིག་རྩས་གཞན་འགལ། །ཞེས་བ་ཡང་། རྩ་
བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ས་སྤྱིག་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་མ་ལས་བྱ་
འགྱུར་བ་སོགས་ཁས་ལེན་ཡང་དེ་ཅམ་གྱིས་གཞན་སྐྱེར་མི་འཛོག་གི་རང་

གི་མཚན་ཉིད་གིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་བྱུང་
བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་གཞན་སྐྱེའི་དོན་ཡིན་པས། ཐལ་བ་འཕེན་རྒྱ་ཐད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཐ་སྙད་ཅེས་གྱི་གཞན་དང་རང་མཚན་གྱི། གཞན་གྱིས་བྱུང་བར་མི་ཤེས་
གཞན་འགོག་འགལ། བྱུང་གིས་དངོས་སྤྲུལ་པས། གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་
བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུལ་པའི་ལན་དུ་སྒྲན་པོ་ཆད་
མར་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་
སུ་འཛིག་རྟེན་པས་མཐོང་བ་ཆད་མ་མིན་ཞེས་སྤྲུལ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ་རྒྱ་གཞན་
ལས་འབྲས་བུ་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཆད་མ་ཡིན་ན་གཞན་
སྐྱེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད་ཅེས་བ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
ཟླ་བ་གྲགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་ཅི་ཞེན་འཕགས་པ་རྣམས་གིས་གཟིགས་པ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་འབྱུང་བ་འཛིག་
རྟེན་གྱིས་མཐོང་། དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་མི་དགོས་
སོ། །

༡༩༽བདེན་རྒྱན་ཡོད་དང་ཡང་ལོག་མེད་པ་འགལ། ཞེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ལ་སྦྱིར་ཡང་ལོག་མི་འབྱེད་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ཤེས་རིང་ཡང་ལོག་

འབྲེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུགས་སོགས་ལུལ་ལྷ་ལྷ་བུ་བདེན་པ་
དང་ཡང་དག་ཡིན་ལ། འབྲེད་གྱི་འབྲེད་རྒྱ་ས་བསྐྱད་པའི་སྒྲུ་མའི་རྟ་སྐྱང་སོགས་
རྒྱན་པ་ཡིན་པས། འབྲེད་མེད་ཆོག་ཆོགས་འགལ་བའི་ཁ་གངས་ཅམ། །རིགས་
པ་སྒྲུ་བའི་མཁས་ལ་ཤིན་ཏུ་འགལ། །

༡༡༡ །ཡན་ལག་ལ་དབྱེད་བུམ་པ་མི་རྟེན་དང་། །སྐྱད་ཅིག་ལ་དབྱེད་ཞིག་
པ་རྟེན་པ་འགལ། །ཞེས་པ་ནི། འབྲེད་པ་ཆོག་གསལ་ལས། འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་ཏུ་
ཁས་སྐྱངས་ནས་འདུས་བུས་སྐྱད་ཅིག་མར་སྒྲུ་བ་ལྟར་ན་རྒྱ་མེད་པས་འཛིག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོས་སྐྱད་ཅིག་མ་འཛིག་པ་དང་བུལ་བ་ནམས་འདུས་བུས་
སུ་རི་ལྟར་བུང་ཞེས་དང་། དབྱེད་མ་རྩ་བར། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བུས་
ཡིན་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། སྒྲེ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་གཤི་
ཞེས་གསུངས་པའི་རིག་པས་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་དེ་དུས་དང་པོར་སྒྲེས་པ་
ཅམ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་
ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲེ་བས་བསྐྱེད་པ་དང་། བུམ་པ་ཞིག་
པ་ནི་བུམ་པ་འགགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བུམ་པ་ལས་བྱུང་བས་ཞིག་པ་འདུས་
བུས་སུ་བཞེད་པ་འགོག་པར་འདུག་མོད་ཀྱང་། བུམ་པ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་
ཚུལ་བསམས་པས་མཐར་བུམ་པ་ཞིག་པ་རྟོགས་པ་དང་། བུམ་པ་གདགས་
གཞིའི་རྟེན་ནས་བཅའ་ན་མི་རྟེན་པ་འགལ་ཟེར་བ་འདུག་ལ། མི་འགལ་འགལ་
བར་འཛིན་པའི་རང་གི་སྒྲོན། །འབད་ནས་གཞན་ལ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་འགལ། །

༡༡༡ རང་རྒྱུད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་སྟོང་
དོར་བྱུང་པ་འགའ། ཞེས་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་གྱུར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་
པ་ཞིག་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྐྱར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དེ་སྤར་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པ་བྱེད་མཁན། རང་
བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་པ་དེའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་འཕེན་ལ། འདིའི་དོགས་གཙང་
དུ་འདི་ལ་དབུ་མ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྟེ་བ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་གྲང་བདེན་བྱུང་དུ་མི་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཀྱིས། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་དམིགས་མི་དགོས། ཞེས་སྟེ་མེད་ཀྱང་། ཞེས་
སོགས་འཇུག་རྟེན་དུ་རང་རྒྱུད་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་དངོས་སུ་ཁས་མི་
ལེན་ཞིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་གྲང་རིགས་པའི་དབྱེད་བཟོད་དུ་བྱུང་མི་
དགོས་པས་གཟུགས་སོགས་ཡེ་ཤེས་དེའི་དོར་ཡོད་མི་དགོས་པར་སྤྲུལ་ཡང་དེ་
དག་ཐལ་འགྱུར་བས་རིག་པ་ཡང་དག་གིས་སྤྲུབ་བྱས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བ་
འཕེན་རིགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། རྗེ་སྤྲུལ་པ་གསུངས་པའི་ཐལ་

བ་འབྲེལ་མེད་ཅིག་ཁྱེད་རང་གིས་བཀོད་དེ་རྗེའི་གསུང་ཡིན་རྒྱུ་ཁྱེད་ས་བྱས་
ནས་འདི་འདྲ་ཟེར་བ་ལ། ཐལ་བ་འབྲེལ་མེད་རང་འཕངས་རང་གིས་འགོག་། སྟོན་
བ་མིན་པའི་སྟེ་བོ་ཀུན་དང་འགལ། །

༩༡༢ ༽ ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མ་རིག་ཡོད་པ་དང་། །ཤེས་པར་གྱུར་པའི་
ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པར་འགལ། །ཞེས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་
མིན་པའི་མ་རིག་པ་ནི། འཇུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལ་འདོད་ལ། དེ་ཤེས་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། མ་རིག་
བག་ཆགས་མ་རིག་པ་མིན་པས། །དེ་ཉིད་ཤེས་པར་སྒྲིབ་པ་ཁྱོད་ཉིད་འགལ། །

༩༡༣ ༽ གཞུང་གཞན་ནས་འབྱུང་ཀུན་གཞི་རང་རིག་སོགས། །འགོག་ན་
རང་ལུགས་དེ་དག་མི་འདོད་དང་། །སྡེ་བདུན་ལས་གསུངས་ཆད་མ་མི་འདོད་
དང་། །རང་ལུགས་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་འགལ། །ཞེས་པ་ནི། འཇུག་
པ་ལས། ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་སོགས་རྒྱས་པར་བཀག་ནས། བཞི་བརྒྱ་
པའི་འབྲེལ་པ་ལས། ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་སྟོས་བྱུང་བ་ཀུན་ལས། ཆོག་
གསལ་ལས་ཆད་མ་བཞི་གསུངས་པ་ལ་འགལ་བ་བསྒྲིགས་པར་སྤང་བས།
ཆོ་གོས་རྒྱུང་བྱས་སྤང་བྱ་བས་ད་སྟེ་སྤང་བས། །རྟོ་བས་པ་ཡི་ཁྱད་པ་བཅོམ་ལ་
སྟོས། །འཇམ་དབྱངས་ཆ་མར་གཞོད་པ་བྱ་སྟེ་ནས། །ཆོ་བའི་ལུགས་ཀུན་སྟོང་
ནས་སུན་འབྱིན་འགལ། །

༩༡༥ ་མི་རྟག་སོགས་རྟགས་ཀྱིས་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། ་དེ་ཡིས་སྒྱུར་
ལམ་རྟག་པར་མི་སྐྱེ་བ་འགལ། ་ཞེས་པ་ནི། ་འབྲུག་པ་རང་འབྲེལ་ལས། ་ལུང་
འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་། ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་ངེས་ཏེ། ་དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན། ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། ་འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ལུང་རིགས་
དུ་མས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་
པར་བསྐྱབས། ་དེ་མ་རྟགས་ན་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་རུས་པ་
སྐྱབ་པ་ལ་དོགས་པ་བཞེད་ནས་འོན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤ་
མོ་གཉིས་མ་རྟགས་ཀྱང་། ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་རགས་པའི་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་དང་། ་དཔེ་གཞུང་དེ་དག་ནས་བཤད་
པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་འོང་ངམ་མི་འོང་སྟམ་ན་རྣམས་འབྱོར་
མངོན་སུམ་སྐྱབ་པའི་རིག་པས། ་བསྐྱབས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་
སྤེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་མགོ་གཞོན་པ་འོང་མོད་ཀྱང་། ་དེ་ཙམ་གྱིས་
སྒྱུར་ལམ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པར་མི་འཛོག་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤུན་མོང་མིན་པའི་
ལུགས་ཡིན་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་སྤོང་བུན་ལས་
ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམས་འབྱོར་

མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆད་
མ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རང་རྒྱད་པ་མན་གྱི་ལུགས་ལ་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སོ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱད་ལ་རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བྱུང་
ཡང་ནང་འགལ་འོང་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་
ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་མིན་པས།

༩༡༥༽གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་། །བདེན་བཞི་ཤེས་
པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགལ། །ཞེས་པ་ཡང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡིད་
མངོན་ཡིན་པ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་རང་ཡིན་པ་འགལ། །ཞེས་
པ་དང་བྱུང་བར་མེད་པས། བཅོ་བརྒྱད་གངས་ཀ་ཆང་ཅམ་ཐལ་བ་ཡིས། །རང་
མཆང་སྟོན་དང་མཁས་པར་རྫོམ་པ་འགལ། །

༩༡༦༽ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་འཇུག་པ་ལ། །ཤེས་བྱའི་བྱེད་ལ་
ཆད་མ་མིན་པ་འགལ། །ཞེས་སྒྲིམ། དེའི་འགྲེལ་པར། ཇི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ། ཐ་
སྟོད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གང་དུ་སོང་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྟོད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མར་སོང་བ་འདོད་པ་ཡིན། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དུལ་དེ་ལ་ཐ་སྟོད་དཔྱོད་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མར་ཐལ། ཞེས་པའང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གཅིག་དུལ་སོ་སོ་ལ་

བཏྲོས་ནས་ཆད་མ་སོ་སོར་ཁས་སྒངས་པས་གང་ལ་གཞོད། དཔེར་ན་པ་རི་ཚུ་
རི་བཞིན་ནོ། དེས་ན་བྱེད་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་འདོད། དེས་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་ཡང་མ་རྟོགས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་ཡུལ་མིན་པར་
འདོད་པས། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཀུན་མི་མཁྱེན་དང་། །མ་རིག་པ་ཡིས་
ཤེས་བྱ་བྱེད་འཇལ་འགལ། །

༡༡༢། རྟེན་ཡོད་བདག་སྤྲུལ་གནས་མ་བྱུང་ངེས་དང་། །རྣམ་ཤེས་བདག་
སྤྲིའི་དབུ་སེམས་ཡོད་པ་འགལ། །ཞེས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་ཉག་མི་
ཉག་ །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཟག་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ། རང་གི་གདགས་
གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་བརྟེན་དུ་མེད། ཉག་མི་ཉག་གང་དུ་
ཡང་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་རྟེན་ཡོད་དུ་སྤྲུལ་བ་རང་སྤྲིའི་ནང་ནས་གནས་མ་བྱུང་ངེས་
པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་གི་མཆོན་གཞིར་འདོད་མཁན་གྱི་དབུ་
སེམས་ཡོད་པ་འགལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཁོཅ་པའི་རུས་སྤལ་གྱི་དཔེ་ལྟར་བྱེད་རང་
གིས་མ་མཐོང་བའོ། དེ་འདྲ་སྤྲུལ་ན་བདེན་སྤྲུལ་ནས་མི་མང་པོ་རྒྱལ་བ་ཙོང་
ཁ་པ་ལ་མི་དགའ་འོང་། དེ་བྱུང་ན་ང་འཆོངས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་མོད། ཤེས་རབ་སྤྲོན་
མ་ལས། གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྐྱབས་པ་ན། བདག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ན། གང་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་གང་
ཟག་བཏགས་ཡོད་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གཞན་ན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེའི་བྱ་སྒྲ་
ཉག་པ་ལ་སེང་གོ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཆོ། གང་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་སེང་

གོ་གཞན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྲུལ་པའི་ལན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། ཡང་སྤྲོད་པར་སྦྱོར་བ་ལེན་པའི་
སྤྲོད་བདག་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་འདི་ལ་གཟེགས། གནས་མ་བྱ་འདོད་པ་ལྟར།
གཅིག་ཐ་དད་ཏྟག་མི་ཏྟག་གང་དུ་ཡང་བཞེད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྩལ་ཡོད་དུ་
འདོད་མཁན་གྱི་དབུ་སེམས་གང་རུང་ཡོད་བྱས་ན་འགལ་བ་ཡིན་མོད། རབ་ཏུ་
མི་གནས་དབུ་མར་ནན་འཆངས་ནས། །གཞི་མེད་བག་ཅམ་སྦྱར་འདེབས་བྱེད་
པ་འགལ། །དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་གསུང་རབ་དབང་པོར་བྱེད་མི་དགོས་པས་མང་པོ་
ཞིག་འབྲལ་དུ་འཆངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་བྱེད་ཀྱིས་གོང་དུ། བདེན་རྒྱུན་ཡོད་དང་ཡང་ལོག་མེད་པ་འགལ། །ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ། སྤྲོད་འདུག་ལས། རྒྱུན་རིང་ཅམ་གྱིས་རི་ལྟར་ན། །སེམས་
ཅན་བདེན་པར་ཡོང་བ་ཡིན། །ཞེས་སྦྱོར་མའི་རྟ་གྲང་དང་སེམས་ཅན་དངོས་
ལ་བདེན་རྒྱུན་རྒྱུན་རིང་གིས་མི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་སུ་
ལ་འདེན། སྦྱོར་མའི་རྟ་གྲང་བདེན་པར་མ་གྲུབ། སེམས་ཅན་བདེན་པར་གྲུབ་ཐེར་
མཁན་ལ་དེ་ཐོངས། དེད་ལ་དོན་མི་འདུག །ཡང་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱུན་ཁོ་ན་ལབས་
ནས། དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
གད་རྒྱུངས་དག་པོ་བསྒྲགས་བཞིན་དུ། མི་ལམ་གྱི་མེས་དོན་བྱེད་མི་རུས་ལ།
སད་པའི་མེས་རུས་པས། ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་འདོག་གོ། །ཞེས་
སྦྱོར་བ་ཡང་། འགལ་འདུ་ཆེ་གོས་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་གཉིད་རྒྱུང་སད་ཁའི་མི་བཞིན་

དུ་ཆ་བར་མི་ལམ་དུ་སྒྲུབ་བ་དེས། བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ།
རྒྱས་ན་སད་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ལས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཉིད་
མོ་ཆེའི་མི་ལམ་དཔྱལ་བ་ནས་འཆེ་འཕོ་ཁའི་མེ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་པའི་དོན་
བྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རྒྱས་ན་གནས་སྐབས་ལུས་གཞན་བརྗེས་མ་ཐག་གི་
ལུས་དེ་དང་མཐར་ཐུག་གཉིད་མོ་ཆེ་སངས་དུས་སུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ལས་མི་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་སེམས་བརྗེས་ནས་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཀྱི། མ་བརྗེས་པའི་
ལུས་ལ་ཆོར་བ་བྲག་ཏུ་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་བྱ་བ་བོ་ཞེ་
ན། གཉིད་ཚུང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། ཁོ་བོའི་སྒྲ་མ་དམ་བ་
ནི། འདུག་ཤིང་ཆེན་མོ་ལས། འོ་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་གསལ་
བར་སྒྲུབ་བ་ནམས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སུ་འདོད་དམ་མི་འདོད་
ཅེ་ན། མི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་མེད་པས་ལུལ་ལྷར་སྒྲུབ་བ་ནམས་ནི་ཡིད་ཤེས་
ཁོ་ན་ལ་སྒྲུབ་བས་ན། དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལྷ་བཞག་ཏུ་མེད་
ཀྱང་། ཡིད་ཅམ་གྱི་དོར་ཀེར་རུས་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དུ་འཛོག་པ་དང་འབྲེལ་བས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་
གཟུགས་ལྷ་ལས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མི་ལམ་གྱི་མེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་བཞེད་བས།
དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་བཞེད་ལ། མི་ལམ་དང་སད་པའི་མེ་གཉིས་ཀ་དོན་བྱེད་རྒྱས་
པར་བཞེད། དོན་བྱེད་ཚུ་ལ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ནས་མ་ལགགས་པའི་སྐབས་དེར་དོན་

བྱེད་པར་འདོད་པས། དེས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་ཉིད་འགགས་ནས་
དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་མཁན་ཡོད་ན། དེ་ལ་དགག་པ་གྱིས། འབྲེལ་
མེད་གྱི་ཚྭགས་སྔ་རེ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་འབྲེལ་མེད་གྱི་དགག་པ་རེ་བགྱིས། དེས་
ན་སད་པའི་མེ་དང་ཆི་ལམ་གྱི་མེ་ལ་བདེན་རྒྱུ་བྱེད་མེད་གཉིས་ཀ་རྒྱན་པ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་ཆི་ལམ་གྱི་མེས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆི་ལམ་གྱི་མིས་དམག་
འཐབ་པ་དང་། ཆི་ལམ་གྱི་ཁོར་ཉོ་འཆོང་མི་རུང་ལ། སད་པའི་དེ་རྣམས་གྱིས་
རང་རང་གི་བྱ་བ་དེ་དག་རྒྱས་པས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་འོན་བདེན་རྒྱུ་འབྱེད་
པ་ཡིན། བྱེད་ཐ་སྟངས་དུ་ཡང་ཆི་ལམ་དང་སད་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་ན། ཆི་
ལམ་གྱི་མི་ཆོས་ཅན། བྱེད་སེམས་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྦྱ་མའི་མི་ལ་ཡང་མཚུངས་པས། སྦྱ་མའི་སྦྱེས་བྱ་བ་སད་
སོགས་ལ། །སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྤྲིག་མེད་དེ། །ཞེས་སྦྱ་མའི་མི་ལ་སེམས་མེད།
སད་པའི་མི་ལ་སེམས་ཡོད་པར་སྦྱོད་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཅ་བའི་གསུམ་པ་འགལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དངོས་ལན་བཏབ་པའི་
སྟོན་ས་རང་གི་ཆོག་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་
ཡོད་པའི་རྒྱ། །ནམ་དབྱེད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ཞེས། །ཡང་ཡང་སྦྱས་་
ཀྱང་རྟོག་གེར་གོམས་པའི་མཐུས། །འཐད་པ་བརྟུག་ནས་དབྱེད་ཅིང་བསྐྱབས་
པས་སོ། །ཞེས་སྦྱས་པ་ལ། དེ་ལྟར་འགལ་ཁུར་རང་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱ། །ཐ་
སྟངས་སྟངས་རིག་པས་མི་དབྱོད་པར། །དོན་དམ་རིགས་ཤེས་དབྱེད་འོར་འཇོག་

གོ་ཞེས། །འཐད་པ་བཟུག་ནས་དབྱད་ཅིང་བསྐྱབས་པས་སོ། །ཞེས་སྐབར་བྱ་
སྟེ། རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་གསུམ་ལ་སྦྱར། །ཅུང་ཟད་དབྱད་
ངོར་གཞི་ལམ་འབྲས་བཤད་པའོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། འོན་ཅུང་ཟད་དབྱད་
ངོར་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
འཁོར་གསུམ་བཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་རང་ལ་འཁོར་བར་ཐལ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་འཐད་པ་བཟུག་ནས་དབྱད་ངོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
ཁྱབ་སྟེ། འཐད་པ་བཟུག་ནས་དབྱད་ཅིང་བསྐྱབས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་དེ་མེད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་གཉིས་
པ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ལ་བྱེད་པ་ཁྱེད་རང་གི་ལྷགས་
ཡིན་པས། དེའི་དབྱད་ངོར་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་
དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་སྟོང་གཅིག་བྱ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དོན་དམ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ངོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་ཆོས་
ཅན། ཅུང་ཟད་དབྱད་དོན་མི་རྟོག་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱེད་རང་གིས་མ་དབྱད་འབྲུལ་ངོར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
མཆོན་ཉིད་དང་། མ་དབྱད་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དབྱད་ངོར་རྟོག་པ་གཙོད་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གནས་སྐབས་གཉིས་པ་
དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་འཛོག་

པར་ཐལ། དེའི་ངོར་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་ཀ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
སོང་། འདོད་ན། ཁྱེད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐ་སྟད་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཆོས་ཅན། རིག་
པས་དབྱུང་ངོར་མི་འཛོག་སྟེ། མ་བཟགས་མ་དབྱུང་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་པ་འདི་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས། འཁོར་གསུམ། ཐ་
སྟད་མ་དབྱུང་འཛིག་རྟེན་ལྷན་སྐྱེས་ངོར། །ཞེས་པ་དང་། གཞི་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད། ལམ་དཔྱོད་པ་ཐབས་ཕྱོགས། འབྲས་བྱ་སྐྱུ་དང་འཕྲིན་ལས་ལ་སོགས་
པ་ནི། མ་བཟགས་མ་དབྱུང་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་སྐྱར་ལ་ཞེས་གྲིས།
ཡང་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་འཛིག་རྟེན་རང་ག་པའི་ཐ་སྟད་ལ་མ་གྲགས་པས། རྣལ་
འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས། གཉིས་པ་ཅུང་ཟད་དབྱུང་ངོར་གཞི་
ལམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་ཞེས་གྲིས། རེས་འགའ་དབྱུ་མ་པ་གཉིས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐ་སྟད་ཆད་བྱུབ་འདོད་མི་འདོད་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ཟེར། རེས་འགའ་
བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྐྱོར་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་
ཡིན་ཟེར། རེས་འགའ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་
ཆད་མས་བྱལ། དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་དབྱུང་ངོར་བྱུབ་ཟེར་བ་འདུག་པ་ཐུགས་ཏ་
ཅང་རེས་སོ་མེད་ན་ངལ་གསོ་མཛོད། ཁྱེད་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཅ་
ན། ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་དབྱུང་པ་ལ་ངན་སྦྲས་བྱས་ནས་
ཁྱེད་རང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ཆོས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་འཛོག་པ་ཅི་ཡིན། ཡང་
ཁྱེད་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་དབྱུང་པའི་རིགས་ཤེས་ཞེས་

མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང་སོགས་ཁོང་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་དང་། ལུ་བཞི་སྐྱེ་
འགོག་སོགས་ཅུང་ཟད་དབྱད་པའི་ཤེས་བར་བྱས་འདུག་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་
པའི་རིགས་ཤེས་ཞེས་པ་འདི་ཚོ་ལ་ཟེར་རྟེ། ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིག་
པ་དེ་རྣམས་ལས་ལྷག་པ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་
ཏུ་དབྱད་པ་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལ་དབྱད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡང་མཐའ་
བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོས་བྲལ་ལ། འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྱུབ་པའི་སྐྱབ་
པ་ལྷ་ཞོག །དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཅམ་དུ་ཡང་མི་
འདོད་དེ། ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་
ཡིན་རྟེ། སྒྲོས་བྲལ་དེ་ཡོད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ལ། མ་ཡིན་
དགག་དང་མེད་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །ཡང་བྱེད་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་
བཤད། ཡང་སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྟོད་ཡུལ་ལ། །ཞེས་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱིན་ལ་
བསམས་ནས་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །ཞེས་པ་
གྲིས་འདུག་ལ། ཤེས་པས་ཡུལ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པའི་ལུགས་
ཡིན། ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆད་མས་མ་གྱུབ་པར་བཤད་ནས། དེ་
ལ་མཆན་ཉིད་བྱེ་བ་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། རིམ་
བཞིན་མ་དབྱད་འབྲུལ་ངོར་རྟེད་པའི་དོན་དང་། མ་འབྲུལ་འཕགས་པའི་རིག་

ངོར་རྟེན་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འོན་པ་དེན་གྲུབ་ཚེས་ཅན།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། མ་དབྱེད་འཁྲུལ་ངོར་རྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་
ཐལ། བྱེད་རང་གིས་འཁྲུལ་སྤང་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་སྤེད་མོད་
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
རྟགས་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱེད་རང་གིས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འོང་དོན་མེད་
དེ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་འདི་ཅི་ཡིན། འཁོར་གསུམ།
ཡང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཚེས་ཅན། གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་ངོར་
རྟེན་པར་ཐལ། མ་འཁྲུལ་འཕགས་པའི་རིག་ངོར་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན་མི་རྟེན་པར་ཐལ། བྱེད་རང་གིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
ནི་ཚེས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པ་དང་ལེགས་པར་དབྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོར་
མི་འཛོག་སྟེ། མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པའི་རིགས་
ལེས་ཆད་མའི་ངོར་ཡོད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འཁོར་
གསུམ། དངོས་འགལ་གྱི་འབྲེང་བ་འདི་རྣམས་མགུལ་དུ་བཞེས་ལ་ཕྱིན་ཆད་
རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་ངན་སྦྲས་མ་མཛད་ཅིག །ཡང་བྱེད་ཀྱིས་རྩ་བུ་ནང་གི་
ནམ་མཁའ་ཡིན་ན། གསེར་བུ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་ཅེས་འབྱེད་
བྱུང་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་མི་བྱུང་ན་སྟེ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་དང་རང་སྟེ་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྦྲ་བའི་ནམ་མཁའ་ངོས་འཛིན་དང་བྱེད་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། རབ་འབྱོར་
ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་

བྱད་ཅེས་འབྲད་མི་རྒྱས་པར། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་
ཡང་བདེན་སྟོང་ཙམ་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པས་སོ། །ཞེས་ཟེ་འགྲིམ་པ་ནི། ཞེས་ལྟ་
བ་མཐོ་མདོག་ཁ་པོ་གསུངས་པ་འདི་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་
ངོ་མཚུངས་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་མཚོའི་ངོ་མཚུངས་པར་འགྲུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་མཚན་ཉིད་མཚུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་ཟུར་ཟ་བར་འདུག་ཀྱང་། སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་
བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱི་ནག་དོམ་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཁྱི་ནག་
དོམ་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འབྲད་རིགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བྱི་ནག་དོམ་བྱའི་ཉོན་མོངས་དང་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱི་ནག་དོམ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་
ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་འདུག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་
དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཆད་མ་མེད་པར་རང་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་
ཤེས་ཇེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཆད་མས་ཡུལ་འཇལ་ན་བསྐྱེ་མེད་
ཚུགས་སྐྱབ་དང་བདེན་བྱུང་ཏུ་གཞལ་དགོས་ཞེས་པ་དང་། རིགས་ཤེས་ཇེས་
དཔག་གིས་རང་ཡུལ་བདེན་བྱུང་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་དོན་
སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཆེ་སྐྱོ་ཡི་ཡུལ་ཡིན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་
སྐྱོ་ཡི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་

མེད་པའི་རྣམ་ལྟན་དུ་སྐྱེས་ལ་དེའི་ཡུལ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་རི་སྟེང་
བ་མཁུན་བ་མེད་པ་སོགས་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་བ་ཡིན་ལ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བཞག་ལ། རྩན་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་པོའམ་དབྱུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
རིག་པས་བཞག་པས། དབྱུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་
བྱུ་བ་ཟེར་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མར་འཁོར་པའི་རྒྱ་འབྲས།
ཡར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་རྒྱ་འབྲས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་བ་ཡིན་ཞིང་། མ་དབྱེད་པ་འཛིག་
རྟེན་རང་ག་པའི་སྒོ་ལ་བྱས། ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ལ་
བྱས། ཤིན་ཏུ་དབྱེད་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས། གཞི་
ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་དེའི་ངོར་བྱས། དེའི་ངོར་
བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། མི་རྟག་པ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་དཔྱོད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཞི་
ལམ་འབྲས་གསུམ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བྱེད་པ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་རིགས་
ཤེས་ཀྱི་ངོར་འཛིག་། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མི་འཛིག་པ་དང་། འཁོར་
ལོ་དང་པོ་མ་དབྱེད་པའི་སྐབས་དང་བར་བ་དང་ཐ་མ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པའི་དང་།
སྐགས་ལེགས་པར་དབྱེད་ངོར་འཛིག་ཟེར་བ་དང་འཁོར་བ་ལ་རགས་པ་སྤྲ་བ་
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་གསུམ་བྱས་ནས་འཁོར་བ་རགས་པ་ཉན་རང་དབྱེད་བཅོམ་སྟག་
བཅས་པ་དང་། འཁོར་བ་སྤྲ་བ་ཉན་རང་སྟག་མེད་པ་དང་བྱང་འཕགས་བཅུ་པ་

ཚུན་དང་། འཁོར་བ་ཡིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་མཆོན་ཉིད་ཐེག་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི། ལྷགས་ཀྱི་མེད་པའི་གྲང་ཆེན་སྟོན་པ་ལྟར་རང་
གར་སྤུབ་བསྟན་དགྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འཆད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་
ཡང་འདྲིལ་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཀྱང་
མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བྱང་སྤོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་མདོ་
སྟེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དགྲུག། །སྤུབ་ཚུལ་བཞིག་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་ལ་ནི་གཞོད་
པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤུབ་བསྟན་མི་བཞིག་པར་གསོལ་
བར་འདེབས་སོ། །དེས་ན། ལྷག་ཆང་ལོ་རྩེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་ཆེད་སྟོད་ལ་
འདི་འདྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ནས་རྩེ་ལ་དགག་པ་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་
ཆེད་སྟོད་ལ་རྩེའི་གསུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པས་སྤྲོད་གི་དགག་པ་རྣམས་
ཕྱོགས་ལྷུང་གི་གདོན་གྱིས་བསྐྱུལ་ནས་སྤུབ་བསྟན་དགྲུགས་པར་ཁས་གྲངས་
ནས་རྩེ་ལ་བཞགས་པ་ཕུལ་བ་དང་རྩེས་འདྲིལ་གི་སྐྱབས་འདུག་སྟོན་ལམ་
བཏབ་ཅིང་། རྩེའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་བའི་དད་པ་སྟན་
མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེས་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར།

ན་མོ་མཆོག་ལྟ་ཡུ། སྤྱི་ཆེན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྦྲུམ། །བཟང་པོའི་
སྟོན་ལམ་རྒྱབས་ཆེན་གྲུབ་པའི་མཐུས། །གྲགས་པའི་སྤྱི་ཆེན་སྤུབ་བསྟན་འགོ་

བའི་དཔལ། །སློབ་ཐང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་གྱུས་ཕྱག་འཆེལ། །དཔག་ཡས་
ཆོགས་གཉིས་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་སོན། །བབང་ཡས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་རིང་ལུགས་
འཛིན། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས། །བསམ་ཡས་ཡོན་ཏན་
ཀུན་གྱི་གཏེར་ལ་འདུད། །གངས་ཅན་ཤར་ཕྱོགས་ཅོང་ཁའི་སྐྱེད་ཆེལ་དུ། །དལ་
འབྱོར་ཡོངས་འདུའི་རྩ་བ་རབ་བརྟན་ཅིང་། །ཡོན་ཏན་ཡལ་གས་ཕྱོགས་གྱི་
མཐའ་འཇལ་བ། །སྟན་གྲགས་ཟི་བསྐྱང་འཕྲོ་བ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཟི་མེད་མཁེ་
ཡངས་འཛིགས་བྲལ་གཞོན་སློ་སོགས། །གངས་ཅན་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཀུན་
བསྟེན་ནས། །སྤྱི་དང་བྱུང་པར་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ། །མོངས་པའི་ཐུན་
ཀུན་སངས་པ་བྱེད་ལ་འདུད། །རྟོག་བྲལ་རྩལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་རྒྱ་མཆོ་
ཆེད། །མང་ཐོས་ལུང་རིགས་ཉོར་བྱས་ལྷག་པར་གཏམས། །མཁས་མཆོག་གྲུ་
དབང་ཀུན་གྱིས་གྱུས་པས་བསྟེན། །རྣམ་དཔྱོད་གཏིང་མཐའ་མེད་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཁྱོད་སློའི་ཉི་མ་གཞོན་ཅུའི་དུས་གྱི་ཆོ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་བད་ཆེལ་
རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་སློ་ཁེངས་པའི་ཀྱ་སྐྱེད་ལྷག་པར་བུམ། །ཟབ་ཡངས་
མཁེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོག་ཙམ་བྱེད་
པའང་དགོན། །དོན་ལ་སློ་འདོགས་ཆོད་པ་དེ་བས་དགོན། །བསྟན་དོན་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་སྤིང་མཐའ་ཙམ། །འདི་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་སྤྱིང་ནས་འདུད། །ལ་
ལ་རིགས་བྲལ་ལུང་གིས་བྱབ་མཐའ་འཛིན། །ཁ་ཅིག་ལུང་མེད་རིགས་པ་ལྟར་
སྤང་ཅོམ། །ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན། །ལེགས་པར་

འབྲེད་པ་ཁྱོད་ལ་གྱུས་ཕྱག་འཆོལ། །ཁ་ཅིག་འདུལ་བ་གཙོར་བྱས་གསང་
སྒྲགས་སྟོང་། །གཞན་དག་སྒྲགས་ལ་མོས་སྒྲོས་འདུལ་བ་འགོག །རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་མཐའ་དག་འགལ་མེད་དུ། །རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་མཁས་ཁྱོད་
ལ་འདུད། །མཆོན་ཉིད་ཕྱོགས་བརྒྱུད་གསང་སྒྲགས་ཟབ་ཆོས་དང་། །སྒྲགས་
ཀྱིས་ཁེངས་ནས་མཆོན་ཉིད་ཁ་བཤད་ཅེས། །མདོ་སྒྲགས་མཐའ་དག་མ་ཆང་
རྫོགས་བྱང་དུ། །བཟོད་ཐབས་མེད་པར་གཟེགས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ལ་ལ་
སྟོད་པ་ཞིབ་མོས་ལྟ་བ་འགོག །ཁ་ཅིག་ལྟ་བ་མཐོན་པོས་སྟོད་པ་འདོད། །ལྟ་
སྟོད་པའི་ཚུན་གྲོགས་སུ་ཤར་ནས་ནི། །དོན་འདི་ལྟག་པར་འདོམས་པ་ཁྱོད་ལ་
འདུད། །འགའ་ཞིག་བཤད་པ་གཙོར་བྱེད་སྒྲོམ་ལ་སྟོད། །ལ་ལ་སྒྲོམ་གྱིས་
ཆོག་འཛིན་ལུང་ལ་སྟོད། །བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ནས་ལུང་རྟོགས་དམ་པའི་
ཆོས། །འཛིན་ཚུལ་གསལ་མཛད་ཁྱོད་ལ་གྱུས་པས་འདུད། །མདོ་སྒྲགས་མཐའ་
དག་བྱུང་པར་རྟོ་རྟེན་ཐེག །རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་བྱུང་པར་སྒྲ་མེད་དོན། །རིམ་
གཉིས་མཐའ་དག་བྱུང་པར་སྐྱ་ལུས་ལ། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་
ཁྱོད་ལ་འདུད། །མདོར་ན་སྐྱབ་བསྟན་མཐའ་དག་མ་ལུས་པར། །བཤད་
སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་པ། །གངས་ཅན་འདི་ན་བསྟན་འཛིན་
མཐའ་དག་གིས། །རྟག་ཏུ་བསྒྲགས་པར་འོས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །བདག་གྱུང་
དེར་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁྱོད་བཞིན་རྒྱལ་བའི་
བསྟན། །བདག་པས་གཞན་གཅིས་ལྟག་བསམས་སུལ་བྱུང་གིས། །བདག་གིས་

སྟོག་ལྟར་བསྐྱང་བར་བྱིན་གྱིས་ཚོབས། །ཁྱོད་ལ་གཙོར་བྱས་ཏེ་ཅང་མཆོག་
འཛིན་གྱིས། །སྟོགས་ལྟར་གདོན་གྱིས་སྐབ་བསྟན་དགྲགས་པ་ཡང་། །དག་སྐྱང་
སྟོགས་མེད་འགྲོངས་པ་ཁྱོད་ཉིད་གྱིས། །སྐྱར་དུ་བསལ་ནས་བསྟན་འཛིན་
མ་སྟན་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་གངས་འི་ཁྱོད་འདིར་སྦྱིས་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་འབྲན་ཆེ་དང་
བལ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དད་པའི་
པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བསྟོད་ཆོག་གི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ། གཙང་སྟག་ཆང་གི་
ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་ཞེས་རབ་འིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་དག་འཕེལ་
ཆོས་འཁོར་སྐྱང་དུ་སྐྱར་བཤོ། །

ཞེས་འདི་ལྟ་བུའི་བསྟོད་བསྐྱགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉལ་གྱི་ལ་
སྐྱངས་ཆོལ་བ་མཐའ་དག་གིས། །ལན་བརྒྱར་དབྱེད་ཀྱང་མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱི་
གསུང་། །ཆ་ཙམ་རྣམས་པ་གཞན་དུ་གཡོ་བ་སྤངས། །དག་པའི་སྐྱགས་མངའ་
ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དོན་ལ་གནས་
པ་ཡིན་པས་རང་སྟོགས་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འགའ་པེས་ད་དུང་སྟག་ཆང་བའི་
དགག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་གསུང་འགྲོན་པ་ནི་དེ་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་
དོ། །

སྐྱས་པ། བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་འཆི་མེད་ལྟ་ལམ་དུ། །ཐབས་ཤེས་
ཟུང་འཇུག་འགྲོས་གྱིས་མི་ངལ་བའི། །སྐྱ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་

པའི། རོན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་མཐར་ཁྲབ། རྟེ་ལ་མ་བཟོད་
མཚན་མོར་རྒྱ་བ་ལག་ལ། གཏེ་ཐུག་ཐུན་པའི་ཁྱེད་བྱུར་གནས་བཅས་ཏེ། ཤྲག་
དོག་ཟུག་རྩས་གཟེར་བའི་ཉག་ཆད་སྐད། ཁི་བཟད་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲོག་པས་
རིགས་མཐུན་ལྷན། རྟེ་ཕྱིར་སྒོ་དཔན་དགག་སྐྱབ་རུས་བྲལ་ཡང་། མང་ཞིག་
ཉག་ཆད་གཡང་ལས་བྱངས་པའི་ཕྱིར། འཇམ་མགོན་སྐྱ་བའི་ལེགས་བཤད་
ལ་བརྟེན་ནས། བཀལ་ལན་དེ་རྗེའི་གཟེགས་མ་འདི་བཅུམས་སོ། འདིར་
འབད་དགོ་བ་རི་སྟེད་མཆིས་པ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་གིས་བསོད་ནམས་
གང་བསགས་མཐུས། སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བར་སྒོ་བཟང་གྲགས་འབར་བས། འབྲེལ་
བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་ཤོག། རྟེ་ཡི་མཐུ་ལས་གསུང་རབ་མཐའ་
དག་དོན། གསལ་སྤྱར་ཟབ་པའི་སྒོ་ཡིས་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་དོན་ཚུལ་
བཞིན་སྐྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས། མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་འཛེན་པར་བདག་གྱུར་
ཅིག། འཇམ་མགོན་སྐྱ་མའི་བཀའ་སྤྱང་མཐུ་སྟོབས་ཅན། སྤྱར་མཛད་མགོན་
པོ་དཔལ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ། རྣམ་ཐོས་སྤྲས་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་སྒྲིང་རྣམས་
ཀྱིས། མ་གཡེལ་ཆོས་འདི་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛོད། །

ཅེས་བ་འདི་ནི་རང་ཉིད་སྒོ་གོས་ཀྱི་རྩལ་དང་མི་ལྡན་པས་མཁས་པ་ཆེན་
པོ་སྟག་ཚང་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཀོལ་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་མོད་ཀྱང་། གཞི་
སྒྲ་མའི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤྱངས་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་མང་པོ་བཏགས་ནས་
རིགས་པ་ལྟར་སྤྱང་གི་དགག་སྐྱབ་བྱས་འདུག་པ་རགས་རིམ་བཞིན་དོ་སྟངས་

ནས་རང་ཉིད་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་ལས་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྗེ་སྒྲ་
མའི་ཞབས་འདེགས་སུ་བསམས་ནས་གང་དེའི་གསུང་རབ་ལ་སྒྲང་བ་ཅུང་ཟད་
རྒྱས་པ་ངག་དབང་གི་མིང་ཅན་ཞིག་གིས། ཏྲ་ལོ་དབྱུ་གུས་ཉ་བའི་རྩ་བའི་ལྷ་
ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ལ་རྫོགས་པར་སྦྱར་བའོ། །བཤམ་གིས། མདུལྱོག་༥ ༥

༡༡། །ཡུམ་གཤམ་རབ་བྱི་ལ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་རྩྭ་ལའི་དོན་
སྒྲོབ་དཔོན་མིང་བཟང་དང་སྒྲགས་སྒྲུང་གཉིས་བྱི་
འཆད་རྩལ་མདོར་བཟུས་སྒྲོན་
གསལ་བརྒྱགས་མོ། །

འཕགས་པའི་སྤྲུལ་གྱུན་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཆེན་མོ། །སྒྲོག་ལས་འདས་
དམ་པའི་དོན་དེ་ལ། །བྱག་དང་བྱག་ཡུལ་གཉིས་མེད་བྱག་བྲས་ནས། །དེ་ཡི་
དོན་སྤྱི་སྤྱི་ཅམ་གྱིས་འཆད། །

དེ་ལ་སྒྲོན་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་གྱིས་དང་པོར་བྱང་རྩལ་ཏུ་སྤྱགས་
བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་ཏེ་དོ་རྗེ་
གདན་གྱི་སྒོ་ལ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བྱ་གོད་བྱང་པོའི་
རིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ་མདོན་པར་རྫོགས་པ་བརྒྱད་བརྗོད་བྱའི་
གཙོ་པོར་བྲས་ནས་ཡུམ་རྒྱས་པ་འབུམ། འཕྲིང་ཉི་མེད། བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་
པ་སྟེ་གསུམ་བཀའ་སྦྱལ་བའི་ནང་ནས། བརྒྱད་སྟོང་པ་འདི་ཉིད་གྱི་དོན་འཆད་

ཚུལ་ལ། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་སྐྱབ་བ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཅ་བ་
ཤེས་རབ་སོགས་དང་། སྐས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གཙུག་པོར་འབྲེལ་བ་
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མཛད་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་
སྐུ་འབྲངས་ནས། སྐོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་ཡུམ་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་
དུ་བསྐྱས་ནས་འཆད་ཅིང་། སྐོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་
དོན་དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་སྐུ་བསྐྱས་ནས་འཆད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ནི། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་
ཅད་ཤེས་བ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྗེགས་རྟོགས་བ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་
མཐར་གྱིས་བ། །སྐྱད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྗེགས་བྱང་ཚུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་དེ་
རྣམ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ནི། སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཙུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན།
གཉིས་བ་ལམ་ཤེས་ནི། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་བ་
ཡིན། གསུམ་བ་གཞི་ཤེས་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སྐུ་གནས་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་བ་ཡིན། བཞི་བ་རྣམ་རྗེགས་སྦྱོར་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་བ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷ་
བ་ཅེ་མོ་སྦྱོར་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་

དང་། རྒྱག་པ་མཐར་གྱིས་སྒྲིབ་བཞི། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
དོན་དུ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་བསྒྲོམ་པའི་ཤེས་
རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱན་མཐའི་སྤྲོ་ལོགས་ཚུན་ཆད་
གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲིབ་བཞི། བྲ་ཇོགས་གྱི་སྐད་
ཅིག་མ་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་
དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་
ཐུག་དང་། བརྒྱད་པ་ཆོས་སྒྲིབ་ཞི། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་སྒྲོབས་གྱིས་
ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས། རྣམ་
མཁའ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས། སེམས་བསྐྱེད། གདམས་ངག་ཤེག་ཆེན་གྱི་ངེས་
འབྱེད། དེགས། དམིགས་པ། ཆེད་དུ་བྲ་བ། གོ་སྒྲིབ། འཇུག་སྒྲིབ། ཆོགས་སྒྲིབ།
ངེས་འབྱུང་སྒྲིབ་པ་སྟེ། བརྒྱས་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། རབ་
འབྱོར་ཅི་ནས་ཁྱོད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་སྒྲོབས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་སོགས་
བརྒྱད་སྟོང་པ་འདིའི་ལེའུ་དང་པོས་རྒྱས་པར་བསྟན།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས། ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་༡༩ན་
ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། མཐོང་
ལམ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་བ། མོས་བ། བན་ཡོན། བསྐྱོ་བ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་། སྒྲིབ་
བ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སྟེ། བརྒྱ་གཅིག་གིས་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་ལ། ལེའུ་གཉིས་

བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། བརྒྱད་པའི་བཀའ་སྤྱུལ་པ། འིན་རྒྱ་རྒྱལ་པར་དག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་
པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས། འབྲས་ཡུལ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས། དེའི་སྒྲིབ་པ། སྒྲིབ་པའི་
མཉམ་ཉིད། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་སྟེ་དགུས་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་ལ། ལེའུ་
བརྒྱད་པ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་བ་ནས། ལེའུ་དགུ་པའོ། །རབ་
འབྱོར། འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

བཞི་པ་རྣམ་རྫོགས་སྒྲིབ་པ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པ།
སྒྲིབ་པ། སྒྲིབ་པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྒྲིབ། དེའི་མཆོན་ཉིད། ཐར་པ་ཆ་འཐུན།
ངེས་འབྱེད་ཆ་འཐུན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད། ཞིང་
དག། ཐབས་མཁས་སྒྲིབ་པ་སྟེ་བརྒྱ་གཅིག་གིས་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་ལ། ལེའུ་
དགུ་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྲད་དུ། ཞེས་
བ་ནས། ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། དེ་དག་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ལྷ་པ་ཅེ་སྒྲིབ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཅེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟགས། བསོད་ནམས་རྣམ་
འཕེལ། བསྟེན་པའི་སེམས། ཀུན་རྒྱ་གནས་པའི། མཐོང་ལམ། སྐྱོམ་ལམ། བར་

ཆད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་སྒྲོར། གསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོན་
ནས་སྟོན་པ་ལ། ལེའུ་ཉི་ཤུ་བ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་མི་ལམ་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་བ་ལས། དག་བ་
དང་མི་དག་བའི་ཆོས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་
རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བའི་བར་གསུངས།

དུག་པ་མཐར་ཀྱིས་པའི་སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་པར་བྱིན་དུག་གི་
མཐར་ཀྱིས་པ་དུག །སངས་རྒྱས། ཆོས། དག་འདུན། གཏོང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས།
ལྷ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དུག་གི་མཐར་ཀྱིས་པ་དུག །དངོས་མེད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་
ཀྱིས་པ་སྟེ་བརྒྱ་གསུམ་ཀྱིས་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་ལ། ལེའུ་ཉིད་དགུ་བ་ལས།
སང་གའི་སྐྱ་སྐྱོག་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་རྗེས་སུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་གསུངས།

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞེས་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་ལ། ལེའུ་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཐམས་
ཅད་འཇུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འཇུགས་པ་མེད་
པ་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་ཉིད་གསུངས།

བརྒྱད་པ་ཆོས་སྐྱ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ། ལོངས་སྐྱ། སྐྱལ་
སྐྱ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་

ལ། ལེའུ་ཉིར་དགུ་བ་དེ་ཉིད་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར། ཞེས་བ་ནས། ལེའུ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
བ་ཉིད་དཀའ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་དངོས་
པོ་བརྒྱད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་ཅུའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་འདོད་བས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཉག་ཏུ་བྱ་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བར་
བྱའོ། ཞེས་འདོམས་བ་ལ་ཉག་ཏུ་བྱ་དང་། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་གསུངས། དེ་
ནས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཐུན་བ་གསུམ། ཉམས་ལེན་དངོས་གཞི་ལ་སྦྱོར་
བ་བཞི། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲ་སྟེ་དོན་ཆོན་གསུམ་དུ་བསྡུས་
ནས་ལེའུ་གསུམ་གསུངས་ཏེ་མཐུག་བསྡུ་བར་མཇུག་དོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆོན་ལས། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བསྟན་
ནས་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སེམས་བསྐྱེད་བ་ལ་
སོགས་བ་རྣམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན། དང་པོ་
རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ཉིད་བརྫོང་དོ། །དེ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་
བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་མེད་བར་མ་ཡིན་བས། དེའི་རྗེས་ལ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་བཤེས་
བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་མེད་བར་མ་ཡིན་བས།
དེའི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཐམས་ཅད་
མཐུན་བ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་དབང་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡང་རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་དང་། ལམ་དང་། དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་བསྡུས་ནས་ཀྱན་མཐུན་

གསུམ་བསྐྱོམ་པས་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་
པའོ། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོག་པ་ཐོབ་པ་ཅེ་
མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སོ་སོ་བ་དང་། བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བས་
རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་དོན་རྣམས་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རིམ་པར་བཞོད་པས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིག་ནས།
ཡང་ལེགས་པར་གོམས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོག་
པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་མདོར་བསྐྱུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། །འདི་དག་ནི་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་
གསུངས་པ་ལྟར་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པར་ནི་མཐའ་ཡས་
སོ། །

གཉིས་པ། སྟོབ་དཔོན་བྲྱགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་དོན་ཆན་
སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ནས། རྟེན་དང་
དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་བསྐྱོམ་པ་དང་བཅས་པ། །རབ་དབྱེ་རྟོགས་དང་
ལྟངས་བ་དང་། །པན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་
དོན། བརྟེན་ནི་ཆོས་གསུང་པ་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་དུ་བྱ་བ་ནི། འཁོར་

བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས། ལས་ནི་ཡུམ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲིང་བ། སྒྲོམ་པ་ལ། རྣམ་གཤམ་གྱི་རྟོག་པ་བརྩའི་གཉེན་པོ་བརྩ། རབ་དབྱེ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བརྩ་བྱུག །རྟགས་ནི། བདུད་ལས་དང་། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། ལྟར་བ་ནི། ཤེར་བྱིན་སྤངས་ན་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའོ། །པན་ཡོན་ནི། སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀང་ནས་བྱིན་པ་བས། ཤེར་བྱིན་འདྲི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་ཆཛ་སོ་གཉིས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བརྩ་བྱུག་དང་། རྟོགས་པ་བརྩའི་གཉེན་པོ་བརྩ་སྟེ་ཉིད་བྱུག །རྟོན། དབང་དུ་བྱ་བ། ལས། རྟགས། ལྟར་བ། པན་ཡོན་ཏེ་བྱུག་སྟོམས་པས་སོ་གཉིས་སོ། །འོ་ན། རྣམ་གཤམ་གྱི་རྟོག་པ་བརྩ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་བརྩ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཐེག་བསྐྱས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་གཤམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བརྩ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆན་མའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། དངོས་པོའི་མཆན་མའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། སྐར་པ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། མིང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་རྣམ་པར་གཤམ་པའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་

དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །དངོས་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །

སྒོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སྒྲིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། གཟུགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཆོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་མིང་ནི་རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །སྐར་བ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བྱ་བའོ། །གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་
པ། གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་དེ་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པའོ། །ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་
སྩལ་པ། གཟུགས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད་དོ། སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་པར་

རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྦྱལ་བ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་སྟེ། མི་ལག་ག། ཀྱུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །མིང་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྦྱལ་བ།
མིང་བཅོས་མ་ལ་ཆོས་དེ་དག་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མིང་གྲོ་བྱར་གྱི་རྗེས་སུ་ཐ་
སྟད་འདོགས་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྟད་འདོགས་བ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མངོན་
པར་ཞེན་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྦྱལ་བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མིང་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ། །ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས།
མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བར་
དགོངས་པའོ། །གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་
ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཡང་བ་བརྩ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ལྟར་ན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་ནི་མི་མ་སྟན་
པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་ཞིབ་པར་
བཤད་ན་མང་དུ་དོགས་ནས་ཕྱོགས་ཅམ་བཤད་དོ། །

དོན་དཀའ་བ་ལ་བདག་གི་སྟོ། །འབྲུལ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། །མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་དབྱང་ནས། །ཅི་སྟེ་མིན་ན་གཞན་དུ་གྱིས། །དེ་བསྟེན་པ་

ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགོ་བ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ། །དེ་ཡིས་སྦྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག །

འདི་ནི་ཡ་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོས་མི་དབང་ཐའི་ངེ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་འདིས་དོན་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་སྟོན་པ་ཡིན།
གཞན་ལ་བྱིས་ནས་ལན་ཐོང་གསུངས་པའི་ཆེ་མི་དབང་ནས་སྟན་བྱ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་ངེ་སྟོན་ཅུང་ཤུ་ཞིག་བྱིས་
ཞེས་གསུངས་ནས། ཡ་དག་དབང་བྱམས་པས་བྱིས་པའོ། །བཏང་ཤིས། །

༡༡། རྫོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉེས་ལྟར་རྒྱས་པ་རོས་བབྱང་ནས་
བཀགས་སྒྲིམ་བྱེད་ཚུལ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་བཟུགས་སོ། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །འདིར་སྒྲིམ་གསུམ་སོ་སའི་ལྟར་
བ་མིང་རིགས་སྟོས་པའི་སྟོན་ས་བཤགས་སྒྲིམ་བྱ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་པ་ཆོག་
ལྟ་བུས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ། གཞི་བསམ་བ་སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་
ལག་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ནམས་ནི་གནས་ཅིབ་སྟེང་
མ་དང་། བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་དང་ཅ་ལྟར་ནས་བཤད་སོགས་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་དགོ་སྟོང་གི་ལྟར་བ་སྟེ་ལས་པམ་པའི་སྟེ་ཆེན་ནི།
སྟོགས་བཅུ་ན་བཟུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགོ་སྟོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་
ལྟར་བ་པམ་པའི་སྟེ་ཆེན་ལས། མའི་སྟོ་གསུམ་གང་རུང་དུ་མི་ཆངས་པར་སྟོད་
པ་༩༩༥དང་། མའི་རྫས་གསེར་ཞོ་བྱེད་ཡན་ཆད་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆང་བ་མ་བྱིན་

ཅང་མ་སྤྲོ་ཞེས་དང་དུ་མི་ལེན་པ་སྟེ་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་༩༣༥ །ཆར་གཏོགས་དང་
བཅས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ། །གསུམ་པ། ལྷུང་བྱེད་ལ་ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་
པ་གང་ལས་ལྷུང་བ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཞག་གཅིག་སྤངས་པའི་ཆད་ལས་
ལ་བལྟས་དགོས་པ་སྤང་ལྷུང་དང་། དེ་ལྷུང་མི་དགོས་པ་བཤགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཆོག་པ་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤང་ལྷུང་གི་སྡེ་ཆན་ལས། གོས་
ལ་བཏྱེན་པ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གོས་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་
པར་འཆང་བ་ཞག་བཅུ་ལས་འདས་པ་༩༣༦ ། ཁ་སྐོང་བྱུང་ན་གོས་ཀྱི་རེ་
བ་ཡོད་པ་ཁྱ་གང་དུ་ལོངས་པ་ཡན་ནས་འཁོར་གསུམ་མི་ཁེབས་པ་འཆང་བ་
ཟླ་བ་ལས་འདས་པ་༩༣༧ ། ཆོས་གོས་གསུམ་གང་རུང་བྱིན་ཟླབས་ཅན་
དང་བྲལ་ནས་མཚམས་གཞན་དུ་ཞག་ལོན་པ་༩༣༨ ། དགེ་སློང་དགོན་པ་
བས་སྒྲུལ་སྦྱར་བྱིན་ཟླབས་ཅན་རྒྱུན་ཉན་ལྟ་བུས་གཞན་དུ་བཅོལ་བ་ན་དེ་དང་
བྲལ་ནས་ཆོས་གོས་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་ལས་གཞན་དུ་ཞག་བྲུག་ལོན་པ་
༩༣༩ ། དགེ་སློང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་གོས་བྲི་མ་ཅན་འཁྱར་འབྲུག་
པ་༩༤༠ ། གཤིང་བ་གསར་བ་རྟེན་པ་ན་རྟེན་པ་ནས་ཁྱ་བྱེད་དོས་མ་སྒྲུབ་པ་
༩༤༡ ། བྱིམ་པ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གོས་ཁྱ་གང་ཡན་ཆད་སློང་བ་༩༤༢ །
རང་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་ཆང་བའི་ཆེ་བྱིམ་པ་ལ་གོས་བྱུང་གཅིག་ལས་སྤྲུག་
སློང་བ་༩༤༣ ། བྱིམ་པ་པོ་མོས་རང་ལ་གོས་གཅིག་བསྟོས་པ་འབྲུལ་ལོང་
མེད་པར་སློང་བ་༩༤༤ ། པོ་མོ་སོ་སོ་ནས་རེ་རེ་བསྟོས་པ་སྦྱིན་ལོང་མེད་

པར་སྒྲོང་བ་༩༠༽དང་། ཐ་ག་པ་ལ་རྒྱ་པ་མ་བྱིན་པར་གོས་འཐག་ཏུ་འཇུག་
པ་༩༡༽དང་། སྤྱིན་བདག་གིས་རང་གི་གོས་འཐག་ཏུ་བཟུག་པ་ལས་ལྷག་
པར་ཐ་ག་པ་ལ་འཐག་ཏུ་འཇུག་པ་༩༢༽དང་། སྤྱིན་བདག་གིས་གོས་དགེ་སྒྲོང་
གཞན་ལ་བསྒྲོས་པ་རང་ལ་བསྒྱུར་བ་༩༣༽དང་། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་དབྱར་
ཁས་ལེན་ལས་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཏུ་སྒྲོང་བ་༩༤༽དང་། རས་ཆེན་དགག་
དབྱེ་ཆར་ནས་རྒྱ་བྱེད་ལས་ལྷག་འཆང་བ་༩༥༽དང་། དབྱར་ཆེད་ལས་བྱུང་
བའི་གོས་དབྱར་ནང་དུ་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱར་ཆེད་དབྱར་
ནང་དུ་བགོ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱར་ཆེད་དགག་དབྱེའི་བྱི་ཉིན་མ་བགོས་
པ་༩༦༽དང་། དགེ་སྒྲོང་མ་ལས་གོས་སྒྲོང་བ་༩༧༽དང་། དགེ་སྒྲོང་གི་གོས་
སམ་ལྷུང་བཟེད་སྒོག་པ་༩༨༽དང་། སྤྱིན་བལ་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་པ་༩༩༽
དང་། བལ་ནག་འབའ་ཞིག་༩༠༽དང་། བལ་ནག་ཆ་གཉིས་ལ་དཀར་པོ་ཆ་
གཅིག་བསྐྱེས་པ་༩༡༽དང་། ལོ་དུག་གི་ནང་དུ་མལ་སྤྱོད་གཉིས་པ་བཟོ་བ་
༩༢༽དང་། བལ་ཁུར་ལོངས་པ་རྒྱུད་གྲགས་ལས་འདས་པར་འཁུར་བ་༩༣༽
དང་། དགེ་སྒྲོང་མ་ལ་བལ་ཆེལ་དུ་འཇུག་པ་༩༤༽དང་། སྤྱིན་བདག་གིས་གོས་
གྱི་རིན་རིན་པོ་ཆེ་བྱིན་པ་པོ་ཉས་གོས་ཉོ་མཁན་ལ་གཏད་པ་ལས་གོས་དུས་སུ་
མ་བྱུང་བའི་ཆེ་གོས་ཉོ་མཁན་ལ་ཆོག་གིས་ལན་གསུམ་བསྐྱུལ་གྱུང་མ་ཐོབ་
པ་ཕྱོགས་དེར་ལན་གསུམ་བསྐྱུལ་ནས་བསྐྱུལ་གྱུང་མ་ཐོབ་པ་ན་བསྐྱུལ་བསྐྱུལ་
གསུམ་པོ་དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་༩༥༽དང་། གསེར་དུལ་སོགས་རིན་པོ་

ལ་འབྲུ་བ་༼༡༣༽དང་། ཁྱོད་ལ་མེ་རིག་གི་ཕྱིང་བ་བྱུང་སྟེང་སྤྲུམ་པ་ནས་ཞོ་བའི་
ཕྱིང་གྲེང་མ་བྱུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ན་ལ་གཞོན་བ་༼༡༣༽དང་། རང་གིས་ལོངས་
སྤྱད་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་གདན་ཆ་མ་བསྐྱས་པར་ཆར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆུད་
ཟར་བཅུག་བ་༼༡༤༽དང་། ཅའི་གདིང་བ་སོགས་རང་གིས་སྤྱད་པ་མ་བསྐྱས་
པར་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་པན་སྤུན་དུ་གྱུར་བ་༼༡༥༽དང་། དགོ་སྟོང་གནས་
ཁང་ནས་སྟོད་བ་༼༡༦༽དང་། གནས་ཁང་དུ་དགོ་སྟོང་སྤར་གནས་པ་ལ་
གཞོད་པའི་བསམ་བསམ་རང་དེར་འདུག་བ་༼༡༧༽དང་། འོག་ཁང་དུ་འདུག་པའི་
དགོ་སྟོང་ལ་གཞོད་པའི་བསམ་བསམ་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་ཁྲི་ལ་ལྷས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་བ་
ནས་འདུག་བ་༼༡༨༽དང་། སྟོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆུ་དང་ས་ལ་ལོངས་
སྤྱད་བ་༼༡༩༽དང་། ཉིན་གཅིག་ལ་ཅིག་བ་རིམ་བ་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་ཅིག་
བ་༼༢༠༽དང་། དགོ་སྟོང་མའི་གཞི་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་བ་ལ། མ་བསྐྱོས་པར་
དགོ་སྟོང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་བ་༼༢༡༽དང་། དགོ་སྟོང་མ་ལ་ཉི་མ་རུབ་ནས་ཆོས་
སྟོན་བ་༼༢༢༽དང་། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་བ་མ་ཡིན་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་དེ་ལྟར་
བསྟན་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་བ་༼༢༣༽དང་། གོས་ལས་གྱུར་བ་ལ། དགོ་སྟོང་
མའི་གོས་བཟོ་བ་༼༢༤༽དང་། དགོ་སྟོང་མ་ལ་གོས་སྦྱིན་བ་༼༢༥༽དང་། དགོ་
སྟོང་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ལམ་དུ་འགོ་བ་དགོ་སྟོང་མ་དང་ལྟན་ཅིག་གྱུར་འཇུག་བ་
༼༢༦༽དང་། ལུང་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་དབེན་བ་སྐྱབས་ཡོད་དུ་བར་འདོམ་གང་གི་
ནང་དུ་འདུག་བ་༼༢༧༽དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དེར་འགྲེང་བ་༼༢༨༽དང་། ཟས་ཀྱི་

གཞི་ལས་གྲུར་པ་ལ། དགོ་སྒོར་རང་གི་མཛའ་བའི་དགོ་སྒོར་མས་རང་ལ་མེད་
 པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་བྱིས་པས་ཟས་ལྟག་པར་སྟེར་བ་ཟ་བ་༩༤༽དང་།
 ཉིན་གཅིག་ལ་བྱིས་པ་མར་ཟས་ཐོས་ནས་སྤར་ཡང་བྱིས་གཉིས་པར་ཟས་ཟ་བ་
 ༩༥༽དང་། ལྷ་སྟགས་ཅན་ཁོ་ནའི་སྤྱིན་བདག་ལས་ཟས་སྤངས་ཏེ་ལྷ་སྟགས་
 ཁོ་ནའི་གནས་སུ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཟས་ཟ་བ་༩༦༽དང་། བྱིས་པ་གཅིག་ལ་ཉིན་
 གཅིག་ལ་གཡོས་སུ་བྱས་པའི་ཟས་ལྟར་བཟེད་དོག་སྤུམ་ལས་ལྟག་པར་སྤངས་
 ཏེ་གནས་གཞན་དུ་ཟ་བ་༩༧༽དང་། དུས་རུང་གི་ཟས་ཆོག་པར་ཐོས་ནས་
 སྤངས་ཟེན་པ་ན་ལྟག་པོར་གྱི་ཆོག་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་༩༨༽དང་། དགོ་སྒོར་
 ཟས་སྤངས་ཟེན་པ་ལ་དུས་རུང་གི་ཟས་ཟར་འཇུག་པ་༩༩༽དང་། མཆའ་མས་
 བར་གཅིག་ཏུ་དགོ་འདུན་ནམས་ལོགས་གཅིག་ཏུ་ཟས་ཟ་བ་ལ་དགོ་སྒོར་
 འགའ་ཞིག་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་དུས་རུང་གི་ཟས་ཟ་བ་༩༩༽དང་། རང་གི་
 སྤོང་གི་ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ་ནས་དུས་རུང་གི་ཟས་ཟ་བ་༩༩༽དང་། དུས་རུང་ཐུན་
 ཆོད་ཞག་བདུན་པ་ཇི་སྲིད་འཆོ་བཅང་གི་སྤྱན་བཞི་གང་རུང་གསོག་འཛིག་ཏུ་
 མོང་བ་ཟ་བ་༩༩༽དང་། ཁ་ཟས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་
 བ་༩༩༽དང་། ཨ་དང་ཞོ་ལྷ་བྱ་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་བྱིས་པ་ལ་སྒོར་ཞིང་ཟ་བ་
 ༩༩༽དང་། བསྐབ་པ་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི་ལ་ལོག་པར་སྐབ་པ་ལ། དུད་འཕྲོ་
 དང་བཅས་པའི་ཆུ་སོགས་ལ་སྟོག་ཆགས་ལ་སྟོས་མེད་དུ་སྤྱང་བཟེད་དང་ཆོས་
 གོས་སོགས་ཀྱི་བྱིར་སྤྱོད་པ་༩༩༽དང་། བྱིས་པ་པོ་མོ་ཉམ་པོ་བྱེད་པར་མཛོན་

ལས་ཤེས་བཞིན་དུ་འགལ་བར་བྱེད་པ་༼༡༩༽དང་། ཆང་འཕྱང་བ་༼༢༠༽དང་།
 གྲོགས་ཆོས་ལྷན་ལ་མ་སྦྱས་པར་བྱིངྱོ་བྱོང་དུ་འགྲོ་བ་༼༢༡༽དང་། བྱིངྱོ་བྱིམ་
 བཞི་ལ་སོགས་པར་རྒྱ་བ་༼༢༢༽དང་། སྤྱིངྱོ་བྱིམ་དུ་རང་གི་དབང་གིས་དགོ་
 འདུན་ཟས་ལ་སྦྱན་བྱངས་པ་ལ་ཁོ་བོ་མ་ཁོངས་ཀྱང་ཟས་ཀྱི་དུས་ཡོལ་བར་མ་
 བྱེད་ཅེས་མ་སྦྱས་པར་བྱིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་རྒྱ་བ་༼༢༣༽དང་། མཆོན་
 མོ་རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ་བ་༼༢༤༽དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པའི་ཆེ་དེ་ལ་
 བྱེད་གསོད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུབ་༼༢༥༽དང་། ཁབ་རལ་བ་སོ་དང་རུས་པ་ལས་བཟོ་བ་
 ༼༢༦༽དང་། བྱི་རྒྱང་བྱུག་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་༼༢༧༽དང་། དགོ་འདུན་གྱི་
 ལྷན་གྱིང་བལ་ལྟ་བུས་མ་རུངས་པར་བྱེད་པ་༼༢༨༽དང་། གདིང་བ་ཆད་ལས་
 ལྷག་པར་བྱེད་པ་༼༢༩༽དང་། གཡན་པ་དགའ་བ་ཆད་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་
 ༼༣༠༽དང་། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཆད་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་༼༣༡༽དང་། རང་
 གི་ཆོས་གོས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་བཟོ་བ་༼༣༢༽ཉེ་
 འབའ་ཞིག་པ་དགྲུ་བཅུ་ཆར་གཉོགས་དང་བཅས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ། །

བཞི་པ། སོར་བཤགས་ཀྱི་སྡེ་ཚོན་ལས། དགེ་སློང་མས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཟ་
བའི་བསོད་སྟོམས་བྱིང་འོངས་པ་ལ་སློངས་ནས་ཟ་བ་༡༩༥༤། བྱིས་དུ་དགེ་
སློང་རྒྱལ་དང་བཅས་ཉེ་བྱེད་པ་ན་དགེ་སློང་མ་ཞིག་གིས་སྤྱིན་བདག་ལ་འདི་
ལ་ཟས་བཟང་བར་བྱེད་ཞེས་བསྐྱོ་བཤགས་ཀྱིས་པ་ན་དེ་མ་བསྐྱོག་པར་ཟ་བ་
༡༩༥༤། བྱིས་པ་དད་པ་ཅན་གྱིས་པ་ན་དེར་བསོད་སྟོམས་ལ་མི་འཁྲོ་བའི་

དགོ་འདུན་གྱིས་ནང་ཁྱིམ་སྲས་པ་བྲལ་ནས་བསོད་སྟོམས་ལ་འགྲོ་བ་༩༣༽
དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་གོང་གི་བར་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་པ་ཡོད་
སར་འཛིགས་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པར་བསྐྱོས་པ་ལས་དེ་མ་བརྟགས་པར་ཟ་
བ་༩༤༽སྟེ་སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་མཐོལ་ལོ་
བཤགས་སོ། །

ལྷ་པ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཆན་ལས། གོས་བགོ་བའི་སྡེ་ཆན་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་
མཐའ་མཉམ་པར་མ་བགོས་པ་སོགས་བཅུ་དང་། ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སྡེ་ཆན།
རྒྱང་པ་རྒྱུང་བ་སོགས་ཉི་ཤུ་དང་། ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སྡེ་ཆན། མ་བརྟགས་
པར་སྟན་ལ་འདུག་པ་སོགས་དགུ་དང་། ཟས་སྒྲང་བའི་སྡེ་ཆན། ཟས་ལེགས་
པར་མ་སྒྲངས་པ་སོགས་བརྒྱད་དང་། ཟས་བཟའ་བའི་སྡེ་ཆན། ལེགས་པར་མ་
ཟོས་པ་སོགས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་དང་། ལྷང་བཟེད་དུ་སྦྱུང་པའི་སྡེ་ཆན་ལ། གཞན་
ཀྱི་ལྷང་བཟེད་ལ་དབྱུས་གདགས་པའི་ཕྱིར་བལྟ་བ་སོགས་བཅུ་བཞི་དང་། ཆོས་
སྟན་པའི་སྡེ་ཆན་ལ། འདུག་པ་ལ་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་སྟན་པ་སོགས་ཉི་ཤུ་ཅ་བྲུག་
དང་། སྦྱབ་པའི་སྡེ་ཆན་ལ། འགྲེང་སྟེ་བཤང་གཅི་བྱེད་པ་སོགས་གསུམ་དང་།
རྒྱ་བ་དགག་པའི་སྡེ་ཆན་ལ། གཞོད་པ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་པར་ཤིང་ལ་མི་གང་
ལས་མཐོ་བར་འཛེག་པ་རྣམས་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་མཐོལ་ལོ་འཆགས་
སོ་སྟེན་ཆད་ཀྱང་བསྟོམས་པར་བབྱིད་ལགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་

སུ་གསོལ། བདག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་པམ་པའི་སྡེ་ཆེན་ལས། སྒྲིམ་
པ་ཉི་ཤུ་པ་ནས་འབྱུང་བའི་པམ་པ་བཞི་ལས། རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་༩༡༽དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་ཞིང་མགོན་མེད་པ་རང་ལ་ཆོས་ནོར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སེར་སྐྱས་
ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་བ་༩༢༽དང་། ཁྱོ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་
ཤད་སྐྱངས་བྱས་ཀྱང་མི་ཉན་པ་དང་ཁྱོས་ནས་མིའི་འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་༩༣༽
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་སྟོང་བ་དང་
བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྤང་ལ་རང་དགའ་ཞིང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་༩༤༽དང་། བམ་
མཁའི་སྤྱང་པོའི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་པམ་པ་བཅུ་བཞི་ལས། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་དཀོར་རང་དོན་དུ་འཕྲོག་པ་༩༥༽དང་། སྡེ་སྟོད་གསུམ་
པོ་གང་རུང་གི་དོན་གྱི་ཆ་རྒྱུགས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མ་གསུངས་
ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་༩༦༽དང་། དགོ་སྟོང་ནམ་དག་གམ་ཚུལ་འཆལ་གྱི་
དུར་སྤྲིག་འཕྲོག་པ་དང་བྱིམ་པར་པབ་པ་༩༧༽དང་། པ་གསོད་པ་སོགས་
མཆམས་མེད་ལྟ་པོ་གང་རུང་བྱེད་པ་༩༨༽དང་། ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་ལྟ་
བྱི་མེད་པར་ལྟ་བ་༩༩༽དང་། ཁྱོང་དང་ཡུལ་འཁོར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་༡༠༠༽
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཟབ་མོའི་སྟོད་མིན་པ་ལ་དེ་བཤད་པས་ཐེག་
དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་༡༠༡༽དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་

ཐེག་ཆེན་གྱིས་འཆང་རྒྱ་མི་རྒྱས་ཉན་རང་དུ་ཞུགས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཞེས་
བཤད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལས་བསྒྲིག་༩༥༥དང་། སོ་ཐར་ལ་སློབ་པས་ཅི་བྱ་ཐེག་
ཆེན་ལྷགས་ཤིག་ཅེས་སོ་ཐར་སྤྲོད་བ་༩༥༥དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་གྱིས་ཉན་
མོངས་སྤྲོད་མི་རྒྱས་ཞེས་སྒྲུར་བ་འདེབས་བ་༩༥༥དང་། རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་
པས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྤྲོད་བྱེད་བ་༩༥༥དང་། རྟེན་ཉིད་མཛོན་གསུམ་དུ་མ་
རྟོགས་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཞེས་མི་ཆོས་སྒྲུ་མའི་རྩུན་སྒྲུ་བ་༩༥༥དང་། དག་སྤྲོད་
ལ་ཁོར་གྱི་ཆད་བ་བཅད་ནས་ལེན་བ་༩༥༥དང་། དག་འདུན་ལ་ཞི་ལྷག་གི་བར་
དུ་གཙུག་ཅིང་ཉན་མོངས་འཕེལ་བའི་ཁྲིམས་ངན་འཆང་བ་༩༥༥དང་། ཐབས་
ལ་མཁས་པའི་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་པམ་བ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་ག་ལ་རྒྱས་ཞེས་སློན་སེམས་འདོར་བ་སྟེ། རྟེན་
བཀྱར་ལ་ཆགས་པའི་བདག་བསྟོད་གཞན་སྤྲོད་གཉིས་འབྲེལ་བས་གཅིག་དུ་
བཟང་བའི་རྩ་ལྷང་བཅོ་བརྒྱད་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་དང་བཅས་བ་མཐོལ་
ལོ་བཤགས་སོ། །

ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྤྲེལ་ཆན་ལས་དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྦྱིན་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། ཉན་མཆོན་གྱི་སྦྱན་དུག་གི་སྦྱན་རེ་ལ་དཀོན་མཆོག་ལ་
མཆོད་བ་མི་འབྲུལ་བ་༩༥༥དང་། འདོད་བ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་ཤེས་པས་རྟེན་བཀྱར་
དང་དུ་ལེན་བ་༩༥༥དང་། རང་ལས་བྱང་སེམས་བསྐྱབ་བ་གན་བ་ལ་གྱུས་བར་
མི་བྱེད་བ་༩༥༥དང་། རང་ལ་ནད་འདི་སོགས་བྱེད་བ་ལ་དེས་བ་དང་མཐུན་པའི་

ལན་མི་འདེབས་པ་༩༥༽དང་། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་མགོན་དུ་བོས་པ་བདག་
གིར་མི་བྱེད་པ་༩༦༽དང་། གསེར་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པ་ན་ཁོང་ཁྱོས་མི་ལེན་པ་
༩༧༽དང་། ཚས་འདོད་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་མི་སྦྱིན་པ་༩༨༽དང་། ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས། ཚུལ་འཆལ་མནར་སེམས་ཀྱིས་ཡལ་བར་འདོར་བ་༩༩༽
དང་། གཞན་དད་པ་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅས་པའི་བཅས་རྒྱུ་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་སློབ་
པ་༡༠༽དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མནར་སེམས་ཀྱིས་ཡལ་བར་འདོར་བ་༡༡༽
དང་། བ་རོལ་འདུལ་བའི་ཐབས་གཞན་མ་རྟེན་ན་ལུས་ངག་གི་ཉེས་པ་བདུན་
པོ་གང་རུང་གིས་ཀྱང་འདུལ་བར་མི་བྱེད་པ་༡༢༽དང་། འོག་འཆོ་ལྷ་དང་དུ་
ལེན་པ་༡༣༽དང་། ཅ་ཅ་དང་བཞད་གད་སོགས་དགའ་བཞིན་བྱེད་པ་༡༤༽
དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་ལ་སྦྱོན་དུ་མི་ལྟ་བར་སྤྲ་བ་
༡༥༽དང་། རང་ལ་གྲགས་པ་ངན་པ་བྱུང་བ་ན་དེ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་༡༦༽
དང་། གཞན་འཇམ་བོས་འདུལ་མ་རྒྱས་ན་རྩལ་བོས་མི་འདུལ་བ་༡༧༽དང་།
བཟོད་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ། བ་རོལ་བོས་རང་ལ་ཆོག་ངན་སྤྲ་བའི་ལན་བྱེད་
པ་༡༨༽དང་། རང་ལ་ཁྱོས་པའི་མི་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅེས་ཤད་སྦྱངས་མི་
བྱེད་པ་༡༩༽དང་། བ་རོལ་བོས་ཉེས་པ་ཤད་སྦྱངས་བྱེད་པ་དང་དུ་མི་ལེན་
པ་༢༠༽དང་། རང་ཉིད་གཞན་ལ་ཁོང་ཁྱོས་པ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་༢༡༽
དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ། རྟེན་བཀྱར་འདོད་པས་འཁོར་སྤྱད་
པ་༢༢༽དང་། སྟོམས་ལས་དང་གཉིད་སོགས་བྱུང་བ་མི་སེལ་བ་༢༣༽ དང་།

བྲེ་མེའི་གཏམ་སོགས་སྒྲ་བ་༩༣༽དང་། བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
སེམས་གནས་པའི་ཐབས་གྱི་གདམས་ངག་མི་ཉན་བ་༩༤༽དང་། འདོད་བ་ལ་
འདུན་བ་སོགས་སྒྲིང་བར་མི་བྱེད་བ་༩༥༽དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་
རོལ་སྟེན་བ་༩༦༽དང་། ཤེས་རབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་བ་
མ་གུས་བས་སྒྲིང་བ་༩༧༽དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོབ་བ་དོར་ནས་ཐེག་དམན་ལ་
སྒྲོབ་བ་༩༨༽དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་ལ་སྒྲོབ་བ་དོར་ནས་བྱི་རོལ་པའི་
བསྟན་བཅས་ལ་བཙོན་བ་༩༩༽དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་ལ་བཙོན་ཁྱད་བྱི་
རོལ་པའི་བསྟན་བཅས་ལ་དགའ་བ་༡༠༽དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་རྒྱས་གྱི་ཆ་
ཤས་འགའ་རེ་ལ་མི་མོས་ཤིང་སྒྲིང་བ་༡༡༽དང་། ཁྱོབས་བདག་བསྟོད་གཞན་
སྟོད་ཅུང་ཟད་བྱེད་བ་༡༢༽དང་། གཞན་གྱིས་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་འཆད་བ་ཁོ་
བས་ཉན་པར་མི་དགའ་བ་༡༣༽དང་། ལྷ་མས་ཆོས་འཆད་པའི་ཆོག་འབྲུ་
ལ་སྟོད་བ་༡༤༽དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། མགོན་
མོ་བྱར་དུ་འོངས་པ་ལ་བསུ་སྐྱེལ་མི་བྱེད་བ་༡༥༽དང་། ཉན་བ་ལ་གཡོག་མི་
བྱེད་བ་༡༦༽དང་། ཉན་བ་སོགས་གྱི་སྤྱད་བསུལ་སེལ་བར་མི་བྱེད་བ་༡༧༽
དང་། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐབས་མི་ཤེས་པ་ལ་ཐབས་མི་སྒྲོབ་བ་༡༨༽
དང་། རང་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ཕན་ལན་མི་བྱེད་བ་༡༩༽དང་། གཞན་གྱི་མུ་
ངན་མི་སེལ་བ་༢༠༽དང་། རྟོར་སྒྲིང་བ་ལ་ཁྱོབས་མི་སྦྱིན་བ་༢༡༽དང་། རང་
གི་འཁོར་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་མི་འདོགས་བ་༢༢༽དང་། མནར་

སེམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སྒོ་དང་མི་མ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་༩༣༽དང་། གཞན་གྱི་
ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་མི་བརྗོད་པ་༩༤༽དང་། ཉེས་པ་བྱེད་པ་དམའ་དབབ་
པ་སོགས་ཀྱིས་ཆར་མི་གཙུག་པ་༩༥༽དང་། རང་ཉིད་རྩུ་འབྲུལ་དང་ལྡན་ན་
རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་འགོ་བའི་དོན་མི་བྱེད་པ་༩༦༽སྟེ་ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དུག་
གི་ཉེས་པ་རྣམས་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་མཐོལ་ལོ་འཆགས་སོ་ཕྱིན་ཆད་
ཀྱང་བསྐྱེམ་པར་བབྱིད་ལགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་བདག་
ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་རིག་པ་འཛིན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བབྱི་བ་ལ་རྟོ་རྟེ་
ཐེག་པའི་འདུལ་བ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་པམ་པའི་སྡེ་ཆན་ལས། རྟོ་རྟེ་ཐེག་
པའི་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་ཆོས་ཁུས་པའི་སྒྲ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་ཞིང་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཁུར་པོར་ནས་བརྟན་སྟོན་བྱས་པ་༩༧༽དང་། སྟོམ་པ་
གསུམ་གང་རུང་གི་བཅས་པ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་འགལ་བར་བྱས་པ་༩༨༽དང་།
རྒྱད་ཕྱེ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་དབང་སྒྲ་མ་གཅིག་ལ་ཁུས་པའི་རྟོ་རྟེ་སྟེན་ལ་ཁྲིས་
ནས་སྟོན་བརྗོད་པ་༩༩༽དང་། སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
བདེ་བ་དང་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་སྦྱེས་པ་༩༩༽དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་འདོར་བ་༩༩༽དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་ཞེས་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་༩༩༽
དང་། དབང་ཆེན་ཚུལ་མ་སྤྱན་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྤྱན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་སྤྲས་པ་༩༥༽དང་། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལྷར་བསྐྱོམ་མི་
རུང་ཞེས་བརྟན་པ་༩༦༽དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་སྤངས་པ་༩༧༽དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་སྒྲ་མ་ལ་
སྟོད་པ་སོགས་ལ་ལུས་ངག་གིས་མཛའ་བར་བྱས་པ་༩༨༽དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
ལྟ་བ་བློན་པར་མ་བྱས་པར་ཉིན་ཞག་འདས་པ་༩༩༽དང་། སྤྲགས་ཀྱི་སྟོད་
རུང་གི་གདུལ་བྱ་གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་ལོག་དུ་བཅུག་པ་
༩༩༽དང་། ཆོགས་འཁོར་གྱི་ཆོག་རྒྱུད་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ན་ཆོགས་ཀྱི་
རྣམས་ཤེས་ཆར་སོགས་ལ་མི་གཙང་བ་དང་མི་རུང་བའི་བསམ་བསམ་དང་དུ་མི་ལེན་
པ་༩༩༽དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་འདི་གཡོ་སྤྱུ་ཆེ་ཞེས་རིགས་ལ་སྟོན་བརྗོད་
པའི་དོ་རྗེ་པག་མོ་སོགས་བྱད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་འཛིན་པའི་སྒོས་ཀྱི་སྟོན་བརྗོད་པ་
༩༩༽ཉེ་ཅི་ལྟར་བཅུ་བཞི་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་མཐོལ་ལོ་འཆགས་སོ། །

སྒོམ་པོའི་སྤྲེ་ཆོན་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་མ་
བྱས་པར་རིག་མར་བསྟེན་པ་༩༩༽དང་། རིག་མ་ལ་སྟོད་ཚུལ་རྒྱུད་སྤྲེ་ནས་
བཀག་པ་ལྟར་སྤྱད་པ་༩༩༽དང་། དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་དོར་བྱེད་དང་སྤྲགས་
ཀྱི་བྲིས་སྤྱོད་སོགས་སྟོན་པ་༩༩༽དང་། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གལ་དུ་ཁ་ཤིགས་
འབྱེད་པ་སོགས་ཚོད་པ་བྱེད་པ་༩༩༽དང་། དད་ལྡན་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པའི་
ཆོས་འབྲི་བ་ལ་ལན་ལོག་པར་འདེབས་པ་༩༩༽དང་། སྤྲགས་སུན་འབྲིན་པའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནང་དུ་དགོས་མེད་དུ་ཞག་བདུན་ལས་འདས་པ་༩༩༽དང་། ལྷའི་

སྤྱབ་ཐབས་འདོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཁེངས་ནས་ལྷ་དང་སྤྲལས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་
བཞིན་དུ་སྤྲལས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པར་ཁས་འཆེ་བ་༩༥༽དང་། དབང་ཐོབ་ཀྱང་
སྤྲལས་ལ་མི་དད་པ་ལ་སྤྲལས་ཀྱི་གསང་བ་སྤྲོགས་པ་༩༦༽ཉེ་སྤྲོམ་པོ་བརྒྱད་
ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་
བཟའ་བ་དང་བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱེན་པའི་དམ་ཆོག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་
ཅད་མཐོལ་ལོ་འཆགས་སོ། །ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་གཅོད་ཅིང་སྤོམ་པར་བགྱིད་
ལགས་སོ། །དེ་ནས་ལྷ་རྩ་ལགས། ལྷ་མ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་སོགས་སྤྱི་བཤགས་
ཆར་གསུམ་བརྗོད་ན་སྤོམ་གསུམ་སོ་སོའི་ཉེས་ལྟར་གི་རྣམ་སྤྲོན་རྣམས་སྤྲལས་
པ་དང་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་ལ་ལྟར་བ་ཕྱིར་བཅོས་ནི་སོ་
སོའི་གཞུང་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྤོམ་གསུམ་སོ་སོའི་ལྟར་བ་མིང་རིགས་སྤོས་པའི་སྤོ་ནས་ངོས་
འཛིན་ཚུལ་རགས་པ་འདི་ནི། དུང་དཀར་སྤྱལ་བའི་སྤྱུང་བ་དབང་ཆོས་གྲགས་
རྒྱ་མཆོས་ཁ་བཏགས་ཆེ་ལེགས། དདུལ་གྱི་ན་རྒྱན་བཟུ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་
ཆོས་གྲུབ་མ་དང་བཅས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་དང་དུ་ལྷངས་
ཏེ། རྩེ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་གསུང་ལས་བཏུས་ནས་གོ་བདེ་བར་དག་དབང་བྱམས་
པས་ཕུར་བུ་ཚུག་རྩ་གིས་པ་འདིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤོམ་པ་གསུམ་
བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྤོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཅིག །མདྲེན། །

༡༡། །བྱ་གིས་རྒྱན་པའི་དཀར་ཆེན་ཡེ་གིས་རྒྱལ་མཆན་ཁལ་
ཁ་རྩེ་བཅུན་དམ་པའི་དབུ་ཁྲར་ཐེངས་ནས་དབྱུང་པ་
ཞིབ་མ་མཇེད་པའི་དྲིས་ལན་སྐྱུ་ཉི་གཙོད་པའི་
རལ་གྱི་སྐྱེས་བུ་གས་བུ་གས་སོ། །

སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱི་ཆོག་ས་དངས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་སུ། །ཁྲར་དོར་གནས་
ཀུན་གསལ་པའི་མཁུན་བཅེ་ལས། །འདྲི་བ་ཀུན་ལན་གསལ་པའི་དྲུག་ཅུའི་
དབྱངས། །ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཁྲབ་ཉི་མའི་གཉེན་དེར་འདུད། །གང་གི་གསུང་
རབ་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་བཞིན། །སྤྱི་ཆོག་ས་དང་ངེས་འོ་ཆུ་འབྱེད་པ་ལ། །ཆེ་
མེད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གཉིས་དང་། །འཇམ་དབྱངས་སྤྱུ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་དེར་
འདུད། །སྤྱོ་གྲོས་མཚུངས་མེད་གང་གིས་དྲི་ཆོག་དོན། །མདོ་སྤྱུགས་སོ་སའི་
གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་གྱི། །རྣམ་དབྱེ་མ་འདྲེས་གསལ་བར་མི་ཤེས་
ཀྱང་། །རང་སྤྱོས་གང་སྤྱོ་བས་མདོར་བསྐྱུས་འདི་རྩ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་སྤྱང་གཞི་
ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོར་ལ། །སྤྱི་འཆི་མེད་པའི་སོ་སྤྱི་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
སོགས་ཀྱི་ལན་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུན་
ཆད་མ་སྤྱོང་ཞིང་། ད་དུང་ཡང་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་གཉུག་མའི་སེམས་དང་། དེའི་
བཞོན་པའི་རྒྱང་གཉིས་རྒྱ་ལ་རྒྱན་དང་། །མེ་ལ་ཆ་བ་སོགས་ལྟར་ངོ་ཤོ་གཅིག་ལ་
སྤྱོག་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་ན་དེ་
དང་། །མི་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ཞིག་ལ་

འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དབྱ་མ་ཐལ་འབྱུང་བས་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་འདོད་
ཀྱང་། གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱན་མི་ཆད་ཀྱང་སྐད་
ཅིག་རེ་རེ་ནས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཆེ། སྐྱེ་འཆི་དེ་དང་དེ་ཡི་ཐ་མར་དེ་གཉིས་
འགགས་པ་ལ་འཆི་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཆེ་དེ་གཉིས་རིགས་འབྲ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་
སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ཞིང་། དེ་ཡང་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་
དབང་གིས་འདོར་ལེན་བྱེད་པས་སྐྱེ་འཆི་མི་སྤྱད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཁས་ལེན་ག་ལ་
དགོས། དེས་ན་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ལ་གཉུག་མ་དང་སློ་བུར་བ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཉུག་མའི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཅ་མ་
བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད། དེ་འབྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ལ་ངོ་སྤྲུལ་པའི་སློ་སྐྱེ་
བའི་ཆེ་རྒྱུང་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དེས་ནས་ངོ་སྤྲུལ་པའི་
སློ་སྐྱེ་བ་མེན་གྱི། དེ་སྤྲང་ཅ་མ་ལ་ངོ་སྤྲུལ་པའི་སློ་སྐྱེ་ཞིང་། འཆི་སེམས་ཤ་མེའི་
ཆེ་དེ་འབྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ཐ་མལ་པའི་སློ་ལ་སྤྲང་ཡང་སྤྲང་ལ་མ་དེས་བར་སོང་
བས། སྤྲགས་སྒྲ་མེད་དང་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལ་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་འིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུང་
སེམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཤད་པ་དེ་ནི། སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་པར་བྱིན་
ཐེག་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་འབྲ་བའི་རྒྱུང་དེས་
གཟུགས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་
ཡང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། འིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུང་སྐྱེ་འཆི་འཁྲུགས་དབྱིབས་

དང་ཕྱིན་པ་དང་དུ་ཡོད་ཅེས་བ་ནི། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ད་ལྟ་གཟུགས་
ལུས་རགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཉུག་མའི་ལུས་ནི་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ཞིག་གི་
ལུས་ཡིན་པས་ལུས་རགས་བ་ནི་དེའི་གནས་ཁང་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་
ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་རྒྱང་ལག་ལ་སོགས་པའི་
ནམས་པ་ཅན་ནི་བར་དོ་དང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ནམས་སུ་ཞེས་
དང་། ད་ལྟའི་ནམས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འབྱུང་ལུས་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་གཟུགས་ལུས་
དང་། སྤྱི་བའི་རྒྱང་གི་ལུས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་གཉིས་སུ་མི་འབྱུང་བ་དང་།
རགས་པའི་ལུས་ཀྱི་གོ་ས་སྤངས་ནས་སྤྱི་བའི་ལུས་གནས་མི་དགོས་པ་དང་།
གང་ཟག་ཏུ་ཐ་སྐད་འདོགས་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་རྒྱང་སེམས་གཉིས་ཡིན་མོད་
ཀྱང་རགས་པའི་ལུས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་འགལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་
བྱལོ། །ཞེས་སོགས་འདི་སྐོར་གྱི་ཞེས་ཆ་ནམས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་
གཟིགས་མཛོད། རྩི་བ་གཉིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་བཏགས་ཙམ་དུ་
གསུངས་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་འགལ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཙམ་སྒྲུས་ངེ་
ཙམ་གཙོད་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་འདུག་པས། རྩེའི་གསུང་ལས། མིང་ཙམ་ཞེས་
པས་མིང་ལས་གཞན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་བཏགས་ཞེས་པས་རྟོག་པ་
ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཡོད་པ་མི་གཙོད་ཀྱི། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་
སྒྲོ་ལ་སྒྲུབ་ཙམ་དེས་མ་ཆོས་པར་སྒྲུབ་གཞིའི་ངོས་ནས་ཚུར་བྱུང་བ་ཞིག་རང་
ཅག་ནམས་ལ་བསྒྲོན་མེད་དུ་འཆར་བའི་དོན་དེ་གཙོད་པར་གསུངས་ལ། ཤེས་

བ་དང་ཤེས་བྱ་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྟོས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུགས་ལུགས་ལ་རྒྱང་སེམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱང་ཕྱི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་བ་མི་འགལ་ལོ། ། འི་བ་གསུམ་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་ན་ཐ་སྙད་འཛོག་བ་མི་འཐད་སྤམ་བ་ཡང་། ཤེས་སྤྱིབ་མ་སྤངས་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རི་སྙེད་བ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་གཟིགས་བ་མི་འགལ་ལོ། ། འི་བ་བཞི་པ། གཟུགས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་བ་བཀག་བ་མེད་དགག་དུ་མི་འཐད་སྤམ་བ་གཞི་གཟུགས་ཀྱི་སྙེད་དུ་དེ་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་བ་དེ་དགག་བྱར་བྱས་ནས། དེ་བཀག་བ་ཙམ་མེད་དགག་དུ་འཛོག་བ་ཡིན་པས། བརྗོད་པའི་སྤྱད་གཟུགས་རྟོག་བཏགས་ལུགས་ལ་འཕངས་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། འི་བ་ལྔ་པ། ལམ་རིམ་རྒྱང་དུ་བྱ་བ་མེད་ཙམ་དུ་རྟོག་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ནི། དེའི་ཙམ་སྤྱས་རིམ་གཙོད་བ་ནི། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེས་ན་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་སྤང་བོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་རྒྱ་བར་སྤང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་བ་ནི་རྩལ་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལོ། ། དེ་བཀག་བ་ན་གང་ཟག་དེ་སྤང་བོ་ལ་བཏགས་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཙམ་གྱིས་ནི་སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་བ་གཙོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་འབྲེལ་བཏགས་ཙམ་དུ་རྟོག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་སྟོན་དུ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ཀྱི་ང་མིང་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྲོ་ག་ལ་དགོས།

ནི་བ་བྱུག་པ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྤྱོད་ལ་སོ་སོར་སྤང་
ཡང་། དོན་སྤེང་ནས་གཅིག་ཏུ་གོ་བ་ནི། འབྲུག་ཁྱིམ་ལས། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཕན་ཚུན་དུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་པར་ཡིན་ཚུར་
ཡིན་གྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་སྤྱི་མཐེན་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད།
གནས་སྐབས་ཕྱི་མཐེན་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་
ཅད་ཐོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཅན་རིམ་གྱིས་རི་མས་རེ་དག་ཏུ་
སོང་བ་ན། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རི་མས་རེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བས། ཆོས་ཅན་བྱུང་པར་
ཅན་ལ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་སྟོགས་གཅིག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་རང་
རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་རི་མས་ཀྱང་དག་པ་ཡང་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་ལ་
འགོག་བདེན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཅན་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་རྣམས་རྩ་ས་ཐ་
དད་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ཉིད་རྣམས་ངོ་བོ་འདྲ་ཡང་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་འདི་
མ་དགོངས་པས་ལན་པ་འདུག །ནི་བ་བྱུག་པ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་
ཆེན་གཉིས་ཀའི་འབྲུག་སྒོར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཚུད་པ་སེམས་
བསྐྱེད་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་མ་སྦྱེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་ལ། སྤྱགས་ཀྱི་འབྲུག་སྒོར་
གསུངས་པ་ནི། དེ་མེད་ན་སྤྱགས་ཀྱི་འབྲུག་སྒོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བསྐྱུར་
ཙམ་ཡང་མི་རུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སེམས་བསྐྱེད་དམིགས་
རྣམ་འདྲ་ཡང་། སྤྱགས་ལ་སྤྱག་པར་བྱུགས་དག་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས། ནི་བ་
བརྒྱད་པ། བདག་འབྲུག་གི་སྒོར་ལ། ལྷ་མ་དང་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱེད་པའི་

དུས་གང་གི་ཆེ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མདུན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
བསྐྱབས་ཚར་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་ཆད་ནས། སྤྲོ་མ་དང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་མོས་ཏེ་བདག་འདུག་ལེན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེ་
བཞིན་ཡིན། ཇི་བ་དགུ་པ། རིགས་རྒྱག་པའི་དམ་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་ལོགས་སུ་
འཛིན་དགོས་རྒྱུར་འདུག་སྟེ་རིགས་རྒྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། མ་དེས་པའི་
གཏན་ཆོགས་དང་། ལྷ་ཡི་དམ་ཚིག་དེ་ཉིད་རྒྱག་པའི་ཡང་དམ་ཚིག་ཡིན་པས་
ལོགས་སུ་མ་གསུངས། ཇི་བ་བཅུ་པ། རྒྱ་དབང་གི་རྒྱ་དེ་ཉིད་བདུན་ཅིར་ངོས་
འཛིན་པ་ལགས། ཇི་བ་བཅུ་གཅིག་པ། རྗེ་རྒྱལ་དཔོན་གྱི་དབང་བུམ་དབང་དུ་
འཛོག་ཚུལ་ནི། དབང་ཆོག་རང་ལས། དབང་རྒྱག་ཀ་ལ་མཐའ་རྟེན་དུ་བུམ་ཚུའི་
དབང་བསྐྱར་བས་བུམ་དབང་དུ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ཡིན། རིག་པའི་དབང་
ལྷའི་སྐབས་ནང་དབང་བསྐྱར་མི་བསྐྱར་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་། བསྐྱར་ན་དེ་དབང་
སོ་སོའི་སྡོན་འགྲོ་ཡིན་གྱི། དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་བ་བཅུ་གཉིས་པ། བསྐྱའི་
རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་འཛིན་པའི་ཆེ། ཐེག་པ་གསུམ་དང་། རྒྱ་དེ་སྟེ་གོང་ལོག་གི་
དམ་ཆོས་མཐའ་དག་འཛིན་པར་ཡིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཟུང་བ་ནི། དེ་དག་ནས་
གསུངས་པའི་སྤང་བྱ་རྣམས་སྤང་ཞིང་། སྤང་བྱ་རྣམས་ལ་སྤོབ་པར་ཡི་དམ་
བཅའ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་ཆེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤོབ་པ་རྣམས་གསར་དུ་ཐོབ་
པར་ག་ལ་འཛོག། ཇི་བ་བཅུ་གསུམ་པ་ནི། ཞལ་ལུང་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྐབས་དང་། བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་དུ་སྤོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་ཐར་གྱི་

སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ། སྒྲིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གི་བྱང་སེམས་ལ་དགོངས་ཤིང་། ལྷ་ཡི་
བྱང་སེམས་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྒྲོང་བ་ལ་འཛོག་པ་གསལ་
བར་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ཡིན། ཇི་བ་བཅུ་བཞི་པ། དབང་མ་ཐོབ་པར་སྐྱགས་
ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་ལ་མཆན་བཅས་
མཆན་མེད་དང་། གོང་མ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ན། བྱ་བ་དེ་ལ་མི་
དབང་བས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་།
གཞན་ལས་བཤད་པའི་ལྷའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡིག་བྲུག་སོགས་
གཟུངས་འདྲེན་པ་ལ་པན་ཡོན་མང་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཕྱི་མ་དེ་
ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་འོང་མིད་ཀྱང་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ལ་
དགོངས་པ་ལགས། ཇི་བ་བཅོ་ལྔ་པ་ནི། སྤང་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་རིམ་གི་ཐེན་ཐེན་
ལས། སྤྱིང་གར་སྐྱགས་གི་ཐེག་ལེ་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ། སྤྱིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ལ་
ཕྱི་ནས་རིམ་པ་བཞིན། རྩ་ཡི་ནང་དུ་དང་པོར་དབྱངས་ཡིག་དཀར་པོ་སྐྱོགས་
བཞིར་གཉིས་ཅེ། མཆོམས་བཞིར་ཨོ་སོགས་ཅེ་ཅེ། དེའི་ནང་དུ་གསལ་བྱེད། ང་
ཉ་ཏ་ན་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་ཡི་གེ་བཞི་ཅེ་དང་། རྩ་འདབ་བདུན་པ་ལ་ང་ཉ་ཏ་ན་
བཞི་ཁ་དོག་དམར་པོ། དེའི་ནང་གི་སྐྱོགས་བཞིའི་རྩ་འདབ་ལ། རི་ལི་བཞི་བཀོད་
ནས། དབུས་གི་མི་ཤིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་དང་
བྱང་སེམས་དབྱངས་ལ་ཐེམ་པའི་ཆེ་དགའ་བ་དང་སྒྲོང་བ། གསལ་བྱེད་ལ་ཐེམ་
པའི་ཆེ་མཆོག་དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོང་བ། རི་ལི་ལ་ཐེམ་པའི་ཆེ་བྱེད་དགའ་དང་

སྟོང་ཆེན། ཅ་མདུད་ཀྱི་དབུས་སམ། མི་ཞིགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་ཆོ། ལྷན་སྐྱེས་
དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འཆར་ཞིང་། དེ་ནས། ལྷགས་ལྷོག་གི་སྟོང་བཞི་འཆར་
ཚུལ་ཡང་དེས་ཞེས་པར་གསུངས། ཇི་བ་བཙུ་བྱག་པ་ནི། ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་
ལོངས་སྤྱལ་གསུམ་དངོས་གནས་པ། དཔའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་དང་། སྤྱི་
ལུས་དངོས་དང་། དེ་ཕུང་པོ་རྟིང་པ་ལ་འཇུག་པ་ནས་འབྱུང་ལ། ལུས་དཔེན་
དང་ངག་དཔེན་གྱི་སྐབས་དེ་གསུམ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བས་དེ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
སུ་དེ་གསུམ་དང་བསྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ཁོ་རང་ལ་ཁོ་རང་བསྐྱེ་བར་ག་ལ་
འབྱུང་། དེ་དག་གི་ཆེ་ཡང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱི་གསུམ་དངོས་གནས་པ་ལ་ང་
རྒྱལ་འཛོག་དགོས་པས། ལམ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའི་བསྐྱེ་བར་འཛོག་པ་
ལགས། ཇི་བ་བཙུ་བདུན་པ་ལ། སྤྱི་ལུས་ཕྱིར་ལྡང་ནང་ལྡང་གང་ཡིན་པ་ནི། དཔེ་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་འཕེན་པའི་དབང་
གིས་སྟོང་གའི་ཅ་མདུད་ཀྱི་དབུས་སུ་སྤྱི་ལུས་བྱུང་སྟེ། དེར་གནས་པ་དང་། འོད་
གསལ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་ཕུང་པོ་རྟིང་པའི་ནང་དུ་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་
པའི་རིགས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་ནང་ལྡང་གི་ཆེ་ཕུང་པོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་
སུ་གསུངས་པས་མི་གཞོད་དེ། སྟོང་གའི་ཅ་མདུད་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་སྟོང་པ་དེ་ཕུང་
པོ་རྟིང་པའི་གོ་ས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་ལྡང་ལ། ལུས་དཔལ་ཆད་སོགས་
ཀྱི་རིག་པས་མི་གཞོད་དེ། དང་པོ་སྟོང་དབུས་སུ་སྤྱི་ལུས་བྱུང་བ་དེ། སྤྱིན་ནང་དུ་
ཐོག་འབྱུག་པ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྟིང་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་ལྡང་བ་ལ་

ལུས་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མལ་བའི་བར་དོ་ཡང་།
སྤྲོད་གར་གྲུབ་ནས་སྒོ་སོ་སོ་ནས་འཕོ་བར་གསུངས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི། དག་མ་དག་གི་སྦྱ་ལུས་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
བཞེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ན་གཟུགས་སྦྱ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཆེ། བྱང་འཕགས་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་སྦྱ་
དངོས་སུ་མཐོང་ཡང་། ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་མཐོང་མི་དགོས་ཤིང་། རྣམ་འབྲེལ་
ལས། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་། བྱམ་པ་
མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་གྱིས། བྱམ་པ་དང་རྣམ་གཅིག་པའི་དེ་ངོ་བོ་གསུངས་མཐོང་
ཡང་། དངོས་སུ་མཐོང་བ་མེན་པ་དང་འདྲའམ་སྟམ། གང་ལྟར་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་
ལུས་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་། ལུས་ལས་ཟུར་དུ་ཤེས་པ་ངོས་
འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟར། སྦྱ་མའི་སྦྱ་གཉིས་དང་། མོངས་སྦྱ་ལ་དེ་ལྟར་མེན་ཡང་།
སྦྱ་ལ་སྦྱ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་མདོ་སྤེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས་སངས་རྒྱལ་སྟོང་ལ་སྦྱ་
གདུང་རྒྱས་པ་དང་། རིལ་བྱར་བཞུགས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་
སོ། །གང་ལྟར་ཉིད་གྱི་དོགས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་ཁས་སྐྱབས་ཆེ་རང་
ཅག་རྣམས་གྱི་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་དང་། མདོ་སྤེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གཟུང་བ་
འཛིན་པ་ལས་རྒྱང་ཆད་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་ན་རྟོག་བཏགས་པ་ཅམ་དང་། ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལུས་ག་ལ་
ཡོད་སྟམ་པ་ཞིག་བྱང་འབྲུག་པས་དེ་ལྟར་མེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གྱི་ཕྱི་

དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་གྲགས་པ་ལྟར། ཉང་ཤེས་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱས་
པ་ལ་ཕྱི་དང་། བསྐྱས་པ་ལ་ནང་དུ་འཛིག་པ་ལས། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དང་
གང་ཡིན་སོགས་སྤང་ཅ་མ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་དབྱད་ནས་ཐ་སྙད་གང་ཡང་
འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་
དབྱེད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་དུ། །གནས་རྟེན་མ་ཡིན་དེ་
ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རི་ཅམ་ཞིག་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་སོང་མ་སོང་གི་མཆོམས་
ཟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཉག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བུལ་བའི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་སྒྲིག་གཉིས་རྒྱུད་དུ་འཇུག་པའི་
གོ་འཕང་མཛོན་དུ་མཛད་དེ། དོན་གཉིས་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་བཟང་
པོས་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྐྱན་པ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་
པ་ཞུ། མདོ་སྒྲགས་ལམ་གྱི་དཀའ་གནད་སྔ་ཐབ་རྣམས། །ཞིབ་མོར་དབྱེད་ནས་
གྲིས་པའི་ལན་ལྟོན་པ། །བདག་འབྲུ་མོངས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཡུལ་ག་ལ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་
སྒྲ་མའི་ཐེན་གྱིས་རྩེད་ཐད་བཤད། །བཤད་པ་དོན་དང་ལྡན་ན་དབྱེས་པར་
མཛོད། །ཅི་སྟེ་མིན་ན་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་དོར། །འདིར་འབད་ལས་རྒྱུང་
རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་མཐུས། །འགྲོ་ཀྱན་ཀྱན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་ཉིད་གཟིགས་
ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཕུར་བུ་ཚུག་རྩེད་ག་དབང་བྱམས་པས་གྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༡༡། །འབྲས་བྱ་བྲལ་དག་བཤེས་ཆེན་པོ་སྐྱོ་བཟང་དག་ལེགས་
ཀྱིས་བྱིས་པའི་ལན་ཕྱོགས་འགྲོ་ཅམ་བཞུགས་སོ། །

སྐྱ་ཆོགས་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ལེགས་གསུངས་བཀའ་དང་
དགོངས་འགྲེལ་ཇི་སྟེད་པའི། །དང་ངེས་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས། །སྟོན་
མཇེད་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཀུན་བྱང་ཀུན་
གྱི་གཞི། །སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དྲི་བཅས་དྲི་མ་མེད། །མཛོན་སུམ་གཟིགས་པ་
འཕགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཉིད། །དེ་བྱིར་བདག་འདས་ཚུལ་འདི་སྐྱ་བ་ཡི། །རྒྱས་
པ་བྲལ་ཡང་ཕྱོགས་འགྲོ་ཅམ་ཞིག་གྲེང་། །རི་སྐད་དུ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས།
གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ། །སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །གང་ཞིག་
འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྤང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་སྤང་ན་
འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། །སེམས་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་མཐོང་། །རི་ལྟར་འཛིག་རྟོན་འཛིག་རྟོན་འདས། །བདག་ཏུ་འཛིན་ལས་འཁོར་
བ་སྟེ། །སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། །བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་མོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཀྱིས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས།
རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་གི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྤང་རགས་མ་བྱེ་བར་
དེའི་ཆོས་ཉིད་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་དོན་དང་། །བདེ་གཤེགས་

སྒྲིང་སོ་དང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཤད་ཅིང་། ཚས་ཉིད་དེ་མཐོང་ཟིན་
གོས་པར་བྱས་མ་བྱས་ལས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན། འཁོར་བ་དང་
ལྷུང་འདས་སོ་སོར་འཛོག་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་ཤེས་དེ་མདོ་སྤེལ་དང་།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ངའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་ རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །ཞེས་བ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་བ་བསྐྱབ་
ལས། དེ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་གསལ་རིག་གོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་མིན་པས་འོད་
གསལ་བར་འདོད་ལ། དེ་དག་གི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་གི་ནང་ནས་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚས་ཀྱན་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་རང་སྤེལ་གོང་འོག་
རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པར་མཚུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་
སུ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་རྒྱུན་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་ཆེ་ཟག་
མེད་དང་། རྗེས་སོ་བ་ཏུ་ཟག་བཅས་སུ་སྐྱེ་བར་འཇུག་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཤིང་།
མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་སྐྱབ་པའི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པར་
ང་ཅས་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་འཛོག་པར་གསུངས་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་
ཡང་། སྟོང་ཐུན་ལས། མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤང་
བྱ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤང་བྱ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་མ་
ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། གཉེན་པོས་སྤང་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་

བྱས་པ་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་སྤང་བྱ་དེ་དག་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤང་བྱ་
དེ་དག་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་
བའི་སྤེ་སྤོད་ལས་ཀྱང་། གཅིག་ཕྱ་འགྲོ་ཞིང་རིང་དུ་རྒྱ། །ལུས་མེད་དབང་པོའི་
ལུག་ན་གནས། །གདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། །བདུད་ཀྱི་འཆིང་
བ་ལས་ཁྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལུགས་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་འཆི་དུས་དང་། མཉམ་གཞག་དང་། བརྒྱལ་
བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམིགས་པ་དང་གྲོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤིན་ཏུ་
སྤ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་སྤྱིར་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཡང་། གཞན་གྱི་ཆེ་གྲོགས་
སེམས་བྱུང་དགེ་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་སྒྲ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་རྒྱུ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཅམ་དུ་མ་ཟད། དགེ་མེད་དག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཞིང་། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་
ལྷ། ལམ་ལྷ་སོ་སོར་འགྱུར་ཡང་། སེམས་བྱུང་དེ་དག་ནང་པན་ཚུན་འགྱུར་བར་
ཁས་མི་ལེན་མོད། སྤ་མ་སྤ་མ་འགགས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱས་པས་བྱི་མ་བྱི་མ་བྱུང་
པར་ཅན་སྤེ་བ་ལ་དེ་དང་དེར་འགྱུར་བར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་རྒྱན་
བརྟན་པོ་རོང་ངེ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་དུ་འགྱུར་བས་སེམས་སེམས་བྱུང་
བྱི་ནང་སྤོད་བརྟུང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་འགེལ་ལས། རི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས། །བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་

སྤང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་དངོས་
པོ་འབྱུག་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་
སྤྲུག་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་ཉག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུང་བ་ལྟར།
འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱིས་
ཆོག་ཤེས་མཛོད་ལ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་ལ་ཏ་ཅང་དབྱད་དཔགས་ན་
སོག་རྒྱུད་གི་རྒྱར་འགོ་བར་གསུངས་འདུག །ཐུགས་སྒྲམ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གཉུག་སེམས་མཛོད་ཏུ་འགྱུར་དུས་སོགས་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་མ་བཤད།
མཛོད་ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྒྲ་
ཆོགས་རི་མས་རི་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་ཡིས་ནང་བཅུག་ན། །རི་མ་ཆོག་འགྱུར་
གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་
རི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་རི་མ་བསྐྱེད། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན། རོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཁ་ཕྱིར་བལྟར་མ་
སོང་བར་རང་གི་སེམས་སྒྲོང་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གོ་བར་མཛོད། སེམས་
བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པམ་བྱས་སྒོ་ཉགས་མ་བཅིས་པས་བྱིད་ལྟ་བུའི་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཆོས་པ་ཞུ་མི་ཤེས་པས་གཞན་དུ་བྲིས། །

མདྲེན། །

༡༡། །མིའི་དབང་པོ་བསྟོན་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ལ་ཞལ་གདམས་
སྤྱ་གནང་བ་བརྒྱགས་སོ། །

གསེར་ལྷན་དགའ་མའི་ཁྱོན་ཀྱན་ཆོས་བཞེན་སྦྱང་བ་གང་དེའི་ཞབས་ཀྱི་
བསྐྱོན་མ་པར་བཞད་པའི་བྱང་དུ། ཡིད་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ཁྱུ་གསོལ། དེ་མ་མེད་
པའི་སྤྱགས་ཀྱི་ཚུ་གཉེར་རྒྱབས་ཆེན་མཛད་བཟང་བགྲང་ལས་འདས་པའི་
རྒྱབས་ཐེང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འགོངས་པའི་དགྲིལ་དུ། དགེ་སྦྱོང་ཆུན་པོའི་
སྟོ་གསུམ་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ཡང་འགོག་མེད་དུ་འཆར་བ་ནས། རོ་པོ་
རབ་འབྱམས་པར་བྱི་ནང་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་མཐར་སྤྱག་པ་སྦྱལ་བ་སྟོང་
གི་གསོས་སྤྱུ་རྒྱར་ལགས་པས། དེ་ལ་བསམ་ཆོད་བདེན་གཏམ་བྱང་པོར་ཅུང་
ཟད་ཁྱུ་ན། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཀྱིས། རྗེས་སྤྱུ་འཆོ་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ། །པལ་ཆེར་
བསྟོན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དམན་དང་མི་དམན་མཁྱེན་པ་དགལ། །ཞེས་དང་། ཁྱོད་
ཀྱི་དགྲེས་པ་མཛད་སྟེད་དང་། །འགྲོ་བ་ལ་ཡང་བཅེས་དུ། །ཁྱོད་ལ་མི་སྟན་
ཡང་དམན་པ། །བདག་ལྟ་གཅིག་པོ་ཉི་པོར་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱུ་
ཞབས་ས་ཡི་བདག་པོ་ལ་པལ་ཆེར་ངོ་བསྟོད་ཁོ་ན་བྱེད་ཀྱང་། བླན་ཆུང་ནི་ཉིད་
ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རི་ལྟར་བསམ་པ་ལྟར་ངོ་བསྟོད་སྤངས་ནས་བདེན་གཏམ་བྱང་
པོར་ཁྱུ་སྟོང་འདོད་པས་འདི་ལྟར། སྟོན་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་དཀའ་སྤྱད་
གངས་མེད་པས་བསྐྱབས་པའི་བསྟན་པ་མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་
དེ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་དང་མ་འདྲེས་པ། མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སྤྱུ་མ་ཤོར་བ་

ཞིག་གདུལ་བྱ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་བྱེད་དགོས་ཚུལ་འདུག་ནའང་། དེར་
སང་གདུལ་བྱ་ཡང་རབ་གྱི་ཆོས་སྐལ་དང་ཐེག་པ་ཡང་ཅེ་ཡིན་པ་སྐད་གྱི་སྟན་
སྟན་མང་པོས་བསྐྱུས་ནས་རང་གི་ཤེས་རྒྱ་དེ་ཅེས་དུ་འདུག་ལ་རྟོག་དཔྱད་
མི་བྱེད་པར་ཐེག་པ་ཡང་ཅེའི་ཆོས་སྐད་ཁ་ལ་བྱེད་ནས། ཤེས་རྒྱ་ཉོན་མོངས་
པས་བཀང་ནས་འཛིག་རྟོན་པ་ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱང་ངོ་ཆ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་
ལུགས་ལ་གསང་སྟགས་གྱི་སྟན་མིང་བཏགས་པས་ངོ་མི་ཆ་བའི་པ་རོལ་ནས་
དེ་དག་མགོ་འཕང་མཐོ་བ་འདི་འདྲ་དར་རྒྱས་ཟེ་ཆེར་བཏང་ན་བསྟན་པ་འདི་རི་
འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་འདུག །འདི་འདྲ་བ་ཡུལ་གང་དུ་རྒྱལ་པོ་གང་གི་དུས་སུ་
ཟླ་མ་སུས་མཛད། དེའི་སྦྱིན་བདག་སུ་ཡིན་ཞེས་བྱི་རབས་སུ་སྐྱེད་ན་རི་འདྲ་
འབྱུང་དགོངས་འཆའ། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་རྩོགས་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ས་ཐུབ་པ་དེ་བཙུན་མོ་
དམར་རྒྱན་མས་བསྐྱུ་བར་བཅམས་པ་ན་པོས་ནས། སྐྱེ་འཛིན་པ་ལག་མངས་
ཐད་པ་དེ་གང་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་གིས་གསང་སྟགས་སྐྱེ་མེད་འདི་རབ་བྱུང་
ལ་གཞོན་དོགས་ནས་མ་བསྐྱུར་གསུངས། སྐྱང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྐྱུབས་
སྐབས་རྩོ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་བཙུགས་པའི་ངོས་སུ་བཙུན་པ་ཆང་
འཕྱང་བ་བྱིས། ད་ལྟ་ནི་སྐྱེ་མ་རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་གྱིས་ཆང་འཕྱང་བ། ཁྱད་
བཞེས་དང་ཐད་བཤད་སོགས་བྱེད་པ་འདི་གང་ཡིན། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་བལ་ཡུལ་དུ་བཙུན་པ་ཆང་གི་བྱམ་པ་ཁུར་བ་མཐོང་བས་སྒྲི་སྟེ་གཙུག་
ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མའི་གཟུངས་མགོ་མཐུག་སྒོ་ག་ནས་བཏོན་ཏེ་སྟོངས། འབྲོམ་

རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་ཆོས་ལས། ད་ལྟའི་གསང་སྤྲུགས་པ་ཀུན་སྤྲུགས་དང་འདྲེལ་བ་
འགལ་བ་སྐད་ཟེར་རྟེ། རང་རེས་མི་བསྐྱུང་བའི་སྐད་དུ་གདལ། གཞན་དུ་དབང་
བཞི་བསྐྱུར་བའི་རྟེན་རབ་དགོ་སྤྲོད་ཞིག་དགོས་པར་བཤད། འཕྲིང་དགོ་ཚུལ་
ཞིག་དགོས་པར་བཤད། ཐམ་དགོ་བསྟེན་ཞིག་དགོས་པར་བཤད། དེ་ཀུན་དགོ་
བསྟེན་ཡིན་རྟེ། ཅ་བ་བཞི་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅམ་གྱི་ཉེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་གོས་
བ་མེད། གཞན་ཡང་ཟང་ཟེང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་བྱེད་མ་སྤྲོད།
འདྲེལ་བ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་དེ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆང་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་བཀག། །དེའི་རྒྱ་མཚན་སོ་སོ་ཐར་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་
པ་དང་བྲལ་དུ་འོང། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཆད་མེད་པ་བཞི་
བསྟོམས་པ་ལ་འགལ་བ་བཞི་བསྐྱེད་དུ་འོང། དེ་དག་གི་ཡང་དགག་བྱ་ཡིན་
ན། རིག་པ་འཛིན་པ་དག་ལྟའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་རིག་པ་ཤིན་
ཏུ་གསལ་དགོས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདུན་ཅིར་བསྐྱུར་ཤེས་
དགོས་མོད། གཞན་དུ་ན་ལྟའི་སྐྱ་མདོག་དུ་མ། བྱག་མཚན་དུ་མ། ལྟ་དཔག་དུ་
མེད་པའི་ནང་དུ་ལྟ་དཔག་དུ་མེད་པ་བསྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྐྱེ་
རྒྱ་མ་འཕྱངས་ཀྱང་མི་རྒྱན་གྱི་ཐུབ་པ་ལ་འཕྱངས་ན་ཅི་འདྲ་དེས་ན་འདི་བདེ་
བར་གཤེགས་པས་བཀག། །བཀག་བཞིན་དུ་བཏུངས་ན་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་བཀའ་འདས་ཀྱི་རྒྱུད་བ་འོང། ཞེས་སོགས་དགག་པ་རྒྱས་པར་གསུངས།
བྱད་མེད་འཛེམ་མེད་དུ་སྤྲོད་པ་ལ་ངོ་ཆ་མེད་པའི་སྤྲུགས་པ་པོ་རྟེན་སྤར་སུ་

བྱང་། སྤགས་པ་བྲིས་པ་སྤྱི་བྱང་། བེ་རྩི་བ། ལྷ་རོ་བ། མར་བ། མི་ལ། ས་ཆེན་
ཀུན་སྤྱིང་སོགས་སྤྱི་མཉམ་ན། ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་བྱེན་ལ་ལྷོག་པ་སོགས་བྱུབ་ཉགས་
དེ་ཆོ་ལྷར་སྟོན་ཅིག །འོ་ན་འང་དེ་དག་གི་རིག་མ་སྤྱི་ལ་དཔལ་ཅར་བཏགས། སྤྱི་
སྤྱི་སྤྱི་པ་བ་སྟོན་ཅིག །ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེ་སྤྱིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་
མི་མ་ཡིན་མཐུ་ཆེན་ནམས་ཡིན། དེ་ནམས་མཐུ་ན་བཟང་པོ་བྱེད། མ་མཐུ་ན་
ངན་པ་བྱེད་རྒྱ་རང་དབང་འདུས་པོ་དེ་འདྲ་རང་ཡོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདྲེ་
གསོལ་མཆོད་ཁོ་ན་གསུང་རིགས། རྟེན་འབྲེལ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྐྱེགས་
པ་ལ་ཉགས་གཞི་གང་ཡོད། རང་བབས་ཀྱི་བྱ་བ་དུས་དང་གནས་སྐབས་བྱེད་
ཚུལ་བཏགས་ནས་བྱིས་འབྱུང་ལུང་སྟོན་བ། རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤོང་ལྷེ་འཕེན་དང་།
མཁན་པོ་བོ་རྩི་སངས་མཇུག་པ་ན་མཁན་པོས་ངས་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ན་རྒྱལ་པོ་
ཁྲོད་ཀྱིས་ཞུ་མོ་གྲོན་པས། སྟོད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞུ་མོ་ཅམ་དང་། ལྷམ་གྲོན་པས་
སྟོད་དུ་ལྷམ་ཅམ་ཡོད། སྐེ་རགས་མ་བཅེངས་པས་བར་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྤྱར་དུ་
འཛིག །རིན་པོ་ཆེ་ལུལ་བས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇུགས་བྱུབ་ཅས་ལུང་བསྟན།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པས། ཉང་སྟོད་དུ་སྦྲུམ་མ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ལ་དུས་འཁོར་
གསན་པར་ལེབས་པས། ཆོག་མཆོམས། གང་ཞིག་ཆེན་པོའི་མི་ནམས་སྟོན་
པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་པར་སྟེབས། གོས་མེར་པོ་ཁ་གང་ལུལ་བས། ས་ཁམས་
མཆོན་བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་པར་འོང། གོས་ནི་འུ་ཙོ་ཁ་གང་ལུལ་བས་ནམ་
མཁའི་ཁམས་མཆོན་རྫོགས་རིམ་ཆང་བར་འོང་གསུང། གཞན་ཡང་སྤྱིས་སྤྱར་

དབྱངས་འཆར་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་གཞི་ཆེད་གཉེར་བསྐྱིགས་པ་ལ་
བཅིའམ། རང་བབ་འགྲིག་པ་ལ་རྟགས་གཞི་ཞིབ་པར་གཟིགས་འཆོལ། དེས་
ན་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་ནི་ཐབས་མཁས་མཁུན་རབ་བཟང་། སྦྱོན་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་
དུ་བསྐྱར་མཁུན། མི་མ་ཡིན་རྣམས་འཕྲིན་ལས་སྦྱར། དབང་སྤྱད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲགས་
རྩས་རྣམས་རུས་པ་ཆེ། སྦྱ་ཞབས་ཉིད་བྱས་པ་ཚུང་དུ་ལའང་བྲིན་ཆེ་བར་བཟུང་
ནས་ངོ་འཛིན་ཅིང་གཟེངས་བསྟོད་ཆེ་བར་མཛད་ན། དེ་ལ་མ་རབས་རྣམས་ངེད་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་མགྲ་སྦྱུ་སྟོབས་པ་མཐོ་བར་བྱེད་པར་སྤང་།
སྦྱ་ཞབས་ཉིད་ནས་ཆོད་འཛིན་ཞིག་གནང་ན་མི་འོང་རྒྱ་མི་འདུག་ཀྱང་སྤྲུགས་
དགོངས་གཙོ་ཆེ་བས་འདི་ཙམ་ལས་ཁྱས་འོས་མེད་ལགས། ལྷ་མ་མཁས་བྱུ་བ་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷ་གསར་པ་མ་བསྟེན། ཆང་མང་པོ་མ་བཞེས་ཁྱས་སོང་བ་དེ་
ལས་ལྷག་ཁྱ་རྒྱ་མེད་སྦྱུ་ཞིང་། ད་ཆ་ལགག་བསྐྱས་ནས་ཁྱ་བའི་སྦྱིང་པོ་རང་
ལ། སྟོབ་དཔོན་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱིས། ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སྟོ་མི་འཕྲོག། གཞན་ཀྱི་བྲིང་མི་
འཛིག་ཅིང་བརྟན། །བསྐྱབས་མི་བྱུ་བ་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །དེ་བས་ཤེས་རབ་ལྷུང་ལྷང་
མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུགས་རབ་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ནས། རྒྱལ་པོའི་
བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཞིབ་ཆགས་ཆེ་ལ་མཐའ་བརྟན་ལ། དཀོན་མཆོག་མཆོད་ལ།
དགེ་འདུན་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་བསྟེན་བཀུར་བ་སོགས་གང་ལ་ཡང་ད་ལྟའི་
ལུ་བཞིན་མཛད་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཆང་གིས་འཛིག་རྟེན་བརྟན་
འགྱུར་ཞིང་། །དོན་ཡལ་འོར་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར། །མྱོངས་པ་བྱ་བ་གང་ཡིན་

བྱེད། །དེ་བས་ཉག་ཏུ་ཆང་ནི་སྟོངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་པས་
སྤྲུགས་དགོངས་པས་དབྱུང་བར་ཞུ། འདི་སྟོར་ཐོན་བྱས་སེམས་ཀྱིས་མི་བཟོད་
བར་ཞུས་པ་ལ་དགོངས་འཆོམས་མི་འདུག་པ་མཁྱེན་མཁྱེན། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
གཏིང་ཟབ། གཞུང་བཟང་། བཀའ་བློན་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་ཐོན་བྱས་སྤྲོ་སོར་དབྱ་ཐོས་
མང་དུ་ཞུས་པ་ལ་སྤྲུགས་དགོངས་མི་འཆོམས་བར་མ་ཟད། དེ་དེ་རང་གི་དོན་
ཡིན་མོད། སྐད་ཆ་བྲང་པོ་ཟེར་མཁན་མི་འདུག་གསུང་བ་དང་། ང་རྒྱ་གར་ལྟ་
གཅིག་མི་གཅིག་གི་དཔེ་ཡིན་གསུངས། ཞལ་རས་ཀྱི་འཇུག་སྤྱངས་ནས་སྦྱེལ་
མ་གནང་། སྤྱན་ཅེར་རེ་གཟིགས་པའི་ངང་ཚུལ་བྲན་བ་ན་སྦྱ་ཞབས་མཉེས་པའི་
ཕྱིར་སྦྱིང་དམར་པོ་བཏོན་ཀྱང་སྒོ་མི་རྫོགས་པ་ཅམ་ལས་དུས་རྒྱུན་མ་བརྟེན་
ཏུ་རེ་ཡོད་པས། ལས་རྣམས་སྟོན་དུ་ཆོས་བཏང་ཞིང་། །བར་དུ་ཆོས་ལྡན་ཐ་
མར་ཡང་། །ཆོས་ལྡན་འགྲུབ་པའི་ས་བདག་ནི། །འདི་དང་གཞན་དུ་གཞོད་མི་
འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་མཛད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

ཆོས་ལྟར་སྟོད་པའི་ཅིང་སྟོད་ཀྱིས། །དགེ་སྟོང་བསད་པའི་སྦྱིང་ཁྲག་
འདི། །ས་ཡི་བདག་པོས་ཆོམ་པར་གསོལ། །གཞན་ལ་སྦྱིན་པའི་འོས་མ་
ལགས། །མཛད་པོ། །

༡༡། །གསུང་མགུར་ལེ་ཆན་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཕུལ་བྱང་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གསུམ། །ནམ་ཡང་མི་
འབྲལ་སྤྱི་བོའི་རྒྱན་དུ་བཞུགས། །ཉམ་ཐག་བདག་ལ་བཅེ་བའི་སྤྱན་གྱིས་
གཟིགས། །རྣམ་དག་བསྟོ་བའི་དབང་པོ་མཛད་དུ་གསོལ། །བྱམས་པའི་ཆུས་
བརྒན་སྤྱང་ཟླའི་ས་བོན་ལས། །སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པོ་ཕྱིན་དུག་ཡལ་འདབ་
རྒྱས། །མཆན་དཔེའི་མེ་ཉླག་མཁྱེན་བཅེའི་འབྲས་བུས་བརྟེན། །འགྲོ་བའི་གདུང་
སེལ་སྒྲ་མར་བྱག་འཆའ་ལོ། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ཆོགས་མཆོད་པར་
འབུལ། །ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་ཉེས་སྤྱང་མ་ལུས་བཞགས། །བདག་གཞན་
ལེགས་སྤྱད་ཀུན་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །ལེགས་གསུང་བདུད་ཅིས་ཉོན་མོངས་
ཆ་གདུང་སེལ། །སྤྱི་འཆིང་དབང་ཐོབ་སྤྱིད་མཐར་བརྟན་པར་བཞུགས། །རང་
གཞན་དགེ་ཆོགས་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོར་བསྟོ། །མཐའ་མེད་བྱིན་ཅན་མ་རྣམས་
སྤྱིད་པ་དང་། །ཞི་བའི་རྒྱད་པ་ཀུན་ལས་སྦྱོབ་པའི་ཕྱིར། །དེང་ནས་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་
པོར་མཆིས་གྱི་བར། །སྤྱི་མེད་རིན་ཆེན་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དམིགས་
མེད་ཅིས་ཟེན་དུས་གསུམ་ལེགས་བྱས་མཐུས། །འགྲོ་ལ་པན་བྱིར་སངས་རྒྱས་
ལྷུང་ཐོབ་ཤོག །རི་སྤྱིད་ལས་ཉོན་དབང་གིས་སྤྱིད་གསུམ་འདིར། །འཁོར་ཆེ་མི་
ཁོམ་གནས་སུ་མི་སྤྱི་ཞིང་། །དལ་འགྲོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྗན་རིམ་བསྟོན་
ནས། །བྱང་རྒྱབ་ཆེ་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཤོག །ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་མི་དགའི་
བཞེས་གཉེན་དང་། །སྤྱིག་གོགས་བདུད་ལས་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར། །རོ་ཆ་

བན་ཤེས་བག་ཡོད་བརྟན་པོ་ཡིས། །འཕགས་པ་དགེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དག་
པར་ཤོག །མཁས་བརྟན་བཟང་འཛོམ་ཐེག་མཆོག་དགོ་བའི་བཤེས། །བསམ་
སྒྲུང་དག་པས་ཚུལ་བཞིན་བསྟན་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ཡི་ཐུགས་བརྟན་ཐབ་དང་རྒྱ་
ཆའི་ཆོས། །འཆད་དང་སྒྲུབ་པས་བསྟན་པ་འཛིན་པར་ཤོག །ནམ་འཆི་ངེས་
མེད་གར་སྐྱེ་དབང་མེད་དང་། །འུགས་དག་དན་འགྲེལ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་འཛིགས་
ཤིང་། །དཀར་ནག་ལས་འབྲས་སྤྲ་ཞིབ་ངེས་པའི་སྒྲོས། །སྟོང་ནས་སྤྱབས་འགོ་
བསྐྱབ་བྱར་སྒྲོབ་པར་ཤོག །སྤིང་འགྱུར་མཐའ་དག་བསྐྱེད་ཆོས་ཁོ་ན་དང་། །ཀྱན་
ཚེངས་སྤེད་པ་ཉིས་པ་ཀྱན་གྱི་གཞིར། །མཐོང་ནས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་
ལེན་ལ། །ཐོད་ལ་མེ་ཤོར་ལྷ་བྱར་བཙོན་པར་ཤོག །དེ་ཅན་ཉམ་ཐག་མཁའ་
མཉམ་འགོ་བ་ཀྱན། །རང་གི་སྒོག་ལས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོས། །བདག་
བདེ་གཞན་གཏོང་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱམས། །བདག་ལ་ལེན་པའི་སྟོང་
སྟོབས་རྒྱས་པར་ཤོག །ཕུང་སོགས་ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ཚུ་ཟླ་ལྟར། །རྟེན་འབྱུང་
རྟོག་བཏགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ། །ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཐབས་ཤེས་
བྱང་འབྲེལ་ལམ། །རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །བྱང་
ཐོགས་སོ་བདུན་པ་རོལ་ཕྱིན་བརྟུང་། །གཟུངས་དང་སྒྲོབས་པ་མངོན་ཤེས་
སྤྱན་ལྔ་སོགས། །རྒྱལ་སྤྱས་དཔའ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར། །ཀྱན་ནས་སྤྱད་
པས་ཆོགས་གཉིས་སྤྱར་རྫོགས་ཤོག །སྤྱིབ་གཉིས་སྤྱིན་ཆོགས་དག་པའི་མཁའ་
དབྱིངས་ན། །སྤྱིབ་གཉིས་ཉི་མའི་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་པས། །ཐུ་མེད་འགོ་བའི་སྒྲོ་ཡི་

ཕུན་བསལ་ཏེ། །སློབ་ཤོས་འདབ་སྟོང་རྒྱས་པའི་དཔལ་སྟེར་ཤོག། །སླེ་འཆི་འབྱོར་
རྒྱད་མཐོ་དམན་ཅིར་གྱུར་ཀྱང་། །ཉམ་ཐག་འགོ་ལ་མན་སེམས་འབའ་ཞིག་
ལས། །རང་བདེར་སྟེད་པ་ཆ་ཅམ་མི་སླེ་ཞིང་། །རང་བདག་གཅེས་འཛིན་དག་པོ་
འཛོམས་པར་ཤོག། །སློབ་གསུམ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་དུ། །སྟོང་པ་དུས་
གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི། །རྣམ་ཐར་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བརྒྱུད་བྱས་
ནས། །མཐའ་མེད་འགོ་བའི་སྤྱབས་གནས་ཉིད་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་དད་བཙུན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་
བསྐུལ་བའི་དོར་བྱམས་པས་བྲིས། བདུལྟོ། །

ལྷ་མ་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །སྤྲང་སྟོང་ཆོགས་པའི་ལས་འབྲས་
ཀྱིས། །བཙུམ་མ་འཁོར་འདས་རང་ཚུལ་ཀྱུན། །རི་བཞིན་གཟིགས་པ་མཐུན་
བཅེའི་བདག་ །ཅ་བརྒྱད་ལྷ་མ་དགོངས་སུ་གསོལ། །བདག་སོགས་འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེད། །སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ་གྱི་རྒྱབས་འཁྲུགས་ཤིང་། །ཉོན་མོངས་
ཚུ་སྟོན་ཁར་ཚུད་པའི། །ཉམ་ཐག་མགོན་མེད་མགོན་མཛོད་ཅིག། །སྟོན་ཆེ་མི་
ཁོམ་གནས་རྣམས་སུ། །བདེ་འདོད་སྤྱིག་ལ་ཞུགས་ཞུགས་ནས། །སྤྲས་བཅས་
རྒྱལ་བ་ཐུགས་བཅེ་ཡང་། །སྤྲང་དོར་གོ་ལོག་འཕྲན་མ་རུས། །ད་རེས་དལ་
འབྱོར་རྟེན་བཟང་པོ། །བསྟེན་ལ་རབ་བྱུང་བསྟན་པའི་གནད། །ལྷ་མའི་རིན་
གྱིས་འཁྲུལ་མེད་ཤེས། །སྤྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་ངོ་མཆར་ཆེ། །འདི་དང་ཕྱི་མའི་
ཆོ་རབས་ཀྱུན། །ཐེག་མཆོག་དམ་པའི་མགོན་དང་མཇལ། །དེས་འབྱུང་བྱང་

སེམས་ཡང་དག་ལྟ། །ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་མཉེས་བྱེད་ཤོག། འིན་ཅན་
འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །སློག་ལས་གཅེས་པར་བཟུང་བྱས་ནས། །བདག་ལུས་
མོངས་སྤྱོད་དག་ཅ་ནམས། །གཏོང་བའི་སྙིང་སྟོབས་རྒྱས་པར་ཤོག། །རྒྱ་
འབྲས་ཐེག་པའི་ཐབས་ཤེས་ལས། །འབྲུལ་མེད་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། །བྲི་ནང་
བར་ཆད་མེད་པ་དང་། །མ་ཐུན་རྒྱུན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག། །ན་གས་འཆི་
སོགས་རྒྱུན་ངན་ཀྱན། །རང་གི་ལས་ངན་འབྲས་བྱ་བ། །ཤེས་ནས་ལེ་ལན་
བདག་འཛིན་ལ། །བདས་ནས་དང་བྱ་ལེན་པར་ཤོག། །སྦྱིད་སྤྱག་གནས་སྐབས་
ཅི་འདྲ་ཡང་། །རྟོག་བཏགས་སྐྱུ་མ་མི་ལམ་ལྟར། །ཤེས་ནས་ཆགས་སྤང་ཉོན་
མོངས་ཀྱན། །རང་སར་ཞི་བའི་གདེངས་ཐོབ་ཤོག། །ལྷ་མ་ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་
གསུམ། །ཆོས་སྦྱོང་ལྟ་སྤྱད་ཀར་ཕྱོགས་ལ། །དགའ་བ་ནམས་ཀྲིས་རྣལ་
འབྱོར་བདག། །ཉག་ཏུ་སྤྱང་སྦྱོབ་མ་གཡེལ་ཞིག། །བརྒྱུད་པ་གསུམ་ལྡན་ལྷ་མ་
དང་། །བཀའ་གདམས་ལྟ་བཞི་སྐྱབས་སུ་བསྟེན། །བསྐྱབ་གསུམ་རྣམ་དག་
མཁས་བཙུན་བཟང་། །བཀའ་གདམས་རྣམ་ཐར་ཐེན་པར་ཤོག། །ཤར་ཕྱོགས་ས་
མཐར་སྦྱིས་བྱར་ཀྱང་། །དབུས་གཙང་གནས་སུ་མཁས་པ་བསྟེན། །སྦྱིད་གྲོང་
ཆེ་དང་སྐབ་པ་མཉམ། །ཡེ་ཤེས་སྐལ་ལྡན་སྐལ་པ་བཟང་། །སྐལ་པ་བཟང་བ་
ལྷ་མའི་བིན། །ལྷ་མ་མ་བརྗེད་བྱ་རེ་བས། །ལྷ་མའི་གདམས་དག་བསྟོམ་བཞིན་
བྱ། །ལྷ་མེད་བྱང་རྒྱུ་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག། །ཅེས་པ་འདི་ཡང་བྱམས་པས་བྲིས་པ་
དག་ལེགས་འཕེལ། །སྐྱེ་མཁའ་ལྟོ། །

ན་མཐུས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་སྤྱིར་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་གཅིག་ལྟ་བུ། །སྤྱིར་
བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་སྤྱོད་རས་གཟིགས། །མ་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལ་ཐུགས་རྗེས་
གཟིགས། །གནས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་འཛིགས་ལས་སྤྱོད་ས། །ཁོང་མི་ཁོམ་
པར་འབྱམས་སྤོངས་བ་རྣམས། །སེམས་བདེ་འདོད་སྤྱིག་ལ་དགའ་བཞིན་
འབྲུག་དེས་སྤྱོད་ཡང་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་འཕེལ། །ལས་སྤྱོད་དོར་གོ་ལོག་འདི་
ལ་གཟིགས། །ཡུལ་དམ་ཆོས་དར་བའི་ཕོ་མོ་རྣམས། །རང་སྤྱོད་ཀྱང་འདྲོམ་ཡང་
ཆེ་འདི་ཡི། །གཉེན་སྤྱོད་ཞིང་དག་འདུལ་མི་དགོ་བ། །སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་
ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། །ལར་ཀན་གཞོན་གོ་རིམ་དེས་མེད་ཅིང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་འཁོར་
གཞོན་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་འདྲོམ་ཡང་། །རང་འཆི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱང་མི་པན་བར། །ཆེ་
པ་རོལ་འགྲོ་རྣམས་ཐུགས་རྗེས་སྤོངས། །ལུས་ནད་མེད་གཅོང་མེད་དལ་འབྱོར་
འདི། །ཡུད་ཅམ་པ་ཁེ་ཉེན་ཆེ་སྤྱོད་འདིར། །འཆོངས་དེས་པའི་དམ་ཆོས་མི་བྱེད་
པར། །འཕུང་དེས་པའི་སྤྱིག་ཅན་ཐུགས་རྗེས་སྤོངས། །མི་འཆི་བ་མི་བྲན་སྤྱོད་
རིང་པོ། །རང་སྤྱོད་བ་གཅིག་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད། །གསོད་སྤྱོད་ཆད་གཅོད་ཅིང་རྒྱ་
འགྲོག་རེ། །ཁྱེད་རོ་ཆེད་རྣམས་ཐུགས་རྗེས་སྤོངས། །ལར་འཁོར་བའི་བདེ་
འབྱོར་སྤྱོད་ཆོགས་ལ། །སྤྱོད་མ་ཐོབ་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ཀྱང་། །དེ་ཅམ་ལ་སྤྱོད་
པོར་འཛིན་པ་ཡི། །མིག་ཏུ་རེ་ལོང་རྣམས་ཐུགས་རྗེས་སྤོངས། །པར་གཞན་ལ་
རི་ཅམ་པན་བཏགས་པ། །ཆུར་དེ་ལས་སྤྱོད་པར་པན་མཐོང་ཡང་། །མ་ཉམ་ཐག་
སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་བྱས་ནས། །རང་སྤྱོད་དུ་རེ་རྣམས་ཐུགས་རྗེས་སྤོངས། །ཆོས་དག་

དང་མ་དག་སྟོད་བཅུད་ཀྱི། །རྒྱ་བཟང་རན་ཁོ་ནའི་གཞན་དབང་གིར། །དོན་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། །དེར་ཞེན་པས་བཅིངས་རྣམས་སྤྲུགས་ཇེས་
ཚོངས། །དུས་འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་བར། །ལྷ་སྦྱོར་རས་གཟིགས་དབང་
མ་གཏོགས་པ། །སྦྱབས་རེ་ས་གཞན་དུ་མི་འཆོལ་བས། །སྤྲུགས་བཅེ་བའི་
ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་དུ་གསོལ། །ཆོས་སྡེ་སྟོད་ཀྱང་གི་སྟོང་པོའི་དོན། །དག་གེ་
འགྱུར་སྦྱ་རུ་ཤར་བ་འདི། །ཁོང་སྦྱིད་གོང་མ་ཉི་མཆེད་གྲོགས་རྣམས། །སེམས་
ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བྱིར་བྱམས་པས་བྲིས། །ཅེས་པ་འདི་སྟོད་གོང་ལ་སྡེའི་དད་
ལྷན་རྣམས་གིས་བསྐྱལ་བའི་དོར་གནང་པའོ། །མདྲའོ། །

འདི་ནང་ཆོས་བརྒྱད་གི་སྟོན་པ། །བྲིས་པའི་དོལ་ཅེད་ལྟར་མཐོང་ནས། །ལྷ་
མ་སྦྱི་གཙུག་དུ་བསྐྱེམས་ཏེ། །ཅེ་གཅིག་སྦྱབ་པ་དེ་ཡ་མཆན། །ཁམས་གསུམ་
འཁོར་བ་ཡི་བདེ་སྤྱད། །དེས་མེད་འགྱུར་སྟོན་ལ་འགྲན་པ། །འབབ་ཆུའི་མ་
སྟོང་དང་འདྲ་བར། །སྟོན་ས་བསྐྱབ་གསུམ་གི་ཉམས་ལེན། །ཅེ་གཅིག་སྦྱབ་
པ་དེ་ཡ་མཆན། །ད་བདག་གཅེས་འཛིན་གི་དབྱ་བོས། །རང་གཞན་ཕྱང་
སྟོར་དེ་གཟིགས་ནས། །མ་རྣམས་པན་བདེ་ལ་འགོད་པའོ། །བསམ་སྦྱར་རྒྱན་
བསྲིང་དེ་ཡ་མཆན། །མ་བརྟགས་ཀྱན་རྩོབ་གི་སྤྲང་བ། །བརྟགས་ཆེ་རང་ས་
རུ་ཡལ་ཀྱང་། །དགེ་སྤྲིག་མི་བསྐྱ་བའི་ཉམས་ལེན། །སྤང་སྟོང་བྱང་འབྲེལ་དེ་
ཡ་མཆན། །མ་དག་སྟོད་བཅུད་གི་སྤྲང་བ། །བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གི་དབྱིངས་
སྤ། །དག་པ་རབ་འབྱམས་གི་འཁོར་ལོར། །གཟིགས་པའི་ཐབ་ལམ་དེ་དོ་

མཆར། །སྟིགས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་འདི་རྣམས། །དོན་མེད་བྱ་བ་ལ་འབད་ཆོ། །ཁྱེད་
རང་དོན་ལྟན་ཀྱི་སྟིང་པོ། །སྐྱབ་བ་མཐར་ཕྱིན་དེ་ཡི་རང་། །ཞེས་བ་འདི་ནི་སྐྱེད་
གྲོང་སྟགས་རམས་བ་ལ་འཕྲིན་ཡིག་ཏུ་གདམས་པའོ། །

སྐྱབ་བ་སྟིང་པོར་མཛད་བ་གང་གི་སྟག་ཏུ་འབྱུང་བ། དེར་སྟིང་པའི་རང་
ཚུ་ལ་སྐྱུ་མའི་བསྐྱེད་ལྟར་མཐོང་སྟེ། དཔེན་པའི་ནགས་ཁོད་དུ་སྐྱན་མོང་དང་
སྐྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཀྱི་གནད་ཆ་ཆང་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་
དགའ་བདེས་དུས་འདྲའ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྷ་སྐྱུ་རྣམས་བསྟགས་
བཟོད་ཀྱི་མེ་ཉོག་འཐོར་བ་ཞིན་བ་ནས་སྐྱུ་མའི་བཀའ་བློན་བློན་པའི་མགྱུར་
མ་ཆིག་སྟན་ཞིང་དོན་བཟང་བ། ལྷ་ཇུས། མེ་ཉོག་དང་བཅས་གནང་བ་འགྱོར་
བས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་ཆེན་པོ་ཐོབ། འདིར་ཡང་གསར་འཛེའི་
རིགས་མེད་ཅིང་སྤར་རྒྱན་ལྟར་རི་ཁོད་རང་དུ་ལམ་རིམ་འཆད་ཉན་སོགས་
དགེ་སྦྱོར་གང་ཅུས་སུ་གནས། ཆེད་དུ་འབྱུང་བ། ཆེད་དཀའ་དོན་ཆེ་འཛིག་
སྤེའི་ཉེན་བཟང་འདིས། །མདོན་མཐོངས་ལེགས་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་བ་ལ། །སྟེ་
གཞོལ་མ་བྱེད་ནམ་འཆི་ངས་མེད་དང་། །སྟིང་གསུམ་མི་ཉག་སྟོན་ཀའི་སྟེན་
ལྟར་སྟོམས། །སྐྱུ་མེད་སྐྱབས་གནས་སྐྱུ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ། །རང་གི་
སྟོགས་སུ་བྱ་བའི་དབང་པོ་རུ། །མ་བཟེད་བློན་པས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་
ཀྱི། །སྤང་དོར་མ་ཞོར་བློན་པས་སྤེའི་མཛོད། །མཐའ་མེད་འཛིགས་རུང་འཁོར་
བའི་དུར་ཁོད་དུ། །ང་བདག་གཅེས་འཛིན་དུག་རྒྱས་རབ་སྟོས་པས། །ཅི་བྱས་

བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ། །སོང་བའི་ཚུལ་ལ་སྒྲིབས་དག་པོ་མཛོད། །རིག་
གནས་ཀྱི་མཁས་ཉིང་འཛིན་རྩ་འབྲུལ་སོགས། །ཡ་མཚན་མང་ཡང་བྱ་སྒྲ་
དོན་ཆེ་བའི། །བྱང་ཚུབ་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་བསམ་སྒྲུང་གིས། །བྱབ་པའི་
ནམ་ཐར་ཚུལ་ལ་རྩེས་སུ་སྒྲོབས། །ཤེས་རབ་མིག་ཟུམ་ལུང་ཅམ་སྐྱབས་གྱུར་
དང་། །དཔེ་ཏར་སྙིང་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཀྱི། །རང་གཞན་འཕྲང་ལ་སྒྲུང་
བ་བསྟན་པའི་དགར། །མཐོང་ནས་དེ་ཀྱི་རྩ་ལྟར་འདོར་བར་མཛོད། །འཇམ་
མགོན་སྒྲ་མའི་རིང་ལུགས་ཡིད་བཞིན་ནོར། །ཡིད་ཆེས་དད་བ་བརྟན་པོས་རྒྱལ་
མཚན་ཅེར། །ཅེ་གཅིག་མཆོད་པས་བདག་གཞན་འགོ་ཀྱི་གི། །སྲིད་ཞིའི་རྒྱད་
བ་མ་ལུས་སེལ་བར་མཛོད། །བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་བཅུད་གིས་སྟོངས་
ན་ཡང་། །དད་ལྡན་སྒོ་བ་མས་དད་པའི་སོར་མོ་ཡིས། །བསྐྱལ་ཆེ་མདོ་ལྷགས་
རྒྱད་ལས་བྲངས་པའི་སྒྲ། །སྟན་འཛེབས་སྒྲས་འདི་སྙིང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཆོངས། །ལྟ་
རྩེས་དང་བཅས་ལུང་དུ་སྒྲིག་ནས་ཕུལ། །མདྲའི། །

སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུས་ལ། །ནམ་བ་ཀྱི་ཏུ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཕྱི་ནང་
སྟོད་བཅུད་འདི་ཐམས་ཅད། །རྒྱ་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་གཞན་དབང་ཅན། །རང་ཚུགས་
མི་བྱབ་སྒྲིག་རྒྱ་འབྲ། །ཁྱད་པར་དལ་འགྱུར་མི་ལུས་འདི། །སྟོན་ལས་འབྲལ་
རྒྱུ་སྒྲ་ཆོགས་གི། །གཞན་དབང་ཁོ་ནས་བདེ་སྐྱབ་སྟོང་། །དུས་སུ་སྒྲིན་པའི་
ནམ་སྒྲིན་འདི། །སངས་རྒྱས་གིས་ཀྱང་བཅོས་པར་དཀའ། །དེ་ཕྱིར་རང་གི་
སྟོན་བསགས་འབྲས། །རང་ལས་གཞན་བ་སུ་ཡིས་སྟོང་། །བཅོས་སུ་མེད་

ལ་ཞུས་མི་བྱ། །སྤར་བཞིན་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ལ། །ཡིད་ཆེས་གཏིང་
ནས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། །མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །རྒྱལ་བའི་གསུང་
ལ་ཆད་མར་བྱ། །དཀར་ནག་འདྲེས་མས་རྣམ་པར་སྒྲིན། །བདེ་སྤྱག་འདྲེས་མ་
སྒྲ་ཆོགས་དང་། །དག་དང་མི་དག་རྣམ་ཏོག་ཀྱང་། །འདྲེས་མ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བས་
ན། །སེམས་ལ་དེས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་བྱིད་དུས་ས་བོན་བཏབ་པ་ཡང་། །རྒྱ་
ཆོགས་ཆང་ན་རིམ་གྱིས་སྒྲིན། །དེ་བཞིན་དག་དང་མི་དག་ཡང་། །རྒྱ་ཆོགས་
ཆང་ན་རིམ་གྱིས་སྒྲིན། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་སྐྱབས་འགོ་དང་། །གཏིང་ལེན་
ལྟ་བཤོམ་ཁ་ཏོན་གྱི། །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་སྒྲིན་དེས་པས། །རེ་ཐག་མ་ཆད་ངང་
བསྐྱེད་འཆལ། །དལ་འབྱོར་ཁིམས་ལྟན་སྒྲང་དོར་ཤེས། །འདི་འདྲའི་ཉེན་བཟང་
ཐོབ་པ་ལ། །ཤི་སྒོན་བྱེད་པ་ག་ལ་རིགས། །དགའ་བ་བསྐྱོམས་ལ་སྤྱིང་སྒྲོབས་
བསྐྱེད། །འདི་ནས་དམིགས་ལུལ་གང་ཤེས་ནས། །ལྟ་རྒྱས་མཐུད་པ་དང་བཅས་
ཏེ། །འཆི་མལ་ཞུགས་པའི་བན་ཀན་གྱིས། །སྤྱིང་གོགས་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་གཏམ་
ཡིན། །མཁྱའི། །

གྲང་བུ་རབ་འབྲམས་པ་སྒོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལ། །སྤོན་བསགས་ལས་
འབྲས་འདི་རྣམས་མི་བསྐྱེད་བས། །སྐྱེ་དང་གནས་དང་གོགས་དང་ལོངས་སྐྱོད་
སོགས། །བསམས་པ་རིམ་བཞིན་མི་འབྱུང་གཞན་དབང་ཅན། །དེ་བྱིར་སྤྱིད་སྤྱག་
སྒྲ་མ་དཀོན་མཆོག་མཁུན། །གཏན་གྱི་བདེ་སྤྱག་གང་ལ་རག་ལུས་པ། །དལ་
འབྱོར་ཆེ་མཐུག་མི་ལས་ལྟ་བུ་འདིར། །མཐོན་པོའི་ངོ་བསྐྱེད་ནོར་གྱི་གསོག་

འཛོག་སོགས། རྗེས་མེད་བྱ་བས་འདའ་ན་མཁས་པས་ཅི། ཏཱ་ལ་རང་ནས་
གཏན་བཤེར་མི་འབད་པར། འདི་དང་འདི་བྱ་དེ་ནས་ཆོས་བྱ་སྣམ། རྫོང་བྱ་
ཆ་མེད་ཡུལ་དུ་འགོ་བཤེ་ཆོ། ཏོན་མེད་བྱ་བས་བསྐྱེས་ཆེ་འགྱུར་ཡང་ཅི། ཏོན་
ལྷན་ཆོས་ཡུང་ཁ་བ་ཤད་བསྐྱེས་པ་ཅམ། རྫོང་ན་རྟ་གོད་བཅ་ཤེས་སྤྱབ་སྐྱོག་
གིས། མ་ཐུལ་ཞི་དུལ་དུར་སྤྱིག་མཆོར་ཆས་ཅན། མཐོན་པོའི་གནས་ནས་
འོག་ཏུ་ངེས་པར་སྤྱང་། གཅིག་བྱའམ་མང་པོའི་ནང་དུ་གནས་ཡང་རུང་། བཅ་
ཤེས་བཏན་པོས་སྐྱོ་ཤས་སྤྱིང་རྗེ་དང་། ཏོག་བཏགས་ཏེན་འབྱུང་རྒྱ་འབྱས་
ལེགས་བསམས་ནས། ཅི་བྱེད་རྒྱལ་སྤྱས་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤོབས། རེ་བ་ངེ་
བཞིན་འདི་ནས་མཆོག་གསུམ་ལ། གསོལ་འདེབས་སྐྱབས་འཇུག་གང་ཤེས་
བྱེད་པ་ཡིན། ཁོ་བོ་རྗེས་བཅ་བྱ་བྱིར་མགོ་སྐྱེས་དང་། སྤྱགས་མཐུད་ཅེ་ཞུ་
བཅས་ཏེ་དབེན་པའི་གནས། བྱར་བྱ་ཚུག་ནས་སྒྲ་ཆོས་དགེ་བར་ཕུལ། །

ཡོན་ཏན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་པད་དཀར། སྤྱིགས་དུས་འདམ་ནང་དུ་
འབྱུངས་ཡང་། ཉེས་སྐྱོན་ངེ་མ་ཡིས་མ་གོས། རྒྱ་མ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་
འཆལ། གཏིང་མཐའ་མི་མངོན་པའི་རྒྱ་མཆོར། ཤེས་རབ་མིག་ཟུམ་ཀྱི་
རུས་སྤལ། ཏཱ་ལ་རང་འབྱུངས་ཡུན་འདི་རིང་བས། རྫོང་ཤས་བྱག་པོ་ཞིག་
སྤོལ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་འདི་བཞུལ་དུས། ཏཱ་ལ་བརྒྱད་འགྱོར་བཅུ་
འདི་ཁོན། རན་འཆི་ངེས་མེད་འདིས་བསྐྱེས་ནས། ཏཱ་ལ་འཁོར་བ་འདི་སྤོང་
ངོ། ཆེ་འདིའི་གཉེན་འཁོར་དང་འོངས་སྤྱོད། ཁྱི་ལམ་མཐུན་གཅིག་ཅམ་འདི་

ལ། །ཆགས་ཞེན་ཉིལ་འབྱུ་ཅམ་མེད་པར། །གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་
པོ། །མི་རྟག་རྟག་འདྲིན་གྱིས་བསྐྱས་ནས། །སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཆགས་
པས། །ཉེས་ལྷུང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱལ་བ། །སྟོབས་བཞི་བཤགས་སྟོམ་གྱིས་སྦྱང་
ངོ། །ངན་སོང་འཁོར་བ་ཡི་སྤྲུག་བསྐྱལ། །ཉེར་བྱེད་བདག་འདྲིན་གྱི་འགོང་
པོ། །བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱིས་བརྟལ་ནས། །གཏན་གྱི་ཐར་པ་ལ་སྟེག་
གོ། །བདེ་འདོད་སྟེག་པ་ལ་རེམ་པའི། །བྲིན་ཅན་མཁའ་མཉམ་གྱི་འགོ་བ། །བྱམས་
དང་སྦྱང་རྩེ་ཡིས་བསྐྱངས་ནས། །བྲིན་བྲུག་རིམ་གཉིས་ལ་འབད་དོ། །ད་རེས་
ལན་ཅིག་ཅམ་ཐོབ་པའི། །དལ་འབྱོར་སྦྱང་ལོག་ཏུ་མི་གཏོང་། །སྦྱང་པོ་ལམ་
རིམ་ལ་འབད་ནས། །བདེ་གཤེགས་གོ་འཕང་དེར་བཟོད་དོ། །རྒྱ་མཚོ་ཤེས་རབ་
གྱིས་བསྐྱལ་ནས། །ངག་དབང་བྱམས་པ་དེས་སྐྱས་སོ། །

སྐྱ་མ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་འཛལ། །རྟེན་དཀར་དལ་འབྱོར་གྱི་དོན་
ཆེན། །ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན། །འདི་སྤང་ཆོས་བརྒྱད་ལས་
དཔེན་བ། །དཔོན་མེད་གཡོག་མེད་བྲིད་སྦྱིད་བ། །མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་
ནམ་མཁའ། །རྣམ་དབྱེད་ཉོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ། །ཤུགས་བྲག་བཙོན་འབྱུས་
གྱིས་བསྦྱོད་ནས། །ལྷང་དོར་གསལ་བ་བྲིད་སྦྱིད་བ། །ཉེས་ལྷུང་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་གཉེན་པོ། །བསྐྱབ་གསུམ་འོད་དཀར་གྱི་བདུད་ཅིས། །སྲིད་ཞིའི་ཆ་གདུང་
ཀུན་བསལ་ནས། །གཏན་བྱེད་བདེ་བ་བྲིད་སྦྱིད་བ། །ཐ་མལ་སེམས་ཅན་ཀུན་
གཅེས་འདྲིན། །བྱང་སེམས་མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བར། །རྒྱལ་སྐས་མཐུ་ཆེན་དང་

མཚུངས་པར། རྫོབ་པའི་བཙུན་འབྲས་ཅན་སྤྱིད་པ། ཁ་དག་འཁོར་བ་ཡི་སྤྱུ་
མ། མི་ཉག་སྤྱི་བྱེད་དུ་གཞིགས་ནས། གཤམ་གྱི་བཙན་ས་ལ་སླེབ་པ། གཅིག་
པོ་སྤྱི་མེད་བྱེད་སྤྱིད་པ། སྤྱིད་པའི་སྤྱུ་དབྱངས་ཀྱི་རང་ནས། ཡོན་ཏན་མེ་ཉོག་
གིས་གང་བའི། ལི་དཀར་བྱམ་བཟང་དང་ལྷ་ཇས། འབྱོར་པས་རབ་དགའ་ཡི་
ཅེར་སོན། འདིར་ཡང་ཕྱལ་རྒྱུ་གིས་དབེན་ངོས། སྤར་རྒྱུན་ལྟར་འཆད་ཉན་
ལ་བཙུན་ནོ། བྱེད་རང་ཡང་མི་བསྐྱོག་པའི་དམ་བཅས། བཙུན་པ་མཐར་འདོན་
ཞིག་མཛོད་ཅིག སྤགས་མདུད་ལྷ་ཇ་ས་དང་བཅས་ཏེ། བྱམས་པའི་མིང་ཅན་
གིས་བྱལ་ལོ། །

ལྷ་བཞེན་བྱུང་སྤྱུ་ཆོགས་པས་ཀྱང་། ཁེངས་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱ་སྟེ། མིད་
པའི་བྱུང་ཆོགས་མི་ཉག་བྱིར། ཡི་དྲགས་བཞེན་དུ་རྒྱད་པས་ཀྱང་། ལུས་པ་
ཉིད་དུ་མི་བྱེད་དེ། འབྱོར་རྒྱད་རང་གི་སྤོན་ལས་བྱིར། མཆོག་ལ་ཡིད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ། ཐ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་སྤྱེས་སོ། སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་གིས་
འཇིག་རྟེན་འདི། ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། རྩ་ཤིང་སྤྱག་མ་རང་
རང་གི། འབྲས་བྱ་སྤོན་ནས་སྐྱམས་པར་ངས། དེ་བཞེན་མིད་པའི་སྤོབས་
འབྱོར་ཅན། ཁ་ལུས་སྤོབས་འབྱོར་ཉིད་གིས་བརྒྱག། མཛའ་བཤེས་ཉེ་དུ་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན། ཇི་ལྟར་འཛོམ་ཡང་འཆི་བའི་ཆེ། ཇེས་སུ་འབྲོ་བ་གང་
ཞིག་མཆིས། གཤམ་དུ་པན་པ་དམ་ཆོས་ཉིད། རང་རྩ་ལ་འདི་དག་ལེགས་
དགོངས་ནས། མཆོག་གསུམ་གཙུག་གི་རྒྱུད་དུ་འཆང་། རྫོགས་པ་བཀྲ་ཡོད་

དགོ་ལ་འབད། །འགོ་བ་ཉམ་ཐག་སྒྲིང་རྩེས་སྒྲིངས། །རྣམ་དཀར་ཆེ་ཆུང་གང་
མཛད་ཀྱང་། །སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྒྲིངས། །དམིགས་མེད་ལྟ་བུས་རྒྱས་
འདེབས་མཛད། །ཁ་ཆེམས་བསྐྱབ་བྱ་འདི་ཅམ་ལགས། །

སྒྲ་མ་དམ་པ་བདག་ལ་དགོངས། །འིན་ཏུ་རྟེན་དཀའི་དལ་འབྱོར་འདི། །ཅི་
ནས་དོན་ལྡན་བྱེད་འདོད་ཀྱང་། །ཡང་ཡང་ཉོན་མོངས་དབང་དུ་སོང་། །ཀ་སྤ་ལ་
ཡི་སྤྱི་བྱི་ཞིང་། །ཁ་ཡི་སོ་བྱད་བཀྱག་མདངས་ཉམས། །ག་ལ་བལྟས་ཀྱང་སྒྲི་
བ་སྒྲི། །ངའོང་རྒྱལ་གང་ལས་སྒྲི། །ཅ་ག་ཐག་པོས་ལུས་གསོས་ཀྱང་། །ཆ་མེད་
ཡུལ་དུ་འགོ་བའི་ཆོ། །རྩ་ཆང་མཛད་གྲོགས་ཀུན་པོར་ནས། །ཉ་མོ་ལྷགས་
ཀྱས་བྱངས་ལྟར་འགྲོ། །ཏ་ལའི་མགོ་བོ་བཅད་པ་ལྟར། །ཐ་ཆད་བན་ལོག་
སྒྲིམ་པོར་ན། །ད་ལྟ་ཀུན་གྱིས་འཕྲ་སྒྲོད་ཅིང་། །ན་འཆི་མཐའ་མེད་འཁོར་བར་
འབྱམས། །པ་སངས་ལྟར་དཀར་དགོ་བའི་མཐུས། །པ་རོལ་ལྟ་མའི་ལུས་
ཐོབ་ཀྱང་། །བ་ལང་བཤན་པའི་ལག་ཆུད་ལྟར། །མ་རིག་དབང་གྱུར་འཆི་
བས་འཛོམས། །ཅ་ཀོ་ར་ལྟར་ནགས་ན་གནས། །ཆ་གང་བཤེས་སྒྲིམ་བྱད་
བསད་ཀྱང་། །རྩ་ལང་སེམས་འདི་མ་སྤལ་ན། །ཕ་སྒྲིམ་སྒྲོ་བྱིར་འབྱམས་དང་
མཉམ། །ཞ་ལྟར་ཀུན་གྱི་སྤྱིས་བཀྱར་ཀྱང་། །ཟ་མ་ཤ་ཆང་ལ་དགའ་ཞིང་། །འ་
ཁུར་མི་ཆོས་རྩུན་སྤྲོ། །ཡ་མེད་གཤེན་རྩེས་དཔྱལ་བར་བྲིད། །རྩ་དང་སྒྲོག་
ཤལ་མི་ལྡན་ཡང་། །ལ་ལུང་ཀུན་ཏུ་འབྱམས་པའི་མི། །ཤ་ཆུགས་མི་འད་
དུད་འགྲོ་ཉིད། །ས་སྤྲོང་མི་ལུས་འདི་འདས་གང་། །ཏ་ཅང་སྤྲོན་པས་ཅི་སྤྲར་

ཡོད། །ཨ་རེ་མཁས་རྣམས་ལེགས་པར་སོམས། །ཨ་ལ་ལ་ཁྲེལ་མེད་མི་འདི་
མཆར། །ཏ་ཅང་རང་སྟིགས་མ་བདོ་བས་ལན། །ས་རྩོ་ལྟར་སེམས་མེད་མིན་
ནམ་ཅི། །ལ་ཆ་ཅན་པ་མ་དག་རུ་འཛིན། །ལ་རྩས་ལྟར་མཐོན་པོའི་སར་གནས་
ཀྱང་། །རྩ་ཅོ་ལྟར་ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ་ཅན། །ཡ་རབས་དོར་མ་རབས་བྱ་བས་
ཐེལ། །འ་རེ་ཕུར་སྐྱ་གར་གྲོ་གཞས་རེམ། །ཟ་མས་འགྲངས་ཁྱི་ཕག་སྟོད་པར་
དགལ། །ཞ་གོས་བཟང་རིག་པ་སྒྲན་པས་ལན། །ཤ་མཐུག་ལྟར་བཅངས་ན་དོན་
སྟོང་མེད། །རྩ་ཏི་ལྟར་བྱས་སྟོབས་ཆེ་གྱུར་ཀྱང་། །ཆ་གང་ལྟར་ཆོས་དང་རྒྱབ་
འགལ་ཉིད། །ཅ་སྐྱར་ལྟར་འདི་ན་ཡོ་ལང་ཆེ། །མ་གན་ཀུན་སྐྱུག་ལས་དུ་མས་
མནར། །བ་སྐྱུགས་ལྟར་ཆོ་འདིས་ཆོག་པར་འཛིན། །པ་མ་སོགས་ཤི་བ་མཐོང་
ན་ཡང་། །པ་ཏ་རིས་རྩེས་མེད་བྱ་བས་བསྐྱས། །ན་གས་སོགས་འོང་སྐྱམ་ཡིད་
ལ་མེད། །ད་ལྟ་རང་ན་འཆིས་གཏུགས་པའི་ཆོ། །ཐ་མའི་ཟས་དུར་བརྒྱགས་
ཁམ་གང་ཟ། །ཏ་ལེ་བར་དབང་མེད་དཔྱུལ་བར་འགྲོ། །ཉ་རེ་ཉོར་སྤང་པོ་ལུལ་དུ་
ལུས། །རྩ་ཆང་སོགས་ཟས་རྒྱོད་འོངས་སྟོད་དང་། །ཆ་ལུགས་ཀུན་སྐྱུས་ཐོབ་
ཏུབ་ལ་བྱེད། །ཅ་རེ་བའི་སྟོང་གོགས་ཏུ་ལུས་འདེབས། །ང་ཅག་ལུས་གཅེས་
པོ་གང་དུ་སོང་། །ག་ལ་བསམས་སྤྱང་ན་ཁུར་གྱིས་ཀོན། །ཁ་ལ་འཐེན་བྱ་བས་
ཅི་ཡང་མེད། །ཀ་ར་བླན་སྐྱོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་མཆར། །ཀྱ་རེ་བྱས་དེ་འབྲེལ་ས་
རང་བྱེད། །ཀེ་རེ་བར་ཆོས་ཉན་གོགས་པོ་ཀུན། །ཀོ་རེ་བར་ཏ་ཅང་འབྲམས་ལུན་
ཅིང་། །ཀ་ཅ་བོར་རང་སྟོན་དུ་ཁུག། །ངག་དབང་བྱམས་པའི་རང་སེམས་སྤང་

ཆེན་འདི། །འདོད་ཡོན་ཆང་གིས་སྒྲོས་ནས་མ་ཐུབ་ཆོ། །གསལ་བྱེད་ཁྲག་པའི་
ལྷགས་ཀྱུ་རྣོན་པོ་འདི། །ཁྲ་མའི་མན་དག་ལགས་པས་སྤྱི་བོར་བཏབ། །མདྲཱལ། །

ན་མོ་གྲུ་ཆུ་ས་མ་ངོམ་ ཀ་མ་ལ་ལྟར་དག་པའི་སྤྱ། །ཁ་དོག་རབ་མཛེས་
ཕྱག་རྒྱ་མར། །ག་ལས་མན་དག་བཞིན་རོལ་བས། །ང་ཡིར་འདྲིན་མེད་མཁའ་
འབྲ་འཐོག། །ཅ་ཅོ་སྤངས་པའི་བཟླས་པ་དང་། །ཆ་ལྷགས་སྒྲོན་པའི་བརྟུལ་
ལྷགས་ཀྱིས། །ང་ཆང་རང་བཞིན་ཤེས་ནས་སྤྱོད། །ཉ་རྒྱས་ཁྲ་ལྟར་ཉེས་པས་
དབེན། །རྩ་ལ་ལྟར་རྒྱས་དྲུག་གསུམ་ཀྱུན། །ཐ་མལ་སྤྱོད་པས་བྱངས་འབྲིན་
པ། །ད་རེས་གསང་སྤྲགས་སྤྱོད་ཚུལ་འདིས། །ན་འཆི་རྒྱད་པའི་འབྲང་ལས་
སྤྱོལ། །པ་སངས་ལྟར་དཀར་ཉི་ཡིག་རྒྱན། །པ་རོལ་བྱིན་མ་ཅ་རྩ་མིར། །བ་སྤྱ་
ལྟར་ཞིང་བབས་པ་ལས། །མ་ལུས་ལྟན་སྤྱེས་རོལ་བར་འཆར། །ཅ་རྒྱང་ཐིག་
ལེ་དབབ་ལྷོག་གི། །ཆ་ཆ་འཕྲོ་བའི་སྤྱ་མའི་སྤྱ། །ང་ཡ་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་མངའ་
བ། །ཁ་ལེ་ཆེ་འདིར་མདོན་དུ་བྱེད། །ཞ་ལོང་ལྟ་བུའི་རྒྱང་སེམས་བྱང་། །ཟ་མ་
མ་ཞིང་ཞེས་བསྟན་པའི། །འ་ཁྱར་རྩ་འབྲུལ་མཐའ་མེད་གནས། །ཡ་མཆོན་
བྱང་འབྲུག་བདེ་ཁྲག་རྟེད། །རྩ་ག་མཆོག་གི་མི་འགྱུར་བདེ། །ལུ་མ་ལ་སོགས་
དམ་འབྱུང་པའི། །ཤ་ཚུགས་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་སྤྱ། །ས་གསུམ་སྤྱོན་མེ་རབ་
སྤྱར་ཐོབ། །ཉ་ས་སྟན་པའི་ཆོས་དུང་སྤྱ། །ཨ་དོན་མཐར་ཐུག་ཞི་བ་དེར། །ཨ་
ར་མ་ལུས་འགོད་བྱེད་པའི། །ཨ་མི་ཉ་འདི་རྒྱད་ཐེའི་བཅུད། །ཀྱུ་བུའི་ཅི་རྩ་ཀ་ལ་
ཤར། །ཡོངས་སུ་འབྲིལ་བའི་གྲུ་ཏ་ཀྱུན། །དད་ལྟན་ཡིད་ཀྱི་ཡོལ་གོན། །ཡོངས་

སུ་རྫོགས་པར་འབྲིལ་བ་མཚར། །

མི་སྲིད། ཀ་ཡེ་གསན་དང་ཚས་འདོད་ཐོགས་པོ་རྣམས། །ཁ་ནས་
ཚས་བྱེད་ཚས་བྱེད་མ་ཟེར་བར། །ག་ལ་འདུག་ཀྱང་རང་སེམས་དཔང་དུ་
ཚུགས། །ང་ང་ནས་དུ་གཟུང་བའི་འགོང་པོ་ཐུལ། །ཅ་ལེ་ཅ་ལེའི་ལོང་གཏམ་
ཆགས་སྒྲང་འཕེལ། །ཆ་ལུགས་གང་བྱུང་བྱས་ན་བདུད་མོས་བསྐྱུ། །ཇ་སོགས་
ཟས་གོས་སྟེད་བས་ཉེས་ལྟར་རྒྱས། །ཉ་ཉར་ལས་ངན་ལུགས་ཀྱས་ངན་འགྲོར་
འབྲིད། །ཏ་ལེ་གསལ་བ་ཆགས་སྒྲང་སྟེ་བའི་ལུལ། །ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་ངན་བས་
གསལ་བཏབ་ན། །ད་རེས་དལ་འགྲོར་ཐོབ་བ་དོན་མང་བྱེད། །ན་ཆ་འཆི་བའི་
འཕྲང་ལས་ཐར་དུས་མེད། །ལ་རི་བུ་རིའི་སྒོ་སྒྲ་མང་གྱུར་ན། །ལ་རོལ་གཏན་
བདེའི་འདུན་མ་རྒྱང་པོས་འབྲེད། །བ་ལང་ལྟར་མོངས་མ་རིག་འབྲལ་བའི་
ཐུན། །མ་ལུས་རྒྱང་དོར་གསལ་བའི་སྒོ་ཡིས་སོལ། །རྩ་མཆོག་ཅམ་གྱི་མཐོག་
མེད་སྟེད་འགྲོར་ལ། །ཆ་སྟེག་མེ་ལྷེ་མཆེད་འབྲའི་འདོད་ཞེན་སྟོངས། །ཇ་ལས་
བསྐྱགས་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རོ་སྒོག་མེད། །ཉ་ལེ་བྱན་ཤེས་བཏན་པོས་མིག་
ལྟར་སྤྱངས། །ཏུ་གོས་མཐའ་གཉིས་མ་ལྟར་དཔེན་གནས་བསྟེན། །ཐ་བཏུང་
ལོག་འཆོས་མ་བསྐྱབ་སྟེན་བཞེན་སྟོང་། །འ་ལུར་ཚས་སྐད་མཐོ་ལ་སྟོད་པ་
དམན། །ཡ་མ་བྱང་གི་ལྟ་སྟོད་རིང་དུ་སྟོངས། །རྩ་ལྟན་གཤིན་རྗེའི་བསུ་བ་
སྟེབས་བ་ན། །ལ་ལུང་གང་དུ་ཐོས་ཀྱང་མི་ཐར་བས། །ཤ་ཁྲག་ལུས་འདི་མ་རྣམ་
མ་ཤི་བར། །ས་གསུམ་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱི་རྗེས་སྟེགས་ཏེ། །ཏ་ལའི་དུག་འབྲང་

ཆགས་སྒང་དག་པོ་ཐུལ། །ཨ་ཡིག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི། །མིང་
ཆོག་བརྗོད་པས་བརྗོད་མེད་དོན་སྟོན་པ། །མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱན་ལ་
ཞིབ་སྒྲུངས་ཏེ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་མཛོད། །སྟན་པ་ཆེ་
ལ་ཉམས་རྟོགས་རི་བོང་རྒྱ། །ལང་ཆོ་རྒྱུད་ཅིང་ཉོན་མོངས་དར་ལ་བབ། །བྱིས་
པས་བསྟོད་ཀྱང་མཁས་པས་སྦྱད་པའི་ཡུལ། །ཤེས་རྒྱུད་རྩ་བ་ལ་བྱམས་པའི་
མིང་གིས་བྲིས། །མཆོལ། ॥

སྐབས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཉི་མའི་གཉེན། །ཐུགས་མཁྱེན་བཅེའི་དབང་
ཐུག་མི་པམ་མགོན། །ཆོས་སྒྲུང་དོར་ཀྱན་གསལ་ཙོང་ཁ་པ། །གསུམ་དབྱེར་མེད་
སྒྲུལ་སྟོང་དབུས་བཞུགས། །སྒྲུང་ལས་ཉོན་རྒྱུད་ཤུགས་དག་པོ་ཡིས། །གནས་
འཁོར་བའི་མཐོ་དམན་ཀྱན་ཏུ་བྱེད། །སེམས་བཟོད་མེད་སྐྱབས་ལ་བྱུང་མས་
མནར། །ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱོ་བ་གཏིང་ནས་སྦྱེས། །དུས་ད་རེས་དལ་འབྱོར་རྟེན་
བཟང་འདི། །ལས་བྱེད་པ་དོན་ལྡན་བསྐྱབས་པ་གསུམ། །རང་བདེ་འདོད་དུག་དང་
མ་འདྲེས་པར། །བྱམས་སྟོང་རྗེའི་བདུད་ཅི་རོམས་མེད་འབྱུང་། །སེམས་བྱང་
རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་ལུས་བཟང་པོ། །ཐབས་ཤེས་རབ་ཆ་ཆང་རྒྱན་བྱིས་སྤྲུལ། །ཁོང་
ཐེག་ཆེན་སྟོན་ལྡན་ཡིད་འཕྲོག་པའི། །ཆོས་བཟང་པོས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྤྲུལ། །དེ་
ལྟ་བུའི་དོན་ཆེན་སྐྱབས་པ་ལ། །གྲོགས་ངན་པའི་འདུ་འཛི་སྟོང་བ་དང་། །ལར་སྐྱོ་
ཤས་སྦང་སྟོང་རྟེན་འབྱུང་དོན། །དུས་ཉག་ཏུ་མ་བརྗོད་རང་ཚུགས་བཟུང་། །རྒྱུ་
ཕྱི་ནང་འགལ་རྒྱུ་ཞི་བའི་ཕྱིར། །སྐབས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྟོན་གཏང་

ཅིང་། །ལར་མ་སྤྱ་ལྷན་སྤང་མར་འཕྱིན་བཅོལ་དང་། །རྒྱད་བསགས་སྤང་ཆུ་
བོའི་རྒྱན་ལྟར་སྤྲོངས། །དོན་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་གཞན་ཀུན། །ཁྱིས་གཏན་དུ་
བདེ་བའི་འདོད་དོན་འབྱུག། །མི་ང་ལ་གཏད་པ་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཆོས་སྡེ་སྤོང་རི་
བཞིན་བྱམས་པས་བྲིས། །དགོ་ལེགས་འཕེལ། །

རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན། །སྤྲོ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །ཆོས་མེད་ཆོས་པའི་བཟང་རྩུ་མཁན། །སེར་གཟུགས་བྱམས་པ་བཅུ་
བས་སྤྲོངས། །རང་ཅག་སྤྲོན་པ་འཁོར་བ་ལ། །ལས་འབྲས་དོན་ལ་རབ་སྐྱོངས་
པས། །རང་ལ་ཕན་པའི་དགོ་ཆོགས་སྤངས། །གཏན་དུ་གནོད་པའི་སྤྲིག་ལ་
རུམས། །དེ་བྱིར་སྤྲིད་པའི་བཅོན་ཁང་འདིར། །བཟོད་མེད་སྤྲུག་བསྐལ་དུ་
མས་མནར། །ད་དུང་རྒྱན་རིང་འབྲུམ་དགོས་ལ། །འདི་ལ་ཅུང་ཟད་སྤྲོ་བར་
རིགས། །མི་ཁོམ་གནས་སུ་མ་སྤྲེས་ཤིང་། །ད་རེས་སྐབས་ལེགས་མི་ལུས་
འདི། །རང་གཞན་ཀུན་ལ་ཕན་པ་ཡི། །བསམ་སྤྲོར་བཟང་པོས་དོན་ཡོད་བྱ། །གལ་
ཏེ་རང་དབང་ཡོད་དུས་འདིར། །དགོ་མེད་སྤྲིག་མེད་བྲིན་གཞོ་མེད། །བག་མེད་
ཁྲིལ་མེད་སྤྲོན་པ་ལྟར། །བྱས་ན་འཆི་དུས་ངེས་པར་འགྲོད། །འཛིག་ཉེན་ལ་
རབས་ངང་ཚུལ་སྤངས། །ང་རྒྱལ་ཁངས་པས་ཀུན་ལ་བརྟུས། །དམ་པའི་སྤྲོ་
བོས་རིང་དུ་སྤངས། །ངན་པའི་འཁོར་གྱིས་བྱེ་གཏོར་འགམ། །ལུགས་གཉིས་
ཀུན་ལ་མཁས་པ་རྣམས། །སློག་ན་ཞེ་ཁྲིལ་ངན་སྤྲས་བྱེད། །དག་དགའ་གཉེན་
སྤྲོ་སེར་གཟུགས་བདག། །ངན་འགྲོའི་གཡང་ཁ་འགྲིམ་འདི་སྤྲོ། །མི་ཆོ་སྤྲོག་གི་

གར་མཁན་མས། །མི་པན་ཆེ་འདིའི་སྤང་བས་བྲིད། །མི་འདོད་ན་ཆས་བཅོམ་
བྱས་ནས། །མི་བཟོད་ངན་འགྲོར་འབྱམས་ལ་སྒྲོ། །སྒྲོན་བསགས་བསོད་ནམས་
འདི་གར་ཟད། །འདིར་བྱས་མི་དགེས་མཐའ་མེད་དུ། །དུམ་འག་པོ་སྤྲང་དགོས་
ཀྱང་། །སྤྲང་བྱང་འཛོམ་བར་སྒྲོམ་བས་སྒྲོ། །སྒྲོ་བས་ཡིད་བསྐྱལ་པ་མ་དང་། །ལྷ་
མའི་བྲིན་བྲན་གཡོག་འཁོར་ལ། །བྱམས་སྤྲོད་སྒོ་གསུམ་དགེ་ལ་འབད། །སྒྲོམ་
ཆུང་རང་མགོ་འདོན་འདི་སྒྲོ། །ལྷ་རྩས་བཅས་ཏེ་བྱམས་པས་ཕུལ། །

སྤྲིད་གོང་པན་བདེའི་རི་ཁྲོད་ན། །རི་དྲགས་མས་མ་ལྟ་བུ་ཡི། །དད་ལྡན་
ཁྲིམས་མཛེས་ཉམས་ལེན་གྱི། །ཁོར་གྱིས་ཕྱག་པ་བསྐྱགས་འོས་ཤིག །སོར་
མོའི་འདབ་མ་སྤྲོད་གར་བུམ། །མོས་གུས་སྤང་ཅིས་མགོ་བོ་དུད། །འདི་སྤང་
ཅོམ་གྱིས་ཆོག་རྣམས་ལ། །འབྲུ་བ་གསར་པའི་གོ་སར་ཆོད། །བསྒྲོད་བསྐྱགས་
སྤྲན་པའི་དབྱངས་ཆུང་ལེན། །ལྷ་རྩས་བྲི་མ་མེད་པ་དང་། །མ་ལ་ཡར་སྤྲོས་བྱང་
བཅས་པ། །འཕྲོད་བས་ཡིད་ལ་རབ་དགའ་ཐོབ། །འདིར་ཡང་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པ་ཡི། །བསྐྱན་པའི་བད་ཆེལ་རྒྱས་པ་ལས། །རང་ཉམས་འཆོམས་པའི་གཤོག་
རྒྱབས་གཡོ། །ཟབ་རྒྱས་འཆད་པའི་བྲིལ་ཆུང་སྤྲས། །སྐལ་ལྡན་ཆོགས་ལ་
དགའ་སྒྲོན་འབྱེད། །མང་པོའི་བསྒྲོད་བསྐྱགས་ཡུལ་དུ་གནས། །ཡིན་ཀྱང་སྒྲོན་
ནས་གོམས་འདྲིས་གྱི། །ཆོས་དང་བསྐྱན་ན་རང་སེམས་གཞོང་། །ཐོགས་མེད་
གཟེགས་ལྡན་དམ་པ་རྣམས། །ཁྲིལ་བའི་གནས་གྱུར་འཆི་ལ་ཉ། །དེ་བཞིན་
གྱུར་པའི་སྤྲ་མཁན་བདག །གཞན་ལ་བསྐྱལ་བར་མི་འོས་ཀྱང་། །ཁྲོད་ནི་སྒོ་

གསལ་ན་ཆོད་གཞོན། །སྒྲིབས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེ་བ་དང་། །སྤྲོད་གསུམ་མི་ལམ་ལྟར་
མཐོང་བས། །སྒྲུབ་ལ་བཙོན་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛོད། །དེད་དུས་ཆོས་འདོད་པལ་
མོ་ཆེ། །དང་པོ་སྒྲིང་རུས་ཆེ་ཆེ་འདྲ། །བར་དུ་ལྟོ་གོས་འདོད་ཞེན་ཆེ། །ཐ་མ་ཕྱི་
ནང་མི་མཚུངས་པའི། །ཆོས་ལྟར་བཙོན་པ་མང་དུ་མཐོང་། །དེ་ཕྱིར་ནང་གི་
འདོད་སྤྲོད་དང་། །སྤྲིག་གོགས་རྒྱན་དན་བར་ཆད་ཀྱིས། །ནམ་ཡང་བརྩི་བར་
མི་རུས་པའི། །གོ་ཆ་རི་དབང་ལྟར་བརྟན་མཛོད། །འབྲལ་དུ་ཉམས་སྒྲུང་ཞལ་
གཟིགས་སོགས། །འདོད་ལྟའི་ཆོ་འབྲལ་སྒྲ་ཆོགས་པ། །ཆོས་བྱེད་ནམས་ལ་
སྒྲག་པར་འཆོ། །དེ་ལ་འང་སྒྲོན་ཞེན་མ་ཆེ་མཛོད། །ཐོག་མེད་གོམས་པའི་ལས་
ཉོན་གྱི། །བག་ཆགས་འབྲལ་དུ་ཟད་པ་དགལ། །མ་ཞོར་ཆ་ཆང་ལམ་རིམ་
ནམས། །བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་སྒྲིན་གྲོལ་མཛོད། །ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་རི་བཞིན་
དུ། །དེད་ཀྱང་རིང་དུ་འཆོ་བ་དང་། །ཁྲོད་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི། །བསྟན་
པའི་རྒྱན་དུ་འཁྱུར་པར་སྒོན། །འདེགས་རྟེན་ལྟ་རྩལ་བྲི་མེད་དང་། །སྤྲགས་
མདུད་བཟང་ཇ་བྱམས་དང་བཅས། །ཕུར་བུ་སྒྲོག་ནས་སུལ་བ་དགོ། །

སྒྲུབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཆོས་འཁོར་འདས་ཀྱི་
སྒྲོན་ཡོན་རིག་པ་ནམས། །ཆེ་འདི་སྤང་གི་འཁྲི་བ་ཀྱན་བཅད་ནས། །རྩེ་བྱུབ་
ཐོབ་མང་པོས་བྱིན་བརྒྱབས་པའི། །གནས་མེ་རྟོག་མདངས་ཅན་བསྟེན་ནམས་
འཆོངས། །ཕྱ་གངས་རིའི་ཐེང་བས་བསྐྱོར་བ་དེ། །ཆོས་བརྒྱད་པ་བྱུང་ཁུངས་
དག་པའི་བཟ། །མདུན་འོ་མ་ལྟར་དགར་ཆུ་རྒྱན་འབབ། །དེ་ཉམས་རྟོགས་

ཕྱིན་ཆུབས་རྒྱས་པའི་བད། །གཡས་སྤང་རི་བྲག་རི་མཛེས་པ་དེ། །ལམ་ཐབ་
དང་རྒྱ་ཆེ་ལུང་འབྲེལ་བད། །གཡོན་དར་དཀར་ཡོལ་བ་བྲེས་འདྲ་བ། །གཞི་
ལྷག་བསམ་སེམས་བསྐྱེད་བཟང་བའི་བད། །མདུན་བྲག་རི་རིན་ཆེན་སྤངས་
འདྲ་བ། །ལམ་བསྐྱབ་གསུམ་ཡོན་ཏན་ལྷག་པའི་བད། །རི་གཡས་གཡོན་མཐའ་
ན་ནགས་ཆལ་རྒྱས། །ཁོར་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་དགུ་འཛོམ་པའི་བད། །བྲག་
ཆོས་ཁྲིར་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས། །རྒྱད་བདེ་ཆེན་རྒྱས་པའི་དགའ་བྲོ་
འབྲུབ། །སེམས་ཆགས་སྤང་མེད་པའི་ཐང་ཆེན་དང་། །གཉིང་མི་མངོན་རྟིང་
རྩེའི་གཡུ་མཆོ་མེད། །བྲ་རི་དྲགས་བག་ཤེབས་ཅིད་འཛོེ་བྱེད། །བྲག་ལ་ལར་
གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་དང་། །མཆོག་ཐུན་མོང་གྲུབ་ཏྲགས་ལྷག་ཞབས་
རྩེས། །གཞན་འགའ་ལ་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། །དཔལ་རྩོམ་འཛིགས་
བྱེད་མགོན་ཆོས་གཉིས། །གསུང་གཤེན་རྩེའི་ས་བོན་ཡ་ཡིག་སོགས། །སེམས་
དད་ལྷན་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་། །གནས་འདི་ཡི་སྤང་མ་མཐུ་རུས་
ཅན། །ཁོང་དག་ལྟ་བཅན་རྩེ་དཔལ་ཆོག་ཅན། །ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་ལ་ལྷག་པར་
འགོ། །གཞན་བསྐྱེད་བའི་ཐོག་ཤོ་ཡུལ་ནས་འབྱེན། །མི་སྐྱེ་སེར་ཐམས་ཅད་གཡོ་
སྐྱེ་ཅུང་། །ཁྲོད་གསྤང་དད་པས་གཉོང་ཤོད་ཆེ། །ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་བྲ་
བཏང་ཀྲུ། །གནས་འདི་འདྲར་ཆེ་དང་སྐྱབ་པ་སྟོམས། །ཆེ་འདི་བྱི་ཀྲན་ཏུ་བདེ་
བར་རེས། །སློག་དེངས་ཐོབ་སྐྱབ་པ་མཐར་བྱེན་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་བྲ་བཏང་སྐགས་རམས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་ལྷན་གྱིས་འདོད་པ་

ལྷར་བྱམས་པས་བྲིས་བཏོ། །

ཀ་རེ་ཀོ་རེ་འཁོར་བ་འདིར་འབྱམས་ཆོ། །ཁ་ནས་སྟེ་དག་འདོན་ཞིང་སྟུག་
བསྐལ་བས། །ག་ལ་གནས་ཀྱང་བདེ་བའི་སྐབས་མ་བྱུང་། །ང་རང་རང་མགོ་
འདོན་ན་ད་རེས་རེས། །ཅ་ག་ཐག་ཀྱང་དོན་གྱིས་དབྱལ་བ་དང་། །ཆ་ལུགས་
མཛེས་ཀྱང་ཆོས་གྱིས་པོངས་བ་དང་། །ཇ་ཆང་བཟང་ཡང་ཉོན་མོངས་ཁོལ་པོ་
ནམས། །ཉ་མོ་བྱེ་ཆན་འདྲེ་ལྷར་འཆི་བས་འདོམས། །ཏ་རེ་སེམས་ལ་འབྲེང་བའི་
གཉེན་དང་ཞོར། །ཐ་མའི་མལ་ན་ལུས་ཆེ་རྩེས་མི་འབྲང་། །ད་རེས་བདེ་སྟུག་
གང་སྟོང་མི་ལམ་འབྲ། །ན་ཆ་གནད་གཅོད་གཤེན་རྩེས་འཁྲིང་ཆེ་འགྱོད། །པ་
སངས་ལྷར་དཀར་དགེ་བའི་བཤེས་ལྡན་ནམས། །པ་རོལ་གཅིག་བྱར་འགོ་
ཆེ་དགའ་སྟོ་འཕེལ། །བ་མིན་སྤང་མིན་ཆོས་ལྷར་བཅོས་བ་ནམས། །མ་དུལ་
གདུག་པའི་སེམས་གྱིས་འགྱོད་བཞིན་འཆི། །ཅ་ཚུ་མི་གཙང་འཛིངས་ན་
ལུས་འདི་བཞག། །ཆ་གང་དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་ནམས། །ཇ་ལང་ལས་
གྱི་ཞགས་པས་དབང་མེད་བྱངས། །ཉ་ལྷར་འཛིགས་ཤིང་སྤང་ཡང་སུ་ཡིས་
སྟོབ། །ཞ་ལོང་དབང་པོ་མ་ཆང་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཐ་གོས་ཆོས་གྱི་མ་སྟུན་སྟེན་ཆང་
དུས་འདིར། །འ་ལྷར་འདུ་འཛི་ལོང་གཏམ་ཀུན་དོར་ནས། །ཡ་མཆན་གཏན་དུ་
བདེ་བའི་དམ་ཆོས་ལ། །དུ་གཅིག་བ་ལྷར་དབེན་བ་བསྟེན་ནས་འབད། །ལ་
ལ་ཆན་དང་ལ་ལ་གཞོན་བ་ཀུན། །ཤ་ཁྲག་ལུས་དང་རིག་རིག་སེམས་འབྲལ་
བ། །ས་སྟང་འདི་ན་དུས་ལ་རེས་བ་མེད། །ཏ་རེ་དབྱུགས་འགག་འཛིགས་ཉེན་

ཆེ་ས་དེར། །ཨ་ལ་དགོན་མཆོག་མིན་པ་སྤྱི་ཡིས་སྒྲོབ། །སྐྱབས་གནས་ལྷ་
མེད་ལྷ་མ་དག་ལེགས་མཆོན། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་སྦྱར་དུ་བྱགས་རྗེས་
གཟིགས། །མེར་གཟུགས་དགོར་ཟན་ཉེས་སྦྱང་འདམ་བྱིང་བ། །བྱམས་པའི་
མིང་ཅན་མིད་ཞིའི་འཛིགས་ལས་སྒྲོབས། །མཉམ་ལོ། །

མཆོག་གསུམ་བྱགས་རྗེ་བསྐྱལ་བྱེད་བཞུགས་སོ། །

ཨོ་བདེ་ལེགས་སྤྱི་ཡར་ཅིག །སྤྱིང་རྗེའི་ཚུ་གཉེར་ལས་འབྱུངས་
པའི། །སྐྱ་གཉིས་ཟུང་འབྲུག་གི་འདབ་སྟོང་། །ལེགས་བཤད་ཟེལ་དངར་གྱི་
ཐར་འདོད། །སྒྲོང་མཛད་ལྷ་མ་ལ་བྱག་འཆོལ། །སྤྱི་བ་བཤ་བདེ་ཆེན་གྱི་མཁའ་
དབྱིངས། །ཞི་བག་ནམ་འགྲུང་གི་ཚུ་འཛིན། །དངོས་བྱུ་བ་ནམ་གཉིས་གྱི་སྤྱང་
ཆར། །འབེབས་མཁའ་ཡི་དམ་ལ་བྱག་འཆོལ། །བཙེ་ཆེན་ངམ་ནག་གི་ཆར་
སྤྱིན། །དབང་བྱག་འཕྲིན་ལས་གྱི་དོ་རྗེས། །ནག་ཕྱོགས་བྱག་རི་ཀུན་འཛོམས་
པའི། །མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྲོང་ལ་བྱག་འཆོལ། །དག་གཉེན་ཉེ་རིང་ཀུན་སྟོམས་
པའི། །མཁའ་བཙེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཀུན་ལ། །ཉམ་ཐག་གསོལ་འདེབས་གྱིས་
བསྐྱལ་ལོ། །ཐོགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་ཤིག །སྟོན་ཆད་ལས་རྒྱུད་གིས་
བསྐྱལ་ནས། །མཐའ་མེད་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བར། །བཟོད་མེད་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཡང་། །ལྷན་དོར་གོ་ལོག་གིས་བསྐྱལ་སོ། །ད་རེས་དལ་
འབྱོར་གྱི་ཉེན་བཟང་། ཅི་བྱས་དོན་ལྡན་དུ་བྱེད་ཚུལ། །སྟོན་བྱོན་དམ་པ་ཆོའི་

ནམ་ཐར། འི་བཞིན་ཉམས་ལེན་དུ་འཆའ་ལོ། ཁྱི་ལམ་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་
པ། མིད་གསུམ་མི་ཉག་པའི་གར་མཁན། ཁྲོ་དམན་གྱིས་པ་ནམས་འབྱིད་
ལ། སྐྱོ་ཤས་ངེས་འབྱུང་ཞིག་སྟོལ་དང་། རང་ཉིད་བདེ་སྤྱད་གི་ཅ་བ། རང་
བྱས་དགོ་སྤྱོད་གི་ལས་ལ། ཁྲུང་དོར་འབྲུལ་མེད་དུ་བྱེད་པའི། ཡི་དམ་བརྟན་
པོ་ཞིག་སྟོལ་དང་། འདོད་སྤེད་རང་དོན་གྱི་ཞགས་པས། མིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་
ལ་སྐྱོར་ཚུལ། འཤེས་ནས་གཞན་དོན་ལ་དབང་པའི། སྦྱིང་རྗེ་བྱང་སེམས་ཤིག་
སྟོལ་དང་། རང་གཞན་གཏན་སྤྱད་ལ་སྐྱོར་པའི། རང་བདག་གཅེས་འཛིན་
གྱི་འགོང་པོ། འཛེམས་བྱེད་ཤེས་རབ་གྱི་རལ་གྱིས། ཉོན་མོངས་གཏན་བལ་
ཞིག་སྟོལ་དང་། རང་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་དེ། ཁྲོ་བྱར་འི་མ་ཡིས་བསྐྱབས་པ། སེལ་བྱེད་ཐབས་མཁས་ཤིག་
སྟོལ་དང་། ཆ་ཆང་ལམ་མཆོག་ལ་འབད་ཆོ། འབྱུང་བཞི་དག་གཏོན་གྱི་
འཆོ་བས། མི་ཚུགས་རྒྱུན་ངན་ཀླན་ལམ་འབྱེད། ཡི་དམ་བརྟན་པོ་ཞིག་སྟོལ་
དང་། གནས་སྐྱབས་མཐར་སྤྱད་གི་དགོ་ལེགས། ཅི་བསམ་ཡིད་བཞིན་དུ་
འབྱུང་པའི། ཁྲུ་མ་སངས་རྒྱས་དེ་མཐུན་ལོ། འབྲལ་མེད་སྤྱད་པས་རྗེ་ཡིས་
གཟིགས་ཤིག། ད་རེས་ཡུད་ཅམ་གྱི་ཆོ་མཇུག། འདུན་མ་གཏན་ལེགས་དང་
གཏན་ཉིས། འདམ་ཁ་མ་ལོག་པའི་ཡི་དམ། རང་སེམས་དབང་ཚུགས་ཤིག་
བྱེད་དོ། ཁྲུ་མ་མཐུན་ཁྲུ་མ་མཐུན་ཁྲུ་མ་མཐུན། ཅེས་པ་འདི་དགོས་བྱམས་
པ་རྒྱ་ཆོའི་དགོས་སྐྱོར་གསལ་འདེབས་སུ་ཕྱར་བུ་སྟོག་དུ་བྱམས་པས་ཐོལ་བྱུང་

དུ་བྱིས་པའོ། །མཆོལ། །

ཁ་ཡིག་ལ། ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་ནམ་འདྲེན་ཞབས་པད་བྱང་། །ཕུར་བྱ་
སྟོག་ནས་སེར་གཟུགས་བྱམས་པས་བྱལ། །

མོ་ལྗན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་བཟང་པོའི་སྟོང་། །གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་བསྐལ་
བཟང་འགྲོ་བའི་སྐབས། །རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་འདུས་པད་དཀར་འཛིན། །དུར་
སྟོག་གར་རོལ་གང་དེའི་ཞབས་པད་མོར། །ཡིད་ཆེས་དད་པས་བསྐྱེད་པའི་
འདབ་མའི་སྒྲ། །དོན་ལྗན་སྤང་ཅིས་ཁུར་ཕྱི་སྟན་འཛེབས་ཀྱིས། །དྲི་བའི་རྒྱད་
མར་སྐྱེངས་བྱེད་འདི་གསོལ་ན། །སྤྱི་བལ་དབྱེངས་དང་དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་
ཐུགས། །སྤྱོད་མཚན་མས་དབེན་པའི་ཐུགས་རྗེའི་སྐྱེན། །ཉམ་ཚུང་རྐང་
བྱུག་ཀན་པོར་ཡུད་ཅམ་གཟིགས། །གང་གང་མ་རུངས་འགྲོ་བའི་ལོག་སྐྱབ་
རྒྱང་། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་འུགས་འག་དེ་དེ་ལྷར། །སྟོང་སྟོབས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཕྱི་
ཕྱིར་རབ་བརྟན་པས། །འུང་རྟོགས་བཤད་སྐྱབ་བ་དན་སྟིང་པའི་ཅེར། །བསྐྱེང་
བའི་ངོ་མཚར་ལྷད་མོར་རྒྱལ་བ་ཀུན། །ཡེངས་ནས་འགྲོ་འདི་བཏང་སྟོམས་
གནས་སུ་བཞག །སྟོགས་མའི་འདམ་དུ་འཁྱུངས་པའི་བརྒྱ་དཀར། །སྟོང་
རྗེ་ཆེ་དང་མཐའ་བལ་ཤེས་རབ་ཀྱི། །འདབ་བརྒྱ་བཞད་པ་སྟིང་ཞིའི་འདམ་
ཀྱིས་དབེན། །ལྷ་བཅས་འགྲོ་བའི་གཙུག་གི་རྒྱན་ཁྱེད་བཟུགས། །འདི་ན་སྟོན་
བསགས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱེན་པའི། །དལ་འབྱོར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་
ཡལ་འདབ་ཅན། །དུས་ཀྱི་རྒྱས་པས་འཁོགས་ཤིང་འབྱེལ་ལ་ཉེ། །ལེགས་

བཤད་མེ་ཏོག་བསྐྱེད་པའི་རེ་བ་བྲལ། །འདོད་ལྷའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལྷགས་པའི་སྐྱེ་
བོ་འགས། །དངོས་དང་བརྒྱད་པས་ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས། །འཆད་ཉན་ཆོ་བྱར་
འཛེམས་པའི་མེ་ཏོག་མདལ། །ཐར་འདོད་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་བོར་བཅེངས། །སྐྱེ་
རྒྱའི་རེ་བ་སྐྱོང་བྱེད་དབང་གི་རྒྱལ། །དཀའ་བ་དུ་མར་རྟེན་པའི་བཤད་སྐྱབ་
བསྟན། །ཉེས་སྤྱོད་བཙོག་ཆུར་བསྐྱར་བའི་ངང་ཚུལ་འདི། །བསམས་བཞིན་
ལམ་པོ་ཆེ་དེར་འགོ་ལ་སྒྲོ། །སྒྲོ་བའི་གདེངས་མེད་ཉེས་ལྷུང་ཁུར་ལྷེ་བས། །འོག་
ནས་འོག་ཏུ་འགོ་བ་སེར་ག་ཐུགས་བདག། །སྐྱིད་སྤྱག་འཕྱོར་རྒྱད་མཐོ་དམན་རི་
ལྟར་ཡང་། །ཐུགས་རྗེའི་འབྲུག་པ་ནམ་ཡང་མི་གཡེལ་གསོལ། །སྤྱུ་མཁན་ཕོ་
བའི་ཁ་བཤད་རི་ལྟ་བུ། །འཆད་ཉན་ཅམ་ཡང་བར་ཆད་རྒྱུན་དན་གྱིས། །ནམ་
ཡང་མི་ཕིགས་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱང་འཁོར་གྱི། །གོ་ཆ་བརྟན་པོས་བདག་སོགས་
བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །དེ་སྐྱད་གསོལ་བ་འདེབས་རྟེན་ནང་མཛོད་དང་། །ས་སྤྱིང་
སྤང་འཁོར་མཛོད་གོས་ཤི་ཁ་མ། །ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་བ་གོང་མ་དེའི། །ཕྱག་
ཏིང་འཁྲལ་མེད་ལུང་ཐག་དབུས་སུ་ནི། །ཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རྩ་གའི་སྤྱ་ལྡན་དང་། །སྤྱན་
རྟེན་ལྷག་བཅས་བྱམས་པའི་མིང་ཅན་གྱིས། །ཕུར་བུ་ཚུག་ནས་གྲུས་པས་ཕུལ་
བ་དགོ། །

འགོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་མཉེས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གང་གི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱའི་
བྱང་དུ། །ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བའི་དད་པས་སྤྱི་གཙུག་རྣམ་པར་བརྟེན་ནས་ལྷ་
གསོལ། །སྤོན་གྱི་མཐའ་མི་མངོན་པའི་དུས་ནས་རང་གི་བདེ་སྐྱིད་ཐམས་ཅད་

སེམས་ཅན་གྱི་འིན་དུ་དགོངས་ཏེ་མོངས་པས་བསྐྱབས་པའི་ལུས་ཅན་སྤྱི་དང་།
ཁྱད་པར་ཚོད་དུས་གྱི་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་ལུས་ཅན་མ་རུངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་
བཅེ་བས་བྱངས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྤྱི་གསུང་
སྤྲུགས་གྱི་མཛད་པ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་ཞིང་། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱན་གྱི་
མཛད་པའི་ཁུར་བདག་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྐྱམས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། དེ་ཡིས་ཆོས་
ཀྱན་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་དང་། །སྤྱི་བ་སྤྱིད་མོས་ཆལ་འགྲོ་ལྟར་རྟོགས་ནས། །འབྱོར་
བའི་ཆོ་དང་རྒྱད་པའི་ཆོ་ན་ཡང་། །ཉོན་མོངས་སྤྲུག་བསྐྱལ་དག་གིས་གཞོད་པ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱར་འགྲོའི་སྤྲུག་ཤིང་དམ་པར་ཞབས་བྱུང་དོ་ཇི་
ལྟར་བརྟན་པ་བཀའ་འིན་ཆེ་ཆེ། འདིར་གྲུས་ཞབས་པ་བན་ཀན་སེར་གཟུགས་
བདག་ཀྱང་། དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱི་ཆོགས་མ་འདྲེས་པ་
ཐོག་ཏུ་བབ་པ་བདག་གིར་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་ལམ་
སྲོལ་བཟང་ལོ་ལ་གོ་ཡུལ་ཅི་རྒྱེད་དང་ཡིད་སྟོན་བསགས་སྤྱིང་ལ་འབད་པར་
གནས། མཆོམས་ཞུས། ཆེད་དུ་འབུལ་བའི་སྤྱིང་པོ། དེང་སང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
པལ་མོ་ཆེན་མི་རྣམས་ནི། །དམ་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་
སོ་སྤྱི་ལོ་རྣམས། །པལ་ཆེར་དེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མི་ལུས་བཟང་པོ་རྒྱེད་དཀའ་བ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ལ་རྩལ་འགྲན་པས་
དོན་མེད་དུ་གཏོང་བ་བདག་དང་། བདག་འདྲ་བ་རྣམས་ཉིད་གྱི་གདུལ་སྤྲུལ་དུ་
དགོངས་ཏེ་མ་རུངས་པའི་ལོག་སྤྱི་བ་ལ་སྤྲུགས་ཡིད་འབྱུང་བ་སྤངས་ནས་སྤྲུག་

པར་སྟོང་སྟོབས་ཆེན་པོའི་གོ་ཆ་བཞེས་ཏེ་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་
ཏོག་ཏུ་སྟུན་ཆགས་པ་ནས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་གཟི་བྱིན་འབར་ཞིང་
དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་བླ་སྐུའི་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་འཕྱར་བར་མཛད་དུ་གསོལ།
ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་རྟེན་མཆོན་ཅམ་དུ་དདུལ་གྱི་མཐུལ། དར་ཆོན་སྒྲ་ལ།
གསེར་སྒང་ལ། གོས་རྒྱན་བཞེ་ཡུག །སྟོན་རྟེན་ཡུག །ནང་མཛོད་རྟགས་བརྒྱད་
ཀྱིས་མཆན་པ་བཅས་ཕུར་བུ་སྟོག་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཉིས་ལ་ཕན་
ཚུང་གྱི་ན་བ་དངོས་སུ་ཞལ་དགྱིལ་མཛལ་བར་རིངས་ཀྱང་ད་ལྟ་སྐབས་སུ་མ་
བབ་པ་ཞིག་ནས་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕུལ། ॥

ཆེད་འབུལ། ཐུགས་འདུན་སྒྲུང་བ་ལྟར། ཆེན་པོའི་གོ་ས་དོར་ནས། ནུལ་
པོའི་གོས་གྲོན། དམན་པའི་ས་བཟུང་། ལོང་མེད་བཙོན་འབྲས་ཅོམ། རྒྱ་ཆེད་
སེམས་བསྐྱེད། ཟབ་མོའི་ལམ་བསྐྱོམ། དམ་པའི་རྗེས་བསྐྱེགས། གཏན་དུ་
བདེ་ངེས། དེ་བྱིར་དེ་མཛོད། སྒྲུང་མདུད་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱས། རྟགས་འབྲར་ཕུལ་བ། དགེས་
བཞིན་བཞེས་མཛོད། རྒྱ་ཆེས་དགེ་བར། ཕུར་བུ་སྟོག་ནས། ཕུལ་བ་དགེའོ། ॥

ཆེད་འབུལ། གཡེང་བ་བཙན་ཆོད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བ་དེ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་འདུག །སྒང་དོར་གནས་ཀྱན་གསལ་བའི་སྒོ་གྲོས་དང་། །མཁས་བཙུན་
བཟང་པོའི་དཔལ་ལྡན་འགྲོ་བའི་མགོན། །ཡེ་ཤེས་རང་གཟུགས་སྐུལ་པའི་སྒོས་
གར་མཁན། །མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་བཛྲོད།

དེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་རགས་རིམ་ཅམ་ཞུ་ན། ལམ་རིམ་གྱི་སྐབས་སྐབས་

འགྲོ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅིས་ཟིན་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།
སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒོ་ཡིངས་འགའ་གི་འདུན་པ་མཚུངས་
ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དཀོན་མཆོག་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་ལུང་
འབོགས་པ་སོགས་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་དེ་བཞིན་རང་ཡིན་འདུག །མོས་པ་སོགས་
ཀྱང་དེ་བཞིན། བསྟན་བཀུར་ལ་མོས་པ་མོས་མཁན་ལ་སྒྱུར་བ་སོགས་དང་།
མོས་མཁན་གི་མོས་པ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་སྒྱུར། ངན་སོང་གསུམ་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་
སྒོ་འཁུལ་གང་ཆེ་ལས་གོ་རིམ་ངས་པ་མི་དགོས་པ་འདྲ། སྤྱིང་རྩེ་སྒོམ་ཚུལ་ལ་
སྒོ་འཁུལ་གང་ཆེ་མཛོད། སེམས་ནང་དུ་བསྐྱས་ཞེས་པ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་
མ་ཐག་ལ་ཟེར་བ་ལགས། དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་གཏོད་ལུགས་བདེ་ལམ་
རང་ན་གསལ། ལམ་རིམ་ཤར་སྒོམ་རྒྱས་བསྐྱས་རི་ལྟར་ཀྱང་སྒོ་ལ་ནམ་པ་ཤར་
ཅམ་མ་བྱུང་ན། ཆོག་བརྟེན་པས་ཤར་སྒོམ་དུ་མི་འགྲོ། བྱམ་སྐྱབ་ཀྱི་བཟླས་
པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱ་ཅེ་མ་བྱུང་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་པ་འདྲ། སྤྱགས་གཉིས་
ཀྱི་དོན་བསམ་པ་སོགས་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་
བྱས་ན་བཟང་། བསྒོམ་པའི་ཆེ་སྒྲིམ་བྱ་འཛོག་ལུགས་གསུང་བ་དེ་ངས་གོ་མ་
བྱུང་། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནམས་ཆད་འདྲ། མོ་ནམས་དེ་ལས་ཆུང་ཅམ་
ཡིན་འདུག །བསྐྱེད་རྩོགས་གཉིས་ཐུན་མང་ཉུང་སྒོ་དང་བསྐྱེད། ལུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྱིང་གར་དོར་བཟླས་བྱེད་རུང་བ་འདྲ། ཅ་ནམས་མི་
གསལ་ན་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་གི་ཅ་ཆགས་ཚུལ་ལ་གཟིགས། ལན་ནམས་ངོ་

ཐོག་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞིབ་པ་འདི་ལོང་མ་བྱུང་ཐུགས་མ་ཁེལ། རྟེན་ལྷ་ཇུས་དང་
ཐུགས་མདུད་བཙས་ཕུར་བྱ་ཚུག་ནས་ཕུལ། །

སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་ཏེ་བཟླ། །གདན་གསུམ་ཆང་བའི་སྐུར་
བཞེངས་འཁོར་ལོའི་མགོན། །འཁོན་རིགས་དྲར་སྤྲིག་གར་རོལ་བསྟན་པའི་
བདག །གང་གི་ཞབས་སྤྲེས་འདབ་སྟོང་བཞད་པའི་བྱང་། །སྤྱུ་ཙུང་སྤྱུ་བའི་རྟོག་
གོ་ཀན་པོ་ཞིག །སྤྲིན་བྱེད་དབང་བཞིའི་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་ལས། །ཆོགས་
དང་སྟོབ་བཞད་རིམ་པ་ལ་མཁས་པའི། །སྟོན་བྱོན་དམ་པ་རྣམས་ལ་དད་
པའི་སྟོས། །ཚུལ་དེ་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་བའི་མཐུ་གྲུབ་པ། །གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་
ཉིད་ལའང་ལྷག་པར་གྱས། །དེ་བྱིར་རྒྱ་མཚན་ཤེས་ནས་སྤྱུ་བའི་ངག །ཅུང་
ཟད་གསོལ་འདིར་སྤྱུ་འཛིན་དབྱེས་པར་རོལ། །ཉེས་ཟད་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་
རང་བཞིན་བྲལ། །རང་བཞིན་མེད་ལ་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཐུགས། །རང་
བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱུ། །འབད་ཚོལ་སྟོན་གོམས་ཤུགས་གྱིས་
འབད་མེད་དུ། །གང་གང་འགྲོ་བའི་དབང་པོ་དང་འཆོམས་པར། །མིག་འཕྲུལ་
སྤྱུ་མའི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་ལ། །མ་ཆགས་མ་ཐོགས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཀྱང་
ཆགས། །ཆགས་པས་དམ་དུ་བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ལ། །ལྷག་པར་ཆགས་
པ་བྱིད་ཐུགས་ནམ་མཁའི་ཆོན། །བྱུང་འབྱུག་དབང་པོའི་གཞུ་འདི་རོ་མཚར་
མད། །ཉེས་མང་དུག་གི་ཆེར་མའི་ཆོགས་འཁྲིགས་པའི། །མཐའ་མེད་འཁོར་
བའི་འགྲོག་དགོན་ཡ་ང་བར། །མི་ཤེས་གྱིས་པ་རང་དབང་བྲལ་ཏེ་འབྲུམས། །དེ་

ལ་བཅེ་བས་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་འབྱམས། །རང་བདེར་མ་ཆགས་འགྲོ་བའི་སྤྱད་
བསྐལ་གྱིས། །ཀུན་ཏུ་གདུངས་པའི་ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་གྱིས། །སྲིད་པ་ཇི་
སྲིད་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ། །གཞོན་ཏུ་བྱུང་ཕྱད་ལ་མི་ཡི་ཐོལ། །སྟོན་ཆེ་
རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྐར་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །འཛིན་པར་ཞལ་བཞེས་ཇི་བཞིན་དུས་
མཐའ་འདིར། །མདོ་སྤགས་བཤད་སྤྱབ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛོད། །ཡོན་ཏན་
ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་རབ་རྒྱེགས་ཀྱང་། །དང་པོའི་ལས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོབ་པའི་
ཕྱིར། །མཐོན་པོའི་གོ་སས་མ་ཁེངས་ཚུལ་བཞིན་སྟོབ། །ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་
པས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་སྟོང་། །བཅེ་བས་གཟིགས་པའི་བཀའ་སྤུལ་སྟན་
འདེབས་དང་། །རིན་ཆེན་གཉིས་པའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་ཕྱག་གཉིས། །དགུ་ཙམ་
བཅས་པའི་གནང་སྤྱིས་བཀའ་བྲིན་ཆེ། །རྣམ་ཀུན་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་
འདེབས་ཉིན། །རབ་དཀར་ལྷ་རྩེས་གོས་ཡུག་སྟན་ཡུག་བཅས། །ཕུར་བུ་སྟོག་
ནས་བྱམས་པའི་མིང་ཅན་གྱིས། །སྟོན་ཆེ་ར་བའི་ཡར་ཆེས་དགེ་བ་ལ། །སྟོ་
བཞིན་ཕུལ་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ་གྱུར་ཅིག ། །

མེ་སྟག་ཆེ་ཆེས་ལ། རྩ་མ་མཁན་ཆེན་ལགས་ལ་གནང་དོན་ལྟར།

ཆེད་འབུལ། ཉམས་ཐག་ཉོན་མོངས་ལ་བཅེ་རྣམས། །བཟོད་མེད་སྙིང་རྩེ་
ཡིས་བསྐྱལ་ནས། །བྱ་དཀར་སྟོད་པ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ། །འཐོབ་དཀར་ཀུན་མཁྱེན་
དེ་ཐོབ་ནས། །ཐུགས་རྩེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པས། །སོ་སོའི་དབང་པོ་
དང་འཆོམས་པར། །ཆོས་ཚུལ་རི་སྟེན་གཅིག་གསུངས་པ། །ཁྲུང་དོར་གསལ་

བྱེད་གྱི་མིག་ཡིན། །སྤྱིང་ནས་གཏན་བདེ་རང་འདོད་རྣམས། །རང་རྒྱུད་རིམ་
པ་བཞིན་སྦྱངས་པས། །སྦྱོན་འགྲིབ་ཡོན་ཏན་ཀུན་རྫོགས་པ། །ཡར་ངོའི་སྒྲ་བ་
དང་མཚུངས་ཀྱང་། །དེང་སང་བོན་པོ་དང་ལུ་སྟེགས། །ཆོས་མེན་ཆོས་ལྟར་
དུ་བཅོས་པས། །ཆོས་འདོད་དད་ལྡན་ཀུན་བསྐྱུས་ནས། །འཁོར་བའི་གཉིང་
རྩོུ་བསྐྱར་རྩོ། །འཁྱལ་མེད་མདོ་རྒྱུད་དང་མན་ངག། །འཁྱལ་ཆོས་ཟོག་ཆོས་
ལས་ཅིས་རྒྱུང་། །སྤྱིང་རྩེ་སྦྱོ་ཤས་གྱི་ཆོས་པ། །ཟོག་པོ་བརྩུན་མང་ལས་མཐོང་
ཆེ། །ཡ་རབས་ངོ་ཆ་དང་ལྡན་བའི། །པ་མེས་ཁྱངས་བཙུན་གྱི་མི་རྣམས། །གཡོ་
ཁམས་རྒྱན་པོ་ལས་ཅིས་རྒྱུང་། །སྦྱ་མིན་སེར་མིན་གྱི་དཀོར་ཆོག། །མཁས་བཙུན་
བཟང་པོ་ལས་མཐོང་ཆེ། །འཁོར་འདས་ཉག་ཆད་དུ་བལྟ་དང་། །སྒྲོམ་པ་བྲན་
མེད་དང་བྱིང་བ། །སྦྱོད་པ་བྱི་པག་ལས་ལོད་པ། །དེང་སང་འཛིག་རྟེན་འདིར་
མཐོང་ཆེ། །སྤྱ་ཞིབ་ལས་འབྲས་ལ་འཛེམ་ཞིང་། །སྤྱང་སྦྱོར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
དབྱུད་འཛོག། །མ་ཡེངས་བྲན་ཤེས་གྱིས་སྦྱོང་རྣམས། །པོ་རོག་དཀར་པོ་རུ་
མཐོང་བ། །འཛིག་རྟེན་པལ་བ་ལ་ཅི་ཟེར། །མཁས་བཙུན་གྲུབ་པ་རུ་ཁས་
ལེན། །མིང་སྟན་གོ་ས་ཀུན་མཐོང་། །འདི་ཆོའི་བྱེད་སྦྱོད་ལ་བལྟས་ན། །དགའ་
རབ་དབང་སྦྱག་ཁོ་དགའ་བ། །སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཆོ་སྦྱོ་བ། །ལས་
འབྲས་བསམ་མཁན་ཆོ་འཛིགས་པ། །སྤྱང་དོར་གོ་ལོག་ཆོ་སྦྱག་པ། །འདི་ལྟའི་
དུས་ངན་གྱི་དུས་ཀྱང་། །འཇམ་མགོན་སྒྲ་མ་ཡི་འིན་གྱིས། །མ་ནོར་ཆ་ཆང་
གི་ལམ་ལ། །ཉིན་བཞིན་བཙོན་པ་འདི་ངོ་མཆར། །དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་གི་

མར་མེ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་འོད་གསལ། །འཆི་རྒྱུ་རྒྱང་དམར་གྱིས་
མ་བཅོམ། །བཤད་སྒྲུབ་སྤང་བྱེད་འདི་སྒྲོ་བ། །ཞེས་པ་ཉམས་ཆར་དུ་ཕྱལ། །

ནམ་དག་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུ་གཏེར་དབུས། །ཆོགས་གཉིས་དཔལ་འབྱོར་
རབ་རྒྱས་སྒྱ། །སྟན་འཛེབས་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་གསུང་། །བཤད་སྒྲུབ་
སྟན་པོ་བཤེས་གཉེན་མཆོག། །རྣལ་འབྱོར་གསང་མཐའི་སྟོང་པོའི་དོན། །ཉམས་
རྟོགས་གསེར་རིའི་སྤང་བས་མཛེས། །སྒྲལ་བཟང་འཆི་མེད་ཆོགས་རྣམས་
གྱི། །ཉར་འཆོ་རྒྱ་མེད་ཡིད་དབང་འཕྲོག། །འདི་ན་གཉིས་སྦྱེས་སྦྲུ་མཁན་
ཞིག། །སྟན་སྦྱེས་སྒོ་དང་ལང་ཆོའི་དཔལ། །པན་ཚུན་འགྲན་བཞིན་གུད་གུར་
གྱང་། །སྦྲུ་ལ་རེ་བའི་གྲོགས་གྱིས་བཅིངས། །འབྱུང་བཞི་འབྱུགས་པའི་བྱེ་ལའི་
ཆོགས། །ཉིན་བཞིན་སྒྲགས་ཆོལ་སེམས་གྱི་རྒྱད། །ཀུན་རྟོག་ངན་པའི་བླ་བས་
འབྱུག། །ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ངར་དུ་གནས། །འོན་ཏང་དུས་ངན་ཐ་མ་འདིར། །ལྟ་
དང་རྒྱ་མར་སྒོ་ཕུགས་གཏད། །དམ་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ། །ཁ་མིག་ཡར་
བལྟ་སྒྲལ་བ་བཟང་། །ཏ་ཅང་མཛོལ་བ་བརྟན་པའི་ཆོག། །ཅོལ་གཏམ་ལྟ་གོས་
སྦྱེས་དང་བཅས། །བྱང་ཚུབ་སྦྱིང་གི་དབེན་གནས་ནས། །ཞེ་སྤང་བྱམས་པའི་
མིང་གིས་ཕྱལ། །

སྟོན་བསགས་བསོད་ནམས་གངས་རི་མཐོན་པོ་ལས། །རིགས་རུས་
བཟང་པོའི་ཚུ་སྦྱང་རྟག་འབབ་བ། །དགེ་ལེགས་འབུམ་གྱི་ཁོར་བུའི་འབྱུང་
གནས་ཆེ། །རིག་གནས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོའི་བྱང་། །གང་གི་

དད་འདུན་ན་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའི། །རབ་སྒྲན་དོན་ལྡན་ཆིག་དོན་བཟང་
པོ་དང་། །སྤེད་པའི་ནད་གསོ་ལུས་ཟུངས་དགུས་བསྐྱོད་པ། །ཅི་བཅུད་ཞིབ་
རྒྱལ་ཤིང་འབྲས་ཟླ་བཟང་དང་། །ལྷ་རེག་འདོད་དགུའི་ཆར་འབེབས་དགུས་
བཞིན་དུ། །གཉིས་སྐྱེས་ཀྱན་པོ་འདོད་གདུང་ཅན་གྱི་གམ། །འབྱོར་བའི་མོད་
ལ་རབ་དགའ་རྒྱས་པའི་བཞིན། །ཆུ་སྐྱེས་གསར་པའི་མཛེས་པ་སྐྱེངས་པར་
བྱས། །འགོ་བའི་ཡར་འཕྲེན་རྒྱས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། །ཀྱན་གྱིས་རེ་བ་བཀྱར་
བའི་སེར་གཟུགས་པའང་། །དཀར་པོའི་སྒོ་དང་ན་ཆོད་གུད་པ་གཉིས། །པན་
ཚུན་འགྲན་བཞིན་ཕྱི་མའི་གནས་སུ་ཉ། །འོན་ཏང་གཡོ་སྐྱེའི་རི་བོང་མཆོན་
མ་དང་། །བྲལ་བའི་ལྷག་བསམ་ཆོགས་གསོག་སྒོན་ལམ་སོགས། །ཉིན་རེ་
བཞིན་ཡང་ཆ་ཤས་རྩོགས་པའི་ཐབས། །སྒྲ་ཆོགས་ཚུལ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པར་
གནས། །ཆེད་དུ་འབུལ་བ་ཏ་ཅང་སྟོགས་མའི་དུས། །འཛིག་ཉེན་ཀྱན་གྱི་ཕུན་
ཆོགས་རིམ་བཞིན་འབྱིབ། །མ་རབས་ངན་སྐྱོད་མི་དགེ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས། །དེ་
ཕྱིར་གང་ལའང་ཕུན་ཆོགས་དཀའ་བར་མཆིས། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་བྱིད་ཅག་ལྟ་ཡི་
རིགས། །སྤེད་པའི་ཕུན་ཆོགས་ཆེ་དཔལ་ལོངས་སྐྱོད་སོགས། །གཞན་ལ་མི་
སྒོན་ལྷན་གྱིས་བྱབ་པ་འདི། །སྐྱབས་གསུམ་ཕྱིན་རྒྱལ་ས་མཐུ་ལྡན་ཆོས་སྤང་
དང་། །རྣམ་དཀར་བསོད་ནམས་ཁོ་ནའི་མཐུ་ཡིན་པས། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ལས་
འབྲས་དཔང་དུ་བཞག །སྔོན་བྱོན་ཡ་རབས་མཁས་པའི་རྩེས་སྟོགས་ཏེ། །སྐྱ་
མཆེད་སྟུགས་མཐུན་འབངས་རྣམས་བྱམས་པས་སྐྱོངས། །འདི་ཕྱིའི་ལེགས་

ཆོག་ལྷིང་བཞིན་འགྲུབ་པའི་བྱིར། །འདི་ནས་མཆོག་གསུམ་སྤྲུགས་རྩེ་བསྐྱེལ་
བྱེད་པས། །གསོལ་འདེབས་འཕྲིན་བཙུག་ཅི་རྒྱས་ཁྱེ་བ་ཡིན། །ལྷ་རྩལ་རི་བྲལ་
སྤྲུགས་མདུད་དང་བཅས་ཏེ། །ཕུར་བུ་ལྷོག་ནས་སྤུལ་བ་དག་ལེགས་འཕེལ། །

ན་མོ་རྩྭ་འཕྲ་ཡ། མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་ངང་ཚུལ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་རབ་
གསལ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི། །བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་མཛད་པ། །སྤྱུ་ཁམས་
བདེ་བར་བཞུགས་ལགས་སམ། །རང་གཞན་ཀུན་ལ་པན་པ་ཡི། །རྣམ་དཀར་
འཕྲིན་ལས་རྒྱས་ལགས་སམ། །འདི་ན་བན་ཀན་སེར་གཟུགས་ཀྱང་། །འབྲུང་
བཞི་རྒྱད་ཀྱང་གསར་འཛེ་མེད། །རང་རྒྱད་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་། །གཞན་
བྱི་ཆོས་པར་རེ་བ་ཆེ། །རྟེན་བཀུར་སྟོན་གྲགས་བྲག་ཆའི་དབྱངས། །ཅོལ་རྒྱང་
ཀུན་བྱི་ན་བར་སྟན། །སྟོན་བྱི་ལེགས་བྲས་འདི་ན་ཟད། །བྱི་མ་ལག་སྟོང་སྟོན་
མོར་འགོ། །ཨ་ཅ་མ་བན་ཀན་ཡི་རེ་ཐུག། །དེ་ན་སྟོལ་ཤས་ངེས་འབྲུང་ཅན། །ཁྲིད་
ཀྱང་མཐོན་པོའི་གོ་ས་ན། །རྟེན་བཀུར་བསྟོད་གྲགས་སྤུ་བ་ལ། །ཐར་པའི་ལམ་
སྟེགས་མ་རེ་བར། །སྟོལ་ཤས་སྟོང་རྩེ་ལྷ་བ་ལ། །ཡང་ཡང་བྲན་ཤེས་བརྟན་པོ་
ཡིས། །སྟོང་མེད་སྟོང་པོར་མ་འཛིན་པར། །སྟོང་པོ་དམ་པ་ལོན་པར་མཛོད། །ལྷ་
མེད་བྲུམ་རྩལ་རིལ་བྱ་དང་། །ཁ་ཆེ་གྲུང་གྲུམ་ཕན་བྱ་དང་། །པཎ་ཆེན་དཔལ་
ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གསང་ཆབ་ཕན་བྱ་སྤྲུགས་མདུད་བཅས། །ཕུར་བུ་ལྷོག་ནས་
བྱམས་པས་སྤུལ། །

ན་མོ་གྲུ་བྱ་སྟན་ཡེ། །ཡོན་ཏན་ཆ་ཤས་ཀུན་རྩོགས་པ། །སངས་རྒྱས་མ་

ལུས་པའི་རྒྱལ་ཆོལ། །བཀའ་བློན་གསུམ་ལྟོན་གྱི་སྒྲ་མ། །སྦྱབས་གསུམ་ཀུན་
འབྱུང་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །བདེ་འདོད་སྒྲུང་དོར་ལ་སྒོངས་པས། །མཐའ་མེད་
འཁོར་བ་འདིར་འབྱམས་ཏེ། །ད་དུང་མཐའ་མེད་དུ་འབྱམས་ཀྱང་། །མི་འདིགས་
སྒྲེན་པ་ལ་གཟིགས་ཤིག། །ཟང་ཟིང་མཆོད་པ་ལ་མི་དགུམ། །སྤང་པོ་རང་སེམས་
ཀུན་དག་པའི། །རྒྱས་དཀར་གཞི་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ། །སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་འདི་
འབུལ་ལོ། །སྤྲིག་སྤྱང་ཉེས་པ་ཀུན་བཞགས་ཤིང་། །རང་གཞན་ལེགས་བྱས་
ལ་ཡི་རང་། །ཁྱོད་ཞབས་སྤིང་མཐའི་བར་བརྟན་ཅིང་། །མདོ་སྤྲུགས་ཆོས་ཆར་
ཀུན་དབབ་མཛོད། །དུས་གསུམ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆུ་ལྷང་། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱ་
མཆོ་དུ་བསྐྱེལ་ནས། །སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁོར་བུས། །སྤིང་ཞིའི་རྒྱད་
པ་ཀུན་འཛོམས་སོ། །སྤྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མཐུལ། །བདག་ལུས་འོངས་
སྤྱོད་དང་དགེ་ཅ། །རང་དོན་འཁྱི་བ་ཀུན་བཅད་ནས། །ཁྱོད་མཉེས་བསྐྱབ་སྤྱིར་
དུ་འབུལ་ལོ། །འཁོར་བ་ངན་སོང་གི་ལམ་དང་། །མཐོ་རིས་ཐར་བ་ཡི་ལམ་
མཁན། །ཀུན་མཁྱེན་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་བཀའ་བཞེན། །སྦྱབ་པའི་སྒོ་སྒྲོས་ཤིག་
སྦྱོལ་མཛོད། །འདི་སྤྱིའི་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རྩ་བ། །ལམ་བཟང་རྩལ་བཞེན་དུ་
སྦྱོན་མཛོད། །ཅི་མཛོད་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བའི། །དད་གདུང་ཤུགས་བྲག་ཅིག་
སྦྱོལ་མཛོད། །ཁྱོད་གསུང་བཀའ་བཞེན་དུ་བསྐྱབས་པས། །མ་དད་རྟག་འཛིན་
སོགས་འགགས་ནས། །ལུས་སྒོག་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྦྱབ་པ། །ཆོ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་
སྦྱོལ་དང་། །འདུན་མ་གཏན་ལེགས་དང་གཏན་ཉེས། །ད་རེས་དལ་འབྱོར་གྱི་

ཆོ་མཁུག། །འདི་ལ་འབྲུལ་མེད་གྱི་ལམ་བཟང་། །གཏན་གྱི་བཅན་ས་ཞིག་སྟོལ་
དང་། །འདི་སྒང་སྤྲིག་རྒྱ་ཡི་ཆུ་ལ། །འབྲུང་འདོད་སྲིད་ཞེན་གྱི་ཞགས་པ། །དེས་
པར་གཙོད་རུས་གྱི་མཆོན་ཚོན། །ནམ་འཆི་དེས་མེད་ཅིག་སྟོལ་དང་། །སྒོ་
གསུམ་བག་མེད་གྱི་སྟོད་པ། །དགའ་བཞིན་འཛེམ་མེད་དུ་སྦྱད་པས། །དུ་བཞིན་
ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བའི། །གཡང་ས་ཐར་མེད་ལས་སྟོབས་ཤིག། །བདེ་སྤྱག་རྒྱ་
འབྲས་གྱི་དེས་པ། །མཐུ་ཆེན་སངས་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱར་དཀའ། །དཀར་ནག་
འདོར་ལེན་གྱི་ཡིད་ཆེས། །ཐོག་མེད་བརྟན་པོ་ཞིག་སྟོལ་དང་། །ཡུན་རིང་
གོམས་འདིས་གྱི་སྒོང་ན། །ཉོན་མོངས་ཡུལ་རྒྱུན་དང་འཕྲད་ཆོ། །བསྐྱབ་སྟོམ་
ཡལ་འདོར་གྱི་གཉེན་པོ། །ངོ་ཆ་ཁེལ་ཡོད་ཅིག་སྟོལ་དང་། །སྲིད་གསུམ་བདེ་
སྤྱག་གི་དེས་འཛིག། །དེས་མེད་འགྱུར་ཐོག་འདི་བསམ་ནས། །སྟེ་འཆི་ཉོན་
མོངས་གྱི་ཅ་བ། །ཉེར་ཞི་ཐར་འདོད་ཅིག་སྟོལ་དང་། །ཐེག་གསུམ་ཐར་ལམ་གྱི་
གཞུང་ཤིང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ། །ཉམས་ལེན་ཤུགས་འག་
གི་བཅོན་འགྲུས། །མགོ་ལ་མེ་མཆེད་ལྟར་སྟོལ་དང་། །འཁོར་འདས་སྟོན་ཡོན་
ཀུན་ཤེས་ཀྱང་། །ཁེལ་མེད་རང་དོན་ཅམ་སྦྱབ་པའི། །ཐེག་དམན་ཐར་འདོད་
ལས་བསྐྱབས་ནས། །གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་ཞིག་སྟོལ་དང་། །འགྲོ་ཀུན་བྱ་གཅིག་
ལྟར་གཅེས་པའི། །ཡིད་འོང་བྱམས་པ་ཡི་ས་གཞི། །སྤྲིང་རྗེའི་བོད་གཤེར་གྱིས་
བསྐྱུངས་པའི། །བྱང་སེམས་སྤྱ་གུ་ཞིག་སྟོལ་དང་། །མཐའ་མེད་སེམས་ཅན་གྱི་
འིན་འཛ། །སྤྲིང་ནང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་བསམས། །ལེ་ལན་བདག་འཛིན་ལ་

འདེད་པའི། དག་པོ་འདུལ་ཐབས་ཤིག་སྟོལ་དང་། རང་ལས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་
རིན་ཆེན། གཏོང་ལེན་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་བཀོད་ནས། རོན་གཉེར་སྤྱན་གྲུབ་
ཀྱི་ཆར་ཆེན། གུན་ལ་འབེབས་རྒྱས་ཤིག་སྟོལ་དང་། ལན་འདོད་བསམས་
བཟང་ཙམ་མིན་པར། དངོས་སུ་པན་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ། ལྷུང་དུ་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་མཁས། ཆོགས་གཉིས་བྱང་འཇུག་ཅིག་སྟོལ་དང་། ཉེས་ལྷུང་ཉེས་
པ་གུན་བསྟོམ་ཞིང་། དག་ཆོགས་ཡོན་ཏན་གུན་བསྐྱས་ནས། ཅི་རྒྱས་གང་
འཆམས་ཀྱི་འགོ་དོན། རང་དོན་འཁྲི་མེད་ཅིག་སྟོལ་དང་། རང་སེམས་
ཉེས་ཆོགས་ལ་སྦྱོར་བ། དག་པོ་ཉེས་པ་ལྡེ་གཉེན་པོ། དད་སོགས་འདུ་བྱེད་
བརྒྱད་ཆང་བའི། གཡོ་མེད་ཉིང་འཛིན་ཅིག་སྟོལ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ། བར་མེད་སྲིད་གསུམ་འདིར་བསྐྱོར་ནས། འགོ་གུན་དབང་མེད་
དུ་མནར་མཁན། བདག་འཛིན་འདུལ་ཐབས་ཤིག་སྟོལ་དང་། འཕུང་གན་
གཤེད་མ་འདིས་མེད་བཞིན། བདེན་ཞེན་ཨ་འཐས་སུ་བཟུང་བ། གཞི་མེད་
ཙ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི། ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ཞིག་སྟོལ་དང་། རང་དབང་རང་
ཚུགས་སུ་གྲུབ་པ། དབྱེད་ན་རྒྱལ་ཐན་ཙམ་མེད་ཀྱང་། མ་བརྟགས་མི་
བསྐྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། ལྷང་སྟོང་བྱང་འཇུག་ཅིག་སྟོལ་དང་། ལྷིང་རྩེ་ཤུགས་
བྲག་གིས་བྲངས་ནས། ལྐྱ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ། ལྷིགས་དུས་
ཆེ་བྱང་འདིར་སྟོབ་བྱེད། ཐབས་མཁས་ཐབ་ལམ་ཞིག་སྟོལ་དང་། འཇུག་སྒོ་
དབང་བཞི་དང་དམ་ཆིག་གཡམ་རྒྱགས་ཁས་བྲངས་ཙམ་མིན་པར། ལྐྱ་བཞི་

འབྲུབ་ངེས་ཀྱི་ས་བོན། །སློག་བདོས་སྤྱང་སེམས་ཤིག་སྟོལ་དང་། །ཐ་མལ་སྤྱེ་
ཤི་དང་བར་དོ། །ལམ་དུས་སྤྱུ་གསུམ་དུ་བསྐྱར་ནས། །འབྲས་དུས་སྤྱུ་གསུམ་
དེ་ཐོབ་བྱེད། །རིམ་གཉིས་གདམས་དག་ཅིག་སྟོལ་དང་། །ཐུབ་པ་གངས་
རི་ལས་འོངས་པའི། །མདོ་སྤགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚུ་སྤྱང་། །མ་ལུས་སྒོ་
མཆོ་དུ་བསྐྱེལ་ནས། །ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་ཅིག་སྟོལ་དང་། །དེང་དུས་
མདོ་རྒྱད་དང་དགོངས་འགྲེལ། །མན་དག་འཁྲལ་མེད་ཀུན་དོར་ནས། །ལྷན་
པོས་ས་འོག་ནས་བཏོན་པའི། །ཁྱི་ལུད་ཟ་མཁན་ཆོར་གཟིགས་དང་། །དག་
མེད་སྤྲིག་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན། །སྒོ་ཟད་ཆོས་ཟད་ཀྱི་འབྲས་བུ། །སྤྱུ་བཙུན་རོ་
ཆ་མེད་ཀུན་གྱི། །བྱིས་སྤྲུག་སྤིན་བུ་ཆོར་གཟིགས་དང་། །སྟོན་དུས་ལམ་ཆེན་
ཀྱི་ཁྱི་རྒྱན། །རི་བཞིན་འདྲེམ་མེད་དུ་སྦྱོད་ཀྱང་། །དམ་པའི་ཡང་སྤྲིད་དུ་སྒྲོམ་
པའི། །དམ་ཉམས་ལྟ་ལོག་ཆོར་གཟིགས་དང་། །གོས་རྒྱན་བཟང་པོ་ཡིས་སྤྲས་
ཤིང་། །འདུག་གནས་གོ་ས་ཀུན་མཐོ་ཡང་། །འདོད་ཆགས་ཁྱི་རྒྱན་གྱིས་དེད་
ནས། །མི་གཙང་ཁྱང་འཇུག་ཆོར་གཟིགས་དང་། །ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་གྱི་
སྒོམ་ཆེན། །མཐུ་གཏད་མནན་གསུམ་གྱི་བསམ་དན། །སྤྲུགས་དན་རྣམས་དན་གྱི་
འཁོར་ལོས། །རང་གཞན་གཏན་རྒྱག་ཆོར་གཟིགས་དང་། །རབ་འབྲམས་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྤྱངས་ནས། །སྤྱུ་སྤྲིགས་བོན་པོ་ཡི་ཆོས་ལུགས། །གསང་སྤྲུགས་
སྤན་མིང་གིས་བསྤྲས་ནས། །དལ་འབྱོར་སྟོང་ལོག་ཆོར་གཟིགས་དང་། །འཁོར་
འདས་སྤང་དོར་གྱི་ཆོས་སྐད། །ཁ་ནས་འབྲུག་སྟོང་ལྟར་ལྷིང་ཀྱང་། །ལག་ལེན་

ཁྱིམ་པ་ལས་སྤྱག་པའི། །མཁས་ཆོས་ང་རྒྱལ་ཆོར་གཟིགས་དང་། །ཞི་དུལ་
ཚུལ་འཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་པས། །མི་ཆེ་རི་སྤོང་ལ་བསྐྱུལ་ཁྱང་། །ཆགས་སྤང་དབྱར་
མཆོ་ལྟར་འཕེལ་བའི། །བསྐྱུང་སྤོམ་ངོ་སྒྲོག་ཆོར་གཟིགས་དང་། །གཞན་འཕྱལ་
དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་སོ། །འཁོར་བ་སྤོངས་དོགས་ཀྱི་སེམས་ལས། །ཅི་ཡང་
བྱེད་དགོས་རང་མི་འདུག །བག་ཕེབས་བདེ་མོ་རང་བཞུགས་ཤིག །འཕྲོ་ཀྱན་བྱ་
གཅེས་ལྟར་དགོངས་པའི། །རྒྱལ་སྤྱས་མཐུ་ཆེན་དང་རྒྱལ་ཀྱན། །ཞི་དབྱིངས་
བཏང་སྤོམས་སུ་བཞུགས་ལས། །ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་སྤྱར་གྲོ། །འདི་འདྲའི་དུས་
ངན་གྱི་མཐར་ཡང་། །སྤྱོ་མེད་སྤྱིང་སྤྱོབས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས། །འཕྲོ་དོན་སྤྲོགས་
མེད་དུ་མཛད་པའི། །ཁྲ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་མཁྱེན་ལོ། །མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་
ཀྱན་བཀོལ་ནས། །ཉམས་ལེན་སེམས་རྒྱུད་དུ་འདྲིལ་བའི། །གདམས་ངག་སྤྱུག་
པ་དུ་སྤོལ་བའི། །ཁྲ་མ་མཁྱེན་རབ་ཅན་མཁྱེན་ལོ། །རང་མཛོང་ལོག་ལྟ་ཅན་ཀྱན་
གྱིས། །ལོག་སྤྱོད་བརྟམས་སྤོང་ལ་རེམ་ཡང་། །ཕྱི་ཕྱིར་དཔྱ་ཆོད་ཀྱན་འདུལ་
བའི། །ཁྲ་མ་འཕྲིན་ལས་ཅན་མཁྱེན་ལོ། །དུས་མཐའ་འདིར་ལས་ཀྱིས་སྤྲེས་
ཁྱང་། །ལས་དབང་གིས་ཁྲོད་དང་མཛལ་ནས། །གདམས་ངག་ཀྱན་སྤྱིང་ལ་
སེམ་བ། །ཨ་རེ་དགའ་སྐྱལ་བ་བཟང་ངོ། །ཨེ་མ་ཏོ་འདི་ཕྱིར་འཆོངས་སོ། །ཅེས་
པ་འདི་ངག་དབང་བྱམས་པས་བྲིས་པ་དག་ལེགས་འཕེལ། །མདྒྱལ། །

སྤྱིང་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཉེ་བའི་སྤྱིང་། །སྤྱོད་ཀྱན་འདུས་ཅིན་ཅན་ཆོས་
ཀྱི་རྗེ། །བྱམས་སྤྱིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཛུམ་ཞལ་ཅན། །བྱ་བདག་ལ་དབྱེས་

བཞིན་བརྟན་པར་བཞུགས། །སྤར་ཡུན་རིང་འཁོར་བར་འབྱམས་ལགས་
ཀྱང་། །མགོན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་ཀྱང་བདག་མ་སྤུལ། །དུས་ད་རེས་དལ་
འབྱོར་ཉེན་བཟང་འདིར། །པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་འདུལ་བར་གསོལ། །ཆོས་
སྤང་དོར་མ་ཞོར་ཆད་མའི་གསུང་། །བཀའ་མདོ་རྒྱད་དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་གྱི་
བརྟུན། །ལམ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་སྤྱེས་བྱ་གསུམ། །དུས་ཡང་ཡང་གནང་བས་རྩང་
ཟད་གོ། །ད་གོ་བ་ཅམ་དུ་མ་ལུས་པར། །ཆེ་འདི་ཡི་ཆེ་ཐབས་ཀུན་དོར་ནས། །སྒོ་
སྒྲ་མ་རྗེ་ལ་ཡིངས་བཀལ་ཏེ། །ང་མི་ཆེ་སྤྱབ་པས་འདའ་བར་སྒོན། །དོན་འདི་ཕྱི་
ལེགས་ཆོགས་ཀུན་གྱི་གཞི། །སྤྱབས་སྒྲ་མའི་མཛད་ཚུལ་ཅིར་སྤྲང་ཡང་། །རྒྱད་
དུ་མྱོད་འདུལ་བའི་ཐབས་མཁས་སུ། །ཡིད་གཏིང་ནས་ཆེས་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོ་བས། །བཀའ་ཚུལ་བཞིན་སྤྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས། །རྗེ་རིན་ཅན་དགུས་
པ་བསྐྱེད་པ་ལ། །ཁོང་ཉག་ཏུ་བྱ་དང་ཞོར་བཟང་ལྟར། །སློག་པངས་མེད་གཏོང་
བར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། །ཉེན་དོན་གཉིས་བསྤྱབ་པའི་ལུས་བཟང་འདིས། །ལས་
རྗེས་མེད་ཆོས་བརྒྱད་ཀུན་སྤངས་ཏེ། །ཆོས་སྤྲུག་ཀུན་ཉིས་དམིགས་མཐོང་
བའི་སྒོས། །ལམ་བསྐྱབ་གསུམ་བཙོན་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། །མ་མཁའ་
མཉམ་འགྲོ་བ་གཅེས་འཛིན་ཞིང་། །དགྲ་ང་བདག་གཅེས་འཛིན་འདུལ་བ་
ལ། །ཁོང་སྤྱབ་པའི་དབང་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར། །དུས་ནམ་ཡང་འབད་པར་བྱིན་
གྱིས་ཆོ་བས། །ཆོས་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་སྤོང་ལམ་ལྟར། །སེམས་སྤང་རོ་
ཁོན་ཡིད་ཆེས་ནས། །ལམ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱོད་པ་ཀུན། །ཡིད་ཁུམ་མེད་

སྒྲིང་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ལམ་ཐབ་ལ་ལྷུང་བ་དོ་རྩེའི་ཐེག་ །རྒྱུད་སྒྲིན་
གྲོལ་དབང་དང་རིམ་གཉིས་ཀྱི། །རྩེ་བྱུང་ཐོབ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ལྷུང་། །ཡིད་
ཡེངས་མེད་བསྐྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས། །ནང་དུག་གསུམ་དག་པོ་འབྱུང་འཛོམས་ཀྱིས། །རྒྱེན་བཟང་
ངན་ཐམས་ཅད་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི། །གྲོགས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་
རྫོབས། །ཆེ་འདི་སྤང་མི་ལམ་ཐུན་ཅིག་དང་། །གྲོགས་བཅེད་གཤམ་ཡོངས་སྒྲིང་
བདུད་ཀྱི་གཡོ། །དུས་འཆི་ཆེ་འགྲོད་ངེས་ཆོས་མིན་ཀྱི། །ད་འཕྲལ་དུ་སྤོང་
བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ང་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་གཙང་རོང་ནས། །ཁྲིད་ཐུགས་
རྩེ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲེང་ག་འདི། །མ་བྱུ་ལ་བཅེ་ལྷུང་གསན་མཛོད་ལ། །བྱས་པ་རྩེས་
ཐེན་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ཅེས་པ་འདི་ནི་གཙང་རྟ་ནག་གི་ཡིད་དགའ་ཆོས་
འཛིན་སྤྲེང་མ་དགའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་དང་དགེ་སྤོང་བསོད་ནམས་རྣམ་
རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་རོང་ངག་དབང་བྱམས་པས་བྲིས་པའོ། །མདྲེན། །

སྒྲིན་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ལས། །དལ་འབྱོར་ཐུན་ཆོགས་འདི་
ཐོབ་པ། །དོན་མེད་ལས་རོ་ལ་འབད་པས། །འཆི་ཆེ་འགྲོད་པ་ཆོ་མི་བྱ། །རང་
དབང་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི། །འདོམ་གང་གྲུ་བཞི་ཡི་ལུས་འདི། །སློབ་གསུམ་
རྣམ་དགའ་ལ་འབད་ན། །འགྲོད་མེད་སྤོང་བཞིན་དུ་འཆི་ཡོ། །ཆེ་ཐུང་རྒྱུད་དམར་
གྱི་མར་མེ། །ཐབས་མཁས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱང་། །རྒྱེན་ངན་བགང་
ཡས་ཀྱིས་བསྒྲིད་ནས། །ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མི་འདུག །འཆི་ཆེ་ངེས་ཅན་གྱི་

པན་གཞོད། །རང་བྱས་དགེ་ཕྱིག་ལ་རག་ལུས། །དེ་བས་རྣམ་དཀར་གྱི་སྒྲིང་
པོ། །སྒྲིང་པོ་དོན་གསུམ་ལ་འབད་ནས། །སྐྱབས་ལུ་ལྷུང་བ་རུ་ཐོབ་སྟེ། །མཁའ་
མཉམ་མ་ཀན་ཀུན་འཕྲོན་པོ། །ཟ་དགའ་འབྱུང་སྒྲིང་གྱི་ངང་ནས། །ཁ་ཆོས་སྤང་
ཁམ་ཆོ་ཆེ་ཡང་། །ལས་འབྲས་ལ་གཡོ་རྒྱུ་མི་ཚུད། །རྒྱལ་གསུང་དབང་པོ་
ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ལ་ཞལ་གདམས་བསྐྱབ་
བྱར་གནང་བའོ། །མདྲཱེ། །

སྒོ་བཟང་ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས། །སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་མཐོན་
པོ། །དམའ་མའི་ཉམ་ཐག་འགྲོ་ལ། །ལྷག་པར་བྱམས་དེར་འདུད་དོ། །རྒྱ་ཆེན་
གསུང་རབ་རྣམས་ལས། །བདེ་སྤྱད་སེམས་ལས་འབྱུང་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་
རང་སེམས་འདུལ་དགོས། །ད་རེས་དལ་འབྱོར་མི་ལུས། །ཆོས་ཤེས་རང་དབང་
ཡོད་དུས། །རང་སེམས་རྒྱ་ཡན་བཏང་ན། །མང་ཐོས་ཆོག་གིས་ཅི་པན། །བན་
ཤེས་སྒོག་འགྲུ་ཅམ་གྱིས། །ཉོན་མོངས་རྟོག་མི་ལུས། །ཤེས་ཀྱང་བག་མེད་
ངང་ལ། །མི་ཆེ་པལ་ཆེར་ཐལ་ལོ། །ཆོས་མེད་མི་ལུས་གོག་པོ། །དཀོར་ནག་
དུག་རྒྱས་གསོས་ཀྱང་། །དབུགས་འགམ་ཤ་ཟ་གསོས་དང་། །བྱུང་པར་ཅི་
འདུག་སེམས་དང་། །དོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་མེད་པར། །རྣམ་གསུམ་ཆོས་གོས་མཛེས་
ཀྱང་། །སྤང་འཆོང་བྱི་རྒྱལ་འཆོས་དང་། །བྱུང་པར་ཅི་འདུག་སེམས་ཤིག་རང་
སེམས་དབང་དུ་བཞག་པའི། །སྤང་སྤོམ་རྣམ་དག་མེད་ན། །གཞན་གྱིས་ཆོས་
པར་བཟུང་ཡང་། །བྱི་ལའི་གཡོ་དང་འབྲ་བ། །སྐབས་རེ་ཆོས་དང་མཐུན་

པའི། །བསམ་བ་སྒྲ་རེ་སྒྲེས་ཀྱང་། །སྟོན་གོམས་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས། །ཤེས་
བཞིན་ཆོས་ལས་འདས་སོ། །ལྷང་དོར་ཤེས་བཞིན་ཁྱད་གསོད། །སྟོད་ཚུལ་
འདི་ལ་བལྟས་ན། །ད་དུང་སྟོན་ལས་རིང་ཙམ། །འཁོར་བར་འབྱམས་པར་
འོས་མེད། །མཐའ་འཁོབ་མི་དང་ཉ་བོང་། །མི་དགེ་བྱེད་པ་ལོས་བདེན། །དཀའ་
རམས་དགེ་བཤེས་དགེ་སྟོང་། །ཉ་བོང་སྟོད་པ་ངོ་ཚ། །དུས་ངན་སྟིགས་མའི་
འགོ་ལ། །དམ་བ་སྤྱགས་ཁྲིལ་གྱུར་ནས། །ཟག་མེད་དབྱིངས་ལ་གཟེམས་
ནས། །ཤྱགས་རིང་འབྱིན་ལས་ཅི་བྱེད། །ཁ་ནས་ཟབ་ཆོས་སྤྲ་བ། །མཁས་
མཁས་བདེན་བདེན་འདྲ་ཡང་། །ལག་ལེན་མེད་པའི་ཆོས་བཤད། །རང་
མཚང་རང་གིས་འབྱ་འབྱ། །རྣམ་འགྱུར་གྲུས་གྲུས་འདྲ་ཡང་། །མང་སྤོས་ཆོས་
ལ་བྱེད་པ། །ཆོས་དང་ལྷ་མའི་སྟོན་ལ། །བྱ་ར་བྱེད་པར་བསྐྱོས་འདྲ། །འཁོར་
བར་སྟོ་ཤས་མེད་ཅིང་། །ཤོགས་དང་ཇ་ཚུལ་འདོད་པའི། །དཀོར་ཟན་མགོ་རིལ་
འདི་རྣམས། །ཉོར་འདྲ་བབ་བ་མིན་ནས། །ཆོས་དང་འཛིག་ཉེན་གང་ཡང་། །མ་
བྱས་མི་ཆེ་ཅི་བྱེད། །སྤྱབ་པ་ཤོ་མོ་འདི་རྣམས། །ནལ་སྤྱག་གསོད་ལ་བསྐྱོས་
སམ། །དེང་སང་རི་སྟོང་ཀུན་ན། །གཅན་གཟན་མི་གཟུགས་ཅན་ཆོ། །འདོད་
གདུངས་ཆགས་སྤང་ཁོ་ནས། །རླུང་དང་ཐོག་ལ་རེམ་སོ། །འདུལ་ཁྲིམས་བཙུན་
མདོག་ཆེ་ཡང་། །བྱད་མེད་མཛེས་མར་ཡིད་སོང་། །འཇུ་མ་དཔུལ་ཅིད་འཛོ་བྱེད་
པ། །ཆོས་གོས་བྱོན་པའི་བོང་བྱ། །ཆོག་འཁྲིས་ཁེངས་པའི་དགེ་བཤེས། །ཤེགས་
བཤད་ཚུ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་། །ཤེས་རྒྱུད་སྐམ་པོར་ལུས་པ། །ཁོང་ཁོ་མི་ཡི་

གཟུགས་ཅན། །རི་དང་ར་རྒྱལ་མཐོ་འགན། །སེམས་དང་བྲག་ཕྱག་གཉིང་
རིང་། །ཐུན་པ་སུ་གནག་འགན་པའི། །སྒོམ་ཆེན་གཉི་སྤྱག་བྱུང་ཐོབ། །དམ་པའི་
སྤྱི་བར་རྫོམ་ནམས། །ཕྱི་ཚུལ་དམ་པར་བཅོས་ཀྱང་། །སྤྱོན་གོམས་ཆགས་སྤང་
བྲག་པོས། །རང་མཆང་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །ཁྲིལ་མེད་རྡོ་རྡོར་བའི། །སྤྱོད་
པ་འཛེམ་མེད་བྱས་ནས། །རྫོངས་པ་མགོ་བོ་བསྐྱོར་བྱིང་། །སྤྱགས་དང་ལྟ་བར་
སྤྱད་དོ། །གསང་སྤྱགས་ཐབས་མཁས་སྤྱོད་པ། །པོན་ནག་ཆོས་ལ་འགན་
ནས། །རོལ་མོ་དབྱངས་དང་རྩས་གྱིས། །འཛིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
སོ། །ཐོག་པོའི་མི་དང་འདྲེ་ངན། །རྫོམ་ཐུན་ཕྱང་བསྟན་རྩུན་གྱིས། །ཐམས་ཅད་
མགོ་བོ་འཁོར་ཉ། །ཡས་རྫོངས་འདྲེ་མཆོད་རེམ་མོ། །ཁེ་འདོད་སྤྱག་བསྐྱལ་
འཁོར་ལོ། །ཆོང་དང་སོ་ནམ་བྱ་བ། །བེན་མེད་སེམས་ཁྲལ་རང་ལ། །མི་ཆེ་སྤྱག་
ལ་བསྐྱལ་ལོ། །ཁོར་འདོད་ཁོར་བྱིར་ཆོས་བཅོངས། །ལུས་འཆོ་སྤྱིག་ཕྱང་ཕྱང་
ལོ། །ཁོར་བཞག་སྤྱིག་ཕྱང་བྱིར་ནས། །གཉིང་བབ་དཔྱལ་བར་འགྲོའོ། །ཆེན་
པོ་བཟང་པོར་རྫོམ་ནམས། །རང་རྒྱལ་གཞན་འཕམ་བསམ་པས། །གཡོ་སྤྱི་
སྤྱོ་ཆོགས་བྱེད་ཅིང་། །ཁག་ངན་གཞན་ལ་བསྐྱར་དོ། །ནམ་འཆི་རེས་མེད་མ་
བན། །ལས་འབྲས་སྤྱོ་མེད་མ་ཤེས། །ཆང་འཐུང་ར་རྡོ་རྩྱུས་ཉ། །མི་ཆེ་གར་སོང་
མ་ཤེས། །རྫོ་བྱར་འཆི་བས་བྱངས་ཉ། །རན་སོང་གནས་སུ་ཕྱུང་ཆོ། །སྤྱ་ངན་
དུ་འཐོད་བྱེད་ལས། །ཅི་བྱེད་འགྲོད་ཀྱང་བྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་རྫོངས་
པས། །པན་པའི་བྱ་བ་དོར་ནས། །གཞོད་པའི་མི་དགེར་འབད་པས། །ཐར་མེད་

གཡང་ལ་སྤྱང་རོ། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་དུར་ཁྲོད། །ཤ་ཁག་རུས་བས་
བཀང་བའི། །སྤྱི་འཆི་མཐའ་མེད་འདི་ལ། །ད་དུང་མི་སྤྱོ་སྤྱེན་པ། །འགའ་ཞིག་
སྤྱོ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱུལ། །སྤོང་ཐབས་བསྐྱབ་གསུམ་དོར་ནས། །སྤོང་བ་ཉར་སང་
བསྐྱམས་ནས། །ཕྱི་ཕྱིར་འཁོར་བར་འཁོར་རོ། །མཐའ་མེད་མར་གྱུར་འགྲོ་
ནས། །ཁྱི་ཅན་སྤོང་ནས་ཤེས་བའི། །ཤན་འདོད་ཁ་ཅམ་མིན་ན། །ཡ་རབས་
ཐེག་ཆེན་རིགས་ཡིན། །རང་འདོད་ཕྱགས་སུ་བརྟུག་བའི། །ཤན་འདོགས་
སྤོན་མ་བེད་བེད། །རྒྱུན་དན་འགག་ལ་བབས་ཆོ། །རང་འདོད་རང་མཆང་སྤོན་
རོ། །སྤོང་རྩེ་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་ན། །ལུས་དག་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། །ཅི་བྱེད་ཕྱིན་
དུག་ཉིད་ལས། །མི་འདའ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ། །མཉམ་གཞག་མི་གཡོ་དངས་
བར། །འཁོར་འདས་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ནས། །རྟོག་བཏགས་མི་བསྐྱེད་སྤང་
བ། །རང་བཞིན་སྤོང་བར་འཆར་རོ། །སྤོང་བཞིན་སྤང་བའི་རྟོན་འབྱུང་། །མ་
དག་རྒྱ་འབྲས་སྤངས་ཏེ། །དག་པ་རབ་འབྱམས་རྒྱ་འབྲས། །རྒྱད་ལ་བསྟེན་
ནས་འཆོངས་སོ། །ཁྱི་ལོ་དབྱར་མཆོམས་སྐབས་སུ། །རང་གཞན་སྤྱོད་བ་སྤྱ་
ཆོགས། །སེམས་ལ་ཤར་ནས་བྲིས་པ། །གཞན་ལ་སུན་འབྲེན་མིན་ཀྱང་། །རང་
སྤྱོད་དན་པའི་བྱད་གཟུགས། །མེ་ལོང་འདི་ན་གསལ་བས། །གནོད་ལ་སོག་ན་
སྤྱོད་དན། །དན་པར་ཤེས་ནས་སྤོངས་མཛོད། །ཨ་ཅང་ཅེད་མོ་བྱས། །ད་དུང་
སྤང་བཞིན་མཛོད། །འཁོར་བ་སྤོངས་དོགས་ཡོད། །ཨ་ཅང་ཀུ་རེ་བྱས། །དོགས་
པ་མི་དགོས་འདུག །རེ་ཞིག་སྤོ་བདེ་མཛོད། །མདྲཱམ། ॥

ན་མོ་མཆོག་ལྟ་བུ་ཡ། ཀ་ཤིའི་རས་ལ་སྦྱུང་ཐིག་ཞེན་བ་ལྟར། །ཁ་དོག་
དབྱིབས་ལེགས་ལུས་སྤར་ཆགས་པའི་སེམས། །ག་ན་གནས་ཀྱང་མ་སྦྱུང་
རབ་བྱུང་གཟུགས། །ང་ཅག་ད་དུང་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་རིང་། །ཅ་རེ་མོ་བཙུན་
རེག་བ་བསྟེན་བྱེད་ཅིང་། །ཆ་ལུགས་དུར་སྤྲིག་གོས་འཆང་ཞི་དུལ་ཚུལ། །ཇ་
ཆང་སྤྱ་གར་བག་མེད་ཅི་བློ་སྤྱོད། །ཉ་མོ་ལུགས་ཀྱས་བྱངས་ལྟར་དན་འགྲོར་
འགྲོ། །ཏ་ལེ་འབར་བའི་མར་མེའི་རེག་བ་ཡིས། །ཐ་མ་སྤྲོག་དང་འབྲལ་ཡང་ཕྱེ་
མ་ལེག། །ད་ལྟ་བཀག་ཀྱང་མི་ཁེག་འབད་ནས་མཆོང་། །ན་ཆ་བཟོད་མེད་སྤོང་
བཞེན་འཆི་བ་ལྟར། །བ་སངས་ལྟར་དཀར་སོ་ཡི་གེ་སར་ཤོད། །པ་རོལ་བསྦྱ་
བའི་བྱར་མིག་ཅེད་འཛོལ། །བ་ལང་བོང་བྱ་ལྟ་བུར་སྤྱོད་བྱེད་བ། །མ་ལུས་འགོ་
བས་བསྟོད་ཀྱང་དམ་པས་སྤོད། །ཅ་རེ་ཁུ་ཁྲག་འཛུག་པའི་དབང་བའི་སྤོ། །ཆ་
གང་དཔྱལ་བར་འཁྲིད་པའི་སྦྱ་བྱིད་ལ། །ཇ་ལང་དཔྱ་ཤོད་སེམས་ཀྱིས་འཇུག་
བ་ནམས། །ཉ་སྤྲིས་ལྟ་བུར་ཉོན་མོངས་བྲི་ཡིས་བཅོམ། །ཐ་གོས་རྩལ་ཞིང་
མི་མེད་ལུང་སྤོང་འགྲིམ། །བ་རུ་གང་བྱུང་ཅམ་གྱི་ཆོག་ཤེས་ཅན། །འ་ལུར་
མངོན་ཤེས་ཐོ་ཅིའི་བཟང་རྩུ་མཁན། །ཡ་མཆོན་ཅན་གྱིས་འཛིག་ཉེན་འདི་
ཀྱན་བསྦྱས། །རྩ་དང་སྤོག་ཤལ་མེད་པའི་བ་ལང་ཁུས། །ལ་ལུང་ཐམས་ཅད་
གང་བས་བསྟན་བ་བསྟུབས། །ཤ་ཆ་རང་ལ་བལྟ་བའི་ཤེས་ལྡན་ནམས། །ས་
སྤོང་མི་ལུས་ཐོབ་ཆེ་བག་ཡོད་བསྟེན། །ཏ་ཅང་མངོན་མཆོན་མ་ཆེ་དམན་ས་
བཟུང་། །ཨ་མར་གྱུར་ཆད་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་བྱོངས། །ཨ་རེ་ཡོད་གྱི་རང་རྒྱད་

དུག་གསུམ་འདིས། ། ༡༥ ལའི་དུག་ལྟར་ཐར་པའི་སྲོག་ཙ་གཙོང། ། ས་ཆེན་
ལྟ་བུར་ཉེས་སྲོད་ཀུན་གྱི་གཞི། ། ༡༦ རུས་སེམས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་
བཟླ། ། ལ་ལ་གང་ལ་ཆགས་དེར་གཞན་དག་སྤང། ། ༡༧ ལུག་ལྟ་བུར་གནས་
ལུགས་དོན་ལ་ཚོངས། ། ལ་མཆོན་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་སྤྲོ་ཆོགས་ལས། ། ༡༨ དེ་འོ་
དེའི་ཀུན་རྩོལ་ཅི་ཡང་བཟ། ། ༡༩ མ་མ་ནིང་མིན་པའི་མི་ལུས་རྟེན། ། ༢༠ ལོང་སྟེན་
སྤྲུགས་མིན་པ་འདི་ཐོབ་དུས། ། ༢༡ ལྟར་ལྟར་བྱིར་མི་འབྲས་དབེན་པ་བསྟེན། ། ༢༢
ལའི་གསུང་རབ་སྟོང་པོ་སྟེས་བུ་གསུམ། ། ༢༣ གང་ལྟོགས་སྟོམ་བྱད་དུ་བསང་
ནས་བསྟོམ། ། ༢༤ ལྟར་ལྟར་བྱའི་འདི་སྤང་འཁྲི་བ་ཆོད། ། ༢༥ ལུས་ཉམ་ཐག་འགོ་བ་
མཐའ་དག་པ། ། ༢༦ ལང་ལྟར་ཚོངས་བདེ་འདོད་སྟེན་ལ་རེས། ། ༢༧ མ་སྤང་དོར་གོ་
ལོག་འདི་དག་ནམས། ། ༢༨ ར་མི་ཉའི་རྒྱ་ཆེན་སྲོད་ལ་འགོད། ། ༢༩ ར་ཆ་འཆི་བའི་
རྒྱབས་འབྲུགས་སྟོང་མཆོ་ཆེ། ། ༣༠ ལྟར་རང་དབང་ཡོད་ཆེ་མ་བཟལ་ན། ། ༣༡ མ་ཆད་
མི་ཁོམ་གནས་སུ་སྤྱང་བའི་ཆོ། ། ༣༢ ལྟར་ག་ཉའི་སྤྲུགས་རྩེས་སྲོལ་བར་དཀལ། ། ༣༣
གང་སྟོན་རྒྱ་ལྟར་མཛེས་བདེ་གཤེགས་སྟུ། ། ༣༤ སོགས་འདོད་སྟོང་སྤངས་ནས་
ལ་ལྟར་སྤྲུབས། ། ༣༥ ལུགས་རབ་བྱང་བྱང་སྟོང་ཆེན་པོའི་ཚུལ། ། ༣༦ ག་བཟལ་ཤེས་
བརྟན་པོས་བདག་འཛིན་འདུལ། ། ༣༧ དང་དང་གཞན་ནམས་བདེ་འདོད་མཉམ་པའི་
སེམས། ། ༣༨ ལ་སྤྲུག་ཀྱང་མི་དོར་དམ་འཆའ་བ། ། ༣༩ ར་མ་མིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱངས་
བྱས་ནས། ། ༤༠ ལ་ལྟར་ཉེས་སྲོད་འདམ་མི་གོས། ། ༤༡ ལུས་ངག་སེམས་ལ་དབང་
ཐོབ་དམ་པ་ནམས། ། ༤༢ ལུས་པའི་ཚུས་བརྟན་སྟོང་རྩེའི་ཙ་བ་ལས། ། ༤༣ ལུང་སེམས་

ལྷ་གྲུ་ཕྱིན་བྱུག་སྤོང་པོ་རྒྱས། །སྐྱུ་གསུམ་འབྲས་བྱས་སྤིང་ཞིའི་དབུལ་པོངས་
སེལ། །མདྲཱལ། །

པལ་རྣམས་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་ཆོག་པར་འཛིན། །འགའ་ཞིག་རྒྱ་འབྲས་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྲ། །གཞན་དག་བདག་དང་དབང་སྤྱུག་བྱེད་པོར་འདོད། །ཆ་
མེད་རྟག་དངོས་བདག་ཉིད་ཐར་བ་དང་། །ཁྲོལ་ལམ་འཁྱུས་དང་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་
མཉེས་ཟེར། །ལ་ལ་བེམ་རིག་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར། །རྒྱན་ཆད་སྤྲུག་མེད་མུང་ན་
འདས་བ་དང་། །རྟག་གཅིག་བདག་མེད་རྟོགས་བ་ཐར་ལམ་ཟེར། །ལ་ལ་ཉོན་
ཡིད་སྤངས་ནས་ཀྱན་གཞི་ཉིད། །གནས་འགྱུར་སྤྲུག་བཅས་དེ་འགགས་སྤྲུག་
མེད་སྤྲ། །ཁ་ཅིག་བྱི་ནང་ཆོས་རྣམས་བདེན་ཞེན་སྒོ། །ས་ཐོན་བཅས་སྤངས་ཐར་
བ་ཡིན་ནོ་གསུངས། །བོད་ཀྱི་སྒོམ་བྱས་ཐེག་བ་མཐོན་པོ་རྣམས། །སྤྲུ་སྤྲེགས་
དང་མཚུངས་རྟག་དངོས་ཡོན་ཏན་ཀྱན། །ཡེ་ནས་རྫོགས་པ་སེམས་ཅན་ཀྱན་
ལ་ཡོད། །དེ་ཉིད་སྒྲ་མས་རང་ངོ་སྤྲད་བྱས་པས། །ངོ་འཕྲོད་ཙམ་གྱིས་སངས་
རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། །འདི་ལ་ས་ལམ་རིམ་བ་མེད་ཅེས་སྤྲ། །དེང་སངས་སྤྲེང་
ཐམས་ཅད་ལུགས་འདིས་བྲུབ། །མྱོངས་དང་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ། །ལྟ་
བ་རྟོགས་ལ་ལས་འབྲས་སྤང་སྤྲང་མེད། །སྤྲུགས་བ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་བ་བཀག་བ་
མེད། །མ་དག་འཁོར་བ་མེད་ཅིང་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱན། །ཡེ་ནས་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་
ཁང་ཡིན་ཟེར། །མ་དག་ལས་འབྲས་ཆད་མས་མ་བྱུབ་པའི། །བྱུབ་མཐའ་འདི་ནི་
ཆད་ལྟའི་མཐར་བྱུག་ཡིན། །ཆོགས་གཉིས་གང་གིས་མ་བསྐྱབས་རྟག་དངོས་

གྱིས། །སངས་རྒྱུ་འདོད་པ་རྟག་ལྟའི་མཐར་ཐུག་ཡིན། །རྟག་ཆད་སྤྱོད་བ་འདི་
ཀུན་སྐད་གསང་མཐོ། །ཨ་མ་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པས་སངས་རྒྱུ་བསྟན། །མིང་
གི་ལྟག་མར་བྱས་འདི་སྤྱོད་ཡིས་འཆོས། །སྟོགས་མའི་དུས་སྤྱོད་ཐར་བ་འདོད་པ་
རྣམས། །སྤྱོད་པ་མ་མང་རང་སེམས་བརྟུལ་ན་བཟང་། །དེ་སྐད་གསུངས་ལ་ཡིད་
ཆེས་ནང་ནས་སྟེས། །འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་གང་དེའི་བཀའ་འདི་བྱས། །མི་སྤྱོད་གནས་
པ་སྤྱོད་ཡིས་མ་བཟོད་དོ། །ཅེས་པ་ཡང་བྱམས་པས་བྲིས། །མཛུགས། །

མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ། །ཅི་དགར་དབང་བསྐྱར་གྲུབ་
པའི་དབང་ཕྱག་ཆེ། །མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་རྣམ་རྟེན་གང་དེ་ཡི། །ཞབས་
སེན་ཚུ་སྟེས་འགྲོ་བའི་གཙུག་རྒྱུན་བྱང་། །དད་ཟས་གཤིན་ཟས་ཟིལ་དངར་
གྱིས་སྟོས་པའི། །ཀར་དུག་གན་པོ་སྤྱོད་འདི་སྐད་ལོ། །སྤྱོད་ཆེ་ཡུན་རིང་དུས་
ནས་སྤངས་པ་དང་། །རྟོགས་པའི་ལེགས་ལམ་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་ཀྱང་། །བྲིས་
པ་སྤྱོད་དོར་གནས་ལ་སྤོངས་པ་རྣམས། །བྱང་སྤྱིར་དང་པོའི་ལས་ཅན་ངང་ཚུལ་
གྱིས། །སྤྱོད་ཡང་མཁས་བྱའི་གནས་ཀུན་ལ་སྤྱངས་པས། །འདིར་ཡང་མཁས་
བཙུན་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས། །འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་པས་འདུལ་བ་
ནས། །གསུང་སྟན་ལེགས་སྟེས་བཟང་པོ་སྤྱོད་བས་སྟོ། །འདི་ན་ཆ་ཆང་ལམ་
ལ་སྤོབ་འདོད་ཀྱང་། །མ་ནིང་ན་རྒྱུང་གཞོན་བྱུང་ཆགས་པའམ། །དད་སོགས་
དབང་པོ་ཞེས་གྱི་དང་མཚུངས། །དེ་དག་འགལ་སྤྱོད་རང་རལ་གྱི་འབྲ། །སྟན་
གསུམ་ན་ཆོད་མཐོན་པོས་མཐོན་པོར་བཏོགས། །ཉེས་ལྟར་ཉེས་པས་ཡང་ཡང་

འོག་ཏུ་བཅུགས། །དེ་ཕྱིར་སྒྲིབ་གྱི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱང་། །ཁོང་བ་རྒྱབ་ལ་
བཏང་དང་ཤིན་ཏུ་མ་སྟན། །རྣམ་ཤེས་མར་མེད་རྟེན་གནས་ཆེ་དང་རྫོད། །སྐད་
ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བྲི་བྲི་ནས། །འབྱུང་བ་འཁྲུགས་པའི་འཁུན་པ་ཆ་བྲགས་
པ། །ཐོ་རེངས་མར་མེད་ཆིག་སྒྲི་རི་བཞིན་གནས། །ཉི་མའི་བྱ་ཡིས་མངགས་པའི་
བྱ་མ་རྟ། །ག་ན་རྒྱད་པས་ཉིན་བཞིན་བསུ་སྦྱེལ་རེ། །འདི་དག་ཤེས་བཞིན་འདི་
སྤང་སྦྱ་བ་ལ། །རྟག་པར་བརྟེན་གནས་འཆའ་བ་འདི་རེ་མཆར། །ནང་གི་གནས་
ཚུལ་འདི་དག་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །མ་མཐོང་བྱི་ཚུལ་མཛེས་པས་ཡིད་བྱངས་
ནས། །བདག་ལ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་ཤི་གསོན་རྣམས། །སྤྲིག་རྒྱུད་ཚུལ་རེ་བའི་
རི་བྲགས་འབྲ། །འདི་དག་སྤྱོགས་མཐོང་ཅམ་རེ་གོ་མོད་ཀྱི། །ཏ་ཅང་དུས་རིང་
ཞིག་ནས་འདྲིས་འདྲིས་པའི། །སྤྲིང་གི་གྲོགས་པོ་འདི་ཡིས་ང་མ་དོར། །ངས་
ཀྱང་རྒྱལ་བས་བྱེ་ཡང་འདི་མ་དོར། །ད་དུང་བཅེ་ཆེན་མཐུ་ལྷན་སུ་ཡིས་
ཀྱང་། །སྤྲི་མཁས་ཐབས་དང་རྩ་འབྲུལ་ཅི་བསྟན་ཀྱང་། །ཁོ་བོ་མཆེད་གྲོགས་མི་
བྱེད་དོ་རྗེ་ཉིད། །དེ་ཅམ་དོན་གནས་གནས་ཚུལ་རྗེན་པར་སྦྱང་། །རྣལ་འབྱོར་
དབང་ཕྱག་བྱེ་བའི་འཁྲུངས་རབས་ཀྱི། །རིན་ཆེན་ཤང་བ་སྤྲི་གཙུག་རྒྱན་
ཐོབ་པའི། །སྐལ་ལྷན་འདི་དག་ངོ་མཆར་གནས་གྱུར་པ། །མི་བཟད་ཁྲུགས་སྤང་
དབུས་ཀྱི་ཚུ་སྦྱེས་འབྲ། །མི་གཙང་འཁོར་བའི་འདམ་གྱི་དབུས་དག་ཏུ། །སྤྲིང་
རྗེ་སྒྲིབ་ལམ་གྱང་པོའི་ས་བོན་ལས། །འཁྲུངས་པའི་དམ་པ་བྲིད་འདྲ་ཉེས་པའི་
དེས། །རྣམ་ཡང་གོས་པའི་གོ་སྐྱབས་ག་ལ་ཞིག །འོན་ཀྱང་ཚུལ་བསྟན་སྟན་པོའི་

ཚུ་འཛིན་ལས། །དུས་མཐར་བབས་པའི་ཅིང་སྐྱོད་བ་མོ་ཡིས། །ཚུ་ལ་ཁྲིམས་
དེ་བསྐྱུང་འབུལ་བའི་དུར་སྤྲིག་གི། །བད་དཀར་གཞོན་ཏུ་མོག་པོར་བྱས་ཀྱི་
དོགས། །སྤྱི་ནང་ཀུན་གཙང་རྣམ་ཐར་བསྐྱེད་སྤྱབས། །བྱུག་ཆེན་ཆོས་དྲུག་སྤྱང་
ཅིས་གཡུར་ཟ་ཞིང་། །མཆོག་དམན་སྐྱེ་བའི་ཐོད་དུ་འཆིང་འོས་པ། །ནགས་སུ་
དེངས་བའམ་ཀུན་གྱིས་སྤྱིས་བཀྱར་མཛོད། །སྤོང་པོར་སྤྱ་བའི་ཀོ་ཀི་ལ། །ཁྱ་
ཏའི་ཡིད་ལ་མི་འབབ་ཀྱང་། །ལྟོ་སྤྲིགས་དེའུ་ལྟས་སྤྱིད་ཆལ་སོང་། །སྤྱལ་སྤྱིའི་
བྱུག་སོར་ཡལ་གར་བོབ། །ཤིང་ལོ་རོ་བརྒྱའི་བརྩུད་ལྷན་དང་། །ལྷ་རེག་དེ་
མེད་འདི་ཕུལ་ཞིག །ཁྲི་ཆོས་ལའོ། །

ལགས། །ཆང་མ་སྤྱུ་ཁམས་བཟང་བ་ནས་གཞུང་བཟང་པོ་རྒྱན་བསྐྱངས་
པའི་གནས་ཚུ་ལ་ཞིབ་བ་ལྷ་རྩས་བཅས་གནང་བ་བཀའ་དྲིན་ཆེ། །འདིར་བན་
ཀན་ཐོ་རངས་ཁའི་མར་མེ་དང་མཚུངས་པས། །རྣམ་རིག་ལྟ་བུ་གསལ་
ཡང་། །སྤྱོན་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མར་ཁ། །ལྟག་མ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལུས་
སོ། །མཐའ་དབུས་སྤྱེ་སེར་གྱི་མི་རྣམས། །རེ་ལྟོས་འཆའ་ལུགས་དང་རང་
སེམས། །མཛོང་ཚུ་ལ་འཛོལ་བ་ལ་བག་ཆ། །བཞུས་བཛོད་སྤྱབས་སེམས་
ལ་བརྩོན་མཆིས། །སྤྱོན་བསགས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི། །རིགས་
གཟུགས་འོངས་སྐྱོད་ཀྱི་དགའ་སྟོན། །འཆི་མེད་སུམ་ཅེན་ལ་འགྲན་པ། །མི་
ལམ་ཐུན་གཅིག་ཅམ་ཡིན་མཆིས། །མཐོ་རིས་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་པད་ཆལ། །ན་
ཀས་འཆི་བདག་གི་བ་མོས། །ཁྲོ་བྱར་གཟི་མེད་དུ་བཅོམ་ཆོ། །མི་འགྲོད་རྣམ་

དཀར་ལ་བརྩོན་འཛམ། རྩོག་མི་མཚུངས་པའི་ཤན་འབྱེད། ལས་ཀྱི་
གཤེན་རྩེ་འདིའི་འཛིགས་པ། འཕུང་ཆན་པན་བྱེད་དུ་བརྩུ་བ། འདོད་ཆགས་
ཞེ་སྤང་འདི་ཡོད་པ། གཏན་བདེ་གཏན་སྤུག་གི་འདམ་ཁ། ད་རེས་ཆེ་མཚུག་
འདིར་མ་ནོར། རྟེན་བྱ་སང་བྱ་ལ་མ་གཏོང། བཅན་ཆོད་ལྷ་ཆོས་ཤིག་མཛོད་
དང་། སྟོན་སྟོན་སྟོན་ལྟོན་གྱི་མི་རྣམས། མི་ལུས་རིན་ཆེན་རེ་ཐོབ་དུས། རང་
བཞིན་འདི་ཕྱི་ཀུན་འཛེངས་པའི། དམ་ཆོས་བདུད་རྩི་ཡིས་དོན་གྲུབ། མི་
གཟུགས་ཀྱང་བཞི་ཞིག་མིན་ན། འདི་སྤང་ལས་རོ་འདིས་ཅི་བྱེད། ཅི་བྱེད་རང་
གཞན་ལ་པན་དེས། བསམ་སྒྲུབ་དགོངས་ཤིག་མཛོད་འཛམ། བན་ཆན་སྟོག་
རྒྱུད་གི་འཛམ་གཏམ། ཅི་དཔོན་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྤྲུས་པ། འཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་གྱི་
མི་རྣམས། དབྱིངས་ཁྲིལ་མི་འཛུག་པ་འཛམ་ལོ། འདི་སྤང་དགའ་སྦྱིད་གྱི་
ཚུ་སྤྲུལ། རྩེན་ངན་རྒྱུད་དམར་ལས་བསྐྱབ་ཕྱིར། རྩོ་ཤྲུག་དགོངས་འདུན་གྱི་སྤེ་
ལ། མཆོད་འབུལ་སྤྲོན་ཆོག་ལ་འབད་འཛམ། ལྷ་རྩེས་གཟུངས་རྒྱ་དང་བཅས་
ཏེ། མཆམས་ཁང་དབེན་པ་ནས་ཕུལ་ལོ། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བའི་སྤྲོན་ཆོགས་ལ། ཡིད་བརྟན་མེད་ཅིང་ལས་
འབྲས་མི་བསྐྱུ་བ། མ་བརྟེན་ཏུ་རེ་དཔོན་པའི་སྦྱོལ་གྱིས། བག་མེད་ཁྲིམས་
མེད་བྱ་བ་མ་ལུས་སྟོངས། ཁྲོ་རྒྱལ་ཏ་མཆོག་རོལ་པའི་དག་སྤྲུགས་
ཀྱིས། གཞོད་བྱེད་གདོན་བགེགས་རྩལ་དུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡིད་བཞིན་འཁོར་
ལོའི་འོད་ཟེར་དུག་སྒྲོར་གྱིས། ཞི་སོགས་རབ་འབྲམས་ལས་ཀུན་འབྲུབ་

པར་མཛོད། །ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་དགོངས་པ་སྐྱོང་བ་དང་། །ཉམ་ཐག་འགོ་ལ་
བྱམས་སྐྱོང་ཆེ་བ་དང་། །རང་གི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་སྤེལ་བ་ལ། །སློ་ལྡན་
མཛེངས་པ་སྐྱོང་གིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད། །འདི་ནས་མ་བཟེད་སེམས་གིས་དགོན་
མཆོག་ལ། །བཞེད་དོན་རྩི་བཞིན་འབྲུབ་པའི་གསོལ་འདེབས་བྱེད། །རབ་དཀར་
རྟེན་དང་སྤགས་མདུད་བཅས་པ་འདི། །ཕུར་བུ་ཚུག་ནས་ཕུལ་བ་དགེ་ལེགས་
འཕེལ། །ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ནག་རྒྱ་དཔོན་མགོན་གཉིས་སྤུ་ཕུ་ནས་ལ་ཕུལ་
བཤོ། །

འདྲ་འཛིའི་དབེན་གནས་མེ་ཉྱག་མདངས་ཅན་དུ། །ཆེ་དང་སྐྱབ་པ་སྟོམས་
པའི་སྤགས་རམས་པ། །ཡེ་ཤེས་སྐལ་ལྡན་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བྱེད་པའི། །སྤྱིང་
གཏམ་ཆོས་གི་སྤྱིང་པོ་འདི་གསན་འཆལ། །ཆེ་འདིའི་ཞེན་པ་ཅེ་ཆུང་མཛེད་
པའི་ངོས། །དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་དང་། །སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་
སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་གིས། །འབྲས་བུའི་སྐྱུ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྐྱུར་བྱེད་
པའི། །ཆང་ལ་མ་ཞོར་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན། །འདི་ལ་བགོ་སྐལ་མ་པམ་
པ་ཞིག་མཛོད། །ཟབ་ཟབ་སྟད་པའི་རྩི་རྩི་ཆོས་ལྟར་སྤང་། །བྱ་སྤྱུ་བྱས་རྗེས་
མེད་ལ་ཡིད་མ་བརྟོན། །ཚུམ་ཚུམ་མིག་དང་རྩི་རྩི་པཎ་པཎ་གིས། །རང་གཞན་
མགོ་པོ་བསྐྱོར་ལ་སྤྱིང་རྗེ་མཛོད། །དེས་དེས་བརྟན་བརྟན་ཆད་མས་བྱངས་པ་
ཡི། །མི་ཉྱག་མི་བརྟན་སྤང་སྟོང་རྟེན་འབྱུང་དོན། །ཡང་ཡང་བྱན་པས་སྤང་དོར་
ཞིབ་པར་མཛོད། །ཆ་ཆང་ལམ་གི་རྒྱ་རྒྱ་ཆོགས་མ་ཆང་བའི། །འབྲས་བུ་ཡོན་

ཏན་ཀུན་ཚང་མ་རེ་མཛོད། །རྒྱ་ཚོགས་ཚང་བའི་ཉམས་ལེན་རྒྱན་བསྐྱེདས་
ན། །འབྲས་བུ་རྒྱ་རྗེས་བྱེད་པ་ཤེས་པར་མཛོད། །གང་ཞིག་དང་མོས་ལྡན་པའི་
སྒོལ་མ་ལ། །སྒྲ་མ་ས་ཐག་རིང་ཡང་སེམས་ཐག་ཉེ། །དད་པ་མེད་ལ་དེ་ཉིད་གོ་
ལྟོག་པས། །དངོས་བྱུང་ཙ་བ་སྒྲ་མ་རྗེས་བྲན་མཛོད། །འདོད་དོན་འབྲུག་ཕྱིར་
འདིར་ཡང་མཆོག་གསུམ་གྱི། །ཐུགས་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་གསོལ་འདེབས་ཅིས་
ཀྱང་ལྟ། །རྟེན་བྱ་ཐུགས་མདུད་སྣ་རྣམས་ཤི་བལ་བཅས། །ཕུར་བུ་ཚོགས་ནས་སྒྲ་
ཆོས་དགེ་བར་སྤུལ། །མཁྲའི། །

སྤྱིད་གོང་ཕྱག་པོ་ཆེ་ཡི་དཔེན་གནས་སྤ། །མང་ཐོས་ཚུལ་ལྡན་འདོད་རྒྱུང་
ཆོག་ཤེས་ཅན། །ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱའི་དད་ལྡན་པ། །བྱ་བཏང་ཆོས་
ལ་བསྐྱེད་ཕྱིར་འདི་སྐད་སྤ། །འཁོར་བའི་བདེ་སྤྱག་དང་མཐོང་མན། །མི་ལམ་སྤྱ་
མ་ལྟར་མཐོང་ནས། །རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེན་གྱི་དལ་འབྱོར། །དམ་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་
འབད་པས། །སྒོན་བྱོན་མཁས་པ་ཡིས་རྗེས་སྤ། །སྤྱོ་མེད་ངལ་མེད་བྱ་སྤྱེགས་
པས། །མི་མེད་ལུང་སྤྱང་བྱ་འདུག་པ། །དཔོན་མེད་གཡོག་མེད་གྱི་སྤྱིད་པ། །འདི་
སྤྱང་དགུན་བྱས་གྱི་ཉི་མུང་། །རྟག་འཛིན་གདོན་ཆེན་གྱིས་བསྐྱེད་པས། །དོན་
མེད་རྣམ་གཡེང་ལ་བད་པའི། །དོན་མེད་མཁས་རྣོལ་ཆོ་སྤྱོ་བ། །རེ་མེད་ལྟོས་
མེད་གྱི་བན་ཆན། །གཉེན་མེད་བཤེས་མེད་གྱི་ཡུལ་དུ། །ཁོང་མེད་སྤྱོ་མེད་གྱི་
བཙོན་འབྲས། །འབྲུལ་མེད་གདམས་ངག་ལ་འབད་དོ། །མཐའ་མེད་འཁོར་བ་
ཡི་བྱི་མཐར། །སྤྱོ་མེད་སྒྲ་མ་དང་དམ་ཆོས། །འབྲུལ་མེད་སྤྱིང་སྤྱག་ཏུ་བཅུག་

ནས། །ཁངས་མེད་འགྲོ་བ་ཀུན་སྐྱབས་སོ། །ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་
ཆེན། །སྐྱབས་གནས་རིན་ཆེན་ནི་རྣམ་གསུམ། །བན་ཤན་ཆོས་མེད་དུ་འཆི་
ཆོ། །མ་གཡེལ་ཐུགས་རྩེ་ཡིས་གཟིགས་ཤིག །

སྐྱིད་གྲོང་མེ་ཏོག་མདངས་ཅན་དུ། །རི་དྲགས་ཆུས་མ་ལྟར་བཞུགས་
བ། །སྤྲུགས་རམས་ཡེ་ཤེས་སྐལ་ལྷན་ལ། །ཆོས་གྱི་བསྐྱལ་མ་འདི་སྐད་དོ། །རྟེན་
དཀའ་དོན་ཆེའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་དུས་འདིར། །ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ལས་འབྲས་
སྤྲེལ་མེད་དང་། །བདེ་སྤྲུག་ངེས་མེད་འཁོར་བའི་ངང་ཚུལ་ལ། །སྐྱོ་ཤིང་བྲག་པོ་
སྤྱིང་རྩེ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིམས། །སྤྱིང་རྩེ་ཤུགས་བྲག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་
ཆོས། །རྒྱལ་སྤྲེལ་སྐྱོད་བ་སྐྱིད་དང་བྱེ་བྲག་ལ། །འཕར་སྒྲིམ་འདུན་བ་སྒྲོན་ལམ་
ཡང་ཡང་མཛོད། །རང་ཡུལ་ཉེ་དུ་ཡོངས་སྐྱོད་ཀུན་དོར་ནས། །ཆ་མེད་ཡུལ་དུ་
གོགས་མེད་གཅིག་བྱ་དུ། །ཡོངས་མེད་སྐྱབ་ལ་བཙོན་བ་རྒྱན་བསྐྱང་བ། །དཔེ་
མེད་ངོ་མཆར་གནས་སུ་ཁོ་བོས་འཆོལ། །ད་དུང་དེ་བཞིན་མཛོད་བས་སྐྱ་ཆེ་
འདི། །དོན་ལྷན་མཛོད་དང་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱབས། །བྱི་མའི་ཆེ་རབས་ཀུན་
ཏུའང་དེ་བཞིན་འགྱུར། །འདི་བྱིའི་རེ་བ་རི་བཞིན་འགྱུར་བའི་བྱིར། །འདིར་ཡང་
གསོལ་འདེབས་བསྐྱོ་སྒྲོན་ཡང་ཡང་ཞུ། །ལྷ་རྩས་སྤྲུགས་མདུད་བཅས་ཉེ་ཆེ་
ཆོས་ལ། །ཕུར་བུ་ཚུག་ནས་ཕུལ་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །མཉམ་ལྡོ། །

ན་མོ་རྩྭ་གུ་དུ། །མགོན་མེད་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ། །མ་ལྟར་བཙེ་གདུང་
ཆེ་བ། །སྐྱབས་གནས་སྤྲེལ་མ་མཆོག་གསུམ། །ཕུར་དུ་ཐུགས་རྩེས་གཟིགས་

ཤིག། སྒྲིན་ཆེ་ཐོག་མེད་དུས་ནས། །མི་ཁོམ་གནས་སུ་འབྱམས་ཏེ། །ལན་ཅིག་ཐོབ་
པའི་དལ་འབྱོར། །སྒྲོང་ལོག་མཁན་ལ་གཟིགས་ཤིག། །མཐོ་དམན་གང་དུ་སྐྱེས་
ཀྱང་། །ན་ཁའི་རྒྱུད་པས་དེད་ནས། །འཆི་བདག་ག་ཤིན་ཟེས་ཟིན་ཏེ། །འབྱོད་ཅིང་
འཆར་ལ་གཟིགས་ཤིག། །ད་ལྟ་རང་དབང་ཡོད་དུས། །འདི་སྤང་ག་ཡེང་བས་བྱེར་
ནས། །ཆོས་གྱི་ལག་ཟེས་མེད་བར། །ངན་འབྱོར་མཆོང་ལ་གཟིགས་ཤིག། །དག་
འདུལ་གཉེན་སྒྲོང་རྣམས་དང་། །ཆོས་རྩུས་གྲོང་ཆོག་འགྲིམས་ནས། །སྤྲིག་
ལྷུང་བྱུང་སོས་འོན་ཏེ། །ངན་འབྱོར་ལྷུང་ལ་གཟིགས་ཤིག། །འདི་སྤང་བས་འོར་
ལོངས་སྒྲོད། །རྩས་མེད་ཚུ་ཡི་རི་མོར། །ཤི་སྤང་དམ་དུ་བཟུང་ཡང་། །དབང་
མེད་འདོར་ལ་གཟིགས་ཤིག། །ཐར་མེད་འཁོར་བའི་གཡང་ས། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་
གསུམ་གྱི་བཙོན་ར། །འདི་ནས་ཐར་པའི་ཐབས་མཆོག། །བསྐྱབ་གསུམ་
རིན་ཆེན་སྒྲོལ་ཞིག། །ཡང་ཡང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པའི། །མ་ཁན་རིགས་ཀྱི་ག་
སེམས་ཅན། །ང་ལས་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ། །ལན་བདེའི་བསམ་སྒྲོལ་སྒྲོལ་
ཞིག། །འགོ་རྣམས་རང་ཉིད་གཅིག་དུས། །སངས་རྒྱུ་ས་ལ་འགོད་པའི། །སྒྲིང་
སྒྲོབས་གོ་ཆ་བགོས་ཏེ། །ཆོགས་གཉིས་གོམས་པར་མཛོད་ཅིག། །ང་དང་ང་ཡིར་
འཛིན་པའི། །འདིགས་ཆོགས་གདོན་གྱིས་སྒྲོས་པའི། །ཤིན་ཏུ་སྒྲོངས་པ་བདག་
ལ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་སྒྲོལ་ཞིག། །ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་མི་ལམ། །སྤང་བ་ཙམ་དུ་
རྟོགས་ཏེ། །ཅི་སྤང་དག་པར་འཆར་པའི། །ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མེ་སྒྲོལ་ཞིག། །མ་འོངས་
ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ། །ཁྲ་མ་དམ་པ་མཇུག་ནས། །བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་

པས། །མཉེས་པ་སྐྱབ་པར་བྱིན་ཆོ་བས། །མདོར་ན་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། །དུས་
དང་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ། །ཡེ་ཤེས་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ལ། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་མཛོད་ཅིག། །ཆད་བྱུང་སྤྱས་བཅས་སོགས་བྱའོ། །ཀུན་དགའ་བྲགས་པས་
བསྐྱེལ་ནས་བྱམས་པས་བྲིས། །མདྲཱལྟོ། །

པན་བདེ་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས་གཅིག་ལ། །མཉམ་མེད་བྱ་རམ་ཤིང་
པའི་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི། །བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་ཀུན་ལ་གྲུས་འདུད་ཅན། །ཆོས་
རྒྱལ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་བདག་ལ་དགོངས། །མགོན་ཁྱོད་ཟག་མེད་
ཆོས་དབྱིངས་བདེ་བ་ལས། །སྤར་ཡང་གཟུགས་སྐྱའི་བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་
པས། །བསྟན་འགྲོའི་ལེགས་ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བ་དང་། །བདག་སོགས་
དབྱེས་བཞེན་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། །ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་དང་མི་འབྲལ་
ཞིང་། །ཁྱོད་ཀྱི་མཛད་པ་བཟང་པོ་རི་སྟེད་པ། །བཀའ་བཞེན་བསྐྱབས་པའི་
ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་མཐུས། །ཀུན་མཁྱེན་གོ་འཕང་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་
ཤོག། །ཅེས་པའང་བྱམས་པས་བྲིས། །

འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །སྟེ་འགོ་ཀུན་དང་
ཁྱད་པར་གངས་ལྗོངས་ཀྱི། །བསྟན་དང་འགོ་བའི་ལེགས་ཆོགས་པད་དཀར་
ཆལ། །ཀུན་ཏུ་རྒྱས་མཛད་ཆོས་རྒྱལ་བཀའ་རིན་ཅན། །གྲུས་པས་འདུད་
དོ་བྲགས་རྗེས་བསྐྱུང་དུ་གསོལ། །ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་རིན་གྱིས་འཆོ་བདག་ཅག་
ནམས། །བྲིས་སྤྱག་ཐང་བསྐྱུར་ཉམ་ཐག་སྟེ་ངག་འདི། །གསན་ནས་ནམ་པ་ཀུན་

ཏུ་མགོན་ཁྱོད་ཀྱིས། ། རྗེས་སུ་བརྩེད་ནས་བདེ་ལེགས་མ་ལུས་སྒྲིལ། །འཛིག་
ཉེན་དབང་ལྷག་མི་རྗེའི་ཚུལ་འཛིན་པ། །ཁྱོད་ཉིད་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་
མཆོག་དེར། །བདག་ཅག་སྒོན་ལམ་མཐུན་པས་སྐྱེ་བ་དང་། །ཁྱོད་ཉིད་མཉེས་
པ་ཁོན་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་བཤད་བྱམས་པས་གྲིས། །

མགུར་མ་འདོད་བའི་རེ་སྐྱོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ། ལྟོ་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ན། །མཐའ་གངས་
རིའི་རྩ་བས་བསྐྱོར་བའི་ལྗོངས། །ས་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཉེ་བའི་སྤྲིང་། །གནམ་
འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་ལུབ་པའི་འོག །ལོགས་བཀའ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་མཆོན་
པའི་དབུས། །དཔལ་ར་ས་འཕྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་། །དེར་ལྟ་མིའི་སྐྱབས་
གནས་སྒྲན་མེད། །ལྷ་རྩེ་ལྷ་ཀ་རྣམ་གཉིས་གཟི་འོད་འབར། །གནས་དེ་ཡི་བྱང་
གི་ཕྱོགས་ངོས་ན། །རི་སྒྲང་ཆེན་གཡུལ་དུ་ཞུགས་འདྲའི་མགོར། །དྲུང་གཡལ་
འབྲིལ་འདྲ་བའི་པ་བོང་སྤྲིང་། །རྗེ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐྱབ་ཁང་ན། །པ་འགྲན་
སྒྲན་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ། །མཆོན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ་ཡོན་ཅན། །འཁོར་
ཁྲིམས་ལྡན་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་དབུས། །རྒྱུད་མཁས་བཙུན་བཟང་པོས་
བརྒྱན་ནས་བཞུགས། །ཁོང་དང་པོ་ཐོས་བསམ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། །བར་
བསམས་པས་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར། །མཐར་སྐྱོམ་པས་ཉམས་སྦྱོང་
ཆོད་མ་འཁྲུངས། །པ་སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར་སྤྲིང་ནས་བྲན། །ཕྱི་འདུལ་བའི་ཀུན་

སྤྱིད་ཉན་ཐོས་ཚུལ། ཁང་བདག་གཞན་མཉམ་བཟུང་གི་རྒྱལ་སྤྱི་དུ། གསལ་
 རྟེན་ཐོས་ཐོས་མངའ་ཆུང་ལ་འབྱོར་བ། ལའང་བསམས་ཞིང་མཆོན་ལྡན་སྤྱི་
 དུ། ཁང་བདུད་ཅི་བརྟེན་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས། བྱི་བགས་པའི་མདངས་
 གསལ་དབང་པོ་དུངས། སྤྱི་ལྟ་བུ་བས་ཐོས་པ་མེད་པ་དེ། དུས་ད་ལྟ་མཇུག་
 དགའ་བ་ལ། གསལ་དབང་པོ་མཐོ་དམན་ཀླན་དང་འཆོམས། ཆོག་མང་ཉུང་
 རན་ཞིང་ན་བར་སྟོན། རོན་ཉམས་སྤྱིང་འབྲེལ་བའི་ལེགས་བཤད་དེ། དུས་ད་
 ལྟ་ཐོས་ན་སྤྱིད་པ་ལ། ཐུགས་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། བྱམས་སྤྱིང་རྟེན་
 བ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོགས་གཡོ། སྤྱི་གསལ་གྱི་འོར་བུའི་གཏོར་ཆེན་དེ། དུས་ད་
 ལྟ་ཐོས་ན་སྤྱི་བ་ལ། ཆོས་སྤྱི་སྤྱི་དགས་ལྱི་སྤྱིང་པའི་དོན། ལམ་ཆང་ལ་མ་
 འོར་སྤྱིས་བྱ་གསལ། དཔལ་ཨ་ཉི་ཤ་ཡི་ཐུགས་བརྟན་དེ། དུས་ད་ལྟ་ཐོས་
 བ་ཅི་མ་རུང་། རྟེན་མཆོན་ལྡན་སྤྱི་ལ་གཙུག་ཏུ་འཁུར། ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 ལ་ཅེ་གཅིག་སྤྱིངས། ཁོགས་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོ་དེ། དུས་ད་ལྟ་
 འཛོམས་ན་དགའ་བ་ལ། ལ་སྤྱི་མ་རྟེན་པའི་གདུང་དབྱངས་འདི། ཡིད་དད་པས་
 བསྐྱེད་ནས་དབང་མེད་སྤྱིས། གནས་གར་བཞུགས་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་
 བསྐྱེད་ནས། ཐུགས་བརྟེན་སྤྱི་དུ་གཟིགས་སུ་གསོལ། སྤྱི་མ་རྟེན་དབྱངས་འདི་
 མི་ཉིད་མིང་ཅན་ཞིག་གིས་བྱས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་ཚུང་བཞུགས་སོ། །

པ་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །པ་ཡུལ་དང་ཉི་དུ་ཐག་
བསྐྱེདས་ནས། །དཔེན་གནས་སུ་སྒྲ་མ་སྤྱི་པོར་བསྐྱོམས། །ཅེ་གཅིག་དུ་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་ན། །ཀུན་རྟོག་ལ་འཆར་སློའདི་འབྲས་སྤང་། །དབྱར་དུས་ཀྱི་ཉི་ཆར་
འབྲེས་པའི་མཁར། །མཆར་སྤྱག་གི་འདྲའ་ཆོན་རྣམ་པར་བགྱ། །སྤང་ཅམ་
དུ་རོ་མཆར་ལྟ་མོ་ཆེ། །ཡུད་ཅམ་དུ་མི་རྟག་བཅའ་ན་མེད། །རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་། །བཟང་ངན་གྱི་ལས་འབྲས་མ་འབྲས་
གསལ། །སྤང་ཅམ་དུ་བདེ་སྤྱག་སྤྱི་མེད་འབྱིན། །ཡུད་ཅམ་དུ་མི་རྟག་བཅའ་
ན་མེད། །གཉིད་བསྐྱེད་གྱི་ཤེས་པའི་སྤང་རོ་ན། །མི་ལམ་གྱི་དག་གཉེན་བདེན་
བདེན་འབྲ། །མི་མཁན་གྱིས་སྤྱིས་བྱའི་སྤང་རོ་ཅམ། །སང་དུས་སུ་བྲན་ཅམ་
གང་ནའང་མེད། །བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་དུ་བསྐྱམས་དུས་སུ། །དག་གཉེན་གྱི་
པན་གཞོད་བདེན་བདེན་འབྲ། །ཐ་སྤྱད་དུ་སློ་ཡི་སྤང་རོ་ཅམ། །བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་དུས་རིག་ངོར་མེད། །བདེན་མེད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ཞེན་པས། །རང་ཅག་
རྣམས་འཁོར་བར་གཏན་དུ་འབྱམས། །བདེན་མེད་ལ་བདེན་མེད་དུ་ལེགས་
རྟོགས་པས། །དམ་པ་རྣམས་གོ་འཕང་དམ་པར་གཤེགས། །སྤྱི་མ་ཡི་སྤྱགས་
རྣམས་གྱིས་སྤྱལ་པའི། །མཛེས་སྤྱག་གི་མཆོར་མོས་གཞན་སེམས་འགྲུག་ །དེ་
བཞིན་དུ་ཆོགས་གཉིས་སྤྱགས་རྣམས་གྱིས། །སྤྱལ་པ་ཡི་གཟུགས་སྤྱིས་གདུལ་
བྱ་སྤྱད། །རྒྱ་རྒྱེན་ཀུན་ཆོགས་པའི་བི་ཤང་སྤྱས། །འབྱར་ཁུག་གི་གདངས་

གྱིས་ཀུན་དགའ་བསྐྱེད། །ཡན་ལག་ཀུན་རྫོགས་པའི་ཆངས་དབྱངས་
གྱིས། །སྐལ་ལྷན་ལ་སྒྲང་དོར་གནས་ཀུན་སྟོན། །རྟོག་པ་དང་བལ་བའི་མཆོ་ནང་
ན། །ཉི་མཱ་དང་སྐར་མའི་གཟུགས་ཀུན་གསལ། །སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བལ་
བའི། །ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་བྱང་ཆོས་ཀུན་གསལ། །རྣམ་རྟོག་དང་འབད་ཚུལ་མི་
མངའ་ཡང་། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱས་རེ་བ་སྐྱོང་། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མའི་འཕྲིན་
ལས་ཀྱང་། །རྣམ་རྟོག་དང་འབད་ཚུལ་མེད་བཞིན་འབྱུང་། །སེམས་བསྐྱེད་དང་
ཕྱིན་དུག་བསྐྱེད་བཞི་སོགས། །རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་བྱང་པར་དེ་དང་དེས། །ལེགས་བྱས་
གྱི་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་ཀུན། །མ་འབྲས་པར་སོ་སོར་ཡིད་ལ་བཀོད། །རྟོན་འབྲེལ་ལ་
དད་པས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །རྟོན་འབྲེལ་ཀུན་འཛོམས་པའི་མཆོད་པ་འབུམ། །རྟོན་
འབྲེལ་ཅ་མ་རྩུན་པའི་ཕྱིག་ལྷུང་བཤགས། །རྟོན་འབྲེལ་གནད་རྟོགས་ལ་རྩེས་
ཡི་རང་། །རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ཏན་བཞུགས་ནས། །རྟོན་འབྲེལ་གནད་
རི་བཞིན་བསྐྱར་དུ་གསོལ། །རྟོན་འབྲེལ་གྱི་བསོད་ནམས་ཅི་བསགས་
པས། །རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །རྟོན་འབྲེལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་
བྱུང་པས། །རྟོན་འབྲེལ་ལ་སྒྲངས་པའི་འགྲོ་རྣམས་ལ། །རྟོན་འབྲེལ་དུ་འཁོར་
ཚུལ་ལེགས་བསྐྱར་པས། །རྟོན་འབྲེལ་ལ་སྒྲང་དོར་མ་ཞོར་བར། །རྟོན་འབྲེལ་གྱི་
ས་ལམ་ཀུན་རྫོགས་ཏེ། །རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་གཞལ་ཡས་སུ། །རྟོན་འབྲེལ་
ཀུན་འབད་མེད་འགྲིག་པར་ཤོག །རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་རྒྱུང་ཨ་ལ་ལ། །

ཡིན་པ་བཅུདེ་སྤྱད་བྱངས་བཞུགས་སོ། །

སྤྱད་གེ་ལེགས་དུ་མའི་འབྲས་བྱས་སྤྱས། །གསུང་དད་ལྡན་རྒྱ་མཆོདེ་
རེ་བ་སྐོང་། །ཐུགས་མཐུན་བཅེ་རུས་ལྡན་སྒྲ་མ་ལ། །དུས་བྱང་ཚུབ་བར་དུ་
སྤྱབས་སུ་མཆི། །མི་ཀུན་གྱི་རེ་བ་ཆེན་ཡང་། །རང་སེམས་རྒྱད་ཆོས་དང་
མི་མཐུན་ཚུ་ལ། །ཆོག་བཟང་པོའི་ན་བཟས་མ་བསྐྱབས་པར། །དོན་གནས་
ཚུལ་གཅེར་བུདེ་སྤྱད་ཞིག་ལེན། །རྗེ་མཁན་སློབ་དམ་པར་མདོན་སུམ་དུ། །རྒྱད་
སྒོམ་པས་བསྐྱམས་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས། །གལ་གཏུག་ན་ཅི་ཡང་པོད་པ་
འདི། །སེམས་ཆོས་ལ་བྱེད་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡིན། །རང་སྤྱོད་འདོད་ལུལ་
དང་བྲད་པའི་ཆོ། །སྤང་དཀའ་ཡང་སྤང་དོར་མི་བྱེད་པར། །སྤྱད་ཆོག་པའི་ལུང་
ཁུངས་འཆོལ་བ་འདི། །ཐུགས་རང་ཉིད་བསྐྱུ་བའི་མགོ་སྐོར་ཡིན། །སེམས་
དུག་གསུམ་ཁོ་ནའི་བྲན་གྲུར་ཀྱང་། །གནས་དབེན་པར་ཆོས་པའི་ཚུལ་བཟུང་
ནས། །ལུས་དགེ་སྤྱོད་ཆ་ལུགས་འཆང་བ་འདི། །ཁོང་དད་ལྡན་བསྐྱུ་བའི་
གཡོ་སྤྱུ་ཡིན། །རང་ཆོས་དང་རུང་བྲད་མི་མཐུན་ཀྱང་། །དཔེ་མང་པོ་སྤྲུགས་
ནས་ཆོག་སྐྱམ་བཟུང་། །ཁ་བྱིར་ལྟའི་བཤད་ཡམས་སྐྱམ་པོ་འདི། །འབྲལ་
འཆོ་བ་སྐྱབ་པའི་ལག་ཆ་ཡིན། །ལམ་ཚུལ་བཞིན་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་
ལ། །ཆོས་ཟབ་མའི་བཀའ་བྲིན་མི་བསམ་པར། །སྟོན་རུང་བྲད་ཅམ་ལའང་
རྟོག་པ་འདི། །ནང་དོན་སྤྱིང་གཉིང་ནས་བུལ་བ་ཡིན། །རྟོན་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་
ཐོབ་དུས་སུ། །དོན་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་པོ་མི་ལེན་པར། །ཆེ་འདིའི་དོན་འབའ་ཞིག་

སྐྱབ་པ་འདི། འོན་མེད་པའི་སྐྱན་པ་འཕྱར་བ་ཡིན། །སྤར་གངས་མེད་ཐོབ་པའི་
མིན་འགྱོར་ལ། །བསྐྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་མི་སེམས་པར། །དུས་གཏན་དུ་
པན་པར་རེ་བ་འདི། །གསོད་ངེས་པའི་དཔོན་ལ་མགོ་གཏད་ཡིན། །དེན་ཆེ་
བའི་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་ལ། །དེན་གཞོ་བའི་བསམ་པ་མི་བསྟེན་པར། །ལར་
གང་གཞོད་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་འདི། །རང་གསོད་པའི་རལ་གྱི་རང་བརྟུངས་
ཡིན། །ཆོས་མ་བརྟགས་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བ་ལ། །སློམ་ཇངས་པས་ཚུལ་བཞིན་མི་
དཔྱོད་པར། །དེ་ཁོ་ནར་ཞེན་པའི་གྲོགས་པོ་འདི། །སྙིང་ནང་དུ་དག་པོ་བཞུགས་
པ་ཡིན། །ནང་ཉམས་ལེན་མེད་པའི་མཁས་པ་དང་། །ལས་རྒྱ་འབྲས་མི་ཤེས་
བཙུན་པ་དང་། །སེམས་རིན་ཆེན་མེད་པའི་བཟང་པོ་གསུམ། །ཡིན་སྐྱས་ཀྱང་
སྐྱས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཡིན་པ་བཙུལ་སྤྱོད་བྱངས་འདི། །རང་སྤྱོད་ལ་རང་
ཞེ་ཞེལ་ནས་སྤངས། །ད་དེ་དག་བསྐྱོག་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས། །མཁའ་མཉམ་གྱི་
འགྲོ་བ་སློལ་བར་ཤོག །ལྷ་གི་རྩ་མི་འིས་སྐྱས་སོ། །རྒྱད་ད་རྒྱལ་དེགས་པས་མཐོ་
བ་དང་། །སློག་ཏི་ཐུག་ཐུན་པས་བསྐྱིབས་པ་དང་། །ཡིད་ཕྱོགས་སྤྱང་གདོན་
གྱིས་ལྷོས་པ་ཡི། །མི་དེ་དག་སྙིང་ལ་འདི་མི་འབབ། །

ལྷ་མ་རྒྱང་འཕོད་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་མགོན་མེད་མགོན། །པ་གཏན་གྱི་སྐྱབས་
གནས་རིན་པོ་ཆེ། །གནས་སྤྱི་གཙུག་རྒྱུད་དུ་རྟག་བཞུགས་ནས། །མཆོག་ཐུན་

མོང་དངོས་གྲུབ་སྤུངས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བུ། །མགོན་ཁྱིམ་བསྐྱེད་པ་དུ་མ་རུ། །འིན་
གཞུང་དཀའ་འཁོར་ལྷན་པའི་ཕྱིར། །ཆོག་མཁན་མཐའ་ཡས་བསམ་ནས་
སྤྱོད་གསུམ་གྱི། །དཔལ་ཐོབ་ནས་གདུལ་བྱ་ལས་ཅན་རྣམས། །ཐབས་སྤྱོད་ཆོག་མཁན་
ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་གྲོལ་མཛད། །ལར་ད་དུང་འིན་ཅན་མཐའ་ཡས་བསམ། །དབྱིངས་
སྤྱོད་བྲལ་བདེ་ལ་མ་ཆགས་པར། །སྤྱོད་མཆན་དཔེའི་སྤྱང་བ་རབ་བསྟན་
ནས། །ཆོས་ཐབས་རྒྱས་དུ་མ་གསུང་བར་གསོལ། །ཁྱེད་དེ་རྗེའི་སྤྱོད་ལ་མངའ་
བརྟེན་བཞིན། །དེ་ཐ་མལ་སྤང་དོར་འཆི་འཕོ་སྤྲོད། །ལས་ངན་བས་བསྐྱབས་
པ་བདག་འདྲ་བས། །ཁྱེད་དག་པའི་སྤྱོད་ཅི་མཛུགས་དགོངས། །སྤྱོད་ཐ་མལ་ཚུལ་
དུ་ཐེབས་པ་ཡང་། །སྤྱང་བསྟེན་ནས་ཐབས་ལམ་སྤྱོད་ལ་ཞུ། །དེ་མ་ཞུས་སྤང་དོར་
ཇི་ལྟར་ཤེས། །དེ་མ་ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་བྱེད། །དེ་མ་བྱས་བྱང་ཚུབ་ཇི་ལྟར་
འཕྲོག། །དེ་མ་ཐོབ་ཁྱེད་གྱི་བཞེད་དོན་གང་། །དོན་དེ་ཆོ་བསམས་ནས་སྤྱོད་མ་
བྱེད། །ཡང་བསམས་ན་དུག་སྤྱོད་ཆང་ལྟ་བུའི། །གནས་འཛིགས་རུང་འཁོར་
པའི་འཕྲོག་དགོན་འདིར། །དེ་མ་ཆུན་ལོང་བ་ཐང་བསྤྱར་ནས། །ཁྱེད་ཞི་བདེར་
བཞུགས་པ་རིགས་ལགས་སམ། །དོན་དེ་ཆོ་བསམ་ཞིང་སྤྱོད་བསྤྱོད། །ལར་བསམ་
ཞིང་རྗེ་བཙུན་སྤྱོད་མ་བྱེད། །དེ་སྤྱང་ཚུལ་འདི་འདྲ་བྱང་ལགས་ཀྱང་། །རང་ལས་
ངན་སྤྱོད་བས་མ་བསྐྱབས་ན། །པ་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་འཆི་མེད། །མཆན་བརྗོད་
དཀའ་སྤྱོད་མར་དད་ལྡན་ན། །རྗེ་སྤྱོད་མ་ཉག་པར་སྤྱོད་དབུས་བཞུགས། །དེ་ཤེས་
ནས་སྤྱོད་གསུམ་གྲུས་བྲག་འཆོལ། །ཡིད་འཕྲོག་པའི་མཆོད་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོས་

མཆོད། །སྤྲིག་ཀྱན་བཤགས་དག་ལ་ཇེས་ཡི་རང་། །དུས་རྟག་བཞུགས་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། །དག་འདིས་མཆོན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་
བསྟོ། །དུས་འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་བར། །པ་རྩེན་ཅན་སྤྱིད་དང་མི་འབྲལ་
ཞིང་། །མགོན་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་མཐུས། །སྤྱིད་ཅི་འབྲ་དེ་འབྲ་
ཁོན་པོ་གཤམ་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །

དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པའི་ལམ་སྒྲུབ་ཀྱང་འབོད་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཞུགས་སོ། །

བསམ་མི་བྱུང་ཡོན་ཏན་མངའ་དག་ལེགས་མཆོན། །བསམ་བཞིན་བྲན་
བཀའ་རྩེན་ལ་འཁོར་ཐབས་མེད། །བསམ་མི་བྱུང་ཉེས་དམིགས་ཅན་འཁོར་བ་
འདི། །བསམས་བཞིན་སྐྱོའདི་ལས་སྐྱོབས་ཐུགས་རྩེ་ཅན། །ཏ་ཅང་རང་སྤྲིགས་
དུས་འགྲོ་སྤྱོད་པ་རན། །སྐྱབས་གནས་གཞན་དག་ཞིང་ག་ལེགས་རང་ཅག་
ལུས། །ཉམ་ཐག་འགྲོར་ལྷག་པར་བཅེ་དག་ལེགས་མཆོན། །གང་དུ་བཞུགས་
ཐུང་དུ་བྱོན་ཐུགས་རྩེས་བཟུང་། །རྟེན་པར་དཀའ་འཛིག་པར་སྦྲ་དལ་འབྱོར་
རྟེན། །དེས་པར་འདོར་ནམ་འདོར་མེད་ཆེ་འདིས་བསྐྱུ། །སྐྱེ་བ་ལེན་ལས་ཀྱི་ལེན་
མི་དག་མང་། །ངན་འགྲོར་སྐྱེ་དེ་ལས་སྐྱོབས་ཐུགས་རྩེ་ཅན། །སྐྱབས་སུ་སོང་
ལས་འབྲས་བསམ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ། །དེ་ལྟར་མདོ་ཐུགས་སུ་བསྐྱེད་འབྱོར་
རྟེན། །དེ་ལྟར་ལེས་བསྐྱབ་གསུམ་རེས་རང་ཅམ་ཐར། །ཞི་བའི་རྒྱུད་འདི་ལས་

སྐྱོབས་སྤྲུགས་མེ་ཅན། །རང་དང་འབྲ་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལས་ཉོན་ཅན། །པ་
མར་ཤེས་གཅེས་པར་འཛིན་སྟོང་མེ་སྐྱེས། །དེ་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཆོགས་
གཉིས་གསོག། །སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་གནས་དེར་བྲོངས་སྤྲུགས་མེ་ཅན། །འཁོར་
འདས་ཆོས་འདི་དག་ཀུན་སྤང་དོར་བདེན། །བཅའ་ན་མེད་སྟེག་རྒྱུའི་རྒྱས་རི་
དྲགས་བསྟུ། །སྐྱ་ཆོས་ཀུན་བསྟུ་བར་རིགས་སྟུ་མེད་དེ། །རི་བཞིན་ཉོན་ཉོགས་
པར་མཛོད་སྤྲུགས་མེ་ཅན། །སྤྱན་མོང་ལམ་བསྐྱོར་ཐག་རིང་རྩི་མེད་ཐེག། །དེར་
འབྲུག་སྐོ་སྟོན་བྱེད་དབང་དངོས་བྱུབ་གཞི། །དམ་ཆིག་སྟོམ་གྲོལ་བྱེད་ལམ་
རིམ་བ་གཉིས། །ཉེ་ལམ་འདིས་སྤྱར་དུ་སྟོལ་སྤྲུགས་མེ་ཅན། །འདི་འདྲའི་ཆོས་
ཆང་ལ་སྤྱར་བསྟུབ་པར་འདོད། །པ་ཡུལ་དོར་སྟེ་སྟོད་སྤྱངས་ཁྱོད་ཞབས་
བསྟེན། །དབེན་པར་གནས་དམན་ཆ་བཟུང་འབད་འབྱངས་བཏོན། །ཤེས་རྒྱུད་
འདི་རི་ཁྱོད་སོང་སྤྲུགས་མེས་གཟེགས། །དམ་སྟེའི་སྤྱན་གཡོ་འབྲུལ་ཆེ་མེས་
འབྲུག་རྣམས། །རང་མཐོང་ཆེ་སྟོ་སྤྱར་མང་དམ་ཆིག་ཉམས། །སྤྱིན་བདག་ཀུན་
དོ་བསྟུང་དགའ་བྱས་ཡུས་ཆེ། །འཁོས་མེད་པོར་སྤྱབས་གཞན་མེད་སྤྲུགས་
མེ་ཅན། །ཆོས་ལ་རེ་འཛིག་ཉོན་དོར་ཆོས་ཀྱང་མེད། །སྟུབ་བ་དོར་བའད་པ་
རེས་པན་དུ་རེ། །པན་བ་མེད་རང་ཉིད་ཉམས་འདུ་ལོང་འདི། །སྤྲུག་དོག་གཞི་
རི་སྟར་བྱ་སྤྲུགས་མེ་ཅན། །ཁྱོད་གསུང་བཞིན་སྟུབ་གནས་འདིར་ཡུན་རིང་
བསྟན། །ཡུན་རིང་དྲགས་ཆགས་སྤང་འཕེལ་གང་དུ་འགྲོ། །སྤྱིད་སྤྲུག་ཀུན་
དགོན་མཆོག་མཐུན་འདོད་ཁར་མེད། །དུས་རྣམས་ཀུན་ལྷ་མ་མཐུན་སྤྲུགས་

ཇི་ཅན། །ཁྱིད་བཞེད་དོན་རྗེས་འཇུག་ནམས་སྤྱགས་མ་སྤྱན་ངོས། །རང་ས་ནས་
བཞད་སྤྱབ་ཀྱི་བསྟན་བ་སྤེལ། །རན་ཞགས་འདིས་དགེ་ཅ་འཛོམས་དག་སྤང་
སྦྱངས། །མི་རྟག་སོམས་ཚྱེད་དོན་མེད་སྤྱགས་ཇི་ཅན། །སངས་རྒྱས་བསྟན་སྤྱོད་
བར་གྱི་ཉི་མ་འདྲ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་ཚུ་འགྲམ་གྱི་ནས་སྤྱང་འདྲ། །ཆངས་སྦྱོད་
གྲོགས་ཆོང་དུས་གྱི་མགོན་པོ་འདྲ། །ཚྱེད་ལོང་མེད་དགེ་ལ་འབྱུངས་སྤྱགས་ཇི་
ཅན། །དག་འདུལ་དང་གཉེན་སྦྱོང་འདིས་སྤང་ཡང་བསྤྱས། །ཟེན་བ་མེད་ཞོག་ལ་
ཐོང་རང་སེམས་སྤལ། །ནམ་རྟོག་འདིས་ལས་རན་སོག་དན་བས་བཟུང་། །ཁྱོད་
པོའི་སེམས་དུལ་བར་མཛོད་སྤྱགས་ཇི་ཅན། །ཆགས་སྤང་གཞི་རང་གཞན་ཀྱུན་
མི་ལམ་འདྲ། །བརྟགས་ན་མེད་གང་ལ་ཚྱེད་གནས་སྤྱགས་སོམས། །རྟོག་མེད་
མཛོད་ཉེས་ཀྱུན་འགག་འདུན་མ་ལེགས། །འདི་ཕྱི་ཀྱུན་གནས་སྐབས་ཀྱུན་སྤྱོད་
མཁྱེན། །རྟེན་རན་ཀྱུན་ཞི་བར་མཛོད་སྤྱོད་མ་ཁཁེན། །ས་ལམ་ཀྱུན་རྟོགས་བར་
མཛོད་སྤྱོད་མ་ཁཁེན། །དངོས་གྲུབ་ཀྱུན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ཁཁེན། །སྤྱོད་མ་ཁཁེན་
ཡི་དམ་ཁཁེན་ཆོས་སྦྱོང་ཁཁེན་ནོ། །

འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་རང་སེམས་སྤྱ་ཡི་བྱ། །ཆོས་ལ་བསྐྱེད་བྱེད་སྤྱ་
ཡི་རྩ་ཆེན་བཞུགས། །མོ་སྤྱོད་སེམས་བསྐྱེད་ཅ་བ་དམིགས་མེད་སྤྱོད་རྗེའི་
ཆུས། །ཡང་ཡང་བསྐྱན་བས་ཐབས་ཤེས་ཡལ་འདབ་རྒྱས། །དོན་གཉེས་
མཐར་ཕྱིན་འབྲས་བུས་རབ་བརྗེད་བའི། །སྤྱབ་དབང་དབག་བསམ་སྦྱོན་བ་
རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །གང་གིས་ལེགས་གསུང་མདོ་སྤྱགས་ཆོས་ཀྱི་ངོས། །ལེགས་

པར་ཆིམ་པའི་དགའ་བས་ལེགས་བཤད་སྟུ། །ཅི་ཡང་ལེན་པ་སྟུ་སྟུབ་སོགས་
མེད་སོགས། །གཉིས་སྐྱེས་མང་པོས་འཕགས་ཡུལ་སྐྱེད་ཆལ་གང་། །རིང་
མོ་ཞིག་ན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་སོགས། །སྟོན་ལམ་མཐུ་ལྷན་དེད་དཔོན་བརྒྱ་
ཕྲག་གིས། །རྒྱ་གར་དམ་ཆོས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ནས། །བཤད་སྟུབ་
དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བོད་དུ་སྤངས། །ཆོས་སྲིད་འབྱོར་པ་སྲིད་པའི་མིག་འབར་
བས། །གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིའི་རྒྱད་པའི་ཕུན་ཀླན་བསལ། །དེ་ཉིད་སྤང་དར་
སྟུ་གཅན་ཁ་སྤངས་ཀྱིས། །ཕྱོགས་འདིའི་འགྲོལ་ཡུན་རིང་སྤང་མ་གྱུར། །དེ་
ནས་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་། །འགྲོ་འདིའི་སྤྱི་མཐུན་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཆོ་ལས། །ཨ་ཏི་ཤ་དང་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། །ཉི་ཟླ་བྱང་གཅིག་ཟུབ་
བསྟན་རྒྱུ་དུ་གྱུར། །ཟུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོར་ཅི་དགར་ལོངས་སྟོན་པའི། །ཁྲིམས་
ལྷན་དུར་སྤྲིག་འཛིན་པའི་ངང་པ་ལྟ། །ཐབས་ཤེས་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོའི་
གར་མང་བསྟུར། །སྤར་ཡང་དེ་ཉིད་ཅུང་ཟད་འགྲིབ་པའི་ཆོ། །སྟོ་བཟང་དཀྱིལ་
འཁོར་གྲགས་པའི་གཟེ་བཟིན་འབར། །གངས་ཅན་སྐྱེ་འགྲོའི་ལེགས་བྱས་
ཤར་རིའི་ཅེར། །འཕགས་ནས་ཟུབ་བསྟན་བད་ཆལ་རྒྱས་པའི་ཆོ། །ཕྱོགས་
མེད་མཁས་པའི་རྒྱུད་དུག་གཤོག་ཅལ་འགྲན། །མན་ངག་སྤང་ཅིས་སྟོས་ནས་
ལེགས་བཤད་ཀྱི། །སྟུ་དབངས་འབྱུར་ཁྲག་སྟོང་ཕྲག་འཐེན་པ་ན། །མདོ་སྟགས་
དགོངས་འགེལ་ཆིག་གི་འདབ་བརྒྱ་ཆོད། །དོན་གྱིས་གེ་སར་སོ་འཕྲེང་ངོམ་
པ་བཞིན། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུགས་བཟང་ལུས་སྤྲ་མའི། །བཤད་སྟུབ་ལང་

ཚོ་དར་ལ་བབ་བ་ཡིས། །མཁས་མང་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་བ་ཉམས་བྱས་བས། །ཡུན་
རིང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཅིད་འཛོམ་གྲེལ། །དམ་པའི་རིང་ལུགས་དབྱར་དུས་
ཟད་བ་ན། །མི་བཟད་སྟེགས་མའི་གང་རེག་ཆེར་གཡོས་ཏེ། །བསྐྱེ་བསྐྱད་
བྲལ་བའི་བཤད་སྒྲུབ་འདབ་བརྒྱ་བ། །སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་མོག་པོར་བྱས་བས་
སྟོ། །ཁ་བཤད་ལྟ་བ་མཐོན་པའི་མཁར་འཕགས་ཀྱང་། །སྒྲོ་བྲོས་འབྲེག་པོ་
རྩན་གྱི་ར་རི་ཅན། །སྒྲགས་པར་སྒྲོམ་བ་ཆེས་པའི་རྩལ་ལྡན་གྱིས། །མཁས་པའི་
གསུང་རབ་བད་དཀར་འདབ་བརྒྱ་བྱམ། །སངས་རྒྱས་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཁ་པོ་
དང་། །ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་འཆང་རྒྱའི་གདམས་དག་འདིས། །སྒྲགས་བ་སྐྱར་
དད་ཅན་རྣམས་སྟོས་བ་དང་། །སྒྲུབ་པོ་དད་ལྷན་བསྐྱེ་བ་མཉམ་དུ་བྱས། །སྐྱད་
ཅིག་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པའི་སྟན་བརྒྱད་འདིས། །རྒྱ་ཆེན་མདོ་སྒྲགས་གཞུང་དང་
ཤེས་རབ་མིག་། ཐར་འདོད་ཀུན་ལ་མི་མཁོའི་ཆོས་ལུགས་དང་། །ཐོས་བསམ་
སྟོམ་བ་འདོར་བ་ལྷན་ཅིག་བྱས། །ཏ་ཅང་ཆིག་ལ་ཞེན་པའི་གོ་རྒྱ་དང་། །ཆིག་
གིས་རྒྱལ་པམ་ཅོད་པའི་ཐོས་བ་འདིས། །སྒྲོ་སྒྲན་དུ་བཀྲུག་པའི་ཉམས་ལེན་
དང་། །སྒར་བསགས་དགེ་རྩ་འཛོམས་བ་མཉམ་དུ་བྱས། །འདག་སྐྱར་མཆོམས་
ནས་འདིག་རྟེན་པོ་རུས་དང་། །འདི་བྱ་འདི་བྱས་སེམས་པའི་སྒྲོ་བན་འདིས། །ཕྱི་
མ་ངན་འབྲེའི་རྒྱ་ཆོགས་བསྐྱབ་བ་དང་། །འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཆབས་
ཅིག་བྱས། །དམ་ཆོས་དར་བའི་མི་ཡི་གཙོ་བོ་རྣམས། །སྤེལ་མེད་གདོལ་བའི་
སྟོད་བ་བྱེད་བ་འདིས། །ཤན་བ་གདོལ་བ་ལས་ཀ་མེད་བ་དང་། །རང་གཞན་

གཉིས་ཀ་ཕྱང་བ་དུས་གཅིག་བྱས། །བསམ་ངན་གདུག་པའི་ཆང་གིས་སྒྲིམ་གྱུར་ཅིང་། །དམ་བས་སྒོད་པའི་སྣ་ཞགས་རིང་རྒྱུང་བ། །དཀར་དང་མེར་བའི་གཉིས་འཐུང་མང་པོ་ཡིས། །འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་པད་ཆལ་སྟག་མེད་བྱས། །སྒོམ་བ་སྤྱིད་ཅེའི་སྒྲིམས་འབྲུག་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། །སྤྱིར་ཡང་འོག་མའི་སེམས་སུ་ཕྱུང་བས་སྒྱོ། །བསམས་བ་རིག་པའི་གནས་ལྔར་མཁས་གྱུར་ཀྱང་། །དུད་འགྲོ་རི་བཞིན་ཆེ་འདིར་ཞེན་བས་སྒྱོ། །ཐོས་བ་གཞུང་ལུགས་འབྲུམ་སྟག་ངག་འདོན་ཀྱང་། །རྒྱལ་པོ་གདུག་པའི་གྲོས་དཔོན་བྱེད་བས་སྒྱོ། །འཁོར་བའི་བདེ་འབྱོར་རི་ལྟར་དུན་ཆོགས་ཀྱང་། །ཐ་མ་ངེས་བར་རྒྱད་བས་འཛོམས་བས་སྒྱོ། །གསོན་བ་འཆི་བས་ངེས་བར་འཛོམས་བ་དང་། །ལང་ཆོ་རྒྱ་བས་ངེས་བར་འཛོམས་བས་སྒྱོ། །ནད་མེད་ངེས་བར་ནད་ཀྱིས་འཛོམས་བ་དང་། །འདུས་བ་ངེས་བར་སོ་སོར་འབྲལ་བས་སྒྱོ། །མཐོན་པོ་དམའ་མོར་ངེས་བར་ལྷུང་བ་དང་། །འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ངེས་བར་འདོར་བས་སྒྱོ། །པན་གཞོད་གང་ལའང་ཡིད་བརྟན་མེད་བ་དང་། །འདོད་བ་བསྟེན་བས་ཆིམ་བ་མེད་བས་སྒྱོ། །ལ་ལ་དགའ་བཞིན་སྟག་བསྐལ་རྒྱ་ལ་འབྲུག །ལ་ལ་སྟག་བཞིན་དབང་མེད་མནར་བས་སྒྱོ། །ཀུན་ཀྱང་བདེ་འདོད་མི་དགོ་སྦྱོད་བ་དང་། །སྟག་བསྐལ་མི་འདོད་དགོ་བ་སྤངས་བས་སྒྱོ། །མདོར་ན་འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་གསུང་རབ་ལས། །འཁོར་བའི་གནས་ཚུལ་རི་ལྟར་གསུངས་བ་བཞིན། །འབྲུལ་མེད་མདོན་སུམ་མཐོང་བས་སྒྱོ་བ་དང་། །ཐུབ་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཅུང་ཟད་ཉིད། །ལྷན་པོ་མོངས་བ་ཆོས་

རྒྱས་མེད་པ་དང་། །ཆོས་བྱེད་ཁེངས་པས་འགྲིང་ལ་ཅི་ཆ་ཡོད། །ཁོ་ལོ་སྟོན་
བསགས་དག་བས་དལ་འབྱོར་ཐོབ། །བརྒྱད་ལྡན་དམ་པ་མང་པོས་རྗེས་སུ་
བཟུང་། །མདོ་སྤགས་མན་ངག་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་ཁུས་གསོས། །གནས་དང་
གྲོགས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་། །དེ་ཕྱིར་མཐོག་ཆུང་ཆེ་འདྲིའི་འདུན་
མ་དོར། །སྣ་ཐག་མི་ལག་མ་ཤོར་རང་གིས་འཛིན། །ལྟོ་གོས་མཐའ་གཉིས་
མ་སྤྱང་དབེན་གནས་འགྲིམས། །གཡེང་མེད་སྒྲ་མའི་མན་ངག་དོམས་པར་
སྟོང་། །སྟོ་ཤས་ཁྲི་སྟན་ས་ལའི་བགས་སྟེང་ན། །ཁྲིལ་ཡོད་དོ་ཆའི་ཀ་ཤི་ཀ་
ཁྲོན་ཅིང་། །སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཐོར་ཅོག་བཅིངས། །ཆད་
མེད་བཞི་ཡི་མིག་རྩ་དམར་འཁྲུགས་ཤིང་། །ཆངས་སྟོང་ཞི་དུལ་ཨག་ཆོམ་རིང་
པོས་བརྩི། །ལྟ་བཞིའི་ཆངས་སྟེང་དཀར་པོ་ལུས་ལ་འཆང་། །སྟེ་སྟོང་གསུམ་
གྱི་གསང་ཆོག་ངག་ནས་འདོན། །བསྐྱབ་གསུམ་བདུད་རྩིས་སེམས་ཀྱི་རིལ་
བ་བཀང་། །བདག་གཞན་མཉམ་བཞིའི་ཐབ་ཁུང་དཀར་པོའི་ནང་། །མཐའ་བུལ་
ལྟ་བའི་མེ་ལྷེ་འབར་བའི་དབུས། །རང་ཉིད་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བྱད་ཤིང་
དང་། །འཛིག་ལྟའི་མར་ཁུ་ལྟག་མེད་བསྐྱེད་ལ་བཅོན། །བཀའ་གདམས་བྲམ་ཐེ་
གཅིང་མའི་རྣམ་ཐར་ལ། །གཉིས་སྦྱིས་སྤྲོ་པོ་བདག་ཀྱང་ལྟག་པར་མོས། །སྐྱབས་
གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། །རྣམ་ཐར་འདི་འདྲས་ཆེ་མཐར་
ཕྱིན་པར་ཤོག །དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུངས་པའི་མཐར། །ཡུན་རིང་
འགྲོགས་པའི་གྲོགས་བཟང་ལུས་སེམས་གཉིས། །མ་རུངས་འཆི་བདག་སྤྲོ་མས་

བྱེ་བའི་ཚོ། །དེ་ཡི་མོད་ལ་སེམས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཡིས། །དེ་ལ་མི་འདོད་མེད་པར་
དགའ་བཞིན་དུ། །སྟོན་ལམ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་བཞོན་པ་ལ་རོལ་ཏེ། །མི་པམས་རྒྱལ་
བའི་མདུན་སར་ལེགས་བསྐྱོད་དེ། །རྒྱལ་སྲས་མཐུ་ཆེན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་
དུ། །ཐེག་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྟོང་བར་ཤོག། །ཞིང་ཁམས་བྱེ་བར་རྒྱལ་
རྣམས་བལྟ་བ་དང་། །དོ་མཆར་མཆོད་པ་རྒྱ་མཆོས་མཆོད་པ་དང་། །སེམས་
ཅན་རྒྱ་མཆོ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །དབག་མེད་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྟོན་པར་
ཤོག། །ཆོག་ས་གཉིས་རྒྱ་མཆོའི་པ་མཐར་བྱིན་པ་ན། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་རྒྱལ་
བ་སྲས་བཅས་ཀྱི། །མཛད་པ་རྒྱ་མཆོའི་བྱེ་བྲག་རི་སྟེང་པ། །བསྐྱལ་བ་རྒྱ་
མཆོར་བདག་གིས་སྟོད་པར་ཤོག། །རྣམ་དཔྱོད་དདུལ་དཀར་མེ་མོང་ཡངས་
པའི་ངོས། །ཀུན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བཞིན་རས་གསལ་བ་འདི། །སྟོན་བསགས་རྣམ་
དཀར་བཟང་པོའི་བྱེད་ལས་དང་། །ཡོངས་འཛིན་གསུང་གིས་བྱི་དོར་བྱས་པའི་
མཐུས། །མེ་མོ་ལུག་ལོ་རྟོར་ལྷ་བཙུ་གཅིག་པར། །སྤྱོད་བཅད་མཆོམས་ངོས་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་ལོ་ལ། །གསོལ་བ་བཏབ་ཆེ་སེམས་ལ་ཤར་བ་བཞིན། །མི་ཉིའི་
མིང་གིས་ཕུར་བུ་ལྷོག་ཏུ་བྱིས། །མཆོལྟོ། །

ག་རེ་སེམས་ལ་འབྲེང་བའི་ཉམ་ཐག་འགྲོ། །ཁ་ཅམ་མིན་པར་སྟོལ་འདོད་
བྱང་ཚུབ་སེམས། །ག་ན་གནས་ཀྱང་མ་བཟེད་དུ་རེ་བ། །ངན་སྤྱིས་བྱ་དམ་
པའི་རྣམ་ཐར་སྟོང་། །ཅ་རེ་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་བའི་ཡུལ་ཉེ་ན། །ཆ་ལུགས་ཕུར་
སྤྱིག་མཛེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་འདི། །ང་སོགས་བཟའ་བཏུང་འདུ་འཛིའི་རྒྱེན་

གྲིས་བསྐྱེད། །ཉ་པ་གདོལ་བ་ཇི་བཞིན་ངན་འགྱོར་འགྲོ། །ཉ་ལའི་ཤིང་བྱང་ལ་
སོགས་དབེན་བ་བསྟེན། །ཐ་མལ་སེམས་འདི་བྱན་ཤེས་བརྟན་པོ་ཡིས། །ད་
རེས་དལ་འགྱོར་ཐོབ་དུས་བརྟལ་བྱས་ནས། །ན་ཀ་འཆི་སོགས་འཁོར་བའི་པ་
རོལ་འགྲོ། །པ་སངས་ལྟར་དཀར་དགོ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱུན། །པ་མ་སེམས་
ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱབ། །བ་འཛེས་ཅམ་དུའང་དོན་མེད་བྱ་བ་སྤང་། །མ་
ལུས་འགོ་ལ་དམིགས་མེད་ངང་ནས་བསྟོ། །ཅ་ལྟར་མཐོག་ཆུང་རང་དོན་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར། །ཆ་བྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅི་ཡང་སྟོན་ཆད་སྟོང་། །ཇ་ཡའི་གསུང་སྐྱེས་
དབྱ་བཅོམ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་། །ཉ་ལྟར་སྤར་བས་གཞན་དོན་ཁུར་མ་ཐེག། །ཞ་
གོས་རྩལ་ཀྱང་སྤྱང་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡིས། །ཟ་བྱེད་གཤེན་རྗེའི་ཟས་གྱུར་ཉམ་
ཐག་འགྲོ། །འ་ལུར་སྤིག་སྤྱག་བདག་ལ་ལེན་བྱེད་ན། །ཡ་མཆན་རྒྱལ་བ་
སྤས་བཅས་ཀྱན་གྲིས་བསྐྱབས། །ར་བ་བཀལ་དཀར་འཁོར་བའི་བཅོན་ཁང་
འདིར། །ལ་ལ་སྤྱིད་ཀྱང་སྤྱར་དུ་ལོག་མར་ལྟོང་། །ཤ་རུས་བགས་བ་མེ་ལྷེ་འབར་
བས་བསྐྱེད། །ས་གསུམ་འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་གདོན་གྲིས་སྟོ། །ཉ་ཅང་འུགས་བྱག་
རྒྱན་རིང་འཁོར་བ་འདི། །ཨ་རེ་དོན་ཆེའི་དལ་འགྱོར་ཐོབ་དུས་སྟོང་། །ཨ་དོན་སྤྱི་
མེད་ཉ་ལས་ཟབ་མོའི་དོན། །ས་སོགས་འབྱུང་བཞི་ཤ་ཁྱག་ནང་གི་ལུས། །ལ་
མེར་བདེན་གྲུབ་རི་མོང་ར་བཞིན་མེད། །ཡ་མཆན་རྟེན་འབྲེལ་འཕག་ཞེན་པའི་
གཞི། །ཟ་པ་སོ་སོགས་བག་ལ་ཞ་བའི་བདག་ཁྱེལ་ཡོད་མེད་ལེགས་གསུང་ང་
ཡའི་བཀའ། །ཆ་བའི་མེ་ལྷེས་རྩ་ཕྱང་བསྐྱེདས་པ་བཞིན། །མ་ལུས་སྟོ་སྤྱར་བ་

འཛོམ་ཙམ་དུ་སེལ། །པ་རོལ་ཞི་མཐའ་བ་དང་སྲིད་མཐར་གནས། །ན་རེ་བཙོན་
པས་ད་རེས་ཅིས་ཀྱང་བསྒྲོག། །ཐ་མར་ཏ་ཐ་ག་ཏའི་གོ་འཕང་མཆོག། །ཉ་གང་ཆ་
བའམ་ང་ཤིང་ལྷོན་པ་ལྟར། །ཆ་ཤས་ཡོན་ཏན་ཅ་རེ་རྫོགས་པ་དེ། །ང་ཅག་ག་ལེ་
མི་བྱེད་ལྷུར་དུ་གྱུབ། །ཁ་བཤད་མཁས་པའི་ཀ་རེ་གོ་རེ་ཡིས། །རང་གཞན་
མ་བསྐྱེད་ལྷུར་དུ་བཙོན་འབྲས་ཅོམ། །གསལ་བྱེད་ལུགས་འབྱུང་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་
ཆུབ་སེམས། །ལུགས་ལྷོག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ། །ཉམས་
མཆར་ཆོགས་སུ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྲིས། །

ཡང་གཅིག །ན་མོ་གྲུ་རུ། ཕུལ་བྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས། །ཀྱན་གྱི་
སྤྱི་གཙུག་གིས་མཆོད་ཀྱང་། །ཉམ་ཆུང་ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བའི། །སྒྲ་མ་ལ་སྤྱིང་
ནས་འདུད་དོ། །རང་ཉིད་ལ་རང་གིས་བཅེ་ན། །རང་སེམས་ལ་རང་གིས་གྲོས་
འདེབས། །རང་མཆར་ལ་རང་གིས་ཆོལ་བའི། །རང་ཆོག་འདི་རང་གིས་གསན་
དང་། །སྔོན་མཐའ་མི་མཛོན་པའི་འཁོར་བར། །འཁོར་བའི་བདེ་འབྱོར་ཀྱན་
སྤྱོད་ཀྱང་། །སེམས་ལ་ཆོམ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་། །མི་བཟོད་སྤྱག་བསུལ་ཀྱན་སྤྱོད་
ཡང་། །ད་དུང་ཐར་འདོད་ཞིག་མ་སྐྱེས། །ལུས་ཉེན་བགང་ཡས་ཤིག་སྒྲངས་
ཀྱང་། །ཆོས་ལྡན་མི་ལུས་ཤིག་མ་ཐོབ། །སྒྲ་དོར་མ་ནོར་བར་སྔོན་པའི། །མཆོན་
ལྡན་སྒྲ་མ་དང་མ་འཇལ། །དེས་པར་སྲིད་ཞི་ལས་སྒྲོལ་བའི། །ཐུབ་བསྐྱར་ཆོས་
སྔོ་རུ་མ་ཆུད། །ད་རེས་སྐབས་ལེགས་ཀྱི་དབང་གིས། །དལ་འབྱོར་ཕུན་
ཆོགས་འདི་ཐོབ་ནས། །གཞོན་ནུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། །ཐུབ་བསྐྱར་ཡོངས་

རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ། །བཤེས་གཉེན་དུ་མ་དང་མཇལ་ཞིང་། །མདོ་སྡགས་
གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྲིང་པོ། །དེས་འབྱུང་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟ་བུ། །རིམ་གཉིས་
ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ནམས། །སྤྱོད་པ་འགྲོ་རེ་ལེགས་པར་གོ་དུས། །གོ་ལུལ་
སེམས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བྱིར། །མི་རྟག་སྐྱོ་ཤིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས། །པ་ལུལ་ཉེ་
དུ་དང་མཇལ་འགྲོགས། །སྤྲོས་མེད་རྒྱལ་བ་བསྐྱུར་གཅིག་བྱས་ནས། །སྤང་སྤྲོངས་རེ་
སྤུལ་དང་ཤིང་བྱུང་། །ཆགས་མེད་དཔེན་གནས་ཀྱན་འགྲིམ་ཞིང་། །ཟས་གོས་
སྒོག་འཆོ་ཅམ་བརྟེན་ནས། །ལོང་མེད་བཙུན་འབྲུས་ཤིག་ཅོམ་རན། །མདུན་མ་
གཏན་ལེགས་དང་གཏན་ཉིས། །ད་རེས་ཆེ་མུག་འདིར་བྱུག་འདུག །ལོང་
ཡོད་སྤྲིང་ཁམས་འདི་དོར་ནས། །ཞེ་བཅད་སྤྲིང་རུས་ཤིག་བསྐྱེད་རན། །དམ་
ཆོས་བྱེད་འདོད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་། །འདི་སྤང་ཡང་ཡེང་ལ་ཟད་ནས། །དལ་འབྱོར་
སྤྲོང་ལོག་ལ་འཆའ་བས། །འབྲལ་དུ་ཐག་ཆོད་ཅིག་བྱ་རན། །རྩ་ལ་དབྱེ་བུ་
ཡིས་བྲིས་འབྲེལ། །འདི་ནང་སྒོ་བྲིད་ཀྱན་དོར་ནས། །སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་འདི་
བསྒྲོམ་རན། །སྤྲོད་བཅུད་མི་རྟག་ཅིང་མི་བརྟན། །ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་དང་འབྲ་
བར། །ཏ་ཅང་ཞེན་པ་འདི་དོར་ནས། །སྤྲིང་པོ་དམ་ཆོས་ཤིག་བྱེད་རན། །མཆར་
སྤྱག་ལང་ཆོ་དང་ལྡན་ཞིང་། །ནད་མེད་ལོངས་སྤྲོད་ཀྱན་འདོམ་ཡང་། །མ་རེས་
སྤྲོ་བྱར་དུ་འཆི་བས། །འདུ་འཛི་བཙན་ཆོད་དུ་སྤྲོང་རན། །འདོམ་དུས་ཁ་གསལ་
ལ་མཁས་པའི། །མཇལ་འགྲོགས་བཞིན་འཇུག་ཅན་མང་ཡང་། །ན་ཆ་དབུལ་
པོངས་ཀྱིས་གཞུངས་ཆོ། །མི་པན་གྲོགས་ངན་ཀྱན་འདོར་རན། །ཟས་གོས་སྤྲོན་

བཅོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ཀྱང་། །ན་ཆ་སྤྱག་བསྐྱུང་གི་འབྱུང་ཁུངས། །མི་གཙང་
འདོར་ངེས་ཀྱི་ལུས་འདི། །འདོར་ཆེ་འགྲོད་མེད་ཅིག་བྱེད་རན། །ཐབས་ཚུལ་སྣ་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུབས་ཀྱང་། །བསོག་བསྐྱུང་སྤྱག་བསྐྱུང་དང་སྤྱིག་པས། །འདི་
ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བའི། །ཁོར་ཇུས་འཆིང་ཐག་འདི་སློད་རན། །འཛིགས་
བྱུང་དུག་སྤྱུལ་གི་ཆང་འབྲ། །སྤྱིད་གསུམ་འཁོར་བ་འདི་རྒྱ་བཅས། །ད་རེས་
བསྐྱུང་གསུམ་གི་ཉམས་ལེན། །བཙོན་པ་ཤུགས་དག་གིས་སློད་རན། །བདེ་
འདོད་སྤྱག་བསྐྱུང་ལ་འཛིགས་ཀྱང་། །དག་སློང་སྤྱིག་པ་ལ་རེས་པའི། །ཁྲང་
དོར་གོ་ལོག་གི་པ་མ། །སློལ་འདོད་བྱང་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་རན། །སློན་ཆད་
ལས་རོལ་སོང་བའི། །འཁོར་བའི་བྱ་བ་ལ་བསམས་ན། །བྱ་སྤྱོད་ཆེན་གི་
སློད་པ། །རྒྱལ་སྤྱས་ནམ་ཐར་ལ་བསྐྱུང་རན། །རྒྱ་རྒྱུན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བཅོས་
པའི། །བཅོས་མའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བསྐྱུང་ཆེ། །རྒྱུན་པ་བདེན་བྱུང་དུ་འཛིན་
པའི། །གཡོ་ཅན་བདག་འཛིན་འདི་འདུལ་རན། །གངས་མེད་བསྐྱུང་བ་ལ་མི་
སྟོས། །སྟོགས་དུས་ཆེ་བྱང་གཅིག་ཁོ་ནར། །ངེས་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྟེར་
བའི། །གསང་སྤྱགས་ཐབས་ལམ་འདི་བསྐྱོམ་རན། །སྤྱང་བ་གདོང་འདེད་གི་བན་
ཅུང་། །དཔོན་མེད་གཡོག་མེད་གི་སློབ་དེ། །དབྱ་མེད་གཉེན་མེད་གི་ལུལ་དུ། །རེ་
མེད་དོགས་མེད་ཅིག་བྱེད་རན། །སློབ་ཤུགས་དམ་ཆོས་ལ་གཏད་ནས། །མི་མེད་
ལུང་སྟོང་ལ་གནས་པའི། །སློབ་འགྲེལ་དཀོན་མཆོག་ལ་བྱས་ནས། །ཆེ་གཉན་
རོ་འཛིན་གིས་ཅི་བྱེད། །དཔང་པོ་རང་སེམས་ལ་བཅོལ་ནས། །དག་སློང་

ལ་ངོ་སློག་མེད་ན། །མི་མང་གི་ཁ་ལོག་བྱང་ཡང་། །འཆི་དུས་སུ་འགྲོད་པ་ཅི་
ཡོད། །དད་པ་སྐྱེ་ཤིང་གཉིས་འབྲེས་ནས། །སེམས་རྒྱུད་དམ་ཆོས་དང་འབྲེས་
ན། །སྟོ་གོས་རི་ལྷར་དུ་ཤོངས་ཀྱང་། །གཞན་འགྱོར་ལ་སློན་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །ཆང་ལ་
མ་ཞོར་བའི་ལམ་མཆོག་། །ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ལ་རེས་ན། །ཉམས་རྟོགས་ཡོན་
ཏན་གྱིས་དབུལ་ཡང་། །ཆོས་རྩ་འདི་བྱེད་དོན་ཅི་ཡོད། །དལ་འགྱོར་འདི་མིན་ཏེ་
རྟེན་དཀའ། །རྟེན་པ་འདི་ཡུད་ཅམ་མི་རྟག་། །ཕྱི་མ་འདི་ཤུལ་རིང་ཡང་། །འདི་
སྤང་ལ་ཡེངས་ལོང་མི་འདུག་། །ཅུང་ཟད་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ། །ཆེ་མཐུག་
སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱིལ་བར། །ཁྲ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་། །ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་
འཕྲིན་ལས་བསྐྱབ་མཛོད། །ཅེས་གྱུར་སློན་རི་ཁྲིད་དུ་རང་གི་སྤྱི་བར་གསུམ་
གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་ཡང་བྲན་ནས་ལག་དཔ་དུ་བྲིས་བའོ། །བཀའ་ཤིས། །

མི་རྟག་འཆི་བ་འདི་བྲན་ནས། །འདི་སྤང་བུན་ཆོགས་ལ་མ་ཞེན། །ལས་
འབྲས་སྐྱ་མེད་འདི་བསམས་ནས། །སྤྲིག་སྤོང་དགེ་སྐྱབ་ལ་རེས་རེས། །འགྲོ་
ཀྱན་བྲིན་ཅན་དུ་བྲན་ནས། །བྲིན་བཟོ་བན་བདེ་ལ་སྤྱོར་མཛོད། །ཆོས་ཀྱན་
སྤང་ཅམ་དུ་ཤེས་པས། །བདེན་ཞེན་འབྱུལ་པ་འདི་བཤེགས་མཛོད། །རང་ལུས་
ལྷ་སྐྱ་དུ་བྲན་པས། །ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་འདི་སྤོང་མཛོད། །དབང་བཞིའི་བརྟ་
དོན་འདི་བྲན་ནས། །སྐྱ་བཞི་ཆེ་འདི་ལ་ཐོབ་མཛོད། །མཁའ་ཁྲབ་འགྲོ་ཀྱན་གྱི་
ཁམས་བཞེན། །སྤྱ་ཆོགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་དོན་མཛོད། །ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་
ལས་གྲུབ་པའི། །དཔལ་འགྱོར་འཇོག་མེད་གྱི་རྟོང་ལ། །ཉམ་ཐག་ཉོན་མོངས་

གྱི་པ་མས། །ནམ་མཁའ་ཇི་མིན་དུ་སྒྲིད་མཛོད། །དག་སྒྲུང་དགའ་སྒྲོ་ཡི་རང་
ནས། །བྱམས་པ་ཞེས་པ་ཡི་མིང་གིས། །དུས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ནི་དགེ་བར། །ཆབ་
མདོ་བྱམས་སྤིང་ནས་ཕུལ་ལོ། །

ན་མོ་རྩ་ཏུ་ཡུ་ཡ། །སྤྱིད་དུས་གོགས་བཤེས་ཆོ་མང་ཞིང་། །བཞིན་འཇུ་མ་
ཆིག་འཇམ་ཅན་མང་ཡང་། །ན་ཆ་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་མནར་ནས། །ཅི་བྱ་གཏོལ་
མེད་ལ་ཐུག་དུས། །རང་འདོད་འཁྲི་བ་གཏན་མེད་པའི། །ཐུགས་ཇེ་པན་སེམས་
གྱིས་སྒྲིབས་མཛོད། །མགོན་མེད་ཉམ་ཐག་གི་རེ་གནས། །སྤྱི་མེད་སྒྲ་མ་དང་
དགོན་མཆོག་། །འབྲལ་མེད་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བཞུགས་ལ། །བཅེ་ཆེན་ཐུགས་ཇེ་
ཡིས་བྱུངས་ཤིག། །བདག་ལུས་ལོངས་སྒྲིད་ཀྱན་འབུལ་ལོ། །སྤྱིད་སྤྱག་ཁྲིང་
རང་རང་མཁྲོན་ནོ། །དལ་འབྱོར་མི་ལུས་གྱི་རིན་ཆེན། །འདུན་མ་ཡགས་ཉེས་
གྱི་མཆམས་འདིར། །མི་པན་པན་པ་ལྟར་བཅོས་པའི། །གཉེན་བཤེས་འདུ་འཇི་
འདིས་བསྐྱས་བྱུང་། །མི་ཉག་སྒྲི་ཤས་གྱིས་བསྐྱལ་ནས། །རང་གཞན་གཏན་
བདེ་ལ་འགོད་ཕྱིར། །སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་དང་སེམས་བསྐྱེད། །གཡེང་མེད་
ད་ལྟ་རང་བསྐྱོམས་གཏོང་། །དགེ་སྤྱིག་ཆུང་ཏུ་ཡི་རྒྱ་ལས། །བདེ་སྤྱག་ཆེན་པོ་
རང་འབྲེན་པའི། །དཀར་ནག་ལས་འབྲས་གྱི་སྒྲ་དོར། །རང་སེམས་དཔང་
བཞག་གིས་བསྐྱབ་གཏོང་། །ནམ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བསྐྱབ་པའི། །འཁོར་བའི་བདེ་
འབྱོར་འདིའི་གནས་ཚུལ། །སྒྲ་མའི་མན་དག་གིས་ཤེས་བྱུང་། །ད་ནི་དབེན་
གནས་ལ་འགྲིམས་འགྲོ། །སྤང་སྤྲོངས་གཡའ་རི་སོགས་འགྲིམས་ནས། །བདག་

འཛིན་མེད་པ་དང་བཅས་པ། །བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱིས་བཅོམ་ནས། །ཞི་
བ་མུང་འདས་ལ་ཆས་འགྲོ། །རང་མགོ་ཅི་ཐོན་གྱི་དམ་ཆོས། །ཐེག་ཆེན་དམ་
ཆོས་དང་བསྐྱེན་ན། །དུད་འགྲོའི་ཀུན་སྐྱོད་དང་འབྲ་བས། །ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་
རྣམས་རི་བཞིན། །རང་དོན་ཡལ་བ་རུ་དོར་ནས། །ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་ལ་
པན་ཕྱིར། །ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐྱོད་པ། །དུད་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་ནི་མི་
འདོར། །ཉམས་ལེན་ཕྱོགས་རེ་ལ་ཞེན་པའི། །ལྟར་སྤང་གདམས་ངག་ཀུན་
དོར་ནས། །ཐབས་ཤེས་ཆ་ཆར་གི་ཉམས་ལེན། །མཉམ་རྗེས་སྤེལ་བ་རུ་སྐྱོང་
ངོ། །དོན་ཆེན་དམ་ཆོས་འདི་བསྐྱབ་ཕྱིར། །མི་མེད་ལུང་སྟོང་དུ་གནས་ནས། །ལྟོ་
གོས་གཏམ་གསུམ་ལ་གྱུར་བསྐྱེད། །སྤང་བ་གདོང་འདེད་ཅིག་བྱེད་དོ། །འིན་
ཆེན་གླ་མ་རྗེ་མཉེས་ཕྱིར། །མི་ཆེ་སྐྱབ་པ་ཡིས་བསྐྱེད་ནས། །དམ་བ་རྣམས་
ངེས་པར་དགྲས་པའི། །སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་རང་འབུལ་ལོ། །མ་གྲན་སེམས་
ཅན་རྣམས་སྐྱོལ་ཕྱིར། །ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་གྱི་འཆིང་བ། །འཛན་ཤེས་སྟོབས་ལྡན་
གྱི་མཆོན་གྱིས། །ཆེ་མཁུག་འདིར་ངེས་པར་གཙོད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུན་རན་གྱིས་
མ་བསྐྱོད། །དམ་ཆོས་བསམ་པ་ལྟར་མཐར་ཕྱིན། །རང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀུན་
འབྲུབ་པའི། །བཀའ་ཤེས་གླ་མ་ཡིས་སྐྱོལ་ཅིག །

ལམ་སྒྲིགས་མགྱུར་མ་མདོར་བསྐྱེད་བཞུགས་སོ། །རང་ཅག་རྣམས་
གྱི་སྤང་བྱས་ལས་རྣམས་ལ། །སྟོང་པོ་མེད་པར་སོང་ཚུལ་ལེགས་བསམས་
ནས། །སྟོང་པོ་རྣམ་དག་ལེན་ཚུལ་ཤེས་བྱས་ཏེ། །ད་ངེས་བཅོན་འབྲུས་

བརྩམས་པ་མ་གཤམ་མཛོད། །སྐབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཟླ་མར་གསོལ་བ་
ཐོབ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ཆོས་ལ་ནང་ནས་བསྐྱལ། །རྩང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་
ལམ་རྣམས་གཞུང་བཞིན་དུ། །ཐུན་དངོས་ཐུན་མཆོམས་གཉིས་སུ་བཅད་བྱས་
ནས། །རང་འདོད་སྤངས་ཏེ་ཟླ་མའི་གསུང་བཞིན་དུ། །འཆི་དུས་འབྱོད་པ་མེད་
པ་བབྱིད་འཆལ་ལོ། །

སྐབས་གནས་ཀུན་འདུས་ཟླ་མར་གསུམ་འདུད། །རབ་བྱུང་ཟང་ཟེང་སྦྱིན་
གཏོང་མི་རིགས། །དེ་ལས་ཐུན་གཅིག་པན་ཡོན་ཆེ་གསུང་། །དཔག་བསམ་
ཤིང་གི་སྤུ་གུ་དཔེར་བྱས། །འདི་ནས་མ་འོངས་སྦྱེས་རབས་ཀུན་གྱི། །ལུས་
དང་ལོངས་སྦྱོད་དག་ཅ་རྣམ་གསུམ། །བཏང་བསྐྱང་དག་སྦྱེལ་རང་གིས་བྱ་
གསུང་། །ཆོས་དང་མི་འཛིགས་སྦྱིན་གཏོང་སྐབས་སུ། །ལམ་རིམ་བཤད་དང་
འོད་ཀྱི་སྤྱང་ཚུལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་ཚུལ་བཅ་ཟེ་སྤྱང་དང་། །སྤར་ཐང་གཤགས་
གཞོན་བྱ་སྒོལ་ལྟར་བྱ། །ཁོང་ཁྲིའི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་བསྒོམ་ཚུལ། །སྦྱོད་
འཇུག་ལུང་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོས་བདུད་བཅོམ་
ལྟར་དང་། །བྱམས་པའི་སྟོབས་དང་བྱང་སྤོང་བཟོད་པའི། །རྣམ་ཐར་ལྟར་
བསྐྱབ་ད་ལྟ་རང་ལ། །བརྗོད་བྱེད་ཅམ་ལས་གཞོད་པ་དངོས་མེད། །དེ་ལའང་
མི་བཟོད་དེ་ནས་ཅི་བཟུབ། །མ་སྦྱེས་མི་སྦྱེས་པ་འཛོམས་ལ། །ཁོང་ཁྲི་ལས་
སྟོབས་ཆེ་བའི་སྤྲིག་མེད། །འདི་དག་བྲན་ནས་ཁོ་དང་འཐབ་དགོས། །ཁོ་སོར་
བཞག་ནས་ཁོ་ལ་དོན་མེད། །ཆོས་འཛིན་དང་ལེན་སྐབས་སུ་ངོ་བོ། །གསེར་

སྒྲིང་པ་ཡི་རྣམ་འབྱོར་དཔེར་གསུངས། །འཆི་ཁར་བྲག་པོའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་
པ། །སྒོགས་དང་གནས་ལ་ལེ་ལན་མི་བདེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དགེ་རྩལ་ཆགས་
ཤིང་། །བརྒྱབ་ནས་མནར་མེད་དཔུལ་བར་དེ་འགྲོ། །དེ་བས་ལས་འབྲས་མི་
བསྐྱུ་བསམས་ནས། །དེ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་མན་ངག། །ཡིན་གསུང་འདི་ལ་
ནན་ཏན་ཆེར་མཛད། །ཐེག་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ལུས་དང་ངག་གི། །ཅ་བ་ཅ་བ་མ་
ཡིན་སེམས་ཀྱི་གོ་བྱོལ། །བསོད་ནམས་ལུས་བདེ་སྙིང་རྩེ་སྒོན་ལམ། །དངོས་
རྣམས་སྐྱུ་མར་ཤེས་པ་མཁས་པ། །བསམ་གཏན་ཉམས་ལེན་གནད་གསུམ་
ཤེས་བྱ། །གནས་དང་དམིགས་རྟེན་འཆོལ་བའི་བྱད་པར། །བསྐྱོམ་པའི་བྱད་
པར་རྣམ་གསུམ་དེ་ཡིན། །མཆོན་ཉིད་བྲག་ལྗན་གནས་ནི་དང་པོ། །ལྟ་སའི་རྩ་
བོ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་ལ། །བལྟས་ནས་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་ཡི་རྣམ་པ། །སེམས་ལ་ཡང་ཡང་
འདིས་བྱེད་གཉིས་པ། །སྒྲིང་ལམ་བརྒྱད་ལྗན་འདུག་ཚུལ་བཅས་སྟེ། །འབྱུང་
རྒྱུ་དབུགས་ཀྱི་ཁྲག་པ་ཉར་གཅིག། །རྒྱུང་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་ཡང་
ཡང་། །འདེན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པོ། །མཆོན་ཉིད་པ་ལ་གཙོ་བོར་དེ་
བསྐྱུགས། །དེ་ནས་ཉིང་འཛིན་ཡོན་ཏན་དད་འདུན། །སྒྲོ་བཅས་འདིས་པའི་
སངས་རྒྱས་སྐྱུ་གཟུགས། །མཆོན་གང་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར། །སྒྲིན་
མཆོམས་བསྐྱོམས་པ་བྲན་པ་ངར་ལྡན། །བྱིང་རྟོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་
བཅས། །སྐྱུ་ཡི་རྣམ་པ་རགས་པ་ཅམ་ལ། །བྱིང་རྟོད་བཀག་ནས་བསྐྱེམས་
ཏེ་བསྐྱོམས་པས། །སེམས་དགུའི་ཐ་མར་ཤིན་སྐྱུངས་རྩོགས་པར། །ཐོབ་

བ་ཞིག་ནས་དངོས་ཡིན་བསྐྱོམ་ཚུལ། །ཞི་གནས་རྗེས་མ་ཐུན་ཅམ་གྱི་སྟེང་
ནས། །གནད་གཞིའི་ཆད་མར་ཐུན་བཞིར་བཅད་ནས། །རེ་རེའང་སྒྲོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་ཆང་བར། །ཉམས་སུ་ལེན་བ་ཤེར་བྱིན་ཉམས་ལེན། །དེའང་ཆད་
མ་དང་པོ་མ་ངེས། །ཆད་མ་གཞན་གསུམ་བསྐྱོམ་ལ་དོན་མེད། །རྗེས་ཐོབ་ལྟ་བ་
ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི། །མདོ་སྤེའི་དོན་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་བྱ། །གནད་བཞིའི་
དབྱུང་བས་ཕྱང་སོགས་ཆོས་རྣམས། །རང་བཞིན་བཀག་ནས་རང་བཞིན་མེད་
བསྐྱོམ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཕྱིན་བྱུག་སྒྲོན་ནས། །རང་རྒྱུད་སྦྱིན་པའི་
དགོས་དོན་བསྐྱུ་བཞིས། །གཞན་རྒྱུད་སྦྱིན་པར་བྱེད་བ་ཡིན་གསུངས།།

སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་

གསལ་བྱེད་གྱི་ཐོག་མ་ཅན་བཞུགས་སོ། །

ཀ་ལ་ཤ་བཟང་ཡོངས་སུ་གང་བ་བཞིན། །ཁ་བ་ལྟར་དཀར་ཡོན་ཉན་
ཆོགས་གྱིས་གང། །ག་བྱར་ཐིགས་པའི་རྗེས་འགོ་འཕྲིན་ལས་གྱི། །ང་ཅག་འགོ་
བའི་གདུང་སེལ་སྒྲ་མར་འདུད། །ཅ་ཙོ་གདུང་བའི་ཐུང་ན་སྦྲེ་སྒྲགས་མཁན། །ཆ་
ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་འཛིན་པའི་ཉམ་ཐག་འགོར། །ཇ་སོགས་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱས་
ལ་མི་གཟིགས་པར། །ཉ་གང་སྒྲ་བའི་འོད་ལྟར་འཕྲིན་ལས་སྦྱོམས། །ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་
དངོས་སུ་བྱོན་གྱུར་ཁྱང། །ཐ་ཆད་སྦྱིགས་མའི་འགོ་བ་མགྱུ་དཀར་ཡང་། །ད་ལྟ་
ཐ་མལ་རྒྱལ་འཛིན་ཡོངས་འཛིན་རྣམས། །ན་འཆི་རྒྱུད་པའི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་

སྐྱབས། །ས་རྩ་མི་ཉའི་ལས་གྲིས་གཞི་བཟུང་ནས། །ས་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡང་སྤྱིང་
ཅེ་བས་འདོམས། །བ་ལང་ལྟ་བུའི་འགོ་ལ་ལྟག་པར་བཅེ། །མ་ལུས་རྒྱལ་བའི་
གདུང་འཆོབ་དོན་འཛིན། །ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཇེ། །ཆ་གང་
ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན། །རྩ་ཡའི་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ཞིབ་པར་
སྐྱངས། །ཕ་ལེ་བདེན་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བསམས། །ཞུ་གོས་ནམས་
ལ་མ་དགྲིས་འདུ་ཤེས་དང་། །ཟ་བའི་ཟས་ལ་སྦྱན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྟེན། །འ་ཁྱར་
ཁ་ལོ་ཆེ་བའི་ཅིང་སྦྱོད་སྐྱངས། །ཡ་མཆོན་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནམས་དཔང་
དུ་བྱས། །ར་ནོ་མ་ཉའི་ཞལ་ཅན་རིམ་གཉིས་དོན། །ལ་ཁྱར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
བཅོན་འགྲུས་ཅོམ། །ཤ་རུས་དོས་བཅས་མི་གཅང་ཕྱང་པོ་འདིས། །ས་སྤྱིང་
ཉིད་དཀའི་ཟུང་འདུག་ཐོབ་བྱས་ནས། །ཏ་ཅང་ཡུན་རིང་འབྲམས་པའི་འཁོར་
བ་བ། །ཨ་དོན་མཐར་ཐུག་ཆོས་སྦྱའི་གནས་ལ་འགོད། །སྒོ་ལྟན་དགའ་བ་
བསྐྱེད་པའི་ནམ་ཐར་གྲིས། །སྒོ་གོས་ཅན་ནམས་ཤིན་ཏུ་མགུ་བྱས་ནས། །སྒོ་
དམན་ནམས་ལའང་གང་འཆོམས་ལེགས་བཤད་སྟོན། །སྒོ་ཆེན་རྒྱལ་བའི་ཕྱི་
རྩེས་བསྟེགས་པར་བྱེད། །མ་ལུས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་ཅེར་སོན་ཀྱང་། །མ་གྱུར་
ཉམ་ཐག་འགོ་ལ་ལྟག་པར་གྲུས། །མ་སྤྱད་ནམ་ཐར་གཅང་མའི་བཀའ་གདམས་
བསྟེན། །མ་ལུས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཁིང་དུ་འཛིན་ལ་སྒྲོ། །མི་ལུས་ལན་ཅིག་ཅམ་
ཞིག་ཉིད་པ་འདི། །ལུ་མེད་འགོ་བ་ཀུན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར། །མེ་ལྟར་འབར་
བའི་བཅོན་འགྲུས་བྲགས་དྲག་གིས། །མོ་སྟན་ལྟ་བུར་བདག་ཉིད་འབངས་སུ་

འབུལ། །པ་མའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཡལ་འདོར་བའི། །ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་སྒོ་མིག་སྟོང་
ལྡན་པ། །པེར་པོ་རྩེ་བཙུན་དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ། །པོ་རྟོད་ཁྱོད་འདར་
བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཤོག། །ཤེས་རབ་མེ་ལོང་དག་པའི་ངོས། །ཤེས་བྱའི་
གཟུགས་བརྟན་གསལ་བའི་ཆོ། །ཤེས་འདོད་མེད་ཀྱང་ཤེས་མདོག་གིས། །ཤེས་
རབ་རྩལ་འདི་སུ་ཡིས་འགོག། །དག་ལ་དག་གི་དབང་ཕྱག་གིས། །བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ཤིང་སེམས་རྒྱད་ལ། །བྱམས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཞུགས་པ་ཞིག། །སྒྲ་མའི་
རྣམ་ཐར་བཙན་ནས་བྲིས། །

འཆད་ཚིད་ཚོམ་གསུམ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོགས་བཅད་

གཟེ་མ་ར་མགོ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་སྤ་ར་སྤ་སྟེ་ཡ། །མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་རང་གི་ངང་ཚུལ་
ཅན། །འཆད་ཚིད་ཚོམ་པས་འགྲོ་བའི་མིག་འབྱེད་པ། །དམ་པ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་
གྱུས་བཏུད་ནས། །ཁེངས་ལྡན་འགའ་ལ་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྒྲིང་། །བསམ་
གཏན་ཁང་བུར་གཞན་སྟོན་ཁོ་ན་སེམས། །བཏབ་པ་མ་གྲོ་མ་བཏབ་པ་གྲོ་
བའི། །རྩལ་པའི་སྟོང་ལ་རྣོ་བའི་ཆེར་མ་སྟེས། །རུར་གསུམ་དང་ལྡན་ཕྱོགས་
ངེས་མེད་པར་འཇུག། །མ་བསྐྱབས་འཆད་པའི་གོ་སར་འབྱིང་བ་དང་། །དོན་ལ་
མི་རིག་ཆོག་འཁྲིས་སྟོས་པ་དང་། །ཆོག་དོན་ལ་སྟོངས་ཚོམ་པའི་ཁུར་འཛིན་
པ། །བཟོད་པའི་གོ་ཆ་ཅུང་རྣམས་བག་ཟོན་མཛོད། །གཞོན་ནུ་ལང་ཆོ་རྒྱས་

ཆེ་ཆེད་མོས་གཡེངས། །ན་ཆོད་དར་ལ་བབ་ཆེ་ཆེ་འདིས་གཡེངས། །ཀླན་
འཆི་བས་ཟིན་ཆེ་ཟུག་རྩས་གདུངས། །པལ་ཆར་འཆད་ཚད་ཚུལ་པའི་འདུ་
ཤེས་བྲལ། །གང་ཆེ་མཁས་ཤིང་དོན་གཉེར་ཉན་པའི་ཆོགས། །འདུས་པའི་སྟོན་
དང་འདུས་ཆེ་སྟོང་ཅ་འདར། །འཆད་ཆེ་རྟོགས་དཀའི་ཆོག་དོན་མི་འགྱུར་
བཞིན། །འཆད་པའི་རེས་བབ་དུས་ཀྱི་ཆད་བ་བཞིན། །དང་པོ་ཉན་ཆེ་ན་
བར་མི་སྟོན་ལ། །བར་དུ་བསམས་ཆེ་སེམས་ལ་པན་བ་ཉུང་། །ཐ་མ་སྟོམ་
རྒྱས་པོངས་པའི་འཆད་ཉན་ཀྱུན། །ཤོགས་དང་རྩ་ཚུལ་འཐོབ་པའི་ལག་ཆ་
ཅམ། །གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དོན་བཟང་བདུད་ཅིའི་བརྒྱན། །ཅུང་ཟད་
ཅམ་ཡང་སེམས་ལ་མ་རེག་པའི། །སྐམ་པོས་སྐམ་པོ་བརྒྱན་པའི་འཆད་བ་
པོ། །འཆད་རྒྱའི་ཆོས་དང་སྔ་ནས་འགྲས་བ་འདྲ། །རྟོགས་དཀའི་ཆོག་དོན་
བཤད་པས་མི་འགྲོལ་བར། །སྐྱ་བའི་གཞུང་ལ་སྟོས་བ་ཆེ་བ་དང་། །དོན་མེད་
གཏམ་རྒྱད་གོང་པའི་འཆལ་ཆོག་གིས། །འཆད་པའི་དུས་ཡོལ་བྱ་བས་པོངས་
བ་འདྲ། །ཁོང་ན་གནས་པའི་དོགས་བ་བསུ་བ་དང་། །དངོས་སུ་བྱུང་བའི་སྟོགས་
སྔ་མ་ལོན་པར། །ལོང་བས་རི་དྲགས་མིང་གི་མདའ་འཕེན་ལྟར། །དགག་སྐྱབ་
ཉོག་པོ་རང་ཉིད་ངལ་བའི་རྒྱ། །འཆད་པའི་དོན་གྱི་རོ་བོ་གོ་རིམ་དང་། །མདོར་
བསྡུས་རྒྱས་བཤད་དོན་བསྡུ་ཁྱིལ་ཆག་གིས། །འབྲམས་སྐྱས་བཤད་པའི་
དོན་རྣམས་མི་འགྲེལ་པའི། །གང་བྱང་མ་འགྲེལ་སྟོན་པའི་ཆོག་དང་འདྲ། །རང་
གིས་ཤེས་ནས་ལག་དུ་སྦངས་པའི་ཆོས། །གཞན་ལ་འདི་ལྟར་གྱིས་ཞེས་མི་

སྟོན་པར། །སྤྲུལ་མཁས་ཀྱང་ལག་ལེན་རྒྱགས་པའི་ཆོག །སྤྲུལ་མཁས་ནི་ཅིའི་
མ་ཉི་བརྟེན་འདྲ། །རང་དང་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོགས་འགོག་བྱེད་པའི། །སུན་འབྲིན་
སྤྲུབ་དག་རིག་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས། །གཞན་ཕྱགས་འགོག་དང་རང་ཕྱགས་
བསྐྱབས་པའི་འབྲས། །རང་གཞན་སྟོ་སྐྱར་ལྟ་བུ་མི་སེལ་བར། །ཕྱོགས་སྤྲུ་
བའི་ཐོལ་སྐྱོར་འབའ་ཞིག་གིས། །ཆོག་དོན་མ་འབྲེལ་སྐྱོར་ཕྱགས་ལོག་པ་
འགོད། །འོལ་བས་ཤེས་དོགས་སྟོང་ཅ་འདར་བ་རྣམས། །ཆོམ་རྒྱན་སྤར་མ་ཞོར་
ལ་འཇབ་པ་འདྲ། །འོལ་བ་མཁས་པའི་ལུང་རིགས་སྤང་བར་འབྱོས། །མི་མཁས་
སྟོན་པའི་འདུན་སར་སྐྱད་འཕངས་མཐོ། །དྲིས་འཕངས་དྲུག་སྟེང་ཉུ་སྤྲུལ་ན་བ་
འགས། །རིག་པ་སྤྲུབ་འདི་འདྲ་ལྷག་པའི་སྟོན། །གཞལ་བྱའི་གནས་ལ་མ་སྤྱངས་
གཅིག་ཀྱང་མེད། །སེམས་ལ་པན་པའི་ཉམས་ལེན་གཅིག་ཀྱང་མེད། །གང་
དང་མ་འཁོན་རྩ་གོགས་གཅིག་ཀྱང་མེད། །འདི་དག་ཆོང་པའི་རྗེས་འབྲང་ཞོར་
སྐྱོར་འདྲ། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་གསུང་རབ་མཆོར་གནས་ཀྱང་། །ཆོག་སྐྱི་ཅ་མ་
གྱིས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཅན། །སེམས་རྒྱད་ཆོས་དང་ཅུང་ཟད་མ་འབྲེས་
པའི། །མཁས་པ་འདི་དག་མཆོར་གནས་གོར་མ་ཉིད། །མཁས་པའི་ལེགས་
བཤད་ཉིད་ལ་འཕྲོས་སྤངས་ཏེ། །མཁས་པས་སྟོན་པའི་ཆོག་དན་འབའ་ཞིག་
སྟུ། །མཁས་པའི་གཞུང་དང་རང་ཉིད་སུན་འབྲིན་པའི། །མཁས་རྩོམ་འདི་དག་
མིག་གི་ལིང་རྟོག་འདྲ། །དགག་སྤྲུབ་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་འདིའོ་ཞེས། །རང་
གིས་དག་ནས་ཐོགས་མེད་སྤྲུབ་པའི་དུ། །དགག་སྤྲུབ་བྱེད་ཆོ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་

འགོད། །དགོས་དུས་རང་ལ་མི་པན་སྤར་མའི་མཆོན། །མཁས་པས་བཤད་
པའི་སུན་འབྱིན་སྒྲུབ་ངག་ཀུན། །རང་དང་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བྱས་
ནས། །ཡང་དག་ལམ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བའི་ཐབས། །དེ་བྱིར་གཏན་ཆོགས་རིག་
པས་ཤེས་རྒྱད་བུལ། །སྦྲེ་བས་ཐོབ་དང་སྤངས་སྟོབས་སློ་བྲོས་བུལ། །འོན་
ཀྱང་རྩེ་མ་པའི་ཁུར་གྱིས་དུབ་པ་ནམས། །ཆོག་དོན་ཐ་སྙད་དོན་སྦྱི་མི་ཤེས་
བཞིན། །རྩེ་མ་པའི་བྱ་བ་གཤོག་ཆག་བྱ་དང་མཚུངས། །འཁོར་བར་འཁོར་
ཚུལ་ཐར་ལམ་བཟོད་ཚུལ་སོགས། །ཡང་དག་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོག་སྦྱར་
ནམས། །མ་ནིང་གཟུགས་མཛེས་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་ལྟར། །མཐོང་ན་མཆར་
ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་མི་འབྲུབ། །ནང་གི་རང་བཞིན་གསལ་བར་སྟོན་བྱེད་
པའི། །བཙོག་གཏམ་སྤར་ལེན་མངོན་བརྗོད་མཛེས་པོ་ནམས། །མཁས་ནམས་
ངོ་ཆ་སྦྱག་བྲོ་འཕལ་བྱེད་པའི། །མི་གཙང་བུམ་པ་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་ཉིད། །ཏ་
ཅང་མངོན་བརྗོད་བརྗོད་ཆོག་དམ་པོ་ཡིས། །ཀུན་ནས་བཅིངས་པའི་སྒྲེགས་བམ་
བྱངས་མང་ཡང་། །ཡི་དྲགས་སྤྱག་པོའི་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟར། །སྤྱ་ལའང་མི་
པན་མེད་པ་ཉིད་དང་མཚུངས། །ཡི་གེ་སྦྱི་ཡང་སྤེལ་བ་ཁོ་ནའི་བྱིར། །བསྐྱར་
སྤྱོད་མང་པོའི་ཆོག་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་ཡང་། །དོན་གྱི་མདོ་མེད་ཤོ་དང་མིག་
མངས་ལྟར། །ནམ་རྟོག་རྒྱ་བསྐྱེད་མགོ་བོ་འཁོར་བའི་རྒྱ། །རང་གི་སློ་བྲོས་རྩལ་
ལས་མ་འོངས་པའི། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ཆོག་བྱར་འཆོས་པ་དང་། །གཞན་
ནས་སྤངས་ཏེ་གཞན་དུ་འགོད་བྱེད་པ། །སེང་གའི་སྤྱག་མ་ཐ་བའི་ཨ་དང་

མཚུངས། ཁད་དུ་དོན་བཟང་ནོར་གྱིས་ཕྱག་གྲུར་ཀྱང་། ཆོག་སྦྱོར་མ་དག་ཆད་
ལྷག་སྦྱོན་ཅན་རྣམས། རིགས་རྩས་མཐོ་ཡང་མདོག་དང་གོས་ངན་ན། རིགས་
ངན་གདོལ་བའང་ཅོ་འདྲི་བྱེད་དང་མཚུངས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱན་
གྱི་བརྟེན་ལ་བྱང་། མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་སྒྲེབ་སྦྱོར་ཀྱན་ལ་མཁས། སློ་བོས་ནས་
མཁའ་པ་མཐའ་འཇམ་བྱེད་པའི། ཚུམ་བ་བོ་དེ་བསྒྲེའི་གཉེན་ཉིད་དོ། རང་གིས་
འཆད་ཅོད་ཅོམ་བ་མི་ལེས་ཀྱང་། བཀའ་སྦྱོན་རྟོག་ལ་གོམས་བ་མཐར་ཕྱིན་
ནས། བཀའ་སྦྱོན་འབའ་ཞིག་ཆོག་གི་སྤང་བྱུང་བ་རྒྱས། འདི་ཉིད་རང་གི་
བདག་ཏུ་འཛིན་པར་གྱིས། རྟེན་མོད་གྱི་དེར་དུས་པལ་མོ་ཆེ། འཆད་ཅོད་
ཅོམ་བ་སྦྱོན་ཅན་བྱུང་དོགས་ནས། སྦྱོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་
དོར། རྟེན་གཞན་ལ་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་བར་བྱ། ཉེས་བ་སངས་བས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་
སྤྲོ་ཞིང་། དཀར་ནག་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་མི་བདེན་ལ། ལང་ཆོ་ཆེ་དང་ལོངས་
སྦྱོད་རྟོག་སྤིང་ན། རྟེན་དུས་སྦྱེ་བོ་འདི་རྣམས་གཞུང་ལུགས་བཟང་། གསེར་
དང་ནོར་བུ་རིམ་གྱིས་སྦྱོད་བ་ལྟར། འཆད་ཅོད་ཅོམ་སོགས་ཡོན་ཏན་མ་
ལུས་ལ། འབད་པས་སྦྱངས་ན་རིམ་གྱིས་སྦྱོན་བལ་བ། ལུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་བདག་ཉིད་མདོན་དུ་འགྱུར། ཉམས་མཁར་ཚུལ་དུ་ཅོལ་ཆུང་ཞིག་གིས་
བྲིས། དབུ་ཕྱོག་ཞབས་ཕྱོག་བྱུང་ན་བཟོད་པར་མཛོད། བཀའ་ཉེ་མ་བཟོད་འབད་
ནས་རང་རང་ལ། འདི་ན་བཛོད་པའི་སྦྱོན་རྣམས་མེད་པར་མཛོད། །

གནས་འཁོར་བའི་གནས་ཚུལ་སྤྲོད་ནས་དྲན། མ་དྲིན་ཅན་སློ་ཡི་ཕུགས་

སུ་བཅུག །ལམ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་ཉམས་ལེན་ལས། །དུས་ནམ་ཡང་གཡོ་
མེད་ལྷ་མར་འདུད། །ཀྱེ་ཉོན་དང་ཅོལ་ཚུང་འགལ་འདུ་མཁན། །མིང་ལྷ་མ་དག་
བཤེས་དག་སྟོང་ཟེར། །ལུས་དག་སྟོང་ཆ་ལུགས་མཆར་ཤོས་བརྒྱན། །གནས་
དཔེན་པར་འདུག་ཁྱོད་བསམ་སྟོབྱོང་། །ཁྱོད་བྱུང་ན་བསུ་ཞིང་སོང་ན་སྟེལ། །ཁྱོད་
འདུག་ན་གདན་འདིང་རྟེན་བཀྱར་འབུལ། །པར་ཆོས་འཆད་སྐབས་འདུག་ལྷག་
དབང་སྟེར། །ཁྱོད་རང་ཆོད་བཟུང་ལ་རང་ལམ་ཆོལ། །རྒྱད་གོང་མར་གྱུར་
ལ་ལྷ་མ་ཟེར། །གཞན་དག་བར་སྟོར་ལ་དག་བཤེས་ཟེར། །ལམ་ལེགས་པར་
འཆོལ་ལ་དག་སྟོང་ཟེར། །སེམས་འདོད་སྟེན་སྤང་ཕྱིར་དུར་སྟེག་གྱོན། །ཆོས་
ཅེ་གཅིག་སྐྱབ་ཕྱིར་དཔེན་པ་བསྟེན། །དོན་དེ་རྣམས་རང་ལ་ཆང་བའི་ཕྱིར། །མི་
རང་ལ་རང་གིས་མ་བསྐུལ་ན། །མིང་ལྷ་མ་ཡོན་ཏན་འདེ་བས་ཚུང་། །མིང་དག་
བཤེས་བྱེད་སྟོད་ཁྱིམ་པ་དངོས། །མིང་དག་སྟོང་ཀུན་སྟོད་ཁྱི་པག་འབྲ། །ཕྱི་
དག་བཅོམ་ནང་དོན་ཉོན་སོངས་མཆོ། །ཁྱོད་ཕྱི་ནང་མི་མཚུངས་བརྟག་དཀའ་
བས། །ཀུན་འབྲུལ་ནས་ཁྱོད་ལ་རེ་འཆའ་ཡང་། །ཁྱོད་སྟོན་བཞིན་ཀུན་སྟོད་འདི་
བསྟེན་ན། །མིང་ལྷ་མ་ཟེར་ཡང་ཆོས་རྒྱན་པ། །མིང་དག་བཤེས་ཟེར་ཡང་སྟེག་
པའི་གྲོགས། །མིང་དག་སྟོང་ཟེར་ཡང་མི་ནག་པ། །ལུས་སེར་གོས་གྱོན་ཡང་
ཕ་སྟེས་འབྲ། །གནས་དཔེན་པར་འདུག་ཀྱང་སྤྱང་གི་འབྲ། །ཁྱོད་པལ་ཆེར་ཁྱི་
རྒྱན་ལྟར་འབྲམས་ནས། །མི་དག་ཞན་དུ་མའི་སར་ཕྱིན་ཏེ། །ཐབས་ཁ་གསལ་
གཞོགས་སྟོང་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །ཟས་རྟེན་པ་ཚུང་ཟད་བྱུང་བ་རྣམས། །གནས་

དཔེན་པར་དགའ་འདུས་བག་མེད་སྟོང་། །ཐོགས་ཆངས་སྟོང་སྟོན་དང་ཆགས་
སྤང་གཏམ། །དུས་ཉིན་མཆོན་སྟོན་མཆོམས་འདས་འདས་སྟེ། །སེམས་འདོད་
ཡོན་སྟོས་ཚུས་སྟོས་པའི་མ་ཐུས། །ལུས་བྱ་མིན་སྟོང་ལ་ངོ་ཆ་མེད། །ངག་བཅོག་
གཏམ་སྟེ་ལ་ངོ་ཆ་མེད། །སེམས་ཚུ་ལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གཉེན་པོ་མེད། །ལས་
རྒྱ་འབྲས་བསམས་ནས་འཛེམ་འདོད་མེད། །རང་ཁས་སྦངས་བྱ་ནས་སྡོམ་
སེམས་མེད། །རྩི་སྒྲ་མའི་བྱང་དུ་གཞོང་སེམས་མེད། །ཐོགས་ཆངས་སྟོང་འདུས་
ཀྱང་ཁྲིལ་གཞུང་མེད། །རང་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་ཡང་ཉན་འདོད་མེད། །མི་རང་ལ་
རང་གི་ཤ་ཆ་མེད། །ཆོས་སྦང་དོར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མེད། །མར་འཁོར་བའི་
གནས་ལ་སྟོ་བ་མེད། །ཡར་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་འདོད་མེད། །མ་སེམས་ཅན་
ཀྱན་ལ་སྟིང་རྩེ་མེད། །མེད་བཅུ་གསུམ་འཛོམས་ལ་སངས་རྒྱས་མེད། །དེར་
མ་ཟད་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མེད། །དེར་མ་ཟད་བྱི་མ་མཐོ་རིས་མེད། །དེར་མ་
ཟད་ཆེ་འདིའི་མི་ཆོས་མེད། །ཡོད་དགོས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ། །ཀྱན་
འཛོམས་པའི་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་གྲུ། །སྟེགས་རྒྱས་པ་ཨེ་མའོ་ངོ་མཆར་
ཆེ། །ཆེ་སྟོས་བཏང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྲུ། །འཆང་རྒྱས་པ་ཨེ་མ་ངོ་མཆར་
ཆེ། །རྒྱད་སྟོམ་གསུམ་ལྡན་པའི་རབ་བྱུང་གྲུ། །འདུག་རྒྱས་པ་ཨེ་མའོ་ངོ་
མཆར་ཆེ། །ཁྱོད་འབྲས་བྱ་མེད་པའི་སྟེ་ད་ཡག །ཁོང་ལོ་ཡགས་སྟེ་མའི་གྲུ་
ཚུད་མཆར། །ཞེས་སྟེས་པས་ཁོའི་མཆང་ལ་སོག་ནས་ཕྱང་ཟད་ངོ་གཞག་སྟེ་ཁ་
རོག་འདུག་གོ། །

མཐོང་ཐོས་འབྲེལ་ཆད་དོན་ཡོད། །མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་
ནས། །གདམས་ངག་བདུད་ཅིའི་ཆར་འབེབས། །དབང་ལྷག་བརྒྱན་ལྡན་
བྱམས་དང་། །སྙིང་རྗེའི་གཏེར་ལ་བྱག་འཆའ། །འབྲེལ་མེད་ཐུགས་རྗེས་བྱངས་
ཤིག། །སྦྱིད་སྤྱག་འབྱོར་བྱུང་ཀུན་ཏུ། །སྦྱབས་གནས་སྒྲ་མ་མཁུན་ནོ། །

ན་མོ་གྲུ་བྱ། །སྦྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ། །རིགས་ཀུན་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་བྱུང་བདག། །བཀའ་འཁུར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མ། །དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་
ལ་བྱག་འཆའ། །མགོན་ཁྱིད་སྤངས་རྟོགས་ཀུན་རྫོགས་ཀྱང་། །ཐ་མལ་གདུལ་
བྱ་ཡི་སྤང་ངོར། །ཐ་མལ་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས། །བདག་སོགས་བྱ་གཅེས་
ལྟར་བསྐྱངས་སོ། །ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྙིང་པོ། །སྒྲོ་བཟང་གྲགས་
འབར་གྱི་རིང་ལུགས། །མདོ་སྤགས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུད་ཅིས། །སྐལ་
བཟང་སྤྲིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་དོ། །ཐུབ་བསྟན་ཉི་འོད་ལ་སྤང་བའི། །ལོག་སྤྱི་འབྱུང་
ངོ་ཡི་བྱ་ཆོགས། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པ་ཡི་ཉི་མས། །དཔའ་ཁྱམ་གཟི་མེད་དུ་བྱས་
སོ། །ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གཟི་འབར། །བཤེས་གཉེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་
བྱ། །མི་དབང་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཞེས་ནས། །འཇིག་རྟེན་དབུལ་བ་ཀུན་བསལ་
སོ། །མགོན་ཁྱིད་མཉམ་འགྲོགས་སུ་ཡོད་དུས། །དེན་ཅན་རྟེན་དཀའ་རུ་མ་
ཤེས། །དེ་ནི་དམ་པ་བྱིད་ཐོས་ཀྱང་། །ཐོས་ཤིང་མཐོང་ས་ན་མི་འདུག །ཡོང་བ་
ཐང་བསྐྱར་གྱི་ཉམ་ཚུང་། །རེ་སའི་སྦྱབས་གནས་གཞན་མ་རྟོན། །ཐོགས་མེད་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས། །དགའ་ལྡན་ལྷ་ལུལ་ནས་གཟིགས་དང་། །རྟོན་དཀའ་

དོན་ཆེན་གྱི་དལ་འབྱོར། །ཆོས་བརྒྱད་ལས་རོལ་བྲེལ་ནས། །འཛིགས་རུང་
གཡང་ས་ལ་སྟོགས་པ། །སྤྱར་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་བརྒྱང་དང་། །ཞེས་རབ་
མིག་བྱམ་གྱི་ཡོང་བ། །བདེ་འདོད་སྤྲིག་པ་ལ་རེས་བས། །མཐའ་མེད་འཁོར་
བ་ན་འབྲམས་ན། །ཐུགས་ཟླའི་གཏེར་ཆེན་ཁྱོད་བཟོད་དས། །རིགས་དུག་སྤྱེ་
གནས་བཞིའི་འགྲོ་ཀྱུ། །དྲིན་ཅན་པ་མ་སོགས་ཡིན་ཞེས། །མོས་སྒོ་ཁ་ཆིག་
ཅམ་བྱས་ཀྱང་། །ཅི་གཞོད་སྙིང་ཁམས་ལ་གཟེགས་དང་། །འཁོར་འདས་ཉེན་
འབྱུང་གི་ཆོས་ཀྱུ། །ཉོག་བཏགས་མིང་རྒྱང་ཅམ་ཟེར་བཞིན། །ངར་འཛིན་
འབྱུང་ཤན་གྱི་སྙིང་གོགས། །ཆགས་སྤང་བྱང་པོ་ལ་གཟེགས་དང་། །སོ་ཐར་
བྱང་སེམས་དང་རིག་འཛིན། །སྒྲིམ་གསུམ་ལོན་ཆད་དུ་སྒྲངས་ནས། །དཔ་
ཆད་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་པའི། །སྒྲོན་པ་རང་འབྱུང་ལ་གཟེགས་དང་། །རང་
སྒྲོན་རང་ཉིད་གྱིས་མི་ཞེས། །གཞན་སྒྲོན་ཅུང་ཟད་ལ་ཉོག་པའི། །གཞོང་བུ་
མཚུ་རིང་གི་དུག་སྤྲང་། །རང་འབྱུང་གཞན་འབྱུང་ལ་གཟེགས་དང་། །རབ་
འབྲམས་རྒྱལ་བ་ལས་ལྷག་པའི། །དྲིན་ཆེན་དོན་ཡོད་གྱི་མཆོན་ཅན། །མགོན་
ཁྱོད་གང་བཞུགས་གྱི་གནས་དེར། །བདག་སོགས་ད་ལྟ་རང་རྫོངས་དང་། །ཡིད་
དགའ་ཆོས་འཛིན་གྱི་གནས་དེར། །ཡལ་རྩེ་སྒྲ་མ་དང་མཉམ་དུ། །མ་པམ་རྒྱལ་
བ་ཡི་གསུང་ལ། །ངོམས་མེད་སྟོད་པ་རུ་མཛོད་དང་། །རི་སྤྱིད་འགོ་བ་དང་
ནམ་མཁའ། །གནས་པ་དེ་སྤྱིད་གྱི་བར་དུ། །རྒྱབས་ཆེན་སྟོད་པ་ཀྱན་སྤྱད་
ནས། །འགྲོ་ཀྱུན་བདག་ཉིད་གྱིས་སྒྲོལ་ལོ། །མདྲེལ། །

བསྐྱབ་བྱ་དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་འབར་བ། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་
བདག་རྣམས་ལ་འདུད། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་མཆོག་། །བསྟན་
འགྲའི་དཔལ་དུ་བསྐྱལ་བ་རྒྱུར་ཞབས་བརྟན་ཤོག །སྲིད་ནས་འབྲུམས་པའི་
སྲིད་པའི་འགོ་འདི་རྣམས། །མགོན་མེད་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐབས་སྤོངས་ཕྱི་ཐག་
རིང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་འཕྲད་པར་དཀའ། །ལྷག་པར་ཚོད་
དུས་འགོ་བའི་རང་ཚུལ་འདི། །རང་བདེའི་ཐབས་འདོར་རང་སྤྱག་རང་གིས་
མོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱང་བྱང་ཁུར་འཛིན་སྟོན་པ་འདྲ། །དེ་ཕྱིར་འདི་དག་བཏང་སྟོམས་
བཞག་མཛད་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་སྟིང་བཅེའི་མཆི་མ་འབྱིན། །མི་མངོན་
དབྱིངས་ནས་འདི་རྣམས་བྱ་བཞིན་སྟོང་། །ལུས་ངག་འབྲེལ་བ་རྒྱུར་རིང་དོར་
བར་མཛོད། །འདི་འདྲའི་ཚོད་དུས་དགུ་ཡི་ཐ་མར་ཡང་། །སྟིང་སྟོབས་སུལ་
བྱུང་རྒྱལ་སྐས་འཕགས་མཆོག་ཁྱེད། །བཞེངས་བཞུགས་གཟིམས་སོགས་
སྟོད་ལམ་གང་གི་ཆེའང་། །ཀུན་གྱིས་ཁྱེད་ལ་རེ་བ་ཆེ་ལུགས་འདི། །ཡང་ཡང་
དགོངས་ལ་འདི་དག་བྱང་བའི་ཕྱིར། །ཐོགས་མེད་མཐུ་ལྷན་སྐྱབས་གསུམ་
གསལ་དམིགས་ནས། །འདི་དག་ཀུན་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱབས་འགོ་དང་། །ཡན་
ལག་བདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བསྟོ་སྟོན་སོགས། །དམ་པས་བསྐྱགས་པའི་ཆོས་
སྟོད་རྣམ་བཅུ་ལ། །ཞེད་མ་ཆེན་པོས་རྒྱན་དུ་བཙོན་འབྲུས་བསྐྱེད། །ལྷ་སྟོད་

མཚུངས་པའི་ཆོས་ལྡན་གྲོགས་པོ་རྣམས། །འིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་འདི་རྣམས་
བཅེ་བས་སྦྱངས། །དམ་པའི་རྣམ་ཐར་དད་དང་སྦྱོལ་ས་ཀྱིས། །བཟོ་སྦྱང་མ་
གཏོགས་དམག་རྒྱ་ཕྱོགས་འཛིན་སོགས། །དོན་མེད་སྦྱང་མོ་འདི་དག་བག་
ཐོན་མཛོད། །འཁོར་ངན་གཡོ་ཁྲམ་ཅན་རྣམས་ངོ་དགའ་མཁས། །བདེན་བདེན་
འབྲ་ཡང་བདེན་རྒྱན་ལེགས་པར་རྟོགས། །ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་གང་
ལ་ཡང་། །སྤྲུལ་སྦྱོར་དབྱེད་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྟེན། །ཅི་བྱས་
ཐབས་མེད་ཏུག་གིས་ཐུག་པ་ན། །འཤམ་ཆེར་གྲོས་འདི་དགོན་མཆོག་བདེན་
པ་བདར། །མང་གཅོད་སྤྱིང་སྟོབས་གོ་ཆ་མ་ཆུང་མཛོད། །སྤྲེད་གོན་ཆེན་པོའི་
སྒྲ་དཔོན་འདི་ཕྱི་ཀུན། །སྤྲུག་བསྐྱེད་སྦྱུང་ཀྱང་ཟས་གོས་ངོ་བསྟོད་ཀྱི། །མགོ་
བོ་འཁོར་ནས་གཏན་ཏུ་འཁོར་ཉེན་གདལ། །འདུས་པའི་ནད་ལྟར་ཆེན་པོའི་བྱ་
བཞག་འདི། །ཕྱོགས་གཅིག་བཅོས་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱི་ཕྱིར་ངན། །མགུ་བ་
མེད་པ་མི་ཡི་ངོ་བསྐྱེད་དང་། །ཟིན་པ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་དང་། །ཆོས་པ་
མེད་པའི་ལྟོ་གོས་སྤེད་པ་རྣམས། །ཉེས་དམིགས་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱུར་
ན་བདེ། །འདི་ཕྱི་ཀུན་བདེ་བྱས་ན་ཟིན་པ་ཡོད། །རང་གཞན་གཏན་ཏུ་འཆངས་
པའི་དམ་ཆོས་འདི། །བྱ་སྤྲོད་ཆེ་དེས་སྤྱར་ཏུ་སྤྲུབ། །ཕུགས་སུ་ཆོས་
གཅིག་དེས་པར་དགོས་སྙམ་ཡང་། །འདི་བྱ་དེ་བྱ་དེ་ནས་འདི་བྱ་ཞེས། །རྟག་
འཛིན་སྒོ་ངན་འདི་ཡིས་དེས་པར་བསྟུ། །ཕྱི་ནང་སྒོ་བྱར་འཛིག་ཅིང་འགྱུར་བ་
དང་། །འབྲལ་ཞིང་གཅིག་སུ་ཡང་འདི་གནས་འགོ་བའི། །རང་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་

ཡང་ཐུགས་ཀྱིས་དགོངས། །འཁོར་ངན་ལོག་སྐྱབ་ཅི་ལྟར་ཆེ་བ་དང་། །སྙིགས་
མའི་ངང་ཚུལ་ཅི་ལྟར་བདོ་བ་བཞིན། །སྒྲོ་གས་དད་བ་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་
དགོངས། །བརྒྱ་བྱེན་གཅིག་གིས་ལྷ་མིན་གཡུལ་བཙམ་ལྟར། །རང་ཉིད་གཅིག་
ལུས་རང་གི་སེམས་བརྟལ་ན། །ཕྱི་རོལ་དགྲ་རྒྱེན་མང་ཡང་ཅི་བྱར་ཡོད། །དམ་
ཆོས་དམ་པའི་གསུང་བཞིན་བྱེད་བ་ཡི། །ལྷ་སྒྲིད་མཚུངས་པའི་ཆོས་བ་ཉམ་
ཚུང་ཡང་། །པན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་བས་ན། །རྒྱེན་ངན་སྙིགས་
གྲོགས་སྒྲོབས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་ཏེ། །འཇག་མ་རེ་རེ་རུས་བ་ཚུང་མོད་ཀྱང་། །མང་
པོ་ཆོགས་བས་ས་རྩལ་འབྲུགས་བའམ། །ཚུ་རབས་བཀལ་ཆེ་ལག་བ་སྒྲེལ་བ་
བཞིན། །སྒྲོ་མ་སྐྱུན་དད་ལྷན་གཅིག་མགོ་གཅིག་གིས་འདོན། །མདོར་ན་མདོ་རྒྱད་
བལྟ་ཞིང་དམ་བ་བསྟེན། །དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཁ་མིག་ཡར་བལྟས་ནས། །གཞོན་
བུ་དར་ལ་བབས་ཆེ་ཐོས་བསམ་རེས། །ན་ཆོད་ཡར་བགྲེས་སྒྲོམ་དང་བསྒྲོམས་
བཞིན་འཆད། །ཐུབ་བསྐྱུན་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་བ་ལ། །འགྲན་ཆེ་
མེད་བ་ལྷ་མའི་སྐྱབས་གཅིག་མཛོད། །བར་བར་སྐྱ་ཆེ་བསྐྱིད་ཕྱིར་སྒྲོལ་དཀར་
གྱེ། །ཆེ་སྐྱབ་བསགས་སྐྱངས་བཀའ་བསྐྱངས་འཕྲིན་བཙམ་སོགས། །འགལ་
རྒྱེན་སེལ་ཞིང་མ་སྐྱུན་རྒྱེན་སྐྱབ་པའི་ཐབས། །གང་ཟབ་སྒོ་གྲོས་མཛེངས་བས་
ཉམས་བཞེས་མཛོད། །འཕྲན་བུ་ས་ཐག་རིང་པོར་ལུས་གནས་ཀྱང་། །དག་སྒྲུང་
ཐུགས་ཀྱི་འབྲལ་བ་མེད་མཛོད་དང་། །ལྷུང་དུ་མཇལ་ཞིང་མགོན་ཁྱོད་མཉེས་
པའི་ཕྱིར། །ཆེ་མཇུག་མགོན་པོ་ཁྱོད་དང་འབྲལ་མེད་སྟོན། །སྟོན་བ་ཅི་བཞིན་

གོགས་མེད་སྐྱབ་པ་ལ། །བཀའ་བསྐྱབས་རྒྱ་མཚོས་གཡེལ་མེད་བྱ་ར་མཛོད། །
ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་སྐྱབས་མགོན་འཕགས་མཆོག་དམ་པར་ཐབ་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་ཕྱལ་ནས་དབུས་སུ་འོང་ཁར་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ཞུས་པའི་སྙིང་པོ་ཡི་གར་འཁོད་པ་དགོས་ཚུལ་ཐེབས་པ་ལྟར་གང་གི་བཀའ་
འོན་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ངག་དབང་བྱམས་པས་བྲིས་པའོ། །མཛེས། །

བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ནས་བྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་སུ་ཉིག་གི་
ཐེང་བ་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ལ། །སྙིང་ནས་ཕྱག་འཆའ་སྐྱབས་སུ་
མཆི། །སློ་གྲོས་བཟང་པོའི་དཔལ་ལྡན་པའི། །གྲུས་ལྡན་སློབ་མ་ཚུར་གསོན་
དང་། །རང་ཅག་ལུས་ཅན་མ་ལུས་པ། །བདེ་བ་མི་འདོད་སུ་ཡང་མེད། །སྤྱག་
བསྐྱལ་འདོད་པ་སུ་ཡང་མེད། །འོན་ཀྱང་སྒྲོང་དོར་གོ་ལོག་པས། །ཀྱུན་ཀྱང་
བདེ་བས་ཐོངས་པ་དང་། །མི་འདོད་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐོག་ཏུ་འབབ། །དགོ་སྤྱིག་
སྤང་སྤངས་མ་བྱས་ན། །སྤྱས་ཀྱང་བདེ་བ་འཛོལ་མི་འགྱུར། །དགོ་སྤྱིག་སྤང་
སྤང་བྱེད་པའི་དུས། །དལ་འཕྱོར་མི་ལུས་ཐོབ་དུས་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ད་རེས་
མི་ལུས་འདིའི། །ཆེ་མཁུག་འདི་ལ་རེས་རེས་མཛོད། །བྱེད་ཚུལ་མདོ་རྒྱུད་
མན་ངག་ཀྱན། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བ་ཨ་ཉི་ཤེད། །ལུགས་སྒོལ་རྗེ་མེད་ཙོང་
ཁ་པས། །ལེགས་པར་བཤད་པ་ལམ་རིམ་གྱི། །ཉམས་ལེན་མདོ་སྤྱགས་

ཟུང་འབྲེལ་བ། །བདེ་ལམ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་
མ་མཆོག། །སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་དང་བ་དང་། །གྲུས་བས་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པར་
མཛོད། །ཁེའི་འདམ་ཀའི་དལ་འབྱོར་ལུས། །དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་སྡེ་དགོན་
གྱི། །ཤོ་རུས་ཆེ་བའི་ཆགས་སྤང་གིས། །དོན་མེད་སྤོང་ལོག་མ་སོང་མཛོད། །སྡེ་
དགོན་དོན་དུ་སྡིག་བསགས་པའི། །རྣམ་སྤྲིན་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་སྦྱོར། །སྡེ་དགོན་
གཉེན་སོགས་ལུལ་དུ་ལུས། །རང་ཉིད་འཆི་མལ་ཐ་མ་ལ། །འཆི་ཐས་ཁམ་གང་
ཐ་བ་གང། །མེད་པར་མི་འགོ་ཁ་ཆེམས་ཆིག །མགོ་མེད་མཐུག་རྩམ་དབུགས་
བཅེགས་བཞིན། །འཛིགས་རུང་ག་ཤིན་ཇེའི་བསུ་མ་ཡིས། །འཁྲིད་ཆེ་མི་
འབྱོར་བ་ཞིག་མཛོད། །དམ་ཆོས་བྱེད་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །ད་ལྟ་ཉིད་
ནས་མ་འབད་ན། །ནམ་འཆི་ངེས་པ་མི་འདུག་སྟེ། །ཀུན་གཞོན་གོ་ངེས་མ་ངེས་
ཤིང་། །ནད་མེད་སྟོ་བྱར་ཉིད་དུ་འཆི། །འདི་ན་རོ་བོད་མ་ཡལ་བར། །རྣམ་ཤེས་
བར་དེའི་འཕྲང་བརྒྱད་ནས། །དཔྱལ་བ་ཆ་གང་སྤྱད་བསྡུལ་དང་། །ཡི་དྲགས་
བཤེས་ཤིང་སྒྲོམ་བ་དང་། །དུད་འགོ་གསོད་བཀོལ་སྤྱད་བསྡུལ་སོགས། །ཐོག་
ཏུ་ནམ་འབབ་མི་ཤེས་ཤིང་། །རན་སོང་གསུམ་དུ་སྦྱེས་སྦྱར་ན། །སྤྱད་བསྡུལ་
ལུགས་དག་ཆེ་ཆད་ངེད། །དམ་ཆོས་མི་གོ་རང་དབང་མེད། །དེ་བས་དེ་ངེད་
ལྟ་ཉིད། །དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྟོ་ལུགས་གཏད། །སྦྱབས་འབྲེལ་མཆོད་འབུལ་
སྡིག་བཤགས་ངེས། །ཁས་སྒྲངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་བ་དང་། །བསྡེ་བ་སྟོན་ལམ་
རྒྱས་འདེབས་མཛོད། །སྟོན་ཆེ་ཡུན་ངེད་འཁོར་བ་ན། །བདེ་འགོ་བཤང་ཡས་

ཐོབ་མོད་ཀྱང་། །གཏན་དུ་ཐར་པ་མ་ཐོབ་ཕྱིན། །བདེ་འགྲོ་གང་ལ་འད་ཡིད་བརྟན་
མེད། །ངན་སོང་གསུམ་པོ་སྟོས་ཅི་དགོས། །མི་ལ་སྤྱེ་ཆ་ན་འཆི་སོགས། །འདོད་
ལྷ་འཐབ་ཅོད་འཆི་འཕོ་ལྷུང་། །གོང་མའི་ལྷ་གཉིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི། །སྤྱག་བསུལ་
རང་བཞིན་སྤར་ཡང་ལྷུང་། །མདོར་ན་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིན། །ཐ་མ་མི་
ཉམས་གཅིག་ཀྱང་མེད། །དེ་ཕྱིར་སྤྱག་བསུལ་ཀྱན་གྱི་གཞི། །དུག་གསུམ་དེ་
ནས་མ་རིག་པ། །ཅད་ནས་གཅོད་པའི་བསྐབ་བ་གསུམ། །གངས་ཆང་གོ་རིམ་
དེས་པར་བསྐབ། །བསྐབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་ཅམ་འབད་བས། །འཁོར་བའི་
སྤྱེ་འཆི་ཅམ་སྤངས་ཀྱང་། །ཐོག་མེད་དེན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ། །རིགས་དུག་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །པན་བདེ་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་ན། །མ་རབས་ཉན་ཐོས་
སྤར་མའི་ཆོས། །ཡ་རབས་སྟོ་ལྷན་རྒྱལ་སྤས་ནམས། །རང་དོན་མ་ཆགས་འགོ་
བ་ནམས། །སྟོལ་ཕྱིར་སྟོར་རྗེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། །ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་རྒྱལ་
སྤས་སྟོད། །ཕྱིན་དུག་བསྐྱས་བཞི་རིམ་གཉིས་སོགས། །ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་
ཆ་ཆེ། །སྤྱི་པའི་བར་དུ་བགོ་བར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་སྟོ་གོས་ཆེན་པོ་བྱོད། །དལ་
འབྱོར་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་དུས། །རང་མགོ་ཅི་ཐོན་ཅམ་མིན་པའི། །མདོ་སྤགས་
རྒྱལ་སྤས་སྟོད་པ་ལ། །བསྐབ་པའི་གོ་ཆ་ཆེ་བར་མཛོད། །རྒྱལ་སྤས་སྟོད་
ལ་བསྐབ་པའི་ཚུལ། །མདོར་བསྐྱས་ལམ་རིམ་ཉིད་ན་གསལ། །རྒྱས་པ་མདོ་
རྒྱད་བསྟན་བཅོས་དང་། །དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ནམ་ཐར་ལྟོས། །སྟོན་ལམ་བཟང་
སྟོད་བཞིན་དུ་མཛོད། །གོགས་བྱེད་གཅིག་ཕུར་འདུག་པའམ། །མང་པོའི་ནང་

དུ་འདུག་ཡང་རུང་། །འཆི་བདག་འདིགས་རུང་འོང་ངེས་ཤིང་། །ནམ་འོང་མ་
ངེས་འགོ་བ་རྣམས། །དབྱ་གཉེན་པན་ཚུན་འབྱར་ཚུལ་དང་། །རི་ལྟར་བྱས་
པའི་ལས་འབྲས་རྣམས། །རང་ཉིད་ཁོ་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། །ཉམ་ཐག་འགོ་
བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ། །སྤྱོད་སྤྱོད་རྩི་ཆེན་པོ་ཡིས། །སྤྱོད་གསུམ་དགེ་བ་ཁོ་ནར་
མཛོད། །རང་སྤྱོད་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཡང་། །ཆོས་བཞིན་བགྱིས་ཞེས་བསྐྱབ་
བྱ་འདི། །ཆོས་མཐུན་སྤྱན་སྤྱར་ལོ་ཆ་ཡང་། །ཆོས་ལྡན་གྲོགས་ལ་པན་པའི་
ཕྱིར། །ཆོས་ནས་བཤད་ལྟར་འབྲུལ་མེད་གིས། །འདིར་འབད་ལས་བྱུང་དགེ་
བ་དེས། །འདི་མཐོང་འདི་ཐོས་སྐྱེ་བོ་ཀློན། །འདི་ནས་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུར། །འདི་
ཉིད་ཁོ་ནར་གྲོལ་བར་ཤོག །སྤྱོད་ཐང་གསུམ་འབར་བསྐྱན་པའི་དཔལ། །སྤྱོད་ལ་
འཆང་བའི་དད་ལྡན་གྱིས། །བསྐྱེད་ཆེ་དག་གི་དབང་ཕྱག་ལ། །དད་པ་བྱམས་
པའི་མིང་གིས་གིས། །མཛུགས། །

རྒྱུད་སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་ཡང་། །ཕྱི་ཐ་མལ་ཚུལ་གྱིས་འགོ་
བ་འདེན། །དན་ཅམ་གྱིས་དགེ་ལེགས་མཆོག་སྦྱོལ་བའི། །པ་སྐྱ་མར་དད་པ་རྒྱ་
མཆོས་འདུད། །ཁྱོད་དད་བཙོན་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འོར་། །ངས་ཆིག་སྐྱམ་སྤྱ་
རུང་འདི་སྐད་ལེན། །དུས་ད་ངེས་ཁེ་ཉེན་ཆེ་ས་འདིར། །ཁྱེད་གཏན་གྱི་འདུན་མ་
བསྐྱབ་བཞེད་ན། །ཆོས་ཆང་ལ་མ་ལོར་ལམ་རིམ་ལ། །སོ་མེད་ཡང་སྤྱིལ་གྱིས་
འབད་བར་ཞུ། །རྩི་མཆན་ལྡན་སྐྱ་མ་ཕྱི་ཡི་རྒྱུན། །དེ་བསམ་སྤྱོད་གཉིས་གྱི་
བསྐྱེད་པ་གཅེས། །རྟེན་དལ་འབྱོར་ཆང་བ་ནང་གི་རྒྱུན། །དེ་དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའ་

སྒྲིང་པོ་ལོང་། །ཆེ་མི་རྟག་འགྲོ་བ་རི་གཟར་ཆུ། །འདིའི་ཕུན་ཚོགས་མི་ལམ་ཐུན་
ཅིག་ཅུམ། །གནས་ངན་སོང་སྤྱག་བསྐལ་བྱགས་བྲག་རིང་། །དེར་སྐྱེ་བྱེད་ལས་
ངན་ཆན་ཆེ་བས། །ང་ཆོས་བརྒྱད་དོར་ནས་དགོན་མཆོག་ལ། །སྒྲིང་རུས་པའི་
གཉིང་ནས་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། །ལས་སྤྱིག་སྒྲིང་དགེ་ལ་བཙོན་བར་ཞུ། །ཚུལ་དེ་
འབྲས་བུ་འགྲོར་སྐྱེ་ངེས་ཀྱང་། །དེ་ཅུམ་ལ་སྒྲིང་པོར་བཟུང་གྱུར་ན། །གནས་
འཁོར་བའི་བུ་འགྲོར་ཅི་འབྲ་ཡང་། །མཐར་འཇུག་པར་འདོར་ཞིང་སྐྱབས་དེར་
ཡང་། །སྐྱེ་ཆ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི། །བཟོད་དཀའ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་
ལ་སྐྱེ་ཞིང་། །དེའི་ཅ་བ་ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་གཉིས། །དེའི་ནང་ནས་ངར་འཛིན་
ལྷན་སྐྱེས་ལ། །སྒྲིང་ནང་གི་དབྱ་པོར་མཐོང་གྱུར་ནས། །དེ་སྒྲིང་བྱེད་བསྐལ་
གསུམ་ཉམས་ལེན་ལ། །མགོར་མེ་ཤོར་གསོད་ལྟར་འབད་བ་ཞུ། །དེ་ལྟ་བུའི་
འབད་བས་འཁོར་བ་ལས། །རང་གཅིག་བྱ་ཐར་ཀྱང་མཐའ་མེད་གྱི། །མ་ཀུན་
གྱི་སྤྱག་བསྐལ་མི་སེལ་ན། །དེ་དུད་འགྲོའི་སྒྲིང་དང་བྱེད་པར་ཅི། །དོན་དེ་ཕྱིར་
མར་ཤེས་བྱིན་བྱེད་དང་། །བྱིན་གཙོ་འདོད་བྱམས་དང་སྒྲིང་རྗེ་དང་། །ཆོ་སྒྲིང་
སྒྲིབས་སྤྱག་བསམ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །དུས་གནས་སྐྱབས་ཀུན་ཏུ་སྒྲིང་བར་
ཞུ། །མ་འགྲོ་ཀུན་སྒྲོལ་བར་དམ་བཅས་ཀྱང་། །དུས་ད་ལྟའི་གནས་སྐྱབས་འདི་
འབྲ་བས། །དེ་མི་རུས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་རུས། །དེ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པ་
ལས་བྱུང་བས། །ཚུར་རང་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་བྱིན་བྱག་དང་། །ལར་གཞན་རྒྱད་སྟེན་
བྱེད་བསྐྱེད་དངོས་བཞིར། །དུས་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟངས་གནས་པའི་བར། །སེམས་

ཞུས་པ་མེད་པར་འབད་འཆལ་ལོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་། །ལས་སྒྲུབ་བ་ཆོགས་གཉིས་ལ་འབད་ཀྱང་། །དཔལ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་
ཐོབ་པ་ལ། །དུས་བསྐལ་པ་གངས་མེད་དུ་མ་འཛོགས། །ཆེས་སྤྱར་བར་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ན། །དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གསུང་བཞིན་དུ། །ལམ་སྤྱན་མོང་
སྒྲོང་བ་གཞིར་བཟུང་ནས། །རྒྱད་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལས། །དང་
ཐོག་མར་དབང་བཞིས་སྤྱན་པ་དང་། །དེར་ཁས་སྒྲངས་དམ་ཆོག་བསྤྱང་བ་
དང་། །ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཚུལ་བཞིན་བཅོན། །རྗེ་སྒྲ་མའི་གསུང་གི་རྗེས་
འབྲངས་ནས། །ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྤྱིང་པའི་དོན། །གནས་ཕྱར་བུ་སྟོག་
གི་དཔེན་གནས་སུ། །མིང་བྱམས་པར་འབོད་པས་དབྲངས་སུ་བསྐྱེབས། །དེའི་
དགེ་བས་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་རྣམས། །གནས་མི་ཁོམ་བརྒྱད་ལས་ཐར་
ཀྱར་ཏེ། །དོན་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ལ་གནས་ནས། །སྒྲུབས་སྒྲ་མེད་སངས་རྒྱས་
སྤྱར་ཐོབ་ཤོག །མཉམ་ལྷོ། །

ཐུགས་དམ་གྱི་བསྐལ་མ་ཀ་བསྟོད་མ་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཀ་དག་ཆོས་དབྱིངས་
ཀྱན་ལ་བྱད་མེད་ཀྱང་། །ཁ་གཏིང་འདྲེས་པའི་ཆོས་པ་གསེར་ལས་དཀོན། །ག་
ན་གནས་ཀྱང་རང་གཞན་འཕྱང་བའི་རྒྱ། །ང་བདག་གཅེས་འཛིན་ཡིན་ཞེས་
མཁས་རྣམས་གསུངས། །ཅ་རེ་མ་རྡོའི་གྲོགས་ལྷན་ནལ་འབྱོར་གཟུགས། །ཆ་

ལུགས་ཡ་མ་བྱང་གི་འགྲོ་ལྟམས་བསྟུ། །རྩ་ཆར་སྟེང་པའི་ལུགས་ཀྱས་ཟེན་པ་
ཡི། །ཉ་ལྟར་འབྱམས་པོ་སྟུར་དུ་རན་འགྲོར་ལྟུང་། །ཉ་ལེ་བྲན་པས་དབང་པོ་ཡུལ་
ལྟམས་ལ། །ཐ་མལ་མི་གཏོང་བག་ཡོད་བསྟེན་པ་ཡི། །ད་རེས་ཆེ་མུང་འདི་ལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་སྤངས། །ན་རྒྱ་འཆི་བའི་འཛིགས་ལས་དེ་ཡིས་སྟོལ། །བ་རེ་ཕུ་
རེའི་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ཐོང་། །པ་རེལ་གཏན་གྱི་འདུན་མར་ཆིག་སྟེལ་མཛོད། །བ་
བཟང་འོ་མའི་ཉིང་ཁུ་ལྟ་བུའི་ཆོས། །མ་ལུས་འགོ་ལ་པན་བདེའི་བསམ་སྟོར་
བསྟེན། །ཅ་རི་ཏ་སོགས་དབེན་པའི་གནས་ལྟམས་སུ། །ཆ་བྱང་གཏུངས་པའི་
དགའ་ཕུབ་ཀྱན་བཟོད་ཀྱང་། །རྩ་ལང་སེམས་འདི་བྲན་པས་མ་བརྟལ་ན། །ཤ་
ལྟར་ཉོན་མོངས་ཁྲི་ཡིས་པམ་བར་བྱེད། །ཞ་སོགས་ཆས་གོས་རི་ལྟར་འདུག་
གྱུར་ཀྱང་། །ཟ་འཕྱང་སྟོག་འཆོ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་། །འ་ལུར་འཛིག་
ཉོན་ཆོས་བརྒྱད་རིགས་སྤངས་པའི། །ཡ་མཆན་ཆོས་པ་ལྟམས་ལ་དག་སྟང་
སྟོངས། །ར་ལྟར་གྱོང་པོའི་སེམས་རྒྱུད་ཡན་པར་ལུས། །ལ་ལུང་རྗེས་གྱིས་
བཀའ་ནས་ཐོས་པ་འཆོལ། །ཤ་ཐང་སྟོང་པོ་མེད་པས་མི་ཆེ་སོང་། །ས་སྟེང་
ཤིང་བཞིན་འབྲེལ་ཆེ་འགྱོད་པའི་གནས། །ཏ་རེ་ལོང་བའི་ཁ་བཤད་མཁན་
པོ་ལས། །ཨ་དོན་སྟེ་མེད་ཐབས་ཀྱི་ཟེན་པར་བསྟོམས། །བསྟོམས་པ་ཡུན་
བསྟེངས་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱན་ལ་འབད། །འབད་པས་གོ་འཕང་མཆོག་ལྟམས་ངེས་
པར་འཛོལ། །ཐོབ་ནས་རང་གི་བྱས་བཞིན་གཞན་ལའང་སྟོན། །སྟོན་པའི་བསྟན་
པ་རང་གཞན་རྒྱུད་ལ་སྟེལ། །ཤེས་རབ་རབ་རྒྱས་བྱགས་པའི་འོད་དཀར་

ཅན། །པན་བདེ་བདེ་བའི་ཀུན་དའི་གཉེན་གཅིག་ཕྱར། །སྟག་བསམ་བསམ་
བ་བཟང་པོའི་བསྐྱལ་མ་འདི། །ཉམས་མཚར་མཚར་པོའི་ཆིག་གི་འཕྲེང་བར་
སྟེལ། །སྟེལ་བྱེད་བྱེད་པ་མང་པོའི་བྱམས་པའི་མིང་། །མིང་ཙམ་ཆོས་ལ་བདེན་
ཞེན་འཆིང་བས་བསྐྱམས། །བསྐྱམས་ཀྱང་སྟོད་པ་འགལ་འདུའི་ཁྱར་ཆེན་
པོ། །ཆེན་པོས་ནོན་པ་ཆོས་བརྒྱད་མཁན་ཞིག་གོ། །འདི་གསུམ་རབ་འབྱམས་པ་
ཤེས་རབ་གྲགས་པ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གནང་བལོ། །

བསྐྱབ་བྱ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་བྱ་ལ། རན་པ་ཙམ་གྱིས་དད་པའི་བ་སྟུ་གཡོ། །དགེ་ལེགས་རྒྱ་
མཆོའི་མངའ་བདག་བཀའ་བློན་ཅན། །སྲིད་མཐའི་བར་དུ་ཁྱོད་ཞབས་སྤངས་
ནས་ནི། །ནམ་ཡང་སྐྱབས་གཞན་མེད་དོ་བྱུགས་རྗེས་བྱངས། །ཀུན་གྱིས་
དམ་པར་བཟུང་ཞིང་བཀྱར་བྱས་ཏེ། །མི་ཆེ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པས་བསྐྱལ་ན་
ཡང་། །སེམས་རྒྱུད་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་རྒྱ་རྩོད་བཞིན། །བདག་འདྲས་ཆོས་
ཀྱི་གདམས་པ་དམ་པས་ཁྲེལ། །འོན་ཀྱང་གྲོགས་པོས་དག་སྤང་གིས་བསྐྱལ་
བས། །སེམས་ལ་པན་པའི་ཆིག་འགའ་སྟེ་བར་བྱ། །གཞོན་ནུ་བྱམས་པ་ཡེ་
ཤེས་ཚུར་གསོན་དང་། །སྟོན་ཆད་འཁོར་བའི་བདེ་སྟུག་བྱ་བཞག་ལ། །ལན་
བྱངས་བརྒྱ་ཐག་མ་སྟུད་གཅིག་ཀྱང་མེད། །དེ་བྱིར་ད་རེས་དལ་འབྱོར་ཆང་
བའི་དུས། །ཡུད་ཙམ་འདི་ལ་དགོས་མེད་བྱ་བ་སྟོངས། །དམ་པའི་རྗེས་སྟེགས་

དམ་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་མཛོད། །སྐྱོད་དང་དང་དང་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། །གཞོན་
བུ་ཉིད་ནས་བྱིས་ནས་རབ་བྱུང་སྟེ། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཀུན། །འཛོམ་ལུགས་འདི་ལ་སྟོན་ཆེ་མི་ཞན་པའི། །ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་
པོ་ཡོད་པར་ངེས། །རབ་ཏུ་བྱུང་ཙམ་ཉིད་ནས་ད་ལྟ་བར། །སྤྲིག་གྲོགས་འདུ་འཛི་
སྤངས་ཏེ་བཙོན་བྱས་ན། །ད་ཆོད་མཁས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ངེས་ཀྱང་། །སྤྲིག་
གྲོགས་གཡེང་བས་བསྐྱུས་ཟེན་འདས་པའི་ཆོས། །ད་ནི་རང་མགོ་རང་གི་མ་
བཏོན་ན། །ཤིན་ཏུ་བཅེ་བའི་པ་མ་དང་ནི་བྲལ། །པ་མ་ལས་ལྟག་ཟླ་མའི་བཀའ་
འིན་གྱིས། །འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་པན་འདོགས་འདི་འབྲུ་ཡང་། །ནམ་ཞིག་ངེས་
པར་དབང་མེད་སོ་སོར་འབྲལ། །རང་ཉིད་འགྱུར་ཆེ་དགའ་གྲོགས་མང་ན་
ཡང་། །ཉམ་ཐག་གྱུར་ཆེ་པན་ངེས་གྲོགས་པོ་དགོན། །དེ་བས་ཆོས་ལྡན་གྲོགས་
པོ་ཤིན་ཏུ་དགོན། །ན་ཆོད་དར་བབ་ཤ་བས་རིམ་བཞིན་འཛོམས། །ནད་མེད་ལང་
ཆོན་བས་སྦྱར་དུ་འཕྲོག། །གསོན་པའི་ཆེ་འདི་སྦྱུང་བྱེད་མར་མེ་འབྲ། །བསགས་
པའི་ནོར་རྩས་རྩ་ཁའི་ཐེལ་བ་བཞིན། །འདུག་པའི་གནས་ཁང་འགྲོན་པའི་ཞག་
མལ་འབྲ། །འགྲོགས་པའི་གྲོགས་རྣམས་ཆོང་འདུས་འགྲོན་པོ་བཞིན། །ཆེ་འདི་འི་
སྤང་བ་མི་ལམ་སྟན་གཅིག་ཙམ། །ད་ལོ་འདི་བྱ་སང་མེད་འདི་བྱ་ཞེས། །ཆེ་འདི་འི་
བསམ་པ་ཐོག་ཏུ་མ་ཁེལ་བར། །མ་བསམས་འཆི་བ་སྟོ་བྱར་ཐོག་བབས་
ཆོ། །ཆེ་འདི་འི་བྱ་བས་བསྐྱུས་པར་གོ་མོད་ཀྱང་། །དེ་ཆེ་ཅི་བྱ་བྱིས་པ་ཁོ་ནར་
བད། །དེ་ནས་གཅིག་བྱ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ། །ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཁོ་ནས་

སྐྱེ་བ་ན། །ཕན་པའི་དགེ་བ་ཡིད་བརྟན་རུང་བ་མེད། །གཞོད་པའི་མི་དགེ་ལྡན་
པའི་གན་མཛོད་བཞིན། །དེ་ཕྱིར་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་རྒྱུད་མར་ལེན། །མི་བཟོད་
ཆེ་ངས་འདེབས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་དག །རང་གི་རིན་གྱིས་ཉོས་ལ་ཅི་བྱར་
ཡོད། །གལ་ཏེ་བདེ་འགྲོ་བརྒྱ་ལམ་ཐོབ་སྤིང་ཡང་། །མི་ལ་སྐྱེ་ན་ན་འཆིའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་། །འདོད་པའི་ལྷ་ལ་འཆི་འཕོ་ལྷུང་བ་དང་། །གོང་མའི་ལྷ་ལ་འདུ་
བྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ། །མདོར་ན་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་གར་སྐྱེས་ཡང་། །ཆེ་འདྲིའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲ་ཆོགས་ཐོང་བཞིན་དུ། །ཕྱི་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐོང་བའི་རྒྱ་
བསགས་པས། །མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་མཐའ་མེད་འཁོར། །སྔོན་ཆད་
འཁོར་ཚུལ་བསམས་ནས་སྐྱོ་བ་དང་། །ད་དུང་འབྲུམ་དགོས་བསམས་ནས་
འཛིགས་པའི་གྲོས། །ཆོས་ཀྱི་ཅ་བ་ཁས་སྦྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམས། །རང་གི་
མིག་འབྲས་ལྟར་དུ་གཅེས་པར་བསྐྱེད། །ནམ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པར་མཛོན་
མཐོ་དང་། །ཐར་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཐོབ་འདོད་པ། །ཕྱིས་པ་འགའ་ཞིག་ལྷ་
བའི་རྒྱུ་སྤྱུགས་ལ། །འཛིགས་ནས་ནམ་མཁའ་ལྷ་བ་འཛིན་འདོད་བཞིན། །དེ་
ཕྱིར་སྦྱ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། །གྲོགས་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་བསྐྱེད་
དང་འགྲོགས། །རང་གི་སྒྲོག་སྤྱུམ་བྱེད་ཤེས་བག་ཡོད་བསྟེན། །ཉེས་པས་མི་
གོས་ཕྱིར་འབད་གོས་ཡང་བཤགས། །སྦྱང་དོར་གནས་ལ་ཀུན་ནས་འཐོམས་
པའི་ཐུན། །ཡང་དག་ཐོས་པའི་སྒྲོན་མེས་མ་གསལ་བར། །ལམ་མི་ཤེས་ན་ཐར་
པའི་གོང་བྱེད་དུ། །འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཡང་ཅི་ཞིག་དགོས། །དེ་ཕྱིར་ཐོས་

བ་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་ཡང་། །གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་བསྐྱུ་བསྐྱུ་བ། །བྱང་ཚུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་དང་། །རྒྱད་ཕྱེ་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྙིང་བསྐྱེད་རྫོགས་
གནད། །རི་བཞིན་སྐྱོང་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཐོས་པ་ལ། །སྒྲ་མ་མཁས་པ་ཚུལ་བཞིན་
བསྐྱེན་ནས་འབད། །སེམས་རྒྱུད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མི་པན་པའི། །ཐོས་པ་
མང་པོ་རྒྱལ་ཁབས་པའི་རྒྱ། །དེ་འདྲའི་ཐོས་པ་ཁམས་པའི་གེ་སར་སྦྱང་། །དེ་
འདྲའི་མཁས་པ་ཤིང་གི་རང་འཐག་འདྲ། །ཐོས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་
པ་དང་། །ཤེས་ནས་རི་བཞིན་ཉམས་སུ་མ་སྒྲངས་ན། །ནད་པ་སྤན་གྱི་རྒྱལ་པ་
རྫོགས་པ་དག །བདག་གི་ནད་ནི་གསོ་བར་མི་བྱས་བཞིན། །འདི་ན་དགེ་བ་ཤེས་
དགའ་རམས་མང་པོ་དག །མི་ཆེ་ཤིལ་པོར་ཐོས་པ་བྱས་པའི་འགག །རྟེན་
བཀུར་སྤྱད་ཕྱིར་སྒྲ་མ་གོག་པོ་འདོད། །ཡང་ན་གཞན་གྱི་ཁ་གོག་གཅོག་པའི་
ཐབས། །འདི་འདྲའི་ཐོས་པར་འགམ་ཚུ་མི་ལྟང་གི། །འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་
རང་གི་སེམས། །འདུལ་ཐབས་མ་ནོར་སྒྲ་མའི་མན་དག་བཞིན། །དབང་པོའི་
སྐོ་ལ་བྲན་ཤེས་སོ་བརྩམས་ནས། །ཆགས་སྤང་ཡུལ་ལ་རང་སེམས་འཕྲོར་མི་
འཇུག །དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་དང་། །ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་འགོག་
པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། །ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་གནད་ལས་བདེ་སྟོང་དང་། །བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་བྱང་འཇུག་བདེན་པའི་ཐབས། །ཆང་ལ་མ་ནོར་གོ་རིམ་
མ་འབྲུགས་པར། །རང་བཟོ་སྤངས་ནས་ཅེ་གཅིག་བསྐྱབ་པར་བྱ། །མདོ་
སྒྲགས་གང་ལའང་སྤྱན་དངོས་སྤྱན་མཆོམས་གཉིས། །སྤྱན་དངོས་དམིགས་

ནམ་སྐྱོང་བ་གཙོ་བོར་བྱ། །ཐུན་མཚམས་བསགས་སྤངས་སྣ་ཚོགས་སྐོན་ས་
འབད། །ཤེས་ཚོད་རྒྱས་ཚོད་འཕུལ་དུ་ལག་རྩ་ལེན། །མི་ཤེས་མི་རྒྱས་ནམས་
ལའང་སྐོན་ལམ་གདབ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། །མ་སྤྱ་ཆེན་
རྒྱལ་སྤྱས་ནམས་ཀྱི་གྲལ་དུ་ཚུད། །སྤྱིབ་གཉིས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་འདྲེན་
པར་འགྱུར། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་འཁོར་བའི་གཡང་ནས་འདྲེན། །མདོར་ན་
ད་རེས་དལ་འབྱོར་ཆེ་མཐུག་འདིར། །གཏན་གྱི་སྦྱིད་སྤྱག་འདེམ་ཁ་མ་ལོག་
པར། །སྤྱི་མའི་གསུང་བཞིན་རང་སེམས་འདུལ་བ་ལ། །བྱི་བཤོལ་མ་བྱེད་ད་ལྟ་
ཉིད་ནས་འབད། །ངས་ནི་རབ་རྩ་བཟང་བའི་ཆོས་བཤད་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་
ནས་ཉམས་སུ་མ་སྤངས་ན། །དེ་ནི་དང་ཆོས་ཀྱི་ལན་པ་མིན། །སྦྱིང་དང་ན་བ་
མེད་པ་རང་གིས་ལན། །ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་། །ལེགས་པར་
བརྟགས་ནས་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱ། །མང་པོའི་ནང་དུ་དག་ལ་བརྟག་པ་
དང་། །གཅིག་ཕུར་འདུག་ཆེ་སེམས་ལ་རྟོག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་གྲུས་ལྡན་སྒོལ་
མའི་སེམས་རྒྱད་ལ། །སྤྱི་མའི་གདམས་དག་ས་བོན་གྱང་པོ་བཏབ། །བསྐྱབ་
བྱ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྦྱིན་བྱས་པས། །ཁྱོད་ལ་སྦྱ་གསུམ་འབྲས་བྱ་སྦྱིན་པར་
ཤོག །དག་གི་དབང་སྤྱག་བྱམས་པའི་ར་བོ་ཆེ། །བྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་དབྱ་གྲུས་
བསྐྱལ་བའི་སྤྱ། །བྱམས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཇི་བཞིན་བསྐྱགས་པ་འདིས། །འགྲོ་
ཀུན་བྱམས་པ་ནམ་གསུམ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཆོས་ཀྱི་བསྐྱལ་མ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
ཞེས་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རང་རང་ལས་ངེ་བཞིན། །བདེ་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོགས་མི་
ལས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་། །མི་དགའི་ལས་འབྲས་རྣམས་སྤོང་ལ་འདིགས་ནས། །དཀར་
པོའི་ལས་ལ་ཅི་བྱས་ཤིང་བཞིན་སྤོང་། །སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིང་རྩི་བྱིན་དུག་སྤྱོད་
པ་དང་། །སྤྱོད་གསུམ་དོ་སྤྱོད་གསུང་སྤྱད་ཉེ་ལས་གྱིས། །དག་པའི་སྤྱང་བ་སྤྱ་
ཆོགས་ཤིང་བསྤྱོད་ནས། །ཡེ་ཤེས་སྤྱང་བ་འབའ་ཞིག་ཐོབ་པར་མཛོད། །དེ་
ལྟའི་ཐབ་ལས་བསྐྱོང་པའི་དོ་རྩིའི་ལུས། །ཤིན་ཏུ་རྩྱེད་དཀར་རྩྱེད་པ་སྤྱར་འདིག་
པས། །ལོང་ཡོད་མ་མཛོད་སྤྱར་དུ་བཙོན་འབྲས་སྤྱོད། །ཆད་མ་བཞི་ལྷན་
གདམས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལོང་། །དངོས་བྱུང་ཀུན་གཞི་ཅ་བའི་ལྷ་མ་རྣམས། །བྱི་ཡི་
སྤྱང་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་ཡུང་བུང་། །དད་དང་གུས་པས་དུས་ཀུན་གཙུག་ཏུ་
ཁྱད། །ཆ་ཆང་ལས་ལ་བཙོན་པ་ན་རེ་བསྟེན། །

མི་རྟག་འཆི་བ་འདི་བྲན་ནས། །འདི་སྤྱང་བུན་ཆོགས་ལ་མ་ཞེན། །ལས་
འབྲས་སྤྱོད་མེད་འདི་བསམས་ནས། །སྤྱིག་སྤྱོང་དགེ་སྤྱོད་ལ་རེམ་རེམ། །འགོ་
ཀུན་རིན་ཅན་དུ་བྲན་ནས། །རིན་གཙོ་བན་བདེ་ལ་སྤྱོར་མཛོད། །ཆོས་ཀུན་
སྤྱང་ཅམ་དུ་ཤེས་པས། །བདེན་ཞེན་འབྲུལ་བ་འདི་བཤེག་མཛོད། །རང་ལུས་
སྤྱ་སྤྱོད་དུ་བྲན་པས། །ཐ་མལ་སྤྱང་ཞེན་འདི་སྤྱོང་མཛོད། །དབང་བཞིའི་བརྟ་
དོན་འདི་བྲན་ནས། །སྤྱོད་བཞི་ཆེ་འདི་ལ་ཐོབ་མཛོད། །མཁའ་ཁྱབ་འགོ་ཀུན་
གྱི་ཁམས་བཞིན། །སྤྱོད་ཆོགས་འཕྲིན་ལས་གྱིས་དོན་མཛོད། །ཡེ་ཤེས་རང་
སྤྱང་ལས་བྱུང་པའི། །དཔལ་འབྱོར་འཛོད་མེད་ཀྱི་ཁོར་ལ། །ཉམ་ཐག་ཉོན་

མོངས་ཀྱི་པ་མས། །ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ་སྲོད་མཛོད། །དག་སྒྲུང་དགའ་སྲོ་
ཡི་ངང་ནས། །བྱམས་པ་ཞེས་པ་ཡི་མིང་གིས། །དུས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ནི་དག་
བར། །ཆབ་མདོ་བྱམས་སྲིད་ནས་ཕུལ་ལོ། །གང་དུ་འདུག་ཀྱང་མི་རྟག་འཆི་
བ་སོགས། །མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འབྱམས་ལ་སྲོ་བ་དང་། །འགོ་ལ་བཅེ་
བའི་སྐབས་འགོ་བསགས་སྤང་དང་། །ཁྲ་མ་རྩེས་བྲན་བསྐྱོ་བ་སྐྱོན་ལམ་
མཛོད། །ངས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་བྱེད། །

རབ་འབྱམས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱངས་ཤིང་། །སྤྱི་ཐོབ་སློ་བྲོས་ཀྱི་ལུས་
བཟང་། །བསྐྱབ་གསུམ་དག་མཆོན་གྱིས་སྤྱས་པའི། །ལེགས་ལམ་དོན་གཉེར་
ཅན་གསལ་དང་། །སྐྱོན་བལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་རྫོགས་པའི། །སྐྱོབ་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡིས་བསྐྱས་ཀུན། །རང་ཅག་སེམས་
ཅན་ལ་སྤོབ་བྱེད། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིང་པོ། །རྟེན་དཀའ་དལ་འབྱོར་
རྟེན་རྟེན་དུས། །འདི་སྒྲུང་སྤྱི་བྱུང་དོར་ནས། །སྒྲུང་དོར་མ་རྟོར་བའི་ཉམས་
ལེན། །ཆ་ཆང་མ་རྟོར་བའི་ལམ་ལ། །ཐོས་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བ། །མ་གས་
མ་ན་བའི་ཆེན། །རང་ཐག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅད་ནས། །དོ་བསྐྱང་མ་ཐུན་འཇུག་
ཀུན་དོར་ཉེ། །ཕྱོག་མེད་ཡིད་དམ་ནི་བརྟན་པོས། །རང་བསྐྱངས་སྐྱབ་པ་ལ་
རེམས་ནས། །འབྲས་བུ་ལ་རེ་དོགས་མ་ཆེ། །སློ་འགོལ་དཀོན་མཆོག་ལ་
ལུས་ཉེ། །དབང་པོ་རང་སེམས་ལ་བཅོལ་ནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ལ་གཞི་
བྱས། །ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལ་འབད་མཛོད། །ཐུན་མོང་ལམ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་

ནས། །སྒྲུ་མེད་རྒྱུད་སྡེ་ཡི་ཡང་སྟོང་། །བསྐྱེད་རྫོགས་ཆ་ཆང་ལ་སྦྱངས་ཏེ། །དལ་
འབྱོར་དོན་ལྡན་དུ་མཛོད་ཅིག། །བསམ་པ་ཆོས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི། །འཕུན་
འགྲུང་འདི་ནས་ཀྱང་བགྱིད་དོ། །ལྷ་རྩ་ས་ཅི་བལ་དང་སྦྱང་མཐུད། །རྗེས་སུ་
ཡི་རང་གིས་སྤུལ་ལོ། །

མགར་ཐར་དུ་ཡགོང་ས་རིན་པོ་ཆེར་སྤུལ་བའི་ཞུ་ཡིག།

བསྐྱགས་འོས་མཛད་བྱུང་ཡོན་ཏན་གྱེ་བའི་གཏེར། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་
ཆོས་སྐྱེའི་རང་བཞིན་ཉིད། །སྤྲ་ཆོགས་གདུལ་བའི་སྒྲོ་ཆོན་གྱེ་བྲག་གིས། །ཅིར་
ཡང་འཆར་བ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མར་འདུད། །སྤྲ་སོགས་དེགས་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་ཐོར་
ཚུགས་ཀྱིས། །གུས་པས་བསྟེན་པ་ཞབས་སེན་པ་སྒྲོའི་འཕྲེང་། །དགེ་ལེགས་
སྦྱང་ཅིས་གཡུར་བ་ཐོངས་པའི་འགྲོར། །སྤུགས་བཅེས་རང་གིས་སྤྱོད་གས་པ་
དེ་ཡི་བྱུང་། །ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཅི་བསྐྱེད་གིས་བརྟམས་པས། །བཤད་སྦྱབ་
འདབ་མའི་གཤོག་རྒྱབས་ཅུང་ཟད་ཅུང་། །སྤུབ་བསྟན་མཁའ་ལ་འདེགས་པའི་
བསྐྱལ་བཟང་ཅན། །ཉམ་ཆུང་ར་ཡིག་གཉིས་པ་འདི་སྐད་ལོ། །རབ་འབྱུམས་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤུགས་བཅེའི་དཔལ། །སྤྲོན་གོམས་བསོད་ནམས་མཐུ་
ཡིས་གང་གང་ལ། །རི་ལྟར་སྦྲན་པ་དེ་དེས་སྤིད་པའི་མཐར། །ནམ་ཡང་སྐྱོ་བ་
མེད་པ་དེ་མཛད་བྱུང་། །ལྷག་པར་ཚོད་དུས་སྤེལ་མའི་ལྷན་རུམ་དུ། །མཁེན་
བཅེའི་གཟི་ལྡན་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཤར་ཡང་། །མ་རུངས་སྐྱེ་བའི་ལས་ཚུལ་རྒྱང་

ཤུགས་གྱིས། །བདས་བས་སྐྱ་ཡི་སྤང་བ་མི་མངོན་ཀྱང་། །བདག་སོགས་
མཁའ་མཉམ་འགོ་ལ་རྗེས་བཅེ་བས། །མི་མངོན་མཛད་པའི་བྱེ་བྲག་བགང་
ཡས་གྱིས། །བསིལ་ལྡན་ཡངས་པའི་ཕན་བདེ་བསྐྱའི་ཆལ། །ཡང་ཡང་རྒྱས་
མཛད་བཀའ་བློན་སྤྱོད་གཞལ་བྱས། །ལྷག་པར་འཁོས་ཚུང་བས་མཐའི་དགེ་
སྦྱོང་གཟུགས། །སྤྱོད་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་རྗེའི་དམིགས་ཉེན་ལ། །བཅེ་
བའི་སྤྱོད་རས་ཅེ་རེ་འབྱུག་བ་ནས། །དོན་བཟང་སྤྱིག་ལེགས་བཀའ་ཡི་སྤྱིགས་
བྱ་དང་། །ཅེར་སོན་ཤིང་ལོ་འཁོར་གསུམ་ལྟ་རེག་བཅས། །བྱུག་རྒྱའི་རེ་ཁ་མ་
ཉམས་གང་སྦྱལ་བ། །གཙུག་ཏུ་སོན་པའི་མོད་ལ་དགའ་བའི་ཡིད། །དགའ་བདེ་
དང་ལྡན་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འགྲན། །འདིར་ཡང་མཆོག་གསུམ་དམ་
པའི་བྱུགས་རྗེ་ཡིས། །སྤྱིར་ན་དུས་བདེ་ལོ་ལེགས་བཤད་སྐྱབ་འཕེལ། །ལྷག་
པར་བསྟན་པའི་རྩ་བ་སྤྱལ་བའི་སྤྱ། །བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་གཟེགས་བ་ཞབས་
བད་བརྟན། །ས་སྦྱོང་མི་དབང་སྤྱོད་བཅས་མངའ་ཐང་མཐོ། །འབངས་རྣམས་
བདེ་སྤྱིད་སུམ་ཅེན་གནས་ལ་འགྲན། །བཀའ་བློན་གྱིས་འཆོ་བདག་ཀྱང་བདེ་
བའི་ངོས། །རི་ལྷར་བྱས་བཞེན་བཤད་དང་སྐྱབ་པས་གནས། །མཆོམས་
ཞུས། །ཆེད་དུ་ཞུ་མཆིད་སྤྱོད་བྱ་མཆོག་རབ་རྣམས། །མ་རུངས་སྤྱོད་བའི་ངང་
ཚུལ་རི་ལྷར་ཡང་། །ཆེས་ཆེར་བྱུགས་སྤྱོད་ཐེག་བཤམ་ཆོས་ཉིད་ཕྱིར། །ཕྱི་
ཕྱིར་སྤྱིད་པ་རི་སྤྱིད་བརྟན་པར་བཞུགས། །རང་དོན་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱིད་པ་མི་མངའ་
བས། །གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཕྱི་མའི་སྤྱོད་མཐའི་བར། །སྤྱོད་དང་སྤྱོད་འདའ་ཚུལ་

མི་སྟོན་པར། །བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་རྟག་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ། །སྤྱན་རས་
གཟིགས་དབང་ཉིད་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་འདིར། །སྤྱར་བར་མཚན་དཔེའི་མཛེས་སྤྱི་
མངོན་གསལ་བའི། །འཛུམ་ལྗན་ཞལ་ནས་ཆོས་ཆར་དབབ་ཏུ་གསོལ། །མི་
རྟག་མི་བརྟན་གཡོ་བའི་ཆོ་འདིའི་དཔལ། །བྲན་ཡུལ་ཅམ་དུ་ཤུལ་དུ་ལུས་པའི་
ཆོ། །འཛིགས་རུང་ངན་འགྲེའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལས། །གཏན་དུ་སྐྱོབས་ཤིག་ཇེ་
བཅུན་སྤྱགས་ཇེའི་གཏེར། །བདག་ཉིད་ཁོ་ནའི་ལས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ། །བདེ་
དང་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རྟོགས་ནས། །དཀར་ནག་ལས་འབྲས་སྤྲ་ཞིང་
སྤྲ་བ་ལའང་། །ལྷང་དོར་ཚུལ་བཞིན་རུས་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོབས། །ཀུན་རྫོངས་
སྤྱི་མའི་སྤྱགས་རྗེས་ལ་བརྟེན་ནས། །ཏ་ཅང་འཁྲལ་པའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ། །བྱ་
སྤྱག་ལྟར་མཐོང་ཡིད་འོང་བྱམས་པའི་མ་སྤྱས། །འགྲོ་ཀུན་བདག་ལས་གཅེས་
པར་བྱིན་གྱིས་ཆོབས། །པོང་བ་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་ལག་མཐེལ་དུ། །མཉམ་
པར་གཟིགས་པ་ཁྱོད་ལ་ཟང་ཟིང་ཞོར། །ཕུལ་བས་དབྱེས་པར་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་
ཀྱང་། །རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་དུ་ལྟ་རེག་བྱི་བལ་དང་། །བྱི་བཟང་ཁ་ཆའི་ཡུལ་སྤྱེས་
སྤང་གསུམ་བཅས། །ཀུས་ལྗན་བྱམས་པས་རྒྱ་ཅེས་ཤུ་བཟང་པོ་ལ། །ཕུར་
ཏུ་སྟོག་ནས་ཕུལ་བ་དག་ལེགས་འཕེལ། །

མགར་ཐར་དུ་རྒྱད་སྟེང་མཁན་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་བའི་བྱ་ཡིག །
དག་གི་དབང་སྤྱག་ཇེ་བཅུན་ཅོང་ཁ་པས། །མཚོག་སྤྱན་དངོས་བྱུབ་འགྲོ་

ལ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར། །སྤར་ཡང་གསུམ་ལྟན་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྦྱར། །བཞེངས་པ་
བཀའ་བློན་ཆེན་མཆོད་ཞབས་དབང་བྱུང་། །སྦྱི་བོ་ནམ་པར་དུད་པས་གསོལ་བ་
འོ། །རྩོག་བྲལ་ཐུགས་མཆོར་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རང་སྦྱིའི་མཆོན་
ཉིད་གསལ་བའི་གཟིགས་མོ་ལ། །མཉམ་རྩེས་དུས་ཀྱི་རེས་འཛོག་མེད་པ་
ནས། །ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བློན་གྱིས་འཆོ་ཐུགས་བཟ། །ནམ་ཡང་བཙེ་བས་གཟིགས་
པའི་བཀའ་སྦྱལ་དང་། །གནད་སྦྱེས་བཟང་པོ་ཡང་ཡང་བསྦྱལ་བ་དང་། །བྱུང་
པར་འདི་ལོར་གནད་བ་བཀའ་བློན་ཆེ། །འདིར་ཡང་རྩེ་བཙུན་དགོ་ལེགས་མཆོན་
ཅན་གྱི། །བློན་ལས་མ་ཞོར་ཆ་ཆང་ལམ་རིམ་ལ། །ཅུང་ཟད་གོ་བ་རྟོན་པའི་བྱས་
པ་ཡིས། །དེད་དུས་ལྟར་སྤར་ལོག་ལམ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། །གཞན་ལ་འབྲས་ཆུ་
མི་ལྟར་རང་ཚུགས་བཟུང་། །རང་གཞན་དགོ་འདུན་སྤེལ་ཡང་དག་ལམ། །ཡང་
དག་རིག་ལམ་བློན་མེད་གྱིས་བཤད་པས། །ཡང་དག་མཁས་པས་བསྟུགས་ཤིང་
ཆོན་པོས་བཀྱར། །དེ་ལྟ་ལོད་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི། །མཐོ་དམའ་མ་རེས་
ཡིད་བརྟན་མེད་པ་ལ། །ཏ་ཅང་རྫོམ་བ་ཆེ་བ་མ་མཆིས་ཀྱང་། །སྦྱོན་གྱི་ལས་
དབང་བཅན་པོ་བརྫོགས་པ་བྱས། །གཡོན་ངོས་ལུས་ལ་སྦྱང་གཞོན་གཡའ་ཅམ་
ཞིག །ཡང་ཡང་འཕར་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་ད་ལྟ་པན། །རྣམ་ཤེས་འགྲོན་པོས་གནས་
ཁང་མ་དོར་བ། །འདི་ཉིད་མཆོག་གསུམ་དམ་པའི་བློན་དུ་རེས། །མཆོམས་
ཞུས། ཆེད་དུ་འབུལ་འབྲས་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཉིད། །འངས་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ། །ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཀྱིས་འོས་ན་ཡང་། །ཆོས་

ནམས་ལྟོས་བྱུང་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པས། རྟེན་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་མ་འདོམ་དེ་ལྟ་
མོད། མདོ་རྒྱུད་ཆོད་མའི་སྙིང་པོ་མ་ལུས་པ། ལུགས་ཀྱི་དཔལ་བེའུར་ལེགས་
པར་འབྲིལ་བའི་བཟུང། རང་གི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ལ་ལྷག་པར་ཡང་། མཐོན་པོའི་
གོ་ས་གོལ་བའི་རྒྱུ་དུ་ཆེ། རྟེན་དུས་མ་རུངས་སྐྱེ་བོ་གདུལ་བར་དཀའ། རྟེ་
བས་རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་མན་ངག་ཅེས། སྤྱོན་བྱོན་དམ་པས་མགྲིན་གཅིག་
གསུངས་པ་ལ། གཞན་དོན་བྱས་ཆེ་ངས་པ་ལྷག་པར་སྐྱེས། རྟེ་བྱེ་བསྐྱེན་པའི་
མཐའ་ལ་སླེབ་པ་དང་། ཡ་རབས་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་ནམས་ཟད་པ་དང་། ཆོས་
ལྟར་བཅོས་པས་འཛིག་རྟེན་གང་བས་ན། གཞན་དོན་མི་འགྲུབ་རང་དོན་ཉམས་
པས་སྐྱོ། རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེའི་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་ཀྱང་། དོན་ལྷན་སྙིང་པོས་
དཔེན་ཞིང་འདོར་ལ་སྤྱོད་ས། ཡོན་ཏན་ཡོངས་རྫོགས་ཡོངས་འཛིན་ནམས་
དང་བལ། རྟེ་སྤྱག་ཐང་དུ་ལུས་པས་ཡིད་རབ་འབྱོད། རྟེ་ལས་རྟེ་བྱར་བྱུང་བ་
མ་ལུས་འཛིག་ཁ་ལ་ཅི་ཤིང་སྐྱེས་པའང་དེ་དང་མཚུངས། མཁའ་ལ་རྟེ་འཛིན་
འབྲིགས་པ་མ་ལུས་དེངས། ཁ་སྙིངས་སྐྱེ་བའི་འདུ་འགོད་དེ་དག་མཚུངས། ཁོ་
བོ་དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉམ་ཁྲིད་པའི་ཆོ། རེ་ས་གཞན་ན་མེད་དོ་ལུགས་རྗེ་ཅན། ཞབས་
པད་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་བརྟན་པར་བཞུགས། རྟེ་ལ་ཡང་ལུགས་རྗེས་བྱངས་
ཤིག་བཀའ་བྲིན་ཅན། ཁྲོད་སྐྱེ་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། ཁྲོད་གསུངས་
ལེགས་བཤད་འདོམས་པའི་ངང་རྟེ་ལ་དང་། ཁྲོད་ལུགས་མཁྱེན་བཅའི་རང་
བཞིན་ཡིད་དོན། མདོན་སུམ་ཇི་བཞིན་སྤང་བས་སྤང་བ་སྐྱོ། སྐྱོ་བའི་སྤྱག་

བསྐལ་སྟན་དུ་གསོལ་བ་འདི། །རྩེ་བཙུན་ཐུགས་དང་སྟན་ལ་གཟན་ལགས་
ཀྱང་། །དད་པ་དག་སྒྲུང་མོས་བ་བྲུགས་དྲག་གིས། །ཐག་རིང་བས་མཐའི་དགོ་
སྒྲིང་ཐ་ཤལ་བས། །ལྷ་རྩས་ཀྱི་བཟང་མཆོན་བྱེད་ཅམ་དང་བཅས། །དཔེན་
གནས་ཕྱར་བྱ་ལྷོག་ནས་རྒྱ་ཆེས་༥༩ལ། །ཀུས་པས་ཕྱལ་བ་དགོ་ལེགས་
འཕེལ་གྱར་ཅིག །།

ཁྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་ཁྱིའི་པོ་ཆེ་ལོ་ཉན་དུ་

ཕུལ་བའི་ཞུ་ཡིག་བཞུགས་སོ། །

རིགས་ཀྱན་ཁྱབ་བདག་འཇམ་མགོན་བསྟན་པའི་གཙོ། །འཆད་ཚོད་
ཅོམ་ལ་ངག་གི་དབང་ཕྱག་དངོས། །མི་འགྱུར་མཆོག་གི་བདེ་ཆེན་མཆོན་
དཔའི་དཔལ། །གསུམ་ལྡན་བཀའ་འདི་རྒྱ་མེད་ཞབས་སེན་དུང་། །གང་གི་
བཀའ་འདི་དཔེ་དཔེ་དཔེ་བཞོན་གྱིས། །ཡང་ཡང་བསྐྱོད་པའི་མགོ་ལྷོག་དུང་བ་
ཡིས། །སྟན་ཆོག་ཀྱི་བསུང་འབུལ་བའི་འདབ་བརྒྱ་བ། །འདི་ལ་དགེས་པའི་
སྟན་རས་བཙའ་བར་གསོལ། །རྒྱལ་བས་ལེགས་གསུངས་ལེགས་བཤད་ཚུ་
གཏེར་ཆེ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱུད་བྲུགས་གྱིས། །བསུབས་པའི་
རིང་ལུགས་རི་དབང་རབ་མཐའི་སྟོར། །ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་ལུས་སྟོབས་རབ་
རྒྱས་པ། །མཐའ་དྲག་རྩལ་བཞི་གཟིགས་པའི་སྟན་སྟོང་ཅན། །ལེགས་གསུང་
ཞོ་འབྱུང་རྒྱས་པའི་དོ་རྩེ་ཡིས། །ཞོལ་ངན་སྦྱིན་སྦྱིས་ཞུས་མཇེད་ཁྱོད་ལྟའི་

མགོན། །སྒྲ་ན་བཞུགས་པའི་རང་ཕྱོགས་འཆི་མེད་ཆོགས། །མདོ་རྒྱུད་གཞུང་
བཟང་འབུམ་གྱི་སྐྱེད་ཆའ་དུ། །བཤད་སྐྱབ་ལང་ཆོས་དྲེགས་པའི་རྣོས་གར་
འདི། །ཅུལ་འཛོག་ཐུན་སྒྲོམ་རྣམས་ལ་འབྲུ་བ་བཞིན། །ཁྱོད་ཐུགས་སྟོབས་བཅུ་
རྒྱས་པའི་གོ་འབྱེད་ཁྱོན། །རི་ལྷར་བཅའ་ཡང་ཐུག་ན་བརྩོ་ཡིས། །མ་རྟེན་བཅད་
རྒྱའི་ཐོལ་ལ་དེང་པར་བརྟེན། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཉིང་འཛིན་བདེ་ལ་རོལ། །བྱང་
རྒྱལ་སེམས་མཆོག་ས་བོན་ལས་འབྱུངས་པའི། །ཁྱོད་སྐྱེལ་ཡོངས་འདུའི་དབང་
པོ་སྤྲོད་གསུམ་གྱི། །རྒྱུད་པ་མ་ལུས་སེལ་བྱིར་སྤྲོད་མཐའི་བར། །ནམ་ཡང་
གཡོ་བ་མེད་པར་བརྟན་གྱུར་ཅིག །འདི་ན་སེར་གཟུགས་མཆོན་མོ་རྒྱ་བ་
ཡང་། །བསྟེ་གནས་ཐུན་པའི་ནང་དུ་བདེ་བར་འཆོ། །རྒྱུན་ངན་བྱ་རོག་ཆོགས་
ཀྱིས་མ་གཅེས་ངོས། །དད་ཟས་རོལ་ཅི་དགར་རོལ་ཞིང་གནས། །སྤྲ་སོར་
ཁྱེད་ཐུགས་དབྱེས་པའི་རྒྱ་འཛིན་ལས། །གསུང་ཐིན་སྟོང་ལ་འབབ་པའི་དབྱར་
རྩ་དང་། །རྟགས་བརྒྱུད་མཆོན་མས་བཟ་བའི་ལྷ་དར་གྱིས། །བཅོན་དུག་ཟས་
ཅན་རབ་དགའི་གར་གྱིས་བྲེལ། །དེ་ལྷ་མོད་གྱི་ད་བར་ལན་མེད་པ། །གཡེལ་
རྒྱུང་མ་ཡིན་རིམ་བཞིན་བྲེལ་བས་གཡེངས། །འདི་ལ་ཁྱེད་ཐུགས་སྟོབ་པའི་
ཤེལ་གྱི་མདངས། །མི་དགའ་ཆོན་གྱི་ཁ་བསྐྱར་མེད་པ་འཆོལ། །ད་ནི་མི་ཡི་
སེང་གེས་ཐུ་སྟེགས་གྱི། །རི་དྲགས་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་དུས་དགེ་བར། །མི་
ཡི་སེང་གེ་གཉིས་པ་ཁྱོད་བྱུང་དུ། །གཉིས་སྐྱེས་ཁན་སོང་དངོས་སུ་ལྷག་པར་
རིངས། །དེ་ཆེ་འདི་དང་བྱི་མའི་སྤང་རྩལ་ཀུན། །བྱང་པོར་སྟན་གྱི་དབང་པོར་ཞུ་

བར་འཆོལ། །དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། །མཐར་
ཐུག་ཆེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བདག་པོར་བཞུགས། །བྱམས་པའི་རབ་དང་ཡིད་ཀྱི་འོ་
མཆོ་ལས། །ཡིད་འཛིན་ཆོག་གི་གསུང་སྟུན་སྟོག་བྱེད་ཅིང་། །ནང་གི་མཛོད་
བཏགས་བཟང་པོའི་གཤོག་ཡངས་ཅན། །འཁོར་ལོའི་ལག་ལྗན་ཁྱོད་ཉིད་སྟོ་
བཞིན་སོང་། །དགའ་ལྗན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་འཇམ་གླིང་འདིར། །དངོས་
སྤྱ་འཕོས་འབྲེལ་དཀར་ས་ཆེན་པོ་དེར། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་དེའི་ཞབས་སེན་བྱང་དེར་
འཁོད། །ཁོ་བོའི་གནས་ཚུལ་དགའ་བས་བྱང་པོར་ཞུས། །ཁྱེ་ཉམ་ཆོས་ཉམ་ལ་
བྱམས་པས་ཕྱལ་བ་དགོ། །

དེའུ་ལྟས་སྤྱལ་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱལ་བའི་ཞུ་ཡིག།

ནམ་དག་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་བདེ་ཆེན་གར། །མ་ལུས་འགྲོ་བའི་
ཁམས་བཞིན་སྤྲ་ཆོགས་ལས། །དེང་དུས་བསྐབ་གསུམ་རྒྱན་མཛེས་སྤྱལ་
པའི་སྤྱ། །འགྲོ་བའི་འབྲེན་མཆོག་གང་དེའི་སྤྱ་བྱང་དུ། །རྟོག་བྲལ་ཡིད་མཆོ་
ལས་འབྱུངས་བྱང་པོའི་ངག། །བཛོད་དོན་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་གེ་སར་
འཇུ་མ། །ཉམས་རྟོགས་སྤྱང་ཅིའི་རོ་དང་སྤྱེས་བཟང་གི། །ཁུར་གྱིས་དུད་པའི་
གསུང་གི་པད་དཀར་འབྲེང་། །འབྲེན་བྱེད་ལུལ་དུ་མཛོན་པར་བབས་པའི་
ཆོ། །ཀྱན་རྟོག་མེ་ཡིས་གདུངས་པའི་ཆགས་ལྗན་གྱིས། །སྦྱོན་ལེགས་ལུས་ཐའི་
གོ་སྐབས་རྟེན་པ་ལྟར། །རྟོག་གོ་གན་པོའི་ཡིད་ཀྱི་བརྟེན་པ་ཉམས། །ཐུ་ཅོར་

སྤྱི་འདོད་རྒྱུད་གིས་རབ་བསྐྱོད་ནས། །གནས་ཚུལ་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་བྱི་བསུང་
འདི། །ཅུང་ཟད་ནས་དཔྱོད་སྤྱི་འདི་ན་ཡུད་ཅམ་དགོངས། །མངར་རམ་འོན་
ཏེ་མནས་ན་བཟོད་པ་མཛོད། །རྣལ་འབྱོར་བཞད་པ་དྲི་རྩུ་མའི་གར། །སྤིང་
འདིར་བསམ་བཞིན་བསྐྱར་བའི་དོན་རི་བཞིན། །མདོ་སྤྲལས་ཡོངས་རྫོགས་
སྤྲལས་ལ་ལེགས་གཏམས་པའི། །སྤུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་འདོད་འཛོའི་བྱམ་
བཟང་གིས། །སྤིང་ན་འབྲམས་པའི་སྤིང་ཞིའི་རྒྱད་པ་ཀུན། །མིང་གི་ལྷག་
མར་བྱས་པའི་ཡ་མཚན་གཏམ། །སྤོན་གོམས་མཐར་ཕྱིན་ཁྱེད་ལ་ཡ་མཚན་
མིན། །དུག་གསུམ་བག་ཆགས་རྩད་ནས་དག་པའི་མཐའ། །འབྱུང་བ་འབྲུགས་
པའི་ཚོན་གྱི་རི་མོ་འགའ། །བྱིས་པ་འབྲིད་པའི་ཆེད་དུ་དགོས་ཞེས་ཐོས། །རྒྱ་
མེད་འབྲས་བུ་འདི་ཉིད་ངོ་མཚར་ཆེ། །འདི་ན་མཐའ་མེད་སྤིང་ལམ་འབྲམས་
འབྲམས་ནས། །ཅུང་ཟད་ངལ་བཟོའི་རྟེན་བཟང་རྟེད་དགའ་བ། །འདི་སྤྱང་
ཆོས་བརྒྱད་གཡོ་ཅན་གྱིས་བསྐྱས་ནས། །ན་རྒྱ་འཆི་བའི་ཙོ་འབྲི་བྱེད་བཞིན་
གནས། །ཆེད་འབྱུལ་དོན་རྩ་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར། །འབྱུང་བཞི་འདུས་པའི་
གཡར་ཁང་གོག་པོ་འདི། །གཅེས་འདི་ན་སློ་ཡིས་གཞན་ལས་གཅེས་འདི་ན་
ཞིང་། །གཞན་པན་སེམས་མེད་གཞན་དོན་ལྟར་སྤྱང་རེས། །མི་རྟག་མི་ཆེ་ཆུ་
ཡི་ཆུ་བུར་ལ། །རྟག་འདི་ན་རྒྱུད་པའི་སྤྲེགས་འཆའ་སྤིང་འབྱོར་གྱི། །རྒྱ་རྩ་
འདི་ན་ལ་བཙོན་པའི་ལྟར་མོ་འགའ། །ད་དུང་རིགས་མཐུན་རྣམས་ལ་སྤོན་པར་
སྤོ། །སྤར་ནས་ནན་ཏན་ཡང་ཡང་ཁུས་པ་ལྟར། །ལྟ་བུ་མཐོ་ཡང་སྤོད་པ་མི་

དང་བསྟུན། རྟོགས་པ་བཟང་ཡང་ལས་འབྲས་སྤངས་སྦངས་མཛོད། །སྤྲལས་
ལ་སྟོད་པའི་ཅིང་ཆོས་མི་མཛད་འཆ་ལ། །པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་ཀུན་གྱི་སྟོང་པོའི་
བཅུད། །བྲག་ཆེན་ཆོས་བྲལ་གསེར་སྤངས་བཙོ་མ་ལ། །ཐུ་སྟེགས་ཐོན་གྱི་
ཆོས་ལུགས་མི་བསྐྱེད་ཞིང་། །མདོ་རྒྱད་རི་བཞིན་ནང་དུ་སྤྲས་པར་བྱ། །ཅུང་
ཟད་སྟེ་རྒྱུད་ནམས་པ་ཞི་བ་དང་། །ཆོས་མ་ཐུན་བཞེད་པ་ཡིད་བཞིན་འབྲུབ་པའི་
ཆེད། །བཅུམས་པའི་བསྟོན་སྒྲུབ་སྒྲིན་སྟེག་དང་བཅས་པ། །བྲས་ལོ་མིན་པར་
གཙང་མ་མཐར་ཕྱིན་མཛོད། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྟོགས་ལན་ཆགས་གཏོར་མ་
དང་། །བརྒྱ་བཞི་རྒྱལ་གསོལ་ཆོས་སྤང་བསྐྱང་བསྐྱལ་རེམ། །རྟག་ཏུ་སྒྲ་མ་རྩོ་རྩོ་
འཆང་མོས་ནས། །གསོལ་འདེབས་དག་སྤང་ཆུ་པོའི་རྒྱན་བཞིན་མཛོད། །འདིར་
ཡང་ཉིད་ལ་དག་པའི་སྤང་བ་ཡིས། །བཞེད་དོན་འབྲུབ་པའི་མ་ཐུན་འབྲུར་གང་
ཤེས་བྱ། །རབ་དཀར་ལྷ་ཁྲིམ་བཅས་ཏེ་སྒྲ་ཉ་ཆོས་ཉ་པ། །ཕུར་བུ་ཚུག་ནས་
ཕུལ་བ་དག་ལེགས་འཕེལ། །

ཞོག་སྒྲ་མ་མཁས་མཆོག་ལ་གནང་བའི་ཆབ་ཤོག །

ཀུན་བྱང་ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་སྟོང་ན་ཡང་། །དཀར་ནག་ལས་གྱི་འབྲས་
བུ་མི་བསྐྱེད་པར། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན། །ཕྱ་
མཛདས་ཞིབ་མོར་དབྱེད་ན་གསལ་བར་སྤང་། །འོན་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཐོག་མ་འདི། །ཀུན་གྱི་སྟོང་གི་བྲོགས་པོར་སོང་བའི་མ་ཐུས། །སྤང་སྟོང་གནས་

ཚུལ་གསལ་འབར་མཐོང་དགའ་བ། །སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཙུག་པར་ཤིན་
ཏུ་དགའ། །དེ་ཙམ་མ་ཟད་གཉི་ཟུག་འཁྱལ་འཁོར་ལ། །རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟག་
འཛིན་ཐེང་བྱག་འདི། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སྟོས་ཚུས་བརྒྱན་པ་ན། །ཚུལ་མེན་
ཡིད་བྱེད་ལོ་འདབ་རྒྱས་པའི་ཅེར། །ཁ་དོག་བཟ་བའི་སྤ་རྒྱས་མེ་ཉོག་འདི། །རྣམ་
པ་མཛེས་པས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིང་དུ་སྤྱུག །འབྲལ་དུ་མངར་བའི་རོ་འདིས་བསྐྱས་
པའི་མཐུས། །གཏན་གྱི་ཞི་བདེ་ལྷ་པའི་ལམ་དུ་སོང། །འོན་ཀྱང་སྟོག་དང་བྲལ་
བའི་རོ་ལངས་འབུམ། །འཁོར་བའི་དུར་ཁྲོད་གནས་སུ་ཅེ་བ་ལ། །ཤེས་རབ་
མིག་ཟུམ་གཡང་སར་སྟོགས་པ་རྣམས། །བག་ཐེབས་ཡིད་ཉོན་དགའ་མགུར་
སྟོང་པས་སྟོ། །དེ་ལྟར་དགོངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་བྱེད། །མཐའ་མེད་མུ་
ངམ་གླིང་དུ་མི་བཞུད་པར། །སྟོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་བསྟེགས་ཏེ། །བདེ་
ཆེན་གཏན་གྱི་བཙན་སར་གཤེགས་པ་ཞུ། །སྤྲ་མཁས་ནི་ཙོ་གད་བུ་གོས་སེར་
ཅན། །དཀོར་ནག་ཤིང་ཉོག་རོ་ཡིས་ཆོམ་པའི་ཆོ། །གཡང་ཁང་ཤིང་སྟོང་གོག་
པའི་ཅེ་མོ་ནས། །ཅ་ཙོ་སྤྲ་ལ་སྤྱགས་ཀྱིས་མི་ཁྲིལ་འཆལ། །ལྷ་རྩས་ཇི་མེད་
བཅས་ཏེ་ཕྱལ་བ་དགོ། །

དགོ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་ལས་འཁྱུངས་པ། །ལེགས་ལམ་སྟོན་མཁས་ཀྱི་སྒྲ་
མ། །རྒྱ་མཆོ་ལྟར་ཟབ་གྱི་ཡོངས་འཛིན། །འབྲལ་མེད་སྟོང་དབུས་སུ་བཞུགས་
ཤིག །རབ་འབྱམས་ཞིང་བཞུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས། །དང་པོ་སྟོངས་རྟལ་གྱི་
སེམས་ཅན། །ལས་ཉོན་གཞན་དབང་གིས་རྒྱན་རིང། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་

བ་འདིར་འཁོར་ནས། །སྐབས་འགར་དལ་འབྱོར་རེ་ཐོབ་སྟེ། །ཐེག་ཆེན་སྒྲ་མ་ཡི་
གསུང་བཞིན། །སྤྱག་བདེན་ཉེས་དམིགས་ལ་སྐྱོ་ཞིང་། །ལས་ཉོན་ཀུན་འབྱུང་ལ་
འཛིགས་ཏེ། །བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་ལ་རེས་ཞིང་། །མཐའ་མེད་སེམས་ཅན་
ལ་བཅེ་བས། །སྟོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས། །ཕྱིན་དུག་བསྐྱས་
བཞི་ལ་འབད་བས། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཉིད། །སྤྱིབ་གཉིས་ཅི་
མ་ཀུན་ཟད་ཅིང་། །སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་རྫོགས་པའི། །ཡང་དག་རྫོགས་
སངས་རྒྱས་བརྟེས་ནས། །འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་མཛད་བས། །འགྲོ་བའི་རེ་བ་
ཀུན་སྐྱོང་བ། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་དང་འདྲའོ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཡི་ཐུགས་
དགོངས། །མཁའ་བྲུབ་སེམས་ཅན་ཀུན་རྫོགས་པར། །ཀུན་མཁྱེན་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི། །གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ལ་འགོད་འདོད། །ལམ་བཟང་གང་ཞིག་ནས་
ཉིད། །སྤྱིབ་བྲལ་སངས་རྒྱས་སར་གཤེགས་པའི། །ལམ་བཟང་སེམས་སྐྱོང་
གི་རིམ་པ། །བཅེ་བས་གདུལ་བྱ་ལ་གསུངས་ཆད། །མདོན་མཐོངས་ལེགས་
ཀྱི་ཆོས་སྟོར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རང་ངེས་ཞེས། །འཕགས་མཆོག་སྤྱ་སྤྱབ་
ཀྱིས་གསུངས་སོ། །མདོན་མཐོ་ལྷ་མི་ཡི་ལུས་ཏེན། །ཐོབ་བྱེད་སྤྱབས་འགོ་དང་
ལས་འབྲས། །ངེས་ལེགས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས། །ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
ཀྱི་ཐར་པ། །ངེས་འབྱུང་བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱིས་འཐོབ་སོ། །རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་
ཀྱིས་ཐར་པ། །འཐོབ་ཐབས་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་ཞིང་། །རྟེན་འབྲེལ་བཙུག་ཉེས་
ལ་དཔྱོད་ཚུལ། །ཅུང་ཟད་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་ཅིང་། །བསོད་ནམས་བསྐྱལ་ཆེན་

བརྒྱུར་གསོག་གོ། །སྤྲེལ་མེད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་། །སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷག་
བསམ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས། །རང་འདོད་འཕྲི་མེད་ཀྱི་
ཆོགས་གཉིས། །བབྱངས་ཡས་བྱངས་མེད་གསུམ་གོམས་བས། །རིམ་གྱིས་
ཉེས་པ་ཀུན་སངས་ཤིང་། །ལེགས་ཆོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་རྒྱས་བཤི། །སངས་
རྒྱུས་འཛོལ་བ་རུ་ངེས་སོ། །དེང་སང་སྟོགས་མ་ལུའི་ནང་ནས། །ལྟ་བ་སྟོགས་མ་
འདི་བདོ་བས། །ལས་འབྲས་བྱང་གསོད་ཀྱི་ལྟ་བ། །རྩོགས་ཆེན་བྱག་ཆེན་ཞེས་
མིང་འདོགས། །འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཅ་བ། །རང་སེམས་ངོ་བོ་ལ་བལྟས་
བས། །འདི་ཞེས་ངོས་བཟུང་དང་བལ་བ། །ཡེ་ནས་རང་ཆས་ལ་ཡོད་བ། །ཡེ་
ནས་སངས་རྒྱུས་ཞེས་ངོ་སྟོང་། །འདི་ཞེས་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤང་སྤང་། །རྒྱལ་པོ་
དམངས་བབ་དང་འབྲས་སྟོང་། །ཆོས་འདི་ཤིན་ཏུ་ནས་དཀོན་བ། །ཨ་ཉི་ཡོ་གའམ་
བྱག་ཆེན། །དབང་རྣོན་ཅིག་ཅར་བའི་ཡིན་སྟོང་། །ཐེག་པའི་ཡང་ཅེ་ཡི་ཆོས་
ལུགས། །དབང་རྣོན་ཅིག་ཅར་བར་སྟོན་རྒྱ། །དབང་རྒྱལ་ཁན་གྱིས་ཀུན་ཆོགས་
སར། །རྟེན་བཀུར་གྲགས་འདོད་ཀྱིས་བསྟན་བས། །མ་བྱའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་བཅན་
དུག །ཁ་ཏ་བྱ་རོག་ལ་བྱིན་བས། །ལས་འབྲས་སྟོམ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོག་ཆད། །ཐར་
མེད་ངན་འགོ་ལ་མཆོངས་བཤི། །སྤྲེལ་མེད་འགོ་ལ་བང་འབྲན། །མོངས་རྒྱལ་
དད་མོས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས། །ཡང་ཡང་སེར་སྒྲ་ཡིས་བཅིངས་བ། །ཁམ་བ་རྩུན་མ་
ལ་ཤོར་བཤི། །འདི་བྱི་གཉིས་མེད་ལ་གཟིགས་ཤིག །གསང་སྟགས་སྟོད་མེན་
ལ་བསྟན་བས། །དམ་ཉམས་འདྲེས་བྲིས་གང་བས། །མཁའ་འགོ་ལྷ་ལྷ་

ཀུན་འཁྱགས་ནས། འད་ཡམས་ཐུག་དང་འཁྱག་ཅོད། དཔུལ་བཟི་ཡུལ་ན་
འཕོས་འབྲེ། དུས་ངན་སེམས་ཅན་ལ་གཟིགས་ཤིག། སྒོན་བྱོན་དམ་པ་ཆོའི་
ནམ་ཐར། མི་ཉག་སྐྱོ་གས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས། འདྲ་འཛི་བཅན་ཆོད་དུ་སྤངས་
ཏེ། དམིགས་མེད་སྙིང་མེ་ཡི་ངང་ནས། ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ། སྐོ་
གསུམ་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་ནས། ཆོགས་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོད་པས། རང་
གཞན་པན་བདེ་ལ་སྦྱར་རོ། ཉི་ལོ་རྒྱ་རོ་དང་མར་པ། ཟུ་རྒྱན་ཆེན་པོ་སོགས་
མཁས་གྲུབ། ཆོད་ལྷན་རི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་ནམས། །ཤུག་ཐུབ་ཆོད་མ་རུ་བབྱང་
ནས། མདོ་རྒྱུད་དབང་པོ་རུ་བཞག་སྟེ། རྩོམ་བསམ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་བེལ་
ནས། ས་ལམ་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱོད་རོ། དེ་བྱིར་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་ན། ད་རེས་
དལ་འབྱོར་དེ་ཐོབ་དུས། མི་དགའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲིག་གོགས། ལོག་
བཤད་དུག་ཚུ་ཀུན་སྦྱོངས་ལ། དེས་འབྱུང་སྙིང་མེ་དང་སེམས་བསྐྱེད། མཐའ་
བལ་ལྟ་བ་ཀུན་ཆང་བའི། མདོ་སྤྲུགས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ། འཁྱལ་མེད་ཆ་
ཆང་ལ་འབད་འཆལ། འདིར་འབད་དགེ་ཆོགས་ཀྱི་མཐུ་ལས། ཐུབ་བསྟན་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྙིང་པོ། སྒོ་བཟང་གྲགས་འབར་གྱི་རིང་ལུགས། རྩོགས་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་ཤོག། བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་བསྐྱལ་ནས། རག་དབང་
བྱམས་པ་ཡིས་བྲིས་སོ། མཛད་པོ། །

དགེ་སྤྲིག་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དག་དང་མ་
དག་པའི། ཁྱད་པར་མ་ལུས་མདོན་སུམ་གཟིགས་གྱུར་པ། ཐམས་ཅད་མཐེན་

པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཇི་སྐད་དུ། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱིས། མི་དགེ་བ་
ལས་སྐྱག་བསྐལ་ཀུན། ཉེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། ཉག་ལས་བདེ་འགྲོ་
ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག ཉཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་
ཅན་སྐུ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ལ་སྐྱག་བསྐལ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
རང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་
སྐུ་འདྲ་ཞིག་ལ་བདེ་བ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་དགེ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་
བྱ་ཁོན་ཡིན་ལ། དགེ་བ་དང་སྤྲིག་པའི་རྒྱ་འབྲས་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཁོ་ཀྱང་མཛོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་
སྤྲིག་གི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་རང་ཉིད་མིར་སྦྱེས་དབང་པོ་
ཆང་། ཉན་ཐག་པོས་མ་ཐེབས་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྐྱབས་འདིར་དགེ་སྤྲིག་
ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགེ་བ་སྐྱབ་སྤྲིག་པ་སྦྱོར་དགོས། འོ་ན་དགེ་སྤྲིག་གཉིས་
པོ་ཅི་འདྲ་ཡིན་ན། སྒོག་གཅོད་པ། ཆས་ཀ་འཕྲོག་པ། རླུང་སྐྱ་བ། ཆོག་རྩལ་
པོ་སྐྱ་བ། མི་འདི་ཤིན་དགའ་བསམས་པ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོད་
པ་ཐམས་ཅད་སྤྲིག་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་པན་
ཅི་ཐོགས་བྱེད་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་དང་། ཕྱག་དང་མཆོད་
པ་བྱེད་པ་སོགས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱིས། འཇིག་རྟེན་བདེ་འགྲོ་
ངན་འགྲོ་ཡི། འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བྱ་གང་། ཉེ་ནི་སེམས་ཅན་པན་པ་
དང་། གཞོད་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་

གིས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སན་འདོགས་འདོད་ཡོད་ན། ལུས་ངག་གིས་ཀྱང་
གཞན་ལ་སན་འདོགས། སེམས་ངན་པ་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་
བས་སེམས་བཟང་བ་གཙོ་ཆེ་བས། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཅོམ་ལྷན་
གིས། །སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ལགས་པར་གསུངས། །དེ་ལྟར་ན་རང་ཅག་
ནམས་སྡོན་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འཁོར་བར་འབྱམས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ནི་
རང་གི་སེམས་མི་དགོ་བའི་དབང་དུ་སོང་བས་ལན་པས་ད་དེས་མི་ལུས་ཐོབ་
དུས་འདིར་སེམས་བཟང་པོ་བྱས་ནས་དགོ་བ་ལ་མ་འབད་ན། དེས་པར་ནི་འཆི།
ནས་འཆི་ནི་མི་ཤེས། ཤི་བའི་དུས་སུ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། འོར་ལོངས་སྤྱོད་མང་
བ་དང་། འཁོར་མང་བ་དང་། ལུས་མཛེས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་སན་པར་ནམ་
པར་ཤེས་པ། རང་གིས་བྱས་པའི་དགོ་སྤྱིག་གཉིས་དང་འགྲོགས་ནས་འཛིག་ཅེན་
ཕྱི་མར། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་ནམས་སུ་ཡུན་རིང་པོ་འབྱམས་ནས་
སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་དགོས། དེས་ན་དེ་རིང་ཉིད་ནས་ལུས་ཀྱིས་
བྱག་དང་སྒོར་བ། ངག་གིས་བཟླས་བཟོད། སེམས་ཀྱིས་དད་པ་དང་སྟོང་རྩེ་
སོགས་དགོ་བ་ལ་འབད་ན་དེས་ཀྱིས་དགོ་བ་རྒྱ་རྩེ་ཆེར་འགྲོ། སྤྱིག་པ་རྩེ་ཅུང་དུ་
སོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཡར་ངོའི་ཆོས་གསུམ་ནས་
བཙོ་ལཱའི་བར་ཟླ་བའི་ནག་ཆ་རྩེ་ཆུང་དུ་སོང་ཞིང་། དཀར་ཆ་རྩེ་ཆེར་སོང་ནས་
ཟླ་བ་ཉ་གང་བ་དང་འབྲ། ཆོ་འདི་རང་ལ་ཡང་དགོ་བ་བྱས་ན། ཆོ་རིང་ནད་ཅུང་།
ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ། ཅི་བསམས་པ་འགྲུབ། གཟི་བཟིན་ཆེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་

རང་མི་རྣམས་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ཡོད་པར་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་དགེ་
འདུན་གྲུབ་པས་གསུངས་ཏེ། དེའི་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས། དེའང་གང་ཟག་བསོད་
ནམས་ཆེ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ལྷ་མང་། འདྲེ་ཅུང་། བསོད་ནམས་ཆུང་བ་དེ་
ལས་གོ་ལྡོག་པའོ། །དེས་ན་རང་གི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྷ་ཡོད་དེ། འཆོ་བའི་ལྷ། སྤང་བའི་ལྷ། སྐྱོབ་པའི་ལྷ། འཁོགས་པའི་ལྷ། འགོ་
བའི་ལྷ་དང་ལྷ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་ཡུལ་ལྷོ། །གཉིས་པ་ནི་སྤོག་ལྷ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་
པ་ལ་བདུད་བཙན་སོགས་དང་། ཆོས་པ་ལ་ལྷ་མགོན་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་
འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དག་ལྷ་སོགས་དང་། ཆོས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་སོ། །བཞི་པ་
ནི་མོ་སྤོན་དང་མོ་ལྷ་སྟེ། ལུས་དང་གི་པ་མ་ལྟར་མི་འབྲས་བར་སྦྱིང་ཉེ་བར་སྐྱོབ་
པའི་མོ་སྤོགས་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་ནི། པོ་ལྷ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་པ་མེས་ནས་
དང་། ཆོས་པ་ལ་སྤྲུལ་བ་རྒྱུད་པ་ནས་འགོ་བའི་ལྷོ། དེ་དག་གི་ལུས་ཀྱི་གཟེ་
བརྩེད་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤས་ཀྱང་པ་ཆོས་
ལས། ཉོན་དང་དེ་ལ་འདི་ལྷ་སྟེ། སྐྱེས་པའི་དུས་ན་གཞིབས་ཏེ་སྐྱེས། །ལྷན་ཅིག་
སྐྱེས་པའི་ལྷ་འདྲེ་གཉིས། །རང་དང་རང་གི་སྤྲུལ་གཉིས་སོ། །ལྷ་དེས་མ་སྐྱུན་རྒྱུ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱབ། །འགལ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བར་བྱེད། །དགེ་བ་ཀུན་ལ་
བསྐྱལ་མ་འདེབས། །དགེ་བ་གང་བྱས་ཡི་གེར་འགོད། །སྤྲིག་གམ་སྤྲུག་ན་མུ་
རན་བྱེད། །དགེ་བའམ་སྦྱིད་ན་དགའ་བ་བསྟོམ། །འདྲེས་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པར་
བྱེད། །རི་སྤྱིད་དགེ་བ་སྦྱོབས་ཆེ་ཞིང་། །ཆེ་ཡི་འཕེན་པ་མ་ཟད་བད། །དགེ་བ་

གང་དང་གང་བྱས་ཀྱང་། །དམིགས་སུ་འགྲོ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། །དཀོན་མཆོག་སྤྱི་
ལ་མཆོད་པ་དང་། །དག་འདུན་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་། །ཆོས་སྤྱིང་འབྱུང་
པོར་བཅས་པ་ལ། །གཏོར་མ་གཏོང་ཞིང་པོངས་པ་ལ། །སྤྱིན་པས་ཆོམ་པར་
བྱེད་པ་སོགས། །གང་དག་ལུལ་དུ་བྱས་གྱུར་ནས། །དག་བའི་ལས་ལ་འཇུག་
པ་དང་། །རང་གིས་སྒོམ་དང་ཁ་ཏོན་དང་། །དག་བ་ཅི་དང་ཅི་བྱས་ཆེ། །ལྟ་ཡིས་
ལྟ་ལ་སྒོག་བྱེད་ཅིང་། །ལྟ་ཡིས་རིམ་གྲོ་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་ལྟ་ནི་འདི་སྐད་
དུ། །འབས་བུ་རྒྱ་ཡི་རྗེས་སུ་འབང་། །མི་འདིས་དག་བའི་བྱ་བ་སྤྱད། །འབས་བུ་
བདེ་སྤྱིད་རྟེན་རིགས་ཀྱི། །སྤྱག་བསྐུལ་དོན་མེད་འདེ་བྱིར་བྱེད། །བདག་ཅག་ལྟ་
ཡི་བསྐུབ་བྱ་ཡིན། །དེ་ནས་འདེ་ཆོགས་སྤྱག་བསྐུལ་གྱུར། །བར་གཅོད་བྱ་བར་
ག་ལ་རུས། །མི་དེ་ནད་མེད་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས། །དད་དང་འབྱོར་བས་བརྒྱན་
པར་འགྱུར། །རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྒོན་པའི་གནས། །ཞེས་དང་། །སྤྱིག་པའི་
ལས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ། །ལྟན་སྤྱེས་འདེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། །འབས་བུ་རྒྱ་ཡི་རྗེས་
སུ་འབང་། །སྤྱིག་པ་སྤྱག་རིང་ལྟ་བྱིར་བྱེས། །དེ་ནས་ལྟ་དེ་སྟོབས་རྩུང་སྟེ། །ཁྲ་དེ་
འདེ་ཡིས་འཁྱེར་བར་བྱེད། །ཅེས་རང་གི་ཆེ་སྒོན་ནས་དག་བ་བྱས་པའི་རྒྱ་དང་།
ཆེ་འདིར་དག་བ་ལ་འབད་པས་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་འདེ་སྟོབས་རྩུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་།
ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ལྟ་སྟོབས་ཆེ་བས་ནད་མེད་པ་སོགས་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་བསོད་ནམས་གསོག་
པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ལྟས་ཆེ་འདིར་ཡང་ཐན་འདོགས་

པར་མ་ཟད། དགེ་བ་གང་བྱས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་རང་བར་དོར་འབྲམས་པའི་
ཆེ་གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འབྲལ་ཞིང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འབྲེས་སྡིག་
བ་གང་བྱས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འབྲལ་ལ། དེ་ཡི་ཆེ་དགེ་བ་
མང་ན་མི་དེ་བདེ་འགོ་ལྷ་མིའི་འགོ་བར་གཏོང་ཞིང་། མི་དགེ་བ་མང་ན་དཔྱལ་
བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགོར་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲན་མདོ་བརྒྱད་བརྒྱ་བ་ལས།
སྤྲད་མའི་དུས་ན་སེམས་ཅན་གྲོ་ནད་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་ལུས་ཡོངས་སུ་གཟེར་ཏེ།
ཡུན་རིང་པོའི་གྲོ་ནད་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཤ་བས་ཤིང་བཤེས་པ་དང་། རློམ་པས་གེ་
བ་དང་མཚུ་ནི་སྐམས། འགྲུམ་པ་ལ་ནི་མདོན་དུ་ཕྱོགས། མཛེལ་བཤེས་དང་ཉེ་
དུ་དང་། རྒྱག་གི་གཉེན་མཆོམས་དུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱོར། ཕྱོགས་རྣམས་ནི་
ཐུན་བ་མཐོང་། གཤིན་རྗེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བླངས་ཏེ། དེའི་ལུས་འདི་ན་ཉལ་
ཡང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེའི་བླ་པ་དུ་ཁྱིད་ཅིང་། མི་དེ་
དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ལྷ་སྤྲད་བཞིན་འབྲང་བ་གང་ལགས་པ་དེས་ནི། དེའི་
དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའི་ལས་བགྱིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཡི་གེར་བྲིས་
ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་ལ་ཕྲལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེས་
དེ་ལ་བྲིས་ཤིང་བརྟགས་ནས། དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་ཇི་ལྟར་བགྱིས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་བསྐྱོབ་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན། ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་ཐམས་
ཅད་དུ་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པར་འདོད་བ་རྣམས་ཀྱིས། ད་རེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་བ་དང་མཛེལ། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར་ལུས་

དག་ཡིད་གསུམ་ཀ་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་ནས། འཆི་བའི་ཆེ་ལྷ་རྣམས་གྲིས་མཆོད་
བ་སྒྲ་ཆོགས་ཐོགས་ནས་བསུ་ཞིང་དགའ་སྤྲིའི་ངང་ནས་བདེ་བ་ཅན་དང་དགའ་
ལྷན་སོགས་དག་པའི་ཞིང་དུ་བསྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ལས་གྲུབ་བ་ལ་བརྟུས་
ཏེ་སྤྲེས་ནས་སྒྲ་ལ་མཆོན་བཟང་པོས་སྤྲས་ཤིང་འོད་འབར། གསུང་ཆངས་
པའི་དབྱངས་ལྟར་སྟོན། ཐུགས་མཁྱེན་བཅེ་རུས་གསུམ་དང་ལྷན་པས་རྒྱལ་
བ་སྤྲས་བཅས་མཆོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་བྱེད་རུས་པ་
ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་པར་ཁྱུ་ཁྱུ་ ཞེས་བ་འདི་ནི། གནམ་བསྐྱོས་
འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་ནང་གི་འཁོར་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་
གཉིས་ཀ་ལ་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་ཡངས་ཤིང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་
པའི་ཐུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་ཇིའི་རྟེན་ཤིང་གི་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་ཕྱར་
བུ་སྤྲེག་གི་རི་ཁྲོད་པ་དག་དབང་བྱམས་པས་བྲིས་པའོ། །

བསྐྱབ་བྱ་དང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་བཞུགས་སོ། །

བཅེ་ཆེན་སྒྲ་མ་དགེ་ལེགས་མཆོན། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བྲིན་གྲིས་
ཆོབས། །དད་ལྷན་སློབ་མས་བསྐྱལ་བའི་ངོར། །དོན་ལྷན་ཆིག་འགའ་སྤྲ་བར་
བྱ། །མཐོ་ས་ཆེ་ལ་གཡང་ས་ཆེ་བའི་སར། །སློ་ལྷན་མི་རྣམས་བག་ཡོད་བསྟེན་
པ་ལྟར། །དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་ཁེ་རྟེན་ཆེ་ས་འདིར། །སྒྲ་དོར་མ་ཞོར་བཅོན་
འབྲས་སྤྱར་དུ་ཚོམས། །རང་ཡུལ་པ་མ་ཉི་དུ་ཀུན་བཞག་ནས། །སྤྲ་སར་

གནས་ཆང་གཡར་ནས་འདུག་པའི་ཆོ། །སྟོགས་ཞེན་ཆགས་སྤང་མ་ཆེ་ཆོས་
གྲ་འགྲིམས། །རིག་ལམ་སྤྱོད་ཆེ་ཆོག་ལ་མ་ཞེན་པར། །དོན་གྱི་གོ་བ་བཅའ་
ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི། །རྒྱ་འབྲས་སྒྲང་དོར་གནས་ལ་མཁས་པར་མཛོད། །རི་
ཅམ་མཁས་དང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཞིན། །མཐོ་ལ་གྲུས་དང་དམའ་ལ་ཕན་
འདོགས་ཤིང་། །མཉམ་ལ་འགྲན་སེམས་གཡོ་སྤྱོད་ཆུང་བར་མཛོད། །ཁྲོད་
ཆོག་ལག་ཆ་ཐོས་པ་མང་བཅའ་ནས། །སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོག་མི་བསྐྱང་
བའི། །དམ་ཉམས་བསམས་བཞིན་སྒྲུབ་ལ་མ་རེས་པར། །དམ་པ་བསྟེན་ལ་
དམ་ཆོག་ཚུ་ལ་བཞིན་སྐྱངས། །སྟོན་པས་བཅེ་བས་བཅས་པའི་སྐྱང་སྟོམ་
རྣམས། །རི་བཞིན་ཤེས་ནས་མིག་བཞིན་བསྐྱང་བར་མཛོད། །སྲིད་པའི་
ཕུན་ཆོགས་སྟོག་ལྟར་གཡོ་བ་ལ། །མ་ཆགས་མ་ཞེན་སྟོ་ཤས་ཆེ་བར་
མཛོད། །ཚོངས་པས་བསྐྱས་ནས་སྲིད་པར་འབྲམས་པའི་མ། །འདི་དག་རང་གི་
སྟོག་ལས་གཅེས་བཟུང་སྟེ། །བདག་བདེ་གཞན་གཏོང་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་
རྣམས། །རང་ལ་ལེན་པའི་སྟོང་སྟོབས་ཆེ་བར་མཛོད། །སྲིད་དང་ཞི་བའི་དགེ་
ལེགས་རི་སྟེད་པ། །སེམས་ཅན་ཞིང་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབས་ལས་བྱུང་། །རང་
ཉིད་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་མི་འདོད་ཀུན། །བྱུང་བར་རེས་ནས་གཅེས་འཛིན་
འགོང་པོ་བྱུལ། །འགོང་པོ་འདི་ཡི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་ཏེ། །དེ་ཡི་ཞེན་ཡུལ་བདག་
དེ་འབྲུལ་པའི་སྟོས། །དམ་དུ་བཟུང་བ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ། །གཏན་ནས་
མེད་པ་རིག་པས་རེས་པར་མཛོད། །གཅེས་འཛིན་གཉིན་པོ་སྟོང་རྗེ་སེམས་

བསྐྱེད་དང་། །བདག་འཛིན་གཉིན་པོ་འཐའ་བྲལ་ལྟ་བུ་གཉིས། །གོམས་བ་རྒྱན་
བསྐྱེད་སྐྱེ་གཉིས་ཐོབ་བྱས་ནས། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བའི་མགོན་ཏུ་འགྱུར་བར་
མཛོད། །རིགས་མཐོ་ཡ་རབས་བསྐྱན་འཛིན་ཐོན་ཞེས་བས། །བསྐྱེད་ནས་
བྱམས་བས་བྲིས་བ་མཛད། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྐྱན་བ་ལ། །འཇམ་དབྱངས་དང་མཚུངས་མཁུན་བ་
ཅན། །ཁྱེད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་མེ་ལོང་ངོས། །མ་ཤར་ཤེས་བྱ་ཅི་ཞིག་མཆིས། །འོན་
ཀྱང་བཀའ་སྒུལ་མི་བཅག་བྱིར། །ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་ཐོལ་བྱུང་ཞུ། །ཙོང་དུས་
སྟིགས་མ་ལྟ་བུ་བཤོ་བས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་བས་ས་སྟིང་བྱུང། །ཆོས་མིན་སྐྱ་
བ་མགོ་འཕང་མཐོ། །ཆོས་མཐུན་དམ་བ་གབ་ས་འཆོལ། །དེ་བྱིར་གཞན་
ལ་ཕན་དཀའ་བས། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །རང་རྒྱུད་འདུལ་བའི་
ཐབས་སུ་དགོངས། །ཐོས་དོན་སྐྱབ་བ་སྟིང་པོར་མཛོད། །རྒྱ་ཆེ་གངས་མང་
ཐོས་རྒྱ་ལས། །དོར་གྱི་སྟིང་པོ་ངེས་འབྱུང་དང་། །སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་རིམ་
གཉིས་ཀྱི། །གནད་རྣམས་ཁུངས་བཙུན་དམ་པར་ཉན། །ཉན་ནས་ངེ་བཞིན་
ངེས་བ་ན། །ཉིད་བཀྱར་ཞགས་བས་མ་འཆིང་བར། །ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ཤེས་
པའི་ཁྲོས། །དོན་ཆེན་སྐྱབ་ལ་སྟིང་རུས་བསྐྱེད། །སྐྱབ་བ་བྱམས་དང་སྟིང་རྩེ་
ཡིས། །རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས། །ཆ་ཆང་མདོ་སྒྲགས་ལམ་
རྣམས་ལ། །ཆེ་དང་སྐྱབ་བ་མཉམ་པར་མཛོད། །གནས་དང་གྲོགས་དང་ལུས་
ལོངས་སྟོད། །མི་རྟག་སྐྱུ་མར་ཤེས་པའི་ཁྲོས། །གང་ལའང་ཆགས་སྤང་རབ་

སྤངས་ནས། །ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེམས་པར་མཛོད། །མི་ལམ་ཐུན་
གཅིག་འབྲ་བའི་ཆོ། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་ཅིང་སྟོད་དང་། །མན་ལྟར་བཅོས་
པའི་སྤྲིག་གོགས་ཀྱི། །དབང་དུ་མ་གཏོང་རང་ཚུགས་བཟུང་། །སྟོགས་ལ་ཐོས་
པ་མང་གྱུར་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་ཞགས་པ་སྤང་ཤས་ཀྱི། །ཆེ་འདྲིའི་ཉོད་ལུར་དམ་
པོ་ལ། །བཏགས་ཏེ་གཡང་ས་ཆེན་པོར་འགོ། །དེ་ཕྱིར་གང་དུ་གནས་ཀྱང་
རུང་། །མདོ་རྒྱད་ལས་འབྲས་དབང་དུ་བཅུག །མཆོག་གསུམ་རང་སེམས་མི་
ཁྲིལ་བའི། །སྤང་སྟོས་ངོ་སྟོག་མེད་པར་མཛོད། །རང་ཉིད་མཐོན་པོར་སྟོམ་ནམས་
ལ། །གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་ཆེས་དཀའ་བས། །རང་གིས་རང་ལ་བསྐྱུལ་མཛོད་
ལ། །བསྟན་འགྲོའི་མགོན་དུ་འགྱུར་བར་མཛོད། །གཞལ་བུའི་གནས་ལ་ཆགས་
ཐོགས་མི་མངའ་བའི། །ཁྱོད་ཐུགས་ལྷ་ལམ་འཆི་མེད་ཡངས་པ་ལ། །བདག་
སྟོང་བུའི་གཤོག་རྒྱང་འདིས་ཅི་བྱ། །འོན་ཀྱང་རང་སྟོས་རི་ཅམ་རྒྱས་བཞིན་
བཛོད། །ཅེས་པ་འདི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྐུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱུལ་བ་
ལྟར་བྱམས་པས་སྤྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །མདྲཱེ། ॥

རྗེ་བཅུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཐར་
པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན། །ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱལས་
ཞུགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། །དེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་བསྐྱུལ་བའི་གསོལ་
འདེབས་གལ་ཆེ་བས། །སྐུལ་པས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། །ཡིད་མ་
ཡེངས་པར་འདི་ལྟར་བསམ་ཞིང་བཛོད་པར་བྱའོ། །མཁྱེན་བཅེ་རྒྱས་ལྟན་

ཀྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་རྣམས། །མ་དག་འགྲོལ་མ་ལྟར་བཅེན་ཡང་། །ལས་ཉོན་
སྤྱིབ་བས་མཐོང་ཐོས་ཡུལ་མ་གྱུར། །དེ་བྱིར་དེ་རྣམས་ཐ་མལ་ཚུལ་བ་བྱང་
ནས། །བདག་སོགས་རྣམས་ལ་ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་གྱིས། །ལམ་བཟང་
གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །བཅེ་བས་དགོངས་ནས་གནས་འདིར་
སྤྱར་དུ་གཤེགས། །མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སེང་གི་བད་ཆེའི་སྟེང་། །དབྱེས་
བཞིན་བཞུགས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། །བདེ་གཤེགས་སྦྱོབ་པ་ཡོན་
ཏན་ཕུན་ཆོགས་ལ། །མི་བྱེད་དད་པ་བརྟན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ལས་ངན་ཉོན་
མོངས་དབང་གྱུར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས། །ཟང་ཟིང་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་མཐའ་
ཡས་འབུལ། །ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་ཀུན་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །ལྷང་དོར་
གསལ་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། །རགས་པའི་གཟུགས་སྦྱ་མི་འགྱུར་
བརྟན་པར་བཞུགས། །དུས་གསུམ་རྣམ་དཀར་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ། །བདག་
དུ་བཟུང་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། །རིན་ཆེན་མཆོལ་ཀུན་བཟང་མཆོད་
སྤྱིན་རྣམས། །དང་བའི་སྒོ་ཡིས་གཞན་དོན་སྦྱབ་བྱིར་འབུལ། །བདག་སེམས་
མ་དུལ་ཐ་བ་སྐྱམ་པོ་འདི། །བྱིན་རྒྱལ་ས་ཆར་རྒྱན་ནོན་པོས་བརྒྱན་བྱས་
ནས། །སྦྱོལ་སྤྱིང་རྗེ་མཐའ་བལ་ལྟ་བུ་ཡིས། །ལོ་ཐོག་སྟེ་མས་གཡུར་དུ་བར་
མཛོད། །སྤང་རྟོགས་མཐར་བྱིན་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་ལ། །རང་དོན་འཁྲི་བ་མེད་པར་
ཡིད་ཆེས་ནས། །རང་ཉིད་སྒྲ་མའི་བཟན་དུ་ཁས་སྦྱངས་ཏེ། །བཀའ་བཞིན་སྦྱབ་
པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། །དོན་གཉིས་སྦྱབ་ལ་ཐོགས་མེད་དལ་འབྱོར་

རྟེན། །ཉེས་ལྷུང་སྤྲིག་པའི་སྣོད་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རྣམ་དག་བསྐྱབ་གསུམ་རིན་
ཆེན་ཐེག་མཆོག་དང་། །ཕྱིན་དུག་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོས་གང་བར་མཛོད། །འདི་
སྤང་སྤྱིང་པོར་འཛིན་པའི་སྤྲིག་གོགས་དང་། །ཆོས་མིན་ཆོས་ལྟར་སྟོན་པའི་སྟོབ་
དཔོན་དང་། །མི་པན་པན་ལྟར་སྤང་བའི་དུག་གསུམ་སྟེ། །ཕྱིན་ཆོས་ཀྱི་འགལ་
རྒྱུ་ཞི་བར་མཛོད། །སྲིད་པ་མཐའ་མེད་སྟེ་བ་གངས་མེད་དུ། །ཅི་བྱས་ལས་
རོར་སོང་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས། །ལུས་དག་ཡིད་ཀྱི་བཙོན་པ་མ་ལུས་པ། །འགོ་
ལ་པན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་མཛོད། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་སྐྱ་མ་སྤྲུགས་རྗེ་
ཅན། །ཕྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་ཀྱན་མཐེན་བཅེ་བའི་གཏེར། །ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་
སྟིང་གི་དབུས་བཞུགས་ལ། །སྤྲིབ་གཉིས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དངོས་བྱུབ་
སྟོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ་སྐྱ་མ་དགུས་བཞིན་དུ་རང་ལ་ཐིམ་བར་མོས་
ལ། །སྟེ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཡང་དག་སྐྱ་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཛོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པ་འདི་ནི་དཀའ་བ་ཅུ་བརྟན་འཕེལ་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་བྱམས་པས་བྲིས་པ་དག་
ལེགས་འཕེལ། །མཛྲཱེ། ॥

ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། །འདོད་དོན་འབྱུབ་
པའི་ཕྱིར་དུ། །རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སྟུམ་དུ་བསམས་ལ།
མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་འཇའ་ཆོན་གྱི་དབུས་སུ་སེང་བྲི་དང་བད་ཆེའི་གདན་ལ་
རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་པཌ་ལྷ་དང་ཆོས་གོས་གསོལ་ཞིང་སྦྱིལ་བྱུང་གིས་བཞུགས་
པ། །སྤྲུག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཀར་ཁྱུ་ལའི་ཡུ་བ་འཛིན་ཅིང་། །སྟན་གྱི་ཐད་

དུ་ཁ་བྱེ་བའི་སྟེང་ན་རལ་གྱི་དང་། སྒྲིགས་བམ་ཡོད་པ། རྗེ་ཡི་སྤྱི་བོར་མེ་ལོང་
ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་དུ་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར། མགྱིན་པར་
སྤྱན་རས་གཟིགས། ཐུགས་ཀར་བྱག་དྲོར་བཞུགས་པ། རྗེ་ཡི་སྤྱི་ལས་འོད་ཟེར་
འཕྲོས། རང་གི་ཁྲ་མ་སོགས་སྤྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་སྤྱན་བྱངས། དེ་ལ་ཐེམ་
པས་སྤྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སུ་མོས་ལ། དམིགས་བཅེ་མ་དང་། དེགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་སོགས་འདོན་པའི་ཆེ་རྗེ་ཡི་སྤྱི་ལས་འོད་ཟེར་དང་
བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་བྱང་། རང་གི་སྤྱི་བོན་སྤྱུགས། ཉན་གཤོན་སྤྱིག་
སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག། །ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་བསམ།
མཐར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འོད་དུ་ཞུ་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་
མོས་ཏེ། སྤྱི་བ་ཀྱན་དུ་ཡང་དག་ཁྲ་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་བརྗོད་པར་བྱལོ། ॥

ན་མོ་བཟླ་རྒྱ་ར་ཡ། སྟོན་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས། །དལ་
བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་དེ་ཐོབ་ནས། །མི་རྟག་སྐྱོ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས། །དཔེན་
གནས་ཕྱོགས་མེད་དུ་འགྲིམ་པའི། །དད་ལྡན་མཆོད་ཕྱོགས་གཉིས་དང་བས། །སྒོ་
གསུམ་སྤྱབ་པ་ལ་བསྐྱེལ་བའི། །ལམ་བཟང་ཆ་ཆོད་གི་གནད་ལ། །དེས་ཤེས་
འབྲུལ་མེད་དུ་སྟེད་དེ། །དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ། །ལས་འབྲས་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་དད་པ། །ས་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི། །གནད་འགག་གཅིག་
རང་དུ་གོ་བ། །ཡ་མཆོན་སྟན་འཛེབས་ཀྱི་གསུང་འཕྲིན། །གངས་དཀར་ཏེ་
སེ་ཡི་ཅུ་གང་། །ལྷ་རྩས་ངི་མེད་དང་བཅས་ཏེ། །དགོ་སྦྱོང་གད་པོ་ཡི་གམ་

དུ། །འབྱོར་ཆེ་རབ་དགའ་ཡི་ས་ཐོབ། །ལྷ་བྱའི་དགའ་བདེ་དེས་སྤྲོས་སོ། །འདི་
ན་སེར་གཟུགས་ཀྱི་དད་བ། །དུར་སྤྲིག་རྒྱལ་མཆན་དེ་འབྱོར་ཡང་། །ཉེས་
ལྷུང་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཀྱི་འདམ་ལ། །བག་ཐེབས་དགའ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་དོ། །ཁྲིད་རང་
ཐར་འདོད་ཀྱི་མཆེད་གྲོགས། །ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་ཀུན་ཆང་བའི། །དལ་
འབྱོར་བསྐྱོལ་ཆལ་དེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཐེལ་དངར་གྱིས་སྤྲུག་མཛོད། །མི་ཉག་
གཤེན་རྩེ་ཡི་ཁ་རྒྱངས། །ནམ་གཞུག་བ་མོ་ཡིས་མ་བཅོམ། །དེ་སྤྲིད་བྱང་རྒྱབ་
ཀྱི་ལམ་རིམ། །ཉམས་ལེན་འདབ་སྤོང་ཀུན་རྒྱས་བ། །སློབ་ཐང་བསྟན་བ་ཡི་
དགའ་ཆལ། །ཀུན་ནས་མཛེས་བྱེད་གཅིག་མཛོད་ལ། །བཤད་སྒྲུབ་ཐེལ་དངར་
ཀྱི་ཐིགས་བས། །ཐར་འདོད་བྱང་བ་ཀུན་སྤྲོངས་མཛོད། །དད་བཙོན་སྤྲིང་
སྟོབས་ཀྱི་མར་མེ། །བྱི་ནང་རྒྱུན་དབང་གི་རྒྱང་གིས། །ནམ་ཡང་མི་བསྤྲོད་པའི་
སྒྲུབས་འཇུག །མཆོག་གསུམ་རིན་ཆེན་ལ་ཁྱེད། །ལྷ་རྩལ་བྱི་མེད་དང་སྤྲུགས་
མདུད། །རྡོ་མཆོག་བརྒྱ་ལྷན་ཀྱི་ཤིང་ལོ། །དག་སྤང་ཉགས་རྒྱང་གིས་སྤྲས་
ཏེ། །ཕུར་ཚུག་དབེན་གནས་ནས་སྤུལ་ལོ། །

ཞལ་ལྷུང་གཞིར་བཞག་ནས་ཁྲིད་སྤྲོང་སྒྲུབས། ཐོག་མར་གནས་ཁང་གི་
དོར་བྱས། ཉེན་དབྱམ། མཆོད་བ་བཤམས། ལྷན་ལ་འཁོད་ནས་ཀུན་སྤོང་བཅོས་
ཏེ། སྒྲུབས་སེམས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། བཤེས་གཉེན་ལ་དད་བ་དང་གུས་བ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྤྲངས་ཏེ། སྤྲོར་བས་བསྟེན་ཚུལ། ཆོགས་ཞིང་གསལ་
འདབ། ཡན་ལག་བདུན་བ་མཐུལ། གསོལ་འདེབས་ཅི་རིགས་བྱེད་བ་རྣམས་

སྟོན་འགྲོར་བྱས་ཏེ། ཐུན་རེ་ལ་དམིགས་སྟོར་རེའམ། མང་པོ་སྤྱེལ་ནས་དངོས་
གཞིའི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་བསྟོ་སྟོན་བྱས་ཏེ། ཚོགས་ཞིང་རང་ལ་བསྟུ་
བའམ། གཤེགས་གསོལ་བྱས་ཏེ་ཐུན་མཚམས་གཏོང་བ། ཐུན་གཅོད་ཚུལ་ཟླ་
མའི་གསུང་ཡིན། འདི་ལ་སྟོང་མི་བདེ་བ་མེད་གསུངས། ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་མཆུ་བྱི་ཡེ། ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་ཐུབ་དབང་སྤྱི་བའི་
མཚོག། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་མཛོད་འཛིན་བྱམས་འཇམ་དབྱངས། །དེ་སྤྱི་སྤྱི་
སྤྱི་བ་ཐོགས་མེད་ཨ་ཏི་ཤ། །བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་འདུད། །ཁྲང་
དོར་གནས་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་གསུང་། །དོན་ཟབ་རྟོགས་དཀའ་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་བཞིན། །སྟོན་མཛད་ཡེ་ཤེས་རང་གཟུགས་རུར་སྤྱིག་འཆང་། །བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་ཆོག་དོན་
ཀུན་ལ་མཁས། །མཁས་པ་དེ་བཞིན་རང་རྒྱུད་ཞི་ཞིང་དུ་ལ། །དུལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
འགྲོལ་ཆགས་པའི་དཔལ། །དཔལ་ལ་ལྷན་བསྟུབ་གསུམ་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་ལ་
འདུད། །སྤྱི་བ་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་བ་བྲལ་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །སྟོགས་དུས་ཐ་མལ་
བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཟུང་ནས། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རི་བཞིན་སྤྱི་བ་མཛད་
པ། །བཤད་སྤྱི་བ་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་ཁྱོད་ཞབས་བརྟན་ཤོག། །ལམ་ནོར་གཡང་
ས་ཆེར་ལྷུང་མཐའ་ལྷས་འགྲོར། །མ་ནོར་མདོ་སྤྱགས་ལམ་གྱི་དཀའ་གནད་
ཀུན། །ཡེ་ཤེས་སྟོན་མེ་འབར་བས་གསལ་མཛད་པ། །མཛེས་སྤྱིའི་རྒྱལ་
མཚན་སྟོན་མཐར་ཉག་བརྟན་ཤོག། །ཡེ་ཤེས་འདབ་སྟོང་རྒྱས་པའི་ཟུ་འབྱུང་འབྱུང་འབྱུང་།

བཅུད། །རོམས་མེད་འཕྱང་བའི་དད་ལྡན་བྱ་མ་ར། །བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ་
དང་རིམ་གཉིས་ཀྱི། །སྤང་ཅིའི་ཉམས་ལེན་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་པར་ཤོག། །འདི་
ནས་བཟུང་སྟེ་སྟེ་ཞིང་སྟེ་བ་ཀྱུན། །ཡོན་ཏན་བཅུ་ལྡན་དམ་པས་རྗེས་འཇིན་
ཅིང་། །མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་མཉེས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཅིང་། །བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་
མགོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག། །བདག་ཅག་དཔོན་སྟོབ་སྦྱིན་བདག་བཅས་པ་
ཡི། །ཆོས་ལྡན་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པ་ལ། །ཕྱག་དྲག་ལས་གཤེན་རྣམ་
མང་ཐོས་སྤྲས་དང་། །དཀར་ཕྱོགས་སྦྱོང་བའི་ལྷ་སྤྱུ་མ་གཡེལ་ཞིག། །དམ་པ་
མང་པོས་བྱིན་བཤམས་སྦྱིད་པའི་གྲོང་། །ནག་ཕྱོགས་བདུད་རྗེའི་ཉར་འཆེ་ཀྱན་
ཞེནས། །ཆོས་དང་སྤྲིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་མ་ལུས་པ། །ཡར་ངོའི་རྩྭ་བ་རི་བཞིན་
འཕེལ་བར་ཤོག། །ཅེས་པ་འདི་ཐག་རིང་ཡུལ་ནས་རྗེ་བྱང་སྤྱལ་བཟང་འཕྲིན་ལས་
རྣམ་རྒྱལ་སོགས་དད་ལྡན་མང་པོས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་སྦྱབ་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཇིན་པ་དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱང་དག་སྤང་ཆེན་པོས་ཕུར་བུ་སྟོག་
ཏུ་བྱམས་པས་བྲིས་པ་དག་ལེགས་འཕེལ། བསྒྲུབ། །

ཨོ་སྤྲེ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །པན་བདེར་
འགོད་པའི་ཐུགས་དགོངས་བཟང་པོ་ཅན། །འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་གསུམ་ལྡན་རྟོ་
རྗེ་འཇིན། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བདག་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ཨ་ཉི་ཤ་ཡི་
གདམ་ངག་ལམ་སྟོན་གྱི། །ཆོག་དོན་འཆད་ལ་སྟོབས་དབང་ཕྱག་ཅན། །བྱམས་
པའི་མཆོན་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲ་མ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བདག་རྒྱུད་བྱིན་

གྲིས་སྒོ་བས། །འདི་ནས་བྱི་མའི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །མཚན་ཉིད་ལྡན་
པའི་དམ་པས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཚོད་པས་མཉེས་བྱེད་
ཅིང་། །བསྟན་འགྲོའི་ལེགས་ཚོགས་འབྱུབ་པའི་ལྷན་གྲུབ་ཤོག། །མངའ་རིས་ཐོ་
ལིང་རི་ཁྲོད་པ་དག་སྒོར་སྒོར་བཟང་ལེགས་པས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་བྱམས་པས་བྲིས་
པལོ། །

གནས་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་པོ་བྱང་ན། །སྐྱབས་ལྷ་མེད་ཅ་བའི་ལྷ་མ་
དང་། །དོན་དབྱེར་མེད་མ་པམ་མགོན་པོ་བཞུགས། །དེ་བདག་ལ་དབྱེས་བཞིན་
བཅེ་བས་གཟིགས། །ཁྱེད་འགོ་བའི་མོས་པ་རི་བཞིན་དུ། །སྐྱེ་ཅིར་ཡང་འཆར་
ཁིང་སྟོན་པ་ལ། །དུས་དེང་སངས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །སྤར་བྱོན་འང་ལྷ་
མ་མི་ཉི་བ། །སྤོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་གསོལ་འདེབས་ན། །དུས་འདི་ནས་
བྱང་ཆུབ་སྟོང་པའི་བར། །མགོན་ཁྲོད་ཞབས་བརྩོ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ། །དུས་ནམ་ཡང་
འབྲལ་མེད་བརྟན་པར་ཤོག། །རྗེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་དབྱེར་མེད་དུ། །ཡིད་ཆེས་
ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྟོན་བྱས་ནས། །གསུང་རི་བཞིན་ཆོས་བརྒྱད་སྒོས་བཏར་
ནས། །ལམ་ཆ་ཆང་སྐྱབ་པ་མཐར་བྱིན་ཤོག། །རྟེན་ཁེ་ཉེན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་
འདི། །རྟེན་འབྱོར་གྲུད་ནད་གདོན་ཅི་བྱང་ཡང་། །ལས་བཟང་ངན་འབྲས་བྱར་
ཡིད་ཆེས་ནས། །ལམ་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་འཁྱེར་བར་ཤོག། །འབྲལ་ངེས་པ་ཆེ་
འདིའི་ཕུན་ཚོགས་དང་། །བསྐྱེད་པ་འཁོར་བའི་བདེ་འབྱོར་དང་། །དག་པན་
ལྟར་བཅོས་པའི་བདག་གཅེས་འཛིན། །འདི་གསུམ་གྱི་རང་འཆང་རིག་པར་

ཤོག། །ཟས་ཞིམ་མངར་ཟོས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། །ཤོས་ཐོ་འཇམ་གྱོན་པའི་ལག་
ཇེས་དང་། །ཤོགས་མཛའ་བཤེས་འདུས་པའི་དགའ་ཆེད་ཀྱིས། །མཐའ་མཐོང་
ནས་དབེན་གནས་འགྲིམས་པར་ཤོག། །གནས་འདུ་འཛིས་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་
ན། །རང་གཅིག་བུ་དཀོན་མཆོག་སྤྱི་བོར་ཁྱུར། །མ་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་པན་པའི་
ཕྱིར། །ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་བ་སྐལ་བ་བཟང་། །ལར་བགང་ཡས་ཕྱི་མའི་སྤྱི་
བ་ཀུན། །སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་ཡང་། །པ་སྒྲ་མའི་ཐུགས་དགོངས་ཇི་
ལྟ་བར། །མ་འགྲོ་ཀུན་གཅས་པར་འཛིན་པར་ཤོག། །ཅས་པ་འདི་དག་སྤོང་སྐལ་
བཟང་ཆོས་དབང་དང་། །སྒོ་བཟང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ཕུར་བུ་
ཚུག་ཏུ་བྱམས་པས་བྲིས་པ་དག་ལེགས་འཕེལ། །

སྒྲ་མ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །དད་ལྡན་སྒོ་བ་མ་རབ་འབྲམས་བསྟན་དར་
ཁྲོད། །ཐག་རིང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དལ་འབྱོར་ཉེ། །དོན་ལྡན་བྱ་ཕྱིར་སྒོ་གསུམ་
དག་བ་ལ། །བཀོལ་བའི་དམ་བཅའ་མཛུང་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། །དེ་ཡང་ལམ་
རིམ་བདེ་ལམ་ནས་འབྱུང་བའི། །ཐུན་དངོས་ཐུན་མཆོམས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་
ནམས། །སྒྲ་མའི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས། །ཉམས་སུ་ལེན་ལས་
པན་ངག་ཐུར་བ་མེད། །ཐུན་དེ་ཡི་འགའ་རྒྱུན་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་སྤྱོད་རང་ལ་མ་འགོས་པ་
བྱས་ན་ཞག་རེ་ཅམ་འགྲོགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད། །ཐུན་དངོས་མ་གཏོགས་ཐུན་མཆོམས་གང་ཡིན་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་
གཏམ་དང་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཆོག་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱོད་མེད་དམ་སྟུམ། །ནག་ཆང་གྲོང་ཆོག་དང་། །བསོག་
འཛིག་ལོང་གཏམ་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་མཐོང་ནས། །དམ་བཅའ་མཛུང་བ་ངོ་མཆར་ཤིན་

ཏུ་ཆེ། རྟེན་དཀར་འཛིག་སྒྲིའི་རྟེན་འདི་དོན་ལྡན་དུ། །བྱ་ཕྱིར་ང་བདག་གཅེས་
འཛིན་འདུལ་བ་ལ། །འཛན་ཤེས་བརྟན་པོས་སེམས་ལ་བྱ་ར་མཛོད། །ལུས་
དག་འདུ་འཛིས་དཔེན་ཀྱང་ནང་གི་སེམས། །དུག་གསུམ་ནམ་རྟོག་ངན་བས་
མ་དཔེན་ན། །གཞན་གྱིས་བཟང་པོར་རྫོམ་ཡང་ཅ་བ་རུལ། །གང་དུ་འདུག་
ཀྱང་ལས་འབྲས་སྒྲོམ་གསུམ་ལ། །མཆོག་གསུམ་སྒྲ་མར་བཅས་བ་དབང་དུ་
བཞུགས། །རང་ཞེ་རང་ལ་མ་ཁེལ་བ་ཞིག་མཛོད། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྟོན་རི་བཞིན་
འབྱུབ་བ་ལ། །མཆོག་གསུམ་སྤྲུགས་རྗེ་བསྐྱེལ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས། །ལྟ་
བཞི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་པའི་བྱིན་རྒྱུ་བས་གྱིས། །ཡིད་སྟོན་རི་བཞིན་འབྱུབ་པའི་
བཟ་ཤེས་སྟོལ། །

ཕུར་དུ་སྐྱེངས་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས་གྱི། །འཇམ་དབྱངས་
སྒྲ་མོ་སྐྱེང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིས། །སྟན་ཆོག་སྤེབས་ལེགས་དཔའ་པོ་ལ་འབྲན་
བ། །ལྟ་རྗེས་རབ་དཀར་འཆི་མེད་དཔལ་སྟོར་གྱི། །མཛེས་སྐྱ་མཐོང་བས་
ཡིད་འཕྲོག་སྐྱར་བ་འཕྲོད། །འདི་ན་དུར་སྤྲིག་གོས་གྱིས་སྒྲུབས་པ་ཡིས། །ཞན་
པོ་མཆོད་ཤིན་ཏུ་འབྲིབས་གྱུར་ཀྱང་། །དུག་གསུམ་ལང་ཆོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་
ཅིང་། །ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་འབྲས་པའི་སྤྱ་ཅོར་གྱིས། །སྤྱ་བ་མང་པོས་གཞན་
མགོ་བསྐྱོར་བཞིན་གནས། །སྟོན་བསགས་བསོད་ནམས་མཐུ་ལས་གྲུབ་བ་
ཡིས། །ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ཤེས་རབ་སྤྱན་རྟོགས་ནམས། །ཆོས་བརྒྱད་རྒྱང་
གིས་རེག་བས་ཉེར་བཅོམ་ཏེ། །འབྱུང་ལུས་གོག་པོ་འབྱེལ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ། །སྟོན་

གི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱི་མའི་ལམ། །ཤུལ་རིངས་བསྐྱོད་ཆེ་ཉེར་ལེན་ཕུང་
པོའི་ཁུར། །སྤྱི་ཆ་ན་འཆིའི་འཆེ་བ་མང་པོ་བཅས། །མཐའ་མེད་འབྲམས་ལ་སྤྱི་
བ་ཅུང་ཟད་སྤྱིས། །ཁྱིད་གིས་དད་འདུན་དག་པོས་གསོལ་གཏབ་བཞིན། །བརྗོད་
བྱ་པལ་ཆེར་དོན་གིས་སྒྲིང་ན་ཡང་། །འདུན་པ་རི་བཞིན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
ལ། །བཞད་སྒྲུབ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མདུན་པ་བྱེད། །སྤྲལ་མདུད་ལྷ་རྩལ་བཅས་
ཉེ་ཕུལ་བ་དགོ། །

སྤྱབས་བསྐྱེད་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ། །མགོན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དག་
ལེགས་མཆོན། །དུས་ཉག་ཏུ་སྤྱིང་དབུས་འབྲལ་མེད་བཞུགས། །ཁྱིད་མཁྱེན་
སྤྱོད་ཡངས་པ་སྤྱོ་བཟང་མཆོན། །གནས་ས་ཐག་རིང་པོར་འགོ་བ་ལ། །འིན་
ཆེན་པོའི་སྤྱི་མ་རྩལ་དཔ་ནས། །ཡིད་དད་གདུང་དག་པོས་གསོལ་འདེབས་
ན། །སྤྱབས་བསྐྱེད་ཀུན་གྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་པ་འབྱུང་། །དེས་འདི་ཕྱི་ཀུན་གྱི་
ལེགས་ཆོགས་རྣམས། །གནས་གང་དུ་འདུག་ཀྱང་འབྲུབ་པར་ངེས། །ང་བན་
ཆུན་ཆོག་ལ་གཏད་མེད་ཀྱང་། །སྤར་ཁྱུས་རྣམས་རས་སུ་མ་བོར་མཛོད། །ད་
མང་པོ་ཁྱུས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། །ངས་མ་བརྗོད་མཆོག་གསུམ་ཐུགས་རྩེ་
བསྐྱུལ། །དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དངོས་མཇལ་ནས། །ཆོས་ཟབ་མོའི་འབེལ་
གཏམ་བྱེད་པར་སྤྱོ། །ལྷ་རྩལ་དང་བཅས་བྱམས་པས་ཕུལ། །ལྷགས་འབྲུག་ཆ་
ལེའི་ཉལ་ལྷ་མགོན་སྤྱི་སྤྱི་པེབས་ཁར་གསུངས་པའི་བཀའ་རྩིས་ལོ། །མཛུལ་། །

འབྲུལ་སྤྱི་མ་མཁན་ཆེན་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་ལགས། དྲི་བ་ལེ་ཆོན་བཞིའི་

དོན་རིམ་པ་བཞིན། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱིས། རང་ཉིད་སྤྱལ་གཞིར་བྱས་
ནས། དག་མ་དག་གང་དུ་སྤྱལ་ཀྱང་། རང་གི་ལས་ཀྱི་ཆམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་
སྤྱར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྷ་ཀ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་མི་དང་དུད་འགོ་
སོགས་འགོ་བ་གཞན་དུ་སྤྱར་བ་ལ་ཡང་སོ་སོའི་ཆམ་སྒྲིན་གྱི་དབང་པོ་ཆམས་
ཡོད། དེ་འདྲ་ལ་སྤྱལ་བ་སྤྱར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསྤྱར་བ་ཞེས་བྲ། ཉིང་འཛིན་
གྱི་མ་ཐུས། སྤྱལ་གཞི་ལ་མ་བཟོས་པར། དག་མ་དག་གི་སྤྱལ་བ་ལ་སྤྱལ་བ་
ཞེས་བྲ། དེ་འདྲ་ལ། ལས་ཀྱི་ཆམ་སྒྲིན་དབང་པོ་དང་བདེ་སྤྱག་སོགས་རིགས་
འདྲ་ལྷ་མ་མེད་པར། གསར་དུ་སྤྱལ་མི་སྤྱབ་པའི་དོན་ཡིན། སོ་སྤྱེའི་སྤྱལ་བས་
དོན་བྱེད་མི་ལུས་ཟེར་བ་མིན། སྤྱུ་མའི་སྤྱལ་བས་དོན་བྱེད་ལུས་ཀྱང་། སྤྱལ་བ་
དེ་ལ་སྤྱང་པོ་ཆེ་དང་དེའི་ཤ་སོགས་དངོས་གནས་ལ་མེད་མོད། སྤྱགས་རྩས་
གྱིས་སྤྱད་པའི་གང་ཟག་ལ། དེ་དག་དངོས་གནས་པར་སྤྱང་ཞིང་། སྤྱུ་མ་མ་ཞིག་
པ་དེ་སྤྱད་དུ་དངོས་གནས་པར་སྤྱང་། སྤྱབས་སུ་འགོ་བ་སྒྲོམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྒོར་གྱུར་པའི་དོན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་སྒྲོན་པ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཆོས་ལ་སྤྱབས་དངོས་དང་། དེ་སྤྱབ་
པའི་དགེ་འདུན་ལ་གྲོགས་སུ་འཛིན་པ་མེད་ན། སོ་ཐར་རིགས་བདུན་པོ་གང་
ཡང་རྒྱད་ལ་མི་སྤྱེ་བས་སྒྲོམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
དགེ་སྤྱོད་གསོལ་བའི་སྤྱབས། བདག་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དུ་གསོལ།
ཞེས་པས། ཐར་བ་ལ་སྤྱབས་དངོས་སུ་བསྐྱེན་ནས། དེ་སྒྲོན་པ་ལ་སྤྱབས་སྒྲོན་

བ་ལོ་དང་། རྫོགས་བ་མུང་འདས་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་། དེ་སྐྱབ་
མཁན་ལ་གྲོགས་སུ་བཟུང་བས་སྐྱབས་འགོ་བསྟན་བ་ཡིན། མཐོང་ཐོས་སོགས་
ཀྱི་དོན། རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལྟར་མིན་ཀྱང་སྐྱར་
འདེབས་ཀྱི་བསམ་བསམ། དག་སྒོར་ལ་མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་མཐོང་དོ། །ཞེས་བ་
དང་། ཡིད་ཆེས་བ་ལ་ཐོས་སོ་ཞེས་བ་དང་། ངས་རི་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བ་
དང་། ཡུལ་འདི་ལ་རྣམ་བ་འདི་དང་འདིས་མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་དོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་
ལ་ལམ་རིམ་མཆན་བྱ་ལས་བཤད། །

རྒྱུད་སྤང་རྫོགས་ཡོན་ཏན་མཐར་སོན་ཀྱང་། །མ་ཉམ་ཐག་འགོ་བའི་བྲན་
གྱུར་པ། །ཐུགས་བརྩེ་བའི་གཞན་དབང་སངས་རྒྱས་དང་། །སྤྲུལ་མཐུ་ཆེན་
རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ལ་འདུད། །སེམས་སྤང་དོར་མོངས་པའི་བྲན་གྱུར་པས། །མ་
དེན་ཅན་འགོ་བ་ཡལ་དོར་ཏེ། །རང་བདེ་ཕྱིར་དེན་ཅན་ཡལ་འདོར་བའི། །ལས་
སྤང་དོར་གོ་ལོག་རྣམས་ལ་གཟེགས། །ཁོང་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས། །དེན་ཆེ་བའི་པ་མ་གཅེས་གཟུང་སྟེ། །རང་དབང་བའི་བདེ་དག་ལོངས་
སྒྱུད་སོགས། །སེམས་བསྟོས་མེད་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་མཛད། །སེམས་སྤྱང་
པའི་ཁུར་འཛིན་མོངས་པ་རྣམས། །རང་བདེ་འདོད་གཞན་ལ་གཞོད་སྐྱལ་
བས། །གནས་མཐའ་མེད་འཁོར་བར་ལས་དབང་གིས། །ལས་རི་ལྟར་བསགས་
ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོང་། །ལམ་རྒྱུད་ལྡེ་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་རྣམས། །ཁོང་
དབྱ་གཉེན་བར་མར་ཡང་ཡང་གྱུར། །དོན་དེ་ཕྱིར་པ་མར་མ་གྱུར་པའི། །དེན་ཆེ་

བའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་གསུངས། །མར་གྱུར་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
དུ། །ཁོང་རང་འཁོས་མེད་དང་རིན་གྱིས་བསྐྱངས། །དེ་བཞུགས་རིན་བཟོ་མི་
བྱེད་ན། །ཁོང་སྤྱགས་རྗེ་ཅན་རྣམས་མི་ཁྲིལ་ལམ། །རང་རེ་ལྟོས་ཆེན་པོས་སྒྲ་
མ་ལ། །ཡིད་གཏུང་དབྱངས་བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ཤིང་། །དེས་གཅེས་
པར་བཟུང་བའི་པ་མ་ལ། །གཞོན་སྣ་ཆོགས་སྐྱེལ་བའི་པོ་ཆོད་པོ། །རང་གཅེས་
པར་གཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྤྱན་འབྲས་བུ་བཞེན་དུ་བཟུང་བའི་
འགྲོ། །དེ་ལྟོས་མེད་ཡལ་བར་དོར་བྱས་ན། །དུས་ད་དུང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ལྟོང་། །དོན་དེ་བྱིར་སྤྱབ་པའི་འབྲུངས་རབས་རྣམས། །རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་
གཞན་དོན་སྤྱབས། །རང་དོར་ནས་གཞན་ཡང་སྦྱོལ་བར་བྱེད། །སྤྱབས་བསྐྱེལ་
མེད་དེ་ལ་སྤྱོད་ནས་འདུད། །སེམས་སྒྲང་དོར་ཤེས་པའི་སེང་ལམ་འདི། །ཁོང་
རྒྱལ་སྤྱས་འཕགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན། །སྒྲོ་ཆུང་དུའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་
རྣམས། །ཚུལ་འདི་ལ་ཞུས་ཞིང་འཛིགས་པ་བསྐྱེད། །ཆོས་མཐར་སྤྱག་གཞན་
དོན་དོན་གཉེར་ལ། །ཡིད་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་ནས་ཡལ་བར་འདོར། །རང་
གཅེས་འཛིན་སྤྱོད་གི་དགྲ་པོ་འདི། །བྱམས་སྤྱོད་རྗེས་འཛོམས་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོབ། །སེམས་ཉམས་རྟོགས་རོ་ཡིས་དབེན་གྱུར་ཀྱང་། །ཆོག་བྱ་རམ་ཤུན་པའི་
རོ་ལྟ་བུ། །དེ་སྤྱི་གར་མཁན་ལྟར་སྤྱས་པ་འདི། །བྱེད་མཁན་ཆེན་སྤྱོད་ལ་སེམ་
པར་མཛོད། །ཅེས་པ་འདི་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་ནས་
བྱམས་པས་བྱར་བུ་ལྟོག་དུ་བྱིས་པའོ། །མཉམས། །

སྟོན་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་བས་བསྐྱེད་པའི་ལུས། །རིགས་མཐོ་
འབྱོར་ལྡན་ཆེན་པོ་འདི་ནམས་གྱི། །རང་རྒྱལ་གཞན་འཕམ་སྐྱེན་པའི་བསམ་
སྟོར་གྱིས། །གཏན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་རབ་སྟོ། །གཞུང་ལུགས་མང་
ཐོས་མཁས་པའི་ཁུང་འཛིན་ནམས། །ཆེ་འདིའི་ཆེ་ཐབས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་
དང་། །གསང་སྤྲུགས་བསྐྱེད་བཏགས་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཡལ་དོར་ནས། །འཛིག་
རྟེན་བསྐྱེད་བར་བྱེད་ལ་ཡིད་རབ་སྟོ། །མཐོ་དམན་འབྱོར་རྒྱད་གྱིས་འཆོ་འགོ་བ་
ནམས། །ཀུན་གྱི་སྟོག་ལྟར་མི་བཏན་ཆེ་ཐུང་འདིའི། །དོན་དུ་ཆོས་མིན་སྟོང་
ལ་དུས་འདའ་ཞིང་། །སྐྱུང་གྲུང་ཁུང་འཛིན་ནམས་ལ་ཡིད་རབ་སྟོ། །དེ་ཕྱིར་
གཏན་བདེ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་བཟང་འདི། །དོན་གཉིས་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པའི་དོན་ལྡན་
མཛོད། །དད་ལྡན་གཞན་ཡང་དོན་དེའི་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །དོན་གཉིས་སྐྱེན་གྲུབ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་མཛོད། །འདི་ནི་ཐོན་དར་རྒྱས་ལ་ཞལ་གདམས་གནང་བ་
ཡིན། །

སྐྱེས་དམ་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །བསྐྱེད་བཟང་ཕུན་ཆོགས་
ནམ་རྒྱལ་ཚུར་གསན་དང་། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་
ཅན། །དེ་ཕྱིར་སྤྲ་ཞིབ་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་ལ། །སྐྱུང་དོར་རྒྱལ་བའི་
གསུང་བཞིན་འབད་པར་འཆོལ། །ད་རེས་དལ་འབྱོར་ཡར་འགོ་མར་འགྲེའི་
མཆོམས། །ཆེ་མཁུག་ཉི་མ་རྒྱབ་ལ་ཉེ་བ་འདིར། །གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་
མི་བྱེད་ན། །འཆི་དུས་འབྱོར་ཅིང་ཤི་ནས་ངན་འགོར་འབྱུངས། །དེ་བས་མ་

ན་མ་རྒྱས་རང་དབང་འདུས། །སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མཁའ་སྟོན་དབང་བཞག་
ནས། །ཁས་སྒྲངས་ཚུལ་ཁྱིམས་མིག་འབྲས་ལྟ་བུར་སྤྲངས། །སྡེ་སྟོན་
གསུམ་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྤྲངས། །ཤེས་ནས་ཆོག་ཙམ་སྟོན་པོར་མི་བྱེད་
པར། །གང་ཤེས་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོར་འགྲོངས་པའི། །དན་ཤེས་བག་ཡོད་
བརྟན་པོས་སྟོགས་ལ། །དུས་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་བྱ་ར་མཛོད། །ངོ་ཆ་ཁྱེལ་
མེད་གོགས་དང་འདུ་འཛི་དང་། །རིགས་དང་ལོངས་སྟོན་ཐོབ་པའི་ར་རྒྱལ་
སྟོངས། །ཀུན་ལ་གྲུས་ཤིང་པན་སེམས་ཆེ་བ་དང་། །སྟོགས་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་
ཆོས་དང་བསྟན། །ནམ་འཆི་ཆ་མེད་གར་སྐྱེ་ངེས་མེད་དང་། །འཁོར་བའི་དུན་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་བསྟུ་ཆོས་ཅན། །སྟུ་མ་མཁའ་ཀྱི་སྟོན་ལྟ་བུ་ལ། །ཆགས་
ཞེན་དོར་ནས་བསྟུ་བ་གསུམ་ཉམས་ལེན་མཛོད། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་མ་ལྟར་
བྱམས་པའི་སྟོས། །པན་བདེ་འབའ་ཞིག་སྟུ་བ་པའི་བསམ་སྟོར་གྱིས། །རྒྱལ་སྤྲས་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་འབྲངས་ཏེ། །ང་བདག་གཅེས་འཛིན་འདུལ་ལ་བརྩོན་
པར་མཛོད། །འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་ཆོགས་བཟང་ངན་གྱིས། །བྱས་
པའི་ཉེན་འབྲེལ་རང་ཚུགས་མེད་པ་ལ། །རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་འགྲོ་
བ་རྣམས། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅིས་ཁོང་སྟན་འདོན་པར་མཛོད། །ཐབས་མཁས་
ཐབ་ལམ་གསང་སྤྲགས་སྒྲ་མེད་ལམ། །རྒྱུད་དང་དམ་པའི་མན་ངག་རི་བཞིན་
དུ། །ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་སྟུ་གསུམ་བདེ་བ་ཆེ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་མངོན་དུ་
འགྱུར་བར་མཛོད། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀུན་གྱི་གཤེགས་བུལ་ལམ། །སྟོན་

པོར་བྲིལ་ནས་བསྟན་པའི་གདམས་པ་འདི། །དད་ལྡན་བསྐལ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་
ཆམ་རྒྱལ་གྱིས། །བསྐལ་ཆེ་ངག་དབང་བྱམས་པས་བྲིས་པ་དག། །མཛམ་། །

(ཀེའི་པོ་)བསམ་གྲུབ་དགོན་སློབ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལན། མོས་
དོན་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད་པ་ཡི། །མཁས་པ་སློབ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་སྐུ་བྱུང་
དུ། །ཁྱེད་ཀྱི་ཆམ་ཐར་ཆོག་གི་མཚོན་བྱེད་པ། །མོས་པའི་མེད་ལ་ཡིད་ཀྱི་དགའ་
སློབ་ཐོབ། །ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡི། །ཡན་ལག་བདུན་པ་བཀའ་
བྲིན་གསོལ་འདེབས་དང་། །རིང་དུ་འཚོ་བྱིར་སྐབ་པའི་དབང་པོ་ཡི། །མཛེས་
སྐུ་ལྷ་རྣམས་བཅས་པ་འབྱོར་བས་སློ། །འདིར་ཡང་བན་ཀན་ཆར་མེད་འབྲུག་
སྐུ་སློགས། །གཞན་ལ་རྩར་ཟ་གནམ་ལྷགས་སེར་བ་འབེབས། །ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པའི་བྲག་རི་མཐོན་པོ་ནས། །ལྷག་མེད་འཛོམས་ལ་སློབས་པ་མཐོ་བར་
གནས། །ཁྱེད་རང་འཁོར་བའི་རང་ཚུལ་ལ་སློབ་ནས། །སྙིགས་དུས་གཞན་གྱི་
སློན་ལ་མི་རྟོག་པར། །རང་སེམས་འདུལ་ལ་བཙོན་པ་ལྷུང་ལེན་པ། །དེ་ལ་
ཁོ་བོ་རྣམས་སུ་ཡི་རངས་ཐོབ། །རི་ལྟར་སློན་བཞིན་རིང་དུ་འཚོ་བྱས་ཏེ། །བདེན་
རྒྱུན་འབྲེས་པའི་ཆོས་འཆད་མང་པོ་ཡིས། །ལ་ལ་སློབ་ཞིང་ལ་ལའི་སྙིང་ལ་
གཟེར། །ཐམས་ཅད་མགྲུ་བའི་སྐྱ་བ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །ངོ་འཛིན་མེད་པར་བྱང་པའི་
ཆོས་འཆད་རེས། །ད་དུང་དེ་བཞིན་ཡིད་སློན་བྱེད་པར་སློན། །ལྷ་རྣམས་སྐུགས་
མདུད་བྱིན་རྟེན་ལེ་ཆོན་བཅས། །དམ་པས་བྱིན་རྒྱལས་ཕྱར་བུ་ལྷོག་ཅེས་
པའི། །ཐར་འདོད་འདུ་བའི་བསྟོན་གནས་དེ་ནས་སུལ། །

དག་སྒོར་མཁས་གྲུབ་ལ་གནང་བའི་ཆབ་ཤོག། བྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་དོན་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་དག་སྒོར་མཁས་གྲུབ་བྱང་དུ། བྱིད་རང་གཞོན་ཏུ་ནས་
ཆེ་འདི་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པར་འཛིག་ཏེན་བྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གཏན་གྱི་བཅན་
ས་འཛིན་པའི་སྒོ་བྲགས་བྲག་གིས་ད་ལྟ་བར་དུ་ལམ་རྣམ་དག་ལ་བཙོན་བ་
ལྟར་ལེན། རྒྱུན་དཔེ་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་དེ་ནི། སྐྱེ་རབས་སོ་བཞི་བ་ལས།
དག་དང་མི་དགའི་ལས་ནི་གོམས་བྱས་པས། ཤི་རྣམས་ལ་ནི་འབྲིས་བ་ཉིད་དུ་
འགྱུར། དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆད་དུ་མ་སྐྱིམས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མི་ལམ་བཞིན་
དུ་སྐྱོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་འདུག་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་། ད་ལམ་
ཆོས་ལ་འབད་ཀྱང་སྒོན་ནས་ཉོན་མོངས་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བས་སེམས་རྒྱད་
ཆོས་དང་མ་འབྲེས་པ་ལ་སྐྱོན་ས། གདུང་བྲགས་བྲག་བོས་གསོལ་འདེབས་
དང་། དངོས་ཆས་གང་ཡོད་རིན་པོ་ཆེར་བསྐྱེལ་ནས་སྤུལ་བའི་དག་ཅ་རྣམས་
མ་འོངས་པའི་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཐེག་མཆོག་བཤེས་གཉན་དམ་པས་རྗེས་སུ་
བཟུང་སྟེ། བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་སྡོ་སྒོན་ཡང་
དག་བགྱིས་ཤིང་སྐྱོ་བ་འཕེལ། འདིར་བན་ཀན་ཀྱང་སྤར་ནས་ལམ་རྣམ་དག་ཆ་
ཆང་བརྒྱད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་བཀའ་གདམས་གསར་རྟིང་གི་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱང་
ཐད་ཐོབ་སྟེ། དཔེན་གནས་སུ་རྒྱུན་བསྐྱིངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྒོ་བ་དཔོན་ཅ་རྒྱ་
གོ་མིས། མཛེ་ཅན་རྒྱང་བ་ལག་བ་ཆད་པ་ལ། ཐང་འགའ་སྐྱོན་བསྟེན་པ་ཡི་ཅི་
ཕྱིར་བགྱིས། བྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་གོ་ལུལ་རེད་སྟེང་ནས་

ཆོས་བཤད་རྒྱན་རིང་དུ་བྱས་ཤིང་། དེས་འབྱུང་སོགས་ལམ་ནམ་དག་གི་མྱོང་
བ་ཡིད་སློན་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་། ས་ཟད་རྫོང་གི་དཔེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བདག་
པོར་དེ་བ་བྱེད་མཁན་མང་དུ་མཆིས་རུང་། སྐབས་དེ་ཙམ་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་
དེ་བླན་བ་དེ་སེམས་ལ་པན་ཆེ་བར་འབྱུང་འདུག་ལགས། སྐབས་དོན་སྙིང་པོར་
བྲིལ་ན། བྱེད་རང་ཆེ་སྟོད་ཐོས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་ཡང་འབན་གྲང་
རྒྱལ་གྱི་ཞལ་ནས། ཁོང་མི་ཆེ་དེལ་པོ་ཐོས་པ་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་ཐོས་ཏྲགས་ཞི་
ཞིང་དུལ་བ་དེ་མ་བྱུང་འདུག །རང་རང་སྒྲ་མའི་མན་དག་གིས། ཉོན་མོངས་པའི་
མཁར་སྒོར་གཉེན་པོའི་མདུང་ཐུང་དེ་བཟུང་ནས། ཁོ་སྤྲིམ་ན་དང་སྤྲིམ་ཁོ་སྟོད་
ན་ད་སྟོད་། ཞེས་བདེ་ལམ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་
ནས། ལྷག་མཐོང་གི་བར་ལ་དམིགས་ནམ་བསྐྱངས་པས། སྐབས་དེ་ཡིད་
འབྱུང་ནས་བ་སྦྱ་ལྗང་། མཆི་མ་འབྱུག་པ་སོགས་འབྱུང་བ་དེ། ཚུལ་བཅས་གྱི་
མྱོང་བ་ཅུང་ཟད་ཡིན་འདུག་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ཐུན་མཆོམས་སུ་ཡང་།
བསྐྱུང་སྒྲིམ་དག་པ་གཞིར་བཟུང་ནས། སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་ལ་བླན་
བ་བསྟེན་ནས་འབད་ཅིང་། ཉེས་ལྷུང་གི་གོས་པ་ནམས་བཤགས་སྒྲིམ་བསགས་
སྦྱངས་གཞུང་ཆེན་མོ་ནམས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་བ་ལ་འབད་
པས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བསྒྲོག་དཀའ་བ་དང་།
གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆུང་བས། ད་དུང་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་འབྱམས་དགོས་
ཚུལ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲི་ཞིང་། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ལམ་གྱི་

ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ད་ལྟ་ཡིད་སློན་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་འདི་གོམས་པ་ལ་
བསྟེན་ནས་ལམ་ནམ་དག་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་ངེས་པ་ནི། ཞལ་ལུང་ལས། ཉམས་
སྤོང་གོ་ཡུལ་ཤར་བའི་སྤུ་གུ་དག། །དཀའ་སྤྱད་ཆེན་གཤེར་བོད་ཀྱིས་ཉིར་སྟེན་
པས། རྟོག་པ་ཆད་མའི་འབྲས་བུ་གཡུར་བ་བ། །ཐེག་གསུམ་སྦྱེ་འཕགས་
བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་པ་མི་མངའ་བས། སྤར་
རྒྱན་ལྟར་གོམས་པ་རྒྱན་བསྐངས་ཏྲགས་མཆན་ངོ་མཆར་ཅན་ལ་རེ་མ་ཆེ། ཞི་
གནས་སྐབས། སེམས་ཏ་ཅང་གཡོན་སྦྱོ་བ་སྟོམས། ཏ་ཅང་ཁུམ་ན་དགོ་བ་སྤྱ་
རེ་ཅམ་གྱི་ཡང་པན་ཡོན་བསམ་ལ་སྦྱོ་བ་བསྦྱེད། ལྷག་མཐོང་སྐབས་ངར་འཛིན་
ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ང་དེ་སྤོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངོས་ཟེན་ན། དེ་
ཉིད་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་ན། དེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་
ཀྱི་ཡུལ་ན། ང་སྤང་ཅམ་པ་དེ་མི་འཆར། དེ་མ་ཤར་བས་ཆད་ལྟར་མི་འགྲོ། དེས་
ཤེས་དེས་ང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཅིག་བུ་ལས། སྦྱབ་པའི་རྣམ་པས་གང་ཡང་
མི་འཆར། རྗེས་ཐོབ་དུ་འཕོས་པ་ན། ང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེ་སྤྱག་དུ་བཞག་
ནས། གདགས་གཞིའི་སྟེང་ན་ང་སྤང་ཅམ་པ་དེ་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་
རྟེན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། མདོར་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་གང་སྟབ་མཛད་ནས། ད་ངེས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་འདི་ལ་འགོང་
ངོ་འདི་ཅི་སྤུལ་ཞིག་བྱ་འཆའ། མི་ཁོམ་བརྒྱད་དུ་སྦྱེས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། རྟོན་
མོངས་གདོན་ཀྱིས་དགྲགས་པའི་ཉེས་སྦྱོད་ལ། །དགག་མེད་ཅི་དགར་འཇུག་པ་

མོས་ཀྱང་བདེན། །དེད་དུས་དབུས་གྱི་མི་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི། །གདོན་གྱིས་
ཚྱོས་པའི་འདི་སྒང་ཁོ་ན་ལ། །ཏ་ཅང་ཞེན་པས་ཉོན་མོངས་ཉེས་སྒྲོད་ལ། །མི་
བྱང་སྙམ་པ་ཅམ་ཡང་མེད་འདི་མཆར། །ཁྱེད་རང་རང་ལོང་ཁང་བྱར་རང་རྒྱད་
ལ། །ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་ཆོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན། །ཤེས་ནས་སྒྲང་དོར་བྱེད་
ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །སྒྲགས་མདུད་ལྷ་རྩས་རྒྱང་རྩ་སྒྲག་དང་བཅས། །ཕུར་བུ་ཚུག་
ནས་རྒྱ་ཆོས་དགེ་བར་བྱལ། །

མ་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པར། །ཐུགས་བརྩེ་བའི་རང་གཟུགས་
པད་དཀར་འཆང་། །ལྷ་སྐྱོན་རས་གཟེགས་དབང་ཞེས་གྲགས་པ། །སྐྱབས་
རྒྱ་མེད་དེ་ལ་གྲུས་བྱས་འཆལ། །ཁྱེད་ཆེ་སྟོན་བསོད་ནམས་བསལས་པའི་
མཐུས། །ཆོ་འདི་ནང་ཟེན་མེད་བྱ་བ་ལ། །ཐུགས་སྐྱོན་ནས་སྐྱབ་པ་ལྟར་མེན་
མཆར། །སྟོབས་མངའ་ཐང་མཐོ་དམན་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱང་། །དུས་ཞག་རེ་ལོ་རེའི་
འགྱུར་ལྟོག་ལ། །ཁོང་སྟོང་མེད་པོ་རྣམས་སྟོང་པོར་འཛིན། །ཁྱོད་སྟོང་པོའི་ལྷ་
ཆོས་རྩེ་གཅིག་ངོས། །ང་བན་ཀན་བཙོལ་རྒྱང་ཀྱད་པོ་ལ། །སེམས་དག་སྒྲང་ཆེན་
པོས་ཡང་དང་ཡང་། །གོས་རྩོ་འཇམ་འབྲས་ལྷང་ལྷང་རྩས་བཅས། །རྒྱ་མ་ཉམས་
འབྱོར་བ་བཀའ་བློན་ཆེ། །འདིར་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རྒྱས་ཤིང་འཁོགས། །ཆོ་
སྐྱམ་ཟད་མར་མེ་ལྷབ་ལྷབ་འབར། །དེ་ད་ལྷ་གསལ་ཡང་སྐྱར་དུ་འཆི། །ཚུལ་
དེ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པའི་རྫོས། །ལས་སྒྲིག་སྐྱང་བཤགས་སྟོམ་བྱེད་པ་
དང་། །སྒྲར་བསོད་ནམས་ཅི་བསལས་བསྟོ་སྟོན་གྱི། །དཔལ་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོར་

བསྡོམས་གནས། ཁྱེད་སྤར་གྱི་སྦྱབ་པ་མ་གཤམ་མཛོད། ཉེ་རི་བཞིན་འབྲུབ་
པའི་སྦྱབས་འཇུག་ལྟ། ཉེན་བཟུལ་ཤིས་རེ་ཁས་མཆོན་པ་ཡི། ཁོས་གངས་རིའི་
མདངས་ལྡན་བཟང་ང་སྤག་ ཉེན་དེ་བཞིན་བཅས་ཏེ་སྦྲོ་བཞིན་བུལ། ॥

ན་མོ་གྲུ་རུ་བཟོ་ན་རྩ་ཡ། མ་བློན་ཅན་ཀུན་ལ་སྤྲུགས་བཅེ་བས། ཉེ་
ནམས་ལ་ཕན་བ་སྦྱབ་པའི་བྱིར། ཉུས་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་
ཏེ། སྦྱ་གཉིས་གྱི་གོ་འཕང་མཛོན་མཛད་ནས། སྦྲོ་གསུམ་གྱི་འབད་ཚོལ་ཉེར་
ཞི་སྟེ། ཁོང་གང་ལ་གང་འདུལ་དེར་སྟོན་པའི། སྦྱབས་བསྦྱབ་མེད་པའི་སྒྲ་མ་
མཆོག། མཐའ་མི་མཛོན་སེམས་ཅན་མ་ཟད་བར། ཉུས་རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་
མཛད་པ་ལ། འང་བན་ཀན་ཡིད་ཆེས་དད་པ་ཡིས། སྦྱིང་རུས་པའི་ཁོང་ནས་
སྦྱབས་སུ་མཆི། ཉད་ལང་ཆོ་རི་ལྟར་གས་པ་བཞིན། ལས་ཉོན་མོངས་ཆེས་
ཆེར་རབ་བྱས་ཏེ། སེམས་དུག་གསུམ་བློང་འཁྲུགས་པ་འདི། ཉད་སྦྱར་དུ་
ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་སྦྲོ་བ། ལས་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་བདེ་སྤྱུག་ནམས། རྒྱུའི་
བླ་བས་བཞིན་དུ་འགན་པ་ལ། རྒྱུད་མི་དགའི་ཆོགས་ནམས་སྟོབས་ཆེ་
ཞིང་། གཞན་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་འདི་ལས་སྦྱབས། ཉུས་ད་ལྟ་འབྱུང་བཞི་པལ་
ཆེར་སྟོམས། ཉེ་ལོན་ཀྱང་དུག་གསུམ་བླ་བས་འཁྲུགས། ཉུས་ཉག་དུ་སྤྲུགས་
རྗེའི་སྤྱུགས་ཀྱས་བཟུང་། མི་བདག་གི་སྦྱིད་སྤྱུག་གནས་ཚུལ་ཀུན། ཁྱེད་ཡེ་
ཤེས་སྦྲོན་མེས་ཉག་གསལ་ཡང་། སེམས་དང་བའི་ཅུང་ཟད་གནས་ཚུལ་
ཅས། ཉེན་ལྟ་རྣམས་བཅས་ཏེ་བྱམས་པས་བུལ། ཁྲོ་ཆེས་ཉལ། ॥

དགོ་སྤོང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ལ། །བདེ་ལེགས་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ། །བྱང་
རྒྱལ་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་དང་སྤྲུལ་བཅས། །གང་ལས་
འབྱུངས་པའི་བྱང་སེམས། །ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གསལ་བ། །ཨ་ཏི་ཤ་ཡི་
གདམས་དག། །རྒྱལ་བ་སློབ་ཐབས་གྲགས་པའི། །སྤྲུགས་ཀྱི་ཉིང་ཁུག་ཅིར་བ། །བྱང་
རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད་། །རི་བཞིན་གོ་བ་དགའ་ན་ཡང་། །ཉམས་སུ་ལེན་བ་ལྟ་
ཅི། །འོན་ཀྱང་དེ་ལ་མོས་བ། །སྤྲོན་བསགས་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིན། །ཟབ་
མོའི་ཆོས་ལ་གཞི་བྱས། །ཁོར་དང་གོ་རིམ་འབྱུགས་པའི། །ཁ་ལོ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ཀྱི། །དེད་དུས་མི་རྣམས་མགོ་འཁོར། །ཆོས་སྐད་སེང་གེའི་ང་ལོ། །ཕ་སྤྲེས་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱགས་སོ། །རང་ཅག་ཆོས་ལ་མོས་ནས། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་འཇུགས་
བ། །རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་ཆ་བཞག། །སྤྲོམ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་རེམས་ནས། །རིམ་
གྱི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར། །འཛེགས་པའི་བཀའ་གདམས་ཆོས་ལུགས། །འདི་
དང་སྤང་བ་ངོ་མཆར། །དེ་བྱིར་སློབ་དང་བྱས་བ། །གང་ཡོད་སྤྲུགས་ནས་འབད་
འཆོལ། །ལྷ་རྩས་སྤྲུགས་མདུད་རྒྱ་བ། །རྟེན་དང་བཅས་ཏེ་དབེན་གནས། །ཕུར་
བུ་སྤྲོག་ནས་ཕུལ་ལོ། །

ཡི་ཐང་མགོ་ལོག་ཆེ་རིང་རྒྱལ་ལ་གནང་བ། །མི་ཁོམ་གནས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
ཆེ་ཞིང་། །ཆོས་ལྡན་ལུས་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་འདྲ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་དམར་ནང་
གི་མར་མེ་བཞིན། །དེ་བྱིར་ཆེ་འདིར་མ་ཆགས་ཆོས་ལ་འབད། །རྒྱལ་བའི་
གསུང་བཞིན་སྤྲེག་སྤོང་དགོ་སྤྲུབ་རེམས། །ལས་རྒྱུད་བྲག་པོས་གར་སྤྲེ་ཆ་མེད་

ལ། ཏྲག་ཏུ་དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་རིམ་བརྒྱད་ནས། །གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྐྱབ་ལ་
བརྩོན་པར་མཛོད། །

ཞ་ལུ་མཁན་ཆེན་སྲུ་ཀུན་ཞབས་དྲུང་ལ། རྩེ་སྒྲ་མ་མཁུན་བཅེ་བྱས་
ལྡན་ལ། །ཡིད་ཅེ་གཅིག་གྲུས་པས་གསོལ་བ་འདེབས། །བྲིད་སློ་བཟང་
བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཡིས། །དུས་དེང་སང་སྤྱི་བོའི་ངང་ཚུལ་ནམས། །དོན་ངེ་
ལྟར་གནས་བཞིན་སྐྱར་བ་འབྱོར། །གནས་འདི་ན་སེར་གཟུགས་ཀླད་པོ་
ཡང་། །སྐྱུ་ཟད་པའི་མར་མེ་ངེ་བཞིན་གནས། །གནས་དབེན་སང་སྟོད་ལུན་
རིང་བ་དང་། །ཆོག་ཆོས་མཐུན་འགའ་རེ་སྤྱོད་པ་ལ། །མི་པལ་ཆེར་རེ་བསྟོས་
ཆེན་ཡང་། །ཆོས་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དང་བསྟན་པ་ན། །རྒྱད་བསྐབ་གསུམ་གང་
དང་མི་མཐུན་ཁིང་། །སེམས་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་གོས་དང་བལ། །བྲན་ཤེས་བཞིན་
སྐྱགས་ཀྱས་མ་ཐེན་པའི། །ཡིད་སྒྲང་ཆེན་སྟོན་པ་ཅི་དགར་སྟོད། །ཁོང་བཅེ་
ཆེན་སྐྱགས་རྩེའི་བདག་ཉིད་ནམས། །མི་གཞན་གྱི་འབྲེན་པར་རྫོམས་པ་
བདག་ཚུལ་དེ་འབྲེའི་ངང་ཚུལ་གཟིགས་ནས་སྟོ། །དུས་དེང་སང་སྟིགས་མའི་
ངང་ཚུལ་འདི། །ཤུགས་བྲག་པོའི་རྒྱང་དམར་འཚུབས་པ་འབྲ། །རྩེ་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་བྱབ་ལ་ཉེ། །ད་རང་རང་ཐད་ནས་དམ་ཆོས་རེམས། །དུས་སྟིགས་
པའི་སེམས་ཅན་སྲུ་ཡིས་འཆོས། །ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་ཚུལ་གཟིགས་པ་
བྲིད། །འདིར་མ་ཞེན་བྱི་མའི་ལམ་པོ་ཆེར། །དུས་རིང་པོ་འབྲམས་པ་སྐྱགས་ལ་
དགོངས། །དུས་ཏྲག་ཏུ་རང་སེམས་དུལ་བར་མཛོད། །སེམས་འདུལ་བྱིར་བག་

ཡོད་ཏུ་བསྟེན། རྟོན་ལྟ་རྒྱུ་ལྟེན་པ་མཐུན་དང་བཅས་ཏེ། གནས་ཕྱར་བྱ་
ལྟེན་ནས་བྱམས་པས་སྤུལ། །

ཅུ་ཏེ་ལོར་ལྷུང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེར་བྱ་ཡིག་སྤུལ་བའི་གསུང་ཚིག། དུས་གསུམ་
ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱན་མངའ་ཞིང་། བསྟན་པ་དང་
འགྲོ་བ་ལ་གང་གིས་པན་པའི་ཐབས་ཚུལ་དེ་སྟེན་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་
གཟེགས་ཤིང་། ཐབས་དེ་དག་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་ཚོལ་ལ་མི་སྟོས་པ་གསུམ་ལྟན་
རོ་རྩེ་འཛིན་པ་གང་གི་ཞབས་ཀྱི་པརློའི་བྱང་དུ། ཡན་ལག་མཆོག་གི་གུས་
པས་བརྟུན་ནས་གསོལ་བ་ནི། དེར་སངས་སྟོན་མ་ལྟ་ཏེ་ཅང་བདོ་བའི་དུས་
འདིར། མཐའ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་དགོངས་པ་མི་
ཤེས་ཤིང་རང་རང་གི་བསམ་ཆོད་དང་མོས་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་འཛིན་ཅིང་། རྩོ་
ལྟན་གཟུར་གནས་གསུལ་བྱའི་ཁམས་དང་དབང་པོ་སྣ་ཆོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
དཀའ་བས། འདོམས་མེད་རང་དགར་སྟོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་སུ། ཐུབ་
པའི་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་དེ་ལྟ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་མ་དམ་
པ་ཉིད་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ཙམ་ཁྱོན་ཀྱང་། ཆོས་རྣ་བར་མི་འགྲོ་ཞིང་། ཆོས་དེ་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲུང་ཡང་དུག་སྤུལ་ལ་འོ་མ་ལྷུང་པ་ལྟར་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་སེམས་
ཅན་བྱེད་ངན་པ་ལ་སྟོང་སྟོང་སྟོང་སྟོང་གི་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཏེ།
བསྐྱལ་བ་བབྱངས་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཞབས་བད་བརྟན་ཅིང་། རི་སྐད་
དུ། རི་ལྟར་སྟན་པ་མཁས་གྱུར་པས། ཁད་པ་སྐྱབ་མེད་དགོན་དེ་བཞིན། །བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་སྟེང་ནས། །གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་ཤིན་ཏུ་དགོན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་
དང་། གློ་ཇི་ལྟར་བརྟུལ་ཡང་། ཐབས་མཁས་པས་བསྐྱལ་བ་དང་འཆོམས་པའི་
མཛད་པས་རིམ་གྱིས་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་འགོད་མི་རུས་པ་མི་སྲིད་པས། ཉམ་
མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཅམ་ག། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་
གྱི་ཁམས་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་སྒྲགས་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་
ཅིང་སྟེལ་བ་དང་། ཐན་བྱ་ཆོག་སྤྱིའི་དགེ་སྦྱོང་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པ་ཡང་འགོ་བ་
མཐོ་དམན་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྲགས་བཅེ་བའི་གྲིབ་བསིལ་ནས་མི་འདོར་བ་
མཁྱེན་ཅིང་། ཐན་བྱ་དུས་ཕྱིས་ཏ་ཅང་ན་ཆོད་མཐོ་བ་དང་། འབྱུང་བ་རྒྱད་པས།
རང་དང་གཞན་ལ་པན་པའི་འདི་ཕྱིའི་བྱ་བ་གང་ཡང་སྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་། ཁ་
འདོན་དགེ་སྦྱོར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་ཡང་། སྐྱ་མི་དག་ཅིང་། ཆད་ལྷག་གི་རང་བཞིན་
ལས་མི་འདུག་པས། མ་འོངས་པའི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུངས་དང་
སྟོབས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལྟ་བུར་འགྱུར་བར་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་ཏེན་གསེར་སྤང་གང་། ཇི་བཟང་
ལུམ། མཛོད་བརྟགས་ཇི་མེད་དང་བཅས་ཕུར་བྱ་ལྷོག་ནས་ཁྲ་ཆེས་བཟང་པོར་
ཕུལ། །

རྟོ་རིང་ནས་ལོ་གསར་འབྲུལ་གནང་གི་ལན་གསུང་རྩོམ། སྟོན་བསགས་
བསོད་ནམས་བྱེ་བའི་རྒྱ་གཉེར་ལས། །ལེགས་འཁྱུངས་དལ་བརྒྱད་འགྱོར་བཅུ་

སྒྲུབ་པོ་ནི། །མཐུན་བཅེ་ཉི་མའི་ན་ཆ་གཡོ་བཞིན་དུ། །ཕྱགས་ཟུང་སྒྲིང་བཞིའི་
ཟུན་གྱུར་གང་དེའི་དྲུང་། །གཉིས་སྐྱེས་ཀྱན་པོ་དང་བའི་བྲི་བཞོན་གྱིས། །ཡང་
ཡང་སྐྱོད་པའི་སོར་མོའི་ཚུ་སྐྱེས་ནི། །སྒྲིང་གར་མགོ་ཚུགས་ལྗེས་བཞིན་སྒྲུབ་
ཆོག་གི། །བྲི་བསྐྱུང་ཅུང་ཞིག་འབྱུལ་འདི་གསན་པར་རིགས། །སྒྲང་དོར་གནས་
ཀུན་གཟེགས་པའི་ཀུན་གསལ་འོས། །འཕྱོ་ལ་རྗེས་ཆགས་ཚུ་ཤེལ་ཉ་གང་
བ། །འདོད་སྒྲིའི་གཙུག་གི་ཟུན་དུ་ཆེ་བའི་འོད། །གངས་ཅན་པན་བདེའི་ཀུན་ཟུང་
ཟུས་པ་ནས། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་སྤྲོ་མོ་ཡང་། །རྗེས་སུ་བྲན་པའི་སྤྲོད་
ཞིའི་ལེགས་ཆོགས་གྱིས། །ཅ་བར་གྱུར་བ་སྒྲ་མ་དགེས་ཕྱིར་དུ། །རྟགས་བརྒྱད་
མཆན་མས་སྤྲུས་པའི་སྣ་རྩས་དང་། །རོ་བརྒྱའི་བཅུད་ལྷན་ཁ་དོག་བྲི་བསྐྱུང་
ནམས། །སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤུབ་པ་སྤྲོད་བྲལ་ཡང་། །སྤྲོད་པས་ཡིད་དབང་
འགྲུགས་པར་བྱེད་རུས་པའི། །བཟའ་བཅའ་སྣ་ཆོགས་གཞན་འབྱུལ་དབང་
བྱེད་ཀྱི། །འབྱོར་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་མཆོད་པའི་ཆོགས། །འདོད་དགྲ་ཆར་
དུ་སྒྲིལ་བས་ཡིད་རབ་ཆོམ། །འདི་ན་ཐུབ་བསྐྱུན་བསྐྱོའི་ཆལ་སྐྱེས་པའི། །ཀར་
དུག་ཀན་པོ་མདོ་རྒྱུད་བསྐྱུན་བཅོས་ཀྱི། །སྐྱུན་ཆོག་སྒྲོག་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་
ཅིས་འཆོ། །རིགས་རུས་ཆོ་འབྱང་ལྷན་པའི་ས་སྐྱོང་མཆོག་། །བསྐྱོས་བཅས་དུག་
གཞན་ཐམས་ཅད་སྤར་ལེའི་ནང་། །ཕྱི་ནང་ཉེར་འཆེ་སྤྲོ་མོས་མ་རེག་པར། །ཆོས་
ལྷན་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་འབྲུབ་པ་ཡི། །ལེགས་ཆོགས་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
རྟོན་འབྲེལ་དུ། །དུས་རིང་ཞིང་ཆེ་སྣ་རྩས་སྐྱོ་དོའི་གངས། །ཡིད་རབས་དང་

བས་ཕུལ་བ་འདི་བཞེས་ནས། །སྤར་ཡང་ཡ་རབས་སྤྱོ་བོ་སྤྱོ་ལྟ་བུ། །བསྟོད་
བསྐྱུགས་མེ་ཏོག་འཛོར་བའི་འོས་གྱུར་བ། །ལྷགས་གཉིས་མཛོད་བཟང་དབྱར་
མཚོ་ལྷར་འཕེལ་མཛོད། །གཡོ་ཚལ་མེད་པའི་ལྷག་བསམ་མཚོན་བྱེད་
དུ། །ནག་ལོག་མེད་པའི་ལྷ་རྩལ་བྱི་མེད་བཅས། །ཕུར་བྱ་ལྷག་གི་དབེན་གནས་
དམ་པ་ནས། །བྱམས་པའི་མིང་ཅན་དགེ་སྦྱོར་གད་པོས་ཕུལ། །

དགེ་སྦྱོར་སྐལ་བཟང་ཆོས་དབང་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་བ། །ཁམས་བཟང་
ཞིང་འདི་སྤར་གི་འབྲི་བ་བཅད་ནས། །ལྷོ་གོས་ལ་གྱོང་བསྐྱར་ཏེ་སངས་རྒྱལ་
ཀྱི་གསུང་དབང་པོར་བཞག་པའི། །རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་སྤྱད་
པ་ན། །བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཆང་ལ་མ་ལོར་བ། །ཨ་ཏི་ག་དང་
རྩེ་ཡི་བཞེད་པ་ལྟར། །སྤྱི་བྱ་གསུམ་དང་། །མདོ་སྐྱུགས་གཉིས་དང་། །རིམ་བ་
གཉིས་ཀྱི་ལམ་རྣམས། །འོག་མ་འོག་མར་ཉེན་ནས། །གོང་མ་གོང་མར་འགྲོ་བའི་
གོ་རིམ་དང་། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྤྲུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། །ཅིང་
ཆོས་སྤངས་ཏེ་ལས་འབྲས་ལ་སྤྲ་ཞིབ་ཀྱི་སྤང་སྤངས་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ཡང་ད་ལྟ་
ཉམས་སུ་འོངས་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་འེན་ཅིང་། །མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་
ལམ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། །ཉིན་རེ་བཞིན། །ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་རིམ་གཙོ་
བོར་བྱས། །ལྷ་དང་སྤྲུལ་མ་ལ་གསོལ་འདེབས། །བསགས་སྤྱངས་ལམ་ཆ་ཆང་གི་
དམིགས་རྣམ་སྦྱོར་བའི་གོ་རིམ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་འདུག །སྤྱད་ནས་ཀྱང་རྩ་
བའི་སྟོབ་མ་དགོན་པ་བས། །སྤྱུ་ཐུར་པ་ལ། །ཡེ་འབར། །ད་བཟོད་ཅ་ན། །ཁྱེད་ཀྱི་

དགོ་བཤེས་བ་དེ་ཀུན་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་གང་ལ་བྱེད་ཟེར་འདི་ཙ་ན། མངོན་
ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའམ། ཡི་དམ་ལྟའི་ཞལ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་ཟེར་དུ་འོང་གི། །དེ་རྒྱལ་
ཟེར་བ་མིན། ལས་རྒྱ་འབྲས་རྩེ་ངེས་སོང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བསྐྱང་
བ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ཡིན། དེས་ན་སྒྲོམ་པའི་བྱུབ་རྟགས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་བ་རྩེ་
ཚུང་དུ་སོང་བ་ལ་བྱེད་གསུང་བ་དེ་སྟོང་ལ་བཅངས་ནས། ཆེ་མཐུག་ཐོག་པོར་
མ་སོང་བ་ཞིག་མཐོང། ཆོས་དགའ་རབ་ཡོང་ཙ་ན་རྟེན་བཀུར་གྱི་ཕྱི་གཏོར་མ་
འགམ། བཀའ་གདམས་སྐྱ་མཆེད་གསུམ་ཞལ་འཛོམ་ཙ་ན། རང་ཅག་རྣམས་
བརྟེ་མའི་རྟེན་བཀུར་མི་ཐ་གསུང་བ་དེ་ཆོ་འགག་ཆེ་བར་སྒྲང་། སྒྲོ་ཆོས་སུ་འགྲོ་
ན་སྒྲ་མ་མཇལ་བ་དེ་ཀ་རང་ཡིན། དེད་འདིར་གསར་འཛེ་མེད་ཅིང་། གཞན་གྱི་
རེ་ཆེ་ཡང་ཤེས་རྒྱུད་རི་ལྟར་སོང་གི་གསལ་ཆ་ཁྱུ་བ་དོ་གཞོང་། ནམ་འཆི་ཆ་
མེད་ཡང་ཡང་བྲན་པར་མཐོང། རྟོན་སྒྲགས་མཐུད། ལྟ་རྩལ། སྐྱ་ར་སྒྲག་བཅས་
ཕུར་བུ་ལྟོག་ནས་སྒྲ་ཆོས་ལ་བུལ། །

དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བ་རུའི་ལུས་རྟེན་བཟང་པོ་འདིར། །ཆ་ཆང་ལམ་གྱི་སྟོང་
པོ་མ་ལོན་ན། །རིན་ཆེན་སྤྱིང་སྤྱིན་ཆོང་བ་ལག་སྟོང་གིས། །རང་གི་ཁྲིམ་དུ་ལོག་
དང་མཚུངས་སོ་ཞེས། །དམ་བ་རྣམས་གྱི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས། །ཆེ་འདིར་
མ་ཞེན་མངོན་མཐོངས་ལེགས་གྱི། །སྟོང་པོ་ལེན་ལ་བཙོན་བ་གང་ཆེ་མཐོང། །དེ་
ཡི་གོགས་གྱི་གཙོ་བོ་ཆེ་འདི་ལ། །སྟོང་པོར་ཞེན་ནས་ཆོས་བརྒྱད་འབའ་ཞིག་
གི། །ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་བརྫོག་ནས་ཕྱི་མའི་དོན། །སྐྱབས་ལ་ལེ་ལོ་རྣམ་གསུམ་

སྤང་བར་མཛོད། །ཕྱི་མའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་དོན་དང་། །གཞན་དོན་སྤུན་སྤུམ་
ཆོག་གས་པའི་རྒྱ་ཡི་མཆོག་ །བྱང་རྒྱལ་སེམས་གཉིས་སྤྱགས་དམ་མཐིལ་དུ་
མཛོད། །རང་དོན་མ་ཉམས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པ་ལ། །རྒྱལ་སྤྱིམས་རྣམ་གསུམ་
ཇི་ལྟར་ཁས་སྤངས་བཞིན། །དོ་ཆ་སྤེལ་ཡོད་བག་ཡོད་ལ་གནས་ནས། །རང་
ཞེ་རང་ལ་མ་སྤེལ་བ་ཞིག་མཛོད། །ཕྱིན་དུག་རིམ་གཉིས་གང་གི་ཉམས་ལེན་
ལའང་། །དུ་ཤོད་སེམས་འདི་རང་གི་དབང་གྱུར་པའི། །ཅེ་གཅིག་འཛོག་དང་
སོ་སོར་དཔྱོད་པ་ཡི། །ཤིན་སྤངས་བདེ་བས་མི་ཆེ་དོན་ཡོད་མཛོད། །འབྲས་
བུ་རྒྱ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་གསུངས་པས། །དོན་གཉིས་སྤུན་བྱལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པའི་ཐབས། །མདོ་སྤྱགས་གཞུང་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན། །ཐབས་ཤེས་
རྒྱང་འབྲེལ་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་མཛོད། །རང་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཆོག་བཤད་
མཐའ་ཡས་ཀྱང་། །རང་སེམས་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ལ། །རང་རྒྱུད་
འདྲེས་བར་ཉམས་སུ་མ་སྤངས་ན། །གར་མཁན་སྤྱུ་ལ་མཁས་དང་བྱུང་མེད་
གསུངས། །དེ་ཕྱིར་མི་ཆེ་དགུན་ཉི་ཅུ་འདི་ལ། །རང་གི་རང་ལ་དུན་ཤེས་གྱིས་
བསྐྱུལ་ནས། །སྤྱོགས་རེར་མ་སོང་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་མཛོད། །མཁས་པའི་
དབང་གི་གསུང་གིས་ལེགས་བསྐྱུལ་ནས། །མཁས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་གསུང་
བཞིན་གདམས་པ་འདི། །མཁས་པའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་། །མཁས་
མཆོག་གཟུར་གནས་གཞན་ལའང་སྟོན་པར་མཛོད། །

ལགས་གཞན་དང་སྤང་བ་མི་བསྐྱུན་ཅིང་། །སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རྗེ་ཡབ་

སྤྲུལ་གྱི་རི་ལྷ་ར་བཀའ་བའི་དོན་རྣམས་འགྲོལ་སྒྲུ་མེད་གྱི་དགོངས་པ་སྤྲུག་གསུམ་
ལམ་ཁྱིམ་གྱི་གནད་ལ་ཉམས་ལེན་སྟོང་པོ་མཛད་པ་གཏམ་ཤིན་ཏུ་སྟོན། འདི་
ལ་མོས་དོར་ལམ་གྱི་སྤྲུག་གསུམ་ལམ་ཁྱིམ་དང་། དངོས་གནས་གྱི་ལམ་ཁྱིམ་
གཉིས་ཡོད་འདུག་པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་བཟུང་སྟེ། རྟོག་པ་རིམ་
པ་གསུམ་པ་ལ་མ་སྟེབ་པར་མོས་པ་ཡིད་ཆེས་དང་། བདག་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་
དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་ནས་ལམ་དུས་གྱི་ཆོས་སྤྲུང་དང་། དེ་ལས་སྤྲུ་ལུས་
དངོས་གནས་པར་བཞེངས་པ་ནི་ལམ་གྱི་འོངས་སྤྲུང་དང་། དེས་ལུས་རག་པ་
དངོས་སུ་འཛིན་པ་ལམ་དུས་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲུ་བའི་སྤྲུག་གསུམ་ཡིད་
ལ་བཞག་ནས། སྤྲུ་རྩ་མའི་སྤྲུགས་དོན་བྲན་པའི་ཆོ། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་
པ་དང་། རྩ་རྒྱ་ཉའི་སྤྲུགས་དོན་བྲན་པའི་ཆོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་
དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་སྤྲུ་དེ་དངོས་སྤྲུམ་པའི་ཆོས་སྤྲུ་ལ་ད་རྒྱལ་འཛོག་པ་དང་། དེའི་
རང་ནས་རྟོན་བཞེན་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་དུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྲུའི་རྣམ་རོལ་དུ་
ལྟ་བུ་ནི། ལམ་དང་འབྲས་དུས་གྱི་སྤྲུག་གསུམ་དངོས་ཡིན་སྟུང་དུ་ད་རྒྱལ་འཛོག་
པ་ནི་མོས་དོའི་སྤྲུག་གསུམ་ལམ་ཁྱིམ་ཡིན། དེ་ལ་གནད་ཆེ་བ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུ་ལ་དུ་སོང་བར་སྟོམ་པ་འོད་གསལ་བྱ་དང་། འཆི་དུས་
སུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དངོས་གནས་ལ་འཆར་བ་དེ་དོས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་འོད་གསལ་མ་བྱ་འཕྲོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཚུ་ལ་
འདི་ལ་མཐར་ཐུག་གི་བཤའ་དའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུང་མཐར་ཐུག་པ་དག་པའི་སྤྲུ་

མའི་སྐྱ་དང་། སེམས་མཐར་ཐུག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་གྱུར་པ་ན། མིང་པའི་
ཅ་བ་རྒྱང་གི་ཉིང་ལེན་བྱས་ནས་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་། སེམས་གྱི་ཉིང་ལེན་
བྱས་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱུར་པ་ན། ལྷན་པོ་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱང་
སེམས་གཉིས། མཁས་པ་ལ་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱར་
འགྱུར་པ་ཡིན་འདུག །དེ་འདྲ་བའི་གསང་བ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་
གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ལགས་སོ། །ཞིབ་དུ་སྦྱོང་བ་ཞུ། །

༣༡། །ལྷ་མའི་མན་ངག་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐྱར་བཟུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཐུག་
འཆའ་ལོ། །སྐྱེས་བུ་རྒྱང་འགྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སློ་ལེགས་པར་
སྦྱངས་ནས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སློ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། གནས་ཁང་གི་
དོར་བུ་བ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཟམ་པ་སོགས་སྤར་ཐེན་པ་ཡིན་ན།
རྟེན་གྱི་ཐལ་བ་ཕྱིས་ནས་མཆོད་པ་བཟང་བར་བཤམས། བདེ་བའི་སྐྱན་ལ་
འཁོད་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བཟླས། དག་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རང་ནས་སྐྱབས་
འགོ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་དང་འདྲེས་ངེས་བྱས་ལ། ཆོགས་ཞིང་གསལ་བཟུང་
སྟེ། ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་མཐུལ་སྤུལ་ནས། དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་
གསོལ་བ་གདག། དེ་ནས་ལུས་སྟོད་དགས་ན་གིང་བ་སྟེ། གིམ་དགས་ན་ཆོད་
བ་སྟེ། བས་རང་གི་སེམས་ལ་བལྟས་ནས། གིམས་སྟོད་རན་པར་འདུག་ཅིང་

སེམས་འཕྲོ་ཚོད་ལས་བསྐྱེད་ཏེ། དམིགས་པ་དངོས་ལ་འཇུག། དེ་ཡང་རང་
ཉིད་གཅིག་ལུ་ཞི་བ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་སྒྲིན་དང་། གཞན་དོན་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་
པའི་པན་ཡོན་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཁུར་འབྲེར་བའི་ཆེ་ཉི་རིང་དང་སྒྲིང་ལ་
མེད་པའི་དཔེ་དོན་ཉི་ཟླ་དང་ས་ཆེན་པོ་ལྟར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒྲིང་དང་།
སངས་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནས་གྱི་ས་བོན་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གྱི་
པ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་། ཆུ་ལུང་སོགས་དང་རྗེ་འཁྲུག་གྱི་མ་ལྟ་
བུ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུ་མོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཆུ་ལ་འཇུག་པ་བྱངས།
རྒྱུ་བཞི་དང་། རྒྱ་བཞི་དང་། སྒྲིབས་བཞི་སོགས་གྱི་སྒྲིན་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། སྒྲིབས་འདིར་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་མ་བཟོད་
ནས་སངས་རྒྱུ་མོལ་འདོད་གྱི་སེམས་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆུ་ལ་ནི། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་མོལ་དགོས་ན། དེ་
གང་ལས་འབྱུང་བརྟགས་པ་ན། རང་རྒྱུད་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལས་འབྱུང་།
དེ་རང་རྒྱུད་གྱི་ལྷག་བསམ་ལས། ཐམས་ཅད་ལ་རང་རྒྱུད་སྒྱུར་ནས། ལྷག་བསམ་
སྒྲིང་རྗེ་ལས། དེ་བྱམས་པ་ལས། དེ་བློ་གཟོ་ལས། དེ་བློ་བཟོ་པ་ལས། དེ་མར་
ཤེས་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། བྱང་སེམས་གྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། མར་ཤེས་
ནས་བྱམས་པའི་བར་སྒྲིང་རྗེའི་རྒྱ་དང་། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིང་
རྗེའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཆུ་ལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ནང་པན་ཆུན་གྱི་

རྒྱ་འབྲས་ལ་ངེས་པ་བྱངས། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་སྤྱན་ལྔ་བས། ང་ཡི་བྱམས་
པས་མ་སྟོམས་ན་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་མི་སྟོམས་གསུངས་ཀྱང་། རྗེ་ཆེན་མས། ཀ་
མ་ལ་ཤྱེ་ལས་མར་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་དུ་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་གནད་
ཆེ་བར་བཞེད་པས། རང་གི་མདུན་དུ་ཆེ་འདི་ལ་བསྟོས་པའི་དགྲ་གཉེན་གང་
ཡང་མིན་པའི་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སྤང་གང་སྟེ་བརྟགས་པ་ན།
ཆགས་སྤང་ཆེན་པོ་རང་མི་འོང་ཡང་། རྒྱན་ཞིག་བསྐངས་པ་ན་ཅུང་ཟད་འོང་
བས། དེ་ཡི་ཆེ་འདིས་ཆེ་རབས་སྟོན་མ་རྣམས་སུ་བདག་གི་མ་བྱས་པ་ཡང་
གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། དགྲ་བྱས་ནས་གཞོད་པ་བསྐྱལ་པ་ཡང་གངས་ཀྱིས་མི་
ཆོད། ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་སྟུག་བསྐྱལ་མི་འདོད། འདི་ལ་ཆགས་
སྤང་བྱས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཆགས་སྤང་མེད་པའི་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་བྱའོ་
སྟམ་དུ་བསམ། དེ་ལ་སྟོམས་ནས་བར་མ་དེའི་གཡས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་གཉེན་
ཞིག་དང་། གཡོན་དུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་ན་བའི་དགྲ་ཞིག་དམིགས་ནས། དེ་གཉིས་ལ་
ཐུན་མོང་དུ་དམིགས་ཏེ་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ། དེ་ལ་སྟོམས་ནས་རང་ཉིད་གང་
ལ་མི་དགའ་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དགྲ་དེའི་རྒྱབ་དང་། གཉེན་ཐམས་ཅད་
གཉེན་དེའི་རྒྱབ་དང་། སེམས་ཅན་དམངས་མ་ཐམས་ཅད་བར་མའི་ཁོངས་སུ་
ཡོང་བས་བར་མ་དེ་ཡི་རྒྱབ་དུ་བཞག་སྟེ་ཐུན་མོང་དུ་བཏང་སྟོམས་བསྟོམས་
པས་བྱ་བརྒྱ་ལྷུ་རྫོག་གཅིག་གིས་འདེད་པ་ལྟར་འོང་། དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་
སེམས་སྟོམས་པ་མ་བྱུང་ན། མ་བྱུང་བྱས་བསྟན་བཏང་བས་མི་འོང་བས་

རིགས་མི་གཅིག་པ་མང་པོ་ལ་སྟོན་གྱིན་སྟོན་སྲུངས་པ་ཡིན།

དེ་ནས་མར་ཤེས་སྟོན་པ་ནི་རང་གི་ཆེ་འདིའི་མས་ཆེ་འདིའི་མ་བྱས་པ་
བསྟོན་མི་དགོས་ཀྱང་། མ་དེས་ཆེ་རབས་སྔ་མ་ནམས་སུ་མིའི་རྟེན་ལ་མ་བྱས་
པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟོན་དགོས་པས། རང་གི་མདུན་དུ་ཆེ་འདིའི་མའི་བྱད་
དབྱིབས་སོགས་རང་གིས་ངེས་ན་དེ་བཞིན་དང་། ཤི་ནས་མི་ཤེས་ན་གཞན་ལ་
ངེས་ནས་བྱད་དབྱིབས་སོགས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། བོ་རྟོ་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་སྒྲེ་
སྒྲ་བའི་ཆེད་དུ། མ་དེ་ཉིད་ན་ཆོད་ཅན་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་བཟུལ། དེ་ནས་
མདོ་ནས་ཡུམ་སྒྲུ་མ་ལྟ་མཛེས་ཀྱིས་སྟོན་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱབ་
པའི་དབང་པོའི་ཡུམ་མང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ལ་ཇེས་སུ་དཔགས་ཏེ། མ་
ཡི་བྲག་མཐའ་རྒྱ་བྲག་ཆེ་གྲུ་ཅ་མ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཆོད་མ་དཔང་པོར་
བྱས་ནས། ང་ཡི་མ་འདིས་ཀྱང་སྟོན་མིའི་རྟེན་ལ་བདག་གི་མ་གངས་མེད་པ་
ཞིག་བྱས་ཡོད་དེ། འཁོར་པ་ལ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་སྒྲེས་པ་ལ་ཡང་མཐའ་མེད་པས་སོ་སྦྲུམ་དུ་བསམ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་རིག་པའི་ནམ་གངས་དུ་མས་ཆེ་འདིའི་མས་སྟོན་མིའི་རྟེན་ལ་མ་
གངས་མེད་བྱས་པ་ལ་ངེས་པ་བྱངས། དེ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་རང་གི་པ་ལ་ཡང་
རིག་པ་དེ་ཁྱར་ནས་བསམ། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་དུ། བར་མ། དག་པོ་སོགས་རིགས་
དུག་གི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། རིག་པ་དེས་སྟོན་མིའི་རྟེན་ལ་མ་གངས་མེད་
བྱས་པ་ལ་ལོ་ལྔ་བའི་བར་དུ་བྱན་བཅད་ནས་བསྟོན། དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་གྱི་

རྟོགས་པ་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིའི་རྟོན་
ལ་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་དབྱིབས་སྒྲིང་ལམ་སོགས་ཡིད་རོན་
ཤར་བ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་མར་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་ཕྱིལ་གྱིས་
འགྲོ། དེ་མིག་གིས་བལྟས་ན་ཡོད་དམ་སྟུང་པ་འོང་། གྱིང་རྒྱོད་མ་སྤངས་ན་རེས་
ཤེས་འབྱེན་བྱལ། གསལ་སྤང་དེ་ཅམ་འོང་མི་ཉན་གསུངས། མར་ཤེས་ལ་ནན་
ཏན་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་བརྒྱལ་མ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ན། རྒྱ་འབྲས་འོག་མ་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ།
དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པས། འདི་ལ་
མན་ངག་བདུན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་སྤྱོད་དགོས། འདི་སྐྱེས་ན་འོག་མ་རྣམས་
ལ་ཁ་སྐྱོས་པས་ཆོག་གསུངས། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་འབད་ནས་བསྐྱུངས་ཀྱང་
རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མ་ཉན་ན། བོགས་འདོན་ནི། ཆོགས་ཞིང་གསལ་བཏབ་སྟེ་ཡན་ལག་
བདུན་པ་དང་། མཐུལ་ཕུལ་ནས། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་སྐོན་ནས་གསོལ་བ་
ལྷགས་བྲག་ཏུ་གདབ། བཀའ་གདམས་གོང་མའི་ལྷགས་ཡིན་པས། གྱུང་
སངས་ལ་མི་མེད་ས་དུ་བྱིན་ནས་ལག་པ་འགྲམ་པ་ལ་གཏད་ནས་ང་ཡི་མ་ཀླན་
མི་ཟེར་དུ་སྐད་བཏོན་ནས་དུ། དམིགས་རྣམས་སྤྱོད་བ་ལ་འབད། དེ་ལྟར་བྱས་
པས་ཀྱང་མ་བྱུང་ན། སྟོག་ཆོག་གི་དམིགས་པ་རང་སེམས་ལ་བྱིན་ཁ་ལོག་བྱས་
ནས། མགོ་ནས་གོ་རིམ་ལྟར་མི་སྐོམ་པར་ལྷག་མཐོང་ནས་ཡར་ལ་བསྐྱོམ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་མ་བྱས་པ་མི་བདེན། དེ་མ་བྱས་ཁྱིད་རང་
གང་འདོད་འདོད་ཡིན་ཟེར་ནས་རང་གིས་རང་ལ་ལབ་བཤད་ནས་བསྐྱོམས་ན་

སྐྱེའོང་། དཔེར་ན་རེད་རང་ཚོ་རང་བབས་ལ་བཞག་ནས་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་
དག་པོ་སྐྱེ། མི་ཞིག་གིས་བྱུང་མེད་ཅིག་ཁྲིད་ནས་ད་ཁྲོད་འདི་ལ་མི་ཚངས་སྐྱོད་
གྱིས་ཟེར་ན་མི་མོད། དེ་བཞིན་དུ་སློག་ཆོག་བྱས་ན་དཔྱིག་ས་པ་གསལ་དུ་འགྲོ།
མ་སྐྱེས་ན་འང་མ་སྐྱེས་ཟེར་མཁན་འདྲ་མོ་བྱས་ནས་ཐོས་བདེ་མོ་བྱས་བསྟན་
བཏང་ན་མི་འོང་། མདོར་ན་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐབས་སྣ་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་འབད།
ལམ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སྟུག་བསྟུལ་ཆེན་པོ་དགོས་གསུངས། འདིག་ཉེན་
གཏམ་དཔེ་ལ། ཁས་བརྒྱལ་བ་མ་ལ་བ་མེད། མཐུག་གུ་སྟོང་དབྱུགས་མ་
དབྱུགས་མེད། དོན་ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་བྱེད་མ་བྱུང་ན་མི་བྱེད་ཟེར་བ་
བཞིན་དུ། ཆོས་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྷང་གི་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་། དེའི་དོན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཉོག་ས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་། དེ་བྱུང་ན་
ལམ་སྣ་ཟེན། ཉོན་མོངས་མདོན་འགྱུར་སྤངས་པ་ལ་འཕགས་པ་ཟེར། སེམས་
ཅན་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་མནར་བ་སྒོ་བྱུགས་སུ་བཅུགས་ནས་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེར་
གསོག་པས་ཆོག་ས་ལམ་ཟེར། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་ལས་སྒྲ། སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན། ཁ་ནས་ལབ་གཏོང་མི་ཤེས་ཀྱང་། བ་ཡུལ་དུ་
ཕྱིན་ན་འང་འདྲ། ཡུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་ན་འང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་། འཕགས་པ་
རྣམས་ནི་མཐོང་བ་བདེ། །དམ་པ་དག་དང་འགྲོགས་པ་བདེ། །བྱ་བ་ཡིན་བས།
འགྲོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཕན་ཐོགས། ཤེས་རྒྱུད་དུ་ཚོ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས། རྣམ་
གངས་མང་པོ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ན། མདོན་ཤེས་མེད་ཅ་ན་མི་

མགུ་སྲིད་དེ་ལྷ་མི་མགུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་མགུ་གསུངས། མར་ཤེས་འདི་
རྒྱ་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་དེད་རང་ཆོ་
ལ་འདྲ་བྲངས་ཆོད་མ་སྦྱིས་ཀྱང་འབད་ན་སྦྱི་འོང་། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཟིན་ཞིག་གིས་ལམ་བཟོད་པ་མིན། དེད་རང་ཆོ་འདྲ་མོ་ཞིག་བར་
སྐབས་སུ་ཆོགས་བསགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་གསུངས། མར་ཤེས་ལ་
སྤྱོད་བ་ཐོན་ནས་ཟིན་བྲན་པ་ནི། རང་གི་མདུན་དུ་ཆོ་འདིའི་མ་ཡི་མཐའ་སྐོར་དུ་
པ་དང་ཉེ་དུ་བར་མ་དབྱ་རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མིའི་རྟེན་ལ་མ་
བྱས་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་དམིགས་ཡུལ་ནས་བྱད་དེ་མ་
ཤོར་བ་བྱས་ནས། དེ་ལ་ཟིན་བྲན། དེ་ལ་ཟིན་གཤོ། དེ་ལ་བྱམས་པ། དེ་ལ་སྦྱིང་
རྩེ། དེ་ལ་ལྷག་བསམ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་དགོས་
པས། ཐོག་མར་ཆོ་འདིའི་ཟིན་བྲན་པ་ནི། མ་འདིས་བདག་རྒྱ་བ་བཅུའི་བར་དུ་
མངལ་དུ་བཟུང་འདུག །དེད་རང་ཆོས་ད་ལྟ་ཟས་མང་བྲགས་པ་ཞིག་ཐོས་ན་
གང་འདྲ་འདུག །རྒྱ་བ་བཅུ་པར་ཞོག །མིའི་གཟུགས་སྤང་པོ་ཞིག་ཉི་མ་གཅིག་
ཁོག་པར་བཟུང་ནའང་ཉང་སངས། མངལ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་
དོགས་ནས། སྐེ་རགས་དམ་པར་བཅིང་མ་ཤོད། དེ་ལ་གཞོད་ན་རང་ལྟོགས་ཀྱང་
ལྟོ་མི་ཟ། སྐོམ་ཡང་བརྟུང་བ་མི་འཐུང་། འཁོ་འདུག་སོགས་སྦྱོད་ལམ་ཅི་བྱེད་
ཀྱང་རང་གི་བདེ་བ་བྱད་དུ་བསད་ནས། དེ་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་བྱས་
ཏེ། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་བྱིན་པས་ཐོག་མར་ཟིན་ཆེ། མི་སྤྱང་པོ་ཡིན་པས་ཐོན་

ཆེན་པོ་ལོས་ཡོང་། ཏྲ་བོང་བ་ལང་ཆོ་ཡང་མངལ་ནང་གི་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་
དོགས་ནས་ཟོན་ཆེན་པོ་ལོས་ཀྱིན་འདུག། མངལ་ནས་བཅས་ཟིན་ནས། མ་རང་
གི་ཁ་ཆོད་ལ་དབགས་པའི་འཇམ་པའི་གོས་སྒྲན་ལ་བཞག། བཙུ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་བསྐྱངས། བྱམས་པའི་མིག་གིས་བལྟས། དགའ་བའི་འཇུ་མ་གྱིས་བསུས།
སྒྲན་པའི་མིང་ནས་བོས། མངར་བའི་རུ་ཞོ་བསྐྱུན། སྒྲབས་ལག་པས་བྱིས་པས་
ཆོག་སྟེ། དེ་ལ་བྱག་ཡོང་གི་དོགས་ནས་ཁས་བྱིས། ཟས་ལག་པས་བྱིན་པས་
ཆོག་སྟེ། དེ་ལ་བྱག་ཡོང་གི་དོགས་ནས་ལྟེས་སྟོད། མི་གཅང་བ་ཤིང་ཆོག་གིས་
བད་པས་ཆོག་སྟེ། དེ་ལ་བྱག་ཡོང་གི་དོགས་ནས་ལག་པས་བྱིས། འབྲུགས་ཀྱི་
དོགས་ནས་ཤེས་པོད་ལ་བཅར། མེ་ཆུང་ནང་དུ་སྐྱུང་གི་དོགས། གཡང་ལ་འཆོར་
ཀྱི་དོགས། རུབ་མོ་ཉལ་ཅ་ན་རུ་མས་ཁ་འགག་ནས་ཤི་ཡི་དོགས། འོག་ལ་ཆུང་
ཀྱི་དོགས། ཆམ་པ་ཅམ་ཞིག་ན་ན། འདིའི་ན་ཆ་དེ་ང་ལ་བྱུང་ན་བསམ། ཤི་ན་ཁོ་
ཡི་ཆབ་རྩ་ང་ཤི་ན་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསམ། མདོར་ན་སྲིན་བྱ་ལྟ་བུར་དམར་
རྒྱུ་རྒྱུ་བ། སྤྱ་སེར་ཟིང་ཟིང་། ལྷན་པའི་དྲིལ་ལྟེམ་ལྟེམ་བ། ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་འཇག་མ་ལྟ་བུ། ཀླང་པས་ཀྱང་ཆོ་མི་བྱབ། ལག་པས་ཀྱང་ཆོ་མི་བྱབ།
མཐིངས་པས་ཀྱང་ཆོ་མི་བྱབ་བ། བསྐྱམ་བྱ་ནི་སྐྱག་ཤོ་བ་ཞིག་ལ་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་བཙུ་སེམས་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱམ་བུ་མཐུག་པོས་གཡས་གཡོན་ནས་སྐྱོར། འཕྲོ་
ནའང་རྒྱབ་རྩ་འཁྱར། འདུག་ནའང་རྒྱབ་རྩ་འཁྱར། ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཁོར་བུ་རྟེན་པ་
འདྲ་ལོ། རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་རྟེན་པ་འདྲ་ལོ་བྱས་ནས། སེམས་ཆོད་བསམ་ཀྱིས་

མི་བྱབ་པས་བསྐྱངས་བསྐྱངས་བས་བར་དུ་བྱིན་ཆེ། དེ་ལྟར་བསྐྱངས་པས་གོས་
པ་རེ་བ་གཉིས་པ་འདོར་ཤེས་ཅམ། ལབ་རེ་གཉིས་གཏོང་ཤེས་ཅམ་བྱང་བ་ན།
ལག་པ་ནས་སྐྱོར་ཏེ་འགོ་ལུགས་བསྐྱབས། ལབ་ལུགས་བསྐྱབས། ཟས་ཆ་མོ་
ལ་ཁ་ཆོག་དོགས་ནས་ཕུ་བརྒྱབ་སྟེ་བྱིན། ཁོ་རང་ལ་དཔགས་པའི་ལྷ་མོ་བཙས།
གོས་བཙས། ལྷ་མ་བཙས། སྐེ་རགས་བཙེངས་ལུགས་བསྐྱབས། བྱའི་ཆེད་དུ་
ཟས་གོས་སོགས་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་རྟེན་བ་མ་ཡིན་པར། སྟོན་པ་སྟུག་བསྐྱེལ་
གཏམ་ངན་བྱད་དུ་བསད། ཞེ་ཐང་ཐང་དུ་བཙལ་ནས་བྱིན། བྱའི་བསྟོད་ར་བྱང་
བྱང་ནས་བྱིམ་མཆེས་བ་སྟུན་བ་ཙམ་བྱས་ཏེ་བསྐྱངས། ལག་ཏུ་འཕྲོད་འཕྲོད་
པོར་བྱས་ནས་ས་ཁང་ལོར་རྩས་སྟོང་ལྟར་གཅེས་པ་ཐམས་ཅད་བྱིན་པས་ཐ་
མར་བྱིན་ཆེ། དེ་ལྟར་བསམས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་བ་སྟུ་ལྔར། མིག་ནས་འཆི་མ་
འབྱུག །སེམས་ཅེ་ཡམ་ཡམ་པ་སྒོང་སྒོང་བ་བྱང་ན་བྱིན་བྱན་པའི་ཆོགས་པ་ལན་
གཅིག་སྟེས་པ་ཡིན། དེ་བསམས་ན་དེད་རང་ཆོས་ད་ལྟ་མ་ལ་ཞག་གཅིག་པན་
བཏགས་པ་མི་འདུག །དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་སོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་རི་
ལྟར་བསྐྱངས་པ་དེ་འབྲ་བ་ཤ་སྟག་བྱས་ནས། ཆེ་རབས་སྟོན་མ་རྣམས་སུ་མིའི་
རྟོན་ལ་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱངས་པས་ཤིན་ཏུ་བྱིན་ཆེ།
དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་འདིའི་པ་དང་། གཉེན་བདུན་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་དང་། བར་མ་དང་།
ཆེ་འདིའི་དབྱ་དང་། རིགས་ལྷག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆེ་སྟོན་མ་མིའི་
རྟོན་ལ་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དེ་འབྲ་བ་ཤ་སྟག་བྱས་ནས་སོག་

མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ཁོ་རྒྱུ་ཆེ་བར་འདུག་སྟེ་དེ་
བསྐྱོམ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་ནས་མ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་
འདོད་ལྷའི་ཉེན་ལ་མ་བྱས་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་།
དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་མ་བྱས་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་
ཞིབ་ཏུ་བསམས་ནས་བྱིན་པར། ཞར་བྱུང་དུ་སེམས་ཅན་དེ་རེའི་ངོས་ནས་ཀྱང་
རང་ལ། ཉ་སྒྲུང་གོ། བར་མཛོད། འབྲུ། གསེར་དཔུལ། ཟངས་ལྷགས། བཟའ་
བཏུང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ལུས་སྤྱོད་ཆོགས་པ། དཔག་བསམ་གྱི་གོས་ཀྱི་བ་དེ་
དེ་ཡང་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་མི་ཤོང་བས་དེ་དག་གི་བྱིན་ཡང་བྱིན་དགོས། དེ་དག་
གི་སྐྱབས་སུ་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངལ་དུ་གནས་པའི་གནས་
སྐྱབས་གསལ་བཏབ་ནས། ཐོག་མའི་བྱིན་པར། རང་ཉིད་མངལ་ནས་བཅས་མ་
ཐག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་ལ། མས་འཇམ་པའི་གོས་སྤྱོད་
ལ་འཇོག་ལུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་གསལ་བཏབ་ནས་བར་གྱི་བྱིན་པར།
རང་ཉིད་གོས་པ་འདོར་ཤེས་ཅམ་པའི་གནས་སྐྱབས་ལ་མས་འཇོག་ལུགས་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་གསལ་བཏབ་ནས་ཐ་མའི་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཡང་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱིན་ཆེ་ཆུང་བསམས་ནས། རེད་རང་ཆོས་མ་ཡིས་
མདུན་དུ་བྱིན་ནས་ཟས་གོས་ཀྱིས་པན་བཏགས་པ་ལས། བཟང་སྤྱོད་ཆར་
གཅིག་མ་ལ་དམིགས་ནས་བཏོན་ཏེ་ཉལ་བསྐྱེད་པ་དགལ། ཁོང་རང་ཆོས་ཀྱང་
ཆོངས་པ། བརྒྱ་བྱིན། གསེར་དཔུལ་ཟངས་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་ཅམ་

བྱས། བན་པ་ཅང་མ་བྱུང་བ། དེ་ལྟར་བྱིན་ཆེ་ཚུ་ལ་དེ་བསམ་ནས་ངེད་ཆོ་སངས་
རྒྱས་ན་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཡང་བྱིན་ལན་བསབ་མི་བྱུང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་བྱུང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བྱིན་ལན་མཐར་བུག་བསབ་བྱུང་བ་ཡིན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་
འཕང་ལ་བཀོད་ཀྱང་བྱིན་ལན་མཐར་བུག་བསབ་མ་བྱུང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་བྱིན་ཆེ་ཚུ་ལ་འདི་བསམས་པ་ན་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས། ཉན་རང་
དགྲ་བཅོམ་ལ། དེའང་མ་བྱུང་པ་མ་བྱིན་ཅན་རྣམས་དོར་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
འཛིན་ལ་གནས་པ་དེ། རང་ཆང་བྱུག་ཡོད་པ་ལྟོགས་གཟའ་ཐེབས་པ་ལ། རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཟས་རྟེན་པ་སྟོག་ཟས་བྱས་པ་ལྟར་འདུག་སྟེ་པ་འོང་བ་ཡིན་གསུང་།
དེ་ལ་སྤྱིང་བ་ཐོན་ནས་བྱིན་གཟོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིས་རབས་ཀྱི་ཐོག་
མཐའ་བར་དང་ལོ་རྒྱ་བ་ཞག་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བྱིན་ཆེ་བས། སེམས་
ཅན་རེ་རེའི་ངོས་ནས་ཀྱང་རང་ཉིད་དཀོར་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོར་འདུག་པས། བྱིན་
གཟོ་དགོས་ཏེ། ཆེ་འདིར་རྩ་སྟན་གཅིག་སྟུང་བ་ལའང་། ཁ་ལན་མ་འཇུག་ན། རོ་
ཆ་མེད་དང་། གཤོང་མེད་དུ་བཅེ། དེ་ལ་བྱིན་པ་ལས་སྤྱི་ལ་བྱིན་པ་དག་ལ། སྤྱི་
ལའང་ཟས་བྱིན་ན་མཐུ་གུ་བསྐྱེལ་འོང་བེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་རོ་ཆ་སྤྱིལ་ཡོད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས། བྱིན་གཟོ་དགོས་པ་སྟོས་ཅི་འཆའ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་
རྩ་སྟེ་ཆོག་ས་བཅད་ལས། རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་རི་རབ་དང་། །ས་རྣམས་བདག་གི་
ཁུར་མིན་གྱི། བྱས་པ་མི་གཟོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་

ཡིན། །གསུང་པ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲིན་བསམས་ན། བྱས་པ་མི་
གཙོ་བའི་ཁུར་དེ་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚོ་དང་རི་རབ་འཁུར་བ་ལ་དཀའ་
ལས་ཅི་ཡོད། རྩེ་འབྲུལ་ཐོབ་པ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ཕུ་བཏབ་ཀྱང་འགྲོ། དྲིན་གཙོ་
མ་བྱས་ན་རྒྱ་ཆེན་སྦྱོད་བརྒྱད་དང་ཐབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་
ཐུགས་ཁྲིལ། དེ་ཁྲིལ་ན་དེའི་ནང་དུ་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་དེ་
ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཁྲིལ། ཉན་རང་དབང་བཙུག་ལའང་དེ་རྣམས་ཐུགས་ཁྲིལ་
ཐུགས་མ་ཁྲིལ་བ་མིན། འོ་ན་དྲིན་གཙོ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་དགོས་ན། དེའི་བྱས་པ་བདག་ལ་མེད་པས་རི་ལྟར་བྱེད་
སྟམ་ན། དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་བཙུག་ན་རིམ་གྱིས་རང་ཉིད་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་དུས་ཞིག་འོང་། དེ་བྱུང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོགས་
བསག་སྦྱིབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ལ་བསྐྱུགས་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་རང་རང་གི་དབང་པོ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་བཤད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ལ་འགོད་ཐུབ་ཡོང་། དུས་གཅིག་ལ་སུས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་མི་ཐུབ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཚོགས་
བསག་སྦྱིབ་སྦྱོང་ལ་མ་བཟོས་པར་སྟོན་པ་ཤིང་ཐུབ་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ལ་འགོད་མི་ཐུབ། དེ་ཐུབ་ན་དེད་རང་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཆར། འཁོར་བར་
འཛིག་དོགས་མེད། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་སྐབས་སུ་གང་
པན་དང་། ཐུགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་དགོས་སྟམ་དུ་དྲིན་གཙོ་

བསྐྱོམ། །

དེ་ནས་བྱམས་པ་སྐོམ་པ་ནི། དམིགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་
བདག་གི་མ་ཁུན་འདི་རྣམས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་ཡང་མི་འདུག་ན་
ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་
དགོས་ན། འདི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ལམ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་
མི་འདུག། དེས་ན་འདི་རྣམས་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ན་
ཅི་མ་རུང་། ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག། ལྷན་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ་སྣམ་དུ་བསམ།
དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ། ཉན་རང་དག་
བཅོམ་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སོགས། བདེ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིད་ལ་
བྱས་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་ལྷན་ན་ཅི་མ་རུང་སྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྐྱོམ། །

དེ་ནས་སྒྲིང་རྗེ་ནི། དམིགས་པ་བྱམས་པ་དང་འབྲ་བ་ལ། རྣམ་པ་སྤྱུག་
བསྐྱལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་རྒྱུང་དུའི་སྐབས་
ཀྱི་ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ། འཕྲིང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེན་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་
བསྐྱལ་བརྒྱད། འདོད་ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། ཁམས་གོང་མའི་སྤྱུག་བསྐྱལ།
སྤྱུག་བསྐྱལ་གསུམ་དང་རིགས་དུག་ཐུན་མོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དུག་རྣམས་
རང་སོག་ཏུ་བབས་ན་མི་བཟོད་པའི་རྩལ་ལ་དབགས་ནས། བདག་གི་མ་ཁུན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱལ་འདི་དག་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བྲལ་བ་

བྱར་ཅིག་བྲལ་བ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ་སྟུང་དུ་བསྐྱོམ། །

དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ལྷག་བསམ་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། གྲེ་མ་བདག་གི་མ་
ཀན་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་བདེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་
པར་བྱེད་པའི་ཁུར་དེ་ཡང་བདག་གི་འཁྱེར་རོ་སྟུང་སྟེ། མ་ཀན་སེམས་ཅན་འདི་
རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ། མ་ཀན་སེམས་
ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ་སྟུང་དུ་
བསམ། འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུ་མ་ཀན་གསུང་པ་ནི་ན་ཆོད་ཀན་པའི་དོན་མིན་
གྲེ་མ་ཡང་ཡང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་གསུངས། ལྷག་བསམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སངས་
རྒྱུ་བྱང་སེམས་སུ་ལའང་རོགས་མི་འཆོལ་བར། རང་གཅིག་བྱས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་ཞིག་མི་བྱེད་
རེ་ཟེར་ནས་མནའ་ཐོན་པའི་ཡིད་ངོན་ཐག་ཆོད་དགོས་གསུངས། དེ་ཡན་ཆད་
གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ལ་སྒྲོ་སྦྱོང་བ། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡང་རྟོགས་པ་ནི་ནམ་
མཁའ་དང་མཉམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྒྱས། བསོད་ནམས་
རྒྱ་ཆེ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟ་ནི་མ་ཟེན། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་
སྦྱོལ་བར་ཁས་ནི་བྱངས། དེའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་དུ་བསམས་པ་ན།
ད་ལྟའི་གནས་སྐྱབས་སུ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པར་ཞོག །སེམས་ཅན་
གཅིག་གི་དོན་ཡང་རྒྱས་པ་མི་འདུག །ད་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་སུ་ལ་ཡོད་སྟུང་

དུ་བསམ་པ་ན། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ཚོགས་ཞིང་གསལ་བཟུང་ནས་སྤར་
སྐབས་འགྲོའི་སྐབས་ལྟར། ཁྱོད་སྐྱེ་མཚན་གྱིས་སྤྲས་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་
ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་
སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པས་ཁོང་སྟོན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་ཟད།
ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་པས་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་རེ་རེ་ཅམ་སྤྲོས་
པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔག་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་ཀྱས། སེམས་
ཅན་གངས་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་ཡང་གངས་མང་བར་སྟོན་ཀྱས་སེམས་ཅན་
གངས་མང་བ་ལྟར་གསུང་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔག་མེད་ཀྱི་དོན་གྱི་ད་
ཀྱས། སེམས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟར་ཁོང་གི་མཁུན་པ་ཡང་རྒྱ་ཆེ། ཁོང་གི་གོ་འཕང་
དེ་ཐོབ་ན་ཀྱས་པར་འདུག་སྟུང་དུ་བསམ། དེ་ཅམ་མ་བྱུང་ཡང་། སྐབས་གསུམ་
པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ངེས་པ་བྲངས་ནས། བདག་གི་
ལུས་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྟ་བུ། དག་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆངས་
པའི་དབྱངས་ལྟ་བུ། སེམས་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་ལྟ་
བུར་གྱུར་སོང་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་ལ་དཀའ་ལས་མི་འདུག་
སྟུང་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཉར་བ་མ་བཟོད་ནས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་གཏིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱེས་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟེ་
ཟིན། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་མགོ་ཚུམ་བདེན་རང་ཡིན་གསུངས། དེས་ན་སྐྱེས་

བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྐབས་སུ་གཡས་བསྐྱོར་ནས་བཤད། གཡོན་
བསྐྱོར་ནས་བཤད་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཐག་ཆོད་དགོས། དེ་མ་བྱུང་
ན་ཉན་བཤད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཡིན། དེས་ན་སེམས་བཟང་བ་རང་
ཞིག་གི་གཞི་ཅི་ཚུགས་བྱེད་དགོས། སེམས་བཟང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་
གཅིག་ཚུགས་ན། སྟོང་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་བྱུང་ན་སྐད་ཅིག་
གིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལྟར། དཔྱལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགོ་སོགས་རི་
ལྟར་ཐབས་དུག་གཅིག་ཡིན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། ཉན་རང་དག་
བཅོམ་དང་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུག་ཐོབ། བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་
ལས་ཀྱང་། ཉད་དུ་མཛེ་སོག་ཁིག་ལོང་། གོས་རྩལ་པོ་གྲོན། ལྷོ་ལམ་ཐན་སྟོང་
ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་སྐལ་བ་བཟང་གསུངས། དེ་ཐུགས་
བདེན། གཞན་གྱིས་བལྟས་ན། མཛེ་སོ་ཞིག་འདུག །ལོང་བ་ཞིག་འདུག་བསམ་
ཡོང་སྟེ། ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་ནས་སྟོ་སིང་དེ་ཡོད་
པ་རེད་གསུང་། མདོར་ན་འདི་དག་འབྲ་བར་ཆོད་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། རྒྱུད་ལ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་བྱལ། རེས་སུ་ཡི་རང་དེ་བསྐྱོམས། མ་
འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ལམ་རེ་བཏབ་ན་བཟང་དུ་འགྲོ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་
སྤང་རུང་མེད་པར་སོང་ན། མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སྤྱུག་ཏུ་རང་འགྲོ། ད་ལྟ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་མཇུག། དེ་སྟོན་པའི་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་དང་མཇུག་བའི་
དུས་སུ་སྤང་རུང་མ་བྱས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཅིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྟོ་

དེད་དུ་སོང་ནས་སྤྱག་ཏུ་རང་འགྲོ། དེས་ན་རང་གིས་རང་ལ་རང་བསྐྱལ་དགོས།
རང་གིས་རང་ལ་མ་བསྐྱལ་ན། སྒྲ་མས་ཀྱང་བསྐྱལ་མི་བྱལ། ཁོ་སྒྲོག་ཏུ་སྤྱིག་
གསོག་མཁན་ཡིན་ཙ་ན། སྤྱ་གང་གིས་བསྐྱལ་མི་བྱལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཆོས་བཤད་ནས་བསྐྱལ་བ་ལས་བསྐྱལ་ཐབས་གཞན་མེད། སྤབ་རྣམས་སྤྱིག་
པ་རྒྱ་ཡིས་མི་འཁྱུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སློ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་
མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། འདི་གདམས་དག་རང་ཡིན། རང་གིས་ཉམས་
ལེན་མ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱམས་པ་གང་མགོ་ཐོག་ཏུ་སྤྱགས་པས།
དེད་རང་ཆོའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིག་པ་འདག་མི་ཉན། ཆེར་མ་འདོན་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བྱག་གིས་དེད་རང་ཆོའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་སེལ་མི་བྱལ། སྤྱིས་བྱའི་ལག་
པ་གཡས་གཡོན་སློ་བ་ལྟར། ཁོང་གི་བྱགས་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དེད་རང་ཆོའི་
རྒྱད་ལ་སློ་མི་ཉན་གསུངས་སོ། །

རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སློ་དོར་ནས། །གཞོད་ལན་པན་པས་འཇལ་
བའི་ལྷེ་མིག་གིས། དོན་གཉིས་སྤྱན་གྱིས་བྱལ་བའི་པན་བདེའི་སློ། །གཅིག་ཅར་
འབྱེད་མཛད་སྒྲ་མར་གྲུས་བྱག་འཆལ། རྒྱལ་བའི་སྤྱས་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ལ་
བཞེན་ནས། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་སློམ་རྒྱལ་ནི། སྤྱིར་བའི་
ཆོས་བྱག་སློན་དུ་བཏང་ནས། སྤྱིས་བྱ་རྒྱུང་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་བསྐྱུས་
གང་རུང་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་ཏེ། གནས་ཁང་རྒྱ་ཆེ་དུ་ཡང་མ་སོང་རྒྱུ་དུ་

ཡང་མ་སོང་བར་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གིས་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱི་ཡིད་རོན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིའི་རྟེན་ལ་རང་གི་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་བཟབ་
ནས། ད་དེའི་ནང་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་
བཟང་སྟོམས་བསྒྲོམ་པ་སོགས་རྩིན་གཞིའི་བར་མན་དག་བདུན་གྱི་སྐབས་ལྟར་
ལ། རྩིན་གཞིའི་སྟེང་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་
བཟང་བས་བྱམས་པ་ཆང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་
རང་ལ་སྦྱངས་པས་སྟོང་རྗེ་ཆང་བས། གཏོང་ལེན་ལ་མན་དག་བདུན་ཞིག་གི་
ཆང་བ་ཡིན་གསུང་། དེ་ཡང་གཏོང་ལེན་གྱི་ཁུངས་ནི་མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་དང་།
དཔུལ་བའི་ཤིང་རྩ་འབྲེན་པའི་བྱད་ལ་བྱེད་གསུངས་ནས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་
པར་གསུངས། གདམས་དག་འདི་སྒྲ་མ་གང་ལས་བརྒྱད་པ་ནི། རོ་བོ་ཆེན་པོས་
སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་ཞུས། རོ་བོས་འབྲོམ་སྟོན་པ་ལ་
གནང་། དེས་པོ་རྟོ་བ་ལ། དེས་ཤུ་ར་བ་ལ། དེས་འཆད་ཁ་བ་ལ་གསུངས། འཆད་
ཁ་བས་གདམས་དག་འདི་མ་གསན་གོང་དུ། སུ་ཉི་བརྒྱ་ཙམ་སྟགས་ལ་མངའ་
ཡང་། འཆང་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཤིག་གཞན་ན་ཡོད་སྟམ་ནས་སྟགས་མ་ཁེངས་པ་ལ།
སྟོ་སྟོང་ཆིག་རྒྱང་བརྒྱད་མའི། བྱེད་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་བྱིན། །ཁྱོད་དང་བྱབ་
ཁ་རང་གིས་ལེན། །ཟེར་བ་དེ་གཟིགས་ནས་རིམ་གྱིས་རྩད་བཅད་པས། ཤར་
བ་ལ་གདམས་དག་དེ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། དེ་ལ་འདི་གསན་པས་སྟགས་ཆིམ།
སྟགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བས་ལས་དང་པོ་བ་ནས་བདག་འཛིན་སྤངས་པ་ཞིག་

བྱང་ཁིང་། ཁོང་ཡན་ཆད་དུ་གདམས་ངག་འདི་སྒོག་ཆོས་སུ་མཛད་པ་ལ། ཁོང་གི་ཉེ་གནས་གཤེས་ངན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ན་བ་ན། ཁོང་གི་ཉེ་གནས་དེས་ཅི་བྱེད་ཅིང་ཡོད་དགོངས་ཏེ་སྒོག་ནས་གཟིགས་པས། ཉེ་གནས་ཀྱིས། སྒྲ་མས་འདི་ཚུག་མཛད་པ་ཡིན་སྟེ་ནས་གཏོང་ལེན་བསྒོམ་པ་གཟིགས་པས། འདིས་འོང་དང་འདིས་མི་འོང་གི་ཆོད་ཤེས་པ་མི་འདུག་གསུངས་ནས། ཆོགས་སུ་གསུངས་པས་དེའི་བྱག་ལེན་ད་ལྟའི་བར་གནས་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། འཆད་ཁ་བས་ལག་ར་བ་ལ་འདི་ཅད་བཅད་ཚུལ་དང་། ལྷས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས། འཆི་ནད་དྲག་པོས་ཐེབས་ནས་བྱ་ཐབས་ཐད་པ་ན། དེད་རང་ཆོ་ལ་གནས་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་འདྲ་མོ། གྲོགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་འདྲ་མོ། སྒྲ་མས་མ་བྱུང་བ་འདྲ་མོ། སྒྲན་པས་མ་བྱུང་བ་འདྲ་མོ། བད་གཡོག་གིས་མ་བྱུང་བ་འདྲ་མོ་ཡོང་སྟེ་དེ་ཆོ་ལ་ལེ་ལན་འདེད་རྒྱ་ཅང་མེད། བ་ཆ་དེ་ཆོས་ནི་མ་བཟང་། དེ་ཆོ་ལ་ལེ་ལན་བདས་ནས་ཁོང་ཁོ་སྦྱེས་ཏེ། ད་མ་བྱུང་། དེའི་གོང་དུ་གནས་འདི་ན་མ་བསྐྱད་ན་དགའ་མོ་འོང་བ་ཡོད་པས། གནས་འདི་ན་བསྐྱད་པས་ལན་སྟེན་ན། གནས་དེ་ན་བསྐྱད་ནས་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་ཐམས་ཅད་འཛོམས། ཁོང་ཁོ་བྱས་པས་དགོ་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱགས་ཤིང་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་ས་དཔྱལ་བ་ལས་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཆེ་རང་གི་སྤར་བྱས་ཀྱི་ལས་བཟང་པོའི་འབྲས་བུ་ཐད་པའི་དབང་གིས། སྤར་བྱ་གྲོགས་སྟོང་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་མི་འདོད་པ་ཞིག་ཡོང་། དེ་ཡི་ཆེ་རང་གིས་རང་ལ་ལབས་ནས། འོ་ནད་གཡོག་གིས་པན་ན། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ནད་གཡོག་མ་བྱས་པ་སུ་ཡོད། ཁྱོད་ལ་ན་མི་དགོས་པ་
དང་འཆི་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ངམ། བརྒྱ་བྱིན་དང་ཆོངས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེས་
ནས་མ་སྐྱུན་རྒྱུན་འཛོམ་པ་རིམ་བྱས། ཁྱོད་ལ་པན་པ་ཅང་བྱུང་ངམ་ཟེར་ནས་
རྒྱུན་དན་ཅི་བྱུང་ཡང་རང་གི་ལས་དན་པའི་འབྲས་བྱར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ལས་
འབྲས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་བསམ་ནས། འཆད་ཁ་བའི་ཉེ་གནས་ལྟར་གཏོང་ལེན་
བསྒྲོམ་པ་མན་ངག་ཡིན། དག་པའེས་འཆད་ཁ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛེན་དུ་ཅན་
མང་པོ་ལ་གཏོང་ལེན་གྱི་གདམས་ངག་བསྟན་པས་མཛེན་དུ་བྲག་པ་མང་དུ་བྱུང་
སྟེ། གདམས་ངག་འདི་བ་འཆད་ཁ་བའི་མཛེ་ཆོས་སུ་ཡང་གྲགས། དེ་ལྟ་བུའི་
གཏོང་ལེན་བསྒྲོམ་པའི་སྡོན་དུ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྦྱོན་དང་། གཞན་གཅེས་
འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་ལ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་
ནམས་ནི། ལྟར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་
བ། གསང་བའི་དམ་པ་སྦྱད་པར་བྱ། ཞེས་པའི་གསང་བའི་དམ་པ་ཞེས་པ་ནི།
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྐོར་འདི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་ལས་མི་འབྱུང་
ཞིང་། བྱང་སེམས་ཀྱང་དབང་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་སྦྱོན་པས་གསང་བའི་
དམ་པ་གསུང་བ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་རི་སྟེང་ལ། རྟེན་གཞན་བདེ་འདོད་
ལས་བྱུང་། འཛིག་རྟེན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་སྟེང་ལ། རྟེན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་
བྱུང་། མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་དགོས་ཏེ། བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། སྐྱབ་པ་
གཞན་གྱི་དོན་མཛད་ལ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱུང་པར་སྟོས། བདག་བདེ་གཞན་

གྱི་སྤྱལ་བསྐལ་དག །ཡང་དག་བརྗེ་བར་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་
འབྱུང་བ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སེམས་
ཅན་ལ་གནོད་འཆེ་སྤངས་ན། །གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མགྲོན་ནས་བདེ་འགྲོར་
གཏོང་ཞིང་། ལྷ་མིའི་ལུས་འཛོམ། །གཞན་གྱིས་གནོད་འཆེ་མེད། །སེམས་ཅན་གྱི་
སློག་བཅད་ཅིང་། །གནོད་འཆེ་བྱས་ན་གཤིན་རྗེ་ཁྲིམས་ནས་དཔྱལ་བར་གཏོང་།
དཔྱལ་སྤང་ནམས་ཀྱིས་སློག་གཅོད། །སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིན་བ་བཏང་ན་ལོངས་
སྟོང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འོང་། །སེར་སྣ་བྱས་ན་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས།
མདོར་ན་རང་ལ་སྐྱེས་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འདོད་པ་ཅི་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཅན་གྱི་སློག་བཅད་པ་དང་། །སེམས་ཅན་གྱི་ཆས་ཀ་མ་བྱིན་པར་སྦངས་
པ་དང་། །སེམས་ཅན་ལ་མི་ཆངས་པར་སྤྱད་པ་དང་། །སེམས་ཅན་ལ་རྩོན་སྤྲོས་
པ་སོགས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། །ཕན་བདེ་ཅི་བྱང་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་སློག་མ་བཅད་པ་སོགས། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན། །འོག་མ་གི་ན། །གཤིན་རྗེ་དང་དཔྱལ་སྤང་ནམས་ཁྲིམས་པ་ཡང་།
སེམས་ཅན་ལ་གནོད་འཆེ་བྱེད་མཁན་ལ་ཁྲིམ། །ཕན་འདོགས་མཁན་ལ་མ་ཁྲིམ།
རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ནམས་ཀྱི་འང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཡིན་པས། །ཁོང་ནམས་ཀྱང་
སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་དགེས། །གནོད་པ་སྐྱེལ་བ་ལ་མི་དགེས། །དེ་
ན་རང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གུས་པོ་བྱས་ཏེ་མཆོད་ན། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ལ་གུས་པོ་བྱས་ནས་མཆོད་པ་བྱེད་དེ། །ཅི་འདྲ་བ་ཡི་

ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། མིག་གི་བལྟས་པས་ཀྱང་ཤེས་པར་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། སྡེ་དཔོན་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན། འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་གཞོན་ཅི་འཁྱོལ་བྱེད། དེ་མེད་ན་དགའ་བ་དཔག་མེད་བྱེད། ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སྡེ་དཔོན་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ལ་གྲུས་ཤིང་ཕན་ཅི་རྫོགས་བྱེད། དེ་བཞག་སོང་ན་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡུལ་དཔོན་དུ་བྱ་བར་འདུག་པ་དེ་ཡིན། དེད་རང་ཚོ་གནས་སྐབས་སུ་རི་ཁོང་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནའང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་དགོས་ཏེ། གོས་ཤིག་གྱོན་ནའང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུ། ཟས་ཤིག་ཟ་ནའང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟས། གནས་ཁང་ཞིག་ཏུ་འདུག་ནའང་སེམས་ཅན་གྱིས་ལས་བྱས་པའི་གནས་ཡིན། ད་ལྟ་དེད་རང་རྣམས་ཁིང་ལག་མཐེལ་ཙམ་ཞིག་མ་བཏབ། ཚོང་སྤྱོད་ཅི་ཁ་གང་མ་བརྒྱབ་པར་རི་ཁོང་དུ་འཕོལ་ལེ་ཤིག་གི་ཡོང་བ་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཡིན། བསམ་མཛོ་མ་བཏང་བས་དེད་རང་ཚོ་ལ་ད་ལྟ་ཐུགས་དམ་མ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་བ་འདྲ་མོ། གྲོགས་སོགས་ལ་ལེ་ལན་འདེད་རྒྱ་མང་པོ་འདུག་སྟེ། དེས་མི་འོང་རང་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་པོ་མཛད་ནས་གོ་འཕང་མཚོགས་ཐོབ་པ་ཡིན། རང་ཡང་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པས། སེམས་ཅན་སྤྱི་ཐོར་ཁུར་ནས་གྲུས་པོ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཡིན། དགོ་བཤེས་འདྲོམ་གྱི་ཞལ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ན་

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དབང་ཚུང་བ་མེད། དཔྱལ་བ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་
ཡང་། ངས་མ་ལན་ཟེར་བ་སྲིད། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དེ་ཙམ་ཡང་ཟེར་ས་
མེད་གསུང་ཞིང་། རྒྱལ་སྤྱི་བཀའ་འབུམ་ལས། ང་རྒྱལ་སྤྱི་བའི་གཤོག་རྒྱང་
གིས། །འཁོས་མེད་སློའམང་མ་བསྟོད་བར། །སེམས་ཅན་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་
རྣམས། །གྲུས་བས་སྤྱི་བོར་ལོངས་ཤིག་ཨང་། །གསུང་བ་ཡིན། རང་གིས་གྲུས་
པོ་བྱས་ཏེ་མཆོད་ན། རང་གི་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཞིང་དུ་སེམས་ཅན་དང་སངས་
རྒྱས་མཉམ། ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁ་ལོག་གྲང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱི་བུ་ག་གཅིག་ལའང་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། སྤྱོད་འཕྲུག་ལས།
སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་འབྱུང་འདྲ་བ་
ལ། །རྒྱལ་ལ་གྲུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ། །ཞེས་
དང་། ལྷ་མ་མཆོད་པ་ལས། རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་རྒྱད་བ་ཀྱན་གྱི་སྟོ། །མ་རྣམས་
གཅེས་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི། །ཞེས་གསུངས་བ་ཡིན། མདོར་ན། ལུ་
པའི་དབང་པོས་རང་ཡལ་བར་དོར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཅེས་བར་བཟུང་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབས་པས། ཆེས་སྤྱ་བར་སངས་རྒྱས་
ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པར་བྱུང་འདུག །ངས་ཀྱང་རང་ཡལ་
བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་བར་བཟུང་ན། ཆེས་སྤྱ་བར་སངས་རྒྱས་ནས་རང་
གཞན་གྱི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་མཐའ་
མེད་ཀྱི་འཁོར་བ་འདིར་འཁོར་ཏེ། དཀའ་ལ་དོན་མེད་པས་དུས་འདས་འདུག་

སྤྲུལ་དུ་བསམས། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་པ་ན། རང་གཅེས་པར་
འཛིན་ཅིང་། གཞན་ཡིས་བར་འདོར་བའི་སྒོ་ངང་ངམ་བྲགས་ཀྱིས་སྤྱེ་བས། དེའི་
ཆེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིན་ཡོན་རྣམས་བསམ་སྟེ། རང་གཅེས་འཛིན་རྒྱུད་པ་
ཀྱན་གྱི་སྒོ་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞིར་འདུག་ཅིང་།
གཞན་གྱིས་རང་གཅེས་པར་བརྩུང་ན་རང་དགའ་བ་བཞིན་དུ། རང་གིས་ཀྱང་
གཞན་གཅེས་པར་བརྩུང་ན་གཞན་དགའ་བར་འདུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པས།
སྤྲུལ་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཆ་བ་ཏུ་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན། སྤྲུལ་གཞན་
ཡིས་བར་དོར་བའི་ཆ་བ་ཏུ། ད་རང་ཡིས་བར་འདོར་གཏོང་སྤྲུལ་དུ་སྤྱིང་ཐག་པ་
ནས་བསམ་སྟེ། གོམས་ན་སྒོ་གཉིས་གོ་ས་འཕོ་ཐུབ་པ་ལ་གོ་བ་ཆགས་པར་
བྱས་ནས། གཏོང་ལེན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་ལ་འདུག་པ་ནི། བཏང་སྒྲོམས་
བསྒྲོམས་པ་ནས་བརྩུང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིའི་རྟེན་ལ་རང་གི་མ་
བྱས་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་དམིགས་ཡུལ་ནས་བྱད་དེ་མ་
བཏང་བའི་ཐུ་ནས། རང་གི་ཆེ་འདིའི་མ་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས།
དེའི་སྤང་ཚུལ་མཐའ་དག་གསལ་བཏབ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་བཅས་ཏེ། ལེན་པའི་གོ་རིམ་རང་ནས་བཅུམ། །བྱ་བ་ཡིན་པས། ད་ནང་
ཞོགས་ཁའི་ཐུན་ལྟ་བུ་ལ། དེ་རིང་གི་ཉི་མ་ལ་རང་ཐོག་ཏུ་འབྱུང་རྒྱའི་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཞོགས་ཁ་ལྟར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་མ་ལ་

བཏང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཞག་གཅིག་ལ་སྤོང་རྒྱའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། ཟླ་བ་
དང་། ལོ་དང་། ཆེ་འདི་དང་། མ་འོངས་སྐྱེས་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལ་འབྱུང་
རྒྱའི་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཞོགས་ཁའི་ཐུན་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱང་། བདེ་དགོ་
ཐམས་ཅད་མ་ལ་གཏོང་སྟེ། འདི་ཐོག་མ་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་བདག་ལ་
ལེན་པ་ལ་སློང་བྱོལ་དཀའ་བ་འདུག་ན་རིམ་གྱིས་སློང་བོམས་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན་གཞན་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གསུངས། དེ་ནས་རང་གི་སྣ་བྱག་གཡས་པ་
ནས་རྒྱང་སངས་གྱིས་བྱད་པ་དང་སྣམ་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་དགོ་
ཐམས་ཅད་འོད་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་སོང་བ་མ་དེའི་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་
ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པར་བྱས་སོང་སྣམ་དུ་བསྐྱོམ། རྒྱང་
རྒྱུ་ར་བརྟུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་མ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དེའི་སྣ་བྱག་
གཡས་ནས་རྒྱང་གིས་བྱངས་ཏེ། སྤྲ་གྱིས་སྤྲ་བཞར་བའམ། སྤྲི་གྱིས་ཀོ་བ་བཞར་
བ་བཞིན་དུ་ནག་ལྷུང་ལྷུང་བྱང་ནས། རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས། དེ་
ཡང་རང་གི་ལོགས་སུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། སྤྲིང་གི་ནང་དུ་ང་ང་སྣམ་
པའི་གཅེས་འཛིན་གྱི་མགོ་ཐོག་དུ་ཐེམ་སོང་སྣམ་དུ་བསམ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན་ན། གཅེས་འཛིན་འདུལ་བ་ཡིན། གཅེས་འཛིན་གྱིས་ང་ན་དོགས།
ང་ཕེ་དོགས། ཁོ་ལ་དོགས་པ་མང་པོ་འདུག་པས་ཁོས་མི་འདོད་པ་དེ་བྱས་ནས་
ཁོ་ལ་བྱིན་ཁ་ལོག་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་གསུང་། དེ་ལྟར་མ་ལ་གཏོང་ལེན་ཉེར་གཅིག་
ཅོམ་མམ། བརྒྱ་ཅོམ་གང་ལོས་བྲ། དེ་ནས་ཆེ་འདིའི་པ་དང་། ཉེ་དུ་གཞན་རྣམས་

དང་། བར་མ་རྣམས་དང་། དག་རྣམས་དང་། རིགས་བྱུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད། དེའི་ཆེ་རང་གི་སྣ་བྱུག་གཡམས་པ་ནས་རྒྱང་ལ་འཁྲིལ་བའི་
འོད་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་དགོ་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་རེ་
རང་གི་སྣ་བྱུག་གཡམས་པ་ནས་རྒྱང་ཕྱིར་འཕྲོས་པ་དང་། མཉམ་དུ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སྣ་བྱུག་གཡོན་པ་ནས་པར་གཏོང་། ཚུར་བརྟུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྤྲིག་པ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྤྱུག་
བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྣ་བྱུག་གཡམས་པ་ནས་བྱུང་། རང་གི་
སྣ་བྱུག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས། སྤྱིང་ནང་གི་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཐེམ་སོང་
སྤྱམ་དུ་བསམ་ཞིང་། དེའི་མཐར་ལམ་གཏོང་བའི་དམིགས་པ་ནི། དགོ་བ་བརྩ་
འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་པར་གཏོང་། མི་དགོ་བ་བརྩ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་
ཚུར་ལྷང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་པར་གཏོང་། ཅ་ཉོན་བརྩ་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ཚུར་
ལྷང་། ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྣམས་པར་གཏོང་། ཤེས་སྤྱིབ་
ཚུར་ལྷང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་སྒྲོར་བ་རྣམས་ལ་མཐོང་ལམ་དང་། ས་དང་པོ་
བ་ལ་ས་གཉིས་པ་གཏོང་བ་ནས། ས་བརྩ་བ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྤངས་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པར་གཏོང་། མཐོང་སྤངས་དང་། སྒྲོམ་སྤངས་
ཉོན་མོངས་དང་། ཤེས་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་ཚུར་ལྷང་། མཐར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་སྒྲུ་ཤུ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་བ་ལ་ལྷ་བྱ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སོང་སྤྱམ་དུ་དེ་ལ་
དམིགས་པ་གཏང་ནས་དགའ་བ་བསྒྲོམ། རེས་འགའ་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མདུན་

དུ་རང་གི་སྤྱལ་བ་ཡང་རེ་རེ་འདུག་པར་མོས་ནས་གཏོང་ལེན་གྱི་དམིགས་པ་དེ་
ནམས་བསྐྱོམ། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་། སངས་
རྒྱས་ནི་སྐྱོན་ཀྱན་ཟད། ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་ཡིན་པས། སྒྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་
ཚུར་ལེན་རྒྱ་མེད། བར་གཏོང་རྒྱ་ཡོད། རང་རྒྱད་ཀྱི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་
མའི་སྤྱ་ཆེ་དང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་སྤུལ་བས་ཆོག །སྒྲ་མའི་ཞབས་
བཏུན་ནི་སློབ་མའི་ཆེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་གསུང་། དེ་ནས་སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་སྤུལ་
པའི་དབང་པོ་ལས་རང་འབྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས་རང་ཡང་
སྤུལ་པའི་དབང་པོར་གྱུར་སོང་སྟུང་དུ་བསམ། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྤུལ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་སྤྱགས་ཀར་སྤྱུ་ཞེའི་སྤྱགས་བཀོད་ནས་བསྐྱེས་
པ་རེ་ཡང་བྱ། དེ་ནས་སྣོད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཁྱུ་ནས་སྤུལ་པའི་དབང་པོ་ནམས་
ལ་ཐེམ། སྤུལ་པའི་དབང་པོ་ནམས་ཀྱང་རང་ལ་ཐེམ། རང་ཡང་འོད་སེར་པོ་སྤུལ་
ཅམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ཡང་རྩུང་དུ་སོང་ནས་མེ་ལོང་ཅམ་དང་། དེ་ཡང་རྩུང་དུ་
སོང་ནས་སེན་མོ་ཅམ་དང་། དེ་ཡང་རྩུང་དུ་སོང་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་ཡལ་
བ་བཞིན་དུ་སོང་སྟེ། ལྟ་བུ་བྲན་ནས་ལྟ་ཐོག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་པ་སྐྱོང་ཞིང་། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མ་ལྟ་
བུར་ཤེས་པའི་སྣོན་ནས་གཏོང་ལེན་གྱི་དམིགས་ནམ་བསྐྱུངས་པས་ཀྱང་། ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་པ་བསྐྱུངས་པར་འགྲོ་གསུང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲ་བ་ལོ་
སོགས་མདོར་ན་སྤྱོད་བ་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་གསུང་། ཡང་རེས་འགའ་ནི་

ཆ་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རང་ལ་སྒྲང་། རང་གི་བདེ་དགོ་
རྣམས་དེ་དག་ལ་བཏང་བས་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་བསམ་ཞིང་།
དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཁང་མེ་འབར་བ་སོགས་གནས་མ་དག་པ་རྣམས་
ཀྱང་རང་ལ་སྒྲངས་པས། གནས་དེ་རྣམས་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལྟ་
བུར་གྱུར་སོང་སྟམ་དུ་བསམ། དེ་བཞིན་དུ་གང་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གང་བའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་དང་གནས་གངས་རིའི་སྤྱབས་སུ་ཉན་ནག་མི་བཟད་པ་དང་། ཡི་
དྲགས་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་སློམ་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། གནས་ཟངས་ཁོག་ཉི་མས་
ཆོག་པ་ལྟ་བུ། དུད་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་དང་། སྒྲིན་སྤྱགས་དང་།
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སོགས་དང་། གནས་སྒྲིང་བར་ཀྱི་སུན་པ་
སོགས་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཤར་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། གནས་
ངམ་གྲོག་སོགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་དང་། གཟུགས་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྣམས་དང་། གནས་མ་དག་པའི་
སྒྲིན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་སྒྲང་། རང་གི་བདེ་དགོ་རྣམས་དེ་དག་ལ་བཏང་
བས་དེ་རྣམས་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཞིང་། གནས་རྣམས་དག་པའི་ཞིང་
བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུར་གྱུར་སོང་སྟམ་དུ་བསམ་སྟེ། མི་དགོ་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་
རྣམས་ཚུར་ལེན་པ་དང་། དགོ་བཅུ་དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པར་གཏོང་། ཉན་རང་
དང་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྒྲོར་ནས་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཚུན་
ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་རང་ལ་སྒྲང་། རང་རྒྱུད་ལ་ས་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེ་

དང་དེ་ཡོད་པར་མོས་ནས་པར་བཏང་བས་མཐར་མཇུག་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱུ་པར་བསམ་སྟེ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆེ་རིམ་ནས་གཏོང་ལེན་བསྟོན། དེས་
འགའ་རང་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་སྤྱེལ་སྟེ་འོད་ཟེར་དང་བདུད་ཅི་གང་
བའི་རང་བཞིན་ཅན་སྟོས། ཆ་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་
ལྷགས་ཁང་མེ་འབར་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས། རྫོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་
ལྟ་བུར་སྦྱངས། གང་དཔྱལ་བ་རྣམས་ལ་འོད་ཟེར་དང་བདུད་ཅི་ཆ་བའི་རང་
བཞིན་ཅན་སྟོས་ནས་རྫོད་བཅུད་སྦྱོང་བ་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་འོད་དང་
བདུད་ཅི་སྟོས་ནས་རིགས་བྱུག་སོ་སོའི་རྫོད་བཅུད་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་།
དེས་འགའ་ནི་མཇུག་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ཏུ་རང་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རེ་
རེ་བཞུགས་ནས་སྤྱེལ་སྟེ་བདུད་ཅི་རྒྱན་བབས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིག་སྦྱིབ་
སྦྱངས་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་པའི་དམིགས་པ་དང་། དེས་འགའ་ནི་
མཇུག་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིག་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་ལྟུང་གིས་འདུས། རང་གི་
མདུན་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྦྱིན་ནག་གི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུར་གནས་པ་སྒྲིབ་ཅིག་གིས།
ལྟར་སྦྱང་དང་། ཆེག་སྦྱང་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱིང་ནང་གི་གཅེས་འཛིན་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ཏུ་
བརྒྱབ་པས། གཅེས་འཛིན་ཐལ་བའི་རྒྱལ་དུ་བརྒྱག་སོང་སྟམ་དུ་བསམ་མོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་གཏོང་ལེན་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཡུན་སྤང་སྤང་རེ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། བན་
ཡོན་མཐའ་ཡས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལའང་མཛའ་བོའི་བྱ་མོའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་།
དཔྱལ་བའི་ཕིང་ཏྲ་འཛེན་པའི་གྲུང་དང་། ཡར་ལུང་བྱ་སའི་བང་ཕྱིན་པའི་གཏམ་

རྒྱུད་གསུང་ཞིང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་རྟོག་བཞག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པ་ཞིག་གིས་འདི་
ཐུགས་དམ་འཕེལ་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུ་འོང་། དེ་ལྟར་མ་གོ་ན། དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་
ཉིད་གཙང་ཚོད་ཆང་དུ་བཞུགས་སྐབས། དེའི་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་གཏོང་ལེན་
རང་བསྐྱོམས་པ་ལ། ཉམ་ཞིག་ཙན་དགེ་སློང་དེ་ན་རེ། ངས་གཏོང་ལེན་རང་
བྱས་ཀྱང་གཙང་གི་མི་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་དུ་མ་སོང་བསྐྱོམས་མ་བསྐྱོམས་མི་
འདུག་ཟེར། དེ་འབྲེལ་དོགས་ཡོད། དེ་ལ་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེས། དེ་ཙུག་མ་
ཡིན། རེད་རང་ཚོས་ད་ལྟ་གཏོང་ལེན་བསྐྱོམས་པས་འབྲེལ་དུ་སེམས་ཅན་སྤྱིད་
དུ་འགྲོ་མི་ཉན། རག་གི་ཡིད་དེའི་སེམས་ཅན་དེ་སེམས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཟེར་མི་
ཐུབ་སྟེ། དེ་ལ་གཏོང་ལེན་བསྐྱོམས་པས་ཐུགས་སྤྱུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕན་པ་ཞིག་འོང་། རྒྱ་འབྲས་བསམ་དགོས་གསུངས་པ་ཡིན་གསུང་། ད་ལྟའི་
གནས་སྐབས་སྤྱུ་ཡིད་དོ་ཙམ་ཡིན་ཡང་ཐུགས་སྤྱུ་འབྲུབ་པའི་དཔེར། རྒྱལ་བ་
འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སློན་ལམ་གྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་བཏབ་ནས་བདེ་བ་ཅན་བསྐྱུབ་
པ་དེ་ཡང་། རང་པོར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
དངོས་གནས་ལ་མེད་ཀྱང་། དགེ་སློང་ཚོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ཡིད་དོར་
བཀོད་ནས། དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་བསགས་ནས་སློན་ལམ་བཏབ་པས་ད་ལྟ་དངོས་
སྤྱུ་ཡོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་གསུང་། འདི་དག་ཀྱང་རེས་མིག་སྤྲངས་སྤྲངས་འབད།
རེས་པོར་ནས་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཡན་ལག་བདུན་པའི་སློན་པོ་ཚོགས་
གསོག་སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་། ལྷ་མ་ལ་མཆུལ་ཕུལ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་།

བཅས། དོན་ཆེན་སྐྱབ་པ་ལ་ངང་ཆེན་བསྐྱང་ཟེར་བ་ཡིན་པས། ངང་བསྐྱངས་
ནས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་ཆ་བཞག་ནས་མ་བྱས་པར་
རང་ཤེས་ཀྱིས་གར་ཡང་མི་བྱིན། ད་ལྟ་སྒྲ་མས་ཆོས་གྲུ་རྩི་ཅམ་བཤད་ཀྱང་།
ནང་དུ་སྒྲིབ་པ་ན་རང་ཤེས་ཅིག་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བྱེད་པ་ལས་མི་འདུག། རང་
ཤེས་ཅིག་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བྱས་ན་འཆི་ཁར་འགྱོད་པས་ཡིད་གདུངས་པ་ཞིག་
འོང་བ་ཐག་ཆོད། སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བྱས་ན་འཆི་ཁར་མི་འགྱོད་
པ་ཞིག་འོང་བ་ཐག་ཆོད། དེད་རང་ཆོ། སྒྲ་མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྟན།
རང་དང་འབྲེལ་བ་དུ་སོང་ནས་ཡིད་མི་ཆེས་ནའང་། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་
ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་བཅད་ཆར་བ་དེ་ལ་ཡིད་
ཆེས་དགོས། ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ཡིན་བྱས་པས་ནི་མ་བྱུང་། ཅ་བ་རང་ནི། ཅ་
བའི་སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ན། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་
བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་སྐྱོབ་མི་ལུས། དཔེར་ན་སྐྱོམ་
པས་གདུངས་པ་ལ་ཚུ་མིག་དང་ལྷན་དུ་ཚུ་མི་འབྱུང་བར་པར་ངོས་ན་གཅོང་
སོ་ཡོད་བྱས་ནས་བསྐྱེད་བཅད་བ་དང་འབྲེལ། མདོར་ན། རྩི་སྒྲ་མས། ཆོས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་ཆོག། །གང་ཐག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འགྲོད་གོས་
སོ། །གང་ཐག་ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལ་རགས་
ལས་སོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་ན། དེའི་ཐེག་ཆེན་པ་
ཡང་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་མཆོན་ཉིད་ཆར་བ་ཞིག་ཡོད་ན། ཐེག་ཆེན་པ་ཡང་

མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ཡོང་བས་འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ་གསུང་བ་ཡིན་པས།
དུས་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྒོ་སྤྱོད་དགོས་གསུང་ནས།
གསུང་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགག་དེ་འདིར་བསྐྱེལ་བར་མཛད་དོ། །ཐུན་དངོས་
གཞི་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འབད་ནས་མཐུག་ཏུ་བསྐྱོ་བ་སྐྱོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་
འདེབས་བྱས་ཏེ། ཐུན་མཚམས་སུ་ཡང་བྱན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས།
འཕགས་པ་ཀ་ཏ་ཡ་ནའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དབང་པོའི་སྒོ་སྤྱོད་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་
ཆོད་རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པ་དང་། ཉལ་བའི་ཆེ་ཇི་
ལྟར་བྱ་བ་དང་། ལྷས་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པ་དང་། ཐུན་དངོས་
གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་བྱན་ལུ་ནས་མ་ཞོར་བར་བྱས་ཏེ། དེ་གཞི་ཐད་
ཀྱི་མདོ་བསྟན་བཙོན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་ནི། རྒྱས་པར་དམར་ཁྲིད་
ཀྱི་གཞུང་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གསུང་བཤད་རྣམས་ཀྱི་འགག་བསྐྱེད་པ་ལ།

སྤྱིན་པ་ནི། རྟེན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ། རང་གི་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་སྤོང་གི་སྒྱ་གུ་ལྟར་སྤྱོད་ཐག་
པ་ནས་གཞན་ལ་གཏོང་ཞིང་། གཞན་གྱི་ཆོད་དུ་བསྐྱང་བ་དང་། དག་པ་
དང་། སྤེལ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱོད་
གསུམ་བཀའ་སྟེ་བྱིན་པ་ལས། ལམ་རིམ་ཐུན་གཅིག་བསྐྱོམས་པ་པན་ཡོན་
ཆེའོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། རྟེན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ། སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བྲམ་
ཟེ་སྤྱོད་མཁན་དང་། སྤར་ཐང་གི་གྲགས་གཞོན་དཔོན་སློབ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

བཟོད་པ་ནི། རྟེན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ། གཞོད་བྱེད་ལ་ངེ་མི་སྦྱམ་པའི་བཟོད་པ། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ལེན་ཀྱི་བཟོད་པ།
ཚོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་ཅིང་། བྱད་
པར་དུ་བཟོད་པ་དང་པོ་ལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་བྱམས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
བདུད་བཅོམ་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་དང་། དང་སྟོང་བཟོད་པ་
སྤྱོད་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར། ཁོང་ཁོ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། མ་ཁྲོས་པའི་པན་ཡོན་
བསམས་ནས་ཁོང་ཁོའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་ཅིང་། རོ་བོ་ཇི་ལྟ་གཅིག་ལྟར་དགོན་
མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐུ་རྒྱས་དང་མོས་པ་ལྟག་པར་འཕེལ་བར་བྱའོ།

བཙོན་འགྲུས་ནི། རྟེན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ། གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ལ་
ལུས་ངག་གི་ཅབ་ཅབ་མང་བ་ལས་སེམས་ཀྱི་གོ་ཆ་གྲོན་པ་གཙོ་ཆེ་བས། སྦྱང་
རྩེ་དང་སློན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཡུན་ངེ་ཅམ་རིང་ཡང་། བསོད་

ནམས་བསགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ལུས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་མི་འབྱུང་ཞིང་།
དངོས་པོ་རྣམས་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པས་སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་མི་འབྱུང་བའི་
ཚུལ་བསམས་ནས་ཞུས་པ་མེད་པར་བྱའོ།

བསམ་གཏན་ནི། རྟེན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ། མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གནས་སུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་ལ་གནས་ནས།
ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་ལྷ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོར་གཟུགས་བྱོན་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དཔེ་
བྱས་ནས། ཡིད་ལུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོར་རྣམ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་
པར་བྱས་ནས་འདྲིས་པའི་དམིགས་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་སྦྱོར་དང་བཅས། སྦྱོར་མཆོམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་མཁར་
ཆེ་ཆུང་སྦྱོར་དང་འཆོམས་པ་ཞིག་ལ་བླན་པ་ངར་ལྷན་གྱིས་དམིགས། བྱིང་གློད་
ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་བཅས་ནས། ཐོག་མར་སྦྱོར་རྣམ་པ་རགས་པ་ཅ་མ་
འཆར་བ་ལ་ཚོགས་ཤེས་བྱས་ཏེ་རྒྱན་བསྐྱངས་པས། སེམས་གནས་པ་དགྲ་རིམ་
ཀྱིས་སྦྱེས་པའི་ཐ་མར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་དག་ཀྱི་དགའ་བདེ་རྫོགས་པར་ཐོབ་
པ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་འཇོག་སྟེ། བསམ་གཏན་ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་བསྐྱ་ན།
གནས་ཀྱི་བྱང་པར་དམིགས་རྟེན་གྱི་བྱང་པར། བསྐྱོམ་པའི་བྱང་པར་གསུམ་
མོ།

ཤེས་རབ་ནི། ཞི་གནས་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་ཅམ་གྱི་སྟངས་ནས། རྟེན་
དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། གནད་བཞིའི་ཆད་རེ་རེ་

ལ་ཡང་། སྒྲིང་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བའི་ཐུན་བཞིར་བཅད་ནས་ཉམས་སུ་
ལེན་ཅིང་། དེ་ཡང་གནད་དང་པོ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ན། གཞན་གསུམ་གང་ལའང་
ངེས་པ་མི་རྟེན་དོ། །གནད་བཞིའི་མཐར་དགག་བྱའི་ང་ཉིད་བཀག་ཙམ་པའི་མེད་
དགག་སྒྲིང་སང་རེ་བ་སྤང་ངོའི་བྱད་པར་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པའི་འཛིན་སྤངས་
དམ་སྒྲིང་རེ་བ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བྱད་པར་ཏེ། བྱད་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྲན་པ་དེ་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་སྒྲོམ་ཚུལ་
དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་པའི་ངང་ནས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་
གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་གནད་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་སོ་སོར་དབྱེད་པ་
ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་འཛོག་སྒྲེལ་མར་བསྒྲོམས་པས་
དབྱེད་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་ས་རྩོགས་པར་འདེན་ཐུབ་པ་ན། ལྷག་མཐོང་
དངོས་ཐོབ་ཅིང་དེའི་ཆེ་ཞི་ལྷག་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་མཉམ་
གཞན་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མཉམ་གཞན་གྱི་
ཉམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བལྟས་པས་གང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་
འཆར་རོ། །དེ་ནས་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པས་སྤང་སོགས་རྣམས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་
རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱིན་བྱུག་གི་སྒྲོ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རང་རྒྱུད་སློན་པར་
བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། །དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་འཆམ་པར་བསྐྱ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་
ནས་གཞན་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གསུང་ངོ། །

སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞལ་གདམས་བདུད་རྩི་འདི། །རང་ལ་ཉམས་སྤྱོད་ཡིད་
བརྟན་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཨ་པའི་སྐད་དང་ཁ་ཆེམས་སྤྱང་བཞིན་དུ། །རང་དང་
རང་འདྲའི་དོན་དུ་གིས་པའི་དགེས། །དེང་ནས་སྤྱེ་ཞིང་སྤྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
དུ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་ཐོབ་ཐེག་མཆོག་བཞུགས་དང་མཇལ། །དེ་ཡི་གདམས་དོན་
མཐའ་དག་ཉམས་སྤྱངས་པས། །མར་གྱུར་དོན་དུ་ཀུན་མཁུན་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་དང་། བར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་
འདི་ནི། ༥་བཀའ་ཤིན་མཉམ་མེད་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ་གྱིས་སྤྱོད་ཐེ་ཐོར་ཁ་བྲག་ཏུ་ལམ་འཛིན་གྱི་འཁྲིད་
རྒྱས་པར་གནང་བ་ལས་རང་གི་སྒོ་ལ་གང་དེས་ཤིག །གང་དེའི་བཀའ་ཤིན་གྱིས་འཆོ་བ་སྤྱོད་མི་ཏེས་གིས་པ་དགེ་
ལེགས་འབེལ་བར་གྱུར་ཅིག །མཛྲེན། །

༩༩། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ལས་བརྒྱམས་པའི་

རྩིས་ལན་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་མཆུ་རྩོ་ལ། རྒྱལ་དབང་ཨ་ཉི་ཤ་དང་ཅོང་ཁ་པ། །དབྱེར་
མེད་ཤིན་ཅན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ། །དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་བསྟན་པའི་
བདག་། བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་འབྲལ་མེད་སྤྱོད་དབྱུང་བཞུགས། །སྤྱངས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
དང་སྤྱོད་དང་བཅོམ་འབྲས་དམན། །དེ་ཕྱིར་བདག་འདྲས་མཁས་པའི་མདུན་ས་
ཆེད། །ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་རྩིས་ལན་སྤྱོད་དཀའ་ཡང་། །སྒྲ་མའི་བཀའ་སྤྱལ་སྤྱི་
ཐོས་ནོད་པར་བྱ། །རི་སྐད་དུ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། །དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་

བར་དཀའ། །སྤྱི་བུའི་དོན་སྤྱོད་ཐོབ་པར་བྱུང་བ་ལ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་པན་བ་
མ་བསྐྱབས་ན། །བྱིས་ནས་ཡང་དག་འབྱོར་བར་གཤམ་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་
བ་ལྟར་ཉིད་པར་དཀའ་ཞིང་ཉིད་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་དུ་མི་གཏོང་
བར་སྤྱིང་པོ་ལེན་པར་འདོད་པའི་སྤྱི་བུས། །རྟེན་དེ་ལ་སྤྱིང་པོ་རྩི་ལྟར་ལེན་
ན། །རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། །དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི། །ལམ་
མཆོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་བྱན་མོང་ལས། །རྩི་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་མཁས་
པའི་དེད་དཔོན་གྱི། །མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ལྷེད་རྒྱ་མཆོ་ཆེད། །ཞུགས་
ནས་ཡོངས་རྫོགས་མན་ངག་བསྟེན་བ་དེས། །དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་
བར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། །བྱན་མོང་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་
གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། །སྤྱོད་པ་
ལ་ཤེས་དགོས། །ཤེས་པ་ལ་ཐོས་དགོས། །ཐོས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དགོས་
བ་ཡང་། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། །བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། །བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་བཅའ་
བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་ལ་བཙོན་
བྱ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས། །དེས་ན་སྤྱིང་ནས་སྤྱོད་པ་བྱེད་འདོད་པའི་གང་ཟག་
གིས་དང་པོར་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་
གྱི་གནད་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ཐོས་པ་འཆོལ་བ་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་འདྲ། །འཕྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་གྱི་ཞལ་ནས། །ཆོས་
མང་དུ་བསྐྱབས་ནས། །དག་ཟོད་ཆོས་བྱེད་འདོད་བྱུང་ཅན་གཞན་དུ་ཅད་གཅོད་

དགོས་བྱུང་ན་ཞོར་བ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་ད་ལྟ་ཐོས་པ་
འཆོལ་ཆེ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ནས་ཁོ་འདི་ཟེར་ན་ང་འདི་ཟེར་བ་ལ་མི་ཆེ་སྤང་ནས།
ནམ་ཞིག་ཆོས་བྱེད་འདོད་བྱུང་ཆེ་བྱེད་ཚུལ་མི་ཤེས་ཤིང་། ཤེས་རྒྱ་འདབས་
དགོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་ཐོས་པ་བྱེད་ཚུལ་ནས་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་
པས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐོས་པ་བྱེད་ཚུལ་གལ་པོ་ཆེར་མཛད་ནས་
གཏན་ལ་བབ་པ་ལགས། དེའི་ཕྱིར་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གཟེགས་རྟོག་ཞིབ་
པར་མཛད་ནས་དཀའ་གནད་ཀྱི་བྱི་བ་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། དེ་ལྟ་འདྲའི་བྱིས་
ལན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཆེས་པ་དཀའ་མོད་ཀྱང་ས་བཅད་མ་སྟོངས་ཅམ་གྱི་ལན་
འབུལ་བ་ནི།

ཐོག་མར་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་ལས། འདི་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་རིམ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། རང་ཉིད་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་རིམ་ལྟར་ཆེ་ཡང་། དགོ་སྟོང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་ལས་དམན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ཀྱང་། བདག་ནི་འདི་ལས་ཁྱད་པར་འབགས་ཤིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་སྟེ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་
རྒྱགས་པ་འདི་བག་མེད་པ་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆེ་འདིར་
ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཐར་པ་
ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་རང་ལ་ཁེངས་ཤིང་གཞན་ལ་བརྟམས་པས་བསྐྱེད་
པ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟམས་པ་ལ་

བག་མེད་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་སྟེ་གསུངས། བག་མེད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
ཅམ་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པ་འགྲུང་སྟམ་པ་ལ་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་རིམ་ཡིན་གསུངས།
གོ་རིམ་གྱི་དོན་གང་སྟམ་ན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་
མཆོན་བྱ་ན། གོ་རིམ་སྟེ་བབས་ཚུ་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་རིགས་
བ་བཞིའི་ནང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །ཡང་ན་སྟེ་བ་རེ་རེ་ཅམ་གྱི་དམན་
མཆོག་ལ་ངེས་པ་མེད། བདག་ལས་དམན་པ་འདིས་སྟོན་ལ་ཐར་བ་འཐོབ་
པའང་མིད་སྟམ་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་ཞེས་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལོག་ལྟའི་བདག་འབྲས་འབྱུང་ཁུངས་མཆོག་རྒྱབ་ཅེས་པའི་དོན་གང་
ཞེས་བ་ལ། རྗེ་བཙུན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་ནས། གསེར་ཁ་
དང་དཔུལ་ཁ་ལྟ་བུ་རྒྱབ་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །ཡང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ངན་
འགྱོར་སྤྲིན་བ་གསལ་ཁ་འདུག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ངན་འགྱོར་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེས་བ་ལ་བདེ་འགྱོར་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་དང་
བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ངན་འགྱོར་ཡང་སྟོག་གཅོད་སོགས་
ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡོད། རྒྱ་མཐུན་ལ་སྟོང་བ་རྒྱ་མཐུན་
དང་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གཉིས་གསུང་ཞིང་སྟོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་སོགས་ཀྱི་
དཔྱལ་བར་སྟེས་པ་ན་ཡང་། དེ་དང་དེ་ལ་ལྷག་པར་དགའ་བར་བསྐྱབ་བཅུས་
ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་
འདིར་ལྷག་གསོད་མཁན་ལྟ་བུ་དཔྱལ་བ་བསྐྱས་འཛོམས་སུ་རི་ལྷག་གི་གདོང་།

བ་ལྟ་བུས་འཆིང་ནས་གསོད་བ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་བ་རྒྱ་མཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅི་
འདྲ་བ་ཡིས་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དཔུལ་བའི་གནས་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་གཞི་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་
གནས་ཟངས་ཁོག་ཉི་མས་ཆིག་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་མི་དགེ་བའི་བདག་འབྲས་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་
མཐུག་མིན་ཞིང་། མི་དགེ་བ་ལ་བྲལ་འབྲས་ནི་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
སློག་གཙོད་ཀྱི་རྒྱ་མཐུག་ཆེ་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ནི། ཆ་དཔུལ་བརྒྱད་དང་གང་དཔུལ་
བརྒྱད་རྣམས་སུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་མི་འདོད་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །འོན་ལས་
རིམ་སོགས་ལས་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་དན་འགྲོར་གསུངས་ནས། རྒྱ་མཐུག་
དང་བདག་འབྲས་བདེ་འགྲོར་སྤྲིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
རྒྱ་མཐུག་དང་བདག་འབྲས་དན་འགྲོར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་གྱི། རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དན་འགྲོར་སྤྱོད་ནས་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པའི་རུས་བ་ཟད་ནས།
བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རུས་བ་མི་འཛད་པས། སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་
ཅམ་དུ་རྒྱ་མཐུག་འདི་ལྟར་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་མི་དགེ་བ་ལ་སྒྲག་པར་འདིགས་པ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཐུག་དང་བདག་འབྲས་སྐྱབས་དན་འགྲོ་མ་སློས་པར་བདེ་
འགྲོ་སློས་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །ཡང་འདུལ་བ་དང་སྒྲགས་ལ་རང་རང་གི་སྒྲོམ་
པ་མ་ཐོབ་བར་བསྐྱབ་བྱ་ཉན་མི་རུང་ཡང་ཞེས་རྗེ་བླ་མས་གསུངས་ཀྱང་། འདི་
སྒྲོགས་སུ་བསྟེན་པར་མ་རྗོགས་པ་ལ་དགེ་སྤོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པའི་ཚུལ་

འདུག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་ཅེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་དེ་ཉིད་རས་སུ་བོར་བར་བྱད་དོ། །ཡང་ཞལ་ལུང་
དུ་རྒྱལ་བ་གོང་མས། སྦྱོར་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་གསོལ་འདེབས་བྱས་པའི་མཐུས་
དམིགས་སྒྲོར་འོག་མ་ཀུན་ལ་ཁུབ་ཅིང་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་མགོར་མི་དགོས་ཚུལ་
ཐུགས་ཐག་བཅད་ཀྱང་། དེ་ཡང་ཞལ་ལུང་གི་དམར་ཁྲིད་གཞིར་བཞག་པ་ལ་
བལྟས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་དམིགས་ཁོངས་བསགས་སྦྱང་གི་མཐུག་ཏུ་
ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་འདོད་དོན་མཆུལ་དང་བཅས་པ་བྱེད་སྒོལ་འདུག་པ་
དེ་ལྟར་དགོས་མི་དགོས་ཞེས་པ་ལ། རྗེ་སྦྱོབ་ཁང་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ཡགས་
པོ་བྱེད་ན་ཡན་ལག་བདུན་པ་རྫོགས་ནས། སྦྱར་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་
ཏེ། མཆུལ་ལུལ་ནས་རྒྱས་པར་ན་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་དང་། བསྐྱུ་ན་ལམ་
རིམ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འདི་དགོས་
གསུང་ཞིང་། གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་ཏེ། ཞལ་ལུང་གི་བལྟས་གཉེན་བསྟེན་
ཚུལ་གྱི་བྱན་འཛིན་ལུགས་འདི་ལམ་རིམ་གྱི་སྦྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུ་
བ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ས་བཅད་དེ་ལས་
སྦྱོར་བའི་ཆོས་ལྡ་བ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་མཐུག་ཏུ་མཆུལ་ལུལ་ནས། བན་ངག་
བཞིན་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་རྒྱག་པར་གསལ་བོ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཞལ་ལུང་གི་མཆོད་བརྗོད་སྐྱབས། རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་ལས་ཉོན་ཞེས་
པ་ནས་ཆོས་སྦྱིན་མཁན་ཞེས་པའི་བར་ལོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱི་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་

བསྟོད་ཡུལ་འཁོན་སྟོན་དང་། གསུམ་པའི་སྟོད་ཡུལ་རྩུང་རིན་པོ་ཆེ་ངོས་འཛིན་
བྱས་ཨེ་ཆོག་ཅེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཆོག་གོ །ཡང་ན་ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་རྩུང་
གྱི་བསྟོད་ཆོག་ཏུ་ངོས་བརྩུང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། རྩུང་གི་མཆན་དཔལ་འབྱོར་
འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཞེས་པའི་མཆན་འབྲེལ་ཆང་བའི་སློན་ས་བསྟོད་པར་
བཞེད་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། རྩུང་ལ་བསྟོད་པའི་ཆེ་འཁོན་སྟོན་ལའང་བསྟོད་
པར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་བཟང་པོ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་གསེར་གྱི་
འབྲུང་ཁུངས་ལ་བསྟོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་རྩུང་ལ་བསྟོད་པ་འོང་བའི་
རྒྱ་མཆན་ནི། ཞལ་ལུང་གི་དམར་འབྲིད་འདི། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་རྩུང་ལ་
གསན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསན་པ་ཡང་རྣམ་ཐར་ག་པ་
དང་། གསན་ཡིག་གང་གའི་ཚུ་རྒྱན་ལ་གཟིགས་དང་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་སྐབས་འགྲོའི་སྐབས་སྦྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུ་ཁོ་ན་ལ་རང་དགོན་མཆོག་གི་
གོ་འཕང་འཐོབ་པ་མིན་ཡང་། དེའི་ཐུགས་རྗེས་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱག་བསྔལ་
ལས་སྦྱོབ་ཅེས་པ་དེ་སྦྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུ་འི་ཉམས་ལེན་ལྟ་བུ་ལ་བསྦྱག་གམ།
དགོན་མཆོག་རང་ལ་བསྦྱག་ཅེས་པ་ནི། དེ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དགོན་མཆོག་
རང་ལ་བསྦྱག་སྟེ། སྐབས་འདིར་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱིས་དགོན་མཆོག་ལ་སྐབས་
སུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་དགོན་མཆོག་གིས་སྦྱོབ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པར་སྒྲུང་
གི། སྦྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུ་འི་ཉམས་ལེན་གྱིས་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་སྦྱོབ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་
གཙོད་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་སྐབས་འདིར་ཞིབ་ཅུམ་དོན་

དུ་མི་གཉེར་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དེའི་སྡོན་དུ་ངེས་པར་
 ཐར་པ་ཐོབ་དགོས་གསུངས་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་
 རུས་པ་ལ་དགོངས་སམ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་དམན་
 ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་སྡོན་དུ་ཐར་པ་
 ངེས་པར་འཐོབ་རྒྱུའི་ཐར་པ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པས་ཀླ་དང་ན་བ་
 དང་། །འཆི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས། །ཞེས་པ་ལྟར། ས་དང་པོ་ཐོབ་
 པ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་རུས་པ་མ་ལུས་པ་རང་རྒྱུད་
 ལ་འགག་ཅིང་སྤྱིང་རྗེ་དང་སྡོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་རུས་པ་ལ་ཐར་པའི་ཐ་སྤྱད་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤྱིང་རྗེ་དང་སྡོན་ལམ་གྱི་
 དབང་གིས་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་རང་ཉིད་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་
 དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 བདག་འཛིན་གྱི་རུས་པ་བཅོམ་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་ཞི་གནས་དགོས། དེ་ལ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་དགོས། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། སྤྲུག་ཀུན་འཁོར་
 བའི་ཉེས་དམིགས་སྤྱིང་ནས་རིག་པའི་ངེས་འབྱུང་དགོས་པས། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་
 བོའི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་དགོས་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་རྗེ་བཙུན་དགེ་ལེགས་མཆན་ཅན་གསུང་ངོ་། །ཡང་
 འདོད་ལྟའི་འཆི་ལྟས་བཅུའི་ནང་གི །ཡུལ་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་
 ཅི་ཞེས་པ་ནི། ཆགས་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཏ་ཅང་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་

སེམས་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་བདག་ནི་སྤྱར་དུ་འཆི་བར་འདུག་གོ་སྟེ་མ་ནས་རང་གི་
སྤར་པོ་གཅིག་པོ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཇི་བཙུན་སྒྲ་མས་གསུངས་སོ། །

ཡང་འཆི་བའི་ཆེ་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྦྱེས་ཏེ་ནམ་ཤེས་འཕོ་བར་
གསུངས་པའི་ཆགས་སེམས་དེ་སྦྱེ་ཆེ་འཆི་སེམས་སྤྱ་མའི་མཐུག་ཡིན་ནམ་ཇི་
ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། དེ་ནི་འཆི་སེམས་རགས་པའི་མཐུག་ཕྱི་དབུགས་ཆད་
ཁ་ཡིན་ཏེ། འཆི་སེམས་སྤྱ་མའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་ནམ་རྟོག་རགས་པ་མེད་ཅིང་སྤྱ་མའི་
མཐུག་ཏུ་ནམ་རྟོག་རགས་པ་སྦྱེས་པ་དང་ཤི་འཕོས་ཚར་བ་དུས་མཉམ་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཕྱི་དབུགས་ཆད་ཁར་བདག་སྤར་པོ་འདི་དང་བལ་འབྲོ་བ་འདུག་
སྟེ་སྤྱར་པོ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་དྲག་པོ་དང་། སྦྱེ་བ་ཞིག་ལེན་འོང་
སྟེ་སེམས་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་གཉིས་ངས་བར་སྦྱེ་ལ། དེ་གཉིས་ལ་ཉར་ལེན་ཟེར་
ཞིང་འཆི་སེམས་སྤྱ་མའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་རྟོག་མི་འབྱུང་ཡང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
རྒྱ་བྱས་ནས་བར་དོ་འབྱུང་ཅིང་སྦྱེ་བ་ལེན་པས། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བ་དང་། དེ་གཉིས་འདྲན་པའི་སྤར་པོ་ལ་ཉར་ལེན་གྱི་སྤར་པོ་ཟེར་རོ། །

ཡང་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་པ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་སྤྱི་དེ་ཞིའི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་
སེལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཇི་རེན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཞེས་པ་འདིས་ཞི་བའི་
རྒྱད་པའང་སེལ་བ་འདྲ་ཞིག་འདུག་པ་ནི་ལྟར་ཡིན། ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་ཆོག་ནོར་བ་

འདྲ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། གུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཡིན་ལ། གུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་མི་སེལ་ན། སྟོང་
རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱང་མི་སེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བ་མ་པམ་པས།
ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྟོང་རྩེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །ཞེས་པ་
དང་འགལ་ཞིང་། གུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཞི་མཐའ་དང་། དོན་དམ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྲིད་མཐའ་འགོག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་
སྤྱི་སྐད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། དེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་
ཀྱང་། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པར་མི་བྱས་པས། །ཞེས་པའི་ཆོག་ཟེན་ཅམ་ལ་
བརྟམས་ན་གུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་སྲིད་རྩ་གཙོད་མི་བྱས་པ་འདྲ་ཞིག་
གསུངས་པ་ནི། བདག་འདྲིན་དང་འདྲིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་མི་
གཞོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་སྟོངས་དང་འགལ་
མེད་བྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆར་གཙོད་མིན། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །སྐབས་
འདིར་སྲིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་སེལ་བར་གསུངས་པ་ནི། གཞན་དོན་ལ་རྒྱབ་
ཀྱིས་ཕྱོགས་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ནི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་དངོས་སུ་སེལ་བ། སྲིད་པའི་རྩ་བ་བདག་འདྲིན་ལ་ནི་
བརྒྱད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བ་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། །ཡང་ལམ་གང་གི་སྐབས་ཡིན་ཡང་། ཟྱོང་བ་ཐོན་ན་ཞེས་པ་རྩྱལ་མེད་
དང་། ཟྱོང་བ་སྣ་ཟེན་དང་། ཐན་སྟན་ཞེས་པ་རྩྱལ་བཅས་ལ་དོས་འདྲིན་ཨེ་

ཐུབ་ཅེས་པ་ནི། སྤྱིང་བ་ཐོན་ན་ཞེས་པ་སྤྱི་ཡིན་པས་རྩོལ་བཅས་རྩོལ་མེད་གང་
ཡིན་སྐབས་ཐོབ་གཟིགས་དགོས་ཤིང་། སྤྱིང་བ་ཐོན་ཐུན་དང་། ལྷ་ཟེན་ནི་རྩོལ་
བཅས་ཡིན་ལ། སྤྱིང་བ་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་མ་མཐའ་ནི་དཔེར་ན། བཤེས་གཉེན་
བརྟེན་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། བཤེས་གཉེན་ལ་སྦྱོན་རྟོག་གི་སྒོ་དཔེ་དང་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་སྦྱོན་ས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་དད་པ་ལྷང་ལྷང་སྦྱེས་པའི་ངང་ལ་
ཅུང་ཟད་གནས་ཐུབ་པ་ནས་བཟུང་། ཡ་མཐའ་དད་པ་ལྷང་ལྷང་དེའི་ངང་ལ་
སེམས་གནས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྩོལ་མེད་ཀྱི་མ་མཐའ་དད་པ་དེའི་
ངང་ལ་སེམས་གནས་དགུ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ངོས་འཛིན་ཅེས་རྗེ་བཙུན་དགེ་ལེགས་
མཆོན་ཅན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

ཡང་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་དེ། དགག་བྱའི་དོན་
སྤྱིར་འཛིག་ཨེ་ཐུབ་ཅེས་པ་ལ། རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་
ཁོ་རང་གི་དོན་སྤྱིར་འཛིག་པ་མིན་གྱི། རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་བདག་གམ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཆད་ལེགས་པར་ངེས་ནས། དེ་འབྲ་བའི་བདག་གམ་རང་
བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ལ། དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པས། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱིར་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གདགས་གཞི་གང་ཟག་གི་སྤྱིང་བ་དཔེར་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་ངང་འཛིན་ལྷན་སྦྱེས་དེ་ལ་ང་འཛིན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་གསུམ་ཡོད་
པར་གསུངས་པ་ལ་གསལ་ཁ་ཁྱུ་ཞེས་པ་ལ། སྤྱིར་ང་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་ལ་འཛིན་

ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།
ཆོག་སྟོན་མ་བཅད་པར་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་བྱབ་སྟེ། ངར་འཛིན་ལྟར་
སྟེས་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། ངར་འཛིན་ལྟར་སྟེས་
ལ་དབྱེ་ན། ང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་
པའི་སྟོང་དང་། ང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱབ་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་
འཛིན་པའི་སྟོང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་
གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྟོང་ཕྱི་མ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར་དོ། །

ཡང་ཚུགས་ཀྱི་མཛེས་མ་ཞེས་གཞུང་ལག་འ་རེར་འབྱུང་བའི་རོ་ཐོག་ཅི་
ཡིན་ཞེས་པ་ནི། ལྟར་དག་གི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ། ཚུགས་བྱད་མེད་ཀྱི་
གཟུགས་སུ་བཞུགས་པའོ། །ཡང་སྟེ་གཡའ་བའི་དོན་ཅི་ཞེས་པ་ལ། དཔེར་ན། དེ་
རང་རྣམས་མི་མ་ཡིན་འདུག་པ་ཅན་གནས་སར་འཛིགས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ།
སྟོང་རུ་ཆོག་སྟེ་ལྟར་བྱད་ན་བ་སྟེ་ཟིང་ཟིང་འབྱུང་བ་ལྟར་ལ་གསུངས་འདུག་
ལགས། ཡང་མ་བཟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དོན་ནི། གང་ལ་ཡང་མི་དཔྱད་
པར་རང་བབས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འབྱུང་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྟོབ་ལ་ཤེས་པའི་ཆ་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེས་པ་ལ། ཐལ་འབྱུང་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྟོབ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་

བཀའ་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་
པའི་བག་ཆགས་ཤིག་དང་། རྒྱུན་དང་སྤང་གྲང་བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་བ་སྒྲིབ་
མི་སྤྱི་ཅིང་གཉིས་སྤང་འཁྱུལ་བ་ཙམ་སྒྲིབ་བ་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་
པའི་བག་ཆགས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་བ་
དང་། བྱི་མ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པར་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་རྗེའི་བྱི་ཚྭ་
རྣམས་ནས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་
མི་བཞེད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ལྟན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་ཅིང་། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་སོང་མ་སོང་གང་ཡིན་ཡང་ས་
བརྒྱད་བ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒོང་བའི་མགོ་མི་ཚྭ་བ་སོགས་ནི་འཕགས་
བ་ཡབ་སྲས་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་བ་མཐར་ཐུག་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཆངས་ཅོད་མ་ལས། གནས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
གང་ཡིན་ཞེས་བ་ལ། དེའི་དོན་ནི། རྗེ་སྤྱི་མ་འཁོར་དག་བ་རྣམས་བརྒྱད་དང་
བཅས་སྟོ་བྲག་བྲ་བོ་དགོན་པར་ཤེབས་བ་ན། གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེས། འོས་
ཁ་རྗེས་བྱིའི་བྱམས་པ་ལ་ཆོས་གོས་རྣམས་གསུམ་ལྟུང་བཟེད་མཁར་གསལ་
རྣམས་ཕུལ་ན། འདུལ་བའི་ཀྱན་སྒྲིབ་ལ་བཞེན་ནས་བསྟན་བ་ལ་ཕན་བ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འོང་གསུང་བ་བཞིན། སྟོ་བྲག་ནས་ཆངས་ཅོད་མ་མཛད་ནས་ཕུལ་
སྐབས། རྗེས་བྱིའི་བྱམས་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་པས་དང་

བའི་ཡིད། ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སླེབས་པར་བགྱིས་ན་ཡང་། །གནས་གྱིས་བསྐྱལ་
ཞིང་སྐར་ཡང་དབེན་པའི་རྟོ། །རབ་དུ་ཐུང་ཕྱིར་ཐག་རིང་གནས་སུ་ནི། །འཇུག་
པར་འདོད་ཀྱང་ལུས་གྱིས་བགྲོད་མ་རུས། །དེའི་དོན་ནི། རྗེར་ཕྱིའི་བྱམས་པ་
བཞུགས་པའི་གནས་དང་། དེའི་ཆེ་ཆེ་སྤྲ་མ་བཞུགས་པའི་གནས་གཉིས་ཐག་
རིང་ཞིང་བར་དུ་གནས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པས་གནས་གྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་། ད་
དུང་གནས་དབེན་པར་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་རོ་ཐུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་གར་
ཤིང་གི་རི་ལ་སོགས་པ་ས་ཐག་རིང་པོར་བགྲོད་པར་འདོད་པས། ད་ལྟ་འབྲལ་
དུ་ལུས་གྱིས་བྲོད་གྱི་དུང་དུ་བགྲོད་པར་མ་རུས་པས། དེ་སྦྲད་བསོད་ནམས་
ཞིང་གི་དམ་པ་བྲོད། །མཉེས་པར་བགྱི་སྦྲད་ལྷག་བསམ་དག་པ་ཡིས། །རིན་
ཆེན་ས་ལེ་སྤྲུམ་དང་ལྟ་ཡི་དར། །དགོ་སྦྱོང་ནམས་ལ་ཐུབ་པས་བསྐྱལ་པ་
ཡི། །ཆོས་གོས་གསུམ་དང་གསེལ་བྱེད་དང་སྤོང་སྦྱོང། །གཞན་ཡང་ཉིང་འཛིན་
སྦོན་ལམ་གྱིས་སྦྱལ་བའི། །བཀོད་ལེགས་ཡིད་འཕྲོག་མཆོད་པ་ནམ་མཁའི་
བྲོན། །ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ་རྟེན་གཉིས་གཙོ་བོ་ལ། །ཞེན་མེད་མ་ཆགས་སྒོ་
ཡིས་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་
དོགས་ལ་གཟིགས་དང་ཤེས་པར་འགྱུར་རྟོ། །ཡང་རྗེའི་གསུང་རབ་ལས། ལྷང་
ཤས་ལ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་གནང་བ་འདི། ཆོས་བརྒྱད་དཀར་ནག་
ཁ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་གམ་ཞེས་པ་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཆེ་འདིའི་
ལྷང་ཤས་ཞེས་དང་། ཕྱི་མའི་ལྷང་ཤས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས། ལྷང་ཤས་ལ་དཀར་

ནག་ཁ་གསུམ་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་འད-
མ་མཐོང་མོད། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ། ཆོངས་
པ། དབང་ལྷག །བྱུང་འབྱུག །དགའ་རབ་དབང་ལྷག །བརྒྱ་གྲིན་འཁོར་ལོས་
སྒྱུར་རྒྱལ་སོགས་ལྷ་མའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར། ལོངས་སྤྱོད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྟོག་པའི་སྒྲུང་
ཤས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་ཆོས་བརྒྱད་དང་། སྤང་ཤས་
དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་འདྲ་ཡང་ཕྱི་མའི་སྤང་ཤས་ལ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་
འབྱེད་དཀར་བ་འདྲ་ཞིང་། ལྷ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས་སྤྱིར་འཆི་བ་
འན་པ་དང་། བྱུང་པར་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་ཀྱིས་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་གཞོན་པར་
གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ལྷ་མའི་བདེ་བ་དོན་གཉེར་ཆོས་བརྒྱད་དུ་བཞག་ན་སྤྱེས་
བུ་ཚུང་དུ་འཇུག་པས་འགྲོ་ལས་འབྲས་སྟོབས་བཞེད་པ་ཤལས་སྟོམ་ཐམས་ཅད་
ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པར་སོང་བས་རྫོ་བོ་རྗེ་དང་འབྲོམ་སོགས་
ཀྱི་གསུང་རིགས་དང་ཚུང་མི་མ་ཐུན་པ་འདྲ་བས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱ། རང་
གི་གོ་ཆོད་ལྟར་ན་སྤང་ཤས་ནི་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་གང་གི་ཡིན་ཀྱང་སྤིང་པའི་ཐུན་
ཆོགས་ལ་དོན་གཉེར་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དངོས་སམ་དེའི་ཆར་གཏོགས་ཤིག་ལ་
བྱེད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཅེས་པ་ནི། དུད་འགྲོ་ཚུན་ཆད་ཆོས་ལ་སྒོ་
ཁ་མ་སྟོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ངང་
ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་མ་ཤི་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་བདེ་བ། རྟེན་པ། བསྟོད་པ། གྲགས་པ་བཞི་

འདོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་བཞི་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་སྒོ་འབྲུང་བ་
དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཕྱོགས་བཞི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཕྱོག་ཕྱོགས་བཞི་
སེལ་བའི་ཐབས་སྟོག་གཙོད་སྟོགས་མི་དགེ་བ་ཁོ་ནས་བྱེད་ན་ཆོས་བརྒྱད་ནག་
པོ་དང་། དགེ་སྤྲིག་འདྲེས་མས་བྱེད་ན་ཁ་ཐོ་དང་། ཆོས་འཆད་དབང་བསྐྱར་
སྟོགས་དགེ་བ་ཁོ་ནས་བྱེད་ན་ཆོས་བརྒྱད་དཀར་པོར་འཛོག་པ་ཐོག་མའི་སྒོ་
སྒྲིང་སྟོགས་ལ་བལྟས་ན་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་ལགས་སོ། །

ཡང་ཞལ་ལུང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡས་མས་གཉིས་ཀར་སྐྱབས་ལུལ་གྱི་
གཙོ་པོ་སྐྱབ་པའི་དབང་པོ་ལ་གདན་སེང་ཁྲི་བད་གདན། སྐས་སྒོབ་སྟོགས་
ལ་ཆེ་གདན། ཡི་དམ་བཀའ་སྡོད་བཅས་པ་ལ་ཉི་གདན་གསལ་འདེབས་སྟོལ་
འདུག་པ་རྗེའི་དགོངས་པ་ཨེ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ཆོགས་ཞིང་གསལ་
འདེབས་ཚུལ་ལ་གཙང་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བརྒྱད་པ་རྣམས་སེང་ཁྲི་
ཆེན་པོ་བྱ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་ཆོགས་ཞིང་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པ་གསལ་འདེབས་
ཤིང་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་རང་གི་གདན་ལ་བད་ཆེ་བད་ཉི་ལྔ་ཆོགས་མཛད་
པ་བཞིན་ཞལ་ལུང་གི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཆེ་བ་སྐྱབ་ཁང་
རྗེ་མི་གསུང་། རོ་སྟན་མཁན་ཆེན་སྒོ་བཟང་མཁས་བཙུན་ནས་བརྒྱད་པ་རྣམས།
ས་གཞི་ལག་མཐེལ་ལྟར་ཁོད་སྟོམས་པའི་སྟེང་དུ་སེང་གས་བཏེག་པའི་རིན་
པོ་ཆེའི་ཁྲི་རྒྱ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གངས་དང་མཉམ་པ་རྒྱབ་མདུན་དང་མཐོ་དམའི་
རྣམ་པས་བང་རིམ་གྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུའི་སྟེང་དར་ཐབ་གྱི་གདན་དང་། མདུན་དུ་

ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་རྒྱུང་གདན་མཛད་པར་འདུག་པ་ཞེས་
ཡུང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ག་ཡིན་ནམ་སྟུམ། རྩེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་
པ་ལུགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད།

ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྡན་ཡིན་ན་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལྡན་ཡིན་ཨེ་དགོས་
ཞེས་པ་ནི། མི་དགོས་ཏེ་སྒྲགས་སྒྲོམ་དང་། ཡུང་སྒྲོམ་གྱི་འཕྲོལ་པས་མི་གཏོང་
ཞིང་། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལྷ་ཡང་ཡོད། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
ལྷ་མེད་ཅིང་། གཉིས་པས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་དང་གྲུས་པའི་དགེ་སློང་
ནི། འདུལ་བའི་སྤྲེ་སྒྲོད་དག་ལས་བཀག་། ཅེས་དང་། གཉིས་པས་ཉམས་པ་དག་
གིས་གཏོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དགོངས་འབྲེལ་ཡུང་རིགས་གཏོར་
མཛོད་ཀྱི་མཆོད་བཛོད་དུ། བདེན་གསུམ་མཁའ་ཁྲབ་ཆོས་ཡུང་སྙིང་པོའི་
དོན། ཞེས་པ་ཅི་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། འདིའི་བདེན་གསུམ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་འཇམ་
དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་གསུང་ལུགས་ལ་བྱེད་པ་འདྲ་གསུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཐེག་
གསུམ་ཟེར་རྒྱུ་ལ་ཡི་གེ་འོར་བ་འདྲ་གསུང་། རང་གི་བསམ་ཆོད་ནི་སངས་
རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེན་པ་ཁོ་ན་གསུང་བ་དེས་བདེན་པར་གསུང་བའི་
མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་དོན་ཟེར་རྒྱུའི་ང་དང་མཐོར་བ་འདྲ་སྟུམ་མོ། །

ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ཡུང་རིགས་གཏོར་མཛོད་འདི་དང་། བཤེས་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ཚོམ་པ་དམ་བཅའི་གསུང་བཤད་སྐབས།

ལམ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་དང་། ལྷ་བའི་སྐབས། ལྷོང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་
གོ་བ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། དེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་འཛིན་པ། ཞེས་
པའི་དེས་ཤེས་བཅས་ལ་མི་འདྲ་ཙམ་དེའི་གསུང་བཤད་གནང་འདུག་སྟེ་
བ་བྱུང་བ་སྟན་བྱར་གོ་ལོག་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བ་ནི། ཚུམ་བ་དམ་བཅའི་
སྐབས་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་དང་། མཆན་འགྲེལ་ཏུ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
ཀྱན་གྱི་སྟོང་པོའི་དོན། ཞེས་པ་དེས་འབྱུང་དང་། རྒྱལ་སྐས་དམ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱགས་པའི་ལམ། ཞེས་པ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྐལ་ལྷན་ཐར་འདོད་
རྣམས་ཀྱི་འདུག་དོགས་མཆོག་། ཅེས་པ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལ་ངོས་བཟུང་ཞིང་།
བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྟོང་པོའི་དོན་དང་། རྒྱལ་
སྐས་དམ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱགས་པའི་ལམ་དང་། སྐལ་ལྷན་ཐར་འདོད་རྣམས་
ཀྱི་འདུག་དོགས་མཆོག་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཞེས་བསྐྱགས་
བཅོད་གསུམ་ཀ་ལམ་གསུམ་ཀ་ལ་སྦྱར་འདུག་པས་གསུང་བཤད་ཅུང་ཟད་མི་
འདྲ་ཙམ་མཆིས། ལྷོང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བའི་དོན་ལ། ཆོག་བྱུང་མི་འདྲ་
བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ནི་བྱུང་བར་མི་འདུག་སྟེ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོས། རང་
གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་ཁས་ལེན་དང་བྲལ་བའི་གསུང་། བཤ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་བ་ཡང་དག་གིས་བཏགས་
དོན་བཅའ་ཆེ་ཉིད་རྒྱའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་སྒོ་ཡུལ་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་
ཅིང་། དག་ཏུ་ཡང་བདེན་བྱུབ་ཀྱི་ཁས་ལེན་དང་བྲལ་བའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལ།

རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་དང་། རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ཉེད་པ་གཉིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དོན་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱན་འཛིག་ན། །ཞེས་
པའི་དེས་ཤེས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཆེ་བར་འདུག་སྟེ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས།
དེས་ཤེས་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ལ་ངོས་
བཟུང་ནས། ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཞེས་པ་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ཚོད་དང་ཡུལ་
ལ་ངོས་བཟུང་། བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེས་
པ་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་གྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
པ་ཀུན་འཛིག་ཐུབ་པ་སྟེ་ཞེས་དེས་ཤེས་བདེན་འཛིན་ལ་ངོས་བཟུང་འདུག་
པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཞལ་ལུང་གི་པར་བྱིན་དུག་གི་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་ལ་བལྟས་
པའི་གངས་དེས་སྐབས། སྤྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་གསུམ་གྱིས་རང་
དོན། ཤེས་རབ་བསམ་གཏན་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་གྱིས་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་ལ་
བལྟས་པའི་གངས་དེས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་པར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་
དུ་བཤད་པ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་མི་མཐུན་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། འདི་
ནི་སྤྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན། ཤེས་རབ་བསམ་
གཏན་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་ཏེ་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ལ་བལྟས་
པའི་གངས་དེས་ཟེར་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་མདོ་སྟེ་བྱིན་གྱི་
འགྲུལ་པ་སོགས་ལས་འགྱུར་བའི་བྱིར། སྟོད་སྤང་མང་པོར་འདིས་མཆོན་ཡིག་

སྒྲིན་འདྲ་བ་འགའ་རེ་འདུག་པ་ཡི་གོ་མང་བས་འདྲིགས་ནས་མ་བྲིས།

ཡང་ད་ལྟ་བར་མ་རབ་བྱང་ཟེར་བ་འདིའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་དང་རྟེན་དེ་རབ་
བྱང་དང་ཁྲིམ་པ་གང་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། བར་མ་རབ་བྱང་གི་
རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། བྱང་སྒྲིམ། སྒྲགས་སྒྲིམ་ཅི་
ཡང་འོང་ཞིང་། བར་མ་རབ་བྱང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ལས། སྒྲིམ་པའི་ཐ་སྟངས་
ནི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་དང་མཁས་པའི་གསུང་ལས་འབྱུང་བ་མ་མཐོང་
ངོ་། རྟེན་ནི་རབ་བྱང་ཡིན་ཅེན་རབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལས་འོས་ཅི་ཡོད། རབ་
བྱང་སྒྲེ་ལྗེ་ནང་ནས་ནི་དགོ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་སོ། །

ཡང་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བཞིར་ལམ་གྱིས་འབྲེལ་ཤེས་པ་ངའི་སྒྲིམ་
ཞེས་པའི་བྱ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། སྒྲེས་བྱ་འབྲིང་གི་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པ་རྣམ་དག་འཁོར་བཅས་ཡན་བྱ་གཅིག །མན་ངག་བདུན་བསྟན་བྱ་
པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་བྱ་གཅིག །ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མཐའ་བྲལ་
ལྟ་བའི་སྒྲོར་བྱ་གཅིག །གསང་སྒྲགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་སྒྲོར་བྱ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་
པས། ལམ་རིམ་ན་གསུང་འདི་དབྱེད་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཞེས་རྩེ་སྒྲིམ་དགོ་ལེགས་མཆན་ཅན་ལས་ལན་མང་དུ་ཐོས་པ་ལགས་
སོ། །

ཡང་སྤྱིར་སྟོང་པ་དང་མེད་པ་དོན་ཨི་གཅིག་ཅེས་པ་ནི། སྟོང་པ་དང་མེད་པ་
དོན་གཅིག་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་དོན་མི་གཅིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་རྒྱ་

མཚན་ཡང་དག་མ་ངེས་ལགས། ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཚོས་ཉིད་དོན་ཨེ་
གཅིག་ཅེས་པ་ནི། དོན་གཅིག་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་
པ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་ལོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པས་རྗེ་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་གནས་ཤིང་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་པས། ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་
ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར།

ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གཉིས་ཀ་ཨེ་
ཡིན་ཞེས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་རང་
བཞིན་གྱི་བྱི་མ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་
དག་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྤང་ཞིང་ཞེན་
པ་ནི་སྟོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་གྱིས་ལྷག་མ་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་དག་པའི་བྱིར་ལོ། །

ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པར། བཟ་ཤིས་ན་ནག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞིན། །ཞེས་
པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། རྗེ་སྤྲུལ་པའི་རྟེན་ཆེན་ལས། བཟ་ཤིས་
པའི་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། རྣ་ནག་མ་སྟེ་བཟ་མི་ཤིས་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་

དུ་མི་འགྲོགས་པ་དེ་ལྟར་ཉེ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིམས་ཡོངས་སུ་དག་པས་དབང་
དུ་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གཉིས་པ་བ་དེ་ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་དང་
ལྷན་དུ་གནས་པར་མི་འདོད་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། བཟ་ཤེས་མ་
གང་དུ་ཞུགས་པའི་བྱིམ་དུ་རྣ་ནག་མ་ཡང་གདོན་མི་ཟར་ཡོད་དེ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འདིར་བཤད་བ་གཉིས་མི་འགལ་ཉེ། དེར་ནི་མིང་དེ་དང་ལྷན་པའི་གང་
ཟག་གཉིས་ལ་དགོངས་ལ། འདིར་ནི་རྣ་ནག་མ་ཞེས་བ་བཟ་མི་ཤེས་པའི་མིང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་ལགས།

ཡང་འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་ལ་
རིགས་པ་དང་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་ཅི་འདྲ་ཡོད་ཅེས་བ་ནི། དེའི་རིགས་པ་ནི་བྱི་མ་
རྣམས་སློ་བུར་བ་དང་། གཉེན་པོས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པ་སོགས། རྣམ་བཤད་
སྒྲིང་པོ་རྒྱན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལུང་ནི། ས་བོན་ཐོག་མཐའ་ཡོད་མིན་
ཡང་། །མེས་བསྐྱེད་པས་ན་བྱི་མཐའ་མཐོང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་
ཀྱང་། །བདག་མེད་མཐོང་ཆེ་བྱི་མཐའ་མཐོང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འཁོར་བ་
མཐའ་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ། རིགས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་
བརྒྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱངས་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་བརྒྱས་ཉུང་དུ་སོང་བར་
ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོག་མ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་
མང་ཉུང་གི་ཆད་ཡོད་པར་ཐལ། ཉུགས་དེའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་
ནས་འདི་ཙམ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆད་མེད་ན། རྗེས་སོང་འདི་ཙམ་གྱི་ཉུང་དུ་སོང་

ཞེས་པའི་ཆད་འཛོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུང་ནི། མདོ་སྤྱད་
པ་ལས། མ་རིག་འབྱུང་འཁོར་འདི་ལ་ཟད་མེད་འཕེལ་བ་མེད། །ཅེས་དང་།
བཟང་སྤྱོད་ལས། ཉན་མཁའ་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་རིམ་ཅན་པར། །སེམས་ཅན་
མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་སོ། །ཁྲ་མའི་མན་ངག་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་མཐའ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། མེད་ཀྱང་རུང་། དེད་རང་གི་ངོས་
ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་མཆན་ཉིད་པ་ནས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ན་འཁོར་བ་
མཐའ་ཅན་ཡིན། དེ་བར་དུ་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་ཡིན། དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་མེད་ཤེས་པར་བྱའོ་གསུངས་ཏེ་དབུ་མ་བཞི་
བརྒྱ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་ཡོད་དོ། །

ཡང་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་སྤྱོད་སྐབས་སུ་གཙུག་ལྷན་གྱིས་ལ་བྱི་བ་འགའ་
ཞིག་འདུག་པའི་ལན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འབུལ་ན། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གཞིར་
བཞག་པ་ལ། དལ་འབྱོར་ཡན་ཐུན་དངོས་གཞི་བྱེད་ན། སྤྱོད་འགྲོ་ལ་སྤྱོར་
བའི་ཆོས་དུག་མི་ཆང་ཞིང་། དལ་འབྱོར་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་བར་གྱི་དམིགས་
སྤྱོར་གང་ལ་ཡང་། སྤྱོད་འགྲོ་སྤྱོར་བའི་ཆོས་དུག་དངོས་གཞི་སྐབས་སུ་བབ་
པའི་དམིགས་སྤྱོར་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་འཛོག་གིས་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་ནས།
མཐུག་བསྐྱོར་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྒྱས་འདེབས་བྱས་ནས་སུན་མཆོམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་
འཐུག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་ནི། དལ་འབྱོར་ལ་སུན་བཞིར་བཅད་ནས་སྤྱོད་བ་
འཐོན་པར་སྤྱོད་ཆེ། དཔེར་ན་ཐོ་རངས་ཀྱི་སུན་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ཁང་གི་དོར་བྱས་

སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཟམ་པ་སྦྱར་བའི་ཆོས་དང་པོ། མཆོད་པ་གཡོ་མེད་
ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཞུགས་པ་གཉིས་པ། བདེ་བའི་སྟན་ལ་འཁོད་ནས་
རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་གསུམ་པ། ཟླ་མ་དང་
སྟོབ་མའི་མཆོན་ཉིད་བསམས་ནས་བསམས་པས་བསྟེན་ཚུལ། སྦྱར་བས་བསྟེན་
ཚུལ། སྦྱར་བས་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་སྦྱར་
བའི་ཆོས་བཞི་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ་ལྔ་པ། དེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་
བྱས་ཏེ་རྒྱས་པར་ན་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས། མདོར་བསྟུན་དོན་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་བྱུག་པ། དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་སྟོན་བྱ་སོང་ནས།
དངོས་གཞི་ལ། དལ་འབྱོར་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་བབྱུང་པ། དོན་ཆེ་བ། རྟེན་དཀའ་བ་ལ་
དཔེ་རྒྱུ་འབྲས་བུའི་སྟོན་སྟེན་དཀའ་ཚུལ་རྣམས་གངས་དང་གོ་རིམ་རེས་རེས་
བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་བསྟོ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་འདེབས། ཐུན་མཆོམས་ལ་
འབྱུག། །དེ་ནས་སྤྱོད་ཐུན་ལ་གནས་ཁང་གི་དོར་དགོས་མི་དགོས་གཟིགས།
སྦྱར་བའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཐོ་རངས་ལྟར་བྱས་ནས། དངོས་གཞི་དང་མཐུག་
མ་ཐུན་མཆོམས་རྣམས་སྤྱོད་པ་མཛེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེས་ཕྱི་ཤོ་སྟོང་དེ་
ཐུན་བཞིར་བཅད་ནས་དལ་འབྱོར་ལ་སྦྱོར་བ་མ་ཐོན་བར་བསྟོམ། དེ་ནས་འཆི་
བ་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོབ་ན་སྦྱར་བ་དང་མཐུག་ཐུན་མཆོམས་དལ་འབྱོར་ལྟར་ལ།
དངོས་གཞིའི་སྐབས། འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་སྟོར་རྒྱས་པར་བསྟོམ་པ་ནས། ལྷག་
མཐོང་གི་སྐབས། སྦྱར་བ་དང་མཐུག་ཐུན་མཆོམས་རྣམས་དལ་འབྱོར་ལྟར་ལ།

དངོས་གཞི་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་པར་བསྐྱོམ་བ་ཡིན། གློ་ཅལ་
དགའ་མོ་ཡོད་ན་དཔེར་ན་མན་ངག་བདུན་ལ་སྤྱོད་གྱི་དངོས་གཞི་བྱེད་ཆེ་སྤྱོད་
བ་རྣམས་སོང་ནས། དལ་འབྱོར་ནས་བཟུང་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་དམིགས་
པའི་འགག་སྒྲོམ་ལ་ཤར་སྒྲོམ་ཞིག་བྱས་ནས། དངོས་གཞི་མན་ངག་བདུན་རྒྱས་
པར་བསྐྱོམས་པའི་མཐར་པར་ཕྱིན་བྱུག་ལ་ཤར་སྒྲོམ་བྱེད་དེ་སྤྱོད་རེ་རེ་ལ་འང་
ལམ་རིམ་ཆར་རེ་འགྲོ་བ་བྱེད། དེ་ལྟར་སྤྱོད་བཞིར་གཙོད་ལུགས་མ་གོ་བར།
དེ་རིང་ད་ནང་ཞལ་ལུང་གི་མགོ་ནས་ཆོག་ཡིད་འདོན་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་གང་ཆར་
བྱས་མཆོམས་བཞག། །ཕྱ་རོ་དེའི་འཕྲོན་ནས་བསྐྱུངས། དེ་རིང་གང་མ་ཆར་བའི་
འཕྲོན་སང་ཡིད་འདོན་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་ཆར་གྲངས་གསོག་བ་ནི། ལམ་རིམ་
གྱི་ཁྲིད་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་རྟགས་གསལ་གང་ཡང་མ་རིག་བ་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལ་
པན་ཡོན་མེད་ཟེར་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་རེ་རེ་བཞིན་ནས་སྤྱོད་དངོས་རྗེས་
གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད་བ་ནི་གློ་མ་གོམས་རིང་ལ་དཀའ་བ་འདྲ་ཞིག་འོང་ནའང་།
མཉན་ན་ཆོག་མི་ཟེན། བསམས་ན་དོན་མི་གོ་བསྐྱོམས་ན་རྒྱུད་ལ་མི་སྤྱེ་བའི་
གློ་འི་མ་སྤྱེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་དུས་སུ་ཞིང་གི་མ་སྤྱེ་ལ་བཞེན་བ་མན་ངག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྣམ་གང་ཟེན་ཟེན་དང་། སྤང་བ་ལ་གང་
བྱ་བྱེད་བྱས་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ཡང་གང་ཟེན་ཟེན་ནས་དམིགས་
པ་ལ་བསྐྱུངས་ན་རང་རྗེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དགོ་བའི་དམིགས་པ་གྲངས་འདི་
ཅེས་དང་གོ་རིམ་འདི་བཞིན་གཏོང་སྟེ་མ་ནས་བཏང་ཡང་འགྲོར་མི་ཉན་པས་རྗེ་

ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་གོགས་ཆེན་
པོར་འགྱུར་ཞིང་། དང་པོ་ནས་ལང་དུ་སོང་བས་ཆེ་མེད་པའི་དགོ་སྒྲིལ་ཅན་
དུ་འགྲོ་ལ་ཞེས་གསུང་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བས། དེ་ལྷར་མི་བྱ་བར། ལུང་དེའི་
འཕྲོན་ས། དེས་ན་ཐོག་མར་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གངས་
དང་གོ་རིམ་ངེས་ངེས་བྱ། དེ་ནས་རིམ་ལྷར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་
བཏང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་འགའ་ཞིག་བཏང་ལ། རིམ་ལྷར་ངེས་
པར་བྱས་པ་དེ་ལས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་དྲན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པར་བསྐྱུང་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །མདོར་ན་མགོ་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས། ལྷག་མཐོང་གི་བར་ལ་སྤྱན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རིམ་ལྷར་བ་
སྤྱན་མཆོམས་སུ་རིམ་ལྷར་བ། སྤྱན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲིང་དངོས་མཁུག་གསུམ་
བྱེད་ཚུལ་དང་བཅས་པ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་སྒྲིང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་
པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་དང་དེ་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྷར་རང་གི་འདོད་པ་གཙོ་བོར་མ་བྱས་པར་སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་ཆ་བཞག་བྱས་ན་
ཆོས་ནས་རིམ་ལྷག་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྨྲ་
པོ་བཀོད་པ་ལས། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆོག་དང་མི་འགལ་བར་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

ལུང་ཆེན་ལྷ་ལམ་བསྒྲོད་པའི་གཤོག་རྩལ་ལ། །འགྲན་པ་མིན་ཡང་འགྲན་

ལྷར་སྤྱང་བྱའང་འབྱུང། །དེ་བཞིན་མཁས་ཀྱིས་ལེགས་བཤད་འབེལ་གཏམ་
ལ། །འགྲན་བ་མིན་ཡང་འགྲན་བཞིན་བདག་གིས་འབད། །དེ་ལས་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་ཆ་མཆིས་པ། །སྒྲ་མའི་ཟིན་ཏེ་སྒྲ་མ་མཉེས་བྱིར་བསྟོ། །ཉེས་པར་
བཤད་ཀྱིས་བདག་གི་སྒྲོ་སྒྲིན་ཏེ། །མཁས་པ་ཀྱིས་ལ་སྦྱིང་ནས་བཤགས་
པར་བགྱ། །རྫོང་འཆང་དབང་སྒྲ་མའི་གསུང་ལྷིད་ཀྱིས། །བདག་སྒྲོ་ཞོན་པའི་
རྩལ་རྩའི་ཞབས་བསེལ་འདིས། །རི་སུལ་དབེན་པའི་ཐ་གུའི་ལྟོ་བ་ཅན། །དབྱེས་
ནས་ཐབས་ཤེས་གོམ་སྟོབས་བསྟོད་པར་ཤོག། །མཆྌལྟོ། །

༡༡། །བྱ་ཁྱུང་དཀའ་བཅུ་སྒྲོ་བཟང་རབ་བརྟན་གྱི་བྱིས་ལན།

བྱ་ཁྱུང་དཀའ་བཅུ་སྒྲོ་བཟང་རབ་བརྟན་གྱིས་བྱི་བ་མཛད་པའི་ལན་རང་
གི་བསམ་ཆོད་ལུལ་ན། །སོ་ཐར་པམ་པ་ལ་འཆབ་བཅས་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། །དེ་
སྟོམ་པའི་གཏོང་རྒྱར་མདོ་སྟེ་བ་ཡན་གྱིས་འདོད་པ་དང་། །བྱེ་སྦྱའི་ལུགས་
ལ་ཡང་བོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་སྟེ་མ་ཀྱིས་དེ་དང་མཐུན་པ་དང་། །ཁ་ཆེ་བྱེ་སྦྱའི་
ལུགས་ལ་འཆབ་བཅས་འཆབ་མེད་གཉིས་ཀ་པམ་པར་འདོད་ཀྱང་གཏོང་རྒྱར་
མི་འདོད་ལ། །དེ་དག་སྦྱའི་ལུགས་ལ་སོ་ཐར་པམ་པ་འཆབ་བཅས་སམ་པམ་འདྲ་
འཆབ་བཅས་བྱུང་བྱིན། །པམ་པ་བྱུང་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རིན་
པོ་ཆེ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ན་སྤྱར་སྟོམ་པ་སྤྱང་དུ་ཡོད་པ་དང་། །དམིགས་བསལ་
དེ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཆེ་དེ་ལ་སྟོམ་པ་གསར་དུ་སྤྱང་དུ་མེད་པ་བྱུང་རྒྱུ་གཞུང་

ལམ་ན་རྗེ་སྒྲ་མས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། བར་ཆད་མ་ངེས་པར་ནི་རབ་
བྱུང་དང་བསྐྱེན་རྫོགས་ད་ཆོག་ལ་བྱར་མེད་ལ། དེའི་ཆེ་ཙམ་འདི་ལྟར་བ་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་ནམ་ཟེར་བའི་ཆེ་སྒྲ་པམ་བ་བྱུང་བའི་བསྐྱེན་བྱ་དེས་ཅི་སྤྱོད་
པ་ཉིད་པས་རྒྱུད་བཀག་པ་དང་ཙམ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོམ་པ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་
འདུལ་བ་ཀྱན་ན་གསལ་མོད། མང་དུ་ཁྱེ་ཅི་དགོས། རང་ཅག་གི་བཀའ་བློན་
མཉམ་མེད་སྐྱབ་ཁང་རྗེ་ནི་པམ་བ་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱེན་པ་ག་ནས་བསྐྱེད། སྐལ་
བ་བཟང་བཟང་བྱས་ནས་བསྐྱེན་བསྐྱེད་བྱེད་ཟེར་བ་ལ་ཡང་། དེ་འདྲ་འདུལ་བ་
ནས་མ་བཤད་གསུང་གསན་དགོངས་མི་མཛད་པར་འདུག །འགག་བསྐྱེན་ཆེ་
ས་གཉན་ས་སུ་ཅི་བྱེད་བྱུང་སངས་རྒྱས་ལ་ཆ་འདྲིག་འཆོལ། ཉམས་པ་གྲལ་
དུ་འདུས་པ་ལ། ལས་གྲལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་དག་དུ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་
ལས་འཆགས་པ། མཁན་པོ་ཉམས་པ་ལ་བསྐྱེན་བྱས་རྣམ་དག་དུ་ཡིད་ཆེས་
ན་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་ལ་ཉམས་པ་ལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དེར་འདུ་
ཤེས་བཞིན་དུ་ལས་མི་འཆགས་པ་ཡིན་སྟེ་ལགས། གསོ་སྦྱང་སྐབས་སོ་ཐར་
བྱི་མདོ་འདོན་ཚུལ། ཅི་འདི་ལ་ཞེས་སོགས་ལ་འདི་དོས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཆེ་བ་འགའ་རེ་
ཡང་ཆོད་ཆོད་བྱེད་མཁན་མང་བར་མཐོང་། འོན་ཀྱང་མདོ་རང་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་
པ་ལྟར་མཐར་ཆགས་སུ་བཏོན་པ་ཉིད་ལ་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་ངེས་པ་
ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། བམ་པོ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། ཅི་འདི་ལ་བྱེད་ཡོངས་སུ་དག་གམ་
ཞེས་འབྲིའོ། ཅི་འདི་ལ་བྱེད་ཡོངས་སུ་དག་གམ་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་

འདིལོ། །འདི་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡོངས་སུ་དག་ན་འདི་ལྟར་ཅང་མི་སྤྲོ་བས་དེ་
དེ་བཞིན་དུ་འདྲིན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་སོ་སོ་ཐར་པའི་གཞུང་ལས་ངེ་སྐད་
འབྱུང་བ་ཁོན་བཞིན་གོ་ངེས་དང་ཆོག་མ་འཁྲུལ་བར་ལན་གཅིག་གཏོན་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལན་གཅིག་སྟོན་པ་ཉིད་ནི་བློ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལན་གཉིས་
ལན་གསུམ་དུ་བློ་ཞེས་སྟོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་གསུམ་བསྐྱགས་པར་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ལ་ཆ་འཛོག་མཛོད། ཆེ་དང་
ལྡན་པ་དག་བདག་ཅག་གསོ་སྦྱང་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། དེ་དེ་བཞིན་དུ་འདྲིན་ཏོ་
ཞེས་པའི་བར་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་ཚུལ་ལྟ་ལས་སྐྱེད་གཞི་འདོན་པ་དང་།
སྐད་མ་ནས་ཐོས་པར་འགྱུར་རེའི་བར་སྟེ་ཆོན་ལྷག་མ་ཐོས་བསྐྱགས་སུ་འདོན་
ཚུལ་ཡིན་པས། ཅི་འདི་ལ་ནས་ཐོས་པར་འགྱུར་རེའི་བར་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་དངོས་
མིན་ཡང་། དངོས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
དོན་ཕྱིར། ཞེས་པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དངོས་མིན་ཡང་དེ་དངོས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་
ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། དེ་བཏོན་པས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་དངོས་བཏོན་
པར་འཛོག་སྟེ། རས་ཡུག་གི་སྟེ་ཆོག་པས་རས་ཡུག་དངོས་ཆོག་པར་འཛོག་པ་
བཞིན་ནོ། །

རབ་བྱུང་བསྐྱབ་དུས། དང་པོར་མཐར་གོས་སྒྲ་གོས་སྟོད་དུ་བཞུགས་ནས་
གཡོགས་ཏེ་སྟོན་ལམ་བཟོད། སྤར་ཚུལ་བཞིན་རང་ངམ་གྲོགས་ཀྱི་བསྟོན་པར།
རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུས་གསུངས་མོད་ཀྱང་། འུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་འདུལ་ཤིག་

རིན་ཆེན་འབྲེང་བར། བསྐྱོན་ཐེངས་གཉིས་མི་བྱེད་པར། མཁན་པོ་རང་ངམ་
གྲོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱོན་པའི་ཆེ་སྐྱོན་ལམ་བཟོད་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་སྟམ་ལགས།

འདིགས་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་དུས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
གི་ཤར་གྱི་མཆན་མ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་ཅས་པའི་མཆན་མ་དེ་སྐྱབ་གཞི་
རྒྱལ་ཆོན་ནམ་རས་བྲིས་གང་ཡིན་དེའི་ཕྱག་མཆན་ནམ་སྐྱབ་བརྟན་གང་ཡོད་པ་
དེའི་རིགས་འདྲ་བྲི་མ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་མ་སྤངས་པའི་
སྐྱོན་འདུག་པ་དང་། གདན་བྱང་རེ་རེ་ཞེས་པའི་མཆོམས་དེར་གདན་དེ་ནམས་
ཀྱི་སྤང་དུ་ཕྱག་མཆན་ནམ། སྐྱབ་བརྟན་བསྐྱེད་ཆོག་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱོན་གཉིས་
གང་ཡང་མི་འདུག་སྟེ། སྐྱབ་གཞི་ལ་སྤྲལས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསམས་ནས་ཐ་
མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་སྤང་ཞེས་པའི། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་ལ་དེ་བདེན་པར་སྤང་ཞེན་
དང་། བཅ་ཆོས་རང་ག་བར་སྤང་ཞེན་གཉིས་ལས། བྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལྟ་བུས་རང་བཞིན་མེད་པར་
ངས་པའི་ཆེ། སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་སེམས་སྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ངོ་མོར་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཡོད་ན་དང་། མེད་ཀྱང་དེར་མོས་ནས་ཤེས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་དེས་གནས་ལུགས་སྤྲོད་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཆེ་ངས་ངོར་སྤྲོད་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་ཀྱང་སྤང་ངོར་གཉིས་སྤང་མ་བྱུང་
མོད་ཀྱང་། ངས་ངོ་དང་སྤང་ངོ་གཉིས་ཀར་གཉིས་སྤང་ཕྱ་མོ་ཡང་ལོག་པའི་རང་

གི་ཐོབ་བྱར་བྱར་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བྱར་
སྒྲུལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ངོ་སྒྲུལ་དུ་ཡུན་ཅི་རིང་འཛོག་། དེའི་ཆེ་སྒར་
ཀྱི་ཐ་མལ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཞེན་གཉིས་ཀ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལས་
མ་གཡོས་པར་སྐྱབ་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་མ་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟུང་
ནས་ཉེན་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དབུས་སུ་གཙུག་པོ་
མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་བསྐྱེད་དེ་རིག་མ་འདུ་བྱས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
ལྷ་རྣམས་མ་ལུས་པ་བསྐྱེད་ནས་སློབ་སྦྱང་ཆེ། གཏི་ཐུག་གཞིན་རྗེ་གཤེད་ལྷ་
བྱ་ལ་མཆོན་ན་སློས། དེན་བྱས་གཅིག་ཏུ་འདུས། ཤར་ཀྱི་རེ་མིག་གི་གདན་
ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒར་ནས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟུང་ནས་གཞི་ལ་
རྗེ་ལྷར་ཡོད་པ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་ཕྱག་མཆོན་ནས་སྐྱབ་རྒྱན་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་
པ་དེ་ལ་ཐེམ་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་ཆེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་གཏི་
ཐུག་གཞིན་རྗེ་གཤེད་དངོས་སུ་མོས། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་འགྲེལ་ཞིང་། བདག་
འདུག་གས་སློབ་མ་ལ་དབང་ཐེན་ནས་གཏང་རག་མཆོད་པ་བཟོད་གསོལ་བྲ།
རས་བྲིས་ཡིན་ན། ལྷ་དེ་དག་ལྷ་ནས་གཞི་ལ་རྗེ་ལྷར་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་བྱུར་
པར་མོས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་སྤྲ་མའི་བརྩ་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག ། བཤ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱད་པ་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་
ཕྱག་ལེན་ཡིན་འདུག་པས། དགོས་ལྷས་མེད་པའི་རྣམ་ཉོག་དང་། ཉོག་བཟོ་བྱེད་

པའི་ཚིག་ལ་དབྱ་འཁོར་མི་འཆའ་ལགས། དཔེར་ན་རང་ཐ་མལ་པ་འདི་སྐབ་
གཞིར་བྱས་ནས་བདག་བསྐྱེད་གི་གཙོ་བོ་དོན་མཛད་གས་བྱེད་སྐབ་པའི་ཚེ། ཡེ་
ཤེས་པ་བསྐྱེམ་པ་དང་མཆོད་བསྟོད་བྱེད་པ་རང་ཉིད་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་ཐ་མལ་
གི་སྒྲ་ཞེན་མ་སྐྱེད་ས་པར་འགྲོ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབ་གཞི་ཞེས་
པའི་གོ་དོན་དང་། དེ་ལ་ཉེན་བཟེན་པ་སྐབ་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པར་ཁྱེད་
གཞན་ཡང་སྐབ་གཞི་སྒྲགས་གཉིས་གི་དོན་བསམས་ནས་སྟོང་པར་སྐྱེད་ས་
པའི་ཚེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དེའི་ངེས་ངོར་ཆོས་ཅན་དེ་མི་སྒྲ་བ་ཡིན་གྱི། སྐབ་
གཞིའི་ཆོས་ཅན་དེ་མེད་པར་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་བསྒྲོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
ཡུལ་ཅན་དེ། ཆོས་ཅན་དེའི་འཛིག་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྗེ་ཡབ་སྐུས་
གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཆོས་མ་སྐྱ་བར་དབྱེད་ཅིག་གསུངས་པ་ལགས་སོ། །

ཐག་རིང་ཡུལ་ནས་སློ་ལྟན་བྱི་བའི་ཚིག་ །དོན་བཟང་དད་པ་རབ་བརྟན་
གིས་གནང་བར། །བསྟན་པའི་ཅ་བ་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་དང་། །བསྟན་པའི་
ཡང་ཅེ་དོན་མེག་པའི་གཞུང་། །དམ་པ་མང་པོའི་ལེགས་བཤད་ལ་བརྟན་
སྤྲུལ། །རང་པས་ཚུལ་ས་འོ་མ་ལེན་པ་བཞིན། །ལེགས་པར་དབྱེད་ལ་ལེགས་
པའི་ཕྱོགས་འཛིན་མཛོད། །དག་བས་འགྲོ་ཀུན་སོམ་ཉི་ལས་གྲོལ་ཤོག །དག་ལོ། །

ཡང་བྱིས་པར། མཛོན་པ་མཛོད་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་ཆ་དཔྱལ་གྱི་གནས་
ཡོད་པ་མི་མཐུན་པ་རི་ལྟར་ལགས་ཞེས་པ་ལ། མི་མཐུན་པ་བྱེད་རང་གིས་

དགོངས་པ་ལྟར་ཡོད་མོད་ཀྱང་ལམ་རིམ་ན་སའི་དངོས་གཞི་རྩི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།
དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མཛོད་དང་ས་སྤེལ་བཤད་ཚུལ་མི་མ་བུན་པ་མང་པོ་འདུག་
པ་ལ་མདོ་ཁྲུངས་སོ་སོར་ཡོད་པ་རང་གིས་མ་དེས་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་མི་འཚལ་
ལགས། ཡང་ལམ་རིམ་ལས་ཆོས་ཙམ་གྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ལས་ཆོས་ཙམ་
གྱི་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཆོས་ཙམ་གྱི་དོན་ནི་ཡན་
ལག་དེ་རྣམས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་རང་དབང་ཅན་མེད་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་
ཆོགས་པ་ན་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ་ལམ་
རིམ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་བྱུ་བ་ན་ཡང་ལས་
སོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་སྒར་བཤད་
པ་ལྟར་ཆོས་ཙམ་གྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ལས་ཆོས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་
དེ་རྣམས་འབྱུང་ཞེས་ཙམ་སྐྱས་གང་ཟག་གི་བདག་བྱེད་པ་པོ་གཙོད་པ་གསལ་
བར་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། ཆོས་ཙམ་དུ་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་འདུ་ཤེས་རི་ལྟར་
སྒྲོམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྒྲོབ་སྟེ།
འདི་ནི་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཙམ་དང་ཆོས་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་
ལ་ནི་གཤེ་བར་བྱེད་པའམ། ཁྲོ་བར་བྱེད་པའམ། དེག་པར་བྱེད་པའམ། མཆོང་
འབྲུ་བར་བྱེད་པའམ། བརྒྱད་བཀག་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཤེ་བར་བྱ་
བའམ། ཁྲོ་བར་བྱ་བའམ། བཞེག་པར་བྱ་བའམ། མཆོང་འབྲུ་བར་བྱ་བའམ།

བརྒྱད་བཀག་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའི་བདག་གམ། སེམས་ཅན་ནམ། སྟོག་གམ།
སྐྱེ་བ་པོ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་དེ་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་
ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ནི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཚེས་ཅམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ནི་གནས་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་སེམས་
ཅམ་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ས་སྡེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ཡན་སོར་
གནས་མཛད་འདུག་པས་དེའི་ལུགས་ལ་ཚེས་ཅམ་གྱི་དོན་མིང་རྒྱང་ཅམ་ལ་མི་
བྱེད་དེ་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་དོན་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
བཏགས་ཡོད་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གིས་བྱབ་པའི་གཞི་མ་ཐུག། ཀུན་གཞི་
རྒྱན་མ་ཆད་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཞིག་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་
པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་
རྒྱད་གྱི་ངའོ་སྟུམ་པའི་སྟོ་འདི་ལ་ང་སྟངས་ཅམ་པ་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ན་འཁར་
གཞོང་ན་ཞོ་གནས་པའམ་ལྟས་བྱིན་པ་ལང་དང་ལྟན་པ་ལྟར་མེད་གྱི། སྟོ་དེའི་ངོ་
ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཞིག་ལས་སྟོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོར་འདོད་དམ་སྟུམ་
པ་ལགས་སོ། །མཛུལོ། །

༡༡། །དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྐར་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཚུལ་ལེགས་ལ་
དང་ལྷ་མཆོད་འདོན་ཚུལ།

སྟོད་འདུག་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་མཉམ་ཤིང་གི། །ཞེས་སོགས་
གྱི་དོན་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་བྱས་ནས། དཔེར་ན། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ལ། དེར་
གསེར་གྱི་གཉམ་ཤིང་བྱག་པ་གཅིག་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་ལ་
བྱབ་ནས་འདུག་པ་རྒྱུད་ཆེན་པོས་རྒྱ་མཚོ་དཀྱུགས་པ་མཉམ་ཤིང་ཡང་སྟེང་
འོག་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀུན་ཏུ་གཡེངས་ལ། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རུས་སྤལ་ལོང་བ་
ཆེ་ཤིང་ཏུ་རིང་བ་ཞིག་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཅམ་མཚོའི་གཉིང་ལ་གཉིད་དུ་འགྲོ་ཞིང་།
སྐབས་སྐབས་ཆོད་ཆོད་གྱི་འབྲམས་ནས་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་དུ་སྒྲེདྲོག་ཅམ་བྱེད་པ་
ཞིག་ཡོད་ན་རུས་སྤལ་དེའི་སྒྲེ་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་དུ་གཉམ་ཤིང་གི་བྱ་གར་ཚུད་པ་
ཨེ་སྟེང་བྱས་ན་མི་སྟེང་པའི་རྒྱ་མཚོ་མང་། རྒྱ་མཚོ་ཁ་ཞེང་ཆེ་བས་མི་སྟེང་།
གསེར་གྱི་མཉམ་ཤིང་ལྷིད་ཆེ་བས་མཚོའི་ཁར་གཡེངས་མི་སྟེང་། དེ་སྟེང་གྲང་
གཉམ་ཤིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མི་འདུག་པས་མི་སྟེང་། རུས་སྤལ་རྒྱ་མཚོའི་
གཉིང་དུ་གཉིད་ལ་འགྲོ་བས་མི་སྟེང་། མིག་མེད་པས་མི་སྟེང་། རྒྱ་མཚོའི་ཁར་
ཡུན་རིང་དུ་མི་འདུག་པས་མི་སྟེང་དོ། །འོན་ཀྱང་སྐབས་ལེགས་ན་ཚུད་པར་
འགྱུར་པོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲེལ། །དལ་འབྱོར་གྱི་
རྟེན་ལ་ཨ་མ་བྱེད་པའི་ལས་བསགས་པའི་རང་གི་མ་ནི་གཉམ་ཤིང་དང་འབྲེལ།

དེའི་མངལ་སྒོ་ནི་བྲག་པ་གཅིག་པ་དང་འདྲ། རང་གི་ང་ཙམ་པོ་ནི་རུས་སྤལ་
ལོང་བ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་གཉའ་ཤིང་པལ་ཆེར་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་ནས་འདུག་པ་
བཞིན་དུ་རང་གི་དེ་འདྲའི་མ་པལ་ཆེར་ངན་སོང་དུ་གནས་པའོ། །གཉའ་ཤིང་
རང་དབང་མེད་པར་རྒྱང་གིས་སྤྱོད་པ་མཆམས་སྟེང་འོག་ཀྱན་ཏུ་གཡེང་བ་
ལྟར། རང་གི་མ་པལ་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བའི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
མཆམས་སྟེང་འོག་ཀྱན་ཏུ་སྤྱེ་བའོ། །རུས་སྤལ་པལ་ཆེར་རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་
དུ་གཉིད་ལ་འགོ་བ་ལྟར། རང་ཉིད་པལ་ཆེར་ངན་སོང་དུ་གནས་པའོ། །རུས་
སྤལ་ལ་མིག་མེད་པ་བཞིན་དུ། རང་ཉིད་ལ་སྤང་དོར་ལ་བལྟ་བའི་མིག་མེད་
པའོ། །རུས་སྤལ་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་དུ་ཡུན་རིང་པོ་མི་འདུག་པ་ལྟར། རང་ཉིད་བདེ་
འགོར་སྤྱེས་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པའོ། །གཉའ་ཤིང་དང་རུས་སྤལ་གཉིས་
ཀ་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་དུ་འོང་ཡང་། རུས་སྤལ་རྒྱ་མཚོའི་ཤར་མཐའ་ལྟ་བུར་མགོ་
དོག་ཙམ་བྲས་ཆོ། གཉའ་ཤིང་རུབ་མཐར་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན་དུ། མ་དང་
རང་གཉིས་ཀ་བདེ་འགོར་སྤྱེས་ཀྱང་མ་སྤང་བའོ། །ཞེས་དཔེ་དོན་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་
སྤྱབ་ཁང་དཔོན་སྒོའི་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ཡིན་ནོ། །

ཡང་འཁོར་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ། རང་ཉིད་རུས་སྤལ་དང་འདྲ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་གཉའ་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། འཁོར་བའི་གནས་སུ་པལ་ཆེར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རུབ་ནས་འདུག་པ། ཅུང་ཟད་གནས་པ་ཡང་རྣམ་རྟོག་ངན་
པའི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཤིང་། འདུག་སྟོ་སྤྱབས་

འགྲོ་གཅིག་ཕུར་རེས་པ་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་པལ་ཆེར་ངན་སོང་དུ་གནས། བདེ་
འགྲོར་ལན་འགའ་འོང་བ་ཡང་བསྟན་པ་མ་དར་བའི་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེས་ནས་
ཡང་ངན་སོང་དུ་སོང་། སྐབས་དང་སྐབས་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་པའི་སློ་གྲོས་ཀྱི་
མིག་མེད་པའོ། །འདི་ཞོག་སྒྲ་མ་མཁས་བྱུབ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། །

དེས་ན་ད་རེས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི། མི་སྲིད་པ་ཀྱང་པ་འདྲོམ་པ་ཡིན། དེ་
ཡང་རྟེན་དཀའ་བར་མ་ཟད། འཛིག་སྒྲ་བས། ཕྱར་དུ་བཙོན་འབྱུངས་ཚུལ་དགོས་
ལ། བཙོན་ས་མ་འབྱུགས་པ་ཞིག་ལ་བཙོན་ཚུལ་མཁས་པར་བྱས་ན། གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གང་ཡང་མི་འབྱུབ་པ་མེད་པས། རྗེ་སྒྲ་མས།
དལ་པའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་ལས་ལྷག། འདི་འདྲ་རྟེན་པ་ད་རེས་ཅམ་ཞིག་
ཡིན། རྟེན་དཀའ་འཛིག་སྒྲ་ནམ་མཁའི་སློག་དང་འདྲ། །ཚུལ་འདི་བསམས་
ནས་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀྱང་། སྐྱོན་པ་འབྱར་བ་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་བྱུང་ནས། ཉིན་
མཆན་ཀྱན་ཏུ་སྦྱང་པོ་ལེན་པར་དགོས། །ནལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་
ལྟར་བྱས། །ཐར་འདོད་བྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

སྒྲ་མ་མཆོད་པ་འདོན་ཚུལ། ཐོག་མར་བདེ་ཆེན་ངང་ལས་ཞེས་སོགས་
སྐབས་སེམས། དེ་ནས་རྒྱས་པར་ན་མཆོད་གཏོར་དང་ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱལས་
འཛིགས་བྱེད་ལྟར་དང་། བསྐྱུ་ན། ཚི་ཞུ་རྩྱུ་ ལན་གསུམ། རོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ལ་

ནམ་པ་ནང་མཆོད་མ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་ནས། ཐུགས་ཐེའི་དབང་གིས་འདིར་གཤེགས་བརྟན་པར་བཞུགས། འདོད་ན་ཁྱས་ཁང་བསྐྱེད་ནས་ཁྱས་གསོལ་རྒྱས་བསྐྱས་གང་ལོས་དང་། བདག་དང་འགྲོ་ལ་ཐུགས་བརྟེན་གྱིར། །མཚོམ་ལྡན་བཞུགས་སུ་གསོལ། །གང་གི་ཐུགས་ཐེས་མ། ཕྱི་ནང་འདོད་ཡོན་ལྡན་མོས་ཕྱོགས་ཀྱན་བྱ། །མཐུལ་རྒྱས་བསྐྱས་ཅི་རིགས། བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་མ། འབངས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། །ལྷུང་བཤགས། ཡིག་བརྒྱ། ལྷ་མ་དོ་ཐེ་འཛིན་མ། ཐོག་མེད་དུས་ནས་མ། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བ་དབབ་དུ་གསོལ། །ལྷ་མའི་བརྟན་བཞུགས་འདྲ་ཡིན་ན། མཐུལ་རྒྱས་པར་ཕྱལ། དོ་ཐེའི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་བཅད་ཆར་གསུམ། དེ་ལྟར་བསྐྱུན་པའི་སོགས་བྱ། ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རིགས་འདོན། གཏང་རག་དུ་ཆོགས་འཁོར། ཞེ་མ་རྟོ་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་ཆེ་མ། ཞེ་རྟོ་མཐུ་སུ་ཁ། དེ་ནས་ཆོགས་ལ་རོལ། ཆོགས་ལྷག་བཏང་། སྤར་ཡང་མཐུལ་ཕྱལ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཞེས་པ་ནས། ཞབས་སེན་འོད་ཆགས་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ། །འདི་ལྟར་བཀྲིས་པའི་ནམ་དཀར་དགོ་བ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་བསྟོ་སྟོན་ཅི་རིགས་དང་། སྤོང་ཞིའི་ནམ་དཀར་རི་སྟོང་དགོ་མཆོན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཤིས་པ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

༡༡། །འཛིགས་བྱེད་གཙོ་བྱེད་གི་མཛན་རྟོགས་དང་མེད་
གདོད་མའི་རྒྱལ་ཐབས་བྱུང་བྱེད་དང་
བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །

ཟླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དབྱེད་མི་བྱེད་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆམ་སོ། །འདིར་
འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་རྒྱལ་པ་བ་སྐོམ་པ་མ་ལྟེ་མའི་ཆེ་བསྐོམ་བརྒྱལ་མདོར་བསྟུས་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། བྱེད་
མཆོད་དང་མཆོད་གཏོར་བཤམས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སྐོམ། །བྱེད་ཚུབ་གནས་ལ་འགོད་པར་བཟུ། །བྱེད་
ཚུབ་སེམས་ནི་ཡང་དག་བསྐྱེད། །གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆོད་གཏོར་བྱེད་ཚུབས་རྒྱལ་བཤམ།
བསྟུན། ཨོྩ་ལྷ་མྱོ། ལན་གསུམ་བཞི་དཔས་མཆོད་གཏོར་བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱལ། ཨོྩ་སྐྱ་ལྷ་མ་ལྷ་སྐྱ་སམ་
ཉིས་སྐྱ་ལྷ་མ་ལྷ་མྱོ་ཉི་ཉི། ལྷ་དཔེ་དང་ལས་སྐྱོམ་གསུམ་བརྒྱ་དང་ཉི་མའི་གདན་གྱི་
སྟེང་དུ་རང་གི་སེམས་ཉིད་རྩྭ་མཐིང་ནག་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། རྩེ་རྩེ་སྟོན་
པོ་ཅི་དགུ་བ་ལྟེ་བ་ལ་རྩྭ་གིས་མཆན་པ་འོད་ཟེར་སྐྱོམ་གསུམ་འཕྲོ་བ། དེ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་བ་ལས། རང་ཉིད་དཔལ་རྩེ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་དགུ། ཕྱག་སོ་བཞི།
ཞབས་བཅུ་དྲུག་པ་གཡས་བསྐྱམ་གཡོན་བརྒྱུད་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་པ།
ཁམས་གསུམ་པོ་བར་བྱས་པ། ཏ་ཏ་ཞེས་སྟོག་ཅིང་ལྷགས་འབྲིལ་བ། ལྷ་
མདོག་ཕྱག་མཆན་བྱེད། ཞབས་འོག་གི་གདན་ནམས་དང་བཅས་པ་གསལ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྩེ་གསུམ་པ། རང་གི་ཕྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ།
དེའི་ཕྱགས་ཀར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྭ་ཡིག་སྟོན་པོ། ཡུམ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་

ལངས་མ་གྱི་ཐོད་འཛིན་པས་འབྱུང་བ། ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བྱེད་ན། མཆེ་བ་རྣམ་པར་གཅིགས་པ་
ཞེས་པ་ནས། གཡོན་པས་ཡབ་ལ་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་བར་བཞིན། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོར་
ཨྱི་མགྱིན་པར་ལྷུང་བྱུགས་ཀར་རྩྱི་གིས་མཆོན་བ། རྩུགས་ཀའི་རྩྱི་ལས་འོད་
ཟེར་འཕྲོས། བསྐྱོམས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྲངས། ཨྱི་རྩྱི་རྩྱི་རྩྱི་
ཀོ་རྩྱི་ལྷ་གཙུག་ལྷ་གཙུག་ཨུམ་ད་ལྷ་རྩྱི་བ་ཏི་གི་རྩྱི་བ་སྤྱན་ད་མེ་རྩྱི་ལྷ་གྲུ་བྲུ་
དེ་ཐོད་སྐྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་ན། ཨྱི་རྩྱི་རྩྱི་རྩྱི་རྩྱི་ཞོ་ཆེན་གྱི། །བདག་གི་མཆོད་པ་སོ་སོར་བཞེས། །འདིར་བདག་ཆོ་
དང་ལྷན་པར་མཛོད། །རྩྱི་སྤྱི་རྩྱི་རྩྱི་རྩྱི་བོ་རྩྱི་དཔལ་ཆེག་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར།
སྤྱི་ཡང་དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་བྲངས། རང་ལ་དབང་བསྐྱུར། མི་བསྐྱོད་པས་
དབྱ་བརྒྱན་པར་གྱུར། ཨྱི་ཡ་སྤྱི་རྩྱི་ཀ་བརྩ་བེའུ་ལྷི་ཨུྱི་སྤྱི་གྲྱི་བྲྱི་རྩྱི་
བེ། ལྷ་ལོ་གོ། བྱི་མེད། །ཤུ་བ་རྩྱི་རྩྱི་རྩྱི་སྤྱི་ཨྱི་ཡ་སྤྱི་རྩྱི་ཀ་བརྩ་བེའུ་ལྷི་ཨྱི་
ལྷ་རྩྱི་གཟུགས་མཆོག་མཆོག་ཏུ་བྲག་པོ་ཆེ། །དཔལ་བོ་མཆོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཅན། །གདུལ་དཀའ་འདུལ་བའི་དོན་མཛད་བ། །དོ་རྩྱི་འཛིགས་བྱེད་ལ་བྱུག་
འཆོལ། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རྩུགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་གནས་པའི་རྩྱི་ཡིག་གི་
མཐར་སྤྱགས་ཀྱི་ཕྱོད་པས་བསྐྱོར་བ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། གདོན་བགེགས་
ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་རྩྱི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་གོ་འཕང་
ལ་བཀོད་པར་གྱུར། ཨྱི་ཡ་མ་རྩྱི་རྩྱི་ས་དོ་མེ་ཡ། ཡ་མེ་དོ་རྩྱི་ཏ་ཡོད་ཡ། ཡ་ད་
ཡོ་ནི་ར་ཡ་ཁྱེ་ཡ། ཡ་ཁྱེ་ཡ་རྩྱི་ནི་ར་མ་ཡ། རྩྱི་རྩྱི་པར་པར་སྤྱི་དེ་ཐོད་སྐྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་
ན། གཤམ་རྩྱི་ཡེ་རྩྱི་ལ་ཐོས་རྩྱི་ཏུ་བདག་དང་། །གཤམ་རྩྱི་ཡེ་གཞོད་པས་གདུངས་པའི་འཕྲོ་བ། །གང་ཡིན་སྤྱི་གནས་

ཐད་མེད་འཛིག་མེད། །མཆོག་སྤྱིན་པེས་པར་སྒྲུབ་ཅིག་བཅེ་བས། །ཞེས་པའོ། །ཨོྲཱ་ཨྲི་ཨྲི་ཨྲི་གི་ཏཱ་ཀ་ན་
ཏཱ་པར། དེ་མོད་སྐད་ཏུ་བསྒྲུར་ན། དག་པོའི་མཆེ་བ་གཅིགས་པར་བྱེད་པའི་མདོག་ཅན། །ཞེས་པའོ། །ཨོྲཱ་ཡ་
སྒྲུག་ག་ཏཱ་པར། དེ་མོད་སྐད་ཏུ་བསྒྲུར་ན། ག་ཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །ཨོྲཱ་བཟླ་བེའུ་ལྷི་ཨྲཱ་
གཙུག་ཨྲཱ་གཙུག་ཏཱ་ཏཱ་ཨྲཱ་ཏཱ། དེ་མོད་སྐད་ཏུ་བསྒྲུར་ན། རྗེ་རྗེ་ཡངས་མ་ཚུར་སྤྱོད་ཚུར་སྤྱོད། །ཞེས་པའོ།
།སྤྲུགས་དོན་དེ་རྣམས་པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་ཡིན།
སྤྱན་མཐར་གཏོར་མ་འབུལ་ན། རང་གི་སྤྲུགས་ཀའི་ཏཱ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས།
ཡེ་ཤེས་བ་ཡབ་ཡུམ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྤྱན་དངས་ལྷགས་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱ་
གྲུས་དངས་ནས་གསོལ་བར་གྱུར། ཨོྲཱ་བཟླ་ཞི་ར་ལྷ་ཡ་བཟླ་བེའུ་ལྷི་ཨི་ཨི་བ་
ལོ་ཏ་ཁ་ཁ་ཁ་ཏི་ཁ་ཏི། ལན་གསུམ། ཨོྲཱ་ཨྲི་ཨྲི། སྤྲུགས་དང། ཨོྲཱ་སྒྲུག་ག་བཟླ་
བེའུ་ལྷི་ཨྲཱ། སྤྲུགས་ཀྱིས་མཆོད། གཟུགས་མཆོག་མཆོག་ཏུ། སྤྲུགས་ཀྱིས་བཏོད། རྣངས་བ་
བཟོད་པར་གསོལ་ནས་ག་ཤེགས། ཨོྲཱ་བཟླ་སདུ་ཨྲཱ་ ལན་གསུམ་བཟོད། རང་དམ་ཆོག་སེམས་
དབའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་ལ་ཐེ། དེ་ཉིད་དེ་འཛིན་སེམས་དབའ་ལ་ཐེ། དེ་
ཡང་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར། སྟོང་བའི་ངང་
ལས། རང་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་བ་ཡུམ་བཅས་
ཀྱི་སྤྱར་བཞེངས་པའི་སྤྱི་བོར་ཨོྲཱ། མགིན་པར་ཨྲཱ་ སྤྲུགས་ཀར་ཏཱ་གིས་མཆོན་
པར་གྱུར། རྣམ་དག་བསམ་པས་ཚུལ་འདི་འབད་བ་ལས། །བྱང་བའི་དགོ་བས་
མཐའ་ཡས་འགོ་བ་ཀུན། །སྤྱེ་ཞིང་སྤྱེ་བར་འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་ཡིས། །འབྲལ་བ་
མེད་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་གྱར་ཅིག །ཅེས་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བ་འདི་ནི་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་

ཨལ་ཆི་དང་པ་དང་ཤེས་རབ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དུ་ཆིང་གི་ཉམས་ལེན་རྒྱན་འབྱེད་དུ་ཕུར་བུ་ཚུག་ཏུ་བྱམས་པས་
ཟིས་པལོ། །

༄༅། །རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་བྱུང་བས་མཇེད་པའི་སང་གདོང་
མའི་རྒྱབ་ཐབས་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་མ་དང་དཔལ་ལྷ་གི་མ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །རྒྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ།
སྒྲ་ཚོགས་པ་རྒྱ་དང་ཉི་མ་དང་རོའི་གདན་ལ། རང་ཉིད་སྐད་ཅིག་གིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་
མཁའ་འགོ་མ་སེལླེའི་གདོང་པ་ཅན། གཡས་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཁའ་འགོ་མ་སྟག་
གི་གདོང་པ་ཅན། གཡོན་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཁའ་འགོ་མ་དོམ་གྱི་གདོང་པ་ཅན།
གསུམ་གཤང་མགོན་པ་མན་ཆད་སྐྱ་མདོག་སྟོན་ལོ། །ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གྱི་
གཡས་གྱིས་གྱི་གྲུག་ནམ་མཁའ་ལ་འབྱར་ཞིང་གཡོན་ན་མོད་པ་ཁྲག་གིས་གང་
བ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ། ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་ཞིང་གཡོན་བསྐྱམ་པའི་གར་
སྟབས་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ། རང་གི་ཐུགས་
ཀར་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩྭ་ནག་ལོ། །དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕྲོས་པས།
ཕྱོགས་བརྒྱ་ནས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་
སྟོང་སྟངས་མ་དང་། མཁའ་འགོ་མ་བྱེ་བ་འབུམ་སྟེ་འཁོར་དང་བཅས་པ། མགོན་
རྒྱབས་དང་དབྱང་གཉེན་དུ་སྤྱན་དངས། བཞུགས་པར་བསམས་ལ། རང་གི་
ལག་པ་གཡས་པའི་མཐིལ་དུ་རྩ་ལས་ཉི་མ་དང་། གཡོན་པའི་མཐིལ་དུ་ཨ་ལས་

སྒྲ་བ་བསམ། རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྱ་ནག་པོ་ལ། ཡི་གེ་བརྒྱ་བཞི་བས་གཡས་
 སུ་བསྐྱོར་བར་བསམས་ལ། བསྒྲས་པ་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐར། སྒྲ་མ་ཡང་དག་པ་ཡོངས་ཀྱི་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་པ་དང་། ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་པ་དང་། དཔལ་མགོན་དམ་པ་ཚོས་སྦྱོར་བའི་
 སྤྱང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་
 གེའི་གདོང་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་བྱེ་བ་འབྱམས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་པའི་
 གྲིན་རྒྱལས་ཀྱིས། རྣལ་འབྱོར་བ་བདག་ལ་གཞོད་ཅིང་འཆེ་བར་བྱེད་པའི་འབྲུང་
 བོ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ངན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་རྩུབ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཐལ་བའི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱག་པར་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་ཐལ་མོ་བཞག། མཇུག་སྟོང་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག །བསྟོ་བ་དང་བཟུ་ཤིས་བརྗོད། ཟླ་བ་ཚུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་བཞིན་ལྟུང་དགེ་སྟོང་དགེ་
 འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོས་ཡི་གེར་བཀོད་པའོ། །**མཇུག་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག**
 བསྟོ་བོ། ॥

༩། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་ཡུལ་ཕྱིས་མཇུག་པའི་མིང་གསོད་
མའི་ཡུལ་ཐབས་ཕྱི་ཡུལ་རྒྱན་པུལ་མོ།

ན་མོ་རྒྱ་གེ་ལྷ། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མེད་གོང་མའི་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་རྩར་རྒྱུན་གྱི་

ཡིད་མ་རྒྱན་གྱི་གནས་ལུ་མཆོད་གཏོར་རྣམས་ཚུ་ལ་བཞིན་བཤམས། རྒྱན་བདེ་བ་ལ་འཁོད་ནས། རྒྱལ་ས་འགྲོ་མེམས་

བསྐྱེད་ཚད་མེད་བཞི་བརྟོལ། བྱེད་པར་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་
བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་མཁའ་འགྲོ་
མ་སང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་ཀྱི་སྦྱབ་ཐབས་ཐབ་མོ་ཉམས་སྦྱང་བར་བྱཏོ། །ལན་
གསུམ།

དེ་ནས། ཨོ་སྤ་རྩ་མ་ཤུག་སང་རྩ་སྤ་རྩ་མ་ཤུག་ཉྱེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། སྟོང་པའི་རང་ལས་
སྤ་ཆོགས་པར་དང་ཉི་མ་དང་རོའི་གདན་ལ་རང་ཉིད་སྐད་ཅིག་གིས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སང་གེའི་གདོང་པ་ཅན། གཡས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་
སྤག་གི་གདོང་པ་ཅན། གཡོན་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དོམ་ཀྱི་གདོང་པ་
ཅན། གསུམ་ཀའང་མགྱོན་པ་མན་ཆད་སྒྱུ་མདོག་སྟོན་པོ། ཞལ་གཅིག་བྱུག་
གཉིས་ཀྱི་གཡས་ཀྱི་གྱི་གྱུག་ནམ་མཁའ་ལ་འབྱར་ཞིང་། གཡོན་ཐོད་པ་ཁྲག་
གིས་གང་བ་བྱུགས་ཀར་འཛིན་པའི་མཆན་ཁུང་ན་ཁ་རྒྱ་ག་བསྐྱམས་པ། ཐོད་
སྐམ་ལྗེའི་དབུ་བརྒྱན་དང་། མི་མགོ་རྫོན་པ་ལྔ་བཅུའི་དོ་ཤལ་འབྱར་བ། སྤག་གི་
བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་ཅན། རུས་པ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་
ཞབས་གཡོན་བརྒྱང་ཞིང་གཡས་བསྐྱམས་པའི་གར་སྤབས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་
འབར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ། གཙོ་འཁོར་གསུམ་ཀའི་སྤྱི་བོར་ཨོ། མགྱོན་
པར་ཏྭུཾ བྱུགས་ཀར་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ནག་པོ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་
འགྲོས་པས། ཕྱོགས་བཅུ་ནས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ཆོས་སྐྱོད་བསྐྱུང་མ་ནམས་དང་བྱད་པར་མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གེའི་གདོང་
 པ་ཅན་ལ། མཁའ་འགྲོ་མ་བྱེ་བ་འབྲུམ་སྡེས་བསྐྱོར་བ་སྦྱུན་བྱངས། མཁའ་ལ་
 སྐྱོད་པའི་གནས་མཆོག་དམ་པ་ནས། །མངོན་ཤེས་རྩ་འབྲུལ་མངའ་བའི་མཐུ་
 སྟོབས་ཅན། །སྦྱབ་པ་པོ་ལ་མ་ཡིས་བྱ་བཞིན་གཟིགས། །གནས་གསུམ་མཁའ་
 འགྲོའི་གཙོ་མོ་གཤེགས་སུ་གསོལ། །རྩྭ་བོ་དྲེ་རང་ལ་ཐིམ་པས་གཉིས་སུ་
 མེད་པར་གྱུར།

སྒྲུབ་ཡང་སྤྱགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་དབང་གི་ལྟ་རིགས་ལྟ་
ལའོར་བཅས་སྤྱན་དངས། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་
དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་
གང་བའི་བྱམ་བ་ཐོགས་ཏེ་ཨོ་སར་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཨ་ཟླེ་ཤི་ཀ་ཏ་ས་མ་ཡ་ལྷེ་ཡེ་
ཨྲ་ཞློ། ཞེས་གསུང་ཞིང་དབང་བསྐྱར་བས་མི་བསྐྱོད་པས་དབྱ་བརྒྱན་ཅིང་
དབང་གི་ལྟ་རྣམས་རང་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར།

ཨོ་བཟླ་ཨ་མི་ཉམ་བསངས། སྐ་ལྷ་ཤས་སྦྱངས། རྟོང་པའི་ངང་ལས་ལྷོ་
ལས་རིན་པོ་ཆེའི་རྟོད་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཨོ་འོད་དུ་བྱ་བ་
ལས་མཆོད་ཡོན་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྦྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པར་བསྦྱེད་ལ། ཨོ་ཨ་ཁྱི་ནས། ཤུ་ལྷ་རྩྱུ་གིས་ལྷི་ལྷིས་བཟུབས་ལ།

ལྷོ་གླ་ ལྷོ་གླ་སྐུམ་འདི་དང་ལྷོ་གླ་སྐུམ་གཞན་དག་ན། །ལྷོ་ལྷ་ས་མཆོད་ཡོན་
དེ་ལྷོ་དེ་ཡོད་པ་རྣམས། །ལྷོ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲེལ་ཆོག་ལ་འབྲུལ། །ལྷོ་གླ་ས་

རྗེས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཞེས་སུ་གསོལ། །ཨོ་བཟླ་ལྷ་གི་ས་བ་རི་ལྷ་ར་ཨ་རྒྱུ་བླ་ཏྲེ་
ཚོ་རྒྱུ་སྤྲུ། ཞེས་སོགས། བསྟན་ན་ལྷགས་ཅམ་གྱིས་མཆོད། མཁའ་ལ་སྤྱོད་པ་སོགས་གིས་བསྟོད་པ་
གང་རིགས་བྱ།

དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མའི་སྤྱིང་དུ་རྒྱུ་ནག་པོའི་མཐར་ཡི་གེ་བཅུ་
བཞེ་བ་ཁ་དོག་ནག་པོས་བསྐྱར་བ་ལས། འོད་ཟེར་དམར་ནག་མེ་འོད་ལྟ་བུ་
འཕྲོས་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་། རང་གི་ནད་གདོན་བར་ཆད་
ཐམས་ཅད་གཞོབ་ཐུལ་ཐུལ་བསྟེགས། བ་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འཕྲོས་བསྟན་
པ་དང་བསྟན་འཛིན་ཡོན་མཆོད་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་པའི་དམ་སྤྱི་བད་
འབྲེ། སྤྱིང་འོག་བར་གསུམ་གྱི་གདོན་ཐམས་ཅད་ལྷག་མེད་དུ་བསྟེགས། ཡང་
འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་རྒྱས་མ་ཐུ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ནས་རང་
དང་། དམིགས་ལུལ་ལ་ཐེམ་པས་གཟེ་བརྗེད་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསམས་ལ།
ཨེ་ཀམ་སེ་མེ་རུ་ཅེ་ཤེ་དེ་རུ་སེ་མེ་རུ་ཅེ་ཤེ་པེ་ཨེ་ཅེ་ཤེ་ཨེ་ཅེ་ཤེ་ཨེ་ཅེ་ཤེ་ཨེ་ཅེ་ཤེ་
ཆད་ལྷག་ཁ་བསྐྱར།

གཏོར་མ་དང་མཆོད་པ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ། རྒྱས་བར་ན། ཨོ་སྤྱ་ལྷ་པོ་སོགས་བརྗོད་ལ་མདུན་གྱི་ནམ་
མཁའ་གཙོ་ལོར་གསུམ་བསྐྱོད་བསྐྱེས་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་མཆོད་བསྟོད་བྱ།

བསྟན་ན། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྒྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་
འགྲོ་མ་སེང་གའི་གདོང་པ་ཅན་འཁོར་དང་བཅས་པ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤུན་
བྲངས། ལྷགས་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱ་གུས་བྲངས་ཉེ་གསོལ་བར་བསམས་ལ། ཨོ་བཟླ་

བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་
ལ་གཞོན་ཅིང་འཆེ་བར་བྱེད་པའི་འབྲུང་པོ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བསམ་པ་ངན་པ་སྦྱོར་བ་རྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བའི་རྩལ་དུ་བརྟག་པར་
གྱུར་ཅིག །ཐལ་མོ་བཟུང་བ་དང་བཅས་སྒྲ་མ་ཡང་དག་པ་སོགས་ལན་གསུམ།

དེ་ནས། མཁའ་འགྲོ་བྱེ་བའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། །དག་བགལས་བྱད་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ལུས་ངག་ཐལ་བའི་རྩལ་དུ་རྟོག །རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
སྤྱོད་ས། །ཞེས་བརྗོད་ལ། ཆོགས་འཕྲི་མཆོམས་སུ་ཐལ་མོ་བཟུང་བ་ཆར་གསུམ་བྱས་པས། དམིགས་ལུལ་
ཐམས་ཅད་རྩལ་དུ་བརྟག་ནས་རྣམ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མའི་ཐུགས་ཀར་བྱངས་ནས་ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་
དབྱེར་མེད་དུ་བསམས་ལ། བགལས་རིགས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཞི་བ་དང་། །སོགས་དང་།
གཞན་ཡང་སྦྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ། །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱན་ཞི་བ་དང་། །ཆེ་རིང་ནད་
མེད་ཐུན་སུམ་ཆོགས། །གཏན་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །དགེ་བ་འདི་ཡིས་
སྦྱར་དུ་བདག །ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་འབྱུང་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་
ལུས་པ། །ཁྱེད་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་ཤོག །ཅི་རིགས་བརྗོད།

ཡིག་བརྒྱ་ཆར་གསུམ་བཟོད་གསོལ། བརྟན་བཞུགས་སམ་གཤེགས་གསོལ་བྱས་ལ། མི་དམིགས་པས་རྒྱས་
གདབ་ཅིང་། སྤར་ཡང་ལྗེ་སྒྲིབ་བཞེངས་ནས་སྦྱོད་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱལ། །སེང་གཤེ་གདོང་པ་ཅན་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་
དང་བརྟོག་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོད་པལ་བཟང་པོའི་ཞལ་ཤེས་ལྟར་བྲིས་པ་འདི་
ལ་རྟོངས་པ་ཅི་མཆིས་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་མཁའ་པ་རྣམས་ལ་བཤགས་སོ། །མཁའ་འགྲོ་སེང་གཤེ་
གདོང་ཅན་གྱི། །སྦྱབ་ཐབས་སེང་གཤེ་ང་རོ་འདི། །བྲི་ལ་སེང་གཤེ་མིང་བཏགས་

པ། །བྱམས་པ་གཉིས་མེད་སེང་གེས་གྲིས། །བག་ཤིས། མདྲཱལ། ॥

༄༅། །རྟ་མགིན་གསང་རྒྱབ་ཀྱི་རྒྱབ་ཐབས་

མདོར་བརྒྱས་བཞུགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཆར་
གསུམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་སོགས་ལན་གསུམ། ཨོ་སྤྱ་བླ་མ་འབྲུག་པ་རྣམས་ལྷ་མ་འབྲུག་པ་ལྷ་མ་འབྲུག་པ་
ཉིད་དུ་གྱུར། སྟོང་པའི་ངང་ལས་པོ་ལས་བསྐྱེད། རི་ལས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
སྟོང་དུ་རྒྱུ་ལས་རང་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྟ་མགིན་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ།
ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག །ཞབས་བརྒྱད་པ། ཅ་ཞལ་དམར་པོ། གཡས་ཞལ་ལྗང་
ལ། གཡོན་ཞལ་དཀར་པོ། ཞལ་རེ་རེ་ལའང་དམར་ལ་རྒྱུ་པའི་སྤྱན་གསུམ་
གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་། མཆེ་བ་རྣོན་པོ་བཞི་བཞི་གཅིགས་པ། དབུ་རེ་རེའི་སྟོང་
ན་རྟ་མགོ་ལྗང་ནག་རེ་རེ་རྟ་སྐད་འཆར་ཞིང་། རྩོག་མ་དམར་པོའི་གསེབ་ནས་
མེ་སྟག་འཕྲོས་པས། སྟོངས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནས་འོག་དབང་ཆེན་གསེར་
གྱི་ས་གཞི་ལ་ཕྱག་གི་བར་མའི་དུ་གྱུར་གྱིས་འགོངས་པ། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་
པོ་ན་རྩོད་ཅེ། གཉིས་པ་ན་འབའ་ཅེ་གསུམ་པས་མཆོན་པའི་ཁ་འྲི་ག །གསུམ་
པ་ན་རལ་གྱི། གཡོན་གྱི་དང་པོ་སྤྲིགས་མཛུ་བ། གཉིས་པ་ན་མདུང་། གསུམ་པ་
ན་སྐྱེ་མའི་ཞགས་པ་བསྐྱམས་པ། དབུ་རེ་རེ་ལ་མི་མགོ་སྐྱམ་པོ་ལྷ་ལྷའི་དབུ་

རྒྱན་དང་། ཁྲག་འཛག་པའི་མགོ་བོ་རྫོན་པ་ལྟ་བུའི་དོ་ཤལ་ཅན། མིའི་སྤྱི་
མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་། མི་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་ན་ཆ་ལ་སོགས་པ་རུས་པའི་
རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། མི་སྤྲུགས་ཀྱི་གཡང་གཞི་དང་། སྤང་པོ་ཆེའི་གོ་བ་རྫོན་
པས་སྟོད་གཡོགས་ཤིང་། སྤྲུག་གི་སྤྲུགས་པའི་ཤམ་ཐབས་ཏེ་དུར་ཁྱིད་ཀྱི་ཆས་
བརྒྱད་གྱིས་བརྒྱན་པ། སྤྲུག་པ། དཔའ་བ། མི་སྤྲུག་པ་སོགས་གར་གྱི་ཉམས་
དགུ་དང་ལྷན་ཞིང་། ཞབས་བརྒྱད་སྤྱི་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ན་བགྲང་ནས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་དབྱུས་ན་བཞུགས་པ། དེའི་སྤྱི་བོར་ལྷ་བ་ལ་ཨོ་
དཀར་པོ། མཁྱིན་པར་བརྒྱ་ལ་ཞུ་རྒྱུ་མར་པོ། །སྤྲུགས་ཀར་ཉི་མ་ལ་རྩྱུ་མཐིང་
ག། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་རང་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་
བཅས། རྩྱུ་བོ་ཏེ་དབང་གི་ལྷས་དབང་བསྐྱུར། སྤང་བ་མཐའ་ཡས་གྱིས་དབྱུ་
བརྒྱན་པར་གྱུར། ཨོ་བརྒྱན་ཏེ་གྲི་ཏེ་ཨ་ཁྱི། སྤྱི་ཏྱི། དུ་ཤེ། ལྷ་བེ། ལྷ་ལོ་གོ། གཞེ།
ཐུ་ཏེ། འཕྲུ་ལྷ་ལྷུ། འཕྲུགས་རུང་དུས་མཐའི་མེ་ལྷར་འབར་བའི་སྤྱ། །མི་ཟད་
དག་སྤྲུགས་ང་རོ་སྤྲུག་པའི་གསུང་། །མཁྱིན་བཅེའི་རུས་པ་དཔག་པར་དཀར་
པའི་སྤྲུགས། །ཁྲི་རྒྱལ་དབང་པོའི་སྤྱི་གསུང་སྤྲུགས་ལ་བསྟོད། །རྣལ་འབྱོར་དམ་
ཆོས་སྤྱབ་ལ་བགོགས་བྱེད་པའི། །བདུད་ཀྱི་རིགས་སྤྱར་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། །སྤྲུག་ཅ་ཆོད་ལ་སྤྱར་དུ་གེགས་མེད་པར། །སྤྱི་གསུམ་མཛོན་དུ་འབྱུང་བའི་
འཕྲོན་ལས་མཛོད། །སྤྲུགས་ཀའི་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར་བརྒྱས་བྱའི་སྤྲུགས་གྱིས་
བསྐྱོར་བ་ལས་མེ་འོད་འཕྲོས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་མེ་ལྷེ་དག་ལ་རྩུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་

གྲིས་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་། རོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་ནད་
གདོན་སྟོན་སྟོན་ཐམས་ཅད་བསྟེན་པ་ར་གྲུབ། ཡོ་རྩེ་བརྒྱན་ཏ་ཀྱི་ཏ་བཟོ་
ཀྱོན། ཏ་ཡ་གྲི་མ་ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ་རྩྱུ་པའ། རྒྱན་པར་ཐུགས་འདི་བརྒྱ་ཞིང་། རོག་གི་འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་རེ་
བརྒྱལ། ཡོ་བཟོ་ཐུན་བྱོ། ཡོ་རྟིག་ནན། བཟོ་ཇ་ཇ་སྐ་མ་ཡ་ཇེ་ ཡོ་རྟི་ཤ་རྟིག་རྟིག་
ནན། རྟིག་རྟུར་རྩྱུ་ཇ་སྐ་ར་ཡ་པའ། ཡོ་རྩྱུ་རྟིག་རྟིག་རྩྱུ་རྟིག་རྟིག་ནན། རྟིག་རྟུར་
མི་ཇ་སྐ་ར་ཡ་པའ། ཅེས་སོགས་གང་མང་བརྒྱ། ཐུན་མཐར་ཐུགས་ཀྱི་མ་གཉིས་ཉུང་ཅམ་བརྒྱ།

ཐུན་མཐར་གཏོར་མ་འབུལ་ན། གཏོར་མ་ཤ་ཆང་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཡོ་ཨ་ཐྱི་ཏས་བསངས། སྤ་
ཐུ་ཐས་རྒྱུངས། རྟོང་པའི་ངང་ལས་ལྷན་པས་བྱུང་བའི་ཐོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ནང་དུ་ཡོ་ལྷནྱུ་ལྷ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གཏོར་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིང་རྒྱ་
མཆོ་ཆེན་པོར་གྲུབ། ཡོ་ལྷནྱུ། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
པས་བསྐྱོམ་པ་དང་འབྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་བ་ཐུན་བྲངས། བདུན་གྱི་ནམ་མཁར་
བཞུགས་པར་གྲུབ། ཡོ་བརྒྱན་ཏ་ཀྱི་ཏ་ས་སྤ་རི་སྤ་རྩྱུ་ནས། ཤལ་འདི་བར་གྱིས་མཆོད། ཡོ་
ལྷནྱུ་གིས་ནང་མཆོད་དབུལ། ཐུགས་རྩྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩྱུ་ཅེ་གཅིག་པ་དམར་པོ་
འོད་ཀྱི་སྤ་གུ་ཅན་གྱིས་གཏོར་མ་བྲངས་ཏེ་གསོལ་བས་དགྲེས་བཞེན་ཆོམ་པར་
གྲུང་པར་བསམ་ལ། ཡོ་བརྒྱན་ཏ་ཀྱི་ཏ་ས་སྤ་རི་སྤ་ར་ཨི་དྱི་བ་ལོ་ཏ་ཁ་ཁ་ཁྱ་ཏི་ཁྱ་
ཏི། ཞེས་ལན་བདུན་གྱིས་གཏོར་མ་དབུལ། འཛིགས་རུང་རུས་མཐའི་སོགས་དང་། རྣལ་འབྱོར་
དམ་ཆོས་སོགས་བརྟོད། ཡེ་ཤེས་བ་རང་ཉིད་ལ་ཐེམ། རང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་
ཉིད་དུ་གྲུབ། རྟོང་པའི་ངང་ལས་རང་ཏ་མཁྱིན་གྱི་སྤར་བཞེངས་པའི་སྤྱི་པོར་ཡོ།

མགིན་པར་ཞུ་། ཐུགས་ཀར་རྩི་གིས་མཆན་པར་གྱུར། དག་བ་འདི་ཡིས་ཐུར་
དུ་བདག ། ཅེས་སོགས་བརྗོད། ཅེས་པ་འདི་ནི་ཆེང་ས་དཔོན་འབུམ་ཐང་ནས་གྱི་གསུང་ལྟར། རྒྱལ་བ་དག་འདུན་ཆུ་
མཆོད་གསུང་ལས་ཁྱེད་ཐད་བསྐྱེས་ཏེ་བྱམས་པས་བཞོད་པའོ། ། མཛུགས། །

༡༡། །ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་བདག་
མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིད་ཀྱི་
གདུང་མེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཟུགས་སོ། །

གང་གི་ཐུགས་བཅེས་ཉེར་བཟུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །གོ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆམ་སོ། །དེ་ཡི་
བསྟན་པ་སེམས་ཅན་གྱི། །མོས་པ་སྣ་ཆོགས་བཞིན་གསུངས་པ། །ཀུན་གྱི་
ནམ་གྲོལ་སྟོ་གཅིག་པར། །འགྲེལ་མཛད་དམ་པ་རྣམས་ལ་འདུད། །གང་གི་
ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །བདག་སྟོ་བསྐྱེད་ཁ་ཕྱེན་ས། །པན་བདེ་སྤང་ཅི་
ཟེལ་དངར་གྱིས། །སྐལ་ལྷན་ཆོས་མཛད་རྣམས་ལ་འདུད། །ཆོས་ཀུན་གནས་
ལུགས་རོ་གཅིག་གྱི་། །སྣ་ཆོགས་ཉོག་པས་སྣ་ཆོགས་པར། །སྟོ་བཏགས་
འཆིང་བས་བཅིངས་རྣམས་ལ། །དེ་དགྲོལ་བྱ་ཕྱིར་དེ་བསྟན་བྱ། །རི་སྐད་དུ་
མདོ་ལས། །དག་སྟོང་དག་གས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་པཅད་བརྟུར་
བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བཏགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་
ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་གྱི་

བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་མཁས་པས་མཛད་པ་རྣམས་ལ་འཐད་མི་
འཐད་དང་། ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེད་པ་མཛད་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ལ་ཡང་འགལ་སྤོང་ཞུས་པ་ནས། ད་ལྟ་ཡན་
གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོལ་དུ་སྤང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱང་མཁས་པའི་
མཛད་པ་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རིག་གནས་དུ་མ་ལ་སྤྱངས་པས་
མི་འཛིགས་པའི་སྟོབས་པ་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པས་གནང་
བའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་སྟོགས་སྤྱང་དོར་ནས་དབྱེད་པ་ཅུང་ཟད་བཀྱི་
བ་ལ་དགོངས་པ་མི་ཁྲིལ་བར་བཅེ་བས་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། དེ་ལ་འདྲིར་
ལེགས་བཤད་གསུང་འབྲང་ལས། གང་ཟག་དུ་སྤྱོད་པས་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་
དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པས་ཞེས་དང་། ཅང་གི་སྤྱུ་སྟེགས་
བདག་ཁས་ལེན་པ་གནས་མ་བྱ་སོགས་ནི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་
བྲལ་དུ་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་གཞུང་མང་པོར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་
པར་འབྱུང་ལ། རྒྱལ་ཚབ་མཁས་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཀྱང་
བྱ་བ་མཐའ་གཞན་གྱི་རིག་པའི་ཕྱལ་མཆོམས་དང་། ཁོང་རང་གི་དངོས་སུ་ཁས་
ལྷངས་པ་གང་ཡིན་དང་། དགག་བྱའི་བདག་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་གང་ཡིན་མི་གསལ་བའི་གང་ཟག་དུ་སྤྱོད་པ་དང་བདག་ཁས་ལེན་
པའི་གསུང་རིས་སྤང་ལ། དེ་དག་གི་གསུང་ལ་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་མེད་
ཁས་ལེན་པའི་གསུང་རིས་ཀྱང་མང་དུ་སྤང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་རི་

ལྷར་ཡིན་སྟེ་དུ་དེ་དེ་དེ་ལ། གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་
ལེན་པའི་ཁུངས་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལོག་ཏོག་སེལ་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་གང་
ལ་བཏེན་ནས་དགག་སྐྱབ་བྱས་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། སུམ་བརྒྱ་པའི་ཁུངས་དགོད་པ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པ། སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དང་མི་བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དང་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྟེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་
གསུང་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་རྒྱལ་བས་ལེགས་པར་
བཤད་པ་རི་སྐད་པ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་
སྤང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ལྷ་བྱུང་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་ལ་བཞི་ལས་
མང་བ་མེད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེ་སྟོད་ནས་རི་ལྷར་འབྱུང་བའི་
གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཆད་མར་བྱས་ནས་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་
བ་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས། དེ་ལས་ཀྱང་མཛོན་པ་སྤྲེ་བདུན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་
ཁས་ལེན་ཅིང་། སྤྲེ་བདུན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས་སྟོན་པ་

གྲེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་
གྱི་ནམ་གཞག་འཛོག་པ་གྲེ་བྲག་སྤྱོད་པ། དེ་ལས་གྲེས་པའམ་དེ་ཡི་དགྲེ་བ་སྤེ་བ་
བཙུ་བ་བྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ཡང་བྱུང་ཆོས་བཞི་བཞི་
དང་ལྡན་པས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ནམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་ཁས་ལེན་པས་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་
པ་ལས་འོས་མེད་དེ། འདུལ་བ་སྤུམ་བརྒྱ་བ་ལས། བྲག་རྒྱ་གསུམ་དང་ཡང་
དག་ལྡན། །བསྐབ་པ་གསུམ་ནི་རབ་སྟོན་ཅིང་། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དག་
བ། །སངས་རྒྱས་གསུང་དུ་མཁས་པས་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་
རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྤེ་བ་བཙུ་བ་བྱུང་དུ་གྲེས་པ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་
སྟོན་རང་རང་གི་བྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བར་འཛིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོ་ནས་
རང་རང་གི་ལྟ་སྟོན་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མིན་
ཞེས་ཚད་ན་ཡང་། དོན་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་གཞིར་བྲས། དེ་ལས་
གྲེས་པ་བཅུ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་པས་འདུལ་བ་ལ་
སྤང་། ལྟག་པའི་སེམས་སྟོན་པས་མདོ་སྤེ་ལ་འཇུག། །མྱང་འདས་དང་མཐུན་ཞིང་
ཤེས་རབ་སྟོན་པས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་
སོགས་བྲག་རྒྱ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནམ་པར་དག་
པ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་འོད་ལྡན་ལས། གྲེས་པ་ནམ་པ་བཅུ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
བསྐབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། མདོ་སྤེ་ལ་འཇུག་

བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བ་ལ་སྤང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་དང་མི་མ་སྤུན་བ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟྱ་ངན་ལས་འདས་བ་དང་མ་སྤུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་
སྤྱ་རྒྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
བདག་མེད་བ་ཡིན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན། ཟྱ་ངན་ལས་
འདས་བ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་ཡིན་ནོ། །མང་དུ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པས་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་བ་གང་
ཞེག་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བ་གསུམ་པོ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུང་། སྡེ་
བ་བཙུག་བརྒྱུད་ཀྱི་གྲུས་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་གྲུས་བ་རྣམས་
བཅུ་བདུན་ཞེས་བ་ནི་བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པའི་བར་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ལས་
མེད་པ་ལ། དེ་ཕྱིན་ཆད་གྲུས་བ་བཅུ་བདུན་པོ་བྱུང་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། འདི་སྐད་དུ་སྟོན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བ་འདི་གཅིག་ཕྱ་ཡོད་
བ་ལས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཡོངས་སུ་ཟྱ་ངན་ལས་འདས་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྡེ་བ་གཞན་དག་བྱུང་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡེ་བ་བཙུག་
བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གིས་འདོད་པའི་སྡེ་སྟོན་གསུམ། དེའི་བརྗོད་
བྱ་བསྐྱབ་བ་གསུམ། དེ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་འབྲས་བུ་བྱུང་འདས་གཉིས་དང་

བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྡེ་བ་བཙུག་དུ་
མོ་ཐམས་ཅད་མཛོན་པ་སྡེ་བདུན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དེ་ནས་བཤད་པའི་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དེ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་
དེ་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཡིན་པར་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས་བཤད་པར་གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་བྱང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་
དཀའ་འགྲེལ་ན་བཤད་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན་གནས་མ་བྱའི་སྡེ་
སོགས་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། དེའི་འབྲས་བུ་མུང་འདས་
འདོད་པར་དེས་ལ། དེའི་ཆེ་གང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་
ལ་རྒྱས་བྲུག། དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན། དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་དག་གི་ཕྱགས་ལ་འདུལ་བ་
དང་མཛོན་པ་ནས་འཛིན་ལྟ་ཉི་ཤུ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེས་བཙུག་དུ་ཞུགས་
པ་མཛོན་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟར་འཛིན། དེ་དག་གི་ཐར་པ་མི་
འདོད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གནས་མའི་བྱ་རྣམས་
ནི་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྡེ་བ་བཙུག་པོ་རང་གི་གྲུབ་པའི་ལྟ་སྟོན་ལ་བསྐྱབས་པས་ཐར་
པ་ཐོབ་མི་རུས་ཞེས་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་གི་གིའི་མི་ལམ་ལུང་བསྟན་

པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ལས་དུ་མི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རས་
ཡུག་འཐེན་པ་མཐོང་བ་དེ་ནི། སྤྱུང་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་
གྲུས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རས་ནི་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རས་མི་ཉམས་པར་གསུངས་པས།
གནས་མ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་ཏུ་སྤྱོད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གང་གིས་འཁོར་
བར་འཆིང་བའི་བདག་འཛིན་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཁས་ལེན་ཏོ། །འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ཐམས་
ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་པའི་བྲི་བ་ཡིན་པས་སྟོན་པས་ལུང་མ་
བསྟན་པའི་བྱིར་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བར་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར།
རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་འཛིན་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པ་དང་། འཛིན་རྟེན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤམས་པ་གོངས་པ་མཛུགས་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་
བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལུས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྟོག་གོ་ཞེས་པ་དང་། ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྟོག་ཀྱང་གཞན་
ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་བཞི་པོ་དེར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པར་འདོད་
པའི་བྱིར་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བར་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བྱིར་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ནས་འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་
བ་ཡིན་པ་དང་དེའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་བྱེ་ནས་ཞེན་ཡུལ་མི་འདོད་
པའི་རྩུལ་དང་། དམིགས་ཡུལ་ཁས་ལེན་ངེས་པར་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ལུང་དང་
རིག་པ་རི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། དེ་དག་གང་
ཏུ་ཡང་བརྟེན་ཏུ་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ནི། འབྲུག་ཤིག་ལས། འདིར་རང་གི་སྡེ་
བ་དག་ན་རེ། ཕྱང་པོ་ལས་གཞན་པའི་བདག་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་སྟེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གིས་དམིགས་པ་ནི་
ཕྱང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པ་དང་ནང་གི་ཕྱང་པོ་དམིགས་
པར་འཛིག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་སྡེ་མ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
བདག་ནི་རང་གི་ཕྱང་པོ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །སྟོགས་འདི་ནི་གནས་མ་བྱའི་
སྡེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྡེ་པའི་ལོ། །དེ་ལས་ཀྱང་
མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་ཏུ་སྟེ་དམིགས་པར་ནི། རང་གི་ཕྱང་
པོ་ལྟ་ཆར་ཡང་འདོད་ཅིང་། བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡང་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་
དེ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ། རི་རྒྱད་དུ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོང་དག་
དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་གཅིག་བདག་གོ་སྟམ་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་བལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་བལྟ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་བྱེད་ཅག་
གི་ལྟ་བ་འདི་ནི་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་ཙན་གྱི་ཆོགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་བདག་གམ་

བདག་གི་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྒྲུང་དུ་བདག་དང་
བདག་གི་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་
སོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ལྔར་ཁས་སྦྱངས་སོ། །མང་བཀུར་བ་ཁ་
ཅིག་ནི་སེམས་གཅིག་ཕྱ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ། བདག་ཉིད་བདག་གི་
མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་
ཐུབ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་ངེས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་ལས་སེམས་ལ་བདག་གི་སྦྱར་གསུངས་སོ། །འདི་ག་(བདག་)ལས་ཞེན་ཕུང་
པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་སེམས་
འདུལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་
འདུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འབྲེན། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ངར་འཛིན་
པའི་གཞི་སེམས་ལ་བདག་ཅེས་གདགས་སོ་ཞེས་སོ་ཞེས་དང་། ད་ནི་འཕགས་
པ་མང་པོས་བཀུར་བ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་སྦྱ་
བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རང་གི་སྟེ་བ་མང་པོས་བཀུར་བ་པ་ཁ་ཅིག་
ནི། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིག་པས་གང་ཟག་
ཕུང་པོ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་མིན་ཏེ།
ཡིན་ན་བདག་དེ་སྟེ་འཛིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་
གམ་གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །དེ་

བཞིན་དུ་གང་ཟག་ནི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་བརྗོད་
དུ་མེད་དོ། །གང་ཟག་དེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་དེ། ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
པ་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་གི་ཟ་བ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར་
དང་། འཁོར་བར་བཅིངས་པ་དང་སྤང་འདས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཟར་བ་པོ་འཕྲོལ་
བ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་དེ་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་ཤེས་བྱར་ཡང་འདོད་ཅིང་།
བདག་དེ་ནི་རང་འཛིན་པའི་གཞི་སྟེ་དམིགས་པར་ཡང་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་དེ་རི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་འདོད། མེད་རྒྱའི་གང་
ཟག་གི་བདག་ཅེས་བ་དེ་ཅི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅེན་དེ་ཉིད་ལས་མཛོན་བ་བའི་
ལྷགས་ཀྱིས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། གང་ཟག་
རང་སྐྱེ་སྤུབ་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འཛིག་ལྟ་རང་འཛིན་དང་། བདག་
གི་བ་རྣམས་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱར་འཛིན་པ་ནི། འཛིག་
ལྟ་བདག་གིར་འཛིན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ལ། ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་རང་སྡེ་སྟེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུབ་
མཐའ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་སྤུན་པའི་
རང་སྐྱེ་སྤུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཅུམ་ལ་འདོད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་ར་ཞེས་འཛིན་
པའི་གཞིའི་བདག་འདི་སྤང་པོའི་རྗེ་བོ་ལྟ་བུ་དང་སྤང་པོ་རྣམས་དེའི་ཁོལ་ལྟ་བུར་
འཛིན་ཏེ། རའི་གཟུགས་རའི་ཆོར་བ་ཞེས་སོགས་སུ་འཛིན་པས་སྤང་པོ་རྣམས་
བདག་དེའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེས་དབང་བར་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྗེ་ཁོལ་

ལྟར་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་སྤྱན་པར་རང་སྐྱུ་བར་སྤང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་
པར་ཞེན་པ་ནི་རྩས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལོ། །དེ་བཀག་གི་པ་ན་གང་ཟག་དེ་སྤང་
པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཙམ་གྱིས་ནི་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་
པ་གཙོ་དེ་དོ་ཞེས་གསུངས། སྤང་འདི་གཅིག་སྤུ་ལ་བསམས་ཀྱང་གནས་མ་
དུ་སོགས་གྱིས་གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མི་མ་སྤྱན་པའི་
རང་སྐྱུ་སྤུབ་པར་ཁས་མ་སྦྱངས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་རྗེ་ལྟར་ཁས་སྦྱངས།
གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་སྤྱན་པའི་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་རང་སྐྱུ་བར་སྤང་བ་
ལྟར་ཞེན་ནས་དེ་ཡོད་པར་ཁས་སྦྱངས་ན། དེས་གང་ཟག་སྤང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་
པར་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཅིའི་བྱིར་ཁས་
སྦྱངས། །

གསུམ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་སྟོང་སྤྱན་ལས།
རང་སྤྲེ་གཞན་དག་གིས་བདག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྦྱངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
བདག་དང་། དེ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་ནི། བཙུན་ལྟར་
འདས་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྤེ་རྣམས་ལས། བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་
བཅུ་དྲུག་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤང་ལས་
འདས་པ་འཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་སྤུབ་པའི་རྩས་ཡོད་ཙམ་
བཀག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལན་མང་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལ། རང་སྤྲེ་བྱེ་
བྲག་སྐྱུ་བ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲེ་སྟོང་

ལས་ཀྱང་དེ་བས་ལྷག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་བསྟན་པར་འདོད་པས།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གི་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་མ་བུན་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། དེས་
ན་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ནས་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རང་སྤྱེ་སྤྱིའི་
ལུགས་ལ་ཡང་གང་ཟག་རང་སྤྱོད་ལུགས་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་གི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེའི་འཛིན་ཚུལ།
ང་ཞེས་འཛིན་པའི་གཞིའི་བདག་འདི་ཕུང་པོའི་རྗེ་པོ་ལྟ་བུ་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་
དེའི་ཁོལ་པོ་ལྟ་བུར་འཛིན་ཏེ། ངའི་གཟུགས་ངའི་ཆོར་བ་ཞེས་སོགས་གི་སྒོ་
ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་དེས་དབང་བསྐྱུར་བུར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་
རྗེ་ཁོལ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་མ་བུན་པའི་རང་སྤྱོད་པར་སྤང་ལ།
དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་བདག་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའོ། དེ་ཡང་ངའོ་སྤྱོད་
པའི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ། ཉག་མི་ཉག་དང་གཅིག་དང་དུ་མ་
སོགས་གང་དུ་ཡོད་སྟེ་ལྟར་དུ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་ནས་དབྱུད་པ་ན། རྒྱ་མཆོན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་འཛིན་མི་བྱེད་པའི་ཉག་དངོས་དང་། ཆ་ལས་
མེད་པའི་གཅིག་ཕུ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གིས་
ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་ཚུལ་དུ་འདོད་གི། བདག་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་
གི་འཛིན་སྤངས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་ཚུལ་
ཡོད་པར་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་སུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། ཁོན་ཀྱང་བདག་འཛིན་
ལྷན་སྤྱེས་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་བྱུང་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་

དུ་བྱུབ་དགོས་པས། དེ་འདྲ་བའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་བྱུབ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་
ན་གང་ཟག་རང་སྐྱེ་བྱུབ་པའི་རྟག་ཡོད་དུ་བྱུབ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དང་། གང་ཟག་
ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྐྱེ་བྱུབ་པའི་རྟག་ཡོད་དུ་བྱུབ་པ་
རྟག་པར་བཅད་ཅམ་དེ་ཉིད་རྟག་པར་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཅམ་ཞིག་རྟག་པར་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ཅམ་ཞིག་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྟོང་
བྱས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། རྩེ་བྱག་སྐྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་
པ་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟན་མོང་གི་བྱུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་བཤད་པ་འདི་རྟག་པར་སྟེ་འདོད་པ་ཡིན་ན། ཐལ་
འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་རང་སྡེ་གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ཡིན། རང་སྡེ་གཞན་
དག་སྟེ་ཡིན་ན་འདྲེ་བྱག་སྐྱ་བ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་བར་ཡིན། འོན་ཏེ་ལྟར་
མི་འདོད་པའི་རང་སྡེ་མེད་དམ་ཞེ་ན་དམིགས་བསལ་སྟེ་ཡང་མེད་པས། ཐེག་
པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རང་སྡེ་སྟེ་ལུགས་ལ་ཡོད་གསུངས། དེས་ཀྱང་མ་ཆོག་པར། རྩེ་
བྱག་སྐྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱད་
པ་གསུངས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་འོང་བ་འདུག་
གས། རྟོག་པོས་ལེགས་པར་དཔྱད་ཅིག །ལུང་འདི་རྟག་པར་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱད་
ན་ཡང་མཁས་པ་མང་པོས་གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་

གྱི་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་གྱི། རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་
པའི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་གསུང་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་
གཞན་པའི་རང་སྤེ་བྱུང་མཐའ་སྐྱུ་བ་བཞི་པོ་སྤྱི་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཁས་ལེན་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཏྲག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཁེགས་ན། རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་བདག་ཁེགས་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། འབྲུག་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པར་
ངེས་པ་ན། ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་སྟོང་དེར་ཁེགས་
པས། ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་ངེས་པར་བྱས་སོ། །དེའི་
ཆེ་སེམས་ཅན་ནི་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་ཅམ་ལ་བཏགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཞེས་
གསུངས་པས། གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་མེད་པར་
རྟོགས་ལ། དེ་རྟོགས་ན་དེའི་བྱས་པས་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་
མ་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་བྱུང་པའི་བྱིར་དོ། །དེའི་བྱིར་འདིས་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་
བཏགས་ཅམ་དུ་འདོད་དེ་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཅམ་སྐྱས་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་
གཙོད་པར་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གང་
ཟག་ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་
གྱིས་སྟོང་བ་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་སྤྱི་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་དང་མ་ཐུན་པར་ཆད་
མ་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་གང་ཟག་ནི་གང་། གང་ཟག་གི་བདག་ནི་

རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བ། དམིགས་པ་ང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམས་པ་ཆོག་ས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་
པ་ཅམ་མེན་པར་ཕྱང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་
ཡོད་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒོ་འདི་ནི། གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཅེས་བྱ་ལ་ཞེས་དང་། སྒོ་དེའི་འཛིན་
སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྐྱ་ཐུབ་
པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པས་ཆད་མས་
ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བཀག་ཅམ་གྱི་ཆ་ཉིད་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་ལོ། །ཞེས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་
བདག་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་དེས་སུ་འདོད་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་
དེ་ཅམ་ཡང་ལྷ་བོ་རེ་སྐྱན་ཞེས་གསུང་། འདིར་རྗེ་ཡབ་སྲས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་
གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ལྟན་སྦྱེས་ཉིད་གང་ཟག་ཕྱང་
པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པར་གསུངས་ཀྱང་འཇམ་
དབྱངས་དགའ་སྒོས་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རང་
སྐྱ་ཐུབ་པར་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་ཁོན་ལ་བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་
མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་ཕྱང་པོ་ལས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པོ་
སྐྱམ་དུ་འཛིན་པ་ལ་བཞེད་དགོས་ཏེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་ཟག་
རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་

ཡོད་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་
པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ་ཞེས། གཞན་དུ་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཀྱང་དུ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་པོས་ཀྱང་རང་
གི་སྟོང་ཐུན་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ནང་སྡེ་ཡིན་ན་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་
ཁས་ལེན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། ནང་སྡེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པའི་ནང་ཆོན་གནས་མ་བུའི་སྡེ་
པ་ཁ་ཅིག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེ་ན། སྟོན་
མེད་དེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡིན་
པར་འདོད་ལ། བདག་མེད་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ནི། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་
རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐུམ་པ་མེད་པར་ཁས་སྦངས་པ་དང་།
སྤམ་བུ་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་སྤྱོད་པའི་དངོས་སྟོབ་
ཉོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བས་ཀྱང་སྒོ་སྒྲིང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་བཀའ་སྤུལ་བ་རྣམས་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་རང་སྡེ་
ཀྱན་མ་ཐུན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ངོས་
འཛིན་པའི་ཆེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་། དེ་བཀག་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྟོན་ཀྱི་དོན་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་དང་། དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཅེས་ལ་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་
ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་

གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་སྟན་པའི་རང་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་ནི་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མཚན་ཉིད་ཚང་བར་འདོད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡལ་སྤྱི་གསེར་རིའི་སྤང་
བ་ལྟ་བུ་ནུམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟན་མོང་བར་རང་སྤྲེ་ཐལ་འགྱུར་
བ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་
གཅིག་གིས་འདི་ཙམ་གསུངས་པ་ལས་ཟུར་དུ་བྱད་ཆོས་ཐོན་པོ་བྱས་ཀྱང་ཡིད་
ཆིམ་པར་མི་འགྱུར་བས་འདི་དག་གཞིར་བྱས་ནས་ཅུང་ཟད་དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ། གྲུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་ལ་སྤྲ་
བྱི་འགལ་བའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་དང་། མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དང་རྟོག་
གོ་འབར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་མ་བྱ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་ལྟར་འཛིན་པའི་
ལོག་རྟོག་སེལ་བ་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་དར་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟུ་སྟེགས་པ་དང་བྱད་
མེད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་དང་། མཛོད་རང་འབྲེལ་སོགས།
རྒྱ་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ལོག་
རྟོག་སེལ་བ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྤྲེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་དང་ལྟ་ཡོད་པ་
ལས་རིམ་པ་ལྟར།

དང་པོ་ནི། གྲུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་གོང་དུ་རང་སྤྲེ་ཐམས་ཅད་

གྲིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་ཅིང་བྱད་པར་དུ་གནས་མ་བྱས་རང་
སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་གྲིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པར་གསུངས།
འོག་ཏུ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་བཅོམ་གཞིག་གི་སྒྲོས་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་དུ་བྱང་
བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེ་ལྟར་མི་བྱང་བ་ལ་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དང་དེ་ལ་རྩས་
ཡོད་གྲིས་བྲབ་པ་དང་། རྩས་ཡོད་དང་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་དོན་གཅིག་
ཏུ་འདོད་པར་བཤད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། གོང་དུ་གནས་མ་བྱའི་སྡེ་པས་གང་ཟག་
རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་
གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་གནས་མ་བྱས་རྩས་ཡོད་ལ་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པས་བྲབ་པ་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །གནས་མ་
བྱའི་སྡེ་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རྒྱར་འདུག་པ་བྱེད་རང་ལ་ནི་རྟགས་
ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་འདུག །ཀྱང་བྱ་བ་ལ་བྲབ་པ་མེད་དེ། ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས། དེ་
ལྟར་ཁས་ལེན་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཡིན་ཆད་གྲིས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དོན་
སྐྱ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས། ཐེག་ཆེན་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གང་
བྱང་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་མ་བྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་
ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། དོན་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མི་འདོད་ཅིང་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
རྒྱད་ཟླ་དར་རྒྱུག་ལས། གནས་མ་བྱ་སོགས་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་སོགས་
ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་མི་འདེབས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གནས་མ་བྱས་རྗེས་ཡོད་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་བྱས་ནས་གཟུགས་
ཕྱང་སོགས་དང་། ཁདྲོག་དང་། བྱམ་པའི་རྩལ་སོགས་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛོག་ཚུལ་
བྱེ་སྤྱོད་མང་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་རྒྱས་
པར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྗེས་ཡོད་ལ་རང་སྐྱེ་བྱུང་པས་མ་
བྱུང་པས་སྔ་བྱེ་རྗེ་ལྟར་འགལ།

གཉིས་པ་ནི། སྔར་བྱངས་པའི་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གི་ཕྱང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྔེ་
བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་པོ་གང་རྩལ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་
པས་བྱུང་པར་གསལ་པོ་གསུང་བ་ལ་བྱོལ་ས་གཞན་མ་རྟེན་པར། བོད་སྔ་
མ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་འདོད་
མཁན་བྱུང་བ་ལ། ལྷག་ཆང་ལོ་རྩེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་ཀྱང་།
བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲགས་བཞིའི་སྟེང་དུ་གནས་མ་བྱས་ལོགས་སུ་བགངས་
ནས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་ལྟར་འབྱེད་པ་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆའི་
བཞེད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་ཞེས་
སྤྱོད་ནས། དེས་ཁས་ལེན་རྒྱའི་བདག་གི་ཆད་རྟོག་བཏགས་མང་དུ་གསུངས་
པ་རྣམས་ནི་སྤང་མའི་ཆངས་བྱ་ལྟ་བུ་དང་མཁས་པ་ལ་མི་འཆོམས་པའི་ཁས་
ལེན་ཏེ། འོན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འབྱེད་རིགས་
པར་ཐལ། ཡོངས་གྲགས་བཞིའི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་རས་གཟེགས་ཀྱི་བརྩལ་ཞུགས་
ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྱོད་བ་བདུན་སོ་སོར་འབྱེད་རིགས་པ་གང་

ཞིག། རྟེན་ལྗར་བགྲངས་པས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
གནས་མ་བྱ་བྱར་དུ་འཕྲེན་པ་གང་ཞིག། གཞན་ནམས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་ཀྱན་ནས་
མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་ཁྱོད་ཕྱག་
འཚལ། གཞན་ཡང་། གནས་མ་བྱ་སོགས་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནམས་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་
ཆོས་བདག་གཉིས་ཀ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་རིགས་པའི་ཕྱལ་མཚམས་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་ངེས་སུ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། བྱ་སྟེ། ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་
བདག་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་ངེས་སུ་འདོད་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་
དེ་ཅམ་ཡང་ལྟ་བྱོར་སྐྱན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷང་འདི་སངས་རྒྱས་པ་
ཡིན་ན་སྦྱར་བདག་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་
མོད། དེ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གཞན་གྱིས་
ཕྱལ་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཡང་དེ་དག་རང་སྟེ་
དངོས་སྤྲོ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་
ཡིན་གསུང་བ་ལ། དེ་དག་ཆོས་ཅན། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ།
སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། རྟོན་སྤྲོ་བ་འབྲེལ་
ལས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། ལྟ་བ་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་མིན། ཞེས་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་ལས་ལྟག་པའི་བཞི་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་བཞི་

ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ལྷ་བ་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་བ་
པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཁས་ལེན་ན་དེར་ཟད་དོ། དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྩེ་
མདོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྡེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྡེ།
རང་སྡེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་མཁས་པ་སྤྱི་ཀྱང་མ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རང་སྡེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་དེ་ཕྱེ་པའི་
ཡ་གྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྡེ། གཉལ་སྟོན་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། འདིར་
མདོར་བསྡུས་ནས་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་
བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅའ་བའི་རང་སྡེ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་
སྡེ་ནི་རང་སྡེ་མ་ཡིན། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་མི་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རང་
རིག་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅའ་བའི་རང་སྡེ་
དེ་རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་ཅིང་། དབུ་སེམས་གཉིས་
ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི། ཡན་ལག་
གི་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི་པལ་ཆེན་སྡེ་པ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་
སྤྱིའི་སྡེ་པ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ། མང་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་དང་བཞི་པོ་ །ཞེས་
དང་། ཡན་ལག་གི་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནི་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལ་ལྷ། གཞི་ཐམས་

ཅད་ཡོད་སྤྲིའི་སྤྲེ་པ་ལ་བདུན། གནས་བརྟན་བའི་སྤྲེ་པ་ལ་གསུམ། མང་བཀྲའ་
བའི་སྤྲེ་པ་ལ་གསུམ་མོ། །སྤྲེ་པ་བཙུང་བོ་དེ་ཡང་། ལ་ལ་ནི་ཡུལ་དང་། ཁ་
ཅིག་ནི་སློབ་དཔོན་དང་། གཞན་དག་ནི་དོན་གྱི་སློན་ས་ཐ་སྙད་བྱས་མོ། །སྤྲེ་པ་
བཙུང་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྲག་བཤད་པ་ཆེན་མོའི་རྩེ་ས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་
གི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་ཅེ་ཞིང་རོལ་བར་བྱེད་པས་ཀྱི་བྲག་སྤྱོད་བཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས་བཤད་དོ། །ད་ལྟོ་འཕམ་
ཆེ་བ་ནི་དུས་གསུམ་རྩེས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་ཀྱི་བྲག་སྤྱོད་བཞེས་འདོད་དོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་དུལ་བ་ལྟས། ཤར་དང་རྒྱབ་དང་གངས་རི་དང་། །འཛིག་རྟེན་འདས་
པར་སྤྱོད་བ་དང་། །རྟག་པར་སྤྱོད་བའི་སྤྲེ་རྣམས་ནི། །ལྷ་ཆོན་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་
པ། །གཞི་ཀུན་ཡོད་དང་འོད་སྤངས་སྤྲེ། །ས་བསྐྱུང་སྤྲེ་དང་ཆོས་སྤངས་སྤྲེ། །མང་
ཐོས་པོས་དམར་སློབ་མ་དང་། །བྲེ་སྤྲེ་སྤྱོད་བའི་སྤྲེ་རྣམས་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་
པར་སྤྱོད་བ་ཡིན། །རྒྱལ་བྱེད་ཆོལ་གནས་འཛིག་མེད་གནས། །གཙུག་ལག་ཁང་
ཆེན་གནས་བརྟན་པ། །ས་སྤྱོད་རི་དང་བསྐྱུང་བ་པ། །གནས་མ་བྱ་བའི་སྤྲེ་
རྣམས་ནི། །མང་པོས་བཀྲའ་བ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཡུལ་དོན་སློབ་དཔོན་གྱི་བྲག་
གིས། །ཐ་དད་སྤྲེ་པ་བཙུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་འདོད་ཅིང་བྱེད་དོན་བདེན་བྱ་བ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་
འཆའ་བའི་རང་སྤྲེ་དེ། མདོ་སྤྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྲེ་བྲག་སྤྱོད་པས་རང་རིག་མི་འདོད།
དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་དོན་བདེན་བྱ་བ་མི་བཞེད་པའི་བྱིད། དེ་ཡང་མཛོན་

བ་སྡེ་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་
མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བར་བྱེད་བས་ན་མདོ་སྡེ་བ་ཞེས་
ཀྱང་བྱ། དཔེའི་སྟོན་ནས་དོན་སྟོན་བས་དཔེ་སྟོན་བ་ཞེས་འགྲེལ་བ་ཤད་སྐུ་ལ་སྤྲས་
མ་ལས་བཤད། ཅེས་ཁྱད་སྤངས་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷང་འདི་ཚད་
མར་ཁས་ལེན་ན། རང་སྡེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་སུ་གངས་ཤེས་བ་
དང་། སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་ཡིན་བ་དང་། ལྷང་གི་རྗེས་
འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རྩང་མ་ཡིན་བར་གསལ་པོ་
གསུངས་པས། སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་གྱིས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་མ་ཡིན་བར་སྤྱོད་བའི་ཆེ་
སྡེ་བ་གཅིག་གིས་འདོན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ན་འད་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྷང་
གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རྩང་ཡིན་བར་མི་འབྱུང་སྟེ།
དེ་ནི་མདོ་སྡེ་བས་འདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་གསུམ་ཀ་སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རྩང་
གིས་འདོན་བ་ལས་ལྷག་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་གྱིས་གནས་
མ་བྱའི་སྡེ་བ། གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་བ་དང་། དེས་
ལྷ་བ་བཀར་བཏགས་གྱི་ཕྱག་སྐྱ་བཞེ་ཁས་མི་ལེན་བ་དང་། དེ་རང་སྡེ་དངོས་སྤྱོད་
བ་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་པོ་གང་རྩང་མ་ཡིན་ཟེར་བ་ནམས་ནི་སེ་ར་རྗེ་
བཙུན་བས་ཤུག་ལན་ན་གསལ་བར་བཀག་སྤངས་སྟེ། ཤུག་མཆོག་བས་ཐལ་
འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བུམ་བ་ཞིག་བ་འདུས་བུས་ཡིན་ཀྱང་མི་ཉག་བ་མེན་ཟེར་
བ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་བ་ལ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་ལས་མེད་ལ། བཞི་

རོ་སྤྱིའི་ལུགས་ལའང་འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མེད་ཅིང་།
 སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་རབས་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་
 བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱུལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད། ལྷ་ངན་
 ལས་འདས་པ་ཞི་ཞིང་བདེ། ཞེས་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་
 གསུངས་པ་ཡང་འགོག་པ་ལ་བྱེད་དངོས་སུ་ཞུགས་འདུག་པས། ད་དེད་རང་
 གཉིས་རྒྱལ་བ་སྤྱས་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་རྩོད་རྒྱུ་མི་འདུག་པས། ཕྱིན་ཆད་
 སངས་རྒྱུ་གི་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཏམ་འདི་མ་སྤྱོད་ཞིག་ཅེས་གསུངས། ལུང་འདིའི་
 དོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདུག་དཔྱོད་པ་དང་། བ་ཆན་རྩེ་བཙུན་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ལ་
 མི་འབྱུང་པར་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །གཞན་ཡང་གནས་མ་བྱུང་གི་སྤྱི་བ་སོགས་
 ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པ་ལས་གཞན་པའི་རང་
 སྤྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྤྱི་གསུང་བཤད་སྟོང་པའི་ལུང་དང་།
 རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱུ་མཆོའི་དཀའ་འགྲེལ་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་མང་བཀུར་བ་ལས་གྲུས་པ་ཡི། །ཁ་ཅིག་བདག་ལྟོ་རྟོ་དུ་སྤྱང་པོ་ནི། །ལྷ་
 ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་
 མི་རྟག། །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྩ་ས་ཡོད་འདོད། །ཅེས་པས་བསྟན་
 པའི་ས་སྟོག་རི་པ། བསྐྱུང་བ་པ། གནས་མ་བྱུ་གསུམ་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་གསུམ་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་དགེ་
 འདུན་རྒྱུ་མཆོས། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་ནང་ཆོན་ཁ་ཅིག་སྤྱང་པོ་ལྷ་ཆར་གང་ཟག་དུ་

འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་ཕྱ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གནས་མ་
བྱ་བས་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཟ་དད་གང་དུ་འང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྣམས་
ཡོད་འདོད་དོ། །ཞེས་དེ་གསུམ་ཀ་གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ནང་ཆོན་དུ་བགྱང་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་གསུངས་པའི་གནས་མ་བྱ་སོགས་ལྟ་གང་
ཟག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པས་གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་སྤྲེ་བ་བཙུགས་པོ་གྲེ་
མདོ་གང་རུང་དུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཞན་བཙུགས་པོའི་ནང་ནས་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྤྲོ་བའི་སྤྲེ་བ་དང་།
གོས་དམར་བ་གཉིས་གནས་མ་བྱ་སོགས་ལྟ་དང་བདུན་ཀ་གྲེ་མདོ་གང་རུང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བདུན་ཀ་གང་ཟག་དུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་སྤྲོ་བ་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས།
འདིར་རང་གི་སྤྲེ་བ་དག་ལས་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྤྲོ་བའི་སྤྲེ་བ་དང་། ཆོས་སྤྲང་སྤྲེ་
དང་། གོས་དམར་སྤྲེ་དང་། གནས་མ་བྱའི་སྤྲེ་དང་། ས་སྟོན་གྱི་སྤྲེ་དང་། ཆོས་
མཆོག་སྤྲེ་དང་། ས་སྟོག་རིགས་ཀྱི་སྤྲེ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲེ་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་པལ་
ཆེར་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་མ་
བྱའི་སྤྲེ་སོགས་ལྟ་མ་གཏོགས་པ་སྤྲེ་བ་ལྷག་མ་བཙུགས་པོ་ལ་གྲེ་མདོ་གང་
རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་མེད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། དེས་ན་རྒྱུད་སྤྲེ་སྤྲི་རྣམ་དུ་
སྤྲེ་བ་ལྟ་པོ་མ་གཏོགས་པ་ལ་གྲེ་མདོ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་མེད་ཅེས་བཞི།
མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ཟིན་གྱིས་ཡིན་པས། དེའི་དངོས་ཚོམ་གཞན་

ནམས་དང་མ་མ་ཐུན་ན་དངོས་ཚོམ་ལྟར་ཁས་ལེན་ལ་འཐད་ཐུན་དུ་བྱས་ན་
ཡང་། སྡེ་བ་ལྔ་པོ་དེའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་འདྲི་ཚུལ་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་
འདོད་ཚུལ་སྤྱི་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་ལ། སྡེ་བ་ལྔ་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་
ཚུལ་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་བྱུ་
མཐའ་བྱར་དུ་འཆད་རྒྱ་ཆེར་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་སྟོང་ཐུན་ན་རང་སྡེ་བྱུ་
མཐའ་སྤྱི་བ་བཞི་པོ་སྤྱི་ལུགས་ལ་ཡང་རང་སྤྱི་བྱུ་བ་པའི་བདག་མེད་པར་
བཤད་པ་དང་། རང་སྡེ་དངོས་སྤྱི་བ་པའི་ཆེ་བས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་
འདོད་ཅེས་པ་འདིས་གནས་མ་བྱ་བ་བྱུ་མཐའ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ལ་
རང་སྡེ་དངོས་སྤྱི་བ་ཡིན་པར་བསྟན་གསུང་བ་ནི། རང་སྡེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
སྤྱི་བ་དང་། དངོས་སྤྱི་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བ་ལ་
གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པས་བྱུ་བ། དངོས་སྤྱི་བ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་
དང་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཉེ་གསུམ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་དང་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་བྱེ་
ཟག་སྤྱི་བ་ལ་སྡེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་པལ་ཆེར་དང་བཙས་པའི་ལུགས་ལ་
གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན། པལ་ཆེར་ཞེས་པའི་ལུགས་ལ་དངོས་སྤྱི་
བ་འགའ་ཞིག་སྡེ་གང་ཟག་ཏུ་སྤྱི་བ་ནམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རྩས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་
ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་དེས་གནས་མ་བྱ་བ་བྱུ་མཐའ་བཞི་པོ་ནང་ནས་སྤྱད་པ་ག་ལ་ཡིན།
དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་གོ་འབར་བར། བྱེ་ཟག་སྤྱི་བ་འདི་ལྟར་འདོད། གནས་མ་བྱ་བ་
འདི་ལྟར་འདོད་ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་། དེ་བྱེ་ཟག་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སེ་ར་བ་རྣམས་ཚོས་ཟླ་ཚོགས། དཀའ་བཙུ་བའམ་རབ་
འབྱམས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཚོས་འདོན་པར་ལྟ་སར་སོང་ཟེར་བ་ན། དཀའ་བཙུ་བའམ་
རབ་འབྱམས་པ་དེ་སེ་ར་བ་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དང་མི་འབྲས་ཉེ་ཆོག་གོ་འབར་བ་སྤྱིར་འདི་ལྟར་འདོད། ཟླ་བ་
དེ་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་འདིས་འདི་ལྟར་འདོད་ཅེས་མང་དུ་འབྱུང་བས། གནས་མ་བྱ་
བྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་ཡིན་ན། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་ནང་ཆོན་གནས་མ་བྱས་འདི་ལྟར་འདོད་
ཅེས་གསུང་དགོས་པ་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་ཅིང་
བའམ་ཞེས་གྲགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་གོ་ལུགས་གཅིག་ལ་གནས་མ་བྱའི་
ཟླ་བ་ལ་བྱེ་སྤྱི་ཡིན་མ་ཡིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བྱེ་སྤྱི་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་འདོད་
ཟེར་བར་འགྱུར་པས། དེ་ལ་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟླ་བ་དེ་དང་དེའི་
འདོད་ཚུལ་བརྟེན་པ་ན། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་ནང་ཆོན་ཞེས་མ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟླ་བ་འདིའི་ནང་ཆོན་
གནས་མ་བྱས་འདི་ལྟར་འདོད་ཅེས་ཀྱང་ཉེ་ཆོག་གོ་འབར་བར་འཆད་མི་དུང་སྟེ།
དེར་དེ་ལུགས་གཅིག་ལ་མང་བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱི་གྲེས་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྤྱི་ཡིན་ཆད་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཆད་སྟོས་དགོས་ན། བསྐྱལ་བ་ཟེར་སངས་
རྒྱས་སྟོང་གི་བཞི་བ་ཤུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཟླ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲེས་པའི་ནང་
ཆོན་གནས་མ་བྱས་འདི་ལྟར་འདོད་བྱས་ཀྱང་དུང་ཤིན་ཏུ་ཅུང་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་རང་སྤྱི་ཐུབ་པའི་རྩིས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་དོན།

གང་ཟག་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་བར་སྒོས་ཆུགས་ཕྱེ་ཡང་གང་ཟག་དུ་འཛིན་
པའི་སྒོ་མི་འདོར་བ་ལ་བྱེད་གསུང་བ་འདི་ལ། འོན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་གང་ཟག་
རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུབ་པར་ཐལ། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་བར་
དུ་དབྱེད་ཀྱང་དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འདོར་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རང་གི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་བར་དུ་དབྱེད་ཀྱང་དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འདོར་
བ་བཞིན་ནོ་སྣམ་མོ། །ཡང་འདི་པའི་ལུགས་ལ། འདི་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་
གང་ཟག་ཁོན་འཕོ་ཞེས་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་སྡེ་པ་ཐ་དང་པར་ཤྲག་པའི་འཁོར་
ལོ་ན་བཤད་པའི་དོན། ལུས་སེམས་གཉིས་སམ། མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་གང་ལ་
ཡང་མ་བཟོས་པའི་གང་ཟག་གི་རོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པ་
རོལ་དུ་འཕོ། ཞེས་ཡི་གེར་གྲིས་ཤིང་། དེ་ལྟར་འཕོ་བའི་ཆོས་ཡིན་ན་གང་ཟག་
ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་དངོས་སུ་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་ལ། གང་གས་གཞིའི་ཕྱང་
པོ་ལ་མ་བཟོས་པའི་གང་ཟག་འདིས་ཁས་མི་ལེན་པ་འདི་པའི་འདོད་པ་བརྟེན་
པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་མང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱངས་ནས་སྤར་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྲོ་བ་ནི་
རང་གཞན་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཙཱ་འདྲི་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ལ་བཞག་པའི་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སམ་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པའམ། དེའི་ཚུད་མི་བཟའམ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་གང་ཡང་རུང་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ནས་
པ་རོལ་དུ་འཕོ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ །ལ་སོགས་

བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་རྟགས་གཉིས་ཀ་
མ་གྲུབ་ན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སོགས་དང་། དེ་ཡི་བསྐྱོད་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
སམ། གུན་གཞི་གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་མེད་པར་འདོད་པའི་ནང་
པ་སངས་རྒྱས་པ་འཛོག་ཤེས་པའི་མཁས་པ་སྤར་རྒྱ་བོད་གང་དུ་ཡང་མ་བྱོན་
པ་འདྲ་སྟེ། རྗེ་མཆོག་མ་མེད། རང་སྟེ་གུན་གཞི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་ཉིང་འཆོམས་སྒྲུར་ལ། དེ་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
ཉིང་འཆོམས་སྒྲུར་བར་འདོད་པར་གསུངས་ལ། མངལ་དུ་ཉིང་འཆོམས་སྒྲུར་
མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་རྒྱུན་སྤར་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བར་ཐལ།
རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་བྱུང་
མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་མཁན་གྱི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཡོད་སྟེ། མི་
འདུག་ལགས། གཞན་ཡང་གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་ཚུལ་
ལ། མགལ་དུམ་མཐོ་གང་བ་གཅིག་གི་པར་སྟེ་ནས་མེ་འབར་ཏེ་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཆོ། པར་སྟེའི་མའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མགལ་དུམ་གྱི་ཚུར་སྟེར་འཕོ་
བ་བཞིན་དུ་ཆོ་འདིའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་
ཆོ་ཕྱི་མའི་ཕྱང་པོའི་སྟེང་དུ་འཕོ་ལ། མགལ་དུམ་གྱི་པར་སྟེའི་ཤིང་ཐལ་བར་གྱུར་
ནས་ཚུར་སྟེར་འཕོ་བ་མེད་པ་ལྟར། ཆོ་འདིའི་ཕྱང་པོ་ཕྱི་མའི་ཕྱང་པོའི་སྟེང་དུ་མི་
འཕོ་བ་དང་། སྟེ་བ་འདི་དང་དེའི་ཆོ་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་རྒྱ་རྒྱེད་གྱིས་གསར་དུ་མི་

བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱན་བརྟན་པ་དང་། ཕུང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་
པར་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་གསུངས་ལ། གང་
ཟག་འཕོ་ཚུལ་དང་ཕུང་པོ་མི་འཕོ་ཚུལ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་
ལུགས་ཡིན་ན། རང་ལུགས་ལ། དེ་དང་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་
ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་
ཟག་གིས་ཕུང་པོ་འདོར་ལེན་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་
སྤངས་པར་མི་འགྱུར་ལ་གནས་མ་བུའི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཕུང་
པོ་འདོར་ལེན་བྱེད་ཚུལ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་
རྒྱ་མཆོན་ངེ་ལྟར་ཡིན། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེའི་ཆེ་
གང་ཟག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བསྐྱེད་དམ་མི་བསྐྱེད། ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱན་བརྟེན་ནས་མི་བརྟེན། དཔེར་ན།
མི་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་ནམ་མེད་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་ངེ་ཙམ་ཡོད་
ཀྱང་ཆ་བའི་ངོ་བོར་གསར་དུ་བསྐྱེད་མི་དགོས་ལ། མི་དེ་གྲུབ་ནས་རྒྱན་བར་མ་
ཆད་པར་རིགས་འབྲ་བའི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ཀྱང་
སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེའི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་གསར་དུ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་མི་དགོས་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེའི་ཆེ་རིགས་འབྲ་བའི་རྒྱན་བར་མ་ཆད་པར་འཇུག་པར་
རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོན་གནས་མ་བུ་ལ་སྐྱོན་གང་བརྗོད།

གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་གི་སྤང་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་
འཛོག་ཚུལ་དང་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟར་
ཡིན། སོན་གནས་པ་དང་། སོར་ཚུད་པ་རང་སྐྱ་སྒྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་
པ་ལ་ནི་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ངོ་། །ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གནས་མ་བྱས་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཁས་སྒྲང་གི་ཁོ་རང་གི་རང་ལུགས་ལ་
རྣམས་ཡོད་ཁས་མ་སྒྲངས་གསུང་པ་ཡང་དབྱེད་བར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་
ཆད་རང་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུབ་པར་
ཁས་སྒྲངས་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམས་ཡོད་ཁས་སྒྲངས་ལ། འབྲུག་
པ་རྩ་འབྲེལ། མཛོད་རང་འབྲེལ། འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱལ་སྤྱས་མ་སོགས་དུ་མར།
གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྤང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་
གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བཛོད་དུ་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་
རིགས་པ་དུ་མ་བཛོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁས་ལེན་དེ་རིགས་པའི་སྤུལ་མཚམས་
མ་ཡིན་པར་ཁོ་རང་གི་སྒྱུབ་མཐའི་ཁས་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་པ་
དང་། ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ནས་ནང་བར་མི་ཚུད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྟེན་ལས།
དེར་ངེས་པར་སྤྱད་བ་ཚོས་འདི་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་རུང་ཅམ་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ཅམ་
ཡང་རེ་ཞིག་བསྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྟེ་སྟོན་ལ་ཞེན་ནས། ཐེག་

བ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེལ་གཤམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་བས་ཐེག་བ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་སྟེ། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
འདི་སྐད་ཅེས། ང་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ངའི་ཉན་ཐོས་མ་
ཡིན་ནོ། །ཤེད་འདི་བྱ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་སྤྱན་བ་མ་ཐུག་པོས་བཀའ་བས་སྤྱན་
བ་བས་ཀྱང་ཆེས་སྤྱན་བ་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐལ་མི་བཟོད་བས་བརྒྱད་མར་
མནར་བར་འགྱུར་བས་སྤྱན་བ་ནས་སྤྱན་བ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བ་སྤྱན་བ་ཆེན་པོ་
དང་ལྷན་པའོ་ཞེས་ང་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་བ་འདིའི་བདག་མེད་བསྟན་
དུ་མི་རུང་བ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱར་འདེབས་བྱེད་མཁན་གནས་མ་བྱ་ལ་འཆད་བ་ནི་
ཏ་ཅང་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ནི་འགྲེལ་བ་དེ་ན། མདོར་བསྟན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་
ཆོགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་འདི་གསུམ་ཡོད་དེ། སྲིད་བ་འདོད་བ་སྲིད་པའི་
མཐར་ལྷུང་ཞིང་ཐར་བ་མི་འདོད་བ་དང་། སྲིད་བ་དང་བུལ་བ་འདོད་བ་ཞི་བའི་
མཐར་ལྷུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མངོན་བར་མི་འདོད་པ། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་
མཐར་མ་ལྷུང་བའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད་བ་འདོད་ལ་ཞི་བ་མི་འདོད་བ་ལ།
ཐར་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་བ་དང་། ཐར་བ་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་རྒྱབ་
ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་ལོག་སྲིད་ཅན་གཉིས་བཤད་པའི་བྱི་མ་འདི་ཡིན་པར་བཤད་
བས་གནས་མ་བྱའི་སྤེལ་བས་ཐར་བ་འདོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་ན་བཤད་བས་
དེ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། འདི་ཐར་བ་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལོ། །དེས་ན་འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་གང་ཐག་འདི་ལྟ་བུ་མངོན་མཐོའི་

ཆོས་སྐྱོར་ཅམ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་བ་ཞིག་
ཡིན་པས་ཕྱི་ནང་གང་གི་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་རང་གི་དོགས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་
ལེན་མི་ལེན་གྱི་སྐོན་ས་འཛོག་ཚུལ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིང་ཐག་
བ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་མི་འགྲོས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་མཛད་པའི། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།
སྤྱིས་བྱ་ཚུང་དུ་བྱུང་བར་ཅན་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཅམ་ཐོབ་བྱར་འཛིན་པ་
ནམས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་མ་
ཡིན་ཟེར་དགོས་སམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མཆོམས་འདིར་མཁས་པ་ནམས་གྱིས་
ཞིབ་ཏུ་དབྱང་བར་ཞུ། ཡང་འགྲེལ་བ་དེར། གང་ཟག་གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་བ་
དེ་དང་མ་ཐུན་བར་སྦྱོད་པ་ཆོས་འདི་བ་ཉིད་ལ་དད་བ་ཡོད་ཀྱང་སྦྱོང་བ་ཉིད་
གྱི་དོན་ལ་ཉིས་པར་བ་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གཞན་སྟེས་བཏགས་པ་ལྟར་ཕྱང་པོའི་
ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་གང་
ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་གྲུབ་མཐས་ཁས་ལེན་པའི་གནས་མ་བུའི་སྟེ་
པ་ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་པ་བྱངས་ནས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
ཁས་ལེན་པ་དང་གོང་གི་སྟོན་པ་ཅམ་འདོད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་
སྟོན་དུ་མི་བྱང་བ་གཉིས་ཀ་གནས་མ་བུའི་སྟེ་པ་སྤྱི་ཅམ་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མ་
བྱེ་བར་ཁས་ལེན་པར་ནི་མི་བྱེད་དེ། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་དུ་འགྲེལ་བ་དེར། སྤར་གང་དུ་

བཤད་པའི་ཆོས་འདི་བ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་ཡང་སྡེ་མ་
ཐར་བ་ལ་དོན་གཉེར་མེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་
འདི་ཐར་བ་ཅམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་མི་
འདེབས་པ་ཞིག་གོ། །གནས་མ་བྱ་པའི་སྤེ་བ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེ་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་མི་འདེབས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་
སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དང་
འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་གོང་གི་དེ་སྤྱིད་པ་འདོད་ལ་ཐར་བ་མི་འདོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་
ལ། འདི་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུན་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། ཐར་བ་འདོད་
ཀྱང་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ཆོས་འདི་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་ཙ་ར་ཀ་སོགས་སུ་
སྟོགས་ཅན་དང་། ཆོས་འདི་བ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
ཉེས་པར་བརྩུང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་བཤད་པའི་གང་
ཟག་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམས་དང་། དེ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་ཟད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་
བ་ཙམ་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞེས་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་སེམས་
ཙམ་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱ་མོ་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱ་མོ་རྟོགས་ནས་རང་ལམ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མདོན་དུ་བྱེད་
པའི་ཉན་རང་རྣམས་ཡིན། སྤྱིད་ནི་གཉིས་ཀ་མདོན་པར་མི་འདོད་པ་ནི་བྱང་

སེམས་རྣམས་ཡིན་པར་རྒྱུད་སྒྲ་ཐོགས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་དར་ལྗིང་གི་དགོངས་པ་ཡང་ལུགས་འདི་ལ་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གཉིས་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བྱུང་མེད་བྱེད་དགོས་ཏེ། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པར་གསལ་བར་བསྟན་པས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་བཀའ་བ་ལྟར་འབྲེལ་བ་འདིས་བསྟན་པ་ཡང་ཆེས་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིའི་སྐུ་བས་ཀྱིས་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་རྣམས་འཛོག་པས་གནས་མ་བྱ་གཅིག་བྱ་ལ་དེ་ཅམ་སྦྱད་དུ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །འོ་ན་ལུང་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་རྡོ་བོ་རྩེ། དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་པའི་དགོ་སྦྲོང་མཛད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་པལ་ཆེན་སྡེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། སྡེ་བ་བཙོ་བརྒྱུད་པོ་དེ་དང་དེའི་མཁན་བརྒྱུད་ལས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྟོགས་བྱས་པ་ལ། དེ་དང་དེའི་སྡེ་བར་བཏགས་པའི་དགོ་སྦྲོང་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་མི་འདེབས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། གནས་མ་བྱའི་སྡེ་ལས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྟོགས་བྱས་པ་དེའི་བྱུང་མཐའ་སྐྱབ་དངོས་མ་ཡིན་པ་ཁ་ཅིག་བྱུང་པོའི་ཆོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་སྐུགས་པ་དང་བྱུང་མེད་དུ་གང་

ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རྟོག་གི་འབར་བ་ན་
སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཞེས་པ་དང་།
དེ་དང་སྡེ་པ་ཐ་དད་པར་གྲགས་པའི་འཁོར་ལོ། །མཛོད་འགྲེལ། དེའི་འགྲེལ་བ་འདད།
འབྲུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་སོགས་ན་གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་
པར་འདོད་པ་དང་། ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མི་འདོད་པར་བའདད་པ་ཐམས་
ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས་
ཀྱང་། གནས་མ་བྱའི་སྡེ་པ་དག་ཡང་ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་བྱེད་དེ། དོན་དམ་པར་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་
མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་ན་གང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱ་བརྟགས་
པའི་བདག་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་དོ། །འོ་ན།
གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདོད་དོ། །འོ་ན། དེས་གང་ཟག་རྣམ་ཡོད་དུ་
ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་མི་འདོད་པ་
གང་ཞིག་ །རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་མ་ཡིན་ན་རྣམ་ཡོད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། གནས་མ་བྱའི་ཕྱགས་གཞིར་བཞག་ན་རྟགས་མ་བྱལ་ཅིང་། སྤྱིར་
བཏང་ལ་འདིར་བྱལ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སོ་སོའི་རྣམ་བཏགས་འཛོག་མཆམས་ཞིབ་ཆ་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་གཞི་ཆེ་མོད་ཀྱང་། དེ་ཞིག་འོན་ཏེ་རང་ལ་དེས་

གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་ནང་གི་ཟེན་པའི་
ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་འདོད་པ་
བརྟེན་པ་ན། མཛོད་འབྲེལ་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ད་ལྟར་གྱི་ནང་གི་ཟེན་པའི་ཕུང་
པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་ནས་འདོགས་སོ་ཞེས་དང་། སྡེ་པ་ཐ་དད་པར་སྐྲག་པའི་
འཁོར་ལོ་ལས་དེའི་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ན། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
ལ་བརྟེན་ཏེ་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ནང་གི་
ཟེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷའམ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གྲང་ཡིན་ལ་
བཏགས་ཡོད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་
ཅི་ཞིག་སྟུ། གཞན་ཡང་གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་དེ་རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་
ཞིག །དེ་རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུང་ན། དེ་ཕུང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་གང་
ལ་ཡང་མ་བཏགས་པའི་རྣམས་གཞན་དུ་བྱུང་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་གང་ཟག་
ཕུང་པོ་དང་ཐ་དད་དུ་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་
ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་འགལ། མ་བྱུང་
ན། མཛོད་འབྲེལ་ལས། དེ་ཞིག་གལ་ཏེ་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་རང་བཞིན་ཐ་དད་
པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། པན་ཚུན་གྱི་
ཕུང་པོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གང་ཟག་རང་སྐྱེ་བྱུང་

བའི་རྫས་ཡོད་དུ་བྱུང་ན། དེ་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱུང་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བྱུང་ན་དེ་རང་སྐྱུ་བྱུང་བའི་རྫས་ཡོད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་
 བྱུང་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་བྱུང་དགོས། དེ་
 ལྟར་བྱུང་ན་ཐ་དད་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཛིན་ཚུལ་འཆད་
 བ་ལ་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ་ལས། དེའི་ཚུལ་ནི་ང་ཞེས་འཛིན་པའི་གཞིའི་བདག་
 འདི་ཕྱང་པོའི་རྩེ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱང་པོ་རྣམས་དེའི་ཁོལ་ལྟ་བུར་འཛིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞེ་བ་ནི། གཞན་ཡང་གནས་མ་བུའི་སྡེ་པས། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་
 རྩམ་ཡོད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། ལྷ་སྟེགས་པས་ཀྱང་
 དེ་ལས་ལྷག་པའི་བདག་ཁས་མ་སྤངས་པས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མངོན་འགྱུར་ན།
 ཅི་འདི་ལས་གཞན་ལ་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། བདག་ཏུ་
 ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་བོའི་རྒྱན་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་
 འདོགས་པར་ནི་མི་འཛིན་ཏེ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཅི་འདི་ལས་གཞན་པ་དང་
 གནས་མ་བུ་དག་ལ་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་སྟོགས་གཅིག་
 ཏུ་གསུང་རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་གསུངས་ལ། ཕྱི་རོལ་བ་འགོག་པ་ན་འོ་
 བ་ཅི་ཞེན་རྩམ་གཞན་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། ཉོན་
 མོངས་རྣམས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བདག་ཏུ་
 བརྩུང་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པས། སྤང་བོ་ལས་རྩམ་གཞན་པའི་

བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་
དཔག་གང་རུང་གིས་འབྲུབ་དགོས་པ་ལས་མི་འབྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་
བཀག་ཅིང་། གནས་མ་བྱ་འགོག་པ་ན། འོན་གང་གནས་མ་བྱ་ནམས་གང་ཟག་
ཡོད་པར་འདོད་པ་རི་ལྟ་བུ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་དབྱུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ཐག་བཅད་ནས་དཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་གསུང་མཛད་ནས་
གནས་མ་བྱ་ལ་ཐར་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་གྲེ་བྲག་སྤྱོད་པར་ཡང་མི་ཚུད་ལ་
སྤྱོད་པས་འགྲོ་སོགས་ཀྱིས་ནང་པར་ཚུད་ཅེས་ཡིན་ཞེས་དབྱིག་གཉེན་མི་གསུང་
ལ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་གང་ཟག་སྤྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་
པར་ཁས་སྦྱངས་པ་མི་འཐད་ཅེས་མ་གསུངས་པར་ཅི། དེ་དག་རྗེས་སུ་འདོད་
དམ། བཏགས་པར་འདོད་ཅེས་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དྲིས་པ་ན། ཚུར་རྗེས་སུ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་། བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཟེར།
ཡང་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་
བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དཔེར་ན་གཟུགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་
ཆོར་བ་སོགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་དགོས་པར་གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོ་ངོས་
བཟུང་དུ་ཡོད་ལ་ཆོར་བ་སོགས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྗེས་
ཡོད། འོ་མ་ལྟ་བུ་འོ་མའི་གདགས་གཞིའི་དྲི་རོ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་འདུས་པ་
སྒོ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བར་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒོ་ལ་འཆར་མི་སྤྱབ་པ་ལྟ་བུ་ནི་བཏགས་

ཡོད་ཡིན་བྱས་པ་ན། ཚུར་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཟེར། དེ་ལ་པར་རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་
རྩས་སུ་ཡོད་ན་ནི། དེ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ལོ་
ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སན་ཚུན་གྱི་སྤང་པོ་བཞིན་ལོ་བྱས་པ་ན། ཚུར་འདིའི་རྒྱ་
ཡང་བརྗོད་དགོས་སོ་བཅེར་བ་ན། པར་དེ་འདྲའི་རང་སྐྱ་སྤྱབ་པའི་རྩས་ཡོད་དུ་
ཡང་གྲུབ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་པར་བསམས་ནས་དེ་སྐད་
བྱས་ཀྱི་ཁྱེད་གང་ཟག་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་ན་སྟེ་གས་ཅན་གྱི་ལྟ་བར་ཐལ་
བར་ཡང་འགྱུར་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་དོ། །འོན་ཏེ་བཏགས་པར་
ཡོད་དེ་ཞེ་ན་ནི་ཁོ་ཐོ་ཅག་ཀྱང་དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་ཤོ། །དེ་སྐད་ཅེས་པར་བྱས་པ་ན།
གནས་མ་བྱས་ཚུང་། དེ་ནི་རྩས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། བཏགས་པར་
ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན་ད་ལྟར་གྱི་ནང་གི་ཟེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་
རྒྱར་བྱས་ནས་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་སོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལོང་
བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་དོན་མི་གསལ་བ་འདི་ནི་མི་གོའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་
རང་སྐྱ་སྤྱབ་པའི་རྩས་ཡོད་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། བཏགས་ཅམ་གྱི་བཏགས་
ཡོད་ཀྱང་མ་ཡིན་གྱི་སྒྱིར་རྩས་ཡོད་ཡིན། ཟེན་པའི་སྤང་པོ་རྒྱར་བྱས་ནས་
བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱིས་རྩས་
བཏགས་ཁས་ལེན་ལུགས་དང་དོན་ཡེ་མི་འདྲ་བ་ལ་ཆོག་འདྲ་བ་འདི་ནི་ལོང་བ་
འགའ་ཞིག་མིག་ཏུ་རེ་བ་ལ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་དང་འདྲ་བས་དོན་མི་གོའོ་
གསུངས། འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱི་བ་བྱིས་ལན་འདི་རྣམས་ལ་བཏགས་ན་གཞན་

གྲིས་རིགས་པའི་ཕྱལ་མཆམས་མ་བྱས་པར་དང་པོ་ནས་ཁོ་རང་གིས་གང་ཟག་
རང་སྐྱུ་སྐབ་པའི་བདག་ཁས་མ་སྦྱངས་པ་དང་། གང་ཟག་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་
ཅམ་གྲིས་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་མ་སྦྱངས་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་གསུང་པས་ལྷ་སྟེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་རྟོགས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན་གནས་མ་བྱས་དམིགས་
པ་ར་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྤང་པོ་དང་མཆམ་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པ་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་
འཇིན་པའི་སློ་འདིའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
དེའི་དམིགས་ཡུལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ར་དེ་སྤང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་
གཞན་ཉིད་དང་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་དང་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་སྐྱུ་སྐབ་པའི་
རྣམས་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་དང་གཞན་དུ་མི་འདོད་ཅེ་ན་གང་ཟག་གི་
སྤང་པོ་སློ་ལ་མ་ཤར་བར་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་དུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་གྲུ་བཞི་པ་ཞིག་ལ་མེ་འབར་ནས་ཤིང་གི་
དབྱེབས་མ་ཞིག་པ་དམར་ལམ་ལམ་པ་ལྟ་བུ་མེ་འབར་བའི་ཤིང་དེ་ཉིད་སློ་ལ་མ་
ཤར་བར་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེ་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར། ཕྱི་རོལ་པ་
རྣམས་ནི་དཔེར་ན་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་རང་གི་གསོལ་དཔོན་ལ་འདི་ངའི་གསོལ་
དཔོན་སྟུང་དུ་འཇིན་པའི་ཆེ་སློ་དེས་སྒྲ་མ་རང་ཉིད་གསོལ་དཔོན་ལ་རག་མ་
ལས་གསོལ་དཔོན་ལས་དོན་གཞན་དུ་འཇིན་ལ་བཟུང་བ་ལྟར་སྒྲ་མ་རང་ཉིད་

གསོལ་དཔོན་ལས་དོན་གཞན་དུ་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟར། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་
རྗེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟས་བཟུང་བ་ལྟར་དོན་གཞན་དུ་རྟག་པ་དང་
གཅིག་ཕྱུ་རང་དབང་ཅན་དུ་བྱུབ་པར་འཛིན་ཅིང་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་
འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་པས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར། གཞན་ཡང་། རང་སྐྱུ་
བྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ནི་བྱེ་རོལ་པས་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཀྱན་
བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ་ཞེས་
གསུངས། གནས་མ་བྱས་ནི་གང་ཟག་ནང་གི་ཟིན་པའི་ཕྱང་པོ་རྒྱར་བྱས་ནས་
བཏགས་ལ་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མེད་དང་བྱད་ཤིང་དཔེར་
བྱེད་པས་འདིས་རང་སྐྱུ་བྱབ་པའི་བདག་ཕྱ་སྟེགས་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་ངེས་
སོ། །ཅིའི་བྱིར་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་ཅེན། ཕྱང་པོ་སྐྱེ་
བ་རེ་རེ་བཞིན་གསར་དུ་སྐྱེ། འཆི་བའི་ཆེ་བ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་སྐྱམ་
དུ་བསམས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་རྟག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེན་ཆེ་འཕོ་བའི་བྱིར་
རོ། །ཅིའི་བྱིར་མི་རྟག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་
འོངས་བའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱེ་བྱེད་ལུས་ཐམས་ཅད་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བྱིར་
རོ། །སྐྱམ་དུ་བསམས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་རྣམ་ཡོད་དུ་འདོད་ཅེན་ལས་དགེ་སྟོན་གི་
བྱེད་པ་པོ་དང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་པོ་དང་ཐར་བ་ཐོབ་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
མདོ་ལས་ཀྱང་། ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་
དང་། དགོ་སྟོང་དག་ཁྱར་ཁྱར་བ་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ལས་དཀར་

ནག་དང་ཆེ་སྒྲིའི་ཕུང་པོ་དང་དོན་དུ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོས་དེ་དག་ལ་
བཏགས་ཅིང་ལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྒྲུལ་དུ་བསམས་
སོ། །འདིས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་
མེད་པ་སོགས་འདོད་པའི་བསམ་ཆོད་ནི་དེ་དག་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ། འདི་
ཡི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན་དཔུ་མ་འབྱུག་པར། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་ཉག་མི་
ཉག་ །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད། །རྣམ་ཤེས་བྱུག་གི་ཤེས་
བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་། །འདི་ནི་རར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ །ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་
ཕྱིར། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་
ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པ་དང་ལྗན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། ཕུང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་
མེད་དོ། །རི་ལྟར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉག་པ་དང་མི་
ཉག་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག་གིས་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་
མོ། །གང་ཟག་དེ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རིགས་ཏེ། དེ་ལས་བྱེད་པ་པོ་
ཉིད་དང་ཟ་བ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་དང་སྒྲ་ངན་ལས་འདས་
པ་དང་བཅིངས་པ་དང་ཐར་བ་དང་འགྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་དོ་ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས་ཀྱང་དེ་
དང་མ་ཐུན་པར་གསུངས་ལ། བདག་དེ་ནི་རར་འཛིན་པའི་གཞི་སྟེ་དམིགས་པར་

ཡང་འདོད་དོ་ཞེས། ངར་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་མི་འདོད་པར་གསུངས་པས།
ངར་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འདིས་ཁས་མི་ལེན་པར་བསྟན་ལ། ཅ་འགྲེལ་འདི་
རྣམས་ཀྱིས་འདིས་བདག་འདོད་ལུགས་དང་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་བདག་མི་འདོད་
པར་བསྟན་རྟོ། །དེ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས་ཀྱང་།
གནས་མ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་མ་
ཡིན་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྒྱུར་བྱས་ནས་
གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་སོ་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་གཞན་མ་
ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྒྱུར་བྱས་ནས་འདོགས་པ་དེ་
ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མེ་ལྷ་བྱ་སྟམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་
འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་ན། འདིས་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ནི།
མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་སོགས་དང་། བསྐྱུ་བ་
ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་
གཞན་པ་དག་ལ་མི་རྟེན་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
མདོར་ན་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་
ལས་གཞན་པ་དག་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཅའ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་ཡིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམས་ཡོད་
འཛོག་ཚུལ་དང་མི་གཅིག་གོ། །དེས་ན་ལུང་འདི་རྣམས་སྟེ་བ་གཞན་དང་། མདོ་

སེམས་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། གནས་མ་བྱས་ནི་ཁ་དོག་དང་།
ཤེས་པ་སོགས་འདི་རྣམས་དང་མ་བྱན་པའི་རྣམ་ཡོད་འཛིག་ཚུལ་དང་། གང་
ཟག་རྣམ་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ལ་རྣམ་ཡོད་དུ་འདོད་པས་དོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་རྣམ་ཡོད་དུ་བྲས་པ་དེ་ཡིན་པས་རྣམ་ཡོད་མི་འབྲ་བ་གཉིས་
འཛིག་གོ། བོད་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར། མཛོད་འབྲེལ་དང་། འབྲུག་པ་ཅ་
འབྲེལ་རྣམས་སུ་གནས་མ་བྱ་འགོག་པ་ན། ཕྱི་རོལ་པ་འགོག་པ་ལྟར་ཕྱང་པོ་ལ་
མ་ལྟོས་པའི་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཡོད་འགོག་པ་ནི་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་ཞིང་།
རྣམ་ཡོད་ཁས་སྒྲངས་ནས་གཞན་དུ་བཛོད་དུ་མེད་པ་དང་། ནང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་ལ་བཏགས་ཡོད་མ་ཡིན་པ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་
པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་དུག་ཀའི་ཡུལ་ཡིན་པར་
ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བཛོད་དུ་མེད་པ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་རིགས་
པ་དུ་མ་བསྟན་ནས་བཏགས་ཡོད་དུ་ནན་གྱིས་བསྐྱབས་འདུག་པ་རྣམས་འདིར་
བྲི་བར་མ་ལྟོགས་ལ། དེ་ལྟར་གནས་མ་བྱ་སྟོན་མེད་དུ་འདུག་པ་ལ་གཞུང་
ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་འདི་ལ་སུ་སྟེགས་པའི་ཐ་སྙད་དང་བདག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་
གང་ཟག་ཏུ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མ་བཏགས་ནས་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་སྦྱང་
པ་ལ་བྱིད་རི་སྐད་ཟེར་ཞེ་ན། བསམ་ཆོད་སྦྱོར་བར་བྱ་སྟེ། སྦྱིར་གཞུང་ལུགས་
ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ།
དཔེར་ན། དབྱུ་མ་ཐལ་འབྱུར་བའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་བདག་

ཁས་སྒངས་ཕྱིན་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་སྒངས། ཕུང་པོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒངས་ཕྱིན་ཆོས་བདག་ཁས་སྒངས། དེ་གཉིས་ཀ་ཁས་
སྒངས་ཕྱིན་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་གང་ཡང་གཞག་ས་མེད་པས་བཙོན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་སོགས་དང་བྱུང་
པར་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྟོན་པ་སྒྲེན་པ་ལུག་ལྟར་
སྐྱགས་པ་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་
ཆེན་ན་དེ་སེམས་ཅམ་པ་ལ་བཤད། རྟོག་གི་འབར་བ་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
གྱི་མཆན་སྟོས་ནས་ཉིས་པ་རི་ཅམ་བརྗོད། བྱང་ས་དང་བསྐྱུ་བ་ནས་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རྟོག་བཏགས་ཅམ་བུ་བཤད་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་སྦྱོར་བ་
ནམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེའི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པ་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་
སྐྱར་འདེབས་སུ་གསུངས་པས་མཆོན་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་ནམས་གྱིས་གོང་མ་
ནམས་ལ་རི་ཅམ་སྦྱད། དེས་ན་མཛོད་འགྲེལ་དང་། གསལ་སྤངས་སྐབས་ལྟ་བུ་
སོགས་གཞུང་མང་པོར་འདིས་བདག་ཁས་སྒངས་ཞེས་དང་བདག་ཏུ་སྦྱ་ཞེས་པ་
ནི་རིགས་པའི་ཕྱལ་མཆམས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་ཏུ་ཁས་
སྒངས། སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ལྷ་ལྷ་བྱར་སྦྱེ་ན། སྦྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་རྗེས་
ཡོད་ཁས་སྒངས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཁེགས་
ཀྱང་དམིགས་ཡུལ་འཛོག་ཚུལ་ལ་སྦྱ་སྟེགས་པའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པས་རྟོག་གི་
འབར་བར་ལྷག་མ་གནས་མའི་བྱུལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི། གང་ཟག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཞེས་མ་གསུངས་ལ། དེ་
དང་མཐུན་པར་སྤྲོ་བ་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྟེན་ཞུགས་ལས་ཀྱང་གནས་མ་བྱའི་
སྤྲོ་བ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲོ་བ་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་གནས་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དེས་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲོ་
བའི་ཚུལ་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་འབྲེལ་བ་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་ལ་གང་དག་མ་བཞིན་
དུ་སེམས་པ་དེ་དག་ནི་གནས་མ་བྱའི་སྤྲོ་བ་དག་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲོ་
བ་དང་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལ་བྱུང་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་པས་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །རྟོག་གི་འབར་བར་དེ་རྣམས་ལས་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བའི་དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་
སོགས་བརྒྱད་དང་། བྱིས་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན་བ་དང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
སྤྲོ་བ་དང་མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། འོད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་
བདག་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདག་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་གང་ཟག་རྩས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་བཏགས་ཡོད་དུ་
འདོད་པའི་བྱིར། གནས་མ་བྱ་བ་དང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་དང་། ཆོས་སྤྲོ་བ་
དང་། མང་བཀྱར་བ་དང་། སྤྲོ་མ་པ་ལྟ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདག་མེད་པར་སྤྲོ་བར་
མ་བཞག་སྟེ་གང་ཟག་རྩས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདག་ཏུ་
སྤྲོ་བར་མ་བཞག་སྟེ་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། འདིས་
སྤྱི་ལུས་ལེན་པའི་སྤྱོད་ལ་ན་ལུས་དེ་ལེན་པ་པོའི་བདག་རྩས་ཡོད་དེ་ཡང་སྤྱི་
ལུས་ལེན་ཁ་མའི་བར་སྤྲོད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྩས་ཡོད་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟླ་བ་དང་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོལ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་པོ་
དང་ཉན་པ་པོ་སོགས་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་དང་རྫས་ཡོད་ཀྱི་གཞི་མ་སྤྱན་པར་
འདོད་དེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལས་ཉེ་བར་སྤང་བའི་སྤྲོལ་ན་
ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་བ་ནི་རང་གི་སྤྲེ་བ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་
ཀྱི་ཉན་ཐོས་གནས་མ་བུའི་སྤྲེ་བ་དག་དེ་སྤྲད་ཟེར་རོ་ཞེས་དང་དེའི་རིགས་པ་
དེས་སྤྲས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོལ་
ན་གནས་པ་ཡོད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ན་གང་ཉེ་བར་ལེན་
པ་པོ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་སྤང་བ་དག་གི་སྤྲོལ་ན་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ས་བ་མ་མཁན་ཅི་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྤྲོལ་ན་གནས་པ་ཡོད་
པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་གསུངས། རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདིས་གང་ཟག་
བཏགས་ཡོད་དང་རྫས་སྤྲེ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་སྤྲེ་མེ་བཞིན་དུ་
ཁས་མི་ལེན་ལ་བདག་རྫས་ཡོད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་ཅིང་།
མཛོད་འགྲེལ་ན་བྲངས་པའི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་མདོ་གཞན་རྣམས་བཀའ་མ་
ཡིན་ཡང་མི་ཟེར་རོ། མཛོད་འགྲེལ་ན་བྲངས་པའི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་མདོ་གང་
ཡང་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་གསུང་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེར་བྲངས་པའི་ལུང་
སྤྲེ་ཆོགས་བམ་ཟེ་རྒྱ་ཤུག་གི་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཅི་ལྟར་སེམས་ནི་ཀུན་
ཉོན་མོངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདི་ཁོ་ན་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པས་ཁས་མི་ལེན་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ནི་གཞུང་འདི་ཚད་མར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི། ཅི་འདི་
བྱིར་ཞེན་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྡེ་པ་མི་འདོན་ཏེ། ཞེས་ཟེར་རྒྱུ། ཅི་དེ་དག་ལ་སྡེ་པ་
ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ནམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་རྒྱུ། གནས་མ་བྱའི་འདོད་པ་འདི་ལ་བདག་བཏགས་ཡོད་ཁོ་ནར་སྤྲོ་བའི་སྡེ་
པ་གཞན་དང་བྱུ་བ་མཐའ་གོང་མས་བལྟས་ན་གང་ཟག་རྩས་ཡོད་ཁས་སྤངས་
བྱིན་རང་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་པ་དང་། དེ་ཁས་
སྤངས་བྱིན་ཕྱང་པོ་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་ལས་འོས་མེད་པ་དང་། ནང་གི་ཟིན་
པའི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་ཁས་སྤངས་བྱིན་བཏགས་ཡོད་ལས་
འོས་མེད་པས་བདག་ཁས་སྤངས་མི་རིགས་པའི་མདོ་མང་པོ་ཁྱངས་སུ་བྱས་
ནས་བྱུ་བ་མཐའ་དེ་དག་གིས་གནས་མ་བྱ་འགོག་པར་བྱེད་ཀྱང་། དེའི་ཁས་ལེན་
ལ་གང་ཟག་རྩས་ཡོད་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཡོད་ཀྱང་རང་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་ཁས་ལེན་མེད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྦྱོར་མེད་དེ། དཔེར་ན། དབུ་མ་པ་ལ་ལས་འབྲས་མེད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་མེད་ཀྱང་བྱུ་བ་མཐའ་གཞན་གྱིས་ལས་འབྲས་ཡོད་
པར་སྦྱོར་པའི་མདོ་ཁྱངས་སུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྲོ་བ་འགོག་པ་
བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པར་སྤྲོ་བའི་སྡེ་པ་ནམས་ལ་སྤང་བྱ་
སྤོང་བ་དང་ཐོབ་བྱ་འཐོབ་པ་སོགས་མེད་པའི་ཁས་ལེན་མེད་ཀྱང་། དབུ་མ་བས་
དེ་དག་ཡོད་པའི་མདོ་ཁྱངས་སུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་
བསྐྱབས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རྩས་ཡོད་དུ་བྱུ་བ་པར་ཁས་སྤངས་

ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ཁས་སྦངས་ན་ཐར་བ་ཐོབ་པ་མེད་
ལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བཤམས་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐལ་བ་འཕངས་
བ་རྣམས་གནས་མ་བུ་ལ་ངེ་བཞིན་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་པར་ཁས་སྦངས་ན། དེ་ཐམས་ཅད་
མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ཁས་སྦངས་ན་སངས་རྒྱུ་པར་མི་ཆུད་པར་
ཐལ་བ་འཕངས་བ་རྣམས་ཀྱང་། དབུ་མ་བཤམ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། མཛོད་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁ་ཅིག་ནི་གང་ཟག་དུ་འཛིན། ཁ་ཅིག་ནི་ཐམས་ཅད་
མེད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟན་བཤམས་འདི་ལ་སྒྲོན་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས། སྒྲོན་འབྲ་འབྲ་བཛོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གནས་
མ་བུའི་འདོད་ལུགས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གནས་ལ་འདིས་གང་ཟག་རྫས་
ཡོད་དང་། བྱང་པོ་ལ་བཏགས་པ་དང་བྱང་པོ་དང་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དང་རྟག་མི་
རྟག་གང་དུ་ཡང་བཛོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་བྱུབ་མཐའ་གཞན་གྱིས་
གཞལ་བའི་ཆེ་ནང་འགལ་དང་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཆོད་གྱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། རང་གི་སྟོབ་དཔོན་
གནས་མ་བུའི་ཕྱེ་བ་ཞིག་གིས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དང་བཛོད་མེད་ཀྱི་ཆོས་
བསྟན་ཅིང་དེ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པ་ན། སྤྱི་ལུས་གཅིར་བྱར་བྱད་
ནས་ཕྱོགས་བཞིར་སྒྲོན་མེ་སྤར་མིག་བབས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་བསྟན་པ་ལ་
ཁྱོད་ཅི་བྱེད་ཟིན་པ་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་པའི་གང་ཟག་དེ་འབྲ་རིགས་

པས་མི་འབྱུང་བར་འདུག་ནས། སྤྱི་བ་བྱེད་གཞན་ཞིག་གིས་བསྐྱབས་སམ་སྦྲུམ་
འདི་ལྟར་བྱེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ལན་གཅིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་
བསྟན་བཅས་ལ་འབྲུ་མར་བྱུག། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བྱེད་ཟེས་པ་ན་འདིའི་ཐད་ན་
སློབ་དཔོན་རྒྱུང་ལངས་ནས་ཅི་གསུང་འདི་གསུང་མི་འདུག་པས་རྒྱུང་ལ་སྦྲུམ་
བྱུག་པ་པན་སྦྲུམ་ནས་འདི་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
གཞོན་ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཡང་གནས་མ་བྱ་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་མི་ལེན་
ན། དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནང་བ་ཞིག་ནི་བཞག་
དགོས་ལ་སྤྱ་འཛོག་པ་སློས་ཤིག་ཅེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
ཀྱི་མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱས། དེ་སྤྱི་ཅི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་
དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་སེམས་ཅམ་པའི་སྐྱབས་
སྤྱ་ཡུམ་ཀྱི་མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་གནས་མ་བྱ་སོགས་
རང་སྤྱེ་བདག་མེད་པར་བྲངས་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་གྱི། ཆེ་སྤྱི་བྱི་
དང་ལས་འབྲས་མེད་ཅེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་རྣམས་དགེ་སྤྱི་གི་སྒྲུང་དོར་ལ་
བསྐྱུལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་མེད་པར་སྟོན་པ་རྣམས་
ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་འཁོར་བའི་སྤུན་ཆོགས་ཅམ་ཐོབ་བྱུང་འཇིན་པ་

ནམས་མུང་འདས་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན། བདག་དང་བདག་མེད་
པ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི་སྤོན་ནས་ཆོས་ཟབ་
མོ་ལ་སྟག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་སྟོན་པ་ནམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་
ཙ་བ་ནས་བྱངས་འབྱེན་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རབ་བྱེད་
བཙེ་བ་བྱུང་པའི་རྟེན་ཆེན་རིག་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ།
འདིག་ཉིན་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པ་དང་འདི་ནས་འདིག་ཉིན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་
བའི་སེམས་ཅན་དང་བདག་དང་། འདིར་སྐྱེད་པའི་དཀར་ནག་གི་ལས་ལས་པ་
རོལ་དུ་བདེ་སྐྱུག་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་སྟིག་པ་
ལ་འཛེམ་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནམས་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། སངས་
རྒྱུ་ནམས་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་འགའ་ཞིག་དུ་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་པར་བྱུང་
པ་སྟེ་བདག་ཡོད་པར་བཞག་གོ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་སྐབ་པའི་
རྣམས་ཡོད་དུ་འདིན་པའི་ཡུལ་སྟན་མ་སྐྱར་བར་ལས་གསོག་པ་དང་འབྲས་བུ་
སྟོང་བའི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་དང་བདེ་འགྲོ་
ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། གང་ཟག་
རང་སྐྱུ་སྐབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འདིན་པའི་ཡུལ་སྟན་སྐྱར་ནས་དེ་འདྲ་བའི་བདག་
མེད་པར་བསྟན་ཞིང་། ཕུང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འདིན་པའི་ཡུལ་སྟན་མ་སྐྱར་
བ་ནི། འདིག་ལྟ་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བྱངས་འབྱེན་བྱེད་མ་ཡིན་པས་མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་སྐབ་པའི་

རྒྱས་ཡོད་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཟད་བྱེད་མ་ཡིན་
ནོ། །གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞག་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་
གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་གསུང་རབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་
པའི་ལམ་མོ་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས་ཀྱང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་
ལས། བརྩོན་པ་དག་རི་ལྟ་བུར། །ཡི་གའི་ཕྱི་མོ་སྒྲོག་འཇུག་ལྟར། །དེ་བཞིན་
སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་ལ། །རི་ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྒྲིག་
པ་ལས། །རྣམ་པར་བསྒྲོག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན། །ཟབ་མོ་
ཁུ་འཕྲིག་ཅན་འཇིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྟིང་རྗེའི་སྟིང་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་
པ་ཁ་ཅིག་ལ་ལོ། །ཞེས་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོ་དང་རི་
ཅམ་འཆམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ནས་རྟེན་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་མཐོ་
ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་པ་དང་དེ་ནས་གཅིག་གིས་དོན་སྤྲུ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བརྩམས་
ནས་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་
གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་ནི་
གདུལ་བྱ་སྟོ་རབ་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དམིགས་པ་ཅན་རྣམས་སྐྱག་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་བརྩམས་ནས་སྟོན་པར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་གནས་མ་བྱ་སོགས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་

པའི་བདག་འཛོག་ཚུལ་ལ་སྤྱུ་སྟེགས་ཀྱི་བསྐྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཞུགས་ཀྱང་ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དག་ཅི་སྟོས་ཏེ། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་དོན་
སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྟོབས་པ་ཅན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་སྤྱུག་པའི་
ཉན་ཐོས་གསལ་རིམ་ལྟ་བུའི་སྡེ་པ་བཙེ་བརྒྱུད་པའི་ནང་ནས་མཉམ་མཉམ་དུ་བྱལ་
མཐའ་འཛོག་སྤུབ་པ་དེ་རྣམས་རྒྱང་པན་དང་འབྲ་བའམ་དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱུག་པ་
ཅམ་དུ་བརྟེན་ནས། དེ་དག་ཁ་བྲངས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་ཟེར་བ་
ནི་རྩེ་སྒྲ་མས་ལྷང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་ནས་སྤང་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
གདུལ་བུའི་བསམ་པ་དང་འཆམ་པའི་ཆོས་རིམ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཐར་པ་ལ་གཞོལ་བ་དེ་ལ་འབབ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྟེ། །

དེ་ལྟར་དགག་སྤྱབ་བྱས་པས་བྱལ་པའི་དོན་ནི། ལོང་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་དང་། རྒྱད་པར་དུ་སེར་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན་ཆོད་མར་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱལ་
མཐའ་སྤྱོད་པ་ལ་བཞིར་བྱངས་ངེས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་
གསུམ་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་རྒྱུད་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་
བ་འཛིག་ལྟ་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཞི་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་པ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་པ་ཤིས་ལྟ་
གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་མཆོག་པས་མང་བཀྱར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་
ཁས་ལེན་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་རྩེ་བཙུན་པས། རྒྱལ་ལན་ཤོག་སྟེབས་ཉེར་དགྲུ་པ་

ལས་གཞན་ཡང་མང་བཟུང་བ་དེས་འདྲིལ་ལྟ་ལོག་ཤེས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པར་
ཐལ། མང་བཟུང་བས་འདྲིལ་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་ལྟ་བ། རྩས་ལ་འདུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། ཞེས་
བ་དང་འགལ། གཞན་ཡང་མང་བཟུང་བས་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། མང་བཟུང་བས་གང་ཟག་
གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བདག་
མེད་མཛོད་བ་ལ། །དེ་ཆེ་དེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །རྟག་བདག་
སྟོང་ན་དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་སྤང་པོ་བདག་མི་འགྱུར། ཞེས་
བཤད་བ་དང་རི་ལྟར་མ་འགལ། ལར་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡིན་དགོས་བ་དང་། མང་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལྟ་གང་ཟག་
གི་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་བདག་ཁས་ལེན་མི་ལེན་
སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདྲིལ་ཅེས་སོགས་ནང་འགལ་འབའ་ཞིག་ལ་བས་ནས།
གངས་ཅན་མཁས་བ་རྣམས་ལ་འདི་བསྐྱེད་སོ། །ཞེས་ཟེར་བར་འདུག་པས།
ཁྱོད་ཁ་འཆལ་འདོན་བ་ཁ་པོ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་འདུག །དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་
ལྷ་བས་མང་བཟུང་བ་སོགས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་འགོག་པའི་
ཆོ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཛོད་བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་
རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་བ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
ཐལ། མང་བཟུང་བ་སོགས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས།
དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྔ་ཡེ་མ་གོ་འདུག་པས། ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་སྟོན་བ་བཞི་གས་བདག་ཁས་ལེན་
ཞིང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་
ཡང་། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་
མི་ལེན་ཉེ། དཔེར་ན་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བདེན་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་ནི། དགག་སྟུབ་ཀྱི་རིགས་འདི་ཕོག་ཐུག་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་ཆུང་
ཡང་། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་བོད་ཡུལ་རྩི་རྩེ་གདན་པ་བོང་
ཁའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་དཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལུང་རིགས་
ཀྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་དགག་སྟུབ་ཀྱི་ཅེ་དགའ་ཁྱག་པས་དོན་གསང་(སྤང་གནང་)བ་
འདི་ལ་དགག་སྟུབ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ནས་ཀྱིས་ཤིག་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་
དུ་མྱེད་ཉེ། རིག་པའི་གནས་དུ་མ་ལ་སྦྱངས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་
པོ་དང་སྟན་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་སྟོན་པ་ནི་རྩེད་པར་དཀའ་བའོ་སྟུམ་ནས་
རང་གི་སྒོ་གྲོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་སྟོས་པ་འདི་དག་ཀྱང་། དོན་དཀའ་
བ་ལ་བདག་གི་སྟོ། །འབྲུལ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་གཞན་དུ་

གྲིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་གྲིས་ལེགས་པར་དཔྱོད་པར་
ལུ་ལུ་ལགས། །

འགྲོ་ལ་པན་པ་ཁོན་ཐུགས་ལ་བརྟག། །བྱངས་མེད་དུ་མར་སྲོག་ཀྱང་
པངས་མེད་བཏང་། །བྱ་དཀའི་སྲོད་པས་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་པ། །འགྲོ་བའི་
ཆེ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །དེ་ཡི་སྲོན་གྱི་སྲོན་ལམ་མཐུ་དག་དང་། །སྤྱེ་བའི་
བསོད་ནམས་ཆོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས། །ཅིར་ཡང་སྤང་བའི་སྲོན་པའི་འཕྲིན་ལས་
ལ། །བདག་ནི་བསམ་པ་ཐག་པས་རྗེས་ཡི་རང་། །གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་བྱ་བ་
པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེད། །བརྒྱ་ཐག་བསོད་ནམས་མཐུ་དང་རྣམ་དཔྱོད་གྲིས། །བཀལ་
ནས་ལྟ་བུ་བ་རིན་ཆེན་དབང་ཐོབ་སྟེ། །པན་བདེས་ལུས་ཅན་སྦྱོང་རྣམས་
བསྐྱགས་པར་འོས། །སྤྱ་ཐབ་བྱངས་མང་བྱ་བ་མཐའི་དབྱེ་བ་རྣམས། །ཆོས་
གྱི་སྦྱན་ལྡན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་ཡང་། །རང་སློ་གོམས་པར་བྱ་བྱིར་སློ་བུས་
བསྐྱེད། །འདི་ལ་ནོངས་རྣམས་སྦྱང་ནས་སོ་སོར་བཤགས། །འདིར་འབད་བསོད་
ནམས་སྤན་གྱི་རྩུ་བྱ་ལས། །ལྟ་སྲོད་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤོང་པོ་རྒྱས། །དཔག་
ཡས་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མེ་ཏོག་བཟ། །སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་འབས་བྱ་སྟེན་
པར་ཤོག། །གནས་སྐྱབས་སུ་ཡང་བསེལ་ལྡན་ལྗོངས་འདིར་ནི། །འཐབ་ཅོད་སུ་
གོ་མེད་ཅིང་འབྱོར་བ་རྒྱས། །བསྟན་འཛིན་ཐུགས་མཐུན་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་
བ་རྒྱས། །སྤིད་ཞིའི་ཕུན་ཆོགས་འབྱོར་པས་བརྒྱན་པར་ཤོག།

གནས་མ་བྱ་ལས་འགྲོས་པའི་ཆོས་གྱི་བགྲོ་སྤྱོད་ཡིད་གྱི་གདུང་སེལ་འདི་

ནི་ངག་དབང་བྱམས་པ་ཟེར་བའི་སྟོན་ལས་པ་ཞིག་གིས་བྲིས་པ་དག་ལེགས་
འཕེལ། །མདྲཱལ། །

༡༡། བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་བྱུག་གི་གསལ་
བྱེད་དཔལ་དཀར་མེ་ལོང་།

༡༡། རྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་དབྱེར་མེད་ཐིག་ལེའི་ཆོས། །གསལ་བྱེད་དཔལ་
དཀར་མེ་ལོང་འདི་ན་བཞུགས། །

ན་མོ་གྲུ་བྱ་བ། མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་རྒྱ་མེད་པ། །མར་མེ་མཛད་
དང་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཞེས། །ལྷ་བཞི་ཆོས་གསུམ་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་
འཛིན། །ཡལ་སྤས་བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་གིན་ཏུགས་
བའི་ཐིག་ལེ་འདི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་རྩེ་ལྷ་བྱས་ཉམས་སུ་ལེན་ན། རྩོ་བོའི་ཞལ་ནས། ང་དང་ཁྱོད་ལ་སྟོང་ཐག་བས། །བྱར་
སྤྱིག་གོས་ཀྱིས་ལུས་བརྒྱན་པ། །རྣམ་ཐར་སྟོང་པོ་སྟོང་བྱ་ལེན། །འདུལ་བ་བཞིན་བྱ་འདུལ་བྲིམས་བསྐྱང་། །མདོ་སྡེ་
བཞིན་བྱ་ལྷག་བསམ་སྦྱང་། །མདོན་པ་བཞིན་བྱ་ལྷག་ཤེས་རྒྱས། །གཞི་མ་མ་འབྲུགས་ཚུལ་བྲིམས་གཙང་། །ལམ་
སྤུངས་འབྲུགས་ཆད་མེད་འགྲོ། །འབྲས་བྱ་མི་འབྲུགས་འཆང་རྒྱ་བའི། །སྦྱིས་བྱ་དེ་ནི་འདི་བསྟན་ཡུལ། །འདི་ཡི་བྱ་བ་
རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས། །མི་བྲལ་ནས་བྱད་རི་དྲགས་བཞིན། །འབྲལ་ལ་ཟས་འཆོལ་བྱ་དང་འབྲ། །ཀོག་སྟེ་ལངས་པས་གཞིས་
རྩོགས་པ། །བྱར་མེད་དེ་ནི་བསྟན་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོས། འཕྲོམ་རིན་པོ་
ཆའི་ཞལ་ནས། རྩེ་སངས་རྒྱས་བྱ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན། །དེ་སྤངས་རྟོགས་ཆོགས་གཉིས་མཐར་བྱིན་ཡིན། །ང་པ་མའི་
དོན་བྱ་དེ་འདོད་པས། །བྱས་དང་པོར་ཐོས་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། །བྱས་གཉིས་པར་བསམ་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད།

།དུས་གསུམ་པར་བསྐྱོམ་པས་སྒོ་འདོགས་བཅད། །ཀྱེ་དེ་ཡང་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། །ང་ཐོས་དུས་ཆེན་བསམ་
བསྐྱོམ་བདོ། །ང་བསམ་དུས་ཆེན་ཐོས་བསྐྱོམ་བདོ། །ང་བསྐྱོམ་དུས་ཆེན་ཐོས་བསམ་བདོ། །ང་གཅིག་ཏུ་མ་ལུས་
བསྐྱོམས་བྱས་ནས། །ཆོས་ལམ་དུ་ཁྱེད་ནས་འགྲོ་ཤེས་པས། །ང་བཀའ་གདམས་ཕྱོགས་ཆར་མ་ལྟར་བས། །དོན་བརྒྱ་
འབག་བཞིན་དུ་འབྲུལ་ཤེས་པའི། །ལེགས་ཀྱན་ཏུ་རྟོགས་དེ་བཀའ་གདམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཀའ་
སྤྱི་སྟོང་རབ་འབྲུམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མིན་པར་སྤྱདས་ནས། །འཕྲོམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས།
ལར་དབྱ་མའི་ངང་དུ་སྒྲ་ཆོགས་སྤང། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩན་པའི་སྤང་བ་ཡང་། །གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་བརྟན་
ག་ལ་འབྱུང། །དེས་རྒྱ་སོང་རྩན་ཡང་འབྲས་འབྱུང་བས། །ལས་བྱང་དུ་མི་གསོད་ཉམས་ལེན་པའི། །ང་ལྟ་བུའི་བརྒྱད་
པ་བཀའ་གདམས་ཡིན། །ང་ཐེག་ལེ་གཅིག་ཏུ་དཔག་མེད་པའི། །རྩ་གཞལ་ཡས་བསྐྱེད་དེ་མཆོད་བྱེད་ཀྱང་། །ལས་ཐ་
ཞིབ་སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །ང་སྒོ་སྤྱད་མི་འདེབས་ཉམས་ལེན་པ། །དེད་བྱིན་རྒྱབས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་
ཡིན། །ཆོས་སྤང་སྟོང་སྒྲ་མའི་གཞལ་ཡས་སྟ། །ཡར་ས་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྟོད་བྱུང་ཏེ། །རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་མཐར་བྱིན་
སངས་རྒྱས་པ། །ང་སྟོད་པའི་བརྒྱད་པ་བཀའ་གདམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བརྒྱད་པ་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཉིང་
ཁུ་སྒོལ་པའི་ཞལ་ནས། །སྤས་གྱི་བྱ་བོ་སྤྱན་རས་གཟེགས། །ཁྱོད་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཁོ་མོས་བསྐྱབས། །ཁོ་མོའི་གདམས་པ་
འདི་ལོངས་ལ། །རྗེས་སྤྱ་འབྲང་བ་བསྟན་པར་གྱིས། །སྐྱབས་གནས་སྒྲ་མ་འདྲན་པར་མཛོད། །ལུས་ནི་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་
ལ། །ངག་ནི་བརྒྱས་བཞེད་བཙོན་པར་མཛོད། །འཕྲོ་བ་མ་ལུས་པ་མར་བསྐྱོམ། །སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པར་
སྤྱང། །ལྷ་པོ་དེ་ཡི་སྤྱ་བར་ནས། །དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་དག་པར་མཛོད། །ཅེས་གདམས་པ་ལྟར། །རྗེས་འདྲན་ལྟ་ཡི་སྟོན་སྟ།
འདུལ་བ་ནས་སྤྱགས་གྱི་བར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སྟ་ལེན་པ་ལ། །སྟོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི། །ཡིད་མ་སྤྱན་གྱི་གནས་སྤྱི་ཐོ་ཡལ་སྤས་གྱི་སྤྱ་བརྟན་སོགས་རྟེན་བཟུམ། །སྤྱ་ལྟ་བཞི་
ཆོས་སྟོང་གཞི་བདག་རིགས་དུག་རྣམས་གྱི་དཀར་གཏོར། །མཆོད་རྗེས་རྣམས་གཅོད་སྤྱ་ཆེ་ཞིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་

བཤམས་ནས། ལྷན་བདེ་བ་ལ་ལུས་ནས་སྤང་གི་ཚེས་བདུན་ལྷན་གྱིས་འཁོད་ནས། རྒྱས་པ་ན་རང་རྒྱུད་བསྐྱལ་མ་དང་།
། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་སོགས་ཡིད་འཁྲལ་ངེས་སུ་འདོན་ཅིང་། མདོར་བསྟུན་ན། དལ་འབྱོར་དང་། མི་རྟག་པ།
ལས་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས། བྱམས་སྤྱིང་ཇི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཏེ་འགྲོ་ཤུན་པ་མར་ཇེས་བྱས་དང་དབྱ་མའི་
ལྷ་བའི་བར་ཤར་སྒོམ་བྱས་ཏེ་རང་སེམས་སྦྱི་མེད་ཇེས་བྱས་སྟོན་བྱ་བྱང་ནས། རྒྱ་མ་ཇེས་བྱས་ན། རྒྱ་མ་ནམས་སྦྱི་ལོར་
མཐོ་བརྟེན་ས་སུ་བཞུགས་པར་མོས་ལ།

རྒྱལ་བའི་མདུན་ན་རྒྱལ་སྤྲས་བཟང་པོ་སྦྱོང་། །རྒྱལ་བར་གནས་ཀྱང་མ་
རྒྱལ་ལྟ་བུར་སྟོན། །རྒྱ་བོད་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་ཨ་ཏི་ཤ། །མར་མེ་མཛད་པའི་
ཞབས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །གང་གི་རང་བཞིན་དམིགས་མེད་སྦྱིང་ཇེ་
ཉིད། །མཁའ་ཁྲབ་འགྲོལ་གང་འདུལ་སྐྱར་སྤང་ཡང་། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་
སྤྲས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཞབས་ལ་བྱག་འཆལ་
ལོ། །མཁའ་རབ་པ་མཐའ་ཡས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །མི་ཡི་ཟོལ་གྱིས་
རྒྱལ་བ་ཡབ་སྤྲས་གྱི། །ནམ་ཐར་གཙང་མས་སྐྱགས་གྱི་བུམ་བཟང་
གཏམས། །ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཞབས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཡབ་སྤྲས་གསུམ་
གྱིས་དངོས་སུ་བྱེན་བརྒྱབས་ཤིང་། །ལྷ་ཚོས་བདག་པོ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས། །སྦྱིང་གི་ཐིག་ལེར་བསྐྱངས་པའི་སྤྲས་གྱི་མཚོག། །ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་
ཞབས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །རྒྱལ་
བའི་འབྱུང་གནས་སྦྱེས་རབས་ཤོར་བྱའི་ཐེང་། །རང་དོན་བྱི་མས་མ་གོས་འཛིན་
མཁས་པ། །གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །དེ་སྤྲས་རྒྱལ་

བས་ལུང་བསྟན་སྒྲོལ་མས་བྲིན། །ལྷ་ཆོས་གདུང་དང་དབུ་སྐྱ་ཕྱག་མཆན་
བརྟེས། །ཀུན་གྱི་དམ་པར་གྱུར་པའི་ནལ་འབྱོར་བ། །རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་
ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དེ་ཡི་སྤྲས་པོ་རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་དུ། །སྟོན་དུས་ངོ་
བོས་ལེགས་བསྐྱངས་གདམས་པས་སྟིན། །སྟོམ་བཙུན་དམ་པ་ལྷ་ཆོས་ཀུན་
འཛིན་པའི། །ཞང་སྟོན་དར་མ་རྒྱལ་མཆན་ལ་ཕྱག་འཆལ། །སྟོན་ཆེ་ངོ་བོ་བོད་
དུ་གདན་འཛིན་བྲིན། །སྐྱ་ལུས་པངས་མེད་གཏོང་མཛད་ཡེ་ཤེས་འོད། །རྒྱ་ལེ་རྒྱ་
ནས་འདིར་བྱོན་ལྷ་ཆོས་འཛིན། །བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །དེ་སྤྲས་སྟོ་གྲོས་མཁའ་ལྟར་རབ་ཡངས་པའི། །ཆོས་རྒྱལ་ཟབ་མོ་ལེགས་
པར་བསྐྱལ་ལོ་ཞེས། །དམ་བཅས་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་བཞེས། །ནམ་
མཁའ་རིན་ཆེན་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དེ་ཡི་སྤྲས་པོ་སྟོན་འབྲེལ་སྐྱངས་པ་
ཅན། །སྐུན་རས་གཟེགས་བཞིན་སྤྲས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྟོང་། །འཇམ་
དབྱངས་གཞོན་ཀུའི་སྟོ་གྲོས་ལྟར་གསལ་བ། །ཟབ་དོན་རྟོགས་པར་མཛད་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཡོངས་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་དགོངས་དོན་ངེ་བཞིན་དུ། །ཟབ་དོན་
སྟེགས་བམ་རིན་ཆེན་སྤྲུགས་ལ་འཆང་། །ཀུན་ལ་ཆགས་མེད་ཆོས་འདི་སྟོན་པ་
ལོ། །བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །འབྲོམ་ལས་ཆོས་འདི་དངོས་
གསན་འབྲོམ་སྟོན་དངོས། །ངག་གི་དབང་ཕྱག་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། །སྟིང་གི་
ཐེག་ལེའི་མཛོད་འཛིན་དགེ་ལེགས་མཆན། །དེ་སྤྲས་བྱམས་པའི་མཆན་ཅན་ལ་
ཕྱག་འཆལ། །དེ་ལྟར་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་བསྟོད་པའི་མཐུས། །ཆེ་རབས་

ཀུན་ཏུ་ལྷ་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི། །རྣམ་ཐར་གཙང་མ་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་མཁས་
པའི། །སྤྱིས་རབས་ཤེལ་དཀར་སྤང་བ་འཛིན་པར་ཤོག། །ཆོས་འདི་འཛིན་པའི་
དམ་པ་ཞབས་བཏུན་ཅིང་། །ཡོན་མཚན་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྤྱོད་བསྐྱབ་པ་ལ། །རྩོ་
པོའི་བཀའ་སྤྱང་དགུ་བཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱིས། །གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གྲོགས་
བྱེད་ཤོག། །དེ་ནས་ཉེས་དམིགས་ལ་འཛིགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ། རང་འབྲེལ་འགྲོ་བ་ལ་སྤྱིང་རྩེ་བས་སྤྱི་པོའི་
ཐཱ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་སྐྱབས་གནས་མ་ལུས་པ་བཞུགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། བདག་དང་འགྲོ་བ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་སྣང་པོ་ལ་
མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་
རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་འཕགས་པ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། བྱམས་སྤྱིང་རྩེའི་དམིགས་རྣམ་བྱགས་དག་ཏུ་གསལ་བཏབ་ནས། རྩོགས་
བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དང་མཁའ་མཉམ་གྱི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་འདི་དང་སྤྱོད་པ་གཞན་དག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བསྟོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅི་
བགྱིས་པ་དང་། བགྱིད་དུ་སྦལ་བ་དང་བགྱིས་པ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བའི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་དེས་རི་ལྷར་སྤོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙུང་པ་ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྐྱགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་སོགས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྟོང་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་
མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིད། །སེམས་ཅན་མ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བར་
བགྱིད། །མ་གྲོལ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བར་བགྱིད། །དབྱགས་མ་ཕྱུང་བ་རྣམས་
དབྱགས་དབྱུང་བར་བགྱིད། །ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མ་འདས་བ་རྣམས་ཡོངས་
སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་བགྱིད། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ནས། སྐབས་ལུལ་རྣམས་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་།
སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱང་གོང་ནས་འེམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དང་། དེ་ཡང་རང་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་མོ། །དེ་ནས། ཨོ་
སྤྱ་ན་མ་ཕྱུར་སའ་ཉམས་སྤྱ་ན་མ་ཕྱུར་ཉམས་སྟོང་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་
གྱུར། སྟོང་པའི་རང་ལས། རང་གི་སེམས་ཉིད་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་གསལ་ལ་ཉོག་
པ་མེད་པ་ཞེས་ཀྱི་སྟོང་འཕམ། འོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟར་ཕྱི་ཕྱི་བ། བསྐྱེད་ན་སྤྱལ་བ་
བསྐྱེད་པར་ཉུས་པ། སྟོང་ན་རང་བཞིན་གྱི་དབྱིངས་སུ་ཡལ་ཏེ་འགོ་བ། དེ་རྒྱ་རེ་
ཆེ། འཕང་རེ་མཐོལ་སོང་བས་རང་ཉིད་སྐྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ངོ་བོ་སྐབ་པ་དང་
དབྱེར་མེད་པའི་འོངས་སྤྱ་གཡས་ཙོར་བུའི་འཕྲེང་བ་དང་། གཡོན་ཞེས་ཀྱི་
འཁར་བ་ཅེ་མོར་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་མཆོན་པ་འདྲིན་པ། ཞབས་གཉིས་
མཉམ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་སྐྱགས་ཀའི་རྩྭ་མས་འོད་འཕྲོས། སྟོང་

མཉམ་བ། དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་
ནས་མཁའ་ལྗར་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་
བཀོད་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ནས་
མཁས་གར་བྱབ་ཏུ་སྦྱས་བྱབ་པ་དབུ་བཅུ་གཅིག་ཕྱག་སྟོང་སྟུན་སྟོང་དང་ལྷན་
བ། ཅ་ཞལ་དཀར་གཡས་དམར་གཡོན་ལྗང་། དེའི་སྟེང་གི་ཞལ་དབུས་ལྗང་
གཡས་དཀར་གཡོན་དམར། དེའི་སྟེང་གི་ཞལ་དབུས་དམར་གཡས་ལྗང་
གཡོན་དཀར་བ། དེའི་སྟེང་ན་ཁོ་ཞལ་ནག་པོ་མཆེ་བ་གཅིག་ས་བ། སྟུན་གསུམ་
བ། རལ་བ་དམར་སེར་གྱིན་དུ་བརྗེས་བ། དེའི་སྤྱི་པོར་ཞི་བའི་ཞལ་དམར་པོ་
གཙུག་ཏོར་ཅན། ཅ་བའི་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ།
གཡས་གཉིས་པ་ན་བབྲང་སྟེང་། གསུམ་པ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་སེལ་བ།
བཞི་པ་ན་འཁོར་ལོ། གཡོན་གྱི་གཉིས་པ་ན་བསྒྲ། གསུམ་པ་ན་རིལ་བ་སྤྱི་
ལྷག་ས། བཞི་པ་ན་མདའ་གཞུ་འཛིན་བ། ཕྱག་ལྷག་མ་དབུ་བརྒྱ་དང་དབུ་བཅུ་
ཅ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་མཆོག་སྤྱིན་མཛད་བ། ཞབས་རྗེ་རྗེ་སྤྱིལ་ཀྱང་གིས་
བཞུགས་བ། བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་རེ་རེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངས་མེད་བ། དེ་
ནས་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མཐའ་གྲས་པ་མཐོང་བ། གནས་གསུམ་གྱི་
ཡིག་འབྲུ་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་འཕྲོས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་མཛད་བ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཐེག་ལེ་གཉིས་པ་སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་གྱི་
བཀོད་བ་སྤར་ལྟ་བུའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བད་ལྷའི་སྟེང་ན་ཨོ་སེར་པོ་

ལས་སྐབ་བ་ཆེན་པོ་ནམ་པར་སྒྲིང་མཛད་གངས་ཅན་མཆོ་སྤྲུལ་སྤྱི་ཆ་བྱད་
ཅན། གཡས་སྐབས་སྤྱིན་གྱི་བྱག་རྒྱ་དང་གཡོན་མཉམ་གཞག་མཛད་པ།
གཡས་གཡོན་དུ་མཆོག་རྩུང་བཞེངས་ཏེ་བཞུགས་པ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་
སྟོན་ཅིང་གནས་དུ་མར་སྤྲུལ་པ་བཤེན་སྟོན་མཛད་པ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱད་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་རང་དུ་མས་པོ་བྱང་དེའི་མཐའི་ངོས་
ཁེངས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་གསུམ་གྱི་ཡིག་འབྲུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
པས་འགོ་དྲུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྦྱོང་བར་
མཛད་པ། དེའི་སྐྱགས་ཀར་ཐེག་ལེ་གསུམ་པ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཐེག་ལེ་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་ནང་དུ་པད་རྒྱའི་གདན་ལ་སྒྲིམ་པས་སྤྱུང་བ་ལས་སྤྱི་རམ་གཟིགས་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་ཞལ་བརྩུ་གཅིག །བྱག་སྦྱོང་སྤྱི་སྦྱོང་པ། བཀོད་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཞུགས་པ། དེའི་སྐྱགས་ཀར་ཐེག་ལེ་བཞི་པ་
ཡང་སྦྱོས་དབུ་རུ་བྱང་བྱོགས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་པད་རྒྱའི་
སྦྱང་དུ་སྒྲིམ་པས་འཕྲོས་ཤིང་གྱི་བྱེད་དཀར་པོ་ཞི་ཞིང་འཇུག་པ། དབུ་སྐྱ་མཐིང་
ག་དབུང་པའི་ཐད་དུ་སྤྱོད་པ། བྱག་གཡས་ཤེལ་དཀར་གྱི་ཐེང་བ་དང་།
གཡོན་ཤེལ་གྱི་འཁར་བ་ཅེ་མོར་བརྒྱ་དཀར་པོ་འདབ་མ་སྦྱོང་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་
བར་རྒྱ་གདན་ལ་ཡུམ་ཆེན་མོ། གཡས་སུ་སྒྲ་མ་མར་མེ་མཛད། གཡོན་དུ་རྒྱལ་
བ་ཤུག་སྐབ་པ། འདབ་མ་སྦྱོང་ལ་སངས་རྒྱུ་སྦྱོང་བཞུགས་པས་མཆོན་པ་
འཛིན་པ། ཞབས་གཉིས་མཉམ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བཞེངས་པ། དེའི་སྐྱགས་ཀར་

ཐིག་ལེ་ལྷ་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བད་ཆེད་སྤེལ་ན་ཨ་མེར་པོ་ལས་ཡུམ་
ཤེར་ཕྱིན་མ་སྐྱ་མདོག་སེར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ། གཡས་དང་པོས་
ཐུགས་ཀར་སྐྱབས་སྤྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གཡོན་དང་པོས་མཉམ་གཞག་མཛད་
པ། གཡས་འོག་མས་དོན་དང་གཡོན་འོག་མས་སྒྲེགས་བམ་འཛིན་པ། རྒྱགས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། ཞལ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐྱ་ཁུར་ཁུར་
བ་གསུང་ཞིང་སྒྲོས་བྲལ་དུ་དེས་བ་ལྟང་ལྟང་བསྐྱེད་བར་མཛད་པ། དེའི་ཐུགས་
ཀར་ཐིག་ལེ་དུག་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བད་ཆེད་སྤེལ་དུ་ཕྱི་སེར་པོ་
ལས་སྐབ་བ་བདུད་འདུལ་སྐྱལ་སྐྱེའི་ཆ་ལུགས་ཅན། གཡས་ས་གཞོན་དང་
གཡོན་མཉམ་གཞག་མཛད་པ། འཁོར་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་
ཞིག་གིས་བསྐྱོར་བ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་བདུན་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་
དུ་བད་ཆེད་སྤེལ་ན་རྗེ་ཀར་པོ་ལས་སྐྱན་རས་གཟིགས་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་
པ། དང་པོ་གཉིས་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ། ལྷག་མ་གཉིས་ཤེས་སྤང་དང་
བད་དཀར་འཛིན་པ། ཞབས་སྐྱེལ་གྱང་གིས་བཞུགས་པ། འཁོར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་བརྒྱད་བ་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བད་ཆེད་སྤེལ་ན་རྒྱ་ལྷང་གྲུ་ལས་སྒྲོལ་མ་ལྷང་གྲུ་ཞལ་གཅིག་
ཕྱག་གཉིས་མ། གཡས་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཡོན་ཁྱུང་ལ་མཐེབ་
སྤྱིན་གྱིས་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ། འཁོར་ཞི་བའི་ལྷ་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་བས་བསྐྱོར་
བ། ཐུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་དགུ་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བད་ཉིད་སྤེལ་ན་རྒྱ་

ལྷང་ནག་ལས་སྒོལ་མ་བྲག་མོ་ལྷང་ནག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་ལ། དང་པོ་
གཉིས་གྱི་ཐོད། འོག་མ་གཉིས་རྩ་མ་རུ་དང་ཁ་འྲི་ག་འཛིན་པ། མི་ལྷགས་ཀྱི་
གཡང་གཞི་དང་སྟག་ལྷགས་ཀྱི་ཤམ་ཐབས་དང་རྩས་པའི་རྒྱན་བྲུག་གསོལ་
ཞིང་གཡོན་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པ། འཁོར་དུ་ལྷ་མོ་བྲག་མོའི་ཆོགས་དཔག་དུ་
མེད་པས་བསྐྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩྱི་དང་པཌ་གྱི་སྤྲ་སྒོག་པ། གར་སྟབས་ཀྱིས་
ས་གཡོ་ཞིང་བསྐྱོད་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཐེག་ལེ་བརྩ་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
ནང་དུ་པད་ཉིད་སྟེང་ན་རྩྱི་མཐིང་ནག་ལས་མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་པ། ཁྲོ་ཞིང་གཏུམ་པ། གཡས་རལ་གྱི་དང་གཡོན་ཞགས་པ་འཛིན་པ།
སྤྱལ་དང་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་ཅིང་སྤང་ལྷགས་དང་སྟག་ཤམ་གསོལ་པ། གཡས་
བརྒྱུད་གིས་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོའི་གདན་ལ་མེ་དཔུང་གི་དབུས་ན་ཁྲོ་པོའི་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཐེག་ལེ་བརྩ་གཅིག་པ་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་པད་ཆེད་སྟེང་ན་རྩྱི་དཀར་པོ་ལས་མགོན་པོ་ཨ་ཉི་ཤ་
ལོངས་སྟོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་ལུགས་ཅན། རོ་རྩི་དང་བེལ་བུ་འཛིན་པ། སྤྱིལ་ཀྱང་
གིས་བཞུགས་པ། དེའི་མདུན་དུ་ཐུབ་པ་ལོངས་སྤྱི་ཆ་ལུགས་ཅན། གཡས་སུ་
སྤྱན་རས་གཟིགས། གཡོན་དུ་སྒོལ་ལ། རྒྱབ་དུ་མི་གཡོ་པ། ཤར་སྟོར་རོ་བོ་བརྟེ་
ཏའི་ཆ་བྱད་ཅན། ལྷོ་རུབ་དུ་འཕྲོམ་དགེ་བསྟན་གྱི་ཆ་བྱད་ཅན། རུབ་བྱང་དུ་
རྩིག་དང་བྱང་ཤར་དུ་ཁྲ་སྟོན་གཉིས་པོད་སྟོན་རབ་བྱུང་གི་ཆ་བྱད་ཅན། སྟེང་གི་
ཆ་ལ་བརྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་སྤྲ་མའི་ཆོགས་རྣམས་བཞུགས་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་

ཐེག་ལེ་བཙུ་གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བད་ཆེད་སྟེང་ན་སྒྲིལ་ཀར་པོ་
ལས་འབྲོམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལོངས་སྤྱི་ནམ་པ་ཅན་གར་ཆས་སུ་བཞུགས་པ།
སྤྱི་ཤེལ་ལྟར་དངས་ཤིང་གསལ་བའི་ངོས་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་རིམ་ལྟར་བཞུགས་དུ་འཆར་བ། དགྲུང་ལོ་བཙུ་བྱག་ལོན་པའི་ན་ཆོད་ཅན།
གཡས་པད་དཀར་དང་གཡོན་རྩིལ་བྱ་འཛིན་བ། ཞབས་སྤྱིལ་གྲུང་གིས་
བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་བྱི་ལྟར་ན་རང་དང་ཆ་ལུགས་མཚུངས་པའི་བྲིའུ་དཀར་
པོ་བཞི། གཡས་སུ་སེར་པོ་བཞི། གཡོན་དུ་ལྷང་གྲུ་བཞི། རྒྱལ་དུ་དམར་པོ་བཞི།
ནང་ལྟར་ན་སྤྱི་མཆེད་གསུམ་སོགས། གསང་བ་ལྟར་ན་རིགས་ལྷའི་ངོ་པོ་སྟེང་
གི་ཆ་ལ་བརྒྱད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་སོགས་
མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་དུ་མ་རྣམས་ལྷ་རྒྱུ་གྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་མཛད་པ་རིམ་
བ་བཞུགས་གར་སྟབས་སྣ་ཆོགས་སུ་བསྐྱར་བ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཐེག་ལེ་བཙུ་
གསུམ་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བད་ཆེད་སྟེང་ན་མོ་སེར་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་
བྱམས་པ་དགོ་སྟོང་སྒྲུ་རྒྱར་ཆོས་གོས་གྲོན་བ། མཚན་དཔེ་དང་ལྡན་བ། ཆོས་
འཆད་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་མཛད་བ། གཡས་གཡོན་ན་ནམ་མཁའ་རྩི་མ་མེད་པ་དང་
བཙུན་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་གཉིས་དགོ་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་བཞེངས་ཏེ་
བཞུགས་བ། སྟེང་གི་ཆ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་རྒྱ་ཆེན་སྟོང་བརྒྱད་
ཀྱི་སྒྲ་མའི་ཆོགས་རྣམས་བཞུགས་བ། ཞལ་ནས་ཤིང་བྱིན་གྱི་བཀའ་ཟབ་མོ་
རྣམས་སྟོག་ཅིང་། དེའི་དོན་ལ་གཡེལ་བ་མེད་བཞུགས་དུ་ལྷའི་གནས་ལ་སོགས་

པར་སྤྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱེད་ཅིང་གདུལ་བྱ་ནམས་ས་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་བཙུ་བཞི་བ་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་པད་ཆེའི་གདན་ལ་སྒྲིལ་ཡིག་གསེར་བཙུ་མ་ལྟ་བུ་ལས་
མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་སེར་པོ་རབ་བྱུང་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཆ་ལུགས་གཙུག་ཏྲར་ཅན། སྤྱལ་
མགོ་བདུན་གྱི་གདེངས་ཀས་མཛེས་པ། དུག་གཉིས་ཆོས་འཁོར་གྱི་དུག་རྒྱ་
ཅན། ཞབས་སྤྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། གཡས་གཡོན་དུ་རྫོ་ཐོ་དང་སྤྱན་རས་
གཟིགས་གཉིས་རབ་བྱུང་གི་ནམ་པ་ཅན། སྤྲང་གི་ཆ་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
དང་། ཆ་བ་བྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབ་མོ་ལྟ་བུ་དུ་གྱུ་མའི་ཆོགས་ནམས་
སྤྱལ་བ་དུ་མ་འབྱེད་ཅིང་། སྤྱར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡལ་ཞིང་། རང་
རང་གི་སྤྱིའི་ནམ་པར་ལམ་ལམ་འཆར་བས་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བརྗོད་
པ་མེད་པའི་ཆོས་སྤྱ་ཆོགས་སྟོན་པ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་བཙུ་བ་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་སེང་གས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲིའི་སྤྲང་དུ་བཟུ་ཉི་མ་
ཆ་བའི་གདན་ལ་རྩྱ་མཐིང་ནག་ལས་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་
སྤྱིའི་ཆ་ལུགས་ཅན་སྤྱ་མདོག་སྟོན་པོ། རྩེ་རྩེ་དང་བེལ་བུ་སྤྲུགས་ཀར་བསྟོལ་ཏེ་
འཛིན་པ། ཞབས་དོ་རྩེ་སྤྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། གཡས་གཡོན་དུ་མཆོག་
བྱུང་ལོངས་སྤྱིའི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱིས་བཞེངས་པ། སྤྲང་གི་ཆ་ལ་ཉམས་ལེན་
ཕྱིན་ཆུབས་བཟུད་པ་ཉི་ལྟ་རྩེ་ཐོ་སོགས་དང་། ཡང་སྟོས་ནོར་བུའི་སྤྲང་བའི་
བཟུད་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྟོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་བཙུ་

དུག་པ་སྤར་ལྟ་བུའི་གཞལ་ཡས་ཁང་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟོབས་དང་མི་
འཛིགས་པ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དབྱས་སུ་བད་ཆེད་གདན་ལ་རྩྭ་ཡིག་
སེར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐག་པ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན། རྣམ་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་སྐྱེལ་གྱུར་དང་མཉམ་
གཞག་གིས་བཞུགས་པ་སེར་པོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མི་གཡོ་བཞིན་དུ་སྐུ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ཅོལ་མེད་ལྷན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ངང་
ནས། སྐུ་ལ་སྐུ་དུ་མ་སྐུ་ལ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དེར་གནས་པ་རང་ཉིད་གཙོ་
པོའི་སྤྱིང་གི་དཀྱིལ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་ཡུངས་འབྱུ་
ཅམ་པ། དེ་རྒྱ་རྩེ་ཆེར་སོང་ནས་འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དབངས་
མཐོ་བ་དྲངས་ཤིང་འོད་འཆར་བ། དེའི་ནང་དུ་རང་གི་སེམས་ཐིག་ལེ་སེར་པོ་
སྤྲུལ་མ་ཅམ་དྲངས་ཤིང་འོད་འཆར་བ་མེར་མེར་གཡོ་ཞིང་འབྱུ་བ་ལྟ་བུ་དེ་རྒྱ་རྩེ་
ཆེར་སོང་བས་ཐིག་ལེའི་རྒྱ་མཆོ་གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་ལྟར་དྲངས་ཤིང་ཁོད་
སྟོམས་པ་གཞི་བཟླ་བ། རྒྱ་ཆེ་བ། བྱུང་ཆེ་བ། གཟུགས་བརྟན་ཐམས་ཅད་
འཆར་བའོ། །དེ་ནས་དེ་ལ་སེམས་ཅེག་ཅིག་དུ་བརྒྱང་ནས་གནས་པ་སྟོང་བ་དང་། ཐེགས་བམ་ནས་འབྱུང་བ་
ལྟར་སྟོ་བསྐྱེད་ཐིགས་པ་སྟོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ། །དེ་ནི་རྩེས་དྲན་ལས་རང་ལུས་ལྟ་སྐྱེད་རྩེས་སུ་དྲན་པའོ། །

ལྟ་རྫོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཨོྲ་དཀར་པོ། མགྱིན་པར་ལྷན་མར་པོ།
ཐུགས་ཀར་རྩྭ་སྟོན་པོ། ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་དག་པ་རབ་
འབྱམས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ནས་བསྟོམས་པ་དང་འབྱུ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་སངས་

རྒྱས་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྤྱན་བྲངས། རྩྱུ་པོ་
རྟོ་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར། བརྒྱ་ཀ་མ་ལ་ཡེ་སྤྱི། སྤར་ཡང་ཐུགས་ཀའི་རྩྱ་
ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་བྲངས། བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་
བདག་ལ་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཨོ་
སའ་ཏ་རྩ་ག་ཏ་ཨ་རྟེ་ཏེ་ཀ་ཏ་ས་མ་ཡ་ཤྱི་ཡེ་རྩྱི། ཞེས་དབང་བསྐྱར། ལུས་
གང་། རི་མ་དག །རྩ་ལྷག་མ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་འབྱེལ་བ་ལས་རང་རང་གི་ས་ཐོན་
ཀྱིས་དབུ་བརྒྱན་པར་གྱུར།

བྱག་དང་བྱག་ལུལ་གཉིས་སྟོང་པའི། །རྣམ་དག་སྤྱི་ལ་ཡེ་བྱག་
འཆོལ། །སྤྱེ་གནས་འདྲིག་པས་མ་གོས་པའི། རི་མེད་མཆོད་ཚོགས་འབྲལ་
ལོ་ལྷ། །སྤྱོ་གསུམ་སྤྱེ་གནས་འདྲིག་བྲལ་པའི། ཉེས་པའི་གཡང་ས་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །སྟོང་ཡང་སྤྱ་ཚོགས་སྤྱར་སྟོན་པའི། །བྲངས་མེད་འཕྲེན་ལ་རྩེས་ཡི་
རང་། །སྟོན་དང་མཆོན་མས་སྟོང་བ་ཡི། །འཁོར་ལོ་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོར་དུ་
གསོལ། །སྤྱེ་བས་སྟོང་པའི་ཚོས་སྤྱི་བྱིད། །ལྷན་བྱལ་གནས་པའི་རང་བཞིན་
ལས། །གང་དུའང་འདའ་བར་མ་མཛད་ཅིག །དགེ་བ་འདི་ཡིས་འཁོར་བ་
རྣམས། །འདི་འདྲར་རྟོགས་ཏེ་འདི་འདྲ་པའི། །གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་འཕྲོངས་གྱུར་
ཏེ། །གསང་ཐུགས་འདི་བཞིན་སྟོད་པར་བསྟོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡའི་ལྷ་ལྷ་
བཞིན། བད་དཀར་སྟོང་ལྷན་རྟེ་བ་ལ། །ཆེ་བ་བྱུན་མའི་གདན་སྟེང་དུ། །ཕྱི་ནང་
གསང་བ་དེ་ཉིད་གྱི། །བསྐྱེད་རྩོགས་མཆོག་ཏུ་བཤགས་པར་ཤོག །སྟོ་བྱར་འདི་

ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ལས། །ཐ་དད་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་མཆིས། །ཐ་དད་མེད་པར་
ཕུན་ཚོགས་པའི། །བུ་ཤིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག། །གཙང་མ་རིགས་
ཀྱི་བུ་ཤིས་ཤོག། །ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གཙང་མ་ལས། །གཡོས་པ་མེད་
པའི་བུ་ཤིས་ཤོག། །ཅེས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་། མཚོད་མ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་ན་རྒྱད་ཕྱེ་གཞན་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་བའས། རྒྱན་ཁྱེར་མདོར་བསྟུན་འདི་ལྟར། ཡིད་བཞིན་འོ་མཆོ་འབྲིལ་བ་ལ་
འགྲན་པའི། །མཚོད་ཡོན་ཞབས་བསིལ་གདམ་རྒྱན་བཞིན་འབབ། །རྩ་སྤྱོད་
ཡལ་འདབ་ཟེའུ་འབྲུ་གཡུར་དུ་བ། །བདུག་སྒོས་དབྱར་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞིན་ལང་
ལོང་གཡོ། །སྤང་གསལ་སྤོན་མེ་ཉི་ཟླའི་འོད་བཞིན་གསལ། །དྲི་བཟང་ངད་ལྷན་
རྩ་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲུག། །བཤོས་བཟང་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་དཔལ་
ལ་འབྲུ། །གངས་མེད་རོལ་མོ་རྩ་བའི་གསོས་སུ་འཛེབས། །ཕུལ་བྱང་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོའི་མཚོད་པའི་སྤྱོད། །དངོས་བཤམས་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རབ་སྦྱལ་
ནས། །ཁྲ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱོད་སྤང་མ་ལ། །ཀུས་པས་འབྲུལ་ལོ་བཞེས་ནས་
དངོས་གྲུབ་སྤོལ། །ཨོྲཱ་མྱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཨཱྀ་ནས་འཕྱའི་བར་བརྗོད། ཡིད་འཕྲོག་
གཟུགས་བསྐྱར་སྟན་པའི་རོལ་མོ་སྤྱོད། །དྲི་ཞེས་ངད་འབྲུལ་རོ་མཆོག་ཕྱར་
བྱར་སྤངས། །འཇམ་མཉེན་རིག་བྱའི་ཆོགས་ཀུན་འབྲུལ་བྱེད་ན། །ཉེ་བར་
བཞེས་ལ་དངོས་གྲུབ་སྦྱལ་དུ་གསོལ། །ཨོྲཱ་མྱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་རྩ་བ་ནས་སྤྱའི་
བར་ ཅིབས་སྤྱོད་འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ། །ཡིད་འོང་བཙུན་མོ་བྲིམ་
བདག་རིན་པོ་ཆེ། །གཉིས་འཕྱང་དབང་པོ་ཅང་ཤེས་ཏེ་མཆོག་དཔལ། །བདུད་

སྒྲེའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དམག་དཔོན་སོགས། །རྒྱལ་སྤང་བདུན་དང་
བཀྲ་ཤིས་ཉགས་བརྒྱད་རྩམ། །ཡིད་འཕྲོག་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོད་པའི་
ཆོགས། །བསྐྱ་མེད་མཆོག་གསུམ་དམ་པའི་ཆོགས་ལ་འབུལ། །མཆོག་དང་
སྟན་མོང་དངོས་བྱུང་སྣལ་དུ་གསོལ། །ཨོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་སྐྱ་རྒྱ་ཨུ་མཛྲ་
ལ་བྲ་ཉི་ཚེ་སྐྱུ། དེ་ནས་བརྗོད་པ་ནི། མ་དག་ཞིང་གི་འཛིག་རྟེན་རི་སྟེང་པ། །དག་པ་
རབ་འབྱམས་ལྟ་ཡི་གཞལ་ཡས་སུ། །མངོན་པར་ལེགས་བསྐྱར་བཅོམ་ལྡན་
བྱུང་བ་ཆེ། །རྩེ་བཙུན་བྲག་ན་བརྒྱའི་ཆོགས་ལ་བརྗོད། །སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་
ཡུམ་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་མ། །སངས་རྒྱས་ཞི་དང་ཁོ་བོ་མཁའ་འགྲུའི་ཆོགས། །ཀུན་
འདུས་བཀའ་གདམས་ལྟག་པའི་ལྟ་མཆོག་བཞི། །སྐྱབས་མཆོག་ཡི་དམ་ཆོས་
སྟོང་རྣམས་ལ་བརྗོད། །རྒྱ་ཆེན་སྟོང་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་ལམ། །ཉམས་ལེན་
སྟན་བརྒྱད་གདམས་པ་མཆོག་གི་གཏེར། །རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འཛིན་ཅིང་སྟེལ་
མཁས་པ། །ལྟ་ཆོས་བདུན་ལྡན་བརྒྱད་པ་རྣམས་ལ་བརྗོད། །གདོད་ནས་རྣམ་
དག་སྣང་སྟོང་དག་པའི་གཤིས། །བཞིན་ལག་མཆོན་དཔའི་འཇའ་ཆོན་རྣམ་
བཀྲ་པ། །འགྱུར་མེད་ཆོས་སྐྱུ་གསལ་སྟོང་རྒྱུང་མེམས་བྱུང་། །ཆེས་ཕྱ་ཐིག་ལའི་
རྣམ་པར་ཤར་ལ་བརྗོད། །ལྟ་ཆོས་བདུན་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཐིག་ལའི་ཆོས། །ཉམས་སུ་
བསྟར་བས་ཆེ་འདིར་བྱུང་འཇུག་སྐྱ། །མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དོན་གཉིས་མ་ལུས་
པ། །འབད་མེད་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ཞེས་བརྗོད་ལ། ཐིག་ལེ་
བཙུ་བྱུག་པོའི་ལྟ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཞལ་ནས་སྟགས་གྱི་སྐྱ་འབུག་གི་སྐྱ་ལྟར་

སྒྲིག་ཅིང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འཕྲོས་པས་འཕགས་
པའི་ཚོགས་རྣམས་མཆོད། བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་
ཉེས་ལུང་གི་ཚོགས་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག །མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་མ་
ལུས་པ་སྟོལ་བར་གྱུར། ཞེས་བརྗོད་ལ་མ་ཉི་རྒྱུང་བའོ། ཡང་ན་ཐེག་ལེ་དང་པོ་ལ་མ་ཉི། གཉིས་པ་ལ།
ཨི་ཐུ་མེ་ཐུ་མེ་མཐུ་ཐུ་མེ་ཡེ་སྐྱུ། གསུམ་པ་བཞི་པ་ལ་ཡིག་དྲུག །ལྔ་པ་ལ། ༡༥་སྟེ། ཨི་ག་
ཏི་ག་ཏི་སྐར་ག་ཏི་སྐར་སི་ག་ཏི་པོ་རྟེ་ཡེ་སྐྱུ། དྲུག་པ་ལ་ཐུ་མེ། བདུན་པ་ལ་ཡིག་དྲུག །བརྒྱད་
པ་ལ། ཨི་རྩ་རེ་རྩ་རྩ་རེ་རྩ་རྩ་སྐྱུ། དགུ་པ་ལ་སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆབ་རྩ་རྩྱུ་པར་སྐྱུར། བརྩ་པ་ལ། ཨི་
ཅར་མཐུ་རྩ་ཏ་རྩྱུ་པར། བརྩ་གཅིག་པ་ལ། ཨི་མཐུ་གྲུ་རྩ་རྩྱུ་པོ་ག་ར་ཨ་ཏི་ཤ་སྐྱུ།
བརྩ་གཉིས་པ་ལ་ཡིག་དྲུག །བརྩ་གསུམ་པ་ལ། ཨི་མི་རྩ་ཡེ་སྐྱུ། བརྩ་བཞི་པ་ལ། ཨི་སྐྱུ་གི་ཤ་རེ་ལྷོ།
བརྩ་ལྔ་པ་ལ། ཨི་བརྩ་རྩ་རྩྱུ་པོ་སྐྱུ། བརྩ་དྲུག་པ་ལ། ཨི་རྩ་སྐྱུ་གྲུ་ལ་སི་རྩྱུ་པོ། ཞེས་ཐུགས་ཐམས་
ཅད་དཀྱུས་གཅིག་ལ་བཟངས་ལ། ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་བྱའོ། །དེ་ནི་རང་གི་དག་ཐུགས་སུ་རྩེས་སུ་བྱེད་པའོ། །གསུམ་
པ་མཐུག་ཏུ་གཏོར་མ་རྣམས་ཚོགས་གཅིག་བྱ། ཨི་ཨ་མི་ཏའམ་བརྩ་ཅར་སྐྱུ་བསངས། སྐྱུ་སྐྱུ་ཕྱས་
སྐྱུངས། སྐྱོང་པའི་ངང་ལས་སྐྱུ་ལས་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ནང་དུ་ཨི་འོད་དུ་བྱུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གཏོར་མ་དྲངས་ཤིང་ཐག་པ་མེད་པ་
མཁོན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཆེན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
པར་གྱུར། ཨི་ཞུ་སྐྱུ། ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐེག་ལེ་བརྩ་དྲུག་གི་སྐྱུ་ཚོགས་དཀར་པོ་
བརྒྱད་ཅུ། བརྩན་མ་བརྩ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་འོད་ཟེར་ཀྱི་སྐྱུ་གུས་
གཏོར་མའི་བརྩན་ཐམས་ཅད་དྲངས་ཏི་གསོལ་བས་ཆེན་པར་གྱུར། ཨི་གྲུ་རྩ་

བརྒྱ་པོ་རྩེ་སའུ་སར་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་རྣམ་པ་ལ་ས་པ་རི་ལྷ་ར་ཨི་དྲི་བ་ལོ་ཏ་ཁ་ཁ་ཁ་ཏི་
ཁ་ཏི། བདུན་ནམ་གསུམ་གྱིས་དབུལ་ཞིང་། ཐུགས་མཐར་ཨུ་རྟོ་སོགས་གྱིས་མཆོད། བོད་ལྷར་བསྟོད་ལ། རིགས་
དུག་དང་གཞི་བདག་ལ་གཏོར་མ་བསྟོ། འཕྲིན་ལས་བཙོལ་ལ། ཡིག་བརྒྱ་འདོན། མ་རྟེན་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་
དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ལྷག་པ་དང་ནི་ཆད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་བརྟེན། དེ་ནས། རང་ཉིད་
གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་སེར་པོ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ།
དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་སྟོད་བཟུང་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་བྱུ་ནས་བཀོད་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ཐིག་ལེ་བཙོ་ལྷ་པའི་བར་
གྱི་ལྷ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་། དེ་ནམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཁ་དོག་གི་ཐིག་ལེར་
གྱུར་ནས། བྱི་མ་བྱི་མ་ནང་མ་ནང་མ་ལ་ཐིམ། ཐིག་ལེ་སེར་པོ་སྤྲོ་མ་ཙམ་
གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུར་ཐིམ། དེ་ཡང་སྤྱི་བོའི་ཨོ་ལ་ཐིམ།
ཨོ་ཡང་ཞུམ་ཐིམ། ཞུམ་ཏུ་ཡང་ཐིམ། ཏུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མ་པའི་རྒྱང་སེམས་བྱང་ཚུབ་
གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཟླ་བའི་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར། སྟོང་པའི་རང་
ལས་རང་ཉིད་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་པའི་སྐུར་བཞེངས་
པའི་སྤྱི་བོར་ཨོ། མཐིན་པར་ཞུམ་ཐུགས་ཀར་རྩྱི་གིས་མཆོན་པར་གྱུར། ཅས་བརྟེན།
དེ་ནས། ལྷ་མ་དོ་རྩེ་འདྲིན་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་སྟེགས་བམ་ནས་འབྱུང་བའི་བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་ཤེས་
བརྟེན་ནམས་བྱིན་རྒྱལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་བཏོན་ལ་འདུན་པ་དག་པོ་བྱཏོ། །འདི་ཁའི་བསྟེན་པ་བྱེད་
ན་གཞན་ནམས་དཀྱུས་བཞིན་ལ། ཐུན་རེ་རེ་ལ་ཆོག་ཉེར་བསྟུ་དང་བཅས་པ་ཆང་མར་བཏོན་ནས། སྐབས་གང་ཡིན་
གྱི་ལྷའི་སྟོང་པོ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའས། ཡང་ན་ཐུན་དང་པོ་ལ་ཐིག་ལེ་དང་པོའི་བསྟེན་ཆོག་ཡི་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་

།དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་བྱས་ནས་བརྒྱས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ལྷན་གཤམ་དུ་མཆོད་བསྟོད་དང་། ལྷན་ཐ་མ་ལ་གཏོར་
མ་འབུལ། ལྷན་མཆོམས་གཏོར་བའི་ཆེ་རང་གཅོ་པོ་ལས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་པར་ཆད་ནས་
ལྷན་མཆོམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འབྱུག་ཅིང་། ལྷན་ལ་འབྱུག་པའི་ཆེ་སྒྲར་བསྟུ། རིག་ལེ་གཉིས་པར་འཕྲོས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བྱས་ཏེ། རིག་ལེ་བརྩ་དྲག་པའི་བར་ཅི་ཙམ་འགོར་ཡང་ལྷན་དང་པོ་ནས་བཟུང་། མཐུག་མཆོམས་གྲོལ་བའི་ལྷན་ཐ་མའི་
བར་ཉེར་བསྟུ་མི་བྱེད་པར་སྔ་མ་སྔ་མའི་ཐུགས་ཀར་བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱས་པ་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ལྟར་ལྷན་ཐ་
མ་ལ་ངེས་པར་གཏོར་མ་འབུལ། མཆོམས་གྲོལ་ཁར་མཆོད་བསྟོད་ཉེར་བསྟུ་བསྟོ་སྟོན་རྒྱས་པར་བྱ། བསྟེན་པའི་
གངས་ནི་ལྷ་རེ་ལ་ཁྱི་ཆོ་རེ་ཐ་མ་ཡིན་གསུང་། མཆོམས་ཀྱི་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཆེན་དང་། བཞེགས་ལ་གཏོར་མ་བཏང་ལ་
སྤང་འཁོར་བསྐྱོམས་ན་ཕྱིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

བཅེ་ཆེན་ལུབ་དབང་ཞལ་ཀྱི་བྱམ་བཟང་ལས། །ལེགས་འོངས་སྟེ་སྟོང་
གསུམ་ཀྱི་སྟོང་པའི་བརྩད། །ཨ་ཏི་ཤ་དང་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །ཐུགས་
གསང་དཔལ་ཀྱི་བེཏུར་ལེགས་འབྲིལ་བ། །སྟོན་བྱོན་དམ་པ་དེ་དེས་ངོམས་
པར་འབྱུངས། །ལེགས་པར་ཆིམ་ནས་སྐལ་ལྷན་གཞན་ལའང་གནང་། །སྲིད་
ཞིའི་རྒྱད་པ་ཐེལ་བའི་བདུད་ཅི་འདི། །སྟོད་མེན་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་འོས་མེན་
ཡང་། །ཡུན་རིང་གནས་བྱིར་རྩལ་འདི་གསལ་བར་བྱས། །མན་ངག་མཐར་
ཐུག་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ། །བྲིས་སྒྲོས་མ་རྟོགས་འཁྲུལ་པ་ཅི་མཆིས་བ། །འདི་ལ་
ཆད་མར་གྱུར་པའི་མཁས་རྣམས་དང་། །བཀའ་སྤྱང་དམ་ཆིག་རྗེས་འགྲོ་
རྣམས་ལ་བཤགས། །འདིར་འབད་དག་བ་རི་སྟེད་མཆིས་པ་རྣམས། །ལུབ་
བསྟན་སྦྱི་དང་བྱུང་པར་བཀའ་གདམས་པའི། །རྣམ་ཐར་གཙང་མས་སྟོགས་

ཀུན་སྒྲུབ་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་བདེ་ལེགས་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་ཕྱིར་བཟྱོ།

ཞེས་པ་འདི་ནི་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཀས་མངའ་བསྐྱར་བ། གཤིན་དབང་བསོད་ནམས་མཆོན་ཅན་གྱིས་
བཀའ་ནན་ཆེར་ལེབས་པ་དང་། རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལྷ་སྒོམ་གྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆང་མས་དག་སྤང་ཆེན་པོས་
བསྐྱལ་བའི་དོར་ཚོ་སོ་བཀའ་གདམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་སྙིང་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དག་དབང་བྱམས་པས་བཀའ་གདམས་
བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་བྱང་རྩ་སྤྱོད་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསམ་པ་དག་པས་ཐེས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་འིན་པོ་
ཆེ་མི་ཉལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་དུ་གྱུར་ཅིག །མཛེས་། །

༡༡། །སྤྱིང་གི་ཐིག་ལའི་ཆུ་རྒྱན་བྱུང་པ་ཀུན་ སེལ་བ་བྱུགས་སོ། །

ན་མོ་ལོ་གི་ལྷ་རྒྱ་ཡ། མ་ཉི་བུམ་སྐྱབ་བྱེད་པར་འདོད་པས། བུམ་བ་ཇས་མཆོད་པ་རྣམས་ཐུག་ལེན་
ལྟར་ཆོགས་པར་བྱས་ལ། འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་ཅི་ལྟར་རིགས་པའི་བདག་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བུམ་
བ་སྐྱབ་པ་ལས། འདིར་ཐིག་ལེ་བཙུབྱག་གི་རྒྱན་འཁྱེར་དང་འབྲེལ་ནས་སྐྱབ་ཆུ་ལ་བཤའ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱན་
འཁྱེར་སྐྱབས་འགོ་སོགས་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་མཐར་གཏོར་འབྲུལ་བར་བཏང་ནས་ཉིར་བསྐྱུ་མ་བུས་པར་བུམ་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཆོད་ཇས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། ཨ་མྱི་ཏའམ། ཅ་རྩ་མཐུ་རྩོམ་བུམ་བ་བསངས། ལྟོང་པར་
སྐྱངས། ལྟོང་པའི་ངང་ལས་མདུན་དུ་འཇའ་ཆོན་སྒྲ་ལའི་གྱུར་བྱིས་ཀྱི་དབུས་སུ་
བད་དཀར་འདབ་མ་ལྟོང་ལྷན་གྱི་ལྷེ་བར། ཕྱི་བུམ་བ་ལ་ནང་གཞུག་ཡས་ཁང་
བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་འདོད་སྣམ་པ་གྱུ་བ་བ་བྱེད་མདའ་ཡབ་བྱ་བྱ་ཏྲ་བབས་སོགས་
མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། བད་གི་སྤྱིང་དང་ཤར་དཀར་སྟོ་

སེར་རྒྱབ་དམར་བྱང་ལྗང་། འོག་སྒོན་པོར་སྦྱང་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
ནང་དུ། རིལ་བྱ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་བརྒྱ་དང་ཆེ་བའི་གདན་ལ་སྒྲིལ་ཀར་པོ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་(ལས་)བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་
པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ནམ་མཁས་གར་བྱབ་ཏུ་སྦྱས་བྱབ་པ། དབྱ་བཅུ་གཅིག་པ་
བྱུག་སྟོང་སྦྱན་སྟོང་དང་ལྡན་པ། ཅ་ཞལ་དཀར་གཡས་དམར་གཡོན་ལྗང་། དེའི་
སྟོང་གི་ཞལ་དབྱས་ལྗང་གཡས་དཀར་གཡོན་དམར་པ། དེའི་སྟོང་གི་ཞལ་
དབྱས་དམར་གཡས་ལྗང་གཡོན་དཀར་པ། དེའི་སྟོང་ན་ཁོ་ཞལ་ནག་པོ་མཆེ་བ་
གཅིགས་པ། སྦྱན་གསུམ་པ་རལ་བ་དམར་སེར་གྱེན་དུ་བརྩེས་པ། དེའི་སྦྱི་
པོར་ཞི་བའི་ཞལ་དམར་པོ་གཙུག་ཏོར་ཅན། ཅ་བའི་བྱུག་དང་པོ་གཉིས་སྤྲུགས་
ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ། གཡས་གཉིས་པ་ན་བགྱང་བྱང་། གསུམ་པས་ཡི་དྲགས་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སེལ་བ། བཞི་བ་ན་འཁོར་ལོ། གཡོན་གྱི་གཉིས་པ་ན་བརྒྱ། གསུམ་པ་
ན་རིལ་བ་སྦྱི་སྒྲུགས། བཞི་བ་ན་མདའ་གཞུ་འཛིན་པ། བྱུག་ལྷག་མ་དབྱ་བརྒྱ་
དང་དབྱ་བཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་མཚོག་སྦྱིན་མཛད་པ། ཞབས་རྩི་རྩིལ་
གྱང་གིས་བཞུགས་པ། བ་སྦྱའི་བྱ་ག་རེ་རེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངས་མེད་
པ། དེ་ནམས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མཐའ་ལྡས་པ་མཐོང་བ། གནས་
གསུམ་གྱི་ཡིག་འབྲུ་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་འཕྲོས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་པ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱི་པོར་ཨོ་དཀར་ལོ། མགྱིན་པར་
ཞུན་མར་ལོ། སྤྲུགས་ཀར་རྩྱི་སྒོན་ལོ། སྤྲུགས་ཀའི་རྩྱི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་

དག་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ནས་བསྐྱོམས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་
པ་ལ་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྤྱན་
བྲངས། རྩྱུ་བྱི་རྩོེ་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར། བརྒྱ་ཀ་མ་ལ་ཡེ་སྟོ། སྐར་ཡང་
ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་བྲངས། བྱིད་
རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
པས། ཚེས་ཐ་ཏ་ཐ་ག་ཏ་ཨ་རྟེ་ཏེ་ཀ་ཏ་ས་མ་ཡ་ཤྱེ་ཡེ་སྟོ། ཞེས་དབང་བསྐྱར།
ལུས་གང་དྲི་མ་དག་ཆུ་ལྷག་མ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་འབྱེལ་བ་ལས་སྤྱི་རྣལ་པོ་རེ་རེས་
དབུ་བརྒྱན་པར་གྱུར། དུག་དང་དུག་ཡུལ་གཉིས་སྟོང་པའི། །རྣམ་དག་སྤྱུ་ལ་
ཡེ་དུག་འཆལ། །སྤྱེ་གནས་འཛིག་པས་མ་གོས་པའི། །དྲི་མེད་མཆོད་ཚོགས་
འབུལ་ལོ་ལྷ། །སྤྱོ་གསུམ་སྤྱེ་གནས་འཛིག་བུལ་བའི། །ཉེས་པའི་གཡང་ས་
མཐོལ་ལོ་བཤགས། །སྟོང་ཡང་སྤྱ་ཚོགས་སྐར་སྟོན་པའི། །གངས་མེད་འབྲེལ་ལ་
རྩེས་ཡི་རང་། །སྟོན་དང་མཆོན་མས་སྟོང་པ་ཡི། །འཁོར་ལོ་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོར་
དུ་གསོལ། །སྤྱེ་བས་སྟོང་པའི་ཚོས་སྤྱེ་བྱིད། །ལྷན་གྲུབ་གནས་པའི་རང་
བཞིན་ལས། །གང་དུའང་འདའ་བར་མ་མཛད་ཅིག །དགེ་བ་འདི་ཡིས་འཁོར་
བ་རྣམས། །འདི་འབྲར་རྟོགས་ཏེ་འདི་འབྲ་བའི། །གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་འཛོངས་
གྱུར་ཏེ། །གསང་སྤྲགས་འདི་བཞིན་སྟོད་པར་བསྟོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡའི་ལྷ་
ལྷ་བཞིན། །པད་དཀར་སྟོང་ལྷན་ཉེ་བ་ལ། །ཆེ་བ་ལྷན་མའི་གདན་སྟེང་དུ། །ཕྱི་
ནང་གསང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི། །བསྐྱེད་རྩོགས་མཆོག་ཏུ་བསྤྲགས་པར་ཤོག །ཁྱོ་བྱར་

འདི་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ལས། །ཐ་དད་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་མཆིས། །ཐ་དད་མེད་པར་
ཕུན་ཆོགས་པའི། །བཟ་ཤིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་ཤོག། །གཙང་མ་རིགས་ཀྱི་
བཟ་ཤིས་ཤོག། །ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གཙང་མ་ལས། །གཡོས་པ་མེད་པའི་
བཟ་ཤིས་ཤོག། །རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་མཆོད་རྫས་ལས་བྱུབ་པའི། །ཞིང་ཁམས་རྒྱ་
མཆོ་མཆོད་ཡོན་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་
ལ། །དད་བ་རྒྱ་མཆོས་འབུལ་ལོ་བཞེས་སུ་གསོལ། །ཨོྭ་ཨུ་ཨོྭ་ཨོྭ་ར་ས་
པ་རི་སྒྲ་ར་ཨུྭ་ནས་ཤལ་འཁྱའི་བར་གྱིས་མཆོད། །དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །འགོ་དྲག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས། །ནམ་མཁའ་
ལྷ་བྱར་བྱུང་པའི་བཙུ་གཅིག་ཞལ། །གཟི་བརླིང་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
བསྟོད། །ཕྱག་སྟོང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་། །སྤྱན་སྟོང་བསྐལ་བ་
བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་། །གང་ལ་གང་འབུལ་དེ་ལ་དེར་སྟོན་པའི། །བཙུན་
པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བསྟོད། །

མོལ་ ར་མོ་གུ་རུ་ལོ་གེ་ལྷ་རྩ་ལ། །བདག་སོགས་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་
མ་ལུས་པ། །སྦྱིད་སྤྱག་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་མཆིལ། །འཕྱོད་ཀྱིས་རྫོབས་
ཤིག་འཕགས་མཆོག་སྦྱང་རྩེའི་གཏེར། །འདི་ཕྱི་བར་དོ་ཀུན་ཏུ་མགོན་སྐྱབས་
མཛོད། །བདེ་འདོད་སྤྲིག་ལ་རེམ་པའི་མཐའ་མེད་འགོ། །མཐའ་མེད་འཁོར་
བར་འབྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་ལ། །ཐུགས་རྩེ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་
གཟིགས། །ཁྱེད་དོར་གསལ་བའི་སྒོ་གྲོས་མཆོག་སྦྱོལ་ཅིག། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་

མནར་བའི་བྱག་གཟེར་ཅན། །མ་ཁན་ངན་འགྲོའི་བཙོན་རར་བཅིངས་ཀྱམས་
ལ། །མཁུན་བཙེ་བྱས་པའི་རྩ་འབྱུང་དུས་ལ་བབ། །ལྷུང་དུ་བདེ་འགྲོར་བྱོངས་
ཤིག་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །བརྒྱ་ལམ་རེས་འགའ་ཉིད་པའི་དལ་འགྲོར་ཉིན། རོན་
མེད་ཆེ་འདྲིའི་བྱ་བས་གཡེང་གཡེང་ནས། །ཐར་མེད་ངན་འགྲོར་སྤུ་མགྲོགས་
འགའ་བ་ཀྱམས། །པན་བདེའི་ལམ་སྤྱོད་རྩ་འགྲོགས་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །དགའ་
བཞིན་སྐྱུད་པས་དགེ་འབྲས་སྐྱུར་དུ་བད། །ཁྲོད་ཅིང་བྱས་པའི་ལས་ཀྱིས་ངན་
འགྲོར་འཁྲིད། །དུ་བཞིན་ལྷུང་བའི་འདོད་པའི་སྤྱ་ཀྱམས་ལ། །བག་ཡོད་བྲན་
མཛོད་མགོན་པོ་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །དཀའ་བས་བསྐྱབས་པའི་ཉིང་འཛིན་
བརྟན་པོ་ལ། །བསྐྱལ་བ་དུ་མར་གནས་ཀྱང་བདག་འཛིན་མཐུས། །འོག་མར་
ལྷུང་ཁིང་ཕྱི་ཕྱིར་འཁོར་བ་རིང་། །གོང་མའི་སྤྱ་ཀྱམས་སྐྱོབས་ཤིག་སྐྱུན་རས་
གཟིགས། །མ་བརྟག་ཉམས་དགའ་བྱིས་བ་འབྲིད་པའི་ཆོས། །འདུས་བྱས་
རྩལ་བ་ཚུ་ཤིང་ལྟ་བུ་ལ། །བདེན་པར་ལྟ་བ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་འདི། །སྤྲིང་གི་
དཀྱིལ་ནས་སྐྱུངས་ཤིག་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་བསྐྱུངས་
པའི་ཉམ་ཐག་འགྲོ། །ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་མགོ་ཅི་ཐོན་རེས། །ཁྲིལ་མེད་
དམན་པའི་སློ་ཡིས་ཞི་མཐར་ལྷུང་། །ཞི་བའི་རྒྱུད་ལས་སྐྱོབས་ཤིག་སྐྱུན་རས་
གཟིགས། །འབད་བ་རྒྱུང་དུས་སྐྱབས་ཆེན་དོན་འབྲུབ་པའི། །རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་བ་
གཞན་དོན་ལྷུང་ལེན་ལ། །སྲིད་པའི་ཕྱི་མཐའ་དེ་སྲིད་གནས་ཀྱི་བད། །སྐྱོབ་པའི་
སྤྲིང་སྐྱོབས་སྐྱོལ་ཅིག་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །ལས་ཉོན་རྒྱ་མཆོར་བྱིང་བའི་མ་

ཅན་རྣམས། །རྣམ་རྟོག་བླ་སྒྲུབ་པའི་སྤྲོད་ལས་སྦྱོབས། །རྟོག་མེད་
ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཡིད་བཞིན་ནོར། །མཐའ་དག་འགོ་ལ་སྦྱོལ་ཅིག་སྤྲོད་
རས་གཟིགས། །མི་བཟད་སྟྙགས་མའི་གཙོ་པོ་དུག་གསུམ་བྲན། །བྲན་གཡོག་
གདུག་པའི་དབང་གིས་ལས་ངན་བསགས། །བསགས་པ་སྤྲིག་ལས་མེད་པ་
འདི་དག་ལ། །ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ཤིག་མགོན་པོ་སྤྲོད་རས་གཟིགས། །མི་
བཟད་སྟྙགས་མའི་རབ་བྱུང་ཕྱི་ཚུལ་མཛེས། །ནང་གི་བསམ་པ་བྲིམ་པ་པལ་
ལས་ཐུ། །ཕྱི་ནང་མི་མཚུངས་དཀོར་ཟན་མགོ་རིལ་ཀུན། །སྤྲིག་ལྟང་གཡང་
ལས་སྦྱོབས་ཤིག་སྤྲོད་རས་གཟིགས། །མི་བཟད་སྟྙགས་མའི་སྤྲགས་པ་ཁ་པོ་
མཐོ། །དུག་གསུམ་མེ་འབར་སྦྱོད་པ་བྲི་ལས་ལོད། །དམ་སྤྲོམ་རྩ་ལྟར་འདོར་བ་
འདི་དག་ཀུན། །རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་ལས་སྦྱོབས་སྤྲོད་གཟིགས། །མི་བཟད་སྟྙགས་
མའི་སྦྱེ་པོ་སྦྱོ་མང་། །བཟང་པོ་མི་ཐེག་ངན་པ་དཔུང་བསྐྱེད་པ་འཆལ། །རང་
སྦྱོད་ངན་པའི་ལེ་ལན་དུས་ལ་བཅད། །རང་སྤྲུག་རང་གིས་ཉོ་ལ་ཐུགས་རྗེས་
གཟིགས། །རྩེ་བུ་ཐོས་ཀྱང་སེམས་རྒྱུད་ཆོས་ལས་གོལ། །ལང་ཆོ་རྒྱས་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་དར་ལ་བབ། །ཀུན་གྱིས་བཀྱར་ཡང་ཀུན་སྦྱོད་རང་ཞེ་ཞེལ། །མདོ་
མེད་འགལ་འདུ་མཁན་ལ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། །འདུ་འཛི་གཡོང་བ་མེད་པའི་
དཔེན་གནས་སུ། །བྱིན་ཅན་འགོ་ལ་སྦྱིང་བཅེ་དུར་རེ་བས། །ཆོས་ཀུན་གནས་
ལུགས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན། །རྩེ་གཅིག་བསྐྱོམས་པས་གོམས་པ་མཐར་
ཕྱིན་མཛོད། །མདོར་ན་འདི་ནས་ཕྱི་མའི་ཆོ་རབས་ཀུན། །མགོན་པོ་ཁྱེད་དང་

ནས་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །སྤོང་གི་རང་བཞིན་སྤྱིང་ཟླ་ཆེན་པོ་དང་། །བདག་གི་
སེམས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་ཤོག །སྤྱགས་ཟླ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་
གི་ཞལ་ནས་སྤྱགས་གི་སྤྱ་འབྲུག་ལྟར་སྤོང་ཅིང་། །སྤྱ་གསུང་སྤྱགས་ལས་འོད་
ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འཕྲོས་པས་འཕགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་མཆོད། བདག་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཉིས་ལྷུང་གི་ཚོགས་རྣམས་བྱང་
ཞིང་དག །མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་མ་ལུས་པ་སྤྱོལ་བར་གྱུར། དེ་ནས་ཡི་
གོ་བྱུག་པ་ཉིད་ལ་འབད་ཅིང་། ཉན་ལྟར་སྤྱ་ཐུན་ལ་གསལ་འདེབས་སུ་ཚོག་ཆར་བེ། ཐུན་གང་ཡང་རུང་པ་ལ་ཁྱས་
གསོལ། ཐུན་ཐ་མ་ལ་གཏོར་མ་གསོས་བརྒྱབས། འཕགས་པའི་ཚོགས་གི་ལྷགས་འོད་ཟེར་གི་
སྤྱ་བྱས་བྲངས་ཏེ་གསོལ་བར་གྱུར། ཨོྭ་ཞུ་ལོ་གེ་ལྟ་ར་ས་པ་རི་སྤྱར་ཨི་དྲི་
བ་ལོ་ཏ་ཁ་ཁ་ཁྲ་ཏི་ཁྲ་ཏི། བུན་ནམ་གསུམ་གྱིས་སྤྲལ། བྱག་དང་བྱག་ཡུལ་གཉིས་སྤོང་
པའི། །སོགས་གིས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་། བསྟོད་པ་གསོལ་འདེབས་ཟླ་ལྷུང་འཆོམས་པ་དང་། སྤྱོལ་མ་བརྩ་
གཉིས་གི་གཏོར་འབུལ་བྱུང་ན་ལེགས། བདག་བསྐྱེད་ཉིན་རེ་བཞིན་ཐུན་ཐ་མ་ལ་བསྤུས་ཀྱང་ཆོག །མགོ་ཚུགས་པ་
ནས་མཐུག་མ་རྫོགས་བར་སྤྱགས་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དང་། ཁྱས་དང་གཅོང་སྤྱ་མེན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། མཐར་གཏང་རག་
གི་གཏོར་འབུལ། མཆོད་འཕེང་། བསྟོད་པ་འདོད་གསོལ་བསྤྱོད་སྤོང་གྱས་བྱས་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་གང་མང་བཞིན།
འོངས་པ་བཞེད་པར་གསོལ་ཞིང་། གཞལ་ཡས་ཁང་བྱམ་པ་ལ་ཐེམ། དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་
ཤེས་པ་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ཡོན་མཆོད་འཁོར་དང་བཅས་
པ་ལ་དབྱེས་བཞིན་དུ་འོད་དུ་ཞུ་ནས་རིལ་བུའི་རྣམ་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཤིས་བཞིན་རྒྱས་
བསྤུས་ཅི་རིགས་པ་བྱའོ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གི་སྤྱགས་ཟླ་གཅིག་བསྤུས་པ། །མཁའ་མཉམས་

འགྲོལ་བཅེ་བའི་སྤྱན་རས་གཟིགས། །རྟག་ཏུ་གཟིགས་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་
ལ། །སློབ་གསུམ་གྲུས་པས་རྒྱན་དུ་བྱུག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མའི་
རོལ་པ་ལས། །ལེགས་གྲུབ་མཁའ་འགྲོའི་བདེ་སྐྱད་རྩ་སྤྱིང་ཞེས། །གྲགས་སྟན་
སྤྱིད་པའི་ཁོངས་ལས་རབ་བརྒྱལ་བའི། །འདུས་སྡེ་ཆང་མས་གསོལ་བ་བཟུབ་
པའི་ངོར། །ཕུལ་བྱང་ཡབ་སྐུ་ལྷ་མ་ཐར་ལ་དད་པ། །སྟོམས་ལས་དག་དབང་
བྱམས་པས་བྲིས་པའི་དགེ། །མར་གྱུར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་པན་བྱིར་བསྟོ། །བདེ་
ལེགས་སྤྱན་སྤྱུམ་ཆོགས་པའི་བཀའ་ཤིས་ཤོག། །མདྲུལ། །

༡༡། །སྤྱོལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཏོར་འབྲུལ་བཞུགས་སོ། །

ཨོ་སྤྱི། རྩོམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལུས་ཤེར་བྱིན་ལ། །སྤྱོལ་ཆོགས་འཛིགས་པའི་
ཆ་བྱད་གིས། །ཨ་ཉི་ཤ་ཡི་རྩེས་འབྲངས་ཏེ། །སྤྱོལ་ཆོས་བདུན་ལྡན་བཀའ་བསྟུང་
གཙོ། །གསེར་མཚོ་མ་དང་འོད་མཚོ་མ། །བསྟན་སྦྱང་མ་དང་ཡིད་འཛིན་
མ། །སྟོབས་མོ་ཆེ་དང་བྲག་ལྷུང་ཅན། །ཁྲག་མདོག་མ་དང་དུད་ཁ་མ། །ཐོགས་
མེད་མ་དང་སྟོབས་མོ་ཆེ། །དབང་སྦྱང་མ་དང་ལས་འཛིན་མ། །རང་རང་
འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཚོར་བཅས། །རྩེ་གཅིག་གཏུང་བས་སྤྱན་འཛིན་ན། །ཡིད་
ལྟར་མགྲོགས་པའི་རྩེ་འབྲུལ་གིས། །འདིར་གཤེགས་དགེས་པའི་གདན་ལ་
བཞུགས། །བྱིན་གསང་བའི་མཚོད་སྤྱིན་དང་། །དམ་རྩས་གཏོར་མ་འདི་
བཞེས་ཤིག། །ཨོ་རྩེ་དུ་དག་ས་པ་རི་ལྷ་ར་ཨི་དྲི་བ་ལོ་ཏུ་ཁ་ཁ་ཁྲ་ཉི་ཁྲ་ཉི། །ལན་

གསུམ། རྒྱལ་མཐར་ཨ་ཁྱི་སོགས་དང་། ཨོ་ཨྲཱཱྃ་གིས་ནང་མཆོད་ཀྱང་འབུལ། རྩེ་ཤུགས་དྲག་
སྒྲིང་རྩེས་རབ་བསྐྱོད་པས། །ཞི་རྒྱས་དབང་དང་དྲག་པོའི་ལས། །རབ་འབྱམས་
སྐྱབ་པའི་མ་ཐུ་བྱས་ཅན། །སྐྱོལ་མ་བཅུ་གཉིས་བསྐྱོད་པར་བཀྲི། །བཀའ་
གདམས་གསར་ཉིད་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི། །བསྟན་པ་དབྱར་མཆོ་ལྟར་འཕེལ་
ཞིང་། །བསྟན་འཛིན་བྱ་བཞིན་སྐྱོད་བ་དང་། །བསྟན་དག་ཅད་ནས་ཆར་གཙོད་
མཛོད། །ཁྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་དཔོན་སྐྱོབ་ཀྱི། །དམ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ནང་གི
།འགལ་རྒྱུ་ཀུན་སོལ་མ་ཐུན་རྒྱུ་རྣམས། །འབད་མེད་སྐྱུན་གྱིས་གྲུབ་པར་
མཛོད། །ཅེས་རྩོམ་ཆེན་པོའི་རྩེ་མུ་འབྱར་པའི་སྐྱོལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཏོར་འབུལ་འདི་རང་གི་ཁ་ཏོན་དུ་བྱ་བྱིར་
ཕུར་བུ་ལྷོག་དུ་བྱམས་པས་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །མཁའ་ལོ། །

༄༅། །རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནང་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་
ཤེས་རབ་ལྷང་མཛོད་ཅེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་བྱ་མཆུ་རྩོ་ལ། དངོས་གྲུབ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་སྐྱ་མ་
མཆོག། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་པའི་ཡབ་གཅིག་མཁུན་པའི་གཏོར། །དབྱར་མེད་
སྒྲིང་གི་ཟེའུ་འབྱར་རྟག་བཞུགས་ནས། །མཁུན་བཅེ་ཕུལ་བྱུང་དངོས་གྲུབ་
སྐྱར་དུ་སྐྱོལ། །གང་ཞིག་ཡིད་ལ་བླན་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །ཀུན་མོངས་བྱངས་
ནས་འབྱོན་ཅིང་ཐབས་ཤེས་ལས། །ཡོངས་རྩོགས་སྒྲིང་གི་བྱམ་པར་འདོད་འཛོ་
བའི། །སྐྱ་མ་ཡི་དམ་དབྱར་མེད་སྐྱབ་ཚུལ་བཛོད། །

འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྒྲ་མ་དབུ་མ་པ་དཔལ་པོ་རྗེ་ཆེ་ལ་གསུན་པའི། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་
སྐོར་གྱི་ནང་ཆོན་ཡི་དམ་ནང་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཐབས་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། སྐོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ཡིད་མ་བྱུན་གྱི་དབེན་པའི་གནས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུ་ཤི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་ལ། རི་བཟང་དང་བ་བྱང་
གིས་ཆག་ཆག་ལེགས་པར་གདབ། མེ་ཏོག་སེལ་མ་བཟུམ། རྩེ་བཙན་གྱི་སྐྱེ་བྱེས་འབྱར་རི་ལྟར་རིགས་པ་བཞོད་པས་
མཛེས་པར་བཤམས་པའི་མདུན་དུ། ནང་མཆོད། གཏོར་མ་ཤ་ཆང་སྐྱན་སྐྱ་ཐེན་ཆེན་སྐྱ་ཆོགས་དཀར་གསུམ་མངར་
གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་པ་འདབ་མ་གསུམ་པ། ཆོས་རྒྱལ་དང་གཞི་བདག་གི་གཏོར་མ། རྩ་གཉིས་ཉེར་སྟོད་ལ། མཐུལ་
སོགས་གཙང་སྐྱ་ཆེ་ལ་བཞོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས། ས་དཀར་གྱིས་གཡུང་བྱང་ཆོས་སྐོར་དུ་བྲིས་པའི་སྟེང་དུ། ལྷ་
དུར་པ་མ་འབྲུགས་པའི་འཕོལ་སོགས་བསམ་གཏན་གྱི་མལ་འཆལ། ལུས་ནས་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟར་དུ་འཁོད་ནས།
འདི་ལྟར་བསམས་ཏེ། སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བ་འདོད། སྤྱག་བསུལ་མི་འདོད་པ་ཤ་སྤྱག་ཡིན་མོད་ཀྱང། བདེ་
སྤྱག་ཐམས་ཅད་དགེ་སྤྱིག་ལས་སྤྲ་མོ་ཙཱ་ཡང་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་། དགེ་སྤྱིག་གི་སྒྲ་དོར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་
ནས་སྒྲ་དོར་བྱེད་པ་ལ་རང་འབྱོར་དང་། གཞན་འབྱོར་གྱིས་བརྒྱན་པའི་མི་ལུས་ནས་དག་ཐོབ་དགོས་པར་འདུག་པ་
ལ། འགྲོ་བ་པལ་ཆེར་མི་ཁོས་པར་སྐྱེས། མི་ལུས་ཐོབ་པ་ནས་ས་ཀྱང་པལ་ཆེར་མི་དགེ་བ་ལ་འཐུག་པ་མང་བས་ཕྱི་མ་
ངན་འབྱོར་འགྲོ། །དེས་ན་ད་རེས་བདག་གིས་དལ་འབྱོར་ཐོབ། སྒྲ་དོར་ཤེས། སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ལུས་ཆེན་ཐོབ་པ་འདི་ད་
ལྷ་ཉིད་ནས་ཆོས་ལ་མ་བཞོལ་ན། དེས་པར་ནི་འཆི། ནམ་འཆི་ཆ་མེད། འཆི་བའི་ཆོ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་
པན། ཆོས་ཀྱང་སྤར་བྱས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་ལ་འཛིགས་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་དང་བཤམས་སྟོས། ཕྱིན་ཆད་དཀར་ནག་ལས་ཀྱི་ངོ་
པོ་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་ནས་སྤར་སྒྲ་བྱས་ན། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་མོད་ཀྱང། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་རང་དབང་
མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཞིག་སྒྲངས་ཕྱིན། འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་མཐར་དེས་པར་འདོར་དགོས་པ་དང་།
གནས་སྐྱབས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱག་བསུལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པར་འདུག། །དེ་ལྟར་འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་

ཁྱེ་ཐུག་གི་སྤྱག་བསྐུལ་དང་། དེ་ཡི་རྒྱ་ལས་ཉོན་ལ་འཛིགས་ནས། རང་གཅིག་ཕྱ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་སུ་
འབད་བས། སྤྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ཐོབ་ཀྱང་། རང་ཁོན་ལ་སེམས་པ་མ་རབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་པར་མ་ཟད། རང་
དོན་སྤངས་བ་མཐར་ཐུག་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱ་མཐར་ཐུག་གང་ཡང་མེད་པས། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
བསྐུལ་ནས། དེས་པར་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་དགོས་ལ། དེ་ཡི་ཆེ་ཡང་སྟོན་ནས་ཏ་ཅད་སྟོང་ཉིད་ལ་གོམས་བས་བྱམས་
པ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་འཆར་དགལ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འབྱམས་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པའི་སྟོ་
འགགས་ནས། སངས་རྒྱ་བ་ཆེས་ཆེར་བྱལ་བར་གསུངས་འདུག །དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་
པ་མར་མ་གྱུར་བ་མི་འདུག་ཅིང་། པ་མ་རྣམ་བྱས་པའི་ཆེ། རང་གི་རྣམ་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་པན་པ་དང་བདེ་བ་ཆད་མེད་
པ་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ཆད་མེད་པ་ལས་བསྐྱབས། བསྐྱབས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་བདེ་བས་
ཐོངས། སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱིས་གདུངས་པ་འདི་རྣམས་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན། སྤྱག་བསྐུལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་སྐྱམ་པ་སྟོན་དུ་བཀར་
ནས། རྣམ་མཁའི་མཐའ་ཁབ་ཀྱི་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཐུགས་རྗེ་འདྲ་བཞིན་པས། སྤྱགས་བཙུ་
དུས་གསུམ་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགྲོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་
རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་སེམས། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་
མཆི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་སེམས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆད་
མེད་བཞི་རྒྱུད་དང་འདྲིས་དེས་བསྟོམ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཐབ་ལམ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །སྤྱམ་དུ་བསམས་ལ། རང་ཡི་དམ་
ལབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་སྤྱིང་གར་སྤྱ་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་མ་སྟོང་དང་ལྡན་པ་
ཁ་གཉིན་དུ་ཉྱ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱི་ལས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཆོགས་ལས་བྱུབ་པའི་གཞལ་ལ་

བྱ་བཞི། སྒོ་བཞི་ཅིག་པ་རིམ་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པ། རྒྱན་དུ་མས་སྤྲས་པའི་གཞུང་
ཡས་ཁང་ཆེན་པོའི་ཕྱི་རོལ་དུ་དྲར་ཁོད་ཆེན་པོ་བརྒྱན། ཐུགས་སྦྱོར་བརྒྱན།
ཤིང་བརྒྱན། ཞིང་སྦྱོར་བརྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་
སུ་མེད་གོ་བརྒྱན་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་དང་། བསྐྱོར་དང་ཉི་མའི་
གདན་ལ། རང་གི་ཙ་བའི་སྤྲ་མའི་ཐུགས་བདེ་སྦྱོར་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱ་མོད་
དུ་ཁྱེ་བ་ལས། ཙ་བའི་སྤྲ་མ་དང་རྩེ་བཅུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡི་དམ་གསུམ་
དབྱེར་མེད་པའི་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དམར་པོ་དོ་རྩེ་དང་བེལ་བྱ་འཛིན་
བས། དབྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ་གྱི་གྲག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་དང་མཉམ་པར་
སྦྱོར་བ། གཉིས་ཀའང་རུས་པ་དང་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་དུ་མས་བརྒྱན་ཅིང་། ཡབ་
དོ་རྩེའི་སྤྱིལ་གྲང་དང་། ཡུམ་བསྐྱའི་སྤྱིལ་གྲང་གིས་བཞུགས་པའི་དབྲལ་བར་
ཨོ། མགོན་པར་ཨུཾ་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྒྱ་ཆེན་སྦྱོད་
རྒྱན། ཟབ་མོ་ལྟ་རྒྱན། ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱ་བས་བརྒྱན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲ་ལ། ཡི་
དམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཉན་རང་བསྟན་སྤང་ཡི་ཤེས་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
སྤྱན་དངས་ཏེ་མཆོ་ལ་ཁ་བ་བབས་པ་བཞིན་དུ་ཐེམ་པར་གྱུར། དེ་ལྟར་སྤྲུབས་
ཡུལ་དེ་རྣམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་ཡི་
ཤེས་ལ། མི་དགོ་བ་བཅུ་སྟོབས་བཅུ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། ཕུང་པོ་ལྟ་སྤྱོད་ལ། འབྱུང་བ་བཞི་ཡུམ་བཞི། ཐུག་སོར་
བཅུ་ཁོ་བོ་བཅུ། ཞབས་སོར་བཅུ་ཁོ་མོ་བཅུ། སྤྱིལ་ཆོགས་པ་རྣམས་སེམས་

དཔའ་བཙུ་བྱག་དང་སེམས་མ་བཙུ་བྱག །ཡན་ལག་བཞི་སྟོ་མ་བཞི། ཆོགས་
ཆེན་བཙུ་གཉིས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཙུ་གཉིས་མཆོད་རྩས་དུ་མ་ཐོགས་ནས། ལྷ་
མ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་བ། སྤྱི་བོར་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད། མགིན་པར་
འོད་དཔག་མེད། ལྷགས་ཀར་མི་བསྐྱོད་བ། མིག་ཏུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་པའི་
སྤྱིང་པོ། རྣ་བར་བྱག་ན་དོ་ཇེ། སྤྲང་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ། ལྷུང་འཛིག་རྟེན་དབང་
བྱག །ལུས་སྦྱིབ་པ་རྣམ་སེལ། ཡིད་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་
ངོ་བོ་ལྷ་ལི་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྷོག་སོ་གཉིས་མཆོན་སོ་གཉིས། བྱང་སེམས་
དམར་པོའི་ངོ་བོ་ལྷ་ལི་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྷོག་བརྒྱད་ཅུ་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་
ཅུའི་རྣམ་པར་ཤར་བའོ། །སྤྲང་དུ་བསམས་ལ། བཀའ་བྱིན་གསུམ་ལྷན་ཅ་བའི་སྤྲང་མ་
དང་། །དབྱེར་མེད་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ལ། །སྟོ་གསུམ་གྱས་པ་ཆེན་
པོས་བྱག་འཆལ་ལོ། །བྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོ་འབུལ། །སྤྲོམ་པ་
གསུམ་དང་འགལ་རྣམས་སྤྱིང་ནས་བཤགས། །རང་གཞན་རྣམ་དཀར་ཆོགས་
ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་བྱིར། །སྤྱིང་མཐར་
ལྷ་ངན་མི་འདའ་བརྟེན་པར་བཞུགས། །རི་སྤྱིང་དགེ་བ་ལུང་འཇུག་ཐོབ་བྱིར་
བསྟོ། །རྒྱས་པར་འདོད་ན་མཆོད་འཕྲེང་ཆོགས་བཅད་ཅི་རིགས་སམ། ལྷགས་འབུལ་སོགས་རི་ལྷར་རིགས་པ་
བྱ། དེའི་མཆོམས་ནས་མཐུམ་རྒྱས་པའམ་ཆོམ་བྱ་བདུན་མ། བདག་གཞན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་ཆོགས་བཅས། །ཞེས་སོགས་དང་། དེང་ནས་བྱང་ཚུབ་
སྤྱིང་པོའི་བར། །ཞེས་པ་ནས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་སྤྲང་

མའི་གསོལ་འདེབས་རི་ལྟར་རིགས་པ། དམིགས་བཅེས། ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞི་རྒྱས་དབང་འག་གི་དམིགས་པ་ནམས་སྐབས་དང་སྦྲུང་པ། དེ་ལྟར་གཏུང་འཁུགས་འག་པོས་གསོལ་བཏབ་པས། །སྒྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་དབྱེས་པས་གནས་གསུམ་གྱི། །འོད་ཟེར་བདུད་ཅིས་རང་ལུས་རིམ་གྱིས་གང་། །དབང་བཞི་ཐོབ་ཅིང་སྦྱ་བཞི་མངོན་དུ་གྱུར། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལྟར་བསམ་པ་འཕམ་ཡང་ན་བརྒྱད་འདེབས་ལོགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ། སྒྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱི་རྒྱན་བྱུང་བས། རང་གི་སྒྲིན་མཆོམས་དང་མགོན་པ་དང་། སྙིང་ཁ་དང་རྒྱུ་མཐེལ་གྱི་བར་རིམ་བཞིན་གང་བས་དབང་བཞི་རིམ་བཞིན་ཐོབ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རགས་པ་དང་། ཤིན་རྒྱ་མ་བ་ནམས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་དག། །འབྲས་བུ་སྦྱ་བཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་རིམ་བཞིན་འགྲིག་པར་གྱུར། ཅེས་བརྗོད་ཅིང་མོས་པ་བརྟན་ལོ་བྲ། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་ཐུགས་ཀའི་ས་ཐོན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་དུར་ཁྲོད་ནས་རིམ་གྱིས་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་ཐུགས་ཀའི་རྒྱུ་མཐེལ་ཞིང་། དེ་འདྲ་རིམ་བཞིན་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་རང་སེམས་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བདེ་སྦྱོར་གི་རང་ལ་གནས་པར་གྱུར། དེ་ལྟར་ཅི་རུས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐར། སྒྲ་ཡང་རང་ཡི་དམ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བཞེངས་པར་མོས་ལ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྦྱར་དུ་བདག་། དཔལ་ལ་ཐུན་སྒྲ་མ་འགྲུབ་གྱུར་ནས། །ཞེས་སོགས་བསྟོ་སྟོན་ཅི་རིགས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞིན། རང་གི་རྒྱད་གྱིང་དང་འཕྲོ་སྦྱུང་བ་སྦྱེ་བའི་གཞི། རང་དང་བྱང་པོ་སོགས་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྦྱང་དུ་རྟོག་པས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་ལས། རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་མེད་པའི་དོན་འོན་པཞིན་པས།

ཨོ་སྤྲུལ་ལྷ་མ་འབྱུང་སྤྲུལ་ལྷ་མ་འབྱུང་ལྷ་མ་འབྱུང་། ཞེས་བཞོན་ཅིང་བདེ་སྟོང་སྤྱར་ལ་ཆོས་སྤྱིའི་རྒྱལ་
བཞག །དེ་ལྷ་བྱའི་རང་ནས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་གཟུང་ནམས་མི་ལས་བསྐྱེད་ཀྱང་
པོ་འདབ་མ་བྱུག་པ། དེའི་སྟོང་དུ་རྩ་ལས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར། དེའི་སྟོང་དུ་རྩི་
རྩི་ཐལ་སྦྱོར་དུ་འཁོད་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། འོད་ཟེར་ལ་ལའི་སྟེ་ལ་མཆོད་
པའི་ལྷ་མོ་མཆོད་ཟུམ་སྤྲུལ་ཆོག་པ་པོ་གསུམ་པ་རྣམས་གྱིས་འཕགས་པ་མཆོད།
འོད་ཟེར་ལ་ལའི་སྟེ་ལ་ཡི་དམ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱི་པོར་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་
བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་སྤྲིག་སྤྱིབ་དང་མི་ཤེས་པའི་
ཐུན་པ་བསལ་ནས། རྩེ་བཙུན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གོ་འཕངས་ལ་བཀོད། དེ་རྣམས་
འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་སྦྱར་འདུས་པ་ལས་རང་འཇམ་དབལ་དབྱངས་རལ་གྱི་
དང་སྤྲེགས་བམ་འཛིན་པས། དབྱངས་ཅན་མ་རལ་གྱི་དང་སྤྲེགས་བམ་འཛིན་
པ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། གཉིས་ཀའང་སྦྱུ་མདོག་དམར་སེར། རྩི་རྩི་དང་
བསྐྱེད་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ། དེན་པོ་ཆེ་དང་རུས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་
པ། གཙོ་པོའི་སྟོང་གར་སྤྲུལ་ཆོག་པ་པོ་འདབ་མ་བཞེ་པའི་དབུས་སུ་མི་བསྦྱོད་
པ་སྟོན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། ཤར་ནས་དེམ་པ་བཞེན་རྣམས་སྤྲང་
དཀར་པོ་སངས་རྒྱས་སྤྱན་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། དེན་འབྱུང་སེར་པོ་དེན་
ཆེན་སྦྱོལ་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། འོད་དཔག་མེད་དམར་པོ་གོས་དཀར་མོ་
དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལྡང་གྲུ་དམ་ཆོག་སྦྱོལ་མ་དང་མཉམ་

པར་སྐྱོར་བ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲེགས་བམ་དང་རལ་གྱི་འཛིན་པ། རྟོ་རྟེ་དང་
པ་སྒྲེའི་སྒྲིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེན་པོ་ཆེ་དང་རུས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་
པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དབྱལ་བར་ལྷོ། མགྱིན་པར་ལྷུང་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ། ཐུགས་ཀའི་
རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། རྟེ་བཙུན་ཡབ་ཡུམ་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་
བསྐྱོར་བ་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པར་གྱུར། པར་བསམས་
ལ། རྣང་མཆོད་ཨ་མྲི་ཏས་བསངས། སྤྲ་བྲུ་ཤས་སྤངས། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཨ་ལས་བྱུང་
བའི་ཐོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་ཨོ་ཨྲཱཾ་གསུམ་ཁུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤ་ལྷ་དང་བདུད་རྩི་ལྡེའི་རོ་བོར་གྱུར། ཨོ་ཨྲཱཾ་ཞེས་ལན་གསུམ་བཞིན། ཉེར་སྟོང་རྣམས། བོང་
བཞིན་བསངས་སྤངས་ལ། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཨོ་ལས་བྱུང་བའི་དེན་པོ་ཆེའི་སྟོང་ཡངས་
ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྩྱུ་རྩྱུ་ཁུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་ཡོན། ཞབས་
བསིལ། མེ་ཏོག་ཁབུག་སྟོས། སྤང་གསལ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས། རོལ་མོ་རྣམས་
ངང་བཞིན་སྟོང་པ། རྣམ་པ་མཆོད་རྗེས། རྟེན་ལས་དབང་པོ་བྲུག་གི་སྟོང་ཡུལ་
དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་གྱུར། ཨོ་ཨྲཱཾ་ཨྲཱཾ་ ཞེས་
པ་ནས། ཤལ་འེའི་བར་བཞིན་ཅིང་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ཨོ་ཨྲཱཾ་མཆུ་བྲི་སའ་བུ་བྱུ་བོ་རྟེ་སའ་ས་
པ་རི་ལྷ་ར་ཨོ་ཨྲཱཾ་ ཞེས་པས་ནང་མཆོད་འབུལ། སྟོང་ཁན་སྟོས་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་
བསམས་ལ། ཨོ་ཨྲཱཾ་མཆུ་བྲི་སའ་བུ་བྱུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཐར། ཨམྲི་བ་ཏི་ཚུ་རྩྱུ་སྤྲུ། ཞེས་
སོགས་རིམ་བཞིན་སྤྲུང་ལ། རྒྱ་གཉིས་ཉེར་སྟོང་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ་འབུལ། དེ་ནས། རྟེ་ལྷར་མགོན་པོ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། ཁྱོད་ཆེ་འཕྲོ་ལ་དབང་བསྐྱར་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུགས་རྟེན་བདག་

ལའང་། །དབང་བསྐྱར་དམ་པ་སྦྱལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་
བཏབ་པས། དེ་ནམས་གིས་བྱམ་པའི་ཚུས་སྤྱི་ལོ་ནས་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། རི་
ལྷར་སྤོན་ཆེ་འགོ་ནམས་ལ། །དབང་བསྐྱར་དམ་པ་མཛད་རིམ་ཞིན། །དེ་རིང་
ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅིའི་ཚུས། །བྱ་ཁྲོད་ལ་ནི་དབང་བསྐྱར་རོ། །ཨོ་ཨུ་རྩ་མཆོད་ལྷོ་
སཐ་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་ཨ་རྩེ་ཤེ་ཀ་ཏ་ས་མ་ཡ་ལྷོ་ཡེ་རྩྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཚུ་རྒྱན་
དེས་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་། རི་མ་ཐམས་ཅད་དག །དབང་བཞི་ཐོག་ ཚུ་ལྷག་
མ་ཡར་ལུད་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོ་རྟེ་ཅེ་ལྷ་བ་རེས་དབྱ་བ་རྒྱན། དབང་ལྷ་
ནམས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུ་ལ་གིས་རང་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར། དེ་ནས་རིགས་
ལྷའི་ཐུགས་ཀར་ལྷ་བའི་གདན་ལ་རྩི་ལུས་ལྷའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མའི་གདན་ལ་
རྩི་ཡིག་གི་མཐར། ཨོ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་ཞེས་པའི་ཐུགས་གིས་བསྐྱོར་བ་ལས་འོད་
ཟེར་འཕྲོས་ལུས་གི་ནང་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱས། བ་སྤྱིའི་བྱ་གནས་ཕྱིར་
འཕྲོས་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས། ཉན་རང་། ཕྱི་ནང་གི་མཁས་བྱུབ་ནམས་
གི་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གི་སྒོ་གྲོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་གཟུགས། ཐུག་མཚན་
ཡིག་འབྲུའི་ནམ་པར་བསྐྱས་ནས་ཐུགས་འཁོར་ལ་ཐེམ། གཞན་ཡང་འཛིག་
རྟོན་དང་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད། བཟ་ཤེས་རྟགས་
བརྒྱད། རྒྱལ་སྤིད་སྤྱ་བདུན་གི་ནམ་པར་བསྐྱས་ནས་ཐུགས་འཁོར་ལ་ཐེམ་
ཞིང་། འོད་ཟེར་གིས་ལུས་གི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་བས་མེ་ཤེས་པའི་ཕུན་བ་དང་
ཐུག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱས། བདུད་ཅི་དཀར་སེར་གིས་ལུས་ཐམས་

གསུམ་མཐ་བདུན་གྱིས་གཏོར་མ་འབུལ། སྤགས་གྱི་མཐའ། ཨ་རྒྱུ་མོགས་བཏགས་པས་མཆོད། བསྟོད་པ་ནི་གང་
མོ་མ་དང་། བསྟོད་སྤྱིན་གྱི་མཆོད་དང་། དེ་ཙམ་མ་གྲུབ་ན་འདི་ལྟར་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་
མེད་སྟོང་ཇི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་མཐའ། །ཟུང་འཇུག་བརྗོད་བྲལ་མཚན་མ་
མེད་པའི་སྒྱ། །མཚན་དཔེ་ཡིད་འཕྲོག་ཡིད་བཞིན་བྱུག་ཅུའི་གསུང་། །ཀུན་
ཁྲབ་གསང་གསུམ་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་འདུད། །དམིགས་པའི་ལྟ་བ་བྱངས་
ནས་འབྲིན་པ་དང་། །འགྲོ་ཀུན་རང་ལས་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་། །བགྲངས་
ཡས་རྒྱལ་སྤྱི་སྟོད་ལ་མི་ཁྱུ་ཞིང་། །ཟུང་འཇུག་སྒྱུ་མཆོག་ཆེ་འདིར་ཐོབ་
པར་མཛོད། །རང་བཞིན་གྲུབ་མཐའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་དང་། །ཁྲད་པར་མདོ་
སྤགས་ཐེག་ཆེན་རྣམ་གཉིས་གྱི། །ཆོག་དོན་འབྲེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་བྱུང་
དང་། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་སྟོབས་པ་རྒྱས་པར་མཛོད། །མདོར་ན་ཇི་བཅུན་
ཡབ་ཡུམ་རི་ལྟ་བུ། །ནམ་མཁའ་རི་སྟོང་ཉམ་ཐག་འགྲོ་བའི་བྱིར། །དཔག་མེད་
རྒྱལ་སྤྱི་སྟོད་པ་དེ་དང་དེས། །དམ་ཆོས་འཛིན་ཅིང་འགྲོ་རྣམས་སྟོལ་བར་
ཤོག། ཅེས་བརྗོད་ལ་ཡིག་བརྒྱ་བས་ལྷག་ཆད་གྱི་ཉེས་པ་དག་པར་བྱ། མ་བརྟེན་ཡོངས་སུ། ཞེས་མོགས་
གྱིས་བཅོད་པར་གསོལ། གཏོར་མ་ཤོན་གྱི་རི་བཅུན་ཡབ་ཡུམ་རང་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར།
ཅེས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལྟར་བསམས་ལ། ཡང་གཏོར་འབུལ་མི་བྱེད་ན། ཐུན་མཐར་བྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་དང་། བསྟོད་པ་ཅི་
རིགས་པ་བྱ་ཞིང་། བདག་བསྟེན་ཅིར་བསྟེན། རང་གི་སྤྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྟོད་
བཅུད་འོད་དུ་ཁྱེན་ནས་རང་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐེམ། ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐེམ། ཡབ་སྤྱགས་
ཀའི་རིགས་བཞི་ལ་ཐེམ། དེ་རྣམས་མི་བསྟོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ས་བོན་རྒྱུ་དང་།

དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པར་གྱུར། བར་བསམས་ལ་ཅི་རུས་སུ་མཉམ་པར་
བཞག། འོད་གསལ་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲུང་ལངས་པའི་
གནས་གསུམ་དུ་འབྱུག་གསུམ་གྱིས་མཆོད་པར་གྱུར། བར་བསམས་ལ། གང་ཆེ་བལྟ་
བར་འདོད་པའམ། ཞེས་སོགས་དང་། སྟོགས་བཙུན་མ་ཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི།
སོགས་དང་། སྟོན་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི། ཞེས་བ་ནས། ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་ལ་སོགས་སྦྲང་
མས་ཀྱང་། །གཡེལ་བ་མེད་པར་ཉག་དུ་སྟོགས་བྱེད་ཤོག། །ཅས་དང་། ཤིས་བརྗོད་ཅི་
རིགས་པར་བྱའོ། །ཐུན་མཆོམས་དང་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བཟའ་བརྒྱུད་རྣམས་འབྱུག་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ལ། རང་སྦྲར་བསྐྱོམས་ཏེ་མའོ། །ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྒྲ་མ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡི་དམ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ལ་ཉལ་
ལོ། །འགྲོ་འདུག་ཐམས་ཅད་ལའང་ལྷའི་ར་རྒྱལ་དང་མ་བྲལ་བར་བྱའོ། །

འདིར་སྦྲུས་པ། ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་རྗེ་བཙུན་ཡབ་ཡུམ་གྱི། །སྦྲུབ་ཐབས་སྒྲ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་པ་འདི། །འཇམ་དབྱངས་ཐུགས་བཙུད་རིན་ཆེན་འབྱུང་
གནས་ལས། །རྣམ་དབྱིད་དེད་དཔོན་མཁས་པའི་སྦྲོབས་གྱིས་སྦྲངས། །དད་
ལྡན་སྒྲོ་སྟོས་འཕེལ་བའི་དགའ་སྟོན་མཛོད། །ཞོངས་བ་ཅི་མཆིས་མཁས་དང་ལྷ་
ལ་བཤགས། །དག་བས་འགྲོ་ཀུན་རྗེ་བཙུན་ཡབ་ཡུམ་དང་། །མཉམ་པའི་མཁྱེན་
བརྩེ་ཡིད་ལ་ཉག་འགྲོགས་ཤོག། །

དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབལ་དབྱངས་གྱི་ཆོས་སྐོར་གྱི་ནང་ཆོན། འཇམ་དབྱངས་ནང་སྦྲུབ་ཀྱི་སྦྲུབ་ཐབས། ལྷ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཅས་པའི་དག་འདོན་ཆོག་སྒྲིགས་འདི་ནི། འཕགས་མཆོག་ལྷག་ན་བརྗོད་བཀའ་ལྷལ་སྤྱི་བའི་རྒྱན་
དུ་བཀོད་དེ། བཀའ་འབངས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དབང་བྱམས་པས་རང་བཟོ་སྦྲངས་ཏེ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐོར་ཉིད་ནས་

གུང་བསྐྱེགས་ཤིང་། སྒྲ་མའི་མན་དག་གིས་བརྒྱན་ནས་ནག་སྒྲ་བའི་ཆེས་དགེ་བར། དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་
མྱིང་གི་སྒྲ་བྲང་གཤིམས་ཚུང་དུ་སྟག་ཟེས་བསྐྱེས་པའོ། །འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རྒྱས་པར་བྱེད་
རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག་།མདྲུལ་མ།།

རབ་འབྱམས་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། །མཁུན་པའི་གཏེར་དང་
དཔལ་པོ་རྡོ་རྗེའི་ཞབས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལ། །གསོལ་
བ་འདེབས་སོ་ཟབ་ཡངས་ས་ཤེས་རབ་སྟོལ། །དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དང་། །ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཞབས། །སངས་
རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཟབ་ཡངས་ཤེས་
རབ་སྟོལ། །བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་དག་དབང་བཙོན་འགྱུས་དང་། །བྱབ་
བདག་དག་དབང་མཆོག་ལྷན་བྱམས་པའི་དཔལ། །བཀའ་ཤིན་ཆེན་བཟུང་སྒྲ་མ་
ཡབ་སྲས་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཟབ་ཡངས་ཤེས་རབ་སྟོལ། །མདོ་སྟགས་
ཡོངས་རྡོགས་ལམ་གྱིས་རྒྱད་སྟག་ཅིང་། །བཤད་སྟབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
འཛིན་པ་དང་། །མཐའ་ཡས་འགོ་བའི་རེ་བ་སྟོང་བ་ལ། །ཅ་བརྒྱད་སྒྲ་མ་ནམས་
དང་མཚུངས་པར་ཤོག་།བཀྲ་ཤིས། །མདྲུལ་མ།།

༡༡། །སྟོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་བསྟོན་ཡིག་སྒྲ་མ་དམ་
པའི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་བརྒྱགས་སོ། །

སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །སྟོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་

ལོའི་ཆེ་སྐྱབ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་ལ་མཁོ་བའི་མན་ངག་
ཞལ་ཤེས་ནི། གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྲེད་ལེགས་པའི་ཉི་མ་ལམ་དེ་རྩོས་པ་ན།
འཕགས་མའི་སྐུ་ཉེན། གཏོར་མ་མཚོད་པ་སོགས་ཆོགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཐམས་
ཅད་ཆོགས་པར་བྱ། གནས་ཁང་གི་དོར་ལེགས་པར་བྱས། སྐྱབ་པ་པོས་གོས་
གསར་པ་བགོས་སྟན་གསར་པ་དཀར་པོར་འཁོད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
ཀུན་སྒྲོང་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས། མཆམས་ཤོག་ཏུ་འཛོག་དགོས་རྣམས་ཡིད་
བཤའ་བྱས། བགེགས་བསྐྱད། སྤང་འཁོར་མཆམས་མཐོ་བསྐྱེད་ཆོག་ལེགས་
པར་བྱས་སྔར་གྱི་གདན་ལ་འཁོད་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱས། མདུན་
གྱི་ནམ་མཁར་སང་གས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲིའི་སྤྲེང་དུ་འཕགས་མ་
ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་ལ་སྐྱབས་ཡུལ་མ་ཆང་བ་མེད་པས་བསྐྱོར་བའི་སྤྲེང་གི་
ནམ་མཁའ་ལ་རྩོམ་ཐོ་རྩོམ་སོགས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་བཞུགས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པ་སྤུལ་ནས་གསོལ་
བ་གདའ། དེ་ནས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་མཚོད་བསྟོད་བར་སྒོ་ལ་ཤར་བར་བྱས་ཏེ་
དལ་བྱས་འདོན། བསྟོད་པ་ཆར་ནས་རང་སྒྲོལ་མར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་
འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་སྤྲེད་གསུམ་རིམ་སྤྲུགས་འཁོར་དང་བཅས་པ། སྒྲ་མ་
ལྟ་བུའི་ཞབས་བཟླ་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་ན། འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བར་ཉི་ཡིག་
དང་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་རོ་བོ་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་སྒྲོལ་མ་དཀར་མོ་གསལ་
བཏབ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲོལ་མ་ཆོགས་ཞིང་ལྟར་གྱི་ཐུགས་ཀར་འཁོར་

ལོ་ལྷགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་གསལ་བཅུབ་པའི་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་
ཀའི་ཐུགས་འཁོར་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་འཕྲོས། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཐུགས་
འཕྲེང་ལ་སོག་ །དེ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་རང་དང་སྒྲ་
མའི་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་། ནད་གཏོན་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་ཆེའི་བར་ཆད་
ཞི་བར་བྱས། བ་སྤྱི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་འོད་ཟེར་ཕྱིར་འཕྲོས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་
ནས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་གྱུར་བྱིས་སོག་གྱུར་ལྟ་བུས་བསྐྱོར་ནས་ཞི་བའི་ལས་
ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་སེར་པོ། དམར་པོ། མཐིང་
ནག་ །ལྗང་གྲ། མཆོན་ཁ་ནམས་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་འཕྲོས། རང་
གི་ཐུགས་ཀར་སོག་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ནས་རང་དང་དམིགས་ལུལ་ཀྱི་
ལུས་གང་ཕྱིར་འཕྲོས་ནས་གྱུར་བྱིས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཚུལ་འོད་ཟེར་སོ་སོའི་ལས་
སོ་སོ་སྐྱབ་ཚུལ་སྐྱབ་ཐབས་ལྟར་ལ་ལྷག་པར་སྤྲིགས་མའི་དུས་སུ་ལམ་སྐྱབ་
པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པ་མངོན་སྲོད་ཀྱིས་འདུལ་དགོས་པ་ནམས་བྲག་པོས་མ་
བསྐལ་ན་ཁོ་རངས་ནས་ལམ་ལ་བར་གཙོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མངོན་སྲོད་ཀྱི་
ལས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་རྗེ་སྒྲ་མས་གསུངས་པ་ཡིན་གསུང་། དེ་ལྟ་བུའི་འོད་
ཟེར་ཀྱི་གྱུར་ནམས་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་རེག་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལྷན་ལའི་
ཆོགས་ཀྱིས་གང་བ། དེ་དག་གྱུང་ངོ་བོ་སྒྲོལ་མའི་ཐུགས་ཡིན་པ་ལ་ནམ་པ་རྗེ་
བཙུན་མའི་བྲག་མཆོན་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན། བྲག་མཆོན་དེ་ཡང་། དཀར་ཕྱོགས་པ་
ནམས་ལ་མེ་ཏོག་ །ནག་ཕྱོགས་པ་ནམས་ལ་མཆོན་ཆའི་ནམ་པ་སྤང་བར་རུས་

པ། འོད་ཟེར་བྱག་ལོ་དེ་ཡང་དཀར་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་འཇའ་འོད་ཀྱི་གྲུར། བག་
ཕྱོགས་རྣམས་ལ་བསྐལ་པའི་མེ་དབྱུང་འབར་བར་སྒར་བར་བྱས་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་མངའ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་དེ་ལྟ་བུའི་
གྲུར་བྱིས་ནང་དུ་གནས་པའི་མོས་པ་བྱེད་ཅིང་རང་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་བ་
རྣམས་ཀྱང་དེར་ཚུད་པའི་མོས་པ་བྱེད། འཚུབ་ཆ་ཆེན་ལྟོ་བྱག་ཕྱག་རྩོར་གྱིས་
མཇེད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་འབྱུང་བའི་འཁོར་ལོའི་གྲུར་ཁང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་
གསུང། འོད་ཟེར་བྱག་བསྐྱོར་གྱི་དམིགས་པ་དེའི་ཐུན་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་
ཐུགས་ཐེང་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། རང་དང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྐྱ་ཆེ་མི་
མ་ཡིན། འཆི་བདག་ག་ཤིན་རྗེ། རྒྱལ་གདོན་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱས་པ་སོགས་པ་
ཡར་བ་འཛོར་བ་ཉམས་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོག། །ཁབ་ལེན་གྱི་
རྩོས་ལྷགས་བྱེ་སྤྱད་པ་ལྟར་བྱམ་པ་བདུད་ཅིས་གང་བ་ཐོད་པ་བདུད་ཅིས་གང་
བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱས་ཏེ་རང་དང་དམིགས་
ཡུལ་གྱི་སྐྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་སྐྱ་ལུས་གྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་བས་འཆི་མེད་
ཆའི་དངོས་བྱུབ་ཐོབ་པར་བསམ། སྐྱི་གཙུག་གི་པགས་པ་ལ་བྱག་པ་མེད་ཀྱང་
བྱས་པ་ལ་བྱག་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནས་གསང་གནས་གྱི་བར་བྱག་པ་ཉར་རེ་ཡོད་
པས་དེ་ནས་ཐིམ་པའི་དམིགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གསུང། ཡང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་རྒྱ་
འབྱུང་བ་བཞི་འབྲས་བུ་འབྱུང་འབྱུར་བཞིའི་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་སྤར་
ལྟར་ཐིམ། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཁའ་བཙུན་བཙུན་

ནུས་གསུམ་སོགས་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
ནམས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏེ་སྤར་བཞིན་
ཐེག་པས་འཆི་མེད་ཆེད་དངོས་སྐྱབ་ཐོབ་པར་བསམ། དེས་འགའ་མདུན་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་རང་གི་ཐུགས་ཀར་སོག་དེ་ལས་འོད་ཟེར་
འཕྲོས་ནས་ཆེ་འགྲུགས་པ་སོགས་སྤར་ལྟར་བྱ། དེའི་ཆེ་ཡང་རང་སྐྱོལ་མ་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་ལོ་མེད་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་དམིགས་ལུལ་ཡང་དེ་དང་ལུས་
ཐམས་ཅད་ཤ་རུས་རྫོས་བཅས་མ་ཡིན་པ་སྟོང་སང་དེ་བ་སྤྱི་ནང་མི་སྤྱི་བ་ལ།
དེའི་དབུས་སུ་ཅ་དབུ་མ་གཡས་སུ་རོ་མ་གཡོན་དུ་རྒྱང་མ་དང་བཅས་ལ། སྤྱི་པོ་
དང་མགོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་གནས་དུག་གི་ཅ་འཁོར་དེ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་
བཞིར་རེ་རེ་གྲུས་པར་འདྲ་བས་ནོར་བུའི་དབུས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཅ་འདབ་བཞི་
ལ། གསང་གནས་དང་སྟོང་གར་དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲུས་པས་བརྒྱད་
ལ། མགོན་པར་བརྒྱད་པོ་དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲུས་པས་བཅུ་དྲུག་ །སྤྱི་
པོར་དེ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་གྲུས་པས་སོ་གཉིས། ལྟེ་བར་དེ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་
གཉིས་གྲུས་པས་རེ་བཞི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བུག་པ་ཉར་རེ་ཡོད་པ་གསལ་
བཏབ་ནས་རིམ་གྱིས་སྤྱི་པོའི་ཅ་འཁོར་བདུད་ཅིས་གང་། དེ་ནས་མགོན་པའི་ཅ་
འཁོར་སོགས་གང་། མཐར་ལུས་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིས་གང་བས་འཆི་མེད་
ཆེད་དངོས་སྐྱབ་ཐོབ་བྱང་སྐྱམ་པའི་མོས་པ་བཏན་པོ་དང་བཅས་སོག་མར་ཉེན་
འབྲེལ་སྟོང་པོ། དེ་ནས་གསལ་བྱེད། དེ་ནས་དབྱངས་ནམས་ཆར་རེ་སྟོན་དུ་

བཞེས། དེ་ནས་སྒྲགས་སྒྲེལ་ཚིག་དང་བཅས་པ་ཉིར་གཅིག་ཅེས་དང་། བར་
དུ་ཡི་གེ་བརྩ་བ་ཉིད་ལ་བྲིལ་ནས་སྤྱན་མཐར་ཡང་སྒྲེལ་ཚིག་བཏགས་པ་ཉིར་
གཅིག་ཅེས་བཟའ་བཏུང་དང་གཏམ་གྱི་བར་མ་ཚོད་པར་བཞེས། །དེ་ནས་སྒྲགས་
ཆད་ཀྱི་ཉིས་པ་ནི་བའི་ཕྱིར་ཡིག་བརྒྱ་བཏོན་ནས་མཚོད་བསྟོད་གསོལ་གདབ་
བསྟོ་སྟོན་བྱ་སྟེ། སྤྱན་མཚམས་ལ་འཇུག་པ་ན་རང་གི་གོས་ཀྱིས་གདན་གྱི་
བྱོད་མི་ཡལ་བའི་ཐབས་བྱས་ཏེ་དེའི་སྟེང་དུ་སྐྱེང་བ་བཞག་སྟེ་དེ་ནི་བར་ཆད་མི་
འཇུག་པའི་ཐབས་སོ། །

དེ་ནས་སྤྱན་མཚམས་སུ་ལྟའི་ར་རྒྱལ་དང་མ་བལ་བའི་བྲན་ཤེས་བརྟན་
བར་བྱ་སྟེ། ངག་མཚམས་དམ་པོ་བྱེད་ཕྱིན་ཚུགས་པ་ནས་མ་གྲོལ་གྱི་བར་ལྟའི་
ཉིར་བསྟུ་མི་བྱེད་པར་གྲུང་ཁང་གི་ནང་དུ་གནས་པའི་མོས་པ་བྱེད། གྲུབ་ན་སྤྱན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་གཏོར་མ་འབུལ། མ་གྲུབ་ན་དགོང་སྤྱན་གྱི་མཐར་འབུལ།
དེ་ཡང་སྒྲགས་སྒྲེལ་གྱི་མཐེབ་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་གཏོར་མའི་མཐའ་ནས་དབངས་
སོར་རེ་ཅེས་ཡོད་པ་གཏོར་མའི་འདབ་མ་དང་མཚམས་མ་དོད་པས་གཏོར་མ་
འཁོར་བར་གསོས་བཞབས། གཏོར་མ་གྲོན་བསྐྱེད་ནས་གཏོར་མ་སྤུལ། མཚོད་
བསྟོད་འདོད་གསོལ་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས། དམ་ཚིག་པ་རང་ལ་བསྟུ།
འབྱོར་ན་ཚོགས་འཁོར་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤམས་ཏེ་ཚུགས་ནས་མ་གྲོལ་
བར་ཉིན་རེ་བཞིན་གསོས་ཏེ་འབུལ། གྲོལ་སྤྱན་ལ་སྒྲུབ་པ་པོ་ཚོགས་ལ་རོལ་
ཏེ་ཚོགས་སྒྲགས་འབུལ་བར་བྱའོ། །སྤྱན་གངས་ནི་བཞིའམ་དུག་ཏུ་བྱ། དེ་ཡང་

བསྟེན་ཡིག་འགའ་རེ་ན་ཉིན་དང་པོ་ལ་སྤྱན་གྲངས་རིམ་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་གྲངས་
ངེས་ཅན་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་འགའ་རེ་འགའ་རེ་ན་དེ་ཙམ་གྱི་བཀག་པ་མེད་
པས་གཟུགས་པོས་ནད་མ་བྱག་པ་སོགས་བྱུང་ན་སྤྱན་གྲངས་ངེས་པ་ཅན་མ་
བྱུང་ཡང་མི་སྟོན་གསུང་།

སྤྱན་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་རིམ་ལྟར་འདོན་བཞི། ཉིན་བཞིན་སྤྱན་དང་པོ་རྣམས་ལ་
ཆོ་ག་རྒྱས་པ་ཆར་རེ་དང་སྤྱན་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་བྲན་ཡུལ་དུ་
ལྷ་གསལ་འདེབས་རེ་བྱས་ནས། བཟླས་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བྲིལ་
བར་བུལ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་བའི་ཆོ་ག་འདོན་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་། དབང་
པོ་རྣམས་པོས་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་འདོན་ན་སྤྱང་གཞི་སྟེ་ཕེ་བར་དོའི་གནད་ཆར་
བའི་རྟེན་དང་བཟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བཏབ་ནས་བྱ་བ་
བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མེད། འབྲིང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་གནད་ཆར་བའི་
བསྐྱེད་རིམ་ཡིད་ཡུལ་དུ་ཤར་བར་བྱས་ཏེ་དེའི་སྟེང་དུ་ཆོ་ག་ཆོག་རིམ་ལྟར་
འདོན་བཞི་ཡིན་གསུང་། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དགོང་སྤྱན་གྱི་མཐར་སྟོད་ཐམས་
ཅད་བཅུད་ལ་ཐེམ། དེ་ཡང་འོད་གྱི་གྲུར་ཁང་བྱི་མ་ལ་ཐེམ་གྲུར་ཁང་རྣམས་
ཀྱང་བྱི་མ་བྱི་མ་ནང་མ་ནང་མ་ལ། རང་ཡང་འཁོར་ལོ་སྤྲུགས་འབྲེང་དང་བཅས་
པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཉི་ཡིག་ལ། དེ་ཡང་ཁྲད་ཀོར་ལ། དེ་ཡང་མི་
དམིགས་པར་བཏང་སྟེ་སྟོང་པ་བྲན་ཡུལ་ནས་མ་ཤོར་བར་བྱས་ཏེ་གཉིད་ལ་
འགྲོ་བཅུག་ནས་ཐོ་རངས་སྟོང་པའི་རང་ལས་སྟོལ་མའི་སྤྱར་བཞེངས་ཏེ་བདུད་

ཅི་རིལ་བྱས་ཁ་དག་པར་བྱ། དེ་ཡང་ཁ་བཤལ་ནས་བྱིར་མི་འདོ། རྒྱུད་བྱིན་
གྱིས་ཆོབ་བ་དང་རྟོགས་བ་སྐྱེས་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་པར་མིད་བ་ཡིན་གསུང་། དེ་
ནས་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆར་ནས་ངག་བྱིན་ཆབས་བྱའོ། ཁོད་གསལ་
སྒོམ་བ་ནི་བསྐྱང་བའི་མཆོག་ཏུ་མ་གཅིག་ལ་བ་སྒྲོན་གྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་
བས་སྤར་ལྟར་མཆོམས་མ་གྲོལ་བར་མི་བསྐྱུ་བ་དང་འདི་གཉིས་གང་བདེ་
ཡིན་གསུང་། གྲོལ་བྱན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེར་བསྐྱེད་ཆར་ནས་བསྒྲོ་བ་སྒྲོན་ལམ་
ཤིས་བརྗོད་རྒྱས་བ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་ལ་གཏང་རག་མཆོད་བ་གཤེགས་གསོལ་
སོགས་བྱའོ། །མཆོམས་གྱི་རིང་ལ་སྤྱིར་བཏང་ངེ་ལྟར་བ་ནི་རང་གིས་གཞན་
མ་མཐོང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་རང་མ་མཐོང་བ་དང་། རྒྱ་བོ་ཡོད་མེད་གང་
ལྟར་ཡང་ངག་མ་ཤོར་བ་དང་། སོག་མཐམ་སྐྱུག་སྐྱུག་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ནས་མ་
ཡིན་པར་མེད་ང་ཇ་ཐུག་ལ་སྤྱི་མི་རྒྱག་བ་དང་། ཁུས་མི་བྱེད། སྤྲ་དང་ཁ་སྤྱི་མི་
འབྲེག་ །གནས་ཁང་ལ་བྱུག་དར་མི་བྱེད་རང་གི་འདུག་སར་གཞན་འདུག་ཏུ་
མི་འཇུག་ །རང་དང་གཞན་ཁ་ཐོར་མི་བསྐྱེ། ལྟའི་བྱུབ་རྟགས་འོང་ངམ་མི་འོང་
སྐྱམ་པའི་རེ་དོགས་མི་བྱེད། སྤར་བཤལ་བ་ལྟར་གྱི་བྱན་དངོས་གཞི་དང་བྱན་
མཆོམས་སུ་ངེ་ལྟར་བ་ལ་འབད་ཅིང་། ལྟག་པར་བྱན་མཆོམས་སུ་ཇེ་བཅུན་
མའི་ཆོགས་ཞིང་ལ་ཡན་ལག་བདུན་བ་དང་མཛུལ་སྤལ་ནས་གསོལ་བ་འུགས་
ངག་རྒྱན་དུ་འདེབས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་བཙོན་པར་བྱས་བ་ན་བྱུབ་རྟགས་རབ་
དངོས་སུ་ལྟའི་ཞལ་མཐོང་ཞིང་དལ་འབྱོར་དང་འཆི་བ་བྲན་བ་སོགས་ལམ་གྱི་

རྟོགས་པ་སྒྲེ། འབྲིང་ཉམས་སྤང་ལ་ལྟའི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། རང་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སིབ་སྟེ་ཐིམ་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་། ཐམ་མི་ལམ་དུ་མགོ་མཇུག་ལོག་ནས་
འཕྱར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་ལྟའི་ཞལ་མཐོང་བ། ཞོད་ང་
འོ་མ་འཕྱར་བ་མཆོད་རྟེན་མཐོང་བ་ནི་འདིའི་སྐབས་མི་ལྟས་བཟང་ལོས་ཡིན་
གསུང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་གང་བྱུང་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ལག་རྗེས་སྟེ་བྱུང་དུ་སོང་།
ཆེ་འདིའི་དངོས་ཞེན་སོགས་ཉོན་མོངས་ཆེ་བུ་སོང་འདུག་ན་བདུད་ཀྱིས་ཁྱིའ་
བ་ཡིན་ལ། བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཆེ་བུ་སོང་འདུག་ན་
རྟགས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །

སྟོལ་མ་དཀར་མོའི་བུམ་སྐྱབ་སོགས་བྱེད་ན་བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་
བུམ་པ་མགུལ་ཆིངས་དཀར་པོ་ཅན་གྲུ་གྲུའི་ཀྱིས་བདུག་བུ་མོ་བྱོང་བའི་ཆོས་
ཀྱིས་མ་གོས་པས་སྤངས་པའི་ཆུས་སུམ་གཉིས་བཀའ་བུམ་རྗེས་ཉེར་ལྷ་བཏབ་
དུང་ཆོས་ཁ་རྒྱན་གཟུངས་ཐག་དོ་རྗེ་སོགས་སྤྱི་ལྟར་ལ་རིགས་ལུས་བརྒྱན།
དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་མཐའ་
མཆོད་པས་བསྟོར། སྐྱབ་པ་པོ་བདག་བསྐྱེད་ལ་གནས་པའི་བུམ་པ་ཨ་མི་ཉས་
བསངས་སྤངས་བསྐྱེད་པའི་དབུས་སུ་འཕགས་མ་བདག་བསྐྱེད་ལྟར་བསྐྱེད་ལ་
བཟུངས་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་པ་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་སྟགས་སྤང་སུ་ཉིག་གི་སྤང་
བ་ལྟར་གཟུངས་ཐག་ལ་བརྟེན་ནས་སོང་བ་བུམ་པའི་ལྟའི་སྟགས་སྤང་ལ་ཐིམ།
དེ་ལས་བདུད་ཅི་འོ་མའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་བབས་པས་བུམ་པ་གང་བར་བསམ་ཞིང་།

སྐྱགས་ལ་ཞི་རྒྱས་སྐབས་སྦྱར་གྱི་སྤེལ་ཆོག་བཏགས་ནས་གང་འབྲུབ་བཞུས་
ཏེ་བྱམས་པའི་ལྷའི་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས། དམ་ཆོག་པ་བྱམས་པའི་རྒྱ་དང་རོ་གཅིག་
ཏུ་བསམས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཁྱས་བྱས་པས་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཐོགས་མེད་ཏུ་འབྲུབ་པར་བསམ་མོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་སྦྱབ་སྤེལ་གསུམ་གྱི་དབུ་མཛོད་རྣམས་ལ་ཞབས་
བརྟན་གྱི་ཆེ་སྦྱབ་སྐབས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་སྐབས་གཞན་ཏུ་ཅ་བའི་ཁྱ་མའི་ཞལ་ལས་ཐོས་པ་གང་དེས་རྣམས་ངག་
དབང་བྱམས་པ་རང་གི་བཞེད་ཐོར་བྱིས་པ་ནོར་འཁྲུལ་གང་མཆིས་ཅ་བའི་ཁྱ་མ་ལ་སྙིང་ནས་བཤགས་མོ། །

ངག་མཚམས་དམ་པར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན་དབུ་ཚུགས་ནས་མ་གྲོལ་གྱི་བར་
ལ་བདག་མདུན་གྱི་ལྷ་མི་བསྐྱ་བ་འདུག་ཅིང་། ད་ལམ་མདུན་བསྐྱེད་ནི་མི་བསྐྱ།
ཆེ་སྦྱབ་སྐབས་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱ་མི་བསྐྱ་གསལ་ཁ་མ་ངས། སྦྱོད་ལམ་ཀུན་
ཏུ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གྱི་བླ་བ་བཞེན་ན་འཕུས་རྒྱ་ཡིན་འདྲ། བདག་བསྐྱེད་ཉེར་བསྐྱ་
བྱེད་ཀྱང་རུང་ཉིན་རེ་བཞེན་སྔ་དྲེའི་སྤྱན་དང་པོ་ལ་གསལ་འདེབས་གྱི་རྒྱལ་དུ་
བདག་མདུན་གྱི་ཆོ་ག་ཆར་རེ། སྤྱན་གཞན་རྣམས་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་བླ་བ་པའི་
གསལ་འདེབས་རེ་བྱེད། བཞུས་པ་ཉིད་ལ་བྲིལ་ནས་སྤྱན་རེ་ལ་མཆོད་བསྟོད་
རེ་དང་དགོང་སྤྱན་ལ་གཏོར་འབུལ་སོགས། གྲོལ་ཉིན་མདུན་བསྐྱེད་ལ་མཆོད་
བསྟོད་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་བཏབ་བཟོད་གསོལ་བྱས་ནས་ཉེར་བསྐྱ་མ་བྱས་
པར་བསྐྱེད་ཆོག་བྱེད་བཞེན་པ་དེ་ག་དེད་གྱིས་གདན་འདོན་ཞུ། གྲོལ་སྤྱན་མཐར་
བདག་བསྐྱེད་མཆོད་བསྟོད་མི་དམིགས་པའི་རྒྱས་འདེབས། སྤར་ཡང་ལྷའི་སྦྱར་
ལངས་ནས་སྦྱོད་ལམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་རུང་བ་འདུག་ལགས། མི་གཞན་གྱིས་

མི་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཆེ་སྒྲུབ་གྱི་ལུགས་ཡིན་སྒྲུགས་ལ་ཞོག། །འདི་ནི་ཕུར་བུ་ལྷོག་
དུ་ཆེ་ཆོག་གཙུག་འཛུགས་སྐྱབས་འདོན་ཚུལ་ཁྱེས་པའི་ལན་དུ་ཅ་བའི་སྒྲ་མས་
བཀའ་སམ་དུ་གནང་བ་ལུས་པ་ལགས།།

༡༡། རྫོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ཡོད་
སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱགས་སོ། །

ན་མོ་ལྷུང་དྲ་རེ་ཡ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་ལན་གསུམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བདེ་བ་དང་སོགས་གསུམ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་རིན་ཆེན་སྒྲ་ཆོགས་ལས། བྱུ་
པའི་སེང་ཁྱི་པད་ཆེའི་གདན་སྟེང་དུ། ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྐྱབས་གནས་ཀྱིན་འདུས་
དང་། །དབྱེར་མེད་རྩེ་བཙུན་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ཡོད་ནི། རྒྱ་མདོག་རབ་དཀར་
ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་མ། །གཡས་པ་མཆོག་སྦྱིན་གཡོན་པས་ལྷུན་ལ་
བསྐྱམས། །དོན་རྒྱུ་གྲང་རིན་ཆེན་རྒྱན་མང་དང་། །ལྷ་རྩས་དར་གྱིན་བཟའ་
ལྷ་བ་ལྷ་བ་གཡོ། །འོད་ཟེར་དུག་གི་གྲང་ཁྱིམ་འབར་བ་ཡི། །གནས་གསུམ་
ཚོ་ལྷ་ཚྭ་གིས་མཆོན་པར་གྱུར། །ཐུགས་ཀའི་རྒྱུ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་
གྱིས། །པོ་ཏ་ལ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ལ། །ཚོགས་དུས་ཀྱིན་གྱི་སྐྱབས་
གནས་མ་ལུས་པས། །བསྐྱོར་བ་སྦྱོར་དངས་ཐིམ་པས་དབྱེར་མེད་གྱུར། །རྒྱལ་
བ་སྐས་བཅས་ཀྱང་གྱི་མཁུན་བཅེ་ནི། །ཡིད་འཕྲོག་འཛོ་སྤྲིག་ལྷ་མོའི་སྦྱར་
བསྟན་ནས། །འཆི་མེད་ཆེ་དང་འདོད་རྒྱུའི་དངོས་བྱུ་ཀྱན། །འན་པ་ཅ་མ་

གྲིས་སྒྲིལ་མཛད་ཁྱོད་ཕྱག་འཆོལ། །ཟག་མེད་དཔལ་སྟེར་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོ་
འབུལ། །སློ་གསུམ་སྤྲིག་ལྟར་མ་ལུས་སོ་སོར་བཞགས། །རང་གཞན་ནམ་
དཀར་ཆོགས་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞིང་སྤྱིད་མཐར་བཏྟན་པར་
བཞུགས། །དགེ་བ་མཐའ་དག་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ། །དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མའི་བསྐྱམས་པ་
གང་འབྱུབ་བྱས་ཏེ། བྱགས་དྲག་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉོན་མོངས་གྲིས་གདུངས་པའི། །འཕྲོ་
ཀུན་བྱ་ལྟར་གཟིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་རྒྱལ་ས། །རབ་དཀར་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་
ཤར་བ་ཁྱོད། །ནམ་ཡང་གཡེལ་མེད་མགོན་སྐྱབས་དབྱུང་གཉེན་མཛོད། །མི་
འདོད་ཉར་འཆེ་རྒྱ་བཅས་ཞི་བར་མཛོད། །ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལེགས་ཆོགས་
འཕེལ་རྒྱས་མཛོད། །མི་ནོར་ཟས་སོགས་དབང་དུ་འདུ་བར་མཛོད། །གདུག་
ཅན་རངས་པ་དྲག་པོས་ཆར་གཅོད་མཛོད། །མདོར་ན་དེང་ནས་ཕྱི་མའི་མཐར་
ཐུག་བར། །གནས་སྐྱབས་འདོད་དོན་འབད་མེད་འབྱུབ་པ་དང་། །མཐར་ཐུག་
གཏན་གྱི་བཙན་ས་ཐེན་གྱུར་ནས། །མཐའ་ཡས་འཕྲོ་བའི་མགོན་དུ་འབྱུར་
བར་མཛོད། །དེ་ལྟར་གསོལ་བས་འཕགས་མའི་ལྷ་ཆོགས་ནམས། །དབྱེས་
བཞིན་རང་བཞིན་གནས་སུ་གཤེགས་པར་གྱུར། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རི་
སྟོང་བསགས་པ་ནམས། །བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་འཕྲོ་ཀུན་བདེ་བ་དང་། །ཆོགས་
གཉིས་མཐར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། །བཏང་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཆེན་
པོས་བྱུང་བར་ཤོག། །ཅེས་པ་འདི་སྟེལ་རྒྱུང་བ་ཆེད་བད་བསམ་འབྱུབ་གྲིས་ཞུས་ཁོར་སྤྱག་གིས་སུ་འབྲིས་
པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །མཛྲཱི། །

༡༡། །སྒྲིལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ཡོད་བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་
ནས་གཞན་དོན་དུ་བྱམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཡ། འདིར་སྒྲིལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ཡོད་བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་གཞན་དོན་
དུ་བྱམ་སྒྲུབ་བྱེད་ན། བྱམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཙང་མར་བྱས་ཀྱི་གྲུལ་གྱིས་བདུག་བྱ་མོ་ཁྱོད་པའི་ཆོས་གྱིས་
མ་གོས་པས་ཚུ་མིག་གསལ་འབབ་ཚུ་གཙང་མ་ནས་ཚུ་བྱམ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ནད་དུ་བྱམ་ཐུས་ཉིད་ལྟ་དང་བྱི་
བཟང་བཏབ། བྱམ་གོས་དཀར་པོ་དང་མགྲུལ་ཆེད་སྒྲོག་གསུམ་ལྡན་དུ་བྱམ་པ་སྟེགས་གཙང་མའི་ཁར་པད་དཀར་
འདབ་བརྒྱད་བྱིས་པའི་དབྱུས་སུ་གྱུ་ཤེད་གདན་ལ་བཞུགས། ཁ་རྒྱན་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཤིང་དང་། དྲུང་ཆོས་གཞུང་ས་
དོར་ནམས་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་ཚུ་གཉིས་ཉིད་སྒྲོན་རོལ་མོ་འབྲུལ་གཏོར་ནམས་ཚུ་ལ་བཞིན་བཀོད་པས་མཛེས་
པར་བྱས་ནས། བདག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་པ་བྱུབ་ནས་བྱམ་པ་ཨ་མྲི་ཏས་བསངས་སྒྲུབ་སྟོང་
པའི་དང་ལས་པི་ལས་པ་སྒྲུབ་དཀར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་དབྱུས་སུ་པི་ལས་
སྒྲུབ་པའི་བྱམ་པ་དཀར་པོ་ལྟོ་བ་ཆེ་བ་མགྱིན་པ་རིང་བ་མཚུ་འབྲུང་བ་ལྟ་ཐུས་
གྱི་གོས་གྱིས་མགྲུལ་བ་དགྱིས་ཤིང་དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་ཁ་བརྒྱན་པ་དྲུངས་
ཤིང་གསལ་བར་གྱུར། ཨོྱ་ཏྭ་ཏྭ་མཐུ་ཏྭ་སྒྲུ་ལྟའི་ཚུ་བོ་གཞུང་དང་བྱམ་
པའི་ཚུ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གྱུར། བྱམ་པའི་ནད་དུ་པི་ལས་པ་སྒྲུབ་དང་ཨ་ལས་སྒྲུབ་
པའི་སྟོང་དུ་ཡི་གེ་རྒྱ་ཡིག་དཀར་པོ་དེ་ལས་འོད་འཕྲོས། ཞེས་པ་ནས། འོད་དཔག་
མེད་གྱིས་དབྱུ་བརྒྱན་པར་གྱུར། ཅེས་པའི་བར་བདག་བསྐྱེད་ལྟར་བྱམ་ནས། རབ་འབྲུམས་ཀྱི་མཚོ་
དཔག་མེད་ན། །མཚོད་ཡོན་རྩི་སྟེད་ཡོད་པ་ནམས། །བདག་གི་དད་པས་འབྲུལ་

ལགས་ཀྱིས། །ཅི་བདེ་བར་ནི་བཞེས་སུ་གསོལ། །ཨོྫཱ་ཨྩ་ཏྲ་རེ་ས་བ་རི་ལྷ་ར་
ཨྷི་ཤ་ཏི་ཚྲ་ཏྲི་སྒྲ། དེ་བཞིན་དུ་ཤུཌའི་བར་འབུལ། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་མཁའ་
བཙུང་ཡེ་ཤེས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད། གཟུངས་ཐག་སྒྲིང་ཁར་བཟུང་ནས། ཨོྫཱ་བཟླ་
ལྷ་ད་ད་ཀ་ཏྲི། ལན་བདུན་བཟླས། དུང་ཚས་ཀྱི་ཚུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་བྱས་པའི་
དོན་འདི་རྒྱལ་ཤ་རབ་ཏུ་གྱུར། རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་འཕྲེང་བ་གཟུངས་
ཐག་ལ་འཁྲིལ་ཏེ་སོང་བས་བྱམ་ནང་གི་ལྷའི་སྤྲུགས་རྒྱད་བསྐྱུལ་དེའི་སྤྲུགས་
ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྤྱིན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱེ་ཚེ་ཡར་བ་འཛོར་བ་ཉམས་
ཆགས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་བྱམ་བ་བདུད་ཅིས་གང་བའི་རྣམ་པ་དང་། འབྱུང་
བ་ལྷའི་བཅུད་རྣམས་འོད་དང་བདུད་ཅི་ཁ་དོག་ལྷའི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བཟུ་ཤིས་རྩས་རྟགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་གཟུགས་ཡིག་
འབྲུ་སྤྲུག་མཆོན་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱུས་ནས་བྱམ་ནང་གི་ལྷའི་སྤྲུགས་ཀའི་སྤྲུགས་
ཕྱེང་ལ་ཐིམ། དེ་ལས་བདུད་ཅི་དང་འོད་ཟེར་དམར་སྟོ་ལྷང་མཆོར་ཁའི་མདོག་
ཅན་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་བབས་པས་བྱམ་བ་གང་བར་གྱུར། ཅས་བརྗོད་ནས་དམིགས་
པ་དང་བཅས་པས་ཐོག་མར་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིང་པོ་ཆར་གསུམ། དེ་ནས་གསལ་བྱེད་ཆར་གསུམ། དེ་ནས་དབྱངས་ཆར་
གསུམ། དེ་ནས་ཡིག་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་དང་
བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྒྲ། ཞེས་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་སྤྱན་གཅིག་གསུམ་ཞག་
བདུན་ལ་སོགས་པར་བཟླའོ། །སྤྱན་གྱི་མཇུག་ཏུ་ཡིག་བཟུ་དང་མཆོད་བསྟོད་འདོད་གསོལ་བ། ཉིན་རེ་བཞིན་སྤྱན་དང་

མོལ་བྱམ་པ་བསྐྱེད་ཆོག་བྱེད་ཅིང་ཐུན་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་བདག་མདུན་གྱི་ལྷ་ཡིད་ཀྱིས་གསལ་བཏབ་ནས་རང་གི་སྤྱིང་
ག་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱེད་བ་ཞེས་སོགས་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་བར་བྲ། ཐུན་ཐ་མ་ལ་གཏོར་འབུལ་མཆོད་བསྟོད་འདོད་གསོལ་
བྱས་ནས་བདག་བསྐྱེད་ཉེར་བསྟུ་བྲ། སྐུ་བ་པ་ཆར་ནས་བྱམ་པ་བསྟུ་བ་ན། གཏོར་མ་ཕུལ་ནས་ཨོྭ་ཨྭ་ཏཱ་ཏཱ་ཏཱ་
ཏྱུ། ཞེས་དུང་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་ཕུལ། ཨོྭ་ཨྭ་ཏཱ་ཏཱ་ཏཱ་ཏྱུ་ནས་ཤལ་ལྷའི་བར་གྱིས་མཆོད། རྒྱས་པར་
ན་མཁུན་བཅེ་བྱི་མེད་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་འདོད་གསོལ་བྱས་ནས་ཡིག་བརྒྱ་ཆར་གསུམ་བཞོད། མ་
རྟེན་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་སོགས་དང་། ལྷག་པ་དང་ནི་སོགས་ཀྱིས་བཞོད་པར་གསོལ། བྱམ་པའི་
ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་དམ་ཆོག་པ་འོད་དུ་ཁྱེན་སྐུ་བྱམ་པའི་རྒྱ་དང་རོ་གཅིག་
དུ་གྱུར། ཅས་བཞོད་པར་བྱལ།

རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་འོ་མའི་རྒྱ་མཆོ་ནས། རྣམ་པར་འཛོ་སྐྱེག་ལྷ་མོའི་
གཟུགས་སྣང་བ། རྣམ་ཀུན་འཛོ་བ་བདུད་བཞིའི་འཛིགས་པ་ལས། རྣམ་པར་
སྐོལ་མཛད་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོར་འདུད། གང་གི་བཅེ་བའི་སྤྱན་རས་གཤོ་
བ་ཡིས། །ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་རྟག་དུ་གཟིགས་མོད་ཀྱི། རྒྱགས་རྗེ་བསྐྱུལ་བྱེད་
བྱམ་བསྐྱེད་ཆོག་སྤྲིགས་འདི། །དགེ་འདུན་འགྱུར་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུལ་བྱམས་པས་
གྲེས། །མདྲའི། །

ཨོྭ་སྤྲི། ངག་ལ་དབང་འགྱུར་རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲས་ཀྱི། རྣམས་ཆེན་སྤྱོད་
མཆོག་དང་མཚུངས་བྱམས་སྤྲུགས་ཀྱིས། །འཛོ་ཀུན་གཏན་བདེའི་སར་འགོད་
སྐྱབས་ཀྱི་ཕུལ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆོལ། །མགོན་
པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྷར་བསྐོ་བའི་བཀའ། །བཙོན་པས་སྐྱབ་དང་གྲུས་པས་སྤིང་ཁྱེ་

སོགས། །རྣམ་དཀར་ལས་ཐབས་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྲུལ་གྱིས། །སྦྱིབ་བྲལ་
གསང་གསུམ་དགེས་པའི་མཚོད་པར་འབུལ། །ཐོག་མ་མེད་ནས་མ་རིག་ཉིལ་
མར་གྱིས། །ཡོངས་སུ་སྤྲགས་པའི་རང་རྒྱུད་རས་བལ་གོས། །ཉེས་གསུམ་ངི་
མས་ནོངས་གྱུར་ཅི་མཆིས་པ། །མགོན་ཁྱོད་ཐུགས་ཟླེའི་ཆབ་གྱིས་ཡོངས་
བྱང་མཛོད། །གང་གསུང་འབུལ་མེད་སྣང་བའི་ཆ་རེས་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་ལོག་
རྟོག་ཚོངས་ཐུན་རབ་བཅིལ་ནས། །ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཚུ་སྦྱེས་སྦྱོགས་
ཀུན་ཏུ། །རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ཚུ་ལ་ལ་ཟླེས་ཡི་རངས། །སྦྱིགས་མའི་སྦྱོན་
བརྒྱ་གསོས་ཀའི་ཆ་གདུང་གིས། །འགྲོ་འདྲིའི་གཏན་བདེའི་ཐུ་བྱ་སྦྱེམས་པའི་
དུས། །འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་དགོངས་བཅུད་ལེགས་བཤད་ཀྱི། ཐབ་རྒྱས་དམ་
ཚོས་ཆར་ཆེན་དབབ་ཏུ་གསོལ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚུ་མཚོ་འབུག་ལས་ཐར་འདོད་
ནམས། །ལུང་རིག་བ་དན་དཀར་པོས་ཉེར་མཛེས་པའི། །ཁྱོད་གསུང་གུ་པོ་ཆེ་
འདི་རྟོན་མཐོང་ནས། །གུས་པས་པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་དགེ་བ་འདིས། །བདག་
སོགས་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ཀུན་ནམ་མཁེན་གྱི། །གོ་འཕང་མཛོན་དུ་མ་གྱུར་དེ་
མིད་དུ། །སྦྱབས་མགོན་དགེ་བའི་བཤེས་གྱིས་དགེས་བཞེན་དུ། །སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེ་
བར་འབུལ་མེད་ཟླེས་འཛིན་ཤོག །

ཅེས་སྦྱབས་མགོན་དམ་པ་དག་དབང་བྱམས་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་གསུང་སྟོན་ཆད་ཡི་གེར་འཁོད་པ་ནམས་
སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་པན་ཆེད་མགོན་དེའི་ནབས་པད་གུས་པས་སྦྱི་བོར་མཚོད་པ་དགའ་བཞེགས་གིས་བྱ་
ལུལ་བྱམས་པ་ཚོས་སྦྱིང་གཞིས་ཀར་པར་དུ་བསྦྱབས་པའོ། །སར་མདྲཱེ། །

པར་བྱང་སྒྲིག་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་གྲུང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
འི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱེད་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒྲོང་པག་བརྒྱ།
གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འཕེན་ལྷ་ཀྱ་སེལྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་
ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྐྱེད་སྟོན་ཆིག་
ཏུ་ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྒྲོང་ཚོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ།